

{1a}

INCIPIT Prologus in
sequentem wlgarem
hungarice lingue
exposicionem .
[I]N nomine domini Amen . Adlaudem
Summe Sancte et superbenedicte trinitatis
Cristifereque vnacum prole deifica
dulcissime virginis Ac gloriosissimi
Brunonis primifundatoris Sacri
ordinis nostri Carthusiensis omniumque celestium
virtutum perpetwm honorem Necnon tocius sacro-
sancte matris ecclesie militantis edificacionem
salutarem Nouam modo vulgari volens cudendi materiam Quapropter et A
nonnullis conuersis
vt et sanctimonialibus diuersorum ordinum tum
necessaria tum deuota tractus admonicione
inter quas et nostra naturalis germana sub sacro
velamine Christo dedicata militat Quarum
necessitatibus ac vtilitatibus morem cupiens
gerere et compati Quamquam impericie mee non
ignarus tantique laboris minime ante expertus
presertim intali arciori ordine vbi et tempus
et facultas tale quid operandi de negatur pre
exerciciorum spiritualium occupacione Nichilominus
tamen veritus iuxta dictum saluatoris luceant
opera vestra bona coram Hominibus pro maiestatis gloria etc donum
adeo datum in ab scondito suffocare . quo
nichil damnabilius . sed inpatulo reponi .
hoc igitur sacracius mente tractans / vt
quoniam omnium linguarum Nationes in sua lingua
materna fere totam Bibliam habent translata
puta Theutonica . Bohemica francigena
Gallica . Sic prope nos et Slaonica . Inquam
Diuinus Ieronimus . Non modo bybliam ipsam . sed et nouis
litteris ad instar hebraicarum . grecarum et latinarum
totum officium sacerdotale miro ac modo
subtilissimo conuertit : Sic et deceteris est videre .
hec autem nostra gens hungara . tam rudis
et rustica minime tali irroratur gratia vt more
commentariorum huiusmodi dignum ferre posset
Quod non vicio ignorancie . quinocius ocy
et negligencie ascribendum fore puto .
Quare tam pio et salutifero operi manum
ponens tota me fiducia ipsius misericordie et
superne virtuti commendans . Qui Quondam

{1b}

Et per os asine insipientiam prophete redarguit
et infancium linguas facit disertas . Sic
Moysen . Sic Ieremiam de impossibilitate conquerentes
redarguit dicens : Quis fecit os hominis et linguam ?
Alioquoque Noli dicere quia puer ego sum etc .
Sic Esayam Ezechiel Daniel Amos et zak
ariam . alios eciam simili habilitans spiritu Sed
Et patres noui testamenti vt nouimus pari
vegetans vnctione charismatum : etc Inhoc
et nunc confisus tantillum subire tenptauit
laborem . Maxime tamen cum fervente et
fere totam ewropam corrvmpente perfidia
ac pestifera luteriana heresi Que nouissime
et in electam hwngarorum . hew . gentem
in desolacionem et perdicionem ipsius pervenit /
Cui more materne miseracionis / pauculas
vires . quas natura denegat . charitas
subministrat . exaduerso iuxta Ieremie vaticinium
pro domo dei et regno sancte domine dudum
commendato . dorsum imponens . Nouo
scribendi . dicendi . docendique genere . Ex purissimo
fonte Auttenticorum doctorum . scripturarumque

Sacrarum licet pauca de multis fidelia tamen
elatio eloquio . in nostrum vulgarem sermonem
Omnium dominicalium festiuumque sanctorum .
Epistolas et ewangelia per anni circulum
de verbo ad verbum cum addicionibus et exemplis
ac vtilissimis ornamentis seu documentis
salutiferis . pro simplicioribus vtriusque sexus
ac iunioribus minus in latinitate tritis . vt
Ipsa sancta simplicitas fratrum et sororum habeant
in promptu in festis uel sollemnitatibus
modo study . sermonis lectionisque sacrum
tempus gratiosius occupare . Quod si quisque super
hoc ausu suo reprehendere voluerit . Charitatem
qua me hoc ipsum subire coegit : accuset . Quod tamen
ego minime expauesco . sciens causam cum meritis
intuto fore collocatam . Si autem sapiencius
defectuositates emendare . gratias illi
vita comite non cesso : Reliquum est secundum
eximium Ieronimum . vt quantum potest vnusquisque
offerat in domo domini aly aurum . Aly vero
argentum aut gemmas preciosas etc Sic
modo licet non equo . multum chara offerre
valemus Saltim cum illa sancta vidua duos
valentem minorum . de laboribus manuum
nostrarum . simulcum animabus nostris eidem
hilariter commendemus Qui cum patre semper
et spiritus sancto deus super omnia benedictus
viuit et regnat . In secula seculorum Amen

{2a}

[[]]

{2b}

[[]]

{3a}

In cipivnt Epistole
et ewangelia dom-
-inicalia . ac festiualia
per Anni circulum .
Cum pastillis et legendis suis . cum diligenti
cura . et labore . multis Annis . ad profectum
legencium in materna lingua exarata vt
patet apercius intuenti :- Laus deo :-
Prohemium libri
Aldot wr Iesus Cristusnak neweeben Es ew
kegyes zent zyleyeenek . Azzonywnk zyz m
arianak . es mynd az meennyey dychosees
ges wdwarnak melto eromekre . sok ay
oytatus hyweknek keereelmeesokre es
lelky haznalattyokra . nagy mwkara vet
ween elmewnkket kezewnkket : kyt ma
ga oly mynt semye twdwan . Az meen
nyey eerdemnek es Coronanak okaert .
bolchnek mondasa zerent Sap iij . Az yo
dolognak leezen yewendore dychoseeges
gymolche Azonrol Cassianus newo doctor
meg wgy mond . Aldot az oly mwka
ky az meennyey dychoseeges kyralnak
zolgallattjara leezen . De mynd azon atal
myert mynden felol az gyarlo gyokeer
velewnk es benewnk zakadot / myn
-nen <erot> eronk myat yo tehetetlenok
vagynk Idwozoytenknek mondasa
zerent Io . zykseeg azert folyam
nwnk az Aldot vyzgaltalo zent leelek
nek malazttjahoz : kynek nyereeseere
eegytemben yarlwan az my nemes

meennyeÿ keralne azzonywnkhoz ky
mynekewnk hamarab es bewebben
nyerhetÿ ew aldor zent ffyatwl kynek
ereÿwel leegÿen ygaz es melto . leegÿen
dycheeretes es Idwesseeges mynddennek
vala kynek zeme eleeben akat ez yras
Ha my fogyatkozásnak keddeeg torteenÿk
esnÿ / awagy vala meel ygheenek ha
gyomasanak : Vala ky meg erthetÿ
es twdhattÿa . semÿ ellensees nem lee
zen oka / ha meg emendallÿa Mert va
la my dolog yobbaa lehet anneewal yob

{3b}

Leezen / ha keddeeg / vala ky / vala my yoth
talaal benne awagy haznot vehet be
lole . aggyon halaat es dycheeretot . Ne
annak a'' ky yrtta es zorzotte De a''ky atta
wr istennek : En keddeeg myndden es
tellyes byzodalmaamal ayanlom mynt
zeegeen bynes magamat ymachagtokban
Ez may zent Epistolaat yrtta meg zent
paal Apostol Romaÿaknak yrth lewe
leenek tyzen harmad rezeeben . es ol
wassa anyazent egyhaz ez elsesew adv
eenth vasaarnapnak Miseÿeeben / M
ely epistolának elotte azon Capitulomba
emlekozÿk az atÿaffÿwy zent zeretetnek
tartasarol mondwan . Senkynek se
mywel ne tartozÿatok . hanem chak
hogÿ egymast zeresseetok . mert valakÿ
ygazan zerety ew barattÿaat attÿaffÿyat
az bel tellyesoyty az torweent az az wr
istennek zent parancholattÿaat : enn
ek ymaran rokon wtanna kowetko
zÿk ez may zent Epistola :-
Epistola prime dominice
ATÿamffÿay . twggÿa-
-tok . mert ydee yma-
-ran mynekewnk al-
mwnkbol ffel serken
-newnk : mert mast-
an kozelben vagÿon
a'' my Idwesseegwnk honnem mynt
eleep hyttok . Az eeÿ el mwlt Az n-
ap keddeeg el kozelgetot / Hannÿok
el azert tewlewnk az seteetsegnek
mywelkodedÿt es vegÿok ffel az
vÿlagossagnak fegywereet . wgy
hogÿ nappal tyztesseeggel yarÿwnk
Ne chak azon torkossagban es re-
zegseegben : Ne chak restseegben es
fortozettesseegben / Ne chak egy m-
assal valo vetekodesben es yryg-
seegben / De otozÿetok ffel a'' my
wrwnk iesusban Cristusban / azaz
ewtet kowetween yo eeletben .-

{4a}

Idwozeytenk wr Iesus Cristusban Zerelmes
es tyztolendew atÿamffÿay meg hallok
Ez may zent Vasaarnapnak Epistolaÿaat
es benne valo ertelmeet : kybol zykseeg
ymaran lelky tanwsagot ees keresnew
-nk my Idwesseegewnk mellee . mert
wgy mond masod helyen ezen zent paal
vala menea yrasok vannak / erched zent
leelek wr isten myat / zerezttween m-
ynd A'' my tanwsagwnkra vannak / Nem
ellyek . hogÿ my magwnkkat twggÿok

ÿgazgatnÿ tartanÿ eeltethnÿ vÿselnÿ
es mÿndden gonoztwl otalmaznÿ : Nem
ellÿek hogÿ ÿot gonoztwl meg twgg
ÿwnk valasztanÿ Nemellÿek kedeeg .
mÿnemew gonoz leezen ez vÿlaag es
el mwlando . meel bodog leegÿen me
nnÿeknek orzaga es erekkee valo .
Nemellÿek mel vezedelemre meennek
es nagÿ keenra Az nÿawalÿas bÿne
sek ew halaloknak wtanna . vÿzon
ellen meel erek eremre mennek az ÿgaz
ak mÿkoron malasztban kÿwe mwlnak
Annak okaert nem keel zerelmes atÿa
-mffÿaÿ az zent ÿrast meg wtalnÿ
awagÿ hattra vethnÿ : De eremest hal
gatnÿ olvasnÿ es tanwlnÿ / kÿnek
mÿnee hazna leegÿen . hallÿok az
meennÿeÿ doctornak zaÿabol luc xj
Bodogok kÿk halgattÿaak istennek ÿg
eÿeet es teetemeennÿel bel tellÿesõÿ
tÿk / Azont hÿrdetÿ Anÿazent egÿhaz
mÿnekewnk Ez maÿ zent epistolalÿak
es ewangeliomnak ertelmeebõl / mÿ
keppen Ez zamos zent napokban mÿn
den eeletewnket meg ÿobbohok es
lelkÿ ÿozagokkal zerezÿok magwnkat
test zerent leelek zerent . Az ÿewendõ
wr isten ffÿa zÿleteseenek aldot ÿn
nepeere . mÿnt ÿo kerezttÿenek
Azert towabbaa valo tanwsagw-
nknak haznalattÿara . Neegÿ rend
belÿ tanwsagwnk leezen . ez zent Ad
ventnak meltosagarol /. k / Mÿkeppen
hogÿ neegÿ rend belÿ ÿewetelÿt twggÿok
zent ÿrasbol az wr istennek lennÿe twd
nÿa ÿllÿk testben . leelekben . halarra .
es ÿteelettre kÿkrõl nÿlwan emlekõzÿk
anÿa zent eegÿhaaz ez zamos zent napokban /

{4b}

Ez elssew ÿewetelÿnek ÿsmeretÿre testben kÿt
ÿmaran latwnk bel tellÿesõdween
lennÿ doctorok zent ÿrasban kerdest
tamaztnak . tanwsagnak okaerth
Mÿ oka leen hogÿ <hogÿ> Az aldot atÿa
mÿndenhato wr isten zent ffÿanak
ez vÿlagra keelleteek ÿewnÿe hal
ando testben . kÿre reea felelwen
ÿmez harom ÿeles okaat vetÿk
elssew alkolmassaag . Masod zÿk
seeg harmad haznalatossaagh
Elezer alkolmas vala el ÿewnÿ
ennen maganak az felsseeges terem
tõnek . emberÿ termeezetnek felõ
le kÿ mÿndenestewl foghwa el
feletkõzõt vala az ew ÿo voltarol
es nagÿ tewõlgeesben es balwan
ÿmadasban kewerõdõt vala / mÿnt
ÿrwan vagÿon Moÿses <elssew> mas kenÿwe
nek viij Capitulumaban hol ott
moÿses es aaron parancholwan faroho
kÿralnak hogÿ az istennek valasztot ne
peet kÿ bochatanaa az pwztaban aldoz
nÿ Monda ewnekÿk faraho kÿral
kÿchoda az wr isten hogÿ izraelt fõld
-embõl kÿ bochatanaam / Nem twdom
istent kÿ leegÿen . Izraelt sem bochatom
el . De zent dauid proffetanak monda
sa zerent . Notus in iudea deus tantum
chak az sÿdo nemzet ÿsmerÿ vala az

wr istent . De meeg azok ees el vezÿne[k]
mÿnt zemewnkkel ÿol lattÿok . az naÿ
hÿtetlenseeghnek mÿatta Annak oka
ert alkolmas vala el ÿewnÿ az wr
istennek hogÿ ÿmerettre adnaa en
nen magaat . embereknek Masodzor
alkolmas vala el ÿewnÿ . ÿdónek
bel tellÿesódeseert : kÿt reegtÿwl fogh-
wan el veegezót vala az ew istenÿ
tanaccha<...>ban es zent proffetaknak
mÿatta meg ÿzent vala ez vÿlagra
Harmadzor alkolmas vala el ÿewnÿ
az naÿ kózónseeges betegseeghnek
es halalnak el hatalmazasaerth . kÿ
ról wgÿ mond zent Agoston doctor
Akkoron ÿewe el az naÿ orwos mÿ
koron mÿnd ez zeeles vÿlaagon naÿ
betegseeg vala ; kÿról zent ÿsaÿas
proffeta ees wgÿ mond / ha chak az

{5a}

Menneÿ seregóknek wra istene / nem
gÿókerezót volna mÿbennewnk / erth
ween testÿ zÿleteesnek mÿatta . mÿnt
az atkozot Sodomanak Gomorranak
varasÿ ollÿanak lettewnk volna .
O azert zerelmes atÿamffÿaÿ kÿ gondol
hattÿa meg ez elssew ÿewetelÿnek naÿ
zÿkseeges es haznalatus meltosagaat .
O meel naÿ halaa adassal tartozwnk
erette ew zent felssegeenek . wgÿ mond
rola zent Bernald doctor . O bÿzonÿaw
al naÿ zÿkseeges mÿnekewnk . az keg
ÿelmes meg valtonak el ÿewetelÿ
hogÿ koronkeed mÿ bennewnk lakozÿ
eek . zent hÿtnek Remeenseeghnek es
zeretetnek mÿatta / Es hogÿ meg vÿ
lagosoha a'' mÿ testÿ lelkÿ vaksagwnk
-at / hogÿ meg segheÿche az mÿ erótelen
segewnket . hogÿ meg vÿgazÿa az mÿ
betegseegewnket ; hogÿ meg tamogassa
az mÿ gÿarlosagwnkat / Es hogÿ meg
otalmazÿa gonoz ellenseegtewl / es ve
zedelmes keseertettewl . mÿnd eeletew
nket halalwnkat ./
Masod tanwsagwnk lezen az masod
ÿewetelÿról / kÿ wolt es naponkeed le
zen . twdnÿa ÿllÿk embernek zÿwee
ben . leelkeeben ; az vÿgaztalo zent leelek
malazttÿanak mÿatta / Erról zool zent
Ianus ewangeliomÿ kenÿweenek xiiij
Ha kÿ enghem zeret az en bezedemet
tarttÿa / Es ew hozÿaa ÿewónk es
ew nala lakodalmat tezewnk / Ma
sod helÿen wgÿ mond . es ew nala
vachoralwnk . kÿn zent gergel doctor
mondasa zerent ÿegÿzettetÿk az mee
nnÿeÿ veeghetetlen lakodalom ; Err
ól ertetÿk ez maÿ zent epistolának ees
lelkÿ ertelme hogÿ ne leegÿewnk al
masok eett ez vÿlagon eelween De
vÿgazÿwnk / lelkÿ tanwsagot veet ro
la peldazeren Albumazar . Algasel
ÿme lattÿok termeezet zerent mÿkoron
az feenes napnak alaÿa ÿwt ew for
gasazerent az holdnak homalios teste
meg foghÿa tewlewnk az napnak fee
neet . es wgÿ lattatÿk hogÿ ha el .
vezne az napnak feene / Ha kedeeg

{5b}

El meegyen alola . ottan esmeg ky boch
attya hozyanak ew vylagossagaat az nap
Azonkeppen vagyon az byn embernek
lelkeeben ; homalyossagot teezen isten
kozot es ember kozot . hogy wr isten az
ew zent malazttyawal nem ffeer . es
nem adhattya vylagaat embernek
myg az bynnek seteetseege kozbe vette
tot / Ezenrol wgy mond zent Esayas
'ptha' zaia atal ees az wr isten Esa . lviiij
Ha ky zaggatandod kozzolwnk . az kotelet
az az bynnek kotelezetyt : tamad teenekod
vylagossaag . es wr istennek feenesseege
bel toltty az te hazadat / yme mykeppen
yewnek egybe ez may zent Epistolawal
kyben wgy mond zent paal apostol
Atyamffyay hannok el azert my tew
lewnk . az setegseegek <h> mywelkodedyt 7c .
kybol nyllwan valo leky tanwsagot
vehetewnk : hogy ha . az eedes wr isten
nek zent malazttyaat kewannok ye
wnye my zywnkbe lelkwkbe . haat
myndden bynnek fortelmeetwl es ze
meermos mywelkodedotkw . megh tyz
tohok az my zywnknek zallasaat es
lelkwknek hazaat : De annak felette
mynt ylllyk lenny . zent yozagoknak
zeep yllatw vyragawal . be fyzyok
es meg hymchok : yo keddel ywhesson
es lakozhasseek atya fyw zent lelek
es az kegyes zy maria azzonywnk m
ynd az meennyey zentokkel zent ang-
yalokkal . Az my haylokwnkban / 0
zerelmes atyamffyay . meel aldot em
ber . es bodog leelek ky ezenkeppen
twgya magaat tartany /
Harmad tanwsagwnk leezen az
halarra valo yewetelyrol / Errol zol
zent Mark ewangeliomanak tyzen har
mad rezeeben . Legyetok wgy mond
keezok mert nem twgyatok meel ho
raban embernek fya el yew / esthwe
awagy hollal . eeffely koron awagy
tykzoo koron / kyrol wgy mond zent Ago
-ston doctor . wgy keel kerezttyn ember
nek eeln . es varny . hogy ha ma
lenne awagy ezen horaban / mert semy
nynchen byzonyosb mynt az halaal de

{6a}

Semy byzontalanb mynt az halalnak
horaia . 0 zerelmes atyamffyay . gondol
lyatok ee meennyen fekwznek mastan
es ez horaban halwa . <de> kyk meegh
sok eztendoot veeltenek eelnye Azert
mongya bolch eegyik kenyweeben
ma ennekem . honap teeneked ; ha m
aat attaak . honapot chak ygeerteek
felette nagy gondot keel azeert myne
kewnk rola vyselnwnk . mert Idwo
zeytenk mondasa zerent Math .
Sem napyaat sem horaiaat nem tw
gyok / Masod okaert . mert byzonyaw
al . ha tortenyk veztenewnk nagyot
veztewnk . Ha keddeg tortenyk nyerny
wnk esmeg nagyot nyerwnk . kyre
segheellyen meg az wr isten .-
Negyed tanwsagwnk leezen az
Negyedyk yeweterral ky mondatyk

lennÿ az wtolso ýteelettre kyról emle
 kózÿk ez maÿ zent ewangeliom ees . m
 ýnt megh hallÿok / kýnek nÿlwabban
 valo ertelmeere Doctoroknak monda
 -sok zerent kerdeesók tamadhatnak tan
 sagnak okaert . Mÿ oka . hogÿ annee
 zamtalan chodaak es ýegók leeznek az
 ýewendó vegsew ýteelethnek elótte kýk
 ról mÿnd az zent proffetaak nÿlwan
 zolnak . mÿnd az zent ewangeliom nÿl
 wan emlekózÿk Doctorok reea felelw
 -een neegÿ okokat talalnak rola elssew
 Az nÿawalÿas býneseknek ýgassaggal
 valo bozzw allasokra es gÿettrelmókra
 Mert am wgÿ mond zent Gergel doctor
 rola : meg banthwan az felsseeges terem
 -tót meg bantatÿk vele mÿndden terem
 -tót allat / Azert istennek ýgassaga aggÿa
 hogÿ az nagÿ bozzw allasnak ýdeÿn m
 ýnden teremtót allat meēnyen földón
 egben . es tengerben ellenÿewnk tam
 aggÿanak / kyról ýrwan vagÿon Sap
 v Armabit creaturam in vlcionem in
 imicorum . Et pugnabit proillo orbis terrarum
 contra insensatos / Az nagÿ ýteeletnek ý
 deÿn ffelel fegÿwerkóztetÿ mÿnd egheez
 teremtót allatot ew ellenseeghÿnek
 bozzw allasara . es vÿaskodÿk ew eerette
 mÿnd egheez földnek kerekseege az ezte
 lenek ellen /

{6b}

Mÿkeppen kedeeg az lehessón meg ma
 gÿarazwan bodogssagus zent gergel
 doctor wgÿ mond . In Omelia de martiribus
 Mert vala mÿt az teremtó wr isten
 mÿnekewnk naponkeed valo eeletew
 -nkre adot ew zent ýrgalmassaga zerent
 mÿ mÿnddent vezedelmes eelettre
 zerzettewnk . gonossagwnk zerent
 Annak okaert ýmaran wgÿ leezen
 ýewendóre / hogÿ kýk mÿndenben go
 nozwl eeltewnk . mÿndenek gÿetórÿe
 nek 7c . Masod okaert leeznek az naÿ
 rettenetes chodaak . az nagÿ hatalmas
 ýteelethnek feelelmes voltaert . hoÿ
 mÿndenek ezekben vegÿeek mÿne-
 mew nagÿ rettenetteseeggel es hatal-
 massaggal ýew . az nagÿ ýteeló býro
 mÿndeneket meg ýteelnÿ / kyról wÿ
 mond zent Gergel doctor . az wtolso
 rettenetes ýteeletót . nagÿ sok rettene
 tes chodaak vezÿk elól . hogÿ meg
 ýelentesseek . mÿnemew vezedelmes
 leezen az wtanna kówetkózendó ve
 zedelóm / kyról zent Bernald megh
 wgÿ mond : Ó ha ez vÿlaghÿ halan
 dó emberek ezenkeppen feelnek re
 ttegnek ez vÿlaghÿ vezedelemnek
 elette . vallÿon haat mÿnemew
 feelelembe esnek mÿkoron az nagÿ
 hatalmas býro zaÿabol ký hallan
 gÿaak zarmaznÿ : En atÿamnak
 atkoztaÿ meennÿetók az erek tÿzre
 ký meg vagÿon zerezttween erd
 eghnek es az ew angÿalÿnak
 Math xxv -
 Harmad okaerth leeznek az nagÿ rettenetes
 chodaak az vezedelmes karhozandoknak va
 dolasokra ; mert mÿnek okaert wr isten em

berÿ nemzetót twlaydon az ew zent newe
dÿcheeretÿre es zolgalattÿara teremtót lee
gÿen / Es mÿnden eegÿeb teremtót allato
kat embernek haznalattÿara Annak
okaert ÿmaran kÿk enghedetlenok volta
nak wr istennek / mÿndenek vadollÿak
ewket az nagÿ halalatlansagrol . erról
ertetÿk az zent Daudid ,pphanak monda
sa . ps xlviij . Homo cum inhonore esset 7c .

{7a}

Mÿkoron ember tÿztosseegben volna . Nem
ertekózeek meg rola az az nem tartaa ma
gaat reea ; De hosonlaa magaat az oktalan
barmokhoz . erzeekenseegenek gonozra va
lo haÿlasa mÿat / es hosonlatus leen ew
hozÿaÿok / Azert reea keÿaÿt emberre m
ÿnd ez zeeles vÿlaag mondwan . lassad
ember meel ÿghen zeretót teegódet az te
wrad istened . kÿ enghemet . mÿnd bennē
valowal te eeretted teremtót hogÿ zolgal
neek teenekód es eeltetneelek teegódet
Te kedeeg eellyen nagÿ halalatlan vol
tal rola . Azert meeltan vettetól az erek
pokolnak keennÿara Hec Hwgo .
Neegÿed okaert leeznek az nagÿ chodaak
kenÿerwletessegeert : hogÿ mÿnden terem
tót allatok sÿrassaak az zegheen bÿnesek
nek karhozattÿokat kÿról wgÿ mond A
ranzaÿw zent Ianus . peldaat hozwan
reea . ÿme mÿkoron ez vÿlagon vala
meel chaladus ember meg haal . m
ÿnden rokonsaghÿ . haza belÿ nemzetÿ
es ÿo baratÿ sÿrattÿaak . es feketeeben
ótózneek gÿazolwan . Azonkeppen embe
rÿ nemzetót mÿkoron az veegsew nap
ra ÿwt . meeñ feld eghek Cÿllagok
sÿrattÿaak es gÿazollÿaak . vezedelmeet
O feelsseeges teremtó es melto valto wr
isten honnem gondollÿaak meg ez ma
stanÿ neepeek mÿnd ez eellÿen dolgok
at hogÿ erekkee el ne vezneenek / Bÿzon
hÿzóm nem tórneenek egÿmasra . ha
latnaak az ÿwendó / nagÿ vezedelmet
De mÿeert meg vakoÿtotta ewket az
nagÿ ezelenseeg . es meg bolondoÿto
-tta ez vÿlagÿ telhetetlenseeg / bóchnek
mondasa zerent
ew halaloknak wtanna egÿ punctban
pokorra zalnak ; O zerelmes atÿamffÿaÿ
ennek ellene predicallÿa vala az mÿ
eedes wrwnk Iesus az zent ewange
liomba Mÿt haznaal em
ber vele ha meeg mÿnd ez zeeles vÿ
lagot el nÿerhetnee ees / ha halalan
ak wtanna leelkeenek vezedelmere va
gÿon / Es semÿt vele el nem vÿhet
De akar meel eróss . kazdag / hatalmas
leegÿen mÿnd el maradnak tewle ch-
ak ennen maga meegÿen zamot adnÿ
az wr istennek eleÿben / Akkoron meg

{7b}

Nÿlÿk zeme es me ÿew eze . mÿnt
eelt . mÿt tett . es mÿt haznalt ez vÿ-
lagon . De mÿndennel nehezeb dolga
az leezen embernek . hogÿ semÿ dolga
ban ÿdót nem vehet . Sem meg nem
valtozhatÿk . zent Isaÿas mondasa zerent .
Masod kerdees az wtolso ÿtee-

lethnek ýsmeretýról / Mýnemewt leeznek
 az nagy rettenetes chodaak kÿk az wtolso
 ýteeletót elól veezÿk : Reea felel Zent
 Rÿkhard⁹ in iiiij . d . xlviiij . es wgÿ mo-
 -nd . Az twdo dolog hogÿ vala mÿ rette-
 netes ýeleneteknek . annak elette kel ýew
 nÿók . eegÿ okaert Az felsseeges kÿralnak
 es hatalmas býronak melto ýewetelyre
 Masodert hogÿ emberek . de kÿwalt keppen
 az ýgazak hozÿaa zerezÿeek ennen mago
 kat . az nagy ýteeletnek elette . Awagÿ
 ha lehet az zegheen býnerek ees penite
 -nciara terÿenek / De az napot es az ho-
 raat soha senkÿ nem twdhattÿa megh
 nÿlwan . kÿ chak az wr istenneel vagon
 twdwa Math xxiij . Talaltatÿk kedeeg
 zent Ieroni⁹ doctornak mondasaban
 kÿ az reeghÿ Sÿdoknak ýrasokban ol
 -vasta leeÿen . tÿzen ewt napon valo
 chodaknak lennÿ az wtolso ýteeletnek
 elette . kÿról lýraÿ Miklos doctor wÿ
 mond hogÿ ha az napok es az chodaak
 mÿnd rokon kózel egÿmas wtan leeznek
 awagÿ kózbe veteessel . Annak okaert
 ees az wtolso napnak senkÿ nem me-
 het vegeere . Azert haggÿók az wr iste-
 nnek mÿ kedeeg leegÿewnk keezók hozÿaa
 Rÿkhardus azert es zent Thamas do :
 ezenkeppen zamlalÿaa az napokat es
 az chodakat elówe / Elssew nap az ten-
 ghernek vÿze mÿndden heegÿeknek
 felette newekódyk tÿzen ewt seenghel
 mÿnt az reeghÿ vÿz ózón koron volt .
 Masod napon . Anneera el apad hogÿ
 chak alÿg latzÿk az fenekeen vÿznek
 lennÿ / Harmad napon esmeg meg
 telÿk mÿnt annak elótte / Neegÿed
 napon Az tengher belÿ halaak egÿben
 gÿewlnek . wgÿ mÿnt az felsseeges tere
 mtó wr istennek halaat adwan . es
 meg halnak . Ewtód napon . Az eghÿ
 madarak mÿnd eegÿ nagy mezóre g-
 ýwlekóznak . es nagy sÿralmas zolással

{8a}

Halaat adwan wr istennek mÿnden termee
 zetzerent valo ýorol mert ewk ees meg ýs
 merÿk ew halalok napÿaat Hatod napon
 nagy tÿzes zeel veez tamad nap nÿwgattrol
 es ez eeltew allatokat meg teróytÿ nap kele-
 -ttre es az tenger vÿze ffel gÿwlad es meg
 eegh . Heted napon . az Cÿllagok es forgo
 termezeetót meg alnak es tÿzes ýstókóketh
 erezthnek ez földre . Nÿolczad napon olÿ
 nagy föld ýndwlaas leezen . kÿhóz hasonla-
 tus soha nem volt kezdettel foghwa . es
 mÿnden rakasok az földre hwnak ; kÿle-
 nczed napon mÿndden kew zÿklaak meg
 hasadoznak es mÿnd porraa leeznek . Tÿz
 ed napon . mÿndden faak fÿweek es ve-
 temeenÿek veeres vereÿteekót bochatnak
 es meg aznak . Tÿzen eegÿed napon
 mÿndden heegÿek halmok es tólteesók
 le olwadnak ez föld zÿnre es el ýgenew
 sÿlnek Tÿzen kettód napon mÿndden
 reend belÿ vadak es feerghek . kÿ fwth-
 nak az mezókra nagy ordoytással sem ee-
 telt sem ýtalt nem veeznek . mert meg
 ýsmerÿk ew halaloknak napÿaat Tÿz
 en harmad napon Napkelettewl foghwa

nap nŷwgotŷk mŷndden koporssook meg
nŷttatnak . es kŷwe hanŷatnak belŷle
az holt tagok warwan az ffeel tamad
-ast Tŷzen neegyed napon az zeegeen ne
-pek kŷk wgŷan leeznek kŷ ŷewnek
az foldnek vermeŷbŷl sem eeznek sem
ŷznak towabbaa . De mŷnt eze vezŷttek
chak teetowa fwtsnak / eremest megh
halnanak de nem lehet ŷdeŷg Tŷzen
ewtŷd napon . Azok ees meg halnak
es towabbaa nem eelhetnek . Mert m
ŷnd ez zeeles vŷlaag meg eegh . az hold
nak egheetŷl foghwa . mŷnd ez fŷldn
ek fenekeeŷgh es semŷ teremtŷt allat
meg nem maradhat / Towabbaa mŷne
dolgok leegŷenek Az veegsew ŷteeletnek
napŷan Az mas vasarnapra haggŷok
leegen eeleeegh ez maŷ napon rola zolwan .
De addeeglan zŷkseeg hogŷ ŷmaggŷwnk
egŷ maseert : es vŷsellŷewnk gondot rola
mŷt kellŷen tennewnk magwnkkat hoz
-ŷaa zerezwen / Segeellyen reea wr isten
Ennek wtanna
kŷwetkŷzŷk az zent
ewangeliom kŷ masod helŷen vagŷon
megh ŷrwan /

{8b}

Adventban Masod
vasarnap Epistolaŷa
Ez maŷ zent Epistolaat ŷrtta meg ered
etzerent zent paal Apostol Romaŷak
-nak ŷrth leweleenek . tŷzen ewtŷd reze
-ben / meel epistolanak elette emlekŷzŷk
egŷmashoz valo atŷaffŷwŷ kegŷelmes
es kewnŷŷrwletes seghŷdelemrŷl m
-ondwan . Mŷ kŷk wr istennek hŷtŷ
ben es malaztŷaban erŷsebbek va-
gŷwnk el keel zenwednewnk es tŷr
nŷŷnk azokat kŷ gŷarlobbak es erŷ
telembek / es nem keel ewket hatw
nk <neegee> meghee vetnewnk / hogŷ
chak mŷnnen magwnknak keellette
-ssewnk / kŷt meg bŷzonŷwnk mŷnd
zent ŷrassal / mŷnd peldazattal . ez maŷ
zent epistolanak zereeben / mondwan .
Epistola .
[A]Tŷamffŷaŷ / Valamŷ
-nemew dolgok ŷrw
-an vannak : mŷnd
az mŷ tanwsagw-
-nkra vannak ŷrw
-an hogŷ tŷredelme
-sseegnek es az zent ŷraas vŷgaz
talasanak mŷatta remeenseegŷt
tarchwnk / Az wr isten kedeegh .
kŷ mŷnd az tŷredelmesseegŷt mŷ
-nd az vŷgaztalast aggŷa / agg-
ŷon tŷnektŷk azonokban egŷm
-ashoz valo ertelmet / wr iesus
cristus zerent hogŷ ŷgŷenlŷ le
lekkel es eegŷ zaŷal tŷztŷllŷetek
istent es mŷ wrwnk Iesus cris-
tusnak zent attŷaat . Annak
okaert ees egŷmast <egŷ> eremest
fogaggŷatŷk mŷkeppen Cristus
ees fogadot tŷteket istennek tŷz-

{9a}

-tessegeere / Mert mondom Iesust

cristust zolgaltatojanak lett len-
 ny az kewrnjwlmeteleesnek / iste
 nnek ygassagaert az reeghy zent
 atyaak ygeeretynek meg byzono
 -ytasara Az ydegen nemzetok ked-
 eegh az yrgalmassagheert tyztoll
 -yeek wr istent . Mykeent yrwan
 vagyon : Annak okaert vallast tee
 zek teeneked wr az ydegon nemze
 tok kozot . es az te zent newednek
 dycheeretot eeneklok / Meg wg
 mond az yraas . Ewrwllyetek nem-
 zetok mynd ew nepeewel egyetem-
 ben Meg wg mond . Dycheerye
 tek mynd nemzetok wr istent es
 magzattalyatok ewtet mynden
 nepek / Meg wg mond zent Esa
 as proffeta . Leezen yesseenek gyok
 -ere . es ky ffel tamad nemzetoket b
 yrnja . es az ydegon nemzetok ew
 benne vetyk remeensegoket / Meel
 remeenseegnek wra istene tellyese
 chen be tyteket mynden eremmel
 es bekeseeggel yo hytben : hog
 y el araggyatok . mynd remeensegben
 mynd vyzgatalo zent leleknek . e
 reyben : es yozagaban :-
 Wr istenben zerelmes atyamffyay
 yme meg hallook ez may zent episto
 lanak betew zerent valo ertelmeeth .
 ha kedeegh ez may zent ewangeliomot
 mellee hasonlyok nagyob tanwsaghn
 ak foghatandosagaert nem sokban ky
 lemboznek egymastwl / mert mynth
 Lyray myklos es Gwyllerm^o doctor
 ok mongyaak veegkeppen hoznak es
 vonznak mynketh lelky nemes yoza
 goknak kowethsegeere twdnja yll
 yk kenyerwletesseegre yrgalmassa
 gra atyaffwy seghedelem teeterre
 kynek haznalatossaga byzon rem
 -eenseegh

{9b}

Igaz hyt es az vyzgatalo zent leleknek
 malasztus zerelme es zerelmes malasztya
 leezen weegkeppen . lelky ertelom zerent
 azert ezekre ynt ees tanoyt mynket ez
 may zent Innepnek Epistolaia : Ezekre
 tanoyt az zent ewangeliom ees . ha meg
 gondollyok wrwnk Iesusnak feleletyt es
 yzenetyt zent Ianosnak herodesnek fog-
 sagaban leween . De nyeert zerelmes
 atyamffyay ez el mwlt vasaarnapon
 meg ygyeerttem vala ty zerelmetoknek
 hog y ez may napon veeg<.> keppen meg keelle
 ne latwnk mynt yteely meg . wr
 isten ez vylagot es mynemew dolgok
 akkoron leeznek : kynek ertelmeere harom
 rol leezen tanwsagwnk . rywyleden
 Elsew tanwsagwnk leezen arrol
 mynemew dolgok leeznek az wtolso kezen-
 seeges nagy yteelethnek elotte kyról wg
 mond zent Lucach ewangeliomaban ca^o
 xxj akkoron meg lattyaak embernek ffy
 aat yeween feenes kodben nagy hatalm
 assaggal . es isteny meltossaggal / zent Mathe
 kenyweenek xxiiij rezeeben meg wg
 vagyon meg yrwan Akkoron az az . my
 koron el yew yteeln y . ffel tetyk ember

ffyanak yegye az egben es akkoron leezen
 hogymynden nemok es nemzetok syratt
 yaak magokat . mondwan az zent Ianos la
 tasarol valo kenyben megh yrth yayokat
 ca° . viij . yay yay yay ez feldon lakozoo
 neepenek / mert el yewt ymaran myn
 dennek veghe halaala . yay leezen azert
 myndennek az nagy yteelethnek elotte . es
 koran / es wtanna / Ez elsew tanwsagban
 azert lassok meg doctoroknak mondasok ze
 rent mynemew dolgok leezenek mynek e
 -lette az hatalmas byro . wr Iesus Cristus
 el yew elewenoket es holtakat . ygazakat
 es byneseket . meg yteelnj . wgy mond ro
 la zent paal Apostol . j ad thessa iij . Ipē
 doni⁹ in iussu 7 in voce archangeli . et intuba
 dei : descendet decelo . Az aldot wr isten .
 parancholatban . Archangyalnak zawaban
 es istennek kyrtóleseeben le zaal menyor
 zagban : nylwabban valo ertelem zerent
 ez harom dolgoknak meg keel lenny es bel
 kel tellyesodny . mynek elette alaa yej
 yen ew felsseege az zentokkel zent ang
 yalokkal . Elezer zent Richardus doctor
 nak mondaso zerent / wr isten paranchol

{10a}

Twdnyā ylljk az zent Angyaloknak hog
 mynd ez zeeles vylagon valo hallottak
 -nak porokat hamwyokat egyben gyóheek
 kyknek arra hatalmat aad az teremto wr
 isten Masodzor Cristusnak zawa meg
 zendwl nagy hangus trombita zerent
 kynek zozattjara mynd feld mynd meeñ
 mynd tengher mynd pokolnak feneke
 meg ; rendewl : kynek ertelme leezen hog
 myndenek keezewllyenek az nagy isten
 nek yteeletyre . O zerelmes atyamffya
 gondollyatokze meg . mynemew nagy fee
 lelemmel . es zorgalmatossaggal keezwl
 az ydóben yewnj Az hatalmas byronak
 elejben . O ha az bolchnek mondaso zerēt
 akkoron az ygazak rettegnek es az mee
 nyey zent erok az az . Angyalok feelele
 -mben esnek . valljon mynt leezen dol
 gok az zegheen byneseknek . O ha ez yg
 eet ez vylaghj ember koronkeed zywee
 -ben hordoznaa . nem hyzom hogj sokath
 gondolna ez vylaghj zegodelmesseegok
 kel : Harmad leezen Archangyalnak
 zozattja / Mert mynd ez <...> zeeles vj
 lag vagyon myndennek kywaltkeapp
 en valo oryzó angyala vagyon doctor
 oknak mondasok zerent . mykeent myn
 den embernek ees . es azok ffeel zolaj
 ttjaak myndenwt wgy mynt istennek
 hatalmawal mondwan kyról zent Ian
 -us ees meg emleközjk
 kellyetok ffeel hallottak es yewyetok az y
 -teelettre / kynek erej oly hatalmas leezen
 hogj eegyebet nem tehetnek benne De
 ottan azonnal ffeel kel tamadnyok : Ez nağ
 rettenetes zozattrol wgy mond Aranzajw
 zent Ianus . O byzonjawal nagy es rette
 netes leezen ez eelljen hywatalnak zoz
 ttja . kynek hallasara mynden<ek> eelteto
 allatok ottan enghednek : ky myat az
 kew zyklaak meg zakadoznak : ky az pok
 loknak meelseeget meg nyttja . es az oth va
 lo lelkoket ky hozwan twlajdon testokben

aggya : Bodogsagus zent Ieroni' doctor m
-eg wgý mond rola .: Vala menezzer az
wtolso ýteeletót meg gondolom ottan meg
rettenek : Es akar eegým / akar ýgým / akar
vala mý eegýeb dolgot teegýek <..> az w
tolso kyrthnek zozattya koronkeed fyembe
zenghedóz : kellýetók ffeel hallottak ýewýetók
az ýteelettire . O zerelmes atýamffyay ha
ez nagy zent Iambor eellýen ýghen feelt
az ýteelettewl hat mý mýt teegewnk kýk

{10b}

Soha býnneel kýl nem akarwnk eelný
Olwastatýk az zent atýaak eeleteeben /
zent Agathon apattwrrol hogý mýko
ron halalara ýwtot volna es ýghen
rettegne Mondanak az tawoytwaný
zentsseeges atýank mýt feelz ký menný
Nam nagy sok eztendeeg . zolgaltaal wr
istenek . felele nekýk az zent Iambor
ýollehet a''mýnt lehetót wr istennek
parancholattýaat en eeletemben ýgekózté
bel tellýesóytenóm . De maga olý retten
etes az halaal es ýstennek ýteeletý h
-ogý ffeelók reeayok mennem / Mert eeg
az halalnak kapwya es wta De sok ve
zedelmek vannak raytta ; ký twdhattya
meg . ha mýndenekról ýgaz zamot ad
hat / Es ký vohattya hattra . az hatalmas
býronak ký feýezót sentenciaýaat veeg-
hetetlen keennýabol ha törteenýk oda
esnóm : ezek atýamffyay az feelelmes
wtak embernek halalanak ýdeýn
Azert bólchnek mondasa zerent bodog
ember az ký koronkeed feelelmes .
Towabbaa kerdees tamad doctorok kózót
hol ott leezen az wtolso ýteelet / Wgý m
ond rola ýohel pptha kenýweenek har
mad Capitulumaban hogý Ierwsalem
taýyan Iosephatnak wolgeeben hol ott
vagyon . Azzonýwnk zýz marianak ko
porssoya : meel wólgý mondatýk len
ný Olywetýmnek heegýe alat honn
an Cristus Iesus Aldoza napyan me
-nnýeknek orzagaban ffeel meene az
ew zent hýweýnek zemek latasaara .
Es bel keel tellýesódný az zent angýalok
mondasanak / meg ezenkeppen ýew
mýnt lattýatok ffeel menný : Azert
mondaa ýohel proffeta ees wr istenn
ek ýelenetýból : Mýnden neepekeh
gýeýtók Iosephaknak wólgeeben es
ott vetekódóm ew velók / rywýdeden
zolwan azert rola wgý veegezýk el
zent Irasbelý doctorok . hogý mýnd ýok
mýnd gonozok oda gýwlnék . De az
ýok zent palnak mondasa zerent
leeznek ffeen olýwetým nek heegýen
az eghben Cristusnak ýoghya felól
Az gonozok kedeeeg . mýnd az erdegek
kel eleg alat alnak Iosaphaknak wólgee
ben es mýnd kórós kórwl ottan kózel

{11a}

Az nagy keserwseeges týzben langban es n
agý býdes dohossagban : mert akkoron mý-
-nd ez zeeles vylaag eegh . mýnd addeglan
mýg az ýteelet leezen . Ha ký kerdenee
mýkkeppen gýwlnhetnek oda menea hallott
ak ffeel ez zeeles vylagon . nagy mezze

fólórá . Doctorok wgý veegezýk hogý az
 ýok mýeert bodog testben leeleken ta
 madnak ffel az ew gýorssassagoknak m
 ýatta egý ponctban mýnd Cristus Iesus
 eleeben mehetne . De az nyawalýaas
 býnesek mýeert terhesek es nehezek fa
 radandok leeznek nem mehetnek ol
 -lýan / De kýt mýnd az ew erdeghe vý-
 -zen nagý hamarsaggal . O teremtó wr
 isten meel nagý keent es nyawalýaat
 valnak az gonozot chak akkoron ees ký
 gondolhattýa meg / mý leezen kedeeq m
 -eeg towab . O zerelmes atýamffýay gon
 dollýatok meg mastan mýg eeltók ez
 eellýen ýewendó dolgokat vezedelme
 -ket es el tawozthatatlan feeelmekeket
 es foglallýatok magatokat lelký ýozag
 -ban kýnek mýatta meg menekódhess
 etók az ýdóben mýndden vezedelem-
 tewl / Engeggýen malasztot . reea wr isten
 Masod tanwsagwnk leezen arrol
 mý modon Es mýkeppen leezen az ýtee
 let . hogý nýlwabban ezewnke vehe
 -ssók sok kerdeesók okosságok es feleletók
 leeznek ez mastaný tanwsagban . Elssew
 mý oka hogý <h> az dýchóseeqes zent három
 saag wr isten ký ennen zemelýe zerent
 teremtee ez výlagot es embert . ýteele
 -týk kedeeq Cristus Iesusnak haggýa em
 berý zemeelben . mýnt ez výlagon eele
 Doctorok ennek neegý ýeles okaat vetýk
 Elsew mondatýk . hogý mýndenek meg
 ýsmeryeek . kerezttýenek poganok es az
 pokolbelý erdegók : Cristus Iesusnak bý
 zon istenseege . hatalmassaga . bólchesse
 -ge es ýgassagus býrosaga . kýt ez vý-
 lagon eelween meg nem akartanak
 ýsmerný . Annak okaert zent Esaýas
 ,pntanak mondasa zerent Senký ott tw-
 datlan eztelen es bolond nem leezen
 De mýndennek meg nýlýk . mýnd lel
 -ký testý zeme / De nem haznalnak az
 gonozok vele mert nagýob keennýokra
 leezen ; Masod okaert hogý meg ýs
 -mertesseek mert ew veet mýnd az go
 nozokra keent . ew aad . mýnd az valaz
 -tottaknak erek dýchóseeqót / mýnt zent

{11b}

Mathe ýrtta meg kenýweenek xvj rezeben .
 Harmad okaert . az nagý zent alazatosaga
 nak erdemes ffel magasztatasaert kýt
 zenwede az hýtetlen býnesektewl ew
 zent halalanak ýdeýn : Ad phi ij humiliavit
 semetzipsum 7c .: kýról zent Ianus meg
 wgý mond . Io v Omne Iudicium dedit filio
 et omnes honorificent filium 7c . mýndden
 ýteeletót adot tenný . Az atýa wr isten
 ew ffýanak hogý ewt ees azonkeppen týz
 tóllýeek : Doctoroknak azert mondasok
 zerent . ffee keppen teezy az ýteeletót az
 aldót zent haromsaag : De valaztaas ke
 ppen hagýattatot Cristus Iesus zemelýee
 nek . Tanach keppen annak wtanna az zent
 Apostoloknak / es býzonoýtaas keppen . mý
 nd az sok zentóknék kýk mýnd rend ze-
 rent ký mongýaak az sentenciat . az kar-
 hoztakra . Neegýed okaert hogý meg ýsm
 -ertesseek mýnd ez výlagon valo neepeek

nek jowoltok . es gonoz . voltok az az . kÿk
az aldot Cristus Iesusnak hÿtÿben es zere
meeben es parancholattÿaban eeltenek
es kÿk nem eeltenek ; 0 zerelemes atÿam
ffÿaÿ . kÿ nagy eremók es bÿzodalnok lee
zen azoknak kÿk eett ez vÿlagon . az eedes
wr Iesusnak hÿwón zolgaltanak : merth
lattÿaak hogÿ vele leeznek az egben ffeel
emelkódween . es meg zabadwltanak az
bÿnesekek vezedelmes tarssassagoktwl
Masod dolog leezen az ÿteeletón Az ze
gheen bÿnesekek vadolasok . Doctorok
nak mondasok zerent ÿmez heet rendbe
lÿek vadollÿaak ewket . Elezer az zent
ÿraas . hogÿ nem hÿttenek nekÿ : kÿról zent
Ianus kenÿweenek ewtód rezeeben wgÿ
mond Cristus . Leezen kÿ tÿtókét vadollÿon
mert Moÿses azaz . moÿses tórweene
Masodzor . wr istennek / ez wÿlaghÿ . testÿ
es lelkÿ aÿandekÿ / nagyobban kedee az
ew zent kennÿa halala zent veere hwlla
sa . Ber . ÿaÿ ennekóm ha halalatlan .
leezen . mert meg keeryk tÿwlem az ÿgaz
artatlan veert kÿ kÿwe entetót en eer
ettem ez földón . Harmadzor kÿnek m
-ÿnd ew twlaÿdon bÿne Apok . xiiij . kÿ
nek mÿnd ew teetemeeny<e> kowetÿk ewtet
wgÿ hogÿ akar mÿnemew gonossagban
eelt leegÿen ez vÿlagon . ott mÿnd nÿl
-wan leezen : 0 meel nagy zeeÿent keel
ott embernek zenwednÿ eerette / Nee
gÿedzer leezen vadolo pokolbelÿ erdeg .

{12a}

Kÿról wgÿ mond Zent Agoston doct''
ott ÿelennen leezen Cristusnak ÿteeló
zekÿ elót pokolbelÿ erdeg vadolwan
es zemeeben hanywan embernek m
ÿnden bÿneÿt . kÿt hol tett . meel helyen
meel horaban es napon ; kÿnek elle
-ne az bodogtalan bÿnes semÿt nem
felelhet . Ewtódzór vadollÿaak go
-noz bÿnnek ok adasÿ es tantoroda
sÿ kÿról wgÿ mond zent Gergel do .
Annee halarra melto ember me
nee gonoz tantorodast es peldaat
wtannok valokra . hagÿok . kÿról w
-gÿ mond bólch ees xlj . az gonoz wsu
rawal eeló atÿarol . bozzonkodnak az ffÿ
ak hogÿ gonozwl keresót ÿozaggal mor
hawal eeltette ewket azert karhoztan
-ak el . ezenról mondaa Idwezeÿtenk zent
Mathe ÿrtta xviiij . ÿaÿ azoknak kÿ m
-ÿat tantorodas leezen . Hatodzor vadoll
ÿaak . az bÿneseket az neegÿ menÿorzag
ra keÿaÿto bÿnek twdnÿa ÿllÿk . artat
lan veer ontas . zegeenyeknek nÿomor
gatasa : zolgalatnak nem fÿzeteese : es tÿt
kon latt es el reÿtót bÿnek : ezek eróss
vadoloÿ leeznek isten elót . az bÿnesekn
-ek wgÿ mond zent Ber . Hetedzór
mÿnd ez zeeles vÿlaag : kÿról wgÿ va
gÿon meg ÿrwan Iob kenÿweenek
xx . kÿ keÿaÿttÿaak az meennyek az al
nokonak ew alnoksagokat . es mÿnd
ez zeeles ffield ffeel tamad ew ellenók
Harmad dolog leezen az wtolso ÿtee
letón bÿzonsag . az gonozok ellen . mert
meltan keel ewnekÿk karhoznÿok /
Elssew bÿzonsaag ennen maga az wr

isten kÿ mÿndent twd laat es ÿsmeer
Masod secundum Origenem kÿnek mÿnd twlaÿ
don òrÿzò angÿala . Harmad az zentòk
<Harmad> Neegÿed leezen az pogansaag . kÿk megh
tertenek ez zent hÿttre / es vadollÿaak az
gonoz kerezttÿenòket Ewtòd leezen ez vÿ
langon valo tertmtòt allat Hatod kÿ
nek mÿnd ew lelkÿ ÿsmeretÿ . az az tw
laÿdon byne gonossaga . zent Ber . doctor
nak mondasa zerent : De meeg ember
ennen maga ees vadollÿa magaat
ÿollehet nem keewe keetelen : Wgÿ m
ond zent Esaÿas pÿtha / Hetedzòr leezenek
bÿzonsaghÿ az gonozoknak Iacob . v . ez vÿ
laghy ÿozagok morhaak kÿkkeel eelt es <.>
nem zolgalt . az teremtó wr istennek eerette .

{12b}

Neegÿed dolog leezen mÿnden okok
nak kÿ feÿezeese / mert Az aldot Cristus
Iesus mÿnt hatalmas bÿro / ezenkeppen
mongÿa kÿ az tórweent . meg halwan
kÿnek mÿnd bÿzonsagaat / Elòwe for-
doÿthwan az ew nagÿ istenÿ ÿgassag
aat kÿt ez vÿlaag elòt annak elòtte
el . reÿtòt volt . es hattra allattÿa az
ÿrgalmassagot mÿnd ew ÿozaghÿwal
kÿwel ez vÿlagot eeltette mÿnd az ÿ
teelet napÿg / Es ÿme elòwe hozattÿa az
zent angÿalokkal . secundum Magistrum in quarto / et
Cris / Az magass zent kerezttÿfaat es ew zent
keennÿanak halalanak mÿndden ezkòzeet
kÿk nagÿ ffenesòk es dÿchòseegòsòk leezen
ek mÿnt az napnak ffeene / kÿròl zent
Math . xxiiij Tunc apparebit signum filii
hominis incelo akkoron ffel tetzÿk ember
ffÿanak zaztoÿa az egben . es wgÿ mond
secundum Cris . O bodogtalan es vezedelmes bÿne
sek .. O halalatlant<k> neepek / mÿ gonozt tòttem
volt tÿ ellentòk hogÿ enghemet . ezenke
ppen meg wtaltatok . es en tewlem el
zakattatok / hol vagÿon az en ÿvotom
nak es hozÿatok valo zent zeretetòmnek
haznalattÿa / Mÿt nem tòttem az tÿ Id
vòsseegtòkeert hogÿ enÿmmee tehettelek
volna . ÿme lassatok mÿt / es mÿkeppen
zenwettem en tÿeerettetòk / azonkòzben
kÿ mwtatwan nekÿ az ewt meel sebeÿt
zent kezeÿn labaÿn oldalan mond-
wan . ÿsmerÿeetòk meg ha en vağok
kÿ tÿeerettetòk ezeket zenwettem ez
vÿlagon / hol vagÿon azert mÿnd ezek
eert az en zolgalatom : halaa adasom
es meg fÿzetòt ÿwtalmam tÿtewletòt
Mÿkoron semÿt reea nem felelhetnek
ez eellÿen nÿlwan valo bÿzonsagra
wgÿ mond ewnekÿk Azeert nÿlwan le
gÿen mÿndden teremtó allatoknak . mert
meltan vagÿon az tÿ vezedelmetòt es
karhozattok erekkewl erekkee / mert nem
eeltetòk wgÿ hogÿ kÿeert eerdemlenee
tòk az erek dÿchòseegnek bodog orzagaat
en velem es az en hÿweÿmmel . leez
nek kedeeg mÿnd ez eellÿen ÿegÿòk
dolgok es mondasok az nÿawalÿaas
karhoztaknak nagÿob zeegenseegòkre kee
nnÿokra es keserÿseegòkre / Es az ÿok-
nak eremòkre vÿgasagokra es dÿchòsee
gòkre erekkewl erekkee : secundum Cris :-

{13a}

Harmad tanwsagwnk leezen
arrol mýkeppen az ygassaag teewó hat
almas býro Cristus Iesus . az wtolso rett
enetes sentenciat ký mongya / 0 zerel
mes atyamffyaý . Býzonýawal nem
keel chodalny raytta ha akkoron re
ttenetes leezen mýkoron ký monda
týk ha meeg mastan rettenetes chak
gondolný . chak bezeellený / chak halla
nýa ees . kýról wgý mond vala zent
Ber . do : ýmez harom dolgok vannak
mýndennel feelelmesbek es rettene
tesbek halando embernek . kýt nē
twggýa mýkoron leezen . de maga atal
nem haghattya . Masod az nagy ýtee
let kýre . nem twggýa mýkeent me
nnýen / es mýnt ott zamot aggyon
Harmad pokolnak veeghetetlen kee
nnya kýben ha belee esýk soha on
nan ký nem zabadwlhat . Annak
okaert felette keel embernek magaat
otalmazný hogý ezeknek feelelmeet
el tawoztathassa . Doctoroknak azert
mondasok zerent ýmez neegy dolgok leez
nek az wtolso Sentencianak ký monda
sa koron . Elsew mýkeppen Cristus Iesus
az ew hýweeyt meg algya . Atyaý aldo
massal . Math . xxv . elówe zamlalwan
az heet ýrgalmassagokat ew elóttók / kýk
et tóttenek es kýkben eeltenek Cristusnak
zerelmeert ez vylagon / kýkeert meg aý
andekozwan ewket : wgý mond . ýewetók
el azert en atýamnak aldottaý veegyee
tók az bodog orzagot es nýwgoggyatok
meg mýndden nehez mwkatoktwl ýma
ran . Math xxv 7c . hol ott aýoýtatus lee
lekkel meg gondolhattýok mýkeppen mýn
dennek elette . f fel zoloýttya azzonýwnk
zýz mariat ew eedes zent zýleýeet . es m
enýnek földnek es mýndden zentókn
ek kýralne azzonýaat es kýwalt keppen
meg algya . mýnden nemew ýo teeteme
nýezerent / es Reea felelnek az zentók .
mondwan Amen Annak wtanna
az zent Apostolokat es tanoýthwanýok
at Annak wtanna az zent Martýrokat
Annak wtanna az zent Confessorokat
Annak wtannak az zent zýzeket Ann
ak wtanna kózónseeggel mýndden ýo
eetben eeló hýweket es ýrgalmasok
-at es mýndenýk wtanna Ament mo
-ndnak . 0 zerelmes atyamffyaý gondolh
attýok meel nagy mondhatatlan eremók

{13b}

Leezen azon Az valasztot hýweknek . es m
eel nagy výgassagus dýcheeretóket mond-
nak es halakat adnak eerette wr istennek
De leezen nagy zomorwsaag lathwan es
halwan azt az karhozandok Masod
dolog leezen . mýkeppen Cristus Iesus
teróýttý zýneet es bezedeet az karhozot so-
kassagra . es nagy haraggal . kemeen bez
eeddel meg feddy ewket . hogý semý ýoz
agban . semý ýrgalmassagban nem eelte
nek ez vylagon . De mýndenben az ew
attýoknak lucipernek es erdegnek aka
rattya zerent eeltenek Annak okaert
vele keel lakoznýok erekkewl erekkee

es kÿ adwan reeaÿok ees az nagÿ rette
 netes Sentenciat mondwan . Tawozÿ
 atok el azert en tÿlem es en zÿnem
 nek elóle es mennÿetek az erek tÿzre kÿ
 meg vagÿon zereztetween erdegnek ew
 angÿalÿnak . Atkoztak leegÿetók en atÿam
 twl es en tÿlem ew ffÿatwl . es zent le
 lektÿwl es tellÿes zent haromsaag wr isten
 tewl Atkoztak leegÿetek en zent zÿlem
 tewl es mÿnd kózónseeges zentóktÿwl zent
 angÿaloktwl . Atkoztak leegÿetek meen
 nÿen földón mÿndden teremtót allatokt
 wl . mert nem akartatok meg ÿsmernÿe
 az teremtó wr istennek ÿo voltaat es ve
 letók tótt ÿrgalmassagaat . Es felelnék
 mÿnd az sok zentók Amen Amen :-
 Harmad dolog leezen . mÿkeppen Az aldot
 mennÿeÿ kÿral Cristus Iesus : Lucipert
 mÿnd ew vezedelmes tarssaÿwal es at
 kozot angÿalÿwal eróssen meg feddÿ rola
 hogÿ ennÿ sok zamtalan leelkóket el vez
 tókkal ew alnoksagoknak mÿatta istennek
 bozwsagara es nagÿ rettenetes atokkal
 meg atkozÿa ewket erette mondwan . meg
 sokaswllÿon tÿnektók mÿndden keenotok
 es reatok fordwllÿon mÿndden teremtót
 allatoknak atokÿa es nÿawalÿaÿa kÿ
 nek soha veghe ne leegÿen erekkÿwl er
 ekkee es felelnék az zentók Amen Amē .
 Es azonkeppen reeaok zalwan istennek ÿ
 gassagus haraghÿa es meg nÿlÿk az föld
 alattok es el nÿelÿ ewket eegÿetemben
 mÿnd az nagÿ tÿzzel es ez vÿlagnak doha
 wal eegÿetenben le hwlwan nagÿ sÿw
 assal rewassal pokolnak fenekeeben .
 Neegÿed dolog leezen : mert tereÿtÿ ew al
 dot zeeep dÿchóseeges zÿneet Cristus Iesus ew
 zerelmes hÿweÿre mondwan : Aldottak
 vattok tÿ en zerelmes hÿweÿm . ÿewetók

{14a}

El en atÿamnak aldottaÿ / kÿk meg . tarto
 ttatok az erek eeethnek paranholatÿt
 es ellÿen hÿwón es zeretettel zolgaltatok
 es mÿndden ÿozagban eeltetók es bÿnó
 tókról penitenciat tartottatok . ÿewetók
 el ÿmaran vegÿeetók az erek dÿchóseeg
 nek orzagaat kÿ tÿnektók meg vagÿon ze
 reztetween kezdettewl foghwan . Azt halw
 an mÿnd az sok zentók zent Angÿalok Az
 eedes azzonÿwnk mariawal . Nagÿ eedes
 halaat adnak raÿtta wr iesus Cristusnak
 mÿndden nemew ÿorol kÿwel ewket ze
 rette es meg aÿandekozta . es hogÿ az nagÿ
 karhozatnak vezedelmeetÿwl meg zabadoÿ
 totta . Es azonkeppen kÿlemb kÿlemb sereg-
 okre ozolwan . el kezdÿk az zent meennÿeÿ
 enekleest . es dÿcheeretót es halaa adast .
 mondwan . Awagÿ kÿt zent Ianus lata
 sarol valo kenÿnek xj rezeeben halaat ad
 wnked teeneked wrwnk wr isten . mÿndenhato
 kÿ vagÿ es kÿ valaal . es ÿewendó leel mert
 ffel vetted az te nagÿ eródet orzagolnÿ erekk
 ewl erekke Amen . Dÿcheeret dÿchóseegh
 bólcsesseeg es halaa adaas . tÿztósseegh ÿozag
 es erosseegh . wrwnk wr istennek erekkewl
 erekke Amen Ineodem capitulo . vij : Az zent Angÿ
 -alÿ seregók kedeeegh mondanak : O wr isten
 -nek mÿnd zeretó zentÿ mongÿatok dÿchee
 retót mÿ teremtenk wr istennek mÿnd kÿk

ewtet feelýtók kÿsdedók es nagÿok es az sok
zentók Alleluÿaat mondanak wtanna .
Apok xix . ÿme zerelmes atÿamffÿaÿ <.> m
ÿnemew dolgokat es ÿrasokat talalwnk
az veegsew nagÿ ÿteeletnek mo<.>ggÿarol
az zent doctoroknak magÿarazattÿok zerent
mÿ lelkÿ tanwsagwnknak okaert . keeryók
azert az mÿ eedes teremtenket es megh
valtót Cristus Iesus Kÿralwnkat hogÿ
aggÿon malasztót eett ÿol eelhetnewnk .
Akkoron gonoztwl meg zabadwlhatnwnk
es annak wtanna . az ew valasztót hÿ
-weÿwel ew zent orzagaban reezesÿlhet
<t>nÿnk erekkewl erekkee . Amen .
Sequitur ewangelium secunde diei dominice
Adventban harmad
vasarnapnak episto-
laya .
Ez maÿ zent Epistolaat ÿrtta meg zent

{14b}

Paal Apostol elssew Corÿntombelÿeknek
ÿrt leweleenek Neegÿed rezeeben . Meel'
ÿgheeknek elette azon Capitulomban
emleközÿk ez vÿlaghÿ bÿlccheseegh
nek vezedelmes voltarol . es mereess
eghnek bolondsagarol wgÿ mond .
zerelmes atÿamffÿaÿ twggÿatok hogÿ
az eeló istennek temploma zent . kÿ tÿ va
ttok . Ha azert tÿ kÿztetót lattatÿk bÿlch
nek lennÿ . leegÿen eztelen ez vÿlagon
az az ne lattassa magaat bÿlchnek len
nÿ . De tÿtkon tarcha . hogÿ bÿzonn-
ÿal bÿlch leegÿen (okaat vetÿ) Mert
ez vÿlaghÿ bÿlccheseeg . bolondsagnak
veetetÿk istennek elÿtte / Ha kÿ mon
danaa . Nam azt mongÿa masod helÿen
hogÿ mÿndden twdatlan / twdatlan lee
zen : twdÿatok atÿamffÿaÿ . ertelmes
embert zeret az zent ÿraas . Ez zent
Apostol eeggÿk bezedeewel nem mond
masÿknak ellene . mert mÿkeppen az
bolondsagus bÿlccheseeg vezedelmes .
azonkeppen . az eztelen bolonsaagh .
Sicut scriptum est scientiam inflat charitas
vera edificat / scientiam autem cum charitate
diuinitatem acquirit etc .
Ez maÿ zent Epistolának azert bewtÿ
zerent valo magÿarssaga ezenkeppen
vagÿon . 7c .

Epistola

[A]Tÿamffÿaÿ Vgÿ vee
llÿen mÿnket ember
mÿnt Cristusnak zol-
gaÿt es istenÿ zent
seeg zolgaltatoÿnak
saffarÿt / eett ÿmaran kerdees tam-
ad . ky mondasseek hÿÿ saffarnak / En
kedeegh semÿe twdom hogy ha en ann
ak ÿteeltetóm : awagÿ tÿtewletók . aw
agÿ ez vÿlaghÿtwl . De meeg en . en
magamat sem ÿteelóm (erthween
arra meltonak lennÿ : ÿollehet sem
ÿben meltatlannak nem twdom
magamat . De mÿnd azon atal meg
ÿgazwltnak sem ÿteelóm magamat

{15a}

Kÿ kedeeg megh ÿteel enghemet . ch
ak wr isten az : Azeert ty ees ne ak

arjatos ydonek elotte senkyt ytee
lny . myglen el nem yew az wr is-
-ten . es meg vylagosoyttya az setee
-tseegoknek reytokyt es ky nylat-
koztattya zyweknek tytkyayt / es
akkoron myndennek erdeme zerent
valo dycheeret y leezen wr istentewl
Wr Iesusban Cristusban zerelmes aty
amffyay meg halwan ez zent epistola
nak ertelmees kyben bodogssagus zent
paal apostol teezen tanwsagot hog y ne
yllk kerezttyn embernek senkyt . De
meeg ennen magaat ees vakmeroseeg
gel yteeln y es karhoztatny . eegy oka mert
wg y mond Idwozeytenk Iesus .
Senky nem twggya my vagyon belol
emberben chak embernek twlaydon
zywe lelke / Masod okaert nem twgg
ya ember . meeg ennen magaat ees
ha zeretettre awagy gylloseegre melto
istennek elotte / Azert istennek keel h
adny // ky myndennek nyllwan lattya
mynd yo voltaat mynd gonoz voltaat .
kyrol maswt teebbet zollywnk ha
wr isten enghedy [sel]quitur ewangelium / [terc]ie dominice /
Myeert zerelm
es atyamffyay ez el mwlt vasaar
napon teenk emlekozetot az wtolso
yteeletnek rettenetes mywoltarol ./
ymaran towabbaa valo lelk y tanw
swnknak okaert ez may zent napon
lassok meg mynemew dolgok leezn
ek az nagy yteeletnek wtanna ez vy
lagon / kynek nyllwabban valo ertel
meere
Harom lelk y tanwsagwnk
leezen elsew leezon arrol : mykeppen
valtozyk el zyneeben ez vylaag yteelethn
ek wtanna .. es my okaert keel meg wy
ywny / Masod reze leezen arrol mykeppen
tyztwltatyk meg . es mynek myatta . Har
mad leezen . mynemew allapatban aal
meg ez feld mynd erekkwl erekkee m
ynd az eelteto allatokkal / Az elsore reea
felelnak zent Doctorok / yelessen zent Tamas
Rikhardus . Aureolus etc . super iiij . d xlviij

{15b}

Mondwan / mynden kerezttyn byzonn
yal es ketsseegneel kyl hyhet y hog y ez vy
laghnak ez mastany allapattya es zyne
zerent el keel mwlny es valtozny yob
allapattya es zynre kynek byzonsagara
mynd ooh torweenbol . mynd wy torw
eenbol eellyen nyllwan valo yrasok
at talalwnk . Elssew . Esayas ca° lxxv
holt ott wg y mond az wr isten / yme
en teremtok wy egheket es wy foldet
erten y yllk / nem allattya zerent de dy
chew abrazattya zerent . Es nem leeznek
soha emlekozettre az elebbelyek / azaz
sem y twdatnak / ty azert ewrwltok <..>
es vygattok mynd erekkewl erekkee
Masod byzonsaag az zent ewangeliom
Luc xxj et Math xxiiij . Meny es fold
el mwlnak ; az az Gwyllyermus doctor
nak mondasa zerent zeeb zynre val
toznak ; Harmad byzonsaag zent pether
Apostol . ij . petri vltimo holt ott eegyeb
mondasa kozot wg y mond . Twggyatok

atÿamffÿaÿ hogÿ az eghek es az neegÿ
eeltetó allatok tÿznek mÿatta meg tÿz
twlnak es wÿ egheket es földet var-
wnk ew meg ÿgeeretÿ zerent / zenth
Ianus neegÿed bÿzonsaag Apok xxj
hol ott wgÿ mond . Lateek wÿ eghet
es wÿ földet / mert az elssew egh es föld
el mwlanak . Ewtód bÿzonsaag / zent
paal apostol : kÿ ees nÿlwan meg ÿsm
ertte vala ew latasanak ÿdeÿn . j . ad Corinthios
vij vgÿ ÿra eegÿeb bezeedÿ kózót Azt
mondom atÿamffÿaÿ . mÿndden wgÿ eel-
-lÿen ez vÿlaggal mÿnt ha ÿngen nem
eelne . mert ez vÿlaghnak Abrazattÿa
el mwlyk . az az . ez vÿlaghnak ez m-
astanÿ zeepseege az meg eegetó tÿzn
ek mÿatta el veez . ÿme azert zerelmes
atÿamffÿaÿ hallÿatok eellÿen nagÿ zen
tóknek mondasokbol ez nÿawalÿas
romlando vÿlagnak vezedelmes vol-
taat . O teremtó wr isten vallÿon
mÿnt leezen dolgok es howa leeznek
kÿk mastan mÿnd lelkókkal testókkal
ez vÿlagot ÿzÿk zeretÿk kówetÿk / es
wgÿ vetótteek remeensegóket ez vÿla
ghÿ dÿchóseegben ÿozagban gÿenyerw
seegben . ha ÿngen maas vÿlag nem vol-
na

{16a}

Az oka hogÿ vÿtezkódó anÿa zent egÿhaaz
ez vÿlagon mÿnd ew ÿo ffÿaÿwal eegÿe
temben zent Vÿncze doctornak mondas
zerent kÿlemb kÿlemb nÿomorwsagokat
es haborwsagokat zenwednek / mert az
erek vezedelemnek ffÿaÿ felette el hatal
maztanak . De hamar el ÿew az ÿdó mÿk
oron erek sÿralomban esnek . Az ÿokat
kedeeg wr isten hozÿaa veezÿ es mÿn
den dÿchóseeggel meg aÿandekozÿa /
De ÿmaran lassok meg okaat ees / mÿ
eert wÿwÿl meg ez vÿlaag : Az felwÿl
meg mondot doctoroknak mondasok zer
-ent teezÿ azt wr isten ÿmez neegÿ oka
ert . Elezór . Az ew nagÿ istenÿ zeretetÿ-
nek meg ÿelenteseert / Mert mÿkeppen
Ew zent istenseege az elssew teremteesnek
ÿdeÿn mÿndent teen es teremte az ew ÿow
oltabol ew zent newe dÿcheeretÿre es zolga
lattÿara . Annak wtanna . az ew zent ffÿa
nak wrwnk Iesusnak ez vÿlagon valo
leeteleben . ew zent zÿleyeewel . Annak
felette istennek zerelmes zolgaÿnak ember
ffÿaÿ kózzól Annak felette az zentóknek
testÿ dÿchóseegókeert kÿket ez földnek mo
habol teremte wr isten / mÿnd ennÿ Idw
esseeges hazoneert meg akarÿa wr isten ees
ez vÿlagot aÿandekoznÿ mÿndden zeepseeg
gel eekóseeggel mÿnt ÿo teremtot allatÿt
mÿnt Moÿses elssew kenÿweenek elssew
Capitulomaban meg vagÿon ÿrwan /
lathwan wr isten mÿndeneket kÿket zerzet
vala . es mÿndenek felette ÿook valanak .
De mÿeert embernek bÿne mÿat mÿndenek
meg fórtóztettének vala .. wgÿ akarÿa
wr isten hogÿ esmeg meg tÿztlwan azon
elssew ÿo allapatban allÿanak . mÿnt va
lanak az elssew teremteesnek ÿdeÿn / meel
valtozaas es tÿztlwat leezen wr istennek
nagÿ newe dÿcheeretÿre Az zentóknek ke

deeg ; nagy óróókra lathwan ez vylagh
nak zeep eekós voltaat kýt soha annak
elette nem lattanak vala .
Masod okaert . az zentóóknak nagy óróók
nek tellyes dýchóseegóókert / Mert doctor
oknak mondasok zerent / Wr isten wgý te
remtótte az embert . hogý mýnt lelký mý
nd testý dýchóseege . ereme vÿgasaga . es
bodogsaga leegýen / leelek zerent azaz lel
ký zemeýwel lathwan az zent haromsaag
wr istennek zent zýneet zemelyeet es isten
-segeet . kýben mýndden tekeelletes bodogs-
-aagh

{16b}

Vettetót es kýneel kýl semý bodogsaag nýn-
-chen . testý meg dýchóólt zemeýwel kede
-egh wr iesus Cristusnak testý nagy melto
sagaat dýchósegeet : kýralý feelseegees vol
taat zeepsegeet ekóósegeet ; Es az eedes isten
zýló zýz anýa mariaat mýndden melto
saga zerent es az zentóóket Lathwan to
wabbaa . ez vÿlaghnak es mýnden terem
tót allatóóknak ees nagy eekesseegghel valo
teremtesóóket mennýen földón / mýnde
neknak latasaban nagy eremet leel mý-
nden zent / es mýndenýkben meg twggýa
es ýsmerý . wr istennek meltosagus voltaat
es ha az teremtót allatok ollýan nagy
dýchóseegóóók . meneewel nagyóóbban az
felsseegees teremtó wr isten / kýt mýeert
nem lathatnak testý bodog zemóókkal . Ex
quo deus in se non sit Corporalis sed spiritualis
Io [iiij] spiritus est deus ; ideo non erunt corporali in
tuitu visuri . neque possunt . sed solummodo secundum animam
licett glorificatam / Annak okaert wr isten
nek bewseegees aýandekabol . meg ýsm
erýk test zerent ees : az teremtót allatokbol
wr istennek mýndden ýo voltaat / es bel
telýk kýt zent Ianus meg ýrtt az zent
ewangeliomban . Io . [] be menween .
twdnýa ýllýk lelekzerent wr isten zýneenek
latasara . es ký ýween twdnýa ýllýk testý
lataszerent Cristus Iesus dýchóseegeenek te-
keentetyre eeledelt leelnek . ollýat kýt soha
zem nem latot . ffýl nem hallot . embernek
zýweeben<.> sem zallot : 0 azert zerelmes a
týamffýaý <.> gondolhattýok mýnemew
mondhataatlan nagy eremóók vagýon es
leezen az zentóóknak . mert vala howa
lelký testý zemeket fordoýttýaak mýnden
wt es mýndenben wr istent nýlwan la
-ttýaak : Mert felettóók leezen Cristus kýral
azzonýwnk mariawal : mýndden felól
kórólók az sok zamtalan zentóók zenth
Angýalok Alattok föld meeń nap
hold es az sok Cýllagok mýnd nap zeepók
es dýchóseegóóók / Harmad okaert .
teezý az wr hogý az teremtót allatokat m
-egh dýchóóttý . az ew nagy erdemes vol-
tokeert . Nem hogý twlaydon ewk azt
eerdemleneek . De mýeert istennek hýw
eý es zolgaý ew mýattok erdemes dol-
got awagý dýcheeretes zolgalatot tóóten
ek wr istennek . Mýnt pelda Aran
zayw zent Ianus mondasasa . zerent Az
mý wrwnk Iesus kerezttfaýa es mýnd-
denek .

{17a}

Kýkkel meg keenzottaak nagy feenesók es
dýchóseegósók leeznek . Nem hogy az fanak
mýwolta es erdeme ollýan týztóseegót
erdemlene De leezen az . wr Iesusnak
zent keennýanak es vere hwllasanak
erdemeert . 0 en eedes zerelmes atýamffy
aý ha az kegýelmes teremtó es meg val
to wr isten azt teezy az lelkótlen es erez-
hetetlen allatokkal . hat mýt aad es teezen
az okos lelkós allatokkal . az az emberrel
mýkoron ký eedes zeretettel es aýoýtatoss
aggal zolgallýa ew feelssegeet mýnt
halalýg : ký mýnd . ezeeben veegýe .
Negyed okaert meg keel týztwný ez vý
lagnak istennek el vegezót zórzeese ze
rent . gonoz býneknek es kýlemb kýlemb
fórtelmes teetemeenýeknek týztwlattýok
eerth . kýket mýnd emberek tóttek sok
ýdótwl foghwan . ez földón . es az týz
-twlatlan lelkók az egben . kyról wgý
mond Rýkhard⁹ / mýeert ez výlagh
nak abrazattýa . az meennýeý dýchóseeg
nek zeep feenló zýneet ffel keel venny
hogý ez výlaag ees nemýkeppen hason
latus leeýen az maas výlaghóz dýchósee
ges eekesseegben : meel dýchóseeeges abra
-zt kýlemben ffeel sem vehet hanem
hogý elezer le keel vetný : Az ew býnes
rwtssagaat es zernýw zýneet / Towab
baa . olwastatýk Moýses elsesew kenýw
eenek harmad Capitulomaban . Mýko
ron adam Atýank veetkózeek paradý
chomban : ott meg atkozaa isten ewtet
es ez földet / 0 zerelmes atýamffyay mýt
erdemlót vala ez föld<..> akkoron hogý
meg atkoztatneek De azt embernek
atkozot býneert tewee wr isten / meel atok
bol soha sem ember <..> sem ez výlaagh
sem föld . sem eegýeb teremtot allatok
meg nem týztwlhatanak az nagy ýtee
letnek napýaýg / zýkseeg azert az atokrol
eleget tenný . meg týztwný / es meg m
asodzor meg aldatný hogý zeep es ee
kes leeýen . mýnt wr istennek haza es
wdwara . kýben nem ýllýk semý rw
tsaghnak lenný / mýnt mastan latta
týk lenný / kýból mýndden rend belý
ember peldaat vehet ; Mert az emb
-erý allat ees Istennek haza es templo
-ma zent paal apostolnak mondasa
zerent / wgý keel azert embernek ees
meg týztwný awagý eett penitencia
nak mýatta . awagý purgatoriomba
týznek myatta hogý semý zepló ew

{17b}

Benne ne leegýen . ký wr istennek ellene
leegýen . ha azt akarýa hogý wr isten
lakozýeek ew eett zent malazttýanak m
ýatta es mennýeknek orzagaban erek
dýchóseegnek mýatta
Masod tanwsagwnk leezen arrol
mýkeppen týztwltatýk meg ez výlaagh
es mýnek mýatta kýnek nýlwabban
valo ýsmeretýre / ýmez neegý dolgokat kel
meg latnwnk elezer menea magassagra
ffel es alaa keel meg týztwný ez vyl
agnak / Doctoroknak mondasok zerent secundum
Rich . Tomam Bedam . et Aug xx de ciuitate
dei : Neegý keppen valo týznek keel ez vý

lagra zallanÿ kÿk ez vÿlagot meg tÿztoÿ
ttÿaak / twdnÿa ÿllÿk . fewlwl az felssew
eeltetó allatnak tÿze : Alol pokolnak
tÿze harmad purgatoriomnak tÿze . nee
gÿed ez vÿlagon valo tÿz . Ezek mÿnt ne
gÿ sebess essew . awagÿ forgo zeel . nagy
heertelenseeggel mÿnd ez zeeles vÿlagot
bel foglallÿaak es el fódózÿk . es semÿ
nemew teremtotó allat ellenek meg ma
radhat de mÿndent : az az földet kewet
chontot vasat erczók faat fÿwet . es
heegÿeket el emeeznek es le olwaztn
ak : tengórt es eegÿeb vÿzeket meg tÿz
toÿthnak es mÿnd ez zeeles vÿlaaghn
ak pora fÿstÿ . doha es wndoksaga
gÿóÿtetÿk az karhoztakra az ÿteeletnek
helÿeere : es annak wtanna eegÿetem
ben mÿnd pokolnak meelseegere zalnak
Mÿkkeppen keddeeg doctor mongÿaak mÿ
-nd addeg ffeel eghetÿ ez vÿlagot . mÿg
az kózeep egben lakoztanak az tÿztlwat
lan lelkók : kÿk mÿndden bÿnre es gono
ssagra kÿzleltenek ez vÿlaghÿ emberek
-et ew alnoksagoknak mÿatta . Es mÿg
len eghÿ madarak ffeel mehettenek .
Es mÿglen : az reeghÿ vÿz ózón ffeel
es alaa hatot volt ; wgÿ hogÿ ollÿan
naa leezen ez föld ennen magaban mÿ
nt mÿkoron az elssew teremteesnek ÿdeÿn
volt mÿnt az zeep Cristal ees ÿgenes
Nem wgÿan mÿnt mastan : mert ez ma
stanÿ abrazattÿaat hogÿ heegÿes erdóss
fÿwes es kÿlemb kylemb kwt feÿek
nagy folyo vÿzek es Apro vÿsek van
nak ez vÿlagon . Wr isten azokat terem
totte volt ez vÿlaghÿ eelettókra zÿks
eegókra es zolgalattÿokra : mÿnd ez vÿlagÿ

{18a}

Barmokkal es vadakkal madarokkal vÿz belÿ
belÿ halakkal : De ezek mÿnd el mwlnak es semÿe
semÿe leezenek : annak okaert ez vÿlagnak
ees ez mastanÿ keepe zÿne zemeelÿe el
mwlÿk es el vez . zent palnak mondasa
zerent .

Masod dolog kÿt meg keel latnwnk . hogÿ
ha az pokolnak vezedelmes orzaga meg
tÿztlwl . zent Tamas reea es wgÿ mond
hogÿ nem : mert az zentóknak dÿchósee
ges eremókra nem leezen zÿkseeg . De iste
nnek ÿgassaga zerent ez vÿlagnak mÿn
den seprewÿe oda zaal . mÿeert az föld
nek kóldókeeben vagÿon -
Harmad dolog . hogy ha ez földÿ para
dÿchom meg tÿztoÿtatÿk ee awagÿ nem
mÿert mÿnden bÿnnek feÿezetÿ ott er
ede az elssew zÿleknek mÿatta . Rik
zent Thamas reea felelnak mondwan
hogÿ nem / elssew oka mert . <az> mÿnt
az elssew zÿlek veetkóztek . azonnal m
eg tÿztlwtatot . ky ÿzween onnan ewk
-et es soha towabbaa ott bÿnes ember
nem lakozot sem mehetót . ÿollehet sok
-an keseergetteek : Masod oka . mert wr
isten olÿ magass hegÿen teremtotte hoÿ
ewtet az vÿz ózón ffeel nem eertte de
akoron ees tÿztan meg maradot : Azert
az elssew teremteseenek zentssegeeben m
eg marad istennek dÿcheretÿre es az zen
tóknek erewendetessegókra erekkÿl erek

-kee / miért halhatatlanság vagyon benne
Neegyed dolog . ha ha az felszew tizes egh
hol az zentók lakoznak . mynd az teeb e
ghekel meg kel tiztwtlatnyok . oka ez .
mert wgý vagyon meg yrwan az Sol
tar <...> kenyűben psalmo centesimo primo
wr istennek kezeý myat zorzettettenek
az eghek . de ewk el veznek . te kedeeg
wr isten erekkee meg maratx . Masod
oka . j petri iij . hol ott wgý mond zēt
peter apostol . Az eghek meg eegween
el olwadnak . es myndenek meg wý
ywnak . Harmad oka . mert . Luciper
mynd ew angýalywal az tizes egb
-en veetkózót ott zýletót az gonoz ke
weelseegnek býne . enghedetlenseeghn
ek meerghe es dagalyossagnak haz-
-wgsaga . Azert lattatyk hogý meg
keel tiztwný Reea felelnék Rik zent
Thamas . zent Agoston . vbi supra . hoğ
az eellýen ok veteesók ertetnek ez eel
tetew eghnek zýneeról : Az tizes egh
nek sem zýkseeg meg tiztwný . mert

{18b}

Meeg akkoron meg tiztoýtotta wr isten
mykoron luciper veetkózót es ky ýze
tót onnan mynd hozýaa tartozo an
gýalywal / es oda soha semý zepló
bel nem mehet . De tiztassagus zeep
ekós dýchó es bodog mynd benne
lakozo zentókkal es angýalokkal . wğ
mond zent Ianus Apok xxj -
ýme azert zerelmes atýamffýäý . ha
llyok es ýsmerýók az zent ýrasbol
wr istennek myndden dolgaýban
valo ýo voltaat / hatalmassagaat
ýrgalmas es ýgaz ýteeletýt . O ky al
dot leezen akkoron ky mastan mag
aat leelekzerent testzerent býntewl
es ez vylagnak ragadwanýatwl m
eg otalmazýa es chak az teremtó wr
istennek tizta es zerelmes zolgala-
ttýaban foglallya magaat es ýdeýt
O zerelmes atýamffýäý ha zoom fogana
tus volna mynddennek azt mondanaam
hogý ollýan nagy feelelemmel syetett
-el es zorgalmatossaggal : el ragadoz
natok eegýmas elót ez mastaný ýrgal
massaghnak Es Idwesseegnek napýäýt
ýo mywelkódetnek myatta / mynt my
koron embernek haza ffeel gýwlad .
es syet ky ragadozný morhaýaban
es dragalatus ýozagaban hogý . meg
ne eeghýón / Mert mykeppen ýmaran
meg hallottatok sem ýdew . sem ýo tee
tel sem penitencia nem leezen az m
as vylagon / De vala myt eett gýeýt
ýoot awagý gonozt . azzal keel megh
eleegódný kyre engheggýe wr isten
malazttýaat hogý gonoztwl magwnk
kat ohassok . es ýoban gyoropodhassw
wnk : hogý vehessók az erek bodogh
orzagot .-
Harmad tanwsagwnk leezen
arrol mynemew allapatban aal meg
meený föld es eegýeb teremtót allat
veegkeppen erekkewl erekkee . ez vylag
nak veegezetýnek wtanna .: kyról ýolle
het sok baba hýr bezeed vagyon . De maga

zent ýraas magýarazo doctorok zolwan
rola . kýben meg ees keel allany . hogý
mýkoron mýnd ez zeeles výlaag meg
eeghettetyk / semýnemew seteetseegh
homalyossaag zeel ffwwaas . hoo essee
es az neegý eeltetó allatokban semý
nehesseeg . mýnt mastan lattýok len
ný meg nem marad / De sem ehseeg

{19a}

Zomeehsaag . awagy faradsaag . nem
leezen . mert az ollýan <.> / termeezetnek
zykseegees volta mýnd el mwlyk az
ffeel tamadasnak valtozasa myat / ert
ween chak azoknak kýk Idwezwlnek
mert wgy mondnak rola doctorok
hogý az karhoztakon . mýnd raytok lee
zen mýndden ýrgalmassagnaal kyl
hollehet ennen magok halhatatlanok
leegyenek / Ez vylagnak azert mýn
dden fórtelme . mýndden zernýewse
ghe mýnden <.> seprewýe : az bodogta
lan karhoztakkal eegýemteben pokol
nak vermeere zaal alaa ez földnek
also fenekeere . hol semý vylagossag
nynchen / Ez vylaag azert egheezz
en es týztan marad . mýnt mýko
-ron kezdetben wr isten elezór teremte
tte volt . Ez föld ký mýndden eel
tetó allatoknak alatta vagyon . es
kýsseb az teb eeltetó allatok kózót az
ew helyeen meg allapýg hol ott
wr isten le tótte es ollý<an> zeep
olý týzta leezen . mýnt az zeep týzta
Cristal : ýgyenes mýnd az megh
sýkarlot tabla . es zaraz . nem w
gyan mýnt mastan . es mýkoron azt
lattýaak az valasztottak nagy choda
lattal el ameelkodnak es nagy ew
rómmel výgadnak raytta . halaad
adwan wr istennek mert soha azt
nem lattaak annak elette . Az vyz
esmeg egheezzen es týztan megh m
arad ennen teremteese zerent es oll
yan leezen mýnt az zeep gyenghe
Cristal : kýt ha mastan ember lathat
na mýnt akkoron leezen mýndden
výzeket atal lathatna mýnd fenekee
ýgh : mýeert kedeeg nagyob az vyznek
bewseege az földneel . mýnd ez zeeles
vylagon vyz leezen Ez földnek kóróss kewrw
le mýnt wr isten kezdetben teremte
tte es hol ott hatta lenny -
Az harmadyk eeltetó allat ýmez
eegh kýt belý<g> vonzwnk . ký megh
azonkeppen meg marad týztan es se
mý haborwsaag sem fólhew sem ho
malýossaag az egben nem leezen mýnt
mastan lattýok lenny . De mýnd az

{19b}

Felssew eghýg týzta es vylagoss leezen
Az nyegedyk eeltetó allat twdnýa ýll
ýk az týz . ký nagyob es beweb . mýnd
földneel vyzneel es eghneel : mýndden
eegheteseenek hatalmaat le vetý . es
zeep týzta vylagoss leezen mýnt kezdet
ben teremtot volt wr istentewl . Tow
abbaa az hold ký az also eeghen mond
atýk lenny : heetzór feenesb vylagosb

leezen mýnt mastan : Az Nap megh
azonkeppen . hethzór zeeb leezen honnem
mýnt mastan lattýok : Es leezen vet
tetween ez vylagnak ket ffelól Az nap .
nap . kelettre Az hold nap nywgattrra
nagy zeep vylagossaggal vylagosoyth
wan ez vylagra mýnt kezdetben wr
isten ewket teremtotte : Az Cýllagok meg
<meg> azonkeppen es mýnd az eghek mý
nd az Cýllagok meg alnak forgasok
twl Annak okaert sem heet . holnap .
sem eztendó nem zamlaltatýk . mert
az ýdó forgando nem leezen mýnt
mastan . De mýnt wr isten az ew ýo
voltabol . ew zent newe dýcheeretýre
týztósseegeere kezdetben teremtotte volt
ewket esmeg azon zeep nemes es ee
kees allapattýokban meg wýwlnak . es
azonkeppen mýnd az eeghek wýyak leez
nek . mýnd ez föld wý leezen . mýnd
výz týz . es mýndden teremtot allatok me
nnýen földón . ýme azert zerelmes atya
-mffýaý lattýatok hallýatok kýt peldazerent
kýt ýrasból . kýt keddeeg nýlwan valo ýs-
-meretból . mýnemew dolgok voltanak ez
býnes vylagon es mýnemók leezen az
mas aldót vylagon : kýket lathwan az
bodog leelkók es zentók . nagy halakat
adnak raýtta wr istennek hogý annee
ýoot erdemlettek veenný es lathný : De
az ees zemeýnk elót foroghat menea aldót
istený ýokat es dýchóseeges latasokat . had
nak veztnek el kýk bolondwl eelnek
ez vylagon / es menea veeghetetlen keenra
mennek az mas vylagon / Mý azerth
kýk az wr istent zolgallýok es zerettýók /
naponkeed horankeed keeryók hogý otal
mazýon meg az ýewendó vezedelemtýl
es výgen az ew zeretó zentýnek tarssassa-
ghýban Amē

{20a}

Imaran leezen tan
wsagwnk Az három
Cantor Napokon .
Wr Iesusban Cristusban zerelmes atya
-mffýaý / wgý olwastatýk zent paal apos
tolnak eeggýk Epistolaýaban / mýndden
ýraas ký istentýl awagý zent malaztnak
mýatta leezen es zarmazýk haznalatus
lelký tanwsagra : ýwsson azert ezótókb
-en mýkeppen ez el mwlt napokban le
-en emlekózet az wtolso ýteelet nek
mýndennemew zeer tartasarol es mý
voltage : Ha ký ezeeben vette es tar-
-ttýa hýzóm istent hogý sokat haznaal
vele : De mýeert sok ýdó bel telween
leezen ýewendóre kýtýl ember nem
zokot felný rettegny felette : ýewýwnk
kózelben : zollýwnk arrol ký mýnden
naponkeed zemewnk elót forog / emb
ernek twlaýdon esetý es halala . kýról
ez maý napon . eellýen lelký tanwsag
wnk leezen wr isten malazttýanak
segheedseege mýat
Elssew sermo zerdan
Lelký tanwsagwnk ertelmeere ez m
-aý napon tamad eellýen kerdeesewnk
zent ýrasból / Mý oka hogý wr isten
mýndden embert meg ýteel kýwalt

keepen ew halalanak ýdeýn es nem
halazttýa az wtolso kózónseeges ýteelettre
oka tamadhat ez kerdeesnek . elsew . wǵ
mond az tórween kenýwben . depe . d iij
hogý wr isten nem teezón eegýról ket
ýteeletót / kýról zent Gergel doctor meg
wgý mond vala mýnt ember ennen
ez vylagbol ký meegýen ollýan leezen
mýnd órókke az az meeg halalanak
ýdeýn el valýk embernek dolga . ha
ffel awagý alaa meegýen De reea fel
-elnek doctorok mondwan hogý ýllýk
azt tenný wr istennek ew ýgassaga ze
rent ýmez neegý okaert . Elezer ký ný
latkozaasnak okaert : Mert semýt nem
akar wr isten týtkon tenný : mýnt az
zent ewangeliomban . meg vagýon ýrwan []
Semý nýnchen ol týtok ký meg ne ýe
lennýeek / Embernek kedeeg halala .

{20b}

Koron valo ýteelet sokaktwl týtkon lee
zen . Annak okaert vagýon vala ký
mastan meg haal . nem twdhattýaak
emberek ha Idwózwl awagý karho
zot hanem ha kýwalt keppen vala
kýnek wr isten meg ýelentendý .
De az wtolso ýteeletnek napýaan m
ýnd ez zeeles vylagnak elette nýlwan
leezen ký mýeert Idwózwl awagý
karhozýk mýnt meg vagýon ýrwan
Nawm proffeta kenýweenek harmad
rezeeben / Masod okaert tellýes fýze
teesnek veghezetyeert / mert embernek
ew halala . koron nem fýzethet tellýes
sem keent ha gonoz leend . sem dýchó
seegót ha ýo leend : Mert . mýert em
ber ketkeppen teezen mýnd ýot mýnd
gonozt . test zerent es leelekzerent . De
az test halalanak wtanna porraa le
zen / semý erdemót nem vehet . mýg
nem esmeg ffel tamad . Azert chak
az leelek . awagý erwl awagý zen-
wed / melto leezen azert wtolso ýtee
letnek bel tellýesódný : hol ott mon
no ffeel eegýetembe dýchekóggýenek
awagý keenzoggýanak . Harmad
okaert . el veegeztelen okoknak bel
tellýesódeesókeert / mert twggýa az
wr isten kýnek mýnt mýkeppen keel
lenný . semýt nem teezen okanaal kyl
hogý mýndden meg erche sokan es
zamtalanon voltanak . vannaak lee-
nek ees ýteelet napýg kýk sok gon
ossagnak okaat zórzótteek ez vyla-
gon . sok hýtetlenseegóket erethnóksee
góket hamýs tórweenýóket gonoz zo-
kasokat leeltenek es tamaztottanak
<kýról> kyeert mýnd ennen magok el
veztenek es erekkee karhoztanak mýnd
ew wtannok valok kýk azonkeppen
eeltenek . es elnek De istený <...> ýgass
aag zerent valakýnek gonoz eelete
mýat awagý gonozwl keresót morha
ýa mýat tebben karhoznak annawal
nagyob keennýa leezen annak ký az
gonoz eeletót leelte . De ez eellýen
gonoz kótel el nem veegeztetýk hanem
az wtolso napon mýkoron tellýes

{21a}

Erdemót adnak eerette Az ollyanokrol
mongya zent gergel doctor . Annee ha
lalokra meltok . meenee gonoz peldat
es okot wtannok valokra hadnak .
Azonokrol meg wgý vagyon meg ýrwan
az tórween kenýben : mynd az teewó
mynd az neký enghedó ýgenló kenn
al keenoztatnak . kýról eellýen peld
at ýr . petr^o damiani / vala eegý his
pan ký nemýnemew órókót el fog
lalt vala . eegý zent egýhaztwl . Es
azonkózbem ký mwlwan karhozeek
eerette . ký ew wtanna byraa az es
el karhozeek / Annak wtanna harm
adýk negýedýk týz ýzýk mynd pok
orra zallanak eerette / ýeleneek meg
egý Iambornak es lataa haat pok
olnak keennýaban mynd týzen es
nagy týzes kerekón foroghnak ffel
es alaa es egý mast atkozýaak ee
rette hogý eeggýk masra hamýss
ýozagot hagýot volt / annak okaert
meltan halazttýa wr isten az ollýan
ýteeletót az wtolso ýteelettire / Neeg
ýed okaert . ýgassagus hasonlatossag
eert ; Mert wr istennek ýgassaga
azt aggya hogý mýkoron mynd ýo
nak gonoznak veege zakat . mynd a
ddeeg el varýa es akkoron teegýen
mýnddennek ýgazat : kýról wgý zool zent
dauid proffeta . ps^o . lxj ýmez ket dolgot
hallottam en az istenról . mert hatalmas
ew . es ýrgalmas : kýnek mynd teete
meenýe zerent fýzet . Nýnczen azert ew
ýgaz ýteeletýnek ellene ha elezer az le
lekkel ýsmertety meg . ha ýol eelt az
erek dýchóseegot . ha kedeeg gonozwl
pokolnak keennýaat . Az wtolso ýteele
tón eegýetemben mynd testel leelekkel
O azert zerelmes atýamffýaý ha azonke
-ppen vagyon . hogý sem eett . sem ott
el nem mehetewnk az hatalmas isten
nek rettenetes ýteeletý es feeelmes
ýgassaga elót výsellýewnk gondot ro-
la mýkeppen zabadwlhasswnk megh
mýkoron reea ýwtwnk hogý el ne ve-
zýewnk

{21b}

Masod tanwsagwnk leezen arrol
hogý ha mýndden embernek lelke mýnt
ký mwlýk es meg ýteeltetyk . ký mynd
ew erdeme zerent : awagý mennýek
nek orzagaban . Awagý purgatoriom-
ban . Awagý pokolban . el výtetyk ee
ottan azonnal awagý nem . Erre reea
felel henric^o de hassýa es eellýen býzon
sagokat mond hozýaýa . Elezer az hýw
leelkókról / Es wgý mond hogý . wr Iesus
Cristus zent keennýa halala es menyben
menety wtan / vala ký az kereztsseeghnek
artatlansagaat meg tarttýa . Awagý bý-
neýnek wtanna tellýes penitenciat tart
Awagý kýt halala koron bwlchwal
keentwl býntewl meg oldoznak : azonn
al mýnt ký mwlýk mennýeknek orza
gara leezen ýteelendew . mýnt az art
atlanok kýk . kereztsseegnek wtanna ott
an ký mwlwnak . kýnek býzonsaga bel

vagyon yegezween týzenkettód Benedek
papanak el veegezót bullaýa zerent .
Masod keppen zolwan az olý ký mwlt
lelkókról . kýk purgatoriomban awagý
karhozattra ýteeltethnek : kýk kózzól soka
kat olvaswnk nem azonnal erdemót
zerent valo herre výtetný : wr istenn
ek chodakeppen valo ýteeletý awagý
ýrgalmassaga zerent . De vala mý kew
es ýdeýgh . alkolmas helyen tartatný
kýról . elssew pelda . Traianus chazar .
ký ýollehet melto volt volna erek
karhozattra / De nem vetteteek az erek
keenra : ký ýewendóre zent Gergel papa
ýmachaganak mýatta ký vala valtando
Masod pelda : Az nema zerzetnek ere
detýben wgý vagyon meg ýrwan /
hogý mýkoron Parisban egý nagý ýras
twdo doctor meg holt volna es el ak
arnaak temetný : elssew napon ffeel
ýle es monda . Istennek ýteeletýre
ýdez<d>tettem . es le erezkódeek . Masod
napon meg ffeel ýle es monda Istennek
ýteeletý zerent meg ýteeltettem . meg
le erezkódeek harmad napon . meg ffeel
ýle es monda Istennek ýgaz ýteeletý
zerent el . karhoztattam / es tebbeee ffeel
nem tamda .. ha ký ennek nýlwabban
valo eredetýt es veegezetýt meg akar-
ýa

{22a}

Twdný zent Bruno atýank eeleteeben
meg talallýa / yme hallýok hogý ez k
arhozando embernek harmad napýg va
lo halasztasa lótt leegýen . De mý oka
leegýen mýnd ez eellýen dolgoknak ný
-lwabban valo okaat . chak az wr isten
twggýa / mýnekewnk keddeeg kýk hall
ýok nagý feelelmes . kýról ha ký tebbet
akar tanwlný olwassa . zent Agoston
doctornak es Ieronim^o doctornak eelet
-eet . az zentóknek eeletókben .-
Harmad keppen zolwan rola . kózóns
eeges tórween . azt valhattýok hogý
mýnt ember ký mwlyk . ottan nýl
wan valo ýteeletý leegzen .. es azonn
al . el výtetýk az leeleek vala howa
melto leend istennek ýgassaga zerent
Awagy menýorzagban ha eerdemlý
Awagy purgatoriomban awagý po
-kolban ; vala ký ennek kýwle eegýeb
et hýend . teewólyóg es hamýs hýtý
nek ýteeltetýk / wgý mond zent thamas
O azert zerelmes atýamffýaý . tanachot
vehetewnk az zent ýrasnak derekaból .
hogý mýndden ember annak elette ke
zýllýón hozýaa / mýnd Idwessegheehóz
mýnd halalahoz .. mýnd az hatalmas
býrowal valo zanweteesehez : mýgh
ýdó vagyon neký es zabad magawal .
Addeeg tarchon penitenciat zannýa b
annýa sýrassa es gýonnýa býneýth
mýg az ýrgalmassagnak ýdeýe ýelen
vagyon / Addeeg fýzessen adossagarol
mýg morháya vagyon / Addeeg bekeel
lýeek meg haragosawal mýg mýnd
ketten ez výlagon vannak . Addeegh
engheztellýe meg az teremtó wr istent
mýg eel ; mert ha az sowan halaal

el ýeweend . mýnd ez fóléwl meg mo
-ndattakat el veezý embertewl . es fe
lette nehez oztan az mas vylagon kól
dwlñý . az ewt bolond zýzeknek pel
daýok zerent . hol ott senký az eweet
masnak nem athattýa / De az ýrgalm
assagnak sem leezen semý ereý . zent
gergel doctornak mondasa zerent /
Harmad tanwsagwnk leezen
arrol hogý ha / az wr isten / ew nagý
ýgassaga zerent zorossabban ýteellýe ee
es kemeenseegesben karhoztassa az gon
-oz /

{22b}

Kereztýeneket honnem mýnt az po
ganokat Awagý nem ; kýnek felele
týre doctoroknak mondasokbol ezenke
ppen zolhatwnk : Elezer wgý vagýon meg ýrwan
ij . petri . ij . Aquo quis superatus est . illius
et seruus est etcetera . vala ký . kýnek mýa
tta meg gýóztetót . annak zolgaýanak
mýnt ha mýkoron ember Cristusnak
zent zereleme es malazttýa mýat meg
gýóztetýk : býnnek ellene mondwan
es ez vylagnak . haat Cristus Iesusnak
zolgaýa / ha kedeeg vyzon ellen býnn
ek mýatta el haýtatýk haat erdeg-
nek zolgaýa / nagýobban ha ký kerez
týen leend : kýról wgý mond azon
bezedók wtan . ýob volt volna az
ollýan embernek ha az ýgassagnak
wtaat meg ne ýsmerte volna es az
Idwesseegnek regulaýaat meg ne ta
nwlhatta volna / honnem az ollýan
nemes malaztossagbol hattra tert vol
na . Nam scriptum est Seruus sciens
voluntatem domini sui et non faciens va
pulabit multis / Mert wgý vagýon
meg ýrwan []

Az zolga : az az kereztýen ember awağ
zeerzetes kýk wr istennek . fogadaas
zerent aýanlottaak ennen magokat
es nem teezyk wr istennek akara
ttýaat nagýobban meg sanýargatta
týk . twdnýa ýllýk honnem . az pogan
Masodzor wgý vagýon bel ýrwan
týzen kettód Vrban papanak bullaý
aban ; Twdný valo dolog az . hogý
nehezebben keenoztatnak azok kýk
Býzon kereztýenseegnek hýtýt es zer
zetesseegnek fogadasaat meg bontt
ýaak es meg zeplósóýtýk ew gonoz
eéletóknek mýatta / honnem azok
kýk kereztýen hýtneel kýl . es fogadas
-nal kýl kýwe mwnak .-
Harmadzor zent Agoston ees wgý
mond rola . O atýamffýaý kereztýe
-nek . Ne byzýwnk benne hogý kerez
týenek vagýwnk dýchekódween
mert chak arrol ees eróss ýteeletót
veezewnk hogý kereztýen newet
výselewnk / Ha kedeeg wgý nem
eelewnk mýnt kereztýen embernek .

{23a}

Keel eelný . ýaý leezen eeletewnknek
veegezetý / Oh zerelemes barátým / haat m
ýt mondhat kereztýen ember mýkoron az .
Aldot Cristusnak zent vere hwllasarol zét

halalarol zamot kezdendnek vennő / es az kereztsseegnek zentseegeeról / annak felette menea zamtalan yokat wr isten adot m yg eelt / ott leezen az nagy keserőseeg nagy zomorwsaag . veeghetetlen banat mykoron semy okot nem vethet : semy ról nem fyezethet / Sem<y> ydot sem hal aztast nem vehet . Sem tee Sem towa nem mehet ; De fyezety keel awagy akarya awagy nem ; ott kezdy az bod gtalan leekek mondanő mert yob volt ha isten yngen se teremtotte volna . yn gen . ez vylagra se zy lethetót volna . honne ollyan veelhetetlen nyawalya ra ywtot volna ; yme azert mynemew feelelmes dolgay leeznek embernek ew halalanak ydeyn / es wtanna / 0 azert m eel ygón zy kseeg zerelmes atyamffya y az zent ewangeliomnak byzonsaga zerent [] hyw baratokat es segh edelmes zoolzokat keresnewnk . az wr istennek zenty kózzól ; awagy az eedes isten zy lew zy z maria azzonywnknak zolgalny myg eelewnk / kyk ha myb en meg fogyatkozwnk tamogassanak vezedelmewnkben otalmazyanak / fee lelmewnkben byztassanak : es mynd den ygewnkben ygazgassanak / Mert az byzon dolog hog y senky nynchen oly ygaz . oly zent . oly yo eeletw hog y ky meg nem retten mykoron az meennyey hatalmas byro eleeben ywtan . kyról eellyen peldaat ees olwaswnk : Vala Anglya orzagban zent Damonkos aty ank zerzetiben es yffyw ayoytatus fr ater . mykoron halalara ywtot volna hozyaa gywleenek yo zokaas zerent Az Iambor atyaffyak hog y ygaztálnak es ymadnanak eerette / Azonkezben hog az hora el ywtot volna . az halando frater el fakada mewethwe / mykoron meg kerdotteek volna okaat / felele m ert yme bel yewe zent Edmondus kyralywnk es martyr . az zent angya lok ees bel yeweenek Annak wtanna nagyobban kezdee annal ees mewethny

{23b}

Es yme bel yewe Az my Zent Azzonywnk maria ees azert tyztollyeetok ew tet / ottan <T> Tere esween az fraterek Salue reginat mondanak ; Monda az beteg frater / halaa leegen tynektok mert nagy eremest fogadaa twletok ez nemes ydwozletot Annak wtanna el valtozeek zyne az beteg fraternek kezde vereytózn y kezde rettegn y / es mon da yme el yewe az Cristus byro engh emet meg yteeln y / kezde zeegen elotte feeln y rettegn y . kezde vereytózn y / az fraterek kedeeg wntalan torolween . nem gyozyk vala / vereytekeet zarastany / Es vetekodyk vala . az byro elot / Neha mondywan wgy vagyon / Neha kedeeg nem Nem wgy vagyon / Es neha kenyeregh vala mondwan Azzonyom maria ne haagy el / ne tawozyaal el en tewlem . M onda esmeg o yo Iesus wram : haagy eg y keweset . Mykoron ffel wchwdot volna es meg kerdotteek volna az fraterek my dol

ga volt volna / felele oly mýnt výdam
saggal .. 0 zereimes atýamffýä . býzonýa
wal nagy ýrgalmas az wr isten ; mert
nem akaraa hogý el vezneek . Es annak-
wtanna halaat adwan azzonýwnk ma
rianak hogý meg segelette volna . es
nagy bodogwl ký mwleek es mennýeknek
orzagara meene -
Meg ezenról mas peldaat talalwnk vala
eegý aýoytatus Apacchýa leean . kýnek oly
nagy malazttýa vala istený eedesseegre . hogý
mýndenkoron nagy aýoytatus sýrassal es erem
mel teezen vala mýnden zolgalatot az wr
istennek es azzonýwnk zýz marianak . tórtee
neek hogý halalara ýwta es mýkoron zoka
sa zerent nagy eedes zeretettel es aýoytatus
leelekkel aýanlanaa magaat wr istennek
es azzonýwnk marianak : azonkózbem ýeleneek
meg neký az hatalmas istennek ýteeletý es
meg ýsmeree magaat ký annak elette nem
twggýa vala mýchoda leegýen az istený fee
lelem kezde rettegny kezde feelny . mýnt ký
soha semý ýot nem tett volna . Azonkózbem
neký ýeleneek az zýz maria . es monda . m-
ýt feelz mýt rettetz . eedes leanýom . felele / Oh
zentsseeges azzonýom ne hagý el . nam mý
ndenkoron nagy eedesseeges zolgaltalak mýre
hatsz el veznóm . Monda ewneký / mý oka
mýeert el keellene veznód felele / Mert

{24a}

Nem twttam hogý az te zent ffýad ellýen
hatalmas eellýen feelelmes leegýen . Mon
da ewneký az zýz maria / twggýad azt ee
des leanýom hogý meel ýghen zýkseeg
Idwesseegre az istený zeretet ollýan zyk
seeg az istený feelelem ees / eeggýk mas
ýknaal kýl nem lehet . ha istennek feel
elmeeben eeltel volna . haat ýmaran
tellyes erdemeet venneet De ýol latod
hogý vala mýt tettél mýnd semýnek
lattatýk / az istený feelelemnel kýl / mee
ń el azert ýobbohat meg te eeletódet
hogý az erek eeletót eerdeumlýed / Azth
halwan nagy halaat ada raytta azzon
nýwnk marianak . es annak wtanna
nem tehet vala semýt oly aýoytatuss
aggal . hogý mas felól meg nem retten
vala zýwe az hatalmas istennek ýgassa
gus ýteeletýn : Es azonkeppen nagy sok
ýozagot gyóyte <es> bodwl mwleek kýwe
es tellýes erdemmel meene wr istennek
zent orzagaban . kýt mýnekewnk ees
aggýon atýa ffyw zent leelek Amen .
Masod sermo penteken

Mýeert . Cristus Iesusban zereimes atýam
ffýä . ez mý eedes teremtenknek es Idwó
zeýtenknek aldót zýleteese napýa elóttw
nk vagýon . mýg týztabban lehetne leel
ekzerent test zerent wgý kellene elówe
varnwnk hogý melto dýcheeretót es zol
galatot tehetneenk ew zent feelssegeenek
mýnd ew eedes zýzesseeges zýleyeewel
De ha fundamentom zerent meg gond
ollýon mýkeppen azt kellýen tennewnk
zýkseeg elózór mý magwnkban ternew
nk es magwnkkat meg neeznewnk es
meg ýsmernewnk / Constienciánknek
az az lelky ýsmeretwnknek kenýweet
e meg hannwnk vetnewnk . mý teete

menyek vannak meg yrwan / leelk
ewnknek hazaat megh sepernewnk ha
mý hllladeek benne vagyon / zýwnk
nek haýlokat ha vala zeertelen zepló
benne vagyon / eeletewnknek zeer tar
tasaat . ha vala mý gonoz zokaas benne
vagyon / erzeekenseegewnknek . haýdan
valo teetowa haýlasaat / es ha mýnde
nekben vala mýt isten ellen / es Idwó
sseegewnknek bantasara . talalwnk / m
eg ýgazohok es meg týztohok mýnek

{24b}

Elette Cristus kýralt : es meennek föld
nek wraat teremteýeet Akarýok hoz
ýank ýewný / hallýok rola mýt mond
az zent ewangeliomba / kereztló zenth .
Ianus / zent Ianus ewangelista ýrtta meg
kenýweenek elssew rezeeben . mond-
wan Ego vox clamantis indeserto parate
viam domino . rectas facite semitas dei
nostri / dum venerit / En az pwztaban
keyaýto zoo / zerezýeetek meg wrnak
az az Cristusnak wtaat / ýgýenesóhee
tók meg . a'' mý wrwnk istennek ósw
enýeet / twdnýa yllýk hogý leegýe
tók keezen mýkoron el ýewend / hogý
Azert ez nemes isten hýrdetó predica
tornak Idwesseeges tanwsagaat meg
tarthassok lassok meg mý leegýen az
lelký ýsmeretnek ýozaga / kýnel kýl
soha senký ýol nem eelhet De sem Id
wózwlhet zent peter Apostolnak mond
asa zerent . j . petri / iij : eellýetek ýgazan
tý lelký ýsmerettóknak regulaýa zerét .
kýben vettetót az Idwesseeg
Mýnd ez eellýen Idwesseeges dolgok
nak azeert nýlwabban valo ýsmere
týre harom rendbelý tanwsagwnk le
zen rola . Ez maý napon
Elssew tanwsagwnk leezen arrol
mý leegýen az lelký ýsmeret allattýa
zerent es mýnemew hatalmassaga
vagyon emberben . Reea felel Aureo⁹
magyarazwan mesterseeggel es wgý
mond / Az lelký ýsmeret mondatýk
emberý ýgekózetnek tekeelletes haý
lasa vala mýt tenný awagý nem ten
ný lelký eróss veegezettel . kýnek er
telme mellee zolwan zent ýrasbelý
doctorok azt veegezýk hogý mýwel
Az teremtó wr . isten / az ew kegýelmes
ýo voltaert embernek eeletehez lat
wan / neegý rend bely hatalmas ýo
zagokat teremtót es adot embernek
Elssew mondatýk termeezetnek tórwe
-nýe . ezzel eelnek mýnd az poganok
zent palnak mondasa zerent / ký emb
ernek ez výlaghý eeleteere ýo es haz
nos . de maga nem Idwezýlnak vele
az zent kerezttýen hýtnek kýwle .
Masod mondatýk okossaag ký embert

{25a}

Secundum Aureolum / ký mondatýk az leeleknak
ereý . Nem chak ýonak gonoznak ýsmeretý-
-re . de meeg . ýonak ees ýndwlattýara ew mý
volta zerent . zabad akaratbol . Arrol mo
-ngýa pogan bólch ees . j . ethi / Az okossag
koronkeed ýora vagýodýk . Harmad hatal

-massaag vagyon embernek lelkeeben . lel
kÿ ysmeret . kÿ mondatÿk . elsew teremtees
zerent lelkÿ vÿlagossagnak kÿról wgÿ mond
Aluarus newó doctor . Mÿkeppen Az zew
eetnóknek vÿlagossaga egÿ hazban mond
atÿk lennÿ Azonekppen . az lelkÿ ysmeret
embernek lelkeeben : kÿnek mÿatta az ÿo
leelek . mÿnd ÿot gonozt meg ysmer / Es
mÿt keel . awagÿ nem keel tennÿ Neeġed
mondatÿk Sÿnderesis : az lelkÿ ysmeretnek
zÿkraÿa . kÿnek oly nagÿ hatalmas ertel
-me vagyon . hogÿ azon zem pÿllantasban
meg erzÿ es meg ysmerÿ . vala mÿ dolog
az leeleknek ÿawara awagÿ vezedelme
re vagyon . Annak okaert mÿndden ha
talmaat az leeleknek koronkeed ÿora ÿzg
attÿa mÿnt ew felóle lehet . es az gonoz .
teetelnek ellene rwgodozwan . kÿt twd k
arhozattÿara lennÿ ; 0 zerelmes atÿamffÿ
aÿ ha ez vÿlaghÿ halando emberek mÿ
nd ez eellÿen leelkÿ hatalmas býraknak
es gonossaag ellen valo fwldalasok wt
-an ÿarna / es nekÿk enghedne hÿzóm
soha eegÿ ember sem karhozneek . kÿból
meg ysmerhettÿók az kegÿelmes wr istenn
ek hozyank valo zent zerelmes voltaat
kÿ azert teremtot volna a'' mÿ lelkewnk
ben ennÿ dragalatus ÿozagokat hogÿ sen
kÿt nem akarna el veznÿ el karhoznÿ
zent palnak mondasa zerent . j . ad Thi ij .
Haat honnan vagyon ennÿ sok zamtal
an gonossaag emberÿ eeletben . wgÿ mo
-nd leo papa . eeggÿk sermoiaban . hogÿ
Az fórtelmes . býnes termeezetnek haÿla
sabol . kÿ olÿ ÿghen el . dóglette es el
ragatta ez vÿlagot . hogÿ ha Cristus Ies-
usnak malaztus gÿókerezetÿ el vÿlagra
nem zallot volna ew zent zÿleteseen
-ek es keen zenwedeseenek . barom za
maban zamlaltatneek emberÿ nemzet
es soha senkÿ nem Idwózwlhetne sem
ÿot nem tehetne De ÿaÿ zerelmes atÿ
amffÿaÿ / mÿt mondnak ez eellÿenekról
zent Gergel . es zent Bernald doctorok .
oh býzonÿawal el ÿew az ÿdó . mÿkoron
kÿknek mastan az gonoz býn meg homa
ÿyosoÿtotta zemeÿt . az nagÿ keen meg nÿ-
ttÿa

{25b}

Ennen leezen embernek . meeg az maas
vÿlagon ees nagÿ keennÿa . mÿkoron az
ennen lelkÿ ysmeretÿ vadollÿa ewtet . Es
mÿndden gonoz teetemenÿeet . gonoz gon
dolattÿaat . gonozza valo ÿndwlattÿaat
eleÿben hozwan zemeeben hannÿa : kÿ
knek ew ellene allot volna ha ember
nekÿ enghedót volna . kÿról wgÿ zolnak
doctorok hogÿ meg az erdegókben ees vag
ÿon ez eellÿen lelky fwldalasnak keenÿa
mÿert hogÿ ewket ees ÿol teremtotte volt
wr isten de gonoz keweelseegóknek mÿatta
el veztótteek . Erról emlekózyk zent Esaias
proffeta kenÿweenek Lxvi soha az ew lel-
kÿ ysmeretóknek morgo feerghók meg nem
haal . az az mÿnd erekkÿl erekkee keenzod
nak mÿatta hogÿ az nagÿ veeghetetlen ÿoot
el veztótteek / es az teremto wr istentewl el
zakattak kÿneet zÿneet soha nem lathattÿaak
De vÿzon ellen meg nagÿ dÿcheeretes

haznalatus batorsagus byzodalmas es
Idwesseeges leegyen . Az tÿzta es ÿgaz lel
kÿ ÿsmeret . mÿnd eeleteeben embernek
mÿnd halala koron . es wtanna . wgÿ mond
rola zent hwgo pÿspek . Az ÿo lelkÿ ÿsme-
ret mondatÿk Atÿa mÿndenhato istennek
kellemetes palotaya . Cristus isten ffÿanak
aranÿas haÿloka . es zent leleknek zere
mes temploma / Az mennÿeÿ zent Angÿa
-lÓknak erwendetes vÿgasagok . wr Iesusnak
keenches haza . az mennÿeÿ istenÿ ÿgeeret
nek bÿzon edeenÿe . kerezttÿen hÿtnek zeer
zetes newezetÿ es tÿztósseeges bÓchewletÿ
Istenÿ aldomasnak zaporoyto mezeÿe . kÿ
mÿndden ÿo gÿmelches mÿwelkÓdettel
tellÿes es mÿndden istenÿ eedesseegnek
gÿenyÿerwseeges kertte / veegre keddeeg mon
datÿk embernek bel chatlot kenÿwe .. kÿb
en mÿndenek meg vannak ÿrwan . kÿ
chak az nagÿ ÿteeletnek napÿan . istennek
es mÿnd ez zeeles vÿlagnak elÓtte nÿtta
tÿk meg . kÿrÓl holgot newÓ mester meg
azt mongÿa . hogÿ embernek lelkÿ ÿsme
retÿ ollÿan mÿnt egÿ Cartha . kÿben m-
ÿnd ÿot mÿnd gonozt bel ÿrtanak kÿbÓl
ember meg ees ÿteeltetÿk . es onnan vee
zen mÿnd erdemÓt . mÿnd erek keen
ew teetemeenyenek . eerdeme zere . 0
azert zerelmes atÿamffÿay . lattÿok hall
ÿok az lelkÿ ÿsmeretnek nagÿ dragalatus
voltaat . azert felette ÿgen keel ewtet kÓw
etnewnk : kÿ mÿat ennÿ sok ÿot leelhetwnk

{26a}

Masod tanwsagwnk leezen arrol
Mÿnemew lelkÿ ÿsmeretÓt keel ember
-nek kÓwethnÿ hogy Idwesseegenek haz
-nalattÿara leegyen : Oka ez mert me
nee sok zamtalan gondolattÿa tamad
hat embernek zÿweeben . ÿo<. > es gonoz
Annee zamtalan lelkÿ ÿsmeretÿnek
zÿkraÿa ees tamadhat ew leelkeeben
kÿk kÓzÓt ha nem twdand valasztanÿ
hamar vezedeleben eshetÿk ember . kÿ
-rÓl wgÿ mond zent Bernald doctor . Nem
aloÿtom hogÿ ÿghen melto leegyen az
erek Idwesseegre . vala kÿ ennen ÿsmere
tÿnek wtaan nem ÿaar : Doctoroknak
azert mondasok zere . Nÿolcz rend belÿ
lelkÿ ÿsmeretÓket talalwnk emberÿ eelet
-ben . kÿkbÓl meg ÿsmerhetÿ mÿndden
ember magaat ha ÿo . awagÿ vezedel
mes lelkÿ ÿsmeretÿ leegyen -
Elssew mondatÿk felette vakmerÓnek
kÿrÓl wgÿ mond zent Ber . do : Nemeel
lelkÿ ÿsmeret vagÿon . ÿollehet ennen
magaban cheendez demaga nem ÿo . M
ÿnt kÿk . bochanatnak remeensege alat
veetkÓznek : Mondwan . ah nem gond-
-ol aproleekkal wr isten . Az ollÿan lel
kÿ ÿsmeret felette feelelmes es atkozot
wgÿ mond zent Agoston do : Pelda mÿ
nekwnk Adam ewa . Azonban esÿk
Anticristus ees . ij sniarus azert atkozot
leezen . Masod lelkÿ ÿsmeret monda
tÿk felette zeelesnek . Mÿnt kÿk boch
anando bÿnnel es eellÿen ollÿan ha
lalus bÿnnel semÿt nem gondolnak
hanem ha kezeeben foghÿaak : mÿnt
kÿ<k> istenre . az zentÓkre awagÿ lelkeere

eskűzük semének twggäak ha nem
ha az býro eleeben vonzäak / kÿról
wgÿ mond zent Esayas proffeta kenÿ
weenek ewtód rezeeben . äaÿ annak
kÿ az gonozt ÿonak : es az ÿot gonoznak
mongäa . az vÿlagot seeteetnek <.z> az
homalt vÿlagnak : De vannak ollÿak
kÿk azt zoktaak mondanÿ : en vezóm
bÿnnee awagÿ nem twdom halalus
bÿnnek es nem veetkózóm benne Reea
felelween zent Tamas . Bonauentura
hogÿ nem menekódÿk meg ember raÿ
-tta : mert wr istent senkÿ meg nem ch
alhattÿa kÿ mÿndent nÿlwan twd es
ÿsmeer

{26b}

Harmad lelkÿ ÿsmeret vagÿon felette rÿ-
wÿd . es zoross . mÿk mÿkoron kÿ az kÿnÿ bo
chanando bÿnt ees nagÿ neheez halalosnak
ÿteelÿ pelda mÿnt kÿ trwffaban hamÿss be
zeedót zalazt kÿwel senkÿnek nem arth
Awagÿ almaban fórtelmet zenwed . m-
ÿndden gonoz akaratnaal kÿl / Awagÿ
ha zokot ÿmachagaban el haagÿ . sok dol-
ga mÿat / Ez eellÿen zeerzetesseeg sem dÿ
cheeretes . Mert wgÿ mond az ÿraas / Medium
tenere beatum est . kózbe vetót dolgot tar
chon bodoggaa leezen . kÿról wgÿ mond
zent Ber . do . Quod est nimium vertitur in vicium
Akkÿ . felette vagÿon . bÿnnee leezen Et
ecclesiastici vij / Ne leegÿ . felette ÿgaz awagÿ .
zent . erthween tennen aloytasod zerent
Awagÿ ; bólcheb annaal . mÿnt zÿkseeg
es ÿllÿk lennÿ : zent pal apostol . meg <.>
azont byzonoÿttÿa . Noli altum sapere sptime /
Neegÿed lelkÿ ÿsmeret vagÿon megh
haborodot / Mÿkoron ember kÿlemb kÿ
lemb zÿweenek gondolattÿaban esÿk
es nem twd mÿt tennÿ . O meel ham
ar ketseegben esÿk az ollÿan ember .
Annak okaert zÿkseeg ÿollehet akkoron
ember . az banat es keserÿseeg . De
nem keel magaat nekÿ ereztenÿ . ha
nem wr istennek zent ÿrgalmassa
gahoz keel folÿamnÿ es az vÿgazta
lo zent leeleknek malazttÿaat keer
nÿ . kÿ mÿat mÿndden nehesseeg
meg feÿtetÿk / mÿndden ketsseegh
meg bÿzonwltatÿk / es mÿndden
tÿtok ky nÿlatkozatÿk wgÿ mond
zent Ber . doct .-
Ewtód lelkÿ ÿsmeret vagÿon . fór
telmes : kÿk mÿkoron . mast lathnak
akar mÿnemew bÿnben esnÿ . felette
ÿghen wtallÿaak es zÿdalmazÿak
zem latomast . ewk kedeeg ezer an-
neewal nagÿobbat teeznek kÿról
semÿ Constienciat nem tarthnak .
Pelda ha kÿ pentókón zombaton
nem beÿtól . nagÿ bÿnnek vallÿak
De ha ewk zegeenÿóket nÿwznak
foztnak es artatlan vert onthn
ak awagÿ eegÿeb vezedelmes by-
nben

{27a}

Elnek wgÿ wakoÿtotta meg ewket az
pokolbelÿ erdegh az bÿnnek kellemetessee
ge mÿat . zent Isayas proffeta mondasa

zarent hogÿ semÿnek twggÿaak es az
 hatalmassagot tórweenek twggÿaak az
 ÿgassaag helyót . kÿnek mÿatta mastan
 el merÿlt ez vÿlaag Luc xj .-
 Hatod lelky ÿsmeret mondatÿk feelel
 mes awagÿ tantorgoo : mÿnt mÿkoron
 ember . mÿndden kÿsdedben aloÿttÿa
 magaat halalus bÿnben esnÿe . mond
 wan ÿaj vram isten nem tudom m
 ÿkeppen bantottalak meg / 0 meel nagÿ
 bÿnes vagÿon / Gÿonasnak ÿdeÿn meg
 ollÿakat gÿonÿk halalus bÿnnek . hogÿ
 ÿnkaab ÿo mÿwelkódet honnem bÿn
 volna . Ez eellÿen dolog gÿermekseeg
 es nem tekeelletesseeg . Annak okae
 -rt kerdees tamadhat . hogÿ ha kÿnnÿen
 leezen az halalus bÿnnek esetÿ awagÿ
 nem .. Reea felelhetÿnk ÿrasbol . kÿk
 kózót zent Agoston doctor ees wgÿ m
 -ond . Ha kÿ magaat nem otalmazÿa
 hamar lehet . De oh ha wr istennek fee
 -lelme es tÿztóletÿ zemeÿnk elót for-
 gand . kÿnnÿen meg ohattÿa ember ma-
 gaat . erról zool zent dauid proffeta ps°
 xxxiiij zent leelek mÿat mondwan . ÿew
 yetók eede ffÿaÿm halgassatok enghemet
 ha kÿ mondanaa / mÿt akarz mondanÿ / iste
 nnek feelelmeere tanoÿtlak tÿteeket / haÿol''
 el az gonoztl . es teegÿ ÿot . keress bekesee
 gót es kówessed ewtet . Ha kÿ ez nemes
 zent leeleknek tanacchaat meg akarÿa tar-
 tanÿ hÿzóm hogÿ nem hamar esÿk halal
 -os bÿnben . Wgÿ mond rola zent Rik de
 s . victor . Az halalus bÿn . mÿnt ennekē
 lattatÿk soha nem lehet embernek nagÿ
 tóredelmeenel kÿl . Barattÿanak nagÿ serel
 meenel kÿl . es wr istennek nagÿ wtalatt
 -ÿanaal kÿl / Bodog ember azert az . kÿ koro
 -nkeed feelelmes bochnek mondasazerent
 hogÿ wr istent meg ne banccha . kÿ hÿzóm
 hogÿ sem lehet istennek segheeÿtó malaztt
 ÿanaal kÿl . Heted lelkÿ ÿsmeret mon
 datÿk teewolgó . kÿben eelnek az poganok
 es az erethnekók / Es velók eegÿetemben
 az gonoz kerezttÿenek kÿk ÿffÿwsagoktl
 foghwa gonoz zokasban newltek ffelel . es
 sem kÿ . nem akarnak belóle ternÿ . sem
 meg nem gÿonnÿaak . sem meg nem zan
 -nÿaak De kÿ annal ees vezedelmesb mast

{27b}

Es azon vezedelmes eelettre es Zokasra tanoÿ
 thnak / mÿnd azon atal azt hÿzÿk hogÿ m
 enyorzagra mennek . 0 meel . chalard es
 hamÿs hÿt es remeenseeg . vezedelmes
 lelkÿ ÿsmeret es bÿzodalom . mert meróm
 monDanÿ hogÿ eegÿ ponctban pokorra
 merÿlnek Azert mÿndden atÿamffÿanak
 es zerelmes baratomnak wr istennek m
 alazttÿa mÿat tanachot adot vala kÿ ez
 ÿraast hallÿa es olwassa . hogÿ ez fólewl
 meg ÿelentót lelkÿ ÿsmeretókben megh
 ne maraggÿon halalÿg . De kÿ zaggassa
 zÿweeból lelkeeból . es penitenciat tarch
 on rola . Mÿnemew wton keedeeg keellÿe
 en ÿarnÿ . mÿnemew eeletben zokasban
 eelnÿ / es mÿnemew lelkÿ ÿsmeretben
 halalÿg meg maradnÿ ÿewÿen eede ha
 llÿa lassa . olwassa es tarccha . mÿg eel .
 Nÿolczad . lelkÿ ÿsmeret mondatÿk Isten

keppen Idwesseeges : felette ŷo . es bŷodal
mas kŷról wgŷ modnak zent Ber . zent hwgo .
ŷollehet sok fele lelkŷ ŷmeret leelettetŷk De
maga annaal ŷob nŷnchen mŷnt kŷwel em
ber ennen magaat meg ŷmerŷ / Az byzon
bólccheseeg mŷkoron ennen magarol megh
ertekóŷŷk . Az bŷzon kŷral kŷ ennen mag
aat twggŷa bŷrnŷa . Az olŷ ember twd
ŷol eelnŷ ha gonoztwl tudnŷa magaat otal
maznŷa / Azert mongŷa zent hwgo vbi supra
puni preterita . futura fuge et si tentari te
sentis non consencias . et erit semper pura constiencia
El mwl t byneŷdet gŷeterd meg . ŷewendók
elól fwss el . <es> az az tawoztasd el . es ha ŷe
lennen keseertetót tamad . ne enghegŷ ne
kŷ ha ezenkeppen teez . koronkeed leezen
teneked tŷzta lelkŷ ŷmeretót . Mert ott
vagŷon az ŷo es tŷzta leelek . hol kŷnek
zŷwe zeplótelen . Bezeede bŷzon . teeteme
nŷe ŷgaz . Ha ŷŷ eel ember . erekkee eel H .
Engheggŷe atŷa ffŷw zent lelek zent három
saag malazttŷaat reea . 7c .
Harmad tanwsagwnk leezen arrol
hol ott talalhatnank ŷo teekeelletes lelkŷ
ŷmeretnek peldaŷaat : kŷról zereewel valo
tanwsagot vehetneenk / O kŷ ŷo tanach
ŷob annal az kerdees . kerdeesneel az tanw
sagh . De ne mennŷewnk mezze eerette
mert wr isten<.> meg atta ezen maŷ napon
Gondollŷok meg azert rŷwŷdeden zolwan
rola . mŷnemew nap vagŷon . ma es mŷ
nemew

{28a}

Dolgokat chelekódót wr isten ez maŷ na
-pon es azonnal meg ertókóŷwnk rola
mert wr isten meg atta . a''mŷt keewa
-nwnk : Wgŷ olwastatŷk Moŷses el
-ssew kenŷweenek eleŷben / hogŷ hatod
napon az az ez maŷ napon teremtee
wr isten az embert . Az mas Moŷsesn
ek az az Cristus Iesusnak zent ewange
liomŷ kenŷweeben meg wgŷ olwasta
tŷk hogŷ meg azon napon valtaa m
eg zent vereewel halalawal az embert
Azon napon hozaa kŷ az halalus fog
-sagbol az reeghŷ zent atŷakat / Allŷ
wnk meg eett . Allŷwnk meg zerel
mes atŷamffŷaŷ . Cristus Iesusnak ald
ot zent kerezttfŷának alatta . Allŷwnk
meg wr isten ffŷának ŷteeló zekŷnek
elette es hallŷok bodogssagus zent
Agoston doctor atŷankat mŷt mond ett
ez arant ; keth gonoz teewó tolwaŷo
kat olwaswnk Cristusnak magas kerez
ttfŷának alatta allanŷ / kŷkón ŷegŷez
tethnek mŷnd ez vŷlagon valo kerez
ttŷen neepek . Az ŷo lelkŷ tolvaŷon
kŷknek ŷo lelkŷ ŷmeretók vagŷon
Az gonozon kŷknek vezedelmes vaŷon
ŷme mŷnd ket ffeel kerezttŷen merth
Cristusnak zaztoŷa alat vannak . az zŷt
hŷtnek vallasa zerent : mŷnt zent
zool rola Omnes fatentur se nosse deum factis
autem negant Mert mŷnd nŷaŷan azt
vallŷaak hogŷ ŷmerŷk istent . De
maga teetemeenŷekkel ellene mond
-nak . es meg tagaggŷaak . O vŷlag
vŷlaag kŷben fóldenŷg el bwrwlta
Tenkeenchwŷ ffel ŷmaran . es lassok

meg mýkeppen . wrwnk Iesus Cristus
az ket tolwaý kózzól meg býzonoýtaa
kýnek leeßen ýo lelký ýsmeret es
kýnek gonoz . Meg mwtata towa
bbaa . kywel teezen ýrgalmassagot
es kýwel kemeen ýteeletót Megh
towabba kýt hozýaa akar fogadný
es kýt zýne elól ký rekeztený . Meg
mwtataa veegre kýt akar Idwezóý
-tený es kýt erekkee el karhoztatný
ýme ýgassagus es tekelletes pelda

{28b}

Ime hol vagyon az nagy chodalatus bólcch
esseeg . kýnek twdomanýa foghatatlan . es
ýteeletý veeghetetlen . Mert lattýok ele
zór az <...> penitenciara teró tolwaýt Id
wózóýtee : Az masýkat gonossagaban m
eg vakwltat erekkee el hagýaa karhoz
-ný : Masodzor lattýok hogý az megh
tert <.> tolwaynak kenýergheeseet meg
halgatwan . wgý monda .. ýmaran h
alalanak ýdeýn byzon mondom velem
leez ma paradýchomban / Az gonoz tol-
waýnak kedeeg semý ýot nem felele Ann
ak ýegýeere hogý az ýokról wr isten gondot
výsel az gonozokról kedeeg semýt / Harm
adzor lattýok hogý wrwnk Iesus az ýo
tolwaýt . ýoghýara hagýaa meg fezeýtet
ný es az gonozt bal felól . Annak tanw
sagara . mert mýkoron az wtolso ýteele
ttre ýewend . az ýo lelký ýsmeretwk ýob
felól alnak . Az gonozok kedeeg bal felól
mert semý eremet . semý výgasztalast
nem eerdemnek . De erek vezedelmet .
Neegýedzór lattýok <lattýok> hogý wrwn-
nk Iesus az magass kereztfan ýob kezeet
vetea az ýo tolwaýra . aldomasnak ye
gýeert Az baal kezeet kedeeg az gonoz
tolwaýra erek atoknak peldazattýara
Azonkeppen leezen az wtolso napon ees
Az ýo lelký ýsmeretewket meg algýa
mondwan ýevetók el tý en atýam
nak aldottaý . Az gonozoknak kedeeg
mýnd ew erdegh tarssassaghýwal . En
atýamnak atkoztaý meennýetók el az
erek týre . Math . xxv . Ewtódzór latt
ýok azzonywnk mariat ees ýob felól alla
ný Iesusnak honnan az ýo lelký tolwaý
kýn meg ýsmertetyk hogý az ýokat valog
attýa hozýaa wr isten . Hatodzor azt ees
olwassok hogý wr Iesus az magass kereztfan
rol . mýnd feýeet . mýnd zemeýt zaýaat ýob
felee haýtotta . nýlwan valo zeretetnek okaert
Hetedzór ew zent ffýleýt ees ýora haýtotta
mýwel hogý eremest meg halgattýa ew
ýmacchagaban kýnek ýo lelký ýsmeretý vaçon
Veegre ew zent oldalaat zýweeet ees onnan
a''felól nýttataa meg . kýról wgý mond
zent Agoston doct . O bodog lelký ýsmeretnek
týztassaga 0 aldot leelky ýgýenesseeghnek
erwendetteseeg . ký vagy gýenerýseegh
nek paradýchoma . zeep yllatw výragok
kal meg fýzetót . Istený malazttal megh .

{29a}

Hýmtóztetót . eeló kwth folyással meg ned
wesewltetót Cristusnak nýwgodalma . Ist
en ffýanak reýtók Cellaýa kýt . órýznek
es kewrwl fekwssnek mýnd az menný

eý seregók / yme zerelmes atyáffyaý
 ha Idwózewló leelek . es myndden ay
 oýtatus zyý ember ha nemesbet es
 dragabbat ha ýozagosbat . es malazosbat
 talalhat enneel . myndden lelký ýmeret
 kózót Erról zool az eedes zent paal apostol .
 [I]am conuersacio nostra incelis est . At
 yáffyaý / ýmaran a'' mý nyáaskodaswnk
 mennýekben vagyon / Azonrol zent
 Agoston doctor atyank meg wgy mond
 O zentsseeges lelký ýmeret ky ýollehet
 test zerent ez földón leegy .. De maga lak
 odalmat mennýekben vagyon / istenn
 el lakozýk nywgozýk erwl vgyad . kyít
 mýnekewn ees engheggýen az megh
 fezewlt es býnesekeert meg holt Es
 ffeel tamadot Cristus kýral Amen .
 Harmad sefo zóbathon
 Wr Iesusban Cristusban zerelmes atya
 mffyaý mýnek elette vala mý lelký tan
 wsagról akarnank zolaný . lassok meg ez
 maý zent Epistolanak ertelmeel : kyít meg
 ýrtt zent paal apostol / Tessalonya bely
 eknek ýrtt masod leweleenek masod ree
 -zeeben / meel Capitulomnak elótte keery
 az ott valo wý kerezttýenóket hogý meg
 maraggýanak az ýo zandekban . az zent
 hýtben isteny es atyáffywý zereteben .
 es wr istentwl veett zent paracholatb
 an ; es hogý bekeseegósók leegyenek m
 ýndden týredelmesseeggel azokhoz kyk
 raytok nyomorwsagot es haborwsagot
 lazzathnak : kyknek wtanna mynd erdem
 ok mynd nywgodalmok leezen erekkwl
 erekke / mýkoron az aldot wr Iesus <.> Cri
 -stus meg ýelenendýk menból / akkoron
 az ew zentýt meg dýchóyhtý az ew isten
 segheenek meltosaga zerent : Az gonozok
 nak keddeeg erek vezedelmet aad . el
 ýzween ewket ew ýozagus voltanak
 dýchóseeges zyne elól / Annak ez zent
 Apostol A<n>ggya magaat es kenyeregh
 ween wr istennek hogý ew zent ma
 lattyanak myatta tarccha meg ewket

{29b}

Ez zent hýtnek erósseegeben ew zent newee
 nek meltosagus týztóssegeert / Ez eellýen ee
 des tanwsaghnak ottanna kówetkózýk ez
 maý zent Epistola . mondwan .
 Epistola
 [A]Tyáffyaý keerlek tý
 tóket mý wrwnk Iesus
 Cristusnak ýewetelyn
 ek myatta es a'' mý gy
 ewlekózetewnkre ewb-
 -enne hogý ne hamar
 tawozýatok el tý ezótókról . meg se re
 ttenyétók / se ýewendó mondas myat
 se hýr mondas myat . se lewel myat
 olý mynt mý tewlwnk kylDETót v
 olna / hogý ýmaran el kózelgetót v
 olna wr ýewetelynek napya Se-
 nký týtóket el ne hýtessen vala mý-
 keppen / Mert mýnek elette az kózón
 seeges haborwsaag el nem ýewend . es
 býnból zyletót ember vezedelemnek
 ffya meg nem ýelenendýk . anticristus
 ky myndennek ellene mond . es wr
 istenneel myndenben ffeellýeb magaz

tattÿa magaat / es feellÿeb tÿztóltetÿ
wgÿ hogÿ az eeló istennek temploma-
ban ÿltepÿg (ertween Ierwsalemben
azt ÿelentween hogÿ ew leegÿen az
Cristus istennek ffÿa / Nem emlekóz-
tók ee rola .. mert mÿkoron ott nala-
tok volneek / ezent mondom valeek tÿ-
-nektók . azert a''mÿnek meg keel tellÿe
-sódnÿ ÿol twggÿatok / chak hogÿ ÿmar
-an ÿdeÿnek kel telnÿ / Mert ÿme me-
egh mastan ees alnoksagot zóróz / azert
tarccha . kÿ tarttÿa mÿglen reea ÿwt
Es hamar meg ÿelenÿk az alnok em-
ber : kÿt wr iesus meg ól'' ew zaÿan-
ak leelkeewel / es el tórÿ ew ÿewete-
lÿnek býzon hataImassagawal / 7c

{30a}

Ewangeliom

Mÿert ez maÿ zent ewangeliomot ez ÿew
endó vasarnapon ees eeneklÿ anÿazét
egÿhaaz . nem zÿkseeg eett bewtÿ zerent
meg ÿrnÿa sem helt awagÿ ÿdót vele
foglalnÿ -

Megh lathwan azert Zerelmes atÿamffÿ
aÿ / es meg erthween . mÿnd az zent Ep
istolanak . mÿnd az zent ewangeliomnak
lelkÿ es bewtÿzerent valo ertelmeest .
nagÿ sok ÿo tanwsagokat talalwnk
ew bennók mÿnd mastanÿ ÿdóre mÿ-
-nd ÿewendóre ÿdóre / mÿwel hogÿ az
zent epistolaban bodogsagus zent paal
apostol . emlekózÿk az vezedelmes Anti
cristusnak ÿewetelÿról : Az zent ewa
geliom keddeeg wr Iesus Cristusnak els
-ew ez vÿlagra ÿewetelÿnek ÿdeÿról
Annak okaert eggÿknek masÿknak
nÿlwabban valo ertelmeere harom
rend belÿ tanwsagwnk leezen rÿwÿ
dedón . doctoroknak magÿarazattÿok
zerent az zent ÿrasbol
Elssew tanwsagwnk leezen ar
-rol . mÿnemew ÿegekból ÿsmertetÿk
megh . Anticristusnak hamar valo ye
wetelÿ Doctoroknak mondasokban wgÿ
talallÿok hogÿ addeeg az wtolso ÿteelette
Cristus el nem ÿew<. > Sem ez vÿlaagh
el nem veegezÿk . mÿg nem Anticristusnak
el keel ÿewnÿ / kÿt nagÿ sok ÿrassal m
eg býzonÿÿthatwnk / wgÿ vagÿon meg
ÿrwan Daniel proffeta kenÿweenek viij
rezeeben Mÿkoron ez vÿlagnak alnoksa
ghÿ meg sokaswlannak akkoron tamad
eegÿ zeegÿentelen kÿral az az mÿndden
gonossaggal tellÿes . kÿt magÿaraznak le
nnÿ Anticristusnak / Meg wgÿ mond Osee
iij hogÿ Anticristusnak ÿewetelÿ koron .
felette ÿghen el beewól ez vÿlagon . az
gonoz gÿlkossaag . ragadozaas . fesweenseeg
keweelseeg . fórtózetnek wndoksaga / es
vala kÿ teb gonossagot tehet az dÿcheeretes
leezen . Item Math xxiiij meg wg mond
az zent ewangeliom / El bewól az alnok
saag es meg hÿdegwól sokakban az zent
zeretet Item prover ij . kÿról bólch megh

{30b}

Wgÿ mond / azon erwlnek vÿgadnak m
ÿkoron gonozt tehetnek . eegÿ ÿegÿe azert
mÿkoron ez vÿlagon eellÿen gonozsagokat

latandwnk . De ha ez bÿzon kÿwel tellÿes
ez vÿlaag haat hÿhettÿek hogÿ awagÿ
el ÿewt / awagÿ ezennel el keel ÿewnÿ
mert ÿme nÿlwan lattÿok hogÿ semÿ
emendacio ez vÿlagon nem leezen De m-
ÿg towaab towab . gonozbak leezenek em-
berek . Masod nÿlwan valo ÿegÿe
hogÿ kezenseeges haborwsagnak es had-
akozasnak ÿdeÿn keel el ÿewnÿ : mÿkoron
semÿnemew bekeseeg nem leezen ez vÿ-
lagon . Math xxiiij Neep neepre tamad Es orzag
orzagra tór / mert wgÿ vagÿon meg
ÿrwan Apok ij hogÿ Az pokol belÿ Sa
than az fogssagbol es kótelból . kÿwel wr
isten ewtet awagÿ wr istennek akarattÿabol
zent Mÿhal Archangÿal meg kótozte
volt ezer eztendeeg . meg odoztatÿk es
ez vÿlagra ÿew ez vÿlagot meg hab
oroÿtanÿ / kÿt ÿmaran hÿzÿwnk es
hallwnk bel tellÿesódótnek lennÿ / Azert
vagÿon ennÿ vezedelem ez vÿlagon .
Harmad nÿlwan valo ÿegÿe / mert
nagÿ ehseegnek ÿdeÿn ÿew el / kÿról
az zent ewangeliom Luc . xj wgÿ mond
Mÿnden orzag . ew magaban meg oz-
olwan el pwztl . ezeket lattÿok m
astan nÿlwan lennÿ : mert ÿme sem
zanthatnak sem vethetnek kÿert el keel
fogÿatkoznyok embereknek / ozlast kedeeg
es zakadozast egÿ mastwl mÿnd<...> ez zee
les vÿlagon nÿlwan latwnk /
Neegÿed nÿlwan valo ÿegÿe . mert
zenetlen valo dógh halaal ÿdeÿn
keel el ÿewnÿ : ezt ees mÿndden orza
kon keed nÿlwan latwnk hallwnk w-
ralkodny -
Ewtód ÿegÿe . mert nagÿ sok orzagok
el ÿdegónewlnek Romaÿ bÿrodamt-
-wl ij Tessalon ij . Ezt ees mastanÿ
ÿdóben nÿlwan hallÿok lennÿ
Hatod ÿegÿe / mert akkoron eretneksee
gók tamadnak anÿazent egÿhazban
es el zakadnak Romaÿ zent zektewl .
erról senkÿt ne kergÿewnk kÿt zem
ewnkkel nÿlwan latwnk / ez atkozot
luterben lennÿ : kÿ nagÿ sok orzagokat meg

{31a}

Dógletót atkozot hÿteteesewel Heted
nÿlwan valo ÿegÿe ; mert nagÿ sokak
hamÿs keepwtalo zeerzetsseegóket tamaz
thnak . hamÿssaghnak alatta hogÿ mÿw
el mast el hÿtessenek . kÿról zent paal
zool j . Tessalo / iiiij / Az zent ewangeliom
meg azonkeppen Math xxiiij tamad
nak wgÿ mond hamÿss Cristusok es ha
mÿss proffetaak . es zamtalan neepeket
hÿtetnek el . 0 teremtó wr isten me
nnÿen vannak mastan eellÿenek ez
nÿawalÿas vÿlagon kÿk hamÿss zeer
zetseeg alat chak magokat eeltetÿk /
Nÿolczad ÿegÿe . mert az ÿdóben nagÿ sok
an el zakadnak ez zent hÿtnek zent-
seegeetwl . 0 meennÿen vannak ma
stan tórók orzagban . kÿk awagÿ halal
twl valo feeltekben . awagÿ ez vÿla
ghÿ gÿenÿerÿseeghnek mÿatta / el haÿ
lottanak az pogansagra . Azonkeppen
az atkozot luternek . regulaÿa alat kÿk
mÿnd erdeghnek attaak ennen magok

-at es Kristusnak igrálmassagatwl el
zakattanak . küknek keen nýttya zemeket .
Kýlenczed nýlwan valo ýegýe mý
koron Anticristusnak el keel hamar .
ýewný / ez vezedelmes gýarlo výlag
nak rokon kówetkózew fogýatkozasa
mert eeggýk masýknak halalaat es
vezedelmeet meg ýelentý . ha eeggýk
el ýewend ottan az masodýk wtanna
kówetý . 0 zerelemes atýamffýaý ha ze
meýnket ffeel emellyók ez feelwl m
eg ýelentót ýegýóket ez mastaný veze
delmes ýdóben mýnt nýlwan lattýok
hallýok lenný . kýre nem hýzóm hogý
teeb býzonsagot zýkseeg ýrasbol keresný
Hanem ha chak fýleýnk kewansaga-
nak akarwnk kedwet keresný : Wgý
mond rola bodogssagus zent Ber . doct .
Az reeghý kegýetlen pogan kýraloknak
ýdeýn býzon az . hogý nagý haborwsa
got zenwedót anýa zent egýhaaz . Ann
aal nagýobbat . az hýtetlen eretnókók-
nek ýdeýn . Annaal ees nagýobbat az
hamýss kerezttýeneknek ýdeýn : mýnt
mastaný ýdóben : küknek mýatta zamt
alan leekek veez el .. De mýnd azokn
aal eróseeb es nagýob haborwsaga lee
zen . Az atkozot Anticristusnak ýdeýn
Eggý oka . mert akkoron anýa zent egý
haaz meg zónýk mýndden zentseegtwl

{31b}

Mýndden hatalmatwl . es zolgaltatasatwl es
Senký nýlwan kerezttýennek nem merý mag-
aat vallaný . mert vala ký azt teezý ottan
halalaat leelý . Maas oka mert nagý eróss
haborwsagok leezen akkoron az zeeghen kerez-
ttýeneknek ký soha nem volt kezdettwl
foghwa / kýról zent Gergel doctor megh .
wgý mond . xviiij / moralium Az ýdóben
az agh ellenseegh . pokolbelý Sathan mýnd
ez zeeles výlagot meg haboróyttýa . Es
anneewal nagýobban ellenók tamad az ýok
nak . mýneewel hamarab lattýa ez výlagot
el veegeztetný / Wgý mond Origenes doct
ees rola ; super Math . mýkeppen wr Iesus
Cristus zýleteseenek es ez výlagra ýewete
lýnek ýdeýn mýnd ez zeeles výlagon
bekeseeg vala . wr istennek hatalma m
ýat Azonkeppen az masýk Anticristus
nak ýewetelýnek ýdeýn el veetetýk
az zent bekeseeg ez výlagrol es vezedel
emmel haborwsaggal . hamýssaggal es
mýndden gonossaggal tellýk be . pokolbelý
erdegnék hatalma mýat / Dicebat quis
Mondaa vala ký mýnemew ember leezen
Anticristus . ýollehet zemeeróm rola zolaný
az ew atkozot eeleteenek okaert : de rýwý
dedón mýnt ýllyk meg twdný . wgý
olwassok ýrasban hogý týtta ember leezen
zýleteese zerent de annak wtanna pokol
belý Sathan hatalmat veezen raýtta m
ýnd leelkeen testeen es akarattýara haý
ttýa : zýletýk kedeeg Corozayn varasban
es neweltetýk ffeel Betsaydaban : eleýn
habornak eletwnék mwtattýa magaat
hogý chak neký hýggýenek . de maga
mýnden gonossaggal tellýes leezen . es
erdeghý hatalmal ýewendóket mond es
bel telnek : fóldbén el reýttót keenchóket

mýnd meg leel es annak mýatta nagy
hatalmat veezón es sokakat el hayth
ha ký nem enghed meg óletý : es veegre
isten newón ýmattattýa magaat nagy
keweelsegeeben ; De monte Caspyo Az
týz nemzetóket az veress Sýdokat ký
hozýa<.> es mýnt neký engednek valw-
an . ewtet az býzon Messýasnak ký
meegh mastan ees varnak el ýewný
kýkról wgý mond az ýraas hogý nyerss
hwsth eeznek . es mýnd embert / mýnd

{32a}

Egýeb barom allatot nyerssen meg emeeznek
Azoknak mýatta Anticristus nagy weer ontast
teezen ez vylagon De eegý Iambor Romay
kýral mýat mýnd meg ólethnek : Azon ý
-dóben ký bohattýa Anticristus ellen : Az m
enýbelý . teremtó wr isten . paradýchombol
ýllýest / es Enokot Az reeghý zent proffetaak
atýakat predicalwan az zent hýtót kyeert
zent martýromsagot zenwednek Ierwsalem
-ben . De wr isten<.> esmeg ffeel tamazttýa ew
-ket es mýndeneknek latasaara . mennýek
nek meennek ffeel .. Azt lathwan az zeeg-
een neepek sokan ternek tóredelmesseegre
es az zent kerezttýenseegre : Annak wtanna
harmad ffeel eztendó bel telween / wr isten
meg eleegódýk az gonoz erdengós ember
nek ees eeleteen . Es zent Mýhalnak hağ
wan meennýel ýttetý meg es pokolnak
vermeere vettetyk alaa ; ýme zerelmes a
-týamffýay hallýatok mýnemew nagy
rettenetes . es vezedelmes dolgok leeznek ez
vylagon ha ký Idwezýlný akar azon ým
-aggýa isteneet hogý az ýdóket bator ne eerýe
mert zoross leezen / az napokban bel ffeerný
Ha kýk kedeeg býnben eelnek ýgaz ýdee
ha kýwe ternek belóle es penitenciat tarth
nak . mert maýdan el fogý az dragalatus
ýdó es erekkee meg sýrattýa hogý el hal
-aztotta . mert teb ýdó ennek wtanna soha
nem leezen -
Masod tanwsagwnk leezen arrol -
Mýkeppen keel embernek magaat hala
lahoz keezóýtený : Doctoroknak mondasok
bol ez Idwesseeges kerdeesnek harmon ýeles
okaat talalhattyok : Elsseew zent paal Apos
tol mondaso Ad ebre v . Mýndden
embernek el veegeztetót . ýstený ýgassaag
zerent egýzer meg halný : Annak wtanna ýtee
let leezen / Masod bólch mondaso []
mýnddennew rettenetes dolgok-
kózót rettenetesb az halaal . annak okaert
felette nagy gondal es kezewlettel keel
mýnddennek reea varný / harmad es
meg zent paal apostol mondaso : ad Ebre
quinto Nýnchen eet ez vylagon megh
maradando varaswnk . de ýewendót
keresewnk . Annak okaert kýwe keel ak
ar akarýok Akar ne . eennen fwtnw-
-nk / mert ez el vezédew hogý vele ee
gýetemben el ne vezýewnk ; meel fw
tasrol wgý mond wrwnk Iesus az zent
ewangeliomban . Math . xxiiij / ýmatkoz
ýatok

{32b}

Kedeeg hogý az tý fwtastok ne leegýen
telben . awagý ýnnepen / mert akkoron

nehez es nem yllük teetowa kóltózný
 Ez eellýen ertelmes okoknak wtanna
 reea felelween az kerdeesre mýt kellýen
 <.>tenný akkoron / mýkoron az wtolso nap
 <.> . bel telýk es az zeeghen leeleknék
 el keel valnýa ew testeetwl . mýnt ze
 relmes tarssatwl / Doctoroknak monda
 sokbol harom rend belý tanwsagot ta
 lalwnk reea keezewlettire . Elsew zent
 ýmacchagnak aýoýtatus ýozagos volta .
 kýre ennen maga tanoýta meg mý
 kegýelmes wrwnk Iesus Luc xxj
 mondwan : Vigýazýatok azert mýn
 den ýdóben ýmatkozwan hogý meltok
 leegýetek alhatný embernek ew ffýa
 elót : Ew zent halalanak ýdeýn m
 eg wgý monda az zent Apostoloknak .
 Luc xxij . Výgazýatok es ýmatkozýa
 tok hogý keseertetben ne essetók / Mý
 nemew haznos leeýen kedeeeg zenet
 len ýmatkozny . awagý az zent ým-
 achagnak ýozaga : mas ýdóre halaz
 ýok Masod zýkseeges dolog ember
 nek hozýaa kezewlný hogý zent zeretet
 nek ýozagaban leeleetteseek . kýneel kýl
 egheez zent ýraasnak býzon vallasa zerét
 soha senký nem Idwezwlhet Annak oka
 ert adaa hagýaa . es meg parancholaa
 tartaný az ew zent tanoýthwanýnak
 wrwnk Iesus . Io . xv . mondwan .
 wý parancholatot adok týnektók hoý
 zeresseetók eegý mast . mýkeent en ees
 zerettelek týteket . Annak wtanna es
 meg wgý monda . ebben ýsmernek
 meg týtóket vala hol ýartok keltók
 hogý býzon en tanoýthwaným vattok
 ha zerelmetók leend egýmashoz / Ezen
 ról ertethnek az fólwl meg mondot
 ýgheek ees ýmatkozýatok Math xxiiij
 hogý az tý kóltózeestók : twdnýa yllük /
 ez vylagbol . ne leeýen telben az az ha-
 lalos býnnek hýdeg napýan / es zent
 zeretetnek melegseegeenel kýl . mert
 ha embernek tórteenýk býnben kýwe
 mwlný . Hallýok zent dauid proffeta
 nak mondasaat zent leeleek mýat

{33a}

Ps° xxxiiij Mors Peccatorum Pessima . Az
 býneseeknek halala vezedelmes . Oh
 teremtó wr isten kynek <..l> ýteeletý elól
 senký el nem fwthat : mýnt leezen
 dolgok azoknak . kýk nem hogý zent
 zeretetnel kýl De annak felette nagý
 atýaffýwý ýrýgseegeben . nýlwan va
 lo haragossagban : vezedelmes bozzw al
 -lasban . es nemeellýek meeg halalok
 nak oraya koron sem bochatnak elle
 nek veetótteknek . es azonkeppen mw
 lnak kýwe / ýollehet en nem ýteelóm
 De ha mýnt hallýok az zent ýrast . fee
 lelmes wtra mennek .. Harmad zýk
 seeges dolog az wtolso keezwllettire lel
 ký ýozagus dolgoknak býzonýwlasa
 az az . hogý ýo . mýwelkódetókben leeýen
 foglalatus : Azert mondaa wrwnk
 Iesus . Awagý Innep napon : kýt par
 ancholat alat meg keel ýllený . mý
 -nnden mwkanaal kýl . kýn azt akar
 ya ký ýelentený hogý ember ew

halala napyaat ne . varya restseeg
 gel twnyasaggal . De awagy yo my
 welkódetben awagy penitencia tar-
 tasban leegyen foglalatus . hogy wr
 istennek kellemetes eeletben torteen
 nyeeek ez vylagbol kywe hordozasa
 Arrol mondaa . bolch Sap iij Az yg
 az eeletew ember akar myffele ha
 lallal veetesseek elol . koronkeed hye
 deleben leezen . Mynden ember
 azert meg otalmazya magaat ytee
 lettewl : ha ky Idwezwl awagy kar
 hozyk mykoron ky lemb ky lemb bete
 goktwl ky lemb ky lemb . yegyeket laa
 lenny halalaanak ydeyn : Hanem
 ha wr isten nylwan meg yelenten
 dy vala kynek Idweseegeet awagy
 karhozattyaat De en tanachommal
 ky mynd ennen magarol vysellyen
 gondot . es ha ez . felwl meg mond
 -ot yozagokkal valo keezewlet benne
 leend . byzodalma lehet hogy yo es
 Idweseeges halala lezen . ky t myn
 denewknek . zent Istenewnk es ew
 aldot ffya Cristus kyralwnk ew zent
 malazttyanak . es zent lelkeenek myatta

{33b}

Harmad tanwsagwnk leezen arrol
 mykeppen keel embernek ez yewendó zent
 ynnepre az az . meennyey dy chóseeghnek
 kyrallyanak zyleteese napyara : es isten
 zy lew kegyes keralne azzonnak eremeere
 kerezttyn embernek . es myndden hyew
 leeleknek keezwlny . okaat leelhett yok do
 ctoroknak mondasokbol . mert yme latt yok
 hogy anya zent eegyhaaz : Az zent hosw
 eet napyanak elotte nagy zenwedetess
 eegot teezen : gyazban otozyk . toredel
 -messeegot . gyonast zentseeg veetelt p
 aranchol veennyey myndden yozyaa tar
 tozoo ffyaaynak . hogy myneewel nagyob
 leky tyztassaggal . wgy predicallya my
 ndennek varny : Pynkest napnak elo-
 tte kereztt .> yarast es boytot zertzot tenny
 nagyob ayoytatossaghnak okaert . Azon
 keppen latt yok <Ez zent latt yok> lenny
 ez zent isteny zyletees napnak elette
 myndden gyazzal es beytel penitenciat
 tartany .. meltan kedeeeg mert mynd az
 teeb ynnepoknek . kyket Anya zent eegyhaaz
 egheez eztendeeg yll.> es tyztol elej es
 feje es fundamentoma . ez zent wr ffyw
 zyleteesnek Aranyas Innepe : Annawal
 azeert nagyob leky testy tyztwlattal . zyw
 bely eedes zeretettel es ayoytatussaggal . ha
 ky tyzta . halaa adassal . ha ky kedeeeg
 bynes zent gyonassal es penitencia tar
 tassal . teezwllyon hozyaa es varya
 mynt yo aldot kerezttyn / ew meenn
 yey zent attyanak annyának ewrome
 napyaat / Mert yg bolch []
 Nagy ewrom vygasaag es dy chóseeges
 tyztólet az ffyaknak . <.z> ew att yoknak
 tyztólett yok es yo hyrok newok . 0 az-
 ert zerelemes atyamffyaý gondollya
 tok meg hogy sem ez yelen valo ee-
 letben . sem halaalnak ydeyn . sem w-
 -tanna . nem lehattok az eedes zeep Iesus
 nak es az zeep zy z marianak seghedel-

-mókneel kyl / ha eett ez vylaghý týztós
seegóknek napyan . meltan es týztan
dýcheerendýtók es zolgalangyatok ewket
tellýes eerdemmel meg fýzetýk az erek
dýchóseegben : kýt nekewnk aggyon . a . ff . z . Añ

{34a}

Aduentben Negyed v-
asarnapnak Epistola-
-ya

Wr Iesusban Cristusban týztó
lendó es zerelmes atýamffýä / Mýert
ez el mwlt napokban zologatank lelký
testý feelelemról / ýmaran ez maý napon
Anýa zent egýhaaz hoz výzon ellen lelký
erwendettesseegót mý zýwnkbe lelkewnk
-be . mýnd az zent Epistolaban es mýnd
az zent ewangeliomban / Mert az zent ew
angeliom tanoýt arra . mýkeppen Cristus
kýralnak ýwetelýre wtat zerezýewnk
mý zýwnkben lelkewnkben . zent peni
tencianak es tóredelmesseegnek mýatta
ký soha nem lehet erwendettesseegneel k
ýl / mert akkoron vagyon embernek ýo
oka : mýkoron Idwesseeges dologban ewr
wendettesseeggel bankodýk . zent Agoston
doctor atýanknak mondasa zerent : Az
penitencia tarto embernek ýollehet ba
natus zýwnnek keel lenný ew býneýról
es azon zwmorwsagrol ewrómeenek
Arrol mongýa wrwnk Math . v .
Beati qui lugent etc : Wgýan azonke
ppen tanoýthwan mýnket bodogssagus
zent paal Apostol ees : ez maý zent ep
istolaban ad philipenses iiij mondwan
Gaudete in domino semper . atýamffýä ew
rýllýetek wr istenben mýndenkoron . Nem
mongýa hogý ez vylaghýakban . Mert
ez vylaghý ewrómet es az wr istenben valo
lelký ewrómet ellenseegósók egýben / An
nak okaert ezen zent Epistolanak elette
azon Capitulomban wgý mond / Atýamffýä
ýmaran az zent hýtnek erdeme mýat
a'mý nyáýassagwnk / az az eeletewnk
-ek fundamentoma / mennýekben va-
gyon / honnan varýok a'mý Idwezeý
tenket ýewný . wrwnk Iesust Cristust
ký meg wýýóyttýa a'mý alazatussag
wnknak testeet . abraztatwan az ew
zent testeenek dýchewseegehóz : Annak
okaert lelký ewrómet hýrdet zent pal
ez maý epistolanak zereeben . O zerelmes
atýamffýä ha meg gondollýok zent leo
papanak mondasa zerent . ez leen eegý ye
lesb oka mýert az aldot istený nagy m
eltosaag magaat meg alazaa . az mý

{34b}

Gyarlo termeezetewnkben ótózween hogý
mýnket az nagy meennýeý týztósseegre
ffel výhetne es magasztalhatna ; mel
tan ýllýk azert hýw lelkew kerezttýen
embernek erýlný výgadný / kýról meeg
teeb tanwsagwnk leezen eede elówe
Lassok meg azert az zent Epistolanak
bewtý zerent valo magýarssagaat
Epistola .
[E]Wrewllýetók atýa-
-mffýä wr istenben
mýndenkoron / esm-

-eg mondom ewrew
llÿetók . Az tÿ nÿaÿ
-assagtók nÿlwan
leegÿen mÿndden emberekneel
ÿme az wr isten kózel vagyon Se
mÿben zorgalmatossagtók ne legÿen
De mÿnden ÿmachagtókban es ess
edózeestókben halaa adassokkal tÿ
keerelmeestek nÿlwan valo leegÿen
wr ÿstenneel . Es wr istennek bek
eseege kÿ mÿnden ertelmet fólewl
mwl : órÿzÿe meg tÿ zÿwetóket es
ezesseegtóket wr iesusban cristusban
mÿ aldót wrwnkban :- sequitur Ewangelium
Megh halwan ees erthween mÿnd az
zent Epistolanak . mÿnd az zent ewange
liom nak ertelmeet kÿkben leen ÿntees
ewnk az istenÿ es lelkÿ erwendetessee
gról / es istenÿ meltossagnak ÿsmeretes
vallasarol . es wr istennek ÿwetelÿ
re valo kezewlettról / De mÿeert <.>
mÿndden hÿw kerezttÿen lelkeknek
hÿedelmes nÿwgodalmassaghÿ fonda
mentom zerent vannak gÿókerezttew
-een az istenÿ ÿsmeretnek erwendetes
lakodalmban Annak okaert az maÿ
zent ÿnnep napon leezen .
Harom rend belÿ lelkÿ tanwsa-
gwnk mÿ Idwesseegewnk mellee
Elssew leezen arrol : Mÿnemew lelkók
ben zokot ÿewnÿ wr isten vÿgaztalas
nak okaert : kÿre reea felelween doctor
oknak mondasokbol . Neegÿ rend belÿ
embereket talalhatwnk arra meltoknak
lennÿ

{35a}

Elssew mondatÿk / kÿ meltan monda
tÿk Ianosnak / az az kÿben wr istennek
kellemetessee tett malazttÿa vagÿon
mert az Ianus new magÿaraztatÿk m
alaztnak awagÿ malaztus edeennek
Mÿ leegÿen kedeeg az kellemetóssee tett
istenÿ malazt meg talallÿa pÿnkest
Innepÿben / kÿból ertelmet vehet mÿ
ndden ember . hogÿ az kegÿelmes m
eennÿeÿ kÿral wr Iesus Cristus / nem
ÿew . az olÿ embernek lelkeeben kÿ
koronkeed halalus bÿnekben vagÿon
zent paal apostolnak mondasa zerent
mert ÿngÿen sem aggÿa tÿztósseegh
hogÿ ollÿan zeplótelen istenÿ zeep ÿl
lat / pokolbelÿ erdegnek zórzót leelek
ben ÿewÿen De oda zokot ÿewnÿ
kÿ tÿzta . meg sepretót zeep ÿozagok
nak ÿllatozo vÿraghÿwal meg eekó
sewltetót / es kÿben zent malazt vag
-ÿon / ollÿan fele leelekben ÿew az
wr isten es az eedes Iesus Cristus / kÿról
bólch Sapiencie vij wgÿ mond . az megh
zentóltetót leelkókben nÿomotÿk ew /
Masod rendbelÿekhez ÿew . kÿk zakari
asnak mondatnak / Ez zakarias kedeeg
mondatÿk zent Ianosnak attÿa / kÿból
ellÿen tanwsaag adatÿk / az zakarias
magÿaraztatÿk wr istenról emlekózó
Mÿkeppen azert bewtew zerent erthw
een Iakariastwl zÿleteek Ianus . azon
keppen leelekzerent vala kÿ wr istent
es wr istennek zent ÿo voltaat zent

zyleteseet kennyaat halalaat koronk
eed zyweeben lelkeeben forgattya ott
wr istennek malazttya zyletyk / es an
nak okaert eremest yew es lakozyk
az ollyan lelekben wr iesus Cristus
Harmad rendbelyekhoz yew . kyk m
ondatnak ffynak az az isten ffya
nak . O kyhodaak ezek zerelmes aty
-amffya . Byzonyawal nem eegyebek
hanem kykben tyzta es byzon isteny
zeretet es tyztoteles ffeelelem vagyon
kyknek semy orokseegok nynchen
ez vylagon . De kozonseeges orokseegot
valnak lenny wr iesussal : az ew m
ennyei attyoknak zent orzagaban zet
paal apostolnak mondasa zerent mond
wan Ad Ebreos vltimo Atyamffya twggy
atok hogi nynchen eett meg marad

{35b}

-ando varaswnk . De yewendot keresewnk
ez eellyen aldot lelkokkal koronkeed velok
vagyon az wr isten ew zent malazttyanak
myatta / Luc xv fili tu semper mecum es
et omnia mea tua sunt etc .
Neegyed rendbelyekhez yew kyk zent Ianus pel
daia zerent ez vylagbol ky fwtwan az pwz-
taban lakoznak / kyn ertethnek az oly malaz-
-tus neepek : kyk meg wtalwan az vylagot
pwztaban fwthnak . Cristusnak zolgalattya
ew bynoknek penitencia tartassara . lely yo
zagoknak keressesseere / es az menyorzagnak m
-eg leleseere / Ez eellyen dolgok kedeg soha
nem lehet embertewl . kywalt keppen valo
zent leelek malazttjanaal kyl . Annak oka
ert ees wr Iesus Cristus Azzonywnk zyz ma
es az zentok zent Angyalok kethseegneel
kyl eejel nappal ott yelen vannak
Masod tanwsagwnk leezen arr
-ol . mynemew wton yew az eedes wr Iesus
az malaztban lakozo hyw leelekekhez mert
wgylwastatyk az zent ewangeliomban .
zereyeetok mert wrnak wtaat . es ygyeno
soheetok ewnek oswenyeet : twdnia yllk
kyn zokot yewny es yarny hyw emberekhez .
Doctoroknak magyarazattyk zerent . az wt
-on ertetyk az zent hyt ky isteny zeretettel
tarttya / pelda / mynt az deerek yarth wt
mondatyk orzaag wtanak : kyról myndden
varasokra ky lemb ky lemb osweenyek agaz-
tatnak . Azonkeppen Az<.> zent kerezttyens
eeghnek eegy tekeelletes hyty mondatyk
mennyeknek orzaganak dereek yart w-
ta . kyn senky el nem teewed / Meel zent
hytnek yozagabol<.> zok osweenyek tamad
nak : kyn zokot wr isten emberekhez yar
ny . es yo eelet bely neepek zoktak az wr
istenhez menny . myg eelnek ayoytatuss
agnak zeretetnek leelky gheryedetteseeg
nek . es elmeelkodesnek gondolattya m
yat / Elssew osween azert mondatyk az
zent penitencianak kemeen wta / kynek
fondamentoma / toredelmesseeg . Masod tyzta
gyonas harmad eeleg teetel ; ezek az ygaz
isteny torweennek yart wta . wgylmond
zent Ber . doct : Neegyed osweeny monda
tyk isteny parancholatnak meg tartasa
kyról zent dauid pptha wgylmond psalmo
viam mandatorum tuorum cucurri cum dilatasti
cor meum . Iterum psalmo cxxij Deduc me instemita

mandatorum . quia ipsam volui . Az te zent
parancholatýdnak wtan fwtoseek en . mý
koron ký terýezteed az en zýwemet . twdnýa

{36a}

Illýk zent zeretetnek mýatta / Meg wgý
mond maas helyót výt enghemet wr
isten az te zent parancholatýdnak ósweny
-re mert azt keewantam en ; ýol twgýa
vala az zent ,pptha zent leeleeknek ma
lazttýabol . hogý az zent parancholatnak
wtan talalhattýa meg az wr istent Az-
ert mondaa wrwnk ees az zent ewan-
geliomba Math [] Si vis ad uitam in
gredi serua manda[ta] dei . Ewtód ósw
eny lýraý Miklos doctornak mondas
zerent . mondatýk az zent ewangeliom
zerent valo tanach tartaas . twdnýa ý
llýk aýoýtatussaag ýmacchaag beýth
ýrgalmassaag . Alamýsnalkodas . testý
sanýargataas : haragossagnak ehnýh
teese bozwsaag bochataas / ees eegýeb
zentsseeges dolgoknak tekeelletess mýw
elkódetý / kýknek mýatta ember nagy
erdemeket gýóýthet / es wr istent meg
engheztelhetý / Ez eellýenekhöz kýk eellý-
en zentsseeges ýozagoknak wtan ósweny
een keresýk wrwnk Iesust es azzonýw
nk zýz mariaat nýlwan ketsseegneel
kýl meg leelýk mýnd eett ez výlagon
zent malaztnak mýatta . mýnd az mas
výlagon nýlwan valo latasnak mýatta
Mert doctoroknak mondasok zerent mýg
teeb lelký ýozagok vannak emberben .
kýket wr isten kedwel es zeret . Awagý
kýk az isteny meltosaghoz hasonlatosok
nýlwan hýggýe hogý annawal eremes
ben lakozyk ott ew zent malazttýanak
mýatta . pelda mýnekewnk elózór az
eedes isten zýló zeep zýz maria : ký mý
keppen soha nem volt lelký ýozagnaal k
ýl azonkeppen soha nem volt isteny ma
laztnaal kýl . azonkeppen vehetwnk pel
daat mýnd az reegý zent atýakrol . es
zent zýzeokról / kýket mýnd az okaert
ýrttak meg hogý halwan meg tan
wllýok es ýgýekózýewnk mý ees azon
keppen tenný es eelný
Harmad tanwsagwnk leezen
arrol mý oka . hogý Az felsseeges wr
mýndenható istennek zent ffýa test ze
rent ýewe embereknek Idwósseegók
keresný / ha mýkoron ember rola gon-
dolkodýk el ameelkodhatýk raytta . ký
mýkeppen mýnd ez zeeles výlagot ch
ak egý bezedeewel teremtee . mýneewel

{36b}

Inkaab chak eegý ýgheeýewel megh
valthatta es ýgazoýthatta volna ew
veeghetetlen ýrgalmassaganak mýatta
kýre reea felelween zent ýras belý do-
ctorok sok okaat vetýk . De chak ýmez
ewt rend belý okokrol zollýwnk / mý
Idwesseeges tanwsagwnkra -
Elssew oka mýert wr istennek zent
ffýa Iesus akara / ennen zemeellýe
zerent halando embernek termeeze
týben ez výlagra ýewný / monda
týk zereelmetes ýrgalmazsaas . kýról

wgÿ vagÿon meg ÿrwan az zent
ewangeliomban Io . iij / wgÿ zeretee
wr isten ez vÿlagot hogÿ nem kÿm
ellee ennen zent ffÿaat eerette adnÿ
kÿrÿl wgÿ mond zent Gergel doctor .
O istenÿ kegÿesseegnek hozÿank valo
<...>chodalatus meltoztatasa . O istenÿ
zeretetnek kÿ ÿelenthetetlen bwzgo
saga . hogÿ az zolgaat meg valtanaa
zent ffÿaat adaa eerette / ÿme zerelm
es atÿamffÿaÿ bÿlchnek mondasa ze
rent lassatok ha vagÿon ÿeles oka .
mÿert kellÿen mÿndden halando
embernek az wr istennek ffÿat zeretnÿ
Ezenrÿl emlekÿzÿk zent paal apostol
ees ad Eff ij / ÿme zerelmes atÿamffÿ
aÿ lassatok mÿkeppen az wr isten kÿ
mÿndden ÿrgalmassagaban magÿ kaz-
dagh . az ew mondhatatlan hozÿank
valo nagÿ zeretetÿnek mÿatta . kÿwel
zeretÿt mÿnket / mÿkoron meg holt
wnk volna bÿnben / meg eelezte /
wr Iesus Cristusban / bÿnes testnek ab
razattÿabol el tÿree es el karhoztataa
az bÿnnek halalaat . hogÿ towabbaa
ne eellewnk se zolgallÿwnk ewne
kÿ mÿnt az poganok . kÿk istent ÿsme
rÿk . De wÿ lelkÿ eeletben az eegÿ
eelÿ wr istennek zolgallÿwnk / Ez
leen azert elssew oka zerelmes atÿÿa
mffÿaÿ es mÿnekewnk felette h
aznos es Idwesseeges / mert a'mÿnt
halando ember zemeewel laat ÿn
kaab zokta zeretnÿ . honnem mÿnt
a'mÿt haall . De maga magÿob bod
ogoknak mondatnak kÿk chak hall
ottaak . <honnem> es nekÿ hÿttenek
honnem mÿnt kÿk lattaak . Math

{37a}

Masod oka / mÿert istennek zent ffÿa
Iesus akara test zerent ez vÿlagra ÿ-
-ewnÿ . mondatÿk Angali romlasnak
meg eppewletÿ / Doctoroknak monda
sok zerent . mert wr istennek zent or
zaga nagÿob reeze meg heewlt vala
az gonoz angÿaloknak le hwllasokeert
kÿnek heewlasa eegÿebwnnen megh
nem telhetÿk vala hanem emberÿ
termeezetbÿl : wrwnk Iesusnak zenth
erdeme mÿat / Arrol emlek ÿzÿk vala
oztan emberree lewen . Io xiiij . Az en
atÿamnak hazaban sok lakodalnak
vannak / tudnÿa ÿllÿk meg heewltat
wan : kezdettewl foghwa Azert zent A-
nselmus doctornak . mondasa zerent
Nem ÿllÿk vala ew zent ffÿelsseeges
bÿlcchessegheehÿz eellÿen nemes terem
tÿttÿt twdnÿa / ÿllÿk angÿalokat es
embereket . heÿaban el hadnÿ . De
ÿnkaab meg eppewltetnÿ : kÿknek
attÿok feÿezetÿt es elettoÿk ÿaroÿa
ennen maga lenne ez fel vett terme
zetnek dÿchÿseeges zemeelÿeben .
Harmad oka : az istenÿ bodog latas
nak tekeentetÿ es eelteteese / Mert
doctoroknak magÿarazattÿok zerent
ha az wr isten . mÿnd angÿalÿ . mÿnd
emberÿ természetÿt veegkeppen teremt
ÿtte az erek bodogsagra ; Meel bodo

gsagnak meltosagus volta leelekze
rent vagyon wr istennek zýnról zý
nre valo latasaban . test zerent kedee
wrwnk Iesus Cristusnak ez mý ffeel
vett termeezetwnknek meg dýchówlte
tót týkórós tekeentetyben : kýben zam
-talan fogýatkozaaswnk <.> volna . ha <...>
ew felsseege test zerent nem zýletót
volna . kýról ennen maga wgý m
onda az zent ewangeliomba Io xvij
Ez az erek eelet . hogý meg ýsmerýe
nek teegódet : azaz Atýaat býzon ist
ennek lenný es kýt bochattal . Iesust
Cristust / erthween te ffýadnak lenný
Iterum Io x . meg wgý monda . ha ký en
atalom bel meegýen az Idwozewl .
bel meegýen es ký ýew . es mýnden-
-wth

{37b}

Eledelt talaal / kýból azt erthettýek hogý
az eedes wr Iesus Cristus býzon isten
leegýen . az erek dýchew orzaagnak bý
zon kapw tartóya es mýnd angýalok
nak mýnd eegýeb zentóknek leelekze
rent test zerent býzon dýchóseeges ee
lettók erómók es výgasagok
Neegýed oka . meg valtssagnak alkolma
ssaga .. kýt ýmaran senkýtýl nem ker
gýók mýkeppen . es mýnemew keenokat
faýdalmakat es bozzwsagokat ew zent
istenseege es ýrgalmassaga / mýnd isteny týztó-
-ssegeeben . testeeben leelkeeben . es mýnd
den erzeekónseegeben zenwedót / ha ký ke
deeg olý twdatlan hogý ezeeben nem
ý<e>wt tekeenchen az tablara : az <.>zent
fezewlettire es ottan ezeeben vehetý
ha azert nem zýletót volna . es az ember
seegót ffeel nem vótte volna . ez eellýen
nagy eerdemes meg valtsagra . ew zent
istený termezetyben alkolmas nem lehe
tót volna vgý mond zent leo papa .
Masod okaert . secundum magistrum in tercio . di xx .
mert wr isten / mýkoron ember veetkózeek
ýgassaaga zerent adaa erdegnek hatalma
alaa . Annak okaert nem lattateek hogý
hatalmassaga zerent esmeg <Azok> hattra
vonta volna ýgassagaat . hatalommal .
erdegnek fogssagabol embert ký zabadoý
twan : De esmeg ýgassaggal akara ýarný
az az . býzon tórween zerent . Chazarý
tórweenben ees wgý vagyon meg zerez
tethween hogý vala ký býnneel kýl ar
tatlant . awagý nagy wrat . kýralt kýral
ffýat meg ólne . haat feýeet ýozagaat es
mýndden týztóssegeet el vezesse : De mýerth
ollýan býnben eseegh pokolbelý erdegh
wr istennek aldót kýral ffýaat býntelen
meg óletee az býnesekkel : isteny igassaag
azt adaa hogý mýnden ýgassaagus hatalm
aat el veztenee es Cristus kýralnak mýn
dden preda meg adatneek . Annak felette
erek karhozatnak sentenciayaban esneek
ýme azert zerelmes atýamffýay ertýtek .
meel choda bólchessesseggel chelekódeek
az aldót istennek zent ffýa es mý okaert
ýewe testý zýletessel ez výlagra ./
Ewtód oka . ký mýndenneel nagyobnak
lattatýk az meg fýzetendó adossagnak
terhe

{38a}

Az az egheez emberÿ nemnek . Az veeghe
-tetlen hatalmas wr isten ellen / tett
eredet bÿnnek adossaga . kÿnek megh
fÿzeteeseere soha senkÿ eleeg nem lehe
-te hanem / isten es ember / egÿ zemeel
ben zÿletween . kÿrl wgÿ mond zent
Amborus doctor . O zerelmes atÿamffÿaÿ
twggÿatok hogÿ olÿ nagÿ vala a' mÿ b
-ÿnewnk . hogÿ semÿkeppen nem Idwe
zewlhettewnk volna . ha chak az aldot
istennek zent ffÿa mÿ erettewnk m-
eg halwan az erek halalnak adossag
aat meg nem fÿzette volna ; mÿert az
bÿnnek terhe ees veeghetetlen vala .
az veeghetetlen istenÿ tÿztósseegnek es
parancholatnak . meltossaga ellene / Az
Idwesseeg kedeeg senkÿt nem neez . chak
az wr istent . kÿnek markaban mÿnd
eelet mÿnd halaal : Luce [] quis potest
peccata dimittere nisi solus deus : ÿllÿk va
la azert ennen felsseegeenek el ÿewnÿ
testben zÿletethnÿ . es Idwesseegewnk-
eert meg halnÿ : kÿt ew zent ÿrgalm
assagus kegÿesseege zerent bel ees tell-
-ÿesyte . mÿnd erekkee halaa leegÿen
ew feelsseeges ÿowoltanak . es dÿchss
eeg : ew eedes zent neweenek Amen .
Karachon estÿnek

Epistolaÿa .

Aldot wr Iesusban Cristusban zerelmes
atÿamffÿaÿ . mÿert vÿtezkd anÿa
zent egÿhaaz a'mÿ eedes Idwezyte
nknek zÿlett napÿanak kegÿes In
nepeet eztend fordwlatÿa zerent
meg atta eernewnk / nagÿob leelkÿ
testÿ erwendetes dÿcheeretnek okae
rt meg bewyttte mÿnd<en> az eegÿ
hazÿ zent zolosmaat : mÿnd veter
nÿen . vechernÿen . azonkeppen . az
zent Misen ees mÿnd proffeciat
mÿnd epistolaat zokot eeneklenÿ
nagÿob halaa adasnak es aÿyta
-tussagnak okaert : mÿert mÿnd ooh
trween . es mÿnd wÿ tórwen . es
zentknek mondasok ÿrasok <.>zent
kenÿwk tellÿes wrwnk Iesus Cristusnak

{38b}

Dÿcheeretÿwel es meltossagus mÿwelk
detÿwel : kÿk mÿnekewnk mÿnd tanw
sagwnkra vannak es Idwesseegewnk
re zent gergel doctornak mondasa zerent .
Ez maÿ zent napnak azeert propheciaÿ
aat . kÿt az zent epistolanak elette enekel-
nek az nagÿ mÿseen ÿrtta meg zent
Esaÿas pptha kenweenek hatwan kett
d rezeeben kÿnek bótewzerent valo
magÿarssaga ezenkeppen vagyon .
Proffecÿa
[S]ÿonnak nepeert nem
halgatom el . es Ierw
salemeert nem nÿw
-gozom . mÿg nem kÿ
nyomottasseek az ew
meg ÿgazytoÿa mÿ-
nt az ffeen / es az ew Idwzeyteÿe
mÿnt az lampas meg gÿttassek
Es meg lattÿaak az ydegn nee

-pek az te ygazodat : es mynden
földy kýralýok nemes magzatod
at . Es hýwattatýk teened wý
newed . kýt wrnak zaýa newezót
Es leez'' dýchóseeghnek Coronaýa
wrnak kezeeben : es az erek orzag
nak Cýmóre te istenednek kezee-
ben . Nem hywattatol towabbaa
el hagýattatot . es az te földed nem
hýwattatýk tebbe el poztwltatot-
-nak / De hýwattatol en akaratom
ew benne : es az te földed lakoztat
-tatyk : Mert kellemettesege wag
ýon wrnak te benned :-
Ez maý zent Epistolaat kedeeg ýrtta meg .
zent paal apostol Romaýaknak ýrth
leweleenek elssew rezeeben . kýben teezen
býzonsagot wrwnk Iesus Cristusrol mert
meeg reegtwl foghwan meg volt ýgýer
tetween az zent proffetaknak zaýok atal .
es mýkeppen dauid kýralnak nemeeból
keellót zarmazný test zerent kýnek zent
malazttýaban mynddenek Idwesseege

{39a}

Adatýk kýk mynd ew benne hýznek
meel epistolanak bótew zerent valo m
-agýarsaga ezenkeppen vagyon /
Epistola
[P]Aal cristus Iesusnak h
ýwatalus apostola .
maganak valasztatot
istennek ewangeliom
ara / kýt meeg eleeb
meg ýgýeert vala ew
proffetaýnak mýatta
az zent ýrasokban : ew ffýarol ký
leen ewneký dauidnak nemeeból
test zerent / ký valasztatot istennek
ffýanak lenný hatalmassagaban
meg zentóló leeleknek mýatta / ha
llottaknak ffel tamadattýabol / m
-ý wrwnk Iesusnak Cristusnak zem
eelýe zerent . kýtewl vettewnk mal
aztot . es Apostolssagot ez zent hýtnek
engódelmeere mynden neepek kózót
az ew zent neweert . kýkben vattok
ty ees hýwattatwan : mý wrwnk
Iesusban cristusban :-
Ez maý zent ewangeliomot ýrtta meg
zent Mathe ewangeliomrol zórzót kený
-weenek elssew rezeeben . kynek bótew
zerent valo magýarazattýa ezenkepp
en vagyon /
Ewangeliom
[A]Z ýdóben . mýkoron
ýegzettetót volna
Iesusnak annýa
Maria Iosephnek
mýnek elótte egg-
ýee lenneenek . Lee
letteteek zýz marianak meheben
lenný zent leeleknek mýatta . Io
seph kedeegh az ew wra . mýkoró
ýgaz volna . es nem akarnaa ew
-tet haza výnný . týtkon el akaraa

{39b}

Hadný ewtet / Ezt azert magaban
gondolwan / ýme wr istennek ang

yala almaban neký ýeleneek . m
ondwan .. Ioseph dauid kýralnak
ffýa ne akary feelny mariat ýeg
ýósewl hozýad venný / Mert az ký
ew benne zýletót zent leelektewl
vagyon . zýl kedeeg ffýat es hýwod
neký neweet Iesusnak . mert ew
Idwózóytý az ew nepeet ew býneýból
Wr Iesusban Cristusban zerelmes atýam
ffýaý : mert halwan es erthween az zent ýr-
asnak magýarssagaat kýkben emlekózýk an
ýa zent eegyhaaz mý eedes Aranýas Iesus
wrwnknak kegýes zýleteeseeról / ýnthween
alattomban reea mýkeppen kellýen eleýben
ýarwlný eellýen Nemes felsseegnek . Dra
galatus wrnak .. Dýchóseeges kýralnak : es
mýndden malaztus ýozaggal tellýes ven
deeghnek . O zerelmes atýamffýaý ha ým
aran mýndden lelký es testý týztassaggal
hozýaa zerzotteetót magatokat . leegýen eegýe
temben ýgýenló aýóytatussaghnak lelký
gheryedetes zeretethnek . langazo gýwladas
nak . zent leelektewl zarmazot týze mý be
newnk / zýkseegh / Mert ýrwan vagyon
hogý az aldot menýnek földnek teremtó
wra istene / kýnek eleýben akarwnk ýa
rwlñý . meg emeeztó týznek mondatýk
eegý okaert . mert vala kýnek zallasara me
nend . mýndden ellenseegót ký veet onnan .
es mýndden halal<us> zýló vezedelmet meg
emeezt . es mas býroot ott nem Haagý w
ralkodný / Mas okaert . mert vala kýnek
háýlokaban bel zalland : mýndenestewl fog
wa meg emeeztý az az . hozýaa hasonla
tossaa / es kellemetessee teezý . hogý ew ees
az wr istenessee leegýen ps° . lxxxi Ego dixi
dy estis et filij excelsi omnes . en mondaam
mert mýnd istenek vattok tý es az mēnyeý
felsseeghnek ffýaý / Iterum Io . duodecimo
En meennýeý zent atýam : tarchad meg
ewket mýndden gonoztlwl hogý mýkeent
mý eeggýek vagýwnk . atýa es fýw . az-
onkeppen ewk ees eeggýek leegýenek
mý bennewnk . kýnek fundamentomaat
ez maý zent zýletetnek napýan vetee ffeel .
kýnek vegezety soha nem leezen men
nýeý dychóseeghnek bodog orzagaban .

{40a}

Ez maý zent Napnak azert meltossagara
haram rend belý tanwsagwnk leezen
Idwesseegewnk mellee Elssee leezen
arrol . eewnek mýnee es mýnemew
Ideýben zýlettenek ez mastaný zentók
kýkról zolaný akarwnk . (twdnýa ýl
-lyk zent Ioseph : Azzonýwnk zýz maria
es . wr ffýw Iesus Cristus ez výlagra
Kýknek býzon ertelmeet ezen keppen
talallýon az nagý Cronicakban : yolle
het sokan sok keppen zollýanak rola .
Mýkoron ez výlaag zýletetýnek wtan
na ýrnanak ewt ezer . eegý heýan
Nekýk týz heeýan mongýaak ezten
dóben : Es romasagban . awagý ez vý
lagnak nagýob rezeet býrnaa . es wr
-alkodneek Octavianus chazaar . ký
mýnt az ollyan ýdóben Iambornak
es ýo eeletewnek ýteeltetyk vala
Az meennýeý teremtó wr isten . adot
vala bekeseegót mýnd ez zeeles vý

lagon . meel ydóben zyletteteenek
ez vylagra . ez fewlwl meg mondot
harom meennyey zentók ; Mykoron
kedeeg zent Ioseph . Az zyz mariat hoz
yaa vewee . isteny parancholat es ye
lenet zerent . Ioseph vala <n>negwen
eztendós ember .: testeeben zyz . elmee
yeben zepletelen . zyweeben alaza-
tus elkócheeben eeggjegyew es
lelkeeben isten feeló : Azzonywnk
zyz maria kedeeg tyzen ewt eztendós
mynemew lótt leegyen kedeeg eele
teeben . mynd az zent ewangeliom
ky yelenty mynd az zent doctorok
nylwan zolnak rola .. kyknek wt
anna my azt valhattyk hogy
mynd ez zeeles vylagon sem volt
ollyan malasztus es zentsseeges
mynt ew felsseege kyról az ew
zent Innepy napyan eeleget lath
at ha ky akarya ew zentsseeges ee
leteenek meltossagarol : Az harmad-
yk / twdnya yllyk zentóknek zente . iste
neknek istene kyrallyoknak kyrallya

{40b}

Es myndden wraknak wra : Azon y
dóben es eztendóben fongantateek az
vygaztalo zent leelektewl / es zyleteek
ffyrffywnaal kyl . termeezetnek fele
tte wy zyleteesnek moggya zerent cho
da keppen . tyztassagus zyznek zeplótelen
mehetewl . mynt az zeep yllat . az vy-
-ragtwl / awagy az feenesseeg az naptwl
myndden serelemnel kyl . De maga
ydó zerent . ky erek zyleteessel zyletyk
Atya istentewl . <Azzonyalla> Anyanaal
kyl myndden ydonek elette Annak
okaert doctoroknak mondasok zerent
ewtód rendbely Idew bel telween kez-
dettewl foghwan . hatod kezdetek . ky-
ben mastan ees eelewnk : kynek vee
ghezety az wtolso yteeletnek napyan
telyk be .: kyn magyaraztatyk az veen
seeg / zent Agoston doctornak es zent
Gergelnek mondasok zerent <zerent>
Mykeppen Azert : az hatwan eztendós
veen emberben . mynd eró . mynd yff
ywsagnak syrya el fogyatkozük es
naponkeed myg towab towab vonzya
veenseegeet ereye zakat orczaya m
egh ranczoswl . ynaý nem byryaak
ha le yl ees yaý . ha ffel keel ees yaý
az el mwlt / ewróm / vygasaag nye
gheesre ohaýtasra fordwlt ; sem egh
-et . sem napot nem lathat zómeewel
De vala hol yaar keel . chak az fekete
földet neezy : kyben hamar lakasa es
valtozasa leezen ; Byzon bezed zerele
mes atyamffyaý ha ky ezeeben vee
zy : Azonkeppen vagyon dolga es fo
lyasa ez mastany hatod eewy ydonek
mykeppen yol lattyok . yme myndden
orzagok torethnek . varasok valalok
zent eegyhazak pwztlwnak : emberek
fogyatkozunk / Gonossagok meg bewól
nek yozagok meg hydegódnak . mynd
denwt hadakozaas . myndenwt weer
ontaas : Nynchen . sem Isten feelóknak
sem zegheen Adamffyanak batorssa

ga hol ott meg maradhassanak .
Azert mýndden ýteeletneel kyl . latt
ýok hogý ez výlaag el veenewlt es
kózel vagýon fogýatkozasanak vegezetý /

{41a}

Masod tanwsagwnk leezen arrol
mý oka hogý zent Ioseph . az zýz mari
at el akarýa vala hadný . kyról ez m
aý zent ewangeliom nýlwan valo by
zonsagot teezen . kyról ýollehet sok vee
lekódeesók vannak doctorok kózót . De
mýnd hattra hagýwan az sok argua
lasokat veegýewnk byzon wtat elenk
ben . kynek ýnkaab meg hýhetewnk
wgý felelnek reea . zent Gergel . Orige
nes es Aranzayw zent Ianus . Mýko
ron zent Ioseph . meg ýsmertte volna
az zýz mariat . ýmaran az kez fogas
nak wtanna hogý istennel tellýes vol
na ew zent meehe . Azt ees twdwan
hogý ew annak oka nem volna . Ab
ban býzonyos leween hogý az zýz
maria semý gonossabban <.>nem lee
letót volna .. Azt veely vala kedeeg
hogý wr isten vala mýnemew cho
daat es wýýonnan valo dolgot ak
arna az zýzzel tenný / meeltatlannak
ýteelý vala magaat az nagy alazato
ssagbol : az zýz mariawal tarsswl la
kozny . Annak okaert akaraa hogý
el tawozneek ew tewle isteny feele
lemeert . kyról wgý mond Crisos .
O zýz marianak ký ýelenthetetlen
dýcheeretý / ýme lattyá vala Ioseff
hogý nýlwan meheben fogadot
vona . es semý gonoz hýrt hozýaa
nem gondolhat vala ; Azonrol zét
Ber . do . meg wgý mond . Az okaert
aloýtom hogý el akarýa vala h
adný týtkon . hogý magaat meg
menthesse Mert ha nýlwan el ýzte
volna awagý el hatta volna . tór
ween zerent okaat kerdótteek volna
es azonkeppen ký nýlatkozott
volna az nagy týtok ýdónek elette : Aw
agý kedeeg az hýtetlen neep nem
hýween . mýnd ewtet mýnd az zýz
mariat meg kóweztee volna ; M
ýnt leen ees hogý choda teetelee
-nek ýdeýn . meg keenozwan . zeer
nýew halállal meg óleek az ma
gass kerezttfanak agaboga kózót /

{41b}

Mýkoron azert zent Ioseph . latta vol
na az zýz mariat terhesnek lenný ees
ew zent orczaýa tellýes feenesseegghel
feenleneek mýnt az nemes haýnal
Cýllag / mýnt zent Ber . es Ieroni⁹ doctor
ok mongýaak / eeggýeert az ollyan naý
chodalatus dologeert / Maseert az zepló
telen zýznek nagy meltosagaert . har
madert az istený dolognak foghatat
lansagaert . mert nem twggýa vala
veegkeppen mýre veelný . gondollýa
vala . magaat el enýeztený . es az zýz
mariatwl el tawozný . De zerelmes
atýamffýaý . mýnd istený zórzeesból
lett lenný : ký meg ees byzonwlta

tÿk mÿkoron zent Gabriel nekÿ ÿel
 enween almaban ez nagÿ istenÿ dol
 got es tanachot meg adaa twdnÿ
 mondwan Ioseph dauid kernalnak
 ffÿa Ne akar'' feelnÿ . mariat tarsswl
 hozÿaad veennÿ . es vele eegÿwt lakoz
 nod . ew nekÿ zolgalwan . azon tÿzta
 zeplótelenseegben mÿnt ÿmaran egÿ
 maas akarattÿawal ffel fogattatok .
 Mert kÿ ew benne zÿletót . <...>zent
 leelek wr istentewl vagÿon /
 Ett kerdhetnee vala kÿ mÿert nem
 ÿelentótte meg ewnekÿ az zÿz maria
 annak elette ez nagÿ istenÿ tytkot .
 hogÿ Ioseph ees bÿzonÿos lett volna
 benne . Reea felelween lÿra . wgÿ
 hogÿ twggÿa vala az zÿz maria mert
 nem kellene ÿdónek elette senkÿnek
 mondanÿ . mÿg wr isten nem akar
 naa ; Mert annal kÿl kÿ volna ÿe
 lentendó : kÿ bel ees teleek . zakarias
 ban . zent ersebetben . es zent Ian
 -usban mÿkoron az zÿz maria ewket
 meg latogataa hazoknaal Luc j
 Hogy kedeeg zent Ioseph sem mertte leeg
 ÿen meg kerdenÿ az zÿz mariat . monda
 tÿk az nagÿ leelkÿ tyztóletes zemeermes
 seghnek oka . mÿnt wr istennek zórzee
 seból hogÿ hallanaa es tanwlanaa meg
 az istenÿ kówettewl ÿelenet mÿat . Es
 mÿnd ew akkoron . mÿnd mÿ kyk hall
 ÿok mastan myndden ketseegót el taw
 oztatnank mÿ zÿwnkból . annak mÿatta

{42a}

Harmad tanwsagwnk leezen ar-
 rol . mÿnemew zentsseeggel keel . eleÿ
 ben kelnewnk . Az meg ÿsmert meen
 nÿeÿ dÿchóseeges kÿralknak . es keral
 nee azzonnak : ez Idwesseeges tanwsag
 nak oka ez . mert wgÿ vagÿon megh
 ÿrwan ooh tórweenben Iosue kenÿw
 eenek harmad rezeeben . mÿkoron wr
 isten az Izrael nepeet atal akaraa hoz
 nÿ . az ÿgÿeeretnek fóldeere byrnÿa .
 az Iordan vÿseen / Monda Iosue az
 neepnek . zentóltessetek meg ma . es le
 gÿetek keezók . mert honapÿ napon m
 egh lattÿatok istennek istenÿ feelssee
 ges hatalmaat / meel zent ÿgheek m-
 eltan mondatnak ez maÿ napnak m-
 eltosagara . annak okaert eeneklÿ anÿ
 -a zent egÿhaaz ez maÿ zent veternyee
 nek zolosmaÿaban . <.>ÿnthween az ew
 hÿw kerezttÿen ffÿaÿt . hogÿ azonkeppē
 meg zentóltessenek tÿzta tóredelmessee
 gnek gÿonaszak es penitencianak
 mÿatta . hogÿ az honapÿ napon : tyztak
 malasztosok es meltaak lehessewnk az
 zent wr ffÿwÿ zÿletetnek órómeeben
 kÿról wgÿ mond zent leo papa : ÿllÿk
 zerelmes atÿamffÿaÿ az mÿ lelky ÿs
 meretewnknek myndden ÿzeet rezeet
 reÿtók helÿeet myndden fórtelmetes
 seegóktewl tyztoÿtanwnk . hogÿ az ew
 zent zÿleteseenek napÿan semÿ olÿ
 ne leelettesseek mÿ bennewnk kÿwel
 ew zent istensegeenek zemeÿt megh
 banchok / Mert ÿollehet ÿmaran zÿ
 letót leegÿen es menÿben meent le

gÿen . De maga onnan ees ÿol lattÿa
es meg neezÿ mÿkeppen zolgallÿaak
es tÿztólyk az ew zolgaÿ az ew zent
zÿletetÿnek napÿaat : Annak okaert
hogÿ ezewnkbën . ÿwtna az istenÿ ÿr
galmassagnak meltosaga . es velewnk
tót zerelemetes kegÿelmesseege . meltan
hozÿa anÿazent egÿhaaz eleenkbën
az reeghÿ ÿrasokat mondwan . Zentól
tessetók meg mert honapÿ napon chod
aat teezen wr isten . tÿ kóztetót Ios . iij
iterum ij paralip xx . O Iudea es Ierwsal
em ne akarÿatok feelnÿ . honapÿ na
pon nyomossatok kÿ : twdnÿa ÿllÿk .

{42b}

Tÿ ellenseegtóknek ellene . es wr isten
leezen veletók . Azonkeppen monda
tÿk mÿnekewnk ees zerelemes atÿam
ffÿaÿ . hogÿ mÿndden keppen nyomo
ssewnk kÿwe <.>ez vÿlaghy eeletnek
sok ellenseegÿ kózzól / mert bÿzonÿa
wal nagÿ keesalkodas leelkÿ Idwózew
lew embernek ez vÿlagon eelnÿ . kÿ
tewl meeg az wr istennek zent ffÿa
wr Iesus Cristus sem ohataa mag
aat De mÿkeppen az zent ewangel
istaat meg ÿrtaak . mÿnek wtanna
ez vÿlagra zÿleteek az isten zÿlew
zÿz mariatwl . ottan : sÿrnÿa kezde
ottan zenvednÿ kezde / es zent vereet
hwlataa . kÿt veegre az magass zent
kerezttffan veegeze el . az mÿ meg zentó
leesewnkert . az <Id> mÿ Idwesseegewnk
eert . az mÿ halhatatlansagwnknak
dÿchóseegeert Ozert zerelemes atÿamffÿ
aÿ . O aldót kerezttÿen neepek . Az felwl
meg mondot zent ÿgheeknek ÿnteese
mÿat zentóllÿetók meg tÿmagatokat
Az aldót zent wr ffÿw Cristus Iesus
zÿletetÿnek napÿara : kÿre ew zent
ÿrgalmassaga engheggÿe malazttÿaat
mÿnddennek . mÿnekewnk ees Amen .
Karachon eeÿelÿ mÿse-
nek . proffecÿaia . Epi
stolaÿa . Ewangelio
Ez eeÿelÿ zent Aranÿas mÿsenek pro
ffeciaÿaat ÿrtta meg zent Esaÿas pptha
kenÿweenek kÿlenczed rezeeben . kyben
nÿlvan kÿwe ÿelentÿ wrwnk Iesus-
nak ez vÿlagra valo zent zÿleteeseet
zÿztewl . es hogÿ ew leegen az bÿzon
isten . menÿnek es földnek wra es
feÿedelme . 7c mÿnt meg hallÿok . kÿnek
bewtew zerent valo magÿarsaga ezen
keppen vagÿon
Proffecÿa .
[A]z neep ky yaar vala .
seteetsegben laata n
agÿ ÿylagossagot es
az halalnak tartoma-
nyaban

{43a}

Lakozoknak vÿlagossaag tamada
Mert kÿsded zÿleteek mÿnekewnk
es ffÿw adateek mÿnekewnk . es
leen ew feÿedelemseege ew karÿa
ereÿn . es hÿwattatÿk ewnekÿ ne
we . chodalatus . tanachus . isten .

eróss . yewendó orzagnak attya . be
keseegnek fejedelme / Meg sok
aswltatyk az ew býrodalma es
bekesegeenek veegezetý nem lezen
Dauid kýralnak zekýn es orza-
-gan ylendó hogý meg eressóhe
ewtet es meg eppóhe . ýgaz ýteelet
ben es ýgassagban . matwl fogh
wan . mynd erek eeletýg . Az me
nnýeý seregeknek wra hatalma
teezý azt .-

Ez maý zent Epistolaat ýrtta megh
zent paal apostol : Týtus pýspek ta
noýthwanýanak ýrth leweleenek
masod rezeeben . kýben tanoýttýa
mýkeppen predicallýa az wý kerez
ttýneknek Cristus Iesusnak zent
malazttýaat . Es kýben hogý veeg
ýg meg maradhassanak mýt kell
ýen tennýók es mýnt ez vylagon
eelnýók mýnt meg hallýok kýn-
ek bóteu zerent valo magyaraz
attya ezenkeppen vagyon

Epistola .

[E]N zeretó atýamffya
twggýad azt . merth
mert a' 'my Idwózóy
tó istenewnknek m
alazttýa meg ýelent
mýnnden embereknek : tanoýt
wan mýnket hogý ellene mo
-ndwan mýnnden eektelenseeg
nek es ez vylagý keewansagok
nak . ýozanwl . es ýgazan . es ke-
gýessen eellýewnk ez vylagon

{43b}

Varwan az bodog remeensegót es
az nagy istennek . es my Idwózóy
tó wrwnk Iesusnak Cristusnak
dychóseeges ýewetelyt / ky mý ee
rettewnk atta ennen magaat h
ogy mýnket meg valtana . mýn
den alnoksagbol es meg týztoý
tana maganak kellemetes nee
-pet ýo mýwelkódetnek nyomdoko
ýt / ezóket zollýad es ýnched az kóz
neepnek . Mý wrwnk Iesusban
Cristusban .

Meg halwan ez erthween az zent ýrasn
ak magyarazattýaat . hallýok meg towa
bba : az mý zýwnknek leelkewnknek
kýwanatus oyoýtozasaat / zerelmetes kew
anatussagaat . eedeseeges Aranýas Iesus
Idwózóýteu wrwnknak dychóseeges zent
zýleteseet . Hallýok eedes zerelmes atý
amffýaý elezer az istený kówetnek zaýa-
bol mondasabol ýrasabol / ýollehet ýma
ran meg hallottok eegýzer meg magýar
azwan az zent ewangeliomot . Luc ij
De az nagy lelký eedessegnek mýatta
meeg ees hozyok elówe mondwan .
zýlee zýz maria ew eeggýetlen eeggýeet
zeep Istent . zeep Iesust . zeep Cristust . es apro
poztochkakban bel takargataa . es helhózte
tee az ýazolban / Mýnek elótte ez nagy
ýmadando eedesseeégról lelký tanwsagot
teennenk es zolanank / mynd nýaýan
feýet haýthwan ýmaggýok aldot wý
vendeeg kýralnak : týzta zýztwl valo zep

lótelen zyleteeseet . mondwan mÿ zÿw
-nkben lelkwkben Idwóz leegÿ erek
kewl erekkee kÿ mennÿek földet benne
valokkal teremtótted : te zent zÿz zÿleddel
eegÿetemben . Amen .
kÿnek ÿmaran zent malazttÿanak mÿ
atta . ez maÿ zent napnak . es wÿ wr ffÿw
zÿleteesnek erwóndetes meltosagara . ha
rom rendbelÿ leelkÿ tanwsagwnk leezen
Elssew tanwsagwnk leezen arrol
mÿnemew nagy eedesseeg adatÿk az olÿ
aÿoÿtatus lelkw embernek . kÿ : eedes

{44a}

Tÿzes zeretettel meg emlekóznak az zeep
zÿz mariatwl zÿletót zeep istennek ffÿarol
Elezer meel ÿghen zeepón <zÿlee> fogadaa az zÿz mǎ .
meheeben . az istenÿ magzatot : Mert býzo
nÿawal zeep vala az istenÿ kówet zent
Gabriel kÿ azt meg hÿrdetee mondwan
zent lelek isten ÿew te beleed es az feelss
eegós wrnak ereÿ es hatalma . meg ar
nÿekoz teegódet / az az . az hatalmas atÿa
wr isten ew zent ffÿaat nekód aggÿa te
-stben zÿlnód Annak okaert az magzat
kÿ zÿletót : zent leezen . twdnÿa ÿllÿk ew
termeezetÿ zerent / Ez eellÿen zent fogan
attrol emlekózyk zent Esayás ca° xj
Tamad vezzó zaal ÿesseenek gÿókereeból
meel ÿesse vala dauid kÿrlnak attÿa
Azt magÿarazwan zent Bernald doctor
wgÿ mond . Ha kÿ kerdenee mÿkeppen
fogantatot Cristus es zÿletót az zÿz ma
riatwl Azt vallom hogÿ mÿnt . az zeep
vÿrag az fatwl . es az zeep ÿllat az vÿ
ragtwl . twlǎdon istenÿ hatalomnak m
ÿatta Masodzor gondolhattÿok meel
ÿgheen zeepón zÿlee / mert mÿndden fa
ÿdalomnaal serelemnel es ÿaÿnaal kÿl
annak okaert hasonlattatÿk az zeep lilium
hoz . kÿ nagy zeepón zÿlÿ az ew zeep ÿllatw
vÿragaat Ha kÿ kerdenee honnan volt
az . Azzonÿwnk marianak hogÿ semÿ
terheet neheseegeet nem zenwette legÿen
Reea felelnék doctorok mondwan . hogÿ
elssew oka twlǎdon istenÿ hatalmassa
gnak malaztussaga / zent Agoston meg .
mÿkeppen lehet ott vala mÿ neheseeg
awagÿ termeezetnek terhes volta . hogÿ ha
ennen zemeelyere ott vala . kÿ mynd az
egheez termeezetót <terhó> teróhneel kÿl m
arkaban vÿselÿ wgÿ mond towabbaa
azon hatalmas . isten kÿ ffeel tamadasanak
wtanna . aÿto be rekeztween egheezzen
bel meene az tanoÿthwanÿokhoz : Azonke
ppen mÿkoron zyleteet : kapw bel tetween
kÿ ees ÿewhete mÿnden serelemnel kÿl
Ezek xliiij / Semÿt azert termeezet zerent
valo zeer tartast ne veellÿen es ne gon
dollÿon ember .. ez zent zÿleesnek dolgab
an . mert honnem ember annak veegee
re mehetne . hamarab el fogyatkozÿk an
nak elette . mert az emberÿ bolondsagot
Nem ÿllÿk az istenÿ tanacchal eegÿÿwt
fwttatnÿ . zent Esayás proffetanak mon
dasa zerent . Harmadzor gondolh<ÿ>attÿok
mÿnemew chodakeppen emptette leegÿen
az eedes zeep zÿz maria . istennek zent ffÿat
zÿzesseeges teÿeewel . ha az zÿznek termee

{44b}

Zet zerent teyee nem lehet : Az keddeeg ýgaz
es býzon hogý ennen zýzesseeges teyeeew
el eeltette . mert eegýeb azzonyállatok kó
zzól Cristusnak daýkaýa soha nem volt
Sem ýllót lenný ; Wgý mond rola Lw
dwlffus newó doctor ; mellee alwan az
<..>teeb aýoytatus doctorok ees . hogý mýke
ppen<.> wr isten nagý choda dolgot teen az .
zýz mariawal . Atýa Istennek zent ffýaat
meheeben fogadwan . es zeplótelen zýlw-
een . azonkeppen . ez ees eeggýk choda hogý
az zýznek teýet enghede<.> ew zent ffýanak
test zerent valo eeletere . Annak okaert
vala mýkoron az eedes zeep zýlótteet emtette
awagý ýllette apolgatta . fóróztótte es polal
gatta . mýndenzór nagý isteny eedesseegót
erzót ew leelkeeben ; nagy zerelmet ew zý
veeben . nagý eedesseegót ew erzeekensee
geben . az eedes zýz maria es terdre esween
ew elótte nagý few haýtassal ýmatta ewtet .
Azt ýegyzý mastan . Az zent mýsenek ýde
ýn az pap <...> ýambor hogý menezzer
az zentsseeghóz nywl Anneezor feýet haýt
ýmadwan / mýnd egheez kerezttýenseegnek
kepeeben : mýnt akkoron az zýz maria ees
teet . tellýes anýa zent egyháznak kepeeben .
Negýedzór gondolhattýok meel mondhat-
atlan zeep magzatot zýle ez výlagra az zýz
maria wrwnk Iesust EETH kerdeest teeznek
doctorok raýtta hogý ha zeepseegósb volt
ee wrwnk Iesus mýnden teremtot alla
tok kózót földón meennýen / reea felelnék
doctorok . hogý Az zent Angýalok ýollehet
ew dragalatus termeezetók zerent mýert
az elssew isteny teremtot zýn abraz . m
egh nem feýtetót zebbek lettenek leeg
ýen mýnt Cristus halandosagaban .
Annak okaert mondaa ew rola zent
dauid pptha ps° viij meg kýsseboýteed
ewtet egýkewessee alaab az angýalok
naal . De maga az nagý meltosaagnak
es isteny malasztossagnak mýatta zeb
volt wrwnk Iesus meeg az halan-
dosagban ees mýnd angýalnaal mýnd
eegýeb teremtot allatoknaal . kýról w
gý mond . Origenes do : Soha ollýan
zeep zýn . zemeel es termeezet nem
ýewt ez výlagra mýnt wrwnk Ies° .
Azont vallýa zent dauid ps° l hogý m
ýnden embereknek fýaýnaal zeeb ze
meelýw volt az Cristus . zent Ber do .
meg wgý mond . Nem chak emberek
nek fýaýnaal De meeg ezerzer valo
angýaloknaal ees / meltan keddeeg mert

{45a}

Meeg az meennýeý zent Angýalok ees
keewansaggal neezteek neezýk ees Cristus
Iesusnak zent zýneet Erról wgý mond
Scotus do : super iiii . 0 meel bodogtalanok
leeznek az nyawalýas býnesek kýk ee
llýen zeep zýnnek erwendetes latasaat
erekkee el veztýk . es az fórtelmes pok
olbelý erdegóknek rwtssagus zýnóket
neezýk . ký mýndden kennaal halalnaal
rettenetesb . Výzon ellen meel bodog
ok leeznek az aýoytatus zýw lelkew
kerezttýenek kýk erekkewl erekkee nee
-znek . es neezween eelnek : elween

erŕllnek vŕgadnak . az aldot wr Iesus
Cristusnak dŕchŕseeges zŕneenek tŕkŕ
reeben ; kŕbŕl mennŕen fŕldŕn mŕn
dden teremtŕt allatokat latnak es ŕsm
ernek . Ő zerelmes atŕamffŕyŕ ha kŕ
nek lelkŕ eedesseeg keel . eellŕen dolg
okrol elmelkoggŕeek / es kŕnnŕen
meg wtalhattŕa ez vŕlaghŕ el mw
lando zeepseegŕket ; Wgŕ mond rola
zent Agoston doctor ees . Ő aŕŕŕtatus
leelek . vala hol az aldot Cristust Ies-
-ust latot . latz nagŕ zeepseegŕt : ha az m
enŕorzagban latod ott . zeep . ha ez fŕl
dŕn voltaban zeep . Ha atya istenben
az zent ŕgheet zeep . ha ember annŕa
ban testŕt es ŕgeet zeep . ha ew zŕleŕee
nek meheeben zeep . Ha zŕletween
az Iazolban zeep : Ha ew zŕz annŕa
nak ŕleeben zeep ; zeep . mŕnden cho
da teeteleeben : zeep bezeedeeben zeep
keen zenwedeseeben / zeep hallottakat
tamaztwan zeep az magass kerezttfan
zernŕŕ halalt zenwedween . zeep <az>
az koporsóban . zeep ffel tamadwan
zeep ew menŕben ew zent attŕanak
ŕogyara ŕlween / howa ew zent m
alazttŕanak mŕatta mŕnket ees mel
toztasson vŕnnŕ es ew zeep zent zŕ
neenek dŕchŕseegeet latnwnk adnŕ
Amŕ /

Masod tanwsagwnk

leezen arrol . doctoroknak vetekŕdeesŕk
zerent / Mŕ oka leen hogŕ az kegŕelmes
wr isten kŕnek mŕndenek lehetseegŕs-
-ŕk es mŕndden allatok hatalmassaga
alat vannak : Az zent angŕalŕ draga
latus termeezethŕz nem mwtata meg
az ew kedwes es zerelmetes voltaat
hogŕ kŕzŕnseeges veetŕknek es ez vŕlag
nak meg valtssagaara . nem valaztaa
az meltob termeezetŕt hanem ez nŕa
valŕaas

{45b}

Bŕnes embery termeezetŕt kŕrŕl zent
paal apostol nŕlwan valo emlekozetŕt
teezen Az Sŕdŕknak ŕrtt leweleeben .
Ebre ij mondwan Semŕkeppen az angŕa
lokat nem valaztaa . De Abrahamnak m
agwaat valaztaa ; kŕ nagŕ kegŕes yrgal
massagnak lattatŕk lennŕ mŕ hozyank
kŕrŕl wgŕ mond zent Gergel doctor
es .. In moralibus / mŕert az Angŕalok kŕ
zŕt ees bŕn es veetŕk leeletteteek / m
ŕnt ez vŕlagŕ halando neepek kŕzŕt
ffeel vehette volna . az angŕalŕ termee
zetŕt ees . ha akarta volna .-
Reea felelnek zent doctorok . Bona . zent .
Tamas es teebbek sokan super . iij Sententiarum
mondwan hogŕ mŕwel az wr istenn
ek . kethffele hatalma . vagyon .. eeggŕk
kŕwel mŕnddent tehet es ŕllŕk tennŕ
Masod kŕwel ees mŕnddent tehet De
nem ŕllŕk tennŕ / kŕre nemŕkeppen pel
daat hozhatwnk zent paal mondasaat .
[] ertelemnek okaert . Ennekŕ
wgŕ mond . mŕndent zabad tennem . de
nem mŕndent ŕllŕk . twdnŕa ŕllŕk /
eegŕebeknek tantorodasokeert es gonoz
peldanak el tawoztatasaert : No azert

Az wr isten ees absoluta potestate kÿw
altkeppen valo hatalmawal . kÿeert m
ÿndenhatonak mondatÿk hogÿ hogy az ang
ÿalÿ termeezetbÿl valtotta volna meg
mÿnd angÿalt mÿnd emberth . Ez eell
ÿen hatalmawal meeg az karhoztakat
ees Idwÿzÿyÿthetnee / De ew zent ÿgassaga
nak ellene volna / Mas hatalma va
gÿon az wr istennek kÿ ÿrgalmassal
eleÿ vzt ordinaria / kÿnek mÿatta ÿn
kaaban lattateek es ÿlleek tennÿ hogÿ
emberÿ nemzetÿt valasztanaa . az ffeel
veeterre honnem Angÿalÿt ÿmez ha
rom ÿeles okaerth ; Elezer az bÿnnek
veetkeert Mert az Angÿalÿ veetÿk m
eg bochathatatlan leen / mert penitencia
tartasra ewk alkalmasok .. sem voltan
ak sem leeznek : de sem lehetnek wgÿ
mond Damascen^o doctor . li iij . zent dye
nes meg wgÿ <de> mond de celesti Ierachÿa
vala mÿt az erdeg tett eegzer . oly ÿ
ghen meg eressÿdÿt benne hogÿ mÿnd
denkoron ÿonak twggÿa . annak soha
nem terhet penitencia tartasra ; kyrÿl
zent Marton pÿspeknek wgÿ felelth

{46a}

Vala ha meeg az nagÿ isten ezennel
meg adnaa az nagÿ dÿchÿoseegÿt . meeg
sem lehet hogÿ en arrol penitenciat
tartaneek . Meeltan azert fogaa elÿ
wee ez zeegheen bÿnes emberÿ nemze
tÿt kÿ alkalmas az penitencia tartasra .
Wgÿ mond nÿhol zent Agoston doctor
kÿ mÿnd ezeeben veegÿe : Embÿree az
bÿn teetel . erthween gÿarlosagnak m
ÿatta / mert kÿwe ees kelhet belÿle pe
nitenciawal . De erdÿghee kÿ az bÿnben
veegÿg meg marad ; awagÿ nem ak
ar kÿ kelÿ belÿle kÿk soha bochana
tot nem erdemnek : mÿnt luciper :
Masod oka . zemeelnek ÿllendÿ volta
ha az angÿalÿ termeezetÿt Cristus ffeel
vÿtte volna : ew kÿztÿk arra valo ze
meelt nem talalt volna . Mert az zÿt
angÿalok eegÿzerÿss mÿnd teremtettenek .
es eegÿk masÿknak ffÿa sem mond
atÿk sem lehet . Mÿnt az istenÿ term
eezetben es emberÿ termeezetben la
ttatÿk lenÿ zaporodasnak okaert / kÿ
rol zent wgÿ mond Roma . v . mÿkepp
en az egÿ elÿsew embernek enghedet
lenseege mÿat sok bÿnes emberek zÿrÿz
teteenek Azonkeppen ÿlleek lenÿ hoÿ
esmeg eegÿ Idwÿzÿyÿtÿnek mÿatta sok
ÿgazak zÿrÿztetneenek tudnya ÿllÿk
Cristus Iesusnak : kÿ atÿanak bÿzon ffÿa
volna . azon ffÿw . anÿanak ees ffÿa
volna .. eegÿ emanuel kÿ alkalmas vol
na zenvednÿ eegÿ felÿl alkalmas vol
na ffeel ees ffeel tamadnÿ mas felÿl : kÿ m
ÿat angÿalÿ romlaas . mÿnd emberÿ
eset telÿesseeggel meg eppewlne
Harmad oka / azon eredet zerent valo
esethnek okaert ; Mert Az angÿalÿ
termeezet ennen magatwl eseek el . sen
kÿ keseertÿtÿ nem vala . Az ember kedeg
nem ennen magatwl . De az alnok erdeg
nek chalardsaga mÿat . Annak okaert
ees Adam nak bÿne ÿrgalmassagot

erdemle De nem lucipernek býne / Mert
vala ký vakmeróseeggel es twdwan v-
eetkózýk zent leelek ellen valo býn
ký myndden bynneel nagýob . mert soh
a annak isten meg nem bohattýa
twdnyá ýllýk ha penitencia
-ra nem teer . O azert zerelmes atýam
ffýáý nýlwan erthettýók ez fólewl meg

{46b}

Mondot okokbol ha az kegýelmes atýa
wr istennek zent ffýa zent ýgheeýe .
zent bólcheseege magot nem palantalt
volna emberý termeezetben : zent Esáyas
proffeta mondasa zerent ollýanak mýnt
az atkozot varasok Sodoma es Gomorra
ýllýk vala azert hogý ez zeegeen gýarlo
emberý nemet kýwalt keppen meg latogat
naa . es megh segheellenee es ez nemes
emberý nemzet tellýesseeggel el ne vezne
De valnanak ýok / ygazak / es zentók kózzó
le kýk az angýalý esethnek helýeet bel
tólteneek es Az ýo angýaloknak tarssolkod
nanak orzagolwan : kýt mýnd azonkeppen
meg zórze ew aldót ýrgalma . halaa lee
gýen ew zent feelsseeges istený ýo voltanak /
Harmad tanwsagwnk leezen arrol
mýnemew zentsseeges zolgalattal zolga
la . az eedes zýz anýa maria . az aldót wr
ffýw zýletót Iesusnak ew zýleeseenek
wtanna .. Hogý mý ees meg tanwlwan
pelda zerent twggýwnk . ha test zerent nē :
lehet awagý chak leelek zerent zolgalný
az mý kegýelmes Idwózóýtenknek ./
Aýoýtatus doctoroknak mondasokzer-
ent . mýkoron az eedes kegýes anýa
maria . istennek zent ffýaat meheben
fogadaa . bodogb leen elmeeýeben fo
gadný hýtnek mýatta / honnem mehe
ben testzerent . mert ez wtolso soha nem
lehetót volna . ha az elssew nem törtent
volna ; kýból nagy býzodalmas bodog
saag ýgýeertettýk es adatýk mýnekew
nk ees ez eellýen malaztbol . merth
ezenkeppen myndden tyzta es zeplóte
len lelkew ember . fogathattya Cristust
lelký foganattal . kýról nýlwan zol
nak zent Ber . zent Agoston . hogý ere
mest lakozyk es nýwgozýk Cristus Ies'
az týzta leelkew embernek elmeýee
ben mýnt az zeep výragokkal megh
hýmtót agýon / Masod tellýes vala
az zýz maria istený týzes zeretettel m
ýkoron zýlee az istennek zent ffýaat
Azonkeppen . vala ký istený zeretetben
lakozyk ewbenne / harmadzor meg
kótózee zorongataa . bel polalwan . kýn
magýaraztatýk az atýaffýw zent ze
retetnek egý mashoz valo kótelezetý
kýról wgý mond zent hwgo pýspek
O zent zeretetnek týzes eróss kótele

{47a}

Kýwel az hatalmas isten az eróss kerezt
ffahoz kótóztetheteek / es ember azonnal
ha azon zeretettel meg kótóztettýk mýn
dden lelký zeplóýeet el mossa . Neegý
edzór az zýz anýa maria Cristust zýzess
eeges teýeewel eeltetee / kýnek termee
zetzerent feýeerseege es eedesseege va

gyon / kÿn magÿaraztatÿk aÿoÿtatus
 embernek leelkeeben . Az wr istenhez
 valo ÿo ÿgÿeközetöt . es gheerÿedetes ke
 gÿesseegöt Ez eellÿen lelkÿ ÿozaggal
 eeltetÿk Cristus az zegeenÿeknek leelke
 ben . Math xxv . Esuriui et dedistis mihi
 manducare / Et quod vni ex minimis in
 -eis fecistis // mihi fecistis / mÿnd ezenkeppen
 zerezerent meg gondolwan vala mÿt
 az eedes isten zÿló zÿz maria töt es zol
 galt atÿa wr isten zent ffÿanak test
 zerent Azokat kerezttÿen ember meg
 tehetÿ lelek zerent / mÿkoron zent zeret
 -ettel zÿwel hordozÿa . 0 azert zerelm
 es atÿamffÿaÿ mennÿewnk el lelek
 zerent Az kegÿes zent isten ffÿanak ÿa
 zola agÿa eleeben . es ÿmadwan az ee
 des zÿlöttet ew zent Annÿawal . mon
 gÿok tÿztólween . 0 kegÿesseeges mee
 nnÿey kÿralne azzon . 0 istenÿ malaz
 tnak es ÿrgalmassagnak zent annÿa
 0 mÿ Idwesseegewnknek eeggÿetlen
 eegÿ remeenseege . te hozÿaad keÿaÿt
 wnk te hozÿad fohazkodwnk . es gÿa
 -rlo halandosagnak wólgeeból / Emle
 közÿeel meg az nagy kegÿesseegról . kÿ
 wel az te eedes zent ffÿad ez vÿlagra
 akara mÿ eerettewnk zÿletnÿ . zenw
 -ednÿ es meg halnÿ . Es engheggÿed
 mÿnekewnk te zent Anÿaÿ kegÿessee
 gódból az te zentsseeges zÿlöttedet wr
 Iesust Cristust lathatwnk . tarthat-
 nwnk bÿrhatwnk . ez vÿlagon ee
 -lween ew zent malazttÿanak mÿ
 atta . es holtwnk wtan az erek dÿch
 óseegnek mÿatta . Amen .
 Karachon haÿnal m-
 -ÿsenek . Proffecÿaÿa
 Epistolaÿa . Ewange^a

{47b}

Ez maÿ Zent Mÿsenek Proffeciaÿaat
 ÿrtta meg zent Esaÿas pptha kenÿweenek
 hathwan eeggÿed rezeeben ; kÿben az zent
 proffeta nÿlwan kÿwe ÿelentÿ . mÿnt az
 eedes isten ffÿanak . mÿnd zent leelek
 wr istennek zemeelÿeet . Atÿa wr isten
 nek ees kÿwe ÿelentÿ az ÿgheeben . wr
 nak . mert mÿnd az dÿchóseeges zent
 haromsaag ÿelennen volt mÿkoron az
 eedes Iesus ez vÿlagra ÿewt a' mÿ Id
 wesseegewnkert / kÿról ennen maga
 ees bÿzonsagot teezen . Io . xij <..> mond
 wan . Es nem vagÿok en magam . de
 en atÿammal kÿ enghem bochat<t>ot /
 kÿt zent leo papa nÿlwan meg ma
 gÿarazwan wgÿ mond . Nem chak az
 ffÿw de mÿnd az tellÿes zent haromsag
 chelekódót ez vÿlagnak meg valtssaga
 ban ; ÿme azert mÿkeppen ÿew az oh
 tórween / az wÿ tórweennÿel : egÿbe
 Ez azert ez mastanÿ proffecianak bótÿ
 zerent valo magÿarssaga .
 Proffecÿa .
 [W]Rnak zent lelke en raÿ
 -ttam mÿeert hoÿ meg
 zentólt legÿen engemet
 zÿlÿgóknek hyrdeteesók
 re bochatot enghemet . hogÿ az tó
 redelmes zÿwóÿewket meg orwosl

anaam es foglyoknak zabadsa
-got predicallaneek es . bel rekez-
tötteknek ky bochatast . hogy hyr
-detneek istentewl adatot kelleme
-tes eztendot : es a'' my istenewnknek
bozzw allo napyaat az az yteeletyt
hogy syonnak syroynak zorozneek
vygztalast . es adneek ewnekyk
Coronaat az hamwban yleesokert
ewromnek olaayaat ohahtasokeert
dycheeretnek palasttyaat zomorw lel-
kokeert . es hywattatnak ew benne
ygassagnak erossy : wrnak palanta
lasa istennek dychoseegere : es hywa-

{48a}

ttattok mynd istennek papynak es
mongyaak tynektok mert istennek
zolgay vattok / ezt mongya az my
ndenhato wr istennek .
Ez may zent Misenek Epistolaayaat yrtta
meg zent paal : Titus pyspeknek yrth
leweleenek harmad rezeeben . meel episto
lanak <y>elette ynthween ez ew zerelmes
tanoythwanayaat hogy mywel predical
lanaa az wy kereztyeneknek / mykeppen
myndden rendbely fejedelmeknek en
godelmesok volnanak . es myndden yo
mywelkódettre keezok volnanak : my o
kaert keellene keddeeg azt tennyok / ez m
ay zent Epistolaban ky yelenty mondwan .
Epistola
[E]N zeretom twggjad
mert meg yelent a''
my Idwózóytew isten-
-ewnknek kegjelm
esseege es embersseege . Nem az
oly ygassagnak mywelkódetyb
-ol kyket my tettewnk . De az ew
zent yrgalmassaganak myatta
Idwózóytót mynket . az kerezth
seegnek wy zyleteseeseenek es zent
leelek meg wyoytasanak myatta
kyt ontot my reank bewseeggel
my Idwózóytew wrwnk Iesus
Cristusnak myatta . hogy megh
ygazwltatwan ew zent malaztt
-yanak myatta erekosok lennee
-nk / az erek eeletnek remeensee-
ghe zerent : My wrwnk wr Ie-
susban Cristusban .-
Sequitur ewangelium secunde Misse In Aurora
cum exposicione
Megh . hallook Cristus Iesusban zerelmes
atyamffyay . mynd ooh torweenból . mynd
wy torweenból az zent Irasnak magya
-razattyaat kyk yollehet eeletet volnanak
my hytewnknek erosseegere er remeense

{48b}

gewnknek taplalasaara : De ez zent Innep
-nek meltosagara . es my lelkewnknek vy
gztalalara . keressewnk mellee lelký tan
wsagokat ees . hogy lathwan halwan az
my eedes Idwózeytenknek zent zyletee
seenek meltosagaat . yobban zywnkben
tewyyeek az ew zent emlekózetý Ann
ak okaert harom rend bely tanwsagw
-nk leezen ez may zentsseeges . ewromn
ek meltosagaról .

Elssew tanwsagwnk leezen arrol
 mÿ oka leen hogÿ az nagÿ hatalmas
 teremtó wr isten . es istennek veeghetet-
 len bólcheseege . ez vÿlaghÿ halando
 testÿglen es kÿsded germekseegnek ze
 meelÿeÿglen magaat meg alaznaa . ha
 meg gondollÿok zerelmes atÿamffÿaÿ
 az nagÿ istenÿ meltosagot nem kÿsded
 dolog ez . kÿról wgÿ mond zent Ber . do :
 super illa verba ewangelij Io . iij . Sic deus
 delexit mundum . etcetera . O ameelkódó es choda-
 latus zentsseeg . Az nagÿ feelsseeges wr
 isten ez maÿ napon mÿndenneel alaab
 zalla : mÿkoron kÿsded germókkee leen
 Es meg semÿsóÿtee ennen magaat zol-
 ganak zemeelÿeeben otózween zent pal .
 mondasa zerent ad phy . ij . Doctorok
 nak azert felelettÿók zerent . elezer
 teewee azt Az nagÿ erdemes alazatossag
 nak ÿozagaert . Erról zolwan zent
 Agoston doctor . viij de trinitate / wgÿ mond
 wrwnk Iesus Cristus ez halando testót
 vewee ffeel alkolmas alazatossagwnk-
 -nak peldazattÿara hogÿ ember kÿ
 keweelseegnek mÿatta el eseek para
 dÿchomban Cristusnak alazatossagaat
 kówethween tamada ffeel az erek Id-
 vesseegre / Mert wgÿ mond Damasce^o
 doctor : ez vÿlaghÿ gÿarlo ember . az
 nagÿ dwzmadot keweelseegeek ha
 rom rendbelÿ kóteleeben keweródót
 vala bel / twdnÿa ÿllÿk . Isten ellen .
 Istenÿg . es istennek fólótte / elezer nÿ
 enghedween istennek parancholattÿa
 nak . Masodzor / mert istennek bólch
 seegeet kewannaa : harmad mert az
 ew akarattÿaat istennek akarattÿa-
 nak felette vetee / vÿzon ellen wr
 Iesus Cristus el ÿween a' mÿ Idwess
 eegwnket meg keresnÿ . harom rend

{49a}

Belÿ Zent Alazatossagra bochataa enne-
 -n magaat / Elezer Nem emberek ellen
 De ÿnkaab emberekert : Masodzor ember
 -seegnek ffeel veteeÿglen / harmadzor em
 bereknek alatta ; zent dauid proffetanak
 mondasa zerent . ps^o xxj En kedeege feeróg
 vagÿok es nem ember : O nagÿ meel
 -seeges alazatossagot . mÿkoron / az aldot
 isten mÿnddennel ffeellÿeb valo volna . /
 Az angÿalÿ termeezetnel alaab zalla . dd
 ps^o viij minuisti eum ab angelis / Annak
 alatta az emberÿ termeezet vagÿon
 De ÿme azt ees alaab haladaa .. zent
 pal ad phÿ ij . Qui cum in forma dei
 esset etcetera . Annak alatta keen vagÿon
 vbi supra idem obediens vsque ad mortem crucis .
 Annak alatta . bÿn vagÿon / ennek
 twlÿädotsagaat ffeel nem vewee . mÿ
 ert isten bÿnt nem tehet . mert azbÿn
 teetel erdeghÿ termeezet . kÿ Istenben
 nÿnchen / kÿról wgÿ mond zent Agoston
 O emberÿ allat . tekeench meg mÿt zen-
 vedót te erettet az Cristus Iesus . ÿsmerd
 meg az nagÿ alazatossagnak twdoma
 nÿaat O mÿnemew keweelseeg vyga
 zttathatÿk meg . ha az isten ffÿanak
 alazatossagawal bel nem kótózteten
 dÿk . kÿert nagÿ halaa adassal tartoz

wnk ew zent ýrgalmanak zerelmes
atýamffýäy / Masod oka mýert eelly
en alazatossagnak wtan es zemeel
ýeben ýewe . leen mýnekewnk bator
sagnak es kegýesseegnek formaýa /
Erról mondaa xþs zent dauid proffetanak
zaýa atal . ps° . xxj Vadam et annunciabo
fratribus meis nomen tuum . En zent atýam
el meegýek es meg ýelentóm az en
atýamffýäy nak az te newedet . twdnýa
ýllyk az hýw kerezttýeneknek . Ha ke
deeg wr istennek zent ffýa ew nagý
kýralý hatalmas felsseege zerent ýe
-wt volna ez vylagra : ez emberý
gýarlosaag mýkeppen ffeerkózhetót vol
-na eleýben . Ha nagý ýgassaga zer-
-ent / ký menekódhetót volna megh
býne zerent valo keen zenwedeestwl
Ha keddeeg az nagý meennýeý wdwar
-a zerent zallot volna le hozýank

{49b}

Ký nem zeegýenlót volna chak hozýaa
ees menný : Lassatok azert az ew
nagý hozýank valo kegýelmes zýlyg
segheet ýme wgý zýleteek hogý az naç
alazatussagnak mýatta el enýeztee az .
ew kýralý hatalmassagaat : Igassagaat
eeggýegýew germekseegnek zemeelýe
alaa nýomaa . ký senkýt nem twd megh
sertený Sem bozzwt allaný : Az mee
nnýeý zent wdwart . az zamarnak .
es ókórnek valtaa el . hogý ne feelne
ne rettegne . Es zegenlene mýkoron
akarnaa eleýben feerkózný / 0 nagý
istený bólçcheseeg . es kegýes ýrgalmassag .
Harmad oka . mýert ellýen kýsded
germeknek zemelýeeben ýewe . mond-
atýk hamarsagus engheztelees . mert
ýme lattýok hogý az apro germókók
ha meg veretnek awagý meg sertet-
nek : kýsded aýandekkal meg enghez-
teltheteenek Azonkeppen wrwnk
Iesus Cristus ees . mert akar meel nagy
býnes leegýen ees chak hozýaa terýen
el hagýwan gonossagaat hamar megh
enghed . zent Esayás proffeta mondasa
zerent . [] Teerý hozýam es en
hozýam fogadlak teegód . isten zool az
bynes embernek . kýról eellýen . peldat
talalwnk . Vala egý bodogtalan azz
-onýallat . ký ew ýdeýeet gonossagban
fogýlalta vala el .. mýkoron magaban
tert volna . lataa haat ketsseegnek ka
pwýan vagýon . mert istennek ýgaz
ýteeletýt gondolwan . meltonak ýteelý
vala magaat pokolnak keennýara . Ha
mýkoron teróýtý vala gondolattýaat
az meennýeý paradýchomnak dýchó
segeere . oda meltatlannak twggýa vala .
ew sok býneýnek mýatta / Ha keddeeg
Cristus Iesusnak zent keennýaat halalaat
lattýa vala nagý halalatlansagaat .
Mýkoron ýmaran kózel volna hogý ket
seegnek hababan el merwlne / Ezeeben
ýwta Cristusnak . kýsded germekseege
mert az apro germókók hamar megh
engednek . Ottan le esween keeree
wr Iesust ew germeksegeert ýrgalmazný
Es azonnal erdemle menýból zozatot

{50a}

Hallanÿ mondwan Bÿzzÿal mert meg
bochattatnak az te bÿneyd / ÿme zerelmes
atÿamffÿÿÿ . mÿnd . lelkÿ tanwsagbol m
ÿnd peldabol mert ÿsmertetyk mert haz
-nus es Idwÿsseeges . volt wrwnk Iesus
-nak kÿsded germekÿ zemeelben ez vÿl
agra Iewnÿ / kÿert halaa adasokkal tar
-tozwnk ew zent ÿrgalmanak .
Masod tanwsagwnk leezen arrol
Mÿkeppen es Mÿnemew Idÿben zÿle
teek ez vÿlagra . mÿ eedes wrwnk Iesus
Cristus . atÿa istennek es az zeplÿtelen
zÿz anÿa marianak zent ffÿÿa ez maÿ
napon ; Az elssew sermoban meg vagÿ
-on / meel eztendÿben zÿletÿt . azert azt
el hagÿwan / Mÿkoron azert Octau
anus chazaar bÿrnaa mÿnd ez vÿlagot
es nagÿ bekeseeg volna . zent dauid pro
ffetanak mondasa zerent ps^o . Lxxj Orietur
indiebus eius iusticia et habundancia pacis .
Tamad wgÿ mond ewnekÿ az az Cristus
nak zÿleteseenek ÿdeÿben ÿgassaag es
bekeseegnek bewseeghe<ek> . Az ÿdÿben
az nagÿ hatalmas chazaar . zamaat aka
raa twdnÿ menea varassokkal bÿrna
es feÿenkeed menea emberrel ez vÿla
gon es parancholat alat meg hagÿaa
hogÿ kÿ mÿnd varasaban menne es
neweet ffel ÿratnaa . es eegÿ penzel v
allast tenne hogÿ mÿwel chazartwl tar
tana Azon ÿdÿben keezÿrÿteteek Ios
-eff es . ffel mennÿ Az zÿz mariawal
Galileabol [N]azarethnek [v]arasabol . Betleemben . Daidnak
varasaban . mÿert hogÿ ott vala attÿa
nak ÿrÿkseege es nemzetseege / Azt ke
deeg ÿol ees twggÿÿa vala az zÿz ma
ria az proffetaknak mondasok zerent
hogÿ Betleemben kellene zÿletnÿ Ies-
-usnak es hogÿ az ÿdÿ bel tÿlt volna .
es azokat mÿnd meg mondotta vala
Ioseph wranak . kÿ anneera Irast nem
twd vala ; Vÿnek azert velÿk eegÿ
zamart zolgalattra : Mÿnt kedeeg lw
dwlffus mongÿÿa heet magÿarÿ meel
fÿldet keel vala mennÿÿk Ierwsale
mÿgh kÿnek deel felÿl az heegÿ teke
rewletben vagÿon el meelfÿldÿn
Bethleem Vÿnek eegÿ ÿkrÿt ees ve
lÿk mÿnt lÿra mongÿÿa hogÿ el ad-
naak es zÿkseegÿket zÿrÿzneek az araw
al . az adot ees meg fÿzetneek . merth

{50b}

Ez vÿlaghÿ ÿozagok zerent Zeegenek
valanak . de leelek zerent kazdagok .
mÿnt kÿkkel isten lakozneek . Gondol-
lyatok meg eett zerelmes atÿamffÿÿÿ
mert meenÿnek fÿldnek kÿralne az
zonÿa nagÿ zeegenseegnek ÿdeÿn fo-
gatta meheben . es zÿlte ez vÿlagra
az ew zent isten ffÿÿaat / Gondollya
tok meg mÿkeppen az kÿsded varasban
bel ÿwtwan estwe felee ÿmaran
sohol zallast sem talalanak mert kÿk .
eleep ÿwtottanak vala . ÿmaran el
foglaltaak vala .. Teetowa ÿarwan
azert az varas wcaÿÿan nem leen
hol feÿÿket meg nÿwgoÿtanaak : Ioseph

veen ember leween . Azzonywnk gen-
 ghe zyz es terhess .. 0 ky aldot chaladus
 ember volt volna . ha ky ewket akko
 ron hazaban fogatta volna .. Nem
 leen azert myt tennyoek hanem teree
 -nek ez rozzass heeyazatw zeenben .
 0 zerelmes atyamffyay / ha kerdeneem
 mynt ott nywgottak es myt vacho
 raltak . tyzta leelkom zerent nem me
 rok reea felelnom . Mert hyhetom
 hogy semy nem volt yntok zerent
 mynt mastan mynekewnk vagyon
 Mykoron azert eehen zomeehon le
 telepottenek volna . Az eedes zyz maria
 Nap kelet felol . Ioseph . kedee nap
 nywgottra tawoldaad helyet valazta-
 nak . magoknak . myert zent yelenetnek
 myatta istennek akarattyaat twggyaak
 vala .. ymachagra adaak magokat . Oh
 Aldot Cristus Iesusban zerelmes atyam-
 ffyaay : veegyeeatok eett ayoytatus zywe
 tekben mykeppen az eedes isten zylew
 zyz leean . kegyes es zeplotelen anya ma
 ria ky lemb ky lemb yndwlattyaat erz
 vala . zent meheeben az isteny magzatnak .
 kybol semy neheseegot semy faydalmat
 nem erezween De nagy isteny eedesseeg
 zall''a vala meg zyweet lelkeet : zeepp yllat
 ew erzeekonseegeet / Azonkezben az zent
 napnak horaaya : az az eeffely kor el ko
 zelgetween / terdeere eseek . Syonnak zent
 zyz leanya . le vonyaa feedelet feyeerol
 meg ereztee zent zyzesseeges hayaat ffel
 emelee eedes kezeyt : kegyes zemeyt . zy
 weet es lelkeet . mennyeknek orzagara .

{51a}

Es yme azonnal ky otleteek ew zent orcz
 -ara az nagy isteny feenesseeg / . kynek my
 -atta ott az hel'' meg vylagosodeek . zent
 Ioseph yollehet ffel wchwdeek de maga
 helyebol ky nem tawozeek : Az zyz ma
 ria kedee ffel ragattateek lelke zerent
 az zent haromsagnak latasara . es ott
 myndden tytkokat latwan : mykeppen
 Atya wr istentwl erek zyleteessel zyletik
 az ffyw wr isten / zent leelek mykeppen
 zarmazyk atyatwl es ffywtwl / es bel
 teleek az nagy eedess Isteny latasbol m
 ynden meennyey yozaggal / yme ke
 deeg azon zem pyllantasban nagy isteny
 fenesseeggel az eedes Iesus ky yewe zy
 letween ew zyz anyanak zeplotelen
 meheebol kynek fenesseegewtl mynd
 az egheez eeey <..> vylagossagra fordwla
 mynt ha nappal volna .. Daykaey ke
 deeg yollehet ott akkoron nem volna-
 -nak De az mennyey zent Angyalok
 valanak dayka helyot . Az zyz maria
 nak lelke ees az isteny latasbol megh
 bohattateek . es lataa haat elette vag
 -yon az eedes kewanatus zylette / Azon
 -nal reea fordwla es nagy eedes zywel
 leekkel ymadaa es kozone ewnek y mon
 dwan . Aldot vagey ky yewtteel wr-
 nak . neweeben . 0 en <zerelme> tyztolend
 wram istenem . es en eedes kewanatus
 zent ffyam Aldot vagey ky yewttel my
 -nden neepeknak . kewansaga .. es reeghy
 zent atyayknak patriarchaknak pro

ffetaknak kÿralÿoknak es mÿndden
ÿgazaknak . aÿoÿtatus varasok / ÿmad
lak azert teegódet en zentsseeges terem-
tem es meg valto istenem . Es halaat
adok teeneked raÿtta hogÿ eellÿen zee
gheen zolgalo leaÿodat nem wtaltad
zylewl valasztanÿ . Annak vtanna ffel
veween óleeben es nagÿ eedes zeretett
-el bewseeeges kenÿ hwllatassal . apol
gattÿa vala mÿndden tagocchkaÿt . kó
nÿórgetween eedes anÿaÿ bezeeddel
hogÿ ne sÿrnao az zeep Aranÿas ffÿw
Mÿert kedeeg hÿdeg ÿdó vala takarga
ttÿa vala ewtet a 'mÿ kewes rwhach
kaÿa vala .. Es le tewee az ÿozolban
az azÿw zeenara az barmok eleÿben
hogÿ lehelleesókkal meg melegóÿteneek
Az nÿawalÿas barmok kedeeg megh

{51b}

Ismerween az ew teremteÿóket Zent Esa
ÿas proffetanak mondasa zerent Cognouit
bos presepe domini sui . Izrael vero me
non cognouit ; es tÿztósseegót tetween ew
teremtó wroknak . zolgalnak vala ew-
nekÿ Azonkózbzen Ioseph ees meg er-
thween hogÿ zÿletót volna az aldot .
magzat oda . ÿewe . es nagÿ lelkÿ aÿ
oÿtatossaggal ÿmadaa ewtet zolgalw-
an ewnekÿ . mÿnd ew zent zÿleÿeewel
kÿt mÿ ees zerelmes atÿamffÿaÿ ÿm
adwan . aggÿwnk halaat raÿtta ew
zent ÿrgalmassaganak .
Harmad tanwsagwnk leezen .
arrol mÿnemew nagÿ halaa adassal tar
tozwnk wr istennek es mÿnd az zent ha
romsagnak : ennÿ mondhatatlan istenÿ
hozÿank valo ÿo voltarol .. kegÿessegee
ról zent zeretetÿról . es kÿ ÿelenthetetlen
malasztus aÿandekÿról . kÿt soha zem
nem latot ffÿl nem hallot . Sem halan-
do embernek elmeeÿe nem gondolha
tot kezdettel foghwa .. Mert wgÿ m
ond az zent ewangeliom . Luc ij . azon ÿ-
dóben valanak paztorok <...> ott azon
tartomanban . vÿgÿazwan ew barom
nÿaÿoknak fólótte / kÿknek <nekÿ> meg
ÿeleneek . hÿhettÿek hogÿ zent Gabriel
archangÿal . nagÿ feenesseeggel mond-
wan .. Ne akarÿatok feelnÿ . ÿme hÿr
detók tÿnektók nagÿ erewmet . kÿ leezen
mÿndden neepeknak . mert zÿletót ez
maÿ napon <. > tÿnektók Idwózóÿtew
wr Cristus dauidnak varasaban . es
ez annak ÿegÿe . el menwen : meg tal-
allÿatok az kÿsded zÿlóttet az Iazolban :
Hogy ezt meg mondotta volna . azon
nal nagÿ sok meennÿeÿ sereg angÿa
lok termeenek az egben . dÿcheerwen
es mondwan . Gloria inexcelsis deo
Et interra pax hominibus bone voluntatis .
Dÿchóseegh magassagban . az az menÿben
wr istennek / es bekeseeg földón ÿo
akaro embereknek . Azt meg mond-
wan ffel meneenek menÿorzagban
az zent Angÿalok . oda ees dÿcheeretót
hÿrdetween . Az Iambor paztorok ke-
deeg . Bethleemben meneenek es azonke-
ppen meg . az zÿz mariat . Iosephót es
kÿsded zÿletót Cristus keralt az ÿazolban

{52a}

Es nagy tyztosseeggel le esween elotte ym
adaak es dychereek wr wr istent hogy an
nee yoot adot volna ewnekyk lathny hal-
lany ; yme azert zerelmes atyamffyay eegy
yelas oka kyert halakat keel adwnk wr
istenek mert ew zent zyleteesenek zent-
seegeet az paztoroknak zemeelyekben my
nekewn meg : yelentee . hytewnkket meg
batoroytaa / Masod okaert keel eedes hala
kat adwnk : hogy az ew nagy yrgalmassa
ganak myatta . nagy zamtalan halando .
es vezedelmes leky testy neheseegokbol ky
zabadoyta / lelek zerent mert isteny ygass
aag zerent mynt ember halalus bynben
esyk ottan el kellene erekkee vezny karhoz
ny . ha Cristus emberree nem lett volna .
Test zerent kedeeg . mert nem volna oly n
yawal''a ky reank nem esneek bynnek
terhess voltaert . ha az Cristus ez my testy
termeezetewnkket ffel nem vette volna .
kykeert nagy halaakat keel adwnk . wr
istenek . Harmad okert keel eedes halaa
kat adwnk . mert mynden teremtot alla
toknak felette nagyob byzodalmat es ba
torssagot enghedot ew zent yrgalmanak
zyne eleynben yarwlnwnk : es zabadsag
gal zolhatwnk . awagy kenyereghetnw
-nk mynnden nyawalynkban / Mert
az zent Angyalok nem meryk wr istent
attyoknak hynok . De wroknak : Az erde
gok Nem meryk istent attyoknak new
-eznyok . De hatalmas byronak . kytewl sem
-y yrgalmat nem byznak varny de ytee
letot es keent . Embery allat kedeeg . na
byzwan hywya . vallya es newezy wr ist
ent . mynd attyanak . mynd attyaffyanak
ez may eedes zent zyleteesenek melto mal
aztus voltaert ; Mert az eedes Iesus Cristus
wrwnk ees nem wtala<.> . hynya emberek
-ek attyaffyaynak Io . xx . es zerelmes
baratynak Ioh . xv . Nynchen azert helye
sem feelelme az vezedelmes ketseegnek
mykoron atyankffyay leegyen ky ez vyla
got meg yteely . Wgy mond rola zent Ber
do . Aloytom hogy . nem wtalhat meg ym
aran enghemet az Cristus Iesus . mert en
tetemeymbol valo tetem . es en testembol
valo test . kyert ees nagy eedes halaa ad
assal tartozwnk ew zent yrgalmanak .
Neegyed okaert keel halaat adwnk wr
istenek / mert az meennyey dychoseeghnek
bodog zent orzaga . ky el veztettewnk va
la . bynnek myatta . Cristus Iesus ew zent
zyleteseenek es zenwedeseenek myatta es
-meg wyonnan . meg nytaa es meg ygeeree

{52b}

Hogy mykeppen Cristus Iesusban meg bodo
gwltatot az my termeezetwnk lelek zerent
test zerent Azonkeppen . ember ees meg
dychoyltesseek mennyeknek orzagaban
mynd lelek zerent . test zerent . 0 azert zerel
-mes atyamffyay . myert naggyal tebbet
adot mynekewnk . az wr isten honnem mynt twttok volna ke[er]ny
kew[an]ny mynd ez
vylagon . az ew zent ffyaban . mynd me
-nnyen ew zent zyne latasaban . Azerth .
ne zennyewnk eedes zywel lelekkel .

halaakat adny . es zenetlen valo dychee
retoket mondan y zent feelsseeges
yrgalmassaganak . kyben keeryok hog y tar-
-cchon meg . mynd eeletwnkben mynd
halalwnknak ydeyn es wtanna erek
kewl erekkee Amen .

Karachon Nagy m-
ysenek . Proffecyaaia .

Epistola ya . Ewan^{m a}

Ez may zent Mysenek proffecyaaiaat
yrtta meg zent Esayas proffeta ken y-
weenek ewtwn kettod rezeeben . meel
ygheeknek elette emlekozyk wr istenn
ek kepeeben bozzonkodwan .. az keg yet
lenekre mykeppen haborgattyaak az
ew valasztot nepeyt ez vylagon . es
mykeppen . Naponkeed . az vak mer o
bynesektewl karomlattatyk es zy dal
mazzatyk az ew zent newe / kyben
masthan ees tell yeseeggel el mer wlt
ez gyarlo vylaagh . Annak wtan
na kowetkoz yk ez mastany proffecya
Prophecya

[Alzth mongya az wr
isten : Annak okaert

meg twggya az en
neepem az en newe

-met az yewend o napon : merth
yme ky eleeb zolok vala . yelen
vag yok / Oh meel zeep az hegyek-
on hyrdetoknek es bekesseg predi
calloknak ew labok / mondwan
Syon ? orzagol az te wrad istened

{53a}

Ez ty neezotoknek zawa . ffel emelte-
-ek ew zawokat . eegyetemben dy ch-
-eernek . mert zemrol zemre latnak
mykoron wr isten meg teroytend y
syonth : Ewrll yetok es dycheery
eetok eegyetemben Ierwsalemnek
pwzta ya . mert meg vygaztalta
wr isten az ew nepeet / meg val-
totta Ierwsalemot / Meg zerzette
wr isten az ew zent yoghyaat mynd
den nemzetoknek zemok elot / es meg
lattyaak myndden foldnek hatary
my wrwnk wr istennek Idwozoy
-toyeet /-

Ez may zent Mysenek Epistola yaat yrtta
meg bodogssagus zent paal Apostol Az
Sydo neepnek yrtt leweleenek elssew ree
zeben , kyben kywe yelenty ez wy torwe
nek folotte Mert az ooh torwent wr
isten adaa kywe az zent Angyalok atal
az ew valasztot nepeenek Ez wy torw
eent kedeeg adaa kywe ez zerzee ennen
maga ennen zemelye zerent myndden
nemew hoz yaa . tartozo zentssegewel
es aldozatt yawal Annak azert byzon
sagara es ygassagus vallasaara yra
ez may zent Epystolaat mondwan
Epistola .

Atyamffya y Sokkeppen

es sok moddal reegtewl

fogwa zolwan wr isten

az veeneknek proffetak

atal Ez mastany ydok

nek kedeeg wtolso rezeeben zolt myn

ekewnk ennen ffya atal kyt zerzot

erekőssee mýndenekben ký mýat té
remtótte ez vylagokat ees . ký mýk
oron ew volna az dýchósseegnek fee
ne es ew allattýanak abraza es
výselween mýndeneket ew ýgheeýe
nek ereýwel es býneknek týztwla

{53b}

ttýaat zerezween ýl az istený felsseegnek
ýoghara mennýekben Annewal an
gýaloknaal meltob leween meneewel
kýlembsegkeppen ew naloknaal new
ezetot eerdemle Mert kýnek mon
dotta isten vala mýkoron az angýal
ok kózzól . En ffýam vagý te en ma
zýltelek teegodet . Masod helyen
en leezen ewneký attýa vyzett es ew
ennekem ffýam vyzett . Es mýkoron
bel akaraa ewtet hozný ez földnek
výlagaban wgý monda es ýma
ggýaak ewtet mýnd istennek ang
ýalý . Az angýalokrol kedeeg wgý
monda ký az ew angýalýt teezý lel
kókkee es ew zolgaýt mýnt týzes
langa Az ffýwrol kedeeg wgý mon
da Az te býrodalmat isten erekkewl
erekkee ýgassagnak veggioe az te or
zagodnak hatalma Okaat vetý
mert ýgassagot zeretteel es alnok
sagot gýlólteel annak okaert meg
zentólt teeged te istened istened vög
asagnak olallýawal te tarsassagýd
nak földtette Es te wram teremteed
kezdetben ez földet es te kezeýdnek
mwkaý az mennýek ees Ewk ýdo
bel telween el veznek te kedeeg meg
maracz . Es mýndenek mýnt az otó
zet el senýwednek Es mýnt az földó
zetót el változtatod ewket zýnékben
es él változnak Te kedeglen wgýan
azon leez mýnt eleeb es te eztendeýd
soha el nem fogýatkoznak .
Sequitur Ewangelium In principio cum expositionibus
Kegýelmes wrwnk Iesusban Christusban
zerelmes atýamffýaý . ýme meg hallook
az zent Irasnak Idwesseeges ertelmees es
malasztus magyarazattýaat lasswnk va
la meg lelky tanwsagot ees ez maý nagý
meltossagos napnak týztósseegerol hogý
ne mwllýeek el mýndenestwl fogwa
eedes dýcheeretneel kyl

{54a}

Elssew tanwsagot lasswnk az zét
ewangeliombol az zentsseeges ýgheenek
ertelmeeról . Verbum caro factum est . et
habitauit in nobis : ýghe testee leen es
lakozeek mý bennewnk . Io . j : zent do
ctoroknak magyarazattýok zerent ez
eennehañ zent ýgheekben nagý m
eelseeges istený bólcchesseeg vagýon
nagý bewseeges malaszt . es nagý týz
tóletes ýozaagh / Az elssórol wgý m
-ond zent Beda doctor . Bodogssagus
zent Ianus ewangelista . olý nagý ýgh
eet zalazta ký zayabol : kýneel nagý
obbat soha senky nem zolt vala . Ha
kedeeg mý kewessee annaal nagýobot
zolt volna . hýzóm hogý mynd ez vý
laag sem foghatta volna meg / Az m

asodÿk meltosagarol wgÿ mond zent
 Agoston doctor : Ez vÿlaghÿ zerzót a
 llatok kózót annal nagyob malazt so
 -ha nem tamadot mÿnt<.> hogÿ eegÿ
 zemeelben isten emberrel eeggÿee lót
 kÿnek mÿatta az hatalmas kÿralÿok
 -nak kÿrallÿa wraknak wra .. mÿ a
 tÿankffÿa meltoztatot lennÿ : megh
 ozthwan mÿvelewnk ew zent attÿa
 -nak erekkee meg maradando erek
 -seegeet . Az harmadyk meltosagarol
 az az mÿnemew tÿztóletes leegÿen
 tanobÿzonsaag Anya zent egÿhaaz
 rola kÿnek zokasa hogÿ mÿkoron az zēt
 mÿseben hallatÿk olwas<s>nÿ ottan
 mÿnden feÿet terdet haÿchon aw
 agÿ le esween az földhöz bekeellÿek
 alazatus tyztósseeghnek es halaa adasnak
 okaert / 0 meelÿ nagÿ lelkÿ edesseeg vagÿ
 -on ez zent ÿgheenek . mondasaban hall
 asaban . Verbum caro . isten ember . ann
 al ees nagyob leen . mÿkoron leen cho
 -dakeppen . De meeg annaal ees nagyob
 malazt adateek / mÿkoron erdemle lakoznÿ
 mÿ bennewnk . es mÿ erdemlók bÿrnÿa
 mÿnt atÿankffÿaat 0 zerelmes atÿam
 ffÿaÿ ha kÿ ezeeben vehetÿ ez eellÿen
 eeggÿeseegnek es atÿaffÿwsagnak : mel
 tosagus malaztossagaat / Nem ÿghen hÿz
 om hogÿ vegheere mehessen az nagÿ
 lelkÿ edesseegnek / De maga ketsseegh
 nel kÿl wgÿ vagÿon . zent Mathe ÿrtta
 meg az zent ewangeliomban . ca° xij

{54b}

Quicumque fecerit voluntatem patris mei qui
 est in celis . Ipse meus pater et mater et frater est /
 Vala kÿ tehendÿ en atÿamnak akarattÿaat
 kÿ mennÿekben vagÿon / Ew ennekem
 Atÿam Anÿam es atÿamffÿa . Cristus
 Iesus mongÿa . zerelmes atÿamffÿaÿ
 Masod tanwsagot lasswnk azon
 zent ÿgheeknek tÿztóletes meltosagokrol
 Verbum caro factum <.> est et habitauit in nobis .
 hallÿok okaat zerelmes atÿamffÿaÿ . doctor
 oknak mondasokbol / mÿ okaert tewee az
 nagÿ istenÿ feelsseeges meltosaga . hogÿ
 ennÿ kegÿelmes alazatosagban ereztenee
 ennen magaat az mÿ gÿarlo halando
 termeezetewnket : ffel veween : Rea fel
 elween zent doctorok . eellyen harom rend
 belÿ Bÿzon Bezeeddel . Elezer : Mert nem
 leen az istenÿ tyztósseegnek kÿssebsegeere
 ez ew zent zÿleteeseenek alazatosaga<t> De
 ÿnkab dÿcheeretÿre mÿnd mennÿen
 mÿnd földön / Mert zent Ber : doctor-
 nak mondasa zerent / Mÿg vala kÿ na
 gÿob tyztósseegben vagÿon . Annewal
 dÿcheeretesb ewbenne az zent alazatos-
 sagnak ÿozaga /. Mert ha mÿkoron az
 zegheen nemból valo magaat meg alazza
 semÿnek lattatÿk : ha kedeeg vala kÿ . tÿz
 tóletes magaat meg alazÿa . tÿztóletnek
 tÿztósseegeenek mondatÿk Ecc iij : Azon
 rol emleközÿk zent dauid proffeta ees
 ps° clviiij Excelsus est dominus . sed humilia respicit
 incelo et interra / Magassagus az wr isten
 de az alazatosokat neezÿ . mÿnd mennÿen
 mÿnd földön . Ha kÿ kerdenee . kÿchoda
 volna az olÿ bodog leelek . kÿ mÿnd

mennÿen / mÿnd földön alazatus volna
 es wr istennek zent zemeÿ zenetlen ray
 tta volnanak . Ha erthween reea fele
 lewnk . Wr Iesus Cristusnaal eegÿebet
 nem talalwnk ; Ha kedeeg tÿztóletósbet
 keresewnk . ott sem talallÿok massaat .
 Mert meneewel nagyob leween . ma
 gaat mÿndennek alatta meg alazaa
 Annawal nagyob tÿztósseegót erdemle
 Masodzor . Nem leen kÿssebseegere hal
 andosagot veween / Mert vgÿ mond
 rola zent leo pp ; Az wr istennek nagÿ
 hatalmassaga nem valla kÿssebseegót
 mÿert az zolganak zemeelÿeeben ótózeek
 Mert az kÿ vala . ew istenÿ melto terme
 zetÿben allattÿa zerent meg marada .
 es . kÿ nem vala . az az halando mÿer
 ettewnk ffeel vewee . Nem valtozas keppen

{55a}

De eegÿ zemeel alat eeggÿee leween
 kÿról ertetÿk Verbum caro factum est .
 Ighee : awagÿ isten . testee leen . az az
 halando emberÿ termeezetót veen .
 Harmadzor nem leen ez nagy Alaza
 tossaag kÿssebseegere az istenÿ meltossa
 gnak . De ÿnkab nÿlwan valo dÿche
 retÿre hogÿ mÿhozÿank ÿgenlettetee
 ennen magaat . kÿról wgÿ monda az
 zent ewangelista : Et vidimus gloriam
 eius / gloriam quasi unigeniti A patre /
 Es latook az ew dÿchósegeet . mÿnt at
 ÿnak eeggÿetlen eeggÿeenek dÿchó
 -segeet / ha kÿ keerdenee . hol awagÿ m
 -ÿkeppen lattaak emberek . Cristusnak
 Istenÿ dÿchósegeet / Vessók elówe az zÿt
 ewangeliomÿ keñwet es kÿnnÿen m
 eg talallÿok benne / Mÿkoron meg
 kereztolee zent Ianus az Iordan vÿzee
 -ben : ott meg ÿeleneek ew byzon isten
 -seege mÿnt . meg hallÿok eede eló
 -we / Masodzor mÿkoron el valtozta
 taa zent zÿneet Az Thabornak heegen
 ezek ew zent halalanak elette . wtan
 -na kedeeg zama nÿnchen / mÿg men
 ÿben ffeel meene ew zent orzagaban .
 Neegÿedzer Nem leen . ew felsseeges ból
 -chesegeenek ees kÿssebsegeere mÿ eerett
 ewnk zent zÿleteesnek zentssege mÿat
 magat meg alaznÿ / De ÿnkaab tekeel
 -letessegeere / mÿnt ollÿan felsseeges ÿo es
 tekelleter teremtó wr istennek / kÿtewl
 mÿndden ÿok es ÿozagok zarmaznak .
 kÿról wgÿ mond .. petrus Aureolus . zÿt
 ÿrasbelÿ doctor / Illÿk vala vr istennek
 az zent Alazatosagot mÿnt kÿralÿ nem
 -es lelkÿ ÿozagot ffeel vennÿ : De nem ÿl-
 -leek az zent istenÿ termeezetnek bÿnnek
 gÿalazattÿaat ffeel vennÿ / kÿeert ÿlleeek
 emberÿ halando termeezetben ótóznÿ
 Veegre kedeeg az okaert ees ÿlleeek hogÿ
 hozÿank testÿ termeezetben hasonlatus es
 latando lenne . mestersseegnek es tanoÿtas
 nak . okaert . hogÿ mÿnket mÿndden ÿo
 -ra ÿozagra es tekelleter Idwesseegnek
 wtaara meg tanoÿtana / mÿnket ÿgaz
 gathna es mÿndden ÿaraswnkban . prod
 -wnk lenne / mÿnket eeltetne taplal
 na . mÿnket otalmazna . es mÿndden go
 noztwl meg mentene / es veegre mÿnket

az erek karhozatnak vezedelmeéből kÿ

{55b}

Zabadoÿtana / es mÿndden dÿchóseeges eerd
emmel mennÿeknek orzagaban meg bee
wesóÿtween . ffeel magaztatna . ÿme azert
zerelmes atÿamffÿaÿ mÿ okaert Verbum
caro factum est . isten . es ÿghe teste es emb
erree leen / ÿme . eedes atÿamffÿaÿ mÿert
erdemle lakoznÿ mÿ bennewnk : 0 azert
mennÿeÿ magassagban lakozo . istenÿ mel
tosaag . 0 dÿchóseeges felsseeg : 0 meelseeges
Alazatossaag . es veeghetetlen tÿztósseegh
0 . kÿsded zÿletót magzat es ÿdónek elette
zÿletót bólcchesseeg . Atÿa wr istennek
es zÿz ember anÿanak . bÿzon / eedes . zel
mes es . kegÿesseges zent ffÿa Iesus Cri
-stus . halaa adassaal ÿmadwnk . tÿztólew
nk vallwnk . kÿ eelz es . vralkodol : a
tÿawal . es zent leelekkel . erekkewl erek
kee Aldot Isten . Amen .
Karachon kózóth valo
vasarnapnak Épl'aÿa
Ez maÿ zent Vasaarnapnak Epistola-
ÿaat ÿrtta meg . zent paal Apostol Ga
lattÿa newó tartomaan belÿeknek .
Górógh orzagban .. leweleenek neegÿed
rezeeben ; Meel ÿgheeknek elótte em-
lekózÿk Anÿa zent eegÿhaznak eegÿe
-ssegeeról Cristusban Iesusban mondwa
an . Atÿamffÿaÿ twggÿatok bÿzonn
ÿal hogÿ mÿnd nÿaÿan eegÿyek va-
-ttok tÿ Cristus Iesusban . az ew zent hÿ
-tÿnek zentóleese mÿat . Ha kedeegh
Cristusee vattok . Azert Abrahannak
nemÿ vattok / wr istentewl meg ÿgee
-rt órókseeg zerent . ÿmaran ez ÿgheek
nek wtanna kówetkózÿk ez maÿ z-
ent epistola
Epistola .
[A]Tÿamffÿaÿ . mÿnee
ÿdeÿglen . az bÿzon
erekós ffÿw kÿsded
semÿ kÿlembseege
nÿnchen az zolgatwl
mÿeert mÿndennek wra legÿen

{56a}

De otalmazoknak es gond vÿseló
knek alatta vagÿon . az ew attÿ
atwl meg hagÿatot ÿdew napÿg
Azonkeppen mÿ ees . mÿkoron a
prodadok volnank ez vÿlaghÿ eel
tetó allatok alat valank zolgal
-wan . De mÿnt az ÿdó bel tólt vo
lna el bochataa isten az ew ffÿat
azzonÿalattwl zÿletween : tórwe-
een alaa vettetween . hogÿ azokat
kÿk tórween alat volnanak meg
valtanaa . hogÿ istennek ffÿaÿ kó
zsee zamlaltatnank / Mÿert ke
deeg ÿmaran istennek ffÿaÿ vatt
-ok el bochatta isten az ew ffÿanak
zent lelkeet tÿnektók zÿwetókben
keÿaÿthwan . mÿ atÿank wr isten
Azert ÿmaran senkÿ nem monda
tÿk zolganak : de ffÿwnak es erekós
-nek istentól . Sequitur ewm cum ex positionibus
Mÿert zerelmes atÿamffÿaÿ ÿgenló lel
-kÿ ertelem zerent . mÿnd az zent episto

la ; mýnd az ewangeliom / nem mezze .
járnak egý mastwl / ez zent ýdónek
es ýnnepóknek folýasok zerent . twdn
nýa ýllýk . meel haznalatus es mal
-asztus leen mýnekewnk . az zent wr
ffýw zýleteesnek býzon ýelenetý . es
fenes výlagossaga . ký mýat enný
ýot erdemlettewnk / ýewendóre kedeeg
annaal nagýobbat varwnk . mýkoron
valtoztatwnk wr istennek býzon ffýa
ýnak dýchóseeges zamokban . mýnt az
zent epistola mongýa / newekódween
azonkózbén . lelký testý ýozagoknak erdem
es voltaban wrwnk Iesusnak peldaýa
zerent mýnt az zent ewangeliom mongýa /
Wr istennek azert týztóssegeere harom<.>
rendbelý lelký tanwswnk leezen az zent
ewangeliomnak ertelméból
Elssew tanwsagwnk leezen arrol
Mý oka leen hogý az aldot istennek zent
ffýa Iesus . kýnek akarattýa zerent mýn
denek lehetsseegósók / Nem akara hertelen
newekódný óreg embernek ewe zerent

{56b}

Sem mýkent Adamot es ewaat teremtee
De lassan lassan eegýeb emberý zýlótt
eknek ýdeýe zerent akara newekódný m
ýnt az zent ewangeliom mongýa / Reea
felelween zent doctorok teb okaat vetýk
Elssew hogý az lassan valo newekódeessel
hozýank hasonlatosnak mwatnaa en-
nem magaat hogý az mý zerelmewnkert
Nem rewlees zerent De býzon testót veett
volna ffel ; mert sok eretnókók voltanak
kýk azt mondottaak hogý nem volt býzon
halando . teste kýról zent leo pþa emlekózik
Masod oka / mert termeezetnek tórwee-
nye alaa vetee ennen magaat az mý
zerelmewnkert / es semý istený choda dol
got nem teen ew ýermekseegeben . kýn
meg ýsmertetót volna : vgý mond zent
leo pþa De mýndenben ýgenló keppen eele
attýaffýawal vgý mond zent paal Eff ij
Harmad oka . mýert . annee sok etztendeeg
velewnk nagý alazatussaggal . nýaýasko
deek : Az nagý hozýank valo zeretet tee
wee . <proffetanak> Bólchnek mondasa
zerent Az en ýenýerwseeghým
vannak embereknek ew ffýaýwal
Neegýed oka ; mert az ew germókkee
leeteleen meg akaraa nýlwaan ýelen
tený hogý zerelmes halarra ýewt
volna mý eerettewnk zent akarattýa
zerent . Mert ha meg nem akart vol-
na halný . ýngen sem zýletót volna .
Ewtód oka . hogý mýnket kýk twdat-
lanok / eztelenók es erótelenók valank
nagý zeretettel mýnket meg tanoýtana
es mýndenben ýgazgatna . bezeedeewel
ýnteeseewel . ýo pelda adasawal ./
kýról wgý mond zent Agoston doctor .
Omnis cristi actio est mea instentio C-
ristus Iesusnak mýndden chelekódetý mý
nekewnk mýnd tanwsagwnk : 0 azert
zerelmes atýamffýaý . gondollyátok ýol
meg . hannýatok meg eressen : egheez
hýttel týzes zeretettel menea zamtalan
ýokat tett mýnekewnk az aldot isten-
nek kegýelmes eegýetlen eegýe /

mÿnt ennen maga mongÿa proffeta-
nak zaÿa atal . 0 en neepem
mÿt kellót volna annaal tebbet tennem
tÿnektek . Amÿt tettem / 0 bÿzonyawal
nÿlwan lattÿok / mÿnemew nagÿ dol-
gokra keezereÿtótte ew zent felsseegees .

{57a}

Zentseegeet az nagÿ hozÿank valo zeretet .
kÿról emlekózyk zent Ianus Apok vlt
fortis est vt mord dilettio . eróss mÿnt
az halaal . az istenÿ zent zeretet . Veegÿe
ezeeben azert kÿ hallÿa . mert vÿzon el
-len esmeg zeretót waar az wr isten em
-bertewl / Io xij zeresseetók tÿ atÿatok ffÿ
-aÿt mÿnt en zerettelek tÿtóket / kÿk kózót
vallÿon kÿ leelettetÿk nagÿob atÿankffÿa
mÿnt az eedes Cristus Iesus : Azert .
Masod tanwsagwnk lezen arrol
Mÿnemew rend belÿ emberek erdem-
nek meg aldatnÿ az aldot Cristus Ie-
sustwl .. mert hallook az zent ewange-
liomban hogÿ Sÿmeon pptha meg al-
dotta volna : Iesust . az zÿz mariaat es
kÿk mÿnd az ÿdóben ott valanak . De
nem ÿnkaab . ewk aldattanak megh
az eedes Iesustwl ew zent malazttÿan
-ak nekÿk zolgaltatasawal . Azonkepp
en azert mastanÿ Idóben ees . Doctorok
nak mondasok zerent / eellÿen rend belÿ
emberek erdemnek meg aldatnÿ . Ele
zer : kÿk Cristusban ÿgazan hÿznek / zent
paal ad Galatas iij : vala kÿk ez hÿtben
vannak . meg aldatnak az ÿgaz hÿtew
Abrahammal ; De az hÿtetlenek megh
atkoztatnak Math . xxv . Masod rend
belÿek kÿk zent ÿrgalmassagban eelnek
vÿzon ellen az kegyetlenek meg atkoztat
nak Math vbi super . Harmad rend belÿ
ek kÿk mÿndden gonossagtwl zeplótelen
ek . kÿ peldaztatÿk az zÿz marian / ps°
Innocens manibus et mundo corde . kÿknek ke-
zeÿ artatlanok . es zÿwók tÿzta / ezek
veeznek aldomast wr istentewl . Vÿzon
ellen az fórtelmesókról . wgÿ mond pptha : nÿ
nchen reeze istenben . az wndoknak . Et
ect xlj ve vol impÿ . ÿaÿ tÿnektek ke-
gyetlenek / Neegÿed rend belÿek kÿk
penitencia mÿat ffel tamadnak : kÿk ke-
deeg az zent penitenciat meg wtallÿak
wgÿ mond Luc xiiij . Niste penitenciam
egeritus / Ha penitenciat nem tartando
tok eegÿemben mÿnd el veztók Ewtód
rend belÿek . zent enghedelmesseegben
eelók / kÿk kedeeg Anÿa zent egÿhaznak
kÿwle elók awagÿ tórok haborgatok
mÿnd az atkoztaknak reezókre leeznek .
Hatod rend belÿek / kÿk wrwnk Ies°
Cristus zent keennÿarol halalarol m-
-eg emlekózne es raÿtta bankodnak
fohazkodnak . es sÿrnek ohaÿtnak .

{57b}

Kÿk kedeeg el felekózne az ew zent ÿo vol-
tarol / el feletkózyk ew rolok ees wr isten
Math Amen dico vol nestio vos : Arrol
mongÿa zent Ber . do . ÿaÿ ennekem ha-
lalatlan leendók mert meg kerestetÿk az ÿ-
gaz veernek ontasa . ez földnek zÿneen

Heted rend belÿek . kÿk ew bÿnóket ÿgazan
meg gÿonnÿak / Iacobi Confitemi al
terutrum potam veam ut saluemi / gÿonnÿatok
meg egÿmasnak tÿ bÿnetóket hogÿ Idwózewl
lÿetók . Vÿzon ellen azert kÿ nem teezÿ . atko-
zot leezen : mÿnt Adam Ewa . mÿnt kaÿn
Iudas Nÿolczad rendbelÿek . kÿk az ew
allapattÿokat ÿgazan meg tarttÿaak : twdnÿa
ÿllÿk . zÿz zÿzesseegeet . hazas hazassagaat
ózweg . ózwegÿseegeet / vala kÿ kedeeg atal
haghÿa atkozot leezen . Numeri v . Kÿlenczed rend
belÿek . kÿk wr istennek zent parancho
latÿt bel tellÿesóÿtÿk / kÿnek sentenciay
aat mÿnd aldomasra . mÿnd atokra kÿ
feÿe wr isten . De utro xxviiij . Annak
okaert monda Idwezóÿtenk ees / Math
Si vis ad vitam ingredi serua mandata
ha akarz az erek eelettre bel mennÿ . tarch
Parancholatot . Tÿzed rend belÿek . kÿk
lelkÿ meg ÿsmert ÿozagban . es zentssee
ges eeletben naprol napra gÿoropodnak .
zaporodnak . newekódnak . ees ffeellÿeb hag-
nak : 0 zerelmes atÿamffÿay . akarnaam
ha mÿndenÿk rendbelÿekkel reezesók
volnatok . Nagÿobban kedeeg . ha az wtol
sokkal . kÿkneel tekeelletes az wr istennek
aldomasa . tellÿes az wr istennek malaz-
ttÿa tÿzes az wr istennek zerelme . allando .
az ÿo teetel . es tellÿes remeenseeg az erek
dÿchóseegnek meg maradando Coronaÿa
Vÿzon ellen kedeeg . kÿk semÿ ÿoban . de
ÿffÿÿwsagoktwl fogwa veenseegóknek
wtolso zÿredekeÿglen zegódelmesseegben
eelnek . hallÿaak velem eegÿetemben
zent Esayás proffetanak mondasaat ca° .
lxv . Primer centum amorum morietur . Et
Senex centum amorum maledictus erit . Az
zaaz eztendeÿ germók meg hal .. Es az zaaz
eztendeÿ ween ember atkozot leezen .
Masod bÿzonsaag Marcus . xj . Videns
cristus ficulneam . et maledixit ei eo pro nom
huit fructum . et statim aruit . Lathwan
Cristus az fighe faat es meg atkozaa ew
tet hogÿ nem volt volna gÿmólch raytta
es ottan meg aza : Az ertelmók mÿnd
eegÿ es ÿgÿenló : kÿtÿwl mÿnket wr isten -
otalmazÿon

{58a}

Harmad tanwsagwnk lezen ar
-rol / mÿnemew chodalatus istenÿ dÿchó
seegben volt wrwnk Iesus Cristusnak
ew teremtot lelke . ew elsew foganatt
ÿatwl foghwan . zerelmes atÿamffÿa
ÿ ha mennÿeÿ es istenÿ dolgot aka
rtok hallanÿ es ertenÿ vesseetók re
-a ÿol ezótóket elmeetóket es hallÿa
tok eedes zÿwel leelekkel / eedes dolgo
-kat mÿnemew meltosagokkal . hatal
mas eerdemókkal / mondhatatlan zent
istenÿ malazttal : mÿndden tehetseeggel
dÿchóseegós . reezelteteessel . istenÿ lata
ssal . es teleelletes bodogsaggal . ffeell
ÿeb volt meennÿen földón .. mÿnden
teremtót allatoknaal Cristus Iesusnak
zentsseeges lelke / Elezer . hogÿ ew . az
istenseegnek zÿnról zÿnre valo latasaat
azon testben leween nÿlwabban latta
mÿnd az zent Angÿaloknaal . mÿnd ee
gÿeb teremtot allatoknaal . kÿról wgÿ

mond zent Agoston doctor . hogý wr
 Iesus cristus az elssew zýleteseenek kez
 detýtewl foghwan tekeelletes ember es
 isten volt : Mýert kedeeg ez ew lelke
 mýnddenneel feellýeb eeggýesewltetót
 volt az istenseeggel : azert az istenseeg
 nek zýneet nýlwabban týztabban la
 tta meeg az seraphýn angýaloknaal
 ees . Masod meltosaag : hogý tekelle
 tes eze elmeeýe volt . meeg annýan
 ak meheben ees . ký nagý choda dol
 -og es mýndden termeezetnek felette valo
 erósseeg . hogý mýkoron nem volna alkol
 -mas testeenek tekeelletes akhatatussaga
 lelkeenek volna tekelletes erósseeghe
 zent Tamas doctornak mondasa zerent
 Harmad meltossaag . hogý Cristus Iesus .
 leelke zerent tellýes bodog . mýnt ký az
 istenseeggel eeggýesewltetót / De maga
 nem ótletýk vala ký az ew zent test
 eere sem erzeekenseghýre . oka az hogý
 az test zenwedendó <...> lehetne es h
 alando . es emberý meg valtsagnak
 erdemes ywtalma meg ne bantat
 neek ; mýnt meg ýrtta zent Mathe
 ca° xxvj mondwan . Tristis est ama
 mea vsarum ad mortem . zomorw az en
 lelkeem mýnd halalýg / az az testý
 erzekenseg zerent zomorw vala .
 az meg ýsmert keen zenwedeesnek

{58b}

Nagý voltaert . De belól valo lelký okoss
 aga zerent . sem ellene nem monda . sem
 ellene nem alla De eremest es kýwana
 -tus zeretettel . zenwede mondwan : De
 nem en akaraton / hanem az týeed lee
 gýen en meennýeý zent atýam / twdnýa
 istenseege eeggýesewlt vala Cristusnak
 lelkeewel : mýndden bodogsaag zerent
 Neegýed meltosaag . hogý . Cristus Iesus
 mýnd ew tekeelletes foganattýatwl fo
 ghan mýnddent twdot . es ýsmert tellýes
 bólcheseeggel meeg ew zent annýanak
 meheben leween . ees / kýról zool az zent
 ewangeliom hogý az germók Iesus tellýes
 bólcheseegew volt . wgý mond rola zent
 Ber . do . Nem kýsseb twdmanýa volt
 Iesusnak ew foganattýanak ýdeýn . mý-
 nt mýkoron zýleteek . kýsded leween . mý-
 -nt mýkoron nagý vala ; Awagý az sý-
 -do doctorokat kerdózween . mýnt mýko
 ron predical vala az neep kózót / kýról
 wgý mond zent Tamas . do : Cristusnak
 nem volt ez výlaghý tanwlt twdo-
 manýa . De az zent leelek istentwl ótle
 tót es meennýeý . kýwel mýndenóket
 twdot ýsmert es latót kezdettwl fogwan .
 letteket . ýelen valokat es ýewendóket
 Ewtód meltosaag . hogý olý nagý es
 tekeelletes istený malaszt volt Cristusban
 kýneel nagýob nem lehet : Arrol mon
 gýa Ioh j De plenitudine eius ams vos
 accepimus . gram pro gra . kýnek tellý
 -essegeeból mý mýnd nýaýan malasztot
 malazteert ; Arrol emlekózýk azon zent
 Ianus . mondwan pleui gre et veritatur
 tellýes leween malazttal es ýgassaggal
 Hatod meltosaag : hogý wr Iesus Crist⁹
 veeghetetlen erdemew volt : az az . kýnek

sem veege . sem kezdetÿ nÿnchen / annak
okert . emberÿ nemnek veetkeeról chak
ew tehete eeleget ; Mert zent Ber . do .
mondasa zerent chak eegÿ cheep vere
hwllasa ees eeleg volt volna . emberÿ
nemnek meg valtsagaara : Monda
naa vala kÿ . ha senkÿ meg nem ólte
volna ; Wgÿ felel reea Alexe de al
hogÿ az zent zeretet kÿból zÿletót vol-
na . es az akarat eeleg volt volna .
emberÿ nemnek meg valtsagara
Heeted meltosag . hogÿ mÿndenre ha
talma volt vala mÿt akart volna

{59a}

Tennÿ Math vltimo . Data e in omnis
potestas in celo et interra . Adatwan
vagÿon ennekóm mÿndden hatalom
mennÿen es földón / 0 zerelmes atÿam
ffÿaÿ . ÿme lattÿatok hallÿatok az zent
ÿrasbol . mÿnemew ember volt az al-
dot wr Iesus Cristus : mÿnemew ter
-meezetew . es mÿnemew malaztus ÿo
zagus hatalmas . mÿnd istennek . angÿ
aloknak es embereknek elótte : kÿhöz
hasonlatus soha nem volt . sem lehetót
sem leezen / kÿnek hatalmas markab
an vannak mÿnnÿen földón mÿn
dden teremtot allatok : kÿ ees leezen ÿ
ewendóre meg ÿteelnÿ elewenóket
es holtakat : kÿ ees . erdemót ozt kÿn
ek mÿnd ew eerdeme zerent : 0 kegÿ
es zÿwó kerezttÿen neepek : ÿarwllÿ-
wnk ew zent kegÿelmes ÿrgalma
ssaganak zyne eeleben . mastan mÿg
eelewnk zenetlen dÿcheerettel . tóre
delmes zÿwel leelekkel .. penitencia
tartassal . es veegkeppen valo ÿo zandekkal
hogÿ <lelkÿ> mÿ halalwnknak ÿdeÿn
ÿozagus mÿwelkódetben talalwan .
Aggÿa meg lathatwnk erekkee va
-lo ÿsmerettel . ew zent Bodog ember
seegeenek es Istensegeenek . zÿnról
zÿnre valo latasaat . Amen .
Kÿs karachonnak Inn
-epeeról .

Ez maÿ zent Innepnek epistolayaat ÿrtta
megh zent paal apostol Galattÿa belÿeknek
ÿrtt leweleenek iij rezeeben . kÿben emlek
-ózyk az zent hÿtnek fundamentomaról
mÿkeent az zent ewangeliom ees ./ modw
-an . Abraham hÿn wr istenben es ve
eteteek ewnekÿ ÿgassagra / az az hÿtnek eer
-demeere / Idwózeÿtenk Iesus ees azert ve-
vee ffele az kewrnÿewl meteleest hogÿ az
tórweent . ÿgassagot . es hÿtót ÿgaznak
vallana . es istentewl lennÿ . kÿnek ooh
tórweenben annee hatalmas zentsseege va
la mÿnt mastan . az zent kerezttÿen
bÿneknak bochanattÿara / mert kÿk kózzólók
meg hal vala ottan az zent atÿaak lÿm
bosaban meegÿen vala / mÿert az menÿor
sagnak kapwÿaat meg nem nÿthattÿa
vala . Az zent kerezttÿenek keddeeg annee
wal nagÿob vagÿon / hogÿ ottan menn

{59b}

-ÿeeknek orzagaara bochaat / kÿ meg peldaztateek
wrwnk Iesus Cristusnak zent kerezttÿenek kor
-on . m(..) meg nÿttateek mennÿeknek orza

ga es zent leelek wr Isten . Cristusra zalwan .
 Atya wr istennek zozattya hallattateek es
 az zent angyalok le zalwan Cristus kyral
 nak zolgalnak vala . Dycheerween azert
 zent paal apostol ez zent hytot . wgy mond /
 Epistola -
 mInek elotte el yewne az
 hyth : az torweennek
 alatta tartatwnk vala .
 az oly hytben bel rekez-
 -tetwen ky yewendore
 meg yelentendo vala . Annak okaert
 az torween mynekewnk dayka gya-
 nant vala Cristusban . hogy az ew hy
 tynek myatta ygazwltatnank megh
 De mynt az hyt el yewta : ymaran
 nem vawywnk daykanak alatta : mert
 istennek mynd ffyaay vattok az ygaz
 hytnek myatta : ky Cristus Iesusban
 vagon - Sequitur ewang cum expositionibus
 Myert zerelmes atyamffyaay ez may nap-
 -on wy eztendo kezdetyk . az my eedes
 wrwnk Iesus Cristusnak wy newezetu
 nek okaert . es mynd tellyes kerezttyen
 seegnek nemes Coronazattyanak dyche
 eretes voltarol : kynek zazloya alat vy
 askodwnk myndden ellenseegnek ellene
 Annak okaert az my eedes Idwozoyte
 nk neweenek meltosagarol harom rend
 bely tanwsagwnk leezen rywyleden
 elssew tanwsagwnk leezen arrol
 my oka leen hogy eegyeb newet nem
 adanak Idwozeytenknek . hanem hogy
 Iesus leenne newe . Luce . ij . Reea felel
 ween zent doctorok azt leelyk raytta
 hogy twlaydon Atya wr istennek aka
 rattya lett leegyen / kynt sok reeghy proffe
 taknak atalok Annak wtanna zent
 angyalanak atala ees meg yzenee ez
 vylagra / kyról az zent ewangliom ees
 emlekozyk / kyról wgy mond zent leo
 papa . yllendo leen Idwozoytenkhöz az
 Iesus new ky ew twlaydon magyaraz
 attya zerent Idwozoytewnek mondatik

{60a}

Kyról ennen maga byzonsagot teezen
 zent Esayas proffeta zaya atal . Esa .
 xliii capitulo Absque me non est saluator Ennalam<.>
 -naal eegyeb Idwozoytew nynchen
 hogy kedeeg . wrwnk Iesusnak teeb ne
 wezetot mongyon lenny az yras . zenth
 Albert pysespeknek mondasa zerent ny
 nchen heyyaban / De ynkaab ew zent
 segeenek meltosagara es tyztossegeere
 vagon : kyról wgy mond zent <Beda>
 Bona : Myert az Cristus byzon isten
 es ember . leegyen / yllyk hogy az ew
 dychosegeehöz Alkolmas newezetu lee
 gyen . kyn ky yelentesseek ew zent ist
 ensegeenek ysmeretteseeg . Azonkeppu
 az ew meg alazot zyletot embersee
 gehöz ees Alkolmas newezet adasseek
 Mynemew newezetu leegyen ew iste
 -ny meltosaga zerent wgy mond rola
 zent Isidorus doctor . kyk meg vannak
 yrwan az zent yrasban . ymez neegy
 yeles neweet talallyok . ha hol teeb
 leelettetyk ezek alaa . eztetnek / twd-
 -nya yllyk eloy ; meel newet Crist

us az magass zent kereztffan yelente
kÿwe Math . xv . kÿnek ertelme isten
Masod Adonay . Exodi vj kÿnek ert
elme wr . Harmad . sabaoth . kÿnek
ertelme . seregoknek wra . meel zent
newek yllendók Cristushoz ew isteny
meltosaga zerent . Neegyed kÿ az sydo
yrsban talaltatyk . tetragramaton
kÿ twlaydon az zent haromsaagnak
isteny termeezetÿt ylletÿ . annak oka-
ert nagy eerdemes meltossagus tyztó
letus . es hatalmas kÿt nem yllÿk m
yndden kóz bezeeddel bezeellenÿ hanē
chak zent helyen es ymachagnak yde
-yn . mykoron ayoytatus leelek istenn
-el akar zolanÿ bezeellenÿ ;-
Masod rend belÿ newezetók vannak
kÿk twlaydon valok . kÿk ylletÿk
wr Iesust Cristust . ew zent zyletesee
nek meltosaga zerent . twdnÿa yllik
Emanuel . Esa vij . kÿ zent Ieronim^o
doctornak mondasa zerent magyaraz
tatÿk velewnek isten / Azont yelentee
kÿwe zent Ianus . Io j verbum caro
factum est et habitauit in nobis . Masod
istennek ffÿa . es dauidnak ffÿa Math /
. primo /

{60b}

Harmad . Iesus cristus / ez zent ygheeket
akar egyzerss mynd mongyaak akar
valazzal . mynd twlaydon wr ffÿw
newezet . secundum Albertum . kÿkón ertet
nek az ket termeezetók . isteny es em-
berÿ wrwnkban / ew zentseegeenek
azert meltosagaert gyakortaa zoktok
ezen newezetókkal newezny es hÿw-
nyā eedes zeretetnek okaert . kyról
meeg towaab nÿlwabban zollywnk
Harmad rend bely newezetók ees va
nnak kÿk mondatnak vezeteek zerent
twdnÿa yllÿk . Nazaretbelÿ : kÿ ma
gyaraztatÿk vÿragzonak . annak yeg
zeseere hogÿ soha meg nem herwad .
es myndenkoron ereÿben tarttÿa ew
eedes isteny yllatÿaat / Masod meg
fezewltetót . az nagy bay vÿvasnak
es gyözódelemnek okaert kÿt zenwede
emberÿ nemnek zabadwlasaert .
Harmad . Sydoknak kyrallÿa Io xix
kÿn peldaztateek az nagy gÿalazatoss
aag . es annak wtanna az nagy ffel
magasztalaas . mynd meennÿen . mynd
fóldón . ad phÿl ij / yme azert zerel
mes atÿamffÿay ymaran twggÿatok
az ew eedes zent neweet : hÿwÿatok
koronkeed nagy zeretettel : eedesseeeggel
batoron . ayoytatoson / myndden zÿk
seegnek ydeÿn / Mert zent peter apostolnak
mondasa zerent Cano . [] Nÿnchen
sem mennÿen . sem földón eegÿeb new
kÿben es kÿ myat ember Idwóssee
geet lelhesse / kÿt nekewnk enghe
ggÿen ew zent yrgalmassaga /
Masod tanwsagwnk leezen arrol
mÿnemew nagy haznalatossaga vag-
-yon ez zent Iesus newnek . Doctoroknak
mondasok zerent : myert nagyob zent-
seeghnek okaert az aldot isteny ydew
es eztendónek zamlalasa es forgasa

ez maÿ zent napon kezdetÿk el . es tÿz-
en keth honap wtaan telÿk be wr
istennek el veegezót akarattÿa es zer-
zeese zereent / es embereknek eeletók
re meg aldatot meeg kezdetben / ew
aldot zent neweenek dÿcheeretÿre .
Azert az tÿzen keth honapnak zama zee
rent tÿzen ket zentsseeges haznalatoss-
-agaat

{61a}

Talallÿok zent Irasban ez zent Iesus
neweenek / Elssew mondatÿk istenÿ
zeretettre valo gheerÿedettesseegnek kÿ
ról wgÿ mond Bodogssagus zent Ber .
neÿnek terhes voltabol .. ÿewÿen zÿweeben
az Iesus . onnan zókóllÿeek zaÿaban . ees
ÿme ottan az zent newezetnek vÿlagoss
agara . mÿnden homalÿossaag el tawoz
ÿk . meg wgÿ mond / Semÿ ennekem nem
hallattatÿk eedesbnek . semÿ gÿenÿerÿsee
gosbnek . semÿ zerelmesbnek mÿnt az iste
nnek ffÿa newe / Iesus / De ÿaÿ zerelmes
atÿamffÿaÿ . mÿt mond azokról kÿknek
nem ÿo ÿzew az Iesus new : ÿob mÿnek
-ewnk nem lennewnk es meg halnwnk .
honnem Iesusnaal kÿl lennewnk es eel
newnk . Masod haznalatus gÿmclcche
kegÿes vÿgazztalaas . zent Ber . do . monda
sa zereent : kyról wgÿ mond zent Anselm^o
Mÿchoda az Iesus . hanem Idwózóÿtew
O ÿo Iesus ha en ollÿat tóttem honnan
<es> meltan karhozattra vethetz . twdom hoÿ
az te zent newedeert el nem hattad hon
-nan ennekem Idwósseegót adhatz . harm
ad haznalattÿa bÿneknek meg engheedee
-se . Actum . x . kyról wgÿ vagÿon meg
ÿrwan . wr Iesusról . mÿnd az reegÿÿ
proffetaak bÿzonsagot teeznek . hogÿ az ew
zent neweenek mÿatta . mÿndennek bÿ
ne meg bochattatÿk : vala kÿ ew benne
hyzón / zent Ianus meg azont vallÿa . j .
Io . ij . Neegÿed Aÿoÿtatussagnak edesseege
kyról zent Ber . do . wgÿ mond : Ez aldot
Iesus new : meez embernek zaÿaban
zeep zenghees . fÿleÿben . erwendettesseeg
zÿweeben . eedesseeg elmeeÿeben . O bÿ
zonÿawal . semÿ olÿ ÿghen embernek
lelkÿ gheerÿedettesseegeet ffeel nem ÿnd
-oÿttÿa mÿnt az eedes Iesusnak newezetÿ
Ewtód . ÿmachag<k>nak meg halgatasa : Io
xvj : kyról ennen maga bÿzonsaag . Bÿzon
Bÿzon mondom tÿnektók vala mÿt
en newemben keereendótók en atÿamtwl
aggÿa . tÿnektók . Azert zokta anÿa zent
egÿhaaz mÿndden . oracionak wtanna
ez ÿgheen ez veegeznÿ . per dominum nostrum
Iesum Christum . filium tuum . etcetera . hatod . haz
nalattÿa : tÿztwlatlan zelletóknek el
ÿzeese . Mar . vltimo . En newemben erde
góket kÿwe ÿznek . kyról zamtalan pel-

{61b}

-dakot olwaswnk az zentóknek eeletókben /
Heeted . erwendetes tÿredelmesseeg . Actuum
v . kyról wgÿ vagÿon meg ÿrwan .
mennek vala az zent Apostolok nagÿ ew
rómmel kÿ az . tanachnak elóle . mÿert
hogÿ meltok lettenek volna <..> bozzwsa
got zenwednÿ . Cristus Iesnak neweert

Njölczad . eerdemnek es malaztnak bew
 seeges ýwtalma . kýról wgý mond zent
 paal . j ad Corinthus xij . Senký ýgazan nem
 mondhattya . wr Iesus . hanem chak
 zent lelek myat . az az . ký istennek ma
 lazttýaban vagyon . mert ýollehet az
 býnesek ees newezýeek . de semý erde-
 meet nem vallýaak . Kýlenczed hazna
 betegseegóknak vÝgaztasa . Vnde petrus
 Rauensis . Ez az zent erdemes newezet
 ký vakoknak latast aad . sýketóknak hall
 -ast . santaknak ýarast . neemaknak zo-
 last . hallottaknak eeletót . es emberekból
 myndden erdeghý hatalmat el tawoztat
 Týzed . býllógózeesnek eekósseege . Mert
 az ýo hýw kerezttýeneknek homlokokra
 vethween . nagý dýchóseeg ees eekósseeg
 Iesusnak wrwnknak zent newe . Týzen
 eeggýed . erek karhozattwl valo megh
 zabadoýtaas . Actuum x . kýról wgý va-
 gyon meg ýrwan . Nýnchen eghnek
 alatta eegýeb newezet kýben emberek
 nek Idwesseeg adathasseek . kýról pptha
 wgý mond . Iohel ij . Myndden vala-
 ký wrnak neweet hýwangya . Idwózewl
 Týzen kettód haznalattya . choda teetelek
 nek mywelkódetý . Mark vltimo . Azokat
 kýk en bennem hýznek eellýen ýegók
 kówetkózyk . erdeghóket ýznek . wý nyel-
 wel zolnak : meergós feergeket kezókben
 veeznek . mergós ytalt veeznek es sem
 ýt ew nekýk nem arthatnak . 0 azert
 zerelmes atýamffyay . ký býnnel kýl
 eeltók . az eedes wrwnk Iesusnak ke
 gýes neweet zeretettel emlógesseetók
 kýk kedeeeg býnesek vattok : Cristus
 Iesus neweeben vessetók myndden
 remensegtóket . ha ýffýak vattok Ies
 usnak zerelmes neweeben newekóg
 gýetók . ha kedeeeg veenek vattok az
 ew zent newe mellól el ne tawozya-
 tok . ha erekkee mynd veenek ýffýak
 erekkee el vezny nem akartok .-

{62a}

Harmad tanwsagwnk leezen ar-
 rol . Hogý wr Iesus Cristusnak ew isteny
 zent newe . veeghetetlen ýozagus . es my
 -nden tehetew . mynt meg ýrtaak az zét
 ewangelistaak . Math . vltimo Data est mihi
 omnis potestas incelo et interra / Adwan va
 -gýon ennekem myndden hatalom men
 -ben es földón Habet Mar . ix Omnia possibilia
 sunt credenti / Elezer azert mondaam hoğ
 Iesus Cristusnak newezetý veehetetlen yo
 -zagw . kýnek meltosagaert mynddennek
 mynt hallýa ottan ýmadny es týztólný
 keel .: kýról vgý mond zent paal . ad phýlip
 ij . wr isten ffel magaztataa ewtet Cristust
 myndeneknek felette es ada newet ewne-
 ký myndden newnek felette . hogý Iesusnak
 newe halwan myndden terdek meg hay
 tassanak . meennýeýek földýek : es pokoly
 -ak . es myndden <..>nýelew vallýa . mert
 wr Iesus atýa istennek dýchósegeeben va
 gyon / Masodzor . felette zerelmes aýoýta
 -tussagw : kýról sokat <sok.> zolhatnank ha m
 ýnd az reeghy patriarchakat proffetakat
 býrakat feýedelmeket es kýlemb kýlemb
 zent atýakat elówe newezgetneenk / my-

-nemew nagy lelký eedesseeggel . vartak
az reeghýek . mýnemew zerelmes zýwel
vótteek . kýk lattaak es vetteek : zemeelýe
zerent . twdnýa ýllýk Azzonywnk zýz
anýa maria . Az zent Apostolok . martý
rok Confessorok zent zýzek .. mýnd ez ma
-staný ýdeýglen / Harmadzor . mert istený
týztósseeggel ýmadando / kýról Neemias
pþtha wgý mond . ix . ca° . Az meennýeý
zent seregók teegódet ýmadnak . zent pal
Ebre j . es ýmaggyaak ewtet mýnd wr
istennek angýalý . Mýnemew týztóletes
emberek kózót nýlwan vagýon . Meel
rettenetes az pokolbelýeknek : wgý mond
zent . Iacob apostol . ca° ij Az erdegók <feelýk>
hýzýk es feelýk Negýedzór mert egheez
kerezttýenseegnek dýchóseeg es dýcheeret
Ha ký kerdenee De mý oka hogý az ke
rezttýenek Cristus newról vettenek newe
zetót es nem . Iesus newról . Aranzaýw
zent Ianus reea felel es wgý mond ..
mýert az elssew kerezttýenek sýdosagbol
tamadanak . newezetnek vala Nazaret
belýeknek . De annak wtanna Anthýochýa newó
varosban . ký górók orzagban vagýon val
toztateek el : mýeert az Cristus górók zoo

{62b}

Ýmaran arrol hýwattatnak kerezttýenek
nek Masod . oka . mýert nem hýwattat
nak az Iesus newról . Mert az Iesus iste-
ný new : Cristus keddeeg . kerezt new ; ký
krismawal zentóltetót . ký vytezkódeu
seegnek newezetý azert méltob leen az
kerezttýeneknek Cristusrol newet venný
Mert býzonýawal výtessseeg az kerezttýe
neknek eeletók ez výlagon Iob ij . De wý
leezen hogý az mas výlagon az hýwók . wr
Iesusrol newezetnek . Idwózewlteknek .
Harmad oka . mert mýg ez výlagon eel
-ewnk nem kówethettýók Iesust ew istený
mýwelkódetýben : Annak okaert mýg
zanký vettettónk hýwattatwnk Cristusrol
kerezttýeneknek hogý meg tanwlwan
az ew ýozagýkban valo eeleseet : kówessók
ewtet zent eeleteenek formaýa es peldaýa
zerent kýról wgý mond Cýpprianus . do .
Nem meltan mondatýk kerezttýenek
ký Cristust ýozagus mýwelkódetýben nem
kówetý . O zerelmes atýamffýaý ký nagy
swllýa vagýon ez mondasnak . O vallý
-on hol talalnank mastan olý embert ?
De keerýók ew zent feelsseeges istený ýo
voltaat az ew zent neweenek meltosaga
-ert Ne wtallýon meg . ne vessón el .
ew zent zýne elól erekkee : Aggya zent
malazttýaat hogý awagý tawol kówet
hessek kýert engheggýe holtwnk wtan
ew zent orzagaat erekkwl erekkee Amé .
Wýz kerezthnek Inne-
-peeról .
Ez maý zent Innepnek Epistolaat ýrtta
Meg eredet zerent . zent Esayas pþtha
kenýweenek hathwanad rezeeben . azon
Capitulomnak feýezetýn : meg emle
közween Idwózeýtenk Iesusnak zent zý
leteeseeról nagy lelký erwendetesseeg
gel . es Ierwsemnek varasaat . es ew
kepeeben mýnd tellýes Cristusnak óró-
keet az az . Anýazent egýhazat eedes

ewrewmre es halaa adasra remeýt-
-ween . az vȳgaztalo zent leeleknēk
vȳlagosoȳtoo malazttȳaban es wgȳ-
-mond
Epistola .

{63a}

[0] Ierwsalem kel'' ffeel vyla
goswlllyaal meg . mert el
ȳewt az te vȳlagossagod
es wrnak dȳchóseege
te raȳtad ffeel tamadot
Mert ȳme seteetseegók
el bwroȳttȳaak ez földet
es homalȳossaag neepeket : te raȳtad
kedeeg tamad wr . es ew dȳchóseege
te benned meg lattatȳk . Es ȳarnak
az ȳdegón nemzetók te vȳlagossagod
ban : es kȳralȳok te ffeel tamadot fee
-nesseegódben . Emellȳed ffeel kóróskór
ewl te zemeȳdet . es lassad . ȳme m
ȳnd ezek te hozȳaad gȳewltenek . te
hozȳaad ȳewttenek : Az te ffeȳaȳd me
zzewnnen ȳewnek es te leanȳd
tennen oldaladbol tamadnak . A-
kkoron meg latod : mykeppen beew
ólkódól . es chodalkodól . es kȳwe .
terȳed az te zȳwed órwóndózwēen
mykoron te hozȳaad fordwland te
-ngónek sokassaga ; eróss nemzetss
eeg ȳewend te hozȳad // teweeknek
aradasa el bamol teegódet / Madi
annak es effa tartomanȳok belȳ
dromedariosok . kȳk mȳnd Sabab-
-ol ȳewnek . Aranȳat es temȳent
hozwan es wr istennek dȳcheere
tót hȳrdetween ..-
Sequitur ewangelium festi . cum exposicionibus
Kegȳelmes wr Iesusban Cristusban zerel
-mes atȳamffȳaȳ / Mynt ȳmaran az zent
Epistolanak ewangeliomnak ertelmeeból
meg hallottok es ertóttók . kerezttȳen anȳa
zent eegȳhaz ez maȳ zent Innepót ȳllȳ ha
rom zent istenȳ choda teetelnek meltosagaerth
Elezór kȳ törteneek tamadȳ ez maȳ na
pon . az az . magȳarazo ȳraas zerent Mȳkor
on wrwnk Iesus volna tȳzen harmad
napȳ eedes germek . zȳzesseegnek zȳlótte
Az harom zent keeralȳok nap kelettról
feenes Cȳllagh vezerleese mȳat ȳewēen
-ek harom felee dragalatus aȳandekokkal

{63b}

Tȳztólnȳ es ȳmadȳ : Masodzor . zent Beda
doctor mondasa zerent . harmȳncz eztendó
bel telwee Cristusnak zȳletetȳ wtan . es-
meg ezen napon . wrwnk Iesus Cristus
Az Iordan vȳzeeben kereztsseegót veen .
Ianus Baptista kezetȳl : az ȳdóben ees zent
haromsaag wr isten . meg ȳelóneek ez
vȳlagon . Atȳa wr isten mennȳeȳ zozat
ban . mondwan ez . az en zeretew ffeȳam
ffȳw wr isten . wgȳan ott zemeelȳe zerent
zent lelek . wr isten zeep feȳeer galamb-
nak zemeelȳeben Harmadzor . esmeg
egheez eztendó el mwlwan . esmeg ezen
napon . mȳkoron wrwnk Iesus Cristus
ew zent zȳleȳeewel es tanoȳthwanȳ
wal kȳk akkoron valanak : hȳwattateek
az menȳekzóban . kȳben wólegheen va

la azzonywnk marianak kózel valo
 wnokaŷa : harmad isteny chodaat teen
 feyeer vyzet veeres borraa valtoztat
 -wan : kŷknek <...> mŷatta . wr Ie
 sus Cristus bŷzon isten . es ember meg
 mwataa es ŷelentee ez vŷlaghŷ nee
 pek elót isteny hatalmaat es dŷchó
 segeet . Ioh ij : kŷkból meg ŷsmertetyk
 zerelmes atŷamffŷaŷ . meel nagŷ melto
 ssagus . tŷztóletes . aŷoŷtatus . es bodog
 ssagus leegŷen mŷnd eghee kerezttŷen
 seegben ez maŷ zent Innep . nap .. kŷról
 nagŷ halaa adassal . dŷcheerettel . es
 aŷoŷtatus zolgalattal tartozwnk az
 mŷ kegŷelmes Idwózóŷtenk .. De mŷ
 -ert az elssew isteny choda ŷelenetról
 nŷlwabban emlekózŷk anŷa zent egŷ
 haaz : kŷ ŷelesben ees neezŷ az mŷ
 Idwesseegewnknek elssew tamadat
 tŷaat es fundamentomaat . Azeert
 harom rendbelŷ tnawsagwnk leez
 -en rŷwŷdeden . ez maŷ napon mŷ Id
 wesseeges tanwsagwnkra .
 Elssew tanwsagwnk leezen ar-
 -rol .. Mŷ oka leen hogŷ az kegŷelmes
 teremtó wr isten . ew zent ŷrgalmas
 akarattŷa zerent / Az zeegen Idegón
 nemzetót . Nap kelett felól akaraa
 hŷnnŷa es valasztanŷ / ez zent kerez
 ttŷen hŷttre . honnem ez vŷlagnak
 eegŷeb reeze felól . twdnŷa ŷllŷk
 deelról eezakrol awagŷ nap nŷwga-
 -ttrol

{64a}

Reea . felelween zent doctorok zent Iras
 bol mondwan . hogŷ felette ŷllŷk vala
 wr istennek kerezttŷen hŷtnek elssew
 eredetŷt hŷwnŷa nap kelet felól . ŷm
 ez neegŷ ŷeles okaert az ŷrŷgseeg m
 ŷat tamadot tantorodaseert / Mert mŷ
 -ert nap kelet felól tamada . az elssew
 tantorodasnak esetŷ : gŷlóseeghes vala
 mŷnd istennek mŷnd az zent angŷalo
 -knak . Mert Damascenus doctornak
 mondasa zerent Paradŷchom . hol ott
 az elssew zŷleek veetkózeenek . nap ke
 let felól vagŷon / Akaraa azert wr
 isten hogŷ onnan a''felól tamadna az ŷ
 gassaag es az hŷtnek eeleztese honnan
 az halaal elózór bel feerkózót vala ez
 vŷlagra : Annak okaert wrwnk Iesus
 ees mŷkoron ffelel emelteteek az magass
 kerezttŷfara . hattal fordwla nap kelettre
 Azt peldazwan raŷtta hogŷ ŷmaran em
 berŷ nemnek bŷneet hatha meghee ve
 -tótte volna . es soha tebbee rola meg
 nem emlekózneek . dequo Esa . xxxviiŷ
 proiecisti propter tergum omnia peccata homini
 hatad meghee veteed wr isten ember
 eknek mŷndden bŷneŷt . Habet ps° . L .
 Auerte faciem tuam a peccatorum meis . fordohad
 el te zŷnódet wr isten az en bŷneŷm
 tŷl . Masod okaert . Mert vala hol
 gonossaag tamada eredet zerent ez nŷa
 walŷas vŷlagra . mŷnd nap kelet fel-
 -ól veen eredetót twdnŷa ŷllŷk : luciper
 ott eseek el keweelseeghnek mŷatta
 Adam ewa ott eseenek el enghód
 Etlenseegnek torkossagnak es hew dŷ

chóseegnek mýatta : Az gýlkossaag on
nan tamada . Caýnnak gonoss gýlóssee-
gheenek mýatta . Paraznasaag onnan
tamada . Lameknek mýatta : Az balwa
n isten ýmadaas onnan tamada : Nimus
az az Niniue kýrallýanak mýatta . Telh
etetlen fósweenseeg onnan tamada .
Nemrot wrnak mýatta / kýknek mý
-atta nagýob reeze ez vylagnak el ve
-ze . Wr isten azert ew zent kegýelmes
ýrgalmassaganak mýatta . honnan az
vezedelmes býnnek aradasa tamada .
Onnan akaraa . reea arasztaný az ew zēt
malazttýaat ez vylagra zent pal apos
tolnak mondasa zerent ad Ro vij : Es w
gý leen hogy az ellenzó allatok esmeg ell

{64b}

-enzew allatoknak mýatta vÿgaztateek
meg . zent Gergel doctornak mondasa zēt .
Harmad okaert . mert az elssew atok on
nan . tamada : mýkoron wr isten emberÿ
nemet meg atkozaa es paradÿchombol
kýwe ýzee . mondwan . Atkozot leegÿen
az föld te mwkaad wtan . Gen iij . Vÿ
zon ellen azert akara wr isten hogÿ
esmeg onnan tamadna erek aldomaas
emberÿ nemnek ffýara / Az<.> okaert ez
maÿ napÿglan ees az Sýdok nap nÿw
gattrra ýmatkoznaak : Az zerechenek deelre
Az kerezttÿenek kedeeeg nap kelettre : mÿ
eert az ýgassagnak feenes napÿa Cris
-tus Iesus mÿnekewnk nap zerent tam
-ada . kÿnek zent hÿtÿben eelewnk ez
vylagon . az okaert akaraa wr isten . az
harem . zent kÿralÿokat ees . istennek ýs
meretÿre hoznÿ . secundum damascenum .
Neegÿed okaert Ez vylagon valo nÿel
weknek meg haborodasaert kÿról wgÿ
vagÿon meg ýrwan Gen xj : Mÿkoron
az vÿz ózónnek wtanna lattaak volna
Noenak ffÿaÿ hogÿ bekeseeg volna / tana-
chot tartanak hogÿ ha meg ollÿan ve-
zedelem lenne ez vylagon . meg ohat-
naak magokat / Sennaar newó varas
mellet kezdeenek eegÿ tornÿot raknÿa
hogÿ az teteÿ az eghet eernee / Megh
tekeentee wr isten ees ember ffÿaÿnak
eztelen bolondsagokat es meg haboroÿ
taa nÿelwóket hogÿ eeggÿk nem ertÿ
vala masÿknak zawaat akarattÿaat /
Azt lathwan el hagÿaak es newezeek
babelnek az az róbógó . kÿt annak wtanna new-
ezeenek babÿllonÿanak // mastan kede
egh ýmaran nevezÿk babylo tornÿa
nak : Es wÿg leen hogÿ mÿnd ez zeeles
vylagon el ozolanak . kÿ mÿnd ew
nÿelwe zerent / Wr isten azert meg
azt tewee hogÿ kÿk akkoron ez ozlottak
vala . Cristus Iesusnak zent hytÿ mÿat
esmeg eeggÿee lenneenek / hogÿ len-
-ne eegÿ nÿaÿ es eegÿ paztor Cristus
ýme azert zerelmes atÿamffÿaÿ lattÿ
atok mÿnemew chodalatus az istenÿ
bólcchesseeg / yme hallÿatok mÿ oka
leen ; mÿeert az kerezttÿensseegh hywattateek
nap kelettról az harem zent keralÿokban

{65a}

Masod tanwsagwnk leezen arrol

Mýkeppen es mýnemew zandekkal
 es zýwel leelekkel . kereseek az harom
 zent kýralýok . Cristus Iesust Istennek zent
 ffýaat /. Harom lelký Idwesseegees wtat .
 es twlaydonsagnak ýozagaat leelýk reea
 zent doctorok . kýknek mýatta . mýkeent
 akkoron erdemleek meg leelný az ha
 -rom zent kýralýok . Azonkeppen mastan
 ees azon zent lelký ýozaggal keresween
 erdemlýk meg leelný mýndden aýoy
 tatus lelkew neepek : Elezer azert keres
 eek . gheerýedetes awagý keewanatus
 zýwel leelekkel . kýról wgý mond zent
 Ger : do . super illo ps° . Ignis añ eñ prece
 -det ; ýllýk es zýkseeg . hogý az olý em
 bernek lelkeet kýwanatus gheerýedetess
 eegnek týze elól veegýe howa Cristus
 akar ýewný / Azonkeppen mýnt az his-
 toria mongýa gyorssak valanak ez Iam
 bor wrak ha hol es mýkoron / Ballam
 proffeta . mondasa zerent az nagy zyletót
 kýralt meg talalhatnaak : Es mýnt la
 ttaak volna az Cýllagnak tamadasaat
 towabbaa semýt nem keseenek de azon
 nal wtra eredeenek / kýról wgý mond
 zent Ber do . meg ýsmertetyk hogý ez zét
 kýralýokban erósst zeretet volt : mert
 nagy hertelen es sýetettel fwtnak vala .
 Cristus kýralhoz . O zerelmes atýamffýaý
 vallýon ký vagýon mastaný ýdóben
 ký eellýen týzes zeretettel zeresse wrw
 -nk .. es keresse kówesse . ký mýnd ezee
 ben veegýe magaat .
 Masodzor . kereseek . alhatatoson es vee
 gre az az ; addeeg meg allanak . meg nê
 zóneenek / mýg nem leleek . dequo Mat
 xxiiiij . Qui perseuerauerit vsque in finem hic
 saluus erit / kýról wgý mond zent Ger
 O býzonýawal nagy istený malaszt nağ
 aýandeek ha hol vagýon ký az el kez-
 dót ýoban veeghýg meg maradhat .
 Annak okaert ez harom nemes wrffýak
 veegre kereseek . wr istennek zent ffýat
 menýnek földnek aldot kýrallýaat es
 erdemleek meg leelný . hogý kekeellettó
 -sók lettek leegýen az kereseesben / megh
 ýsmertetyk / Mert sem helnek mezze vol
 ta . sem wtnak nehez volta .. sem herod
 es kýralnak feelelme sem pokolbelý

{65b}

Erdegnek wtannok valo olalkodasa . Sem
 az zýletót germóknak awagý zýleýnek zegheen
 seege . es alazatosaga . az el kezdót ýgýekó
 zettewl . ewket meg nem banthatta ; M
 ert wgý mond zent Ger : do .. az aldot zýletót
 magzatnak malasztýa : ký ewket helýek-
 ból . ký ýndoýtotta vala . ew . tanoýtýta vala
 mýnt ýarnanak . es mýt tenneenek .
 O zerelmes atýamffýaý . hallýok zent
 Gergel . do . mýt mond . az mastaný rest
 twnýa kerezttýenekról / Sokak vannak
 mastaný ýdóben kýk eegý kewes aýoyta
 tussagból . awagý zereteból . kýwansagból
 awagý feelelemból ýot kezdet : peniten
 cýara ýndwlnak .. De ýaý . testhek gyar
 losaga mýat . es az garazda ellenseeg-
 nek kesalkodasa mýat . hamar veegre vý
 zýk el fogýlallýaak / De semý haznaat
 nem vezýk . mert nem maradnak vee

ghÿg meg az el kezdôt yoban / Azert m
ongÿa . vala hol meg allottaal . ott el .
vezteel . kÿ mynd ezeeben veegÿe mÿt
akar mondanÿ
Harmadzor kereseek az harom zent kÿra
lÿok Istennek zent ffÿaat . Alazatussaggal
ÿme zerelmes atÿamffÿaÿ / kÿt mastanÿ ydó
ben mynd ez zeeles vÿlaag wtaal es zeme
remseegnek bolondsagnak . poklossagnak .
es semÿnek ÿteel az zent alazatosagnak ÿo
-zagaat . nÿlwan leelettetÿk ez nemes ffÿr
ffÿakban Cristust keresween . ez zent hatal-
mas kÿralÿokban istennek zent ffÿaat
keresween . Ha azert ÿozaag nem volna
bócch . ecc . iij . Ne mondanaa . <..> menea
wel nagyob es tÿztóletesb vagÿ . annawal
ÿnkaab meg allazÿad temagad . es istennek
elette malasztot leelz .. Idwózóÿtenk meg
wgÿ mond . Math xj : Tanwllÿatok en tew-
lem . mert kegÿes vagÿok es alazatus zÿw
Ha hatalmas ÿozaag nem : soha Isten ffÿaat
keresween . annak mÿatta meg nem leelhet
neek ; Ha wr istennek kellemetes nem
volna . zent Ger . do . rola azt nem mondanaa .
Soha senkÿ alazatussagnaal kÿl Cristus Ie-
sushoz nem ÿwthat . O azert zerelmes atÿ
amffÿaÿ Alazatus Cristus Iesusnak alaza-
tus zolgaÿ . tanwllÿatok meg ez nemes
Idwósseeg . leeló regulaat . es keresseetók
wr Iesust ez fólewl meg mondot ÿozagok
zerent . az zent kÿralÿok peldayok zerent .

{66a}

Harmad tanwsagwnk leezen ar
rol / mÿkeppen ez harom zent keeralÿok
tamadanak es ÿeweenek Betleemben
Cristust kÿralt harom fele kÿralÿ ne
-mes aÿandekokkal ÿmadnÿ es tÿztólnÿ
ez maÿ Istorianak bÿzonsaga zerent /
Magÿarazo doctoroknak mondasok zerét Va-
la reeghÿ ydóben . twdnÿa ÿllÿk / mÿnt
az nagy Cronicaban ÿrwan vagÿon . wr
ffÿÿ zÿletetnek elótte . ezer . zaaz . tÿzen
eegÿ eztendó taÿÿan / Az Izrael ffÿaÿn
-nak egiptombol kÿ ÿewetelóknek ÿdeÿn
eegÿ Ballam newó varasolo pptha .
Madÿan orzagban . Az Iordan vÿzeen
ek twl maas felól nem mezzee : kÿnek
lataas zerent wr isten meg ÿelentótte
vala az Izrael nepeenek zentsseeges v
-oltaat : kÿ meg vagÿon ÿrwan Numeri
xxiiij . Es mÿkoron meg ÿsmertte volna
leelekben hogÿ . az messÿas eew kózzóló
zÿletneek . ÿewendót zola rola mondw
an . Orietur stella ex Iacob . et consurget
vir de Izrael . Habet De izrael erit qui duetur
Cÿllag tamad Iacobnak nemzeteeból es
ffÿrffÿÿ ÿew kÿwe Izraelbó es ez kórwl
valo orzagokat mynd el pwztoÿttÿa /
Esmeg wgÿ monda . Izraelból tamad
kÿnek wralkodnÿ keel . kÿn magÿaraz
tatÿk wr Iesus Cristus . kyról wgÿ mond lÿray
Mÿklos doctor . hogÿ ez harom zent kÿra
lok voltanak . zarmazwan es Ballam
proffetanak nemzeteeból . kÿk bÿzonnÿal
hÿtteek az Cÿllagnak ffeel tamadasaat
Izraelnek fóldeen . Annak okaert ennen
kóztók tanachkeppen el veegezteteeke vala
hogÿ . vÿgazanak mynd halalÿg . es a
zonnal tÿztósseeggel menneenek hozÿaa

es magokat neký meg alaznak / wgý
ees leen a''mýnt az ýo zandekot akaratot
el veegezteek vala ; mert býzonýaak tw
ggýa wr isten kýk ew hozýaa tartozook
es ýmaran ew bennók az ýo
akaratot Coronazýa vala :. Meel'' eeýel
azert Cristus Iesus zýleteek akkoron ewk
výgýaznak vala / es mýnt Iudanak fólde
felól az feenes cýllagot lataak ottan meg
ertekózeenek raýtta hogý az volna . mert
Crisostom^o mondasa zerent az Cýllagban
eegý zeep feenló aran kerezt fýg va
la . es zolwan az keralýoknak monda . zý
letót ez maý napon sýdoknak kýrallýa . ký

{66b}

Mýnden nemzetóknek wranak hýwatta-
-týk mennýetók el azert Iudanak fóldee
ben es meg talallýatok ewtet / Azt halw
-an annal ees nagýob erewmben leenek
hogý mýnnden kywanatossagok bel tellýe-
sódót volna / Ottan azert el eredween es
az feenes cýllag elóttók ýew vala . az eg
nek kózepótte . eeýel ollýan feenes mýnt
nappal . es týzen harmad napon Iutanak
Ierwsalemben / es azonnal . az cýllag el
enýeztee magaat elólók / Annak okaert
kerdózýk vala az varasban . ha ký twd
naa hol zýletót volna az sýdoknak
kýrallýa / Leen kedeeeg az wr istennek aka
rattýa . hogý az kýralý varasban Cristus
zýleteeseenek hýre lenne / towabbaa hoó
az ýewendó mondas Esa :. [] ýrastwdo
doctoroknak latattýok zerent kýwe nýlat
-koztatnak : nagýob býzonsagnak okaert
Mýkoron azert . mýnt ollýan nagý w
rak feýedelmek . herodes kýralhoz mente
nek volna twdakozwan raýtta / ottan
meg haborodeek raýtta herodes mýnd az
Ierwsalembelý wrakkal .: es zeep zonak
alatta meergót gondola . ut mýnt meg
twdhatnaa . ottan meg ólnee . wrasaga
nak feelelmeeben / Es alnoksaggal m
onda nekýk meennýetók el twdakozýa
tok meg raýtta nýlwan . es ýzennýeetók
meg ennekóm . hogý en ees oda ýeween
ýmaggýam ewtet . De nýnchen bólch
-eseeg . nýnchen alnok tanach . wr isten-
nek ellene / Mýnt az kýralýok ký-
we halattanak volna Ierwsalemból .
azonnal eleýgben kele az fenes Cýllag
es atwan nagý erewmben leenek raý-
tta . es mýkoron kózelgetneenek Bethlem
felee nagýon kezde zýkrazný az Cýllag
wgý mýnt ewrómet ýelentene . es
meg alla ott az haaz felót hol az
zýletót Cristus kýral vala ew eedes zýz
zýleýeewel . Es . mýkoron : secundum simo . delass .
azt hallotta volna azzonýwnk maria
ottan oleeben vewee az zeep Iesust .
Es azonkeppen . be menween nagý istený
feelelemmel . alazatussaggal aýoýtatuss
aggal . es týztósseeggel . mýnt lataak
azonnal meg ýsmereek . hogý býzon ký
ral es býzon istennek ffya volna

{67a}

Mert nagý istený fenesseegót latnak
vala ew zent orcaýabol zarmazný : Annak
okaert ottan terdókra le esween ýma

daak ewtet . nagy lelký eedesseegghele
es kenyhwllatassal : es myndenyk kera
ly ayanekkal . ayanekozaak Arannyal
mynt kyralt : temyennel . mynt istent
es kenettel mynt halando embert .
Es azzonywnk zyz maria el fogadaa tew
lok ew ayanekokat . halaat ada ewnw
kyk hogy ollyan tyztosseegot tottenek
volna ew zent ffyanak . es meg vyzgaz
talaa ewket hogy meg maradanak
holtyg az ew zent ffyanak hityben es
zeretetiben . ky veegre nem lenne el
feledendo : Annak wtanna bwlchw
veetellel zallasokra meneenek . es azon
eeyel zent angyal yeloneek nekyk alm
okban hogy ne menneenek herodes ky
ralhoz .. Annak okaert mas wton tereen
-ek orzagokban . nagy erewmmel es
bekeseeggel . halaakat adwan mynde
nen wr istennek / wgy mond rola zet
Gergel doctor . Nagy Idwesseegewnkn
ek peldayara zorzee lenny wr isten
ez harom zent keralyoknak mynd y-
arasokat . <.> mynd aldozattyokat es m
-ynd ymasoknak zeer tartasaat . hog
my ees azonkeppen tyztolllyok . ymaggyok
es peldazerent . kowessok yozagus ee
letwnkkel es mywelkodedetewnkkel .
Elezor aldozwan ewneký aranyat
kyn az isteny es atyaffywy zeretet er
tetyk . Masodzor aldozywnk temye
-nt azaz eedes ayoytatussagot kyról
zent dauid .pptha . dirigatur oratio mea etcetera .

Harmadzor aldozywnk Myrra ke
netot kyn magyarasztatyk testy nya
walyassagnak meg foytasa / mert az
myrra kenetnek oly hatalma wgon
hogy az meg kent testot ew vele
myndden rotadandosagtwl bydesseeg
tewl / es feerog ragastwl meg otalm
azyä / Kyn ertetyk az zent penitencia
ky azonkeppen embernek leelkeet m
ynden vezedelemtwl es halalnak
feerghetewl meg otalmazya es tarttya
meel nemes lelký yozagoknak al

{67b}

dozattyä felette kedwes es kellemetes wr
istennek . es mynekewnk haznos dyche
retes es Idwesseeges . kyben tarchon
meg az kegjelmes wr isten az ew zet
neweenek meltosagaert ew zent zy
leyeenek zerelmeyeert es az harom
zent kyraly Confessoroknak emleköze
-ttyokeert erekkewl erekkee Amen .
Wyz kerezth Innepe ke
zoth valo vasarnaprol
Ez may zent Epistolaat yrtta meg zent
paal apostol Roma yaknak yrt leweleenek
xij rezeeben .. mel epistolanak elotte emlekó
zyk az isteny foghatatlan bolcheseegról .
mondwan . O isteny bolcheseegnek es tw
domannak meelsseeges kazdagsaghý . meel
meg foghatatlanok ewneký yteeletý . es
yaratlanok ewneký wtaý : Ezen zent y
gheeknek wtanna yrya ez may zent
Epistolaat kyben teezen tanwsagot myke
ppen . ez vylagtwl magokat meg von-
gyaak testoket istennek zentolllyeek / Es ne
hannyaak vesseek ezoket ez vylagh yakban

de az mennyeiekben . es istennek ysme
retyben akarattyaban / myert istentwl
vagynk mynd test zerent mynd le
lek zerent / Meel regulabol myndden
kerezttyen ember mastan ees tanwsa
got vehet . es eeletnek moggyaat
Epistola

[K]erlek tytoeket atyamffy-
ay wr istennek yrgal-
-massagara . hogy tarch
atok ty testotoeket eelo
aldozattra : zentsseegre
istennek kellemetteseegere okosság
leegyen ty istennek valo zolgalattok
az az bynneel kyl . Es ne akarjatok
hasonlattatny ez yelen valo vylagh-
-oz : de wywlljatok meg ty wy eelettó

{68a}

Ennekem mynd nyayatokra kyk ty
kóztetók vannak ne ezeskódný ann-
aal feellýeb mynt ýllýk / de ezeskódný
yozansagra / Es kynek mynd mykepp-
en wr isten<. > oztotta ygaz hytnek me
-rtekeet / Mert mykeppen ýllýk la
tný . hogý eegý testben . sok rendbelý
tagwnk vagyon . es az sok tagokn-
ak nem eegy mywelkódetók vagý
-on . azonkeppen nagý sokan eegý tes-
tók vagýwnk Cristusban . mynde
newnk kedeeg eeggýk masýk tagh-
ya . my wrwnk Iesusban cristusban
Azon eedes kegýelmes wr Iesusban Cristus
ban zerelmes atyamffyaý : Myert . mynt
meg hallook : az zent Epistola . az zent ee
wangelionnal . lelký ertelem es tanws
ag zerent egýmas mellet yarwan . twd
nya ýllýk yo tanachot adwan ember ffý
aynak . Idwósseegókre / mert az zent ewa
ngeliom alazatussagra yndoýtwan
Annak okaert . wr istennek zent malaz-
ttýanak segheedsegeewel : ez may napon
Az zent yrasnak ertelmókból harom rend
bely tanwsagwnk leezen . my Idweseege
enk melle<e> rywýdeden
Elssew tanwsagwnk leezen arrol
My oka leen hogý az zent ewangelionnak
ertelme zerent Wr Iesus el marada ew
zyleytewl Ierwsalemben . Awagy my
oka leen hogý az eedes zyý anya maria
Az wr istennek ynnepe es tyztósseege na
pyan / ydeyn es helyeen el teeweztee es
el veztee ew zerelmes zent ffyaat es iste
nnek zent ffyaat . Awagy mykeppen
lehetekýt ollyan yghen zeret vala es
kyre . felette nagý gondot / zorgalmas vý
gyazast vysel vala ; hogý el vezthetnee
Ha zerelmes atyamffyaý reea akarwnk
gondolny choda dolog leen : De okanaal
kyl sem leen / mert az eedes Idwózóytew
Atya istennek zent kyraal ffya / a'mynem
-ew enghedelmes hagýot dologeert yewt
rola .. azert mongya zent Agoston doctor
Omnis Christi accio est nostra instantio . Cristus
-nak myndden dolga . mynekewnk my
-nd tanwsagwnk ; Azert ez may dologok
ees mynekewnk mynd tanwsagwnkra

{68b}

Kówetsseegewnkre . es eeletewnknek pel

dazattýara . leenek .. mýnd hogý Cristus
el marada . es az templomban meg lee
letteteek . Mýnd hogý az eedes zýz anyá
maria nagý sýralommal es keserwes
banattal keresee / Doctoroknak azeert m
ondasok zerent . lelký peldazat keppen Nağ
sok kerezttýenek . ýmez neegý keppen vezttýk
es teeweztýk el Cristus Iesust Istennek
es az zýz marianak zent ffýaat Elezer
výgassagnak es erewmnek ýdeýn napýan
awagý . Inepóknek týztóletes napýaan
Mert heetkóz napon mýkoron . ember do-
logban foglallýa magaat / Cristust el nē
vezttý mýert az ýdóben nem zokot gon-
ossag wtaan ýarný : Azonkeppen habo-
rwsagnak ýdeýn sem vezttý el . de ýn
kab Istenhez zokot ember akkoron remeen-
kódný essedózný . mýnt az zýz maria ees
Egiptomban . fwtwan nem veztee el . de
az ýeles Innepnapon . Azonkeppen az n
ýawalýas eztelen neepek Innep napon
vezttýk el mert az ýdóben . hattra . hagýwan
az istený zentólt napot . sok kýlemb ký
lemb gonossagokban / lakozasban Iateek
-ban . ꞗc foglallýaak ennen magokat / kýk
mýatta ýnkab wr istennek bozzwsagot
teeznek . honnem týztósseegót 0 zerelmes
atýamffýaý . nem twdom mýt zollýak
ha meg tekeentttýek ez mastaný výlag
nak eeleteet . hol leelhettýek meg az
teremtó istennek valo týztósseegót . ký
mýnd ýol meg lassa magaat . mert ha
mar az zam veteesre vonznak feýenkeed .
Masodzor el vezttýk az aldot Iesust Crist
ust twdatlansagnak mýatta . mýnt Ioseph
es az zýz maria . kýk ýngen sem twdaak
howa leen akkoron az eedes germók ies'
mastan ees benne vagýwnk ez eellýen
veetókben . Esa . v . wgý mond proffeta
mýat az wr isten / Annak okaert výte
teek fogssagban az <..> en neepem . mert
nem leen twdomanýok . kýk kedeegh
mýndenestwl fogwan twdatlanok . wğ
mond rolok . Ignorantes ignorabuntur .
Az twdatlanok erekkee twdatlanok leez-
-nek . Zent Gergel . do . meg wgý mond
Ha kýk azt nem twggýaak mý az iste-
nee istentwl nem twdatnak / es az oll
ýan eztelen bolondoknak : az keenban
leezen bólcccheseegók es ott kezdnek
ohaýtany fohazkodný . bólch mondasa
zerent Sap . v . Annak okaert otalmaz-
ný keel mastan az wr istennek malazttýaat

{69a}

[[[]]]

{69b}

[[[]]]

{70a}

Domus mea Domus orationis vocabitur
dicit dominus . Az en hazam ýmacchagn
ak hazanak hýwattatýk azt mongýa
wr isten . Az ýo ffýat azert . mýnden
koron ew attýanak hazanaal keel keres-
-ný . mert ott lakozýk ew . mýnt ennen
maga wr isten býzonsagot teezen rola

Leuitici [] En magamnak zentóltem ez
helt . hol ott lakozom embereknek ff
ÿä kózót ez wylagon / Meltan aze
rt wrwnk Iesus ees . mÿnt ÿnkaab
gÿakortaa meegÿen <vagyon> vala az
Istennek templomaban / es ott ÿmagg
-ya vala ew zent attÿaat ez vÿlagert
kÿben mÿndden kerezttÿen embernek
peldaat ada . ewtet kówethnÿ . ha <..ÿ>
istennek es az ew zent ffÿanak akaratt
ÿa zerent akar eelnÿ . d . q . ha kÿ
kerdenee . ha mÿnden koron es zenetlen
keel ee keresnÿ . awagÿ alkolmas ÿdóben
Doctorok az zent ewangeliomnak ertel-
me zerent reea . felelnék . hogÿ Azzonÿ
wnk zÿz anÿa maria peldaÿa zerent
harmad napÿg keel keresnÿ . es megh
leelÿ : Elssew nap . zent penitencia
tartasnak ÿdeÿ ; Masod Istenÿ ÿrgal
massagnak ÿdeÿ . harmad . istenÿ zent
malaztnak ÿdeÿ . vala . vala mÿg
ezek vannak . leeznek . es leelettetnek
ez vÿlagon addeeg keel keresnÿ : Erról
zool Esayás ,pptha ca° . lv .. keresseetók

wr istent mÿg meg leelhetÿtók . hÿw
ÿatók ewtet mÿg kózel vagÿon : az fó-
lewl meg mondot harmad napÿg
es neegÿed napra kelween . az az iste
nnek ÿgÿeeretÿ zerent meg leelettetÿk
az erek dÿchóseegnek bodogssagaban .
De ÿä vÿzon ellen kÿ<k> eett az fólwl
meg mondot valasztot ÿdóket el vez
-tÿ el mwlattÿa / es halalalara hag
gÿa penitencia tartasaat . gÿonasaat
es ÿo teeteleet : testamentom zerent
meg hagywan hogÿ sokat aggÿa-
nak leelkeert holta wtan / kÿneel na
gÿjob . balgatagsaag nÿnchen ember
ffÿä kózót . peldaat veet rola zent
Beda doctor : Vala Angliaban egÿ
kazdag ember . mÿkoron halalara ÿw
tot volna . lataa haat az pokol aÿtaa
nÿtwan vagÿon / Es nagÿon meg rett
ene raÿtta / Mÿkoron bÿztatnaak ewtet
hogÿ wr istennek ÿrgalmassagaban b
-ÿzneek . es istenben vetnee remeensegeet

{70b}

Monda a 'mÿnt lehete . O keesen kóltem
el mwl az ÿdew . es azonkeppen erek
kee el karhozeek / ÿme azert zerelmes
atÿamffÿä . mÿkeppen vezedelmes
kÿ az zent penitencianak . ÿrgalmass
agnak es zent malaztnak ÿdeÿt el
veztÿ . De keerÿók wr istent . hogÿ az ew
zent neweert . zent zÿleÿeenek zerelmeert
ne vÿgÿen mÿnket az gonoz kethseeg
nek restseegnek twÿasagnak . kótelee
ben esnewnk : De tarchon meg az ew
zent malazttÿaban . mÿnd eeletewnk
ben mÿnd halalwnknak ÿdeÿn .
Harmad tanwsagwnk lezen wÿz-
kereztnék octawaÿarol . hol ott emlekózÿk a-
nÿazent egÿhaz . wrwnk Iesusnak kerez-
-segeeról : Az Iordan vÿzeeben . zent Ianus
baptistanak keze mÿat : Mÿert kedeegh . kÿ
walt keppen . valo ewangelioma vagÿon
az istenÿ tÿztósseegnek . eerdemnek . es lel
kÿ Idwósseeges tanwsagnak okaert meg .
latnwnk magÿarazwan -

Ez maÿ zent ewangeliomot ÿrtta megh
 zent Ianus ewangelista . ca° j . kÿnek ere
 dete leen / mÿkoron . wr Iesus . es zent Ia° .
 baptista zyletetnek wtanna volnanak
 xxx eztendóben kelween / Nap ÿaras zerét
 kedeeg ez mastanÿ Idóben . meel zent e-
 wangeliomnak elótte az zent ewangelista
 emlekózÿk arrol . mÿkeppen az sÿdo feÿe
 delmek es ÿras twdo doctorok kÿ men-
 ween zent Ianushoz az Iordan vÿze
 mellee kerdózneek mÿt kereztólne es ha
 ew volna az Cristus es az messÿas kÿ
 ÿewendó volna az reeghy veen atÿak
 -nak ÿgÿeerettÿek zerent : Es mÿkoron
 nÿlwan valo bÿzonsagot tett volna
 mÿnd ennen magarol . ky volna . mÿnt
 az istennek ffÿarol . hogÿ el ÿewt vol-
 -na . Masod napra kelween annak
 wtanna kówetkózÿk ez maÿ ewan^m .
 Wÿz kerezth Octauaya-
 nak Ewangelioma
 AZ ÿdóben lataa Ianus
 iesust hozÿaa ÿewnÿe
 monda : yme istennek
 barana . ÿme kÿ el .

{71a}

Veezÿ ez vÿlagnak bÿneet : Ez az
 kÿról mondam . En wtannam ÿew
 ember . kÿ en elettem lett . mert en
 nalannaal eleeb valo . es en nem
 twdom vala ewtet . De hogÿ kÿ ÿe
 -lentetneek Izraelben annak okae
 -ert ÿewttem en vÿzben kereztólnÿ
 Es bÿzonsagot teen rola Ianos m
 ondwan . Mert lataam az zent
 lelkrét le zalwan mÿnt galam-
 bot menÿból . es raÿtta marada
 es en nem twdom vala ewtet : de
 kÿ enghem kereztólnÿ kÿlde : ew
 mondaa ennekem . Vala kÿn la
 tandod istennek zent lelkeet men
 nyekbó le zallanÿ es raÿtta ma
 -radnÿ ew az kÿ kereztól zent lee
 lekben : En azert lataam es bÿ
 zonsagot teek rola .. Mert ez az
 bÿzon istennek ffÿa .-
 Yme zereimes atÿamffÿaÿ meg hallok
 ez zent octawanak ewangeliomaat b
 ewtew zerent : kÿnek ertelmeeból mÿ
 Idwesseegewnk mellee ket rendbelÿ
 tanwsagwnk leeznek rÿwÿdeden .
 Elssew tanwsagwnk leezen arrol m
 ÿkeppen wrwnk Iesus Cristus zerzee
 fundamentü zerent az zent kereztseeg-
 nek moggÿaat : kÿre annak wtanna
 az zent tanoÿthwanÿokat meg tanoÿ
 -taa . hogÿ ewk ees kereztólneenek nee
 peket . Reea felelween zent doctorok
 ÿelessen Rik . wgÿ mond . Neegÿ
 ÿeles dolgot teen Idwózeytenk Iesus
 ew zent kereztseegeenek ÿdeÿn Elezór
 hogÿ az vÿzet meg zentólee ew zent
 testeenek ÿlleteseewel / eett wgÿ mond zent
 Beda . soha az kerezt vÿz mÿnekewnk
 semÿt nem haznalna . ha cristus ew
 zent kereztseegeewel meg nem zentólte
 volna . Damasten° meg wgÿ mond
 Akara Cristus meg kereztólkódnÿ nem
 ew zÿkseegeert : De hogÿ neepekneg ke

reztseeget meg zentólnee : Veen ked
eeg kereztseegót az zolgatwl az nagy
hatalmas wr . hogý ne wtalnook meg

{71b}

Mý az felseeeges wrwnknak kereztseeget
es hýtýt reank venný . wgý mond zent Agos-
ton doctor : Azon kereztseeggel kereztólteteeek
meg zent Ianus baptista . mondwan Cristus-
nak . Ennekem te tóled kel meg kereztóltet
nóm es te ýewz en hozýaam : Towabbaa
azon kereztseeggel kereztólteek meg azzon
ýnk zýz . es mýnd az zent Apostolok
zent Ber . do . mondasa zerent hogý az Cri-
stusnak taghýaý lehetneenek . es istennek
orzagabol kýwe ne hasonlananak . Masod
dolgot teen hogý az kereztseegnek fonda-
mentomot vete . 2m Rik : verbo et facto .
mýnd bezedeewel . mýnd teetemeenyewel
Harmadzor mert annak wtanna : az ew
zent tanóytwanýnak mýatta paranholaa
ký hýrdetný . mýkoron ewket ketten ketten
el kýldózee kereztólný . Negýedzór : azon
kereztseegót kyt zent halalanak elotte
bezedeewel mert zertzót vala . zent halalaa
wtan meg Confirmaalaa : mýnt Idwóss
eegnek zýkseeges wrwossagaat . zentsseeg
nek es paranholatnak alatta bel tellýe
sóýtený . mondwan . Ioh xix . Ite docete
omnes gentes baptizantes eos . 7c . mennýe
tek el . tanohatok mýnden neepeket awaý
nemzetóket meg kereztólween ewket .
atýanak es ffýwnak es zent leeleknek
neweeben : Vala kýk azert ez eellý ke-
reztseegnek kýwle vannak eelnek es leez-
nek ketseegneel kýl erekkee el karhoznak /
0 azert zerelmes atýamffýaý mýnemew
nagy halaa adassal . dýcheerettel es zol-
galattal tartozwnk mý az eedes wr iste-
nnek hogý mýnekewnk enný ýot en-
ghedót eernewnk :-
Masod tanwsagwnk leezen arrol
Mýnemew haznalattýa vagýon az
Cristus Iesustwl vett kereztseegnek . Doct
toroknak mondasok zerent hat ýeles Id
wesseeges haznalattýaat talallýok zent
ýrasban . Elssew . zent leeleknek ýewe
telý : mýnt az zent ewangeliom mongýa
hogý Cristus Iesusra ees reea zalla ew
kereztseegeenek ýdeýn . Masod . az artat
lansagnak meg adasa es býnnek el mo-
-sasa .: Az oka hogý Cristusra . zeep feýeer
galamb kepeeben ýewe az zent leelek
artatlansagnak ýegzeeseere . Az oka . zēt
Agoston doctor mondasa zerent hogý

{72a}

[[[]]]

{72b}

[[[]]]

{73a}

Elssew Menýegzós
Vasarnapnak Epíst
Ez maý zent Epistolaat ýrtta meg z-
ent paal Apostol Romaýaknak ýrtt
leweleenek týzen kettód rezeeben . es

kówetkózýk rokon wtanna . ez el m-
 -wlt vasarnapnak Epistolayanak /
 Mýkeppen kedeeeg ez maý zent ewan
 -geliom es epistola egý mass mellet
 járýanak keel meg twdnwnk . M
 ert az zent ewangeliom zool : mee
 nyekzónék . zentssegeeról . kýben w
 -ew <.>legh<.>een Cristus Iesus istennek
 zent ffýa . es kýben vÿzet borraa
 valtoztataa : kýn zent paalnak mon
 dasa zerent ertetnek az lelký m
 eenÿzók : kýk vannak es leeznek
 az ýo hÿw leelkóknek es Cristus
 Iesusnak eeggýesewleesók kózók : týz
 ta zÿesseegnek es istenÿ zent zere
 tetnek mýatta az az leelký nemes
 ýozagoknak atala . meel lelký ýoz
 -agokrol emlekózýk az zent Apostol
 ez maý Epistolaban . mondwan .
 Epistola .
 [A]Týamffýä . kýknel
 istennek aýandeký
 vannak malazt ze-
 rent . ký týnektók a
 datot kýlemb kýlemb keeppen
 Awagý ýewendó mondas ýgaz
 hýt zerent Awagý zentsseegókn
 -ek zolgaltatasa . zolgalatban .
 Awagy ký tanoýt twdoman ze
 rent Awagý ký mast ýora ýnt
 ýntees zerent ; ký adakozýk eeggýe
 -gýewsegben ; ký paranchol zorgalm
 -atosságban : ký kenýewrwl erwónde
 -tesseegben : zeretet tette<s>tósseegnel kyl
 el tawoztatwan a'' gonozt ýohoz ra
 -gazkodwan : Atýaffýwÿ zeretettel e
 gymast zeretween . Týztólettel egý
 mast elól veween : zorgalmatosság-

{73b}
 ban nem restók ; leeleekben bwzgek
 wr istennek zolgalok : remeenseegb-
 -en ewrwóndetesek . nyomorwsagban
 týredelmesók : ýmacchagban keese-
 -delmesók . zentóknek zýkseegókben
 egýelósók : zallastartasban elewe-
 n<ý>ók : ýot mongýatok týteket ha
 borgatoknak . ýot mongýatok es
 ne akarýatok gonozt mondaný . ew
 rewlween . az ewrwóndókkal . sýrwan
 az sýrokkal : mýndentók azonkeppen
 ertókózween egy masrol . Ne bólchól
 kódween egý mas ellen : de kýmýnd
 alazatosagban nyáýaskodwan :
 mý wrwnk wr Iesusban cristusban -
 Sequitur Ewangelium . cum exposicionibus
 Mýeert . zerelmes atýamffýä . mýndden
 býnnek vezódelmeenel kyl . es eektelensee
 ghnek zemeermeenel kyl . Anýa zent egý-
 haaz emlekózýk ez maý napon . testý es lel-
 -ký meenyekzónék zentsseeges voltarol : ký-
 ben . twdnýa ýllýk . ollýan nagý zentsseeges
 zemeelýek voltanak ýelennen . mýnt isten
 az zýz maria . es Cristusnak zent tanoýth
 -waný : es eegýeb týztósseegbelý neepek .
 kýknek nyáýassagos lakozasokban . hýzóm
 mýndenewnk akartta volna . ha ýelen
 lehetót volna . De ha eedes zýwel lelek
 kel týzta zeretettel kýwannýok . meeg meg
 lehet . el sem mwlt : kýben wr istennek

malazttya myat menendok vagynk :
kynek nywabban valo ertelmeere . ha
rom rendbeli lelki tanwsagwnk leezen .
Elssew tanwsagwnk leezen arrol .
My leen oka . hogy wrwnk Iesus Cristus
ollyan herre meennyen ew zent annya
wal es tanoythwanýwal . hol sok zeer-
telenseegok es vezedelmek zoktanak lee
-nni es torteeny kyi wr istennek es az
zyz marianak ellene vannak . Azert na
chodanak lattatyk lenni : Veegyek azert
jol ezewnkbwn . es nem leezen vezedel-
-mes mert wgy mond . zent Agoston
hogy vala myt foldon . wr istennek zent
ffya tett . Nem lett okanaal kyl De my
nd mynekewnk tanwsagwnkra es yo

{74a}

Eletewnknek peldazattýara lettene Doctoroknak
azert mondasok zerent / Akara wrwnk
Iesus az folewl meg mondot zemeelyek
-kel menni es lenni : ez vylaghy meny
ekzoben ymez három okaert . elezor 2m
Rik . hogy az meenyekzonek zentsegeet .
wy torweenben meg confirmalnaa : kyt
oh torweenben . az az . paradychomban
meg zorozween meg zentolt vala . Gen
. j . ca° . Annak okaert . meny vezedelmes
dolgot nem hyhetewnk ott tortteent le
-nni mastany ydo zerent . De myndene
-ket isteny feelelemmel . choda teetellel
es mynden zentsseeggel : meg zolgalta
-tny : kyemben ha torteenent volna soha
oda Iesus maria . nem meent volna .
D . Q . kerdhetnee vala ky De ky choda volt
ez meenyekzoben valo aldot wolegheen
es yegyes meeny kynek eellenen zentssee
ges vendeeghy eerdemlettek lenni : Reea
felelween zent Iero° doctor . inprologo Super
Iohannem : Lyra et Lwdolphus ac . plures eorum
hogy volt zebedeus halaaz palogarnak
ffya . Ianus . kynek Annya vala : Maria
Azzonyywnk zyz marianak : ewcche . Az
zyz meeny keddeeg : eegy halaaz leanya
Anachyta / Ez eegy yeles okanak azert
ysmertetyk lenni . myeert hogy az zyz
marianak es wrwnk Iesusnak rokonny
woltanak : mentenek volt ew vygasa
gus ewromokben / Masod oka . ky ennel
nagyob / twlaydon isten akarattyanak a
loytom lenni . Elezer hogy az testy hazassa
-gnak koteleet meg erossotyenee az oly eret-
nokoknek ellene kyk azt mongyaak hogy
az hazassaag erdegtewl vagyon / kyben ha
myssat mondnak . Masodzor hogy az tyz
tasaag tartokat az meennyey meenyekzo
re keezwlny yndoytanaa . leelek zerent / ky
ben zemeelzerent ott vannak Iesus maia
es az zentok zent angyalok kyról ha ky
teeb tanwsagot kywan latny . olwassa
az zent zyzeknek eeleteet / Leen azert ez
oka myert Iesus maria . az meenyekzo
ben yndwltatanak meenny hogy az terem
to wr isten elezor ott yelentenee meg
ew isteny hatalmaat es dychosegeet
az vyznek borraa valtozattyan / O zere
-mes atyamffyaý lasswnk hallýwnk
zeep isteny bolcchesseegot . es lelki ta
nwsagot wtanna / My choda erteteek

{74b}

Az vyzón es az boron . 2m ludolphum
az vyzen ertetyk ez eelet . es haborw
saag / kýket wr isten az mas vylagn
ak meenyekzöyeeben valtoztat erek
eelettee . es veeghetetlen ewrómmee
es vÿgasaggaa hol az eedes Cristus
kýral wólegeenseegót tartt es az bo
dog leelkót az az orzaglo anÿazent
eegÿhaz zentóknek eeggÿesseege . Crist
usnak erek zerelmes ÿegóse / yme a-
zert zerelmes atÿamffÿaÿ mÿnemew
zentsseegnek peldazattÿaeert ÿllÿ
anÿa zent egÿhaaz . ez maÿ meenÿ
ekzós vasarnapnak Innepeet . Az
leen azert bezedewnknek eredetety
hogÿ semÿt nem tett Cristus Iesus
Idwesseeges okanaal kýl
Masod tanwsagwnk leezen arrol
mÿ oka leen hogÿ wrwnk Iesus chak
hat vÿder vÿzet valtoztata el ÿo borraa
sem tebbet . sem kewesebbet : kýben elssew
chodaat teen . es kýben meg ÿelentee ew
zent istensegeenek dÿchósegeet : Reea felel
nek zent doctorok / eegÿkeppen bodogssagus
zent Agoston doctor . wgÿ mond ez maÿ
homeliaban / Az hath vÿdrókón erteteenek
ez vÿlagnak hat rendbelÿ eeleteenek reezeÿ
kýkben koronkeed . reegtÿwl fogwan . az .
zent patriarkaak es proffetaak zent Ianus
baptistaÿg ÿewendó keppen zoltanak wr-
wnk Iesus Cristusnak zÿleteeseeról eele
teeról . zent keennÿarol . halalarol . ffelel
tamadasarol . es meenÿben menetÿról .
Az ooh tórweenbelÿ neepeknk tÿztwlatÿÿ
okra es Idwesseegókre de vÿzkeppen latt
atÿk vala ewnekÿk . es nem vala ÿo
ÿzew : zÿnew es ÿllatw . mert homaal
vala ew zÿwókón : hogÿ a' 'mÿt az zent
ÿrasban olwasnak vala . nem ÿgazan
es nem ÿo ÿz keppen ertÿk vala . Cristus
istenról : De meeg az mastanÿ maredek
ok kýk vannak sem hÿzÿk tekeelletess
eeggel . hanem meeg ees varÿaak az
messÿast / De mÿkoron ez maÿ zent ew
angeliom bÿzonsaga zerent . wrwnk
Iesus el valtoztataa . az vÿzet ÿo b-
orra . az az . meg vÿlagosoÿtaa ew zent
malazttÿawal ew zÿwóket elmeeÿóket

{75a}

Megh melegóÿtween ew lelkóket / Es
az zent Irast zent proffetaknak mon
dasokat meg magÿarazwan . es ký
feytógetween ew belÿból hogÿ meg
ÿsmerneek <...> erteneek / az ÿztelen
vÿz borra valtozeek : es meg zaÿoswl
-wan . az zent ÿrasnak ertelmeeból . nÿ
lwan meg ÿsmereek Cristus Iesusth
ew choda teeteleeben es hÿnek sokan
ew benne dÿcheerween wr istent .
Masodzor . masodkeppen magÿarazw
-an / zent Bernald . doctor . es Lwd
olffus Carthusiensis super vita cristi
hogÿ az hat vÿder vÿzón / ÿmaran
wÿ tórweenben . ez mastanÿ malazt
nak ÿdeÿn . Anÿa zent egÿhazban
hat rendbelÿ zentsseegók ertetnek kýk van
-nak zereztetween . mÿnd egheez ke
reztÿenseegnek testÿ lelkÿ tÿztwla

-ttÿara . az az bÿneknek bochanattÿ
aara es az erek Idwesseegnek nÿe
reeseere / Meel zentseegók vÿznek
lattatnak kÿk gonozwl eelnek vele
kÿk hÿtótlenók / ez vÿlaghoz ragazko
ttanak kÿk wr istenben nem bÿznak
es koronkeed mÿnden gonossaggal tel
lÿesók : De kÿk ÿol eelnek vele m
ÿnt wr isten meg parancholta .
ÿo hÿttel tÿztósseeggel zeretettel . haath
ÿo ÿzew zÿnew borraa valtozÿk azaz
malasztossaa : ÿozagossaa . kÿnekmÿnd /
tÿztlattÿara . byneenek bochanattÿ
ara es leelkeenek ÿdwesseegere : Mÿnt ezen zent
Bernald moggÿa . Vala mÿkoron en
ÿrast olwasok awagÿ ÿrok . es ott
wrwnk Iesusnak zent neweet nem
talalom . ÿghen ÿzetlen . es saÿtalan
ennekóm / Elsew vÿder vÿz<...>
<eegÿtembe> mondatÿk anÿa zent ee
gÿhazban . elssew zentsseeg : tóredelm
esseeg : zent penitencianak elssew reze
Hol vagÿon meg ÿrwan . az ooh tór
weenben .. zent Ezekÿel proffetanak
kenÿweenek xviiij rezeeben . Quacumque
hora ingemmerit peccator peccata sua . non
recordabor amplius . Vala meel horab-
-an meg nÿeegendÿ az bÿnes ember
ew bÿneÿt . meg nem emlekózóm to-
wabbaa ew bÿneÿról : Masod vÿ
dernek . zentsseege mondatÿk tÿzta
gÿonas Iacobi vltimo Gÿonnÿatok
megh egÿ masnak tÿ bÿneÿtóket hogÿ meg

{75b}

Bochattasseek . Harmad vÿdernek zentssee
ge Alamÿsna oztas .. Ezek [] date
elemosinam et ecce omnia munda sunt vobis : agg
ÿatok alamÿsnaat es ÿme mÿndenek tÿz
taak leeznek tÿnektók . Daniel meg wgÿ
mond vala . Nabogodonozor kÿralnak . O kÿral
fogad meg tanachomat es valch meg
alamÿsnawal te bÿneÿdet .. Neegÿed
vÿdernek zentsseege bozzwsagnak ha
borwsagnak meg bochatasa : kÿról wr
-wnk Iesus pelda az magass kerezttfan .
Ewtód vÿdernek zentsseege testnek sanÿ
argatasa : kÿról zent Agoston wgÿ m
-ond vala kÿ testeet gÿenyÿerÿseegben
eeltetÿ ellensegeet eeltetÿ . Hatod vÿ-
dernek zentsseege . istenÿ zent paranch
olatnak meg tartasa .: kÿk mÿnd ha Cri
stus Iesusnak zeretetyeert leeznek : Nem
chak hogÿ embernek Idwesseeges . nem
lenneenek De annak felette nagÿ eerde
mesek . es meltosagosok leeznek : mÿko
-ron wr istennek zent orzagaban ÿwth-
-wan ÿo borra . az az . mÿnden istenÿ
ÿora valtoznak .
Harmad tanwsagwnk leezen
mÿnemew nagÿ zentsseeges fundamen-
toma vagÿon : wr istentewl az zent haz-
assagnak . hogÿ soha sem egÿmastwl el
nem valhatnak . sem . eggÿk eelween <..>
Az masodÿk mast nem valazthat . Math
xix Quod deus coniunxit homo non seperet .
Masod zentsseeges fundamentoma vagÿon
secundum fratrum . Maronis . Mert az hazassaag
belÿ zentsseeg . sokkeppen valo zentsseeges
eegÿesseegóket ÿegÿez . istenzerent es

leelek zerent . Elezer : az istensseegnek
es emberseegnek eegýben eeggýesew-
leseet . abrazya Cristus Iesusban : 0 zere-
mes atyamffyaý keerlek veegýeetók
ezetekben . mýt zool magýarazo ýraas
ýewýen ezetekben az kegýes zeplótelen
zýz anya marianak Isten zýlew zent
mehe . kýben isten . es ember . zent lee
lek wr isten zeretetýnek atala . el val
hatatlan eegýben eeggýesewle . az az
Az isteny nagyssagus meltosaag . az em-

{76a}

Egýhaaz kózót valo eeggýesseegót Cristus
Iesusal . kýról zent paal apostol zolwan
ad Eph . v . wgý mond . Az hazassagnak
zentsseege nagy . ký Cristusban es anya
zent egýházban vagyon : Harmad eeg
gýesseegnek zentsseege mondatýk len
-ný . mýnden hýw leleknek es isten
-nek awagý Cristusnak kózótte . zent m
alaztnak es lelký zeretetnek kótelezetý
-wel .. kýról ees zent paal emlekózýk
ij Corin xj . ýegýeztelek wgý mond tý
tóket : kerezttýeneknek zolwan . zýzet
az az . wgý mýnt eegý zýzet . egý ffýr
-ffýwnak Cristus Iesusnak . 0 zereimes
atyamffyaý . Awagý kýk zýzek hazasok
awagý penitencia tarto ewzwegýek
vattok . ýme lattýatok . hallýatok az zét
ýrasnak zentsseeges ertelmeet . ha ký iste
-ný ýteelet zerent . meg feýtendý test
zerent valo eeggýesseegnek zentsseeges
kóteleet ottan halalra meltonak ýt
eeltetýk : Awagý anyazent eegýház
ban valo zentsseegnek eeggýesseegeet meg
feýtendý eretnóknek es karhozatnak
ffýyanak ýteeltetýk : Awagý ha ký Cri-
-stusnak hýtýt meg tagadangya . hwzt-
-nak newezetetýk .. 0 vallýon mýt eer
deml / az olý bodogtalan ember : ký
az teremtó wr istennek bozzwsagara
zýdalmassagara : pokolbelý erdegót fogad
tarsswl hozýaa maganak . eet el zak
aztom mondasomat hogý kýmýnd go
ndolkóggýeek sokaýg rola . es vala m
ýt ýobbat wr isten hoz zýweeben lel
keeben : azt tanacholom tartaný
<Wýz kerezth nap ottawaýa wtá
wtan valo> Masod [m]leenýek[z]ós vasarna
pnak . Epistolaya .
Ez maý zent Epistolaat ýrtta meg
zent paal Apostol . Romaýaknak ý
-rtt leweleenek xij rezeeben . es az .
el mwltpistolának legottan wt
anna kówetkózýk : Mýeert kedeeg egý

{76b}

Arant ýarnak az zent ewangeliomal
kýben az zent ewangelista emlekóz-
ýk . az poklosnak meg vógasztasarol
az az lelký testý týztwlasarol : azon
rol erókódýk az zent apostol ees ez
maý zent Epistolaban zolaný mo-
ndwan Atyamffyaý .-
Epistola .
[A]Tyamffyaý . Ne akary
-atok bólchet lenný tý-
magatokban / es senký
-nek gonozt gonozeert

ne teegyetók : De ýot
 Nem chak istennek elötte . de meeg
 mýnden embereknek ees elöttók
 Ha leheteeges kedeeg meneere
 tý felóletók lehet mýnden ember
 ekkel bekeseegósók leegýetek : Ne
 otalmazátok tý magatokat men
 teeszerent zerelmes atýamffýä .
 De aggyátok helt az haragnak
 Mert ýrwan vagyon dwtro ij xxxij : Aggyátok
 ennekem az bozzw allast . es en m
 -eg fýzetóm azt mongýa wr isten .
 De ýnkab ha ehózendýk te ellense
 gód aggy eenný ewneký . ha zom
 eehozýk aggy ýnnýa ewneký / M-
 ert azt tetween . týzes ýzóget gýeýtes
 vele ewneký feýeere : Ne akar a-
 zert meg gýóztetný az gonoztwl
 De gýózyed meg ýoban az gonozt
 Sequitur ewangelium . Destendens Iesus / cum suis exposicionibus
 Meg halwan zerelmes atýamffýä
 az zent ewangeliomnak kýwl belól va
 lo ertelmeet . kówetkózýk Idwesseeges
 tanwsaag . Centurionak bezeedeeból .
 mýnt keel ez vylaghý zolgaknak es zol
 galoknak zolgalnýok ew wrokat hogý
 mýnd istennek kellemetes leegýen . ew
 magoknak Idwósseeges . wroknak ý-
 gaz . mýndden býnneel kýl / 0 zerelmes
 atýamffýä ezt felette zýkseeg hallány

{77a}

Kýnek mýndennek kóz az oka / es sok-
 -an nem twdnak benne el ýarný /
 regula zerent hogý el ne essenek .
 Elsrew regula zolgalatban mondatik
 Enghedelmesseeg . hogý mýnden zolgalt
 zolga tartozýk ew wranak mýnden
 hagýomasaat parancholattýaat engh
 edelmesseeg alat meg tartaný . ýo . týz
 -tóletes es alkolmas dolgokban ; kýn
 ek fundamentomaat es býzonsagaat
 ký vehettýek ez maý zent ewange-
 liomból . Centurionak mondasabol .
 ký dýcheeree Cristus Iesusnak elötte
 az ew zolgalt zolgaýt enghedelmes
 zoo fogadasból : kýról ees wgý vaçon
 meg ýrwan . j . pe . ij . Subiecti estote
 omni humane creature propter deum /
 Enghedelmes leegýetek mýndden te
 remtót emberý nemnek . isteneert
 Awagý kýralnak . mýnt ýeles fe
 ýedelemnek . Awagý wtanna valo
 wraknak : mert az . wr istennek ak
 arattýa / Item Esmeg wgý mond . zol-
 gaak enghedelmesek leegýetek m
 ýndden zolgaý feelelem zerent tý
 wraýtoknak / Lýra magýarazw-
 an zent paal apostol mondasaat
 Ro xiiij . wgý mond ha ký azert
 enghedetlen leend . ha wtalatból es
 gonoz zokasból leezen halaluskeppen
 veetkózýk es karhozýk eerette . ha ke
 deeg twdatlansagból awagý eegý her
 telen restseegból / awagý gýarlosag
 ból ; meeg ees gýettrelmet waar
 ew wratwl eerette /-
 Masod regula zolgalatban . ýgýenló
 seeg ees ýgassaagh . az az hogý az zol-
 gaak mýndden hamýssagnal kýl zol

gallġanak ew wroknak . Mert ha ell
ene teeznek az az hamġssan es gonozwl
zolgawan . mġnd az wrnak . mġnd ist
ennek ottan ellene leezen : Azonkeppen
ertetyġ secundum fratrem Angelum / az hadako
zo vġtezokról . hogġ mġkoron hadban
meennek meg keel kerdenġ twdnġ ha
istenġ ġgassaag zerent vagġon az had
ellen valo ġndwlat awagġ Nem .
ha hamġss es vezedelmes <.>es leelek
ellen . Nem . keel reea fwtnġ . ha el
nem akar veznġ erekkee / ha ġgaz

{77b}

Tartozġk enghednġ ġgaz solgalattġawal meg
eleegodween . kereztló zent Ianosnak
mondasa zerent . Vġzon ellen ġarwan
ġaġ mġndennek . mert chak isten markab
-an vannak akar eellġenek akar hallġanak .
Harmad regula . zolgalatban . hogġ tġz
tóletes bewchġlettel leegġenek az zol-
gaak ew wrokhöz : lġra mondasa zerġt
vala kġk ellene teeznek az az ragalmaz-
wan . gonoz hġrrel ġlletween . ew wro-
kat eegġebek elót . twlaġdon erdegġ
bġn . kġról wgġ mond zent Ber . do :.
Mġnd az ragalmazo . mġnd az eremest
halgato . erdegót hordoznak : eegġk nġ
-elweeben . masġk fġleġben : kġról eell
ġen peldaat olwaswnk . <hogy> vala eegġ ember
kġ felette zoo vġselew vala eelteeben .
Halalanak wtanna ġeleneek meg egġ zo
-mzeegġanak haat nagġ hozġw nġelwe
vagġon . hogġ ha mġnd az földet eernee
alaa es nagġ tġzes langos . es nagġ sok
zerechen germekót chġgnek raġtta . Es
wntalan eezġ ragġġa ennen maga nġ
-elweet . Mġkoron az zomzeegġa megh
ġsmertte volna . meg kerdee mġnt volna
dolga . Es meg mondaa nekġ : hogġ az
atkozot ragalmassageert erekkeee el karhoz
ot volna es azert volna ollġan nagġ
zernġġ keennġa . O azert zerelmes atġa
mffġaġ mġndentek otalmazġa magaat
gonoz ġteelettewl es ragalmassagtwl :
Neegġed regula zolgalatban . hġwseeg
tartaas . awagġ ġgaz mondas . kġról wgġ
mond zent paal Ephe . vġ . zolgaak zol-
gallġatok tġ wraġtokat ġgazan hġwón
ne chak zemók latasaara . mġnt az hee
zólkódók De mġnt bġzon zolgaak . istennek
elótte . tellġes zġwel akarattal : kġeert
istentewl varġaatok erdemeet /-
Ewtód regula zolgalatban . haznalattal
valo zolgalat : Mert az karban valo .
es heeġaban valo zolgalat : nagġ vezed
-elmes . nem chak az wrnak . De nagġob
ban az zolganak lelke karhozattġara
O ġaġ zerelmes atġamffġaġ kġ . sokan
vannak mastan mġndden rendbelġ
zolgaak es tġzta took kózót hogġ tġtkon
es wrozwan . ew wroknak awagġ zent
egġhaznak ġozagaban el adnak arwl-
nak az ennen haznokeert . predabol ak
arwan meg kazdagodnġ : Nem ġllġk
nem ġllġk lennġ zerelmes Atġamffġaġ

{78a}

Mert ennen maga . mġnd wtanna va
lo magzatġ maradekġ erekkee el karhoz

nak erette . mýatta / De meeg alamý
 -snaat sem ýllýk felette zolganak w
 ra ýozagabol adný . hanem ha kýsdedert
 aldomasnaal kýl . awagý hýreenel kýl Az
 ew zolgalattýabol kedeeg kýwe zabad
 vala meennýet akar .-
 Hatod regula zolgalatban . Idwesseegees
 gond výselees az az : Mýkaron vala ký
 wrat zolgaal . Nem kel az zolganak ew
 Idwesseegeet (..) istennek [zolgalattiat el hadný es el feledný ew
 wranak zolgalattýaert : kýk feellýeb va
 nnak es zýkseegósbek ez výlaghýaknaal
 Math . vj primum querite regnum dei etcetera .
 Azert mongýa zent paal .. Eph vj . wgý
 tegýeetók el výlaghý wraknak zolgala
 -ttýaat mýnt istennek es nem emberek-
 -nek . mert ez výlaghý wraknak ees w
 -rok vagýon meenýorzagban . 0 azert
 meel bodog zolgalt zolga az olý istenes
 ember . ký mýnd embernek . mýnd iste
 -nnek . ýol . ýgazan . Iamborwl . es týtótós
 seggel twd zolgalný : kýnek dýcheeretý
 es erdeme . meg fýzettenendó mýnd ez
 výlagon . mýnd istentwl az mas výlagon
 Masod tanwsagwnk leezen arrol
 mýwel tartoznak ýmaran . Ez výlaghý
 wrak . ew alattok valo zolgaknak Ar
 rol ees hat rend belý regulat talalw
 -nk ýrasban .. kýt meg azonkeppen zýk
 seegh meg hallaný . tanwlý es tart
 aný ha ez výlagon týtótósseegót akar
 vallaný . es az mas výlagon erek eerd
 emót . Elssew . regula . Zeretetnek for
 maýa . az az hogý ez výlaghý<.k> wrak
 tartoznak istennek parancholattýa alat
 ew zolgalt zolgaýt zeretný . es ne wg
 ýan tartaný . mýnt az oktalan bar
 mot . Math . xxij : Item Ecc . xxxij . Si
 est seruus tibi fidelis . sit sicut anima tua etcetera
 Ha teeneked hýw zolgad vagýon . ollý
 an bóchewlettel tarchad mýnt lelkódet
 es mýnt atýad ffýaat : Mert wgý mond
 bolch Sap vij . Mýndden embernek eeg
 eredetý . zýleteese <ýgenló> halala ýgenló
 Annak felette teremtenk . es atýank a-
 nýank eegý . chak zerencha esetóth
 es malazt teezen kýlembseegót kóztwnk
 Masod regula . zolgalt zolganak meg
 fýzetees . kýról moýses harmad kený-
 weeben / wgý mond wr isten . Leui . xix

{78b}

Senkýt erówel meg ne nýomoróych . Es
 ne maraggyon te berósódnék mwkaýa
 te nalad masod napýg . Vala ký kedeeg
 hamýssan meg tarttýa . menýorzagra
 keýaýto býn . Iacobi . v : meel nagy
 býn leegýen kedeeg istennek elótte wý
 mond zent leelek Ecc xxiiij / vala
 ký artatlan veert ont . es ký zolgalt
 zolganak ywtalmaat meg tarttýa
 eegý modon zýlt gonossagok .-
 Harmad regula : kegýes ýrgalmassag
 nak zolgaltatasa . az az . hogý ez výla-
 ghý wraknak nem keel kegýetlensee
 gót mwtatný . De ýnkab kegýesseegót
 ew hýw zolgaýhoz . mert wgý vagýon
 istennek akarattýa : kýról Seneca m
 ester wgý mond . 0 feýedelem ha azt
 akarod hogý isten te veled kegýelme

sseeggel teegÿen te ees wgÿ teegÿ a
lattad valokkal .-
Neegÿed regula . ÿgenló ÿteeletnek
kwetsseege . kÿrl wgÿ mond zt dauid ,pptha

[1] Bodogok kÿk ÿgenló ÿteelett
rÿznek es ÿgassagot teeznek mÿnd-
den ÿdben : kyrl tebbet zollÿwnk
maas helÿen -
Ewtd regula : seghedelemnek zÿksee
ges latogatasa . hogÿ ÿdzerent az zol
galoknak eetelk ÿtalok rwhazatt
ÿok meg leegÿen . hogÿ ne kezerÿ
tessenek az teremt wr istenre kÿaÿ
-tanÿ j Timo v .. Mert wr isten az
nÿomorwltaknak sÿralmokat es ke
ÿaÿtasokat meg halgattÿa / es lassa
ott mÿnt trteenÿk dolga az wrnak
Hatod regula .. haznalatus bÿrodal
massaag : mert tartoznak az wrak .
es chaladus emberek zamot adnÿ :
<. > ew alattok valokrol wr istennek
Azert haznalatoskeppen es Idwesseege
zerent keel gondt rolok az wrnak
vÿselnÿ . hogÿ mÿndent ÿora tano
hon es ÿnchn . gonossagrol vÿzon ellen
mÿndent meg fenÿchen istenÿ ÿga
ssaag es trween zerent tartozÿk reea
ha nem teezÿk . halarra meltook ee
rette wgÿ mond zent paal . Ro xij
Heted regula . beer zerent meg el-
eegÿtees / az az feellÿeb ne erőltesse
bereenek <felette> zolgaat zolgalnÿ
Es meg <...> eleegÿcche az zolgaat .

{79a}

Ew zolgalattÿa zerent De ÿaÿ sok
an vannak mastanÿ ÿdben . kÿk
nem chak ÿgaz zolgalattÿaat megh
nem tarttÿa de annak felette gono
zwl ÿzÿ kÿwe wdwarabol .. sokak
vannak kÿk ÿobagÿt ees zeegenÿek
-et nagÿ ostor adowal .. gÿakortaa v
-alo trweentelen fÿzeteessel gÿettrÿ
keenozya . 0 mÿnt vagÿon ez eellÿe
neknek dolgok mÿnd ez vÿlagon
mÿnd az masÿkon / kÿkrl eellÿen
peldaat olwaswnk .. Vala eegÿ
Iambor zerzetes frater . kÿ mÿkor
on halalara ÿwtot volna . nekÿ
ÿeleneek zent Benedek appatwr .
es meg ÿelengetee ewnekÿ mÿnd
az bodogoknak lakodalmokat . mÿ-
-nd az karhoztaknak . keennÿokat . kÿk
kzt latanak eegÿ zeegen karhozott
-at kÿt haat az erdegók nÿwzÿaak
es annak wtanna : sowal vakar-
ÿaak ew testeet . es az wtan tÿzes
rosteelÿon sÿthneek : kÿt mÿkoron
meg kerdttek volna . mÿ oka volna
az nagÿ keennak . felelett teen mon
dwan hogÿ : volna egÿ nagÿ kegÿ
-etlen feÿedelem . es . ew zolgaÿt
Iobaggÿt ew ees azonkeppen nÿwz
tta foztoztta volna Azert zenwedne ollÿan
keent istennek ÿgaz ÿteeletÿ zerent
0 azert zerelmes atÿamffyay : kÿ m
ÿnd meg lassa / gondollÿa hogÿ
ollÿan vezedelemre ne ÿwsson ÿ
gÿe / Engheggÿen malazttt reea w
rwnk Iesus Cristus Amen .

{79b}

[[]]

{80a}

Ez may napon három lelký Idwesseeges
tanwsagwnk leezen rýwýdeden -
Elssew tanwsagwnk leezen arrol
Mýnemew temptaciok . keseertetók tamadhat
-nak embernek lelkeeben . testeeben es ez
výlaghý eeleteebeen . . Es mýkeppen kel ma-
gaat embernek tewlók meg oltalmazný .
De mýert . zerelmes atýamffýä . ha ký nem
mondanaa ees . nýlwan lattýok . Nem chak
isten atta ertelmewnk zerent . De meeg wgýan
kýlsey erzeekenseegewnknek ýsmeretý zerent
ees meel sok : meel zamtalan . es meel zene
-tlen valo keseertetót es farathatatlan ve
zedelmek vannak ez vylagon . mýnd emb
-ernek Idwesseege ellen . es ýo teetemeenýe
ellen . mýnd eelete ellýen / es ýo zerencha
-ýa ellen / kýk kózzól zent doctoroknak monda
-sok zerent nemeellyek leeznek . wr istentewl
mýnt az ýgazaknak hogý meg býzonýwltass
-anak . es magokat meg alazwan eerdemót
gýóýchenek / Pelda zent Irasbol . mýnt Abra
hamot . Iobot Tobýast es mýnt az zent Mar
-týromokat meg keseertee . az az keseertetót ha
gýa ýewnýe reeaok . kyról wgý mond bólch
Sap . iii . Deus temptauit illos et inuenit illos
dignos se wr isten meg keseertee ewket es
meltonak lelee hozýaa ewket . zent paal
Azonrol meg wgý mond . Ebre / xij flagel
lat deus omnem filium quem recipit . Wr isten
mýndden ffýat meg sanýargattýa . kýt hoz
ýaa fogad ; Mýkoron azert wr isten vala
meel embert meg ostoroz . kegýelmesseegh
nek . ýegýe . mert nem akarýa hol el vezýen
Azert Nem keel embernek raýtta bankodný
awagý zwggodný . De halaat adný . es m-
-ýnd erdemeere leezen . Masodzor neme
llýek leeznek ez vylagtwl : ký neha habor-
-wsagnak mýatta meg keseróýt . hogý erek
feelelemnek ketsseegeeben eýchen . es el ve-
zessón Ne ýo zerenchanak keewansegaw-
-al nýalankoztat hogý meg challýon es
wtanna kówetkózendó karhozatnak kotelee
-ben fonalohon . De az ýoknak . kýk zent
malaztban eelnek . sem arth . sem karhot
Mert wgý mond rola zent Agoston doctor
Semýnemew tantorodasnak zýlemeere nem
arthat embernek . chak neký ne enghegg
-ýen / Zent Gergel doctor meg wgý mond
Nýnchen oly fórtelmes gondolat zerent valo
keseertet hogý embernek zýweet lelkeet
meg fórtóztesse . chak okossagawal reea ne

{80b}

Haýollýon . Pelda mýnd az reeghý zent
atýaak kýk az sok erdeghý keseertetókból
ellene allasnak mýatta nagý erdemót
gýeýtóttének / mastan ees azonkeppen le-
het ha ký akarýa . Harmadzor . Nemell
ýek leeznek pokolbelý erdegtewl : ký fa
radhatatlan olalkodýk . es kesalkodýk /
a'mý Idwesseegewnknek . es ýo teete-
meenýewnknek wtanna . zent peter
Apostolnak mondasa zerent . j petri vltimo
De wgý mond zent Isidorus doctor .

Twggÿatok atÿamffÿaÿ . hogÿ ÿghen eró-
 telen az agh ellenseeg . es senkÿt ennen .
 hatalmawal meg nem gÿózheth . hanem
 chak kÿ akarattÿa zerent nekÿ enghed .
 gonoz teetemeennek mÿatta . zent Amb .
 do . meg azont vallÿa . O kÿ bolondok
 azert embereknek ffÿaÿ hogÿ zanzan-
 dekkal . nekÿ enghednek hogy el vezÿenek
 Neegÿedzór nemellÿek leeznek ember-
 -nek twlaydon testeetewl . kÿnek mÿa-
 tta hamar el esÿk ember ha hozÿaa
 nem vÿgaz . Mert ha az elsew ÿndw-
 latban ellene nem all . ottan bochan-
 -ando bÿnben esÿk ; ha kedeeg bel vÿzÿ
 elmeeÿenek es zÿweenek hazaban . ben-
 ne mwlatwan ottan halalus leezen .
 O en teremtó istenem haat mÿnt vagÿon
 dolgok azoknak . kÿk wgÿan gonoz zok
 asnak mÿatta . benne eelnek . es chak
 ffeel sem seerkennek Idwesseegnek wtara /
 Ewtódzór nemellÿek leeznek / lel kÿ
 ÿndwlat zerent . mÿnt twdnÿa ÿllÿk
 Isten ellen . hÿt ellen . awagy az zentók
 ellen valo karomlasok . es ketseegben
 esees ; Idwesseeges ÿozagnak meg wta
 lasa es el hagÿasa / ÿo tanachnak / es
 tanwsagnak . el tawoztatasa .. awagÿ
 el <g> . kezdót ÿoknak el hagÿaasa . Oh
 zerelmes atÿamffÿaÿ / kÿ vezedelmes
 keseertető . kÿknek zÿweeben lelkeeben
 awagÿ elmeÿeeben ellÿen gonoz gon-
 dolatok ÿewnek es tamadnak ; merth
 ha meg maradnak benne erekkee el-
 veznÿok : Mÿnt hamarab lehet azert
 mÿnt ÿewnek tamadnak / ottan ellene
 keel allanÿ . es istennek zent kennÿaat
 ÿrgalmassagaat keel ellenók hannÿ : tell
 ÿes bÿzodalommal es semÿt nem arhat
 nak /

{81a}

Masod tanwsagwnk leezen arrol
 mÿkeppen keel embernek keseertetben
 valo vezedelmeektewl magaat otalma
 -znÿ . Awagÿ keseertetnek ÿdeÿn bÿn
 -nek vezedelmeet . el tawoztatnÿ / Ez ee
 -llÿen tanwsagokat felette ÿo es haznus
 embernek hallanÿ es tanwnÿ / Zent
 doctoroknak azert mondasok zerent heet
 rend belÿ Idwesseeges regulakat talal-
 wnk zent ÿrasban . ÿo eeletew neep
 -eknek tanwsagokra . Elsew Regula .
 Mÿkoron ember . keseertetőt : Awagÿ ee
 gÿeb fele ÿÿomorwsagot es haborwsagot
 zenwed .. Es nagy kemeenÿen awagÿ
 bekeetelen zenwedÿ . zwggodÿk isten ell-
 -en hogÿ reea bochatta . Oh meel bo
 -lond es eztelen az ollÿan ember . Nem
 veezÿ ezeeben hogÿ zaaz anneera mel
 to volna . awagÿ erekkee valo karho
 zattra . ees . Nem veezÿ ezeeben hogÿ
 haznalattra leezen ez vÿlaghÿ bÿnnek
 tÿztoÿtasa . Cristus Iesusnak mondasa
 zerent luc .xxj . Inpaciencia vestra possidebitis
 animas vestras . tÿredelmesseegben tartha
 -ttÿatok meg az tÿ lelkótóket / kÿról wÿ
 mond zent Agoston doctor ees / in Enkiri /
 Az felsseeges ÿo isten semÿ oly gonozt
 nem bochaat emberre . kÿból nagyob
 ÿoot nem twd valasztanÿ / Esmeg wgÿ

mond . 0 emberÿ allat . ýsmerÿed meg
az wr istent bólch orwosnak lenný
az nyomorwsagnak keseertetyt orwos
-sagnak . Az býnes embert . betegnek
Es nem chodalod . mÿ okaert bochaat
isten haborwsagot emberre : Ha mÿk-
-oron azert bekeeseeggel zenwedný az
býnes ember<...> istennek orwossagaat .
ketseegneel testÿ lelkÿ egheesseegeere
leezen . De ha nem vezedelmeere /
Masod Regula / mÿkoron ember azon
twdakozÿk ha halalus býnben vagÿon
awagÿ nem : kýnek soha ember vegee
re nem mehet Bólch mondasa zerent
Ecc . ix Nescit homo an odio uel amore
dignus sit Nem twdhattÿa meg ember
ha gÿlóseegre awagÿ zerettre leegÿen
melto : hanem ha kýnek wr isten ký

{81b}

-Waltkeppen valo zent malazttÿa mÿat meg
akarÿa ýelenteny : Nem ýllÿk azert ember-
-nek azon twdakozný . mert ha ember meg
lathatnaa magaat . Awagÿ ottan el karh
ozneek ketseegben esseesnek mÿatta . Awaġ
soha ýoot nem tenne keweelseegenek mÿ-
atta ; ýllÿk azert hogÿ ne twdhassa . es koron
keed alazatossagban es feelelemben leegÿen
ÿo mÿwelkódetnek mÿatta -
Harmad Regula . hogÿ mÿkoron wr isten
emberre keseertetyt awagÿ nyomorwsagot
veet . Nem keel raÿtta bankodný keserghe-
ný . es vezedelmesnek ýteelnÿ . mÿnt ha
ýmaran wr isten ewtet el hatta / es el ve-
tótte volna zÿne elól / Es semÿ vÿgaz-
talast nem akarna vennÿ : mert az ollÿ-
-an dolog vezedelmes : De ýnkab akkoron
bÿzodalmas remeenseegót es lelkÿ vÿgaz-
talast keel vennÿ . Mert wgÿ mond rola
ennen maga wr isten . Apok . iij . Ego quos
amo . castigo et arguo . En kýket zeretók
meg sanÿyargatom es feddóm / 0 zerelmes
atÿamffÿaÿ haat mÿt keel rÿatta bankod
ný ha zeretteeben veer . es fedd meg wr .
isten<.> . D . Q kerdhetnee vala ký
Haat mÿt keel tennÿ az ollÿan embern-
-ek . ký mÿndenestewl fogwa el merÿlt
az nagÿ zomorwsagban . es kýnek sohon-
nan nÿnchen vÿgaztalasa . Doctoroknak
felelettÿók zerent . ýmez harom dolgokat
keel meg meerteeklenÿ . Elezer keel gon-
dolný istennek veeghetetlen ÿo voltaat
meerhetetlen ÿrgalmassagaat es kegÿess-
eegeet . kýkkel egÿben vethween . ha meeg
ember mÿnd ez vÿlagnak býneet tótte
volna ees . semÿ volna ; 2m Ber .
Masodzor keel gondolný Cristus Iesusnak
nagÿ erdemes . keennÿaat halalaat . ký-
nek chak eegÿ chepp veere es nagÿobbat
nyom honnem mÿnt ez vÿlagnak bý-
-ne 2m Ber . Harmadzor keel gondol
ný az zent penitencianak eróss ereÿt ha
-talmaat . kýnek mÿatta . wr isten . mÿn-
den býneknek bochanattÿaat ýgeertte
kýnek bÿzonsagara azt mondom az zÿt
ewangeliomnak ertelmeeból
hogÿ ýnkab mÿnd meÿnyet fólDET sem
ÿe tenne honnem bezedee meg maslanaa
Meg wgÿ mond masod helyót Math iij

{82a}

Penitenciam agite appropinquabit regnum celorum
penitenciat tarcchatok / mert el közelget mee
nnÿeknek orzaga : ýme mÿkeppen az wr
isten eeggÿwt fottattÿa az zent peniten-
-ciaat istennek orzagawal . kÿben nagÿ bý
zodalma az zeegeen býnes embernek .
Negÿjed regula . hogy mÿkoron ember va-
la mÿt zenwed . Nem keel magaat el had-
-nÿ . De ottan tanacchal eellÿen . twdós 9-
fessorokat kergÿen raÿtta mÿt kellÿen tennÿ
Es azoknak tanoÿtasok zerent kÿ hannÿa
zaggassa zÿweeból elmeÿeeból az gonoz
keseertetőket / Mert wgÿ olwassok az zent
atÿaknak eeletókbén . hogÿ semÿ ollÿan
ÿghen meg nem haboroÿttÿa az pokolbelÿ
erdegnek chalardsagaat mÿnt mÿkoron
ember mÿnd gonoz gondolatÿt meg gÿ
-onnÿa býneÿt es lelke tanachot eremest
meg fogad : kÿról wgÿ mond bólch []
vala hol sok ýo tanach vagÿon ott keezen
vagÿon az Idwesseeg . vÿzon ellen kedeegh
kÿk semÿ tanachot nem akarnak fogadnÿ
hamar el dewl annak haza .-
Ewtód regula . mÿkoron embernek elme-
-ÿeeben kÿlemb kÿlemb vezedelmes gondo-
latok tamadnak . Es azon ffeel hogÿ mÿ
-nd halalus býnek . Awagÿ hogÿ mÿnd
Isten ellen . es az zentók ellen valo kar-
Omlasok . Ez eellÿen embernek gonoz es
vezedelmes Conscienciaÿa lelky ýsmere-
tÿ vagÿon : gonoz hÿtÿ . gonoz remeentel
enseege vagÿon : Mert wgÿ mond rola
zent Gergel doctor . hogÿ valo mÿkoron
Az pokol belÿ Sathan . gonoz býnnek keseer-
tetÿt hozÿa embernek zÿweeben . chak
akarattÿaat . es okossaganak . zandeka-
at rea ne haÿcha semÿt nem arthat . zent Ber-
meg wgÿ : Az agh ellenseeg keseertetnek
ÿndwlattÿaat tamazthattÿa embernek
zÿweeben . kÿzleletnek mÿatta . De te ben-
ned vagÿon az tehetseeg ha nekÿ akarz
enghednÿ . awagÿ nem / D . Q . mondanaa
vala kÿ . Ennekem zenetlen valo gonoz
gondolatÿm ýewnek : kÿt sem banattal
sem ýmacchaggal . sem gÿonassal el nem
tawoztathatok . Wgÿ mond rola Canc-
ellarius perisien . leegÿ bator benne .
chak ne keellÿen es wtallÿad . bator
meg se gÿonnÿad : az ýo zandek es tÿ
redelmesseeg . gÿonas vyzet esÿk teenek
ód /

{82b}

Hatod regula . hogÿ az el kezdót ýozagos mÿ-
welkódetót nem keel embernek el hadnÿ
gonoz gondolatnak / awagÿ erdeghÿ keseer-
tethnek bantasaerth ; Mert az agh ell-
enseegh . Idwózewlÿ ember zenetlen ha-
borgat es keseert hogy az meennÿeÿ ýot
el vezette vele . es az el kezdót ýo mÿ-
welkódetót el hagÿassa zent Gergel doctor-
nak mondasa zerent . De maga ennen
maganak nagÿob bozzwt . Az ýo lelke
embernek kedeeg nagÿob erdemót zerez
vele / chak kÿ nekÿ ne engheggyen /
Heted regula . hogÿ mÿkoron embernek
gonoz keseertetÿ tamad . wgÿ mÿnt maga-
-ban býzwan . vele ne disputallÿon ne
vetekóggÿeek / mert az pokolbelÿ gonoz ze

renchanak ezer mestersseege vagyon /
 Nynchen ez vylagon oly bolch . oly ez
 ky meg nem chal . el nem eyth . ha
 wr isten meg nem segheelly . De ha ky
 meg akarja gyozny az chalard gonoz
 palazt . semywel yn kab ellene nem
 alhat mynt hogy ne gondollyon vele
 ne veegy be zyweeben elmeeyeben /
 es azonkeppen meg wtalwan ew ees
 hamarab meg zenyk . 2m Canc . perisien -
 pelda rola .
 kyról ellyen peldaat olwaswnk az .
 zent atyaak eeleteeben / Vala egy Iam
 bor zeerzetes : ky oly yghen meg zomo
 rodot vala erdeghy keseertetek my-
 atta . hogy sem dolgot sem ymachagot
 sem yras olwasaast sem eegyeb dolgot
 nem tehet vala .. Es mykoron nagy-
 on bwszkodneek neky yeleneek wrwnk
 Iesus Cristus monda : myt zomorkodol
 kel ffel . syrassad meg az en keenomat
 halalomat es ottan meg zabodwlz .
 Mykoron azt totte volna . ottan myn
 den gonoz keseertety el tawozanak /
 Azonnal halaat ada raytta wr isten-
 nek es halalyg azon regulaban
 marada meg . es semy keseertety nem
 leen towabbaa ; Ez may zent ewan-
 geliom ees azonra tanoyt / mykoron
 az zent tanoythwanyok . Cristus Iesusnak
 kenyergottenek volna . azonnal meg
 zabadwlanak . az tengornek vezedelme
 bol

{83a}

Harmad tanwsagwnk leezen
 Arrol . hogy ha / mykoron ember alw
 zy vall ee akoron erdemot : awagy
 nem / wgy mond rola zent gergel do :
 gyakorta vagyon . hogy mykoron az yo
 kat pokolbely zellet . vyzwan meg
 nem chalhat . meeg almaban ees al
 noxsagot gondol ellene / De wgy m
 ond Bonaventura atyank nyeert akk
 -oron yteelo eznel kyl vagyon ember
 sem yot sem gonozt nem tehet .. Az oll
 yan keseertet az yoknak meeg akkoron
 ees erdemokre vagyon . az gonozoknak
 kedeegh nagyob esetokre
 kynek nylwabban valo ysmeretyre
 ewt rend bely regulaat talalwnk zet
 yrasban / kykbol meg ysmerhettyo
 mykoron erdemre . mykoron vezedele
 mre vagyon az alwaas .-
 Elsew Regula ; mykoron ember . yo lel-
 ky gondolattal alwzyk el . az az . hogy
 az termeezetnek zyksseeget meg aggya
 es ydeyn<.> ffeel kelween wr istennek zol-
 galhasson . mynt olwastatyk azzonyw
 -nk zy mariarol . Cristus wrwnkrol
 es eegyeb zentokrol . mastan kedeegh
 az Iambor zeerzetes neepekról semyt
 az zent ydoben el nem veztnek de m
 ynd eerdemekre vagyon / vyzon ell
 en ha ky gyenyerwseegnek es ky lemb
 ky lemb gonoz gondolatnak myatta
 nywgottyaak ew testoket azoknak n-
 agy vezedelmokre vagyon .-
 Masod regula : Mykoron ember yo zan
 deekban akaratban eel es zent zeretet

-ben . annak ees eerdemeere vagyon az
alom . kyról wgý mond zent paal .
Ro . viij . Diligentibus dominum omnia cooper-
-antur in bonum . Az wr istent zeretók
-nek myndenek yora leeznek .-
Harmad regula . mykron ez vylagý
neepék eegýebekkel yrgalmassagot es
kegyelmesseegót teeznek .. meeg alw-
-an sem veztyk el eerdemeet . kyról
wgý mond Cristus az zent ewangelio
-mban [] Si quis aliquid
dat in nomine prophete vel sancti . mercedem
prophete uel sancti Accipiet . Ha ky yrg
-almas ember vala myt aad segheed
-seegewl awagý alamýsnaýwl . proffe

{83b}

tanak awagý zentnek neweeben . proffe
tanak . es eegýeb zentnek erdemeet veezý
Azonrol bólch Ecc . xix meg wgý mond
<.> rekezzed bel te alamýsnadat az zegeennek
kebeleeben es ew ymad te eerótted . es
myndden gonoztwl meg zabadwlz .. Wgý
olwastatyk az zent atyaak eeletókbén hoý
nemeellýek kezý mwkaat teweene . el ar-
wlyyaak vala . es zegeenyeknek ozttyak
vala hogý mykron alwnnanak ewk
akkoron ymadnanak eerettók -
Negyed regula .. Mykron ember . alm-
aat meg zakaztwan . ayoytatossagbol . ee
gyebeknek yo peldaat aad : nagý eer-
demeere vagyon ewneký . wgý rola
Cesarius pyspek . vala menee yo teete
-meennek peldayaat aggya ember . mas
nak . aneewal nagyob erwendetes eerde
me leezen mennyeknek orzagaban . De
vyzon ellen wgý mond zent ghergel do .
Vala menee gonoz peldat haagy ember
ew wtanna valoknak annee halarra
melto . ha kedeege yot erdemre melto .
Ewtod regula ; Mykron ayoytatus lel-
kew ember . az yo zerzetosoknek moggýok
zerent . ew almaat meg zakazttya es
ydeyn ffel keel . hogý wr istent dycheer
ye es esedozyeek mynd ennen maganak
mynd az zegeen byneseknek bynokeert
orzagnak bekesegeert . Anyazent egyhaz-
nak otalmaert . nagý erdedemes wr isten
nek . elotte . Oh zerelmes atyamffyaý
byzonyawal wgý kellene myndden kere-
zttýen embernek tennye ha ky yol akar
-naa / es nem agyaban hewerny mynd
nap keletyk / Wgý olwassok Moyses
elssew kenyweeben Gen . xix . mykron
wr isten Sodomaat Gomorraat az ewt
varasokat el akaraa vezteny : Annee sok
assaag kozot ha chak tyz ygaz ember ffy
-ayt leel vala . yrgalmaz vala eerettok
De nem talala tobbet az egyneel : Ann
ak okaert mongya wrwnk Iesus az zet
ewangeliomban [] Byzon m
ondom tynektok vala mykron ketten har
-man . eegy akaratosok leendotok . kerees-
ben . meg aggya tynektok az en meenn
yey zent atyaam / meneewel eegy ygaz

{84a}

Negyed menyekzós va
sarnapnak Epistolaia
Ez may zent Epistolaat yrtta meg zent

paal Apostol Colosya <belÿ> varas belÿek
nek ÿrt leweleenek iij rezeeben . Meelÿ
Epistolanak elette wgÿ mond tanoÿthwan
ÿo elkócchre az wÿ kerezttÿenóket mÿnth
zerelmes ffÿaÿt : Semÿben egÿmast meg
ne challÿatok hamÿss bezeeddel . De vess
eetók lee az agh emberseegót mÿndden
gonoz teetemeenÿwel / Es ótózyetók wÿ
emberseegben kÿ napon keed gÿoropodÿk
az eelo istennek ÿsmeretÿben . az leelekb
-en valo zent Abrazattÿa zerent . kÿre
ewtet teremttötte . elssew zÿleteesnek ÿde
-ÿn . Ez bezedóknek wtanna kówetkózyk
ÿmaran ez maÿ zent Epistola -
Epistola .

[A]Tÿamffÿaÿ . ótózye
-tók ffel azeert tÿ . lel
-ky rwhaban . mÿnt
istennek valasztottÿ
zentÿ es zeretóÿ . es
ÿrgalmassagnak taghÿaÿ / kegÿel-
-messeget . Alazatosagot . meertek
-letesseegót . tÿredelmesseget . egÿ-
-mast el zenwedween . tÿ magatok
-nak twlaÿdonoÿtwan . ha vala kÿ
ellen bozzonkudas törtenyk . mÿk
-eent wr isten ees meg enghette tÿ
-nektók azonkeppen : tÿ ees masnak
Mÿnd ezeknek fólötte kedee . zer-
etseegtók legÿen . kÿ tekeelletesseg
kóteleenek mondatÿk / es Cristusn
-ak bekeseege erwendózyen tÿ zÿwe
-tókben . kÿben hÿwatalosok ees va-
-ttok egÿ tagban . es halalatosok
leegÿetók wr istennek . Cristusnak
ÿgheÿe lakozÿeek tÿ bennetók be
-wseeggel : mÿnden bólchesseegben
tanoÿtwan es ÿntween tÿ maga-
-tokat psalmosokban : dÿcheeretók

{84b}

ben es lelkÿ erwendetes eeneklees
ekben : zent malaztnak mÿatta ko-
ronkeed dÿcheeretót eenekólween
tÿ zÿwetókben . az wr istennek .-
Sequitur ewanm simili factum e regnum celorum
cum . exposicionibus suis Deinde sequer sermo
Megh erthween zerelmes atÿamffÿ
aÿ . az zent ewangeliomnak es epistola
-nak bólchesseeges es Idwesseeges ertel-
-meet . De aÿoÿtatus leeleknek termee-
zetÿ az . hogÿ meneewel többet laat
hall . kÿ az ew termeezeteehöz hasonlatus
annewaal ÿnkab gÿwladoz . langaz .
ennen magaban . Azonkeppen mastan
ees nem nehez hallanÿ az zent ÿras
belÿ tanwsagot kÿk az erek Idwesseegót
es menÿorzagnak meltosagarol lelkÿ
tanwsagot halnak . Az zent ewan-
geliomnak azert magÿarazattÿabol
zent Gwÿllelmus doctor : harom rend
belÿ mezóket ÿelentÿ kÿwe . twdnÿa
ÿllÿk . felssew . also es középsew / azaz
menÿozaag ez vÿlag es embernek
zÿwe lelke / kÿkben . ew zÿleteesóknek
es teremteesóknek ÿdeÿn ÿo magokat
hÿmtót vala . az ew zent neweenek
dÿcheeretÿre . De az ÿrÿgh pokolbelÿ
erdegh mÿndenÿkre fórtelmesseeghnek
konkolÿaat hÿmtee istennek bozzwsa

gara . es az wr isten zolgaýnak vezó
delmókre / kýkben mastan ees torkýg
ýlewnc / Mýnd ezeknek felette tow
abbaa valo lelký tanwsagwnkra
meeg ees neegý rend belý mezóket tala
lalwnc . kýkben . wr isten ýo magokat
hýmótót vala . twdnýa ýllýk ez földý
paradýchomban hol ott . kezdetben es
artatlansagnak ýdeýn . Adam . Ewa .
zýlenket zeplótelen . eeletben es tellýes
bólccheseegben teremótóte vala . zent Ago-
ston doctornak mondasa zerent .. Ó ký ýo
magok valanak az ket emberek . kýket
wr isten twlaydon ennen zent zýneere
hasonlatossagara Abrazot vala . Gen
iij : Es ýo kertben palantalt vala . Gen
ij : hogý ffel newekódween . es zamtalan
eedes gymólchót teremtween . zeep výra
gokat zýlween / kýket melto lenne zent ha-
-romsag

{85a}

Zýne eleýben výnný / es ott erekkewl erek
-kee velók eegýetemben dýchekódný De ý
-aý zerelmes atýamffýaý / býzonýawal
nagy keserý bwal . halhattýok az zent lee
lek wr istennek bozzonkodasaat / kýt zent
dauid proffetanak mýatta zola ps° xlviiij
mondwan . Homo cum in honore esset . non
intellexit etc . Mýkoron ember týztósseegre
veetetót volna . nem ertee meg : De hons
onlattateek az eztelen barmokhoz .. Mý-
okaert . mert az keseertó pokolbelý erdeg
nek enghede baromý eeletnek : mýko
ron ez vylagaýakat keewanaa . es az
dragalatus meennýeý halhatatlansagh-
nak eeleteet el veztee / Ó ký sokan van-
-nak mastan kýk azon vezedelmes wtat
es erdeghý regulaat kówetýk . kýknek
erek karhozat az veege . Ó ký vagýon
mastan paradýchomban bel mehet : . Aw
-agý zýleteesnek wtanna . zernýew hal
alnaal kýl menýorzagban feerkózhetyk ?
Senký : mý leen oka ; býn . Annak oka
-ert zýkseeg mastan sok ýdeýglen valo
penitencia tartassal meg leelný . kýt ak
-koron ýngen adnak vala .-
Ewtód mezó rend zerent . mondatýk em
berý leelek . kýben . kezdettwl foghwan
wr isten ýo magot palantala . ew al-
dot zent zýneenek kepeenek hasonlato
-ssagaat . Gen iij . kýt istený zent malaz-
-ttýawal meg aýandekoza ... Mý leen o
-ka hogý zent Agoston doctornak mon-
dasa zerent Az felsseeges ýoot ember
volta keppen meg ýsmernee / erthwen
zeretnee / es zeretween . vele eegýe
-temben / eelne / Bólch zaýa atal
Sap septimo . meg wgý mond . Az en
gyenýerýseeghým embereknek fýa
ýwal vagýon / De meg bantateek
erdeghý keseertetnek konkolya mýat
mýnt meg vagýon ýrwan . Gen viij
Embernek eze elmeeýe haýlandob
bak az gonossagra mýndden ýdóben
mýnd ew ýffýwsagatwl foghwan .
Hatod mezó rendzerent mondatýk A-
nýazent egýhaz . kyben ees ýo magok
-at hýmótý wr isten . tudnýa ýllýk . is-
tennek ýgheýeet . ýgassagnak vylago

{85b}

Soÿtoo twdomanÿaat . es hÿtzerent valo
zent eeletóket / ez leen nemes vÿraggal
tellyes aldot mezó / kÿeert Cristus zent
vereet hwllataa . es eedes lelkeet halar
-ra adaa . Math xx vij . De az pokolbelÿ
Sathan / meg dógletee kÿlemb kÿlemb
eretnókseegnek vezedelmes twdomanÿ
-awal . mÿnt ÿmaran / mÿndden bÿzon
saghaal kÿl nÿlwan lattÿok Anÿazent
egÿhaznak . pwztasagaat . es az zent hÿtn-
ek . romlasaat : 0 zerelmes atÿamffÿaÿ
allÿa kÿ alhattÿa . es tarcha kÿ tARTH-
attÿa . mert bel tólt az ÿdew .-
Heted mezó rendzerent . Az zeplótelen
zÿz Anÿa marianak zeplótelen mehe
kÿben atÿa mÿnedenhato wr isten
felette ÿo palantaat vetee . az ennen
zent istenÿ ÿgheÿeet / mÿndden meen
nÿeÿ ÿozagoknak / malaztnak .. es zent
lelek aÿandekÿnak tellyesseghewel .
Meel zentsseeges mezó zeplótelen meg
marada . es az pokolbelÿ Sathannak al-
noksaga . sohonna hozÿaa nem feerhete
kÿ meg bÿzonÿÿltatÿk Cant iiij . Tota
pulera es amica mea . et macla non est inte
Mÿndenestewl foghwan zeep vagÿ en
zeretóm . es semÿ macula tebenned nÿn
chen ; Semÿ hatalma azert nem lehete
az agh ellenseegnek eett . mert wr isten
meg otalmazaa . mÿndent keseertettÿl
Az teeb istenÿ kertóket es mezóket kedeeg
mÿnd maghÿaÿwal palantaÿwal .
es vetemeenÿwel . sok keppen meg fór-
tótetee . kÿról meg emlekózween zent
paal Apostol . Ad Romanos iiij -
Omnes peccauerunt . et egent gracia dei : M
ÿnden ember bÿn alat vagÿon azert
zÿkseegósók istennek malazttÿanaal kÿl
Senkÿ azert zerelmes atÿamffÿaÿ ma-
gaat el ne haggÿa . hamÿss bÿzoda
lomban esween .. De halalÿg tarchon
penitenciat . es veegÿg maraggÿon meg
az ÿo mÿwelkódetben . mert wgÿ mond
zent Agoston doctor . soha az gonoz keseer-
tet halalÿg en nem haagÿ / kÿról
eellÿen peldaat olwaswnk . Vala egÿ

{86a}

ÿwtot volna / eerette ÿeweenek / az pokolbe
-ly hoherók hogÿ kÿ venneek lelkeet / Az
nÿawalÿas ember meg batoroÿtaa ma
gaat es monda . mÿt kerestók eett . mo
-ndanak hogÿ pokorra vÿgÿewnk mert
mÿyeenk vagÿ . Azt halwan meg hab
orodeek raÿtta es kezdee feÿeet tetowa
forgatnÿ hogÿ zÿnóket ne latnaa . De
ÿme az zernÿew fórtelmes lelkók m-
-ÿnden felee zemeÿ elót forognak vala .
Lataa azert hogÿ nem mehetÿk meg
tewlók . monda nagÿ ffeel zowal . az
nagÿ isten eleeben vettem dolgomat .
Es mÿkoron ÿstennek eróss ÿteeletÿre
kóltenek volna . Monda . az zegeen lee
lek . hatalmas isten . nagÿ az te ÿrgalm
assagod zabadoÿch meg enghemet vÿ
-zon ellen az fórtelmes leelkók ees m
-ondanak / ÿgaz isten . te nagÿ ÿgassagos
ÿteeletót zerent ÿteeld mÿnekewnk

ez lelkót / mert mýnket zolgalt es mý
 nekewnk engedót ew eeleteebe es n
 -em teenekód / Monda az ýgaz býro
 / wr isten / Azt ýol latom . De mýre
 te gonoz leelek nem keerted . es nem
 [ke]rested az en ýrgalmassagomat te eeletódben
 mýg eelteel . hanem chak mastan m
 ýkoron az ýrgalmassagnak sem helýe
 sem ýdeýe nýnchen / Azert a'meel'' go
 -<.>nozwl eeltel es ký mwltal . wgýan
 veegyed haznaat . Es ottan el ragada-
 -ak az gonoz hoherek es pokorra výweek
 Azert zerelmes atýamffýaý eett ýgazo
 ha meg mýndden ember magaat pe
 -nitencianak mýatta / ne halalanak
 wtanna . mert zent paal Apostol mon
 -dananak mýatta es ez felewl megh
 mondót pelda zerent Rettenetes isten
 nek markaban esný
 Masod tanwusagwnk leezen arrol .
 Mý oka hogý az teremó wr isten ký-
 -nek ýrgalmassaga ollýan hatalmas . mý
 nt ýgassaga / Nagý sok ýdeýglen es
 eztendeeg . az nýlwan valo býnesek
 -et . es gonoz teewóket ez výlagon
 el varýa . halalaat halasztwan .
 Ennek oka lehet nagýobban . merth
 ew zent istenseege . ew istený ýsmeretý

{86b}

Zerent sokakat nýlwan . laat es twd .
 akar mýg eellýenek soha penitencia
 -ra nem leeznek terendók . de erekkee
 el karhoznak . es chak heeýaban eelnek
 Doctoroknak mondasokbol hat okokat
 talalwnk reea . kyket felette ýo kerez-
 ttýen embernek hallaný es meg tanw
 lný hogý twggýa magaat otalmazný /
 Elssew oka . istený zeretseeghnek kýwe
 ýelentese / hogý mýwel kywe ýelente
 nee meel ýgen zeretnee embereknek
 Idwósseegóket / Mýnt zent Ezekýel pro-
 ffetanak atala meg ýzenee ez výlagra
 ca° xviiij Nolo mortem peccatoris sed magis
 vt conuertatur et viuat . d . d . Nem aka-
 rom az býnes embernek halalaat De
 hogý ýnkab meg terýón es eellýen . azt
 mongýa wr isten . kýról zent pal meg
 azont vallýa . j Timo . ij ca° . ký mýnden
 embereket <....> akar Idwózwný es
 istennek ýsmeretýre ýewnýe : O zerelmes
 anýam zýlóttý gondollyatok az istený
 nagý zeretetnek hozýank valo meltosagaat .
 Masod oka mondatýk istený kegýelmezees
 -nek ýrgalmazasa / twdnýa ýllýk azok-
 hoz kýk penitenciara fordwnk . kýról
 wgý vagýon meg ýrwan Esa xxx ca° .
 propterea expectat vos deus ut misereatur
 vobis . O gýarlo býnesek . azert waar
 el týtóket az teremtó wr isten hogý ýr
 galmazzon týweletók / zent leo papa m-
 eg wgý mond az tórween kenýben . d j
 O meel bewseeges az wr istennek . az
 býnesekkel valo kegýelmezeese / hogý
 nem chak zent kereztsseeghnek malaz-
 -ttýanak mýatta De annak felette naý
 býnnek fórtelmeeból ees ký vonzon
 az erek Idwesseegre zent penitencianak
 mýatta / az ew zent akarattýanak ze
 relme zerent / kýról zent paal ees em

leközük Ad Titum iij ca° . Non exopperibus igite
que fecimus nos <p> Sed per solam suam misericordiam etc .
Nem az űgassagnak teetemenűeeból . kűt
netalantal mű tettewnk . De twlaydon
chak az ew elól veett űrgalmassa-
gaból Idwezűtűt műnket . kűból meg
űsmertetűk hogű az ew istenű zeretetű
elól űaro . es a'műeenk . az wtan valo /

{87a}

Harmad oka mondatűk zerelmes hoz
-űaa vonűas . 0 zerelmes atűamffűaű
keerlek gondollűatok meg műnemew
istenű zeretethnek malazttűa ez . m
-űkoron az feelsseeeges . kegűes . aldot
-zeep teremtű wr isten . kűt ellűen
űghen meg wtalwnk a' mű bűne
űnknek műatta . vűzon ellen . ew
felsseege műnd azon atal hozűaa ű-
gűekűzűk vonűa / es műndden mel
-tosagaat . <.> akarűa velewnk kűzlenű
pelda űme műnd ez vűlaag tellűes
bűnesekkel : lattűok kedeeg hogű nap
-onkeed űnkab őregbűdűk . honnem
meg zenneek . kűnek műatta melto
volna istenű űgassaag zerent eegű p-
-onctban el veznű el karhozű : De
űme el halogattűa az istenű pacia
De űaű leezen az veege ;-
Neegűed oka mondatűk Az istenű
twlaydon termeezetnek kegűes es k
-egűelmesseegre valo haűlasa / twdn
-űa űllűk az emberű gűarlo termee
-zetnek gonossagra valo haűlasa el
lűen / hogű nűlwan meg mwtatass
-eek mert hamarab az bochanattra
honnem az bozzw allasra . kűrűl w
gű vagűon meg űrwan Esa xxvii
hogű . az űgassagnak bozzw allo dolga .
űghen űdegűn az wr istenben . Az
űrgalmazaas kedeeg űghen hamarsa
-gus . kűrűl wgű mond zent Agoston
Ally meg gonozt tennű ottan meg
all wr isten bozzwt allanű .
Ewtűd oka mondatűk istenű űteeletnek
es űgassagnak meg bűzonűwlasa / az
az műkoron wr isten az bűnes embert
sokaűg el varűa . es nem akar meg
ternű . es penitenciat tartanű . senkű m
agaat nem menthetű . sem okot nem ve
-thet hogű eleeg űdeűe nem volt . De
ha nem akart meg ternű / Nem isten bű
-ne műert az bűnes el karhozűk űgass
-aag zerent / wgű mond zent Gergel . do :
kűket wr isten eett keesűbben el waar .
veegre ha meg űobbwnak . erűssebben
űteel . es karhoztat : ercche kű ertű /

{87b}

Hatod oka mondatűk haznalatossag-
nak . műgh az űok . hűwek / es valaz-
<tokko> tottak . Anneewal ; nagűob malaztot
eerdeműt es dűchűseegűt gűűűthnek
az gonozoknak keesűbbűk valo eeletűk
ból . műglen tűb haborwsagot zenw
-ednek ew tewlűk : Towabbaa az ees
dűcheeretűkre leezen az űo hűwűknek
mennűeknek orzagaban hogű az go
-noz bynesek kűzűt űol eeltenek : mű
nt zent lott kű az atkozot varasban

lakozÿk vala . Sodomaban . kÿt mÿnek
 elötte isten el Sÿlleztenee : parancho-
 nekÿ hogÿ kÿ menne kózzólók / Mert
 ew nalanaal teb ÿgazat ott nem talala .
 Azert mongÿa zent Agoston Ne aloha-
 tok zerelmes atÿamffÿaÿ hogÿ wr
 isten heeÿÿaban haggÿa eelnÿ ez vÿ-
 lagon az gonozokat . De awagÿ az oka
 hogÿ megh terÿón . Awagÿ ew mÿatt-
 ok az valasztottak eerdemöt gÿöÿcchenek
 Twggÿatok azert zerelmes atÿamffÿaÿ
 hogÿ sok kapwÿa . sok wta .. vagÿon
 az aldöt meennÿeknek orzaganak kÿn
 ez vÿlagrol ffeel keel mennÿ az ÿo
 eeletew es lelkew neepeknek . kÿról
 ÿol hallottatok zent paal Apostolnak
 mondasaat . Ro xij - mÿnemew
 tÿztóket oztot wr isten az ew hÿweÿ
 nek Anÿa zent egÿhazban / meel tÿz
 -tóknek bel zolgaltatasokeert kÿlemb
 kÿlemb eerdemöt / hazat haÿlokot es
 dÿchóseegót zórzót ew zent orzagaban
 kÿt mÿnekewnk ees aggÿon atÿa ff 7c .
 Kylenczben hagÿo v-
 asarnapnak zent
 Epistolaÿa .
 Ez maÿ zent Epistolaat ÿrtta megh
 zent paal Apostol Corintombelÿeknek
 ÿrtt elssew leweenek kylenczed reze-
 ben . Cor^o ix ca^o . meel Epistolanak elötte
 pelda zerent emlekóÿk ennen magarol
 mondwan . Mÿkoron Cristus Iesusnak .
 malazttÿa zerent . mÿndenekból zabad .

{88a}

Volneek . mÿndennek zolgaÿawaa tótt-
 en magamat . hogÿ mÿndeneket Idwózóÿ
 -thetneek . Az . Sÿdoknak lattatom Sÿdo-
 -nak lennÿ kÿk tórween vannak . tór-
 ween alat lennÿ . kÿk tórweennel kÿl
 vannak . tórweennel kÿl lennÿ . hogÿ
 mÿndeneket Cristusnak tórweenÿeere
 vohatneek / mÿndeneket keddeeg teezók
 az zent ewangeliomeert . hogÿ en ees
 reezes lehessek benne . Ez ÿgeeknek
 ÿmaran wtanna kówetkóÿk ez m
 -aÿ zent Epistola bótewzerent .
 Epistola .
 [A]Tÿamffÿaÿ . Nem
 twggÿatok ee . hogÿ
 azok kÿk az keegben
 fwtnak / ÿollehet m
 -ÿnd nÿaÿan fwtnak
 de maga chak eegÿ veezÿ el az
 gÿózódelmet . Azert tÿ ees wgÿ
 fwssatok hogÿ el eerhesseetók / M
 -ert mÿden kÿ baÿt akar vÿnÿa
 mÿndentewl meg tartoztattÿa ew
 magaat / twdnÿa ÿllÿk . kÿ banta
 -sara volna ; Ewk keddeeg hogÿ ze
 -gódelemnek Coronaÿaat vegÿeek
 erek dÿchóseegnek Coronaÿaat
 En azert wgy fwtnak / nem mÿnt
 heeÿÿaban / Wgÿ kesalkodom nem
 mÿnt zelet fwaan chak . de sanÿar
 -gatom en testómet es zolgalattra
 kezeróÿtóm / hogÿ netalantan eeg-
 -ÿebeknek predicalwan en magam
 el vetót leegÿek / Nem akarlak ke-
 -deegh zerelmes atÿamffÿaÿ tÿtóket

twatlanoknak rola lenny / mert
az my reghy atyaink mynd kódben
yartanak . es myndnyayan az ten-
górón yewttenek atal . es mynd
Moysesewl kereztólkóttenek megh
az kódben es az tengerben . es mynd

{88b}

Nyayan azon lelký eeledelt eetten
-ek . Es mynd nyayan ygýenlew
ytalt ytának / ýznak vala kedeeq
lelký abrazat zerent kówetveen ew-
-ket az kew zýkla : ytalt adwan / kýb
-en ertelem zerent / cristus vala .
Sequitur ewanm cum exposicionibus suis
Mýert zerelmes atyamffyaý . ez maý
naptwl foghwan . mynd hosweet na
pýg . <...> Anýazent egyhaaz kýwalt
keppen valo . aýóytatussagban es pe-
-nitencia tartasban foglallya magaat .
Sok okaert . elezer . mert ezen ýdók
ben teremteteenek meeny föld . es
mynd ez vylag : Masod okaert . mert
ezen ýdókben . eseenek el az elssew
zýleynk Adam es ewa az artatlan
sagnak malazttýarol . ez nagý een-
seegnek nyomorwsagara .. enghedet<.>
lenseeghnek býne mýat / harmad
okert mert ezen ýdókben : zakadank
el az wr istentewl . myndden ýo
-twl meg foztatwan . es zamtalan
gonossagban es vezedeleben el bw
rwlwan : kýre semý býzonsaagh
nem keel . mert ýol lattýok : Lath
-wan azert Anýazent egyhaz hogý
eellýen ýghen el zegeenyettewnk
es myndden ýotwl meg foztattwnk
Ez maý zent ewangeliomban ýnt
mýnket lelký es testý mwkalkodas
ra . az teremtó wr istennek zelóýee
ben . hogý ýwtalmat eerdemlween
meg kazdagwllýwnk / zent paal ke
deeg . mýeert istennek zent zýne elól
el tawoztwnk : ez maý zent epistola
ban ýnt es tamoýt . hogý leelký
ýozagokban gyoropoggýwnk . es sýess
-ewnk az aldot isteny zýnról zýre
valo latasnak . veeteleere kýnek
towabbaa valo ertelmeere harm
rend belý nemes tanwsagwnk leezen
wr isten malazttýanak segeedseegee
wel . ez maý napon .
Elssew tanwsagwnk leezen arrol ./

{89a}

Mý oka hogý az teremtó wr isten / kýnek
hatalmassaga elót myndenek lehetsseegó-
-sok egy embert sem akar meennyekn
-ek zent orzagara ffel vynný lelký eerde
-mes teetemeenyeknel kýl / Ez mondas
-nak oka lehet mert . Nam wgý mond
zent Agoston doctor . hogý wr isten terem
-tót embert az erek bodogsagra veegh
-keppen ; hogý kedeg mwkara adasseek
wgý mond rola zent Gergel doctor . pred
estinicio ita est adeo disposita vt non nisi
electi ex labore meritorum . perveniant illuc
Az isteny valasztas . wgý vagyon meg
zereztetween hogý senkýt erózak n-
-em keezóróýt az erek dýchóseegegre ha

-nem eröss mwkanak eerdemeeböl ve
hetÿk ewtet ; Azonrol emleközÿk az
zent ewangeliom [] meennÿek
nek orzaga eróth zeegh . es kÿlembben
nem hanem chak . erózak veezÿk ewtet
kÿnek neegÿ ÿeles okaÿt talallÿok
zent ÿrasban . Elsew mondatÿk na
gÿob tÿztósseegnek oka : mert mÿkor-
-on az valasztot neepek kÿlemb kÿlemb
lelkÿ ÿozagoknak es erdemes dolgok-
-nak mÿatta keresÿk es eerdemlÿk
az erek bodogssagot . nagÿob tÿztóssee
gók eerdemót es bóchewletók leezen
belóle <hannem> honnem ha ÿngÿen
adnaak mÿnt az mastan meg kereztoált
apro germókóknak . Erról zol zent pal .
[] Non Coronabitur nisi qui legittime
certauerit . Senkÿ nem Coronasztatÿk ha-
nem ha tórweenzerent vÿaskodand
-ÿk . Zent Gergel do : meg wgÿ mond .
Az nagÿ eerdemre senkÿ nem ÿwthat
hanem sok mwkanak wtanna .-
Masod oka mondatÿk . az zent zeretet
-nek eerdemes volta . az az . hogÿ bÿ
-zonnÿal . kÿ ÿelentesseeg mert wr ist
-en felette zeressee leegÿen . az zerelmes
mwkalkodast es ÿozagot : kÿeert az
erek dÿchóseeggel keellÿen fÿzetnÿ
embereknek ; ez vÿlagon keddeeg zent
malazttal . zent gergel do : mondasa
zerent / zent Agoston do : meg wgÿ
mond rola . hallÿatok restók twnÿa
-ak kÿk chak abban vetótteetók : Idw
-esseegtóknek remeenseegeet hogÿ ke-

{89b}

reztÿeneknek nevezettók / Twggÿatok
bÿzonnal hogÿ nem hewsagus bezeedd
-el de ÿo mÿwelkódettel leelhetÿtók tÿ
leelkótóknek Idwessegeet -
Harmad oka mondatÿk az istenÿ ÿgassa
gnak alkalmas latattÿa / kÿról wgÿ mo-
nd zent Gergel . do .. Ez az istenÿ ÿgassag-
-nak regulÿa hogÿ azok vegÿeek az e-
rek dÿchóseegnek eerdemes zolgÿaat . kÿk
ez vÿlag zerent zolgaltanak eerette . ezen-
-ról zolwan zent Tamas doctor . es kezen
seeggel mÿnd az zent ÿrasbely doctorok
Hogÿ ha wr isten . az meennÿeÿ zent
Angÿaloknak kÿlemben nem adaa az
erek dÿchóseegót hanem nagÿ hÿwsee-
ges zolgalattra ; es hozÿaa valo zerelmes
eeggÿesÿleesre . az keweel lucipernek ell
ene alwan ; haat mÿkeppen mehet
oda bÿnes ember / ÿo eeletneel kÿl es
erdemes mÿwelkódetneel kÿl . 0 zerelm
-es atÿamffÿaÿ kÿ mÿnal okos leegÿen
hogÿ meg ne chalasseek . hamÿss bÿzo
dalomnak mÿatta ; mert enneel tób
eelet es vÿlag nem leezen / kÿ hamar
el fogÿatkozando / Sem masodzor nem
zÿletnek emberek ez vÿlagra -
Neegÿed oka mondatÿk . Cristus zÿnee
re tereesnek hasonlatossaga ; Mert twg
gÿatok zerelmes atÿamffÿaÿ . hogÿ ha
ÿo mÿwelkódetnek es zent paciencianak
mÿatta eennen ez vÿlagbol kÿwe me
hetÿnk . es bodogwl ffeel tamadhatwnk
Az aldot Cristus Iesus wrwnkhoz . meg
dÿchówt eeletben hasonlatosok leezew-

-nk zent paal apostolnak mondasa zerent
Ro viij / Ha meel embernek kedeegh
neheznek lattatyk magaat ez vylagon
az erek eeleteert es byneert meg san-
argatny . Gondollya meg myt zenwe-
-dot byntelen Az my byneynkeert Cristus
Iesus es vele eegytemben mynt az sok
zentok . kyket eett mastan tyztolewnk
mert nem hejabban vetteek az erek dy
choseegnek bodog eremeet : ha azeert ma
gwnkat . hozya yok hasonlyok semy mw
ka nehez nem leezen zent Ber . doctornak
mondasa zerent . kyre isten aggyan erott /

{90a}

Masod tanwsagwnk leezen arrol
My oka hogy wr isten wgy nem hag
-yot embert erekkee eeln / az meennye
zent Angyaloknak termeezetok zerent h
ogy soha el ne eshettenek volna . es po
-kolbely erdeg semyben meg ne chalha
-tta volna : Meel allapat nem volt vo
-na ellene . wr istennek ew felsseeges yo
voltanak : kytwl myndden yo zarmazik
zent Dyenes doctornak mondasa zerent
et secundum arxlem . j . Celi . optimi est optima
face . De erre reea felelhetewnk zent
Bonaventura . atyanknak es eegyeb zent
doctoroknak mondasokbol . hogy tewee
azt az hatalmas teremto wr isten hog
az ember y termeezet el eshetendo lenne
ymez neegy yeles okaert . Elezer az ew
nagy isteny bolccheseegeenek ky yelente
-seert : kyról wgy . mond zent Agoston
doctor Az kegyelmes wr isten oly nag
yo mynd ennen magaban . mynd ew
mywelkódetyben hogy semy gonozt ez
vylagon nem hadna lenny . mykoron
naggyal nagyob yot nem twdna belole
valaztan / kynek nagy bolccheseeg az
ertelme / wr istentewl . mert az gonozbol
ees yot valazthat mykoron akar ya / Em
bertewl kedeeg . mert ha el esendo nem
volna / soha ennen gyarlosagaat megh
nem ysmernee . Es [n]em twdna kenyer geny
Sem az hatalmas istennek yo voltaat
es nem twdnaa kowetny . tyztolny ze
retny mynt keellene /-
Masod oka mondatyk az isteny nagy yr
galmazasnak hozyank valo . meg mw-
-tatasa . twdnya ylllyk abban hogy az ew
eedes zent ffyaat eerettewnk adaa . zolga
-y zemeelnek meg valtsagaert / kyt soha
nem tott vona . wgy mond leo papa .
ha ember el nem eshetot volna . Azert
mongya zent Gergel : do . O chodalatus
hozyank valo isteny kegyesseegnek melto
ztatasa . O ky yelenthetetlen isteny zeretet
-nek bwzgosaga . hogy az zolgaat meg
valtanaa . twlaydon ffyaat adaa eerette
O azert meel zykseeges leen Adamnak
byne Cristus Iesusnak el yewetelyeert
O bodog eredetnek byne . ky eellyen nag
zerelmes meg valtoot erdemlot leelnye :

{90b}

Ime azert zerelmes atyamffya : Adam
nak byneebol meel nagy tett es valasztot
az teremto wr isten / Ha kedeeg Adam
nem veetkozot volna . soha my nem Id-

wózewltewnk volna . oka ez . mert
 yngem sem zýlettwnk volna . . mýert
 reegón ez vylagnak veegezetý lett .
 volna . Harmad oka mondatýk isteny
 ýgassagnak bel zolgaltatasa . ký megh
 mwtattatýk abbol . hogý mýnddennek
 eerdeme zerent fýzet / ýoknak erdemet
 gonozoknak gyettrelmet / Ez eellýen
 zold ozaas kedeeeg nem volna . ha senký
 erdemlóye nem volna : hogý kedeeegh
 senký okot ne vethetne . el karhozattý
 -anak az ew zent ýgassagaat elezteeb
 ýrgalmassaggal egyelóytee . <hogý> zab
 ad akaratot adwan embernek mýnd
 ýora / mýnd gonozra . hogý mýnd az
 výtessseegnek . mýnd az eerdemnek helye
 lenne es oka / wr istennek elótte -
 Neegyed oka mondatýk isteny hatalm-
 assagnak ký ýelentese / az az hogý emb
 -erý allat nýlwan meg ýsmerýe / mert
 mýkkeppen istennek teremteeseenel kýl se-
 mý volna . Azonkeppen isteny segódelem-
 neel kýl sem eelhet . sem ýot nem teh
 -et / Es hogý ennen maga . el eshetýk de
 wr istennek malazttýanak hatalmanaal
 kýl ffeel nem kelhet : Es hogý az ennen
 gonoz háýlasa mýat el vezhet : de wr ist
 -ennek ýrgalmassaganaal kýl az erek
 dýchóseegnek bodogssagara ffeel nem me
 het . De koronkeed mýndden dolgaýnkban
 az mý eedes wrwnk Iesusnak . es ew ze-
 relmes zent zýleýeenek azzonýwnk ma-
 rianak keel kenyereghenewnk . Pelda .
 kýre eellýen býzon peldaat olwaswnk .
 Vala zent ferencz atýank zeerzetýben eegy
 ýffýw Nouicius frater . ký mýkoron az
 zent zeerzetnek terheet latta volna . reea
 tekeellee magaat hogý el hadnaa / es
 ký menne az zerzetból ; Mýkoron bel
 meent volna az zent egýházban eseeek
 le ýmachagra az zent Sacrarion elót hol

{91a}

Teetemeenýekróól . es bwlchwt veween el
 ký meenne azonkózbzen le háýtaa feý-
 eet es el zwnnýada ; Es ýme lataa
 az zýz mariat hogý az zelenczeet nýtta
 volna . kýben az zentsseeg tarttatýk vala .
 Es wrwnk Iesus zeep germók kepeeben
 ký ýeween meg allapeek az oltaran
 Monda ottan az ýrgalmassagnak zý-
 leye ewneký / En eedes ffýam keerlek
 ýrgalmaz'' ez te zegeen zolgaddal : felele
 az aldót Cristus / kegýelmes zýlem m
 -ýt teegýek ew vele . ha nem akar en
 velem meg maradný . En eedes ffýam
 Aggy malaztot ewneký meg maradas-
 -ra / Es ottan Cristus Iesus ffeel emelw
 -een eedes kezeýt meg aldaa az fratert
 mondwan / En meg tartom es megh
 otalmazom ewtet . az te nagý eerdemes
 voltodeert / en zerelmes zýlem / Es ez m
 ondasok wtan esmeg az zelenczeben
 meene . <...> el enýezween : Az frater ke
 -deeg magaban terween nagý halakat
 ada raýtta wrwnk Iesusnak es az zýz
 marianak hogý megh vÝgaztaltatot vol-
 -na Es towabbaa semý keseertetý nem
 -leen ; Ez latast sem mondaa senkýnek
 hanem chak halalanak ýdeýn / kýból

dÿcheertesseek wr isten
 Harmad tanwsagwnk leezen
 arrol . Mÿ oka leen hogÿ az hatalmas
 teremtó wr isten ottan hamar megh
 nem bochataa . az elssew zÿleknek bÿ-
 -neÿt . de nagÿ hozÿw halasztast teen be
 -nne : reea felelwen fran Maronis
 teb Zent doctorokkal . wgÿ zolnak rola .
 hogÿ ÿmeez neegÿ ÿeles okaert . halaz-
 -taa el wr isten / Elssew mondatÿk . m
 eg vallasnak keesedelmes volta . az az .
 ewk sem akaraak ottan hamar ÿgaz
 -an meg gÿonnÿ . De gonoz menedeekót
 veteenek ellene / mert az ffÿrffÿw vete
 az azzonÿallattra . es az azzonyallat vete
 az kegÿora . kÿból tanwsaag adatÿk .
 mastan ees hogÿ vala kÿ ÿgazan es
 tÿztan meg nem gÿonnÿa bÿneÿt m
 -eg nem bochattatÿk zent Amborus do :
 mondasa zerent / Masod oka leen . m
 -ert sohol nem olwastatÿk zent ÿrasban
 hogÿ awagÿ bochanatot . awagÿ ÿrgalm
 assagot keertenek volna . ew bÿnekról
 EEth ees tanwsagot talalwnk Aranÿ

{91b}

Zaÿw zent Ianusnak mondasa zerent Mert
 vala kÿ bochanatot es ÿrgalmassagot nÿ
 kewan ; ha kÿ nekÿ aggÿa hamÿssagnak
 ÿteeltetÿk / kÿnek ertelmeeból wgy veegez-
 -te el anÿa zent egÿhaaz az tórween ke
 -nÿben vagÿon be ÿrwan / vala kÿ
 meeg halalanak ÿdeÿn ees . awagÿ ol-
 tarÿ zentsseegót awagÿ keneteest nem
 keewan . Nem keel nekÿ adnÿ . ha kÿ eró-
 zak nekÿ felette veetkózÿk benne /-
 Harmad oka leen . mert ewk ees halo
 gatanak penitenciat tartanÿ . mert mÿ
 keppen doctorok zolnak rola . ha ez három
 ÿozagok bennók voltanak . twdnÿa ÿllÿk
 bochanatnak es ÿrgalmassagnak alazatus
 kereese . es penitencia tartasnak enghedel
 messeege ketsseegnel . kÿl meg bochatta .
 volna ew bÿnóket / kÿról wgÿ mond
 zent Ber : do : 0 zent alazatnak meel-
 sseeges ÿozaga / es eróss . hatalma : mÿt
 nem tehetz . mÿt nem nÿerhetz . mÿko
 -ron meeg az mÿndenhatot ees akarato-
 ra haÿthatot . 0 azert Idwesseeges tan
 ach az bÿnesekeknek ha el nem akarnak
 erekkee veznÿ kówesseeg ne Adamot
 de az zent magzattÿaat adamnak . wr
 Iesust mondwan . az zent ewangeliom
 ban . vala kÿ magaat meg alazÿa Id-
 -wózewl Neegÿed oka leen ; meel olÿ
 nagÿ bÿnben eseenek az nagÿ teremtó
 istennek ellene az elssew zÿlek hogÿ m
 ÿnd egheez emberÿ nemzetót meg dog
 leteek . kÿról wgÿ mond . zent Anselm^o
 doctor . 0ll mondhatatlan nagÿ leen az
 elssew zÿleknek bÿne hogÿ meennÿen
 földón semÿ teremtot allat eleeg nem
 lehete rola eelegget tennÿ . hanem ha
 teremtó es teremtot allat lenne : zent
 Ber : do . meg azont vallÿa hogÿ az v
 eeghetetlen bÿnnek ellene . veeghetet
 len lenne az meg valtsagnak eerdeme
 Exquo secundum psalmo xlj Abÿssus id est peccatum ade
 Abÿssum invocavit id est dei sapientiam puta
 ad satisfaciendum . equo pondere Annak oka

ert gondolhattök zerelmes atyamffÿ
aÿ . vala menea bynnek gondolatÿ ÿndw
<.>latÿ / kewansagÿ : teetemeenÿ es zamo-
zasÿ keseertetnek . awagÿ gÿarlosagnak
mÿatta leenek . az elssew zÿleekben mÿnddenrl voltakeppen
fÿzett
az eel istennek zent ffÿa ew zent leelke
ben . zÿweeben es testeeben mÿ eerettewnk .
halaa leegÿen ew zent felsseegeenek . eerette :
Amen

{92a}

Hetben hagyo vasar
napnak Epistolaya
Ez maÿ zent Epistolaat ÿrtta meg
zent paal Apostol Corÿntombelÿekn
ek ÿrtt . masod leweleenek . tÿzen eeg
gÿed rezeeben . ij Corinth xj capitulo -
meel epistolanak eltte wgÿ mond
mÿnt ez es ember azon Capitulomban
Atyamffÿaÿ . Ne alohatok enghemet bo
lond eztelennek . ha mÿkoron vala m
-ÿt zolok : ha kedeeqlen bator ottan
wgÿan hallÿaatok bezeedmet mÿnt
az eztelennek hogÿ en ees vala m
-ÿt dÿchekggÿem belle / mert sokak
vannak ez vÿlagon kÿk test zerent
dÿchekdnek . en ees dÿchekdm . ÿ
-maran ez ÿgheeknek wtanna kw
-etkzÿk ez maÿ zent Epistola :
Epistola .
[A]Tÿamffÿaÿ twdom ho-
gÿ eremest el zenwedetÿ
-tk az eztelenket : mÿ
wel tÿ bólchet leegÿetek
twdnÿa ÿllÿk ha kÿ
tÿtóket zolgalatban foglal / ha kÿ
meg emeezt / ha el foglal . ha kÿ
raÿtatok el hatalmazÿk / ha kÿ
meegh arczwl vr ees / Nemetel-
enseegh keppen mondom . wgÿ m-
ÿnt ertelenk volnank mÿ az ol
-lÿanoknak zenwedeseere / ha kÿ
mÿben merÿ : eztelenkeppen zolom
en ees merm / Sÿdok ee vala kÿk
en ees az vagÿok / Izraelbl valok
ee . en ees az vagÿok Abrahamn-
ak magabol valok ee . en ees az vagiok
Cristusnak zolgaÿ kzzl valok ee .
en es az vagÿok / hogÿ mÿndenneel
eztelebben mongÿam / en mondom
azt / Nagÿ sok dolgokban voltam
foglalatus / fogssagban nagy sok-

{92b}

-Zor / vereseeggben zaamnal kÿl / ha
-lalomon gÿakortaa / 7c kÿnek zam
lalasa sok . mÿt zenwedót leegÿen
Cristusnak es ez zent hÿtnek bÿzon
-sagaeert / Tunc sequitur ewangelium Cum turba plurima .
cum suis expositionibus ibidem . Elssew tanwsagwnk lezen arrol //
Mÿert zerelmes atyamffÿaÿ . Az zent
ewangeliom ertelme zerent . felette draga-
latus es meltossagus leegÿen . wr istenn-
ek ÿgheÿe / mÿnd ennen magaban .. mÿ-
-nd : mÿnd az mÿ Idweseegwnknek haz -
-nalattÿara / mÿnd az naponkeed eel
magnak peldazattÿara / kÿnek hÿmtee-
-seree ez vÿlagon ennen maganak az
teremt istennek keelleteek alaa zallanÿa

Mert senkÿ reea maas melto nem lee-
 -letteteek sem meennÿen . sem földön .
 Meg twdakozwan azert rola zent ÿras
 ban . doctoroknak mondasokbol eellÿen
 nagÿ meltosaghÿt talallÿok - .
 Elsrew tÿztóletes volta . az istennek ÿghe
 -ÿeenek . mondatÿk / . mert eelo býzon-
 -saagh ew . es istenben valo eelet term
 eezet zereenth eegÿ leween atÿawal es
 zent leelekkel . twdnÿa ÿllÿk kÿnek
 mÿatta . Atÿa mÿndenhato wr isten<...>
 mÿndeneket mÿnd meennÿen . mÿnd
 földön / kÿról zent Ianus ewangelio-
 -mÿ kenweenek elsrew rezeeben meg
 emlekóween Io j . wgÿ mond . Inprincipio
 erat verbum et verbum erat apud deum .
 kezdetben vala ÿghe . es az ÿghe vala
 istenneel . es isten vala az ÿghe / kÿról
 ha kÿ tebbet akar latnÿ . olwassa az kara-
 -chonÿ ewangeliomot hol ott meg talall-
 -ÿa az istenÿ zent ÿgheenek nagÿ hatal-
 massagaat es meltossagaat .-
 Masod tÿztóletes volta az istennek ÿ
 gheÿeenek / mondatÿk . erek zarmazan-
 dosaag . az az . Mert sohol meg nem lee
 lettetÿk votakeppen . hanem twlaÿdon
 atÿa wr istennek zÿween es derekaban .
 ott zÿletÿk . onnan zarmazÿk . onnan
 ÿewe ez vÿlagra ees zÿletween az
 zeplótelen zÿz marianak mehetewl h-
 ogÿ ez vÿlagon el hÿmtenee ew zent
 ÿgheÿeenek eeló es eeltetó magwaat .
 Erról ertetÿk kÿt ennen maga megh
 monda az zent ewangeliomban predi
 calwan zent Mathe yrta meg . Mat xxiiij

{93a}

Celum et terra transsibunt / verba autem mea
 non transsibunt . Meenÿ es föld el mw
 -lnak . de az en bezedÿm el nem mwlnak
 zent paal Apostol meg wgÿ mond : ad Gal .
 primo / ha meeg angÿal ÿewne menÿ
 -orzagbol ees eegÿebet predicallana . honn
 -em mÿ predicallottewnk meeg sem kelle-
 -ne hÿnnótók / . az az . mert annaal ÿgaz
 bat nem mondhatna . kÿt ÿmaran hall
 ottatok . az aldot Cristus Iesusrol -
 Harmad tÿztóletes volta . az istennek
 ÿgheÿeenek mondatÿk leeleknek eelte
 -tese kÿról wgÿ vagÿon meg ÿrwan
 Deutro viij . et Math iiij . Non insolo
 pane viuit homo . Sed in omni verbo dei
 Nem chak ez vÿlaghÿ kÿnÿrrel eel
 ember . De mÿnden zent ÿgheekkel kÿk
 wr istennek zaÿabol zarmaznak . zent
 Gergel . do . meg wgÿ mond rola . em
 -berÿ elmeenek eetke istennek ÿgheÿe
 Mÿkeppen azert az testÿ beteg . mÿko
 -ron eetelt nem vehet hozÿaa . ketseeg
 annak meg vÿgaznÿ . Azonkeppen va
 la . kÿ istennek ÿgeeÿeet es ÿo Idwe
 -sseeges ÿteest . awagÿ tanwsagot nÿ
 akar hozÿaa vennÿ : es nem akarÿa
 fogadnÿ tartanÿ . Annak kózel vagÿon
 erek halala . es tawol vagÿon Idwess
 -eege . ezeket zollÿa zent Gergel do :
 Neegÿed tÿztóletes volta . mondatÿk
 meennÿeÿ bodogssagosnak / Mert tw
 ggÿatok zerelmes atÿamffÿaÿ . hogÿ
 meeg az meennÿeÿ zentók ees isten-

nek zent orzagaban . Az isteny yghee
-nek bolcchessseege myat ysmeryk es
lattyaak . mynt eegy nemes tykor atal
zent haromsaag wr istennek zynrol
zynre valo . Abrazattyaat es zeepsee
gew bodogssagaat ; Mynt ezen hal
ando vylagon ees az zent ewange
liomnak es zent yrasnak ertelme m
-yat tanwlhattyk meg . my leegyen
az wr isten <...> yo hyttel / mynd az erek
Idwesseegot kyre remeenseeg zerent fo
hazkodwnk / Ha az zent yras nem vol
-na anyazent hazban . ollyanok voln-
-ank mynt az reeghy balwan yma
do bolond poganok . Azert mongya
zent Ianus ewangelista . Ioh . xvij
Hec est vita eterna vt cognoscant te verum
deum . et quem misisti Iesum cristum

{93b}

Ez . az erek eelet . hogy meg ysmeryenek
teegodet byzon istent . es kyt bochattal Ie
sust cristust // Bodogok azert Idwezoytenknek
mondasa zerent . Luc . xj . kyk ystennek yghee
yeet halgattyaak / twdnya yllyk hogy m
eg tanwllyaak es zeretettel meg tarchaak /
Ewtod tyztoteles volta / mondatyk zyk-
seeges haznalatossaag / kyról wgý mo
-nd Innocencius papa . EEgyebek kózót k-
-yk kerezttjen neepnek Idwessegeere van
nak zóróztetween yeleskeppen istennek
zent ygheye halgatasa ysmertetyk zyk-
-seegesnek lenny / mert mykeppen ez hal
ando test / halandosagnak eeledeleewel
eel . Azonkeppen az halhatatlan leelek
esmeg az halhatatlan istennek eelő Ighe
jewel eel / ky mynd ezeeben veegy
myt akar mondaný -
Hatod tyztoteles volta . mondatyk lel-
-ky tyztasagh / az az . mert az eelő istennek
ygheye meg tyztoyttya embernek my-
nd zyweet lelkeet : bynnek meerghetwl
es meg otalmazya . az ywendó karho
zatnak erekkee valo halalatl / es erd
egnek fogsagatwl . Arrol mondaa Cristus
az ew tanoythwanynak az veeg vacho-
ran : Ioh xiiij . Iam vos mundi estis propter
sermonem meum . quem locutus sum vobis .
-eert kyt zoleek tynektók / kyról sok pel-
dakát es byzon dolgokat olwaswnk hoğ
mykoron meg nem yegeznek vala my
eetelt ytalt . Awagy wr Iesusnak es az
zyz marianak neweet nem emlöytük
gyakortaa meg chalattatnak erdegtewl
Heeted tyztoteles volta . mert yghen gy
-nyerwseeges 0 zerelmes atyamffyaý ha
kyben leelky ayoytatussaag vagyon . az
jol twggya . meel nagy eedes es zerelmes
ystennek gywlazto ygheeye . mykoron ro
la gondolkodyk / Azert nagyobban myn
den ember wgý ysmery meg ha byz-
onsagot veezen rola . honnem yras zerent
ky yelenthethnok -
Nyolczad tyztoteles volta ; mert zent Ago-
ston doctornak mondasa zerent ollyan
hasonlatus bewchwlllettel keel venny
es hallaný . istennek zent ygheyeet . my-
nt Cristus wrwnknak zent testeet az olta
-ry zent zemeelnek alatta / mert az ees .

{94a}

Azon zent isteny ȳgheekkel zentóltetȳk
De nemȳkeppen meeg ees nagȳob zȳksee
gósb istennek zent ȳghe hallasa . mert tób
bek ternek meg annak mȳatta . zent pe-
nitenciara es tóredelmesseegre Annak
okaert wgȳ zolnak rola doctorok hogȳ ȳ
nkab keel embernek sȳetnȳ az predica
-cio hallasra honnem az zent mȳsere
Mert prediciot halwan . bator ne ha
lhasson mȳseet azon vȳzet . meeg sem
leezen reezetlen .. sem . eerdemeet el nē .
veztȳ az mȳse mondasnak . De ha az
zent predicaciot meg wtalwan . ȳnk
-aab akar mȳseet hallanȳ . mȳnd a' kett
-ónek el veztȳ erdemeet .-
Kȳlenczed tȳztóletes volta mondatȳk /
Idwesseeges valasztanak ȳegȳe / kȳról
wgȳ zolnak zent Bonauentura es zent
Agoston . hogȳ semȳ eegȳ ȳelesb oka es
ȳegȳe alȳg leelettetȳk : az erek Idwess-
eegnek . es bodogssagra valasztanak m
-ȳnt . twdnȳa ȳllȳk . Istennek ȳgheȳee
nek eremest valo halgatasa ; Ha kȳ
kedeeg vȳzon ellen . nem akarȳa hal
gatnȳ . nȳlwan valo karhozatnak . kȳ
-nek regulȳaat ennen maga wr Iesus
mondaa kȳwe Ioh viij . Qui exdeo est
verba dei audit . propterea vos non . auditis
quia . exdeo non estis . Sed exdȳabolo : zolaa ez
ȳgheeket Cristus wrwnk az meg kemee
-nȳódót zȳw . Sȳdoknak . Ha kȳ istent-
ewl vagȳon . istennek ȳgheȳt halga-
-ttȳa . Tȳ kedeeg annak okaert nem
halgathattȳatok mert nem vattok isten
tewl . De erdeg atȳatwl . 0 zereľmes
atȳamffȳaȳ . ez nagȳ haragus zolasnak
rettenetes sentencianak senkȳ ellene nē
mondhat . Azeert mȳnden ember oȳȳa
tewle magaat hogȳ bele ne esseek
lelkeenek erek karhozattȳara / Ha
azeert eellȳen ȳgheen zȳkseeeges ȳsten
nek zent ȳghe halgatasa mȳre nem
keel annewal nagyob szeretettel halg
-atnȳ kerezttȳen embernek ha meeg olȳ
tompa elmeeȳew volna ees hogȳ ch
-ak eegȳ ȳgeet se foghatna meg benne
kȳról eellȳen peldaat olwaswnk az
reeghȳ zent atȳaaknak eeletókbē .

{94b}

Vala eegȳ Zeegen ȳffȳw frater . kȳ soha
egȳ ȳgheet sem foghat vala az zent ȳ-
-rasban : meene azon valo banattȳab
an eegȳ veen Iambor atȳahoz . es m-
egh mondaa ewneky : Monda az v
een atȳa / hozȳ ket zennȳes fazekat .
eede / mȳkoron meg totte volna . monda
esmeg . ónch vȳzet ȳmez eeggȳkben
ónch meg kȳwe belóle . mȳkoron azon
keppen tótt volna ; Monda esmegh
az veen atȳa / esmeg azonkeppen teegȳ
Mȳkoron gȳakortaa az ȳffȳw frater .
<gyako> meg mosta volna az eeggȳk
fazekat . Monda veegre hozd eede ȳ
maran ewket . es meg kerdee mellyk
volna tȳztab . felele az ȳffȳw frater
hogȳ az . kȳben vȳzet tóltót volna . es .
meg <ew.> entette volna belóle . kȳ adaa
azert az regulaat mondwan wgȳan

vagyon embernek ees dolga . chak
gyakortaa halgassa istennek zent yghe
-yeet bator meg ne tarthassa meegh
tyztab / honnem az ky nem halgattya
Masad tanwsagwnk leezen arrol
Mynemew gyettrelemmel byntety m-
egh azokat wr isten<.> . mynd ez vylag
on mynd az mas vylagon kyk meg
wtallyaak . awagy eegyeb foglalasnak
okaert nem akaryaak halgatny es meg
tanwny istennek zent ygheyeet . hogy
kedeeg meg mwtattasseek zent yrasbol
mynemew nagy byn leegyen . wgy
mond rola zent Agoston doctor . az
torweenkenyben / Nem kyssebben veet-
kozky ky istennek ygheyeet reston tw-
nyan halgattyaak mynt az ky Cristusnak
zent testeet az sarban haagy esny /
kynek wtanna azt erthettyok hogy
Annak felette . ky nyllwan meg wtal
-lya . awagy meg zydamazya . es go
zwl magyarazya . mynt az atkozot
luter tanythwany . O teremto wr isten
vallyon mynt leezen dolgok . ew ha
laloknak ydeyn . es wtanna .. Chak
az hatalmas istennek haggok yteelnny /
zent Irasbely doctoroknak azert monda
sok zerent : Az isteny zent ygheenek
meg wtaloyt . veriy es byntety meg elezor
wr isten . zent malaztnak meg foztasawal .

{95a}

Zent Gergel doctornak mondasa zerent xxx
moralium habet ha az wr isten el vonzya az
zent predicacionak malazttyaat az koz nee
-pnek byneert / ky nyllwan valo vezedel
-emnek yegye / Neha kedeeg meg bewoy
-ty az zent predicatorokat vala meel va
rasban . awagy vala meel orzagban . az
ysteny yrgalmassagnak yegye / vt patet
Ezek iij . Eris mutus et non que vir ob-
iugans quia domus exasperans est /
Et proverbium xxix Cum defecerit propheta dis
-sipabitur populus -
Masodzor : meg veriy es byntety wr is-
ten . az zent ygheenek meg wtaloyt
nagy nehez atokkal ; Mynt olwasta-
tyk Moyses wtolso kenyweeben . Deutro .
xxviiij hol ott wgy monda Moyses
proffeta zaya atal wr isten . Ha nem
akarandod halgatny te wradnak isten
-ednek bezedee . eellyen vezedelmes
atkok yewnek te reeaad . Atkozot leez
a'' varasban . es az mezon . atkozot leez
ky menween es bel yeween . atkozot
leez yarwan es le fekeween atkozot
leez mynd te magad . mynd magod
magzatyd . Atkoztak leeznek myndden
dolgayd es mwkayd / es myndden yo
zaghjd / sok volna ett mastan ky ye
lenteney ygheerol ygheere mynemew
vezedelmeket ott ky feyezot wr isten
azokra kyk ew zent istenseegetewl
el zakadnak bynnek myatta / kyk
kedeeg . wr istent zeretyk es zeretettel
zolgallyaak es halgattyaak ew zent
bezedyt . myndden atok ellen . vyzon
meg aldatnak mynt zerelmes ffyak
es istennek byzon erekosy . kyk azon few
lwl meg yelentot Capitulumban

bel vannak ýrwan .-
Harmadzor meg verý es býntetý wr
isten . az zent ýgheenek meg wtaloýaat
erdeghý hatalommal : kýról ennek elő
-tte ees emlekózet leen . mýkeppen megh
feddee eerette ewket wrwnk Iesus . Ioh
viij / kýról eellýen peldat olwasswnk
mýkoron egý Iambor pýspek predicall
-ana / egý ez vylaghý chwff Iateekus
kezde magaat hanný az predicacion
az Iambor predicatornak bozzwsagara
kýnek mýatta eegýebekkel es megh

{95b}

Wtaltattýa vala istennek ýgheýeet / ottan
erdegh meene belee / es addeeg zaggataa
magaat es ragaa nyelweet hogý wgýan
elettók zernýw halallal mwleek kýwe
Zent ferencz atýank eeleteeben meg wý
olwassok . mýkoron predicallana / egý cha
chogo azzonýallat ott kezde karomlaný iste
nnek zent / Es mýkoron ýnteesnek wta
nna meg nem zónneek : monda az zent
Erdegh veed ffel . ved ffel a'' mý tyeed es
meený el vele / ýme chodalatus dologh
Azonnal ffel ragadaa az azzonýallatok es
mýnd addeeg výwee az eghen . mýg halha
taak sýwasaat reewasaat / kýból megh
ýsmertetýk mert nagý ellene vagýon wr
istennek / ký az istennek ýgheýeet megh
wtallýa es nem akarýa hallaný -
Neegýedzór . meg verý es býntetý wr
isten az ollýanokat . ýmacchagaat megh
nem halgatwan / Mert ha ewk nem
akarýaak wr istennek zawaat hallaný
Isten ees nem akarýa az ollýanoknak
sem ýmachagokat . sem keerelmeesóket m
egh hallaný / kýról wgý vagýon megh
ýrwan bólch kenýweeben proverbium xxviij
Qui declinat aurem suam ne audiat legem
dei . eius orationem erit execrabilis / Vala ký ew
fileet el haýttýa hogý istennek tórween-
ýeet parancholattýaat ne hallýa . Annak
ýmachaga atkozot leezen ; kýt eellýen pel-
dawal meg býzonoýthatwnk / Vala eegý
vala nemýnemew . ember . ký soha nem
alhattýa vala . megh . mýnt predicallaný
keztek . de ottan ký menween eedes towa
kerengótte az zent egýhazat : Mýkoron
ký mwlt volna . výweek az zent egýhaz
es kezdeenek eerette zolosmaat olwasný
ýme choda dologh . Az aldot Cristus Ie-
-susnak fezwletý ký vonýaa kezeýt az
vaass zeeget kózzól es bel dagazwlaa ew
fýleýt Azt latwan meg retteneenek
raýtta / Monda ottan az pap Iambor : tw
ggýatok atýamffýaý hogý ennek az ýegýe
mert mýkeppen ez ember soha nem aka
raa halgatný istennek bezeedeet . de ottan
ký meegýen vala rola . ýme isten ees nē
akarýa hallaný eerette valo ýmachagot
Azert twggýatok hogý ez ember el karho
-zot . Azt halwan ký výweek az parragban
temetný . meegh testeet ees .-

{96a}

Ewtódzór verý es býntetý meg wr isten
azokat kýk istennek ýgheýeet meg wtal
lýaak . kemeenseeges ýteelettel . es annak
wtanna erek karhozattal . kýról wgý

vagyon meg yrwan az zent ewange
 liomban . Math . vj . et luc x . myko-
 ron Cristus Iesus el kyldee az apostolok
 at predicallany . monda ewnekyk /
 vala meel varasban bel menendotok
 es bel nem fogadandnak tytoked . Es
 predicallastokat nem akarangyaak halla
 -ny . Mondom tynektok hogy az Sodo
 ma varasbelyeknek kynnyebben leez-
 en dolgok az nagy yteeletnek napyan
 honnem az ollyan varasnak / 0 en ee-
 de istenem / haat my myt teegyewnk
 kyk naponkeed bynben eelewnk / ha
 logattyok eeletewnket meg yobboyta
 -ny . byneynkról nem akarwnk peni
 -tenciat tartany Noha hall yok az erek
 yaynak vezedelmeet . Az isteny fenye
 geteesnek swlssagaat / Bel tagazwltok
 elette fylyenket hogy ne halhassok my
 Idwesseegewnknek tanwsagaat . 0 zere-
 -mes atyamffyay vallyon my zamot
 adwnk rola my halalwnknak yde
 -n / ha yme sokakat olwaswnk yrasban
 pelda zerent kyk mynd annak myatta
 el veztenek ; ky mynd yol ezeeben ve
 gye magaat / mert hamar el kozelget
 az veegsew ydonek napya kyt en-
 ghegyen mynekewnk wr isten meg
 eernewnk yo hytben / eeletben / byzon
 remeensegben isteny malztban .. zent
 tyredelmesseegben es <.....> zeretetben
 kynek wtanna erdemlyok az ew m
 -egh ygertte bodogsagnak dychosegeet
 erekkwl erekkee . Amen
 Fassangh wasarnapn
 ak Epistolaya .
 Ez may zent Epistolaat yrtta meg zent
 paal Apostol .. j . Corintum . xij : kyben ky yelen
 ty Anyazent egyhaznak tagh zerent valo
 eeggyesseegeet es kenyerwletesseegeet
 mondwan . Ha myt zenwed az eeggyk
 tagh . <az az zemeel> mynd az teb tagok

{96b}

Kenyerwlnek ew raytta termeezetnek
 zerule zerent . Ha keddeg vala dycho
 seegnek bochwletyt vallya mynt ew
 rwlnek raytta : Azonkeppen keel len-
 ny Anya zent egyhaznak ffay kozot
 ees . hogy semy zakadozaas ne leegen
 ew koztok . ott vagyon az byzon zeretet .
 ymaran ezen ertelemnek wtanna
 kowetkozyk ez may zent Epistola
 Epistola .
 [A]Tyamffyay ha bator
 en embereknek es
 angyaloknak nyel-
 -wokkel zollyak . ze-
 retetom ne leegyen
 ollyan vagyok my-
 -nt az zongó ercz . awagy az ch-
 engew cymbalom / Es ha yew
 endew ysmeretom leend . es meg
 twggyak mynden meennyey dol-
 gokat . es mynden twdomant
 es oly nagy hytom legyen hogy
 meeg az heegyeket ees teetowa h-
 -annaam / zeretetom ne leegyen
 Semy vagyok / Es el oztogatan
 dom az zegeenyeknek eeledelekre

mýnden yozaghýmat . es ha týzn
ek gyettrelmeere adandom en tes-
tómet hogý wgýan eeghýek / ze
retetóm kedeeg ne legýen . Semýt
ennekem nem haznaal / Az ze
retet týredelmes . es kegýes / Az
zeretet nem ýrýgkódýk / Nem
vonzon výtzaat / Nem tagalýos
Nem týztósseeg kewano / Nem ke-
res chak maganak / Nem bozzw
allo . Nem gondol gonozt : Nem
ewrwl gonossagon / ýgassagon
ewróme vagyon / Mýndent zen-
ved . mýndent hýzón / mýndent
remeenl / mýndent el vaar ./
Az zeretet sohonna ký nem

{97a}

Esýk . Awagý mýkoron az ýewendó latasok
el heewlnak . awagý az <twdomaný-
ok> nyelwek meg zewnek . awagý az twdom
-aný <megh z> el tóretýk : kýket nemý
keppen ýsmerýók : es nemýkeppen
ýewendóre<ppen> zollýok : Mýkoron
kedeegh el ýewend a' mý tekeelletes
el semýsewl ký tekeeletlen vagý
-on . Mýkoron en ees kýsded vol
neek zolok vala mýnt kýsded : er-
tók vala mýnt kýsded : gondolkod
om vala mýnt kýsded . Mýkoron ked-
-eeg eertes eeletben volneek . helt
adeeg mýnd azoknak kýk germó
kót ýlletnek vala : Mastan az-
eert lattýok . (twdnýa ýllýk istent
es az mas výtlaghýakat) týkór
atal mesekeppen : Akkoron kedeeg
(. twdnýa ýllýk mýkoron oda ýw-
twnk) zýnról zýnre / Mastan
ýsmeróm ferreezeent . Akkoron
kedeeg nýlwabban meg ýsmeróm
mýkeppen meg ees ýsmerttem /
Mastan azeert : (twdnýa ýllýk m-
-ýnd az ýewendó ýonak ereýe /)
vannak . hýtben . remeensegben
es zeretetben : de az fewlwl meg
mondottaknaal . nagýob az zere-
tet (twdnýa ýllýk mýnt mýn-
den ýgassagnak tellýesseege :) -
Sequitur ewangelium Assumpsit iesus cum
Exposicionibus suis . tandem sequitur Sermo .
Kegýelmes wr Iesus . Cristusban zerel-
-mes atýamffýaý : meg hallook mýnd
az zent ewangeliomnak . mýnd az zét
epistolanak . lelký wrwossagus ertel-
-meet . kýkben nýlwan ýntetwnk az
lelký eeletnek kówetseegere . es ez výt-
-laghý vezedelmes eeletnek . meg wta-
-lasaara . kýknek fundamentomaat sohol
tekeelletsben meg nem talalhattýok . az
zent ewangeliom zerent . mýnt wrwnk

{97b}

Iesus cristusnak zent keennýa halala . zen-
wedeseeben . Az zent Epistola zerent ke-
deeg az býzon zeretseegnek zent ýozagaban
Kýnek nýlwabban valo ertelmeere
három rend belý tanwsagwnk leezen
ez maý napon . wr isten malazttýanak
segheedsegeewel -
Elssew tanwsagwnk leezen arrol

Mý oka hogý ez maý napon Anýa zent
egýhaaz emlekózýk Cristus Iesusnak zent
halalarol . ha meeg towab vagyon ew
zent keennýa halala napýa / Reea felel-
ween doctoroknak mondasokbol . hogý
Anýa zent egýhaaz chelekódýk kegyes Anýanak
ýldomossaga zerent ký mýndenkoron vÿ-
gáaz az ew magzatýnak ýewendó ve-
zódelmókón . Azonkeppen . mýeert masta-
-ný ýdóben . ez vÿlaghý emberek ez vÿ-
laghý ewrómnek / hangossagnak : es
gýenýerwseeges lakozasoknak mýatta
el ragattatnak wr istennek emlekóze-
týról : es el feletkóznek ew lelkóknek
Idwósseegókról . es zamtalanon . anýa zent
egýhaznak ffýaý kózzól el veznek býnn
ek mýatta . es pokolbelý erdegnek fogsá-
gaban esnek : wr Iesustwl el tawozwan ./
meeltan azert olwassa : eeneklý az zent
ewangeliomot : kýben az eedes Iesus crist⁹
ký ýelentee ew zent tanoýthwanýnak
zent keen zenwedeseenek mý voltaat . mo
ndwan . ýme ffeel meegýewnk Ierwsal-
emben . es embernek ew ffýa el arwl-
tatýk . meg chwffoltatýk . meg ostoroztatik
meg pókdóstetýk / es annak wtanna meg
ólettetýk / mel ýgheekben . ewt rend-
belý keen zenwedeseet ýelentee kýwe
hogý ez vÿlaghý . ewt erzeekónseegben
eeló emberek . halwan Cristus keennýa
nak mooggýaat es zernýwsegeet . mýn-
den gonossagtwl meg vonnaak magokat .
es ne fwtanak ez vÿlaghý vezedelmes
ewrómnek vÿgasagnak wtanna . lelkóknek

{98a}

De hogý az zent ewangeliomot megh er-
chók ewt rend belý keen zenwedeseet ýel
entee kýwe Cristus wrwnk kýt ýewendóre
býnesekeert zenwedendó volna . Elssew m
-ondatýk el arwltatas . ew ellenseeghýnek
kezókben . hogý annak mýatta mýnket ký
valtana . a'' mý ellenseegewnknek kezókból
kýról zent paal wgý mond . j Corin vj . fratres
Jam non estis vestri . sed empti estis precio m
-agno . propterea glorificate et portate christum
in corpore vestro . puta pure viuendo sine peccato
Atýamffýaý . ýmaran nem vattok týma
gatokee . De meg vattok valtatan nağ
arwal : Annak okaert dýchóyccheetók es
vÿsellýeetók Cristus Iesust tý testótókben
(twdnýa ýllýk týztan eelween býnnel
kýl) es zent Amborus doctornak monda
-sa zerent . mýnnden kerezttýennek ký . wr
Iesus Cristus zamaara eel . meg keel m
agaat otalmazný mýndentwl kýket . Cri-
-stus Iesus nem zeretet -
Masod keen mondatýk / meg chwfolýas
hogý az nagý zeegýen zenwedeesnek mý-
-atta . mýnket az erek karhozatnak zee-
gýen vallasabol ký valtana : kýról w-
gý mond zent Ber : do . O gýarlo býnes ember
mýre teez'' en rayttam zenetlen valo
bozzwt az te býneýdnek gýakorlasawal
twggýad hogý nehezebben zenwedóm en
az te býneýd mýat valo bozzwsagot .
honnem az en testemben valo gýettrelm
-et / Azonról emlekózýk zent leelek
wr isten ees . bólch zaýa atal : ffýam
ne teegý býnt býnre . De ha veetkóztel

zennyel meg es tarch penitenciat rola .
mert hamar kózel vagyon istennek ha-
-raghya . az ollyan karomlo bynesokón .
De oh zerelmes atyamffya . mene zam-
-talanon vannak . bolond embernek ffy
-ay kóztó kík ez mastany ydóben . az al-
dot Cristust kylemb kylemb byneknek m
-yatta meg karomlyaaak es bozzwsaggal
yilletyk / kíknek yteelettýók nem keesyk
Harmad keen mondatyk ostorozaaas : Oh
ha zerelmes atyamffya . ember meg em
lekózyk rola . az nagy keennak Abrazattyarol
kýt az aldot istennek es zeplótelen zyz a
-nyanak eedes zylótte zenwede az ke
-enyos kótelekkel . ozlophoz kótoztetween

{98b}

Kemeen vezzókkal . vasass ostorokkal ostor
oztatwan . el yzonýodyk raytta / kýt hý
zóm es vallom ha isten nem volt vol-
na . Soha emberý termeezet zerent el
nem zenwedhetót volna : De myt zol-
lywnk az el mwlt ydórol . Nagýob kee
nokat zenwed mastan . wr Cristus Iesus
anya zent egyházban leelek zerent . es az
ew hýweyben / az gonoz bynes es vak
meró kerezttýenektwl honnem akkoron
az hýtetlen Sydoktwl / kýnek byzon
oka ees hogý ennee haborsagot es
vezedelmet bochatot reeank ew zent
istenseege : De meeg sem akarýok my
eetetwnket meg ýoboýtaný -
Neegyed keen mondatyk rwtssagus ar-
czwl hagýapalaas kýnek fondamen-
toma . lattatyk lenny meg wtalaas .
O zerelmes atyamffya O ha enneel
eegyeb byn nem volna . meeg ees m
elto volna ez vylagnak eerette el
vezny : Mert wgy vagyon meg yr
-wan . prima petri primo capitulo Inquem desiderant
angeli prospicere . puta cuius . speciosum wltum
cuncta admirantur astra celi / Et psalmo
xliiij / Speciosus forma pre filiis hominum etcetera .
kýre kewansaggal neeznek az meen
nyey zent angýalok . es mynd az
eghý Cýllagok chodallyaaak ew zét
zyneenek zeepsegeet : Adamnak ke-
deeg vezedelmes ffyaý bydes dohoz
nyalokkal hagýapallyaaak . megh
wtalwan . O isteny artatlan bar-
annak mondhatatlan nagy gyala
zattya es alazatossga .-
Ewtód keen mondatyk zeernyw ker-
eztffanak zydalmas halaala .. myke
ppen meg vagyon yrwan Moýses
wtolso kenýweenyek
rezeeben / atkozot mynden az . ký az ke-
reztffan ffygg / mert az atkozot hýtet
len neep nem gondolhata . nagýob
zydalmas halalt annaal . kýwel wr
istennek zent ffyaat meg ólneek . az
nagy yrygseegnek myatta / el akar
wan reekkteny myndenestwl fog-
wa ew zent hýreet neweet meeny
nek alatta es földnek fólótte Actuū
[] De hazwda az alnoksaagh -

{99a}

Ennen magaban ps° <.>3j ýme azert zerel
-mes atyamffya . mykeppen rendzere

-nt kÿ ÿelentee wrwnk Iesus Cristus
 ew zent keen zenwedeseet ez maÿ zÛt
 ewangeliomban es Anÿa zent eegÿ
 haznak olwasnÿa hagÿaa hogÿ
 halwan . es rola keserwes banattal
 meg emlekÛzween . mÿnden halalus
 bÿntewl magwnkkat meg otalmaz
 -ÿok / mÿndden ez vÿlaghÿ vezedel
 mes ewrómet vÿgasagot el tawoz
 -tatwan . kÿkrol wgÿ mond zent
 Iob xxj ca° / Ewrÿllnek ÿaczodozwan
 vÿgadnak Sÿpnak . orgona zonak
 mÿndden ÿoban vÿselÿk ew napo
 -kat mÿg eelnek . Es halaloknak ÿ
 deÿn eegÿ . ponctban pokorra zalnak
 Azonrol wrwnk Iesus az zent ewan
 geliomban meg emlekÛzÿk mondwan
 Luce vj . Ve vobis qui nunc ridetis
 quia flebitis .. ÿaÿ tÿnektók kÿk
 mastan mewettók vÿgattok . mert
 erekkee sÿrtok mÿkoron az wtolso
 veeletlen vezeel . el kÛzelgetend . A
 zonról bólch kenÿweenek []
 meg wgÿ mond . Extrema gaudij
 luctus occupat . Ez vÿlaghÿ ewró
 -mnek veegeet . sÿralom foglallÿa
 Mÿeert zerelmes atÿamffÿaÿ sohol
 az zent ÿrasban . Sem ÿo fondame
 -ntomaat Sem ÿgaz zÛrzeseet Sem
 tÿztóletes hagÿomasaat . Awagÿ iste
 nnek parancholattÿaat nem olwass
 -ok . ez vÿlaghÿ zertelen vÿgasagnak
 tancznak ÿateeknak . ewrómnek :
 hogÿ bÿnnel kÿl lehetne ees lenne
 Azert twdnÿ valo dolog hogÿ twl
 -aÿdon reeghÿ pogansagbol . gonoz
 zokasbol . es erdeghÿ zÛrzesebol aloÿ
 tatÿk lennÿ . Az teremtó istennek bo
 zwsagara . es . ember ffÿaÿnak erek
 karhozattÿokra . kÿt meg bÿzonÿoÿ
 -thatwnk eellÿen bÿzon mondassal
 Secundum Greg Mert istennek el vee
 gezót sentenciaÿa zerent . senkÿ eett
 ez vÿlagon es az mas vÿlagÿon nem
 ewrÿlhet . De ha eett erÿl . ott sÿral
 -omra meegÿen . ha eett sÿr bankodik
 ott nagÿ ewrók ewrómre meegÿen
 Azert kÿ mÿnd valazÿon benne -

{99b}

Masod tanwsagwnk leezen arrol
 Mÿ oka hogÿ Az teremtó wr isten . eegÿeb
 istenÿ hatamassaga zerent nem ol'' ÿgh
 en akaraa emberÿ nemnek Idwósse
 geet meg zereznÿ . mÿnt Cristus Iesusn
 -ak zent keennÿanak halalanak mÿatta
 kÿt maga alkolmassaggal meg zÛrÛzhe
 tót volna mynt ollÿan mÿndenhato zent A-
 goston doctornak mondasa zerent . xiiij
 ca° . De trinitate <De> -
 Kÿre doctoroknak mondasokbol reea
 felelween : tewee azt wr isten veegkepp
 -en ÿmez ewt ÿeles okaeert . Elezer .
 hozÿank valo bwzgo zeretseegnek
 meg mwtatasaert . kyról wgÿ vagÿon
 meg ÿrwan Apok j . Qui dilexit nos
 et lauit nos a peccatis nostris insanguine suo
 kÿ zeretót mÿnket .. es meg mosot mÿn-
 ket mÿ bÿneÿnkból . ew zent vereewel .
 0 zerelmes atÿamffÿaÿ veegÿek ezew

-nkben az isteny zeretetnek nagy voltaat
 my voltaat . melto voltaat : es hall-
 yok ennen maganak az zent ewange-
 liomban eedes zawaat . Ioh . xv . maiorem
 charitatem nemo habet . quam vt animam suam
 ponat quis pro amicis . et scilicet inimicis suis
 Nagyob zerelmetossege senkynek nyinch
 -en . mynt hogy ky az ew eedes lelkeet vesse
 halarra ew baratyeert ; ha zykseegh
 meeg ellenseghyeert ees : Mert wgy
 olwastatyk hogy wrwnk Iesus meeg
 ellenseegyeert ees ymada az zent ke-
 reztffan kykeert nem ymadot volna .
 ha byzon zerelme hozyaok nem volt
 volna .. kybol zent Agoston doctornak
 mondasa zerent azt erthettyok hogy
 meeg azokat ees baratwnknak alohok kyk
 haborgatnak . es ymaggywnk eerettok
 Cristus Iesusnak hozyank valo zerelm
 eerol bodogssagus zent Ber . do . megh
 emlekozween wgy mond .. O aldok ke-
 rezttyen ember . tekeenched . lassad . neezd
 yol meg . az magass kerezttfanak myn
 dden zegeet bogaat .. kyn az te eedes m
 -eg valtodnak myndden taghya el-

{100a}

Terjettene / zent feye es keze labay
 atal verettene / zent oldala es zywe
 meg sebesewltene . es tetejeetwl fog
 -wan talpyg tellyeseeggel veerben
 kewerodot / O myt kewanhatna ember
 isteneetwl enneel nagyob valtssagot
 dragalatosb arwt . meeltob keenchot
 yme zerelmes atyamffya mynemew
 ayandekokkal vonzon mynket hozyaa
 az aldok istennek zent ffya / hogy my
 ees zeresok ewtet mynt ew zerete my
 -nket ; mert azt folotte kywannya my
 tewlwnk -
 Masod okaert akaraa zent vereewel m
 -eg valtany ember nyemot . Nagyob
 kegysesseeggel valo hozyaa vonyass
 -eert / az az hogy az teremto wr isten
 az ew zent isteny zyweet lelkeet . ez
 halando embernek zyweewel lelke-
 -wel eegye tehetnee . awagy egyben
 ragasztanaa . zent zeretetnek es kegyes
 bwzgosagnak myatta . zent Amborus
 doctornak mondasa zerent .. kyt nem keel le
 hetetnek aloytany : Mert sem y terem-
 tot allat nyinchen nemesb embernel
 kyt wr isten twlaydon az ew zent
 ymeretyre es dycheeretyre teremtot
 Annak okaert zent Ianusnak mond
 asa zerent . j . Ioh iiij az ew zent lelk
 eebol adok mynekewnk leelkot . Ar
 rol mongya . Nagy Albert pyspek . Qui
 adheret deo . vnus spiritus est cum eo .
 vala ky wr istenhez eegyesewl zeret
 etben : eegy leelek leezen ew vele
 kybol azt erthettyok hogy soha emb
 -ernek lelke halhatatlan nem volna
 Az erek eellette ffele sem tamadhatna
 ha az eelo istennek zent lelkeewel
 nem eeltetneek / Meltonak lattateek
 azert hogy Cristus Idwozeytenk tw-
 laydon maganak valasztanaa emb
 ery nemot . dragalatus arwnak myatta /
 Harmad okaert tewee azt wr isten

Emberÿ nemón valo zerelmes ne-
-wezetnek wralkodasaeert : hogÿ m-
-ÿkeppen <.> reegón wr isten az Izrael n-
-epeet egiptombol . farahonak fogssaga
bol kÿ zabadoÿtwan . maganak fog
lalta vala zam zerent . Azonkeppen

{100b}

Anÿazent egÿhaznak ffÿaÿt ees zent ha
lalawal meg valtwan pokolbol . erd
egnek fogssagabol : zent kerezttÿenseeg
nek newezetÿ alat akara wralkodnÿ
ez zegeen istenÿ malaztnak ffÿaÿn / kÿ-
ben ees nÿlwan meg mwtattatÿk
hozÿank valo nagÿ zerelmetes volta .
Neegÿed okaert tewee . kôwetsseegh
-nek haznalatus . voltaert Mert zent Ber . do :
mondasa zerent . mÿeert ember nem
alla meg az ÿgassagnak tórweenÿee
ben . De veetkôzeek es el eseek : zÿksee
keppen wtanna kôwetkôzeek . az zent
penitencia tartasnak orwossaga . kÿ
-nek semÿ haznalattÿa nem volt volna
ha wrwnk Iesus eerettewnk zent
vereet nem hwllatta volna . kÿnek mÿa-
tta az zent penitencia meg zentôlteteek
Mÿnt pelda ; pokolban az nÿawalÿas
karhoztak erekkee valo penitenciat
tartnak . De semÿt nem haznal vele mert
ew eerettók . Cristus meg nem holt .
Ez vÿlagon kedee felôtte haznalatus
mert mÿnd pokolnak tÿzeet meg ottÿa
mÿnd meennÿeknek orzagaat meg
nÿyerhetÿ . Arrol mongÿa zent Gergel
papa . Az penitencia tartoknak kenÿ
hwllatasok gÿenyÿÿseegós<ek> hon
nem az hatalmas kÿralÿoknak tell-
ÿes aztalok / Esmeg wgÿ mond . ha
kedee Cristus Iesusnak zent keen zen-
wedeseet zeretettel zÿwnkben hordoz
-ÿok semÿ olÿ nehez . olÿ keserwes
nÿnchen ez vÿlagon . kÿt eedes leelek
-kel el nem zenwedhetÿnk -
Ewtód okaert tewee . az adossagnak
tellÿesseeggel valo eelee teeteleert
kÿról wgÿ mond zent Ambórws doctor .
ha az istenÿ ÿrgalmassagnak . es ÿgass
agnak tórweenÿeet meg tekeentÿók
Soha eegÿeb nem lelete benne hanem
ennen maganak el kelle ÿewnÿ emb-
-erÿ nemnek meg valtsagara : merth az .
veeghetetlen isten ellen valo : veeghetet
len bÿnnek alnoksagaat . esmeg veeg
hetetlen ÿrgalmassaggal es ÿgassaggal
keelleteek meg orwoslanÿ / 0 azert zerel-
-mes atÿamffÿaÿ . mÿnemew zolgala
-ttal zeretettel es halaa adassal tartozwnk
az kegÿelmes Cristusnak . kÿ mÿnd ezeeben-
veegÿe -

{101a}

Harmad tanwsagwnk leezen
arrol / Mÿ modon nÿyerhettÿók wr ist-
-ennek ÿrgalmassagaat . Cristus zent ha
lalanak eerdemeeból / Reea felelween
zent ÿrasbol . ewt ÿeles wtakat talal
-wnk reea . Esew . hogÿ eróssen keel
az wr istenre keÿaÿtanÿ / peldaat veh
etÿnk az apro germókókról . mÿkoron kÿ m-
-eg ehózyk Nem zeegÿenlÿ kÿaÿtanÿ

Apa atte kÿnÿeret . Anÿa atte kÿnÿeret
 Azert mongÿa zent Gergel : do : Az nagy
 meennÿeÿ kÿwansag wtan . nagy ÿ-
 wólteest kÿäytast keel tennewnk : mert
 nagy mondhatatlan ÿo A''mÿt keer-
 -ewnk / Masod / gÿakortaa keel keer-
 -newnk : mert gÿakortaa wr isten az
 elssew kereest el halogattÿa . megh
 keseertween ha alhatatosok vagÿwnk
 benne . kÿról zent hwgo pÿspek wgÿ
 mond . Ha az elssew sÿralmas kerees
 -re meg nem halgattatol : ne zónnÿel
 gÿakortaa keernód . mert nagy äyandek
 kÿeert essedözöl . sok kenÿergeest keel
 eerette tennód / Pelda zent dauid ps°
 Lxxxviiij Misericordias domini ineternum
 cantabo ? clamorose iterabo : Mÿkoron
 bÿnesnek ÿsmertte volna ennen magat
 istennek ÿrgalmassaga ala haÿtaa
 ennen magaat mondwan . Wr istennek
 ÿrgalmassagÿt kÿäytom mÿnt erekkee
 Mert zent ÿgassaganak swlssagara
 nem meree magaat bÿznÿ . Harmad
 Hogÿ erössen bÿzÿeek ember wr isten
 -ben . Mert akar mÿnemew ÿot ÿo-
 zagot teegÿen ember . ha ÿgaz hÿttel
 es ÿo zandekkal nem teezÿ : semÿt nÿ
 haznaal vele . mÿnt meg vagÿon ÿr-
 -wan . prima Iacobi . ij fides sine operibus
 mortua est et eguerso : mÿnt pelda
 mÿkoron ember meg gÿonnÿa bÿn
 -eÿt ha nem hÿzÿ hogÿ meg oldozt
 -atot leegÿen . Awagÿ hogÿ isten m
 eg bochatta leegÿen gÿont bÿneÿt
 Semÿt nem haznaal ember vele /
 Neegÿed . hogÿ zent alazatosaggal ÿa
 -rwllÿok ember wr istenhez . ha azt
 akarÿa hogÿ meg halgattasseegh .
 Mert meg vagÿon ÿrwan . ij Iac : iiij .

{101b}

Deus superbis resistit humilibus autem dat gratiam
 Wr isten az keweelÿeknek ellenók aal
 Az alazatosoknak keddeeg malasztot aad .
 Ewtód wth . ha ember wr istennek zÿt
 ÿrgalmassagaat kewannÿa meg nÿernÿ
 zÿkseeg hozÿaa . hogÿ mÿndden gonoz zo
 -kasaat . feshót elkócheet . vezedelmes ee
 leteet el valtoztassa . Es lelkÿ ÿozagok
 ban kówesse wr istent . kÿról ennek e-
 lótte sokat zolttam / mert vala mÿben
 leel az wr isten abban ÿteel : zent pal
 apostolnak keddeeg mondasa zerent Ebr .
 x capitulo Horrendum est in cidere in manus
 dei uiuentis Rettenetes embernek esnÿ
 az eelo wr istennek markaban / 0 ze-
 relmes atÿamffÿaÿ ha ezewnkben veez-
 ÿók menea zamtalan gonossagok leeznek
 orzagonkeed varasonkeed ez mastanÿ na-
 -pokban . es menea zamtalan leelkók el
 veznek hewsagus lakodalomnak es
 ÿateeknak mÿatta chak isten vethetÿ
 zamaat / Hogÿ azert Anÿa zent egÿhaz
 az ew ffÿaÿt meg vohatnaa ollÿan
 vezedelmes dolgoktwl . az okaert hozÿa
 zemewnk eleeben Cristus Iesus zent
 keennÿanak halalanak emlekózetÿt
 ez maÿ zent ewangeliomban / kyról m
 eg emlekózween . wr isten mÿndden
 gonoztwl es vezedelemtÿl meg otalm

azna / meg tartana<....> ew zent malaz-
ttjaban . kyt engheggyn mynekewn
ees atya ffyw zent leelek erekkewl
erekkee Amen

{102a}

[[[]]]

{102b}

[[[]]]

{103a}

ET el kezdetyk
eztendenkeed valo
vasaarnapnak
ewangelioma .
Elezer Adveenth
elsew wasaarnapyarol
Ez ewangeliomot yrtta megh . Elezer
zenth . Mathe . kenyweenek hwzon eeg-
gyed reezeeben .. Zenth Mark . tyzen
eeggjed reezeeben .. Zent Lucacz tyzen
kylenczed reezeeben . Zenth Ianos tyze
kettod reezeeben : Mykeppen azerth zent
Gwillerm et Lyray Miklos doctorok .
magyarazyaak . kezdetek el ez zenth ew-
-angeliom az ydewben . Mykoron Idwe-
-zeytenk ew embersseghe zerenth volna har-
-myncz harom eztendos / es beyth mas hoonak hw-
-zad napyaan . <.> az az weeragh vasaar-
napon : Mykeppen zenth Ianos yrya ez .
ewangeliomnak elette : Hosweeth ynnep-
-enek hatod nappal elette . az az . wyrag
zombaton : ydwezeytenk Iesus ew tanoj
-thwanywal . yewe Bethanyaban . hol oth
Martha / es maria magdalena wachoraat
zerezween . zolgalnak vala . ewnekj
Hotal kelween azerth kele ffel Iesus .
Bethanyabol ew tanojthwanywal <.>
es erede Ierwsalembe ; eth vagyon
ymaran az Zent ewangeliomnak
kezdetj Else wasarnap .
AZ ydoben
mykoron
kozalghetot
vona Iesus es
yewt vona
Bethffage
new falwbā

{103b}

olyvetymnek heegyeeere . ottan
azert kyldel el kettot ew tanoj-
-thwany kozzol mondwan : Me-
-nyetek el az varasban ky ty
ellentekben vagyon : es ottan
talaltok egy megh kotot zamart
ew fyawal . olgyatok el es hozya
-tok ennekem . Es ha ky tynektek
vala myth zoland . mongyatok
mert wrnak dolga vagyon velok
es ottan el boczattya ewketh .
Az kedeegh mynd azonkeppen bel
teleek . hogj bel telljessednek ky
megh vagyon mondwan . proffeta
atal mondwan . Mongyatok m-
-egh Syonnak Leanyanak . yme
az the kyralyod el yewt : teeneked

zylgssseghes ylween az zamaron
es ew emptetó ffyan : El menween
azert a'' tanoythwanjok es wgj
teenek mynth Iesus megh paran-
-czolaa ewnekjk : es oda vyveek
az zamart mynd ew ffawal . es
reajok veteek ew rwhajokath
es ewteth fewlwl reea ylteteek
Az teb sereghek kedeeglen le han-
-yaak ew rwhajokat az wton .
Nemeelljek kedeeglen . agakath
zeghdelnek vala az faakrol es le
hannyaak vala az wton : Az teb
sereghek kedeeghlen . kjk elette es w-
-tanna meennek vala . kyajttaak
vala mondwan . Ossanna . az az
djczeeret dauid ffyanak . Aldoth
ky jweth wrnak neweeben :-

{104a}

[E]z Zenth Ewangeliomnak
ertelmeebol eellen tanwssaag-
adatjk . Elezer : hogj ydwezej-
-tenk Iesus xpus . ew zenth ha-
-lalanak es zenwedeesseenek elette : Ierwsa-
-lemben Iewe . es nagj tyztesseegghel foga-
-daak / Leelekzerenth yegzj mynemew
tyztesseegghel . es eedesseeghes ajo''tatossaggal
kel fogadnwnk . jween ew zent zylejee-
-nek aldot zenth meeheben : es mynd anny
hozjank valo jo teetemeenyerol . meely nagj
erwendetos es vjgassagos halalatossagoth
kellyen adwnk .
Masod tanwssaagh : Ierwsalemben valo
jwetelyn ertetyk Atja wr Isten zenth
ffyanak ez wylagra valo jwetely : zet
zerelme . es yrgalmassaga : hogj ez zegen
el teewedet vylagot . meg keresnee es jd-
-wezejtenee : Az zenth ewangeliom mon-
-dasa zerent jweve elezer oljvetymnek
-hegyeere : kyn magyarasztatjk Azzonw-
-nk zjz marinak zeplotelen zent mee-
-hee : zent hynthnek eressegheerth . Masod
-zer . ew meennyej<..>ekre valo zent <..>elmeel-
-kodeeseenek magassagaert . Harmadzer
zenth leelek malaztjanak sok keppen va-
lo veeteletjeerth zent Isajas pphthanak mondasa zerent ky
myat megh alda-
-teek myndden azzonjallatoknak kozotte
Harmad tanwssaagh .
Az zent tanoythwanjokon kjketh Iesus
Ierwsalemben kylde . <Erd> ertethnek eeggho
lampasok : Awagy az zenth predicatorok
Ierwsalem <..>varasaan kedeegh ez vylagh
kjnek megh walth<s>sagara xpus Iesus
meenjbol le zalla : es megh fordojta-
-ssaara az zenth apostolokath . predicalla
-ny <boczataa :> bochataa .
Neegyed tanwssaagh <hogj> az <...> zama-
-ron es ew ffyan ertethnek ermberj nem-
-nek myndden nemzethsseeghy . kyken
mondatjk xpus . jlth leenny . merth
ew zent mondasa zerent . kjketh walaz-
-ta wr . Isten az erek bodoghssagra . m-
-ynd sydosaghol mynd az poganssag<h>bol

{104b}

Az zenth Apostoloknak es eegjeb ke-
-zenseeghes zenteknek predicallasokra
hweenek Idwezejtenkben es ez zenth

keerezttyen hÿthben
 Ewtód tanwsaagh : Merth monda Ies⁹
 az tanoÿthwanÿoknak . ha kÿ kerdend
 mongÿatok wrnak zÿksseeghe vaÿon
 velók : Leelekzerenth az zamarokon erth
 -tethnek mÿndden bÿnes . lelkek / kÿk
 teremtesnek meltossaga zerent / es megh
 walthssaghnak eerdeme zerent : zÿkseeghe-
 -sek wr Istennek dÿczeeretÿre . Merth
 wÿg mond zent Isayás „pphanak atala
 Nem en akaratom . az bÿnesnek el we-
 zeese De hogÿ . megh terÿen es eellÿen /
 Azerth mondaa zenth Zakarÿas „pptha
 es ez zent ewangeliomba : Mongÿatok
 azth Sÿonnak leanÿanak . az az . Ieru-
 <-semben> salemben valo hÿw neepeknak .
 Iÿme el ÿewth az the kÿwansagos
 kÿralÿod : kÿt reeghtwÿl foghwa vaartal
 Azonkeppen mastan . es koronkeed ÿwól-
 -tÿk kÿaÿttÿak . Anÿa zent egÿhazban
 az predicatorok : 0 zegheen bÿnes nee-
 -pek ne akarÿatok feelnÿ : kózz<.>el vaÿon
 mÿ hozÿank az wr Isten . es welwnk
 lakozÿk : chak gÿonnÿatok meg bÿnete-
 -keth es tarchatok penitenciat . kethseegh
 -nel kÿl ÿdwózwltók / Vala kÿ azert
 malazthban eel es lakozÿk . oth ÿelen
 vagÿon az wr Isten .
 De ÿaÿ kÿsokath vannak ez mastanÿ
 ÿdóben kÿk az ew enghedelenseegheknek
 es gonoz bÿneknek mÿatta / el ÿdeghe
 -neÿtetteek ew twÿlók es el tawoztattaak
 az <ew> Wr Istenth es ew zenth malaz-
 -ttÿaat / kÿknek nem keellemetes az pre-
 -dicacio . az zenth Iraas / es eegÿeb lelkÿ
 ÿozagok / El hattaak az ÿdwesseeghnek
 wtaat<.> : es az meennÿeÿ dÿczósseegh-
 -nek ew nagÿ bodogh . lakodalmarol
 el felethkeztenek : Oh <...> meelÿ bo-
 doghtalanok az ollÿanak kÿk eeth ez
 vÿlagon Istennel kÿl akarnak eelnÿe
 es . holtwk wtan az erek pokorra vÿtethnek
 kÿtewl wr isten mÿndden kerezttÿent //
 otalmazÿon

{105a}

Masod vasarnap .
 [E]Ez ewangeliomoth ÿr-
 tta megh . zenth Lucacz
 kenÿweenek hwzon ee
 -ggÿed reezeeben .. Zenth Mathe hwzon
 neegÿed reezeeben : Zenth Mark tÿzen
 harmad reezeeben ; Es ez zenth ewan-
 -geliomnak leen eredetÿ : mÿkoron ÿdwe
 -zeÿtenk volna harmÿncz harom eztendós
 Beÿth mas honak hwzon ketted napÿa
 Ez zenth Ewangeliomnak elette . mÿnt
 zent lucacz . ÿrÿa . azon Capitulumban
 ÿewendew keppen megh mondaa wrwnk
 Iesus es megh ÿelentee az wtolso ÿteelet
 -nek ÿewetelÿth es ÿdeÿth : mondwä
 Neep . neep ellen . es orzaag orzaagh
 ellen tamad . es feld ÿndwlasok nag
 -ÿok leeznek helyzerent . Dógh halalok
 ehsseeghók es menÿból valo rettenetes
 -seeghek . es nagÿ chodaak leeznek : Ez-
 wtan kezdetÿk el ÿmaran az zenth
 ewangeliom
 Ewangeliom

[A]z ýdóben
monda Iesus
ew tanoýt
-wanýnak
Leeznek cho-
-daak napbā
holdban es
cýllagoban . es fewldón neepek-
-nek nýomorwsagok leezen tengherý zen-
-gheesnek es habnak habozodasa
mýat . megh zaradwan emberek
feelelemnek es varankozasnak
mýatta . kýk ýewendók mýnd ez
zel<ý>es vylagra . Meegh az meen-
nýeý erók es . megh ýndwlnak . Es
akkoron megh lattýaak embernek
fýath : ýeween feenes kódben nağ

{105b}
Hatalmason es felsseeghessen : Ezek
kedeegh mýkoron el kezdetennek
Tekeenchetók el . es emellyeetek ffel
tý feýeteketh . merth el kózelghet
az tý megh walhsaghtok . És móda
ewnekýk eellýen hasonlatossagot . Tekeenczee-
-tek megh az fýghe faat . es mýnden-
fakat . mýkoron ýmaran gymelchet
hoznak ew magokbol : twggýatok
hogý kózel vagyon az nýaar . Azó-
-keppen tý ees . mýkoron latangýa-
-tok mýnd ezeketh bel tellýessedý /
twggýatok merth kózel wagyon
Istennek orzaga : Býzon mondó
týnektek merth el nem mwlyk ez
nemzethsseegh : mýglen mýndenek
bel nem tellýesednek . Meený es
fewld el mwlnak : az en bezeedým
kedeegh el nem mwlnak -
Ez zenth ewangeliomnak ertelmeeból eel-
-ýen tanwssaagh adatýk ; Elezer . merth ez
sok rettenetes chodakon kýketh ýdwezeýtenk
ký ýelente / bel keel tellýesedny az nagy weeg
-sew ýteeleth napýanak elette / Hogý az
feenes nap megh <hom.> seetetewl . az hold
nem aggya ew vylagaath 7c . Az napon
ertetyk lelekzerent . Idwezeýtenk Iesus
kýról Zenth Malakýas pptha wğ mond
Týnektek kýk feelýtek wr Istent tamad
ýgassagnak napýa az az . xpús Iesus / Az
holdon ertetyk Anýazent egýhaaz / merth
mýkeppen . az hold . az naptwl veezen vyla-
gossagot . Azonkeppen Anýazent egýhaaz
Wr Iesus xpústwl veezen zent malazth-
-nak vylagossagaat : Az fenes cýllagokon
ertethnek zenth hýthben eelew hýw kere-
ztýenek ; kýk koronkeed enghedelmesek
wr Istennek zenth parancholátýnak . es
ewk ez wýlaghy eleteketh reendelteek
mýnth keellemetesek lehethneenek wr
Istennek zenth zýneenek elettee /

{106a}
Masod tanwssaagh : mýkeppen mýn
denek megh homalyosodnak es megh ha-
-borodnak Az nagy ýtelethnek elette : Mert
az ýgassaagh . es ýgassagnak napýa . az az
mý wrwnk Iesus Emberekben megh ho-
-malýosodýk : es az ew zent zereleme megh
alwzyk . pdicallaas es ýozagos teeteme-
-nýek anýazent egýhazban megh zenek

Az cýllagok es menyból le hwlnak . mert
 sok kereztýen neepe<é>k es aýo''tatos emberek
 ew Iambor eeleteketh hattra haggýaak
 Anýa zenth eegýhaznak <es> myndden zent
 -sseegh zolgaltataasa . megh zónýk / zent daniel
 proffetanak mondasa zerent /
 Harmad tanwsaagh . hogý az napon .
 holdon es cýllagokon ertetyk anýa zenth
 eegýhaznak harom reend belý allapattýa
 Az . Nap ýegzý az egýhazý feýedelmeket
 kýk tartoznak myndent megh výlagosoý
 taný kereztýen zenth egýhazban . bólchess
 eeghókkal tanwsaagh teetelekkal es ýo
 eeleteknek peldaýawal / Az hold ýegzý
 Az parasth wrakath es feýedelmeketh
 kýk koronkeed waltoznak ew allapotýok
 -ban / mynd az hold ew forgasaban . Az
 Cýllagokon kedeeagh . Az zegheen eeggýegýw
 neepeket : Leelek zerent kedeeghlen
 lattýok myndden allapa<.>tokban ez vý-
 -laghnak hamar valo el veeghezetyh
 Merth az egýhazý feýedelmeknek ew
 twdomanýok es ýo peldaýok nem vý-
 -lagosoýth . Ez výlaghý feýedelmeknek
 hatalmassagok tellýes weer onthassal .
 Az zeegheen neepeket es ew yo eelett
 -ýók felette ýghen el tawozot az meen-
 -ýéý zenth eelethek kówethsseeghetwl
 Neegýed tanwsaagh .
 Wgý mond az zenth ewangeliom Mý-
 -koron mynd ezeketh <lattýatok> latangýatok be tellýe-
 -sedný / Emellýeetek ffel tý feýeteketh az
 mennýeknek orzagara .. az az výdamwl
 lýon megh tý zýwetek : es tekeeczeetek
 megh az tý megh . walhsag<h>tokat . mýke
 -ppen es meelý draga arwal megh w-
 -<...tok> altatatok mynden býnból : myndden halal-

{106b}

-nak terheeból es erek karhozathnak atok-
 -ýabol . es vezedelmeeból : ez wýlaghnak
 kegýelmes megh waltoýa mýath : Az-
 erth ýmaran azth warýaatok mynden
 aýo''tatossaggal . myndden eedesseegghel
 myndden zent zeretethnek gherýedettesee-
 gheewel .. Mýkeppen zenth Agoston
 doctor mongýa . Wgý kel embernek
 eelnýe ez wýlagon hogý ha mýn[t] ez maý napó
 lenne . Es ez maý napon ýewne el az
 Aldoth býro ez výlaghnak ýteeletýre
 Harmadwasarna-
 -pon :
 [E]Z ewangeliomot ýrtha meg
 zenth Mathe ewan^{t a}
 kenýweenek týzen eegýed
 reezeeben . Es leen erede-
 tý mýkoron ýdwezeýtenk Iesus vona
 harmýncz eegý eztendós : karacson ha
 -nak týzen harmad napýaan : Ez zent
 ewangeliomnak elette wgý ýrýa ezen
 zenth Mathe . eennek elette valo Capito-
 -lomba . hogý ýdwezeýtenk monta lee-
 gýen ew zent tanoýthwanýnak . ký týte-
 -keth veezen enghem weezen . Es ký en-
 ghem weezen .. veezý azth ký enghem
 boczatot : Ha ký pphat veend pffetanak
 neweeben .. profeetanak eerdemeeth vezý
 Ha ký veend ýgazat ýgaznak newee-
 ben ; ýgaznak eerdemeet veezý : Es ký
 ýtalth adand . ezek kózzól mýnnel kýs-

-sebneg egy hýdegh pohaar vzeth .
czak tanothwannak neweeben ..
Bzon mondom tnektek nem vezt
el eerdemeeth . Ýmaran ennek w-
-tanna kwethkzyk az zenth ew-
angeliom :
Ewangeliom

{107a}
[AlZ ýdóben
mkoron
hallotta v-
-ona Ianos
az fokssagh-
-ban Kristus
-nak teetem-
eeneet . el kldween kettt ew
tanothwan kzzl monda ew
-nek . Te wag ee : k ýewendew
wag : awag eegebet varwnk
Es felelween Iesus mondwan ew
nekk . El men<y>ween mongatok
megh Ianosnak kketh lattatok es
hallottatok . Vakok lathnak . Sa-
-ntaak arnak . poklosok tztlwtat-
-nak . Sketek halnak . hallottak
ffel tamadnak . zeeghenek ewange-
-liomot hrdethnek . Es bodogh az
k megh nem tantorodandk en-
bennem . Azok kedeeagh el menwe
Kezde Iesus bezeellen az sokassag
-nak . Ianosrol . Mre m<e>eneetek
-k az pwztaban lathn : zeel mat
ngadozo nadath ee ? De mre mee-
-neetek k lathn : Lag rwhaaban
ewtzet emberth ee ? ýme kk la
rwhaban ewtznek kraloknak ha
-zokban vannak De mre meenee-
-tek k lathn . proffetat ee ? en ees
mondom tnektek : nagobbat es hon-
-nem proffetat . Mert ez az : krl ýr-
-wan vagon . ýme en el boczatom
en angalomat te znednek elette
k megh zerz az te wtadath the
eltted -
Ez zenth Ewangeliomnak ertelmeebl
eellen lel tanwssaagh adatk Eezer .

{107b}
Leelekzerent Zenth Ianos baptistan erth-
hetnk mndden hw embereketh kerezth-
tensseeghben kk wr Istennek zenth m-
-alazttaban lakoznak .. Merth az Ianos
magaraztatk . kben Istennek malazta
lakok . krl zenth paal w mond
Nem twggaatok ee ? merth az t testetek
zenth lelek wr Istennek temploma
Hog kedeeagh zenth Ianos az temleczben
foghwa tartateek / ýegz az zegheen
bneeseeketh kk wr Istennek zenth m-
-alazttabol bnben az az erdeghnek fo-
ghssagaban esnek : kk sem hatalmass-
aaggal . sem erwel . es orwossaggal .
k nem zabadwlhathnak hanem czak
Wr Istennek zent malazttanak erewel
Masod Tanwssaagh
Bzon dologh zenth Agoston doctornak
mondasa zerent . hog senk ez wla
gon bnneel kl nem eelnek : Es zt
Iobnak vallassa zerent . Nnczen oll

ember ez wýlagon hogÿ kÿ býnnel
kÿl volna . Azerth ýdwesseeghnek
zÿksseeghe alatt : vala kÿ megh akar .
ÿgasswlnÿ ew býneyból . zenth Ianos
peldaÿa zerent : penitenciarara foghÿa
ennen magaath . es eremesth halgassa
wr Istennek bezeedeet . az az : a' zenth
predikacioth . Mÿkeppen az eedes wr
Istennek zenth ffÿa wrwnk Iesus
zenth keennÿawal halalawal ez ze-
gheen wýlagot megh valtotta . es
Annak wtanna : mÿkeppen ez wýla-
got ew kemeensseeghes sentenciayanak
atala . megh ýteelÿ : kÿnek mÿnd
megh fÿzethween ew eerdemeeth ew
teetemeenÿe zerenth : hol oth gonozok
-nak az erek ÿaÿ vezÿknek eerde-
meeth . AAggÿa Ioknak kedeegh
az erek eremnek . es weeghetetlen
bodoghssaghnak dÿczósseegheeth aggÿa
kÿth kezdehÿlffoghwa megh ÿgÿeerth
az az . ew eedes zenth zÿnról zÿnre
valo Istenÿ latasaath .-

{108a}

Harmad tanwssaagh

Hogÿ ha kÿ ýmaaran ez wýlagon va-
-lo eelteeben . erdeghnek kÿzleletÿnek
es testheenek fwldalassa mÿat magat
gonossaghtwl megh nem tartotta . es az
ellenseeghnek keenos kóteleeben eÿtette
ew lelkeeth . zÿweeth : Ha megh akar
zabadwlnÿ . zÿksseegh hogÿ ew gonos
zokassaath el haggÿa . magaat peniten-
-ciara foghÿa / Es Ez dÿczewsseeghes
zent Ianosnak . pelda zerent eremesth
halgassa wr Istennek ew teetemeenÿeet
Annak wtanna kÿlgÿen el ew tanoÿ-
thwanÿ es zolgaÿ kózzól kettóth . Iesus-
-hoz .. kÿk mondathnak aÿoÿtatos ýma-
-czaknak . es zenthssseeghes teetemeenÿe
nek ; Awagÿ ÿo teetemeenÿ . es ÿo
akarath . Es kergÿe megh az eedes
ÿdwózeÿtew ÿesusth . Te wagÿ ee
kÿ ýewendew vagÿ az en halalom-
-nak napÿaara . awagÿ masth kel
warnÿa . kÿ megh otalmazÿon az
erek karhozattwl / kethsseeghnel kÿl
azerth mÿndden ez eellÿen peniten-
-cia tarto aÿo''tatos leleknek megh
felel az eedes ÿdwezeÿtew Iesus . m-
-erth megh boczattÿa ew býneeth . ew
lelkeet zÿweeth megh wýlagosoÿttÿa
zent malazttÿawal / es erdeghnek
fogssagabol kÿ zabadoÿttÿa / es ew
halalának wtanna <es> reezth aad
ewnekÿ az ew zerethew zentÿwel
az erek dÿczewsseeghnek bodogh ere-
-meeben / hol nagÿ kÿwanattal la-
-ttÿa az ew zenth Istensseegheenek
zeep zÿneet . mÿnd erekÿl erekkee
Negÿed Vasarnapon
Aduentban .

{108b}

[E]Z ewangeliomoth

ÿrtta megh zenth Luc .
kenÿweenek harmad
reezeeben . Es leen
kezdete az ÿdóben . mÿ-

koron ydwezeytenk Iesus volna harm-
yncz eegy eztendós / zenth Gyergy
hawanak tyzen ewtód napyaan .
Ez zenth ewangeliomnak elette m-
-ynth zent Lucach ewangelista yrya
az fewlwłl megh yegzeth Capitulum-
-ba . Týberius chassaar wrassaganak
tyzen ewth eztendeýben : kynek y-
-deýben az eedes Iesus xpus zenwe
-de : Azon ydóben leen . mykoron Ianos
baptista vona harmyncz eztendós es
predicallana . az pwztaban es kerez
töllne<.> . az Iordan vye melleth : myert
myndden reend bely neepek kethseegh-
ben volnanak ew rola . ew zyletees
eenek es eeleteenek zenthseeghes
voltaeerth .. Netalantan ew volna az
Cristus ky megh ygyeertetót vona
az terweenben : Izraelnek neepeenek
hogý byzonssagot veeneenek eennen-
maganak vallassabol . valaztanak
Irastwdo bewlcz neepeeketh . es hozya
kyldeenek hogý megh kerdeneek ky
volna .. ymaran ez wtan vagyon
kezdety az zenth ewangeliomnak /
Ewangeliom
[Alz ydóben
kyldeenek
el az sydo n-
-eepek Ierw-
-salemból pa-
-pokát és le-
-uitakat Ia
-noshoz hóg
megh kerdeneek ewteth Te ky
wagy . Es megh vallaa . Es megh

{109a}

Nem tagadaa . Es megh vall-
-aa mert en nem vagyok cristus
Esmegh . megh kerdeek . ky vag
azert . yllyes wagy ee the . Es
monda . nem vagyok . Proffeta
vagy ee the . es felele . nem . M-
ondanak azert ewneký . Ky vag
hogý valazt vgywnk azoknak
kyk bochattanak mynketh . myth
mondaz temagadrol . Monda . En
kyethlenben kyaytonak zozattya
vagiok ygazohatok megh wrnak wtaat
mykeent megh mondotta Isayas
proffeta . Es kyk bochattathwan
valanak . az zerzetes sydok kózzól
valanak . Esmegh kerdeek ewteth
es mondanak ewneký . haat myre
kereztel''z . ha the nem vagy Cristus . sem
yllyes . sem proffeta ? felele ewnekýk
Ianos mondwan . En kereztelek vy-
-zben . De ty kózzóttetek vagyon . kyth
ty nem twttok . ew az ky en wtan-
-nam yewendew . ky en elettem lett
kynek nem vagyok meelto . hogý ew
Sarwyanak kóteleet megh olgyam
Ezek leenek Bethanyaban yordan
wye el''wee . hol ott Ianos kereztól
vala .-
Ez zenth ewangeliomnak ertelmeeból ee
llyen tanwssaagh adatyk . Elezer az pap-
okon es az <..> yrastwdokon ky Ianos-
hoz valaanak boczattathwan ertethnek

Ez wý terweenben valo predicatorok
kÿk koronkeed bochattathnak añzent
egÿhaztwl p̄dÿcallanÿ : hogÿ az zee-
-ghen neep k̄oz̄ót hÿrdesseek koronkeed
az eegÿ eelew Ístennek t̄orweeñet<.>
Azerth Ianoson meeltan ertethnek
Ístennek zenth malaztÿaban eelew
hÿw̄ kereztyen neeppek / Towaba

{109b}

Mÿkeenth Ianosnak mondaak . Te
<kÿ> wagÿ ee az x̄pus . ÿllÿees es p̄ptha
Es felele nem vagÿok . Leelkÿ ertelem
zerent ez zenth Ianosnak peldaÿa z̄ent
Vala kÿ ennen magaat megh akarÿa
ÿsmernÿe : megh akarÿa órÿznÿ es
tartanÿ . hogÿ wr Ístennek zent ma-
-laztÿyaat el ne vezessee . koronkeed ennen-
magaat alazatosag<h>ban tarczÿa es
mÿnden ÿora meeltathlannak aloha
Es se hatalmassagaba ne bÿzÿeek : sse
b̄lchesseegheeben sse eeleteenek zenthsee-
-gheeben . Mÿkeent nemeelÿ ke<e>wee-
lÿek dÿchek̄odnek ez vÿlagh zerenth
ew hatalmassagokban / Nemeellÿek
ew eeleteknek zenthseegekben . mÿ-
-keenth az . keepwtalook . Nemeellÿek
ew belchesseeghekben mÿkent az hew
dÿchewsseegeh zeretók . De bodoghssagos
zenth Ianos mÿkeent ÿozagos es mal-
-aztos ember . Nem akara sem ew hatal-
massagaban dÿchek̄odnÿ . mÿkoron azt
felelee . Nem vagÿok en az10 x̄pus / sem
ew eeleteenek zenthseegeh voltaban
mÿkoron azth mondaa . Nem vagÿok
en ÿllÿes / Sem ew b̄lchesseegheeb̄e
mondwan . <.> Nem vaġok en p̄ptha
twdnÿa ÿllÿk : kÿth az ÿras zerent
warnak . Masod tanwssaagh
Ezenkeppen kel mÿndden ÿdw̄z̄w̄l̄o
leeleknek teennÿ : hogÿ mÿgh ez wÿ-
lagon eel nem kel ennen magaat fel ma-
-gaztathnÿ sem mwtogathnÿ : sem hatal-
massagaban . sem zenthseegeeben . sem
b̄lchesseegheeben . Merth wġ m̄d wr Ísten .
zenth Iēmias p̄pthanak zaÿa atal .
kenÿweenek kÿlenczed reezeeben . Ne
dÿchek̄oggÿeek az b̄lcz ew b̄lczesseegh-
-eeben . se az er̄oss ew eresseegheeben
se az <g> kazdagh ew kazdaghsagaban
De abban dÿczek̄oggÿeek ha twd es
ÿsmeer enghemet : Mert en vaġok

{110a}

Kÿ ÿrgalmassagot Iteeleteth es ÿgass
-agot teezeek ez feld̄n . Merth ezek kelle
-metesek ennekem azth mongÿa az wr
Ísten : Towabbaa . az hatalmasokrol wġ
vagÿon megh ÿrwa : b̄lch eeggÿk kenÿ-
-weeben . hogÿ az hatalmasok hatalmas
keenth es . zenwednek az mas wÿlagon
Towabbaa az keep wtalokrol zenth Mathe
ewangeliomanak hatod reezeeben wgÿ
mond . bÿzon mondom tÿnektek . merth
el vetteek erdemeeth . Towabbaa Ez
wÿlaghÿ b̄lchesseeghr̄ol zenth pal apostol
wgÿ mond . Ez wÿlaghÿ b̄lczesseegh
Bolondssagh wr Ístennek elette .-
Harmad tanwssaagh .

Mýeerth zenth Ianos megh tagadaa
 kýnek aloýttýaak vala . Vezteksseegh
 -nek kedeeagh býzon vallassawal ký
 ýelenthe . ký vala . mondwan . Ego
 vagýok az pwztaban kýäyto zoo .
 Azonkeppen kel teennýe mýnden hýw
 leleknek . ez wýlagon ez zenth Ia-
 -nosnak peldaýa zerent / hogý fellýeb
 magaat annaal ne aloýa mýnth
 wr Istentwíl erdemlette : Az zenth
 malasztot kedeeagh el <..> se enýezýee
 kýwel ewteth wr Isten zerettthe . ez
 výlagh zerent . De wgý eellýen ve-
 -le hogý az wr Isten dýcheertesseek
 mýatta / mýkeent zent Mathe ýrýa
 Negýed tanwssaagh
 Az zenth Irasban Neeğ felee zozatot
 talalwnk kýlemb kýlemb ertelemre
 Elsew zozatot talalwnk feelelemnek
 zozattýaat . Mýkoron wr Isten zola .
 adamnak paradýchomba / mondwan
 Adam Adam hol wagý : Es felelween
 monda . hallaam wram az the zola-
 -sodat es el reytteem ennen maga-
 -math . mýerth hogý mezeýtelen vol-
 -neek : Lelek zerent Adamon ertetyk
 mýndden býnes ember . ký mýkoron
 wr Istennek zent paranczolattýat meg
 tórendý . ottan el veztý wr Istennek

{110b}

Zenth malasztýaat : es ew artathlan
 saganak rwháyat / kýketh mýnd add-
 -eglan sem leelhet meg mýg peniten-
 -ciat nem tarth . kýról wgý vağon
 meg ýrwa Bodogh az ký ew
 artathlan rwháyaat megh otalmazza
 hogý mezeýtelen ne ýarýon
 Masod zozat lelettetyk sýralmas
 es tóredelmes zozath<nak> . Ez kedýghlen
 leezen mýkoron ember ew veethkeýt
 megh ýsmerý . es sýralmas zozatokkal
 megh mosogattýa ew lelkeeth .
 Harmad zozat lelettetyk . megh ýyeztew
 zozath<nak> : Mýkoron wr Isten megh
 Iýeztý az megh vakwlth býneseketh ký
 lemb kýlemb rettenteesekkel . hogý ký
 terneenek ew gonossagokbol .
 Neegýed : zozath mondatýk výgazta-
 lo zozath<nak> : Mýkoron ember ýo
 bezedet haal az erek bodoghsaghnak
 eremeeról . zeep woltaról es výgasagarol
 es ember ffel emwíl raytta es gyakortaa
 gondolkodýk fohazkodýk mennýek-
 -nek orzagara . kýt mýndennek
 aggyon Atýa fyw zent lelek . Amen
 Ólwastatyk karachon
 eeyel
 [E]Z ewangeliomot ýrtta
 megh zenth Lucach
 kenýweenek masod reze-
 -ben . es leen kezdetý ýd-
 wezeýtkennek <..> elsew eztendeýbē
 karacson hawanak hwzon eeggýed
 napýan Ez ewangeliomnak elette
 emlekózyk arrol . zent Lucach mý-
 -keppen <z> fogantateek zýleteek es kór-
 -nýwíl metelteteek zent Janos bapt^a .
 Es zenth lelekkel bel teleek meegh
 ew annyának meehetwíl foghwa .

es az pwztaban lakozeek mýnd / ad
deegh mýgh az kerezthsseeghnek ma-
laztýaat veevee menýból : Eeth va-
gýon ez maý zenth ewangeliomnak
kezdety .
Ewangeliom

{111a}
[A]Z ydóbë .
ký adateek
az parancz
-olat . Aug
-ustus Cza-
-zartwl . ho-
-gý megh ýr-
-attathneek
awagý zamlaltathneek mýnd
ez zeel<ý>es wýlagh : Es elsew zam-
-lalaas kezdetek el Sýriabelý
feýedelemtýl Cirinustwl : es mee-
-nnek vala mýndnyayan hogý val-
-lasth teenneenek kýmýnd ew wa-
rasokban / ffel meene azerth Ioseff
-es Galýleabol ew varassabol .. Naz-
-arethból . Iudeaban Daidnak va-
-rassaban ký neweztetýk Bethleem-
-nek : azerth hogý ew es volna . da-
-uidnak hazabol es nemzeteeból
hogý vallasth tenne Mariawal
ewneký ýegzeth nezkós felesseeghe-
-wel . Leen azerth hogý mýkoron
oth volnanak . bel teleenek ew nap-
-ýaý hogý zýlne : Es zýlee ew eegg-
-ýethlen egý ffýaat . es rwhachkak
-ban bel takargataa : es helheztetee
ewtet az ýazolba . mert nem vala
ewneký eegyeb helye az zeenben
Barom paztorok es valanak azon
tartomamba vgyázwan es óryz-
-ween az eeýnek cheendesseegheeth
ew barmok feleth . Es ýme wr Istë-
-nek angýala megh alla ew fólóttók
es Istennek feenesseeghe kórwl vévee .
ewketh . es megh feelelmeenek nagy
feelemmel Es monda ewnekýk az
angyal . Ne akarýatok feelnye :
ýme hírdetók týnektók nagy eremet

{111b}
Meely erem lezen mýnden neepnek
merth zýletót týnektek ez maý napon ýdw-
ezeýtew : ký mondatýk wr Cristusnak
Daidnak varassaban : Es ez yegýe
týnektek Leltek egý kýs zýlóttet rw-
-hachkakban bel takargathwan . es
helyheztethween az ýazolban : Es
azonnal leen nagy sokassaagh az
angýallal meennýeý sereghek dých-
eerween wr Istent es mondwan . Dý
-chewsseegh magassaghban wr Istennek
Es felden bekessseegh ýo akaro emberek
nek
Ez zenth Ewangeliomnak ertelmeeból
eellýen tanwssagot vehetwnk . Lelekzënt
Az Augustus chazaaron erthettyók . wr-
-wnk Ihüsth xpust ký az ewbenne híwók
-ben megh őreg<h>beýty az ew zent malaz-
-ttýaat . es az erek dýchósseeghnek erdemeet meg
zaporoyttýa
Hogý kedeegh egý feýedelemsseeghnek w-

-rassaga alaa essót vala . mynd ez vylag
mýkoron xpus ez wýlagra zýleteek
Meltan ýegzý . Beda doctor mondasa
zerent : hogý az aldot xpus Iesus vala
ýewendõre az nagý wr . kýt mynd ez
wýlagh ýmadna es kõwethne myndden tyztólettel
Hogý kedeeagh mynd ez vylagon nagý
bekesseegh vala . az ýdõben : ýe<z>gzý azt
az az . wrvnk Iesusth kýnek ezek beke
-sseeghót kel vala zerózný . mynd men-
-nýen mynd földõn : mynd Isten kózót
mynd angýal kózót . es ember kózót
kýról zent pał wgy mond effesombelyeknek
ýrth leweleenek masod rezeeben . Ew
leen az . <ký> mý bekesseeghwnk . ký m-
-ýnd az Istený termeezetót es az emberý
termeezetót eeggýee tewee . Kýról wgy
ýraa Zenth Isayas . kenýweenek kýlen-
-czed rezeeben . Meg sokasswl az ew
býrodalma es bekesseegheenek nem lezen
weghe : kýt ýmaran ýol latwnk . be tellyesewltnek lenný
Hogý kedeeagh mynd ez zeles vylaag
meg zamlaltateek . mýkoron zýleteek
foldon .

{112a}

Az es meltan ýegzee Idwezeýtenket
kýnek myndent bel kel vala ýrnýa az
eeló kenýbe : kýról zent dd az zoltaar
kenýbe wgy mond . Az the kenýwedben
myndenek bel ýrattathnak wr Isten . ký-
ról zent ghergel doctor wgy mond : Mýth
akar <wgy mond .> mondaný hogý ýdwezeýtenknek
zýleteese koron mynd ez vylag meg ýratta-
-týk . Hanem hogý . az ýew vala testhben .
ký az ew valasztot hýweýt az meennýeý
erekseeghben ýrnaa be .
Hogý kedeeagh xpus Iesus Bethleemben ý
-letýk : meely Bethleem . kýnyrnek hazanak
magýaraztatýk : . kýn erthettýók zent ghergel .
doctor mondasa zerent : hogý zýkseegh va-
-la az eedes kýnyernek ez vylagra ýewný
kýnel kýl el fogýathkozot es el zaradoth
vala . mynd ez vylagh . Kýról wgy mond
ennen maga zent Ianus ýrtta megh kenýweenek
hatod rezeeben . En vagýok az eelew kýnyr
ký meenýból le zallottam .
Hoý kedeeagh ew zýleteeseenek ýdeýn az zét
angýalok bekesseghétt hýrdeteenek ez földre .
ýegzý azth zent Isayas pptha mondasa zerent
hogý az eedes magzat zýlethneek ez vyla-
gra . ký býzon / es erekkee valo bekesseeghót
hozna ez zeghen vylaghnak . es ký az ew
zent veerenek hwllassawal erek bekessee-
ghót zerenee Isten kózót es ez vylag kózót
Karachon haýnalý . ew
-angeliom .
[E]Z zenth ewangeliomoth
ýrta megh Azon zenth
Lucas ewangelista / es w
-agýon helye es ýdeýe
ennek elette megh ýrth ewangeliomnak
wtanna . Az Az mýkoron az zenth
angýalok el mentenek volna : kýk
eremnek . es bekesseeghnek dýcheere
-týth hýrdethteek volna . es ennen ma-
gok marattnak volna az paztorok
kezdeek ez Istený nagý dolgót egýma-
-snak Bezeellený : Eeth vagýon kezdetý
ez zent ewangeliomnak Ewan^m

{112b}

[A]Z ýdewben :

Az paztorok
mongyaak . <.>
vala egy mas-
-nak . meenn-
ýwnk el Bet-
leemygh es
lassok megh
az ýgheeth . ky zýletóth : kýth wr
Isten megh ýelentet mynekwnk
Es el ýeweenek syetetóson . es meg
tala<a>laak mariat es íoseffeth es
az kys zýlótteth helheztethween az
ýazolban . Lathwan kedeeglen
megh ertekózeenek az ýgheeról <.>
ký mondatot volna ewnekýk ez gyer-
-mekról : Es myndýayan kýk hall-
-aak : chodalaak . azokrol es kýk
mondathwan valaanak az paztor-
-oktwl ewnekýk Maria kedeegh
ezeeben tarttýa vala . mynd ez ýgh-
-eeketh : le helheztethween ew zýw
-eeben : Es hattra tereenek az pazto-
-rok dýchewýthween es dýcheerwen
wr Istenth myndenekben kýketh <.>
hallottanak es lattanak vala . my
-keent megh mondattanak vala ewnekýk
Ez zenth ewangeliomnak ertelmeeból
ellýen tanwsagot vehetwnk Leelek
zerent Az paztorokon kýk ew barmokat
órzýk . hogý gonoz orw : awagy az
farkass el ne ragaggýa . ertethnek az
olý felee emberek . kýk mynden er-
zekensseeghóketh lelek zerent testherét
az az . mynden gondolattýokat . teetem
-eenýeketh : es zabad akarattýokat otal-
-mazzaak es órzýk ew okossagoknak
ýgaz ýteeletýwel : Annak felette eel-
-tetýk es taplallyaak . az zent Irassal .
ýo <.> ýnteesekkel tanwsagokkal es ýo
peldakkal . hogý az pokolbelý erdegh el .

{113a}

Ne ragaggýa kýlemb kýlemb gonoz .
kýzlelethnek chalardsaga myat : Az ollýa
neepenek . mykeent zent Beda doctor m-
-ongýa . gyakortaa kel meenny Bethlehem
-be . es oth Az edes mariat es az eedes zý
-letet Iesusth megh keresny . Es az ew zent
zýleteeseenek ýnnepeeth nagy týztesseegh
-el ýllený /
De lelek zerenth . zerelmes atýamffýay
tartozwnk reea . hogý ha ezth ez wýla
-gon be nem tellýeseýthettýek / my zýw-
-nkek lelkwnek gondolattýa zerent
vesswnk el . es hannýwnk el my tewl-
-wnk myndden gonoz testý gýenýerw-
-sseeghes kýzleletóketh . es azonkeppen tel-
-lýes elmeenkel kýwanatossaghwnkal
meennywnk ffel az meenyey zenth Ie-
-rwsalemnek warassaban gyakortaa
valo fohazkodassal . ohaytassal / es
ayoýtatoss . gondolattal : hogý ha testh-
-zerent eelween nem lathattýok az my
zerelmes megh valto wrwnkat . es ýd
wezeýtenketh : Awagy chak lelekzerét
erezhessek testý seghedelmeet . es lelký
výgaztalasaath . ký koronkeed ýl ew

zenth Isten attyanak yoghÿara : az őr-
-ek mennÿeÿ nagÿ dÿchÿsseeghnek bodog
ssagaban .. Melÿ bodoghsagos latasnak
erwendetesseegeeth zerelmes atÿamffÿaÿ
ha akarÿok . ha kÿwannÿok weenÿe
Nem kel . mÿgh ez feldnek zÿneen ee
-lwnk rezthseegghel twnyasaggal keres-
-nÿ : De nagÿ zorgalmatossaggal es gÿor
-sassaggal zÿkseeg eerette mwnkalkodnw
nk . kÿre . keerÿók segeellÿen wr isten
Nagy Mysen valo

[E]Z ewangeliomot ÿrtha megh
zenth Ianos ewan^{t a} kenÿwe-
-nek elsew reezeeben : Es anÿa
zenth egÿhaaz olwassa ees eeneklÿ ka-
rachon napÿanak nagÿ Mÿsseÿeen . ew
nagÿ meltossagaerth : Merth emlekÿzÿk
kÿwalthkeppen wrwnk Iesusnak testhÿ
es lelkÿ zÿleteeseeról Ewan^m

{113b}

[K]Ezdethben <.>

vala ÿghe <.>

es az yghe .

vala Isten-

-neel . es Isten

vala az ÿ-

-ghe . az vala

kezdethben

Isteneel .

Mÿndenek ew mÿatta lettenek

es ew nalanal kÿl semÿ nem

lett . Amÿ lett ew benne eeleth

vala . es az eeleth vala emberek-

-nek vÿlagossaga . es az vÿlagoss-

-aagh seetethseeghekben vÿlago-

seyth . es az seetethseeghók ewtet

bel nem foglalhataak . vala <.>

eegÿ ember bochathwan Isten-

-tewl . kÿnek newe Ianos vala

Ez ÿewe bÿzonsagra hogÿ bÿ-

zonsagot tenne az vÿlagossagh-

-rol hogÿ mÿndenek hÿnneenek

ew mÿatta . Nem vala <az> ew vÿ-

-lagossaag : De hogÿ bÿzonsagoth

tenne az vÿlagossagrol . Vala

az bÿzon vÿlagossaagh ky megh

vÿlagosoÿt mÿnden emberth <.>

ÿeween ez wÿlagra . Ez wÿla-

-gon vala . es ez wÿlaagh ew m-

-ÿatta lett . es ez wÿlaagh ewtet

megh nem ÿsmeree . Twlÿdo-

-naba ÿewe . es az ewnnonÿ ew-

-teth bel nem fogadaak . valak-

-ÿk kedeeglen bel fogadaak ewtet

ada ewnekÿk hatalmat Isten

fÿaÿnak leennÿ . azoknak kÿk . hÿz-

-nek ew . neweeben . kÿk sem veer-

zakadatbol . sem . testÿ akaratbol

{114a}

[[]]

{114b}

[[]]

{115a}

[[]]

{115b}

[[]]

{116a}

Zenth haromsaghban valo zemeelÿeketh
egÿ mastwl el zaggattÿaak . es meg habo-
-roÿttÿaak : kÿk kozzól azth ees . merÿk
mondanÿ hogÿ nem mÿndent terem-
-tett wr Isten .: De mÿkkeppen wr Isten
teremtette az ÿokath . Azonkeppen pok-
-belÿ erdegh . az gonozokat teremtette
De ezek ellen . wgÿ mond elezer Atha-
-nasiunÿ pÿspek . hogÿ az zenth haromsag
-ban semÿ nÿnchen eleeb valo . sem w-
-tol valo . De mÿnd az harom zemeelÿek
eegÿ korwk . es eegÿ eewÿek / Towabbaa
Aranÿ zaÿw zenth Ianos wgÿ mond .
Mÿnek okaerth . az fÿw : az atÿatwl
vagÿon ne alohad azerth . hogÿ az atÿa
eleeb volna . honnem mÿnth az ffÿw :
mÿkkeppen ez vÿlagon lattÿok . De ollÿan
erekkÿwl valo az ffÿw . mÿnth az attÿa
Arrol mongÿa zent agoston doctor .
soha . az atÿa fÿwnaal kÿl nem volt
sem az fÿw . atÿanaal kÿl nem volth .
Es <az> atÿa . <es> fÿw . soha zent lelekneel
kÿl nem voltanak : es az egÿ zenth le-
-lek mynd kettónek lelkee : hogÿ kedeg
mÿnd eegÿ eewÿek leegÿenek /
pelda rola : kerdhethnee vala kÿ
Akarnaam megh twdnÿ . ha az napnak
ew feene . az napnak termeezetÿból zar-
-mazÿk ee . awagÿ maswnnak / ha ázt
mondod hogÿ az napnak testes woltanak
termeezetÿból / haat ÿgaz az vallaas . hoÿ
soha az nap fenesseeghneel kÿl nem volth .
sem leheth . es mÿnth az nap ffeel tamad .
ottan keez mÿnden allatokat ez vÿlagon
megh vÿlagosoÿtanÿ . chak hogÿ heegÿ
wólgÿ . awagÿ kód es felhew kózbbe ne we-
-ttesseek / Azonkkeppen vagÿon az zenth
haromsaghban .. soha eeggÿk zemeel az
tebbÿneel kÿl . sem eleeb . sem wtolban
nem volth .: Mÿkeent az naptwl az fe-
-nesseegh koronkeed zÿletÿk es zarmazÿk
es eeggÿk masÿknaal kÿl nÿnczen Azon-
-keppen : wr Istennek ÿgheÿe awagÿ zÿt
ffÿa : koronkeed vala zÿleteessel zÿletÿk

{116b}

Es Az zenth lelek zarmazÿk : kÿknek
sem kezdetÿók . sem veeghezettÿók ; sem
wolph sem leezen : Ennek ÿsmeretÿben
latassaban . es meelsseeghes ertelmeeben
vagÿon . es lezen az zenteknek . mÿnden
eremók / vÿgassagok : es dÿczósseeghek
Erról mongÿa . elezer pptha . annak w-
-tanna zent paal apostol .. kÿt wó mōd
soha <..> zem nem latot . sem ffÿl nem
halloth : embernek zÿweeben sem zallot
<lÿot> az az . a' nagÿ dÿczósseeghes erem
kÿth megh zerzett wr Isten az ew ze-
-retew hÿweÿnek : kÿth nekÿnk ees
enggheggÿen atÿa ffÿw zenthlelek .
mÿ eeletÿnkben ew zent malazttÿa-
-nak mÿatta . es halalwnknak wtāna
ew dÿczósseeghes zÿne latassanak mÿatta

erekkw' erekkee . Amen .
Karachonkoz'oth va-
lo vasarnap .
EZ Zenth ewangeliomot
bothw' zerenth yrtha
megh bodoghssagos zent
Lucach ewangelista keny-
-weenek . masod reezeeben /
Es kezdetee leen ydwezeytenk Iesus zyletee-
-sseenek elsew eztendeeyben / az az kys ka
-rachon napyanak masod napyan wtana /
Ezewangeliomnak kedeegh elette . mykeeppe
ezen zenth Lucach yrya . a' felwl megh
mondot Capitulomban <...> arrol em-
lekozyk . mykeent . az ygaz ween Symeon
ve<e>vee az gyermeketh Iesusth ew karya
-yra / es megh aldwan wr Istent <..> mda /
ymmar el bochatod az the zolgsadat
wram bekesseeghben . Merth lataak en
zemeym the ydwozoyt'odet 7c
Ez wtan kezdetyk el ymmar ez may
zenth ewangeliom
Ewangeliom .

{117a}
Az yd'oben <.>
vala Ioseff
es maria
Iesusnak a-
-nnya chod-
-alkozwan
mynd azok-
-on kyk mo-
-ndathnak vala ew rola . Es meg
aldaa ewketh Symeon . es monda
marianak ew annyanak . yme
vettetot ez romlasra es ffel tamad-
-asra sokaknak Izraelben ; es yegy-
-re kynek ellene mondnak . Es az
the lelk'odet atal follya banathn-
-ak to're . hogy megh yelentessenek
sokaknak zywo'knek gondolatty-
-ok . Es vala Anna yewendew m-
-ondo . ffanuelnek leanya . Asernek
nemzeteebol . Ez azzonyallat sok
napokath latot vala es eelth va-
-la ew wrawal chak heet eztendeeg
ew zyzesseegheetwl foghwa : Es ym-
-aran ezwegy vala . nyolczwan . n-
-eegy eztendeeyglen . ky soha<nn>el n-
-em tawozyk vala az templombol
Beytekkal es keny'ergheew ymach-
-agokkal zolgalwan wr Istennek
eeyel es nappal . Ez ees azon horab-
-an oda yeween vallasth teezen v-
-ala wr Istennek : es zol bezeel vala
ew rola myndeneknek kyk warya
-ak vala Izraelnek megh valthssag
-aat . Es hogy el veeghezeenek my-
-ndeneket . wrnak terweenye zer-
-ent . haza tereenek esmegh galylea
-ban ew warasokban . Nazarethben
Az gyermek kedeegh newekodyk

{117b}
wala . es eressedyk vala . tellyes bewl-
chesseegghel / es wr Istennek malaz-
ttya vala ew benne .-
Ez zenth ewangeliomnak ertelmeebol
ewth reend bely tanwssagot vehetwnk

Elezer Azzonnwnk marianak es Ioseffnek
 chodalattyarol / Masod . Sýmeonnak rette-
 -netes proffetalassarol / Harmad Anna azz-
 -onnak dýcheeretýról / <Ewted> Neegyed Ioseffnek es
 marianak . Nazarethben tereesseeról / Ewtód
 az kýss Iesusnak dýcheeretes woltaról
 Mondam hogý elezer lezen tanwssagh-
 -wnk Iosephnek es marianak chodalattýok
 -rol : kýken lelekzerenth ertethnek . mýn-
 -dden hýw kereztyen lelkek : Merth az
 maria magýaraztatýk kesserw tenghernek
 Ioseff kedeeagh . ýozaghban bewólkódónek
 Azonkeppen mýndden leeleknek kel lenny <...>
 Elezer kel leenny keserw tenghernek . tó-
 redelmesseeghnek mýatta /. Es bewseeghn-
 -ek . ýozagoss mýwelkódethnek mýatta /
 Mýkeppen az zýz mā . wr Istennek zent
 ýgheeýeeth meeheben fogadaa : testhzent
 zýlee ez výlagra es zýzesseeghes zent
 teýeewel ffel eeltete . Azonkeppen lee-
 lekzerenth . mýndden hýw leelek : mý-
 -koron <...> ýstennek zent ýgheeýeet halg-
 -attýa xpusth meheeben fogaggýa . Es
 mýkoron / ennen magat ýoban foglallýa
 xpusth zýly / ha masth ýora tanoýth
 xpusth lelký teýeewel eeltety
 Masod tanwssaagh : Chodalkoznak vala
 mýnden dolgon Ioseff es maria / Azonk-
 -eppen kel mýndden hýw leeleknek teenny
 hogý gyakortaa megh emlekózyeek ew
 teremteýeenek dolgan . ýowoltan es teete-
 meenýeen . kýról wgý mond zenth Ber .
 Angýalok hýrdethnek . Istený eró kernýee-
 -kez . feelsseghnek zent lelke le zaal .. zýz
 hýzón : zýz fogad . zýz zýl . zýz zýzen
 megh marad : kýnek nem kel chodalny
 mýnd ezeketh : Oh ha ký megh gondollýa
 eellýen Istený dologhnak : es zepletelen
 zýzesseeghnek nagý meeltossagaath .

{118a}

kýnnýen megh tarttýa ennen magaath
 mýndden ez wýlaghý ondoghsaghnak
 zeplesseegheetwl / gonoz kýwansaghnak
 kýzleletýtwl es ez výlaghýaknak zerelme
 -tewl . Merth ýmaran . xpusth es mariat
 eeltety es newely zýweeben es lelkeebé
 Es zenth palnak mondasa zerent semýt
 nem gondol wýlaghýakkal . kýnek
 zýwe lelke fohazkodýk az meennýeýekre
 Harmad tanwssaagh . vala / Sýmeónak
 ppthalassa / Merth ha az zenth ewangeli-
 -omoth megh tekeenttyek . harom reend keppé
 pffetala Sýmeon . ez maý zenth ewange-
 liomba / Elezer hol oth azth mondaa .. ýme
 vettety / ez sokaknak romlassara Izraelbe /
 Ez Leelekzerenth akkoron teleek be mýkoron býneknek
 gýonas zerent valo týztwlat adateek emberek
 -nek . ýdwesseeghekre / Masod / hol ott azth
 mondaa ; Ez vetteteek ýegre . kýnek ellenee
 monda<tyk>nak / Lelekzerent . nagý sok erethnee-
 -kek / es kýk mýnd ez výlagot akaraak ze-
 -rethny / ellene ýaranak es mondanak ew
 gonossagoknak mýatta / Harmad hol oth
 azth mondaa . Az the lelkódet atal fol-
 -lýa banathnak tóre : ký bel teleek : wr Ie-
 -susnak zenth keennýa halala koron / De
 maga . mýnd annee keserwseeghnek ýdeýn
 -ees . nem enghede / wrwnk Iesus ew zent
 annýanak . hogý . megh ne Bantathneek

ez wylaghnak megh valthssaaga Azon
keeppen lelekzerenth / Mýkron ember /
ýdwesseeghnek wtaana akar meennýe
se attýanak annyának . se nemzetýnek
se baratýnak zerelemókeerth el ne haggýa . az ýo es
tekelletes zandekot

Kýról wgý zent Ieroni⁹ doctor

Ha meegh : apro wnokaýd ; nýakadon
cýghneenek ees . Ha meegh . te ýegýessód
megh ereztót<.> <..>haýawal . megh zagga
-tot rwhaýawal : zýlew zýleed . thee
ghed eeltetót emleýeewel eletedd alla-
-na / Es eedes atýaad az aýtoon eletedd
atal fekwneek / meegh ees atal haghýad
es myndeneket hattra hagýwan fol''am-
-ýaal az zenth . kerezthffanak zaztoýa alaa .

{118b}

Zaaraz zimmel . Merth chak az : az
kegýesseeghnek neme . hogý mynd ezekben
kegýethlensseeghet mwtass : Ezth mongýa
zenth . Ieronim⁹ doctor

Neegýed tanwssaagh . az zenth ewan-
geliombol adatýk . zenth Anna azzonnak
dýcheeretes voltabol / Elezer abbol hogý
mynd ew hazassagaýglan zýzesseeghót
tartot : Masodzer hogý ew wranak ha-
lala wtan . tórweenben nem leeledzett .
Harmadzer hogý annee sok ydeýglen
zent ezweegýsseeghben megh maradoth .
Neegýedzer hogý mýgh eelt az templó-
-bol ký nem meent lakowl . Ewtód hoó
sokat beýtólth . Hatodzer hogý koronkeed
ýmathkozot / hetedzer . hogý ýewendew
mondasnak malaztýa volth ew bennee /
Etód tanwssaag . Wrwnk Iesusnak
dýcheeretess voltarol / Merth wó mond
az zent ewangeliom / Az gýermek Iesus
newekódýk vala / es eresswl vala . tellýes
bólchesseegghel / es Istennek malazttýa
vala ew benne : Lelekzerent myndden
hýw lelek akkoron newekódýk es eresse-
-wl wr Istenben .. Mýkron ýozagos m-
ýwelkódetóknak mýatta . wr istennek zét
malazttýa naponkeed gýoropodýk em-
bernek ew lelkeeben ; ký oztan hala-
-lanak wtanna ýgazgattýa wr Isten-
nek zent zyneenek eleýben Amen /
Kýskarachon napýa .
EZ Zenth ewangeliomoth
ýrtta megh zent Lucach
kenýweenek masod reeze-
ben . Es leen eredetý .
xpus zýleteesseenek wtanna nýolczad
napýaan / Ez zenth ewangeliomnak
elette kedeegh emlekózyk arrol . mýke-
-ppen az paztorok <..> Bethleembe ýettenek
es megh talalwan mariat es Ioseffóth
az gýermekót az ýazolban . es myndden-
ben dýchóythween es dýcheerwen wr Istent
kýketh lattanak es hallottanak vala .

{119a}

AZ ýdóben <.>
mýnekwtan-
-na bel tólte-
-nek volná <.>
nýolczad n-
-apok hogý
kernýwl m-

-eteltethneek
 az gýermek . hýwattateek ewne-
 -ký newee Iesusnak . kýnek newezte-
 -teek az angýaltwl . mýnek elette
 <meeheeben> meehben fogantathneek :-
 Ez maý zenth ewangeliomnak ertelme-
 -ból három reendbelý tanwsagot ve-
 -hétwnk mý ýdwesseeghwnk mellee /
 Elezer az eedes kýs Iesusnak kernýwl
 meteleesseeeról / Masodzer az ew hozýank
 valo zerelemeenek megh mwtatassarol
 Harmadzer . ad ew zent neweenek ký
 ýelenteesseeeról / Az elserel eellyen kerdees
 tamad / mýokaert akara az aldor wr
 Iesus kernýwl meteltethný / Oka ez . merth
 sem fogantateek . sem zýleteek ez výlagra
 azonkeppen býnból mýnth eegýeb ember
 azerth nem valo zýkseegh . tórweený alaa .
 es vettethný . De doctornak mondasok
 -zerenth azth tewee . negý ýeles okaerth
 Elezer . hogý azt megh býzonoýtanaa
 merth býzon halando testhe volna . mýnt
 eegýeb embernek . es nem reewleeszerent
 es hogý az emberseghnek arnyeka alatt
 el reythethnee . az ýstený meltossagoth po-
 -kolbelý erdeghnek ýsmeretý elót / Merth
 wgý mond . zenth paal apostol / es zét
 Isidorus doctor . ha pokolbelý erdegh
 Wrwnk Iesusnak Istensseegheet megh ýs-
 -merhettee volna . soha az gonoz sýdo neep-
 -nek megh nem hatta vona ólnýe
 Masod oka . hogý meg mwtathnaa
 merth býzon Abrahamnak es Izraelnek
 nemzeteeból volna .:. Es hogý ne lattathn
 -eek az Istený tórwennek ellene teenný
 kýról ennenmaga es wgý monda zent

{119b}

Mathe Irtta megh kenýweenek ewtód
 reezeeben . Ne alohatok wgý mond . hogý
 megh feýtený ýettem az tórweent . De ýn-
 -kab bel tellýeseýtený Harmad oka hoó
 az kereztyenseeghót megh eresseýtenee
 Mýkeppen azerth az ew kerezthsseegh-
 -eewel . mýndennek : zenth alazatoszag
 -nak es týztassaghnak . peeldaýaath
 mwtataa . azonkeppen . az ew kernýwl
 meteleesseeewel es : tellýesseýtee be az
 Istený ýgassaghnak tekeelletes alaza-
 -tossagaat / kýre tórwenzerent nem tarto-
 -zýk vala : De hogý mýnket yewendóre
 kernýwl metelne lelekzerenth . kýról
 wgý mond zent paal : Galatýabelýek
 nek ýrt leweleenek harmad . reezeeben / . ýmaran kerný-
 -wl meteltethween vattok : nem kez<.> mý-
 -ath az az . nem az sýdok tórweenýe ze-
 -renth : De mý wrwnk Iesusnak tórwe
 -nyezzerenth : Es el temetethwen vattok
 význek keerezthseegheeben / ew vele . ký-
 -ben fel es tamattatok ew vele . zenth .
 hýthnek mýatta / Neegýed oka . hogý
 az ooh terweenth ýgaznak vallanaa .
 es býzonoýtanaa / merth az es mýndd-
 -en cerimonýaýa zerent wr Istentwl
 volna hagýwan es megh parancholwan
 az reeghý zenth atýaknak / Azonkeppé
 az Iesusnak aldor zent newe ees reegh-
 -twl foghwa megh vala ýgýeertetween
 az reghý zenth atýakna . Merth mý-
 -keppen mastan . azonkeppen reeghen ees

nem leeletteteek eegÿeb new / kÿben
emberek ÿdwezÿlhettenek volna / hanÿ
chak ez eedes aldöt zent Iesus new-
-nek hÿwatalÿyaban / Iohel ,pphanak
bÿzonsaga zerent . Vala kÿ ez neweth
hÿwangÿa ÿdwezÿl kÿt nekewnk es enghegÿe<d>n ew
zent ÿrgalma
Wÿzkerezth napÿ- an .
Ez Ewangeliomöt ÿrtta meg
zent Mathe kenweenek
masod reezeeben : es wgÿ
mond . Mÿnek elette mariat
attaak volna Iosephnek ÿegÿesÿl : ta-
laltateek meheben fogadwan magzatot
zenth lelektÿl / ez wtan vaÿon ez ewa^m /

{120a}

Ewangeliom
M<M>ÿkoron /
zÿletöth vol
-na Iesus Iu
-deanak Be-
-thleemeebÿ .
Herodes kÿ-
-ralnak ÿde-
-ÿben . ÿme nap keleth felööl ÿewee-
-nek kÿralÿok Ierwsalemben mo-
-ndwan hol vagÿon kÿ zÿletöt az sÿ-
doknak kÿrallÿa . Merth latook az
ew Cÿllagaat nap kelettre es ÿettÿ-
-nk ÿmadnÿ ewtet . Halwan kedeegh
azth herodes kÿral'' megh haborodeek
es mÿnd tellÿes Ierwsalembelÿek ew
velee . Es egÿbe gÿeÿthween mÿnd
az papÿ feÿedelmeket es ÿrastwdo
neepeket : twdakozÿk vala ew tewlök
hol oth zÿlethneek a'' Cristus . Es azok
mondanak ewnekÿ Iudeanak Beth-
-leemeeben . Merth ÿgÿ vagÿon meg
ÿrwan az proffeta mÿat . Es the Be-
-thleem Iudeanak felde semmÿkeuppen
nem vagÿ kÿsseb Iudeanak feÿedelme
közöth . merth teebelöled ÿew kÿ az h-
-erczegh kÿ bÿrÿa az en neepemet ÿz-
-raelth . Ottan azerth herodes kÿral''
tÿthkon hozÿaa hÿwathwan az kÿr-
-alÿokat . eremesth twdakozÿk vala <..>
ew tewlök az chÿllaghnak ÿdeÿn kÿ
ewnekÿk ÿelenth . Es el bochathw-
-an ewketh Bethleemben monda . M
eennÿetek el es zorgalmatossaggal
twdakozÿ''atok megh a'' gÿermekröl
Es mÿkoron megh leelendÿtek ÿzen-
-nÿeetek megh ennekem hogÿ en es
el ÿeween ÿmaggÿam ewteth . Kÿk
mÿkoron hallottaak volna az kÿral

{120b}

nak bezeedeeth . el meenek . Es ÿ-
-me a'' chÿllagot kÿt lattanak vala
napkelettre . elettek meegÿen vala
ewnekÿk . mÿnd addeegh menween
mÿglen felette megh allana . hol ott
az gÿermek vala . Lathwan azert
az chÿllagot megh erwendeenek raÿtta
felette nagÿ eremmel . Es bel menw-
-een az hazban megh leeleek az gÿer-
-meket mariawal ew annÿawal .
Es le esween ÿmadaak ewteth . Es
megh nÿthwan ew keenchöketh . a-

-danak ewnekÿ aÿandeekek : ara-
 -nyath . temÿeenth : es kenetóth . Es
 feleletót veeween ew almokban
 hogÿ ne terneenek . herodes kÿral-
 -hoz : Maas wton tereenek esmegh
 ew tartomanÿokban .-
 Ez Maÿ zenth ewangeliomnak bÿzon-
 -sagazerenth harom zenth Istenÿ dolgok
 es chodaak leenek ez maÿ napon . Elezer
 merth ez maÿ napon : Az wÿyonnal tam-
 adot chÿllagh az harom zenth kÿralÿokat
 nap kelettról hozaa wrwnk Iesusnak zÿ-
 -leteese helÿeere : Ezen Napon harmÿncz
 eztendew bel telween . az tyzta vÿzeth
 borraa valtoztataa . Megh ezen napon
 kereztelkódeek megh a' Iordan vÿzeeben
 Ez eellÿen nagÿ Istenÿ meltosagoknak ok
 -aerth : mÿnden hÿw kereztyennek kel aÿ-
 -oÿtatossaggal ÿllenÿ es tÿztólnÿ ez maÿ
 zenth napoth .. Kereztyen doctoroknak
 azerth mondasokzerenth . harom ÿeles
 tanwssagot wehetÿnk ez maÿ zenth
 ewangeliombol / rÿwÿdedón
 Elezer : Mÿmodon kereseek az zÿletót
 Iesusth . az zent kÿralÿok
 Masodzer . mÿmodon ÿmadaak ewtet /
 Harmadzer . mÿnemÿ aÿandekokkal
 aÿandekozaak
 Az elsewre reea felelnék zenth doct
 -orok mondwan . hogÿ vala kÿ ez vÿ-
 -laghnek wraat teremteÿet megh .

{121a}

Waltoÿaat akarÿa keresnÿ . es megh
 lelnÿ : Ez harom zenth kÿralÿoknak pel-
 daÿok zerent / Ez harom keppen kel keresnÿ
 Elezer aÿoÿtatos bwzgossaggal . Masodzer
 veeghÿg valo megh maradassal . Harm-
 -adzer . meelsseeghes alazatosaggal : Mon-
 dam hogÿ elezer kel keresnÿ aÿoÿtatos
 Bwzgossaggal . Erról wgÿ mond zent Ber-
 -nald doctor . zÿkseegeh hogÿ leelkÿ kÿwan-
 -saghnak gherÿedetesseeghe elól veegÿen m-
 -ÿndden hÿw lelket . kÿben a' xÿpus Iesus
 ÿewnÿ . es lakoznÿ akar : es semÿ bÿnnek
 rosdaÿa oth ne wralkogÿeek / hol oth wr
 Isten ew zenth malazttÿanak mÿatta lakoz-
 nÿ akar : Semÿ gonoz zandeeke akaratt
 -oth ne wralkogÿeek . hol oth . meennek
 es feldnek wra teremteÿe wralkodnÿ akar .
 Semÿ gonoz ÿdeghen ez wÿlaghÿ zere-
 -teth es kÿzleleth : az ollÿan lelket meg
 ne foglallÿa . kÿt az meennÿeÿ kÿral-
 -nak zent ffÿa ihus xÿpus maganak .
 valasztot es gÿerÿzót zent zeretethnek
 es hÿthnek mÿatta kezdettÿl foghwa .
 zenth paal apostolnak mondasa zerent .
 Tekeencheck megh azert ez harom zenth
 kÿralÿokat / Ewk ÿeweenek nagÿ mezze
 feldról keresnÿ wr Iesusth . mÿkeent ha
 -lando embert es talaalak meg az ÿa-
 -zolban / mÿ kedeegeh keressek mÿkent eelól
 Istenth wralkodwan mennÿeknek orzaga-
 -ban / Ewk ÿndwltataanak czak eegÿ
 cÿllaghnak ÿelenetÿre . Mÿ ÿndwltass-
 -wnk keresnÿ nagÿ sok choda teetelnek
 meltossagaerth .: Ewk ÿeweenek naÿ
 mezze fóldról . es nehez wton xÿpusth
 lathnÿ : Mÿ kedeegeh mennÿÿnk / rÿ-
 -wÿd wton .es tÿzta penitencianak

mýatta . wr Istennek zýnról zýnre va-
-lo latassaara . menýorzaghban
Masodzer kel xþusth keresnÿ : eressen
az az veeghÿg valo meg maradassal
Idwezeytenknek býzonsaga zënt zent
mathe ýrta meg kenýweenek hwzon neeĝed
rezeben . Vala ký veeghÿg meg ma-
-radand . az ýoban . es xþusnak keresseess-
eeben . Ez eellÿen ýdwózwł / zenth

{121b}

Gerghel'' doctornak azerth mondasa zënt
sokak vannak kýk a'' xþusth keresÿk ez
wýlagon : Nekÿk ýol kezdÿk el . es gono-
zwl veeghezÿk el . nekÿk gonozwl kez-
dÿk . es annal gonozban veeghezÿk / Ne
-kÿk resten kezdÿk es ýol veeghezÿk
Nekÿk ýol kezdÿk es annal <es> ýobban
veeghezÿk / De vala ký mýkeppen vee-
ghezÿ . oth nýeer . es . vezth : Merth vala
ký veeghÿg meg marad akar ýoban
akar gonozban . wgÿ vezÿ eerdemeet ees .
Harmadzer kel xþusth keresnÿ alaza-
-tossaggal : Erról wgÿ mond býlch eggÿk
kenýweenek harmad reezeeben / Mÿgh na-
-gÿob waĝ . anneewal ýnkab mýndenben
meg alazýad magadat / es hamarab ma-
lazztot leelz'' wr Istennek elette ; Ezenkeppē
naĝ alazatosagot mwtatanak az zent kýra-
-lýok es . <hogÿ> mýkoron egÿ kÿsded gÿer-
meknek elette lee esween / ýmadaak
ewtet mýkent hatalmasbat ew naloknal .
Wgÿ mond rola zent Bernald doctor
Mÿt mÿweltek o hatalmas kýralÿok
mÿth mÿweltek / eellÿen kÿsded gÿerme-
-keth ýmattok ee . wtalatos haÿlokban
zakadozot poztokban takarwan : Ha Isten
ez gÿermek / Isten menýorzaghban lakozÿk
<es> tÿ kedeegh . ez dohoss ýazolban keresÿtek
zeegheēn anýanak kebeleeben / Mÿt mÿ-
veltek ewnekÿ aranýat aldozwan : mÿ-
keent kýralnak . hol vagÿon az kýralÿ
palotha : kýralÿ zeek . kýralÿ wdwar ?
De mÿnd ezeket hattra hagÿwan / ýo ta-
-nachot leeleetek . hogÿ az megh alazott
Wr Istennek zent ffÿat : alazatosaggal
keresseetók : annak okaert erdemleetek
mÿnddennek elette ez felden meg lelnÿ /
Masod tanwsaagh . mÿmodon ýma
-daak Erról wĝ mond Lýraÿ Mÿklos
doctor . hogÿ twlaÿdon Istenÿ tÿztólettel
ýmadaak / Es nem wgÿ . mÿnt twlaÿdon
emberth : Merth zent Agoston doctor-
-nak mondasa zerent : zent leleknek ta-
-nwssagabol . nÿlwan . megh ýsmereek
ew Istenÿ meltosagaat .: tekeelletesseegghel
zeretek . tekeelletesseegghel elette ew ma
gokath meg alazaak . es tellÿes hÿttel

{122a}

Ýmadaak . kýt semýkeppen nem tetek vol
na ha ewtet . býzon Istennek nem ýsm-
-erteek volna : Ah / leen oka mÿerth ha
-rom nemes es dragalatos aýandekokat
aldozanak ewnekÿ : kýkról az zenth
ewangeliom zool / Aranýat mÿkeent
kýralÿoknak kýrallÿanak : Temÿenth
ký twlaÿdon Istenth ýlletth : Es kene
-teth . mÿkeent halando embernek . m-
-ýnd ez zeles vÿlaghnak megh valthss-

-agaerth es ydwessegheerth : meel aldo-
 -zathnak / wtanna nagy halakath ees
 adanak ew felsseegheenek . es bwczw
 veeveen . nagy eremmel tereenek ew
 orzagokban . honnan yettenek vala .
 Harmad tanwsaagh : mynemw a-
 -yandekokkal ayandekozaak / votakeppen
 ymaran ennek elette megh hallook .
 De az ew peldayok zerent : <..> mykeppen
 kellyen mynekwnk ymaran lelekzeret
 ew feelsseegheenek ollyan . awag hason-
 -latos . ayandekokkal aldoznwnk : hall yok
 megh . Wgy . mond rola bodoghssagos zet
 Bernald doctor . Vala ky . az erek ydwesseg-
 -nek : es az ygaz kereztyensseeghnek tekeelletes
 allappattyrara akar . ywtny : Az harom tyz-
 -telendew zenth kyralyoknak peldayok zerent
 Azon harom zenth zenthssseeghes ayandekokat erem
 -esth kel wr istennek aldoznya . Az az Arañat
 temyenth es keneteth . kynek myatta eremest
 megh engheztelhety wr Istenth az bynes emb' .
 De myert az . wtolsorol kel el kezdeny . <.>az az
 kenetról . hogy az elsewre ywthasson : Azerth
 kel megh lathnwnk az zent kenethnek ew
 meltossagaat : Az zent yrasban harom fele
 kenetoh talalwnk / Elsewt . valasztottat es
 megh byzonjwltattat : kyn ertethnek haro-
 keppen valo zeghedelmesseeghek : es kyknek
 myatta hamar megh engheztelhety ember
 az wr Istenth : Az elsew keneten magyar-
 -asztatyk az ygaz penitencia / Az masodykon
 myndden ez vylagon valoknak wtalattyä
 Az harmadykon mynden testy gyenyerssee
 -gheknek : megh nyomorojtassa / Az elsew az .
 az a' penitencia : myndennek elette zyk-
 -seegh embernek :. Mert semy yo teetemeenyä
 nem kellemetes . az bynes embernek . wr Isten-
 nek elette / De az byzon penitencia meg tyz-
 -tojt embert myndden bynbol : es kellemetes-
 -see teezy mynden teetemeenyet wr Istenneel .

{122b}

Az masod keneton ertetyk myndden ez wyla-
 ghjaknak wtalattyä / merth ha ez vylagh
 -yak embert gyakortaa el vonznak es el
 zagathnak az meennyektewl : okossaagh
 es megh mwtattyä hogy . az ollyant meg
 kel wtalny / mykeppen zent Isidor^o doctor
 es mongya . Az harmadyk keneten er-
 tetyk . myndden testy nyawaljassaghnak
 telljesseeghel<k> valo meg fojtasa / kyról
 wgy mond zent paal apostol : ollyeetek
 meg . az az . nyomorojchatok meg az thy
 testeteketh . ky ez feldnek zyneen vagon
 hogy semy kywansagaat ne teegyeteek
 Wr Istennek zolgaynak azerth : koronkeed
 ellene kel rwgodozny mynden gonossag-
 -nak / Es zenethlen yo mywelkódehben
 kel ennen magaat foglalnny / Es mynden
 ellene valoot es raytta letteket bekesseg-
 ghel kel el zenwedny : Erról mongya
 zent Agoston doctor . Vala meenezet ez
 vylaghy es testy gyenyersseeghnek ellene aal
 ember : Annezer megh oly ennenmagaban .
 merth a' bynnek zyleteesse chak az akaraton aal ./
 Masod Aldozaat vala temyen . kyn lelek-
 zerent ertetyk : ayojtatos ymaczaagh kynek ew
 zeep yllattya wgyan ffel meegyen wr Istennek
 eleibe / mynt : az temyennek zep yllatw fyztty /
 Az harmadyk mondatyk tyzta arannak

kÿn az ew zeep fenesseghenek okaert meltan .
ertetyk az eedes Istenÿ es atÿaffÿwÿ zent zeretet .
kÿt ha akar mÿnemÿ wlatatos allattra ra-
gazÿaak meegh <ees> azt ees zeepee teezÿ . azon-
keppen az zent zeretet . akar meelÿ nagyÿ bÿnest
ees dragalatossaa tezen wr Istennek elette .
kÿrl zent ghergel . wÿ mond . Az zereteth
mÿnden bÿnnek rosdayaat el vezÿ a'' lelekrl /
Vÿz kerezth Octauaÿab-
-an valo vasar-
EZ zenth ewangeliomot
eredethzerent ÿrtta
megh Bodoghsagos
zent Lucach ewange-
-lista kenÿweenek ma-
sod <ze>rezeben / Es leen
kezdety az ÿdben mÿkoron ÿdwezeÿtenk vol-
-na tÿzen keth eztends zÿletetynek wtanna .
es egyptombol megh tereesseenek wtanna
ewth eztends koraban
Ewangeliom /

{123a}
AZ ÿdben //
mÿkoron lett
vona Iesus
tÿzen keth
eztends . fel
menween <.>
ew zÿleÿ Ie-
-rwsalemben
az ÿnnep n
-apnak zokasa zerent . Es bel tellÿ
-eseÿthween az napokat / mÿkor
haza terneenek marada el a'' űer
-mek Iesus Ierwsalemben . es nem
ÿsmereek megh azth ew zÿleÿ : A-
-loÿthwan azert ewtet az seregh-
-ben leennÿe . ÿweenek el eegÿ napÿ
ÿaro wtat . es keresÿk vala ewtet
az rokonszagok kzth es ÿsme-
-rk kzt . es megh nem lelween
tereenek esmegh Ierwsalemben
keresween ewteth . Es leen harm
-ad nap wtan talalaak megh
ewtet az templomban ÿlween az doctoro
-knak közöttük halgathwan
ewketh . es kerdezween . Chodal-
-koznak vala kedeegh mÿnd-
-nÿaÿan kÿk ewtet halgattÿ-
aak vala ew blchesseegheen es
feleletÿn . Es lathwan ew zÿleÿ
chodalkodanak raÿtta . Es mon-
-da ew annÿa ew nekÿ . Fÿam mÿ-
-re tettel mÿnekÿnk ÿgÿen : ÿme
a'' te atÿaad es en bankodwan ke-
resewnk vala teeghódet / Es mon-
-da ewnekÿk : mÿ dologh hogÿ en-
-ghemet kerestek volt / Nem twg-
-gÿatok volt ee ? mert azokban
kÿk en atÿamee ÿllÿk ennekem
lennem : Ewk kedeegh nem erteek
megh az ÿgheet . kÿt / monda ew-

{123b}
nekÿk . Es le zalla ew velk . es ÿew
-ve nazarethben . es vala halgathw-
an ewket . Es az ew annÿa zÿweeb
forgattÿa vala mÿnd ez ÿgheeketh
Es a'' gÿermek Iesus newekódÿk va-

la ýdeýben es bólchesseeghéeen es
 malazthban mynd Istenneel / mýn-
 -d emberekneel / <zerelmes atýamffýäy>
 Ez ýelen valo ewangeliomnak ertelme-
 -ból sok ýo tanwssagot vehetwnk mý ýd-
 vesseeghwnkre Elezer hol ott wǵ mond
 az ewangeliom . Mýkoron volna Iesus týzen
 -keth eztendós . meene ffel Ierwsalemben ew
 zýleýwel / EÉtth kethkeppen valo lelký ta-
 -nwsagot vehetwnk : Elezer . hogý embernek
 mynd ýffýwsagatwl foghwa . <zol> zorgalm
 -atossaggal kel . az zenth helyeket ýarnýa
 es zenteknek ereklýeýth latogathný .
 Towabbaa hogý : zenethlen ember zýwe-
 ben es elmeeýeben hordozza : nem chak
 ez feldý Ierwsalemnek varasaath . hol
 ott az mý eedes ýdwezeýtenk es megh
 valtonk : ez výlaghnak ýdwesseegheert
 keserw keent es halalth zenwede / De
 az mennýeý zenth Ierwsalemnek vara-
 sarol es . az az . a' mennýeý zenth or-
 -zaghnak dýchóseegheról hol mynd az
 dýchóseeghes zentek dýczeryk zenetlen
 wr Istent / nagý halaa adassal . Es wr
 Isten . dýchekódýk lakozýk es orzagol
 ew zeretew zentýn erekkw erekkee / Ez
 eellýen nemes gondolat : elmeelkodees .
 es lelký zarandok ýaraass felette kelle-
 -metes wr Istennek elette / es ýdwesse-
 ghes embernek // Erról mongýa zent
 Daudid ꞑptha .. ýäý ennekem . merth ý-
 ghen megh nýwla az en lakodalmá
 ez felden . Ez ennekem . naponkeed valo
 kýnyerem . es<. > sýralman / vala mýko
 -ron en nekem mongýaak / hol vaǵon
 az the wrad Istened ; Wgý mond

{124a}

En lelkem ez sýralomnak wólgeeból .
 hol ott . tellýes bólchesseegh vagyon twdath
 -lansaaghnal kýl : Émlékózet feledeekenseeg
 -nel kýl . ertelem . tewólgheesnel kýl ok
 -ossaagh seteethseeghnel kýl / Erról mongýa
 Wrwnk Iesus kýt <. > meg ýth zent Mathe
 kenýweenek ewtód reezeben . Erwllýetek
 es výgaggýatok merth az tý erdemetek bew
 -seeghes mennýeknek orzagaban / Wgý
 mond az zent ewan^m towabbaa . az gýerm-
 ek Iesus marada el Ierwsalembe : ew zý-
 -leý nem twdwan . Ezen lelekzerent erthett
 -ýek hogý nagý sokak vannak kýk Iesust .
 el veztýk : býnnek es gonossaghnak mýa-
 -tta . ýelessen / kýknek vakssaagh es seteth
 -sseegh leend ew zýwókben / kýk týztan
 nem tarttýaak ew lelký ýsmerettýeketh
 Erról mongýa zent ýsaýas ꞑptha . wr Isten
 keepeben : fokssagra výteteek . wǵ mond
 az en neepem : merth nem leen bólchessee-
 ghek hoǵ megh ýsmerneek ew magokath .
 Towabbaa . kereseek . Maria es Ioseph
 Iesust es megh leeleek az templomba . ke
 ressó k mý es mariawal . az az banattal es
 . tóredelmesseeghel / keressel Iosephel : az az ýo
 zagós teetelnek veeghýg valo gýorssassaga-
 wal . es kethseeghnel kýl meg lellýek .
 Es naponkeed haznallýwnk es newekógg-
 -ýwnk Iesussal . zenth malazthban bólchessee-
 ghben . es ýozagos mýwelkódethben . merth ýǵ
 lezewnk kellemetesek mynd wr Istennek
 mynd ez výlaghý embereknek elettek

Elssew meenÿekzew v-
-asarnap
EZ maÿ Zenth Ewangeliomot
ÿrtta megh bodoghsagos zent
Ianos ewangelista kenÿwe-
nek masod reezeeben ; Es leen
eredetÿ Bodogh azzon hanak nÿolczad nap-
-ÿaan / Ez zenth ewangeliomnak elette
emleközÿk arrol . mÿkeppen . Iesus hozÿa
hÿwaa a' zent tanoÿthwanÿokat es mon-
-da ewnekÿk / Bÿzon bÿzon mondom
tÿnektek . lattÿaatok az menÿorzagot megh
nÿlnÿ es wr Istennek zenth angÿalÿt le
zallanÿ es ffel mennÿ . embernek ffÿan / enn-
-ek wtanna kówethkózÿk ez may zenth
ewangeliom bótew zerent .
Ewangeliom

{124b}
AZ ÿdóben /
Menÿekzók
leenek Ga-
-lÿleanak k-
-ana new v-
-arassaban
es vala ott
Iesusnak a-
-nnÿa . hÿwattateek el kedeegh
Iesus es . ew tanoÿthwnÿwal a'' men
ÿekzóben . Es borok el fogÿwan
monda ew annÿa ewnekÿ Bo-
rok nÿnchen . Monda ewnekÿ
Iesus : Mÿ ennekem es teenek-
-ed azzonÿallat . Nem ÿewt meeg
el az en horam : monda ew ann-
-ÿa az zolgaknak . Vala mÿt m-
ondand tÿnektek azth teegÿeetek
Valaanak kedeegh ott hath kew
vÿdrek le teeween : az sÿdoknak
tÿztlattÿok okaerth tarthwan
mÿndenÿk keth awagÿ harmas
meerteeket Monda azert ewne-
-kÿk Iesus . tólcheetek meg a'' vÿdre
-keth vÿzzel . Es megh telteek ew-
-ket mÿnd zÿnÿl . Es monda ew-
-nekÿk Iesus . Mereheetek ÿmm
-aran es vÿgÿeetek az naznaÿnak
es el vÿveek : De mÿnth kostolta
volna . az naaznagÿ az vÿzból /
lett borth : es nem twggÿa vala
honnán volna . az zolgaak kedeeg
twgÿaak vala kÿk mereÿtetteek
vala a'' vÿzeth . Hÿÿa hozÿaa az
vólegheet a'' naaznagÿ es mond
ewnekÿ . Mÿnden ember elezer
ÿo borth aad ew vendeeghÿnek
es mÿkoron megh zaÿoswlannak
ottan ollÿant kÿ alab valo : te .
kedeeglen megh tartottad a'' ÿo .
borth mÿnd eddÿglen : Ez elsewth
ew chodaÿnak kezette . tewee Iesus

{125a}
Galÿleanak Kana new varassa-
-ban . es megh ÿelentee ew dÿchósse
-gheet . es hÿnek ewbenne ew tan-
-oÿthwanÿ -
Ez maÿ zenth ewangeliomba . harom
nemes tanwsagok vannak / Elezer tÿzta
es zepletelen . hazassagnak dÿcheeretes

volta . kÿ megh ÿsmertethetÿk abbol . hogÿ
 Wr Iesus xpus ew edes zenth zÿleyee
 wel es tanoÿthwanÿwal oda menth
 es megh zentelte / Wgÿ mond rola zÿt
 Beda doctor / ha az zepletelen tÿzta ha-
 -zassaghban bÿn volna : Es az mÿndenha
 -to Wr Istentÿwl enghedween nem volna
 soha Iesus ew zent zÿzesseeghes zÿley
 -eewel oda nem menth volna : Merth
 nem zokoth az ollÿan helyen ÿarnÿ
 es lakoznÿ .. hol ondoksagos bÿneket teez
 -nek . De ÿnkab el fwth onnan / Masod
 tanwsaagh ÿelentetÿk kÿ az zent ewan-
 geliomban / az eedes zÿz marianak kegÿel
 -mes kenÿerÿletÿ / Mert mÿkoron bo-
 -rok el fogÿot volna . nem zenwethete
 el azth az ew anÿaÿ kegÿesseeghe . De
 ottan megh ÿelentee az ew ÿrgalmas
 zenth ffÿanak . mert borok nem volna
 Harmad tanwsaagh vagÿon az zenth
 ewangeliomban . az aldot ÿdwezeÿtew
 Wr Iesusnak : termeezeth ellen valo
 choda teetele . mÿkoron az feÿeer tÿzta
 vÿzeth . veress borraa valtoztataa . hol
 oth megh mwtataa nÿlwan . hogÿ ew
 volna . meenÿnek feldnek . tenghernek
 teremteÿe . es mÿnden allotoknak wra
 zerzeÿe / kÿth mÿkoron lattanak volna
 az ew hozÿaa tartozo zent tanoÿthwa-
 nÿ<ok> hÿnek ew benne merth ew volna
 az Istennek zent ffÿa . kÿ ez vylagoth
 megh latogatta volna . ew zent Istenssee-
 ghe zerent . Az teb neepek kedeeagh czo-
 dallÿaak vala ez ellÿen nagÿ choda
 dolgot . es dÿcheerÿk vala wr Istenth naÿ
 halaa adassal . Az ew edesseeghes zÿt
 zÿleye kedeeagh . mÿnd zÿweeben es el-
 -meeÿeben hordozza es forgattÿa vala
 mÿnd ez eellÿen dolgayth . Es nagÿ
 eedes halakat aad vala raytta . atÿa
 mÿndden hato Wr Istennek . koronkeed /
 Masod vasarnap

{125b}

EZ Ewangeliomot ÿrtta meg
 Bodoghssagos zenth mathe
 ewangeliomrol zerzett kenÿ-
 weenÿek Nÿolczad reezeben /
 Zenth Lucach kenÿweenÿ-
 ek ewtód reezeeben .. Zenth Mark kenÿw-
 eenek elsew reezeeben / Es leen ez zenth
 ewangeliomnak eredetÿ . ÿdwezeÿtenk Ies-
 -usnak harmÿncz eegÿ eztendós koraban
 embersseeghe zerenth ; Es . zenth ÿwan ha
 nak tÿzen ewtód napÿaan / Ez zenth ee-
 wangeliomnak elette arrol emlekózyk
 mÿkeppen ÿdwezeÿtenk Iesus ffel menth
 volna az hegÿre . ew tanoÿthwanÿwal
 es megh tanoÿtottta volna az nÿolcz bo-
 -doghsagra / Es mÿkeppen kellenÿ eelnÿek
 ez vÿlagon . hogÿ az wr Istennek zent
 orzagaath vehethneek / Annak wtanna
 le zalla<.> ew vele az hegÿról : ÿmarā
 eeth kezdetÿk el ez maÿ zent ewangeliom
 Ewangeliom
 AZ ydóben <.>
 mÿkoron le
 zallot volna
 Iesus a'' heeÿ-
 -ról keweteek

ewtet sok ser-
eghek . Es ý-
-me egý poklos
eleýbe ýeween ýmaggýa vala ew-
-teth mondwan Wram ha akarz
megh týztwýthatz enghemet . Es .
ffel emelween Iesus ew kezeet ýlletee
ewtet mondwan . akarom týztwll-
ýaal megh . es leghottan meg týztw-
-ltateek ew poklossaga . Es monda ew-
-neky Iesus . lassad hogý senkýnek ne
mongýad . De mený el mwtassad tenn-
en magadat papoknak es vÿgýed fel
te aýandekodat kýt meg parancholt
moýses az ollýanoknak býzonsagokra
Mýkron kedeeg be meent vona ka-
ffarnaomba : ýarwla hozýaa Centurio

{126a}

Kerween ewtet . es mondwan . Wrā
az en gýermekóm en hazamnal kez-
-weenben fekzýk es gonozwl gýettre-
-týk . es monda ewneký Iesus en oda
ýewók es megh gýogýoýtom ewtet
Es felelween Centurio . monda / Vr-
-am nem vagýok melto hogý be ýew
en haýlokom alaa . De chak mongý-
-ad ýgheeddel . es megh gýogýwl az
en gýermekem . Mert en ees ember
vagýok hatalmasb alath vettethveen
Es mondom eeggýknek meený el es
el meegýen / a'' masýknak ýew'' el es
el ýew / es en zolgamnak teed azth
es megh teezý . Halwan azerth Iesus
chodalkodeek raýtta es ewtet kówe-
tóknek monda Býzon mondom
týnektek nem leelttem enný hýtet
Izraelben Mondom kedeegh týne
-ktek hogý sokak ýewnek nap kel-
-ettról es nap nýwgattrol es le te-
-lepednek Abrahannal es ýsaak
kal es Iacobbal mennýeknek or-
zagaban az orzagnak kedeegh fý-
-aý kýwe vettethnek az kýlsew seteth-
-seeghekre ott leezen syralom . es fog-
-aknak chýkorgatasý Es monda Iesus
Centurionak meený el . es mýkeppen
hýtted legýen teeneked . Es megh gý-
-ogýwla a'' gýermek azon horaban
Ez maý Zenth ewangeliombol három ýeles
tanwsagot vehetwnk Elezer az poklosnak
megh týztwlassabol : Masodzer . Iesusnak az he
gýról valo le zallassabol . harmadzer . az g-
-ýermeknek megh gýogýoýtassabol ; Kýketh
masthan es . teezen Wr Isten lelek zerenth
Zenth Remegius doctornak mondasa zerent
az pokloson ertetyk mýndden býnes ember
merth mýnden halos býnnel megh zerný-
-wl es el valtozýk ew zýneben : az zenth
haromsagnak zent zýneere teremtet lelek
kýból kýlemben meg nem týztwlhat : ha-
nem chak nagý kenýergheessel . es essedózee-
-ssel mýkeppen ez poklos teen : Wgý mond
eett Origenes doctor / Ha ký meg akar

{126b}

Halgathathný Wr Istentwl harmak keelnek
hozýaa : ez poklosnak peldaýa zerent / Elezer
ýgaz hýth : azert mongýa az ewangeliom /
ýmaggý vala ewtet / Wgý mond rola

zent Iacob apostol : hÿth zerent kerÿen ha
 mÿt keer ember . semÿt ne ketelkóggÿeek . es adatÿk
 ewnekÿ / Masod alazatossaagh : merth
 Wgÿ mond . es le esseek elette az feldre .
 Belch . kenÿweenek harmÿncz ewtód reze-
 ben vgÿ mond . Az alazatosnak ew ÿma-
 chaga . az kódóketh atal hattÿa es meg
 nem teer . mÿgh nem reea tekent wr Isten .
 Harmad aÿoÿtatoss kenÿerghees . merth
 Wgy mond . Wram ha akarz . megh tÿz
 -toÿhatz enghemet : Merth felette kellem
 -etes wr Istennek es embernek ÿdwesseeghes
 mÿkoron ember mÿndeden <mynd> zÿksseegh
 eben wr Istennek akarattÿa alaa vetÿ
 az ew akarattÿat / mondwan . vala m-
 -ÿnt wr Istennek kellemetes / es mÿnth
 ew felsseeghe akarÿa wgÿ legÿen
 Masod tanwsaagh . hogÿ xÿpus Iesus
 az hegÿról le zalla az zeghen nepekhez .
 lelek zerent ertetÿk raÿtta . Ew Istensseegheenek
 hozÿank valo nagy kÿwansaga . es alaza-
 -tossaga : kÿnek mÿatta zalla le menÿ-
 ból . ez vÿlaghnak ÿdwesseegheerth : zÿleth
 -ween . zenwedween es halottaÿbol fel
 tamadwan / kÿnek mÿatta ew zent attÿat
 megh engheztelee mÿ erettÿnk
 Harmad tanwsaagh . az gÿermeknek
 meg gÿogÿoÿtassa / . Mert kÿ vagÿon ez .
 vÿlagon kÿ ew ÿffÿwsagaat tÿztan meg
 tarthassa . Akkoron bÿzonÿawal az pokol-
 belÿ erdegh es nagÿobban keseerth embert
 mÿglen ÿfÿw . gÿenghe es haÿlando
 mÿnd ÿora mÿnd gonozra . Akoron . tóÿÿ
 megh az ÿffÿwsaghnak zeepssegheet . ez
 vÿlaghnak hangossagawal : Akoron zeple
 -seÿtÿ megh ew genghesseeg<..>eenek vÿragaat kÿlemb
 kÿ-
 lemb ez vÿlagÿ faÿtalansagokkal / Akoron
 haÿttÿa el ew ÿdwesseegheenek vtarol /
 mÿglen haÿlando mÿndden gonoz zo-
 -kasra ; mert ÿol twggÿa hogÿ ha az ÿff-
 ÿwsaghnak eróssseegheet meg foghatangÿa
 az gonozwl aggott veenseeghet hamarab
 el veztÿ / Erról monÿa zent agoston do-
 -ctor . Bodoghtalan ember az . kÿ ew ÿffÿw
 saganak Vÿragaat erdeghnek aggÿa es
 veenseegheenek seprÿÿeet Istennek . De senkÿ
 azert kethseeghnek ne esseek : mert mÿnden

{127a}

Koron es mÿndden ÿdóben keez a' mÿnden-
 hato Wr Isten : ew hozÿaa tereó zegheen bÿ
 -nesekkel ÿrgalmassagoth teennÿ : zenth ÿsa-
 -ÿas pphanak mondasa zerent : Nem en
 akaratom . az bÿnesnek ew halala . azth mon-
 gÿa Wr Isten : De hogÿ megh terÿen es
 eellÿen / Azerth ha az bÿnes ember . nem
 zenÿk ÿoth tennÿ . beÿtelnÿ ÿmathkoznÿ a-
 lamÿsnaalkodnÿ : Misseet Es predicacioth
 hallanÿ . Az wr Isten ees hamarab zent
 malazttÿaat nÿoÿtt''a es megh vÿlagosoÿ-
 -ttÿa az ollÿan bÿnesnek zÿweet lelkeeth
 Negÿed wasarnapó .
 EZ Ewangeliomot eredeth zÿnt
 ÿrtta megh / zenth Mathee ken-
 weenek nÿolczad reezeeben
 Zenth Mark . neegÿed reezeebÿ
 Zenth Lucach . Nÿolczad reezeeben . Es ez
 ewangeliomnak kezdetÿ leen . Wrwnk Ie-
 -susnak harmÿcz eztendós koraban / kÿs az-

-zon haanak hwzon kÿleczed napÿaan /
Ezen zent Ewangelionnak elette . mÿkeent
ezen zent Mathe ÿrÿa . ÿarwla eegÿ ÿ-
-rastwdo sÿdo ÿdwzeÿtenknek eleÿben es
monda . Mester kówethlek teeghed vala
howa menedez . Monda ewnekÿ az rokak-
-nak lÿkok vagÿon es az eghÿ madarakn-
-ak feezkók . Embernek kedeeagh ew ffÿa n-
-ÿchen hol ew feÿeeth le haÿthassa Az .
masÿk monda . Vram el meegÿek ele-
-zer . hogÿ en atÿamat el temessem . Mon-
-da ewnekÿ Iesus . kówess enghemet es
had el az hallotakat el temethnÿ ew hallott-
-okath Ennek Wtanna kówethkózÿk ez maÿ
zenth ewangelion / Ewangeⁿ

AZ ÿdóben
bel ménwen
Iesus egÿ h-
aÿochkaban
kóweteek e-
-wtet ew ta-
-noÿthvanÿ

{127b}

Es ÿme nagÿ ÿndwlaas tamada
az tengheren wgÿ hogÿ az haÿo-
chka el merwne az habok mÿat
Ew kedeeghlen alwzÿk vala . Es
hozÿaa ÿarwlanak es fel kólteek
ewtet ew tanoÿthwanÿ mond-
-an . Vram zabadoÿch megh mÿnk-
-eth . el vezwnk Es monda ewnekik
Iesus / Mÿre vattok feelelmesek ke-
-ves hÿtÿÿek : Ottan fel kelween
paranchola az zeleknek es az teng-
-ernek es leen nagÿ chendesseeagh
Az neepek kedeeag chodalaak azth
Mondwan : Mÿnemw ez ? mert
ezenkeppen mÿnd az zelek . mÿnd
az tengher enghednek ewnekÿ :-
Ez maÿ zenth ewangelionból sok ÿo
lelkÿ tanwsagokat vehetwnk ha meg
tekentÿek ertelmeeth / Az tengheren le
lek zerent ertetÿk . ez vÿlagh : kyre lee
zalla<a> menÿorzaghnak bodoghsagabol
Az haÿochkaan . kereztÿen anÿa zenth
egÿhaaz : kÿben bel hagua ew zenth hÿ
tynek mÿatta . es mÿnd addÿglan be-
-nne ewez . es nÿwgozÿk mÿgh ez w-
-ÿlaagh el veeghezÿk : kÿról ennen-
-maga azt mongÿa / ne akarÿatok
feelnÿe merth ÿme en veletek vag-
-ÿok mÿnd vÿlagh vegeezeteÿglen
Masodzer ez haÿochka ÿegÿzÿ az
zenth kerezt<.> ffaath kÿn az mÿ ÿdwesseeaghwnket
megh keresee es naponkeed valo ee-
-lew kÿnÿerwnketh kÿwel lelek ze-
-renth eelwnk mÿnekwnk oztogataa .
ez haÿochkaban el alweek mÿkoró
az ew zenth lelkeet <...> ew zenth attÿa-
-nak aÿanlwan kÿ bochataa . erettwnk
es akkoron adateek <.> megh zeegheen bÿ-
-nes adamffÿanak mÿndden bÿzodal-
-ma . remeenseghe es ÿdwesseeaghe /
Az tenghernek kedeeagh meg haboro-
-dasaan ertetÿk : ez vÿla<.>gon valo
anÿazent egÿhaznak / haborwsaga .
az hÿttwł zakadot erethnekektwł
kÿk koronkeed haborgattÿaat anÿa-

{128a}

Zenth egyhazath / De nem haggya el . Wr Iesus
xpus . az ew dragalatos zent veerewel halalaa-
-wal . megh zentólt es ygaz hýttel megh ý-
-egzeth zerelmes yegyóseeth : merth anya-
zenth eegyhaznak ffyaý leany . nyomorw-
-saghnak ydeyn . mynd addeegh kyaythnak
ew zenth yrgalmassagara : mygh nem seg
-edelmeth bochaat . es megh otalmazya az .
ew zeretew hyweyth myndden ellenseegh-
-twl . kyról wg mond ennen maga ees . az
zent ewangeliomba . zent Mathe yrta meg
kenyweenek hwzon hatod reezeben . Vygaz
-yatok . es ymathkozyatok : hog keseertethben
ne esetek . Zent Agoston doctor es wgy
mond : gyakortaa az ygazakra azert yew
az hoborwsaagh . hogý menyorzagra keay-
-chanak : kyaythwan megh halgattasanak .
megh halgathwan . nagyobban dycheýcheek
es tyztóllýeek az kegýelmes wr Istenth .
mykeenth ez may zent ewangeliomban
es leen / Mykoron <...g> az neepek latt-
-aak volna a'' naý chodaat : mondanak
Mynemw naý hatalmw ez ? merth myd
az zelek / mynd az tengher enghednek ew-
-neký
ewthód vasarna-
-pon .

EZ Ewangeliomot eredet zerent
yrta megh bodoghsagos zent
Mathe ewangelista kenywee-
-nyek tyzen harmad rezeben
Es ez zenth ewangeliomnak kezdetý leen
ydwezeytenknek Iesusnak harmyncz . haró
eztendós koraban ; zenth gyerg hawanak
elsew napyaan / De ez ewangeliomnak
elette mykeppen ezen zent Mathe . es zenth .
Mark yrya kenyweenyek nyegyed reeze-
-ben / Az gonoz hýtetlen sydook haraghra
reemeýtee<k>tteek vona ew zent feelseegheet
mondwan . nylwan erdegh vagyon ez em-
-berben ; Ottan kele fel az herról ew ta
-noythwanýwal es meene az tengher melle
es kóweteek ewtet sok sereghek : zool va-
la azerth ewnekýk sok pelda bezeed keppé
az mennyeknek orzagarol : kyk kózót ez m-
-aý zenth ewangeliomot es mondaa .
Ewangeliom

{128b}

AZ ydóben <.>
mondaa Ies'
ew tanoyth-
-wanýnak
ez pelda bezee
-det Hasonla
-tos leen meñ-
-nyeknek orza
-ga . zantho emberhez ky yo magot
hýmte ew feldeeben . Mykoron ked-
-eegh alwnanak emberek . yewe el
az ellenseegh es hymte konkolth az
gabonanak kózýben es el meene
Mykoron azert fybe newekedet vo-
-na . es gymelczet teremtet vona : akk
-oron megh yeleneenek a'' konkoly-
-ok ees . Elówe yarwlwan azerth
a'' czalados embernek ew zolgaý mo-
ndanak ewneký . Wram . Nem de .
yo magot hymteel ee az the felded-

-ben . honnan vagyon azert a'' konkol''
ew benne ? Es monda ew nekÿk
ellensseeghes ember tette azth . Az zol-
-gaak kedeegh mondanak ewnekÿ
Ha akarod . el meegÿwnk es kÿ ÿrttÿok
Ewtet . Es monda . ne . netalantaan
kÿ ÿrtogathwan a'' konkolth : kÿ za-
ggassatok ew velók eegÿetembe az ÿo
gabonath ees . haggÿatok mynd a''
kettÿoth newekednÿ mynd aratassÿk
es aratassnak ÿdeÿn . megh mondö
az aratoknak / gÿeÿczeetek egÿbe .
elezer a'' konkolt es kÿsseetek ew-
-teth nÿalÿabokban megh eeghetees-
-re . az gabonaat kedeegh gÿÿeetek
az en aztagomba . auagÿ czÿrembe /
Ez maÿ zenth ewangeliomba sok ÿo tan-
wsagok . tamadnak . mÿ ÿdwesseeghÿnkre
Elezer azert wÿ mond / Hasonlatos mennÿ-
eknek orzaga emberhez . kÿ / 7c . Ez emberen
lelek zerent senkÿ eegÿeb nem ertetÿk .

{129a}

Hanem mÿ wrwnk Iesus xÿus . kyról zent
Ieremias pÿptha wgÿ mond : Mÿ oka . hogÿ
ollÿan leez'' mÿnt<. > az zanto ember ez felden .
Towabba mÿkoron ennen maga es megh ma-
-gÿarazta volna ez pelda bezedet ew tanoÿth
-wanÿnak monda / Az magh vetew ember mon-
-datÿk embernek ew ffÿa : Az zanto feld .
ÿegÿÿ ez vÿlagot / De doctoroknak mondasok
zerent . Vrwk Iesusnak az az embernek ffÿa-
-nak harom reendbelÿ zanto mezeÿ vannak
felsew . also / es kÿzepszew / felsew az mennÿ
-eÿ dÿchÿseeghes zenth orzagnak eekes paradÿ
-choma : hol oth : ÿo magot hÿmte . mÿkoron
az zepletelen zeep angÿalÿ termezeth terem-
-tee / De lucippÿ . hÿmte felÿl rea . athkozot
keweelseeghnek konkolÿaat : kÿ mÿat meg
töreteek az zent angÿalÿ seregheknek zamok
Az also mezón magÿaraztatÿk ez gÿarlo
wÿlagh : kÿben wr Isten hÿmte emberÿ
magoth : enghedelmesseeghnek regulaÿa ze-
-renth . De lucippÿ . felÿl hÿmte reea . enghe
dethlensseeghnek maghwaat : ÿrÿgsseeghnek
regulaÿa zerent . kÿnek mÿatta kÿ ÿzetee
paradÿchombol / ez gÿarlosagra es megh
athkoztataa . mÿndden halandosagnak atok-
-ÿawal / es wr Istennek el vezteesseewel
Az harmadÿk mezeón magÿaraztatÿk em-
bernek ew zÿwe lelke / kÿben vannak
embernek ew okossaga es erzeekenseghÿ
kÿkben kezdetÿl foghwa mÿkoron wr
Isten embert teremtee / ÿo magokat hÿmtet
vala . az az Istenÿ ÿsmeretet / Istenÿ ertelmet
Istenÿ latasth : Istenÿ zerelmet / es mÿndenbÿ
ÿo akaratot . De lucippÿ . hamar megh cha-
-laa ewtet / es felewl hÿmte reea : vak-
-sagnak es twdathlansagnak konkolÿat
bÿnre haÿlandosagnak . sonkolÿat / wÿ hoÿ
mÿnden Isten atta ÿokat ember el feled-
-ne es hattra hanna / az vezedelmes hew-
dÿchÿseeghnek kÿwansagaerth / Hogÿ azert
az eedes kegÿelmes wr Istennek zenth m
-wkaÿa zerzeesse mondasas el ne mwln-
-eek heÿÿaba es el ne vezne . lucippÿnek
gonoz kÿzleletÿnek mÿatta / Az okaerth
ew zent ÿrgalmassaganak mÿatta kezereÿ-
-teteek az ew zent ffÿat ez vÿlagra bocha-
-tanÿ embernek ÿdwesseegheert / es hogÿ

pokol bely erdeghnek mynden hatalmaat
es mestersseegheet megh tornee / hogy towa
-bbaa emberen semy hatalma ne leenne
Ez azert az ellenseegh kyról zool az ewan^m

{129b}

Az aratokon kedeegh ertethnek az zenth
angyalok . kyknek paranchol wr Iesus az
nagy yteelethnek napyaan / hogy az kon-
-kolth kywe zeggyeek az tyzta gabona kóz-
zól az az . hogy a'' <hyweket> gonozokath . es
a'' byneseketh . el valazzaak az yok kezzól
es egy nyalabba kóthween . pokolnak meg
halhatatlan tyzeere vesseek . hogy mynd er-
-ekkee eeghyen : kyról zenth mathe wgy mond<ya>
keny-

-weenek hwzon ewtód reezeeben . akkoron
el<. > valazttya ewket egy mastwl . mykent
a'' paztor el valazttya a yohokat a ghódó
lektwl . mondwan az gonozoknak . meenny-
etek el en atyamnak athkoztaý az erek
tyzre ky kezdettwl foghwa meg vagyon
zereztehween erdeghnek es ew angyalak
Az yo tyzta gabonat kedeeg gyóytý az
ew aztagaban ; az az vyzý be mennyek
nek orzaganak erek eremeeben /
Kylenczben hagyo
vasarnapon :-

Ez ewangeliomot eredeth zent
yrtta megh bodoghsagos
zent Mathe ewangelista
kenyweenek hwzad rezeben .
ez ewangeliomnak kedeegh leen kezdety
az ydóben . mykoron ydwezeytenk Iesus
vona harmyncz keth eztendós . es mykoró
predicallany kezdeth vona . az neepeknék
Istennek orzagarol / es my ydóben aw-
-agy napon esneek . zent kozma damyan
napya / Akkoron mondaa ez ewangeliom
bely nagy pelda bezedeth .

Ewangeliom
[A]Z ydóben
monda Ies'

ew tanoyth-
-wanynak
ez pelda be-
-zedet Has-
onlatos m-
-ennyeknek

{130a}

Orzaga . czalados emberhez . ky . k
-ywe meene elezer reegghel hollal
myweseket vyny ew zeloyeeben
Es zeghódesth tetween a'' myvesekk
-el egy napý penzben . kyldee el ew-
-ket ew zeloyeeben . Es ky menwen
harmad hora koron . lata eegybebe-
-ket alwan . a'' pyaczon hewolkod-
-van . es monda ewnekýk . Menny
-etek el ty es az en zelembe : es my
ygaz le'end megh adom tynektek
Azok es oda meeneenek . Annak
vtanna megh ky meene hatod es
kylenczed hora koron : esmegh az-
-onkeppen teen Tyzen eegyed hora
koron kedeeg ky meene . es talala
eegyebeketh alwan . es monda ew-
-nekýk / Myt allotok ett napoth
estyk hewolkodwan . Mondanak

ewnekÿ . mert senkÿ nem fogadot
el mÿnket . Monda ewnekÿk . m-
ennÿetek el tÿ es az en zelembe
Mÿkoron kedeeg esthwe lett vona
monda az zelónek wra ew saffa-
-ranak Hÿd elewe a'' mÿweseket
es add megh nekÿk ew mwkaÿo-
-kat el kezdwen az wtolsokrol m-
-ÿnd az elssókÿglen . Mÿkoron az-
-ert elówe ÿettenek vona : kÿk tÿ-
zen eegÿ hora koron meentenek va-
-la . wgÿan annee penzth veenek
Elówe ÿeween az elsók ees : aloÿtt-
-aak hogÿ tebbet veendók vonan-
-ak . De ewk es . anne penzth veenek
Es el weeven zwggodnak vala az
czalados ember ellen . mondwan .
Ez wtolssook csak egÿ horaban m-
-ÿweltenek . es eegÿenlewe tetted .
ewket mÿhozÿank kÿk vÿseltek
napnak terheet es hewseegeeth

{130b}

Ew kedeegh felelween monda ew
kózzólók eggÿknek / Barathom
nem teeze teeneked bozzssagoth
Nem de egÿ napÿ peenzben zegh-
-ettel ee megh en velem ? Vedd ffel
ãmÿ tÿeed . es menÿ el . Akarom
kedeegh ez wtolssonak es . azth ad-
-nÿ . mÿnth teeneked . Awagÿ nem
ÿllÿk ee ennekem azt teennem a-
mÿth akarok . Awagÿ a'' te zemed //
alnok . merth en ÿo vagÿok ? Ezen
keppen leeznek az wtolssook elsók
es az elssók wtolssook . Mert sok-
-an vannak hÿwatalosok : kewesek
kedeeglen valasztatosok
Ez zenth ewangeliombol sok keppen valo
lelkÿ tanwssagokath vehetÿnk mÿ ÿdwesse-
ghÿnkre : Elezer . azerth wÿ mond az zent
ewangeliom Hasonlatos mennÿeknek orz-
-aga : EEth a'' mennÿeknek orzagan ertetÿk
ez vÿlagon vÿtezkóde w kerezttÿen anÿa zent
egÿhaz : kÿ az ew hÿweÿben vÿtezkódÿk po
-kolbelÿ erdeghnek . ew chalardsaghÿnak ellene .
Towabaa az chalados emberen . ennen maga
az aldot zent haromsaagh . awaÿ atÿa wr
Isten . kÿ emberÿ allatot az ew zent zÿneere
hasonlatossagara teremte : Es mondatÿk czala-
-dos embernek : kÿról zent gherger doctor wÿ
mond : kÿ mondatÿk ÿgazban chalados em-
-bernek mÿnt az mÿ aldoth teremtenk : kÿ
mÿdeneket kÿketh teremtot . bÿrÿa . tarttÿa .
es eeltetÿ : mÿnd lelekzÿnt . mÿnd testzÿnt
Towabaa . Az zelón ertetÿk Anÿa zent
egÿhaz . kÿról / zent gherger wÿ mond .
Az mÿ teremtenknek ew zelóe mondatÿk
kezensseeghes kerezttÿen zent egÿhaz : az ÿ-
gaz Abeltÿl foghwa . mÿnd az wtolsso
ÿgaz emberÿg kÿ ez vÿlaghnak ew wee-
gheen zÿletÿk / meene ÿgazat zÿlth es zÿl
az ÿdóttÿl foghwan . annee vezzót wer .
kÿnek ew gÿmelche : teremtetÿk wrwnk
Iesusnak zent zerelmeeból es malazttÿabol
kÿról zent Ianos kenÿweenek ewtód ree-
zeeben . wÿ mond . ha kÿ en bennem nÿ
maradand az az : zent hÿthnek / remeenseghnek /

{131a}

Es Zeretethnek ýozaga mýat / kýwe vettetyk
 mýkeent az el metewtt zelew vezew . es meg
 azz . es ffel zeedýk ewtet / es az týzre vetýk
 es megh eegh : es semýre lezen kellew /
 Towabbaa . az mýweseken : ertethnek ketth
 reend belý emberek / Merth ha . az zelón
 erttýek anýa zent egýhazat . haat . az mýwe
 -seken erthettýek . az zent p̄dicatorokat es do-
 -ctorokat . hogý . az zent ýrasnak ertelmeewel
 anýa zent egýhazat megh výlagosohak
 es az zegheen neepet . az ýdwesseghnek w-
 -tara tanohaak .. Masodzer ha az zelón
 erttýek mýndden embernek ew lelkeeth
 haat az mýweseken erthetw̄nk mýnden
 embert : Ezenkeppen . mýnd wr Istennek
 berósý vagýwnk : ký atta mýnekw̄nk
 az lelkóth hogý mýnden gonozttwl meg
 órýzýek : es mý halalw̄nknek ýdeýn ew
 -neký zepletelen megh aggyók / ha kedeg
 teeb ýozagokra tanoýttangýok : es lelký
 ýokkal meg kazdagoýtangýok : kethsse-
 ghnel kýl zaaz annee ýowal meg fý-
 -zetý . meennýeknek orzagaban .-
 Towabbaa . az egý napon erthettýek m-
 -ýnd mý tellýes ýdónknek folýasaath
 kýben elewnk ez výlagon : halalwnkýg
 Towabbaa az horakon / ez výlaag terem-
 -teeseetw̄l foghwa kýlemb kýlemb ýdóket
 erthetw̄k kýról zenth Gherger doctor vgý mond .
 Reeghel hollal leen adamttwl foghwa
 Noeýgh . Harmad hora . Noetwl foghwa
 Abrahamýg . Hatod hora . Abrahamtl fog-
 -wa . Moýses .p̄thaýg : Kýlenczed hora . Mo-
 -ýsestw̄l foghwa : Cristusnak zýleteeseýglen
 Es týzen eeggýed hora : Cristus zýleteesseetw̄l
 foghwa . ez výlaagh veegheeýglen / Ezen zent
 gherger doctornak monsa zerent / Ezen hora-
 -kon meeltan erthettýek mýnden ember-
 -nek ew eeletý folýasaath . zýleteeseetw̄l
 foghwa halalýg : Azerth az elsew horan
 ertetyk mý gýermekseeghw̄nknek artatlan
 -saga : Az harmad horaan . ýnaskor . mý-
 -koron emberben mýnd veer mýnd ereý
 newekódyk . hatod horaan ýffýwsaagh
 kýlenczed horan veenseegh : mýkoron ember
 meg kezd zallany . Es týzen eeggýed hō
 meg teperódeesnek es el zaradasnak ýdeý
 Mert mýkeppen az nap el nýwgodwan m-
 -ýdden meleghseegh hewseeqh el fogý el výla-
 -gon .

{131b}

Azonkeppen mýkoron ember wtolso veenseegh-
 -eere ýwth . mýndden termeezethnek ereý
 el fogý emberben : kýt nýlwan latwnk
 Mýt akar azerth az nagý reettenetes sen-
 -tencia hol oth wgý mond . Sokak vannak
 <...> hýwatalosok es kewesek valasztatosok : Meel''
 ýgheeknek ertelmeeról ezenkeppen zolha-
 -tw̄nk / . Elezer merth az aldot wr Isten .
 ew zent ýo voltanak kegýelmesseegheeból
 mýnden embert akarna ýdwezeýtenýe
 ha emberek az ew zent akarattýanak
 enghedneenek : De mýerth nē ýstentw̄l
 hanē embertw̄l vagyon : ez ellenzees . w̄g
 mond rola wrwnk Iesus zent Mathe ýrta kenýweenek hee-
 -ted reezeeben . Meelý keskeñ az kappw
 es zoross az wth . ký az erek eelettre vý-
 -zen . es kewesen ýarnak ew raytta .
 Ez nag reettenetes es feeelmes senten-

-ciat mýndden embernek eressen zýwe
ben lelkeeben kel tartaný naponkeed
horankeed . Es az karhozattra menendó wtat Istený feelelemmel
es zeretettel . hattra kel vethný : hogý
az mý ýdwesseeghwnketh meg ne foglal-
-hassa / es ýgaz wtwnkat meg ne banthassa .
kýre engheggýed wr Iesus malasztot am :
Hethben hagýo .
vasarnapon .
EZ Ewangeliomoth eredet
zerent ýrta megh bodog
-sagos zent Lucach . kený-
weenek Nýolczad reezeeben
zenth Mathe kenýweenek týzen har-
-mad reezeeben / Es ez zenth ewangeli-
-omnak kezdetý leen ýdwezeýtenk
Iesusnak . harmýncz keth eztendós ko-
-raban / Zenth gýergý hawanak eýsew
napýan . Mýkoron wr Iesus nýomo-
-tot volna galýlea belý tengher mellee
ew zenth tanoýthwanýwal / es mý-
-koron pdicallana . az kóz neepnek ee-
-gýeb / ýdwesseeghes pelda bezedý kózót
monda ez zent ewangeliombelý pel-
-da <.> Bezeedet ees .
Ewangeliom .

{132a}
AZ ýdóben
mýkoron
sok seregh-
-ek gýwln-
-eenek . es .
kewrwł va-
-lo varasok
-bol sýethn-
-eenek Iesushoz . monda hasonla-
-tossagh zerent . Ký meene hý-
-mtený ký el vetý az ew maghý-
-aat . Es mýkoron hýmte : Nemel''
eseek az wth felón . es megh nýo-
mottateek . Es az eghý madarak
megh eweek ewtet . Es nemeel''
esseek az kew zýklan . es ký fak-
-adwan . megh az''a . mert nem l-
een nedwesseeghe . Es nemel'' esseek
az tewýskess kózót es vele<e> . eeg
-etembe az tewýskek ffel neweked-
-ween megh foýtaak ewtet Es
nemel'' esseek ýo felben . es ký
kelween zaaz anne gýmelchót
teremte / Iesus ezeket mondvan
kýaýttýa vala . Kýnek fýleý v-
-annak halgathný hallýa Ker-
-dózýk vala kedeegh ewtet ew ta-
-noýthwaný . mý volna ez pelda .
bezed : kýknek monda ew . Týne-
-ktek adatot<.> megh ýsmerný Isten-
-nek orzaganak lelký meltossag-
-aat awagý ertelmeet . eegýebekn-
-ek kedeegh chak pelda bezeedekbē
hogy lathwan ne lassaak : es hal-
-wan ne ercheek / Ez azert az pel-
-da bezed . Az magh . Istennek ýg-
-eeýe . ký azert az wth selen esýk
azok ollýanok kýk wr Istennek

{132b}
ýgheeýeet halgattýaak . Annak w-
tanna el ýew pokolbelý erdegh . es

kÿ vezÿ az ÿgheet ew zÿvókból h-
 -ogÿ hÿween ne ÿdwezewllÿenek
 Es kÿ az kew zÿklan essÿk : Azok
 ollÿanak kÿk mÿkoron hallangÿ-
 -aak eremmel fogaggÿaak be az ÿ-
 -gheet . de ez eellÿeneknek es gÿekerek
 nÿnchen . mert chak ÿdeÿglen hÿz-
 -nek . es keesseertethnek ÿdeÿn el ta-
 -woznak . Kÿ kedeeagh az tewÿskess
 kózóót / azok ollÿanak kÿk ÿma-
 -ran halgattaak . es ez vÿlaghÿ zor-
 -galmatossagoknak es kazdagssa-
 -goknak es gÿenyÿerÿssegheknek
 mÿatta el menwen megh foyttÿ-
 -aat es nem teremthnek gÿmelchót
 Kÿ kedeeagh ÿo földben esÿ<e>k / azok
 ollÿanak : kÿk ÿo zÿwel . es eedesde-
 -den halgathwan az Istennek ÿgh
 -eÿeet ezekben tarttÿaak es gÿmelchót
 teremthnek mÿnden bekessseeghben :-
 Ez zent ewangeliom / ennenmagaban ÿolle
 -heth nagÿ nehez ertelmet ÿelentene . De maga
 az edes ÿdwezeÿtew Iesus : kÿ mÿndenekneel
 ÿob mester : nÿlwan kÿ ÿelentee ertelmeet
 es megh magÿarazaa Az zent tanoÿthwa-
 -nÿoknak kerdessókra ; De mÿnd azon
 atal Bodoghssagus zenth ghergel'' doctornak
 monda zerent neegÿ reend belÿ tanwsagokat
 vehetÿnk kÿ ez maÿ zent ewangeliomból
 ÿeleskeppen . Elezer ; kÿ legÿen az magh
 vetew ember . Masodzer : mÿ . legÿen az
 magh . Harmadzer mÿt ÿegÿeznek az he-
 -lÿek hol oth az magok esnek : Negÿedzer
 mÿnemÿ feld az : hol oth . az magh sok gÿ-
 -melchót teremth /-
 Mÿnddennek elette azerth az mag vetew
 emberen ertetÿk wrwnk Iesus xÿus : kÿ
 akkoron meene kÿ vethnÿ . mÿkoron . ew zenth
 orzagabol le zalwan ez vÿlaghÿnak mezeÿ-
 -re : testhzerent zÿleteek : az zepletelen zÿz ma-
 -rianak mehetÿl / De kerdhethnee vala
 kÿ Mÿ oka hogÿ ennenmaga az edes
 wr Iesus xÿus : meene kÿ magh vethnÿ /

{133a}

Doctoroknak mondasok zerenth : kethkeppen
 valo okokat tala'lwnk re'a .: Elezer az feldn-
 -ek zÿksseeghes voltaeerth . kÿn ertetÿk mÿnd
 ez zeles wÿlagh : Merth ha ew zenth feelssee-
 ghe el nem ÿewth volna / soha ez vÿlagh ÿo
 es haznalatos gÿmelchót nem teremtot volna
 ÿdwesseegre / Es soha az Istenÿ atokból ewtet
 kÿ nem vehette volna : kÿben eseth vala az el-
 -sew bÿnnek ÿdeÿn / Erról mongÿa zent ÿsa-
 -ÿas pÿptha / kenÿweenek elsew reezeeben . Ha
 az meennÿeÿ seregheknek wra Istene / mÿ-
 -nekÿnk magot nem hagÿot volna / az az .
 Az ew zent ffÿaat ez vÿlaghÿnak meg . nem ÿgÿeer-
 -te volna . Mÿnt Sodoma es gomora : ollÿa-
 -nok votwnk volna ; kÿk egy zem pÿllantasban /
 el vezÿnek / Masod oka leikÿ mÿwel-
 -teteesnek haznalatossaga : hogÿ zeegeen bÿ
 -nes neepeknnek ew zÿwek haznalatos gÿ-
 melchót teremteneenek / kÿról vgÿ mond
 zent Agoston doctor . hogÿ : egÿ wr Istenhez
 terth ember : Awagÿ zeretet<h>ben eelew . ÿob
 wr Istennek elette : honnen mÿnd ez vÿ-
 -lagh bÿnesekkel tellÿes leeween -
 Masod tanwsagh : Hogÿ az magon ert
 -hettÿek Istennek zent ÿgheeÿeet : kÿt hoza

es hýmte ez vylagra : ennen maga wrwnk
 Iesus xpus : az mennyey paradychomnak
 kerteeból . kylenek annee haznalattya leen
 es vagyon / hogya az eelok ew vele megh
 nem halnak . az hallottak ffelel tamadnak .
 Az ygazak megh dychowltethnek . az byne
 -sek megh ygazwltathnak / es korok beteghek
 mynd<d>enek megh gyogywltathnak / Mý-
 -nemw nagy tyztesseeghel kedeegh es meltoss
 -aggal kel ewtet halgathny es <ta...> tar-
 -taný Zent agoston megh tanoyth reea mond-
 -wan . hogya nem kysseb tyztesseeghel es fe-
 lelemmel awagy zeretettel kel wr Istennek
 zengh ygheeyet halgathny : mynt az ew
 zenth testeet veereet gyonas<th> wtan veenny : mert
 az ew zent teste es / wr Istennek ygheeyee-
 -vel aldatyk es zentoltetyk / Es nem kysseb
 bynnek lattatyk : mykoron wr Istennek zet
 ygheeye restten twnyan halgattatyk mynt
 ha az ew zent . testeet az saarban vethneek .
 Merth eggyk ollyan zykseegh embernek
 ydwesseegheere mynt azmasodyk / eggyk
 ollyan zykseegh embernek byne bochana
 -ttýara mynth a' masodyk / eggyk ollyan zyk
 -seegh<...> az meenyey dyczoseegre myt a'
 masyk

{133b}

Harmad tanwssaagh . Mýnemw helye-
 -ken essenyk / myt yegyey : wgy mond az .
 zent ewangeliom / Nemell' eseeek az wt
 felén : es megh nyomottateek . Ez eellyen
 magon ertethnek mynd azok kyk ez wy-
 lagon gyenyerwseghben eelnek es pok-
 -olbely erdeghnek kyzleletyre hamar haý-
 landook . Ezekrol mongya zent Iob . ken-
 weenek tyzen kylenched reezeeben . lat-
 -trok yweenek en hazamra . es wtat
 teenek en rayttam atal . mert az ollý-
 -anok bator hallyaak az zent ygheet
 De myert nythwa tarttyaak az ew zy
 -woketh . hamar <.>ky veezy onnan az
 zent Irasnak ertelmeat az pokolbely
 erdegh . hogya gymelchet ne teremchen
 Nemellyek esnek az magban kowes
 felden . es myert gyokerek ne leheth
 hamar ky aznak : kyn ertethnek az
 keweelyek / kyk mykoron hallyaak az
 zent ygheet / megh nem tarthattyaak
 merth semy fondametoma nynchen az
 . ydwesseghnek ew bennek : ky hýmtozte
 -tyk az zent alazatossaghnak harmattya-
 -wal / kyról wrwnk Iesus wgy mond<ya> Math . va-
 la ky ennenmagaat meg alazya ffelel .
 magzattatyk / az az menyeknek orzagaban /
 Nemellyek esnek : az tewys kozet : es
 megh foýtathnak Ezen ertethnek az
 fesweenyek . es kazdagok . kyknek ew
 zywok az zorgalmatossagban<k> forogh .
 Kyknek ew lelkek wntalan ott vag-
 -yon hol keenchek / Erról monga zent
 agoston doctor . O kerezttýen ember . ha
 kenchót kywanz : mynt ewtet leeltes
 ottan nywgodalmatat el veztótted
 merth mykoron wygazz akkoron ees
 ew rola gondolkodol / ha alwzz orw-
 okrol almadozz / Nappal zorgalmas wag
 rola eeýel feeelmes : eennen ysmerod
 hoý koronkeed zeeghen wag . Azert nem
 lehet hogya eggzyeress mynd . Wr Istennek

zent ýgheeýe es ez eellýen zorgalma-
tossaag embernek zýweeben lakhasseek .
Neegyed tanwssaagh : Mýnemw fólđ
az kýben ýo gymelch leezen ; Monda-
-týk kerezttýen embernek aýoýtatos
alazatos kegýes : es erwóndetes zý-
we lelke . ký eremesth akarýa halla-
-ný es meg tanwlný Istennek akar-
attýaat
figyelmeztet .

{134a}

Es ew ýdwesseegheenek wtaat / kýról zēt
Iacob apostol wgý mond . mýndden alaza-
-tossaggal fogaggýatod be tý zýwetókben . az
eelew Istennek ýgheeýeet / Embernek kedeg
ew zýwe lelke mondatýk ýo feldnek /
mýkoron wr Istennek <es> ýgheeýeenek m-
-agv<ý>aat megh nem veztý awağ megh
nem rotazttýa / hanem megh eeleztý es
megh bewóýtý hogy . sok gymelchót5 terem-
chen6 : mýndden alazatossaghban es bekess-
-eegh tartasban ; es ýo remeenseghben ..
Fa<r>ssangh vasarnap
nak Ewa^{m a}

EZ zenth ewangeliomot
eredeth zēnt ýrta megh
Bodog<h>ssagos zent Lucach
kenýweenek týzen Nýol-
-czad reezeeben . Es zenth Mathe <.>kenýwe
-nek hwzad reezeeben ; Es Zent Mark
týzed reezeeben / Es leen kezdetý az ýdó-
ben mýkoron wrwnk Iesus xp̄us ember-
-sseeghe zerent volna . harmýncz három
eztendős . Es mondaa ez zent ewangeliomot
wýragh keddón ew zent halalanak el-
-ette / Ez zenth ewangeliomnak elette
kedeegh teen emlekózetót ew zent tanoý-
-thwanýnak ez wýlaghýaknak el hagýa-
-ssarol mondwan . Senký nýnchen olý
ký ew hazaat el hagýangýa . awagý
zýleýth . awagý attýaffýaýt / awağ fele
-sseegheet : awagý ffýaýth . wr Istennek
zent orzagaerth ; ký sokkal tebbet nem vee-
-gýen eerette . mýnd ezen výlagon mýđ
a' masýkon / Ezek megh mondwan . ków
ethkózýk . ez maý zenth ewangeliom /
Ewan^m

AZ ýdóben
vevee ffel ihs
ew týzen-
-keth tano-
-ýt<h>wanýt
týt<h>kon :
es monda
ewnekýk

{134b}

Ýme ffel meegýewnk Ierwsalemben
es bel tellýessewltethnek mýnde-
-nek kýk ýrwan vannak az pro-
-ffetaak atal embernek ffýarol .
Mert el arwltatýk pogan neep-
-eknek . es megh chwffoltatýk . es
megh ostoroztatýk . es megh pekd-
-estetýk . Es mýnek wtanna meg /
ostorozangýaak megh ólýk ewtet
Es harmad napon ffel tamad : ewk
kedeegh semýt ezegben nem ertee-
-nek . mert ez <ýghe> bezeed el vala enýez-

tethween ew tewlók . es nem er-
 -týk vala kýk mondathnak vala
 Leen azonkezben hogý kózelgheth-
 -neenek Ierýkohoz . Es ýme egý v-
 -ak ýl vala az wth selen koldwlw
 -aan . Es mýkoron hallanaa az
 . sereghót azon el meenný : <Es megh>
 kerdy vala mý dologh volna az .
 es mondanak ewneký : mert az
 nazarethbelý Iesus menne azon el
 Es kýäyttýa vala mondwan : Da-
 -uidnak ffýa Iesus ýrgalmaz'' en
 velem . Es kýk elól mennek vala
 rongallýaak vala ewtet hogý vez-
 -teglene . Ew kedeeglen anneeval
 ýnkab kýäyttýa vala . Daidnak
 ffýa ýrgalmaz'' en velem . Megh
 alwan azert Iesus . parancholaa
 ewtet hozýa hozný : Es mýkoron
 eleýbe ýwtot volna . megh kerdee
 ewtet mondwan : Mýth akarz''
 teweled tennem / Es az vak . mon-
 -da / Vram hogý lassak . Es Iesus
 monda ewneký . laass . az te hýtód
 teeghód ýdwezeytótth : Es leghottá
 latha . es kówetý vala ewteth
 dýcheerween wr Istent . Es mýnd

{135a}

cheereteth monda wr Istennek ?
 Ez maý zenth ewangeliombol kett rendbelý
 tanwssagot vehetwnk / Elezer hol oth wý
 monda ýdwezeytenk / yme ffel megýwnk
 Ierwsalemben . es embernek ew ffýa el arwl-
 -tatýk / Masodzer : az waknak meg výgaz
 tassaban / Elezer azert akaraa az eedes ýd-
 -wezeytew Iesus ew zent kennýaat halalaat
 ký ýelentený . mýnek elette el kezdehneek
 hogý mýnden hýw kerezttýen neepnek
 peldat adna / Merth vala ký az mennýeý
 zent paradychomnak dýchósseegheeben akar
 be menný : elezer kówesse wr Iesus xpúsnak
 zent kennýaat halalaat . kýról zent pal
 apostol wgý ýr galatt''áyaknak ýrth le
 weleenek ewthed reezeeben . . kýk Cristus
 reezeere vannak . ennen testóketh megh
 fezeytótteek . mýndden gyenýerwseeghý-
 -vel es býneýwel / az az semýben nem en-
 -ghedween az gonossaghnak : Zenth peter
 Apostol megh wgý mond . Az aldot wr
 Iesus xpúsnak keenth zenwede mý erettewk
 peldaat adwan mýnekwnk hogý kówess-
 -ók az ew laba ýomaath / Zenth Ber . d .
 megh wgý mond : kerezttýen embernek naponkeed
 valo leczkeýeenek kel leenný . Wrwnk
 Iesusnak xpúsnak zent keennýa halala .
 Annak okaerth kedeeg vetý zemwnk elee
 -ben xpúsnak Iesus az ew zent keennýaat
 hogý ha mýkoron tórteenýk mýnekwnk
 vala mýnemw kesertetót . awaý nyomo-
 -rwsagot zenwednwnk / az ew naý zent
 keennýara tekeenthween . kýnnýebben
 zenwedhessók : mýkeppen zent Ber . doct .
 mongýa . Zenth ghergel meg wgý
 mond : Nýnchen olý nehez dologh ez
 vylagon kýt kýnnýen el nem zenwedhet
 ember : chak az ew aldot termteýeenek
 zent sebeýth zeme elótt hordozýa / Zent
 paal apostol meg wý mond : gondollyatok
 azt ký eellýen naý zernýwsseeghót zen-

-wedót az býnesek mýat / hoǵ tȳ es ne
fa<.>raggýatok ty elmeetekben . Ez ýwsson
ezteken / az edes Istený vȳgaztalo bezeed .
mondwan / ffýam / Ne akarýad heeyabban el
mwlathnod wr Istennek . ýnteesseeth
megh sse faragý alatta : mýkoron ew
mýatta meg feddetól : mert kýt zereth
wr Isten megh feddý es meg ostorozýa ./

{135b}

Masod tanwssagh adatýk az zent ewangeliombol /
mýnemew dologh magyarasztatýk az vakon
Doctorok mondasok zerent . Ez vakon erte-
-týk tellýes emberý nemzet . Ierikon ez
gýarlo wýlaagh . merth mýkoron az edes
ýdwezeytew Iesus ez výlagra le zalla .
lathwan emberý nemót megh vakwlvan .
ýrgalmassagra ýndwltateek raýtta . es az .
ew zent kegýelmes Istený malazttýaath
megh beweythwen megh výlagosoýtaa
ewteth . hogý megh ýsmernee ennen ma-
gaat . es az ew zent teremteýeet / es el hanna
az balwaan ýmadasth . az eegý eelew
Istennek ýsmeretýerth . Azonkeppen lelek-
zerent . vala ký megh akar gýogýwltáath-
-ný wr Istenttýl / halgassa gýorssan wr
Istennek zent ýgheeýeet es az zent ýrasth
ký embernek lelký zemeýt meg nýttýa
az Istený ýgassaghnak ýsmeretýre : Masodzor
<ze.> ýwechen kýachon eróssen wr Istenre
mýkeent zent susanna ew nýomorwsagaban
harmadzor ýgaz es eress hýte legýen .
kýnel kyl lehetethlen kellemetessee lenný
wr Istennel : Azert mondaa Idwezóýtenk
Iesus ees az vaknak . laass . az te hýtód
teghód ýdwezóýtóth /: es halaat ada wr
Istennek raýtta / hogý wr Isten annee ýot tett
volna ew vele / dýcherwen ew felsegheet /
mýnd halalýgh :
finis ē de ewangelýs vsque ad ad quodae
gesimā /
EZ Ewangeliomot eredet
zerent ýrtta megh bod-
oghssagos zenth Mathee
kenweenek hatod reezee
ben . Es zenth Luc xj
Ez ewangeliomnak elette azon kapitu-
lomnak emlekózyk arrol . mýkeppen wr
Iesus megh tanoýttaa ewket a'' pater
nosternek ýmaczagara / annak wtanna
mondaa ewnekýk ez zent ewangeliomot

{136a}

[A]Z ýdóben
monda Ie-
-sus ew ta-
-noýthwa-
-nýnak .
Mýkoron
beýtelték
ne akarý-
atok ollýan zomorwk leenný mýnth az
keepwtalook . kýk megh terlýk
ew orczáýokat hogý tettessenek
embereknek beýteleknek Býz-
-on mondom týnektek . merth
el vetteek ew erdemeeth . Te ke-
deeglen mýkoron beýtelz'' enczed
megh te feýedet olajal . es the
orczadat mossad megh hogý ne

lattassaal embereknek beýtelenek
 De az the mennyeý atýadnak
 ký reýtekben vagyon : Es az the
 mennyeý atýaad ký laat teghed
 reýtekben megh fýzetý teeneked
 Ne akarýatok keenczet gýeýtený
 týmagatoknak ez felden hol ro-
 -sda es molý megh emeeztýk .
 es hol az orwok ký assaak es
 el wrozýaak . De gýeýczetek
 kenczeth týmagatoknak menýorzagban
 hol sem rosda . sem molý megh
 nem emeeztýk . es hol az orw-
 -ok ký nem assaak el sem wroz-
 -ýaak . Mert vala hol vagyon
 az the keenczed . ott vagyon az
 the zýwed ees .
 Wr Istennek zent Newe dýczeretýre . es
 mý lelký ýdwesseghes tanwssaghwnkra
 Neegý reend belý tanwsaghwnk leezen
 ez maý zent Ewangelionbol .
 Elsew / ký zerzee ez zentsseghes beýteth
 Masod . mýokaert zerezeteek ezen keppë
 hoý negýwen napýglan nem kellene
 hwsth eennýe . Harmad . mý okaerth

{136b}

Kel el kezdený zerdan / es nem eegýeb napon
 Neegýed mýokaert kel ez maý napon ha-
 mwt zentelný . es pcessioth ýarný : Ezeknek
 nem kýsded oka vagyon zent Irasban :
 Elezer azert lassok meg ký zerzette ez beýteth
 Erre doctorok . azt mongýaak hogý anýazent
 egýhazban . zent peter apostol zerzette : kýnek
 mýnden zenthseeghben gondot kel vala /
 anýazent egýhazrol . Hogý kedeegh hosweeth
 ýnnepeenek elette kellene beýtelný : okat
 vetýk Merth ha a'' mý edes ýdwezeýtenk
 ez zamos zent Napokban nagy swllýas pe-
 -nitenciat . kýt nagy keserý keennal halal-
 -lal tellýeseýte be nagy peenteken : az mý
 Idwesseghwnkeert : kellene mýnekwnk es
 azon napokon . penitenciat tartanwnk . es
 ew vele es raytta bankodnwnk : es az
 ew zent kennýan halalan halaat adnwnk
 Masod oka . mert / mýert terme<..>zethnek ýn-
 -dwlattýa zerent Azon ýdóben : embernek
 vere ffel . ýndwl . es haylandob mýnden
 : býnre : Azon ýdóben ýdwesseghesb vona emb'nek
 ennen testeet / veereet / megh ehnyhtenýe
 hogý mýwel kynnýebben magaat býntwl
 megh oathnaa . wr Istennek zerelmeerth
 Masod tanwsaagh . Mý oka hogý negý-
 -wen napýg hwsth nem kel eennýe . Oka ez .
 Merth mýkeppen ooh terweenben . wr Ist-
 -ennek ew temploma . Negýwen hath ezten-
 -deegh eppwlteteek ffel . Azonkeppen lelek-
 -zerent : Cristus Iesusnak ew zerelmes templo-
 -maat / mý lelkwnket testewnket . kel ffel
 eppeýtenwnk lelký ýozagokban : mýnden
 býneýnkról tellýes es ýgaz penitenciat tar-
 -thwan ; Ez zenth beýthnek kedeegh dýczere-
 -tes es ýdwesseghes votaataat harom okok-
 -bol ýsmerhetwnk megh . Elezer zemeel-
 -nek meeltossagabol . Mert kezdettwl
 foghwan / paranczolwan volth wr Istentwl
 Mýkoron elezer megh hagýaa Adamnak
 es Ewanak hogý zenwedetesseghet tartananak
 es ne eenneenek az meg týltot faanak .

{137a}

Gýmélczeeben . merth vala meel'' napon
eenneenek . ottan halalnak halalaawal
halnanak megh : Annak wtanna . ooh ter-
-weenben es zent Moyses es ýllýees
pþthaak es Negýwen . ee . nappaa beýtelee
nek / kýth megh Confimalwan az edes
wr Iesus xþus : esmegh negywen ee . es .
nappaa beýtele az pwztaban . eehen zome-
hon mýnt az zent ewangeliom mongýa
Az zent apostol ees hosweeth naptwl foghwa
negywen napýgh . beýteleenek . es az wtan
eerdemleek veenný az zent lelket pýnkest
napýan / Towabbaa . ez zamos zent napokn-
-ak peldazattýara azth es ezwnkbe vehe-
-ttýek . hogý mýnd . ooh terweenbe . mýnd
wý terwenbe . wr Istenttýl megh vagyon
paranczolwan / hogý vala mýnemw ýoza
-ggal wr Isten embert zereth . eelteeben . m-
-yndenból ký aggya týzedeet wr Istennek
kýth be ees ýrttanak az terween kenýben
Azert mýnden kerezttýennek atok alat be
kel tellýeseýtený : Illýk azert az zent ýdók-
-nek es týzedeeth : wr Istennek be zolgaltat-
-nwnk : nagýob Istený zolgalattal es peni-
-tencia tartassal : hogý hamaraban ny-
-erhessek ew zent Istensseegheenek ýrgal-
-massagaat es malazttýaat :
Harmad tanwssaagh . Mý oka hogý
zerdan kezggýek el a'' beýteleesth . Enn-
-ek nýlwabban valo okaat nem talall-
-yon / Merth az mý edes wrwnk Iesus
es azon napon meenth ký az pwztaban
beýtelný Negýwen . ee . s nappaa . mýnden
eetelnel es ýtalnaal kýl : De Anýazét
egýhaaz az ollýan beýteth : kerezttýen
nepttýl megh týltoth : Az okaerth hogý
senký az Istený meltossaghoz es teheczeek
-hez ennen magaat ne hasonlýa / De ha
ký teennee es / nem vona ýdwesseghes
Negýed tanwssaagh : Mý oka hogý
hamwt zentelnek . es alazatossaghnak o-
-kaerth mýnddennek feyeere vetýk . mon-
-dwan <h> Emlekózyeel meg ember rola
merth hamw vagý esmegh hamw leez'' .
Annak wtanna . zenth processiot es
ýarnak az zenth egýhaznak kórýle :
Mýnd ez eellýen zerzeesek / nem eegýebet
hanem az lelký výaskodasth ýegýzyk :/

{137b}

Testhnek . erdeghnek es ez výlaghnak
ellene / Annak wtanna kerýek az me-
-nnýeý dýczósseeghes zenteknek seghe-
-delmeketh : hogý ellene alhasswnk m-
-ýnden býneknek es gonossagoknak /
mondwan . Sancte Deus miserere nobis
Sancta maria . Ora pronobis . Omnes sancti
et sancte dei orate pronobis :/ peccatoris te
rogamus audi nos etcetera .
Wgý mond azert az zent ewange-
-liom . mýkoron beýteltek . ne leegýetek
zomorwak . mýnt az kepwtalok : mert
býzonýawal az ollýanok ýmaran ezen
výlagon . az ew mwkaýoknak el vetteek
erdemeet : az hewdyczósseeghet : kýn
azth erthettýek hogý nem kellemetes
wr Istennek az keep mwtatoknak ew
zenwedeesek . ez výlaghý dýczeerethnek
okaerth ; Hogý kedeegh kellemetes le-

gýen wr Istennek elette embernek ew
beýtý : Neegý dolgok keelnek hozýaa .
Elezer . hogý Annak elette tyztan meg
gýonnýa mýnden byneýth . es wý kezge
el az zent beýteth ; oka ez . mert ha
bynben teezý az ýooth nē kellemetes
wr Istennek . sem ennen maganak ; Ma-
-sod . hogý . ýo . es zent ýgýekozettel
teegýe : es ne ez embereknek latattýara
Harmad . hogý teekelletesseghel teegýe
az beýteteth . kýról vę mond zent Thamas
doctor . hogý hwz eztendónek felette .
mýnden ember tartozýk reea tellýess-
-eeghel .. czak beteghsseegh meg ne tyl-
-cza . awagý veenseegh . awagý nehez
dologh . awagý eegýeb . okossagos ok .
kýk nem tartoznak reea .
Negýed . hogý ha erteke vagýon rea
ýmaczagot es alamýsnaalkodasth tee-
-gýen / merth zent Bernald doctornak
mondasa zerent . az keth zarnýon em-
-elkódýk ffel embernek ew beýtý wr
Istennek eleýbe :. mert az kegýethlenn-
ek . ozorasnak . paraznanak . torkosnak .
rezthnek es twnýanak ew beýtý nem
kellemetes wr Istennek elette / De ha
ký ýoth ýo ýgýekózetel tezen . az oll-
ýannak adnak erdemet menyórzagban /

{138a}

Az ýdóben . Mý-
-koron be ment
wona Iesus ka-
-ffarnaomba . h-
-ozýaa ýarwla
azeert Centurio . keerween ewtet
es mondwan Wram az en g-
-ýermekem en hazamban : kezw-
-eenben fekzýk . es gonozwl gýe-
-ttretýk . Es monda ewneký Iesus
En oda meegýek es megh gýogý-
-óyttom ewtet . Es felelween Cen-
-turio monda Wram nem v-
-agýok melto hogý be ýeý en ha-
-ýlokomb alaa . De czak parancz-
-olý ýgheeddel es megh gýogý-
-wl az en gýermekem . Merth
en es ember vagýok hatalmass-
-aagh alatt vettethween / výteze-
-keth tarthwan en alattam . Es
mondom eeggýknek meny el . es
el megýen : Az masodýknak ýewý
ede . es el ýew . Es az en zolgamn-
-ak teed azt . es megh teezý : Hal-
-wan azt azert Iesus czodalkozeek
 . raytta . es ewtet kówetóknak m-
-onda Býzon mondóm týnektek
Nem talaltam ennee hýtet Izra-
-elben . Mondom kedeegh týnek-
-tek . hogý sokan ýewnek nap ke-
-lettról es nýwgattrol . es le tele-
-pednek . Abrahannak . es ysaakk-
-al . es Iacobbal mennýeknek or-
-zagaban . Az orzaghnak kedeeglen
ffýaý ký vettethnek az kýlssew
setethsseegekre . Ott lezen sýralom
es fogaknak czýkorgatassa . Es

{138b}

monda Iesus Centurionak . Meny

el es mykeppen hÿtted legÿen teen-
-eked . es meg gyogÿwla a'' ġermek
azon horaban
Az ŷdŷben . monda
Iesus ew tanoÿth-
-wanÿnak . hall-
-ottatok . mert m-
ondwan vagÿon
a'' reeghÿeknek
zeressed the baratodat . es ġlŷseeg-
-ben tarczad the ellensseeghedet . En
kedeeglen azt mondom tÿnektek
zeresettek tÿ ellensseeghteket . es ŷol
tegyetek azokkal kÿk ġlŷltenek
tÿteket . es ŷmagġyatok tÿteke
haborgatokeert es nÿomorgatok-
-eerth . hogÿ leegÿetek tÿ atÿatoknak
ffÿaÿ kÿ mennÿeghben vagÿon . kÿ
az ew napÿaat fel tamazttÿa mÿ-
-nd ŷokra mÿnd gonozokra . es eseth
aad : mÿnd ŷgazakra . mÿnd hamÿss-
akra . Ha azert zeretÿtek azokath
kÿk tÿteket zerethnek mÿnemew-
-tewk lezen . Nem de az nÿlwan v-
-alo bÿnemek ees teezÿk azth ? Es
ha ŷdwezlendÿtek tÿ atÿatok ffÿa-
-ÿth csak . mÿt teeztek towabbaa ?
Nem de az hÿtethlenek es teezÿk azt ?
Leegÿetek azert tÿ teekeelletesek
mÿkeent az tÿ mennÿeÿ atÿatok .
es teekelletes . Wegÿeetek ez-
-tekben hogÿ az tÿ ŷgassaghtokath
ne tegÿeetek emberek elŷth hogÿ
lattassatok ew tewlŷk . Mert ha wġ
leend nem lezen eerdemetek az tÿ
atÿatoknaal . kÿ mennÿeghben va-
-gÿon . Mÿkoron azert alamÿsnat

{139a}

[[[]]]

{139b}

[[[]]]

{140a}

Eeth el kezdetÿk ezten
denketh walo zentek
ÿllew ÿnnepenek
Ewangeliuma :-
Elezer egyhaznak
zenthsege napyarol .
AZ ŷdŷben
Be menw-
een Iesus
ÿaar vala
Ierÿcoban .
Es ŷme . egÿ
Zakeus new
ember : kÿ v
-ala az nÿlwan valo bÿnemeknek
feÿedelmek : kazdagh es vala ew
es eenczelkŷdÿk vala Iesusth lat-
hathni kÿ vona : es nem leheth
vala az sok neeptwÿl merth ew
allapattÿaban kÿsded vala : Es
elŷwe sÿethween haga ffel egÿ
Bacolcza ffara . hogÿ onnan lat-
hathnaa ewtet : mert mellŷle

keel vala el menny : Es mýko-
ron az herre ýwtot vona : ffel
tekeenthween Iesus . lataa ew-
-teth es monda ewneký : Zakhee
hamar zaal le : mert ez maý
napon az the hazadnaal kel en-
-nekem lakoznom : Es sýethwen
le zalla es hazahoz fogadaa ew
tet nagý ereñel .. Es mýkoron
mýnd azth lathnaak zwggod-

{140b}

nak vala raýtta mondwan : m-
-erth az býnes emberhez terth v-
-ona : Elówe alwan azert Zakeos
monda Iesusnak .. Wram ým
mýnden ýozagomnak hasonffe-
-leeth zeghenýeknek adom : es ha
kýt megh karosoýtottam neegý
-keppen adom megh : Monda
Iesus ottan ewneký : Mert ez m-
-aý napon ýdwesseegh adatot ez
haznak : mýert ew ees Abraha
-mnak ffýa leegýen : Mert wgýā
es keresghethny ýewt embernek
ffýa : es ýdwezeytený az ollýant
ký el vezeth vala .-
Ez maý zenth ewangeliomot ýrtta
megh Bodoghsagos zenth Lucacz ew-
angelista kenýweenek týzen kýlenczed
reezeben . kýben wr Istennek seghedsee
ghewel harom nemes tanwsagwnk
leezen lelkwknek ýdwesseegheere /
Elssew lezen Anýazenth egýhaznak
zentólendew . meltosagarol : kýnek
nýlwábban valo ýsmeretýre megh
kel twdnwnk hanýkeppen magýaraz
tatýk az zenth egýhaz : Kýre reea felel-
ween doctoroknak mondasok zerent .
Ewth keppen valo . egýhazat talalwnk
zenth egýhazban : <...> kýnek okaat
es fundamétomaat talallýon . bólcz
eggýk kenýweenek nýolczad reezeeben
prouerbiorum viij . hol otth wgý vagýo
megh ýrwan .. Az Istený bólczesseeg
hazat zerzee ennen maganak es heet
ozlopokat vaga ký ew aláya // Doctor
oknak magýarazattýok zerent . Ez ne-
mes haaz awagý egýhaz ewt reez-
re oztatýk awagý veetetýk / Elssew
mondattýk : mýnd az meñnyeý kezen-
seeghes eeghek : masod wralkodoo
meennyeý dýczóseeghnek haza .. har-
-mad výtézkodó anýazent egýhaazn-
-ak haza . Neegýed : kerezttýen emb
erý leleknek haýloka : Ewtód : az edes .

{141a}

Zepletelen Zýz Anýa marianak týztha
meehenek bodoghssagos haýloka / Az el-
-ssee hazban / az az mennýek orzagaban
lakozýk az wr Istennek zenth bólczesseghe
Allattýazerent . hatalmassaga zerent es
ýelennen valo zemeelýe zerent : kýnek
heeth ozloppy mondathnak heet kýlemb
kýlemb eghek : kýk ew helýeken eressen
meg maradnak / es lattattýk nemýkeppé
ha ew raýtok allana az menýorzaagh
Erról emlékozýk zenth Barwk ,pptha
kenýweenek týzed reezeben . mondwan

Oh Izrael . meelÿ ÿghen nagÿ az wr
Istennek haza . Es ÿghen zeeles az ew
erekseegheenenek helÿe . Ezenrl ertetÿk
ÿdwezeÿtenknek ees mondasa az zenth
ewangeliomba / Ha kÿ eeth vala mÿt
el hagÿand . az Istennek orzagaerth .
zaaz anneeth . adnak erette . Ezenrl
mongÿa zenth pal apostol ees : Atÿam
ffÿaÿ nÿnczen eeth megh maradando
varaswnk . De ÿwendt keresÿnk : kÿ-
-ben ha kÿ egÿzer be menend soha teb
-bee kÿ nem ÿew / az az mennÿeknek
zent orzagabol / Mert zent Agoston do-
ctor atÿanknak mondasa zerent wÿgan
ees az vegre teremtetete wr Isten az
embert : hogÿ az erek bodoghsagra m-
-ennÿen es erekkee oth lakozÿeek
Masod egÿhaza vagÿon az wr Isten
-nek kÿ mondatÿk gÿezedelmes es w
-ralkodo anÿazent egÿhaz . kÿ mondatik
mÿnd az mennÿeÿ bodoghsagos zentek
-nek dÿczóseeghes eegÿesseeghe : kÿben
lakozÿk zent zÿnee zemeelÿe zerenth .
Merth az mennÿeÿ zentek koronkeed
zÿnról zÿnre es ÿelennen lattÿaak
az mÿnden hato wr Istenth . mÿnd az
dÿczóseeghes zent haromsaghnak zeme-
-lÿeben : Ennek heeth ozloppÿ mond-
-athnak zeeth rendbelÿ mennÿeÿ zentek
-nek dÿczóseeghes karÿ ; az az Angÿalok
patriarkaak / ,pþthaak ; Apostolok . mar-
-tÿrok Confessorok es zÿzek : kÿkbl es
kÿknek mÿatta . az wr Istennek mee
-nnÿeÿ zent haza es orzaga . megh
ekessÿltetet es zerezttetet . mÿkeent egÿ
nemes : kew ozlopokkal ; Errl monÿa
zent dauid az zoltaar kenynek . nÿolcz
-wan harmad reezeben Bodogok m-
ÿnd azok kÿk lakoznak az the hazadban
wr Isten / erekkÿl erekke dÿczernernek teghedet /

{141b}

Harmad egÿhaza vagÿon az wr Istennek
Ez wÿlagon valo vÿtezkd anÿazenth
egÿhaaz : az ÿgaz Abeltÿl foghwan : m-
ÿnd addeegh mÿgh ez vÿlagh ez veeghe-
zÿk kÿben lakozÿk az wr Isten zenth-
-seeghkeppen . kÿnek heet ozloppÿ monda-
thnak az heet egÿhazÿ zenthseeghk
kÿk anneewal dragalatosbak es tekeel-
letesbek az ooh terweenben valo zenth-
seegheknel es aldozatoknaal . mÿnee-
wel lelkÿekbek . es erekkÿl valok .
Errl mondaa Aggeus ,pþtha kenÿwe-
nek masod reezeben .. Nagÿob lee-
-zen ez wtolssso haznak . ew dÿczseeghe
honnem az elssewnek . az az . anÿazent
egÿhaznak . kÿ wtolban ÿsmertte megh
az wr Istenth . honnem az sÿdok sina-
-gogaÿanak . Negÿed egÿhaza vaÿon
az wr Istennek : kÿ mondatÿk emberÿ
okos leleknek haÿloka : kÿben lakozik
az wr Isten lelekzerent . az az lelkÿ
eresseeghzerenth . kÿnek heeth ozloppÿ
mondathnak heeth lelkÿ nemes ÿoza
gok . twdnÿa ÿllÿk : zent hÿth remeen-
seegh . zent zeretet : Eresseegh . ÿgassaag
meerteekletesseegh . es tÿztassaagh : meel''
nemes ÿozagok zenth Alberth pÿspek
mondasa zerenth . eennen alool ez feldÿ

eknek dohabol ffel emelnek emberth
 lelköstwl testestwl : wr Istenhez mennyek
 nek orzaganak bodoghsagaban . Ewtód
 egyhaza vagyon az wr Istennek . az
 eedes zepletelen zyz marianak meeze
 ky kezdettwl foghwa . wgyan arra zen
 telteteek es valasztateek . hogy az wr
 Isten teeljesseeghel testhy termezet ze-
 rent ewbenne lakozneek . ew benne
 fogantathneek . ew belólee ees zy lethn-
 eek ez wylagra . ez vylagnak ydw-
 esseeghere es megh valthssagara //
 kynek heeth ozloppy mondathnak . heet
 zenth ppthaak myath ky yelentetet . czo-
 dalatos yegzeesek / twdnya yllyk . Noe
 Barkaya / az zewethsseeghnek zekreeñe
 Az langazo Bokor . AAronnak vezzeye
 Gedeonnak gyappwya : Salamonnak
 keraly zeky . es Az be rekeztet kappw .
 kyról nywabban vagyon az profetak
 nak kenywekben megh yrwan : kyken
 magyarasztatyk zyz marianak meltosaga .

{142a}

Masod tanwsagh Adatyk Ez may
 zenth ewangeliom mellee / My okaerth
 zentelyk megh az zenth egyhazat / Docto-
 rok ennek harom yeles okaat vetyk .
 Elezer Isten felól .. Masodzor az zenth hely
 -felól harmadzor mynnen felólwnk
 Istenfelól ez yeles oka : mert meegh ooh
 törwenben megh wagyon hagywan es
 paranczolwan . moyses atal . hogy a''hol
 ew health valazth maganak . oth rakyan-
 -ak ewnek egyhazat es zent oltarth es
 azon aldozyanak ew zent Istenseegheenek
 oth teegyenek ymaczagot es dyczeeretet .
 Annak ymaran meltosagaert . hogy nag
 -yob meltosaggal dyczeerhesseek az zenth
 Istent / mykeent ewnnen maga mondaa
 pptha atal . zentek legyetek mert <.>en zent
 vagyok / Erról mondaa zent dauid pptha
 ees . heethzer mondeek en dyczeeretet teen
 -eked wr Isten . napyan // Az te ygassag
 -os yteeletednek felette // Annak okaert
 zerzette Anya zenth egyhaz<a> . az veternyet
 merth ydwezeytenk Iesus xpus . eeffe
 -ly koron zy letet ez vylagra . az my
 ydwesseeghwnkerth : . Es effely koron fog
 attateek megh . az my meg valthsagwn-
 -knak okaert : Es hogy haynal eleyn ta
 mada ffel hallottaýbol . az my dyczósee
 ghwnknek okaerth / mynd ezekról kel
 akkoron <.> mynd tellyes kezettyn anya
 zenth egyhaznak nagy halakat es dycze
 -retetek adny az wr Istennek : Masod
 dyczeeret lezen anyazent egyhazban az
 prima hora .. mert wrwnk Iesusth xpust
 akkoron vyveek pylatosnak foghwa .
 Es hogy akkoron yeleneek megh ffel
 tamadwan hallottaýbol . az harom ma
 -riaknak . Harmad hora koron : esmegh
 dyczeeret mondatyk . Merth akkoron . ky
 -aytaak halarra wrwnkat az sydo se
 reghek pylatos zeky elót mondwan . fe
 -zeycz meg fezeycz megh ewtet : Azon ho-
 -raban ees kótózteteek az kew ozlophoz
 es megh ostoroztateek : Annak wtāna
 az horaban boczataa el az zenth lelket

ees pynkesth napyan az zent Apostolokra .
Neegyedzer lezen dyczeeret hatod ho-
-ran : mert akkoron emelteteek ffeel az
magass kerezthffara . es nagy setethseegh
fogaa be mynd ez vylagot . Annak w

{142b}

tanna . Aldoza napyaan akkoron teere wtol-
-so ebedet ees az tanoythwanokkal / Ewtod
dyczeeret lezen . kylenczed horan . mert ak-
-koron boczataa ky az my edes wrwnk Ies?
az ew zent lelkeet az magas kerezthfanak
zent oltaran ; Es az vytez zent oldalaat
atal oklelee ew hegyes czwcajawal
Es Annak wtanna . akkoron meene fel
menyorzaghnak bodoghsagaban ees /
Hatodzor lezen dyczeeret . veczernye koron
mert akkoron mossaa meg xpus az ew
tanoythwanynak labokat az veegh va-
-czoran . es zent testeet zent veereet meg
zentelwen . ewnekyk adaa : Annak w-
tanna akkoron yeleneek az ket tanoy
thwanoknak ees menwen Emaus va-
-rasban kyk az kynyer zeghesen megh
ysmereek / Hetedzer lezen dyczeereeth
Completa koron . mert akkoron teeteteek
az koporssoban ydwezeytenknek zent teste .
Es Annak wtanna . ew fel tamadasanak
wtanna . akkoron ayto be teween . yelen-
nek az zent apostoloknak ewket meg
vygaztalwan : es bekeseget hyrdethveen
Elezer azert mynd ez eellyen Isteny
dyczeereethenekn okaert meltan zentel-
tetyk megh anyazent egyhaznak helye /
Masod oka . myert meg zenteltetyk
azon zent helnek oka . hogy Oth na-
gyob zeretettel lakozyeek az wr Isten
Azzonywnk zyz Maria . Es az zenthek
zent Angyalok . Wgy mond rola zent
Dauid pptha . Illyk wr Isten hogy az
the hazad megh zenteltesseek . mynd
erekkwl erekkee / Hytwnkkel azt hyz
yek hogy oth lakozyk az wr Iesus
xpus Allattya zerent . Anya zenth egy
haznak heet zenthseeghyben . yelessen
Az tyztolendo oltary zenthseeghben . kyk
korwl koronkeed yelen vannak az zentek
zenth angyalok / Errol mongya zent
Ianos latasarol valo kenynek hwzon
eegyed reezeben ; yme hol az Isten-
nek zent hayloca . hol oth eegyetembe
lakozyk embereknek ffyaawal : Ezen-
rol mondaa ennen maga ees ydwezey
tenk Iesus : zent Mathe vtolso reezeben
yrtta megh : yme En ty veletek vagy-
-ok mynd ez vylaghnak veegheeeglen
az oltary zenthseeghnek aldozattyan
mynd ez okaert azert zenteltetyk meg aña-
zent eghaz .

{143a}

Harmadzor : zenteltetyk megh anya-
zent egyhaz Ennen maganak meltosaga-
-erth . Es pokolbely erdeghnek hatalmanak
el toreeseerth . hogy oth ne wralkothasseek
embery nemnek ellenseghe // Errol wgy
Bodoghsagos zenth ghergel doctor . hogy
egy ydoben / adanak egy egyhazat az h-
-yw kereztyeneknek kyth annak elette . po
ganok es erethnekek byrnak vala : My

-koron azert egý <h> ýambor kereztyen pýspek
megh zentelnee Az hýw kereztyenek kik
oda gywltenek vala . erzeenek labok kó-
-zót mynt ha sok dýznok ký fwtotta-
nak vona az egyházbol : es nagyok kez
-deek czodalny Annak wtanna megh
ýelentee wr Isten . hogý az fertelmes
pokolbelý zelletek fwtottanak vona ký
<ottan> onnan kýk otth lakoztanak : kýk
nem týrhethween az zentelesth . onnan el
mentenek :. mert az vtan volt Istennek
es az zenteknek lakodalma .-
Neegyedzer zenteltetyk Az anya zenth
egyház . hogý oth emberek meg zentel
-tethneenek es az aldot wr Isten az hýw
kereztyeneknek aýoytatos ýmaczagokath
keerelmeeseketh es kenýergheeseketh ha-
-marabban megh halgathnaa .: Oth zokot
kereztyen ember meg gyonný ýmathkoz
ny : wr Istenth dýczeerný . zéthsegheth
venny : Erról mongya zent dauid pptha
Az the zenth templomodnak kózepette ve
ttek wr Isten az the zenth ýrgalmassa-
-godat . mert erdemlyek az zent tóredel-
messeghnek es týzta gyonaszak wtana
az erek myndenhato kegýelmes wr
Istennek zenth ýrgalmassagaat es my
býneýnknek tellýesseghel valo megh
boczanattyáath / ýme azerth <zel> zerelmes
attýamffýay emlekózyetek meg rola m-
-ýert zezette a' myndenzato wr Isten aña
zenth egyházat :/ myert kel gywlný az
anyazenth egyházban / myert kel ýmath
-kozný / myth kel keerný : es myth kel
tenny / es mykeenth kel az edes ýrgal
mas wr Istennek zolgalny : mynemw
feelelemmel mynemew ýgyekózyettel
es mynemew zenth zerettettel .. Es nem
ez vylaghý dologra . de czak wr Istének
dýczeeretýre vaýon zentelwen az zét hel'' :

{143b}

Pelda . Vala egý ýdóben . egý
czalados ember : kýnek vala egý ka
polnaýa tawol az ew hazatwl az
mezóban . howa napon keed zokoth
vala menný . zarandoksaghnak o-
kaerth . es ýmaczagot teezen vala
mýnek elette kezý mwkara menne
Nemýkoron eseeek resthseeg es tw-
-ýasaagh belee Es nem kezde oda
menný naponkeed . hanem czak egý
napon egý hethben . Mýkoron azert
egý napý napon zokasa zerent oda
menne ýmathkozný / ýme hattra tek-
eenthween lata egý zeep ýffýat . ký
wr Istennek zent angýala vala . ký
mýnden lepese wtan zeep rosakath
zeed vala . egý zeep kosarban . hogý
azt latta vona . az ýambor ember
el ameelkodeek raytta / Es monda ew
neký . az zenth angýal . az ýffýwnak
keepeben . ým labad nyomat zam-
lalom . es annak eerdemeet mykent
zeep rosakat . wr Istennek eleýben vý
-zem : Azth halwan megh ewrle ray-
-tta hogý ollýan erdemes vona az ew
ýarasa : Es mynt elezer zokta vala m-
-ýndennapon megh oda kezde nagyob aý-
oytatossaggal ýarný es ýmathkozýk

kÿth mÿnd halalaygh gÿakorla Es ew
halalanak ÿdeÿn tellÿes erdemeet vee
vee az edes wr Istentÿl : kÿt mÿnek
ewnk ees engheggÿen atÿa ffÿw es
zenthlelek erekkÿl erekkee . Amen
Azon Innepnek Epistola-
Ez maÿ zenth Epistolaat : zenth Ianos
Ewangelista ÿrtta megh . Latasaarol
valo kenÿnek hwzon eeggÿed rezeben .
Ezen zenth Epistolának elette wgÿan a-
zon kapitulomban wgÿ vagÿon megh
ÿrwan / Lateek wÿ menÿeth wes wÿ
feldeth : mert az elssew menÿ es az
elssew feld el mwleek . es ÿmaran
az tengher nÿnczen / Ennek wtannak k-
ezdetyk el ez maÿ zenth Epistola :-

{144a}

LAtaam az wÿ
Ierwsalemnek
zenth varasaat
le zelwan meñ
-ból Istentewl zer-
-eztethween : mÿ-
-keenth ekes ÿegÿ
esth ew wranak : Es halleek n-
agÿ zozatot : az Isten zekÿból mo-
-ndwan : ÿme hol az Istennek ha
-ÿloka emberekkel : es lakozÿk ew
velók : Es ewk ew neepe leznek
es ennen maga az Isten ees : ew
velók ew Istenek lezen : Es el tórlÿ
Isten ewnekÿk mÿnden sÿralmo
kath ew zemekról : Es az halal
towabbaa nem lezen . sem sÿral-
-om . sem reewas . sem banath nem
lezen towabbaa : kÿk mÿnd ÿma
-ran annak elette el mwltanak /
Es monda az . kÿ az zekben ÿl v
-ala : ÿme mÿndent wÿÿonnan
: tezek : Ez maÿ zenth Epistolaban valo zent
ÿgheek bezeedek es ertelmek . Doctoroknak
mondasok zerent . mÿnd lelek zerent ertethnek
Az mennÿeÿ dÿczóseghes es zenth Ierwsalem
varasanak zenthseghes voltarol : Mÿkeppen
zenth lÿraÿ Miklos doctor zool rola : mÿnd
Ez eellÿen wÿÿwlasok wgÿ mond . ez vÿlagh
-nak veeghezety koron leznek . Akkoron mÿnden
romlando es valtozando dolgok . es teremthet
allatok : dÿczóseghes allatokra valtoztathnak .
kÿról zenth Lucas Ewangelista ees emlekóÿk
rola . kenÿweenek hwzon eeggÿed rezeeben
hol oth wgÿ mond . wrwnk Iesus . Menÿ es
feld el mwlyk . Nem hogÿ az ew allattÿaba
semÿe lennee : De csak az ew moggÿa es
zÿne zerenth . kÿketh mÿnd teezen az wr Isten
az ew hÿw zeretew zolgaÿnak es zentÿnek
dÿczóseeghekeert es eremekeerth . hogÿ azth
lathwan .: mÿnd az mennÿeÿ dÿczóseghes zen
tek dÿczerÿeek az wr Istenth mÿnden dolgabã

{144b}

Merth akkoron telnek be . mÿnd az reeghÿ
patriarchaknak es pphaknak . mondasÿ . Akko-
ron telnek . be mÿnd tellÿes kereztyenseghben
valo zenth ÿrasoknak ertelmÿ / Akkoron / kÿ-
keth mastan hallwnk olwaswnk es hÿz-
-wnk <..>mÿnd veeghe lezen .: mert azokat
kÿketh mastan hÿzwnk es remeenlwnk . ak-
-koron . mÿnd nÿlwan es zÿnról zÿnre lattÿok

mýkeenth zenth pal apostol mongya : Erról mondaa azt az wr Isten<.> kýt zent Ianos megh halla .. ýme : az az . mýkoron ez vÿlaghnak veghe lezen . mýndenek wÿyon-nan teremtek . Awagÿ mýndeneketh megh wÿÿoÿtok . hogÿ ne legÿenek ollÿan el romlandok valtozandok . meg halandok es erekkee awagÿ ýdózerent el vezendók Merth mýkeppen Az áldot teremthew wr Isten az emberÿ nemnek termeezeteet m-egh wÿoÿttÿa es dÿczóÿttÿ . azonkeppen tezen mýnden teremteth allathnak . <...r-> <ból> . az az menynek feldnek . es az neeÿ eeltetew allatoknak : napnak holdnak . es az eeghÿ cÿllagoknak : Es mýnden teremteth allatok enghednek az wr Isten<.> nek . nem wgÿan mÿnth mastan .. m-ÿndenek halgattÿaak . nem wgÿan mÿnth mastan .. mýndenek zolgalnak . nem wgÿan mÿnth mastan / mýndenek dÿcz-eerÿk az ew dÿczóseeghes zenth neweet feelÿk : zeretÿk es bóczwÿlÿk . nem wgÿan mÿnth mastan / Mastan mýnden terem-teth allath vÿzzaa fordwlth . vÿzzaa ÿar De akkoron mýndenek meg ýgazwlnak es ýgÿenlőseghben <es> ÿarnak . mÿnth eleÿn kezdehben teremtette vala ewket az wr Isten // Azert mongya az zent Epistolaban : hogÿ semÿ sÿralom . semÿ rewas . semÿ banath . semÿ halal akoron nem wralkodÿk : mÿkenth mastan . De mýndenek kÿk wr Istennek reezere leznek . Nagÿ erembe bekeseeghbe zent zeretethben . es dÿczóseghben leznek erekkwl erekke . kýt engheggÿen mÿ nekÿnk ees atÿa ffÿw zent lelek Amen / epla S Ande Zent Andras Na pÿarol valo ep istola .

{145a}

Ez maÿ zenth Epistolat ýrtta megh bodoghssagos zenth pal apostol . Roma -ÿaknak ýrth leweleenek tÿzed reezebē Ezen epistolának elette azon kapitulom -ba . wgÿ vagÿon megh ýrwan : Ha vallandod az the zaddal az mÿ wrÿk Iesusth xpusth : Es the zÿwedben hÿeen-ded merth Isten ffel tamaztotta ewtet hallottaÿbol : ýdwezwlz'' . Ennek wtaña ottan kőwethkőzÿk ez maÿ zēt epistola / ATÿamffÿaÿ : zÿw -el kel hÿnnÿ az ýgassaggra : zaw -al kedeegh lezen vallas ýdwessee- -gre : Mert wÿg mond az zenth ýras : Mýnden kÿ ewbenne hÿzen : megh nem zeegÿenwÿl : mert nÿnczen semÿ valasztas az sÿdok kőzót es az ghe- -reghek kőzót : Mert mýnden- -nek azon egÿ Isten wra : mýnde- nekhez kazdagh kÿk hÿwÿaak ewtet . Mert mýnden vala kÿ hÿwangÿa wrnak ew newet ýdwezwl az . De mýkeppen hÿha -ttÿak kÿben nem hÿznek ? Awagÿ

h hethnek ewnek  . k t  ng en .
sem hallottak . hog  halhatt aak
kedeegh predicallasnal k l ? Es
m keppen predicall ak hanemha
k t rea valazthnak : k r l  rw-
-an vag on : Mel  zepseeghew la-
-ba  vannak az bekeseegh h rde-
-t nek . az  oth h rdet nek : De n-
-em m nd n a an enghednek az
predicallasnak Merth w  m d

{145b}

Zent Es as proffeta . Wram k 
h zen az m  hallaswnknak ? : Az-
ert az  gaz h th hallasbol tamad
Az hallas kedeegh Cristus Iesusnak
zent  ghe e m ath . De m t mon-
-g ak : Nem de nem hallottak ee ?
ha b zon wal m nden feldre k 
zarmazot az ew zengheesek : es m-
- nd ez tell es v laghnak veegh-
-eere az ew bezeedek /:-
Ez ma  zent Epistolaban . kezdettwl foghwa
m nd veegh g . meel  nagy z kseegh az
zent h th embernek  dwesseeghere . Es
meel  z kseegh . Az aldot wr Iesusth x st
vallan  hog  b zon Isten es Istennek
ff a leeg en :. Zenth Agoston doctornak
monda zerent . es be vag on  rwan az
decretomban ees .. hog  m nden kereztyen
ember ez okaerth vez  ffe  az zenth kerez-
-thnek  gegeeth ew homlokara az deer-
-malasnak  de n . hog  az zenth kerez-
-tt en h teth . towabbaa ne zeg enl e va-
-llan  meegh ha halalth kellene zenwe-
-dn e ees . k r l ertetyk  dweze tenknek
mondasa . zent Lucacz  rtta meg ken -
-weenek t zen kett d reezeeben .. ha k  en-
-ghem valland h t wel emberek el th
En ees vallasth teezek ew rola az en
at amnak elette /. Err l mong a zenth
pal apostol .. hog  lehetethlen kellemettesee
lenn  wr Istennek h thnel k l : Abrah 
patriarcha h n wr Istennek es . <h>  gass-
-agra veeteteek ewnek  az h th : Es azon
keppen kezdett l foghwa . vala k k wr
Istenben h ttenek . Soha zemeermeth .
sem vezedelmeth nem vallottanak .
De ebben vag on az nagy feelelem . es ve
zedelem : merth  maran  m m nd ez
zeles v lagon h ra vag on ez zenth h t
es m nddennek twdasara vag on . De
meegh ees nem m nd n a an enghed-
-nek . az zenth h thnek . az az . Zenth Iacob .
apostolnak mondasa zerent . nem b zono -
-tt aak teetemeenn el / k nel k l . az az
 zagos dologhnaal k l megh holt az
h th . De annak vag on  gaz h t  k 
 o teetemeenn el b zono tt a : Vala k 

{146a}

azerth twgg a hall a es ert  . Es az ew
 dwesseeghet l megh twn wlth zanz de
-ka zerent megh wtalwan . nem akar a
teenn  es k wethn  : Ennen maga ennen
karhozatt anak oka zenth pal apostolnak
mondasazerenth . merth ew ennen maga
-nak b zonsaagh . hog  An a zenth eg h-
-znak tagh a  k zz l n nczen : Merth  m
-aran n lwan hallotta es nem h z 

Ennen maga wrwnk Iesus xpus bÿzon
-saga zenth Mathe ÿrtta megh kenÿwee
-nek tÿzed reezeben :. Nem tÿ vattok
kÿk zoltok de az tÿ mennÿeÿ zenth atÿa-
-toknak lelke : zool tÿbennetek : Zenth Lu-
-cacz megh wgÿ ÿrÿa . Vala kÿ tÿteket
halgat enghem halgath : Azeerth ÿmarā
senkÿ okot nem vethet . hogÿ nem hallo
tta vona . es nem twdnaa : ha kÿ azerth
nem ÿdwezÿlhet ennen magara vessen
es ne az wr Istenre
Azon zent Innepnek
Ewangelioma :-
Ez maÿ zenth ewangeliomot ÿrtaak
megh <...>elezer zenth Mathe kenÿwee
-nek / neegÿed reezeben .. Zenth Mark
elssew reezeben . Zenth Lucacz . ewtōd
reezeben . kÿnek kezdetÿ leen azon ÿdō
-ben mÿkoron ÿdwezeÿtenk vona har
-mÿncz eegÿ eztendōs embersseghe zēnt
Zenth Borbas apostol nappnak elette har
-mad nappal / Ez ewangeliomnak elette
mÿnth zent Mathe ÿrÿa . Mÿkoron
negÿwen ee es nappaa beÿtelth vona .
ÿdwezeÿtenk Iesus xpus . Annak kÿ-
-we yeween az puztabol az kōz neep
kōzsee kezdet vala predicalnÿ az menn
-ÿeknek orzagarol . Mÿkoron azerth
ÿarna az galÿleabelÿ tengher mellet
EEth kezdetÿk el ÿmaran az ewan^m .
AZ ÿdōben
ÿarwan Ie
-sus Galÿ
-leabelÿ ten-
-gher mellet
Es lata ott
keth atÿa-
-ffÿakath

{146b}

Sÿmont kÿ hÿwattatÿk peter-
nek : es Andrasth ew attÿaffÿath
vethween ew haloÿokat az ten-
-gherben : merth halazok valanak
Es monda ewnekÿk : ÿewetek en
wtannam ez teezlek tÿteket emb-
ereknek halazoÿa : Azok azert ottā
el hagÿwan ew haloÿokat : kewe-
-teek ewtet : Es towab ÿarwlwan
onnan . Lata mas keth atÿaffÿa-
kat . Iacabot zebedeosnak ffÿath
es Ianosth ew attÿaffÿat : az ha-
ÿoban ew attÿokkal zebedeossal
egÿbe fagÿwan ew haloÿokath .
es el hÿwaa ewketh . Azok kedeg
azonnal el hagÿwan . mÿnd ew
haloÿokat : mÿnd attÿokat : kew-
-eteek ewteth :-
Ez maÿ zenth ewangeliomnak ertelme-
bōl zerelmes atÿamffÿaÿ . Doctoroknak
magÿarazasok zereneth . keth nemes lelky
tanwsagokat vehetÿnk . mÿ ÿdwessee-
ewnk mellee . Elezer . Zenth Andras apo-
-stolnak elssew hÿwatallÿabol . Masod-
zor . zenth Andras apostolnak wr Iesusth
kōwethseeghebōl / Elssew tanwsagÿnk
mondaam lezen . arrol . mÿkeppen mÿn-
ddenek elette hÿwattateek . zenth andras
apostol . az zenth apostolsaghnak meltossa-
-gara : merth Ez zent Andras . vala elezer

zenth Ianos Baptistanak tanoÿthwanÿa
De mÿkoron wrwnk Iesus . megh kerez-
-telkódót vona az ÿordannak vÿzeeben
zenth Ianos atal . Akkoron . hallaa . elezer
mÿkeppen zenth Ianos . Istenÿ meltossag-
gal . dÿczerte es tÿztelte vona wrwnk
Iesusth . es mÿnemÿ bÿzonsagot tetth
vona ew rola hogÿ ew vona ez vÿ
-lagra ÿewendew vÿlagossagha es Isten-
nek zenth ffÿa / es ez vÿlaghnak meg
valtoÿa / es kÿ mÿnd ez vÿlaghnak bÿ
-neeth el vennee / kÿnek ew . mÿerth
ollÿan zenth vona : melto nem vona
csak sarwÿa kóteleet ees megh oldanÿ .
Ezeketh azert zenth Andras . lathwan

{147a}

Es halwan . el ameelkodwan raÿtta . nē
twd vala mÿth tennÿ : de mÿnd wtan-
na ÿaar vala . hogÿ . halhathnaa az
ew edes bezedeeeth : Es nem tÿrhetee . hanē
monda ewnekÿ : Mester hol lakol the
Monda ewnekÿ Iesus ÿewel es lassad
Es mÿkoron be menth vona wtanna az
hazban / es azon veele leen . Masod napon
esmegh az teb tarssÿhoz meene . halaznÿ
Masodzor hÿwa ewt az teb tanoÿthw
-annÿal . az az . mÿkoron zent peterrel
Zent Iacabbal Ianossal . zebedeos ffÿaÿ-
wal halaznanak . az ew nÿaÿassagos
ÿsmerethseeghere mÿkoron az generza
reth tengher mellet halaznanak . Es
oth el hagÿwan ew haÿoczkaÿokat
es haloÿokat wtanna meenenek
hogÿ halgathnaak az ew eedes bezee-
-deeth De esmegh hamar . az halaz-
-aasra tereenek ew hazokhoz ./
Harmadzor ÿmaran hywaa ewtet w-
gÿan az apostolssaghnak tÿztólendew m
eltossagara .. Erról emlekózyk ez maÿ zent
ewangeliom mondwan . ÿarwan Iesus
Az galÿleabelÿ tengher mellet . Es lata ott
keth atÿaffÿakat . peterth . es andrasth az ew
attÿaffÿat vethween ew haloÿokat az
tengherben .. Es wgÿ mond towabbaa . az-
-ok ottan el hagÿwan . oth mÿnd haloÿo-
-kath es mÿnd haÿoÿokat es kóweteek ew-
-teth es towabbaa . nem tereének hattra .
EEnnen ÿsmerhettÿek hogÿ zent : Andras
Elssew apostol leegÿen hÿwatal zerent .
De mÿerth zent peter legÿen elssew : az
leen ÿdwezeÿtenknek akarattÿa es zerze
-se / Mondwan ewnekÿ the vagÿ az pe
-ter . es ez peteren epeÿtem ffel az en eÿg-
-hazamat . kÿ . megh vagÿon ÿrwan zēt
Mathe kenÿweenek tÿzen kÿlenczed ree
-zeben .
Masod tanwsagh adatÿk ez m
aÿ zenth ewangeliombol zenth Andrasn-
ak kówethsseegheból : Merth wgÿ mód
az zent ewangeliom el hagÿwan <..> m
ÿndeneket kóweteewteth . Doctoroknak
mondasok zerent keth keppen kóweteewteth
Andras apostol Iesusth . Elezér . tekeelletes
ez vÿlaghnak el hagÿassawal . merth
tebbe nem teree ew hazához . es nemze-
-tÿhez . de mÿndenkoron . wr Iesus wtan
-ÿara / es mÿndenben tekeelletesseeggel en-
ghedwen ewnekÿ . es halgathwan az
ew eedes zent paranczolattÿaath :

{147b}

Es bel telljesejtee ew edes mestereenek
mondasaat kjt megh jrth . zenth Mathe
ewangelista kenjweenek tyzen hatod ree
zeben mondwan .. ha ky en wtannam
akar jewnny . megh tagaggya ennen ma-
gaat . es vegye ffel ew <...> kerezthffajaat
es kowessen enghemet ; Masod helyen es-
megh wgy monda ez ellen . ha ky engh-
-em nem koweth . az en tanojthwanjom
nem lehet ; Bel telljesejteek ez nemes
regulaat es zent paranczolatot az zenth a-
postolok . kyk kozot elssew es yeles leen
Bodoghssagos zent Andras apostol : ky nem
csak eeleteewel . de vegre az ew zenth ha-
lalawal ees megh byzojttta kjt az zent
kerezthffan zenwede . Annak okaert felette
zerety vala ewtet az eedes jdwezejtew
Iesus . mert mjndenben be telljesejtee
az ew mondasaat es akarattjaat / EEth
nemes tanwsaagh es pelda adatyk m-
jnden kerezttjennek kyk bodoghssagos zet
Andras apostollal az erek djczoseeghnek
bodoghsagaat akarjyak venny es erdemle-
-ny hogy . kowesseek az eedes Iesust xpusth
telljes zywel lelekkel ; az az hogy semy
ez vylaghy allatoth felljeb ne zereessen ew
felsseegheneel : Merth vala ky ezenkeppe
nem akaragya kowethny : Nem csak az
mennyeknek orzagabol rekeztj azt kywe
De meegh az erek karhozattra ees vetj .
mjkent ellenseegheet : kykrol wgy jr
-tta megh zent Lucacz kenjweenek tyze
neegyed rezeeben . Vala ky ew kerez-
teeth ffel nem vezj es enghem nem ko-
vetend .. nem melto az enhozjam . Az jok
rol kedeegh wgy mond . Zent Ianos jrt
megh . Ha ky enghem kowet nem jaar
az setethseeghben . De annak erek eelet-
-nek vylagossaga lezen . azt mongya az
wr Isten / kybol azt erthettjek . hogy vala
ky az wr Istenhez foghya magaat ez
vylagon . annak mjnden byzodalma es
batorssaga vagyon . ew jdwessegheerol .
Vjzon ellen . vala ky ez nyawaljas al-
-nok vylaghoz foghya ennen magaath
Annak mjnden remenseghe es byzodal-
-ma ezen vylagon el veez es semjee
 . lezen : halala koron azert sohonna nē
lezen semy seghedelme sem byzodalma .
Annak okaerth el kel vezny erekkee //
Masodzor kowetee bodoghssagos zent
Andras apostol . az ew eedes mesteereeth
lelky jozaghnak haznalatossagawal . mert
mjkeppen . Az aldot jdwezejtew Iesus je
we ez vylagra sokaknak jdwessegheert
Azonkeppen zent Andras ees : Nem csak .

{148a}

Ennen maganak leele . es erdemlye jdwe-
-eeghet . de nagy sokakat gjeyte es vjn az
erek djczeseegre az ew edes predica-
-lassanak mjatta . Nagy sokakat ragadoza ky
pokolnak torkabol . nagy zamtalant for-
-dojta megh az erek vezedelemnek w-
-tarol kykbol ewnekj mastan nagy er-
-deme es djczoseghe vagyon mennyek
-nek orzagaban : Mastan ees zerelemes
attjamffjaj az ew zent peldaja zent

nagyobban kedeegh wr Istennek zent
 malazttya zerent . myndden ember ydw-
 -essegheet lelhety : eegyebeket ees ydwe
 sseeghre vyhet ew yo peldayawal es
 tanwsagawal . honnan erdeme lezen
 mennyeknek zent orzagaban : Mondha
 -thna ky / mykeppen kel mastan . wr Iesust
 kowethny az zent apostoloknak peldayok
 zerent . Doctoroknak mondasok zerenth
 Myndden kerezttyn embernek haro
 keppen kel wrwnk Iesusth kowethny .
 Elezer hogy az ew zent zerelmeert / koro-
 -nkeed myndden teheczeeghe zerent megh
 otalmazya magaat halalos bynektewl
 mert annak myatta . soha Isten es em-
 -ber egybe nem feernek / Es ha my yot
 ember halalos bynben teend . az ees
 nem kellemetes wr Istennek elette / ky
 rol wgy mond zent Gerghel doctor
 ha wr Istent akarok kowethny . ne
 csak mynden ez vylaghy yozagwnkat
 de meegh mynnen magwnkat el
 kel hadwnk : az az hogy semy gonoz
 akarathnak zandeknak kywansaghnak
 kyzlelethnek nem kel enghedny . Es wgy
 el haggok my magwnkat / Masodzor
 kel az wr Istent kowethny . ygaz peni-
 -tenciat tarthwan . Ezt akaraa megh
 az aldot Iesus zent mathe yrtta meg / []
 tarczatok penitenciat mert el kozelghet
 Istennek orzaga ; kyt be yrtak doctorok
 az decretomba . ees hogy annak kywle
 sem embernek byne boczanattya nem
 adatyk / sem az erek ydwesseegh / kynek
 harom reeze vagyon / byzon byneerol
 valo toredelmesseegh . zent gyonast . es
 eeleghe teetel .. ezek az lelky kerezthffa
 kynek myatta az aldot ydwezeytew
 Iesusth kowethny kel ez vylagon ha
 az mas vylagon ydwezwnly akar .
 Harmadzor kel az wr Istent kowethny
 Isteny es attyaffyw zent zeretettel . es az
 ew zent paranczolatynak megh tartassa
 -sawal . kyrol wgy monda ennen maga .

{148b}

Zent Ianos yrtta meg [] . Ha ky enghem ze
 reth . az en paranczolatymat tarttya /
 Megh wgy monda mas helyen az zenth
 ewangeliomban vala hol yartok azon
 ysmerek megh hogy en tanoythwan-
 -ym vattok . ha byzon zeretet leend ty koz-
 -tetek . mynt kewantok azert zerelmes att-
 -yamffyaenneel nywabban valo koweth
 -seghet zeresseetek az wr Istenth .. zeressee-
 tek egymasth : oyatok magatokat byntwl
 De ha ky veethkozok .. ne maraggyon meg
 az gonossagban .. tarczon penitenciat . kezgye
 megh el az artathlan eeletnek <..> kerez-
 thffaayaat az az zorossagaat / Es ha ky ar-
 tathlansagban nem akar meg marad-
 -ny / gyoroppoggyeek awagy zent peniten-
 -cianak yozagaban / Ha kedeegh sem eg-
 -gyk sem masyk nem leend . Ne tarczon
 semy zamot rola hogy xpusnak tanoy-
 thwanya lehessen .. sem az zent apostolok
 -kal . az erek dyczoseghnek bodoghsaga-
 -ban be mehessen : kowesseetek azerth
 az wr Istenth ez vylagon . hogy holto
 -tok wtan erdemlyeetek meg lathny

az ew eedes zent zýneenek dýczósegheet /
 kýth engheggýen mýnekwnk atýa ffýw
 zent lelek erekkwl erekkee Amen barb^r
 Zyz . zent Borbala az-
 -zon Inepenek Epistola-
 Ez maý zenth Epistolaat ýrtta megh
 dýczóseeghes zent pal apostol . Corintom
 belýeknek ýrth masod leweleenek týzed es tý-
 zen eeggýed reezeben . ýnthween es
 tanoýthwan hogý semýkeppen ez vyla-
 ghýakban ne dýczekednenk de az wr
 Istenben .
 HA ký dýczekódyk
 wr istenben dýcz-
 ekóggýeek . Mert
 nem býzonýwlta-
 -tot az meegh meg
 ký ennenmagat
 dýczeerý : De kýth
 wr isten dýczeer
 ýo vona ha mýt enghedneetek az

{149a}

en eztelenseeghemnek : De el ees zen-
 -weggýetek enghemet : mert zerethlek
 týteketh Istený zeretettel : Mert megh
 ýegýzettelek týtekek egy fýrffýwnak
 Cristusnak adnom týz<.>tha zýzeth :-
 Ez maý zenth epistolaban teezen dýczóseghes
 zent paal apostol emlekózetet Az zent zýze
 -sseeghnek meltosagarol . meelý kellemetes
 meel foganatos legýen wr Istennek ele-
 -tte . Mondwan ha meelý zýz dýczekdný
 akar . wr Istenben dýczekedýeek . ne ennen
 magaban . se teetemeenýeben se ez vylagh
 ban . Merth wgý semýt nem haznaal az
 ew týztasaagh tartassawal : Erról wgý
 mond Aranyaýw zent Janos . ýob wr
 Istennek elette az alazatos hazos . ezweé
 awagý meegh az býnes ees . honnem az
 keweelý . es zýwe zerent valo býnes zýz
 honnan dýczekedhetýk azerth . ha wr Isten
 nek elete nem kellemetes . akar meelý
 týzta legýen ees ew testeeben . ha lelkee
 -ben zýweeben nem týzta : De mýert ez eell
 -ýen zýzessegh felette nehez . es kewelen tar-
 -ttýaak . Azert mongýa zent pal apostol .
 ýo vona ha eegý kewessee el zenwedne
 tek az <..> en eztelen mondasomat : az az
 ýnthween az zent zýzesseeghnek megh
 tartassara : Annak okaert wgý mond m
 -as helyen Az zýzeknek paranczolatot nē
 adok wgý mýnt / De tanaczot adok wr
 Istenben . merth felette ýo ha ký týztan
 megh marad mýndden zeplenel kyl
 mýkeent en ees vagýok : az mennýeý
 nagý týztólethnek es erdemnek okaert
 Ezekról mongýa towabaa Istený zere
 tettél zerethlek týteketh . Merth ýollehet
 harom keppen valo týztasaagh vagyon ke
 -reztýenseeghben . az az hýthnek . testhnek .
 es leleknek týztasaga .. hýthnek zerenth
 mýndden kereztyen xpusnak ýegýese : ký
 megh vagyon ýrwan Osee ppthanak
 masod kenweenek reezeben <ýrwan>
 ýme ýegýzettelek teghed en magamnak
 hýthnek mýatta / az zent ewangeliomban
 nagý sok helyen vagyon megh ýrwan
 hogý az zenth hýthnek eresseegheben m
 -ýndenek lehethseeghesek : vala mýth

kerendetek wgÿ nond en atÿamtÿwl ÿo
hÿttel mÿndenek adathnak tÿnektek / veed
el azerth az hÿthnek haznalattÿaath

{149b}

mÿndennemew ÿo teetemenÿe embernek
semÿe lezen . azerth ez az nemes aran
gÿerw / kÿnek mÿatta Istenee vagÿwnk
es kerezttÿennÿee lettenk . meegh az m
-as vÿlagon ees az ÿteelethnek napÿa
az zenth hÿthnek mÿatta valazttÿaak
el az ÿokat az gonozoktwl / Erról zool
az zenth apostol ees / ez maÿ zent episto
-laban . ÿegzettelek tÿteketh egÿ ffÿrffÿw
-nak Cristus Iesusnak ad<.>nom / az az
be ÿelentenem tÿteketh kÿk hÿttetek
Cristusnak hÿtÿben .: az wtolsso ÿteeleth
-nek napÿan / Merth ez vÿlagon va
-la kÿ menee emberth meg fordoÿt
awagÿ gonossagrol el tereÿthet aw
-agÿ ÿora tanoÿth . awagÿ . ÿozaghban
megh eresseyth . ew alatta ew zaz-
toÿa alat lezen / be mwtathwan
es ÿelenthween az wr Istennek mee
ne lelkeketh nÿerth vona ez vÿlagon
Honnan erdemeth es dÿczóseeghet var
az wr Istentewl ./ . ÿme azert zere-
-mes attÿamffÿaÿ . mÿkeppen mÿnden
tek nagÿ sok ÿoth tehet<.>ek ez vÿlagon
mÿnd tÿmagatoknak mÿnd eegÿebek
nek . ha awagÿ mas tanoÿtotok aw
-agÿ ÿo eeletetekkel eegÿebeknek ÿo
peldath attok :-
Azon Innepnÿek zent
Ewangelioma :-
Ez maÿ zenth ewangeliomot ÿrtta meg
zenth Mathe kenÿweenek hwzon ewtód
reezeben .. Es leen eredetÿ azon ÿdóben
mÿkoron ÿdwezeÿtenk Iesus vona har-
mÿncz harom eztendós es mÿ ÿdóben
esÿk zent Benedek napÿa / es kózel ew
zenth halalahoz . Akkoron predicalwan
az mennÿeknek orzagarol . es megh fed
ween az resteketh es twnÿakat . hogÿ
kÿ vettethnek az ÿoknak zamok kózzól
az kÿlssew setethseeghekre hol oth lezen
sÿralom es fogaknak czÿkorgatasa : Ez
wtan kezdee el mondanÿ peldazerenth
ez maÿ zent ewangeliomot //-

{150a}

AZ ÿdóben <.>
monda ies⁹
ew tanoÿth
-wanÿnak e-
-llyen peldab
-ezeedet Has-
-onlatos me
-nnÿeknek or-
-zaga tÿz zÿzekhez : kÿk ffele veween
ew lampasokat kÿ meenenek ele
-ÿgben az vew legheenek es az
meenÿ azzonnak : De ewten ew
kózzólók bolondok valanak / ewtē
bólczek :. Az ewth bolondok azerth
ffele veween ew lampasokat nem
vÿnek olayth velók : Az bólczet ke
deegh olayth vÿnek ew edeenÿek
ben : ew lampasokkal : Keesedelm-
-eth teween azert az vew legheef

mýnd el zwnnýadanak es el al-
-wanak .. Effelýkoron kedeegh keaý-
tas / leen . mondwan : ýme az w
ew legheen el ýewt kellýetek fel
mennýetek ký eleýben : Ottan a-
-zerth ffel keleenek mýnd az zýzek
es ffel epeýteek ew lampasokath /
Az bolond zýzek kedeegh mondan-
ak az bólczeknek :. Aggýatok mý
nekewnk ees az tý oláytokban . me-
-rth az mý lampaswnk meg alwz-
-nak : ffeleleenek ewnekýk az bólczek
mondwan / Netalantan nem lezen ee-
leegh mýnekýnk es týnektek . menn-
-ýetek ýnkab az vasaara es veegýetek
týmagatoknak . Mýkoron azert
menneenek veenný : ýewe el az vew
legheen . es kýk kezek valanak meen-
-eenek be ew vele az meenýekzeben : Es
be teeteteek az kapw / ýeweenwk el ne-

{150b}

-mýkoron az teb zýzek ees mondw
-an . Wram . wram : nýssad megh
mýnekewnk . Az kedeegh felelween
ewnekýk monda .. Býzon mondom
týnektek hogý nem twdlak týteketh
Výgýazýatok azert mert nem twg-
-gýatok sem az napot sem az horath :-
En zerelmes attýamffýaý ha semýth
nem zolnank sem ýrnank ez zent ewan-
geliomnak ertelmeeról . meegh ees csak
ký olwassnaa . eeleght értelmet vehetnee
belóle ew eeleteenek taplalassara / De mee
newél nýlwabban erttýek annewal tebet
haznalwnk vele / wgý mond azerth ýd-
wezeýtenk hasonlatos mennýeknek or
zaga . týz zýzekhez : Az az mýnden embe-
rekhez ýokhoz es gonozokhoz : mert mýke-
-ppen zent Agoston doctor atýank mag-
-ýarazýa az týz zýzeken . mýnden emberek
eeletýt kýk týz erzeekenseghekben van-
nak teremtethtween : Awagý hogý týz
paranczolatokat hagýot ewneký az wr
Isten megh tarthaný . kýk mýat mee-
nnýeknek orzagara kellýen meenný
Meltan azert wrwnk Iesus tanoýth-
wan / peldat ada az týz zýzeknek zemee
-lýekben / mýkeppen kellene / es kýknek ý
lleneek az mennýeknek orzagaban be
menný : Es kýknek kýwl maradnýa
Doctoroknak azerth Belcz monda
sok zerent három ýeles tanwsagwnk
lezen ez maý zent ewangeliombol mý
ýdwesseeghenkre . Elsew az týztsasagh
nak meltossagarol . Masod az bolond
zýzesseghnek vezedelmes voltarol .
harmad zenth Borbala azzonnak ee-
-teeról . Mondaam hogý elsew tanwsag
adatýk az zent týztsasaghnak nagý týz-
teleles meltosagarol / kyre ha eegýeb
býzonsagot nem talalnank . eeleght vona
csak az edes ýdwezeýtew Iesusnak ees
býzonsaga es dýczeeretý : ký nem ell-
-ýen awagý ollýan ez vylaghý ýohoz /
De twlaydon . az erekkee valo meenýeý
dýczzóseghnek mondhatathlan ýawahoz
Hasonlaa az býzon týztsasagh tartassnak
ew nagý týzteleles meltosagaat . <k>

{151a}

Kýth ýol eezeben veeth vala zent Ieroni⁹
doctor ees hogý ez vylagon valo týztassag
tartass nem emberý termeezetherent va-
lo eeleth vona hanem meennýeý . mon-
dwan . testhben testý nyawalýassaghna
kyl eelný . Nem emberý hanē angýalý
eeleth : Towabbaa hasonlatos mennýekn-
ek orzaga az týztassaghnak . merth myke-
ppen az wr Isten . nagý zeretettel kewan-
saggal es vÿgassaggal lakozýk az ew
dÿczóseghes orzagaban . Azonkeppen az
týzta lelkw es testew emberben . mert
zent palnak mondasa zerent : az týzta ee
letw ember wr Istennek temploma . hog
kedeegh zeretettel ees lakozýeek ewbene
wgý mond bólcz egýk kenyweeneben []
Az en gýenýerwseeghým embereknek
ew ffaýwal vannak / megh wgý m
-ond az enghem zeretóketh en ees zere
-tem / Erról mongýa zent . Agoston doct
-or atýank ees . Oh meelý eedessek es
zeep ýllatwk az týztassagh tartasnak ew
gýmelczý / mert kýwaltkeppen gýenerkó
-dýk ew velók az mennýeý felseeghes
wr Isten / Harmadzor hosonlattatýk
az týztasaghoz mennýeknek orzaga . az
týztasaghnak okaert : Mert mykeppen
az erek dÿczóseghnek orzaga mynden
valtozandosaghnal kyl es rwthsaghnal
kyl vagyon . Es zenth Ianosnak monda
-sazerent semý fertelmesseegh oda nem
feerkózhetyk / Azonkeppen az týzta eeleth
nek kel lenny . hogý mynd kýwl belól
testhben lelekben egheez legýen es týzta .
Erról wgý mond zent Agoston doctor
atýank . Mýnewel nagýob týztesseeghre
výtetyk az zepletelen týztassaagh Anne
wal nagýob gonddal es zorgalmatoss
aggal kel embernek magaat mynden
býntwl es ez vylaghý fólalattwl o
-talmazný . mert mygh embernek gen-
gheb es týztab ew eeletý Annewal
hamarab meg serzýk ellenzew veze-
delemtwl / Azert ha ký ew týztasaagat
el veztý mondhatathlan ýoth vezt el .
ký soha megh leel . Kýról wý mond
zent Ieroni⁹ doctor . Batorssaggal mon-
-dom . hogý az býnth wr Isten megh bo
-czathattýa . De az zýzet ew esetýnek
wtanna ffel nem tamazthattýa : az az
hogý esmegh ollýan zýz lenne mynt
annak elette / Neegýedzer hasonlatos
mennýeknek orzaga : az zýzesseeghez

{151b}

Meltosaghnak okaerth . Mert mykeppē
az meennýeknek zenth orzaga zenth
paradýczoma eegýeb testes teremteth all
atok kózót nagýob meltossagos dÿzsesseegh
es es týztesseeghes . es mynden ez vyla
ghý draga es zeep allatokkózót feelýeb
vagyon helheztethween . Es meltob alla-
-tok vannak ewbenne / mert az wr Isten .
ennen maga lakozýk ewbenne . mynd az
bodog halhatathlan lelkekkel . es zenth
angýalokkal erekkwl erekkee . hol oth
semý vezedelem semý nyomorwsaag
nýnczen . semý beteghseegh . semý halal
oth nem leelettetyk . mykent ez vylagon .

De erek ewrem . erek vȳgasaagh es
 eeletth vagyon ./ . Azonkeppen vagyon ez
 vȳlagon az zepletelen zȳsesseeghnek
 tȳztassagos meltosaga : merth twlaȳdon
 Istenȳ es angȳalȳ eelet . Es twlaȳdon
 csak wr Istentȳwl adatȳk es zarmazȳk
 embereknek : Errȳl mongȳa belcz . ee-
 ggȳk kenȳweenek nȳolczad reezeeben
 Senkȳ nem lehet tȳztassaagh tarto
 hanem ha kȳnek wr Isten aggȳa
 Masodzor mondatȳk dragalatosnak
 mert ȳghen rȳthkan vagyon emberek
 -neel : mȳkent ennen maga mongȳa ȳd-
 -wezeȳtenk zent Mathe ȳrtta megħ keń
 weenek tȳzen kȳlenczed reezeeben .
 Harmadzor mondatȳk meltosagosnak
 ew draga voltaerth . Wgȳ mond rola
 belcz eggȳk kenȳweenek hwzon hatod
 reezeeben . : Mȳnden arannak <...> ezȳsth
 -nek dragalatos terhee . nem nȳomhattȳa
 megħ az tȳztassagh tarto lelkeh :
 Wgȳ mond <...> towabbaa rola zent Am-
 -borws doctor . Az tȳztassagos zȳsesseeg
 felȳwl mwl mȳndden emberȳ termee
 -teth . mert ew mȳatta emberek angȳa
 lokhoz hasolattathnak : De felwl mw-
 -llȳa meegħ az angȳalȳ természeteth
 ees . Zenth paal apostol mondasa zerent
 Corintom belȳeknek ȳrth elsew lewelee-
 nek heted reezeeben . Nagȳob az zȳ
 zeknek ew vȳtesseeghek . az angȳalok
 eenaal . mert az angȳalok testhneel
 kȳl az zȳzek kedeeegħ testhben vȳaskod
 nak . Lattatȳk azert hogȳ mȳndd
 -enneel kȳzelben vagyon az Istenȳ tȳz
 tassagħnak meltossagahoz . Azert mȳgȳa
 zent Ianos latasarol ȳrth kenȳbe hogħ
 vala howa az vr Istennek zent bara-
 na magaat tereȳttȳ : kȳwetik ewteth .

{152a}

Negȳedzer mondatȳk erekkȳwl valonak
 mert mȳkeppen az mennȳeknek zenth
 orzaga es dȳczȳseegħe erekkȳwl erekkee
 megħ maradando azon eresseegħben m-
 -ȳnt wr Isten teremtetete : Azonkeppen
 az tȳzta zepletelenseegħe megħ marada-
 -ndo ȳozagh az erek bodoghsagħban : hol
 oth ȳdwezeȳtenknek mondasa zerenth
 zent Mathe ewangelista ȳrta megħ kenȳ
 weenek . hwzon kettȳd reezeeben . sem fele
 -kȳznek sem hazassagra nem mennek de
 mȳnd ollȳanok leznek mȳnt Istennek
 angȳalȳ / ȳme azert zerelmes attȳamffȳ
 -aȳ . mȳnemew nagȳ erdeme . nagȳ tȳzte
 -sseegħe es meltosaga vagyon . mȳnd me
 -nnȳen mȳnd / mȳnd Istennek . mȳnd
 az zenth angȳaloknak elettek az zenth
 zerzethbelȳ eeletthnek . es zepletelen tȳzta
 zȳsesseegħnek / ȳmaran ertȳtek mȳ oka
 -erth ȳettetek az zent tȳztassaagh tartasra /
 Azth ees ertȳtek hogȳ nem heȳaba zer-
 -etteek az zent zȳz leanȳok tartanȳ az
 zent zȳsesseegħet : kȳ nagȳ nȳomorwsa
 got ees vallottak mȳg eeltenek . veegre
 zernȳw halalth ees zenwettenek . kȳk
 kȳzzȳl ȳeles leen ez bodoghsagos <...>
 <.>zȳz zent Borbala azzon . mȳkeent megħ
 hallȳok ennek wtanna .
 ȳmaran kȳwethkȳzȳk zȳz zenth

Borbala ázzonnak eelete . Az ýdóben
mýkron : Maximianus czazaar wral-
-kodneek // vala . egý maga býro wr dio
-scorus new . felette kazdagh es hatal-
-mas : De maga pogan . Balwan Istent
ýmadwan . Ennek vala egý leaña
kýnek Barbara vala newe : Mýkron
egý napý napon . az ew zýleýwel ment
vona az Balwan Istent ýmadný . mon
da az ew zýleýnek kýczodaak ez emb^r
kepek kýketh eeth ffel allattak : monda-
-nak ewneký vezteghý ezek az istenek
Monda Barbara . Emberek voltak ee
ennek elette / feleleenek ewneký / azok
Azt halwan kezdee gondolný ennen
magaban . Ha emberek voltak haat
teremtet allatok . es nem Istenek / ha
zýlettenek es megh holtanak / haat nē
eelnek / sem hálnak sem zolnak . es
semý ýoot nem tehethnek / Az Istens
-eegh kedeeg erekkee valo . halhatatlan
es mýnden ýo tehetew / mýndenhato /
Azonkezben adaak az ew zýleý ostola-
-ban deaký bólczesseegre / Es mýkron
ýo elmeýew leet vona / nem mehet
vala ýsmeretýre mý legýen az Isten / ký mýn

{152b}

dent teremtet / Mýkron azert felette bólcz
vona . zeepeeghew ees vona . ewtet az
ew attýa felette zeretý vala : Es hogý senký
ew hozýaa gonozt semýt ne veelhetnee .
rekeztee be egý magass toromban . Es m
ýkron oth . lakozneek eeýel es nappal
gondolkodýk vala az wr Istenról az zēt
hýttról : es az menýorzaghnak czodala-
-tos allatýarol . Azonkezben tórteeneek
hallaný hogý Alexandriaban nagý bólcz
doctor vona / kýnek Origenes vona newe
ký ewneký mýnd ezeket meg ýelenth-
-hethnee . Wtanna kýlde týthkon : Es m
ýert zemeel zerent vele nem bezeelh
-ethne ýra eellýen lewelet ewneký
Alexandria belý nemes bólcz fýrffýw
nak Origenes mesternek : ýrýa ez le
welet . Nicomedia belý zýz lean Bar-
-bara the azalatos leanýod / Mert er-
-tettem hogý te mýndent az ýgaz Isten
-nek <Isten..> ýsmeretýre tanoýthatz . kýt
en ees kýwalthkeppen tellýes elmeem-
mel es zýweñel kýwantam ha m-
ýeppen az ýgaz Istennek ýsmeretýre
ýwthathneek / kýnek ennen magam-
at ees aýanlottam : kýtýl vagýok
teremtethween . Annak okaert nem
ýmathatom az Balwan Isteneketh
kýk emberý mesterseegghel lettenek
es vannak . Azert keerlek a mýnt
hýredet hallottam hogý mýndden ból-
czesseegghel tellýes leegý tanoýcz m-
egh enghemet az Igaz Istennek . ýs-
-meretýre . Azt halwan Origenes
new doctor nagý eremben leen ra-
-ýtta Es halaat adwan az wr Isten-
-nek azoñal kýlde lewelet esmegh ew
neký egý Balýnt new paptýl es
hogý kereztelne meg ewtet / mond-
wan / ýo es ýdwesseeghes tanaczot
talaltal xpusnak zerelmes leanýa
mert egý az Isten ew allattýaban

Es három ew zemelyeeben : atya
fyw es zentlelek /. Ez az mennynek
es feldnek teremteye es wra / Ha
ky ezth eressen hyy . hamar az y-
gaz Istenseeghnek ysmertyre ywthat .
Az pap <.>yambor azert neky <neky>
vywen az lewelet meg tanoytaa
ewtet az ygaz hyttre . Es annak wtaña
meg ees kereztelee ewtet zent . három-

{153a}

-saghnak neweeben . Annak wtanna Zent
Borbala azzon ennen magaat xpusnak
ayalwan eeysel es nappal nagy eremel
zolgal vala az toromba : wr Istennek
es ymaran wr Istennek zerzesse myat
senky az kerezttynenek kozzol meg nem tyl
-tatyk vala ew hozyaa menny : leen azert
hogy hamar valo napon . nagy malasztot
erdemle wr Istentwl :-
Annak wtanna . az ew attya nagy draga
mywel zereztete ew neky egy feredew
hazat es ewmaga ky tawozeek hazatwl
Azonkozben Zent Borbala meene lathny
mynt zerzeneek az hazat / es lataa hat
csak keth ablakot vaghtak ky ew rayta
Es monda az mestereknek my oka hog
csak keth ablakra vaghtatok ky : zerezye
tek ennekem harmadykat ees . hogy
mywel az zent haromsaghnak tyztessee
-ghet tehethnee abban ees ; Es lathwan
oth az ew attyanak Balwan Isteneet
ottan le ragadaa . <.> es mynd el toree
Mykoron az ew attya haza yewth
vona . es meg twtta vona zent Borba
lanak dolgaat : ragadaa bakosaath
hogy meg ollye / Es wr Istenhez foh
-azkodwan <.> ky zalada kezeeben es az
pwztaban fwtha . ew attynak harag
ya elot ; Mykoron wtanna menth
vona . keth paztorok <..> kyt meg lattaak
vala meg yelenteek ewneký es haza
voña hayanaal foghwa . es nagyon
megh ostorozaa . es megh kotozee my
-nd kezeyt labayth . Es maximian^o feye
-delemnek adaa : mert ennen maga
nem meeree meg olny torween ell
-en . de <...>hogy az feyedelem torween
-nyel / olnee megh / mynt Isteneknek
karomloyaat / Monda ewneký Ma
-ximia^o zeep lean Barbara <...>
aldozzaal az <Ist.> hatalmaz Isteneknek
es semyt se feely the atyadnak hara-
ghyatwl / felele ewneký es monda .
En nem aldozom az erdegheknek de
aldozom az en eedes wram Iesus
xpusnak / Azt halwan meg haragw
-eek es vettete ewtet az temleczbe /
Mykoron zyz zent Borbala ymathkoz
-neek az setethseeghbe eeffely koron ne
ky yeleneek az aldot wr Iesus xpus

{153b}

Nagy fenesseegghel . megh vygaztalwan
es batoroythwan ewteth : hogy semyth
ne feelne az kegyetlenektwl . es ottan m
ynden sebeý meg vygaztatanak ha yngen
nem voltak vona : Mykoron megh
verradot vona ky hozataa eleýben . az fe
-yedelem es monda ewneký : yme meel

-yrgalmasok az halhatatlan Istenek
 yme mykeppen zerethnek teghedet hog
 mynden sebeydet megh vygaztottaak
 Aldozyaal azert ewnekik / felele zent
 Borbala es monda . az the Istenyd m
 -ynd nemaak / syketek / es vakok . kyk
 ha ennen magoknak yo tehetetlenek hog
 tehethnek masnak yoot ? Enghemet
 kedeeg twggjad hogy az en edes wrā
 Iesus gyogyttot meg . kyt te soha nē
 vagy melto lathny . mert erdeghnek
 attad magadat . Azt halwan az feye
 -delem az ew zeep orczyaat eeghew
 faklyakkal . botokkal es verokkel vere
 tee arczwl . Annak vtanna az ew
 zyz emleeyet tewbol ky mettetee
 es az varas wczayan mezeytelen
 hozdoztataa es ostorokkal verettete /
 Es oth az edes xpusnak zeretew mar
 -tyllya ezenkeppen ymathkozeek : En
 edes wram Iesus te twdod hogy ezeket
 en mynd te . eeretted zenwedem azert
 kerlek fedezyed be az en mezeytelen
 seeghemet hogy ne neezyeek az ke
 gyetlen hoherek en testemet : Es ottā
 le zalwan Istennek zent angyala
 nagy zep rwhaat hozza ewnek / Azth
 lathwan az kegyetlen feyedelem ottan
 halalnak sentenciayat adaa ew reea .
 Mykoron azert ky vynneek nyak v-
 -aghnny ennen attya leen hohere /
 Bodoghssagos zyz zent Barbara azon
 ew halalanak elette eellyen ymath
 sagot teen . mondwan . Oh en edes wrā
 Iesus xpus eelew Istennek zent ffya /
 kynek myndenek enghednek keerlek
 aggyad ennekē az en keerelemesemeth .
 hogy vala ky az te zent newedrōl meg
 emlekozyk es az en halalomrol . bocz
 assad megh myndden ew byneyt es
 ne emlekozzel meg rola az naq yte
 -lethnek napyan : Es zozat yewe ew
 hozyaa menybol mondwan . yewel
 en zeretom nywgoggyaal ymaran
 ennek wtanna en velem az erek bo-
 doghsagban . Es amyt keerz . enghed-

{154a}

-ween vagyon . Es annak wtanna ennen
 attyatwl erdemlee az zent martyromsagot .
 Es mykoron az ew attya az hegyrōl le zall
 -ana . menybol tyz zalla reea es meg em-
 eztee ewtet /
 Errōl eellyen peldaat olwaswnk : Vala
 egy Ispan Saxoniaban / kynek egy ellen-
 -sseege vala . foga meg es vetee nagy
 meelsseeghes temleczbe . es paranczola
 hogy se eenny . se ynnya ne adnanak .
 Ennehan nap wtan . az temlecz tartotol
 egy falath kynyeret keere zent Borbala nevebe hogy ehel
 ne
 halna meg : De az semykeppen nē adaa .
 ewnek / egy kewes ydew el mwlvan
 aloytaak hogy meg holt vona : vonyak
 ky az temleczbol / es veteek le az testet
 az torombol hogy byzeeben meg ne
 halnanak : mynt azert az feldet eere
 ottan labara kele / Azon el ameelkod
 -wan az zolgaak meg kerdeek ewteth
 my dolog vona . Es fele ewnek /

hogý zent Borbala azzon . eeltette es
oltalmazta vona meg az ýdeýglen
mýnden serelemnel kyl : Es addýg
-lan meg nem halhatok mýg gonast
es zenthseeghet nem <vehe> vezek : Meg
kerdeek mýert azt erdemlette vona
es monda hogý mýnden eztendóben
az ew zent napýaat aýoýtatos beý
tel es ýmaczaggal ýllette vona Ann
ak okaert nyertte vona azt ewneký
az wr Istenttýl / Es annak vtanna
mýkoron mýndeneket be tellýeseýtet
vona . kýnnýen ký mwleek ez výlagh
bol . es mennýeknek orzagara mee
-ne kýt mýnekýnk ees enghegg
-ýen atýa ffýw zent lelek Amen /
Zent Mýklos napnak

Epistolaya

Ez maý zenth epistolaat ýrtta megh bólcz
eeggýk kenýweenek Negýwen neeýed
reezeeben : Ecclesiastici xliiij / hol oth
ez epistolanak elette teezen emlekóze
-teth Enok kellemetes volt wr Istennel
ew eeleteebeben es elween paradýczom
-ban vittý ewtet wr Isten<.> Az ew pelda-
-ya alat ýmaran dýczeerý bólcz az
papý feýedelmeket . hogý ollýan kelle
-metes wr Istennek elette . mýnt zent
enok . es wgý mond ::-

{154b}

IME egý nagý pap
ký ew ýdeýben ke-
-llemetes leen wr
Istennek : es ýgazn-
ak leeletteteek : es
haborwsaghnak ý
-deýn enghezteló leen // Nem le-
letteteek ew hozýaa hasonlatos
ký azonkeppen megh tartanaa az
felsseeghnek tórweenýet : Annak
okaert megh eskóweessel teewee
ewtet wr isten ées newekettethný
ew neepe kózzee . Mýndden felee
neepenek aldomasaban rezessee
teewee ewtet es az ew testamento-
-maat megh confirmalaa ew
feýe felet : megh ýsmeree ewtet
ew aldomasýban : megh tarttaa
ewneki ew ýrgalmassagaat . es
malasztot leele wrnak zent zem-
ey elót ; Ffel magasztataa ewtet
kýralýoknak elettek / es adaa ew
neký az erek dýczósseghnek koron-
-áyat // Zerze ewneký erek testamen-
-tomot . es ada ewneký nagy pap-
sagot . es megh bodogoýtaa ewteth
az dýczóseeghbe : týztelkódween az
papsagban : es dýczeereteth valw
-an ew neweeben . es aldozwan /
ewneký melto aldozatot . gýenýe
-rýsseeghes ýllatozasra :-:-
Ez maý zenth Epistolaban doctoroknak
mondasok zerent ket reendbelý ydwessee-
ghes tanwsagwnk lezen / Elsrew az
wr Istennek zent Confessorinak valazta
-sok .. Masod meltossagokrol : Az elsrew
ról wgý mond zent dauid pptha az
zoltaar kenýben : <vallasth> []
Vallasth teegýenek az mennýek az az

az zenttek wr Isten az te czodalatos tee
temeenýdról ; Mert ýollehet az zenth .

{155a}

Martýrok mýnd zawokkal / mýnd verek
hwllassawal vallasth tettenek az wr
Istenról . kýknek mýatta dýczekódnék
wr Istennek elette . Azonkeppen az zent
Confessorok ees mondathnak wr Istenn-
ek tanoýnak . vallasok zerent / kýknek
ha ellenseegh vereket nem hwllatta .
hogý martýrok lenneenek . De maga
az lelký martýromsagot meg zenwe-
-tteek / mýkoron lelek zerent kewant-
-aak . es zent beýtel . vÿgýazassal fa
rathsaggal es kýlemb kýlemb mwka
wal ew ereýket zaggattaak es vee
reketh fogýlaýtaak . kýknek mýatta
ewk ees dýczekódnék wr Istennek
elette / Es ezenkeppen sok rendben va-
lo Confessorssagok vannak ez vÿlaghÿ
eelethben . <...> mert nemeellýek ew
zywókben vallýaak az býzon Istennek
ýowoltaat mondwan az zent dauid ꝑ
-fetanak . mondasaat : Vallasth teezeek tee-
neked wr Isten . mýnd en tellýes zýw
emzerent / Nemellýek vallýak az wr
Istenth bezedzerent . dýczerwen es ha-
lakat adwan ew zent ergalmanak /
Nemeellýek vallýaak ýo teetemeenný
-el ; az az mýnd ennen magok Iamborwl
eelwen mýnd masnak ýo peldaat ad-
-wan / Ez ellen sokat vannak ýelessen
ez mastaný ýdóben / mýkent zent pal
apostol mongýa . Sokat vannak kýk zo
-wal vallýaak az wr Istenth . de gonoz
teetemeennýel ellene mondnak / es an
newal vezedelmesb az ew eeletek / m
-ýnt hamýss eelethben es remenseegh
-ben býznak / kýról wgý mond zent
Ieronim^o doctor : Vala menezer meg
gýeztetw^{nk} az býnnek gonossagatwl
Annezor meg tagaggýok az wr Istent
Es vala menezer ellene allwnk . ann-
-ezor vallýok az wr Istent : Erról ees
ertetyk ýdwezeytenknek mondasa
Vala ký enghemet valland emberek
<..>eleth En es vallom azt menýorz-
-aghban en zent atýamnak es mýnd
az zent angýaloknak elettek . Towabbaa
vallýaak azok ees az wr Istent / kýk
ennen magokat meg ýsmerýk . megh
vadollýaak es gýonnyak az ew bý
-neketh kýkkel az ýo Istent megh
bantottaak / mert akkoron meg býzoný
-oýttýaak hogý az felsseeghes teremtw
wr Istent tellýes zýwel lelekkkel ze-
-retýk / es týztan akarýaak zolgalný

{155b}

Hogý ennen magokat týztan tarttýaak es
nem akarnak olý fertelmes eelethben eel-
-ný ký wr Istennek ellene vona .: Ez a-
zerth az nemes týztólendew Confessorss
-aagh . lelký es testý týztassaghnak eeletý
Ennek felette mýkeppen Cesarius ne-
wó doctor mongýa az Confessorssaghn-
-ak newezetý / ýlletý az egýhazy neep-
-eket kýk zenetlen gýonasth halgath
-nak es eegýeb egýhazý zenthseegh-

eth zolgalatathnak az kóz neepnek .
 kÿk kózóth ez Boldoghsagos zent Miclos
 pÿspek / ÿeles es valasztatos leen ew
 eeleteebeben / kÿ ew Confessorssaganak
 ÿdeÿn mÿnd ew eeleteeewel . mÿnd
 predicalessawal .. mÿnd pelda adass-
 -awal . megh ekeseÿtee anÿazenth egÿ-
 -hazat . azert ew egÿ ÿeles gÿamola
 es otalma leen tellÿes kereztÿenseegh
 -nek az zent apostoloknak wtanna
 kÿt mastan ees sok czoda teetellel .
 megh mwtat az wr Isten /.-
 Azon zent Innepnek
 Ewangelionoma
 Ez maÿ zent ewangeliomot ÿrtta
 megh Bodoghsagos zent Lucacz kenÿ-
 weenek tÿzen kettód reezeeben . <..> es ez
 maÿ zent ewangelionoma / Es leen ere
 detÿ az ÿdóben mÿkoron ÿdwezeÿtenk
 vona hazmÿncz egÿ eztendós ew em-
 berseghezerent / Ez ewangelionoma elette
 monda ew tanoÿthwanÿnak Ne akar
 ÿatok feelnÿ kÿsded seregh awagÿ naÿ /
 mert akarattÿa az tÿ mennÿeÿ atÿatok
 nak hogÿ nektek aggÿa az menÿorsagot
 Ennek wtanna kówethkózÿk az ewan^m /
 AZ ÿdóben /
 monda ies^o
 ew tanoÿth
 wanÿnak
 leegyen tÿ
 eehotok ffele
 ewedezween

{156a}

es eegghew zewethnek tÿ kezetek
 -ben : Es tÿmagatok hasonlato-
 sok legÿetek az olÿ emberekhez kik
 varÿaak haza ÿewnÿ ew wrokat
 az meenÿekzobol : hogÿ mÿkoron
 megh ÿewend es zerghetend leg
 ottan megh nÿssaak ewnekÿ :-
 Bodogok az olÿ zolgaak / kÿket
 mÿkoron megh ÿewend az ew
 wrok vÿgÿazwan talal .. Bÿzó
 mondom tÿnektek : hogÿ ffele ew-
 edzÿ ennen magaat es le telep-
 óttetÿ az ollÿanokat : es el menw
 een zolgal ewnekÿk // Es megh
 ÿewend masod alomkoron : Es ha
 harmad alomkorom megh ÿew
 -end es azonkeppen talaland : Bo
 -dogok az ollÿan zolgaak : Azth
 kedeegh twggÿatok . Merth
 ha twdnaa az czalados ember
 meelÿ horaban ÿewendew az orw
 bÿzonÿawal vÿgÿazna . es nem
 hadnaa megh asnÿ az ew ha-
 -zaat : Tÿ ees azert azonkeppen
 legÿetek keezek . mert a''meelÿ h
 oraban ÿngÿen nem aloÿttÿa
 -tok embernek ew ffÿa el ÿew -
 Cristonban zerelmes Atÿamffÿaÿ Ez maÿ
 zent ewangelionnak ertelmeeból . dÿczó
 seeghes zent Mÿklos pÿspeknek tÿztóssee
 gheere es mÿ ÿdwesseeghes tanwsagw-
 -nknak elowe menteere három reend be-
 lÿ tanwsagok adathnak . wr Istennek
 zent malazttÿa mÿat / Elezer hÿw zol-
 galathnak meltosagarol ; Masodzor ez

zent Mýklos pýspeknek dýczeeretes eele
-teeról . harmadzor . holta wtan valo
dýczóseeghes eerdemeeról :-
Mondam hogý elssew reze lezen . hýw
zolgalathnak meltosagarol : mert wgý

{156b}

az zent . ewan^m . Bodogh az olý zolga kýth
mýkoron megh ýewend az ew wra . wgýan
talal a''mýnt hatta . Meelý ýgheekben ýnt
mýnddenth az aldot wr Iesus xpýs kýk
ewneký akarnak zolgalný . hogý wgý
eellýenek ez výlagon zerelmes teetemeen-
-ben . hogý batorok lehessenek ew halalok
nak ýdeýn mýkoron az ew wrok el ýe
-wend : es ew tewlók zamok akar venný
Annak okaert mongýa ha kýt ýo ee-
lethben . es výgýazwan talaland . mert
akkoron az ollýanokath az erek bodogh
-sagra vyzý : Mýkeppen ha peldazént
mondanok . vala ký vetemeent veet . arra
vetý hogý remenseeghe vagyon benne
ýewendóre hogý haznaat es erdemeet
veegýe . Azonkeppen . ha kýk ez výlagon
kýlemb kýlemb ýozagoknak magwaath
el hýmtendýk : remeenseeghet legýen
<megh> merth megh bodoghwlnak ew
halaloknak ýdeýn . kýról zent Ianos
latasarol valo kenýnek týzen neegýed
rezeeben ýrya / Bodogok kýk wr Isten-
-ben megh halnak : Mert vala kýk
ez výlagon bodoghsagra valo meelto
eelethben eellenek . meegh ez výlagon
megh leelýk az erek bodoghsaghnak
eerdemeet es ýwtalmaat / mýeerth
melto zolgalathban eeltenek es be tell
ýeseýtetteek mýnd azokat kýk paran-
czolwan vannak az wr Istentewl
es výgýaztanak lelekzerent testhzerent
mýnd ennen magokon . mýnd alattok
valokon / výgýaztak eeleteken es ha
lalalokon / Annak okaert mýndenekról
melto zamot adwan / mýnden dýcze
rettre meltowaa tette ewket az wr
Isten . mennýen es felden -
Masod tanwsagh adatýk Ez zét
Mýklos pýspeknek dýczeretes eeleteról
Es Elezteb mýne<.>emew nagý malaz
tal zeretee ewtet az mýnden hato wr
Isten . meegh ew gýenghe gýermek
seeghetwl foghwa : Mert doctorokn
ak mondasok zerent . mýnt hogý ez
výlagra zýleteth vona / ottan megh
zenteltetteek az wr Istentwl . es be tel-
eek Istennek kýwalthkeppen valo
zent malazttýawal . kyt býzonoý-
thnak doctorok az nagý czoda dologhbol .

{157a}

hogý mýkoron ez výlagra zýletet vona
es fereztenek labara alla az feredóben
meelý czoda dologh nýlwan valo ýeé
leen hogý czak ýstený dologra vona va-
laztatos a'' mýndenhato wr Istentwl . es
semý reeze nem vona ez výlaghnak ew
bennee / Masod meltossaggal týztesseý-
tee megh ewtet az wr Isten .. hogý meeg
ollýan kýsdedseegheben kezdee kówethný
xpýs Iesusnak zent halalaat . merth
keth heethnek wtanna : kezdee az zerdaat

es peneteketh beytelnÿ . meelÿ napokon
 csak egÿzer veezÿ vala zaÿaban ew
 annÿanak emleeth : kÿ mÿndenestÿl
 fogwa termeezethnek felette leen : kÿt eegÿeb
 gÿermekrÿl soha nem olwaswnk lennÿ
 kÿbÿl azth ees erthettÿek hogÿ ez bodog
 -sagos zenth Miclosnak meeg akkoron
 zabad akarattÿa es tellÿes emberÿ eze
 volth hogÿ wr Istennek malazttÿabol azth
 tehette a''mÿth akarth .. Harmad melto
 -saga leen / hogÿ mÿnt zÿleteek ottã
 tellÿes leen wr Istennek zent malaz-
 -ttÿawal : kÿth megh ÿsmerhetÿnk az
 ew zÿleÿÿkÿn . mert meegh ewketh
 ees be tÿltee zent malazttal : mÿkoron
 az ew zÿleÿ yffÿak vonanak : annak
 wtanna soha nem akaraak egÿ mast
 ÿsmernÿ De tÿztassagot tartanak ez
 zent gÿermeknek meltossagaerth . meel
 dolgot mas helyen olwassok zent Ia-
 -nos baptistarol / Neegÿed meltosaga
 leen az wr Istentÿl : hogÿ mÿnd ew
 elmeeÿeben . mÿnd testeben tÿztasagos
 zÿzen eele // Es kegÿessen hÿhettÿek
 hogÿ soha halalos keppen nem veethkÿ-
 -zÿt . kÿtÿl meg tartotta ewtet az nagÿ
 istenÿ malazthnak bewseege . Ewtÿd
 meltossaga leen az wr Istentÿl . hogÿ
 meegh az pÿspekseeghee ees Istenÿ
 czoda ÿlenethnek mÿatta valaztateek .
 merth mÿkoron Mÿrra new va
 rasnak pÿspeke megh holth vona az
 teeb pÿspekek es erseekek beÿtet es
 ÿmaczagot zerzeenek : hogÿ annak m
 -ÿatta wr Istennek akarattÿaat . meg
 twdhathnaak kÿt akarna valaztanÿ
 az pÿspekseegre : eellÿen zozatot hal-
 -lanak meenÿbol . hogÿ vala kÿ elezer az
 veternyeere mennee . kÿnek / mÿklos
 ees vona newe azth teenneek pÿspekke

{157b}

Mÿkoron azeerth veternyere kezdetten-
 -nek vona harangoznÿ . ÿme mÿnden-
 -nek elette mÿkeent wr Istentÿl bocza
 tot nagÿ gÿorssassaggal sÿeth vala
 mÿklos az wr Istennek zolgalattÿara
 kÿth mÿkoron az pÿspek kÿ oth var-
 ÿa vala meg kezdette vona . kÿ vona .
 monda . En vagÿon Miclos te zenthsee
 ghednek zolgaÿa . Ottan azert halaat
 adwan raytta az wr Istennek . pÿspekke
 teeweek mÿnden akarattÿanal kÿl
 Hatod meltossaga len az wr Istentÿl
 mert nagÿ sok czodakat theen . wr Isten
 nek malazttÿabol mÿnd ew eeleteben
 mÿnd ew halalanak ÿdeÿn . es annal
 tebbeth ew zent halalanak wtanna
 kÿrÿl wgÿ olwastatÿk egÿ Cronicaban
 Mÿkoron . Nicenom belÿ gÿÿlekÿzet-
 ben menth vona . es hallotta vona
 az eretnekÿketh vetekÿdnÿ zent ha-
 -romsaagh ellen . halwan azt zenth
 Miklos pÿspek ÿghen meg bozzwlaa
 Es ragada ffele egÿ azÿw teglÿaat
 es monda . halgassatok erethneke-
 -keth . mÿre zoltok lehetethlen dolgot
 az wr Istenrÿl . ha ÿme ez . teremtet
 allathban ees nÿlwan vagÿon az
 zenth haromsaagh wr Istennek . mÿvota

es megh ýthween az teeglyaat ottan týz
 zarmazeek ký belóle . es vyz . marada
 czak az saar ew kezeeben : Es monda /
 ýme latod hogý mykkeppen harom allat
 vagyon ez teremtet allathba es egý teglyá . Azonkeppen ha-
 rom zemeelýek vannak es egý ýstens-
 eegh ew allattýaban az zent haromsag
 -ban / Es azth halwan az kereztyenek
 nagý halaa adassal dýczeereek az wr
 Istenth . Es zenth Miclos pýspeketh :-
 Harmad tanwsaagh adatik holta
 wtan valo czodalatos es dýczóseghes
 erdemes dolgokrol : Azth kedeegh tewee
 az wr Isten . az ew zerelmes Confessora-
 -nak ýewendew es veeghetetlen meny-
 -ben es felden valo eerdemeenek óregbű
 -letýre es sokaknak ýdwesseeghee hazna-
 lattýokra : Elssew . azert meltosagh monda
 -týk Angýalý ýdwezlees : Nam wgý
 olwassok ew rola hogý mykoron ewtet
 az wr Isten ký akarna venný ez vý
 -laghbol : keeree az ew kegýelmes Iesus
 wraat hogý zenth angýalýt boczatanaa
 ew halalaara kýk ewtet meg otalmaznak .

{158a}

es Zabadoýtanaak mynden ellenzew ell
 enseeghnek czalardsagos keeseertetyból .
 kýben meg halgataa ewtet az wr Isten
 Es lataa bodoghsagos zent myklos pispek
 Istennek zent angýalýt few haythvan
 ew hozýaa be meenný : kým nagý halaat
 ada az wr Istennek .:/ Masod týztesseeg
 ghel zeretee az vr Isten . ffel výtelnék
 bóczwletýwel / Mert wgý olwastatik
 ew rola hogý mykoron az zent angýa
 lokat be fogatta vona . es veleek ezwe
 edes halaa adassal dýczerneek az wr
 Istent wgýan veleek eegýetembe . meen
 -nyeknek bodoghsagara výteteek nagý
 týztesseegghel es angýalý eedes dýcze
 -retes eenekleessel / tanwsagot vehetű
 -nk rola mynd nyáyan / mynemew dý
 czeeretes halalth erdeml . az olý ember
 ký ez vylaghý eeleteeben ýol eel /
 Mert wgýan kezenseeghes regula es
 sentencia az wr Istentewl .. mert vala
 ký ýol eel ýol lezen veghe ees . Es
 vyzon ellen ký gonozwl eel . athkozot
 lezen veghezety ees . Erról mongýa zét
 Agoston doctor ees . Athkozot ember az
 ký az ew yffywsaganak veragaat erde
 ghnek aggýa / es veenseegheenek sep
 -rewýeet Cristusnak : Myndden rend
 belý emberek azeert ýffýak es veenek
 zýzek es ezwegýek es hazasok : ýo
 es teekelletes eelethek peldaýaath
 vehetyk ez dýczóseghes zent myklosnak
 eeleteeben . ýelesben kedeegh . zerzetesek
 es egýhazý feýedelmek kýknek m
 -ýnd formaýok leen mygh ez vyla-
 gon eele : mastan kedeegh myndenek
 nek otalmok az ew zent erdemeen
 -ek myatta . wr Istennek elette /:-
 Harmad týztesseegghel zeretee zent ma
 lastossaghnak czodalatos voltawal : kým
 ek myatta holta wtan ees megh
 ýelentee mynemew erdeme volna
 vr Istennek elette : Mert mykoron
 az ew bodogh testeet el temetteek vo

-na . draga marwan koporsoban ottā
az ew feyeenel zeep týtza olay kwth ffew
fakada ffel . es ew labanal týtza
kwth wýz : Az olayon az ýegzetýk /
hogý nagy ýrgalmassagw volth / az
výzen : hogý vala ký az ew seghedel-
-meet keerendý : mýnden býneeneth
boczanattýaat erdemlý : kýt nekwnk ees
enghegyen atýa ffyw zent lelek . amē :

{158b}

Et el kezdetýk Azzoný-
-wnk zýz Marianak
zepletelen foganattýa-
rol :- Epistola :-
Ez maý zent epistolaat ýrtta megh ered-
ethzerent Belcz zent leleknek ýndwlattýabol
eeggýk kenýweenek Nýolczad reezeeben /
kýnek ýollehet lelký ertelmeē . mondatik
Attýa mýndenhato wr Istennek . zent Ból-
-czesseegheeról . zent ýgheeyeról / zent ere
-ýról zent ffýaról . zent ýoghyaról . az az
mý eedes wrwnk Iesus xpúsrol : De bew-
-czewletes týttesseegh zerent ýmaran . olwa-
-statýk . az edes azzonýwnk zýz mariaról
mý wrwnk Iesusnak xpúsnak zeplete
-len es kezdehnek elette valasztatot es
megh zenteltetót zent Annýaról . Oka
kedeegh ez . doctoroknak mondasok zent
mert az ffýwnak ew týttesseeghe . mon-
datýk lenný az anýanak týttesseeghe .
Az az mýkoron az ffýw<. > týtztól<. > tetýk . akk
-oron az anýanak ereme<...> vagyon raytta
mýnt ha ennen magat týtztelneek . v ý-
-zon ellen . megh azonkeppen . kýról w g
mond zent Bernald doctor : Semý keth-
-seghwnk nýczen benne hogý mýkoron az
anýaat dýlc]zerýek az ew zent fya nem
kýlemben veezý mýnt ha ewneký tee-
nneek az dýczeeretet / v ýzon ellen meg
azonkeppen . kýt az edes Iesusnak teeznek
olý eremesth vezý az aldot zýz anýa
maria mýnt ha ewneký teenneek .
Dýczekódyk azert az bółcznek zaýa atal
az edes zýz maria mýndden teremtet alla-
-toknak elette . hogý mýwel ewtet atýa
mýnden hato wr Isten valasztotta kezdehnek
elette ennen maganak zerelmes zolgalo
leanýwl : FFýw wr Isten zerelmes
zeretew anýawl : Zenth lelek wr
Isten . zerelmes ýegýewsewl : merth
kezdettwl foghwa az az menýnek es
feldnek teremteeseenek elette el vala
veeghezween az Istennek elmeeýeben
es gondolattýaban : mýnemew zeplete
lenseeghben ez v ýlagra teremteneē mon-
-dwan /

{159a}

UR Isten teremte
enghemet mýndē
dolganak elette . m
-ýnek elette vala mýt
zerzene kezdettwl
foghwa : Meegh
kezdettwl megh leek zerezethwen
es reeghtewl foghwa . mýnek ele-
-tte ez feld lenneē : Meegh nem
valanak az meelseeghek . es ým-
-aran en fogattathwan valeek

Meegh az kwth feÿek kÿ nem fa
 -kattanak vala : Sem az heegÿ-
 -ek nagÿ magassan ffel nem emel-
 kóttenek vala / Mÿnden halm-
 -óknak elette en newezetóm va-
 -la : Meegh el feldet nem terem-
 -tette vala . sem folÿo vÿzeketh es
 ez feldnek ew kerekseegheet M
 -ÿkoron az egheket zerzÿ vala oth
 ees ÿelen valeek . Mÿkoron eress
 tórweennÿel es kerekseegghel m-
 egh foglallÿa vala az meelseegh
 -eth / Mÿkoron az eeltetew eghe-
 -ket megh eresseÿtÿ vala allanÿ
 es az vÿzeknek kwthffeÿt meerÿ
 vala Mÿkoron az tenghernek
 hataraat kereÿtÿ vala . es az v-
 -ÿzeknek tórweent veeth vala
 hogÿ az ew folÿasoknak hatarÿt
 ky ne haladnaak . Mÿkoron
 ffel fÿggheztÿ vala az feldnek kól
 -dókeet . ew vele valeek mÿndene
 ket teremthween : Es mÿnden n
 -aponkeed gÿenÿerkódóm valeek
 koronkeed ÿaczodozwan ew ele
 -tte / erwendezween ez zeles vÿl
 -agnak teremteeseen . Es en gÿe

{159b}

nÿerwseghÿm leween emberekn-
 ek ffÿaÿwal : Azert ÿmaran fÿa-
 -ÿm : halgassatok enghemet : Bodo-
 -gok kÿk órÿzÿk az en wtaÿmat
 Halgassatok az en twdomanÿm
 -at es leegÿetek bólczek . es ne ak-
 arÿatok tewletek el vethnÿ ewtet
 Bodogh ember kÿ enghem hal-
 -gat : es kÿ vÿgÿaz az en aÿtom-
 -ra naponkeed es kÿ órÿzÿ en aÿ
 -toÿmÿmnak kózóbÿt Kÿ engh-
 -em megh leelend erek eeletet leel
 az . es erek ydwesseeghet mer-
 -eÿth az wr Istentewl :-
 Ez maÿ ÿnnepnek ewangelio
 -mat megh leelÿtek Azzonÿwnk
 Maria zÿletetÿnek napÿan
 Ez maÿ Zenth ÿnnepnek dÿczóseeghes
 napÿan : Az eedes wr Istennek zenth
 ffÿanak Iesusnak : es ew zent zylew
 zÿleÿeenek . Marianak tÿztólendew mel-
 -tosagokra / Hath rend belÿ tanwsagÿnk
 leezen . mÿ ÿdwesseegewnk mellee /
 kÿnek ertelmeere es ÿrasara bÿzwā
 ÿmaczaktokba keerem seghedelmw
 lennÿ zent lelek vÿgaztalo malaztt-
 ÿaat /
 Mÿeert Zerelmes attÿamffÿaÿ . tellÿes
 eztenden<...>keed : es mÿnden zenteknek
 ew eletekról : Bólcz neepk kózót .
 zent doctorok kózót : es <...> kÿlemb
 kÿlemb zerzethbelÿ zemeelÿek kózót
 Annee vÿzzaa vonÿas . vetekódees /
 Argualaas . es veelekódees . nem lee-
 lettetÿk : Mÿnt ez maÿ azzonÿwnk
 zÿz marianak . zepletelen fogana-
 -ttÿarol : mert mÿnd ez maÿ napÿglan
 kÿk hÿzÿk . kÿk nem hÿzÿk . kÿk va-
 llaak . kÿk tagaggÿaak Az eedes Isten
 zÿlew zepletelen zÿz marianak
 zeemermeere es zÿdalmassagara

kýt maga ýmaran . erek Bulla alat .

{160a}

Kózel ewthwen eztendetwíl foghwa el
veeghezte Romaý zenth zeek . es megh Confirmalwan
Nagý Bwczwal . mynd oktawaý
glan . mýnth twlaydon . wr napý-
-aat :. mynd nagý zeepseeghew zoloz
-maýawal . es mýsseýeewel . veecz-
ernýeýeewel /. Es hogý mynd egheez ez
výlagon . tellýes kereztyenseeghben
nagý <tellýes> týztesseeghel ýllýeek
mýnden rendbelý neepék es kerez
-ttýenek ez maý zent napoth .:-
Elssew tanwsagwnk azert lezen . arrol
hogý tartozwnk az eedes zýz mariat
bóczwlný : Az ew edess zent fýanak
týztósseegheert : Mert wgý mond zét
Ieroni⁹ doctor . hogý senkýnek abba
kethseeghe ne<.> leegýen : hogý mýnden
az wr Istennek dýczeeretýre es týztóss
eegheere nem vona . vala mýt az
ew zent zýleýeenek zolgalattýara
teezwnk // Wgýan okossaagh ees azt
aggýa ./ Ha . ennen maga az aldot
wr Isten mýndden teremtet allatok
-nak felette . fellýeb emelte es týz-
-tólte az eedes zýz mariat / mýre
nem . emberý allathnak týztólný
kýt az erek dýczóseeghbely zent an-
gýalok zenetlen týztólnék dýczeer
-nek . mýre nem kel halando es
býnes embernek Anneewal ýnkab
týztólný . kýnek kezeeben adattanak
mýndden ýrgalmassagok es ýdwess
eeghek ? Erról mongýa bodoghsagos
zent Bernald doctor : Oh dýczóseeg
ghel feenló zýz maria . ha ký tegh-
-edet zereth . Istenth dýczeerý az . ha
ký neked zolgal .. Istent eeltetý . ha
ký az te zent newedet hýwýa tell-
-ýes zýwe zerent . mýndent megh
nyeer wr Istentwíl :-
DE mýeert az ee<.>des zýz Anýa
marianak zepletelen es býnneel
kýl valo foganattýarol kezdetwewnk
zolný : hogý azt az aldot kegýelmes
wr Istennek ýllet tenný : doctorokn-
-ak mondasok zerent . ez heet okokbol
ees megh ýsmerhettýek : Elssew týz
-tólendewseeghnek oka : Mert vgýan

{160b}

týztesseegh ees aggýa : mýnden ýdw-
esseeghe keewano leleknek azth vall-
-aný hogý mýndden zeplóneel . kýl
fogantatot leegýen honnem mýnth
býnben / Elssew oka ez . mert nem
vona týztesseegh : Az edes Istennek
zent ffýanak . býnes annýa volth
vona .. awagý erdeghnek leanýa volt
vona vala mýkoron . awagý erek
Istennek haraghýaban volt vona .
Kýról wgý mond zent lelek ees / bólcz zaýa
atal . eggýk kenyweenek harmad
reezeeben .. Az ffýwnak mýndden
dýczóseeghe zarmazik ew zýleýnek
Iamborssagýbol . Ha ký azert býnt
veeth az zýz mariara . týztóletlen
seeghet teezen . meegh az wr Isten

nek ees .-
 Masod byzon zerethseeghnek oka
 kyról wgý zent anselm^o doctor . Nem
 lattatýk hogy byzonnyal zerethnee
 az / az zýz mariat . vala ký az ew
 zepletelen týztasaganak ýnnepeeth
 nem ýllý / mert annak az ýegýe
 hogý Eredeth býnben hýzý fogantat-
 -wan . az zýz mariat . ký nem kepes
 Harmad byzon seghedelmesseeghnek
 oka : mert vala ký az zýz mariat
 týztelý : esmegh výzon ellen týztess-
 eeghet teezen ewneký : wgý mond
 zent fortunatus pispek róla . ha az
 wr Isten týztesseeggel veezý ember-
 -týl mýkoron vala meelý zentet
 týztel . Anneewal ýnkab ha az ew
 zent . zýleýeet dýczeerý es týztólý
 Neegýed . býnnek el tawoztatasanak
 -oka : Mert ha vakmeróseeghnek
 veetetýk mýkoron : zeghen býnes
 ember . az zenteknek es az menný
 -eýeknek allapattýokrol twdakozik
 meewel nagýob feelelmes dolog
 ha az wr Istenról es az ew zent
 zýleýeeról : kýkról halando ember
 semýt nem twd byzonnyal ýngen
 csak gondolnýa ees : Ha azert az

{161a}

eedes Istený zent malazthnak ann
 -ýaat es ýrgalmassaghnak keralnee
 azzonýaat . meltan senký nem dýcz
 eerhety es týztólhetý : mýnemew
 mereesseegghel býnthethetý ew
 zent felsseegheet : ýwthna awağ
 csak ezeeben ýdwezeytenk Ies-
 -usnak mondasa . az zent ewange
 -liomba . ha ký býnnel kýl vag
 -yon az vessen elezer kóweth ew reea
 az az fertezetesseeghnek zýdalmat / ha
 kedeegh senký býnnel kýl nýnczen zét
 Iobnak mondasa zerent meegh ez maý
 zýletet germek ees . Es senký nem lee
 -lettetýk ýgaznak ez eghez emberý
 nemben . teb az aldot xpus Iesus ta-
 gýanaal : kýból az aldot Istennek zét
 annýaat ký nem rekezthetýek : Mý
 -nemew nagý mereesseegh emberekt-
 -ewl / hogý az zýz mariat býnesnek
 ýteellýeek / Nem de nagýob meltob
 es ýgaz vona ee ha ký mýnd enn-
 enmagaat ýteelnee es býnesnek v-
 allanaa az zýz marianak elette hoğ
 ýrgalmassagot eerdemlenee az ew
 zenth ffýatwl / az ollýannak / Wgý m
 -ond rola zent Henric^o doctor : Az zent
 -sseeghes zyz mariat . kýt a' mýndenha
 to wr Isten kezdetýl foghwa valaz-
 tot es megh zentelth . hogý Istennek
 zent annýa lennee . hogý vala mý
 -koron erdeghnek hatalma alat volth
 vona . es eredeth býnnek mýatta meg
 ferteztetót vona ; nem merók reea
 haýlanom . de csak mondanýa es fe
 -lek : hogý býrtta azth pokolbelý er-
 -degh ha wr Istennek vallasa zerent
 ew leen xpusnak wtanna ky erd
 -eghnek keweelý feeýeet es mýnd
 en hatalmaat megh tóree . az ew

nagÿ mondhatatlan zent alázatoss
-aganak es zent zenthseeghes tÿzta-
-ssaganak mÿatta / Azert mÿnd zent
leleknék bÿzonsaga zerent . Bólcz zaia
atal . mÿnd kerezttÿen zent doctorok
nak vallasok zerent . Nem volth
kóteles az zÿz maria az kóz tórw-
ennek paranczolattÿara : kÿt towa
-bbaa ÿobban megh hallwnk /-
Ewtód // . Bozzw allasnak el tawoz-

{161b}

tatando oka // Az . Az ; hogÿ ne essewnk
bozzw allasnak vezedelmeeben az wr
Istentewl es az zÿz mariatwl . ha vak-
-meróseegghel kÿlemben vallangÿok
honnem mÿnth anÿa zent egÿhaz es
Romaÿ zenth zeek .: De ÿngÿen mÿ-
keppen ÿdwezwlhet az . kÿ az eedes
zÿz mariaat megh atkozÿa . hogÿ
eelhet az . Istennek malazttÿaba . kÿ
az eedes Istenÿ zent malazthnak an-
-nÿaat bÿnesnek valla ? : Heÿÿaba
bÿzÿk azert az . az wr Istenben kÿ
az ew zent zÿleÿeet meg zepleseÿtÿ /
bozzw allathlan sem haggÿa . vala kÿ
az ew zent haÿlokaat bÿnnek dohoss-
agawal . megh ferteztetÿ :-
Hatod . mondatÿk meg maradando
batorsaghnak oka : Merth . mÿert sok
keppen zolnak rola . nekÿ ÿgassagh-
-nak . nekÿk kegÿesseeghnek . nekÿk
aÿÿtatossaghnak . nekÿk ÿrasnak
abrazattÿa alath . Ez eellÿen sok
veelekódees kózót . batorb es ÿob azth
tartanÿ . kÿt tebben tarthnak . es nÿl-
wabban valo zenth ÿrasokkal es
tórweenzerent valo okosságokkal bÿ-
zonÿwÿthnak / kÿról az terwen kenÿ-
-ben wgÿ vagÿon megh ÿrwan
hogÿ az hÿtezeesth es bÿzonsagoth
ÿnkaban kel tartanÿ kÿ mÿath
Az aldot xÿus Istennek ffÿa . es az
ew zent zÿleÿe tÿztóltetÿk es dÿ-
-czeertetÿk . honnem mÿnt eegÿeb vee
-lekódees . kÿ ellene zool : Annak fe-
-lette Negÿed Sixtus pÿpa azt megh
Confirmalta hogÿ vala kÿ nem
hÿnnee es nem zolgalnaa . az zÿz
marianak zepletelen foganattÿanak
zent ÿnnepeet . atokban leegÿen /
ha azert Anÿa zent egÿhaznak elle
-ne nÿnczen . de ÿnkab tÿztesseeghere
ÿnkab kel anÿa zent egÿhaz mellee
allanÿ : kÿnek az edes xÿus es
az zÿz maria vezeree es otalma
Es annak okaerth el nem teewed-
het . semÿ hamÿss ÿrasnak . es ereth
nekseghnek mÿatta : kÿnek az
wÿgaztalo zent lelek mestere // .

{162a}

Heeted gÿmelczes haznalatossaghnak
oka . Merth . ÿngÿen mÿ lehet zeghen
bÿnes embernek nagÿob ÿdvesseeghe
re valo bÿzodalom . mÿnt mÿkoron
az eedes zÿz mariat zolgallÿa es tÿz
-tólÿ : kÿról ez maÿ zent epistolaban
wgÿ vagÿon meg ÿrwan . az zÿz
marianak zemeelÿeben ; kÿk enghē

týztanak hýrdethnek : az az mýnden
býnnel kyl predicalnak . azoknak e-
-rek eelettýek leezen .. Ezenról elssew
keralý kenýnek elssew reezeeben m-
egh wgý vagyon meg ýrwan . Va-
la ký enghem megh dýczóýtend . en
ees megh dýczóýtóm ewtet .. ha ký
kedeegh megh wtaland . nemtelenek
es mýnden týztesseeghnel kyl leznek
Masod haznalatossaagh . mert az
eghez Conciliom nagy Bwlczwz zer
-zeth ez maý ýnnepre . mýnt Wr-
napýanak ýnnepeere / mýnd veter
-nýere Misere veczernýere . es eeg
-ýeb horakra . Towabbaa neeðed
Sixtus pp megh wýonnan Confir-
-malta : Azerth mýnd ez eellýen
okokbol ýsmeriek hogý tartozýk mýnden kereztýen
ember<...> eressen hýnnýe / ýllenýe
es týztólnýe az edes zýz zýlew Isten
-nek zent Annýat eredethbýnnel
kyl foghantathnýa <..> ew annýanak
meheben . es . mýndden býnneel kil
zýlethný ez výlagra / Senkýnek ke
deegh abba kethseeghe ne leegýen
hogý kýlemben fogantatot es zýle-
-teth vona . mýnd eegýeb ember
tellýes . es ýgaz hazassagbol : býzon
attýatwl anýatwl : De az kóz tórw
-enból . az az . atoknak paranczolattýa-
-ból . es Istený haraghnak vezedelmee
-ból / ewtet az wr Isten mente hatta
es megh tartotta . es nem enghette
belee esný : Annak okaert hamegh
sem kereztelkódót vonaa . meeg sem
karhozot vona . de csak akartta az wr
Istennek mýndenben be tellýeseýtený
mert . wgý mond zent Bernald . hoð
annak . elette zent volt . mýnek elette
zýletet : Azonkeppen az ew zent ffýa es
vetette magaat az tórw en ala''a .-

{162b}

Masod tanwsagwnk lezen Azzoný-
-wnk zýz marianak zepletelen . foganattýa
mellee : Az wr Istennek hatalmas tehec-
-eegheról . Reeghý zent ppthaknak ýelenetek
zerent / kýknek mondasokban ees nýlwan
megh býzonýwltatik / hogý az wr Isten
megh tehette . es ýlleth tenný : hogý az
ew eedes zent zýleýeet eredeth býnneel
kyl teremtetete ez výlagra / Ezth býzo-
ñohok megh týzen keth okokkal . kýk m-
-ýnd az zenth ýrasban leelettethnek az
zýz marianak týztesseegheere / Elssew ooh
terweenben valo býzonsaagh : wgý va-
gýon megh ýrwan Moýses elssew kený-
veenek harmad reezeeben : Wgý monda
Isten az kegýonak . ký adamot es ewat
meg czalaa : ýollehet megh czalaadh
ewtet . de ez leezen az azzonýallat ký
megh tórw az te feýedet : Ez bezeed nem
ertetyk Ewarol mert ewtet meg foýtaa
De azzonýwnk mariarol kýt meg nem
czalhata : EEth wgý mond Origenes doctor
Az zýz maria sem az kegýonak kýzleletý
mýat meg nem czalateek . sem az ew
meerghes lehelletý mýat meg nem fer-
-tezteteek / Megh wgý vagyon meg ýr-
-wan Moýses masod kenýweenek hwzad

reezeben . Týztellýed te atýadat anýadat /
 Azeert nem týztelte vona az ew zenth annýaat wr Isten /
 ha az atokban lelee boczatta vona /:-
 Masod býzonsaagh . ,pptaknak mondasa .
 Elezer Zent Iob kenýweenek harmad
 reezeben . El vezzen wgý mond az nap
 kýben ez vylagra zýlettem . merth
 ýol twdaa hogý býnben fogantatot
 es zýletet vona ez vylagra / Es meg homa
 lýosoggýanak az cýllagok es / ew feness
 eghekben . az az . az zentek / mert ýol
 twdaa azt ees hogý egý zent sem
 zýletet vona ez vylagra býnnel kýl
 Es varýaak az fenesseeghet az az : wr
 Iesust xpústh . es ne lassaak : se az hay-
 -nalnak ew tamadasaat : az az / az zýz
 marianak zýleteeseet / Akarwan ký ýelentený Lýray
 mý-
 -klos doctornak mondasa . zerent . mert
 mýkeppen az fenesseegh es az . hay-
 -nal . el ýzyk az homalýossagot es
 seteethseeghet termeezet zerent Azon-
 keppen . sem az xpús . sem Az zýz maria
 nem twdnak býnth . sem býnes term
 eezethból nem ýewtenek ez vylagra /

{163a}

Towabbaa ýegýzetteteek az zýz marianak
 zepletelen tamadasa : Ezekýel meg tetth
 kapwýan kýn soha ember atal nem ment
 Azonkeppen az zýz maria zepletelen nem
 volth vona . ha twlaydon czak emberý ter-
 -meezetherent fogantatot vona . Ennek
 wtanna zenth Daudid ,pptha az soltaar
 kenýben megh wgý mond : Az the haza-
 -dat wr Isten . zenthseegh ýlletý : Salomó
 eegýk kenýweenek nýolczad reezeeben az
 az ez may Epistolaban wgý mond : az ee-
 -des azzonýwnk marianak kepeebeen wý
 mond . Meegh az meelsseeghek nem
 valanak : az az býnnek veeghetetlen ve
 zeelý . es ýmaran en fogattathwan
 valeek . wr Istennek elól vetth malaz-
 -ttýa mýat . az az hogý sem eredeth
 býnnek tantorodasa . sem halos awagý
 boczanando býnnek rwthsaga az edes
 Istennek zent zýleýeeben nem volth
 vala mýkoron :-
 Harmad okaat vetý Cristus Iesusnak
 zent ewangelioma . Zent Lucacz elssew
 kenýweeben : Mýkoron zent Gabriel
 ýdwezlee mariat . mondwan Idwez
 leegý malazttal tellýes : ha ýol ezwnk
 -be vezýek ez ýgheeknek fundamentó .
 zerent valo meltosagaat . az eedes ziz
 marianak mýnden ellenseegheet meg
 gýezhettýek / Mert hol ot azt mongýa
 Idwez leegý eeth ký veezý mýndden
 ýaýbol : mert ez ýghe . aue . ýaýnal
 kýl valonak magýaraztatýk : Wgý mód
 towabbaa malazttal tellýes : ha koron-
 -keed tellýes volth . haat soha ew benne
 býn nem volt . mert az Istený ma-
 -lazz es az býn eeggýwt nem leheth-
 -nek . Wgý mond towabbaa . Wr va-
 gýon teeveled :/ Ha az zýz maria va
 la mýkoron býnben volt . hat ez nem
 vona ýgaz / mert mýnden koron wr
 Isten ew vele nem volt . ha keddeeg
 koronkeed vele volt / haat soha <...>

semÿ bÿn ewtet nem eerhette Azert
zeegÿwnÿllenek megh vala kÿk
az eedes aldoth zepletelen wr Isten-
nek zenthseeghes zÿlew zÿleÿeere
bÿnth vethnek . es ne lassaak wr Isten
-nek feenlew zeep malazthÿaat kÿw
el az zÿz maria koronkeed tellÿes volt

{163b}

Neegÿed okaat vetÿ : kerezttÿen anÿa
zenth eegÿhaz kÿ soha nem teewólÿógh
-het . kÿ zenthleleknek mÿatta tanoÿta-
tÿk es ÿgazgattatÿk koronkeed mÿndenben
kÿt Romay zentzeek es meg Confirmant
es ÿllenÿ paranczolta mÿnd ez vÿlagon
kÿnek vala kÿ ellene mond ottan atokban esik
Ewtód okaat vetÿ az eeghez tórwen
kenÿw ees : kÿben wgÿ vagÿon megh ÿrwan
vala mÿ dologh zenth lelek mÿath
leezen .. semÿ tórween azt meg nem
banthattÿa . De az zÿz maria kezdeh-
-netnek elette volt valazttathwan zent
lelek mÿat : azert az kóz tórweenre
nem volt kóteles : kÿt wr Isten vetet
Adamnak ffÿaÿra az eredet bÿneert
Towabba soha Atÿa mÿnden hato wr
Isten senkÿnek nem hatta sem engh-
ette hogÿ Isten kózót es ez vÿlagh
kózót kózbe ÿaro lehessen hanem csak
xpusnak / es az zÿz marianak : azerth
ebben ees lattatÿk hogÿ az zÿz maria
kÿwalthkeppen valo tÿztesseeghben volt
koronkeed es vagÿon az wr Istenneel
mÿndden emberÿ nemnek felette :
Hatod okaat veetÿ . czasarÿ tórween
hol oth wgÿ vagÿon megh ÿrwan
Az czasaar awagÿ keral' semÿ czasarÿ /
tórweennek alaÿa nem esÿk Es az czasarÿ
es keralnee azzon . mÿnden tórweenÿ-
ból kÿ veetetót / Azonkeppen . ha mÿn-
den tórwenth vetet ez vÿlagra az wr
Isten embereknek ffÿaÿra / haat sem
ennen maga . sem az ew zÿz zent lea-
-nÿa es annÿa / menÿnek es feldnek
kÿralne azzonÿa / nem tartozÿk az kóz
tórweenre / Erról meeltan ertetÿk As-
werus kÿralnak mondasa . mondwan
Hester keralne azzonnak . Ne feelÿ hester
keralne azzon . nem te eeretted vette-
-teth ez ellÿen tórween / De eegÿebekeert
kózenseegghel / Hól oth . Az asweros kÿ-
-ralÿon ertetÿk az wr Isten . Hesteren
kedeegh Azzonÿwnk zÿz maria /
Heeted okaat vetÿ . ÿrasbely bólczessee-
ghnek tórwenÿe . es ertelme Eth wgÿ
mond pogan Belcz ees hogÿ termeezeth-
nek folÿasa zerent az zÿlewnek es az
zÿlóthnek kózotte : barathsagnak zerelme

{164a}

vagÿon . kÿwel mÿnden ÿoth akar es kÿ
-wan az ew zeretóÿeenek // ha azert terme-
-zethzerent ÿgÿen vagÿon . haat mÿth
aloÿtwnk termeezethnek felette . mÿne-
mew zeretettel zerette xpus Iesus az ew
zent zÿleÿeet . Azth valhattÿok hogÿ
mÿnddennel az az . mÿndenneel feellieb
De mÿndenneel feellÿeb ÿo ez vÿlagon
mÿ adathatÿk teremtet allathnak az
wr Istentÿl . mÿnth bÿntÿl valo meg

tartoztataas . kÿwel zerette az ew zent
 zÿleÿeet / Azth gondolhattÿok ha az
 wr Istennek zent ffÿa Iesus bÿnes a-
 -nÿatwl akarth vona zÿlethnÿ : Reeghen
 annak elette el ÿehetÿt vona ez vÿ-
 -lagra :. De senkÿ / zent Bernald doctor-
 nak mondasa zerent . Sem annak ele-
 tte . Sem annak vtanna . hozÿaa has-
 -onlatos ez vÿlagon nem tamadoth .
 kÿnek okaat csak ennen maga az
 teremteu wr Isten twggÿa :-
 Nÿolczad Reeghÿ poetaknak reghzet
 okoss mondasok ; Elezer wgÿ mond Sedulius
 mester . elssew kenÿweeben / Mÿkeppen
 az heegÿes tÿwÿskes aagh kÿzzÿl az zeep
 gÿenghe rosa kÿ tamad : wgÿan ÿewe
 ewanak nemzeteebÿl az zÿz maria .
 Semÿ nÿnczen kÿ az zÿz zÿleet megh
 rwtoÿcza : mert az ew zÿlette megh
 tarttÿa ew tÿztesseegheet . Alanus
 new mester meg wgÿ mond : Ez az
 tengherÿ zeep Cÿllagh . erek eelethnek
 wta . es ÿdwesseeghnek kapwÿa . Nem
 twd . tÿwÿsketh . mÿnth zeep Rosa vÿrag
 sem bÿnnek rwthsagaat : Kÿkben akar
 -ÿa<at> ertenÿ es magÿaraznÿ az zeplete-
 len zÿz marianak eredethbÿnnel kÿl
 valo foganattÿaat :-
 Kÿlenczed bÿzonsagot vehetÿnk az tÿrÿ
 kÿk ,ptaÿoknak Machwmethnek ees ÿ-
 -rasabol : mÿkeppen Lÿraÿ Miclos doct
 mongÿa : hol ot ezenkeppen vagÿon
 meg ÿrwa . Senkÿ nÿnczen adam-
 nak fiaÿ kÿzÿt / kÿt az pokolbelÿ Satan
 meg nem sebeseÿtet vona : Annak oka
 -erth mÿnth ez vÿlagra zÿletÿk ember
 ottan sÿrnÿa kezd : az meg vereesnek
 okaert : Az Marianal kÿl . es az ÿsee
 az az Iesus ffÿanal kÿl :-
 Tÿzed bÿzonsaaghot vehetÿnk . nagy
 sok kereztÿen zent doctoroknak mon-
 -dasokbol . kÿk<.>nek csak newÿket ees sok

{164b}

El zamlalnÿ : kÿk kÿzzÿl hallÿok mÿth
 mond zent Amborws doctor . Ez az nem-
 -es vezsee zaal : kÿben sem eredeth bÿnnek
 bethkee . Sem boczanando veeteknek boÿ
 tasa nÿnczen / Zent Agoston meg wÿ
 mond / Az zÿz mariarol . wr Istennek
 tÿztÿsseegeerth . Semÿ emlekÿzeteth
 nem teezek . mÿkoron vala mÿnemew
 bÿnrÿl zÿlok . okaat vetÿ . mert ha az
 zÿz maria bÿnes volt vona / Az Isten .
 nem zÿztÿwl . de bÿnestÿwl zÿletet vona
 meelÿ bezeedet csak ÿnÿgen gondolnÿ
 sem kel kereztÿen embernek : Zenth
 Iero^o doctor wgÿ mond : Azth valha-
 -ttÿok hogÿ az zÿz mariaban . mÿnd
 az tellÿes istenÿ malazth volt : ky az
 Cristus iesusban : ha azert az Cristus
 Istennek zent ffÿa eredeth bÿnnel kÿl
 volt . haat az ew zent Annÿa es annal
 kÿl volt . mert az zÿz anÿa az ew
 zent ffÿawal egÿ testh . egÿ tagh
 es eegÿ termeezet . Zent Bernald
 doctor . Az zÿz marianak teste kÿth
 Adamtwl vetth . Adamnak ew bÿneet
 soha nem twtta : ÿnkab vÿzon ellen
 meegh adamnak ees ew bÿne . ez tÿz-

tasagos zyznek myatta boczattateek
megh . es ew myatta erdemlee yd-
-wesseeghet . kyth el veztet vala .:-
Peldawal ees megh byzon-
joythattyo . Wgy olwassok hogyo zent
Brigida es zent Ersebeth azzon meg
kerdettek errol az zyz mariat / es wgy
felelth ewnekik / yollehet atyatwl es
anyatwl vagyo De maga eredet by
-nnel kyl fogantattam / Ellyen czod
aat es olwaswnk rola . Mykoron egy
frater pal . zent damonkoss zerzeteebol
azth predicallanaa hogyo eredet byn-
ben . fogantatot vona : yme wgyan
azon predicallo zeghben lee eseek es
ky mwleek ez vylaghol : Az masod
frater meg azon zerzethbol . mykoron
meg azonkeppen hamyssen predicallot
vona es annak wtanna miseet monda-
-na : megh aldwan az zentseghet . ottan
az zyz maria ky veeve kezeebol es
az frater azt lathwan<.> penitenciara eseek
es myndent vyzza predicalwan . meg
megh adaa ewnekyo az zentseeghes es
mygh eele towabban ellene nem zola .

{165a}

Esmegh torteeneek . hogyo Tholosa new
varasban mykoron eegy czeryo atya . ell
enne predicallot vona : ottan az zyz ma-
-ria kepe hattal fordwla reea . ky meeg
ez may napyglan ees azonkeppen aal .
Az frater kedeegh meg vakwla : De an-
nak vttanna mykoron esmeg mynd-
enth hattra predicallot vona . ottan es-
-meg . megh nyleek zeme / Mykoron
esmegh egy zent damonkos zerzeth
belyo frater . soha nem akarnaa zolgal-
-nyo es yllenyo azzonnwnk marianak
zepletelen foganattyaat / zoroystta meg
egy erdenghesth . es monda ewnekyo
Az erek eelo Istenre paranczolok m
-ongyad meg myth seytez az Istennek
annyarol ha eredeth bynben foganta-
tot awagy nem . Monda ottan az er
-dengh . yaä / yaä / yaä / azoknak kyk
nem yllyo az marianak zepletelen fo-
ganattyanak napyaat . es gonozt mon-
-dnak az Istennek annyarol / Azth h-
alwan az frater . koronkeed yllee an-
nak wtanna : Oh azert zerelmes Cri-
-stusnak es zyz marianak zolgaä sem
-my kethseeghtek ne leegyen az zyz
marianak zepletelen foganattyaban
mert Az wr Istennek . mynt zerel
-mes zolgalo leanyanak es annyan-
-ak ylleth tenny : meg tehette / es tette
hogyo zepletelen meg tartana . kynek
erdemeert es byzonsagaert ayanlyok
lelkwnket testwnkketh eeletwnkketh
es halalwnkath az zyz<...> marianak
es az ew edes zent ffyanak otalma
-ban es malazttyanban kynghegen /
mynekwnk atya ffyw zent lelek
erekwl erekkee . Amen : deo gratias
Ez may epistola olwastatik
zent Thamas Apostolrol . kar
-aczon nap eloth :-
Ez may zenth Epistolaat yrtta megh
Bodoghsagos Zent paal Apostol effesiombe

-lÿeknek ÿrth leweleenek masod reezeben .
Ez epistolának kedeehlen elette . ezenkeppen
emleközÿk . Az wr Isten kÿ kazdagh az
ew zent ÿrgalmassagaban . Az ew nagÿ
zerelmeenek okaert kÿwel mÿnket zerete
mÿkoron meg holtwnk vona bÿnben / ffel
eelezte mÿnket xÿusban . kÿnek malaz-
ttÿa mÿat ÿmaran ÿdwezwlwtetók . Ez w-
tan kówethkózÿk . ez maÿ Epistola /:-

{165b}

IMmaran nem vatt-
-ok vendeeghek es ÿewe-
-veenÿek : De vattok az
zentek kózzól valo palo
-garok // es Istennek ha
-zaban valo lakos legh
-eeny : ffel eppewltethween : Aposto-
-loknak es proffetaknak bÿzon tw-
domanÿoknak fundamentomāt
az felssew zeegh kewhóz Cristus
Iesushoz .: kÿben mÿnden rakoth
Eppewlet .: newekódÿk zenth tem-
-plomma' . wr Istenben : kÿben tÿ
ees ffel eppewllÿetek . wr Istenn-
-ek haÿlokawa : zent lelekben :
ÿmaran zerelmes attÿamffÿaÿ ha ÿol
ezÿnkben veezÿek ez maÿ zent epÿstola-
-ban / az zent Apostolnak zandekaas es
ÿrasaas . nagÿ ÿo ÿdwezeghes tanwsa-
got es eppewletót vehetÿnk belóle . Mert
kÿ ÿelente Cristus<.> Iesusnak zent lelke
mÿnt Ez egheez kereztÿenseeghnek <.>
fondamētomat / es zent hythnek hazna-
-lattÿaas / Es mÿnemew vezedelmes alla-
-pattrol el vont es kÿ hÿwot / awagÿ
mÿnemew teekeelletes eelettre hozoth
az wr Isten ez zent hÿthnek mÿatta
Merth ez vÿlaghÿ bÿnnek halalabol . es
halalnak vezedelmeeból .. Ez vÿlaghÿak
czalardsagaból es czalardsaghnak fogla-
latos kóteleeból . pokolbelÿ erdeghnek
bÿnre valo kÿzleletÿból es testhnek
eektelen gÿenyérÿseeghÿból . teewól
ghew hÿthból . es ÿnkab mÿnden hÿ
tetlensseghból es pogansaghnak : hogÿ
valazÿa vona . az ew neepeenek es az
erdeghnek . awagÿ ez vÿlaghnak ffÿa
kózót / Es towabba kÿ ÿelentÿ mÿre
hÿwot az wr Isten . Mert az erek
eelettre . az bÿnnek halala ellen .. Az
meennÿeÿ dÿczóseeghnek erekseeghere
ez vÿlaghnak czalardsaga ellen . Az ist-
-enÿ zent malazthnak kazdaghsagara az
pokolbelÿ erdeghnek sok keeppen valo kesertetÿ
ellen : mert annak mÿatta sok neepeth .

{166a}

vezth el . es vÿzen az erek karhozattra
az az . ez vÿlaghÿ pompasaghnak es kaz-
daghsaghnak mÿatta . Towabbaa hozoth .
az ÿgaz hÿttre . es az bÿzon ÿstennek ÿs
-meretÿre : hytetlen teewelgheesnek elle-
-nee : Zenth malazthnak leelkósseeghere
az vezedelmes eredethbÿnnek ellene
Es az ÿgaz Istenÿ törweennek paran-
-czolattÿara : Annak okaerth mongÿa .
Atÿamffÿaÿ . ÿmaran nem vendeeghek
es ÿeweweenÿek vattok olÿ mÿnt azt mon-
-danaa mert ÿmaran eeggÿesÿltetek

az aldot xpus Iesussal : ýmaran meg
 eelettetek . az ew zent halalawal . ýma-
 -ran ffel tamattatok az ew ffel tamada-
 -sawal .. ýmaran el vattok temetteth-
 -ween býnnek es ez vylaghnak . az ew
 wý eeleteenek dýczóseegheenek mýatta
 Ezenról emlekózyk Romayaknak ýrth
 leweleenek Nyolczad reezeben . Az mý
 lelkwnk eel az ew meg ýgazoýtasan-
 -ak mýatta : Mert ha az lelek . az az
 Wr Isten . es az zent lelek ký Iesusth
 ffel tamasztotta hallottaýbol . ýmaran
 týbennetek lakozýk az zent hýthnek
 mýatta / Azon lelek ffel tamasztýa
 az tý halando testeteketh ees / az ew
 benne lakozo leleknek mýatta /
 Azert nagy segheedseeghet adot atýa
 mýndenhato wr Isten embereknek
 az erek ýdweseeeghre / annaal ees
 nagyobbat az ew zent ffýaat hozýank
 boczathwan / Annal ees nagyobath
 latandowa teeween . De annaal es
 nagyobbat halandowaa teeween mý
 erettwnk / Erról emlekózyk zent dd
 ,ptha az zoltar kenýnek Negýwen
 eeggýed reezeben . mondwan / Az meel-
 -sseegh le vonýaa az meelsseeghet . az-
 -az . A' mý nyawalýassagwnknak meel-
 -sseeghes vezedelmere . le vonýaa . az wr
 Istennek meelsseeghes ýrgalmassagaat
 Azert mongýa az zent apostol ýmaran
 ýdwezwlteetók Istennek zent malasztýa
 -mýat . az ýgaz hýteerth ký Kristus Ie
 -susban vagýon / Ez azert az nemes
 ýdweseeeghnek fundamentoma : kýról
 mýnd az reghý zent ,pthaak ,ppthalta-
 -nak . mýnd az zent Apostolok predical
 -lottanak . Erról mongýa Ezen zent pal
 korintombelyeknek yrth elssew lewele
 nek harmad reezeben / Enneel eegý
 -eb fundamentomot senký nem vethet

{166b}

ký az Kristus Iesus . Wgý mond towabbaa
 ha enneel eegýebeth . meegh az mennýeý
 angýal predicallana ees . atokba leegýen /
 Azerth mongýa az zent Epistolaban ragazko
 ggýatok az felssew zeegh kewhóz : az az . a'
 Kristus Iesushoz :. Mert ha ký az aldot wr
 Iesusban Býzyk . es lakozýk : ne feenllyen
 hogý annak haza semý zeel veez mýat
 el omollýon : mýert eress<.> kew zýklan
 rakattatot az Cristuson . Hazý výtteez le
 gheeneý kedeegh mondathnak : kýk mýnd
 zent zerzethnek eresseegheeben výtzezkód-
 -nek es twlaydon csak wr Istennek
 zolgalwan . kýk anneewal meltobbak
 wr Istennek zent orzagara . mýneewel
 zerelmesben . týztabban es aýoýtatosban
 zolgallýaak ew zent Istenseegheet : kýk
 nek ýmaran semý ýozagok . semý .
 erekseeghek es semý reezek nýnczen
 ez vylaghnban . De varýaak wr Isten .
 -tewl csak lelkóknek ýdweseeegheet
 es az erekkee valo dýczóseeghet ań
 <Ez maý zent Ewa^m olwastatik
 karacson eellýen / Awagý azzo-
 -nýwnk zýleteese Napýan>
 Ez may ewa^m olwastatik hos-
 -weethnak oktawáyan .

Ez dŷczóseeghes zenth Thamas apos-
 -tolnak kedeegh zent eeleteeth nagŷob
 aŷoŷtatossaghnak okaerth lassok megh
 rŷwŷdeden . kŷwel mŷnd ew zenthsee
 gheenek teegŷŷnk tŷztesseeghet . mŷnd
 mŷ bŷneŷnknek boczanattŷara foghass-
 wnk zoolzolat mŷ halalwnknak ŷdeŷn
 Wgŷ olwasstatŷk zenteknek ew
 eeletekben . Mŷkoron ez vŷlaghnak aldot
 wra es megh valtoŷa Iesus xpus hall
 -ottaybol f fel tamadot vona . Ez zent tha-
 -mas nagŷ bŷzonsaggal hŷttel es pelda-
 -zattal feerkózeek az f fel tamadasnak
 ŷgassagos ŷsmeretŷre : Merth kŷlembben
 nem hŷwee / hanem elezer ŷllethnŷ
 akara wrwnknak sebeŷt : hogŷ megh
 twdnaa ha ŷgaz vona . testhnek es lelek-
 -nek f fel tamadasa ; Es mŷkoron megh
 ŷsmertte vona . Ottan tellŷes zŷwel lee
 lekkal . es mŷndden hŷthnek batorssa-
 gawal vallasth teen Idwezeŷtenknek .

{167a}

Bŷzon Istenseegheeról es embersseegheról
 mondwan . En wram es en istenem /
 Erról wgŷ mond bodoghsagos zent gergel
 doctor . zenth Thamasnak ew kethseeghes
 : vota nagŷobbat haznalh a' mŷ hŷtw-
 -nkre honnem mŷnt zent peternek
 hamar valo hŷtŷ / mert mŷkoron
 ŷlleteesnek mŷatta xpusnak zent se-
 -beŷt / ŷwta az zent hŷttre . a' mŷ zŷw/-
 -nkból kŷ zaggata mŷnden ketólkó
 -deesnek sebeŷth es hŷtetlenseegheet
 Mŷkoron Azerth zent Thamas apos-
 -tol . zent leleknek veeteleenek wtan-
 na . lakozneek Cesareaban . es predi-
 -callana : Nekŷ ŷeleneek wrwnk Ie
 sus es monda / ŷme az ŷndŷaŷ kŷral
 Gondosorus kŷldette eede egŷ tŷztar
 -toŷaat Abanesth . hogŷ ewnekŷ ŷo<ŷ>
 bewlcz alcz mestert keressen . kŷ kera
 lŷ palotaat twggŷon alkothnŷ . ŷewel
 azert . es hozŷaa kŷldlek en teeghedet
 es otalmad leezen en oth teeneked
 Es mŷkoron az ŷndŷaŷakat megh for
 -doŷtandod : en hozŷam ŷewz martŷrō-
 sagnak palmaŷaban / Felele zenth
 Thomas . En wram vagŷ es en iste-
 -nem . En kedeegh te zolgaad . leegŷen
 az te zenth akaratod / Eleŷben mee-
 -ne azert zenth thamas az tŷztartanak
 es monda wr Isten ewnekŷ . Ez fe-
 -lette ŷo mester / ez az kŷt the kerez /
 Mŷkoron azert meenneenek . ŷwta
 nak egŷ varasban . hol oth az kŷral
 meenŷekzót zolgaltat vala ew lee-
 -anŷanak . es megh kéaltatta vala hoŷ
 mŷndden . ember . mŷnd lakos . mŷnd
 ŷeweweeŷ ŷelen lenne az meenŷek
 -zóben / Es mŷkoron . az zent Apostol . az tŷz
 -tartowal . wgŷ mŷnd venddeghók be mee
 -ntenek vona . eegŷ sydó sŷpos lean mŷn
 -den vendeeghót kŷlemb kŷlemb vŷgassag
 gal tŷzstel vala ; Lathwan azert az lean
 az zent apostolth hogŷ sem ennek . sem
 ŷnneek . de csak az mennŷeknek orzaga
 -ra fyggheztette vona az ew zemeŷt . ottan
 meg ŷsmeree hogŷ sŷdo vona . es kezde
 elette sŷdo nŷelwen eeneklenŷ . hogŷ egŷ

vona az Isten kÿ menÿnek es feldet terem-
-tette vona . es <teremte> tengherth / Mÿkorõ
az poharnok azt latta vona hogÿ sem
eenneek sem ÿnneek . meg bozzwlaa . es

{167b}

ottan az zent Apostolt Arczwl ÿtee : kÿnek
monda zent Thamas apostol . ÿob teeneked
hogÿ ÿewendõre boczanat adasseek teene
-ked ezeerth az wr Istentewl . es eeth el
mwlando keen . Azeert en eennen add-
-ÿglan ffel nem kelek / mÿgh nem az keez .
kÿ enghem arczwl ÿtee az eebektÿwl eede
hozattasseek ; Mÿkoron azert az poharnok
vÿz mereÿtenÿ menth vona . egÿ orozlan
eleÿbe kele es megh zaggataa ewtet .. es
egÿ fekete <egÿ> bestÿe el zakaztaa dereka-
tÿwl az ÿob karÿaat . es az vendeeghseeg
nek helÿeere vÿwee / Azt lathwan el
ameelkodianak raytta es meg mondaak
az kÿralnak . Es keeree az kÿral . zenth
Tamas apostolt hogÿ meg aldanaa az
ew leanÿaat es az vew legheent .. Es
meg aldaa ewket . Annak wtanna
mÿkoron agÿas hazokban el alwttanak
vona mÿnd ketten ÿgÿenlew almat
lataanak : wgÿ mÿnt egÿ zeep õtõzet
belÿ kÿral ewket meg õlelghethnee .
mondwan az en apostolom aldot meg
tÿteketh hogÿ az erek eeletthben reezetek
leegÿen / Annak wtanna hozÿaaÿok
meene az zent apostol es monda / Az .
en meennÿeÿ kÿral'om ez maÿ napon
tÿnektek ÿelent es enghem eede hozot
hogÿ az en aldomasom tÿnektek haznal-
lÿon / Azert mÿnddennek elette tarcz-
atok zepletelen tÿztassagot mÿnd ketten
kÿ az meennÿeÿ zent angÿaloknak hw-
-ga . mÿndden ÿonak bÿrodalma . es
az erek eremnek bartorssaga . Azt meg
mondwan ottan keth angÿalok ÿewee
nek oda . mondwan mÿ vagÿwnk
Istennek angÿalÿ . tÿ õltalmatokra zerez
-tethween . Ha azert az zent Apostolnak
tanwsagaat meg tartangÿatok / mÿ ees
mÿnden ÿo teetemeenteketh . ffel vÿzÿek
wr Istennek eleÿben / Annak vtanna
az zÿz lean pelagyÿa zerzetessee leen .
es nem sok ÿdõ wtan martÿromsa-
got zenwede / Az ew wra kedeegh
Dienes . pÿspekkee zentelteteek azon va
-rasba .:-
Annak Wtanna . meeneenek be ÿn-
-dÿaban az . kÿralhoz . es zent thamas a-
-postol meeg bezeellee az kÿral elõt mÿ-
nemew kÿralÿ palotaat twdna raknÿ
Es azt halwan az kÿral . nagÿ zamtalan
kenczeet ada nekÿ . es ennen maga .
mas orzaghban meene azon kezben //

{168a}

Ennen hazool . Zent thamas az keenczeth
mÿnd zeghenÿeknek oztogataa . es keth
eztendeegh . mÿgh az kÿral kyÿl ÿara .
mÿnd az orzagot megh fordoÿtaa . predica
-cioÿawal . es kylemb kÿlemb czoda teetellel
Mÿkoron az kÿral haza ÿewth vona es
megh twtta vona az dolgot : Mÿnd az
dolgossal . zent thamasth . az temleczbe vett
-etee . hogÿ meg nÿwzhathnaa es meg ee-

-ghettethnee . Azonkezbe Az kÿralnak attÿaff-
-ÿa Gad hala megh . Es neegÿed napon
mÿkoron el temettethneek . tamada ffel es
monda az kÿralnak . Attÿamffÿa . Ez ember
kÿt meg akarz nÿwzathnÿ Az meenÿ
-belÿ wr istennek zerelmes barattÿa Es
enghemet paradÿczomba vÿnek . Es naÿ
mondhatathlan zeepseeghew palotat mw-
tatanak ennekem otth . mondwan . Ez az
nemes kÿralÿ palota kÿt thamas az the
atÿadffÿyanak rakot // De mÿert az the atÿad
-ffÿa meeltatlannaa . tette ennenmagaat
ew bÿradolmara : ha azert akarz enbenne
lakoznÿ keeryek wr Istenth . hogÿ ffel ta-
mazzon es meg vehessed aaron az the a-
-tÿadffÿyatwl / Azth halwan az kÿral ottâ
mÿnd ketten az temleczhez fwtamanak .
es labahoz esween boczanatot keereenek
kÿknek monda . Sok ÿoot tett tÿweletok
az wr Isten hogÿ az ew meennÿeÿ tÿt
-kÿat tÿnektek meg ÿelentette / Hÿggÿetek
azert az aldot wr Iesusban es xÿusban . Es
kereztelkôggÿetek megh . hogÿ menÿorzagh-
-ban mehessetek / Az wtan egÿ honappal
Az zent apostol paranczolaat hogÿ az egheet
tartomanban Vala hol korok es beteghek
volnanak mÿnd egÿbe gÿeÿteneek / Es
erettek ÿmadot vona : mondwan Amen .
Ottan nagÿ ffenesseeg zalla reaok menÿ-
-ból . es mÿnd meg vÿgazanak . Es mÿnd-
-nÿaÿan nagÿ halaat adanak azon wr Ist
-ennek es az zent Apostolnak : Es azonnal
kÿlencz ezer emberek kereztelkôdeenek meg
germekneel kÿl es azzonÿallathnal kÿl
Es annak wtanna meg tanoÿtaa ewket
zent haromsaghnak hÿtÿre . Es lelkÿ ÿozag
teeterre / mÿkeppen magokat meg otalmaz-
naak az halalos bÿnektwl . Es mÿnemew
eeggyesseeghben . es zent zeretethben eel-
-neenek : Es megh aldwan ott ewketh
Meene az felssew Indÿaban be : Es mÿ
-koron ott es predicallanaa az wr Isten
-nek zent ÿgheeÿeet . nagÿ sok czodakath
ees teezen vala ; Mÿkeppen Aranzaÿw
zent Ianos ÿrÿa / oth lakoznak vala az

{168b}

Harom Zent Kÿralÿok . kÿk Xÿusth ÿettek
vala ÿmadnÿ : es megh aÿandekoznÿ . Aran-
-nÿal kenettel es temÿennel . Mikoron
azerth az templomban bel ment vona la-
taa . az falon . haat Egÿ kereztet ÿrtak . es
mellette egÿ Cÿllagot . es egÿ germeket ew
annÿanak óleben / Mÿkoron meg twtta
vona mÿ dologh leegÿen Nagÿ eremben
leen / Es kezde predicallanÿ Es meg mon-
-daa . hogÿ az germeknek / kÿ akkoron zÿle
-teth vona . apostola vona . Es nagÿ zeep
predicaciot teen az ew istenseegheról . es
mÿkeppen es mÿ okaert nemeert halalt
zenwedet vona . es harmad napon ffel
tamadot vona es menÿbe ment vona .
Es az zent lelket el boczatta vona . Es ew-
-keet mÿnd ez vÿlagon predicallana kÿlde
-tte vona hog vala kÿ hÿnnee es megh
kereztelkôdneek : kethseeghnel kÿ ÿdwezÿl
-ne . Azt halwan Az harom zent kÿralok
ffel veeveek az zent hytet . mÿnd hozÿa'ok
tartozokkal . es az balwanÿokat mÿnd el
tôreek . es zent egÿhazakat rakanak he-

-lyette . Oth zent thamas papokat es p̄ys
-pekeket teen . Es meg aldwan ewket . mee
nee be az belsseg yndyaban / M̄ykoron
oth ees predicalotta vona / az zent h̄ytet
es ez v̄ylaghnak haznalatlan votaat .
M̄ygdonna azzon . karrisius felesseeghe k̄y
az k̄yralnak rokona . ottan hamar h̄yn
wrwnk Iesusban . es meg wtaalaa ew
wranak tarssassagaat . Es hoz̄yaa k̄ydeek
az keralnee azzont . hoḡy esmes el hāy
-tanaa az h̄ytt̄r̄ol : M̄ygdonia kedeegh
az keral felesseegheet az zent h̄ytt̄re hāy
-taa . es meg wtaalaa az k̄yralnak tar-
ssassagaat . Azon az k̄yral meg haragh-
-week . es meg fogathwan az zent apos-
-tolth paranczola nek̄y . az ew felesseegh̄yt
ew wrokhoz yntenee menn̄y . k̄ynek
monda zent thamas : Ha ym the k̄yral
leween nem akarz fertelmes . zolgalatoth .
m̄ynewel ynkab az menȳbel̄y hatalmas
wt Isten . zepletelen zolgalatokat es zolga-
-latokat zereth . Azon meg haraghweek
az k̄yral .. Es t̄yzes vasakat es az zent ap-
-ostolth . mezeytelen labban kezdee rāyta yar-
-tathn̄y Hol eḡy kwth ffew fakada ffel .
es ottan meg otaa . Annak wtanna
Eḡy t̄yzes kemenczeben vettete / es masod
napon . eghesen k̄y yewe ew belolee //

{169a}

Annak Wtanna kezereyt̄et̄yk vala hoḡy
Balwanth ymadna . Ew keedeegh paranczo-
-la az erdeghnek hoḡy m̄ynt terdere esneek .
ottan az Balwant el ternee : M̄ynt azert
le terbokodet vona . monda . yme ymadom
de nem az erdeghet . yme ymadom de
nem az balwant . yme ymadom De az
en eedes wram Iesusth xp̄usth . Ottan az
Balwan m̄ynt eeḡy laagy cera el olvada .
Ottan azert m̄ynd az Balwannak pap̄y
ordōytasth teenek : Es az pap̄y feyedelem
zent tamas apostol atal verree : Es azonke
-ppen mat̄yrommaa zentelee ewtet az wr
Isten . Es azt lathwan m̄ynd az k̄yral . es
m̄ynd az k̄yralnak rokona karrisius
onnan el fwtanak . Es az zent Apostolt
az h̄yw kereztt̄yenek t̄yztessesegghel el tem-
-eteek ;-
ymaran holta wtan m̄ynemew melto-
-saggal megh t̄yzteseyt̄ette ewteth az wr
Isten hall̄yok megh . wḡy olwassok ew-
rola hoḡy m̄ykoron yrnanak keth zaaz
harm̄ynz eztendoben : Alexander czazaar
Az syriabelieknek kerelmesekre . hozaa z̄et
Thamas apostolnak testeeth . Edissa new va-
-rasban . hol oth az ew zent erdemeenek
m̄yatta . Sem Sydo . Sem Erethnek . Sem
pogan . nem eelhet .. hanem awagy k̄y
kel onnan fwthn̄y : Awagy meg kel
haln̄y . Awagy megh kel fordwln̄y ez
h̄ytt̄re . Esmegh eell̄yen dolgot olwas-
wnk ez zenthnek czodalatos erdemes vol-
-tarol . Azon Eztendoben . m̄ykoron xp̄us-
nak ffel tamadatt̄ya es menȳben mene-
-t̄ynek wtanna . yrnanak Ezer . es zaaz
hwzon három eztendoben . Neegyed Ca-
-lixus Wr papanak ydeyn : Es papassa-
ganak negyed eztendeiben : yewe . Az
belsseg yndyay Ianos patriarcha . Rom-
-aban wr papahoz . Es ez d̄yczoseeghes

zenth Thamas Apostolrol eellÿen czo-
-dalatos Istenÿ zent dolgot bezelle . m-
-ÿndeneknek hallasaara . mondwan
Egÿ varas vagÿon ÿndÿaban kÿnek
Hwlna newe . kÿben Istennek enghe-
-delmeeból en feÿedelem vagÿon : kÿ
-nek nagÿsaga annee hogÿ kerekseeghe
es zelesseeghe neegÿ napÿ ÿaro feldet
tarth .. kÿnek ew kewfalÿnak zele
-sseeghe es temerdekseeghe hogÿ keth Ro-
-maÿ zekeer egÿmas mellet raÿtta el
mehethnee . Es magassaga wgÿnak : lattatik
hogÿ az Romaÿ tornÿokat ffel ernee

{169b}

Es az egheez varasth egÿ paranczombelÿ
folÿo vÿz follÿa atal kÿnek ffÿson ne-
-wee . kÿ nagÿ dragalatos kóweket haÿt
kÿ paranczomból . kÿkkel az ÿndÿaÿ or-
-zaagh nagÿ kazdagh .. Es az varasban
sem pogan Sem erethnek / sem hÿtet-
len nem lakhatik . De mÿnd az egheez
orzaghban nagÿ hÿwseeghes kereztÿen
neepék lakoznak . Az varasnak azert
kÿwle vagÿon egÿ heegÿ zakadaas . kÿt
nagÿ bewseeghes vÿz folÿ kerÿl . Oth
az heegÿen vagÿon . Dÿczóseghes zent
Thamas apostolnak egÿhaza nagÿ draga
kówekból rakathwan : kÿben az nagÿ
oltaron vagÿon egÿ zeep ezÿstból zer-
zeth zekreen . es elótte egÿ aranÿ lam-
-pas balsamomal tellÿes . kÿ eztendórol
ezettendóre meg nem alÿzÿk . Oth az
zekreenben vagÿon zent Tamasnak zÿt
testhe ffeen alwan . ollÿan eeppen egh-
ezzen . mÿnt ha ezen napon tetteek
vona oda . mÿndden herwadatossagh-
-nal kÿl / De senkÿ eztendeegh oda nÿ
mehet .. hanem mÿkoron az ew zent
ÿnnepe napÿa el ÿew . akoron az
vÿz el fogÿ ew kerÿle . nÿolczad napp-
-al elette es wtanna / Es mÿnd egÿ
hoswethnapÿara hozÿaa kezÿlween
nagÿ Istenÿ tÿztesseeghel es feelelemel
Az varasbelÿ patriarcha . erzekekkel
pÿspekekkel es papokkal . mÿnddennek
elette be mennek es ew wtannok .
zamtalan sok neppeek : Es mÿkoron
nagÿ tÿztesseeghel az zent Misseeth
megh mongÿaak : es Comunalnÿ
valo zenthseeghet zentelnek . Annak
wtanna Az zent Apostolnak testeet
kÿ vezÿk az zekrenból es egÿ pÿspekÿ
Aranÿas zekben helheztetÿk az nagÿ
oltaar elót . Es egÿ nagÿ aranÿas pa-
tenan . awagÿ talnÿeeron az Communi-
-calo zenthseeghet eleÿben vÿzÿk .. es mÿ-
-kent nagÿ heethben soktak teennÿ : egÿ-
mas wtan . mÿndden ember eleÿben
ÿarÿl nagÿ aÿoÿtatossaggal es ÿste-
-nÿ feelelemel . es mÿndenÿknek ne-
kÿ aggÿa az zenthseeghet . mÿnt ha
eelnee / ha kÿ kedeegh tÿzta gÿonast
nem tett vona . awagÿ pogan vona .
awagÿ hÿtetlen . es erethnek vona .

{170a}

Awagÿ ottan megh kel az ew gonossa-
gaat ÿelentenÿ . Awagÿ . meg kel ter-
-nÿ . Awagÿ ottan meg kel halnÿ .

Ellÿen czoda dolgokat lathwan . koron-
 -keed sok poganok ternek ez zent hÿttre
 Annak wtanna . az zent apostolnak
 ew zent testeet esmegh az aranÿas
 Ezÿsth zekrenben helhetÿk nagÿ tÿztess
 -eegghel . es nagÿ halaat adwan az
 wr Istennek es az zent apostolnak eell-
 -ÿen Istenÿ dolgokrol . nagÿ eremmel
 kÿ mÿnd hazahoz meegÿen .. Annak
 wtanna az vÿz esmeg ottan kerÿl
 vezÿ az heegÿet . es senkÿ eztendeegh
 oda nem mehet : Eellÿen czoda dol-
 gokat bezeellween az ÿndÿaÿ patriar-
 -cha . ottan mÿnd wr papa . mÿnd
 kÿt hallÿaak vala . nagÿ halaat ada-
 -nak raytta wr Istennek es az zenth
 apostolnak . Azert mÿnd ez eellÿen .
 meltosagokbol ÿsmerhettÿek mÿnem
 -ew erdemes legÿen bodoghsagos zÿt
 tamas apostol : mÿnd mennÿen . mÿd
 felden . kÿnek esedÿzese es erdeme
 mÿyat engheggÿen mÿnekÿnk ees
 az wr Isten malasztot es erek eletet /
 Amen /
 Zent Lucia azzonrol
 kÿnek epistolaia es ew^{m a}
 wgÿan vagÿon mÿnt zent
 Borbala azzon Napÿan
 DE az ew zent eeletÿt lasso meg
 lelky aÿoÿtatossaghnak es tanwsagh-
 -nak okaerth : Zent Lucia Azzon
 tamada Sÿracusana new varasbol .
 Nemzete zerent Nemes vala . testeeben
 zepletelen zÿz . <lelkeeben> zÿneeben zeep
 lelkeeben Annal zeep . zent hÿthnek
 mÿatta . mÿnth Cristusnak Iesusnak
 zerelmes ÿegÿese . Halwan azerth
 zÿz zent Lucia azzon . zÿz zent Agata
 azzonnak hÿreet : meene az ew kopor-
 -sso<.>ahoz ew annÿawal . ewtÿ
 -cÿa vala newe . kÿ ÿmaran neegÿ
 eztendÿtÿl foghwa weer korssagot zen
 -wed vala : tÿrteeneek hogÿ az miseen
 olwasnaak az ewangeliomot . mÿkeapp
 -en Iesus azzonÿallatot meg vÿgaz
 -totta vala . veer folÿasbol . Monda .
 ottan lucÿa . ew annÿanak hÿzed ee
 Azth . kÿt az ewangeliom mond .?

{170b}

Hÿggÿed azt ees hogÿ Agatha . azon xÿussal
 lakozÿk mennÿeknek orzagaban . kÿnek ew
 zent neweerth zenwedet : Es azon hÿttel ÿl-
 lessed az ew koporssoÿaat es ottan meg
 vÿgazol / Mÿkoron azert ÿmathkoznak
 zent lucia el zwnnÿada : Es lataa zent
 Agothaat az zent Angÿalok kÿzÿt nagÿ g-
 -ÿenÿes rwhaban mondwan ewnekÿ : ÿo
 hwgom zÿz lucia xÿusnak aÿoÿtatos leaÿa
 mÿt keerz entÿlem . kÿt tennen magad
 ees meg adhatz az . te zÿlednek : kÿ ÿmaran
 az te hÿtednek mÿatta . meg vÿgazot . Es
 mÿkeppen en mÿattam az Chartogonak
 varasa . ffel magasztot . xÿustÿl . Azon-
 keppen . te mÿattad Sÿracusanak varasa
 ees meg ekesÿltetÿk te mÿattad . Mÿko
 ron ffel ebredet vona .. monda ew zÿle-
 -ÿeenek / zeretew zÿlem . ÿmaran ÿme
 megh vÿgaztaal . Azerth arra keerlek
 kÿ teghed meg vÿgastot / hogÿ ennen to-

-wa ennekem ýegýesth ne newezghess .
 De vala mýt ennekem az ýegý rwha-
 -erth akara vola adnod . zeeghenýeknek
 ozýad : Monda . ewneký az ew zýleýe
 ffed be elezer en zemeýemet es annak
 wtanna vala mýnt teeneked lattatýk
 wgý czelekóggýeel : Monda lucia . Nem
 wgý zýlem / Mert vala mýt holtod
 wtan atz . azert adod hogý veled el
 nem výheted : Add azert addýg az Cris-
 -tusnak mýgh eelz . es eerdemed lezen be-
 -lólee . Mýkron hazokhoz mentenek vona .
 mýnden erekseegheket el arwlak es
 zeghenýeknek oztogataak .. Azth halwan
 az ew ýegýese . ottan pascasius feýede-
 -lem eleebe vonýa zent lucýat . Es be va-
 dolaa hogý kereztýennee leet vona . Es
 kezenseeghes tórwennek kýwle eelne /
 Pascasius azert paranczola neký hogý az
 balwan Isteneknek aldozneek : Monda
 ottan neký Lucýa . Istennek kellemetes
 aldozat az . zeghenýeket latogathný es se
 gheellený De mýeert ýmaran nýnczen mýt
 towabbaa ewnekik adneek . Ennen ma-
 gamat .. Cristus Iesusnak adom es aldozom .
 Monda ewneký Pascasius . Ez eellýe-
 -neketh az the bolond kereztýen tarssýdnak
 bezeellýed : De az feýedelmeknek paran-
 czolattýok zerent azt akarom hogý aldoz-
 zaal . felele Lucýa . te az te feýedelmyd

{171a}

-nek paranczolatýt tartod . En kedeegh
 az en Istenemet feelem týztelem es zent
 paranczolatýt tartom . Es semýbe nem a-
 -karom megh bantanom . The azert teed
 azt mý teeneked lattatýk . En ees azth
 teezem mý ennekem haznalatosnak latt-
 -atýk . Azt halwan Pastasius . mýnt eý
 el ýaro folýo wgý zolas : Lucýa felele
 En sem testemet . sem elmeemet . semý
 gonossaggal meg nem ferteztettem . Pas-
 casius monda : kýczodaak testnek es el
 -meenek megh fórtóztetý . Felele Lucýa
 Elmeenek megh fórtóztetý tý vattok /
 kyk azt tanaczollýatok hogý az ýgaz
 lelkek el haggýaak ew teremteýeket
 Zent palnak mondasa zerent . Megh
 fórtóztetýt az ýo eeletet . gonoz bezee-
 -dek : Testnek kedeegh megh fórtóztetý
 testý gýeéerwseeghek es býnek . Mon
 -da Pastasius : megh zennek az bezeedek
 mýkron az keenra ýwtandwnk / felele
 Lucýa az wr Istennek ýgheý meg nem
 zenhethnek .. Monda neký haat te isten
 vagý . felele Lucýa : Istennek zolgalo
 leanýa vagýok . kýról ýrwan wagýon
 <hogý> kýk Istennek zolgaý . Isten zool ký
 ew belólók . Pastasius monda : haat te
 benned zent lelek lakozýk ? Lucýa felele
 kýk týztan eelnek . zenthleleknek tem-
 -plomý azok . mýkeent zent apostol mon-
 -gýa / Ottan monda pastasius : En teegh-
 -edet az bordeelban výtetlek hogý ott te
 zýzesseeghedet el haggýad . es az zenth
 lelket el vezessed . Lucýa felele . Az
 testh meg nem ferteztetýk . hanem csak
 az elmeenek akarattýabol / Azeert ha
 enghemet en akaratomnal kýl megh
 tórendez : azzal az en koronam kettózte

-tÿk / Az en akaratomat kedeegh soha ne
alohad hogÿ az te kÿwansagodra haÿ-
-tanam / Hogÿ ezeket mondotta vona .
kezdee Pastasius zent Lucÿat az bordel-
ba vonÿathnÿ . kÿt zent lelek olÿ ÿgh-
-en meg nehezeÿte hogÿ semÿkeppen az
herról el nem ÿndoÿthataak / Azth lat-
-wan mÿnd kezeÿt labajÿt meg kótózeek
es ezer embert kezereÿteenek vonnÿ
de meeg azok sem ÿndoÿthataak el
az herról / Azokhoz ragaztanak ewthw-
-en ÿga barmot / De azok <...> sem tehe-
teenek ÿndoÿtasth zent zÿzen . Ottan
monda pastasius ewnekÿ . Mÿnemew .

{171b}

Erdeghseegh ez hogÿ egÿ gÿenghe leant
ezer ember meg nem ÿndoÿthat : Lucia
felele Ez nem erdeghseegh de az aldot
Cristus Iesusnak . zenthseeges czelekódeese
Azeert ha meeg ezekhez tÿz ezerth ra-
gaztanaal ees . meg sem tehethneel en-
-nekem semÿt / Monda esmeg ewneki
ha azert ez Istennek templomanak se-
-mÿt nem tehetz . terÿ kÿ az hÿtetlensee-
ghból ha kedeegh nem akarz . meenÿ el
dolgodra .. Azt halwan pastasius dÿhess-
eegre ÿndwltateek es paranczola hogÿ
azon allo helyeeben megh eeghethneek .
Es hagÿaa hogÿ fenÿew zwokkal . es
olwaztot olajÿal agÿon enteneek .
hogÿ hamarab az tÿz meg emeeztenee
Monda lucÿa / En az en eedes wram
Iesusnak . zent malazthÿaat keerttem . hoÿ
ez tÿz ennekem semÿt ne arthasson /
az hÿw kereztyeneknek eremekre . Es
az en martÿromsagomnak be tellÿeseÿ-
-teeseere ; Lathwan azert pastasiusnak
zolgaÿ es barátÿ . hogÿ ollÿan nagÿ
banathaban vona : reea rohananak es
torkaban ÿteek az fenes terth . De maga
meegh ees nem veztee el zolasaath .
mÿglen ew zent ÿmaczagaat el nem
veegheznee az wr Istenhez : Es annak
wtanna nagÿ edes tanwsagot theen
ez zent hÿttról . hogÿ halalÿgh megh
maradnanak ewbenne . az erek dÿczó-
seeghnek veeteleerth Annak vtanna
monda . ÿme hÿrdetek anÿazent egÿ-
haznak wÿ bekeseeghet / mert ez maÿ
napon . Maximianus czasaar halwa
fekzÿk . Es dÿoclecianosth az Romajak
zankÿ veeteek : Azonkezben . az hÿr
mondok el ÿwthwan . pastasiusth
megh fogaak es foghwa vÿveek
Romanaban . Es be vadolwan az ew
kegÿetlenseegheert : es feeÿeet veeveek
Annak vtanna Zent Lucÿa papot
hÿwata es gÿonaszak wtanna . zent
seeghet veen hozÿa : Es mÿnd ennen
magaat . mÿnd anÿa zent egÿhazat Cri-
-stusnak zent markaban aÿanlwan . Es
mÿkoron az hÿw kereztyenek mondo-
-ttaak vona . Amen . Az ew zent lel-
-keet kÿ boczataa : Es azon helyen tem-
etteteek el . Azon ÿdóben mÿkoron ÿr-
-nanak . harom zaaz tÿz eztendóben .
Cristusnak menÿbe menetÿ wtan //

{172a}

Zent Isthwan protho-
 martýrnak Napýarol :
 valo Epistola
 Ez maý zent Epistolaat ýrtta meg zent
 Lucacz : apostolok ýarasarol valo kenýnek
 heeted reezeeben : kýnek elette emlekózik
 arrol mýkeppen . ýdwezeytenknek mený-
 -be menetý wtan . wr Istennek zent ý-
 gheýe zaporodýk <valde> vala predicalwan
 es sokaswlnak vala felette az hýweknek
 zamok Ierwsalembe . Es az papok kózzól
 ees sokan enghednek vala az zent hýth-
 -nek . Ennek wtanna kówethkózyk ez maý
 zent Epistola
 AZ ýdókben . Isth
 wan tellyes ist-
 -ennek malazt
 -ýawal es eresse
 -gghel . teezen va
 -la nagy ýegýek
 -eth es czodakat
 az neep kózót / Thamadanak aze-
 -rth nekik az sýnagogabol : kýk
 newzettethnek vala zabadosokn-
 -ak Cýrenenbelýeknek : es alexan-
 -driabelýeknek ; Es kýk mýnd Cili
 -ciabol es Asýabol valanak . disp
 -utalwan Istwannal : Es nem a-
 lhathnak vala ellene az bólcze-
 -sseeghnek es leeleknek ký ewbeló-
 -le ký zool vala : mondwan .. Thý
 mýndenkoron kemeen nyakw-
 -ak / es kernýwl meteletlen tý
 zýwetek<...> . es fýletek koronked
 ellene allottatok az zent leleknek
 mýkeppen az tý reghý atýaýtók
 ees . azonkeppen ty es / Meely pro-
 ffetat nem haborgattak az tý re-
 -ghý atýaýtók ? Es mýnd meg
 óleek azokat kýk ýewendót mond-
 -nak vala az ýgaz istennek ffýar-
 -ol kýnek tý mastan arwltató

{172b}

Es gýlkosý leetek : Halwan azert
 ez eellýen bezedeketh fakadoznak
 vala ew zýwkbén : es cýkorgattýak
 vala reea ew fogokat .. Mýkoron
 azert Isthwan tellyes vona zent-
 lelekkel . ffel tekeenthwen a' me
 -nyorzagra megh lataa Istenn-
 -ek dýczóseegheet testý zemeývel
 es Iesusth alwan Isten hatalm-
 anak ýoghýara . es monda .
 ýme latom az menyorzagot nyth-
 -wan lenný . es embernek ew ffý-
 -at istennek hatalmas ýoghýara
 allany : Fel keyaýthwan azerth
 ottan nagy zowal : be dwggak
 ew ffýlókét es eegýetembe reea
 rohananak : Es kýwe vethwen
 ewtet az waras kýwl : kówezýk
 vala : Es az tanok le hanyaaak
 ew rwhaýokat egý ýffýwnak la
 -baýhoz ký hýwattatik vala S
 -aulusnak . es kówezík vala Isth-
 -wan Istent hýwaan es mondvan
 En wram Iesus veed el az en lel-
 -kemet : Annak wtanna terdeýre
 esween : Keyaýtaa nagy fel zowal

mondwan Vram ne veegyed
ewnekÿk ezth bÿnnee . Es hogÿ azt
mondotta vona el nÿwgoweek
wr Istenbe :-
Ewangelium
Ez maÿ zenth ewangeliomot ÿrtaak meg
az zent ewangelistaak . Zent Mathe kenÿ-
-weenek hwzon harmad reezeeben .. Zent
Lucacz . tÿzen eeggÿed reezeeben . Es
leen eredetÿ az ÿdóben mÿkoron ÿdwez-
eÿtenk vona harmÿncz harom eztendós
emberseeghe zerent . Es <az napon> zenth
gÿergÿ martÿr hawanak elssew napian
Ez ewangeliomnak keddeeg elette eressen meg
fedde az sÿdokat . es wÿ mondaa ez ewan^{m o t}:

{173a}

AZ ÿdóben . m-
-onda Iesus
az sÿdo seregh-
-eknek . es az
papÿ feÿedel-
-meknek : ÿme
en boczatok
tÿhozÿatok /
proffetakat es bólczeket es ÿras-
-twdokat : Es ew kózzólók nemeell
-ÿeket megh óltók / es megh feze-
-ÿtetek / es megh ostoroztok tÿ sÿ-
-nagogatokban // es el ÿldeztek v-
arasrol warasra : hogÿ tÿ reat-
-ok ÿewÿen mÿnden ÿgaz veern-
-ek ÿteeletÿ kÿ kÿwe enteteek ez
feldnek zÿneen : Az ÿgaz Abeln-
-ek veeretewl foghwan . mÿnd az
zakarÿasnak Barachÿas fÿanak
vereeÿglen : kÿ megh óleteek az
templomnak es az oltarnak
kózzótte : Bÿzon mondom tÿnek-
-tek hogÿ ez nemzette mÿnd rea
ÿewnek ezek : Oh Ierwsalem Ie-
-rwsalem kÿ megh ólód az proffe
-takat kÿk te hozÿaad vannak b-
-oczathwan / es megh kówezed e-
-wketh / hanzor akarttam egÿbe
gÿeÿtenÿ az te ffÿaÿdat mÿkeent
az ffÿas tÿk egÿbe gÿeÿtÿ az ew
ffÿaÿth es nem akaraad / ÿme p-
-wztan hagÿattatik el tÿnektek az
tÿ hazatok ; Mert wgÿ mondok
tÿnektek . nem lattok enghemeth
ez napsaghtwl foghwa . mÿglen
mongÿatok : Aldot kÿ ÿewth
wrnak ew neweeben :-

{173b}

Ez maÿ Zenth ewangeliomot Kÿlemb
kÿlemb zent doctorok : kÿlembben kÿlemb-
-ben magÿarazÿaak / Mÿndennek elette
Mÿkenth zenth Mathe ewangelista
ÿrÿa az felÿl meg mondot Capitulomba .
Idwezeÿtenk Iesus meg tekeenthween
es megh ÿsmerween lelkÿ es testÿ .
zemeÿwel Az sÿdoknak : es ÿrastwdok
-nak ew vezedelmes eleteket . es zande
-kokat eressen megh fedde ewket ew ha-
mÿssagokrol mondwan . ÿaÿ tÿnektek
ÿrastwdok es zerzetesek keppwtalok kÿk
megh dezmallÿatok az kerbelÿ veteme-
-nÿeket es zep ÿllatw fÿweketh / Es el

hattatok azokat kÿk neezhezbe az terwen-
 -be . az ÿgaz ÿteeletet es ÿrgalmassagot
 es hÿtet : Ezeket elezer ÿllÿk vala be
 tellÿeseÿtenÿ . es azokat el nem hadnÿ
 Vakoknak vezetlÿ . kÿ pekween az zw-
 nÿogot . es az teweet el nÿelween /
 ÿaÿ tÿnektek ÿrastwdok es zerzetesek .
 keppwtalok kÿk hasonlatosok vattok az
 meg feÿeerentet koporsohoz . kÿk ÿollehet
 tetzne kÿÿl embereknek zeepeknek
 De maga belÿl tellÿesek hallottaknak
 tetemekkel . es mÿnden dohossaggal .
 Azonkeppen vattok tÿ ees kik ÿollehet kÿÿl
 lattattok embereknek ÿgazaknak De
 maga belÿl tellÿesek vattok mÿnden
 keppwtalassal es alnoksaggal . Ez eell-
 -ÿen bezeedeknek wtanna monda ew
 -nekÿk / ÿme En boczatot tÿhozÿatok pro-
 ffetakat es bolczeket . es ÿrastwdokat : kik mÿnd
 <mÿkent> meg vannak ÿrwa az zent
 ewangeliomba / Lÿraÿ mÿklos doctor-
 -nak mondasa zerent : Az profetakon es
 ÿrastwdokon ertÿ Az zenteket es zent
 apostolokat . mert sokaknak ew kÿzzlÿk
 leen proffetalo lelkek . kÿk ÿewendÿket
 mondottanak : mÿnt zent Ianos ewan^{t a} .
 Irastwdok ees leenek . mÿnt az zent
 ewangelistaak es zent pal apostol . kÿnek
 ÿrasawal tellÿes anÿazent egÿhaaz .
 Nemellÿek bÿlczek ees leenek . mÿnt
 nagÿ sok zentek es predicatorok . kÿk
 meg erthween az wr Istennek bÿz-
 on votaat es az mennÿeÿ dÿczÿsegh-
 -nek erekke valo bodogh eeleteet . ee-
 gÿebeket ees nagÿ zorgalmatossaggal
 tanoÿtottanak . meg reea .. mÿkeppen ke-
 -resseek . es mÿkeppen . ÿdwezÿllÿenek
 Es nemellÿeket ewkÿzzlÿk . meg ÿltÿk
 mÿkent zent Iacobot azon templomban .

{174a}

Zent Isthwant megh kÿwezween . Zenth
 peterth es zent Andrasth megh fezeÿthw-
 -een / Es sokakat kÿlemb kÿlemb halallal es
 kenokkal ÿllethween : Wgÿ monda tow-
 -abbaa . es nekÿket meg oztoroztok : mÿkent
 az zent tanoÿthwanÿokat az tanaczban / Es
 zent pal apostolt : annak felette meg fe-
 -nÿeghethween ewket hogÿ ne predicalla
 -nanak . Es ne hÿrdethneek az Iesusnak
 ew neweet . Hol oth zent peter wgÿ
 monda ; ÿnkaab ÿllÿk Istennek enghed-
 -nÿ honnem embernek : Meelÿ haborw-
 sagokat meg mondot vala ewnekÿ Ies^o
 meegh annak elette / ha wgÿ mond .
 enghemet haborgattanak . kÿ ennÿ ÿot
 tettem ew velek . tÿteket ees haborgath-
 nak Es ÿldezne egÿ varasrol masra .
 mert nÿnczen az <.gÿ> tanoÿthwan fe-
 llÿeb ew mestereeneel ; Azert ha eegg
 -ÿkbÿl kÿ ÿzne masban fwssatok . hogÿ
 tellÿesegÿeek be mÿnden ÿras . Es mÿn-
 -den ÿgaz veer ÿeÿÿen ez nemzette
 kÿ ez felden kÿ etletet Az ÿgaz abel
 -tewl foghwa . kÿt kaÿn az ew attÿa-
 ffÿa meg ÿlee . mÿert hogÿ Abelnek
 aÿandekat wr Isten meg tekeentee : ka-
 -ÿnnak kedeegh aÿandekara nem tekente
 <...> mert hamÿss vala Istennek ele-
 -tte / mert mÿkoron zanto ember vona

nem aldozýk vala az ýobbabol . de az
alaa valoáaat aldozýa vala Istennek
Annak okaert nem leen kellemetes ew
zent zýneenek elette / Abel kedeeagh
Baran paztor vala : es mýnt meen-
neel ýobbat talal vala ew ýohaý
kózót azth aldozýa vala wr Istennek
Annak okaert kellemetes leen wr Isten-
-nek elette / Wgý mond towabbaa .
Az zakaryásnak Barachýe ffýanak ve
-reýglen kýt meg óleetek . az oltarnak
es templomnak kózepette / kýnek mýko-
-ron wr Isten ffel gýoýtotta vona lel-
-eet zent lelekkel . ffeddý vala az ýz-
-rael neepeet mondwan : Ezt mongýa
az wr Isten . Mýre haghýatok atal
az wr Istennek paranczolattýaat es zét
tórweenyeet / ký týnektek nem leezen
elówe mentetekre / Azth halwan az
ýowas kýral paranczola hogý meeg
kówezneek ewtet . es meg ólneek :
Ez keet ýgaznak veereen azert ertetyk
mýndden ýgazaknak veerek . kýketh
mýnd meg óleenek az sýdo neepeek
kezdettwl foghwa . az ýdeýglen /

{174b}

Wgý monda ewnekik towabba Iesus
Oh Ierusalem Ierusalem . ký meg ólód
az proffetakat .. es meg kówezed ewket
kýk te hozýaad Boczathwan vannak .
te ýdwesseeghedre ; menezer akarttam
egýbe gýeýtený az te ffýaýdat . De nem
akaraad soha . EEth nemýkeppen azth
erthettyek . hogý meegh annak elette
ees keez volt vona . az aldot xpús iesus
ez vylagra ýewný . ez vylaghnak ýd-
-vesseegheert De emberek nem voltanak
meltok reea . az sok gonossaghnak mý-
-atta . De meeg mýkoron el ýewe . ak
-koron meg wtalaak ew zent Istensee-
gheet mýnd ew zentywel es tanoýth-
-wanýwal . kýk mýnd meg akarýak
vala gýogýttaný az valasztot nemzetet .
De soha nem akaraak . es mýndenko-
-ron ellenek mondanak : mýnd ez maý
-glan / Lathwan azert hogý meg nem ak-
-arnaak ennen magokat ýobboýtaný . ký
ýelentee az ew vezedelmeketh ees mon-
-dwan .. ýme ýdew ýew . hogý az tý
hazatok ees pwztawa marad : es kew
kewen nem marad ký el nem teretyk .
Mert . negýwen eztendew wtan . Az
romaý feýedelmeket Týtosth es vespe-
-sýanosth reea boczataa . es mýnd enen-
magokat / mýnd varasokat feldeeból ký
veztee es el pwztoýtaa ; Wgý mond
towabbaa . Azert mondom týnektek . hoó
ez napsaaghtwl foghwa nem lattok en-
ghemet / mýglen mongýatok . Aldot ký
ýewt wrnak neweeben : Ezeket kedeg
mondaa az ew zent keennýanak hala-
-lanak be tellýeseýteeseert / ký<. > bel tell
ýesedeek elezer weragh vasarnap . mý-
-koron egheez Ierwsalemnek varasa
ký ýewe Iesusnak eleýbe be menwen
ew tanoýthwanýwal . Masodzor be
tellýesedyk . mýkoron ýew eleweneket
es holtakat meg ýteelný . ew zenth
Apostolýwal . es mýnd az mennýeý zen-

tekkel . zent Angyalokkal : Akkoron mÿn-
-denek meg ÿsmerween az aldot Iesust .
nÿlwan valo vallasth teeznek ew rola .
Es Az kegÿelmes ÿdwezeÿtew ees be vÿ-
-zÿ ewket az ew zent orzagaban az
ew zent Attÿanak es Istenseegheenek
nÿlwan valo latasara . kÿt nekÿwnk
engheggÿen erekkÿl erekkee Amen ./

{175a}

Zenth Ianos ewangilista

ÿnnepe napÿarol valo

epistola :-

Ez maÿ zent Epistolaat ÿrtta meg eredeth-
zerent Belcz Ecclesiastici xv . eggÿk kenÿ-
-weenek tÿzen ewtód reezeeben : meelÿ
epistolának elette wgÿ vagÿon megh
ÿrwa . Bodogh ember az kÿ koronkeed
belczesseeghben lakozÿk . Es kÿ ÿgassaghrol
gondolkodÿk / es ew ertelme zerent Istennek
zent zÿneet elmeelkódÿ . Ennek wtanna
kówethkózik ez maÿ zenth Epistola :-
Kÿ . Istent felÿ : ÿot
teezen : es kÿ ÿga-
-ssaagh tarto . meg
leelÿ ewteth : es
eleÿbe kel ewnekÿ
mÿkeent tÿztessee-
-ghbelÿ anÿa / eeltetÿ ewtet erek ee-
-lethnek kÿnÿreewel . es ertelmeew-
-el : es ÿdwesseghes vÿznek bólczess
-eeghewel ÿtattÿa ewtet / Es megh
eressedÿk ewbenne : es el nem haÿ-
-ol .. es nala tarttÿa ewtet : es meg
nem zegÿenewl : es fel magazta-
-ttÿa ewtet ew eeggÿes baratÿnal
Es anÿazent egÿhazban megh
nÿttÿa ew zaÿaat predicaallanÿ .
es bel teltÿ bewlczesseeghnek . es
ertelemnek zent lelkeewel : es az
erek dÿczóseeghnek halhatatlan
rwhaÿawal megh rwhazÿa ewtet .
es erekkee valo newezettel : megh
erekeseÿtÿ ewteth az mÿ wrwnk
wr isten :-
Azon ÿnnepnek Ewangeli
-omA :-

{175b}

Ez maÿ Zenth Ewangeliomot . ÿrtta meg
zenth Ianos ewangelista . kenÿweenek hw-
zon eeggÿed reezeeben . Es leen eredetÿ
azon ÿdóben . mÿkoron ÿdwezeÿtenk vo-
-na harmÿncz harom eztendós es zent
Amborws doctornak masod napÿan : mÿ
-koron ÿmaran wr Iesus ffel tamadoth
vona hallottaÿbol : Monda Iesus peter-
-nek kówess enghemet .. Bÿzon Bÿzon
mondom teeneked . mÿkoron ÿffiyab vo
-naal be ewedzed vala temagadat es
oda meegÿ vala ahowa akarz vala .
De mÿkoron meg veenewlendez . eegÿeb
ówedez be teeghedet es oda vÿzen ho-
wa nem akara<..>rod . Azt kedeege mondaa .
<.>kÿ ÿelenthween mÿnemew halallal
keellene Istent ewnekÿ meg dÿczóÿtenÿ
Monda esmeg zent peternek : Iesus .
ez az ewan^m .
AZ ÿdóben . mo-
-nda . Monda

Iesus peternek
kõwess enghe-
-met . hattra
tekeenthween
peter lataa m
-egh az tanoÿ-
-thwant kÿt zeret vala Iesus . ke-
wethveen kÿ le ees fekewt vala az
veegh vaczoran ew meellÿeen .
Es monda : Wram kÿczoda az
kÿ teghed el arwl ? Az tanoÿthw
-ant azert mÿkoron latta vona
peter . monda Iesusnak . wram
Ez mÿt lezen zenwedendew . M
-onda ewnekÿ Iesus : ÿÿ akarom
ewtet meg maradnÿ . mÿglen el
ÿewók . mÿ gondod vagÿon . nek-
-ed vele . te kõwess enghemet / kÿ
terÿede azert ez bezeed az atÿaffÿ-
-ak kózóth : mert az tanoÿthwan
megh nem hall . Es nem mon-
daa Iesus : megh nem hal : De

{176a}

ÿÿ akarom ewtet maradnÿ .
mÿglen el ÿewók : Ez az tanoÿth-
-wan : kÿ býzonsagot teezen mÿnd
ezekról . es megh ÿrtta ezeketh : es
twggÿók mert az ÿgaz ew býzon
-saagh teetele :-:-
Ez maÿ zenth Napnak ewangeliomaban
Anÿazenth egÿhaz emlekózik Dÿczóseeghes zÿt
Ianos ewangelistarol . xÿpus Iesusnak felette
zerelmes tanoÿtwanÿarol kÿnek az eedes
ÿdwezeÿtew az veegh vaczoran mÿnden
Istenÿ tÿthkÿaath megh ÿelentee . el mwl-
takrol ÿelenalokrol . es ÿewendókról . pro
ffetawaa tewee / ew zent halalaban reze-
sse tewee . zent zÿleÿeenek otalmwl ha-
-gÿaa . es kÿ mwlasa koron . halalnak k-
-eenÿanal kÿl az erek dÿczóseeghben
vÿvee :. Bodoghsagos zent peter apostol
mÿkoron ezeeben vette vona hogÿ xÿpus
ewtet felette zeretÿ : az ew lelky testÿ zep
-letelenseegheenek okaert ;/ ew ees tellÿes
lelkezerent zeretÿ vala . es maganak ÿe-
-les baratwl valasztotta vala . Annak o-
-kaerth nagÿ sokakban zol zolowl ees vala-
-ztotta vala ewtet xÿpusnaal : mert mÿn-
-dent nem meer vala peter . xÿpustwl
meg kerdenÿ . De Ianos mÿndent meg
meer vala kerdenÿ . mÿert mÿndenn-
-ek kózótte ÿeleskeppen zeretÿ vala xÿpus
Ianosth : Mÿndenben azert peter hogÿ
tarssa lennee ewnekÿ : mÿnd eelwen
mÿnd halwan . Mÿkoron azert hallo-
-tta vona . peter . hogÿ meg kellene ewn-
-ekÿ fezwlnÿ : keewannÿa vala meg
twdnÿ Cristustwl az ew zerelmes ba-
rattÿanak ees dÿczóseeghes halalaat : An
-nak okaert mondaa / Wram ez en
baratom mÿt lezen zenwedendó :?
felele Iesus peternek es monda : ÿÿen
akarom ewtet meg maradnÿ / az az nÿ
akarom hogÿ ollÿan martÿromsagot zen-
-weggÿen mÿnt tÿ . De kennaal kÿl
akarom hogÿ kÿ mwlÿeek ez vÿlagbol
Ez eellÿen kegÿelmes malasztossagot kedeeg
az tebbÿ kózót erdemlee Ianos . doctoroknak
mondasok zerent . Ez neegÿ ÿeles okokeert .

Elezer az ew zepletelen tÿztassagos zÿzess-
-eeghert / kÿt . zent Ieronimosnak mondasa
zerent az menÿekzóból hÿwa el ewtet
Cristus az apostolssagra Es nem hagÿa

{176b}

Hazassaghnak tórweenÿeben leelethnÿ /
Sokan kedeeg teewólógÿnek benne / kÿ
lett leegÿen az ew ÿegÿese : hogÿ semÿ
emlekózet nÿnczen . ÿrasban rola . Nekik
mongÿaak hogÿ Maria magdalena volt .
De azth nem kel hÿnnÿ : Mert mÿkoron
Maria Magdalena . keralÿ nemból volt
Ianos kedeegh egÿ zeghen halaz ffÿa
Sem tÿztesseegh : Sem nemzetsseeg nem
atta vona . hogÿ ewk egÿbe ferkózték vona :
De mÿkeppen : zent Albert pÿspek es
Lwdolffos zent atÿa mongÿa / Az ew
ÿegÿeseenek Anachita volt newe . Es
tÿzta zÿzesseeghben meg maradot holtik
Es Az zÿz marianak zolgalo leanÿa
volt mÿgh eelt :-

Masod okaert kÿwalt . keppen valo ma-
laztal zerette vala xÿpus Ianosth . az ew
gÿenghe ÿffÿwsaganak okaert . Es ÿffÿw
-sagaban hatta vala ez vÿlagot es ew .
attÿaat Annÿaat es mÿnden ÿozagaat
Cristust Iesusth kówethween : Az ollÿa-
-nokrol kÿk azonkeppen ÿffÿwsagokban
foghÿaak magokat wr Istennek zent
zolgalattÿara : Wgÿ mond belcz . eggÿk
kenÿweenek harmÿncz eegÿed reeze
ben / kÿ meegh veethkózhetyk vala es
nem veethkózeek . gonozt tehet vala es
nem teen . kÿczoda ez eellÿen ÿffÿw
es dÿczerÿek ewtet : mert nagÿ czoda
dolgot tetth ew eeleteeben ; De hoÿ
az veeneket se feleggÿek el . wgÿ m-
-ond zent Ieroni' doctor . Akar meene
ÿdós leegÿen ember . Vala kÿ nagÿob
bwzgosaggal es zeretettel tarth penitenciat
ez vÿlagon : azt az wr Isten ÿnkab nee-
-zÿ es feellÿeb koronazÿa az dÿczóseegh-
-ben . es sokaknak teeb erdemet vezen .
Harmad . Okaerth : mert ÿollehet zeghen
zÿlektewl vona Ianos : De maga az ew
Annÿarol nagÿ nemból .. vala mert az
ew annÿa maria Azzonÿwnk marianak
hwga vala azon atÿatwl anÿatwl : Annak
okaert ees felette zeretÿ vala ewtet az aldor
Wr Iesus xÿpus . mÿnt Rokonsagaat . Es
ÿllÿk vala hogÿ ÿeles malaztal ekesseÿ-
-tennee megh az ew zerelmes ewcczeeth .
Negÿed okaert erdemle Ianos kÿwalth-
keppen valo malasztot xÿpustwl . merth
teb ÿokat ees hagÿa el Ianos ez vÿlagon
honnem mÿnt az teb tanoÿthwanÿok /
ÿllÿk vala azert hoÿ teb erdemeet ees vennee /

{177a}

Masodzor : Wrwnk
Iesusnak xÿpusnak kÿwalthkeppen valo
zent malasztÿaat erthettÿek lennÿ zenth
Ianoshoz : mÿkoron sok keppen valo vezedelem-
-tÿwl meg tartaa . Elezer Mÿkoron Asÿa-
ban predicallana . Domicianus czasaar
forro kaad olayban vettete : zent Ianos ked-
-eegh kÿ ÿewe belóle mÿndden serelemneel
kÿl . Annak wtanna . zankÿ vetee path-
-mos newó zÿghethben . hol oth latasarol

valo zenth ýraa :/ Azonkezben domicia
 -noss czazarth az ew kegýetlenseegheert Isten
 ez vylagon . ky <veeg> veeveen es wrasa-
 gabol le vethween zent Ianos az zanký
 veteesból myndden bekesegghel meg ho-
 zathneek Eeffesomban . Eleýben kelween
 azert az varasbelý neepek azth mongiak
 vala . Aldot ký yewth wrnak neweeben .
 Es azon be menetýwel : Drusianat ký ký-
 we mwlth vala ez vylaghol ffel tam-
 -aztaa wrnak neweeben .:-
 Annak wtanna . Mýkoron meeg ees
 Asýaban predicallana . Az Balwan Isten
 papý feýedelmý azt meg Bozzwlwan
 meg fogaak zent Ianosth . es kezdeegh
 výnný . Dýana Isten azzonnak temploma
 -hoz hogý aldozneek az balwannak / kýk-
 -nek monda zenth Ianos . ha az tý Isten-
 -teknek neweevel . xpúsnak egýhazaath
 el törhetýtek . haat keez vagýok aldozný
 Awagý ha xpúsnak neweeben az templo-
 -mot el törhetem haat hýggýetek az Cri-
 -stusban . Mýkoron az kóz neep neký
 enghedet vona . zent Ianos ýmaczagot
 teeween ottan az eghez templom fonda-
 -mentomabol el esseek . Azth lathwan
 Aristodemos new papý feýedelem nagý
 haborwsagot ýndoýta az neep kózót . Es
 lathwan azt zent Ianos monda : Oh
 Aristodemos mýth akarz hogý teegýek /
 ottan felele : ha azt akarod hogý hýggék
 az Iesusban ýme meerghet adok ýnnod
 ha semý<. > vezedelmet nem zenwedendez
 ottan twdom hogý býzon Isten az te isten-
 -ed . Monda zent Ianos . ted meg :/ mon-
 -da ewneký eegýebeknek adom elezer
 kýk mýkoron el nem zenwethetendýk / te
 ees ýnkab meg rettený tewle / keere az-
 -erth keth halarra valo embereket az bý-
 -rotwl es mýkoron nekik meg atta vona
 ýnnýok ottan meg ketten meg halanak
 Zent Ianos ees kezeeben veeve az pohart
 es zent kerezthnek ýegýeet vethween ew
 reea . ottan meg ýwaa es semý serelmet .

{177b}

Nem <zerel> zenwede : Ottan azert myndnýa
 -ýan wr Istent kezdeek dýczerný . Monda
 esmeg Aristodemus papý feýedelem meeg
 ees egý kethseegh vagýon en bennem .
 ha ezeket ffel tamaztandod . kýk az mee-
 -regh mýat meg halaanak . haat býzon-
 -nýal hýzem . Ottan zent Ianos adaa
 neký az ew kenteseeth mondwan : meeń
 el vesd az meg holtakra . mondwan
 Xpúsnak apostola . boczatot enghemet tý-
 hozýatok hogý wr Iesusnak neweeben
 tamaggýatok ffel .. Es mýnt azt tette vo-
 na / ottan ffel tamadanak : Azth lathw-
 an ottan hýnek xpúsnak Iesusban es zent
 Ianos meg kereztelee ewket mynd hoz-
 ýaa tartozokkal . Es zent Ianosnak týz-
 -tesseeghere nagý zent egýhazat rakanak .
 Mýkoron azert Zent Ianos ewangelista
 es xpúsnak zerelmes apostola . ýwtot vona
 egý heeýan zaaz eztendóre / ýmaran
 kózeel ew halalahoz : ýrwan wrnak zen-
 wedeese wtan . hathwan heet ezten-
 -dóben . ýeleneek neký ennen maga az
 eedes Iesus xpúsnak es monda ewneki ýe''

el ýmaran en hozyaam en zerelmes
 tanoýthwanýom / mert ýdee hogý nýw-
 -goggýaal meg es az the atýadffýaýw
 -al lakozýaal az en aztalomon mennýek
 -nek orzagaban : Es zent Ianos Ottan
 ffel kele . kezde Iesus wtan meenný .
 Monda ewneki Iesus . vasarnap . en
 hozyam ýewz . mýkoron az vasaarnap
 el ýewt vona . hýre leen benne az
 kóz neepnek es mynd hozýaa gýewlee
 nek . Es <tý.> týkzotwl foghwa . nagy
 eressen predicalwan ewnekýk hoğ
 meg maradnanak az zent kereztyen .
 hýthben / es xpúsnak paranczolatyt meg
 tartanaak . zeghetetlen mert azokee vo-
 -na az menyorzaagh : Annak wtanna
 meg aldaa az neepet wrnak neweben
 Es az nagy oltar elót egý koporsooth <va.>
 asata : az feldeet ký hozdatwan az egý-
 hazbol : Es lee zalwan az veremben
 ezenkeppen ýmathkozeek kezee fel emel-
 -wen . Vagýok hywattathwan az the
 lakodalmdra en eedes wram Iesus
 xpús . ýmaran ým el meegýek halaat
 adwan raytta te zent ýrgalmdnak
 hogý meltoztattaal enghemet az te mee-
 -nnýeý lakodalmdra hýwattahný
 ký tellýes zýwel lelekkel kýwanlak
 teghedet lathnom . Es ottan fene ked be
 fogaa az koporsoot . es mýkoron el zallott
 vona rola az fenes ked : semýt nem czak
 Mennýeý mánaat lelenek az koporsoban .
 ennen magaat kedeeg Cristus ffel vývee
 mennýeknek zent orzagaban / Amen :-

{178a}

Apro zentek ýnnepeeról
 valo . Epistola
 Ez maý zent Epistolaat . ýrtta meg bodog-
 ssagos zent Ianos ewangelista . latasaról
 valo kenýnek týzen neegýed reezeeben .
 De mýert ez ýelenvalo kapitulomnak
 elette . emlekózeek arrol . meg ýsmerw-
 -een lelký latasnak mýatta mýatta . mý-
 -nemew nagy vezedelmes haborsagot zen-
 -wedne anýazent egýhaz . ýewendóre .
 Az pokolbelý Sathantwl . es annak wta-
 -nna az ew taghýatwl . Anticristustwl
 hogý azert . az ýdwezwlendew hýwek
 meg ne tantorodnaanak es kethseeghben
 ne esneenek ; ýmaran ez maý epistola
 -nak zereeben es mynd annak wtaña
 emlekózyk az Istený <.> seghedelemnek hoz-
 -ýank valo nýoýtasaról kýnel kýl
 heýyaba tórekódyk ember ýot tehethný
 ez výlagon es ýdwezwný az mas
 výlagon / Wgý mond azeerth . Latam
 Sýonnak heegýeen az barant allany /
 az az Anýazent egýhaznak felette allany óry-
 -zethnek es otalomnak okaerth . az az
 Cristus <...>Iesusth zenýetlen výgýazny
 hogý az ew dragalatos zent veerevel
 meg valtót es meg zentelth orzag-
 -aat vala mýnemew ellenseeg el ne
 foglalnaa ; mýkeent meg ýgýerte vala
 az zent ewangeliomba . En týveletek
 vagýok mynd ez výlaghnak veegheýglé //
 AZ ýdóben . lat-
 -am Sýon .
 hegyeenek fele-

-tte . az barant
alwan . es ew
vele Negywen
neegy ezerth .
kyknek ew homlokokon yrwan
vala az ennen newok es ew a-
-ttjoknak newok . Es halleek zo-
-zatot menybol . oly mynt sok v
-yzekek zozattyaat : es oly mynt
nagy meeny derghesnek zozatt-
-yaat : Es az zozatot kyt halleek
mynt ha sok hegedewsok heghe-

{178b}

dewlneenek ew heghedewyekben .
Es eenekelnek vala oly mynth
wy'' eeneket az zeknek . es az neeg
lelkes allatoknak es veeneknek
elettek : Es senky nem mondha-
-ttya vala . az eeneket hanem csak
az zaaz negywen neegy ezer zent
-tek . kyk meg olettek ez feldról /
Ewk azok kyk azzonjallattal fer-
-telmet nem zenwettek :/ de zyzen
megh marattak : Ewk kowetyk
az Istennek baranaat vala howa
menend : Ewk oletteenek megh
emberek kozzól tyzedben . wr Isten-
-nek es az barannak : Es ew zay-
-okban hazwgssaagh nem leelette
-teth . Annak okaert mynden ma-
-culanaal kyl vannak wr isten-
-nek zent zeky elot :-
Azon ynnepnek Ewan-
-gelioma
Ez may zenth Ewangeliomot yrtta meg
eredeth zerent Zent Mathe ewangelista
kenyweenek masod reezeben . Es leen kez-
dety az ydoben : Mykoron ydwezeytenk
Iesus ez vylagra zyletet vona . Masod
honak eleyn : Ez ewangeliomot elette ke-
-deegh teezen arrol emlekozetet mykent
Az harom zent kyral''ok yettenek vala
ydwezeytenk iesusth lathny . ymadny
Es kyraly draga nemes ayandekokkal
tyztelnny . Es feleletet veeven zenth
angyaltwl ew almokban . hogy hero-
-des kyralhoz ne terneenek : Annak oka
erth mas wton meeneenek ew orza-
gokban . honnan yettenek vala /
Mykoron azerth azok el mentenek
vona . akarwan wr Isten el valtoztath-
-ny es el terny herodesnek gonoz zan-
dekaat . yeleneek Istennek angyala
Ioseffnek almaban . Ez ymaran az
zenth Ewangeliom :-

{179a}

AZ ydoben
Istennek a-
-ngyala ye-
-leneek meg
alomzerent
Ioseffnek m-
-ondwan : k
-el ffel . es v-
-eegyed ffel az gyermecket ew ann-
-yawal . es fwss egyptomba . es le-
-gy ott addyglan mygh meg mon
-dom teeneked : mert yewendew h-

-ogý hogý herodes kýral halarra keresse az gýermeket es el vezesse ewtet : Ký ottan ffeel kelween . ve-
-vee fel az gýermeket ew annýa-
-wal eeýnek ýdeýn . es nýomoteek Egýptomba . Es ott leen herodes kýralnak halaláyglan . hogý be telneek . ký megh vala mondwan wr Istentewl . proffeta mýat . mon-
-dwan : Egýptomból hýwam m-
-egh az en ffýamat . Lathwan a-
-zerth herodes kýral hogý megh czalatot vona az kýralýoktwl nagýon megh haragweek ra-
-ýtta : Es hamar el kýldween ew zolgaýt mýnd megh óletee az a-
-pro gýermekeket kýk valanak Bethleembe es mýnd ew kórwl valo tartományban : keth ezten-
-dóstewl . es az ýdótewl foghwa mýkoron megh kerdette vala az kýralýokat : Akkoron bel teleek az zenth Ieremýas proffetanak mon-
-dasa . Syralomnak zozattýa nağ ffeel . az az . nagý mezze hallattateek es sok ordoýtaas . Rachel sýra-

{179b}

-thwan az ew fýaýth Es nem akara megh vógaztaltathný : mýert meg / nem holtak vona az az erekkee :-
Ez maý zent ewangeliomnak ertelmee-
ból sok rendben valo lelký tanwsagokat vehetwnk mý ýdwesseegewnk mellee .
De mýndennek elette . eellýen kerdesewnk tamad / mý ýdóben óltte meg herodes ez apro zenteketh . Oka ez mert Anýazenth egýhaz csak neegýed nappal ýllý az ew zent ýnnepeket : Cristus Iesus zýleteeseenek wtanna : Az kedeeagh bewtewzerent ýgaz nem lehet . hogý akkoron ólettenek vona meg . Erre azert doctorok reea felelnek hogý ýdwezeýtenk zýleteeseenek wtanna egý eztendew es neegý nap el mwlwan zenwettenek : Oka kedeeagh ez . mert az ýdóben / mýkoron wrwnk Iesus ez výlagra zýletheeth vona . herodes kýralth . az ew ffýaý ýdezeek be Romaý wdwarban . es mýko-
-ron az ew reeze lett vona egheezb . annal nagýob kegýetlenseegre ýndwltateek . Es mýnd az ew fýaýt meg óletee . mýd az apro gýermekeket . hogý mýwel orzaga-
-ban nagýob bekeseegghel meg maradh-
-asson : mert mýkeppen meg hallotta vala az harom / zent keralýoktwl hogý az sýdok-
-nak kýrallýa zýletet vona . nagý feelelem-
be eseth vala . hogý az kýralssagot el veztenee eegýetembe az orzaggal .. Annak okaerth gondolaa ha mýnd meg ólethnee-
-nek az apro gýermeketh . az kýs gýermek kýral sem maradhathna meg : es azonke-
-ppen az orzagh maganak maradna -
De meg vagýon ýrwan Belcz zaýa atal . hogý nýnczen . sem belcsesseegh . sem tanacz . az wr Isten ellen .. Annak okaert emb-
-erý hamýs okossagos tanaczolaas . nem ar-
-thata . Az mennýeý atýa wr Istennek bólcsesseghenek<.> De meg menekódeek az zepletelen . ýgassaagh . artatlansaagh . es hoz<z>ýank valo zerelemes ýrgalmassag

mýndden . vezedelmes týtkos tanacznak
foghlalattýabol es kegýetlenseeghnek her-
telenseegheeból : megh az felsseeghes bel-
-czeseegh bólczen es okossaggal twdaa el
tawoztathný az ew ellenseegheenek hara-
gos dýhesseegheet / mert nem vala meeg

{180a}

ýdee ez vylaghnak ýdwesseegheert halalth
De annak elette zýkseegh vala anyazent
egýhaznak fondametomat ffel vethný
zenthssseegheket zerezný . hallottakat tam-
-aztaný korokat vÝgaztaný es az ýdwess
-eeghnek wtaat es esedeenyeeet . zenth
ewangeliom zerent hýw embereknek a-
-yanlaný / mýnd ez eellýen dolgoknak o
-kaert fwtameek el Iesus egiptomban he
rodesnek elette . kýt ýollehet . ew nagý
hatalmassaga zerent ottan el vezthet va-
-la . de nem akaraa . De el zenwedee hoğ
abban ees peldaat es tanwsagot adna
hýw neepeknék <ad> az bekeseeg zenwe
-deesre . Mert ýob embernek ew ellen-
-seegheet el tawoztathný ha helet . es az
bozzw allasth wr Istennek hadný : ký
meg fýzetý . mýnddennek ew erdeme
zerent .. mýnd eet . mýnd az mas vyla
gon ./-
Masod tanwsagh adatýk Az artath-
-lansaghnak meltosagarol / kýben felette kel-
-lemeteseek leenek az apro zentek wr Istennek
mýert hogý hasonlatosok leenek xpushoz
kýról wgý vagyon meg ýrwa bólcz kený-
-weenek týzen harmad reezeeben : mýnden
teremtet allat zeretý az ew hozýaa hoson-
-loot / Ha ký kerdenee honnan býzonýwlta
-týk meg az ýgaz artatlansaagh . kýt kerez-
-týen embernek kel tartaný . Rýwýdeden
zenth Daudid „pphanak . mondasa zerent
Ez neegý dolgok kelnek hozýaa /-
Elezer . <wgý> hogý senkýt meg ne banczon
es serczen teetemeenyeeewel . Erról monga
az soltaar kenýnek xxxiii / reezeeben .
Ha ký artatlan kezeýwel . Az kezón magýa-
-raztatthnak embernek teetemeeny / mýert
mýndden dolgok ember kezeewel tezen .
Masodzor ha ký : az artatlansagot megh
akarýa tartaný . zýkseegh . hogý senkýt ne
gýlöllýen es senkýre ne ýrýgkóggýeek ew
zýweeben : Erról mongýa zent dauid . Es
ký týzta zýwel vagyon . Erról wgý mond .
zent Ianos elssew leweleenek harmad
reezeeben : Vala ký nem zeretý ew attýa-
-ffýat es barattýaat . erczed Istený es lelky
zeretettel / halalban lakozyk az / Nem zool
ez vylaghý zeretetról . mert akarmýkeppen
legýen ez vylaghý zeretet soha . es semý
-keppen nem mondatýk erdemesnek . zent
ghergel doctornak mondasa zerent .
Harmadzor . hogý senkýnek . zaýawal boz-

{180b}

-zw bezedet ne mongyon Es bezeedeewel
senkýt meg ne czallýon . Azert mongýa
zent dauid . ký nem eskwt hamýssan ew
barattýanak / Mert sok emberth vezthnek
zeep bezeddel . kýben hamýssaagh vagyon
oh ha ember meg gondolnaa . mýnemew
nagý . keserw keenra meegýen pokolba az
hamýs bezedew ember . býzonýawal nem

hogý hazwghsagot zolna . awagý barattýaat
 meg czalnaa . de meegh ýngýen sem gon-
 dolnaa ees . mert az hazwghsaag erdeghý
 termeezet : wr Istennek mondasazerent az
 zent ewangeliomba /:-
 Neegýedzer zýkseegh az ýgaz artatlansag
 -nak megh tartasaara . hogý meegh ennen-
 magaat se sercze megh . olý teetemeenýeel
 honnan lelký vezedelme ýeýýen . Azerth
 mongýa zent dauid ký nem vette heýaba
 az ew lelkeet . az az lelký hasonnaal kyl
 nem eelth ez vylagon / Es semý býnth
 nem tetth kýwel az erek bodoghsagot el
 vezthette vona . kýról wgý mond zent
 Agoston doctor . Ez . az býzon artatlansaagh .
 hogý se ennen magaat megh ne banczýa .
 ember . se eegýebet / Annak okaerth wgý
 veeghezý el zenth Dauid mondasaat . ha ký
 eellýen ez vylagon / Ez vezý az erek dýczó-
 -seeghet // ez ellýen vezen aldomasth az wr
 Istentewl . es ýrgalmassagot az ew wra-
 twl teremteýeetewl /:-
 Eellýenek leenek az apro Zentek ees hoğ
 mynd lelekbem testhben artatlanok valan-
 -ak es semý fertelmetesseegh . sem hamýss-
 agh ew benne nem leelettetek . Annak
 okaert koronkeed alnak az hatalmas wr
 Istennek artatlan Barana meegýen . otth
 koronkeed vele vannak : es dýczeerýk ew
 zenth Istenseegheet zenetlen nagy halaa-
 adassal ; meel<g> Bodossagos dýczóseeghet
 engheggýen mynekwnk az aldot kegýelmes
 wr Isten . erekkwl erekkee Amen .
 Cantuariaý zent Tha-
 -mas Martirnak ýnn-
 -epeeról valo . Epistola :- Et scribitur Ecclesiastici xiiii
 Capitulo . et legitur ab ecclesia ad honorem
 hodieerne solennitatis :

{181a}

Ez maý zenth Epistolaat ýrtta megg bólcz
 eggýk kenýweenýek týzen harmad <awagý neğed>
 reezee-
 -ben : meel'' epistolanak elette wgý mond
 azon Capitulomba : Bodogh ember az ký
 ew zaýabol ký zarmazot bezeedeeben nem
 veethkózót vala mykoron : Es ez maý epi-
 -stola týzen neegýed Capitulomba kezdetik
 el . zolwan wr Istennek bólczesseeghee-
 -ról awagý zenth malazttýarol . kýwel m-
 -eegh ez vylagon ees meg eekeseýtý wr
 Isten az ew zereimes hýw zolgaýt .. Az
 mas vylagon kedeegh annaal feellýeb
 BÓdogh ember az
 ký bólczesseegben
 lakozyk : es ký ý-
 gassagban elmee-
 -lkodýk es mynd-
 -en erzeekenseeghe
 zerent elette vyse
 lý wr Istennek tekeentetyk / eetety
 az ollýan embert erek eelethek
 kýnyereewel : es ertelemmel : es
 Idwessegés bólczesseeghnek vyeewel ýtattýa
 ewtet : Es megh eresseýtý ewbe-
 -nne es nem haýladoz tetowa .
 Es megh tarttýa ewtet . es meg
 nem zeegýenwl / Es ffel mag-
 -aztattýa ewtet ew baratý kózót
 es erekkee valo newezetel . ere-

-keseýtý megh ewtet : a'' mÿ wr-
-wnk wr Isten :-:-
Ezen Innepnek ewange-
lioma .
Ez maÿ zent eWangeliomot ýrtta megh
zent Mathe ewangelista kenÿweenek
tÿzen hatod reezeeben / Zenth Mark Nÿo-
-lczad reezeeben . Zenth Lukacz . kÿlenced
reezeeben / Es leen eredetÿ az ÿdóben
mÿkoron ÿdwezeÿtenk Iesus vona /

{181b}

Harmÿncz keth eztendós emberseghe
zerenth . Ez zent ewangeliomnak elette
mÿkenth zent Mathe ÿrÿa : meg ÿe-
lente Iesus ew tanoÿthwanÿnak mert
ffel kellenÿ meennÿ Ierwsalembe . Es
otth sokat zenwednÿ az . sÿdoktwl : ÿ-
rastwdoktwl es papÿ feÿedelmektewl
halalth ees zenvednÿ . es harmad nap
az wtan hallottayból ffel tamadnÿ .
Zent peter apostol azt halwan . megh
keseródeek raÿtta . hogÿ az ew mesteree-
-nek meg kellenÿ halnÿ . Es monda
Tawol' leegÿen az te tewled wram
Nem leezen wgÿan . a''mÿnt mondod
Monda Iesus ewnekÿ . menÿ towa .
Sathan . mert tantoroÿtom vagÿ te en-
-nekem . mert nem erted a'mÿ ÿgaz
Ennek wtanna kówethkozik az ewan^m /
AZ ÿdóben . m-
-onda Iesus
ew tanoÿthw-
-anÿnak . Ha
kÿ akar en w-
tannam ÿew-
-nÿ tagagÿa m-
egh ennenma-
-gaat : es es vegÿe ffel ew kerezthfay-
-aat es kówessen enghemet . M-
-ert mÿnden kÿ ÿdwezeÿtenÿ ak-
-arangÿa az ew lelkeet : el veztÿ
ewtet : az az . ez vÿlagon : Kÿ kedeeg
el veztendÿ ewtet : az az . ez vylag
zerent en eerettem : meg leelÿ
ewtet az az . ÿdwezeÿtÿ : Merth
mÿt haznaal vele ember . ha ba-
-tor mÿnd ez vÿlagot el nÿerÿe
az ew lelkeenek vezedelmeere . Es
mÿnemew valthsagot adhat em-
-ber az ew lelkeert . Mert ember
-nek ew ffÿa ÿewendew az wtolso
ÿteelettre ew attÿanak dÿczóseegh
-eben ew angÿalÿwal : Es akkoron
megh fÿzetÿ kÿnek mÿnd az ew //
eerdeme zerenth :-

{182a}

Zenth Ianosnak Ewange-
-lioma . Wgÿan ezen ÿn
-nepról
Ez zenth Ewangeliomot ýrtta megh
zenth Ianos Ewangelista kenÿweenek
tÿzen kettód reezeeben . Es leen eredetÿ
az ÿdóben mÿkoron ÿdwezeÿtenk Iesus
vona harmÿncz harom eztendós es kó-
-zel leeween ÿmaran ew zent halala-
-hoz . az az . A'' veegh vaczoran : meel''
ÿgheeknek elette wgÿ monda Iesus
ew zent tanoÿthwanÿ eleth . El ÿetth

az hora . hogÿ megh dÿczóytéseek em-
-bernek ew ffÿa : Hol oth wgÿ mond
Lÿraÿ Miklos doctor . wrwnk Iesus
xpus az ew zent keen zenwedeese-
-nek ÿdeÿn megh dÿczóyteteek mÿnd-
-eneknek elette kÿlemb kÿlemb czoda
teetelnek mwttatasa mÿath . Az feenes
napnak megh setetewleeseben . kew zÿk
-laknak egÿmastwl valo el romlasokban .
Az templom leellahanak meg fesleeseben
Es fel tamadasanak . menÿben mene-
-tÿnek feenlew dÿczóseeghes latasaban
DE mÿerth mÿnden dÿczóseeges tÿzte
-sseeghet . Alazatosaghnak kel elól ÿar-
-nÿ / mÿnth zent ewangeliomÿ ÿgass-
-aagh tarttÿa . mondwan . vala kÿ enen-
-magaat megh alazÿa . ffel magaztatÿk
Azonkeppen ez maÿ zent ewangeliomba
ees . zool az ew keserÿ keen zenwe-
deeseenek alazatos voltarol .. mondwã
ÿmaran kówethkózik az zent ewan^m .
AZ ÿdóben . m
-onda Iesus
ew tanoÿth-
-wanÿnak : B-
ÿzon Bÿzon
mondom tÿn
-ektek . Ha az g-
-abonanak ew zeme az feldben es-
ween megh nem haland . enn-
enmaga marad : Ha kedeegh

{182b}

megh haland sok haznod teezen
Ha kÿ ew lelkeet zeretÿ el veztÿ .
ewteth : Es kÿ megh gÿewlólÿ ew
lelkeeth ez vÿlagon ; az erek eelette
tarttÿa megh ewteth : Vala kÿ en-
-nekem zolgal . enghem kówessen :
es a'hol en vagÿok . oth leezen az
en zolgam ees :/ Ha kÿ enneké
zolgaland . megh tÿztesseÿtÿ ewtet
az en Atÿam kÿ menÿben vag
ÿon .:-
En Zerelmes atÿamffÿaÿ . Mÿerth anÿa-
zenth egÿhaaz ez maÿ napon emlekózÿk az
Dÿczewseeghes zenth Thamasnak martÿrom-
saagh zenwedeeseeról . Azert mÿ ees bÿz-
wan az ew zent malazos eerdemeeben
lassok megh rÿwÿdeden : az ew zent ee-
-leteek kÿben dÿczeretes mennÿen es fel-
-den / mÿnd Istennek . mÿnd embereknek elettek /
Mÿkoron azerth Bodoghsagos zenth
Thamas Angliaÿ belÿ kÿralnak wd-
-waraban lakozneek . Es sok zertelen dol-
gokath lathna az wdwarban . kÿk <..> ÿd-
wesseeghnek ellene volnanak : hagÿaa
el az wdwarth . es adaa ennen magat
Cantuariabelÿ erseknak bÿrtoka alaa .
kÿ hamar napon esperesttee tewee . es az
kÿralnak keerelemeeseere Cancellariossaa
teweek / hogÿ mÿerth bólcz vala . vÿselnee
gongÿaak az zenth egÿhaznak : kÿt az
kÿral olÿ ÿghen meg zerete hogÿ az er-
-seknek halala wtan . ewtet ersekkee te-
-wee ; Mÿnt kedeegh az letht vona ottan
nagÿ Iambor tekeelletes emberree val-
-toztataa ennen magaat : Es ottan cilici-
-ommal es gÿakortaa valo beÿteleessel
kezdee az ew testeet gÿettrenÿ : Az ew

zenth eeteet kedeegh olý okossaggal
týtkollýa vala : hogý mýnden eelethben
hasonlýa vala magaat eegýebekhez .
Mýnden napon týzen harom zeegh
eennek mossá vala meg labokat terden al-
-wan . xþusnak zerelmeert . es eetelnek
ýtálnak wtanna . mýndennek neegý
peenzth aad vala / hazokhoz terween .
Az kýral kedeegh mýndenben az ew

{183a}

Akarattýara akarýa vala ewtet haý-
-taný az zent eegýhaznak tórweenýe
ellen . Azth akarwan hogý mýnden
zerzeeseeketh kýket anýazent egýhaznak
zabadssaga ellen . az ew elette valo pýs
-pekek zereztenek vona ew ees Confirm-
-alnaa : ký mýkoron semýkeppen nem
teennee /. Mýnd az kýralnak . mýnd
az wraknak eress haraghýokban eseek
Annak okaert nagý zýdalmassaggal ille
-teek az zent ýambort . nekýk orwnak ne-
-kýk arwltatonak kýáyttýaak vala .. M-
ýkoron azert megh ertette vona . hogý
sokan azon megh eskýttek merth megh
akarnaak ewtet ólný : El meene elóttók
Es mene Romaban . Alexander papához
es onnan meene franciaban . Azonkez-
-ben az kýral kýlde romaban . hogý az
ew dolgaat Confirmaltathnaa . De mý
-nd keerelmeeseet . mýnd kówethseegheet
megh wtalaak . Annak okaert nagý
haraghra reemwlween az zent ember
ellen : Ottan mýnden ýozaagaat el fo
-glaltataa . es mýndden nemzethseeghet
zanký vettete : Zent thamas kedeegh
mýndden napon ýmadvala mýnd az
kýraleert mýnd az orzagheert / Egý na-
-pýnapon . meg ýelentee ewneký wr
Isten . hogý haza keellene terný . es zét
martýromsaghnak Coronaýawal kelle
ne ký mwlñý . Heted eztendew wtan
azert ew týztýben ýewe mýnden be
keseegghel / es nagý týztesseeggel haza
fogadaak ewtet . EEnnehan nappal ann
-ak elette mýg martýromsagot nē zen-
-vedett vona . Egý ýffýw mwleek ký
ez výlaghbol / Es chodakeppen esmeg ta-
-mada ffe . <es> wgý mód vala hogý
mýkoron meennýeknek orzagaban
az zenteknek felssew karokban výte
-teth vona . lata otth az zent apostolok
-nak karokban eegý ýress zeketh : Mý
-koron meg twdakozot vona raýtta ký-
-ee vona . monda ewneký Istennek
zent Angýalýa . hogý nemýnemew
Anglýaý nagý papnak tartanaak .
Mýkoron esmegh egý pap Iambor na-
ponkeed Azzonýwnk marianak zol-
galnaa mýseeth : Be vadolaak zent
Thamas pýspeknek hogý semýtwdo

{183b}

Vona . Es ottan el veewee papsagaat
Mýkoron kedeegh zent thamas az enn-
-en Ciliciomaat akarna meg varro
-gathný . es az ew agýa alaa el reyte-
-tte vona mýglen alkolmas ýdóót tal-
-alna ewneký : Azzonkezbe Azzonwnk
maria ýeleneek az papnak kýnek zét

thamas papsagaat el vette vala . es
 monda . meeny el mongyad azth . az
 Erseknek . hogý az . kýnek en zerelemeert
 naponkeed myseet mondok vala . az
 Ciliciomot ký eellýen helýet vagyon
 el reythween meg varrogatta . es
 az veress zór fotot : kýból meg foldoz
 gatta . wgyan ott hatta .. Az zenth az-
 zon paranczollýa azeert : hogý az athkot
 kýt reead vetet meg boczassa . hogý ke-
 -deeg zent Thamas ez dolgot mynd a-
 -zonkeppen talalita vona el chodalkodeek
 raytta / Ottan azert meg oldozaa az pa-
 -pot . es parancholaa hogý ez dolgot týth
 kon tartanaa . Myndenben azerth er-
 -essen otalmazza vala . az <y>egyhazý ý-
 gassagot wgy hogý sem kerelmessel
 sem fenýeghetessel . nem enghed vala
 az kýralnak : Az kýral azert azt lat-
 wan meg haraghweek reea es ertte
 kýlde fegyweresekeeth hogý meg ólneek
 ewtet vala hol talalnaak : Myko-
 ron azt latta vona zent thamas . Ele-
 ýkbe kele es monda : kýt kerestek ?
 En ýme hol vagýok . myt akartok .
 Mondanak azok : Azeert ýettwnk
 hogý meg ólesseel . es towabbaa ne
 eelhess : kýknek ottan monda . En az
 wr Isteneert keez vagýok meg halnó
 az ýgassagheert es az zent egyhaznak
 zabathsagaert : ha azert enghemet keres-
 -tek . az wr Istennek hatalmawal . es
 erek atok alat paranczolok týnektek
 hogý eegyebnek senkýnek ne archatok
 Wr Istennek kedeeg es azzonýom zýz
 marianak . Es mynd az mennýeý zen-
 -teknek . Es zent dýenes pýspeknek
 hagýom es ayanlom . az zent egyhaz-
 -nak mynden ýgassagaat es zabath-
 -sagaat . Azt meg mondwan reea
 rohananak az kegýethlen zolgaat es
 az ew meg zenteltetót feýeet agyon
 vaghaak . es azon egyhaznak pagýmon-
 -toman ký ontaak az ew zent feýeenek .

{184a}

Veleýth : Es azonkeppen meene xpús
 Iesushoz zent martyromsaghnak korona-
 -ýawal : Mykoron ýrnanak Ezer zaaz
 hethwen eztendóben / az egyhazý nee
 -pek kedeeg mykoron az hallottaknak
 myseýeet zolgalnaak erette . Azonnal
 az zent angýalok mas felól az zenth
 Martyroknak Miseýeket kezdeek el .
 mondwan / Letabitur iustus in domino
 Es az halwan az egyhazý neepeek
 Wtannok <...> eenekleek mynd vee-
 -ghýg / es be ýraak az zenteknek kózý
 -ben / Azokra kedeegh kýt ewtet megh
 óleek olý nagý wr Istennek haragh
 -ýa zalla . hogý nekýk ew kózzólók
 ennen wýyok<k>ath . fogokkal el hara-
 -palaak . nekýk meg dýheweenek
 Nekýk nagý kózweenýesseeghbe esee
 nek . Nekýk el bolondwlanak . es m-
 -ýndenek nagý nyawalýassagwl vezý
 -nek el .. Ennek felette ew zent ha-
 -lalanak wtanna ees nagý sok czoda
 teetemenýekkel ýelentee meg wr Ist
 -en az ew zeretó zentýnek eerdemes vol-

-taat : es dýczóseegheet . mýnemew týz
-tesseeghben vona az zentek kózót menýek-
-nek zent orzagaban . kýt mý nekwnk
ees engheggýen atýa ffyw zent lelek .
az ew zentenek erdemeenek mýatta
eerkkwl erekkee . Amen /
Zent Silvester papa
nak ýnnepeeról
Ez maý zenth ýnnepek Epistolaýaat
es Ewangeliomaat meg talállýatok
karacson elót zent Miklos pýspeknek
napýaan : Ezen lewelnek elótte
Nýagýob aýóytossaghnak okaert lassok
meg mýnemew týztólendó elette ee
-le ez vylagon . es mýmodon meene
Wr Istennek zent orzagara . Ez dýczó-
seeghes zenth Silvester papa . kýnek
ew eeleteenek kezdetýt es veeghezetyt
zerzee es ýraa megh . Cesarea belý
Ewsebius pýspek . kýt annak wtan-
-na . zent gelasius papa az egheez Con-
ciliomba . hethween kereztyen pýspek-

{184b}

-ek elót megh magýaraztata . Wgý
olwastatik azert az ew zent eeleteben /
Bodoghsagos zent Silvester tamada
wr Istennek ýsmerety zerent Nemes nem-
-ból es Iambor atýatwl anýatwl . Es adak
Cýrinos papnak ffeel tartany . ký ewteth
dýaky twdomanra tanoýtaa : Es zallas-
tartasth felette zeret vala . es mýndeñel
nagy zorgalmatossaggal zolgal vala ; Egý
napon ýewe hozýaa Egý Thýmotheus
new kereztyen ember : kýt eegýeb nem
meer vala be foghadny . mýert hogý
kegyethlen vona . Annak vtanna ezten-
-dó el mwlwan . martýromsaghnak
koronaýaat zenwedee xpúsert : Aloýth-
wan kedeeagh Tranquillinos feýedelem
hogý sok peenze volt vona . Es Silvester-
-neel maradot vona .. Es ký keereTEE
tewle ha kedeeg ký nem adnaa . halalt
tennee eerte . Fogataa meg azerth zét
Siluestert es kezdee keezereýtený hogý
aldozneek az Balwanýoknak ; Mon-
-da ewneký Zent Silvester . heýt bo-
-lond . ez <eellýel> eeýel meg halz te
Es awagý akarod . awagý hýnned
kel az Istent kýt mý hýzewnk . Vette
tee azert Siluestert az temlechbe / Es
Tranquillinos feýedelmet hýwaak eb-
-eedre . es az hall'' tetemee akada meg
torkan / es anneera leen dolga hogý
eeffelý koron ký mwleek . Es nagy
sýrassal oháytassal masod napon tem-
-ethny výweek . Zent Silvesterth ke-
-deegh hozaak ký nagy eremmel az
temlecból / Olý nagy Iamborssagghan
tarttya vala magaat hogý meegh
az poganok ees felette zeretyk vala
mýnt attýokat .-
Azonkezbe hala megh Melkýas papa
Romaban . Es ýollehet akarattyanal
kyl . teweek zent Siluestert papaýa
Mýndennek elette . Ottan mene zeghený
vona Romasagha . newóket be ýrataa
egý kenýben es mýndennek gongýaat
výselý vala / Towabba . zerdaat pen-
-teket es zombatot mýndentwl hagýa

beýtelnÿ . Es Czeterteket wgÿ mÿnth
az vasarnapot ÿllenÿ : Mondanak
az ghereghek : ÿnkab ÿllÿk hogÿ az .

{185a}

Zombatot ewtód napon zolgalnaak /
Monda zent Silvester Az nem lehet
mert az zent apostolok wgÿ hattaak hogÿ
az zombat . wrwnk temeteeseenek nap-
-ÿa legÿen . mert mÿkeppen mÿnden
vasarnap . wrwnknak fel tamadasa
napÿa . Azonkeppen az zombat teme-
-teese napÿa . Azth halwan reea en-
ghedeenek : De az cheterteknek ellene
mondanak hogÿ nem kellene akko-
-ron ÿnnepet zerzenÿ : kÿnek zenth
Silvester három ÿeles okaat vetee /
Elezer . mert wrwnk Iesus azon nap
meent ffel mennÿeknek orzagaban .
Masodzor mert az ew zent testeeth
zent vereet akkoron zerzee es zente
-lee . megh : Harmadzor mert anÿa
zent egÿhaz . Az Crismaat azon napon
zentólÿ . Arra ees reea enghedeenek
Azonkezben Constantin⁹ Czazar ha-
borgathwan az kerezttÿeneketh : Zenth
Silvester papa mene kÿ Romabol . az
ew hozÿa tartozo papÿwal . es lako-
zÿk vala az hegÿben . Constantinos
czazarra kedeeq nagÿ poklossagot ve-
-te wr Isten az kegÿetlenseegheerth .
Az Balwan Isten papÿnak azerth ta
-naczokbol gÿeÿtetee egÿbe három ezer
Apro gÿermekeket / hogÿ ha azoknak
melegh veeregben meg feredneek
megh vÿgazneek . Mÿkoron azerth .
kÿ ment vona az herre hol az feredót
megh zeresneek : Eleÿbe keleenek
az apro germekeknek zÿleÿ . haÿokat
megh erezhween es nagÿ ohajÿtass
-al sÿrathwan es reekathwan az
ew magzattÿokat Aztlathwan Con-
stantinos czazar monda . hallÿatok
es halgassatok meg o Romajak az en
bezedemet .. Az Romaj feÿedelemsee-
ghnek meltosaga . ÿrgalmassagbol
tamad : kÿnek ellÿen terwenÿe ees
vagyon hogÿ vala kÿ az hadban
germeket meg olne ottan feÿeet ve-
-nneek ertte / Mÿnemew nagÿ ke-
gÿethlenseeg lezen azert . hogÿ az
mÿ fÿwnknak azt teegÿek . kÿt
az ÿdeghennek meg tÿltottwnk . mÿ-
-keppen gÿözhetwñk ÿdeghen nemzetet .

{185b}

Ha mÿn<de>nen magwnk az kegÿetlen
seeghtwñl meg gÿeÿtetwñk ? Nam
mÿkoron az <yg.> ÿdeghen neepet meg
akarwnk gÿeznÿ . sok neepeknak ere-
ÿwel tehettÿek : mÿkoron kedeeq az
gonossagot es az bÿnt meg akarÿok
gÿeznÿ . ÿozagos mÿwelkódettel tehettÿek
Azert ember ennen magaban akkoron
gÿezedelmet vehet . mÿkoron az kegÿe-
sseegghel meg gÿeÿzÿ az kegÿetlensee-
-ghet . Legÿen azert gÿezedelmes az
kegÿesseeg ez mastanÿ veer ontasba .
Mert az wgÿ vagÿon hogÿ mÿkoron
ember az kegÿesseeghnek zolgawl

alaa vetendy ennen magaat : hamar
mýndenek wra lehet . ýob azert
ennekem meg halnom . ez artatlan-
oknak egheesseghek meg tarthwan .
honnen . mýnt az ew halalokkal egh-
eesseghet lelween ; kýbe maga býzon-
-ýos nem vagýok / Azert hagyaa hog
az ew zýleýeknek az aprokat mýnd
meg adnaak : es nagý sok aýandeeek
kal ewket meg aýandekozwan naę
eremmel hazokhoz výtetee / Ennen
maga ees az Czazar hazához teree .
Azon masod eeýel . zent peter . Zenth
paal az Czazarnak almaban neký
ýeleneenek mondwan .. Mýeerth
megh retteneel az artathlanoknak
veerek ontasatwl . boczatot mýket wr .
Iesus Cristus tehozýaad . hogý tanaczo-
aggýwnk mýkeppen meg kellýen
výgaznod . Az Silvester pýspeketh
ký az Sýraptým newó hegýben el
enýezween lakozýk . hýwasd hoziad
ew teeneked egý výzes toot mwtat
kýben ha háromzor belee martandod
magadat ottan mýnden poklossagodbol
meg výgazol . Te kedee az Cristus-
nak azzal fýzesseed meg . hogý az bal-
-wan templomokat mýnd el tóryed
Es zent egýhazat rakass helýeeben
es ez napsaghtwl foghwa ew zolgaia
leegý . Fel ebredween azert Constan-
-tinus czazar almabol .. ottan Silvester
papaerth kýlde : ký azt velee hog az
martýromsagra hýwattatýk . Ottan azert

{186a}

Wr Istennek aýanlaa mýnd ennen /
magaat . mýnd hozýaa tartozokat . ýnth
-ween ewket hogý eressek lenneenek
az zent hýt mellet : kýnek ýewetelýre
Constantinos Czazaar ffele kele es monda
ewrýlóm hogý hozýaam ýettel : zenth
Silvester papa ees kezene ewneký . Es
megh bezeellee az ew almaat . votakeep
-pen . Es meg kerdee kýk vonanak az
Istenek . kýk ewneký ýelentenek vona
Zent Silvester pp felele hogý nem vol-
nanak azok Istenek . hanem Istennek
zent Apostolý . Es eleýbe hozaa . zent pe-
ter zent keepeet / ottan monda az Cza-
zaar hogý ollýan kepýk valanak /
Zent Silvester azert ottan meg hýw-
lee az czazaart . es egý hetýgh valo
beýtet hagýa ewneký . es hogý mýn-
den temlóczóket meg nýttathna : Mýko-
-ron azert az kerezth výzre ýewt vona
nagý fenesseeg zalla oth ew reeaýa
Es ottan meg výgazeek az poklossagh-
-bol es Cristus Iesusth meg lataa .-
Azon elssew napon azert eellýen terw-
-eent zerze . hogý Az Cristusth tellýes
Romassaagh ýmadnaa . mýnt býzon Ist-
-enth . Masod napon : hogý vala ký az
Cristusth meg karomlanaa ottan megh
býntethneek . Harmad nap . hogý vala
ký kereztyen embernek bozzwt tenne
mýnden ýozaganak hason feleetwl m-
-egh foztathneek . Neegýed nap . hogý
Czazaar Romaban . Azonkeppen . az Romay
papa feýe leenne mýnd<den> ez výlag-

-nak . Ewtód nap : hogÿ vala <az>kÿ az zent egyházba be fwthna .. senkÿ ne banthatnaa .. Hatod nap . hogÿ senkÿ egÿ hazat ne rakhathna . Az Romaÿ papanak aldomasanaal kÿl vala meelÿ va-rasban Heeted napon . hogÿ az zenth egyházaknak eppetletÿkre . ŷozaag ad -asseek az kÿralÿ ŷozagbol . Nÿolczad nap . hogÿ . az Romaÿ czazaar . zenth peter egyházhoz ŷeÿen Romaban . es ott nagÿ sÿralommal vadollÿa megh az ew bÿneÿt . Ezeket meg zerezwen le fordoÿtaa palastÿaat . es kezeeben ragadaa az asooth . Es mÿndennek el-ette el kezdee asnÿ az zent egyháznak fondamÿtomaat : Es az tÿzen ket apostolok -nak zamokeert tÿzen ket kosaar feldet vÿn kÿ az fundamentombol ennen vallon

{186b}

Mÿkoron ez eellÿen dolgokat hallotta vona Constantinos czazarnak annÿa zent Elona azzon . kÿ az ŷdóben Betha-nÿaban lakozik vala : Lewelet kÿlde ffÿanak romaban . Es dÿczeerÿ ewteth hogÿ ellene mondot vona az balwan . Isten ŷmadasnak . De eress meg feddee hogÿ az sÿdok Isteneet el . meg fezwletet ŷmadnaa .. Constantinos czazaar esmegh lewelet ŷra ew annÿanak hogÿ ŷewne hozÿaa az sÿdo doctorok-kal . ew . ees az kereztyen doctorokat eló-we allathnaa . es vala meelÿ felnek ŷgazb bÿzonsaga vona azt hÿnnee Zent Elona azzon azert hoza el velee zaaz . negÿwen egÿ bólcz sydo doctorok-ath . kÿk kóztót tÿzen ketten valanak ŷe-lesbek . Constantinos ees elówe allataa . zent Silvester papaat az ew papÿwal Es hagÿaak az ŷgaz latasth keth nagÿ pogan bólcz doctoroknak . kÿk ŷgaz ŷtee letet tenneenek kóztók : kÿnek newók eegÿÿeknek vala Craton . masÿÿknak zeenoffilus . Monda azert eggÿk az bólcz sÿdo doctorok kózzól kÿnek vala newe Abÿataar . Mÿert ezek haró . Istent mongÿanak lennÿ . atÿyat fÿwt es zenth lelkót . Nÿlwan az tórwen ellen ŷarnak . Kÿben meg vagÿon ŷrwa . Lassatok mert twlaÿdon csak en vagÿok es nÿnczen nagÿob Isten en nalammal .. Ha kedeegh az . Cristust azert mongÿaak Istennek mert sok czodakat tett .. Az mÿ tórwenÿewnke ees sokan voltanak kÿk sok czodakat tettenek . azerth az Isten newót magoknak nem twlaÿdonoÿtottaak . mÿkent ez xÿus kÿt ezek ŷmadnak : Erre zent Silvester . ezenkeppen felelee / Mÿ csak eegÿ Istent hÿzÿnk es ŷmadwnk de nem ollÿan eegÿesseeghben hogÿ az zent ffÿanak eremeet tewle el vennók . meelÿ zent haromsaghnak zemeelÿeet az tÿnnen kenÿwetekból meg mwtathatwnk Atÿyanak azth mongÿok kÿról proffeta . zool : ew hÿwa enghemet . en atÿam vagÿ te 7c . fÿwt kÿról azon proffeta .. En fÿam vagÿ te zent lelket . kÿról azon mongÿa / Az ew zaÿanak lelke mÿat . mÿndden .

{187a}

Eresseeghek vagyon : Hol oth kedeegh
azt mondaa tegyewnk embert az my
zemelywnkre es hasonlatogwnkra / abb-
-an ees mynd az Istenseeghnek eeggÿess
-eegheet . mynd az zemeelyeknek sokass
agaat ky yelenty / yollehet kedeeg az ze
-meelyek harmak . leegyenek . De maga
eegy az Isten ; hogÿ kedeeg azt mondot
mert eegyebek ees sok czodakat tettenek
yrwan vagyon hogÿ az keweelyeknek
wr Isten mykoron ellenek aal : myke-
-ppen dathant es abyront el sylleztee /
Ha kedeegh ez my Iesus xpus wrwnk
ennen magaat Istennek mondotta . na
sem vezedelem nem zallot reea . hanē
ynkab vala myt tett es mondot be
tellyesettek : Azth halwan az byraak
mondanak : megh gÿeztetothnek twggÿa
magaat Abyatar . mert meegh okossagh
azt aggya hogÿ ha Isten nem volt vo-
-na az hallottaknak eeletet nem adha-
tot vona : Azt azert ffel felee . allathvan .
AZ masodyk kynek yonas vala newe
elowe alla es monda : Abraham az
kernywl meteleesnek myatta ygazwlta-
-teek megh : Azoneppen abrahamnak
ew wtanna valo ffyaÿ ees annak
myatta ygazwltathnak meg . Azerth
vala ky azonkeppen fel nem vehendÿ
az kernywl meteleest / meg ygazwlhat
Reea felele zent Silvester es monda
twdnyā ylyk mert Abraham az ker-
-nywl meteleesnek elette / volt kellem-
-etes wr Istennek . es hogÿ Istennek
barattyanak hywattatot leegyen ./-
Azert nem az kernywl metelees zentel-
-tte megh ewtet .. De <y> az ygassaag es az
hyt tette kellemetessee wr Istennek ele-
-tte Azert nem / meg ygazwlasra . De va-
-lastasnak okaert erdemlee az kernywl-
meteleesth : Ezth . meg gÿezween ./-
Az harmadyk elowe alla . kynek vala
newe . godolyas . Es monda . Mykeppen
lehet az ty xpustok Isten : ha azt mon-
gyatok hogÿ zyletet . meg keseerteteth
el arwltatot . rwhayabol ky foztatot
meeregghel ytatot : meg ostoroztatot
meg oletot es el temettetot . mywel
mynd ezek az Istenben nem lehethnek
Reea felele zent Silvester es monda .
Az ty yrastokbol meg byzonyoÿthattÿok
mynd ezeket az Cristosrol yrwan len-
-ny . Az ew zyleteeseerol wgy mond .

{187b}

Isaÿas pptha . yme zÿz ew meheben fogad 7c .
Az ew keesertetyrol . Zakaryas pptha . latam
az nagy Iesus papot . alwan az angyalnak
elotte . Es az Sathan all vala ew yoghyara
hogÿ ellenkodneek ewnekÿ 7c : Az ew el
arwltatasarol . zent dauid / ky az en ky-
-nyeremet eezÿ vala . vezedelmet gondola .
en ellenem .. Az ew mezeytelenseegherol
Azon . meg oztaak ewnkoztok az en rwha-
-mat . Az.<.> ew meeregghel ytatasarol
Azon . Adanak ennekem meerghet eenne
Az ew meg kotozeeseerol // Ezdras / megh .

kótózeetek enghemet . nem mýnt atya-
 -tokat ký meg zabadoýtaalak týteketh
 egyptomnak feldeeból . az ýteelő býronak
 Zeký elót fel keyáythwan meg alaza-
 tok enghemet . ffel függhezthween az
 faara . el arwlatok enghemet : hogý
 kedeegh el kel vala temettethný wgý
 mond rola Ieremýas / az ew el teme
 -teeseben ffel tamadnak hallottak . Mý
 koron azert Godolýas semýt reea nem .
 felelhethne . fel felee allataak azt ees .
 AZ Neegýedýk kýnek / wram / vala
 newe elówe alla es monda : A''mýne
 -mew dolgokat eegýebekról ýrtanak es
 mondottanak az proffetaak Siluester
 mýnd az ew Cristossarol velý . De býzo
 -nýoha meg / hogý ew rola mondassanak
 Reea felele zent Siluester es monda
 Aggý azert eegýebet kýról ezek<.> monda-
 -ssanak : Ottan monda Constantinos
 Chazaar / ha eegýebet nem adhatand
 twggýa magaat meg gýeztethnek lee
 -nný / mýkoron nem tehethnee . fel felee
 allataak : azth ees ..-
 Ewtódýk kýnek doeth vala newe eló-
 -we alla es monda .. ha dauidnak
 nemzeteeból ez xpus zýletet . es meg
 zentólttetót mýkeent mondod . azerth
 nem ýllet vona ewneký megh ke-
 -reztelkódný hogý esmegh meg zentel-
 -tethneek . Reea felele zent Siluester
 es monda . Mýkeppen az Kernýewl .
 metelees<th> xpusnak kernýwl metelee
 -seeben veeghet veet . azonkeppen az mý
 kerezthseegewnk xpusnak . kerezthseeghe-
 -ben meg zenthóleesnek . kezdetet vetth .
 Annak okaert . nem azert kereztelkódót
 megh . hogý meg zentelttetót vona . de
 hogý meg zentólne . ký mýkoron vezteg-
 lenee . Monda Constantinos czazar .
 Nem vezteglene doeth . ha vona mýt
 ellene felelne . azt es fel felee allataak

{188a}

Annak wtanna Az Hatodýk kýnek / kw-
 -sý vala newe monda . akarnook megh tw-
 -dný hallaný : hogý Siluester az zýznek
 zýzen valo zýleeseet . meg magýaraznaa
 mert lehetetlennek lattatýk mýnekwnk
 Reea felele zent Siluester es monda . Az
 feld kýból Adam zerezteetek zepletelen
 vala es zýz . mert emberý veernek ý-
 tallýara az ew zaýaat meg nem nýtót-
 -ta vala .. Sem az tewýsk<nek> teremtees-
 -nek atokýaat reea nem vette vala .
 Sem megh holth emberý testhnek teme-
 -teese nem vala . Sem az kýgýonak
 eelederre nem hagyatot vala ; De mý-
 -koron mýnd ezek meg tellýesettek vo-
 -na / zýkseegh leen esmeg / az zepletelen
 zýz mariatwl wý Adamnak zýlethný
 Hogý mýkeppen . Az kýgýo . az az a'' Satan .
 Az zýz feldból zýletet embert meg
 gyózee . Azonkeppen az mas zýztwl zý-
 -lethnek mýatta meg gýóztethneek . Es
 mýkeppen az elsew Adamót meg gýózee
 kewansaghnak es torkossaghnak mýatta
 paradýczomba / Azonkeppen az masýk
 Adamtwl meg gýóztethneek . beýtelw-
 -een az pwztaban : Azt ees meg gý-

-ezween ffeel felee allataak ..-
 Az hetedyk kynek Benyamyn vala
 newe elowe alla es monda . Mykeppē
 lehet az xpūs Istennek ffya / kyt mon-
 -dotok hogy az Sathan anneera keseer-
 -tet hogy ehsseegnek myatta . kezereyte-
 -thneek az koweket kynyrre valtoztath-
 -ny / Es neha az templomnak magassa-
 gara emeltethneek / Neha az nagy he-
 -gynek teteyre vytethneek / Es kezerey
 -tethneek az erdeghet ymadny / Monda
 Arra Silvester / Mykeppen adam hal-
 -wan az erdeghnek bezeedeet es yntee
 -seet meg czalateek myatta . Azonkeppē .
 xpūs es halwan azon erdeghnek bezee-
 -deet de meg wtalwan ewtet . annak
 -okaert . nem gyezhetee meg ewtet / My
 kedeeg nem mongyok wgy mynt Isten
 meg keesertetothnek lenny . De mynth
 ember . Annak okaert kedeeg harom-
 zor keeserteteek meg hogy <.> my tewl-
 -wnk mynden keesertetothket ky rekezte-
 -ne / es gyozodelemre modot adna . es re-
 -gulaat my modon a'' my ellenseeghwnk
 et meg gyozhetnook : Ezth ees megh
 gyozween fel felee allataak /-

{188b}

Nyolczad kynek Aroel vala newe
 monda . Az nyilwan valo dologh . hogy az
 Isten myndenben felette tekeelletes . my zyk-
 seegh volt azert ewnek . hogy emberben
 yewne es zy lethneek . Es mykeppen lehet
 hogy az Cristus yghe leegyen . de az<erth>
 ees nyilwan wayon hogy bator ffya legen
 az Istennek . De meeg ees nem lehet atya
 Ha azert atyanak mondatyk : haat valto-
 zando . az isten es nem tekeelletes /.-
 Reea felele zent Silvester es monda .
 Az fyw ydonek elette mondatyk zy lettet-
 -ween atyatwl . hogy teremtenee <azoka> azt
 ky nem vona . Es ydoben zy letet anya-
 -twl hogy meg eeleztenee azokat kyk el
 veztenek vala : ky yollehet czak az ew
 zent ygheejewel meg tehette volna : De
 zent halalawal meg nem valthatta vo-
 -na . ha emberre nem leth vona .. Az ees
 nem leen tekeellethlenseeg de ynkab tee-
 -keelletesseeg : mert az ew istenseegheeben
 nem vala alkolmas az zenwedeesre /
 Atya wr Isten kedeeg mondatyk mynden-
 -koron atyanak lenny . mert myndenkoron
 az ew ffya volt . Mert az ew ffya /
 ew ygheye . ew bolczesseeghe . es erey es
 yozaga : ha kedeeg mynd ezek voltanak
 az Istenseeghben . hogy mondhatod ydozerent
 lenny az ew atyasagaat // ezt ees meg
 gyezween . ffeel felee allataak .-
 Az kylenczedyk kynek Iwal vala
 newe monda . Az nyilwan vagyon . mert
 Isten . az hazassagot meg nem athkozta .
 de ynkab meg aldotta : my oka azert hoq
 az Cristusth kyt ymattok hazassagbol
 twgg yok zy lethny . es ty tagaggyatok
 kyt czak azert teezyteek hogy az hazassagot
 meg wtaltassatok : Es mykeppen mongya-
 -tok hogy meg kesertetot . ha hatalmas
 zenwedhetot . ha Isteny ero / ha wgy
 vagyon . haat egyk Istennek ffya / az
 masodyk . az zyznek ffya / ha kedeegh

azt mondod hogý zenwedet / az Istensee-
ghnek serelmeenel kyl nem lehetót
Rea felele Zent Silvester . es monda .
mý nem mongýok xpústh zýztwl zýle
-tóthnek lenny . hogý az hazassagot karhoz-
tathnook . De hogý az zýz zýleeseenek
ew nagý meltosagaat týztóllýók . mert
az zýz ký xpústh zýlte hazassagbol zýletet
Es meg keseertetót . hogý mýnden keseerte-
-tóket meg gýözne . keent zenwedót / hogý

{189a}

mýnden keenókat alaýa haýtana . halalth .
zenwedót hogý az halalnak hatalmaat
megh ehnyhtenee : Az Istennek kedeegh
es az zýznek ew ffya egy xpuss :. Azert
wgý mýnt Isten lathatatlan es zenwed-
hetetlen . Wgý mýnt ember . latando es
zenwedendó leen : Azt halwan az ees
fel felee alla ..-
Az týzedýk kýnek thara vala newe
monda . Býzoñoha meg silvester ezth
Monda zent Silvester / Mýkoron az
faat le vaghýaak . kýt az nap ffeene eer .
Az ffa / ýollehet a' vagasth zenwedý . de
az napnak feene es vylaga semýth
serelmet nem zenwed . Azonkeppen az
Cristusban az emberseeg zenwedwen . az
Istenseeghnek semý nyomorwsaga nem
letth . azt ees fel felee allathwan .-
Týzen eeggýedýk kýnek Sileon vala
newe monda . ha az te Cristusodrol . mō-
dottaak ezeket az reeghý proffetaak ; Ez ee-
-llýen nagý mewethseeghnek zemeerem-
-seeghnek es halalnak . akarnook okaat
hallaný Rea felele zent Silvester es
monda . Ehezeek . hogý mýnket meg elegh-
óytene . zomehozeek . hogý az mý lelký za-
radsagwnknak venereeket zolgaltathna .
meg keseerteteek hogý mýnket mýnden
keseertethból ký zabadóytana / meg fogat
-tateek hogý mýnket erdeghnek fogsaga-
-bol ký mentene . meg mewetteteek . es
kótózteteek hogý mýnket <h>az atoknak
kóteleeból . ký odozna .. meg alaztateek
hogý mýnket ffel magasztathna .. megh
foztateek . hogý az mý artatlansagwnk-
-nak mezeýtelenseegheet . ew zent ýr-
galmassaghnak rwhaýawal be fedeznee
tówýskkel koronaztateek . hogý mýnket
az paradýczombelý . zeep výragokkal ko-
ronazhathna :. meg fezeýteteek . hogý
az fanak gonoz kewansagaat ký mýat
az elssew ember meg czalateek . el
karhoztathnaa .. meereghel es eczettel
ýtateek . hogý mýnket az teýyel es me-
-zzel folýo feldnek erekseeghere be vý-
-nnee . halalth zenwede . hogý mýnket
halhatatlannaa . tennee / el temetteteek
hogý az zenteknek temeteeseket megh
zentelnee / ffel tamada . hogý az hallot
-takat ffel tamasztanaa .. Menybe mene
hogý az menyorzaghnak kapwyaath
meg nythnaa / ýlee ew zent attýan-
ak ýoghýara hogý az ew hýweýnek

{189b}

Kenýergheeseket meg halgathnaa : hogý
ezeket hallottaak vona zent Silvester za-
-ýabol . ottan mýndnyáyan . mýnd az

Czazaar . mynd az býraak es mynd az
 zýdook nagy eremben leenek dýczeer-
 een az wr Istent Az týzenkettódýk
 kedeegh kýnek zamrý vala neue . nağ
 haraghra remewle es monda / Chodalok
 raytatok oh belczesseeghes sýdo doctorok
 es býraak hogý ez eelýen kerengheesek
 -nek hýztek : es az istený hatalmassagot
 emberý okossaggal . hýzýtek meg foghat-
 -ný . De zennyenek meg az bezeedek
 ýeýwnk teetemeenre Felette bolondok
 mynd azok kýk az meg fezwltet ýma-
 -ggýaak / Mert en twdom az mynd-
 -en hato wr Istennek neweet .. kýnek
 ereýt . sem az kóvek el nem býrhattýak
 Sem eegýeb teremtet allathnak nem
 ýllýk ýnßen csak hallaný ees / Es hoğ
 ýgazat hýggýetek mondanom . hozýatok
 egý kegýetlen fene twlкот ede . Es mý-
 -koron az fýleewel hallangýa az nağ
 neweth . leghottan meg hal . Monda
 Zent Silvester : Mýkoron es mýkeppen
 hallottad es tanwltad te az newet ?
 Zamrý monda . Nem ýllýk teeneked
 az ýstený dolgot meg twdnod . ký az
 Sýdoknak ellenseghe vagý / Elówe ho-
 zaak azert az twlкот . kýt zaaz ember .
 nehezen tarthat vala . kótózween . Es
 mýnt Zamrý fýleeben swggot vona .
 ottan az twlok feneket ffel eseek es
 ký mwleek . nagy ordoýtassal . Ottan
 azert az sýdook nagyon ffel keyáýtan-
 ak . mondwan . Es Silvesternek Bozz-
 wt teeznek vala ; Kýknek monda
 zent Silvester . Twggýatok hoğ nem
 Istennek neweet mondaa . <De> az gon-
 -oz erdeghnek neweet newezee : Mert
 az en Istenem Iesus xpús . nem csak
 az eelóket ólhetý meg de meeg az meg
 holtakat ees ffel tamazthattýa / ha azert
 akarýa hogý hýggem . mert nem erde
 ghnek neweet neweztee . mongýa es-
 -megh es eelezýe meg kýt meg ólth
 Mert wgý vagýon meg ýrwan az
 Istenról . En kýt akarok meg ólók . es
 kýt akarok meg eeleztek . ha kedeegh

{190a}

Nem tehetendý nýlwan twggýatok . hogý
 az gonoz erdegh neweet newezte es nem
 Isteneet ký az eelót megh ólhetý . az hall-
 -ottat ffel nem tamazthattýa . Mýkoron
 azert a'' býraak . Zamrýk reea kezereýte-
 -neek . monda . Tamazýa ffel ýnkab
 Silvester : az nazarathbelý Iesus xpúsnak
 neweeben . es ottan . myndnýayan ew
 benne hýzwnk : twggýatok azt hogý
 ha meegh zarnýon ýarhathna ees . De
 ezt soha nem tehetý : Ez bezeedre mýd
 reea haýlanak az sýdo doctorok : Ottan
 azert zent Silvester papa . ýmaczagot
 teen . az wr Istenhez . es az twlokknak ký
 megh holt vala fýleehez haýla es mon-
 -da / halálnak es vezedelemnek neue
 mýkent be mentel ez twlokknak fýlee-
 -ben / azonkeppen meg ký mený . az mý
 wrwnk Iesus xpúsnak paranczolattýa
 mýat / kýnek neweeben mondom teen-
 eked twl''ok tamagý ffel : es meený az te
 nýayad kózzee . mynden zýlýgseegghel .

ottan ffel kele az twl''ok es el meene az
 ew nÿajaban . Azonnal . az kÿralne
 azzon . zent Elona . az býraak . az docto-
 -rok es mÿnd az teb neepekkÿk ott .
 valanak ez vetekódesen ez zent hÿttre
 tereenek es meg kereztelkódeenek .:
 Annak wtanna egÿ kewes nap el mwl-
 -wan mondanak . az papÿ feyedelmek az
 Czasarnak / Felsseeghes czazaar . az saar-
 -kan kÿ az verembe vagÿon / az napsag
 -twl foghwa hogÿ az hÿtet ffel vetted
 három zaaz embernel tebbet ólth meg
 az ew lehelleeseewel . naponkeed .-
 Tanaczot tarthwan azert az czazaar
 zent . Silvester papawal rola .. monda
 En wrwnk Iesus xpus neweenek ere-
 -ÿwel meg zentetem / feleleenek az papÿ
 feyedelmek hogÿ meg terneenek ha azt
 tehethnee / Mÿkoron azert zent Siluest'' .
 ÿmathkozot vona Nekÿ ÿeleneek zent
 peter apostol . mondwan .. Mÿnden ba-
 -torsaggal zaal le az Sarkanhoz az ve-
 -rembe / te . az keth papokkal kÿk veled .
 vannak :. mÿkoron hozÿaa ÿwtandaz
 ezenkeppen mongÿ ewnekÿ . Az mÿ w-
 -rwnk Iesus xpus . kÿ zÿztwÿl zÿleteek m-
 -eg fezeyteteek . es el temetteteek .. ffel
 tamada es ÿl atÿanak ÿogÿara . Ez ÿe-
 wendó eleweneeket es holtakat ÿteelnÿ
 The azert Sathanas wgÿan ezen helÿen

{190b}

varÿad mÿgh el ÿewend ÿteelnÿ / Es kóssd
 be zaÿaat fonallal . es ollÿ gÿerwel kÿn
 kerezth vagÿon . peeczeteld meg fewlwÿl /
 Annak wtanna . egheezzen es eppen en hoz-
 -ÿaam ÿewtók . Es az kÿnÿereth . kÿt tÿnek-
 -tek zerzettem . ezÿtek :. Lee zalla azert zent
 Silvester papa . az keth papokkal kÿt vele
 valanak . az veremnek fenekeere . zaaz
 eethwen garadÿczon . keth zeweethnekeket
 vÿween ew elótte . Es ottan az Sarkan-
 -nak zola . es be kótee ew zaÿaat : Es
 mÿkoron fel ÿetth vona talala ket erden-
 -gheseket az verem zaÿan holt elewene-
 -newl . az Sarkannak dohoss lehelletÿ
 mÿyat . kÿt azt keesertÿk vala ha le
 zallananak : Es azokat ees egheesseggel
 kÿ hozaa vele . kÿk nagÿ sok zamtalan .
 neepekkal . ez zent hÿttre tereenek :.
 Ezenkeppen Romassaag kethkeppen valo
 halaltwl zabadwtateek meg ;-
 Annak wtanna zent Silvester papa
 halalara ÿwthwan . Az eegÿhazÿ ne-
 -peket ez háromra . tanóÿtaa / Elezer
 hogÿ zent zeretethben eelneenek . M-
 -asodzor . hogÿ zent egÿhazat zolgalma-
 -tossaggal otalmazaat .. Harmadzor
 hogÿ az Istennek ÿohaÿt : az dÿhess
 farkasoktwl otalmaznaak . Az wtan
 nagÿ bodoghsaggal kÿ mwleek . azon
 ÿdóben . mÿkoron ÿrnanak . <Ewth> három
 -zaaz harmÿncz eztendóben ..-
 Eth el kezdetÿk Remete
 zent palnak eelethe
 Dichóseeghes Remethe Zent
 palnak eeleteet ÿrtta
 meg . Zent Ieronimos
 Doctor . czodalatos es bólcz
 twdomaanÿal / Az ÿdóben

mýkoron ýrnanak zý-
-letethnek wtanna . keth
zaaz . ewthwen haat eztendóben / Decius
Czaaarnak wrasaga alath . mýkoron
nagy mondhatatlan nagy haborwsaag
vala ez vylagon az kereztyenek ellen .
Az ydóben ez zent paal vala týzen
haat eztendós germek . es deaký bólczé-
-sseegben twdos es ertelmes / kynek ew
zýleý ký mwltnak vala . es csak eő

{191a}

hazas nennýeewel maradot vala megh
ew attýanak ýozagaban / De ýrasnak bý-
-zonsaga zerent . mýre nem kezereýt pen-
-znek ew athkozot telhetetlen keewansa-
-ga . kezdee ewtet / az ew nennýeenek
wra haborgathný es halarra keresný
hogý mýwel . mýnd az tellýes ýozag
reea maradhathna / Mýkoron azt az
ýffýw ezeeben vette vona : meg rettene
raýtta / es el hagýwan mýnden ýoza-
gaat : futameek az hegýekbe es el en-
-yeztee ennen magaat / hogý senký m-
-egh ne lelnee . mýgh az haborwsagh-
-nak veeghe lenne / es <az> ott zolgall-
-ya es ýmaggya vala naponkeed az
wr Istenth : De mýkoron ezeeben vette
vona wr Istennek zent malazttýa mý-
-at ez vylaghnak el mwlando voltat
es vezedelmeet : kezde lassan lassan /
towab . es bellýeb . az pwztaban meen-
-ný / Talala eggýwt egý kew zýkla
zakadasth . kýnek alsso reezeeben . egý
zoross odwth . kýnek aýtayan egý
nagy kew vala tamazthwan : Mýko-
-ron azt el tazýtotta vona . egý kýs h-
-aýlokot . mýnt egý kýs kamoraat talala
belól benne . kýnek semý pallasa nem
vala fewlwl . de csak . reeghy palma
faknak agaý haýlotttanak vala reea .
meegý kew zýklanak alatta . egý kýs-
-ded kwth ffew ees zarmazýk vala : Ez
helth azert zent paal meg kewana
es meg zeretee / Es lakodalmlwl va-
-laztaa maganak ; Oth azert naponked
eeýel es nappal . ýmathkozýk vala .
Beýtél vala : mýkoron meg ehezet vo-
-na az palma . fanak gymelczeewel
eel . vala . es az kwthfewból ýzýk va-
-la . rwhaat kedeeagh . es nywgodalom-
-ra valo agýat az palma fanak lewe-
-leeból zerzet vala : Azonekppen ez bod-
-ogh ember . nagy eedes angýalý eeleth-
ben eele holtýk . Mýkoron azert zaaz
týzen harom eztendóket telteth vona .
Mas pwztaban . Bodoghsagos zent An-
-tal es tARTH vala penitenciat az ew
tanoýthwanýwal : ýmaran týz hean
zaaz eztendeýglen / de nem twggýa va-
la zent palth az belsrew pwztaban
angýalý eletet tartany / EEllýen ne-
mew gondolattýa eseek ewneký . hoó
ewnalanaal . sem elsrew . sem ýob . re-
-methe nem vona az pwztaban / Es
mýkoron nywgoneek . meg ýeleneek

{191b}

Ewneký . hogý ewnalanaal az belrew
pwztaban ýob vona : Es hogý meg keelle-

-ne ewtet latogathnÿ : Ottan mÿnth
meg verradot vona . egÿ estapot veen
kezeeben . es el erede meg keresnÿ .
mondwan ennen magaban . hÿzem
Istent . hogÿ az ew zolgaÿaat ennekÿ
meg ÿelentÿ . kÿt meg ÿÿeerth . Mÿko
ron azert meenne az pwztaban az elssó
napon . sok czoda lelkes allatokat talala
elól . nekÿktwl meg reetten vala . nekik
Isten akarattÿabol wtat mwtathnak
vala ewnekÿ : es semÿben bÿzodalma
nem hanem csak wr Istenbe es az zÿt
kerezthnek ÿegÿeeben : Masod napon .
meg azon keppen : Annak wtanna ÿw-
ta egÿ nagÿ seeteet es homalÿas pwz-
taban . mÿnt ha eeÿ vona .. Mÿko-
ron menne az setethben . es zenetlen ÿ-
mathkozneek gÿakortaa meg akad
vala . az kewekben laba . mert nem
laat vala ÿnÿgen howa leepnÿ / ees /
es nagÿ zerghees teezen vala . Lata
azonkezben egÿ kÿsded vÿlagossagot
es kewannÿa vala ha oda eerhetne /
Bodoghsagos zent pal azert hallaa .
meg az zerghees . es ottambe meene
Cellaÿaban es be zeegezee az Cella
aÿtaÿaat / Mÿkoron zent Anthal
oda ÿwtot vona . zergheethnÿ . es keer-
-nÿ kezdee hogÿ meg nÿthnaa ew-
nekÿ mondwan . kÿ leegÿek en . hon-
nan es mÿerth ÿettem / ÿol twdod
Twdom hogÿ nem erdemleneem az
te zÿnedet lathnÿ : De maga mÿnd ad-
-dÿglan sem meegÿek el eennen . mÿg
nem latom ; mÿre tawoztacz el enghe-
-met kÿ az bestÿeket be fogadod .
Meg kerestelek es meg leltelek . A-
zert zerghetek hogÿ meg nÿssad ennekÿ
ees : ha kedeeg nem erdemlem . eeth
halok meg aÿtood elót hÿzem awaÿ
testemet temeded el . Mÿkoron ezen-
-keppen kenÿereghne zent Anthal . fele-
le ewnekÿ onnan belól zent paal .
Wram .. senkÿ semÿt wgÿ nem keer
hogÿ fenÿeghesse / te kedeeg fenÿegheth
ha meg nem nÿtom / noha megh
halandohoz ÿettel . Annak wtanna
nagÿ eremmel meg nÿtaa ewnekÿ
Ottan azert mÿnt egÿ masth lataak .

{192a}

Egÿmasth megh óleleek es apolgataak
nagÿ Istenÿ zent zeretettel .. Es mÿkoron
wr Istennek halaat attanak vona . le
ÿleenek . Es monda zent paal . zenth
Anthalnak : ÿme kyt nagÿ faraczagh-
gal kerestel . ez meg rotadando <veeg.>
testhnek veenseegheet : az the veensee-
ghed el temethÿ . <l> ÿme latod ez emb-
-erth . kÿ hamar porraa leezen . Es
mÿkoron oth eedessdeden / bezeelleneenek
Azonkezben ÿewe egÿ hollo hozÿaiok
es egÿ egheez Cÿpoot hoza ewnekÿk
es el meene ez kedeeg vala Istennek
Angÿala / Es monda zent paal . ÿme
En zereelmes atÿamffÿa . az wr Isten
ebedet kÿldet mÿnekÿnk / ÿme mel''
kegÿes . es ÿrgalmas az wr Isten . ÿm-
aran hathwan . eztendeÿ vagÿon
mÿ wlta mÿndenkoron ffel ffel cÿpot

erdemlettem . De ýme az te ýeweteled-
 -re meg ketteztette wr Isten . az eeledelt
 Azert halaat adwan wr Istennek
 azon le ýleenek az kwth vyznek fe
 -lette / Es vetekódees leen kóztók . ký zegh-
 -nee meg az kýnyeret / zent paal ke-
 zereýtý vala zent Anthalt . mondwan
 mert wr Isten ew erette tette vona
 az czodaat .. Zent Anthal kedeeagh .
 vyzon ellen /. mert mýert nagyob es
 veeneb vona ewneký kellene megh
 zeghný : mýkoron mýnd kettónek kezee
 be vona az cýpoo . ottan hason kettee
 valeek . es kýnek mýnd egý reez ýw
 -ta benne / Es mýkoron ewttek ýttak
 vona / Azon eeýet nagy Istený es me
 -nnýeý edes zobezeedben výveek ký .
 Mýkoron az nap ffel tamadot vona
 Monda . zent paal . zent Anthalnak .
 meeg reeghen twdom vala . zerelmes
 atýamffýa . hogý ez tartomanýokban la-
 -kozol .. Reghen meg ýgyeert vala tegh-
 -edet ennekem az wr Isten . De mýert
 ýmaran el ýewe az ýdó hogý el ný-
 -wgoggýam /. Es kýt koronkeed kewa-
 -nok vala . az az . ký feslenem es wr
 xpússal lennem ; ýmaran czak keel
 az ýgassaghnak koronáyaat . ennekem
 megh adný . The azert wr Istentwl
 boczattattaal en hozýaam hogý ez ze
 ggeen testeth be fedezýed ffeldel ; Halw
 -an azert ezeket zent Anthal . el faka-
 da sýrwa . es nagy ohaýtassal keery
 vala hogý ne hadnaa el ewtet . De

{192b}

Fogadnaa tarsswl ewtet wr Istenhez
 menný . Monda zent paal ewneký
 Nem kel teeneked azt keresned a''mý týed
 De a''ký masee . ýllýk azert hogý meeg
 sokakat gýeýcz te : az te peldadnak mý
 atta . az Idwesseeghnek wtara . Es wý
 ýeý wr Istenhez . De ýnkab keerlek
 meený el . hozd ede az palastot ký tee
 neked Athanasius pýspek adot / hogý
 takarýad be velee az en en halandó teste-
 -meth . Azt kedeeg mondaa zent paal .
 nem hogý zýkseegh vona reea .. De
 hogý az ew halalanak keserwseeghe
 kýnnýeb lenne . mýkoron senký nem
 vona vele / Azt halwan zent Antal .
 es el ameelkodwan raýtta honnan .
 azt twdnaa . Lathwan azert hogý wr
 Isten vona az emberben : nem meree
 semýt ellene zolaný . De nagy sýrassal
 meg apolgataa mýnd zemeýt . zaýaat
 orczaýaat es kezeýth el mene hamar-
 saggal . az Calastromba honnan ýewt
 vala : Mýkoron az keth fraterék ele
 -ýbe kótenek vona . kýk ewneký zok
 -tanak vala zolgalný . mondanak . hol
 ýaraal edýglen týtólendó atýank /
 Monda . ýaý ennekem býnesnek . mert
 meegh hamýs barath newet výselek
 Latam ýllýesth . es Ianosth az pwz-
 taban . Es paalth paradýczomban
 Es mýkoron kerdeneek mý dolog vona .
 monda . zolasnak ýdeýe . vezteghseeg-
 nek ees ýdeýe vagyon / Es ffel vee
 ven az palastot esmeg wtra . erede

mýkoron masod napnak harmad ho-
raýa vona . ffele tekeente az eghre . Es
lata az zent Angýaloknak kózótte . zent
proffetaknak es apostoloknak sereghek-
be . seep feýer fenesseeghben palth . me-
-nýorzaghban ffele vünný / Lathwan
azt zent <pal> Anthal ottan le eseek
es kezdee magaat az feldhez verný
mondwan . paal zerelmes atýamffya
mýre hagz el enghemet : mýre meeé
el kezenetlen .. meel keesen ýsmerte-
lek meg / meel hamar el tawozol

{193a}

Es mýkoron lathnaa hogý semýt nem fel-
-elne . mert erttee hogý leleknel kyl vo-
-na . Ottan reea eseek es nagý sýralmal
kezdee czogolgathný . mýnd zemeet zaýaat
Mýkoron azert kereztyen neepnek zoka-
-sa zerent . ýmaczagaat el veeghezte vo-
-na ffele ótótetee az testeth . es ký vývee
el temethný : Azon kedeeé felette banko-
-dýk vala hogý asoot nem výt vona
kýwel seerth asna : Mýkoron azert nê
vona mýt teenný / Azonkezen az pwz-
-tabol ýeweenek keth orozlanok / es
le eseenek az testhnek labanaal . es
nagý ordoýtasth teznek vala . mýnth
ha sýrathnaak ew ký mwlasaath .
Elezer meg rettene tólók zent Antal .
De annak vtanna meg býzakodeek . mert gon-
-dolaa hogý Isten akarattýa vona .
ffele kelwen azert az orozlanok es
nem mezzee az testwl . egý vermeth
asanak labokkal .. Annak vtanna /
meenenek zent Anthalhoz mýnt kezeet
labaat meg nýlwan / mýnt ha az
mwkanak ýwtalmaat keerneek .
Ottan zent Anthal . az menýorzagra
emelee ffele kezeýt es zemeýt monda
En wram Isten . kýnek akarattýan-
-aal kyl meeg az fanak lewele sem
hwl el . aggyad meg ewnekýk . mý-
-keent ýobban twdod .. Es ýnte nekýk
hogý el menneenek . es ottan el mee
-neenek / Ew kedeeé ffele vevee az
testeth es el temetee nagý sýrassal
Semýt tebbet oth valo ýozaghból ma
ganak nem veen . hanem az ew pa-
-lastýaat kýt az palma fanak lewe-
-leeból kosaar moddra kótót vala .
zenth paal : Es haza meene az ew
Calastromaban . es az fratereknek
vota keppen mýnd meg bezeelle / hol .
es mýnt ýarth vona . Es ýeles ýn
nepeken mýndenkoron reea veezy
vala zent Anthal . zent palnak pa-
-lastýaat / Ennek wtanna vgý mond
zent Ieronim^o doctor . ýnkab . valaz-
-tanaam zent palnak palastýaat . az
ew eerdemeewel . honnem mýnth
ez vylaghý barssonýos wraknak es
kýralýoknak orzaghyt es kazdaghsa-
-ghýt / Mynekwnk ees zent palnak
eerdemeewel aggya wr Isten az erek eletet /

{193b}

Eth el kezdetyk zenth
fabýan Sebestýen ýn-
nepeenek . Epistolaya :-

Ez maÿ zent ÿnnepnek Epistolaÿaat
 ÿrtta meg Bodoghsagos zent paal
 Apostol . Az sÿdoknak ÿrth lewelee-
 -nek tÿzen eggÿed reezeeben . kÿben
 teezen tanwsagot / mÿnemew bekess-
 eegghel . keen zenwedeessel .. vÿaskodas
 -sal . es gÿezedelemmel : es zenth hÿth
 -nek eresseeghewel . vetteek es erdem-
 -letteek az zent martÿrok . Az mennÿeÿ
 dÿczóseeghnek : Aldot zent koronÿaat
 es orzagaat . kÿben nagÿ sok rend
 belÿ zenteket newezghet elówe : kÿk-
 -ból . mÿndden ÿdwezŵló leeleek . sok
 ÿo tanwsagot . peldaat es erósseghet
 vehet . ew eeleteenek taplalasaara .
 wgÿ mond azerth .
 AZ Zentek hÿth-
 -nek mÿatta or-
 -zagokat gÿez-
 tenek : ÿgassa
 -got chelekótte-
 -nek . es wgÿ
 vetteek az erek
 dÿchóseeghnek ÿgÿeeretÿk ; Bel da-
 -ggattaak orozlanoknak zaÿokat
 megh oltottaak tÿznek hertelense-
 -gheet : el fwtamtattaak feenes tór-
 -nek elÿth : ffel tamattanak ew
 beteghseeghókból : eressek voltanak
 az hadban : ffel verteek az ellen
 -seeghóknak taborokat : azzonÿal-
 -latok ees megh vetteek ffel tam-
 -aztasbol az ew hallottokat . Nem-
 ellÿek kedeeagh : oztorwra vonÿa-
 -ttanak : es nem akartanak ez vÿ-
 lagh zerent megh menekódnÿe
 hogÿ mÿwel ÿob ffel tamadasth
 talalnanak holtok wtan cristusbā

{194a}

Nemeellÿek kedeeagh zegÿenseegh
 -eketh es veresseeghóket vallanak
 Annak felette foghsagokat . temle
 -chóket zenwedeenek : Nemeellÿek
 megh kówezteteenek : megh vag-
 daltatanak : megh keeserteteenek .
 es tórnek mÿatta megh óleteenek
 Tetowa fwtosanak vad beerekn-
 -ek rwhaÿokban : kechke beerekben
 zÿkseeghet zenwedween : zomorw-
 -sagot : nÿomorwsagot gÿettrelmet
 kÿkhez melto nem vala ez vÿlagh
 Az pwztaban teewólyóghween : az
 heegÿekben . Barlangoghban es
 wdwkban . es feldnek vermeÿben
 mÿnd ez eellÿenek hÿthnek eress
 eegheewel byzonÿwtatanak meg /
 meelÿ hÿth mondatÿk lennÿ . a''
 mÿ wrwnk Iesusban xÿusban :-
 Ezen Zenth ÿnnepnek
 zenth Ewangelioma
 Ez maÿ Zent ewangeliomot ÿrtta neg
 zenth Lucacz kenÿweenek hwzon eeggÿed
 reezeeben . Es leen eredetÿ az ÿdóben mÿ-
 -koron ÿdwezóÿtenk vona harmÿncz ha-
 -rom eztendóss . es ew zent halalahoz kózel
 az az veragh vasaarnapon : Ez ewange-
 liomnak elette wgÿ vagÿon meg ÿr-
 -wan . mondanak nekÿk ÿdwezeÿtenkn-
 -ek . Mester latod ee . ez templomnak dra-

ga / eppewletýt / Es mýkoron reea tekeentet
vona . monda . Lattýatok ee ez nagy ee-
-ppewletet . ýme ýdó ýew : es kew kewen
ew benne nem marad . ký el nem tóretik
Mondanak ewneký az tanoýthwanýok
mý leezen annak ýegýe mýkoron azok
leznek : Ezenkeppen fele ewnekýk mýnt
ez zenth ewangeliomba meg vagyon ýr
-wan
AZ ýdóben . monda
iesus ew tanoýth-
-wanýnak . Mý-
koron hallandot-
ok hadakozasokat

{194b}

Es haborsagokat . ne akarýatok
megh rettený : Mert zýkseegh
elezer ezeknek bel tellýesedný : de
nem ottan veghe leezen : Annak
wtanna monda ewnekýk . Neep
neepre : es orzaagh orzagra tam-
-ad . Es nagy feld ýndwlasok leez
-nek hely zerent : degh halalok es
ehsseeghek : es menýbol nagy rett-
-enteesek es nagy chodaak . De m-
-ýnd ezeknek elette : reeatok vetýk
kezóket es megh ýldóznak . adw-
-an gýwlekkózetekben es órýzetekb-
-en .. Vonýwan keralýoknak es
feýedelmeknek eleýben : az en new-
-emeert Terteenýk kedeegh ez eell-
-ýen dologh týnektek býzonsagra /
Vesseetek azert tý zýwetekben : semýt
rola ne gondolkodný mýkeppen ew-
nekýk felellýetek . Mert akkoron en
zayát adok týnektek es bólchesseegh
-et kýnek sem ellene nem alhathnak
sem kedeegh ellene nem mondhath-
-nak mýnd az tý ellenseeghýt . El .
arwltattok kedeegh tý : az tý zýleýt-
-ektewl : es atýatokffýaýtwl / rokonsa
ghtoktwl : es ýsmeró baratýoktwl .
Es sokakat megh ólnék tý kózzóle
-tek : es gýlóseegben leeztek mýnden
embereknel az en newemeerth :
De azt tetween ty raytatok : ne ak-
arýatok feelný : mert meegh az
tý hayatok zala sem veez el : az
tý feýetekról : Az tý bekeseegh zen-
-wedeestekben tarttýatok megh az .
lelkótóketh : erek ýdwesseeghre :-
ýmaran lezen emlekóz-
-eth . Zenth Fabian . Seb-
estýennek eeletekról

{195a}

Dýczóseeghes zent ffabýan vala Rom-
-aý dwss . palogaar . Az ýdóben mýkoron
megh holt vona Romaý wr papa . Egybe .
gýwleenek hogý papaat valasztananak
ew ees mene oda . hogý lathnaa mýnt
lenne az dologh : Es ýme mýndenekn-
-ek latasaara . egý zeep feýeer gabamb
zalla ew feýeere . es mýnd nýaýan
el Ameerlkodanak raytta / es meg erteek
hogý wr Isten ewtet valasztotta vona
az papasagra . es ottan papawa zen-
-tóleek / Es hogý az leet vona ; mýkent Da-
-masus papa zool rola . ottan kýlemb ký

-lemb tartomanra heet dyaconos ffel pa-
 -pokát / Azoknak esmegh heet subdya-
 -conos ffel papokat . zerze es el kyldee
 ewketh . hogý meg twdakoznanak ray-
 -tta hogý otth mýnemew martýrokat
 óltenek vona . meg . es ewneký ýrwa
 hoznaak ; Es mýkeppen haymo do-
 -ctor mongýa . mýkoron ffýlepp czazaar
 egý nagý zombaton akarna . zenthsee-
 ghet venny . meg týltaa ewtek . hogý
 azt nem ýlleneek tenny . mýglen m-
 -egh nem gýonnaa az ew býneyth
 Es az penitencia tartook kózzee nem
 allana . Es ennen magaat meg alaz-
 -naa . Leen kedeegh ez zent fabýan
 papanak Martýromsaagh zenwedese
 Decius czazaar alat : ký mýkoron az
 Balwan Isteneknek nem akarna
 aldozný : feýeet veeteteew ewneký .
 Azon eztendóben mýkoron ýrnanak
 keth zaaz Ewthwen egý eztendóben
 Es ew papasaganak týzen három
 eztendeýben //-
 Bodoghsagos Zent Sebestýen vala
 Medýolan belý dws palogar . es kerez-
 -týen . wr Iesus xpúsnak aýoýtatos
 hýwseeghes výteze / Dýoclecianos es
 Maximianos Czazarok wdwaraban
 felette zerelmetes / wgý annera / az el-
 -sew hadnagýsagot ew tartanaa / Es
 koronkeed az Czazarok elóth zemeel /
 zeerent wdwarlana .. Výselý vala
 kedeegh az výtezlew palastoth csak az
 okaerth . hogý <.> mýkoron latot vona
 vala meelý kereztyenth keennak mý-
 -atta el hajlaný / megh býzthathna
 vona az zenth hýthben : kýt zorgalm-
 atossaggal ees teezen vala ; Mýko-
 ron azerth . Marcellianos es Marcos
 egý atýaffýak volnanak . es semýkeppé

{195b}

Nem akarnanak aldozný Az temleczbe
 vetteteenek : ýnkab akarwan martýrom
 sagot zenwedný honnem aldozný /
 Azonkezbe meg halwan azt az ew
 zýleý . Elezer fotameek az ew zýleók /
 az temleczhez kýben valanak foggwan .
 megh erezthween ew haýaat es megh
 zaggathwan ew rwhaýaat . ký vethween
 ew emlóyth . monda .. Oh en zerelmes
 ffýaým . megh kórnyeekózteneek enghemet
 nagý mondhatatlan keserwseeghek : zenwed
 -hetetlen sýralmak / ýaý Ennekem nýa-
 -walýasnak / ýme el hagýom en keth
 zerelmes ffýaýmat zernýw halnak
 mýatta . Ha hadba halnanak megh
 be fwtamnam az seregh kózzee es meg
 zabadoýtanaam ewketh : ha hamýss ýtee-
 lethben vonanak ký ragadnaam ewket
 onnan / Mastan kedeegh wý halalnak
 nemeeben latom ewket vetetthween ..
 kýben az porozlo hýwattatýk hogý meg
 ólessenek / az eelet kýwantatýk hoó el
 vezýenek az halaal hýwattatýk hogý
 el ýeyen / hogý eellýen bezeedeket mon-
 dana / az ew zýleók -
 Az ew veen attýokat megh oda hozaak
 az zolgaak . megh hýmthween feýeet por-
 -ral . eellýen sýralmas bezeedeket kýaýth

vala az menyörzagra Oh en zerelmes
ffyaým / en veenseghemnek gýamolý
es en zemeýmnek vylagossaghý mýre ke
-wannýatok eellýen ýghen az zernýw
halalth / Oh ýffýsaagh es ýffýak sýrya
-tok en velem eegýetembe ez el vezen-
-dó ýffýatok . foggýanak el en zemeým
sýrwan hogý ne lassaak en zemeým
en ffyaýmna zernýew halalokath .
Eellyen zokat zolwan az ew veen att-
-yok Azonkezbe oda ýwtanak az ew
<magzattyo> felesseeghek ees ew twlaý-
don magzattýokkal /. nagy ýwóltessel
kýaýtassal mondwan /. kýnek hattok
el mýnketh . ký leezen ýmaran ez
aproknak eeltetóyók /. kýre marad tý
nagy sok ýozaghtok ; ýaý mýre vaón
eellýen kemeen zýwetek . hogý nem
csak atýatokat anýatokat es felesseegh-
teket fýastwl eellýen ýghen hattra
vetýtek / De meegh mýnd ez sok ýo
zerelmes barattoknak ees semýt nē
gondoltok keerelmeesekkel . Mýre /

{196a}

Mentek zabad akarattal az zernýw ha-
-larra . ez eellýen bezed kózót kezdeenek
megh lagýwlný az ýffýaknak ew zýw-
-ók . hogý azt ezeeben vette vona zenth
Seb<ý>estýen ký az ýdóben oth ýelen va-
-la . ýghen hamar kózýkbe fwtameek
Es monda . Oh xpus Iesusnak eróss
výtezy : Ne akarýatok ez vylaghý hezól-
kódó hamýs bezednek mýatta az erek
dýczóseeghnek koronaýaat el veztený
Monda annak wtanna az ew zýleýn-
-ek ees . Ne akarýatok semýt feelný
mert nem tawoznak el týtwtetek / de
oda mennek hol oth erek lakodalm-
-at zereznek týnektek es menýbe ./
Twggýatok hogý ez ýelen valo vylag
el mwlando . ma vagyon / hónap nýn-
-czen . senký benne sokaýgh nem lak-
hatýk / es nem maradhat : tellýes mýn-
-den nýawalýassaggal es ýaý vezýkkel
Az wr Istennek <oz> orzagaban kedeeg
semý ollýan vezedelmesseghék nýncze-
-nek / hogy Zent Sebestýen eellýen zo-
-kat zolana . Zoe newó azzon . Niko-
-stratusnak felesseeghe . mýnd hýzy va-
-la zent sebestýennek predicallasaaath
De nema vala . es nem zolhat vala .
Czak ýnteessel keer vala boczanatot
zent sebestýentwl le esween labaý
elót / Ottan monda zent Sebestýen
ha en xpus Iesusnak býzon zolgaia
vagýok . Es ha ýgazak az en monda-
-sým kýket ez azzonýallat en zambol
hallot : Nýssa meg zayaat ewneký
azon wr Isten . ký az meg nemwlt
zakarias ,pphanak zayaat meg nýtaa /
Ottan ffel keaýtta az azzonýallat .
mondwan / Aldot az wr Isten . Al-
-dotak az te zadnak bezedý . es ald-
-ottak azokees kýk hallaak . hýzyk m-
-ýnd azokat kýket zolaz : Azt halwan
az neepek nagy tereenek wr Istenhez .
Es policarpus pap . mýnd meg kerez-
-tóly vala ewketh .-
Az ýdóben az Romay feýedelem ees

Cromacius nagy nehez korssagban gyettretyk
vala . mykoron keddeeg eellenen czoda
hyrth hallot vona zent Sebestyen
felol / hozyaa hywataa ewket . mynd
polykarpos pappal .. es kezdee keerny
hogy megh vyzasztanak ewtet ees /

{196b}

Monda ewnekÿ zent Sebestyen hogÿ
elezer az Balwan isteneket el tornee es
hatalmat adna ewnekÿ ees el tórny
mykoron eremesth lett vona raytta / ottan
zent Sebestyen es polycarpos pap . keth
zaaz Balwannaal teebbet tóreenek el
Mýkoron meegh ees meg nem vÿga-
-zot vona . Monda zent Sebestyen . Aw-
agÿ meegh es nÿnczen tÿzta hÿted /
Awagÿ el reÿteth Balwanÿod va-
-gÿon . Ottan azert megh ÿelentee ew-
nekÿk / hogÿ egÿ kamoraÿa vona . kÿ-
-ben czodalatos belczesseegghel es nagÿ
dragasaggal meg volnanak ÿrwan
es faraghwan . mynd az mennÿeÿ cÿlla
gok .. eghek es czodaak . kÿre az ew
attÿa teebbet kethzaaz gheera arannaal
kóltót vona . kÿknek mÿatta ÿewendó-
keth megh twdot vona .. Monda zÿt
Sebestyen . vala mÿgh az eeppen leezen
temagad eppen nem leez : Mýkoron
az feÿedelem reea enghedne / Týburci⁹
az ew ffÿa ellene monda . mondwan .
Semÿkeppen en el nem hagÿom tórny
ez nemes draga mÿwet / De hogÿ
az en atÿam eghesseeghenek ellene ne
mongÿak / gÿohanak keth kemenczet
ffel . ha el tórwen az en atÿam meg
nem vÿgazandÿk twgÿyatok hogÿ
mynd ketten meg eegghettetek /
Monda zent Sebestyen . wgÿ leÿen
a'mÿnth mondod ; Mýkoron zent
Sebestyen el tórnee . Ottan Istennek
angÿala az feÿedelemnek ÿeleneek
es meg ÿelentee ewnekÿ <az> hogÿ az
Cristus Iesus ewtet meg vÿgasztotta
vona . Es ottan zent Sebestyen wtan
futameek es labahoz eseek hogÿ meg
apolgathnaa . De meg tÿltaa ewteth .
mÿerth hogÿ meg nem kereztelkódót
vona ; Es azt lathwan / týburcius ffÿa
ees / ottan neegÿ zaaz vÿtezzel es
nagÿ sokan az ew nemzeteeból meg
kereztelkódeenek ; Zoe azzont keddeeg
megh fogaak az poganok .. es mÿnt
addeeg keenzaak . mÿg az ew lelkeet
xÿpusnak adnaa . Monda tranquillli
-nus ÿme az azzonÿallatok elól vez-
nek mÿnket Istennek orzagaban
mÿre kel mÿnekÿnk ees elnewnk .
ewt ees meg kówezeek az poganok .
Týburcius vÿtezth ees meg fogaak es
kezereÿteek hogÿ awagÿ aldozneek /

{197a}

Awagÿ mezeÿtelen labbal / elewen -
zenón ÿarÿon / kÿ mykoron zent
kerezthnek ÿegÿeet reea vetótte -
vona . Batorssaggal . reea lepeek -
Es monda / lattatÿk ennekem hogÿ
zeep rosa vÿragokon ÿarneek A' mÿ
wrwnk Iesusnak xÿpusnak neweeben /

Kÿnek monda Fabÿan feÿedelem
 kÿ nem twggÿa . hogÿ az tÿ cristus-
 -tok tÿteket erdeghÿ twdomanra
 tanoytot ? Monda . Tÿbwrcius
 Veztegÿ bodogtalan ember . merth
 nem vagÿ melto . hogÿ csak az ew
 eedes zent neweet . ÿÿen newezied
 ees ? Ottan azert haragra gherÿed
 ween az feÿedelem / nÿakat vagataa /
 Es ezenkeppen martÿromsagot zenve-
 -de . Marcellianost kedeeg es mar-
 -kost az kereztffara vonÿaak / mÿko-
 -ron azert ott fÿghneenek nagÿ eedess
 -eeggel eneklÿk vala az zent dauid
 pÿthanak mondasaat . ÿme meelÿ ÿo
 es meel' gÿenerÿseeghes az atÿaffÿak
 eegÿetembe lakoznÿok . Monda ew
 nekÿk az feÿedelem . Oh bodogtalanok .
 veesseetek ez kabassagot / es zabadoha-
 -tok meg tÿmagatokat Mondanak
 ewnekÿ az zentek ; soha eellÿen ÿol
 nem lakoztwnk mÿnt mastan . ÿob hoÿ
 mÿnket mÿg ez halando testben
 vagÿwnk ezenkeppen haÿ lakoznÿk
 Azt halwan az feÿedelem . ottan
 lanchakkal atal veretee ew oldalokat
 es azonkeppen xÿus Iesushoz meneenek /.
 Annak wtanna az feÿedelem be
 vadlaa . Dÿoclecianos Chazarnal zent
 Sebestÿent : kÿt mÿkoron hozÿaa hÿ-
 -watot vona az Chazaar . monda ew-
 -nekÿ . En teeghedet ÿeles ember kepp-
 -en tartotalak en wdwaromba . Es
 te az en Idwesseeghem ellen . es az
 Isteneknek bozzwsagara . mÿnd eddÿg-
 -len tytkon ÿartal : Monda zenth
 Sebestÿen Az te Idwesseeghedert twgg
 -ÿad hogÿ koronkeed Istent ÿmattam
 kÿ menÿorzagban vagÿon : Ottan az
 Chazaar vÿtete kÿ az mezóre hogÿ ott
 meg kótózneek es meg lewódózneek
 az vitezók . kÿk olÿ ÿghen <olÿ ÿghen>
 be tólteek ew testeet nÿlakkal / hogÿ

{197b}

Ollÿan vala mÿnt az zewl'' es el ha-
 gÿaak ewtet ott halwan : kÿ hamar
 valo napon meg zabadwlwan . meene /
 az chazaar palotajÿa eleebe . alla meg
 az garadÿchon / mÿkoron az chazarok
 haza ÿettenek vona : az kereztÿenek-
 -nek keenzasokrol nagÿ eressen megh
 feddee ewket : Mondanak esmasnak
 Ez ee . az sebiestÿen kÿt meg hattwnk
 ólethnÿ <.> kÿknek monda zent Seb-
 -iestÿen . Annak okaert tamasztot ffel
 enghemet wr Isten . hogÿ hozÿatok
 ÿeÿ''ek es meg feggÿelek titwtek
 az tÿ gonossagtokrol : kÿket Cristusnak
 zolgajÿnak teeztek : Lee fogataa es-
 -meg ott ewtet az chazaar es mÿnd
 addeeg veretee . mÿg kÿ adnaa lel-
 -keet / es vetteteew ew testeet az arÿnek
 -zekbe hogÿ az hÿÿ kereztÿenek
 ewtet martÿr newen ne tÿztólneek
 Zent Sebiestÿen kedeeg masod napon
 zent lucina azzonnak meg ÿeleneek
 es meg mondaa az ew testeet hol
 vona . es paranchola nekÿ hogÿ on-
 -nan kÿ vennee es az zent Aposto-

-loknak laboknaal elél temethnee / Az
ew zenwedese keddeeg leen azon ezten-
-dóben / mýkoron ýrnanak keth zaaz
Nýolchwan heet eztendóben . Dýo-
clecianosnak es : Maximianosnak cha-
zarsagoknak ýdeýn / kýnek ew zent
eerdemeenek mýatta . naponkeed nagý
sok ýrgalmat . chodat : es kýlemb
kýlemb haznalatossagot teezen wr
Isten / emberek ýdwesseeghekre : kýnek
ew zent essedózesseenek mýatta mýn-
-ket vÝgagtall'on meg . tarczon meg
mýnden gonoztwl . degghalaltwl es
eegýeb nemew halalos ellenseeghtwl
Es halalwnknak ýdeýn aggyon hýt-
ben . valo eresseeghet : týzta remeen-
-seeghet : es az ew zent orzagaath
erekkwl erekkee Amen .-
Eth lezen emlekózet
zýz zent Agnes ázz
onnak eeleteeról .

{198a}

Ez maý Zenth ýnnepnek Epistolaiat
es zent ewangeliomaat ha ký akarýa . m-
-eg lelý . meg : zent Borbala azzon ýnne-
-pe napýan . Karachon elóth eellýen ýeg
-zees alat . Annak okaert nem zýkseeg
eeth rola emlekózný : hanem csak lassok
meg az ew zent eeleteet rýwideden
Ez dýchóseghes zýz zent Agnes az-
-zonnak ew zent eeleteet ýrtta megh
Bodogsagos Zenth <Agoston> Amborws doctor atýank
Az zent zýzeknek tanwsagoknak : es pelda
zerent valo eeleteknek elówe menteere
Mondwan Ez zenthseeges zýz Agnes azz-
-onnak ýnnepe napýaat mýnden týztes-
-seeggel kel ýllenewnk / EEgý felól zeneg-
-ýenek az soltaar kenýbelý enekleesek .
mas felól az zent leczkek . EEgýfelól erwł
-lýenek kereztyen neepeknok sokassaghý .
mas felól eeltessenek xpýs Iesusnak ew
zegheený : Es azonkeppen . mýndnýaýan
erwłlywnk vÝgagywnk wr Istenben .
Ez az zent <zýzek> zerzetben eeló zýzek-
-nek lelký vÝgagtalasokra . hozýok em-
-lekózettre mýkeppen zenwedee az zenth
martýromsaghnak výttessegheet . zýz zent
Agnes Azzon . EW eeleteenek týzen ha-
-rom eztendós koraban . el veztee az hal-
-ant es megh leelee az erek eeleteth .
mýert az erek eelethek teremteyet
zeretee . mert ýollehet ýffýw vala ez-
-tendóskoraban . de veen es koros vala
ew lelký erdemes voltaban : zeep orcza-
-ýaban . de annal zeeb ew hýteeben . ký
mýkoron egý napon az ostolabol . haza
menne . Azon varas feýedelmeenek fýa-
twl meg zeretteteek : kýnek mýkoron
ew zýleýt meg kereste es meg lelte vona
kezde ewnekýk nagý sok aýandekokat ad-
-ný es ýgyerný ha ewneký adnaak ha-
-zaswl . Annak felette výt vala ew vele
nagý dragalatos ótózetóketh aýandekwl zét
Agnes azzonnak hogý csak ewneký engh-
-edne De bodogsagos zent Agnes . mý
-ndeneket meg wtala . mýnth az ganaýt
Azth lathwan az ýffýw ees nagý ffel gý
-wlada / es kezde gýettrethný az zeretethnek
mýatta Es gondolaa hogý dragalatosb

Ajandekokat kŷwanna / kezde mŷnden

{198b}

Fele draga gŷengeket kŷweket rwhakath
hozŷaa hordanŷ . ŷntŷ vala ew baratŷ
atal . rokonsaghŷ atal .. mŷnden ez vyla-
ghŷ kazdagssagokat hazakat . erekseegheket
chaladokat . es mŷnden ez vŷlagŷ ŷokat
ŷgŷernŷ hogŷ ewnekŷ enghednŷ :-
De mŷnd ezekre . bodogssagos zent Agnes
azzon eellŷen nemew feleletet theen .
Tawozŷal el en twlem bŷnnek zŷle-
-meere . gonossaghnak eeleztŷe . halal-
-nak <eeleztŷe> zŷlŷe . Tawozzal el en
tewlem . mert ŷmaran mas zeretŷtŷl
foglaltattam meg . kŷ ennekem sokkal
dragab ajandekokat adot .. Es az ew
hŷteenek gŷrŷ<s>ŷeewel . ŷeŷzŷt meg
enghemet . kŷ sokkal nemesb teenalad-
-nal . mŷnd nemzettel . mŷnd meltosa-
-ggal . kŷ enghemet meg ekeseŷtet nagŷ
zeep ŷtŷzettel . Az en ŷogomat es ŷaka
-mat meg kernŷekŷzte . nagŷ dragalatos
kŷwekkel : raggatot az en fŷleŷmre .
nagŷ zeep feenlŷ kŷweket . Es kerŷl vett
enghemet feenlŷ es cŷllago draga gŷ-
-engekkel . ŷeŷŷet vetet az en orczamra
hogŷ mas zeretŷt ewnalanal kŷl hozŷam
ne bochassak : ffel ŷtŷzettel enghemeth .
aranŷas barsomba . es zamtalan ekess
eeghekkkel eekŷeŷtet meg enghemeth .
veelhetetlen sok keenchet mwtatot meg
ennekem / kyket mŷnd ennekem ŷgert adnŷ
ha az ew zerelmeeben meg maradandok
Azert nem tehetem hogŷ az elsew zere-
-tŷmnek bozwsagara : masra neezŷek . es
ewtet meg wtallŷam kŷwel ŷmar
eegŷŷeswlttem zerettel . kŷnek nemesse-
ghe naladnaal felleb valo . tehetssege
erŷseb . tekeentetŷ zepseeghesb . zerelme
gŷenerwseegesb es mŷndden malazt-
ban dragalatosb : kŷnek mŷatta ŷm-
-aran az en agŷashazam meg zereztetŷt
kŷnek ew orgona zawaŷ ŷmaran en-
nekem zeep eenekleesth teeznek / ŷmaran
meezet es teŷeth <.> kostoltam az ew za-
-ŷabol / ŷmaran az ew tŷztassagos ŷle
leeseeben be zoroŷtattam / ŷmaran az
ew testhe . en testemmel eegŷŷeswltetŷt
es az ew veere az en orczaŷmat meg
ekeseŷtette . kŷnek ew annŷa . zŷz / kŷ
-nek ew attŷa . azzonŷallatot nem ŷsmert .

{199a}

Kŷnek angŷalok zolgalnak . kŷnek zeep
-seegheet Nap es hold chodallŷaak . kŷ-
-nek ŷllattŷawal hallottak tamadnak
kŷnek ŷlleteesewel korok gŷogŷlnak
kŷnek kazdaghsagŷ soha el nem fogŷ-
-atkozna . Chak ewnekŷ tartom az
en . hŷtemet . es ennen magamat mŷn-
-den aŷoŷtatossaggal ewnekŷ hagŷom
kŷt mŷkoron zeretendŷk . tŷzta vaŷok .
mŷkoron ŷlletendŷk zepletelen vaŷok
mŷkoron hozŷam veendŷk zŷz vaŷok
Mŷnd azon atal . az menŷekzŷnek
wtanna . nem leezŷk magzathnaal
kŷl / hol ott az zŷlees faŷdalomnal
kŷl tŷrteenŷk / es naponkeed valo
terhesseeg . zaporwltatŷk /-

Halwan ezeket az eze vezót ŷffŷw
nagyon ffel gherŷede ew gonoz zerel-
meeben / es nagyon gŷettretŷk vala
ew zŷweeben lelkeeben / Azonkezb
agŷba eseek . es meg korwla belee
Talalaak meg az orvos doctorok az
betegsseeghnek okaat hogŷ zeretet vona .
Es teweek hŷrree az ew attŷanak /
kezdee az ew attŷa ees . az zent zŷz-
-nek ew fŷleŷt kŷlemb kŷlemb
aŷandekokkal es ŷgŷeretekkel farazta-
-nŷ . mŷkeppen Annak elette az ew ffŷa
-ees tett vala . De Bodogssagos zent
Agnes azzon mŷnd<e>dennek ellene mŷ-
-da . Es semŷkeppen nem akaraa az el-
-ssew ŷegŷeseenek ew hŷtŷt es foga-
-dasaat meg zepleseŷtenŷe . Mŷkoron
az feŷedelem azt latta vona . hogŷ hoz-
-yaa nem haŷthatnaa / kezdee kerdezni
kŷ vona az ew ŷegese . kŷnek hatal-
-massagarol Agnes magaat hanna .
Leen nekŷ az ew zolgaŷ kŷzzŷl . kŷ
mondanaa / hogŷ ez leań mŷnd
ew kŷsdedseeghetŷl foghwa kerezty-
-en vona ; Es erdegheny twdomańal
tellŷes vona kŷnek mŷatta . az Cris-
-tosth ew ŷegŷeseenek mondanaa ./
Halwan azt az feŷedelem ottan naŷ
erembe leen . ottan zolgakat kŷlde
wtanna es nagŷ hertelenseegghel .
zekŷ eleŷben hozataa . kŷt ŷollehet
elezer zeep es hezŷlkŷdŷ bezedekkel
kezdee hozŷaa vonnŷ : Annak vtanna

{199b}

Keennak rettenteesewel . De az Crist^ŷ
-nak zŷz zolgalo leanŷa / sem heezelkŷ-
deesnek mŷatta el nem haŷtatŷk . Sem
feelelemnek mŷatta meg nem retten /
De mŷnd zŷneeben / mŷnd zŷweben
egŷenlŷ eresseghben meg marad vala .
Es mŷkent a' meg rettentŷt . azonkeppŷ
az hezŷlkŷdŷt meg newetŷ vala /
<Vid> Lathwan azert Sŷmffroni^ŷ
feŷedelem / az leanzoban ollŷan naŷ
tekeelletesseghet / fogaa zora ew zŷleŷt
De mŷert nemessek valanak . nem
tehet vala erŷth ew raŷtok hatal-
-mawal / vetee azert ellenek az ke-
-reztŷenseeghnek ŷegŷeet Masod /
napon azert zent Agnes azzont eleŷbe
hozataa / es gŷakortaa emlŷgetŷ vala
elette az ew ffŷanak zerelmeet / mŷ-
-koron mŷnden <fe> bezede heŷŷabba el
mwlneek ; monda ewnekŷ / Ha chak
ez kereztyenseegnek ew heŷtssagaat
es erdeghŷ twdomanath te tewled el
nem vetendŷd / Nem tŷtkolhatod el
az te zŷwednek bolondsagaat / Azert
tanach teeneked entŷlem / ha ezen-
-keppen meg akarz' maradnod // zŷkseeg
teeneked az tŷztŷlendŷ vesta Isten azz-
onnak erekkee valo zolgalattŷaban
meg maradnok . az teb zŷzekkel . eeŷel
es nappal . REa felele zent Agnes .
Azzon es monda . ha az te fŷadat
kŷ ŷollehet gonoz zeretetnek gŷettret-
-ween . mŷnt ollŷan ŷffŷat meg w-
-talok / ollŷ embert . kynek okossaga
vagyon / kŷ ees haal . lath . ŷlleteth

es ýarhat / es ez vřlagh zerent dřchó
Ha eellřen embert xřusnak zenth
zerelmeert řnřen sem akaram lath-
-nom . Haat mřkeppen lehet hogř
az nema es sřket balwanřokath
křknek semř erzekenseeghek nřnchen
es semř lelkek nřnchen / třztólhessem
zolgalhassam / es řmadhassam . Es az
nřakamat ewnekřk meg hařthassam
Halwan ezeket Sřmffroni' feředelem
monda . kewanok az te řffřwsagodnak

{200a}

Tanachot adnom / Es az en Istenřmnek
karomlasřt el halogatom / mert az te
eztendós korodat / ezednek alatta latom
lennř ; Azert ne akarıad temagadath
olř řgen meg wtalnod / hogř az Isten-
-eknek haragřokban esseel ; Monda
zent Agnes azzon . Te ees ne akarıad
olř řgen meg wtalnod . az řffřwsagot
en bennem / hogř enghem az te akarod
-ra hařthatnaal / Mert az řgaz hřt
nem eztendós korban leelettetřk / de
ezesseegben . Ez az mřndenhato wr Ist
en . řnkab neezř embernek zřweet
elmeeřet honnem mřnt řdeřt . Az
te istenřdet kedeeg křknek haragřok-
-twl feltetz . Had meg haragwnřok
bator / ew magok zollřanak . ew mag
-ok parancholanak ; ew magok řmatt
-assaak magokat / De mřert arra la-
-tlak řgeznř . křt ennalam meg nř
nřerhetz . Azert vala mř teneked
lattatřk azt teegřed / Monda Sřm-
-ffroni' feředelem / Ez kettó kózót va-
laz'' eeggřet . Awagř az teb zřzekk
-el aldořřal Vesta Isten azzonnak
Awagř az gonoz termeezetekkel az bor
-deel''ba kel menned . es tawol leznek
teetřled az kerezřyenek křk teghed az
erdeghř twdomanra . tanořtottanak
hogř annak mřatta . břzřal el zenweth
hetnř es sok nřawalřaat . Azert aw
agř aldořřaal az te nemzetednek dřche
-retřre . Awagř az te kórós baratřdnak
zegřenseeghekre parazna leez'' . Azth
halwan Zent Agnes azzon nagř ba-
-torssaggal monda . Ha te nřawalřas
twdnaad křchoda az en wram istenř
ezeket te nem zolnaad . De mřnekoka-
-ert el řol twdom az en wram Iesus .
Cristusnak ereřt es hatalmaat . mřnden
batorssaggal meg wtalom az te fenřeř
-teesedet / abban břzonřos leween hogř
sem az te balwan Istenřdet nem řma
-dom / sem řdeghen zemeelřeknek mřatta
meg nem fertezřtetóm / Mert en velem
vařon en testemnek óřzřőe Istennek
zent angřala / Mert Atřa wr Istennek
eggřetlen egř zent ffřa . křt nem Ismerz

{200b}

Eróss kew falom ennekem / Es óřzřóm
kř soha nem alwřřk / Es ennekem otalm-
-am kř soha el nem fogřatkozřk / De az te
Istenřd . Awagř erczek / křkból / Isteket chř-
-nalnak emberř eelethek zřkseeghere
Awagř kówek . křkból az varas wcza
-řaat meg pagřmontomozzak / De az

Istenseeg / az ollyan heytssagos kóvek
ben nem lakozyk . De a' menyorzagban
Sem rezben Awagy erczben . de az felssew
zent orzagban wralkodyk -
Te azert . es hozyaad hasonlatosok csak
mynd ez eelljeneknek tarssassagoktwl
el nem tawozandotok ; mynd az erek
tyzre mentek / Monda erre az eze-
vezoth byro . ymaran meg byzonoymtom
mellywnk mond yob ygazat / le von-
yataa rola ew rwhayaat . Es meró
mezeytelen kezde vonyathny az bordel-
ba ; nagy f fel zowal .. Az atkozoth
zyz leañ agnesth . az Isteneknek karom-
loyaat / twggyatok / paraznasagra adathny
Ottan azert mynt meg foztatot
vona ew rwhayabol : es ew hayaat
meg erezthween . oly yghen megh
serwytee es megh nyoytaa az ew ha-
yayt wr Istennek malaztya / mynt
ha nemes rwhazattal <rwhazattak>
rwhaztatoth vona megh Bel
menwen azert az fertelmetessegnek
helyeere . ott wr Istennek angyalaat
oly keezen talalaa .. hogy ottan ker-
nywl veennee ewtet . nagy feenesse-
ghel : wgy anneera hogy yngen sen-
ky reea sem neezhetne / Mert wgy
feellyk vala mynd az egheez cella .
mynth az feenes nap . ew erey zerent
Mykoron azert le esoth vona ymachak
-ra / ottan lata ew elotte egy zeep feyeer
rwhat / es kezeeben veewen . reea
vewee / es monda Halaat adok en
teenedek en eedes wram Iesus xpus
ky enghemet ez may napon az te
zolgalo leanydnak zamokban zam-
laltaal . Es ky ennekem ez rwhat
parancholtad kyldeney / Meel rwha-
zat oly yghen alkolmas vala ew .

{201a}

Taghyayhoz es oly zepseegew vala / hog
senky nem ketolkodneek benne / angya-
ly keez myath nem volt vona zereznny azth ; Azert az fer-
telmes cella . leen ymachagnak helye
Es vala kyk be mennek vala . lathw-
-an az nagy fenesseeghet / ymaggyak
vala / es tyzttaban mennek vala ky
honnem mynt be mentek vona /-
Yewe el azert az feyedelemnek ew ffya
ees ew baratylwal / hogy zemeermet
tenne / az zyzen / Nagy habahwryaw-
-al mykoron az teb yffyakat feddenee
Be meene / az cellaban ; es mykoron
sem tyztosseeghet nem tett vona az
fenesseeghnek . es mynek elotte az
zent zyzet yllethnee . le eseek es meg
foytaa ewtet az pokolbely erdegh /
Lathwan ennen kywl azt az ew yo
baraty hogy soka yg kezneek / gondol
lyaaak vala . hog gonoz teetemenbe
foglalta vona ennen magaat . Eggyk
ky nyayas barattya vala . mene be
wtanna . lathny : Es lataa . hogy meg
holt vona . Ottan nagyon f fel syl-
kodeek nagy keaytassal monda ; Oh
kegyelmes roma yak segheellyetek .
yme <erghe.> erdeghy twdomannak
myatta ez gonoz termezet az nemes

fejedelemnek ffyat meg ólte . Azth
halwan nagy soksaag gywle az
wchara . Es kezde / az dyhes neptewl
ky lemb ky lemb keaytas lenny . Nekik
mondnak vala . hogy erdenghes vo-
-na / Nekyk . hogy artatlan vona
Nekyk kedeeg hogy atkozot es gonoz
vona . Halwan azert az fejedelem
hogy az ew ffya meg holt vona
Nagy sokassaghal es nagy keaytassal
folyamek az wczara . Es mykoron
be ment vona . lataa az ew ffyanak
holt testeet az felden he<r>werny : holth
elewenywl monda nagy ffel zowal . Oh
myndenekneel kegyetleb azzonallath
Az en ffyamon akartad ee az the erdeghy
twdomanyodnak mestersseegheet ky ye-
-lenty ? Mykokoron gyakortaa mon-
dana eellyen nemew bezeedeketh Es az

{201b}

Halalnak okaat eressen kerdeznee ewtewle
Monda ewnek y zent Agnes azzon /-
Az kynek akarattyaat be akar ya vala
tellyeseyteny . veen hatalmat ew rayta
Myert kedeeglen / ym mynd egheessegben
vannak azok kyk en hozyam be yettenek
mert mynd nyayan tyztesseeghet teenek
wr Istennek ; ky el kyldee ew zent an-
-gyalaat / es meg rwhaza enghemet ez
yrgalmassagnak rwhayaban Es megh
otalmazta . az en testemet mynden fer-
telemtwl kyt en ewnek y zenteltem es
attam mynd en zyleteesemtewl foghwa
Lathwan az angyal y nagy fenesseeghet
ymaggyaak vala ; es myndden serelem
-nel kyl el mennek vala / Ez kedeeg zee-
gyentelen / Ottan mynd be yewe hertelen-
kody kezde . es dyheskody / mykoron hoz
-yam akarna nywlny / annak okaert wr
Istennek angyala adaa ewtet eellyen
zernyw halarra . kyt latz . Monda az
fejedelem / Azon meg latzyk hogy nem
erdeghy twdomannyal tettel . ha esmeg
keerended azon angyalh hogy aggya
meg ennekem az en ffyamat egheezzen .
kynek monda zent Agnes azzon . yolle-
-het azth atty hytetek ne erdemlye wr ist-
-entwl De myert . ydee hogy az en wrā
Iesus xpusnak ew erey ky yelentesseek
mennyetek ky mynd ennen . hogy zokot
ymachagomat aggyam meg wr Istennek .
Mykoron azert ymatkozneek neky yele-
neek Istennek zent Angyala . es ffel eme-
lee ewtet az feldról / es meg v ygaztal-
wan ewtet / ffel tamaztaa . az yffyat /
ky mykoron ky menth vona : kezde nylwā
keaytan y . mondan y es pdicallan y .-
Egy Az Isten . menyorszagban . Es felden .
Es tengheren . ky mondatyk az kerezttye
-neknek Istene / Nam az teb templomok
mynd heeyaba valok . Az balwan iste-
-nek es kyket ymadnak : mynd heeyaba
valok . kyk sem ennen magoknak . sem
eegyebeknek sem y seghedelmet nem
tehethnek ;:-
Ez zobezeed halwan .. mynd az byesek
bayosok es yewendó mondok . Es mynd
az pap y fejedelmek nagyon meg habo-
rodanak . Es leen nagy yz vezz az neep

kózóth Es mynd eegyenló zowal keaýt-
-yaak vala . Vond ky . az erdenghesth .

{202a}

Vond ky az atkoztat / ky myndennek ezeeth
veztý / Az feyedelem kedeeg lathwan ez nağ
chodaat el amelkodeek raytta / Es kethseegbe
essek . EEgý felól el sem bochathattýa vala .
az ew tórweenýeknek ellene / mas felól .
eróth nem tehet vala raytta / az ew ffýanak
ffel tamaztasaerth .. Azert ky vevee magaat
belóle / es hagýa mas býroth az dologba .
Aspasius newó<t> vicariosth ký az neepnek
ýteeletet tennee / Ottan azert aspasius
wicarios nagý týzet gýoýtata / Es zent Ag-
-nes azzont belee vettete / Mýnt azth
tetteek vona . Ottan keth felee valeek az
týz . es myndden felee / az dýhes neepeke
nagý sokakat emezte meg / Az zent zýzet
kedeeg . semýkeppen meg nem haboroýtaa
Azth lathwan / nem Istený erónek . De er-
deghý twdomannak velýk vala / es nağ
kýaýtasth teeznek vala ellene / Bodogssa-
gos zent Agnes azzon kedeeg : El terýeztwen
az ew eedes kezeýt az menýorzagra . az
langhnak kózepette / eellýen ýmachagot
teen Wr Istenhez .. Oh myndenhato /
ýmadando / týztólendó : feelendó ; mý
wrwnk Iesus xpúsnak zent attýa Aldlak
en teeghedet / mert az te eegýetlen egý
zent ffýadnak mýatta . el tawoztatam
az dýhes neepekek fenýegheteesekeketh .
es erdeghý fertelmeketh . zepletelenwl a-
-tal hagam . ýme mastan ees menýeý
harmattal . meg entettel enghemet : es zét
leleknek mýatta / ez týznek týzhelýe meg
alwzýk . langa el ozol / es eegheteese az-
-okra hamlýk kýk zolgaltattýak ewtet .
Aldlak teghedet . týztólendó atýa . ký ez
langnak kózzóle : myndden feelelemnel
kýl enghemet te hozýaad enghetz ýew
-nóm ýme ýmaran . azth kýt hýttem
latom / kýt remeenlettem . tartom . kýth
kewantam . meg eerttem Theghed vall-
-ak mynd aýakýmal . mynd zýwemmel
ýme ýmaran tehozýaad ýewók . eeló es
býzon Istenemhez ký mý wrwnk Iesus .
xpússal te zent ffýaddal . Es zent lelekkel
eelz es wralkodol . mynd erekwl erikke
Amen .:-
Ottan azert Aspasius Romaý wicarios
az kóz neepnek haborwsaghýt el / nem
zenwedween . nyakaat vagataa . Es
azonkeppen az ew rosa zýnew zeep verree
-nek mýatta . xpúsnak Iesus ewtet mar-
-týrraa zentólee Az ew zýleý kedeegh
nagý ereñel . ffel veveen az ew zenth

{202b}

Testeet / temeteek el nagý týztesseegghel
egý falwchkayokba . az wth felón kýnek
newe nomentana . Mýkoron az hýew
kereztýenek gýakorlanak az ew zent kopor
-ssoýaat / nagý nyomorwsagokat zenwednek
vala az poganoktwl . Vala kedeeg zent
Agnes Azzonnal . egý zýz lean barattýa
kýnek emerenciana vala newe / ký
chak meg hýwlót vala meeg : mýko-
ron . azert az vezedelmet lathnaa . nağon
feddý vala az poganokath . erette /

Annak okaert wgyan ottan kówezeek
 meg ewtet ees / Es az ew vere hwlla-
 sa leen / mynd kerezthssege / mynd . mar-
 týromsag zenwedese / Azon horaban
 leen nagy vyllamas . meny dórgness .
 es feld yndwlas . kýknek myatta az
 gonoz pogan neepekneg nagyob reeze / el
 vezee / Ewtet ees zent Agnes azzonnak zyley
 eeysel oda yeween . ottan kózel el temeteek
 Mýkoron azert : nagy chodakat tenne
 wr Isten . az ew zent koporssoyanal / egy ke-
 wes eztendó el mwlwan / eseek hallany
 Constancianak . Constantinos hazaar lea-
 -nyanak ký teteýtwl foghwa talpýglan
 tellyes vala varral . De ennen maga
 zyz es bólch vala . mynt ollyan keral-
 -ne azzon / Tanachot adanak azert ew-
 neky az kereztyenek hogý ha meg akar
 -na gyogýwny / yarwlna zent Agnes
 azzonnak koporssoyanak latogathny : Mý
 -koron ott ymathkozneek azon pogassagaban /
 el zwnnyada / es almaban / neky yeleneek
 zent Agnes azzon / mondwan / Bator leeg
 Constancia Es hyg Amy wrwnk Iesusban
 xpusban Istennek ffyaban / az te ydwezey-
 -tedben kýnek myatta ma myndden tested
 zerent egheesseeg adatyk / Ez zoo wtan
 ffel ebrede es lataa haat meg vyzgazit
 Mýkoron haza ment vona . teen nagy
 eremeth : az ew attyanak attyaffyaýnak
 Es mynd az egheez Romasaghnak ; keree
 azert ew attyaat es attyaffyaýt / es zent
 Agnes azzonnak tyztessseeghere nagy templo-
 -mot rakata ; Es ennen maga wgyan ott
 nagy sok zyzeckel zyzen meg marada
 holtyk zolgalwan wr Istent es zyz zent
 Agnes azzont : hol ott / mynd ez ydey-
 glen / nagy chodaakat tett . es teezen az

{203a}

Ett lezen emlekózet

zent . vynce Ma-

-rtýrrol .

Ez may zent Epistola . Es ewangeliom
 vannak meg yrwan . zent Tamas pispk
 es martyr napyan karachon wtan . ha
 kýnek kel meg magyarazny ott meg
 leely / Azert mastan wr Istennek es
 ez dychoseeges zenthnek tyztosseeges em-
 lekózettýekre lassok meg az ew zenth
 eeleteet es vytezkódó martyromsaganak
 chodalatos eresseegheet . kýkból meg ysm-
 -erhettýek az ew zent erdemes voltanak
 -ees meltossagos voltaat .-
 Elezer lassok meg az ew Zent neween-
 -ek ertelmeet / Az Vynce betwzerent
 magyaraztatyk byneket meg eeghethw-
 -een . Awagy eegheteesth meg othwan .
 Awagy gyezedelmet tarthwan / Mert
 ew meg eeghete . az az . meg emeeztee
 ew testeenek gheryedózó byneyt ennen-
 magaban ; Meg gyózee az gyettrelm-
 -eknek keserw tyzeet / ew batorssagos
 zenwedeeseeneg myatta / Meg gyózee
 ez vylagot ees / ewtet tekeelletesseeggel
 meg wtalwan ..-
 Harmakat gyóze meg ez wylagon / twd-
 -nya yllýk . Ez vylaghý hamys tewólghe-
 -seketh / fertelmes zerelemeketh es kethss
 -eeghes feelelmeketh . kýnek meg gyóze

bólchesseeghnek . tÿztassaghnak es alha
 -tatossaghnak mÿatta / Mÿndennek
 elette ÿrtta meg ez zent vÿnce m
 artÿrnek eeleteet zent Agoston doctor
 atÿank / Annak wtanna magÿarazta
 meg nÿlwabban zent prwdenci' doctor .
 Zent Wÿnce . vala nemes
 nemból . De hÿtÿ . es zerzetesseeghe ze-
 -rent AnnaI nemesb vala . Es zenth
 Valerius pÿspeknek ffel papÿa vala .
 kÿnek az ÿambor az ew tÿz-
 -tÿt hatta vala vÿselnÿ . mÿert ew
 nÿelweeben bantasa vala ; Es ennen-
 maga csak ÿmachnak es lelky gon-
 dolathnak atta vala magaat . Dacia
 -nos chazarnak azert hagyomasazerent
 Valencia newó varasban vÿteteenek

{203b}

Es ott vetteteenek az temlechbe / kÿketh
 mÿkoron zÿne eleeben hozatot vona .
 nagy haraggal monda .. Mÿt mondz
 Walerÿ . kÿ az zerzetesseeghnek newe alat
 Az feÿedelmeknek decretoma ellen teez /
 Mÿkoron zent walerius pÿspek . chak
 kÿnnÿen es alattomba felelne . monda
 zent Wÿnce . Ne akar'' en tÿztólendew
 atÿam olÿ mÿnt feelelmes zÿwel .
 kÿnÿen zolnÿ / de zabadon zoolÿ / De
 azert ha parancholod en zent atÿam
 En maÿdan felelók az bÿronak . kÿ-
 -nek monda ; ÿmaran meeg reeghen
 teeneked hattam en zerelmes ffÿam az
 en zolasomath . Mastan ees az zenth
 hÿteert kÿeert ett allwnk . teeneked
 hagÿok felelnÿ / Ottan zent Wÿnce
 fordwla Dacianos chazarra arcwzl .
 monda : EEdÿglen semÿ zoot nem
 tettewnk ez zent hÿt mellet / De az
 kereztyenekneel vezedelmes bólcsesseeg
 -nek alohad vala mÿkoron az bÿzon
 Istenseeghnek vallasa / karomlaskeppen
 meg tagattatÿk . Ez mondas wtan Da-
 -cianus haragra remewlween . Az ÿam-
 -bor pÿspeket zankÿ vettete . Zent Vÿn-
 -ceeth kedeeg wgÿ mÿnt dagalÿos es
 vakmeró ÿffÿat : hogÿ ew raÿtta eÿebek
 ees meg tanwlnanak az oztorwra
 vonÿataa . es mÿndden taghÿaat el za-
 gattataa .. Es monda ewnekÿ Dacianus
 Mond meg oh Wÿnce / mÿkeppen neezed
 mastan tennen magadat es az te nÿa-
 walyas testedet . Ew kedeeg mosolÿodek
 raÿtta es monda . Ez az kÿt koronkeed
 kÿwanttam en / Azth halwan az cha-
 zaar : kezdee ewtet mÿnden fele keennal
 fenÿeghethnÿ / ha ewnekÿ nem engh-
 -edne . Monda zent Wÿnce . Oh mel''
 bodog vaÿok en . mert mÿg ÿnkab
 latlak teeghed en reeam haragwnÿ
 Annawal ÿnkab twdlak ÿrgalmaznÿ
 Nem akarom azert hogÿ semÿben az
 en dÿchóseegemet meg kÿssebóhed . Se .
 karth ne teegÿ az en dÿcheeretemnek
 keez vaÿok azert mÿnden rendbelÿ
 keenokra / az en ÿdwezeÿtemnek neweert
 zenwednÿ ; kel'' ffel azert nyawalias
 es mÿnden lelkednek gonossagawal .

{204a}

Indwlÿ meg . Es meg latod . hogÿ tebbet
 tehetek az keen zenwedesebe en wram
 Iesus xpusnak ereÿwel . honnem te kÿ
 enghemet gÿettrez / Ez zoo halwan
 ffel zekelleek az feÿdelem ez nagÿ dÿ-
 hesseeggel kezdee az zolgakat es hoherek
 -eth estappal vernÿ . hogÿ semÿt nem
 tehethneenek ewnekÿ . Monda zent
 Wÿnce . Mÿt mÿwelz Daciane ?
 ÿme tennen magat Bozzwt allaz . en
 eerettem . az kenzokon ? Ottan azert
 mÿnt ha eze el vezót vona . monda
 az hohereknek / Oh nÿawalÿasok nã
 semÿt nem tehettek ewnekÿ / Nam az
 tebb gonoz tewóketh meg gÿózhetteetek
 es az keennak ÿdeÿn mÿndent kÿ kea''
 -tottanak . Mastan kedeeg . csak ez wÿce
 mÿnden kenzastokat meg gÿózzÿ es
 semÿe twggÿa / Ottan azert az hohe
 -rek nagÿ was gherebenekkel : mÿnd
 az chontÿk le zaggataak ewnekÿ
 mÿnd hwsaat . mÿnd bewreeth wÿg
 hogÿ mÿnd ew tellÿes testeeból veer
 folna kÿwe . es mÿnd . az belÿ ees kÿwe
 tetzeneenek . Es monda ewnekÿ Daci-
 -anus . kenÿerwÿl temagadon vÿnce
 hogÿ az te zeep ÿffÿwsagodat nÿerhe
 -ssed meg . Es az kenokat kÿk meegh
 read ÿarandok Monda ewnekÿ
 zent wÿnce / O pokolbelÿ erdeghnek
 merghes nÿelwe . az te kenãÿdat nem
 ffelem . De azon felette feelók . hogÿ te
 tettetód / akarwan en nekem ÿrgalmaz-
 -nÿ / Merth mÿnnel ynkab latlak tee-
 ghedet / meg haragwnÿ . annewal ÿn-
 kab erwÿlók Nem akarom azert hoÿ
 semÿt megh haggÿ az kenokban . hogÿ
 vallÿad temagadat mÿndenben megh
 fogÿatkoznÿ / Ottan azert le veweek az
 oztorwrol : es veteek . vas rosteerra hoÿ
 meg sÿthneek / oda ees nagÿ eremest
 meegÿen vala halaat adwan mÿnden
 ben wr Istennek / Mÿkoron azerth
 sÿthneek es az ew . az tÿzre ferteghne
 <mÿn> annewal ÿnkab wÿwlnak vala
 az ew sebeÿ . Azonkezben . sowal ees hÿ
 -mtÿk vala alatta / es zwrkallÿaak vala
 alatta az tÿzeth : hogÿ mÿwel mÿnden
 felól reea zÿkrazneek az lang es naÿob
 keenth zenwedne . wÿgÿ annera . hogÿ m
 -ykoron az ew teste taghÿa ymaran el

{204b}

Eghet Vona / meegh az ew belÿ es hwraÿ
 ees / mÿndenfelól alaa fÿghnek vala /
 mÿnd ez eelÿen dolgok kózót / xpusnak
 ew zeretew zolgaÿa / mÿndden alhatatoss-
 agban meg maradwan . ffel emelwen
 az menÿorzagra ew zemeÿt wr Istennek
 kenÿeregh vala ; Mÿkoron mÿnd ezeketh
 Dacianus chazarnak hÿrree tetteek vona
 monda . ÿaÿ mÿnekewn . mert latom
 hogÿ ez ember mÿat meg gÿeztetwnk
 De ÿmaran ez wtan rekezzeetek egÿ
 seteeth temlechbe : vessetek azÿw chere-
 -peketh ew alaÿa / zorohatok kalodaban
 ew labaÿt es azonkeppen haggÿatok
 el ott fekwÿnÿ . mÿnden emberÿ vÿ-
 gaztalasnal kÿl . Es mÿkoron meg ha-
 land . ÿzennÿeetek meg ennekem ./

Mýnt hamarab meg zerzeek az paran-
cholatot az kegýetlen zolgaak .-
De ýme Az felsseghes kýral . kýerth
zent Wýnce výtéz výtakodýk vala . az
nagy keent valtoztataa hertelen nagy
dýchóseegre / mert az temlecznek seteet
-seeghe valtozeek . nagy feenesseegre / az
Cherepeknek kemeenseege : zeep ýllatw
výragokkaa / labaý meg odoztatanak
es mennýeý zent Angýaloknak výtaz-
talasaawal . meg latogattateek Mýko-
-ron azert ott az zent angýalokkal .
erwíne es výtadna . sokak kezdeegh
hallaný az nagy zeep angýalý zengeesth
Es meg rettenwen az órýzók . magok-
ban tereenek . es mýnd ffel veeveek
az zent hýtet Azt halwan Dacian⁹
chazaar el amelkodwan raýtta móda
Myt tehetwnk ennel tebbet . ýme ým-
aran meg gýeztettwnk / Vesseek la-
gýab aggýra / hogý mýwel nagyob
dýchó ne legýen / ha ez keenba el
fogýatkozandýk / Mýkron azert laýab
agýra helhetteek vona . egý kewes var-
tathwan . xpusnak adaa ew lelkeeth
Azon <eztendóben> ydóben mýkron ýrnanak
zyletethnek wtanna . keth zaaz Nýolcz-
-wan heet eztendóben / Dýoclecianos
Es Maximianos Romaý czazaroknak
wrasagoknak ýdeýn -
Mýnt azth hallotta vona Dacianus
nagyon kezde raýtta bankodný hogý
ezenkeppen . meg gýeztetót vona . mon-
-da . ha meg gýezheteem eelwen
de bozzwt veezek raýtta / awagý holta wtan /

{205a}

Paranchola azert az zolgaknak hogý az
holt testet vethneek ký a'' mezóre . az vadak
-nak . madaraknak . hogý ýzenkeed el zagg
-athnaak / De az zent angýaloknak mýatta
meg otalmaztateek : Azonkezbe ýewe egý
nagy fekethe eeh hollo . es az teb mada-
-rakat ew zarnýawal mýnd el ýzee
rola es nem hagýaa bantaný : Es ew
feýe le haýthwan neez vala az testre
es chodallýa vala az zent angýalokat
kýk ott kerwíle valanak . Mýnt azth
hallotta vona . dacianus . monda . Aloý
-tom hogý holta wtan sem gýezhettyek
meg . Hagýaa azert hogý egý nagy kó-
-veth kóthneenek nýakara es az tengher-
-be vethneek . kýt / hogý ha ez feldý va-
dak madarak meg nem zaggatanak
Awagý az tengher belý halak mýat . meg
hannaa zaggathatný Mýkron azert
az haýosok / el sýllezetteek vona az testet
zent Angýaloknak ýgazgatasoknak mý-
atta hamarab az parttra ýwta . hon-
-nem mýnt az haýosok . kýk be výttek
vala ; kýt . Istený ýelenethnek mýatta
egý hambor Azzonýallat . ew hozýaa
tartozowal talala meg / es nagy týz-
-sseggel el temetee / kýnek ew zenth
erdemeenek mýatta . Az wr Isten . nagy
sok ýrgalmakat es czodakat teezen koron-
-keed kýk ýo hýttel ez dýchóseeghes
zenthnek zolgalnak aýóytatossal /-
Ýme azert en zereimes attýamffýaý
mýnemew . temptacówal . keennal es

kýlemb kýlemb gýetrelmekkel veezý
ký wr Isten az ew hýweýt ez na-
-walýas výlagbol // mýkeppen megh
haggýa sanýargathný az gonozoknak .
hogý anneewal nagýob dýchewseges
erdemeth adhassok ewneký / Mastan .
azert A'meelý ffýat leanýat zeretý
Azon wr Isten meg verý es meg
feddý . mert azon ýsmertetyk <wr> meg
wr Istennek hozyank valo zent
zerelme / kýben / tarczon meg ew
zent felsseghe erekkwl erekke // am ./
Zent Pal Apostoln
ak megh fordulattia
Napyanak . Epistolaia :

{205b}

EZ maý zent Epist-
-olaat ýrtta meg Lucas
Apostolok Iarasokrol zer-
zett kenýweenek kýlen-
-czed reezeeben . mond-
-wan . Azon Idókben . az az . mýkoron zent
Isthwannak meg kówezeese wtan az
zent tanoythwanýok varasonkeed pre-
-dicallananak . es hýrdethneek wrwnk
Iesusnak zent neweet / Az ýdóben . Ez
Sawlos /: kýnek fordwlattýat ez maý
napon Anýazent egýhaz ýllý : mýert
Az tórwenbe nagý bólcz vala es ýras
-two doctor / mýert Idwezóýtenk Iesusth
nem hýzý vala . Es ez zent hýtet wtallýa
vala . hogý mýwel Istený karomlaas vona .
az tórween ellen ; kezde Istenkepeebe bozz-
wt allaný az kerezttýeneneken es anýazent
egýházat haborgathný / hogý ha azzal isten-
-nek kedwet tenný / Azert az ýdókben
Saulus kedeeg akkoron
hertelenkódýk vala az tanoýthwan-
-ýok ellen . mýnd fenýegheteess-
-el . mýnd vereseegghel . Yarw-
la azert az papý feýedelemhez
Damascosban . es keere ew tew-
-le zabad lewelet az sýnagoga-
ban : hogý . ha kýket hol talalh-
-atna : az kerezttýen hýtben fýr-
-ffýakat / es azzonýallatokat / kó-
-tózween výnnee be Ierwsalem-
-be :. Es mýkoron menne az w-
-ton .. tórteneek hogý kózelgetne
Damascosban / es ýme hertelen
-seeggel kerwl vevee ewtet men-
nyeý fenes kód : Es le esween
az feldre . zozatot halla menń
ból mondwan ewneký Saule
Salue mýt haborgatz engemet

{206a}

Monda ottan : Ky vagy wrā /
felele . en vagýok az nazareth
belý Iesus kýt te haborgatz .
kemeen teneked az ezteke ellen
rwgodoznod /. Es ott retteghwen
es el chodalkodwan monda .
Wram mýt akarz hogý tegek ?
Es monda ewneký wr iesus
Kel'' ffel es mený be az varas-
-ba / es ott meg mongýaak
teeneked / mýt kellyen teene-
-ked tenned /. Az neepek kedeg

kÿk ewtet kówetÿk vala al-
-nak vala nagy amelkodassal
ÿollehet halwan az zozatoth
de maga senkÿt nem latnak
vala . Fel kele azert Saulus
az feldról . es meg nÿthwan
zemeÿt . ha semÿt nem laat
Be vonÿaak azert ewtet ke-
zeenel foghwa az varasban
Damascosban : Es vala ott ha-
-rom eeh nappaa vakon / es
eetelnel ÿtálnal kÿl / Vala
kedeeg egÿ tanoythvanÿ dam-
-ascosban : kÿnek Ananÿas va-
-la newe : Es monda ewnekÿ
almaban wr isten . Ananÿa .
Monda ottan / ÿme hol vaáok
wram / Monda ewnekÿ wr
Isten . Kel ffelel menÿ el az wcza
-ra kÿ mondatÿk rectosnak . es
keressed meg Saulusth tarssó-
-mbol valot / Iudasnak haza-
naal / am ÿmaran ÿmatko-
-zÿk / Monda Ananÿas hall-
ottam en nagÿ sokaktwl az
ember felól mene gonozt tett

{206b}

Az te zentÿdnek Ierwsalemben / De
meegh ett es hatalma vagÿon
az papÿ feÿedelmektewl meg
kótóznÿ mÿnd azokat kÿk az
te zent newedet vallÿaak / M-
-onda esmegh ewnekÿ wr isten /
menÿ el mert valasztot edee-
-nÿem ew ennekem . hogÿ vÿ-
-sellÿe az en newemet . pogan .
neepeknek . kÿralÿoknak es az
Izrael ffÿaÿnak elette . En ke-
deegh meg ÿelentem ewnekÿ
mennÿet kellÿen zenwednÿ
az en newemeert . Es el m-
-ene Ananÿas . es be mene .
az hazban hol ott ÿmatko-
zÿk vala / es rea vethween
ew kezeet monda : Saul . a-
-ttÿamffÿa . Az en wram Iesus
kÿlde enghemet tehozÿaad
kÿ az wton ÿelent meg te-
-neked . hogÿ laass . es tellÿel
be zent lelekkal / Es azonnal
el hwllanak az halÿagok ew
zemeÿról mÿnt az hal heeÿ
Es ffelel kelwen meg kereztel-
kódeek // Es mÿkoron eetelt
vett vona / meg eressódeek
Leen azert az tanoythwan-
ÿokkal / . kÿk Damascosban
lakoznak vala ennehan na-
-pÿglan . Es ottan be men-
ween az sÿnagogaban pred-
-ÿcall' a vala wrwnk Iesusth
mert ew vona az bÿzon ist-
-ennek ffÿa : Chÿodalkoznak
vala kedeeg mÿndenek raÿtta
kÿk ew bezedee hallÿaak vala

{207a}

Es mondnak vala .. Nem de ez
ee kÿ haborgattÿa vala Ierwsa

lembe azokat kÿk ez neweth
 newezÿk ? De meeg ede ees az
 ert ÿewt hogÿ kótózwe vÿge
 be az ollÿanokat az papÿ feÿe
 -delmekhez : Saulus kedegh
 annal ÿnkab el hatalmazÿk
 vala . es haborgattÿa vala az
 sÿdo neepeket kÿk damascosba
 lakoznak vala .. azt bÿzonoÿt-
 -wan . mert ez vona az Cristus
 Iesus ..-
 Azon Innepnek ew-
 angelioma .
 Ez may zenth ewangeliomot ÿrtta meg
 zenth Mathe ewangelista kenÿweenek
 tÿzen kÿlenched reezeben . Es leen eredetÿ
 az ÿdóben mÿkoron Idwezeÿtenk vona
 harmÿncz harom eztendós ew ember-
 -seghe zerent / es ew halalahoz kózel lewen .
 eegÿkoron eleÿbe gÿewleenek az tan-
 -oÿthwanÿok az edes mÿnyeÿ meste-
 -reknek hogÿ ÿewendóót kergÿenek
 ew tewle . Es mÿndennek elette fele
 -le zent peter
 AZ ÿdóben . mo
 nda sÿmon .
 peter iesusnak
 ÿme mÿ . mÿ-
 ndenek el hatt
 -wnk es teghedet kówetewn
 Mÿ lezen azert mÿnekÿnk
 eerette // Iesus kedeeg mon-
 -da ewnekÿk . Bÿzon mon
 dom tÿnektek . hogy tÿ kÿk
 enghemet kówettók az wÿ
 -ÿonnan való zÿletetben mÿ

{207b}

Koron embernek ew ffÿa ÿl-
 -end . ew istensegheenek zekÿb-
 -en : tÿ ees ÿltek tÿzen keth
 zekókón .. ÿteelween . Izraelnek
 tÿzen keth nemzetÿt : Es mÿ-
 -nden vala kÿ ew hazaat el
 hagÿangÿa : awaġ / attÿaffÿ
 -aÿt : awagÿ hwaġt // awaġ
 attÿaat es annÿaat : awagÿ
 felessegheet : es ffÿaÿt : awaġ
 mezeÿt . az en newemeerth .
 zaaz anneet veezen erette .
 es az erek eleteth bÿrÿa .
 Imaran Ez dÿchóseghes zent palnak
 meg fordwlattÿaról / mÿkent zenth
 doctorok ertekóznekk lassok meg ..
 Bodogssagos zent palnak meg fordw-
 -lattÿa leen azon eztendóben // mÿko-
 ron wrwnk Iesusnak zenwedese / Es zent
 Isthwannak kówezetÿ / Mÿ oka kedeegh
 leegÿen hogÿ az ew meg fordwlattÿaat
 ÿllÿ anÿazent egÿhaz . es az teb zentekeet
 nem ÿllÿ : harom okaat talallÿok / Elezer
 peldazateert / hogÿ senkÿ kethsegbe ne
 esseek akar meelÿ nagÿ bÿnes vona ees
 mÿkoron ellÿen nagÿ bÿnesth es Istenÿ
 káromlót . eellÿen nagÿ malaztra lat-
 -wnk ÿwthnÿa : Masodzor eremnek
 okaert : mert mÿkeppen Anÿazentegÿhaz
 nagÿ nÿomorwsagot zenwedet ew .
 mÿatta haborwsagh zerent . Azonkeppē
 nagÿ eremeth latot ew meg fordwla-

-ttÿanak ÿdeÿn . Harmadzor choda .
tetelnek okaerth . mert wr Isten nagy
choda dolgot teen . ez egheez vÿlagon
az ÿdóben / mÿkoron eellÿen nagy
kegÿetlen emberból hÿwsseghes predi-
-catort teen : ffarkasbol . artatlan ba-
-ranth . ees ellenseegból anÿzenth
egÿhaznak ÿeles doctorath :-
Towabbaa . eegÿeb neegÿ rendbelÿ okaat
vetÿk doctorok . mÿert anÿa zent egÿhaz
ÿllÿ ez maÿ zent napot / EEllezer eellÿen
nagy meltosagos doctornak . <meldo> tÿztess-
-egheert . Masodzor eegÿeb zeghen bÿ-
-neseznek peldazattÿoknak bÿzodalnokert
hogÿ mÿwel . az ew meg fordwlattÿanak

{208a}

Haznalatossagawal mÿndent penitencia
-ra remóytene / Harmadzor hogÿ va-
-la kÿ meg akar ternÿ azonkeppen
kellÿen tennÿ / mÿnt ew teen ; mond-
-wan . Wram mÿt akarz hogÿ teÿek ?
es azonkeppen erdemlÿen ÿwthnÿ wr
istennek zent malaztÿara / Negÿedzer
hogÿ mÿwel / mÿndenneel nÿlwan
leÿen wr Istennek ew nagy ÿrgal
-massaga ; mert meeg az nagy bÿne
-sektÿl sem vonzÿa meg ennen magat .
chak . hoÿ meg akarÿanak ternÿ az
wr Istenhez -
Doctoroknak mondasok zerent . harm
Nagy Nehez bÿnek valanak zent palba
ew meg fordwlattÿanak elette / Elezer
vakmeróseegh / arrol emlekózyk az
zent epistolaban mondwan / ÿarwla
nagy mereesseeggel az papoknak feÿe-
delmeehez ; mÿnden zemeermet es fee-
-lelmeth hattra hagÿwan /-
Masod vala . nagy dagalÿos keweel
-seegh / kÿról emlekózyk az epistolaban .
mondwan ; mert nagy dóllÿewel her-
telenkódÿk vala . kÿ zarmazÿk kewel-
seeghnek twlaÿdonsagabol .-
Harmad vala / az tórwen belÿ zenth
ÿrasnak testhzerent valo ertelme / es
annak okaert meg ÿsmerhetÿ meg az
Cristus Iesusth . hogÿ ew leÿen Istennek
zent ffÿa kÿról az tórwen es az zent
pÿthaak zoltanak / es annak okaert ha-
mÿsnek twggÿa vala az kereztÿen hÿ
-teth / Erról emlekózyk eeggÿk epistola
-ÿaban . vala mÿt tettem / mÿnd -
twdatlan tettem az en bolonsagom
zerent . Az okaert erdemlettem ÿrgal
-massagot az wr Istentÿl : Eth <erteth>
erthettÿek meg nagy bÿn legÿen
az . twdwan . es vakmeróseeggel valo
tett bÿn / mert soha . ÿrgalmassagot
nem erdeml'' wr Istentÿl hanem
ha nÿlwan valo penitenciat tarth
rola . ezen vÿlagon es meg gÿonÿa /
Mÿert zent pal ees ew meg fordw-
lattÿanak elette / <meg .> nem twd va-
la ertekóznÿ az lelkyekról : az menn-
ÿekról : es az wr Istenról : Choda
keppen fordoÿtaa meg ewtet wr isten
Az mennÿekból zolwan . ewnekÿ fen-
eskódbe / kÿról wgy mond zent Agos-
-ton doctor atÿank // le eÿteteek az fel
-dre hogÿ meg vakwlna / meg vak-

-wltateek / hogÿ el valtozneek : el val-
-toztateek

{208b}

Hogÿ el bochattathneek / el bochattateek
hogÿ az ÿgassagheert kÿlemb kÿlemb keppÿ
zenwedne Erról mondaa wr Iesus
Ananÿasnak / meg mwatom en ew
-nekÿ meennÿet kellÿen az en newe-
-meert zenwednÿ ; Meg wgÿ mōd
zent Agoston rola / Le vereteek az
kegÿetlen . es annak wtanna hÿw
leen .. Le vereteek az haborgatoo
es predicatorraa leen / Le vereteek
az vezedelemnek ffÿa / es valasztot
edeennÿee leen ; mert az harmad
napÿg . mÿg vakon leen . tanwlaa .
meg az zent ewangeliomot . kÿt
eegÿebek sok ÿdeÿglen tanwlanak
meg / kÿról ennen maga wgÿ ÿra
annak wtanna : En wgÿ mond . sem
embertwíl nem vettem : sem tanwl-
tam / ewtet / De az en wram Iesus .
xpusnak ÿelenetÿ mÿat / Azok leenek
oka hogÿ mÿg eelhete ez vÿlagon
koronkeed gÿorss es keez leen / wr
Isteneert zenwednÿ . kÿról ha kÿ
tebet akar lathnÿ olwassa az ew
epistolaÿt kÿketh tetowa ÿrogatot
hyw kereztyeneknek es anÿa zent
egÿhaznak lelkÿ tanwsokra . kÿnek
ew meg fordwlattÿanak es malaz
-tos voltanak . bodogssagoss emlekoze-
-tÿerth . mÿnekwnk ees engheggÿen
malasztot a' mÿ wrwnk Iesus xpus
Es halalwnknak wtanna azon bo-
dogssagot hol ott eel es wralko-
-dÿk az ew zentÿwel eegÿetembe
erekkwíl erekke Amen /
Azonÿwnk Mar
-ia tÿztlattÿa nap-
-ÿanak Epistolaÿa .
Ez maÿ zent Epistolat ÿrtta meg zent
Malachÿas ,ppha . kenÿweenek harmad
rezeeben .. kÿben emlekōzÿk wrwnk
Iesus xpusnak . mÿnd keth keppen valo
ÿwetelÿról . az az testben / Azzonÿwnk
zÿz marianak mehebōl ez vÿlagra
Es az wtolso ÿteelette . elewenekeeth
es holtakat egÿ mastwl el valasztanÿ
mondwan / Ezt mongÿa az wr Isten /

{209a}

AZth mongÿa az wr
isten : ÿme en el
bochatom en ang
-ÿalomat . es wt-
-at zerez en zÿnem
-nek elette . es ottā
azonnal el ÿew . ew zent templomah-
-oz az mennÿeÿ wralkodo . kÿt tÿ
kerestek es az tōrweennek angÿ-
-ala kÿt tÿ akartok /. ÿme ham-
-ar el ÿew azt mongÿa wr isten
Es kÿ gondolhattÿa meg ewnekÿ
ÿwetelÿt ? Es kÿ alhattÿa megh
ewnekÿ latasaat ? Mert ew
ollÿan lezen mÿnt az ffel fwa-
-llo tÿz . es mÿnt az fwllō tÿz
toÿto ffÿew /. Mert le ÿl ffwnÿ

kÿ valasztwan az ezÿstek . es m
-egh tÿztoÿthwan leuinek fÿaÿt
Es megh zÿrÿ ewket mÿkent
az aranyat es az ezÿstet : Es leez
-nek wr istennek aldozwan ald
ozatot mÿnden ÿgassagban : Es
kellemetes leezen . wr istenneel
Iudanak es Ierwsalemnek aldo
-zattÿa . mÿnt reeghÿ ÿdónek n-
-apÿaÿ es eztendÿ : azth mon-
gÿa a'' myndenhato wr isten .
Azon Zent Innepn-
-ek Ewangeliuma
Ez may zent Ewangeliumot ÿrtta meg
zent Lucach kenÿweenek masod ree-
-zeben . Es leen eredetÿ . Cristus zÿlete-
-seenek elssew eztendÿben . az az .
negÿwen napon wtanna / zÿletesee-
-nek . es wgÿ mond . Az ÿdóben .

{209b}

AZ ÿdóben . mÿnek
wtanna bel tólte-
-nek vona : azzon-
-ÿwnk maria tÿz
-twlatÿnak nap-
ÿaÿ . moysesnek
tórwenÿezerent . vÿveek ffel Iesust
Ierwsalembe hogÿ be mwtatnak
ewtet wr istennek / mÿkent ÿr-
-wan vagÿon wrnak tórwenÿe-
-ben . mert mÿnden ffÿrffÿwÿ m-
-agzat meehet nÿthwan wr . ist-
ennek zentynek hÿwattatÿk : Es
hogÿ aldozatot tennenek erette
mÿkeppen megh vagÿon mond-
wan wrnak tórweenÿeben ket
ffel gherlÿceet : awagÿ ket galamb
ffÿakat /. Es ÿme vala egÿ ember
Ierwsalembe kÿnek newe . Sÿmeon
Es ez ember vala ÿgaz eeletew
es isten feelew . warvan izrael-
-nek vÿgaztalasaat . es zent lelek
vala ewbenne . Es feleletet vett
vala az zent lelektewl halalt
nem lathwan . <hanem annak>
mÿnek elette megh lathnaa
wrnak Cristosaat : es ÿewe zÿt
lelek mÿyat az templomba . Es
mÿkoron be vÿnneek az gÿer-
-meket Iesust az templomba ew
zÿleÿ . hogÿ tenneenek ew ere-
-tte aldozatot az tórwennek zok-
-asa zerent / Es ew : az az . a'' veen
Sÿmeon veeve ewtet ew karÿa-
-ÿra es meg aldaa wr istent es
monda . ÿmaran el bochatod
az te zolgsadat wram az te beze-
-det zerent bekeseegghele . mert
lataak en zemeÿm . az te ÿdwó
-zeÿtedet . kÿt zerzettel / mÿnden

{210a}

Neepeknek zÿne elót ./ Vÿlagos
sagot pogan neepeknek meg ÿe-
lenetÿre es Izraelnek az neepedn-
-ek erek dÿchósegheere .-.
Azzonÿwnk zÿz Anÿa Marianak / Isten
zÿlew zepletelen zÿlenek . Es mennek feld-
-nek kegÿelmes keralne azzonÿanak / ew zent

-sseeghes tÿztwlatÿya / wr istennek parancho-
 -lattÿya zerent . Es Moÿsesnek tórwenÿe
 zerent / leen / wrnak zÿletetÿnek wtan-
 -na Negÿwen napon ; Mÿkoron az ew
 eedes zent ffÿaat ffel vÿvee az templom-
 ba ; hogÿ ew erette aldozatot tenne es
 be mwtathnaa attÿya mÿndenhato wr
 Istennek . es meg halalnaa / hogÿ ez
 vÿlaghra kÿldette vona az ew zent ffÿaat
 ez vÿlagnak ÿdwessegheere / Es hogÿ az
 teb azzonÿallatoknak peldaÿok zerent
 tÿztwlatot venne : mert az hÿzÿk vala .
 hogÿ ew . ees az<z>onkeppen fogatta es zÿlte
 az ew zent ffÿat termeezethnek folÿasa
 zerent mÿnt az teb azzonÿallatok -
 Istenÿ ÿgassaag zerent kedeeg bÿzonÿawal
 nem tartozÿk vala reea . az ollÿan tór-
 -wenzerent valo tÿzta . mert nem zÿlte
 vala az ew zent ffÿaat emberÿ termezeth-
 nek foganattÿya zerent . De zent lelek-
 nek ÿhlese es ereÿ zerent .. Moÿsesnek
 kedeeg tórwenÿe zool . az termezethnek
 folÿasarol / Azert nem ertetÿk moÿsesn-
 -ek bezeede kózónseg zent : kÿ akaraa azert
 zekeztenÿ moÿses ez ellÿen tórwennek
 kóteleeból Azzonÿwnk zÿz mariaat .
 mÿert twggÿya vala hogÿ tórwennek
 felette <z.> lezen az ew zent ffÿanak zÿle-
 -teese / De azzonÿwnk zÿz maria aka-
 -ra az tórweennek alaÿa vettethnÿ neeÿ
 ÿeles okaert . Elezer hogÿ ew maga-
 -ban . az zent alazatosaghnak fondam-
 -entomot vethne : kÿról wgÿ mond
 bodogssagos zent Bernald doctor .
 Bÿzonÿawal en eedes azzonÿom zÿz
 maria / Nÿnchen tebened olÿ ok . sem
 zÿkseeg az tÿztwlattra : De mÿnem zÿk
 seeg vala az te zent ffÿadnak ees az
 kernÿwl metelees . Leen azert az teb
 azzonÿallatok kózót . mÿnt eeggÿk ew
 kózzólók / mert nam az te zent ffÿad
 ees ollÿan az teb gÿermekek kózóth
 mÿnt eeggÿk ew kózzólók / Mÿkent

{210b}

Azert az eedes wr Iesus mÿnd ew zÿle-
 -teseetwl foghwa . mÿndenben alazatossa-
 got mwtata . Azonkeppen . zÿkseeg vala
 azzonÿwnk marianak es mÿndenben alaz-
 atosagot ÿelentenÿ . annak okaert aka-
 ra mÿnd az ew zent ffÿawal egÿetembe
 az tórwennek alaÿa vettethnÿ : Nam
 az ew zent ffÿa Iesus ew zÿletesenek
 ÿdeÿn ollÿannak mwtataa ennen ma-
 gaat mÿnt az zegheÿn ember . kÿnek
 semÿ ÿozaga nÿnchen / Ew kernÿwl
 meteleseenek ÿdeÿn . mÿnt zegheÿn
 es bÿnes ember .. Ez maÿ napon ke-
 -deeg mÿnt . zeghen . bÿnes es zolga
 oka ez . mert zeghenÿeknek aldozatt''at
 valaztaa : towabbaa . mert mÿnd az
 ew zÿz zent zÿleÿeewel . meg akara
 tÿztwltathnÿ / Annak wtanna mert
 meg akara valtathnÿ mÿnt zolga .
 Mÿkoron kedeeg meg kereztelkódeek
 az ees nem leen az ew zÿkseegheert
 sem bÿneenek tÿztwlatÿyaert / De . az
 ew zentsseeghes alazatosaganak meg
 ÿelentesert / kózónseeghel . azert / az
 ew zent akarattÿya . az leen mÿerth

ez vylagra yewe . es ez vylaghnak
magaat meg yelentee / hogý az ere-
-det byn ellen . vala mynemew
nehesseeg . vala my orwossaag . va-
la . my zerzees : torwen es kotelezeset
ky adatot vala . Istennek ygassaga
zerent .. Azokat mynd reea vevee
myndent ennen magan akara meg
byzonoytany / mert senky eegyeb
sem mennyen sem felden nem lee-
-lettetek ky eellyen nagy dologhnak
meg feyteseere eleeg lehetet vona .
hanem chak ennen maga . wrwnk
Iesus xpus / kynek ew zent alaza-
-tossaga engheztelee meg my ee-
-rettewnk . Atya myndenhato wr
Istennek reank valo nagy ygass-
-agos haraghyaat . Mynemew
orwossagokkal kedeeg meg orwoslaa
ez zeghen koor vylagot . ymaran
naponkeed olwassok az zent yrasban .
es ha ky kywannya . myndeben
eedes ayoytatossagot zerezhet ew zyweben /

{211a}

Elssew orwossaggal / azert / az kegymelmes
wr Iesus xpus orwoslaa meg ez
zeghen vylagot es mynd tellyes .
embery nemzetet / Mykoron ew kys-
dedssegheeben / az kernywlmeteleesnek
ydeyn . zent vereet ky hwllataa : kyn
az ydoben ky peldazaa hogý yewen-
-dore nem kymeelly . myndenestewl
foghwa ees kywe entheny az mag-
-ass kerezthffanak oltaran . Masodzor
masod orwossaggal meg orwoslaa
mykoron ez may napon . ew zent zy-
-leynek kezok atal . az templomba .
ffel vytetek es atya myndenhato
wr Istennek . be yelentetek / hol
oth peldaat ada . mynden ewtet ko-
-wetew hyw kerezttjeneknek / az ew
zylettoketh . az zent egyhazhoz fel vy-
-ny es wr istennek zent aldozatt-
-al . es hala adassal be yelentený
Harmadzor meg orwoslaa ez vy-
-lagot / mykoron azzonywnk zyz anya
marianak atala . keth <k> gherlyceet
es keth galamb fyakat . vyn ffel
aldozattra . ew erette . mykent meg
vala wr Istentwl parancholwa
Moyses atal / mel aldozat vala
zeghenyeknek aldozattya / kyben
kywe yelentee hogý az zeghensee-
-ghet ynkab kedwelnee honnem
mynd ez vylaghy kazdatssagot .
Erról emlekózyk zent dauid pptha
zaýa atal az zoltaar kenybe mon-
-dwan / zegheñ vagyok en . es
mwkawal eeló mynd az kysded
-seghemtewl foghwa ; hol ot tan-
-wsagot adaa / myndennek myne-
-mew wton . es mynemew elettel
kellyen az menyorzagot keresny
Negyedzer . meg orwoslaa ez vyla-
-got mykoron / Negywen ee es nappa .
beytele az pwztaban . eehen zome
-hon / Oh zerelmes atyamffyay . mel
nagy es draga leen : ez ew zent
penitencia tartasa / myert . az isteny

zent tórwent be ýewt vala tellýe-
-seýtený . nem meg feýtený : meg
gondolwan az ew nagý zeghensse-
-gheet ez vřlagon ; nem vala honn-
an meg fřzethný az dezmaat az

{211b}

Ew zent attýanak mert semý ýo-
zaga nem vala . fogaa magaat az
nagý sanýarwsagra . nagý peniten-
-cia tartasra ; hogý awagý az zent
Istennek kellemetes ýdókból ký ad-
-naa / az týzedet / hol oth wř mond-
nak zent doctorok / hogý vřlagon
nřnchen olý teremtet allat ký dra-
gab vona wr Istennek elette . es
embernek ýdwessegheere haznalatosb
vona . mýnt <ad> az ýdónek folýasa
erról mongýa <zent ago> Idwezeý-
-tenk az zent ewangeliomba : olý
ýrgalmas az tý mennýeý zent atýa-
-tot hogý senkýtřwl nem vonzýa <.>
meg az ew ýowotaat / ký mýnd
ýokra mýnd gonozokra ffel tamaz-
ttýa az ew napýaat . es mýndennek
esset aad menýból ew ydeýzerent .
Ewtódzór orwoslaa meg ez vřlagot
<mýkoron> / mýkoron zent Ianostřwl
tewleetewl . alab valotwl . megh
akara kereztelkódný ; es zolganak
zolgalattýaat nem wtalaa . de ýnkaban
ýonak ýtelee . mondwan Ianosnak . ezen-
-keppen kel mýnekewnk mýnden ýgass
-agot be tellýeseýtenřnk / Merth
ha ýdwezeýtenk ez eellýen tórwen be-
-lý parancholatokat be nem akart vo-
-na tellýeseýtený . haat az hýtetlen sý
-do neep . magaat menthetnee mondwan /
Az okaert nem akaryók az te tanwsago-
-dat halgathný es az te tórwenýedet
ffel venný / mert lattýok hogý te sem .
tartod az reghý Atýaknak / Istentřwl
ký adot tórwent / Annak okaert wr
Iesus xpřus semýben nem akara
ellene ýarný . az moýses tórwenýenek
Hatodzor orwoslaa meg ez vřlagot
harmýnch három eztendó be telween .
mýkoron . nagý zernýř kenokat zýdal-
-massagokat . zemeeremseeghóket zenwe-
-de . es veegre kemeen halalt lata .
az magos zent kerezthffanak oltaran .
hol oth be tellýeseýtee ew zent att-
ýanak akarattýaat / es az ennen
zent mwkaýanak veghezetýt / mýnd
ez tellýes vřlagheert valo aldozatot
mýndden emberý nemnek ellenseegeet .

{212a}

Az erek halallal eegýetembe megh
ólee . az ew zent vere hwllasanak
es zent halalanak orwossagawal
Ezekre soha senký . eeleg es melto
nem lehete . sem mennýen . sem fel-
-den . hanem chak ennen maga . /
menýnek es feldnek . Aldot wra
kýrallýa es teremteýe / <ya> ýma-
-ran hýzem hogý ennen mýnden
ýol erthý . meelý nagý alazatossa-
-gra boczataa ennen magaat . a' mý
eedes wrwnk Iesus xpřus . mý

eerettewnk // meely nagy zegheensse-
 ghet zenwede ez vylagon / hogy
 mynket erek kazdagaa tehethne
 az erek bodoghsagban // mely nag
 zerelmet mwtata . my hozyank
 mykoron erettewnk zernyew halalt
 zenwede . hol<.> oth be tellyeseytee
 az mondasth . merth erteseb az hal-
 -alnal az zeretet //
 Newezettetyk kedeeeg ez may Zent ynn-
 -ep harom newel az zent yrasban .
 Elezer mondatyk tyztwlathnak napia
 wgy mynt az eredet bynnek tyztwlat''a
 zerent / ez eellyen meltosaghnak okaert
 hywattatyk ydwesseegehesnek . Masod
 -zor mondatyk gyerttya zentolonek . wgy
 mynt zent Isteny malazthnak meg
 vylagosoytasa zerent : Ez eellyen melto-
 saghnak okaert hywattatyk vylago
 -ssaghnak .. Harmadzor mondatyk
 ypopanti : az mennyey dychoseghnek
 ywtalmassagaert / Ez eellyen melto-
 saghnak okaert hywattatyk . Izrael
 neepenek dychoseeghe / Awagy mon-
 -datyk dycheertetek mert ez may
 napon dycheertetyk wrwnk iesus
 xpus . harom keppen ; mynt bekess-
 -eeg . mynt Idwesseeeg . mynt vyla-
 gossaag . awagy dychewseeeg // mert
 ew zerze bekeseeghet Isten kozot
 es ember kozot / kyert mondatyk koz-
 be yaronak // Ew hozya ydwessee-
 ghet ez vylagra . kyert mondatyk
 meg valtonak :/ Ew vylagosoytaa
 meg ez vylagot az zent ewange
 -liomnak predicallassa myat // kyert
 mondatyk . mennyey doctornak . Az
 menyey dychoseghnek adasaert mon-
 -datyk : erdemnek oztogatoyanak //
 kyt mynekwnk ees aggyon ; atya ; ff ..
 zent . lelek /

{212b}

Zent Balaas M-
 artyrnak Innepe
 napyanak . Epistola''a
 Ez may zent ynnepnek Epistolaya
 meg vagyon yrwan . Karachon w-
 -tan valo zent Thamas martyrnak
 napyan / mynd ew zent ewangelio-
 -mawal eegyetembe / Azert lassok
 meg eett mynemew zentsseegehes
 eeleteewel tyztole az wr istent
 myg eele / es mynemew zent mar-
 -tyromsaggal zentolee . meg anyazent
 egyhaznak ees derekaat : ew zent
 halalanak ydeyn . es wtanna /
 Mykoron Bodogssagos zent Balas
 nagy kegyes alazatosagban . es zent
 eeletben eelne / Lathwan az
 hyw kereztyenek az ew Iambor
 eeleteet : Valaztaak mynden aka-
 -rattyanal kyl pispekkee Sebasta new
 varasban Kapadociaban . De myert
 az ydoben nagy haborwsagot tezen
 vala Dyoclecianos chazaar az kerez-
 -tyen ellen . ky fwtameek . az pwz-
 -taban es ott egy barlangban kezde
 lakozny : es chak ennen maga remete
 eeletet kezde vyselnny : kynek ott az

eghÿ madarak hordnak vala eennÿ
 Es az pwztaban lakoza vadak eegÿe-
 -tembe mÿnd hozÿaa folyamnak vala
 Es vala mÿg kezeet reea''ok nem veth-
 -nee es ewket meg nem aldanaa
 addÿglan ew elóle el nem mennek
 vala .. Es ha mellÿknek betegsseeghek
 törtÿnek vala . ottan hozÿaa folya-
 -mÿk vala . es mÿndenÿk nagÿ e-
 ghesseeghben ter vala / ew haÿlokaba .
 Mÿkoron azert egÿ ÿdóben azon
 tartoman belÿ feÿedelem vadaznÿ
 kÿldette vona az vÿtezeket / Azon pwz-
 -taban ÿwthwan zent Balasnak cella-
 -ÿahoz es lataak haat nagÿ sok vad-
 ak madarak vannak ew elótte
 Es mÿkoron . az vÿtezek eggÿet sem
 foghattanak meg ew benne . ÿzenek
 azt az ew wroknak : Az feÿedelem
 keddeg . ottan sokkal teb vÿtezőketh
 kÿlde erette . hogÿ . mÿnd zent Balast .

{213a}

Mÿnd az teb kereztyeneket foghw-
 an ew eleÿben vÿnneek ; Azon ee-
 -ÿel azert haromzor ÿeleneek ewne-
 -kÿ Wrwnk Iesus xpus . mondwan .
 Keÿ ffel es teegÿ aldozatot ennekem
 Azonkezben ÿwtanak el az vÿtezők
 mondwan ; ÿew'' kÿ . mert az feÿe-
 delem hÿÿ : kÿnek monda zent ba-
 -laas . ÿowal ÿettetek zerelmes ffÿa-
 -ÿm . ÿmaran ÿsmeróm . hogÿ nem
 feletkózót el en rolam az en istenem
 El menwen azert ewelek . zenetlen pre-
 -dical vala ewnekÿk : es sok chodakat
 ees teen ew elóttók ; Ottan azert egÿ
 azzonÿallat <y> vÿvee eleÿbe az ew
 ffÿaat kÿnek hall chonth akadot
 vala ew torkan . es kÿ mwlt vala .
 Es le esween ew labaÿ elóót kerÿ
 vala ewtet nagÿ sÿrassal hogÿ vÿ
 gaztanaa . meg az ew ffÿaat /
 Mÿkoron Bodogssagos zent reea ve-
 tette vona ew kezeet . ÿmachagot
 teen ew erette : hogÿ mÿnd az gÿer
 -mek . mÿnd eegÿeb vala kÿ ew ne
 -weeben vala mÿt kerne wr Isten-
 -tewl . eghesseeghet erdÿlene / Vala
 esmeg egÿ zegheñ azzonnak egÿ
 dÿznaÿa : mÿkoron az farkas el raga-
 -tta vona kenÿereg vala zent balas-
 nak erette hogÿ adathnaa meg az
 ew dÿznaÿaat : kÿ mosolÿodeek ra-
 -ÿtta / es monda : Azzonÿallat ne ak-
 -arÿ sÿrnÿ . se zomorkoggÿaal raÿtta
 mert meg adatyk az te dÿznood :
 Ottan az farkas hattra hozÿaa az
 dÿznoot az Azzonÿallathnak .-
 Mÿkoron azonkezbe be ÿwtot vo-
 -na az varosba .. ottan az feÿedelem-
 -nek parancholattÿara vetteteek az
 seteet temlechbe .: Masod napon
 kÿ hozataa . el vÿtetee eleÿben /
 es mÿnt lataa ottan zeep bezeeddel
 kózóne ewnekÿ mondwan . ewrwl''
 vÿgagÿ Balas Isteneknek barattÿa .
 Kÿnek zent balaas monda : Ewrwl'' te
 ees ÿo feÿedelem : sed ne mond ew-
 -ket Isteneknek . de erdegheknek . kÿk

az erek tüzre vettethnek mynd azokkal
kük ewnekük tüztesseeghet teeznek .

{213b}

Megh haragwan azon az fejedelem
ottan meg veretee ewtet marok vez-
-zówel / es az wtan az seteet temlech-
be vettetee . Monda ewnekü zent
Balaas . te heýt bolond . aloýtod ee
hogý az te kenýdnak myatta el vohacz
enghemet az en Istenemnek zerelm-
-eeról . kýt enbennem tartok erósseýtót ?
Halwan azt az zegen ezwegý azzo-
-nyállat : kýnek dýznoýaat meg adatta
vala ; Ottan meg ólee az dýznokat
es feýeet egheezzen ew labaywal
gyerttýaat es kalachot výwe zent
Balasnak / kýket zent el vewee es
meg aldwan eweek benne . es
monda ewnekü . mynden eztendóbe
ezenkeppen teegý hogý gyerttýaat
výg az zent egýhazhoz en newem-
-be : es ýol lezen dolgod . mynd te-
neked . mynd eegýebnek vala ký
azonkeppen tehend : Annak wtaña
hozataa ký az feýedelem ; es mykoron
az ew balwan Istenýhez nem haý-
thatnaa .. akasztataa ffel ewtet egý
nagy fara . es az ew testeet vass
gherebenekkel zaggattathný . Annak
wtanna esmeg vettetee az temleczbe
Heteen azert az zent aýoýtatos azzo-
nyállatok kózzól kówetük vala ew-
tet . es az ew zent vereet zedeghe
tük vala . az wton : kýket ottan
meg fogata az feýedelem es az bal-
-wan Isteneknek kezereýtý vala al-
-dozný : Es mondanak : Oh feýedelem
ha azt akarod hogý nagy týtósseeg
ghel aldozýwnk ewnekük . engheg-
-gýed hogý výgek az vyz mellee
ewketh . es mossogassok meg ew orcza-
-ýokat es ferezsek meg ewket hoğ
zepewllýenek meg : es týttabban
ýmadhassok ewket . Ottan az eztelen .
feýedelem nagy erembe leen . es
meg enghedee ewnekük / Az azzo-
-nyállatok kedeeg : ragadaak az bal-
-wanýokat es az vyznek kózepýben
hagýo''taak . es mondanak . ha Istenek
vattok wzýatok ký . Azt halwan
az feýedelem . nagy haraghnak my-
-atta

{214a}

El vezee ezee . kezdee ennen magaat ver-
-ny es monda az zolgaknak . Myre
nem zabadoýtottatok meg a'' my isten
-ewnketh . hogý ne merýltethneenek
el . mondanak azok . Chalardssaggal
zolwan az azzonýok teweled . keereek
el te tewled es az vyzben veteek
Mondanak ottan az azzonýállatok
Az býzon Isten chalardssagot nem
zenwedhet . De ha azok Istenek vol-
tanak vona . annak elette meg tw-
-ttaak vona : myt akartwnk ew ray
tok tenný .. Es az zoo halwan ha-
-ragra remýlween az foýedelem . pa-
-ranchola hogy onath olwaztanak

es vassas feezw'keth hoznanak . es
 heet týzes pancelokat zerezneenek .
 Es mas felól heet gyoch yng'hóketh
 zerzeneenek : Monda annak wtāna
 hogý mýndenýk valasztana ezek
 kózzól : ký mýt akarna : EEggýknek
 kedeeg az azzonyállatok kózzól vala
 -nak keth kýsded ffýachkaý : Az azert
 ffeel zekelleek az tebbý kózzól es raga-
 -daa az gyólcz yng'heket es az eeg-
 ghew kemenczeben hagýo''taa : Mon-
 -danak ottan az ýermekek ew ann-
 -ýoknak : Edes zýlenk ne hagý el mý-
 nekewnk te wtannak elnewnk De
 mýkeppen te eedes teýeddel ez ýdeýg-
 -len ffeel eeltettel .. Azzonkeppen eeltess
 ýmaran mýnket az mennýeý eedess
 -egghel ees . Ottan azert az kegýetlen
 feýedelem : az oztorwra vonýataa
 ewketh es az ew zeep testeketh az
 vass gherebenekkel zaggattathný es
 az ew verek helýet teeý folý vala
 ký ew testekból .. Mýkoron kedeeg
 az gyettrelemnek keenýaat nehe
 -zen zenwedneek : Wr Istennek an-
 gýala hozýaýok ýewe es megh
 eresseýtee ewketh . mondwan . Ne ak
 -arýatok feelný : Az a'' ýo mwkas
 ember . ký ýol es veeghýg mwkal
 -kodýk . es annak wtanna erdem-
 -eet vezý : es az erdemnek wtanna
 eremeet vall''a : Esmeg le veetete
 ewket az feýedelem . es vettete
 eegghew kemenczeben : kýben wr

{214b}

Istennek hatalmawal meg alweek
 az týz es mýnden serelemnel kýl ký
 ýeweenek : Monda ewnekýk az feý
 -edelem . Haggýatok el ýmaran az
 erdeghý twdomant . es ýmaggýatok
 az mý Istenewnkket .. Ottan felelee
 -nek . Veghezd el a''mýt keztel .
 mert ýmaran az wr Istennek zent
 orzagara vagýwnk hýwattathwan .
 Ottan azert reaýok adwan az sen-
 -tenciat nyakokat vagataa : De an-
 nak elette ezenkeppen ýmatkozanak
 terden alwan . mondwan . Oh erek
 mýndenhato wr Isten . ký mýnket
 az erek setetsseghtwl el tawoztattal
 es ez eedes výlagra attal : ký mýn-
 -ket zent aldozatodra valasztottaal
 fogad hozýaad a'' mý lelkewnketh . es
 výged az erek eelettire Amen : An-
 nak wtanna az zent martýromsa-
 got ffeel veveek es az mennýeý
 bodogssagra meneenek .-
 Annak wtanna ky hozataa zent
 Balas pýspeket ees . Es monda ew-
 -neký . Mongýad meg ýmaran ha
 akarod ýmadný a'' mý Istenewnk
 Awagý nem ? felelee zent balaas
 The kegýetlen . nem feelók az the
 <fey> fenýegheteesettewl . teed azth .
 a''mýt akarz . ýme ez en testemeth tee
 -neked adom . lelkeket az wr Isten-
 -nek .. Ottan azert parancholaa hoý
 az vyzbe vethneek : zent Balaas
 kedeeg : zent kerezthnek yeýeet veth-

ween az vÿzre . es ottan meg kem
eenÿwle mÿnt az azzÿw feld ew
labaȳ alat : Es monda ha ÿgaz
Istenek az te Istenÿd : mwtassatok
meg az ew hatalmokat es ÿewe-
tek ede tÿ ees . en wtannam . Wtaña
menwen azert hathwan ewtón .
ottan mÿnd el merwleenek ; Wr
Istennek zent angÿala oth hozÿa
zalla . monda ewneky : Menÿ kȳ
ennen balaas es veed ffel az koro
-naat kÿt teeneked zerzet az wr isten
Mÿkoron azert kÿwe ment vona
monda ewnekÿ az feÿedelem : Mÿn-
denestewl foghwa el veeghezted ee
hogÿ nem ymadod az mÿ istenewnket ?

{215a}

Monda Zent Balaas . Ismerÿed meg
nÿawalÿas ember . mert en xÿusnak
zolgaȳa vagÿok . Azert nem ÿmadom
az erdeghóket : Ottan azert nÿakaat va-
gataa . Annak elette keddeeg eellÿen ÿ
machagot teen az wr istenhez . hogÿ
vala kȳ ew torkanak betegsseghee-
-ben awagÿ eegÿeb nemew korssagaban
az ew seghedelmeet kernee es kyw-
-annaa . azonnal erdemlÿen megh
halgattathnÿ . Es ÿme zozat ÿewe
hozÿaa menÿból . hogÿ azonkeppen
lennee mÿnt kezttte vona . Es annak
wtanna ket zolgalo germekÿwel . zÿt
martÿromsaghnak mÿatta az wr ist
enhez meneenek . Az ÿdóben . mÿ-
-koron xÿus Iesus zÿletetÿnek wtāna
ÿrnanak keth zaaz . keth neÿwen
heet eztendóben . kÿt mÿnekeÿnk
ees engheggÿen . dÿchóseeghes zent
Balaas martÿrnek erdemeenek mÿ
-atta . Atÿa . fyw . zent lelek . aṁ
Dichewseges zent
Agota azzonnak
zent Innepeeról
Kÿnek Zent Epistolaȳa es zent
ewangelioma vannak meg ÿrw-
-an zent Borbala azzon napÿan
karachon elót : Azert . eeth lassok
meg az ew zent eeleteet rÿwide
-den aÿoÿtatossaghnak okaerth .
Dÿchóseghes zÿz zent Agotha azzon
Lakozÿk vala karthago new vara-
-sban . Neme nemes vala . elmee
-ÿeben zepletelen . testeeben zepsegŵ
koronkeed az egÿ erek elew Istenth
ÿmaggÿa vala . mÿnden zenthseeg
-gel . Quincianos keddeeg Sicilia
-belÿ tÿztartha . mÿkoron nemtelen vo-
-na . es fertelmes eeletŵ . fesween
es balwanÿokat ÿmadna . zÿz zenth
Agotha azzont ÿgekózyk vala meg
fogathnÿ . De mÿert nemes nemból
vona . feel vala . hozÿaa nÿwlnÿ

{215b}

De mÿert zeplew eeletben eel vala
felette gherÿedez vala ew zeepseghebe
Es mÿert fesween vala . kÿwannÿa
el ragadnÿ az ew ÿozagaat ees / Es
hogÿ ewtet ees az balwanÿok ÿma
dasara vohatnaa : Mÿnd azon atal

sem tÿrhetee hanem erówel eleÿbe
vÿtete : es mÿkoron latta vona az
ew elmeeÿet es akarattÿaat eress
-nak es alhatatosnak lenny / Vÿtete
egÿ gonoz termeezetÿ azzonÿallath
-nak kÿnek Affrodisia vala newe
kÿnek kÿlencz leanÿ valanak meg
ollÿan zepló eeletewÿek : hogÿ har-
-mÿncz napeeglan tanaczoznak es
ÿnteneek ewtet . ha mÿkeppen az ew
elmeeÿeet es akarÿattÿat el fordoÿt
-thatnaak : Neha sokakat ÿgerween
ewnekÿ : Neha retteghetween keen
zenwedessel . kÿknek zent Agotha
azzon monda : Az en zÿwem elmeem
eróss kew zÿklan helheztetót : es wr
Iesusban xÿpusban fondaltatot . Az
tÿ bezeettel : zeel . Az tÿ ÿgeerettek
essek . Az tÿ fenÿegheteestek wgroÿok
kÿk ÿollehet haborgathnak . De ma-
ga az en hazamnak fundamentomat
el nem eÿthetÿk : Ezek meg mond-
wan . Naponkeed sÿrattÿa vala en-
nenmagaat : es ÿmatkozÿk vala .
zomeehozwan az zent martÿromsag
nak dÿchósegheere ÿwthatnÿ / Lath-
wan azert affrodisia azzon hogÿ eress
vona az ew hÿtÿben . monda Quin-
-cÿanosnak : kÿnnÿebben lagÿwlhat-
-na meg az kemeen kewzÿkla <hon-
-nem> / es az eress vas kÿnnÿebben
lehetne oonnaa . honnem mÿnt
ez leannak ew elmeyeet az kerez-
-ttÿen hÿttról kÿ el vohatnaa .
Ottan azert Quincianos feÿedelem
eleÿben vÿtete ewtet / es monda
ewnekÿ : Mÿnemew nemból vaÿ
the .. Monda ewnekÿ : Nem chak
termezet zerent valo zabad / De meeg .

{216a}

Wgÿan Nemes nemból ees / Kÿt
mÿnd az en nemzetem meg býzo-
-noÿt . Monda ewnekÿ Quincia⁹
Ha zabad wagy / mÿre tetteted
te magadat zolgalo zemeelnek ?
Arra felelween monda : Merth
Cristus Iesusnak zolgalo leanÿa va-
-gyok / annak okaert mwatom ma-
gamat zolgalo zemeelnek / Mon-
-da Quincianos . ha te magadat za-
-badosnak mondod . mÿkeppen lehet
hogÿ zolgalo leeg : Rea felele .-
Mert az . a'' nagÿ zabadsaag : kÿben
az Cristusnak ew zolgalattÿa meg
bÿzonÿwltatÿk / Monda Quinci-
-anos . Valazd el . a''mÿt akarz .
Awaÿ aldozzal az Isteneknek /
Awaÿ kÿlemb kÿlemb gÿettrel-
-meket zenwegÿ / . Kÿnek monda
zÿz zent Agatha . azzon .. Legÿen
ollÿan az te feleseeghed . mÿnth
az te venus Isten azzonÿod . Es
te ollÿan leegÿ . mÿnt az te -
Iupiter istened / Ottan meg ha-
-ragweek raÿtta es arczwl ve-
-retee ewtet . mondwan :. Az bý-
-ronak bozzwsagara . ne akar'' vak
-meróseggel chachagnÿ : Agatha
felele Chodallak teghedet belch

embernek lennÿ / es ellÿen naġ
heÿtssagra ÿwthnÿ / hogÿ azokat
mongÿad te Istenÿdnek . kÿknek
nem kÿwanod . sem the . sem fele
-seeghed kówethnetek ; mert azt
mondod . hoġ bozzwsag . ha az
ew eeleteknek peldaÿa zerent eel-
-neel / Mert ha az te Istenÿd bÿ
zon Istenek . haat yot kÿwanok
teneked : Ha kedeeg wtalod az
ew tarssassagokat : Haat en velem
egÿ akaraton vagÿ / Monda
Quincianos / mÿt haznal en ele
-ttem ez eellÿen sok bezeed / Aw-
-agÿ aldozÿal az Isteneknek aw-
-agÿ kylemb kÿlemb gÿettrelmekel

{216b}

Vegheztetlek kÿ ez vÿlagbol / Agata
monda . Ha fene vadakkal fenÿe
-ghetz . xÿusnak neweet halwan
meg zÿlÿgÿewlnek / Ha tÿzzel fe-
-nÿeghetz / ottan menÿból az zent
angÿalok ÿdwesseghes harmatot
zolġaltathnak / Ha vereseeghet a-
wagÿ keent / nalam vagÿon az
vÿgasztalo zent lelek kÿnek mÿa-
atta mÿndent meg wtalok . Ottan
az temleczbe vÿtete : mÿert ellÿen
nÿlwan valo bezeeddel feddÿ va-
-la ewtet . Az zent azzon kedeeg
nagÿ eremmel es vÿgassaggal
megÿen vala . wr Iesus xÿusert
mÿnt egÿ vendegssegben / wr
Istennek aÿalwan ennemagaat .
Masod napon kÿwe hozatwan
monda ewnekÿ Quincianos
Agatha tagad meg az xÿusth
es ÿmaggÿad az Isteneketh . kÿ
mÿkoron nem akarnaa . fel vo
-nÿataa ewtet az oztorwra es
kezdee gÿettrethnÿ : Monda zÿz
zent Agatha azzon . En ez gÿe-
-ttrelmekben wgÿan gÿenyÿerke
-dem / mÿnt kÿ yo hÿrth halland
Awagy kÿ azt latangÿa kÿt sok
ÿdótewl foghwa kÿwant lathnÿ
Awagÿ kÿ sok kenchet talal .
Mert mÿkeppen az tÿzta gabonat
addegh az kasban nem tehetnek
mÿglen annak elette az ew
pÿlwaÿabol ÿol kÿ nem tÿztoÿ
-ttÿaak Azonkeppen . az en lel-
kem sem mehet be az mennÿeÿ
paradÿczomba . martÿromsagh-
-nak palmaÿawal . mÿglen
eressen meg nem gÿettrended
az en testemet . Ottan haragra
remewlween Quincianos pa-
rancholaa hogÿ zÿz emleÿt
gÿettreneek . es annak wtanna
el methneek : Kÿnek monda
zÿz zenth Agatha azzon /

{217a}

Oh ÿrgalmatlan . : kegyetlen / es kem
-eeñ enghedetlen // nem zegÿenled el
mettethny azth egÿ azzonÿallatban
kÿt témagad zoptaal te anÿadban
Ennkem vagÿon egheez emleem

belól en lelkembe . kÿból mÿnden
 en erzeekenseeghÿmet eeltetem kÿ-
 -keth Cristusnak zenteltem mÿnd
 en ÿffÿwsagomwlta foghwa /
 Az kegÿetlen feÿedelem / esmegh
 ottan az temleczbe vettete / meg
 tÿlthwan . hogy se orwos hozÿaa
 ne menne . se ennÿ ÿnnÿa ne
 adnanak ; Es yme eeffelÿkoron
 hozÿaa ÿewe egÿ veen ember
 kÿnek elette ÿew vala egÿ kÿsded
 germek vÿlagot hozwan : kÿlemb
 kÿlemb orwossagot hozwan . Es m-
 -onda ewnekÿ / ÿollehet az <.>keÿe
 -tlen bÿro // teghed nagÿon gÿettret
 legÿen : De maga te nagÿobban gÿe
 ttreed ewtet . az te bator feleletÿd
 -del / Es ÿollehet akkoron ott valek
 mÿkoron gÿettretel vala . annak ok
 -aert lataam hogÿ az te emleed gÿo
 gÿwlasth vehet . Monda ewnekÿ
 zÿz zent Agatha azzon . Az en
 tagaÿm soha testÿ orwossagot nÿ
 vettenek . Es zemerem vona en-
 -nekem . hogÿ kÿt eddÿglen meg
 tartottam ÿmaram el vezteneem .
 Monda ewnekÿ Az veen ember
 Zerelmes leanÿom en ees kereztÿen
 vagÿok ne zegÿenled en tewlem
 Monda zent Agatha . honnan /
 zeÿelhetem . mert yme te veen
 vagÿ es meg zeghetet . en kedeg
 olÿ kegÿetlenewl zaggattattam el
 hogÿ senkÿ en tewlem gÿenyew
 -rwseghet nem vehet .. De halaat
 adok teneked en zent Atÿam hoÿ
 zorgalmatossagod vagÿon en rolam .
 Monda esmeg ewnekÿ . De mÿ-
 -re nem hagÿod magadat megh
 vÿgaztanom : Monda zent Aga-
 -tha : mert vagÿon wram / az al-
 -dot wr Iesus xÿpus . kÿ chak bez-
 -edewel mÿndent meg vÿgazth

{217b}

Es chak bezedeewel mÿndent megh
 eppeÿt : Ew ha akarÿa enghemet es
 megh vÿgazthat / Es mosolywlvan
 azon az veen ember . monda .
 En ew apostola vagÿok es ew
 bochatot enghemet . tehozÿaad / es
 hogÿ twggÿad mert az ew neweeben
 tellÿes egheesseeghet vetteel . Azon
 -kezben zent peter Apostol el enÿ-
 -ezeek elóle / Azth lathwan zent
 Agatha azzon ottan le eseek az
 feldre es halaat ada raÿtta wr
 Istennek ; mert lataa hogÿ mÿnden
 testeeben tellÿesseegghel meg vÿga-
 zot vona ; Mÿkoron kedeg meg
 nagÿ vÿlagossagot lattaak vona
 az órÿzók / meg retteneenek es
 mÿnd el fwtnak . nÿthwa ha-
 gÿwan az temlecz aÿtaat : Es kerÿ
 vona egÿ ew kózzólók hogÿ el
 menne . Es monda . tawol lee
 gÿen en tewlem hogÿ el fwssak
 es az zent bekeseeghnek koronaiat
 el vezessem<.> es az en órÿzóÿmet
 nÿomorwsaghban haggÿam .-

Annak wtanna / Negyed nap
wtan monda ewneký Quincia'
hogý ýmadnaa az Isteneket / ne
zenwedne annal ees nagyob g-
-ýettrelmeketh . Monda ewneký
zent Agatha . Az te bezeedyd bo-
londsagok . es heýaba valok . Oh
nyawal'as heýt bolond ember
kýnek seńý ertelmý nýnchen mý-
keppen akarod . hogý en ez kówe-
-keth ýmaggyam . Es menýnek feld-
nek býzon teremte ýsteneeth . ký
enghem meg vÿgaztot el haggýã ?
Quincianos monda . ký vÿgaz
-tot meg teeghed .? Agatha fele
le . Cristus Istennek ffýa . Quin-
-cianos monda . meeg ees az
Cristusth merezled ee newezný
kýt en nem akarok ýnńgen hal-
laný ees ? Zent Agatha monda .
Vala mÿg en eelók . mÿnd zańal

{218a}

Mÿnd zÿwemmel xpusth zolom
es hÿwom / Quincianos monda
ýmar meg latom ha a'' Cristus tee-
ghed meg vÿgazt / Es paranchola
terett azÿw Cherepeket el hÿmte-
-ný / es kózbe kózbe : sarat zeneth
hÿmtený / Es azon mezeýtelen testel
forgattathný . Mÿkoron az lenne
ottan nagý feld ýndwlaas leen
es az . egheez . varasnak nagýob re
zeet el veztee / Es Quincianosnak
keeth tanachos feýedelmÿt meg
ólee Az kóz neep kedeeg nagý keya''
-tassal egýbe gÿewle mondwan .
mert Agatanak hamýs ýteletÿert
lenneenek mÿnd ez eellýen dolgok
Ottan Quincianos meg retten-
-wen / egý felól az feld ýndwlas-
-bol mas felól az gÿÿwl veznek
keya'tassabol . Agataat az temlecz-
be ragattataa . hol oth ezenkeppen
ýmatkozeek . Oh en eedes wrã
Iesus xpÿs ký enghemet terem-
-tettel es en kÿsdedseghemtewl fogh-
-wa mÿndden vezedelemtewl meg
otalmaztal . es en testemet mÿndë
fertelemtewl meg tartottad // ký enný
gÿettrelmeket en velem megh
gÿeztettel : es mÿndenben pacien-
-ciat attal ./ vegýed el ýmaran
az en lelkeket : es enghëg engh
-emet az te zent ýrgalmassagodra
ýwthatnom / mÿkoron ez ýmacha-
got el vegezte vona . ký bochataa
ew lelkeet ./ Azon ýdóben mÿko
-ron ýrnanak wr zÿletetÿnek
wtanna . keth zaaz ewthwen ha-
-rom eztendóben :/ Decius czazarn-
-ak wrasanak ýdeýben . Es az
hÿÿ kereztyenek veveen az ew
testeet draga kenettel meg kene
ghethween . nagý tÿztósseggel el
-temeteek ; Mÿnt kedeeg el temett
-eek vona / egý zeep barsomban
es zep <fey> ótózetel ekÿsewlt ýff
-ÿw tebben honnem mÿnt zaaz-

{218b}

-ad magawal oda yewe mynde-
-neknek latasara . kyk mynd wr
Istennek zent angyal y valanak
Es teen egy zeep feyeer marwan
kewbol zerzet tablaat az koporsso
-nak feyehez . es myndeneknek
zeme latasara el enyezeek // Vala
kedeeg az tablan ellyen yras meg
yrwan // zent elmeeje . zabad aka
-rattyä // Istennek tyztesseeghet / es
haza ynak zabadwlasaat / meel''
yras ezenkeppen ertetyk : zent elme
ye / az az . <zy> tyzta zywe lelke volt
ennen magaat zabad akarattal
atta az martyromsagra // Istennek
myndenben tyztesseeghet adot .
es haza yanak zabadwlast tetth .
Es ez chodaat ky hyrdethween /
mynd az pogan nepek . mynd az
sydook felette gyakorlyaak vala
az ew koporsso yaat ewtet tyztelwen
Quincianos kedeeg kele ffel ho g
ew kenczyt es kazdagssagh yt meg
keresnee / es mykoron mennee az
wton . torteneek hog y az lowak
egy msth rwghnaak . egy folyo
vyz parttyank : eggyk fogawal
le ragadaa . az masodyk wgy
rwgaa . hog y az vyzbe esEEK .
es azonkeppen zernyw halallal
hala megh . es mykoron keresn-
-eek meeg az testeet sem talalha-
-taak megh ; Mykoron azert ym-
-aran eztendew el mwlt vona / eg
nag y heegy az varas kywl kettee
valeek . es nag y sebes tyz langh
fakada ky az heegybol es az va-
-rasra kezde yewny / ragadaak az
nepek az velomot zy zent Ago-
-tha azzonnak koporsso yarol es elle
-ne fel fygghezteek . az tyz ellen
es ottan meg alla . es nem yewe
az varasra . es meg zabado ytaa ew
-ket az ew zent erdeme es nag y
halaat adanak raytta wr Istennek es
az zent azzonnak :/ Amen .-

{219a}

Zy zent Dorottia
Azzonnak eelethe .
Ag y ennekem / en wram Isten . en
zywembe lelkembe eresseeeghet . ho g
meg wtallyam ewtet . es hatalm-
-at hog y meg gyezhessem ewtet :
Ez ygheeket eredet zerent mondaa .
zent Iwdyt azzon : mykoron holoff-
-ernesth meg olee . Akkoron tewee
ez felewl meg mondot ymacha-
-got az wr Istenhez : Azonkeppen
Zy zent Dorottya azzon keree es
ymadaa wr Istent . hog y batoroy
-tanaa es eresseytenee meg ew zy
-weet lelkeet . hog y ez vylagh y
ember y vezedelmes gyarlosaagh
el ne haythatnaa es meg ne ch-
-alhatnaa . Es hog y fabriciost meg
wtalnaa . theoffilost ez zent hyttre
fordo ytanaa . Megh halgataa az-
-ert ewtet ees az wr Isten es ha-

-romban ada ewneký batorssagot
Elezer ew lelkeeben . masodzor ew
hýtýben . harmadzor : ew <zenwe>
martýromsagh zenwedeseeben ./
Elezer ew lelkeeben leen bator
es alhatatos / mert mýnd lelkeet
testeet : Akarattýaat es týztasagos
eeteet . az ew mennýeý ýegesee-
-nek wr Ihüs xpüsnek eepen
es egheezzen halályg meg tar-
-taa .. es fabricios feýedelmet meg
wtalaa . Az wr Istennek zenth
ffýanak zerelmeert ./
Masodzor bator leen az zenth
hýtben ees . mert nýlwan valo
vallasth theen az egý erek elew
Istenról es az ew zent ffýarol
mondwan // Az pogan neepekn-
ek <Iste> balwan Istenek ezýsth
es arany . De az menynek feldet

{219b}

Az<...> egý wr Isten teremtette az
balwanýok keddeeg mýnd erdeghek .
Annak okaert ýnkab akara meg
maradný az wr Istennek hýtýben
honnem az balwant ýmadný /
Harmadzor bator es eress leen az
keen zenwedeseben : ýollehet terme-
-zetýben gyenghe zýz vona . de ma-
ga annee eresseeghe leen wr isten-
-nek malaztýa mýat hogý ýnkab
akara zernýw keent es halalth
zenwedný xpüs Iesusert .. honnē
Fabriciosnak enghedný es balw-
-ant ýmadný es eelný : kýketh
mýnd nýlwabban meg lathatwnk
az ew zent eeteeteeben :/
Dýchewsseeghes zýz zent Doro-
-ttýa azzon . zarmaztateek Romaý
týztólendew dws es thanach nem-
ból : kýnek ew attýanak vala /
newe doro . Annýanak thea .
mýnd ketten . Ayo''tatos hýw kerez-
-týenek : Mýert az ýdóben roma-
-ssagban vala nagy haborwsagh
az kereztyenek ellen : tanachatot
tartanak . ennen magokban : hogý
semýkeppen ne ýmadnaak az bal-
-want keleenek ffel es meenenek
ký romabol . el hagýwan mýndē
ýozagokat es erekseegheket : Es
meene el kapadociaban ew azzon
felesseeghewel es keth hayádon
leanýwal . kýknek newek vala
Crýsten / es kalisten / es lakozeek
Cesarea neý varasban ./ Es ott
hamar valo ýdóben ada ew-
-nekýk wr isten egý lean mag-
-zatot egý newezteteek ew attýa
-nak . es anyanak newekról .
Dorotheanak . Es týtkon kerezteleek
meg zent kereztyen hýt zerent .
<egý kereztyen> : es teleek be zent
leleknek malaztýawal mýnd
kýsdedseghetewl foghwa . kýnek
ereýwel naponkeed gyoropodýk
vala . lelký nemes ýozagokban

{220a}

Felette eekes vala Zÿneeben : terme-
 -teeben zeep . the hÿtÿben . annal ees
 zeeb . zÿweeben aÿoÿttatos . lelkee-
 -ben zermetes . mÿnd Cristus Iesus
 -nak valasztatos ÿegyese es zerel-
 -mes zolgalo leanya : Anne iste-
 -nÿ ÿozagokat lathwan pokolbelÿ
 erdegh tÿztassaghnak ellenseghe
 felette meg ÿrellee es mÿnden
 chalardsagos mestersseghewel wta-
 -nna erede :. Es azon feldnek fe-
 -ÿedelmeet . fabriciosth . dÿchóseges
 zÿz zent Dorothea azzonnak ze-
 -relmeere kÿzlelee es ÿndoÿtaa
 hogÿ ewtet testÿ hazassaag zerent
 maganak venee / Ottan azerth .
 az feÿedelem erette kÿlde . es kezde
 ewnekÿ nagÿ sok kenczet es kazd
 agssagokat ÿgernÿ hogÿ chak ewne
 -kÿ tórwenzerent enghedne / Halw
 -an azokat az eedes zÿz zent Doro-
 -tea azzon . mÿkent az wczan lab
 bal nÿomot saarth . wgÿan meg
 wtaalaa . es nagÿ bÿzwan vall
 -ÿa vala . ennen magaat xpÿsnek
 ÿeÿgeztethween // Hogy azt . hallotta
 vona Fabricius feÿedelem ottan
 nagÿ haragra ÿndwltateek / es
 ottan az oztorwra vonÿataa ..
 Annak wtanna . onnal <oz> olwaz-
 -tot kaad feredóbe vettete . kÿben
 wr Iesus xpÿsnek seghedseeghe m-
 -ÿat olÿ gÿenerwseegghel feredÿk
 vala mÿnt egÿ balssamomba :
 Lathwan azert az pogan neepek
 ez chodaat . ennen magokban
 sokan Crÿstushoz ternek vala : fa-
 bricius kedeeg aloÿthwan hogÿ er-
 -deghÿ twdomannÿal tennee / ottā
 esmeg az temleczben vettete . es
 kÿlencz ee nappaa . sem eennÿ
 sem ÿnnÿa nem adata . De az
 zent Angÿalok vele valanak kÿk
 vÿgztallÿaak vala . ewtet : Mÿ
 koron azert az feÿedelem zekÿ ele
 -ÿben kÿ hozatta vona . nagÿgal

{220b}

Zebbnak lattateek . honnem mÿnt
 Annak elette volt vona . es naÿon
 chodalkoznak vala raÿtta . hogÿ
 anne napÿg nem eet ÿtt vona
 es ollÿan zepseegew vona . Mon-
 -da ewnekÿ fabricius . ha chak
 az en istenÿmet nem ÿmadan-
 dod : az oztorwra vonÿatlak es m-
 egh kenoztatlan .. Monda zenth
 Dorothea . ÿmadom az wr istent
 De nem az erdegheket : Az te iste
 -nÿd kedeeg mÿnd erdeghek . Es
 ottan le esween az feldre . ffel
 emelee ew zemeÿt az mennÿ-
 -eknek orzagara . es ÿmadaa az .
 egÿ erekkee elew wr istent hoÿ
 mwtathatnaa meg az ew nagÿ
 hatalmassagaat . es mÿndenek ÿs-
 -merneek meg . mert chak ew vo-
 -na az bÿzon isten . es nem ee
 gÿeb ewnalanaal . Azonkezbe
 emelte ffel egÿ nagÿ ozlopot fa-

bricius es felewl reea egy bal-
 want : Es mykoron zent dorottya
 azzon ymathkozneek . nagy sok zet
 angyalok yweenek es mynd
 az ozlopot . mynd az balwant
 wgy toreek el hog y meeg az
 fottyaat sem talalaak megh .
 Es nagyon ordoythnak vala az
 erdeghek az eghben . mondwan .
 O dorotea myt hoborgatz mynket
 ezenkeppen : Mykoron kedeeg az
 pogan neepek ez eellyen dolgo-
 -kat lathnaak es hallanaak . na g
 sokan ternek vala Cristusnak
 zent hytyre / es nagy sokan ottan
 martyromsagot zenwednek vala .
 wgyan azon ew verekben meg
 kereztelkoddween / Bodogsagos zyz
 zent Dorottya azzon kedeeg az
 kegyetlen feyedelem ffel vonyata
 az oztowra labbal ffel . es az
 zep zyzesseeghes testeet az vas ghe
 rebenekkel zaggattattya vala .
 Annak wtanna nagyon meg osto-
 -roztataa . veretee / es tyzes faklyak
 -kal fysteltetee eghettetee az ew .

{221a}

Zyzesseeghes genghe <tes> emleyeeth . Es
 azonkeppen holt eleuenewl az temlecz-
 be vetteteek . Mykoron masod nap .
 kywe hozatta vona . lataak haath
 sem y serelem : sem y macula ew ray
 -tta nynchen . Es nagyon el ameelko-
 danak raytta / Monda esmegh az
 feyedelem ewnek y . O zeepseegew
 lean ymaran awagy mastan teer
 meg : Nam sokat zenwettel . had
 el ymaran ez kemeenseghedet . es
 Azonkezbe kydee el az keth nennye
 -hez . kyk halalnak feelelme myat
 az Cristustwl el haylottanak vala
 Cristen es kalisten / mykoron azert
 hozyaa yettenek vona / yntyk vala
 ewtet zent Dorottyat hog y engh-
 -ednee az feyedelemnek . es eelne
 Monda zent Dorottya azzon ew
 nek y kyn y bezeeddel : my ezesseeg
 -ghel zolnanak ollyan vezedelmes
 bezeedet ewnek y / ryw yd bezeeddel meg
 vylagosoytaa ew zywoket ygaz bez-
 -ednek myatta / es meg tereytee ew-
 -keth Cristushoz :/ hog y azt hallota vo-
 -na fabricius feyedelem / mynd az
 keth nennyeet . hattal egybe kotozte
 -tee es az tyzbe vetteteet / Es monda
 zent Dorottyanak : myglen halogatz
 mynket te erdenghes allat . Awag
 aldoz yal az isteneknek hog y eely
 Awagy <nag.> nyak vagasnak sen-
 tenciayawal halz meg . Zent Dorott''a
 nagy wygh kedwel monda . vala
 myt meg gondolhatsz . myndenre
 keez vag yok az en wram Iesus
 xpusert . en erekkee eelo yegesemert
 kynek ew gyeerwseghes kertee-
 -ben zeep rosakat es almakat zeed-
 -ek : es ez napsagtwl foghwa erek
 -kewl erekkee erwlók v ygadok ew
 vele / kyert myndent eremest zen-

-vedet / Azt halwan az kegÿetlen
nagÿon ffeel fwalkodeek . es parā-
chola zolgaÿnak hogÿ az ew zeep /
orczaÿaat . botokkal es palczakkal <az>
arczwl verneek . mÿglen mÿnd el
faradnanak raÿtta . es meg se ÿsm
-erneek ha volt orczaÿa awagÿ nē .

{221b}

Es azonkeppen mas napra tartateek
mÿkoron reegghel . kÿ hoztaak vona
lataak haat mÿnden zepseege meg
wÿwlt . mert az edes ÿdwezóÿteu
meg vÿgaztotta vala ewtet . Ottan
rea adaak az halalnak sentenciaÿat
Es mÿkoron az varasbol kÿ vÿn-
-neek / Lathwan ewtet Theoffilos
Notarius . az orzaghnak ÿro deak-
ÿa monda mewethsegbe ewnekÿ
O Dorotea howa meeÿ mastan .
felele zent dorottÿa az en ÿeges-
-emnek vÿragzo kerteeben . monda .
kÿlgÿ ennekem rosakat es almakat
kÿk ott teremnek : Monda eremest
teezem . Mÿkoron azert az nÿak
vagasnak helÿeere ÿwtottanak vo-
-na . ÿmathsagot teen es keeree wr
istent hogÿ vala kÿ az ew newee-
nek tÿztesseeghere . Awagÿ az ew
halalanak emlekózetÿre / beÿtel ÿm-
-achaggal es mÿse zolgalassal . ayo''
tatossaggal meg emlekózendÿk / mÿn-
-dden nÿomorwsagaban meg zaba-
-dwlÿon / ÿelessen . zegÿenseegben
zeghenseegben . es hamÿs vadolasban .
Es ew eeleteenek wtolso vegheen
bÿzon tóredelmesseghet es mÿnden
bÿneknek boczanattÿaat erdemlÿeek
Az zÿlew azzonÿallatok keddeeg kÿk
az ew neweet segheedsegewl hÿw-
-angÿaak hamarsaggal meg zaba-
-dwlÿyanak az ew faÿdalmokbol .
Es mÿkoron ew zent ÿmachagaat el
veghezte vona : Ottan zozat ÿewe m-
-enÿból hogÿ mÿndenekben meg hal-
gattatot vona .. Es hallaa annak
wtanna . ÿewel ÿmaran en valaz-
-tottam . yewel en zeep ÿeÿesem .
mert vala mÿt kertel . mÿndent /
meg nÿertel . Hogÿ azert lee haÿ-
-tana nÿakaat az hoohernek . ÿme
elette terme egÿ zeep fordor haÿw
ÿermek zeep feÿeer ótózetben / es me
zeÿtelen labbal . kÿnek rwhazattÿa
oÿy fenes vala . mÿnt ha az eghÿ
Cÿllagokkal meg hÿmtetteek vona
hozwan egÿ kosarban harom rosa ./

{222a}

Zalat es harom Zeep almaat / Es
monda : ÿme zereimes hwgom do-
-rotea ezt az te ÿeÿesed kÿldette pa-
-radÿchombol . monda zent dorottÿa
keerlek ÿo wram . vyÿed Teoffilos
notariosnak . mert meg ÿeÿerttem
ewnekÿ . es hogÿ meg mondotta
vona el enÿezeek elóle . es az hoo
heer ottan el vagaa nÿakaat . Es
azonkeppen zent martÿromsagot zen-
-wedween . xpÿshoz mene . az erek

dýchóseeghnek eremeeben . gerttÿa
zentólew honak hatod napÿan /
Theoffilos notarius keddeeg az ÿdó
-ben az kýralÿ palotaban ÿl vala
ÿrvan nemÿnemew ok lewelet
Es ÿme meg allapeek . elótté az zep
gërmek . es ffele felee vÿvee hÿwa
ewtet es monda ewnekÿ . Ez ros-
-akat es almakat az en hwgom
Dorotea kýlde teeneked : az ew ÿeé
-seenek kerteeból . mÿkeent megh
ÿgertte volt . Es ottan el enÿezeek
elóle / Ez gërmek keddeeg vala Ist
-ennek zent angÿala annak okaert
hÿwaa ewtet hwganak : Mert
ez felden valo tÿztassagos eelethn-
-ek mÿatta mÿndden rokonsaga
lehet az zent angÿaloknak / kýról
wgÿ mond zent Ieroni⁹ doctor . ez
vÿlagon testÿ fertelmetesseeghnel kil
elnÿ . nem emberÿ eelet . De angialj
Mert a'mÿ zÿzesseeghes eeletben
eelnek az zent Angÿalok meñÿek
-nek orzagaban termezé zerent . w-
-gÿan azon eeletben eelnek ez w-
-ÿlagon kýk zÿzesseeghet tarthnak .
De maga wr istennek zent malaz-
-ttÿanak mÿatta . Annak okaert
mondathnak Cristus Iesusnak zent
ÿeégesÿnek es az zent Angÿalokn-
-ak hwgaÿnak / Mÿkoron azert
latta vona ez nagÿ chodaat theo-
-ffilos notarius . ottan nagÿ ffele zo-
wal kezdee dÿchernÿ es magasztalnÿ
Cristusth zent Doroteanak Isteneet
mert byzon ew vona az mÿnden
hato wr Isten : ký februariosnak

{222b}

Hawaban . mÿkoron mÿnd ez zeles
felden nagÿ eress hÿdeghek vannak
Es mÿkoron semÿ zeld aagh . sem
fanak lewele . sem vÿraga nem
leelettetÿk . Akkoron hatalma va-
gÿon kýnek akarÿa zeep rosa vÿ
-ragot es wÿonnan alma gÿmel-
-czet kýldhet . kýnek zent newe
aldot legÿen mÿnd erekkÿl ereke /
Az zeep rosanak keddeeg ÿllattÿa
-nak mÿatta sok korok beteghek vÿ
gaztanak meg . Nagÿ sok poklosok
es kezwenÿesek gÿogÿwlanak
meg : Kýnek ew vallasanak es
predicacioyanak mÿatta olÿ mÿnt
mÿnd az eghez varas xpÿsnek
zent hÿtÿre fordwla . Lathwan
azt az kegÿetlen fabricios fogataa
meg <mege> Teoffilos notariosth es
mÿkoron az ew akarattÿarol el nê
hÿÿthatta vona . sokal nagÿob es
teb keenokkal . gëttretee meg es ve-
ghezee ký ez vÿlagból honnem Zê
Dorottÿa azzont : Mert vegre mÿnd
ÿzenkeed el meteltetee . es vadak-
nak madaraknak hanÿataa meg
eennÿ : De mÿnek elette az ha-
lalth zenvednee : mÿert twdaa hoé
Cristusnak zent hÿtÿert es newert
megh kel halnÿa .. zent kerezth-
seeghnek mÿatta meg tÿztwla m-

-ynden býneýból . es wrwnk Ies
usnak Cristusnak zent testeet vereet
hozäaa veween . es ew eeleteet
mýnden egýhazý zenthseeggel meg
eresseýthwen . batorssagosban mene
az zent martýromsagra : Es annak
Az erek dýchóseeghnek zent orza-
-gara wrwnk Iesushoz xpúshoz
hol oth ýmaran es výgad erek
kewl erekkee az teb dýchóseghes
zentekkel / kýknek zent erdemek
nek mýatta . mýnekwnk enghe
ggýe azon dýchóseghet vehetnewnk
Atýa ffyw zent lelek Amen //

{223a}

Zent Balýnth mar
týrnak eelete .-
Bodogssagos Zent Balýnt : ew ýdeý-
-ben : vala egý týztólendew pap ýä-
-bor . De mýkoron nagý haborwsag
vona az zeghen kereztýenek kózóth
mýndent eresseýt es batoroýt vala
hogý semýt ne feelneenek de hala-
lýg meg maradnanak az zent hý-
-thben . Mýkoron Claudius czazar .
azth hallotta vona . Eleybe výtetee
es meg <kez> kerdee ewtet mondwa .
Mý oka Balýnt hogý az mý ba-
ratssagwnkat hattra vetetted . Es
a'' mý Istenewnkem nem ýmadod
ez te zerzetednek heýthsagaat el
hagýwan : Monda zent balýnth
Oh ha wr istennek zent malaz-
-ttýaat twdnaad . eellen bezedet te
nem zolnaal . De ez balwanýoktwl
te elmeedet el vonnaad . es az egý
erek eelew mýndenhato Istent ký
menýben lakozýk ýmadnaad . M-
-onda egý . ký az chazaar elót aal .
vala zent Balýnthnak . De mýth
mondhatnaal . az mý Istenewnk-
-nek zenthseeges votokrol ?-
Felele zent Balýnt / En ew ro-
lok semýt nem zolok : hanem
hogý . mýgh el vylagon eeltenek
nýawalýas halando emberek vol-
-tanak es mýnden fertelemel tell-
-ýesek : Monda ewneký
Claudius chazaar . Ha az xpús
býzon Isten . mýre nem mondaz
en elettem ýgazat : Felele zent
Balýnt : twlaydon chak az xpús
Abýzon Isten . kýben ha hýendez
kethseeghnel kýl Idwezwlz ; az kóss
eegh meg óregbawl es mýnden
ellensegheden gýezedelmet . veez
Monda az chazaar . mýnt az ott

{223b}

Allokknak . Oh Romaý neepeknak
hallýatok ee melý ýgazat zool
ez ember .? Ottan monda az týz-
-tartho : Oh czazaar nam meg cha-
-latkoztaal . mýkeppen hathattýok el
kýt mýnd kýsdedseghewnkwl
foghwa tartottwnk .? es azth h-
-alwan ottan esmeg el valtozek
az chazarnak ew zýwe . Es adaa
-teek zent Balýnt egý feýedelem

-nek órýzettre / Mýkoron azert
 hazahoz výtte vona .. monda zent
 Balýnt : En edes wram Iesus xp̄s
 ký býzon výlagossaag vagý : výt-
 lágosohad meg ez hazat . hogý te-
 ghed býzon istent . meg ýsmerýe-
 -nek : Monda az feýedelem azt
 halwan .. chodalok raytad hogý
 eellýen belch ember leween Az
 xp̄usth výlagossaghnak mondod ?
 De mýth mondok . ýme egý lean-
 -ýom vagýon . ký sok ýdótýwl fogh
 wa vak : ha meg výtaztanýa
 az xp̄us : ha enghedek az te pa-
 -rancholátodnak : Ottan azert zét
 Balýnt ýmachagot tetween . meg
 výtlagosoýtaa az ew vak leanýat
 Es azth lathwan : mýnt ew haza
 nepewel xp̄usnak hýtýre haytaa
 Hogý az halotta vona az chazar .
 zent Balynthnak ottan nýakaat
 vagataa . Azon ýdóben . mýkoron
 ýrnanak . keth zaaz . Nýochwan ha-
 rom eztendóben xp̄usnak zýlete-
 týnek wtanna . kýnek ew dýche
 -retes erdemeenek / es martýrom
 saag zenwedeseenek mýatta en-
 gheggýen mý nekewnk ees wr
 Isten lelekbem es testben valo
 zepletelen eeletet . hýthben valo
 eresseeghet : malazthban valo ký
 mwlasth . es halalwnknak w-
 -tanna . az erek dýchóseghet hol ott
 zent Balýnt eel erekkewl erekke añ :

{224a}

Zýz zent Iwliana
 Azzonnak Inneperól
 Mýkoron zýz zent Iwliana azzon
 mýnd ew ýffýwsagatwl foghwa az
 Aldot wr Iesusnak xp̄usnak týzta
 eelethben es ýgaz hýthben aýóytatos
 zýwel lelekkel zolgalt vona : Az
 ew akarattýanal kýl es erewzak
 ýegezteteek hazassaag zerent Ewlogi⁹
 feýedelemnek . ký pogansagban eel
 vala : Zent Iwliana azzon azert
 ýo Idwesseghe tanacztot lelween
 wr Istennek malazttýa mýath
 Semýkeppen nem akara kýlemben
 enghedný hanem hogý az ew
 ýegýese kereztyennee lenne es
 az zent hýtet ffel vennee : Azt
 halwan az ew attýa ottan le
 vonýataa rola ew rwhaýaat
 es eressen veretee marok vezzók
 -kel : es annak wtanna az ew ýe-
 gýeseenek kezeeben adaa . Eedes
 Iwliana . mýert wtalz enghemet
 eellýen ýghen megh . : Monda
 ewneký . ha az en wramat iste-
 -nemet ýmadandod . eremest enghé-
 -dek . Ha kedeeg nem . soha en w-
 -ram nem leez .. Monda ewneký
 az feýedelem : ýo azzon azt semý-
 -keppen en nem tehetem . mert az
 Chazar ottan el veetethnee feýe-
 -meth .. Iwliana felele : ha ezen-
 keppen feeled az halando chazart
 mýert kýwanod hogý en ne

feelljem az halhatatlan hatal-
-mas wr Istent : Azert teed el
münd vala mýt akarz . merth
enghemet te meg nem chalhatz .
Ottan azert azt halwan . le fo-
gataa ewtet az feýedelem es
nagy zernýen veretee . Es ffel
napon hayanaal foghwa fel
fygghetztetee : Es olwaztot onath

{224b}

entete ew feýeere : De mýkoron ew
neký semýt nem artot vona : megh
ketetztetee vass lanczokkal es az seteet
temleczbe vettetee . hol ott hozýaa
ýewe pokolbelý erdegh . angýal kepe-
ben es monda . Iuliana . en istennek
angýala vagýok ký enghem kýldet te hozýad
hogý yncheleg teghed . az isteneknek
aldoznod ; hogý sokaýg ne kenzassaal
es eellýen gonozwl meg ne hallý
Azt halwan zýz zent Iwliana le eseeek .
az feldre es nagy sýrassal ýmatkoz-
-an monda . En eedes wram isten
keerlek ne hagý enghem el veznem .
De ýelenched meg ennekem kýchoda
az . ký ennekem eellýeneket mond .
Ottan zozat leen ew hozýaa meny-
ból . hogý foghnaa meg azt ký ew
neký eellýenek zolna . es vallath-
-naa meg ewmagawal ký vona .
Mýkoron azert le ragatta vona es
meg kerdette vona . ký vona . monda .
ewneký hoý erdegh vona / es ewtet
azert kýldette vona az ew attýa .
hogý meg chalnaa . Monda Iuliana
kýchoda az te atýad .. <.> felele /
Beelzebub a'' mý atýank : ký mýnket
mýnden gonossagh tenný bochaat . Es
vala mýkoron heýaba ýarwnk . ottan .
nagy gýettrelmet teeteth rayttwnk
Annak okaert twdom hogý az en
vezedelmemre ýettem ede . mýert teghed
meg nem ýezhetlen : Az teb bezede
kózót kedeeg . monda ; hogý akkoron
ýnkab el tawoznak az kerezttýen
emberektewl . mýkoron awaý zenth-
seeghet veznek : awaý ýmachagot
mondnak . es az<zent> Istennek zent
Annýaat Idwezlyk : Ottan azert
zent Iwliana . ewneký . mýnd keth
kezeet hattra kótózee : es az vaass .
lanczal : kýwel meg kótózteek vala
nagy eressen ostorozaa . Az erdegh
kedeeg nagy reewassal kerý vala
ewtet . mondwan . En nemes azzońom

{225a}

Iwliana . Ne teegý erekkee valo
mewethseghet rayttam . mert ým
-aran latom hogý semýt nem tehe
-tek az kerezttýeneknek . Azt ees
twdom hogý nagy ýrgalmasok
az kerezttýenek : mýre azert nem
teez'' ýrgalmassagot en velem ?
Zent Iwliana kedeegh azonkeppen
mýnd az pýaczon veeghýg vo-
-nýaa es annak wtanna egý
nagy meel'' saarban vetee /
Annak wtanna . mýkoron az feýe

delem eleýbe ýwtot vona : ffel
ragadaak ewtet es veteek egý
eles tórrrel be fýzet kerek kózzé
hol oth anneera forgataak hoó
mýnden hwsa mýnden teteme
el zakadoza . egýmastwl . es azon
-keppen el zakadozwan . holt ele-
-weneól el hagýaak . De ký
mýndent meg eelezthet az wr
Isten : ew zerelmes ýegýeseet
el nem hagýaa . Azon horaban
le zalwaan wr Istennek zenth
angýala . az kegýetlen vezedelmes
kereket mýnd el tóree el hanýa
egý mastwl . es zent Iwlíana
azzonth tellýesseegghel meg vý-
gaztaa : Mýnt azt lattaak
vona a'' neepek kýk ott yelen valan-
-ak nagý sokan hýnek az wr
istenben el hagýwan ew pog-
-ansagokat . es az kegýetlen fe
-ýedelem ottan tebbet honnem
mýnt ewt zaaz embert óletee
-meg . es zaaz . harmýncz azzo-
-nýallatokat kýk mýnd az ew
veerekben meg kereztelkódwen
martýromsagot zenwedeenek
es azzon mennýeknek zenth
orzagara meneenek .-
Annak Zent Iwlíana azzon ve
-tteteek egý nagý týzes olwaztot
onnal tellýes fazeekben : kýben

{225b}

Mýkent egý nemes kýes feredóben
feredýk vala .. azt lathwan az feýe-
delem ottan meg atkozaa az ew bal-
wan istenýt . hogý nem vona semý
hatalmok czak egý leannak ees
gýzedelmeere / hogý az ew bozzwýo-
kat raýtta meg alhatnaak : Ottan
azert reea adaa az sentenciat hoó
nýakaat vaghnaak .. mýkoron kedeg
ký výtethneek : Azon pokolbelý erdeg
kýt ew annak elette ostorozot vala .
nekýk ýeleneek egý fekete ýermek
kepeeben . nagý keýa''tassal mondwan
Semýt ne engheggýetek ewneký
el se bochassatok . mert az tý isten-
teket meg zýdalmazta . enghemet
ees ez eeýel ýghen vere : fýzesse-
-tek meg azert ewneký ees amýt
eerdemlót . Mýkoron zent Iwlíana
ffel emelte vona ew zemeýt . hoó
meg lathnaa . ký vona az . ký oll-
ýan bezeedeket mondana .: Az erdegh
ottan nagýon kezde fwthný es kýaý-
-taný ýaý ýaý ennekem bodoghta-
-lannak . maýdan aloýtom hogý es-
-megh ýghen veer . esmeg lee fogh
hogý meg ketezýen : Mýkoron azert
Wr Iesusnak xpúsnak zent ýegýeseet
meg ólteek vona . es nýakaat vag-
-taak vona / es azonkezbén az feýe-
-delem az tengherre zallot vona .
ottan nagý zeel veez tamada . Es
harmýncz harmad magawal kýk
azon haýoban valanak . el merw-
leenek . es zernýw halallal hala
-nak : kýknek mýkoron ew testeketh

az tengher vÿze kÿ hanta vona /
vadak . madarak zaggataak megh .
Zent Iwliana azonnak keddeeg . zent
testeet az hÿw kereztyenek nagy
tÿztesseeggel temeteek el : ellÿen zÿt
martÿromsaggal mene wr Istennek
zent orzagara . kÿt mÿnekwnk ees
enghegyen Atya fyw zent lelek aŋ :

{226a}

Zent Pether Apostol
zekben valo ffel ma-
-gaztatasanak ÿnn-
epe Napyarol ..
Ez maÿ zent epistolaat ÿrtta megh
zent pal apostol . Effesom belÿeknek
ÿrth lewelenek masod rezeeben /
meel' epistolanak elette emleközÿk
wr istennek hozÿank valo zerelmeeról
mondwan / Az mÿnden hato wr isten
kÿ nagy kazdagh az ew ÿrgalmassaga
zerent .. az ew mondhatatlan zent ze-
-retetyert kÿwel mÿnket zerete / mÿ-
-koron meg holtwnk vona / az bÿnek
-nek . meg eelezte mÿnket xÿpus Ie-
-sussal es ffel tamazta . az ew zent
ffÿawal . kÿnek malaztyawal ÿmaran
ÿdwezwltewnk . az az meg talaltok
az erek Idwesseghet kÿt el veztett-
-ewnk vala . bÿnnek mÿatta . Ennek
wtanna kówethkózÿk ez maÿ zent
Epistola betew zerent /-
ATÿamffÿaÿ . ÿm
-maran nem v-
-attok vendeegók
es ÿeweveenÿek
De vattok az me
nnÿeÿ zenteknek zamos pa-
logar tarssaÿ // es istennek ha-
-zaban lakozoÿ : ffel eppewl
-tethwen zent apostoknak es
proffetaknak fundamento-
-mÿn az nagy felssó zegh kew-
hóz cristus Iesushoz . kÿben
mÿnden rakott eppwlet :
newekódÿk wr istennek zent
templomawa'' : kÿben tÿ ees
ffel eppwllÿetek wr istennek

{226b}

haÿlokawa : zent lelekben ?-
Zerelmes atÿamffÿaÿ : mÿ lehet az aldot
kegyelmes wr Iesus xÿpusnak tanwsa-
ga wtan / fundamentom zerent naġob
es nÿlwabban valo regula : kereztyen
zent hÿthnek meg tartasara . mÿnt
ez zent Apostolnak zent bezeede es
tanwsaga : kÿnek ellene semÿ tewól-
ghes . semÿ tantorodaas . semÿ erethnek
-seegh <.> nem alhat : mert mÿnden ooh
tórwenbelÿ es wÿtorwenbelÿ ÿgaz
Istenÿ ÿgassagot be foglal : mondwan
ffel eppwltethwen apostoloknak es
profetaknak mondasÿn es tanwsag
teetelÿn az felssew zeegh kewhez
Magÿarazwan lÿray Miklos doct'' .
ez ÿgheeket wgÿ mond : mÿkeppen
az reghÿ Istoriaban vagÿon meg
ÿrwan / Mÿkoron ooh tórwenben
rakÿak vala az Salamon templo-

-maat . Vala nemýnemew kew
ooth akkoron kýt az kew rako mesterek
semýnemew herre nem ýgýenghet-
hetnek vala hogý ýo es alkolmas .
vona : kýn nagýon chodalkodnak va-
la . De veghre mýkoron el ffel rak-
-taak vona az kew ffalth : kýnek ze-
gheletýre semý kówet nem talalna-
-nak / <oth> ona leen eegýenlew es
kellemetes wr Istennek zerzeese
mýat : kýn peldaztateek az mý
eedes wrwnk Iesus xþus . mert
azonkeppen leen valasztatos es eeg-
-enlew az keth falnak zegheletýt
egýbe ragasztaný : az az ; az ooh
terwent az wý tórwenhez .. az
Sýdo nepet az pogan nephez . az .
zent <neepnek> hythnek mýatta
kýról wgý mond zent dauid
pþtha ees az solthar kenýnek
zaaz týzen heted reezen . Az
keweth kýt meg wtalanak a''
mýwesek . az alkottateek . az zeghe
lethnek feýezetýre : Wr istentwl
leen az zerezethwen / Annak okaert
czodalatos mý zemeýnknek elette

{227a}

Ez eellýen proffetalasnak ýegý-
zeeseról es ýgassagarol . emlekó
zýk etth zent pal apostol ; meel'
fundamentomon ha ký rakasth es
epwewletót tezen . az az . akar sýdo
legýen Akar pogan ha mýko
-ron kereztyenseegre teer . haat
ottan . meg sokaswl az zenteknek
zamok . mert ottan be ýrattatik
az eelew kenýben . Es ottan az
wr Istennek zent templomava .
zenteltetýk /. Es lezen zent lelek
nek valasztot edenýe . kýnek
zent malasztýawal mýnden ýot
tehet ember . wr Istennek týz-
tesseeghere / es ennen maganak
erek ýdwessegheere ..-

Azon Innepnek

Ewangelionna

Ez maý zent ewangelionnak
eredetý leen . ýdew zerent . wr-
wnk Iesus xþusnak . ffel tamada-
sanak wtanna . mýkoron ýmarā
harmadzor yelenth vona meg ew
zenth tanoýthwanýnak : es ebedet
zerzeth vona ewnekýk azon ten-
gher porttýan . Wgýan azon -
helýen . mýkoron eettek es ittak
vona . wgý mýnt nagý ereme
-ben . ew zent tanoýthwanýnak
lelký es testý vÝgaztallasokra /
zolwan meg kerdee Simon petert
ký az teb tanoýthwanýoknak fe-
-ýedelmek es elettek ýaroýa va
la .. vala valasztathwan : mýt
<ertet> ertene hýthzerent ew rola .
mondwan . ýmaran kóweth
kózýk az zenth ewangelion
kýt meg ýrth Zent Ianos keñ
weenek hwzon eegýed reezen /
:-

{227b}

AZ ýdóben . Mo-
-nda Íesus pet
-ernek : Sýmon
Ianos . zeretz ee .
enghemet ýnk-
ab ezekn''el ?
Monda ewneký . wgý vaõon
wram . te twdod mert zeretlek
teeghedet . Monda ewneký . ó
-rýzýed az en baranymat M-
onda ewneký esmegh . Sýmon
Ianos . zeretz ee enghemet ?
Monda ewneký . wgý vaõon
wram . te twdod .. mert zeretlek
teeghedet . Monda ewneký .
óryzýed az en baranymath /
Monda ewneký harmad-
-zor Sýmon Ianos zeretz ee
enghemet ? meg zomorode[ek] raytta peter
mert harmadzor ees mondaa
zeretz ee enghemet . es monda
ewneký . Wram te myndent
twtz . te twdod . mert zeretlek
teghedet / Monda ewneký . ó
-rýzýed az en ýohaymat . Býzon
Býzon mondom teeneked / mý
-koron kýsseb vonal : meg . ów
edzed vala temagadad : es ott
ýarz'' vala . hol akarod vala
Mýkoron kedeeg meg veen-
ewltel vona / el terýezted te
kezeýdet .. es mas ówedez m-
-eg teghedet es oda výzen ho-
-wa

{228a}

Te nem akarod : Azt kedeegh
mondaa iesus ewneký . meg
ýelenthween mý halallal . m-
egh kellene dýchóýtený istent /
Ýmaran ez zent ewangeliomnak w-
tanna lassok meg . mýert zerzette Anýa
zenth egýhaz ez maý zent ýnnepeth
Melý ýnnep magyarwl neweztetýk
zent peter zekben helyheztetew ýnnepenek
kýnek három okaat talallýon mynd
eghez ooh terweenben es wý tórwenben
kýkben három zekókeþ talalwnk ýe-
leskeppen .. Elsew kýralý zeek .. erról
emlekózýk . masod kýralýok ýarasarol
kenýnek týzen harmad reezeben . hol
oth wgý mond . Daudid kýral . ýlwen
ew kýralý zekýben :/ Masod <kýralý>
papý meltosagos zeek ; erról emlekó-
-zýk elsew kýralý kenýw . Elý pap
ýl vala ew papý zekýben // Har-
-mad mesterý meltosagos zeek .. erról
emlekózýk az zent ewangeliom
zent Mathe kenýweenek / hwzon
harmad rezeben / Moýsesnek ýtee-
lew . awagý tanoýtoo zekýben ýle-
-nek az tórwen twdo . es zerzetes
sýdok / Bodoghsagos Zent peter a-
-postol . Azert . dýcheertetýk az ew zek-
-ben helyheztetesseeghenek meltosa-
gabol . kywel ewtet wr isten ffelel
magasztataa ; mynden rendbelý
zeknek . týztesseghewel .: Elezer
kýralý seknek meltosagawal mert

ew mýnden kýralýoknak felette
emelteteek ez vylagon / mýkoron
ewtet vicariossaa es kezenseges
papawa zentelee Ies' neký adwan
menýnek feldnek es pokolnak
hatalmaat . Az halalnak es
eelethnek . kwchaat .. Boczan-
-athnak . es kótózeesnek ereýt
Semý azert hatalmassagh nem
leelettetyk zent peter hatalman-
-ak felette . ha ký ellene tórekódyk /

{228b}

Inkab el tóretýk honnem ýezne /
Masodzor papý meltosaghnak zeký-
ben ees ýle es ffel magaztateek
mert elezer ewtet zentóle papawa .
es mýnden papoknak feýedelmee
-ýe : azt kedeeg erdemlee . Cristushoz
valo bwzgosagos zerelmeert es
býzon vallasaert / meely regulaat
aýanla az papoknak . kýk kózel-
ben ýarwlnak : kezelben alnak es
nýlwabban nýaýaskodnak wr Ie-
-sussal . eeýel es nappal . az zent
ýras zerent vele bezeelwen . mý-
-kent az mennýeý zent angýalok
Ha ký kedeeg az ew zent regula-
-yaat nem kówetý . wgýan kýwe
ýzettetyk menýorzaghsbol . mýnt
az pokol Iudas az apostolok kózzól
Harmadzor . ýle es ffel magaz-
-tateek doctorssagnak zekýben
Mert ew leen mýnd eghez kerez-
-t<h>ýenseeghnek elssew doctora es
mestere / kýt meg ýsmerhetwnk ew
bezeedeból ýrasabol . es predicallasabol
Mýkoron azert Idwezeytenknek me-
-nýbe menetýnek wtanna . Anthioch-
-ýaban ment vona . Az hýw kerez-
-týenek nagý . magas allo zeket zerze-
-nek ewneký . Es ffel ýlteteek ew-
-tet hogý mýkoron predicallana nýl-
-wabban halhatnaak es erthetneek
ew bezedee . Mýkeppen doctorok
mongýaak oth mondaa . elsew Mi-
-seýeet ees . Hogý kedeeg el kezdette
vona az zent predicaciot / meg hallaa .
Theoffilus az varasnak feýedelve
monda zent peternek . peter mý
okaert ýgekózzól el háytaný ez en ne-
-pemet ? Ottan azert fogataa meg
es vetteteo az temleczbe . es megh
hagýaa hogý se enný . se ýnnýa
ne adnanak : Mýkoron azert ým
-aran el kezdene fogýatkozny eh-
-seghnek mýatta / ffel emelee ew
zemeýt es kezeýt . a'' menýorzagra
es monda . Oh en wram Iesus
Cristus nýomorwltaknak seghedel-
-me . seghéych meg enghemet ez

{229a}

Mastaný nýomorwsagban el fo-
-gýatkozoot / kýhez zozat leen mond
-wan / peter aloýtod ee hogý el
hagýattaal te en tewlem / Az en
meltosagomnak teez ellene / ha
nem ffelz'' en ellenem eellýeneket
zolny / ýme kózel vagyon ký az te

njomorwsagodrol tegyen / Halw
 -an azert zent pal apostol hogý
 peter az temleczbe vona . es ottan
 ffel yewe . Theoffilus feýedelemhez
 Es tettetees keppen . monda ewneký
 hogý myndenben yo mester vona .
 es belcz mester vona .. mynd pa-
 -lotakat twdna rakny . kepeket yr
 -nya es aranyazny / azt halwan
 az feýedelem keree ewtet hogý
 maradna meg ew vele az ew
 wdwaraban ; Annak wtanna
 egy kewes ydew el mwlwan .
 mene be zent pal . peterhez tyt
 -kon az temleczben . Es mykoron
 latta vona peteret hogý mynd ha-
 -lalýg el fogýatkozot vona . el
 fakada syrwa es nyakara eseeek
 peternek monda . Oh en zerelmes
 atyamffyá peter . ennekem eggý
 -etlen egy eremem es en vygasa
 gom .. En edes lelkiem vegý vala
 my vygaztalasth az en ede yew
 -vetelemen / Zent peter ees ffel
 emelee zemeýt es lathwan hoý
 eressen syrna . ew ees el fakada .
 De egymasnak nem zolhatnak
 vala ; Ottan azert el fwtameek
 zent pal es <teb> etelt hozwan
 nagy nehezen adhata ennye . hoý
 vala my kewes erót venne ./
 Azonkezbe el ky mene zent pal az
 feýedelemhez es monda . Oh theo-
 -ffyle byzonyawal yghen nagy
 az te yo hyred newed es az te tyz
 -tesseeghednek meltossaga : De gyá
 -kortaa törtenyk hogý ember . my-
 -nd azokat el vezthety gonossa-
 ghnak myatta / Kerlek azert gon-
 -dollyad meg myt tetteel te ez
 el mwlth napokban . mykeppen

{229b}

Az wr Istennek zolgaýaat kynek
 peter newe / <kyben> kyról nagy dol-
 gokat mondna . myert ollyan roz-
 -zas . ollyan nyawalyas . wtalatos
 ennen kywl . De maga . bezedewel
 nagy . Dragalatos es hatalmas .. ha .
 ollyant kel teneked . meg temlecz
 -óznód . Nem de ynkab ha zabadsa-
 ga vona sokakban haznos leheth-
 -ne teeneked / En hallottam az kóz
 neepektwl hogý korokat beteghóket
 meg vyzgazthat . es hallottat ffel
 tamazthat ; Monda az feýedelem
 pal . chak bezed az a'mýt mondaz
 mert ha hallottat ffel tamazthat
 ky ees zabadoythatnaa ennenma-
 gaat az temleczból / Felele zent
 paal . Mykeppen az ew Cristusa
 hallottaýbol ffel tamadot . mykeppé
 mongyaak / De az kerezthffarol nem
 akara le zallany . Azokeppen peter
 ees az ew mestereenek peldaýa
 zerent . peter ees . ha meeg tehetnee
 es nem akarýa ew magaat meg
 zabadoýtaný / Monda ewneký
 Theoffilus feýedelem / ha wgy va
 gon a'mýnt mondod / tegye azt

hogý az en fýamat tamaz'a ffel
kýnek ýmaran týzen neeg eztendeý
vagyon hogý meg holt . es el za-
badoýtom ewtet / Azt halwan
zent pal . be mene zent peterhez
az temleczben es meg mondaa ew
neký . mýkeppen ffel fogatta vona
ew erette az feýedelem ffýanak
ffel tamasztasaat . Monda zent
peter Atýamffýa . nehez dolgot fo-
gattal . De maga wr Iesusnak
ereýwel / kýnnýeth . Azonkezbe
ký hozaak zent petert . es mýkorõ
az koporssoot meeg nýthwan ew
erette ýmathkozot vona : ottan az
ýffýw ffel tamada . Es nagý erem-
-be leenek raýtta mýnd az ew
zýleý ; mýnd az kez nepp : dýcher-
-wen wr Iesusnak nagý ereýth

{230a}

Az nagý Istený dolgot lathwan . sokan
hýnek wrwnk Iesusnak hýtýben / Es naǵ
zeep zent egýhazat rakanak . kýben naǵ
magass predicallo zeket zeket zerzeenek
Es zent petert belee ýlteteek // hol . otth
heet eztendeek predicalla / Onnan Ro-
-maban mene / hol otth hwzon ewth
eztendeek predicalla . De az elsew ffel
magasztatarol zerzette anýa zenth
egýhaz ez maý zent ýnnepeth / az zent
hýthnek es mýnd eghez kereztýenseeg
-nek wýonnan valo dýchóseghes
emlekózetýre . es mý lelký ýdwessee
-ghes . haznalatossagwnknak . elówe
mentere . kýt mýnekwnk engheggýe
ew zent malazttýanak mýattýa Atýa
ffýw zent lelek Amen /-
Zent Mattýas apo
stol valasztasanak
Inneperól .-
Ez maý zent epistolaat ýrtta meg
zent lucach Apostolok ýarasarol valo
kenýnek elssew rezeeben . mel'' episto
-lanak elette wgý mond . Mýkoron
Idwezeýtenk Iesus ew latasokra
ffel ment vona ew zent attýanak
orzagara . Es annak wtanna esmeg
mýnd az zent Apostolok . tertenek vo-
-na Ierwsalembe esmeg az weeg-
vachoralo hazba . Azzonýwnk zýz
mariawal es az teb zentekkel zét
Azzonýallatokkal . es egýetemben
ott ýmathkoznanak / naǵ ayo''tatossa-
ghal . meg emlekozeenek rola hoǵ
az apostoloknak zamok meg kýsseb
-bódót vona / ýmaran ett kezdetýk
el ez maý zent Epistola
AZ ydóben . fel kel
-wen peter az a-
týaffýak kózót .
monda . Vala

{230b}

Kedegh ott akkoron az nep
-eknek sokassaga egýetembe
olý mýnt zaz hwz : Atýam
ffýaý . be kel tellýesedný az
ýrasnak . kýt meg mondot
zent lelek az soltar kenýbe

davidnak zaya atal Iwd-
asrol . kÿ azoknak elettek ÿa-
-ro leen : kÿk meg fogaak
Iesusth : kÿ zamlaltatot va-
la mÿ kózyńkbe : es vettetót
vala sors zerent ez isteny do-
logra : kÿ es veen mezót
az alnoksaghnak ÿwtalma
bol . es ffel akadwan kettee
romla . es mÿnden belÿ kÿ
-we hwllanak // Es kÿ nÿlat-
-kozeek ez dolog mÿndeneknek
kÿk Ierwsalembe lakoznak
wgÿ hogÿ neweztethneek az
mezó ew nÿelvókón : akelde-
-mak . az az wernek mezeÿe .
Kÿról meg vagÿon ÿrwan
az solthar kenÿben Legÿen
ew lakodalma pwztasaag /
es ne legÿen senky kÿ lakoz-
-ÿeek ewbenne : es ew pÿspek
segheet mas vegÿe / Zÿkseeg
azert ez neepek kózzól kÿk
velewnk vannak gÿwlekóz
wen . mÿnden ÿdóben : kÿben
kózyńkbe ÿewt : es kÿwe me-
-nt wrwnk Iesus . el kezdw-
-en Ianosnak kerezthsegetÿl
foghwan . mÿnd az napÿglan

{231a}

Kÿn ffel vÿteteek mÿtewl
-ewnk : az ffel tamadasnak
bÿzonsagara mÿwelewnk
egÿnek lennÿ : Es allata
-nak kettót elówe . Ioseffót
kÿ neweztetÿk Barsabasn-
-ak . kÿ vezeteeek newezerent
mondatÿk ÿgaznak // Es
Matÿasth / es ÿmachagot
teween mondanak . The vr
isten kÿ <zÿw> mÿndenekn
ek zywóket ÿol ÿsmeród /
mwtassad meg : mÿnekÿnk
eggÿket ezek kózzól mellÿk
-et akarod valasztanÿ ez ÿe
-lennen valo zolgalattra es
apostolssagra . honnan . kÿ es-
-eek Iwdas hogÿ ew dolgara
menne : Es adanak sorssot
ewnekÿk . Es eseeek az sorss . M
-atÿason . Es zamlaltateek az
tÿzen egÿ Apostolokkal .-
Azon zent Innep
nek Ewangelióa
Ez maÿ zent ewangeliomot ÿrtta
meg Zent Ianos kenÿwenek tÿzen
ewtód rezeeben / Mikoron vona har-
-mÿncz harom eztendós . es ew zent
halalanak masod nappal elette /
Melÿ zent ewa^m elót wgÿ monda
az zent tanoÿthwanÿoknak . En
vagÿok az bÿzon zelew thew . Es
tÿ zelew vezzók vattok .. Ha kÿ en
bennem lakozÿk es en ewbenne .
Az hoz sok gÿmelchet / mert en na
-lamnal kÿl semÿ ÿoth nem tehet
-tek / ÿmaran ennek wtanna kowe-
-tkózyk ez maÿ zent Ewangeliom /

{231b}

AZ ődoben . mon-
da Iesus ew ta-
noythwanynak
Ez az en paran-
-cholatom hogö
zeresseetek egymast / mykent
en ees zerettelek tyteket : Na
-gyob zeretety ennel senkynek
nyinchen . hogö az ew lelkeet
vessee ew baratyert : Ty en
baratym vattok ha te''endyteket
azokat kyket en tynektek pa-
-rancholok : Imaran nem mon
-dlak tyteket zolgaymnak .
mert az zolga nem twggya
myt tezen az ew wra : Tyte-
-ket azert mondalak baraty-
-mnak / mert myndeneket ky-
ket hallottam en atyamtwl
meg yelentettem tynektek . N-
em ty valasztottatok enghemet
De en valasztottalak tyteket
es el bochattalak tyteket hog
el mennyetek es gymelchet
hozjatok . es az gymelchetek
megh maraggyon : hogö vala
myn keerendytok en atyamat
en newembe . meg aggya ty
-nektek ?-
Mynekokaert ez may zent ewange-
-liom kozensseggel mynd apostolokrol
ertesseek . Annak . okaert Anya zent eg-
haz meltan olwassa ez zent Mattyas
apostolnak ees emleközetyre es ynne
peenek <tyst> tyztesseghere / Ez zent Ma-
-thyas new kedeeg sydo zoo . es mynd
deakwl . mynd magyarwl sokkeppen
magyaraztatyk / es ertetyk . Elezer

{232a}

Mondatyk Istennek ayanlot awag
Istennek ayandeka / Awag alazatus
Awagy kysded // Az elssew meltan
mondatyk ew rola ; mert akkoron len
Istennek ayanlot . mykoron ew wr
Isten . ez vylagbol ky valaztaa . es
az hethwen keth tanoythwan yok koz
-zee zamlalaa .. Az masodyk es mel-
tan mondatyk / mert ew len Istennek
Ayandeka .. mykoron . Az apostolsagnak .
meltosagara valaztateek es ffel emelte
-teek / kysded ees leen ennen zemy elot
annak okaert nagyoth erdemle wr Is-
tennel . Alazatus leen // annak okaert
mynd ez vylagon mynd az masykon
ffel magaztateek / Mykeppen kedeegh
zent Amborus doctor monga harom
keppen valo Alazatosagha vagyon /-
Elssew gyettrelem zerent valo alaza-
-tossagh . mykoron ky nomorwsagoth
zenwed . mondatyk meg alaztatthnak
lenny / Masod . ysmeret zerent valo
Alazatosag ky zarmazyk / mykoron ky
ennen magaat . meg tekenty . meel' ara-
-nt vagyon ew eeleteeben / ha Idw-
esseghnek / awag vezedelemnek he
-lyeen vagyon / Awagy mykoron myn
den tyztesseegre <.> aloyttya ember enn-
en magaat meeltathlannak lenny /

Harmad . lelký ayoÿta<ss>tossag zerenth
valo alazatossagh . mýkron ember .
megh gondollýa : az wr Istennek naĝ
hatalmass votat / ýo votat . iteelet zerēt
valo rettenetes votat / es annak okaert
meg alazýa ennen magaat .-
Az elssew len Zent Mattýas apostolbā
Martýromsagot zenwedwen / Az masod
-ýk ennen magaat megh wtalwan
Az harmadýk . az Istený meltosagos
felsseeghet ayo''tozwan . es kewanwan .
Annak okaert veghre valazttateek es
vetteteek wgý mýnt / ýo es ýambor
Istenffelew ember Az gonoz embernek
Az az Iudasnak helýeeben es týtýtýben
De mýnekokaert ez zent Apostolnak
eeleteeról es veeghezetyról . nagý so-
kan kýlemb kýlemb keppen zollýanak

{232b}

Rýwýdeden wgý veghezýk . hoĝ mý-
wel ez zent Mattýas Apostol . volt
nemzety zerent Leuinek nemzetý
-ból . es Bethleemnek varasabol .
Ieles embernek nemeeból tamad-
-wan / kýt mýkron Scolaban attā-
nak vona ew zýley . harmassa-
ggal nagý twdos ember leen
benne az tórwennek ertelmeeben
Es az zent proffetaknak monda-
sokban . Ew eeletý zerent nagý
tekelletes es eeltess elkóchben tar-
ttýa vala ennen magaat . mýn-
den ez výlaghý hewsagot el
tawoztathwan / mýnden lelký
ýozagokban zoktattýa vala <ew>
ennen magaat . hogý mýndden
eelete / es zokassa zerent alkolmasb
vona . az lelkýekre honnem ez
výlaghýakra . es mýnden dolga-
-ban / mýnden bezedeeben alhata
-toss vala / es mýndenek zemeý
elóth . zerelmes / Mýkron azert
wrwnk Iesus xpusban hýt vona .
Es az zent apostolsagra . veteteth
es valaztatot vona :/ Idwezeý-
-tenknek menýbe menetýnek . Es
az výgaztalo zent lelek ýewetelý-
-nek wtanna . Az sýdosagban
kezde predicallaný / mýert tell-
-ýes vala zent lelekkal .. es belch
doctor vona az Istennek tórwee-
-nyeben / Nagý sok chodakat tezen
vala az neep kózót . korokat výgazt
vala . vakokat santhakat gyogytt
vala es hallotakat tamazth w-
-rwnk Iesusnak ereýwel es hatal-
-mawal / Azonkezbzen výteteek az
papý feýedelemnek eleýben Es m
ýkron nagý sokakban vadoltath-
neek / Nonda ewnekýk / mýnd
ezekról kýket en ellenem mondo-
-tok nem ýllýk es nem zýkseeg
ennekem felelnem / mert mýert
en kerezttýen legýek az nem býn
De ýnkab dýchóseeg es Idwesseegees
dologh : Monda ewneký az papý
feýedelem / Ha vala mý haladeek

{233a}

Enghettetyk teneked . akarz ee penite
-nciat tartany ? Monda ottan / taw
oly legyen en tewlem hogy az ygass
agrol el teryek kyt egyzer meg
ysmerttem / Es meg fenyegeteek ew
-tet hogy az hytet teabee ne predicall
-ana De mykoron meg nem zen-
neek rola . fogaak meg ewtet az
sydo nepek ees vonyaak az tanacz-
ban . es keth hamys tanokat allath-
wan ew ellene rea adaak az ha-
lalnak sentenciayat hogy megh
kovezneek / Es az torwennek pa-
rancholattya zerent elezer az keth
hamys tanok veteenek koveketh
ew reea ;/ Es annak wtanna az
koz neep ; meely koveketh halala
nak ydeyn . vellee hagyta temetteth
-ny / kyt halalanak ydey roma
torwen zerent oleenek megh . eles
feyzywel vaghwan el ew nyakat
Es halalnak wtanna trewerysben
vyweek temethny /-

Nemely yrasban kedeegh wgy
leelettetyk hogy mywel ez zenth
Matthyas predicalwan xpus hytit
Macedoniaban . egy erdenghes ada
merghet meg ynnya / meel' ytal
myndent meg vakoyt vala zeme
velagatwl ; kyt mykoron wr Iesus
xpus neweeben meg ytt vona
semly serelmet nem erze / De
mykoron az merges ytalnak my
-atta harmad ffel zaaz emberneel
tebbet vakoyttak vona megh .
Zent Mattyas apostol . myndenekre
kezeet vethween . megh vvgaztaa
ewketh . Azonkezben Az yryg
pokolbely erdegh . egy kys gyermek
kepeeben meg yeleneek az koz
nepnek . es tanaczot ada ewnekik
hogy zent Mattyasth meg olnek
mert az ew tyztesseegheknek ellene
yarna / Mykoron azert harmad
napeek keresteek vona . myerth
ew koztok yaar vala .. semlyke-
-ppen meg nem lelheteek ; har-
mad napon azert . meg yelentee
nekyk ennen magaat ; mondwan /

{233b}

En vagyok : kynek ew kezeyt hattra .
kotoztyek .. Es azonnal . meg fogaak es
kotelek veteenek nyakara . nagyon
keenozwan / es azonkeppen az seteeth
temleczben veteek : hol ott . az erde-
ghek ewnek yelenween . chykorga-
-ttyaak vala fogokat ew reea hog
meg rettenteneek ewtet . de hozya
kozel nem mernek vala kozelgeth-
-ny / Az aldot wrwnk Iesus a-
-zert . ky az ew hyw zolgaýt vee-
gre el nem feledy . nagy feness-
-eeggel hozyaa yeween . ffel emelee
az feldról . es meg oldozwan az
ew koteleyt es nagy eedesseggel
ewtet meg vvgaztalwan . meg
nytaa az temlecz aytaayat . es
ky bochataa . hogy ky menne es
az zent hytet predicallanaa

mýnden feelelemnel kyl De
 mýkron : nekýk meg vakwlw-
 -an az ew gonossagokban . ellene
 mondananak . meg karomlwan
 wr Istennek ýgheeýeet es hýtýt
 monda ewnekýk zent Mattýas
 Apostol ; ým meg hýrdetem týt-
 nektek . hogý eelween mýnd tes-
 testewl lelkóstewl pokorra zallo-
 -tok . Azonnal ez bezeed megh
 mondwan . meg nýleek az feld .
 ew labok alath : es mennýen va-
 lanak el nýelee . Az tebbý kedeg
 azth lathwan . meg feelelmee-
 -nek es az zent hýttre tereenek .
 es ýol eelwen mennýeknek orza-
 gara meneenek kýt mýnekýnk
 ees aggyon Atýa fýw zét lelek Am .
 Zent Gerger papa
 Inneperól
 Ez maý zent Innepek epistolaja
 es zent ewangelioma . Vannak m-
 eg ýrwan es magýarazwan zent
 Miklos pýspek Innepe napýaan

{234a}

Annak okaert : Ez maý Zenthnek ew
 týztessegheere : es meltosagos em-
 lekózetýre . lelký aýo''tatossag zerent
 lassok meg az ew zent eeleteet
 mýkeppen mwkalkodot kerezttýen
 Anýazent egýhaznak eppewletýben
 Mýert ez dýchóseghes zent gergel-
 -nek . ew newe . bewtýzerent ma
 gýaraztatýk . predicatornak Awagý
 hýrdetónek . Awagý nemes es
 dragalatos predicatornak . es do
 ctornak . Awagý výtýazonak
 Mert ýol výtýgaza . mýt eele en
 nemmaganak Istennek . es alatta
 valo hýt kerezttýeneknek / leen
 výtýgazo ennen maganak . týztta
 es zepletelen eeletben eelwen
 Wr istennek . wr Istenról zene
 -tlen gondolkodwan .. Alatta
 valoknak .. ewnekýk zenetlen
 predicalwan . ýelessen ez harom
 lelký ýozagoknak mýtatta : erdem
 le <e> meeg ezen výtýlagon ýeles
 malasztot wr Istentýl . Az mas .
 výtýlagon kedeg : wr Istennek zýn
 -ról zýnre valo latasaat : kýról
 zent Agoston doctor Atýank ees
 wgý . Az olý ember lathattýa
 wr Istennek zent zýneet Az mas
 výtýlagon : ký eeth ez výtýlagon
 lelký ýozagokban eel .. Iambor
 -sagban / ýokath tanwl .. zenetlen
 ýmathkozýk . es kýnek ew zýwe
 lelke wr Istenhez . ayo''tozýk . es
 mennýeknek orzagara kýwanko
 -zýk . kýt mýnekýnk ees engheg-
 -gýen Atýa ffýw zent lelek am .
 Bodogssagos zent Gergel papanak
 tamadasa es zýleteese leen . Se
 -nator nemból . kýnek ew attýa va
 la Romaý dws palogar . Es newe
 Gordianos : Annýanak kedeg Sýl-
 -wana

{234b}

Vala newe Mýkoron meeg ew
ýffýwsanak ýdeýn : nagý deaký bel-
-cheseegre feerkózeek / annak felette sok
ýozaag es ez vylaghý ýozaag ýw-
wtot vala ew reea . De mýkoron
ýol twdnaa hogý mýndenek el m-
wlnanak . gondolaa . ennen maga-
ban . hogý el hadna es ennenma-
ga zent zerzetben menne / mýkoron
azert hertelen reea nem foghatnaa
magaat .. nagý sok gondok es ke
-seertetek . gýakortaa haborgathnaak
hogý nem chak ew meg tereesenek
remeensegheet . De meg mýnd zýwet
lelkeet es elmeýeet . ez vylaghý
gondok foglalnaak . Mýkoron
azert az ew attýa meg holt vona
haat Calastromokat rakattata Sicili
-aban . Es hetedýket azon Roma-
-nak . varasaban . zent Andras Appo-
-stolnak neweeben : kýt mýnden . keez
-esseeggel . es rwhakkal . gazdagon
meg eppeýtee . Es wgýan ott zeghen
baraat rwhaban lakozýk vala . es
rýwýd napon nagý tekeelletesegre
ferkózeek : hogý ha ýmaran eggýk
vona . az tekelletes emberek kozzól
kýról . Annak wtanna mýkoron az
papassagban vona wgý mond vala .
Oh en bodogtalan lelkeem : ký az
az ew foglalattýanak mýatta meg
sebhetween / es gond výseleseenek
terheewel . meg nehezwlween . ýol
ezeeben ýwt mýnemew volt va-
la ha . az Calastromban lakozwan
mýkoron mýnden ez vylaghýakat
laba alaa haýtót vala . es mýn
denek . wlatatosok valanak kýk
ez vylagon vannak : es semýt
nem zokót vala gondolný . chak
az meennýeyeket / mýkoron meeg
az zernýw halalnak ees ew keen
-nýaýt . mýnt ha ez vylagra zý-
letet vona . es mýnden mwkaýa-
-nak

{235a}

Erdemeet wgý kýwannýa vala
Es olý kemeensegghel gýettrý va
la ew testeet . hogý az ew gýom
-ranak betekseeghe mýatta ýngen
sem alhatna .. es gýakortaa hala
lara kózelghethnee ew gýettrelme
nek mýatta / Egý napýnapon
mýkoron ew cellaýaban zenth
ýrasth ýrna / meg allapeek ele-
-tte wr Istennek Angýala egý
vezett sýllett ember kepeeben . Ala-
mýsnaak . kerween / Kýnek mýko
-ron zent Gergel haat ezýsth
penzt hagýót vona adný . es
el meent vona . Azon napon
masodzor esmeg eleýben ýewe
es nagý sok . mondaa hogý vez-
-tet vona .. meg annee zamw
penzt hagýa az saffarnak adný
ewneký : Harmad napon esmeg
eleýbe ýewe es kýaýtassal kerý
vala zent Gergelt hogý tenne ýr

galmassagot ew vele . De mýkoron
meg twtta <vol.> vona az saffar-
-twl hogý teb semý nem vona
az Calastromba . az ezýst talchanal .
kýben Az ew zýleýe eethket kyl-
det vona ewneký : Azt halwan
ottan neký paranczolaá adný
Az zeghen ember azt el veew-
-en ottan . nagý eremmel el
mene / Az kedeeg vala istennek
Angýala : mýkeppen Annak wtanna
<.> meg ýelentee ennen magaat .
Egý napýnapon zent Gergel doctor
es papa . Az Romaý pýaczon . mý
-koron el menne lata nemýnemew
zeep zýnew germekeket arwlńý
kerdee meg az kalomarokat honnan
es melý / orzagbol . hoztaak vona
mondanak azok Britania orzag
bol . kýnek lakos nepeý mýnd ee
llýen zeep zýnewk / Kerdee megh
ewket ha kerezttýenek volnanak .

{235b}

Mondanak . Nem de poganok . Azt
halwan zent Gergel ppa . nagýon
fohazkodeek es monda . <h.> ýaý m-
-ýt hallok . meelý zeep zýnew nee
-peketh býr . az setetsseeghnek ew
feýedelme pokolbely erdegh . Annak wtána
kerdee meg . mý newel newezteth
neep az kóz neep . mondanak
<Illýricý newek . az az haraghban
lakozook .. monda . ýol mondathn-
ak Illýricý newnek . mert Isten
nek haraghýabol kel ewketh
ký zabadoýtaný> Anglici newek
monda . ýol neweztethnek anglici
nek . wgý mýnt Angelici . mert
Angýalý zýnnel ekwsýltethtenek
meg .. Az tartomannak ees meg
kerdee neweet . es mondanak .
Deýrý newe . monda ýol monda-
týk deýrinek . mert Istennek ha
raghýabol kel ewket ký zabadoý
taný / . Esmeg kerdee <..> meg az ký
ralnak neweet / es mondanak hoó
alle vona newe / meltan monda-
týk allenak . mert az orzagban alle
lwýat kel enekólný : Annak w-
tanna ottan nagý sýetettel wr pa-
pahoz me<g>ne ees nagý nehezen
nýerhetee meg . hogý az orzagban
menne predicallaný es az nepet
ez zent hýttre tereýtený : Mýko
ron azert ký ment vona . Romabol .
Az Romaýak . mýnd papahoz mee
neenek . panazolńý mondwan .
meg bantottad . romat
el tórtted . hogý mýert gergelt el
bozattad : Azt halwan wr papa
meg haborodeek raýtta es ottan
wtanna kylde hogý hattra tereýte
neek / mýkoron meg ertette vona le-
lek zerent hogý . wgýan lenne dolga .
hamarssaggal sýettetý vala ew tar-
-ssaýt hogý <hogý> hamar ffel kelne
-neenek . es el sýethneenek . De

{236a}

Wwr papa kówetý el erween
 paranchoilat alat hattra kezereýteteek
 terný nagý banattal : Ottan azert
 zent Gergelt az Calastrombol ký
 vewee es Cardinarossaa zentólee
 Annak wtanna egý ýdóben : az
 Thýberis vyz olý ýghen megh a
 -radaa hogý Romanak az kew fa
 lan ees be megýen vala . es naǵ
 sok hazakat ontta el : melý v
 -ýzen ýewe nagý sok zamtalan
 kýgýo : es egý nagý sarkan De
 mýkron mýnd az vyzben holta-
 -nak vona .: Azoknak dógheetwl
 meg dógleteek az eegh : es tam
 -ada nagý deegh halaal : es olý
 vezeel törteneek raytok hogý w-
 gýan zem latomast týzes nýlak
 ýewnek az egból . es vala kýket
 meg lewnek vala .. ottan meg
 halnak vala ; Ký mýndennek
 elette pelagius papat ólee meg
 es annak wtanna az teb kósseg
 -re zalla .. Lathwan azert anyá
 zent egýhazat paztornal kýl lenný
 eegý mas akarattýawal valazt-
 -aak zent Gergert az papassagra . m-
 -ýnden akarattýanal kýl .. Mýko
 -ron azert , ffelellene ewtet zentólný
 es az zernýw halal nagýon gýet-
 trenee az kóz nepeth : Predicaciot
 teen az kóz neepnek . es processiot
 zerzee . es letanýat hagýa mondaný
 Es hogý mýnd nýayan . istent ým
 -adnanak <k...g> kenýerógween / ýn
 -tettee vona ewket .. Azonkezben
 Anneera ffelell ýndwla es el hatalma
 -zeek az deeg halalal . hogý azon
 processio ýarwan keth negýween
 emberek mwlanak kýwe . De m-
 ýnd azon atal ees nem zeneek ýn
 -tený az zeghen neepet . Istent ým
 -adný : mýnd addeglan mýg nem
 az zernýw halal meg zenneek es

{236b}

Wr isten ew velek ýrgalmass-
 agot tennee / Mýkron az processiot
 el veeghezteek vona . ottan az zent
 Iambor . el akara fwthný az va-
 rasbol . De nem tehetý vala nýlw
 an . mert mýnd eeyel nappal órý
 zýk vala az kapwkat ew erette /
 hogý ký ne mehethnee / De mýnd
 azon atal ees . el valtoztatwan
 ew rwhaýaat nemýnemew aros
 neepektwl meg nýeree hogý egý
 fenekes kadban ký výnneek ew-
 -tet / mýnt azert az meg leet vona
 ottan az pwzta erdóre fwta es
 ott az serwben es wdwkban kez-
 de lappangozný / Mýkron kedeeg
 nagý zorgalmatossaggal keresneek
 Egý zeep fenes týzes kew laab
 yeleneek meg ew feýe feleth
 azon helyen hol ott el bwtth
 vala . kýn egý be rekeztet ýambor
 meg lataa . hogý az mennýeý zent
 Angýalok lee zalnak vala . es ffelell
 mennek vala .. es azon keppen

harmad nap wtan : oda menwen
mýnd az sok neep . fogaak meg
es azonkeppen az papasagban ffele
emeleek ; De mýkoron mýnd azon
atal meeg az degh halal Roma-
ssagot gyettrenee . egy hoswetý
ýnnep koron . processiot es letaniat
zerze . es paranchola ýarný mýnd
az varas kerwl : es az processionak
elette hagýaa azzonýwnk zýz ma
rianak kepeet hordoztathný . mý
kenth zollýaak . kýt meeg reghen
zent lucacz ewangelista ýrth
wala ; kýnek zýne elót vala ho-
wa fordoýttýaak vala . az dógle
-tes egh mýnt / az serw fýsth .
wgýan el fwth vala . es az
egh týztan marad vala . Es az
eghben az edes zýz marianak
kepe elóth . az zenth Angýalok ez
eedes vÝgassagos enekleest enek-

{237a}

[[[]]]

{237b}

[[[]]]

{238a}

Zarandok kýnek az ezýsth talczat
adaad . kýt teeneeked anýad kýldet
vala . eetekkel tellýes . Annak oka-
-ert nýlwan twggýad hogý az nap-
-twl foghwa . mýkoron te azt enne-
-kem adaad . valasztot teghed wr ist
-en az ew egýhazanak feyedelme'e
es peter apostolnak wtanna ýaro
wawa lenný .. Monda zent
Gerger ppa . honnan twdot te azt
hogý wr istennek az akarattýa
Monda ewneký . mert en ew an-
gýala vagýok . es mastan enghe
-met valasztot tehozýad . hogý tee
ghed meg otalmazzalak . Es en
atalom vala mýt keerz . mýnden
ben meg halgattassal . ezeketh
meg mondwan ottan el enýe
-zeek elóle / Tórteenek egý ýdóben
hogý <egý> Traýanos chazaar . egý nem
-ýnemew Hadban sýetetesseeegghel me-
-nne kýnek lowa hataan ýlween e-
leybe kele egý ezwegý azzonýallat
sýrwan / es monda . keerlek hogý az
en ffýamnak vereet kýt artatlan .
meg óleenek . ýteellýed meg : Mý-
-koron Traýanos chazaar . eremesth lett
vona raytta . chak hogý egheessegben
meg ternee az hadbol .. Monda az
Azzonýallat . ký tellýeseýtý be az the
fogadasodat ennekem .. ha te az hadba
meg <halal> halandaz . Monda . ký
ennekem wtannam leezen .. Monda
mýt haznaal az teneked . ha mas .
teend ennekem ýgassagot : Monda az
chazaar . semýt / Monda az azzonýallat
Nem de ýob lezen teneked ha enn
-ekem ýgazat teweem . erdemeet we-
gýed honnem masnak haggýad . Azt

halwan az chazaar kegýelmessegre yn
-dwtateek . es le zalwan lowa ha
-tarol . wgýan ott meg ýtelee az
artatlan werth : De mýert ez azzo
-nyállathnak ew ffýat : ólte vala
meg . Azon traýanos chazarnak
ew / ffýa lowa labawal megh
nyómtathwan az wczýan . Adaa
az ew ffýaat az azzonýallathnak
ffýa helyet / nagy sok kazdagssaggal .

{238b}

Annak Wtanna Imaran sok ýdók el
mwlwan Traýanos chazarnak . hala
la wtan ; Bodogssagos zent Gergel .
papa . Traýanos pýaczýan el menne
es ez eellýen kegýelmes ýteeletýnek
ýgassagos voltarol meg emlekózót
vona . ýwta zent peter apostolnak
egýhazahoz . Es ez eellýen kegýes
embernek <el> vezedelmes votan
nagy sýrasth teen . es kenýergesth
Azon eeýel meg ýelentee wr isten
ewneký mondwan .. ýme be tellýe
seýtettem az te kerelmeesedet : Es tra-
ýanosnak erekkee valo kennýaat
meg enghettem . De towabba . ez ee-
l'entwl meg tarczad magadat . hogý
vala mel'' karhozteert ne kenýerég
EEth kýlemb kýlemb zent doctorok
sok keppen zolnak . mýkeppen az lehe
-teth hogý az karhozot ember . istennek
ýrgalmassagaat erdemlette : Rýwide
-den azth veeghezýk : hogý mýerth
az veeghetetlen ýrgalmazo wr isten
mýndeneket twd es ýsmeer . mý
-nek elette lenneenek . ýol twdaa .
azt <h> ew feelsseeghe hogý ýew
-endóre lenne ólý hýw zeretew
zolgaýa ký ew erette ýmadna es
kýnek kerelmeeseet be kellene tell-
ýeseýtený . Azert nem adaa ew
reea . veegh keppen . az erek karho-
zathnak . sentenciaýaat . De megh
tartaa az ew zent ýrgalmassaga-
-nak bewseghes voltawal ; mýnd
addeglan zenwedween az pokolnak .
kennýaat . mýglen az ew zeretew
zenthý ew erette ýmadna / kýnek
ezen výlagon Bodogssagos zent
gergel . papa nem mwlataa el
erdemeet : mert wr istennek aka-
rattýabol wgý monda ewneký
wr istennek kówetý Azt mongýa
azt wr isten mýert az karhozth
eert kenýergeel : valaz'' ez keth
dolog kózót . Awagý pwrgatoriomba
keth napýg gyettressel . Awagý mýg
eelz ezen výlagon . kýlemb kýlemb
testý beteghseegheket zenwegý -

{239a}

Azth halwan bodoghsagos Zent Gergel
es megh gondolwan mýnd az ezen
výlaghý kenth . mýnd az mas výla-
-ghýat / <I.> Inkab valaztaa . ezen vý
laghý nyawalýaat / Annak okaerth
mýgh eele kýlemb kýlemb betegh
-seghóket zenwede / kýkról eggýk episto
-laban megh emlekózýk rola mond-

-wan / olý nagý kózwenbe es faýdal-
 -makban gýettretem mýndden na-
 -pon hogý meegh ez vylagghý eele
 -tem ees keen ennekem : Naponked
 el fogýatkozom . es chak az halálnak
 orwossagat fohazkodom . De sem eel-
 hetek . sem halhatok : Mýnee sok
 chodaak es melto dolgok lettenek
 wr Istentwíl . meeg eeleteben ees /
 sok vona mýnd elówe forgatný
 Mýkoron azert wr Istennek akara-
 -ttýabol . býrtta vona az papassagot
 týzen három eztendeeg : . haat hona-
 -pýg es týz napýg . Es mýndden
 lelký ýozagos mywelkódettel tellýes
 vona . meg zabadoýtaa ewtet az
 wr ez <vygy> vylagghý keenból es
 vewee ký ez gýarlo eelethból .
 Azon ýdóben mýkoron ýrnanak vala ./
 wr zýleteeseenek wtanna . hath
 zaaz . hath eztendóben / Foca . Rom
 -aý Czazarnak wrasaga alath .-
 Mýnemew nagý chodakat . es remeen-
 -leseketth tett . es tezen az ew zenth
 halalanak wtanna / az ew zent erde
 -meert . wr Isten . sok vona rolok
 meg emlekózný : kýkból menee .
 nagý dýchósseghe / erdeme / es hatal-
 -massaga hýw nepeknek . seghedel-
 -meere . menńeknek . zent orzagaban
 meg ýsmertettýk az ew zent eeletee
 -nek tekellertes voltabol : kýt mýne
 -kwnk ees aggyon Atýa fýw zent
 lelek Erekkwíl erekkee Amen .

{239b}

Zent Benedek Ap-
 athnak Inneper-
 ól :-
 Éz maý Zenth Innepek Epistolaýa
 megh vagýon ýrwan ennek elette
 zenth Anthal napýan
 Ez maý zenth ewangeliomot kedeeg .
 ýrtta meg zenth Lucach ewange
 -lista ewangeliomrol zerzet kenýwe
 -nek týzen kettód rezeeben / Es leen
 eredetý Azon ýdóben mýkoron Idwe-
 zeýtenk vona harmýncz egý ezten-
 -dós emberseghe zerent ; es eztendó-
 nek forgasa . zerent mý ýdóben esýk
 Zent Marghýt azzon napýa / Ezen
 ewangeliomnak elette wgý ýr ezen
 zent lucacz . Monda Iesus ew zent
 tanoýthwanýnak . Ne akarýatok
 felný . kýsded nýaý . mert kellel az .
 tý mennýeý zent Atýatoknak . tý-
 nektek Adný Az mennýeknek orza
 gaat . Ennek wtanna kówethkózýk
 ez maý zenth ewangeliom :-
 Ezen zent Innepn-
 -ek Ewangelioma
 AZ ýdóben m-
 -onda Iesus
 ew tanoýth-
 -vanýnak . le
 gýenek az tý
 ehotok ffele ewedezwen : es
 eeggew zewethnekek tý ke-
 -zetekben . es týmmagatok
 hasonlatosok ew wrokat

varo emberekhez : mýkoron

{240a}

Haza terýen az menyekzek-
ból . hogy ha mýkoron haza
ýewend es zerghetend : azon-
-nal meg nýssaak ewneký
Bodogok az olý zolgaak : ký
-ket mýkoron . haza ýewend
az wr . vÿgazwan talaland .
Býzon mondom týnektek /
hogý ffel ówedzý ennen magat
es le telepettetý azollýanok
-at : es el menwen . zolgaal ew
-nekýk . Es ha az mas ýdew
korban ýwend el : Awagý
ha az harmadýgban : meg az-
-on vÿgazasban talalangya
ewket . Bodogok az ollýan
zolgaak . Azth kedeegh twgg
-ýatok : Mert / ha twdnaa az
chalados ember . mely hora-
-ban az orw el ýewne . býzo
-nyawal vÿgazna es nem .
hadnaa megh asny az ew
hazaat : Tý ees azert legýe
-tek keezek . mert mel'' hora-
ban ýngén sem aloýttýatok
embernek ew ffya el ýew .-
Ez may zent ewangeliomot magya
-razwan Bodogssagos zent Gergel .
doctor wgý mond .:-
Ez may zent ewangeliomnak lechke-
-ýeet zerelmes atýamffyaý . ký mynd
ýol ertý / De hogý . Annal ees nýlwan
valo legýen . rywýdeden lassok meg
ýghenkeed . hogý se az twdatlanoknak
se az twdosoknak ne legýen nehez .
Mýert az zent ewangeliom elezer
arrol emlekózýk / mýt teegýenek
azok kýk az testý týztassagot meg
akarýaak tartaný / ówedezýetek ffel
wgý mond az tý ehotokath : az az .

{240b}

Lýraý Miklos doctornak mondasa
zerent . mynd lelkýet . mynd testýet
az az mynd embernek elmeeýeben
valo gonoz gondolatokat . mynd .
testeeben valo gonoz ýndwlatokath
Mely vezedelmes Indwlatok . az fyr-
ffýwnak agekaban tamad . es azzo-
-nyallathnak ehaban zýletýk . kýról
wgý monda wr Isten Iob priaka-
-nak zolwan . Az ew ereýe ew .
ehaban vagyon . Es ew eressege
ew hasanak agekaban vagyon .
Wgý mond azert zent Gergel .. Akko-
ron ewedezzek ffel . az mý ehwn-
-kath mýkoron az testý gonossagot .
týztassaghnak tartassawal megh
ehnýttýek : De mýert ýghen kýsded
ýo gonoz nem tenný : De annak fe
lette ýozagos mýwelkódetekben ees
foglallya ember ennen magaat .
Azert mongya az zent ewange-
liom / Es eeggew zewethnek lee-
gýen tý kezetekben ; Az az hogý
ýo mýwelkodetnek mýatta . mý
Atyankffýanak baratýnknak ýo

Idwesseeges peldat mwtasswnk .
kýról wgý mond Idwezeytenk
ffeenlÿenek az tÿ vÿlaghtok embe-
reknek elettek .. hogÿ lassaak az
tÿ ÿo mÿwelkódettoket . es dÿcher-
-ÿeek belóle az tÿ atÿatokat ký m-
-ennÿekben vagÿon / Azert ez
kettew kózót / wr Istennek / eggÿk
az masÿknaal kýl nem kellemetes
Hogÿ ha ký ÿollehet . ÿot mÿwel-
kódyk . De maga az gonossagot sem
haggÿa el .. Awagÿ ký bator zÿz
legÿen .. De semÿ eegÿeb ÿo mÿ-
welkódetben ennen magat nem
foglallÿa / De ha mÿkoron mÿnd
az kett ÿoot be tellÿeseÿtendÿ / Az
ollÿannak eegÿeb nem zÿkseek
hanem hogÿ zenetlen az mennÿor
zagra ÿgekózzEEK // Es semÿ býnnek
gonossagawal magaat ne haggÿa

{241a}

Megh ferzteztetÿ . Es semÿ ez
vÿlaghÿ olÿ dologban magaat ne
foglallÿa . ha meeg tÿztesseges vo-
-na ees . kýwel az ÿo mennÿeÿ ÿ-
gekózetet es zandekot meg keeslell''e
Se ez vÿlaghÿ hew dÿchóseghet
ne keressen . De mÿnden remen-
-segeet az edes Idwezeÿtew Iesus-
-nak ÿewetelÿben vessee /-
Azert mongÿa az zent ewangeli
-om . hasonlatosok legÿetek az olÿ
emberekhez ký ew wraat var-
ÿa haza ÿewnÿ az menÿekzó
ból : Az edes wr Iesus akkoron
meene az menÿekzóben . mÿkoró
ffel tamadwan hallottaÿból . es
ew zent orzagara ffel menwen
az mennÿeÿ zamtalan zent ang-
-alokat . ew hozÿaa eeggÿeseÿtee
ký akkoron teer meg . mÿkoron az
nagÿ ÿteleth napÿan mÿndeneknek
latasara meg ÿelenÿk ; Akkoron
kedeeg mondatÿk zergethnÿ . mÿkoron
betegsseeghnek mÿatta az halalnak
horaÿaat ezewnke hozÿa / kýnek
ottan meg nÿttÿok az aÿtoot . mÿko
-ron eremest / es zerettel varÿok es
semÿt nem felewnk ký mennÿ ez
vÿlaghbol Azert mongÿa az zent
ewangeliom . Bodogok az olÿ zolgak
kýket mÿkoron el ÿewend az wr
wÿgazwan talal // Akkoron azert
vÿgaz . mÿkoron ember az býzon vÿ
lagossaghnak tekeentetÿre ew lelkÿ
zemeÿt nÿthwan tarttÿa // Vÿgaz .
ký mÿkoron azth . tarttÿa teteme-
-nÿeewel kýt hÿzen hÿtÿwel /
Vÿgaz . ký ew tewle mÿnden rest-
-seghnek es twdatlansagnak seteth
-segheet kýwe rekeztÿ / kýról wg
mond zent paal apostol . Ebrege
tek ffel ÿgazak / es ne akarÿatok
veethkóznÿ / Esmeg wg mond .
Ideÿe ymaran mÿnekÿwnk mÿ al-

{241b}

mwlbol ffel kelnewnk // Wgÿ
mond towabba . az zent ewangeliom

Býzon mondom týnektek / hogý ffele
 ówedzý ennen magaat : Es le telep-
 ettetý az ollýanokat / es el menwen
 zolgal ewnekýk / Az az . meg fýzetý
 ewnekýk mýndden erdemmel es
 erekkee nýwgodalommal az erek
 dýchósegeben : kyról meg wgý mōd
 Idwezeytenk Iesus . Es el ýewnek
 nap kelettról es nap nýwgattrol
 es le telepednek Abrahammal es
 ýsaakkal es Iacobbal menyeknek
 orzagaban ; Akkoron kedeeg elegheýt
 meg . mýkoron az ew fenesseghes
 bodogsagawal . be tellýeseýt . Es mýko
 -ron az emberseghnek zemeelýeeben el
 ýewend az wtolso ýteelettire . meg
 ýelentý ennen magaat az ýoknak
 eremekre / kýt Annak wtanna meg
 lattýok ew zent felsseghes es dýchó
 seghes Istensegezerent ees :-
 Az wtan teezen zeep ýnteeeth es ta-
 nwsagot Idwezeytenk az zent ewan-
 geliomban mondwan . elówe hozwan
 embernek mýnden Ideýt / ha el ýew-
 -end az elessew . awag masod awag
 harmad ýdónek koraban es ollýan
 keppen talaland : bodogok az ollýan
 zolgaak : Az elsew ýdó germekseeg .
 kýt ha ember býnnel kýl atal ha-
 gand . meg talallýa az wr istent .
 Masod ýffýwsaag :/ Harmad . allapat-
 nak ýdeýe <harmad> Negýed veen-
 -seegh : vala mýnemew elkóczben em-
 ber ez ýdóket el mwlattýa azon-
 keppen vezý haznaat . peldat vethw
 -en annak wtanna . mýkeppen kell''en
 embernek tenný . Mert ha twdnaa .
 az chalados ember . mýkoron az orw
 el ýewne . býzonyawal výgazna
 es nem hanna . az ew hazaat meg
 asný : Ty ees azert azonkeppen legýe-
 tek kezek merth nem twggýatok mel''
 horaban embernek ew ffýa el ýew .
 kýnek mýnd ew halalanak ýdeýn
 Vala ký addýglan ýot tehet haznaat
 vezý / ha nem teýend towabbaa semý
 ýdeý . sem tehetsseghes rrea nē lezen . Am̄ ./

{242a}

Imaran el kezdetik
 zent Benedek Atý
 anknak eelete .
 Dýchóseges zent Benedek atýan
 -knak ew tekeelletes es zenthseges
 eeleteet . mýndden Regulas neepeknak
 peldayokra : zerzette es ýrtta megh
 Bodogssagos zent Gergel papa .
 mýnt hýwebben es ýgazban lehe
 -tet nagý sok Iambornak býzon
 bezede . wtan . hýre newe halvan .
 kýlemb kýlemb choda teetele lath-
 -wan / kýnek ew regulassagabol
 wgý mýnt mýndden zerzetesek sok
 keppen valo ervesseghet . es eeletek
 nek mongýaat vetteek .-
 Tamada kedeeg ez zent ember azon
 ýdóben . mýkoron xþus Iesus zyle
 -tetýnek wtanna ýrnanak . Neegý
 zaaz . hwzon heet eztendóben
 Ez zent zerzet mýnden zerzetekn

-ek elette valo . ýollehet voltanak
annak elette ees Baratok pwzta-
ban lakozook . De senkýnek newe
-zetý raytok nýchen . Annak wta
-nna . reghen . Ezer Noczwán <neǵ>
<...> neegý eztendóben tamada
Az neema baratoknak zerzetek
karthwsýaban / Annak wtanna
esmeg reghen <annak wtanna>
<Tamada> . Ezer zaaz hwz ezten-
-dóben tamada . Az bodogh azzon
zerzete . premonstratensium . Az prepost
zerzet : Annak wtanna . lassan
lassan mýnd az teb zent zerzetek
wr Istennek zent <.> malazttýa
mýat . Es az zent Iamboroknak
teekelletes es eress eeleteknek mý
-atta : Az aldot wr Istennek erek
dýcheretýre . ew lelkeknek ýdwess
eghekre . Es sokaknak kówethseghekre /

{242b}

Hala azert Az felwl megh
mondot ýdóben . egý týztólendew
eeletw ember . mýnd malazttal
mýnd newezettel . Benedek az az bo-
dogh . ký mýnd ew kýsded ýermeksee
ghetwl foghwa ween erkeczet hor
-dozwán . es mýndden ez výlaghý
zeplósegtwl meg otalmazwán az ew
elkócheet / Mý<..>koron azert ýollehet
ez výlagon eelne testherent / es
<mýkron> mýndenre zabadsaga vona
mýnd azon atal . meg wtaalaa ez
výlagot . mýnd ew chalardsagos
výraghýwal egýetembe / Es leen
tamadasa Nurssýanak tartoma-
-nyabol / Es ew germekseghenek ýde-
-ýn adateek oskolaban Romaban
Deaký twdomanra . De mýkron
lathna sokakat hogý kýlemb kýlemb
gonossag wtan ýarnanak . ottan
wr Istennek malazttýa zerent . meg
rantaa labat : az gonoz eelethek
es twdomannak zokasýrol . hogý
ew velók erekkee el ne vezne
Meg wtalwán azert ottan az
dýaký twdomanth .. es el hagýwán
mýnd erekseegýt / mýnd ew attýa
-nak hazý belý ýozagokat : kýwán
vala chak az wr Istennek zolgal-
-ný / Ez zent Embernek ýollehet
mýnden dolgáýt en nem twdom
Zent gergel mondasa . De neegý
tanoýthwanýnak ew bezeedekból
ýsmerttem kýket mastan / ýrok /
Mýkron azert ez zent ember .
pwztaban akarna menný / az ew
daykaýa . kówethný akaraa ewtet .
mýert ýghen felette zeretý vala
ýwtanak egý varasban kýnek
Effede vala newe :. Es mýkron týz-
-tóssegben tartanak ewket . mene el
Az azzonýallat . es azzomzeed haz
-naal keere egý tekenecheet hogý
kýben gabonaat týztoýtana . meg
órlený : tórteeneek hogý mýkron
az aztalon hatta vona . lataa haat
lee eseth es kettee hasadoth .

{243a}

Mýkoron azt latta vona az
azzonýallat . nagý eressen kezde sýr-
-ný raýtta / Megh twdwan azth zét
Benedek : nagýon kezde ew ees raý-
-tta bankodný . es ffel vevee az teke
-nechenek mýnd kett rezeet es nağ
sýrassal ýmaczagra adaa ennen-
magaat ; Mýkoron ffel kólt vona
lataa haat . az tekenelche ollýan
eeppen vagýon mýnt annak elette
es semý zegheesnek ýegýe ew raý
-tta nem tetzyk / Ottan azert megh
adaa . az ew annyának . meg vÿgaz
-talwan ewtet . Ez dolog nýlwan
leen mýndeneknek . es nagyob cho
-daert ffel fÿggezteek az egýhaz
aýtan nagyob emlekózethnek oka
-erth : ký nagý sok eztendeýglen ott
fÿggghet / Mýkoron azert týztelný
kezteek vona az ew Iamborssagan-
-ak okaert .. Az Isten embereenek
kedeeg semý nem kellene ez vÿlagý
hew dýchóseeg : El wrózkodeeg ew
annýatwl / es el fwtameek az pwz-
-taban týthkon ennen maga .. Es kez
de lakozný egý too fenekben . mýert
ott sok vÿz vona . Romasagtwl Neğ
wen meelffelden ; Azon wton
mýkoron fwthna . talalaa megh
Barath Iambor kýnek Romanos
vala newe / Es meg kerdee zenth
Benedeket howa mennee / Es mý-
-koron meg ýsmertte vona mýnd
zandekaak Akarattýaak : meg tartaa
týtkon nala ez dolgot es segheed
-seghe leen . Es ottan barat kapaat
ada ew reeaýa / es meneere le-
het vala felóle zolgal vala ew
-neký ew zýksegheeben / Zent Be
-nedek azert egý kew zýklanak
odwaban rekeztee ennen magaat
eýel es nappal ýmatkozwan es
beýtelween es penitenciat tarthw
-an . Azonkeppen harom eztendeeg
ott eele chak az Romanos atýanak
twdasara : ký nem mezze lakozýk
vala egý Calastromba : Naponkeed

{243b}

Kedeeg vala . mýt ew eeteleben el
enýezthet vala : frater Benedeknek
az pwztaban eenný vÿzen vala .
De mýert az isten embereewel zem
zembe ne mehet vala . mýert wth
hozýaa nem vala . felwl az kew
zýklarol hozzyw kótelen hoztta va-
la . az Cella eeleben le boczatany
vala mýt eenný vÿhet vala : az
kótelnék kedeeg alsso vegheere kótót
vala egý kÿsded chenghetwt kýnek
zawara . zent benedek kýwe ýew
vala az cellabol es nagý Istený
halaa adassaal meg eely vala /-
De hamar valo napon Az agh ell
enseeg <bo> megh haboroýtaa ez eellýen
Atýaffýwý zerelmes vÿgaztalasth
es az chenghetwt wgý ýtee az kew
zýklarol egý nagý kewel hogý
ottan el tóreek . Annak wtanna

egý kewes ýdew el mwlwan . meg
eeleghedween Az Iambor Romanos
Atýanak eeleteen es meg fýzetee
ewneký zerelmes zolgalattýaak az
erek bodogssagban . Annak wtāna
ýeleneek meg wr Isten egý hosweet
Ýnnepeeben . ký kýlemb kýlemb eet-
-keket zerzet vala ebedeere : mýnt
ollýan týztesseeghnek napýan . Es
monda .. ýme the tennen magadnak
nagy gýenerwseges eetkeket zerzettel .
Az en zolgam kedeeg nagyon ehezen .
Ottan az Iambor plebanus ffel kele
es kezdee keresný az Isten embereet
az nagy sýrew erdeken heegýeken
es kew zýklaknak odwaban . Mý
koron azert meg talalta vona . ele-
zer ýmachagot teenek az wr Istēnek
es mýkoron le ýltenek vona . lelký
edes bezeednek wtanna . monda .
az Iambor plebanos . kel ffel eegý
-ewnk ýmaran . mert ma hosweet
napýa vagýon . es nem illik tee-
neked beýtelned ; <ýol> / felele ewne
ký es monda . ýol twdom hosweet
vagýon . mert teeghed erdemlettek
lathnom . Azt kedeeg zent Benedek

{244a}

Nýlwan nem twggýa vala ha
hossweet napýa vona . mýert tawl
lakozýk embereknek ýsmeretetytýwl
Monda esmeg az Iambor pleban'
býzonýawal ez maý napon hoswet
Innepe vagýon / azert nem ýllyk
teenedek beýtelned : mert wgýan ees
azert kýldettem ede hogý az wr isten
-nek aýandekaat egýtembe megh
eellýek / Megh aldwān azerth
az wr istent / eetelt veenek / es
Annak wtanna . az Iambor pleba-
-nos esmeg az ew egyhazahoz mee
-ne / Annak wtanna talalaak meg
az barom órýzew paztorok ees . mý
-koron azert vala mýnemew vadnak
aloýtotaak vona . az nagy gazban
lakozwan semý týztósseeghet nem teez
nek vala ewneký . Hol ott kedeegh
meg ýsmerween . wr Istennek em-
-bereet . sokan Iarnak vala ew hoz-
-ýaa lelký tanwsaghnak okaerth .
es kýmýnd enný es ýnnýa výzen
vala az pwztaban .. Annak wta
-nna egý ýdóben mýkoron ennen
maga vona . Neký ýeleneek . pokol
belý erdegh egý fekete choka kepe
-ben es kezde elette repesghettný . mýt
ha zýlýg vona // De mýnt zent ke
rezthnek ýegýeet vetette vona / ottan
el mene . Es annak wtanna ol''
nagy testý gýarłosagos keseerteth
tamada reea . kýt soha az aldot
ember ew eelteben nem erzeth
vala .. Es annera el hatalmazeek
raýtta / hogý ýmaran el akarýa
vala az pwztaat . az zent eeletet
az ýo zandekot akaratot : kýt el
kezdet vala ; Azth lathwan az wr
Isten nem hagýaa el az ew zolga
-ýaat de lelekzerent meg harma-

-tozaa ewtet . az ew zent malaztt''a
-wal hogý meg ýsmernee mynd
ennen magaat . mynd pokolbelý
erdeghnek keseertetyt / Ottan azert
magaban terween . ottan az nagý
serew chalan kózzee . es tówýsk kóz
zee meene / meró mezeýtelen es

{244b}

Mýnd addeeg forgataa ennenma-
gaat . kózte / mýgh nem mynd talpatwl
foghwa werbe keweredneek . Es azon-
-keppen az nagý faýdalomnak mýa-
-tta megh ehnýttee az gonoz kewan-
-saghnak langazo týzeet Az wr
Isten ees . az napsagtwl foghwa
wgý zabadoýtaa meg ewtet az
testý nyawalýas gondolathnak zýk
-raýatwl hogý soha towabbaa mýd
halalýg sem bantotta // Ottan
azert / mýnt meg zabadwlt vona
az výlaghý nyawalýas gýarlosag
-twl leen mýnden lelký ýozagok
-nak mestere es ký menween
az pwztabol : sokan kezdeeg ków-
ethný lelký tanwsaghnak ees
ýdwesseghnek okaerth . es sokak
el haggýaak vala ez výlagot es
ew tanoýthwaný leeznek vala ./
Mýkoron el hýrhetet vona az ew
zenthseeges eelete / hallaak megh
egý Calastrombelý atýaak . kýknek
ew feýedelmek ýmaran kýwe mwlt
vala ; es yeweenek hozýaa eegýe
-tembe es valaztaak feýedelmee
ký ýollehet ellent tARTH vala ben-
-ne mondwan . zerelmes atýamffý
-aý . twggýatok hogý nem ffeer egbe
az en erkechem az tý zokastokkal .
Azert legýen bekeseegtek benne /
De mýkoron meg ýeztetet vona .
eel vala az kalastromba az ew
ýambor zokasa zerent es senkýt
nem hagý vala feslet elkechben
eelný . Azth lathwan az fraterek
hogý nem ýarhatnak az ew gonoz
zokasok zerent . meg banaat hogý
feýedelmewl vetteek vona magok-
-nak es gondolaak hogý megh
eetethnek ewtet . Mýkoron tana-
chot tartottanak vona . adanak
meereghel egýeleýtet ýtalth ew
neký . Es mýkoron az ýwegh
pohaar borth eleýben výtteeek vona

{245a}

Mýnt ollýan feýedelmnek
hogý az zerzethnek moggýa zént megh
aldanaa .. Zent Benedek : kezee ffel
emelween zent kerezthnek ýegeet
veteew ew ree'a / Es az edeegý kýben
az vezedelmes halal el enýezteth-
ween az zent kerezthnek veteesere
ottan ýzen keed tóreek . Ottan meg
ertee az istenes ember . hogý hala-
los ýtal volt ew benne . Es ottan
ffel kelween monda . Meg bochassa
týnektek wr Isten Atýamffýaý
Mýre akarattatok eellýen dolgot
tenný en raýttam . Nem de nem

mondam ee tÿnektek hogÿ nem
 alkhatnaank meg eggÿwtt / eel-
 -ween / Mennÿetek el es az tÿ
 zokastok zerent keresetek tÿmagatok
 -nak feyedelmet es lelkÿ atÿaat
 Mert en nem lezek ÿmaran tÿ
 atÿatok soha .. Ottan esmeg annak
 elette lakozot pwztaban mene es
 mÿkkeppen zokta vala / lakoztaath
 wr Istennek zent zemeÿ elôt . ma-
 gaban teree /-
 Mÿkoron azon pwztaban lakozwan
 sok lelkÿ ÿozagoknak tekeelletessee
 gheewel / wr istennek zent malaztt-
 -ÿa mÿat bel telth vona . es meg
 bewesedet vona .. Es az ew ÿo hyre
 newe / kÿ hÿrhetet vona .. Es sok ta
 -noÿthwanÿ lettenek .. wr istennek
 seghedseeghewel . tÿzen keth Calastro-
 -mokat rakattata . kÿkben mÿnde-
 -nÿkben tÿzen ket zam / baratokat
 zerze wr istennek dÿcheeretÿre
 Es ew magawal chak keweseth tar
 -ta meg : kÿket teb es nagÿob tee
 -kelletessegre akara ffel magaz-
 -tathnÿ . lelkÿ ÿozagokban ; Wgÿ
 anneera hogÿ meeg az Romay dw-
 -sok ees ewnekÿ horgÿaak vala
 ffÿokat ÿo erkôchre tanoÿtanÿ . kÿk
 kôzzól valazta nala tartanÿ : hogÿ

{245b}

Ewnekÿ Zolgalnanak . Mawrosth .
 es placidosth / Mauros mÿert hogÿ
 ÿo eertes elkôczew vala . kôwetÿ
 vala az ew merstereet mÿnden
 tekeelletesseegben / Placidus keedeg
 meeg kÿsded germek ÿdôt tarth
 vala ; Vala keddeeg azon ÿdôben
 ottan kôzel valo Calastromban
 kÿ nem alhat az karban Istenÿ
 dÿcheerethnek ÿdeÿn : De mÿnt
 Az fraterek ÿmachagra attaak vo
 -na ennen magokat .: ottan kÿ mee
 gÿen vala az egÿhazbol es kÿwl
 bwdosÿk vala ; mÿkoron sok ÿtees
 -nek wtanna . magaat meg ÿobboÿ
 totta vona . vÿweek . zent Benedek
 -nek / kÿt nagÿ eressen meg fedde
 es az Calastromba kylde . De mÿ-
 -koron harmad . wtan . meg azon-
 keppen chelekôdneek / esmeg meg
 ÿzeneek zent Benedeknek / Ottan
 monda / ÿm ennen magam oda
 meegek . es meg feddem ewtet /
 Mÿkoron oda ment vona : Az ve
 -ternÿeet el veghezwen zokasok zÿnt
 kÿ mÿnd ÿmachagra tewe ennen-
 magaat . meg tekeentee zent benedek
 az fratert kÿ . meg nem maradhat
 vala . az ÿmachagnak helÿeen . haat
 egÿ kÿs fekete germek . kapaÿa all''a
 naal foghwa kÿ kezdee vonnÿ .
 Monda zent Benedek / az ott valo
 feÿedelemnek kÿnek pompeÿanos
 vala . Es frater Maurosna . Nem
 de nem lattÿatok ee . kÿchoda az kÿ
 ez fratert kÿwe vonzÿa . Monda-
 -nak . Nem . Monda zent Benedek
 ÿmatkozÿwnk hogÿ tÿ ees lath-

hassatok meg . kÿ wtan meegÿen
ez kÿ fwto frater . Mÿkoron ket
egheez napon ÿmatkoztak vona
Frater Mauros . erdemlee megh .
De az feÿedelem pompeÿanos
nem lathataa meg . Masod napõ
az ÿmachagnak wtanna . meene

{246a}

Kÿ . es talalaa kÿwl . bwdoswan az fr-
-ateerth .. Ottan ffeel fogataa . es egÿ ma-
-rok vezzewel meg verõghetee . Es az
naptwl semÿ kÿzleletÿ nem az feketee
ÿermek mÿat . De mÿnden teekelletes
seggel meg marad vala az ÿmachag
-nak helyeen / Es semÿ hatalmassagot
nem tehet vala raÿtta ÿmaran pok
olbelÿ erdeg : mÿnt ha ew vereteth
vona meg . az Isten embereetwl -
Annak wtanna egÿ napÿnapon tortee
-neek hogÿ az kÿsded placidos frater
mene <az> vÿz hoznÿ : mÿkoron meg
mereÿtenee az edeent le haÿolwan
ennen maga ees nÿakra esee az
vÿzben / es ottan el ragadaa az vÿz-
-nek sebesseeghe . Es mÿkoron vona
wgÿ mÿnt egÿ lewesneere az zaraz
-twl / zent benedek . ennen hazool az
ennen cellaÿaban . ÿmathkozwan /-
ottan meg ÿsmeree zent lelek mÿ
-at az dolgot . es nagÿ kÿaÿtassal kez-
dee hÿwnÿ / frater Maurosth . mondw
-an . hamar sÿess Frater Maure /
mert az ÿermek az vÿzben esett .
Oh <meg> meelÿ nagÿ chodalatos do-
-log kÿt soha zent peter apostolnak
senky nem hallot : Ottan frater
Mauros ott leen es aldomasth
keerween . Az ew zerelmes meste
-reenek paranholattÿara el fwta-
-meek . es az germeket kÿ voña az
vÿzbõl haÿanaal foghwa / Semÿt
ÿngen sem gondolwan ha felden
Awagÿ vÿzen ÿaarth vona .. Mÿ
-koron kedeeg az zarazra ÿwtoth
vona . magaban terween hata meghe
tekeente . es meg ÿsmeree az dolgot
hogÿ az vÿzen ÿaart vona . es
el chodalkodeek raÿtta / Azt hal-
-wan zent benedek . nem velee azt
az ew erdemeetwl lennÿ . De azon
fraternek hamar valo enghedelme
-sseenek velee lennÿ / hogÿ mÿert
Az Iambor frater Mauros ottan
enghedelmes volt vona . az ew
paranholattÿara / Az ÿermek kedeeg
nÿlwan meg vallaa . mÿkoron kÿ .
vonÿattatom vala . az vÿzbõl felettem

{246b}

Latom vala az en lelkÿ atÿamnak
palastÿaat / kÿn nÿlwan ertetÿk hoÿ
az ew zent erdemeenek mÿatta lett
vona az ollÿan ÿeles dologh ./
Az teb dolgaÿ . es choda . teetelÿ kõzõt
emlekõzzÿwnk meg az ew zent hw-
garol ees . Dÿchõseghes zÿz zenth
Scolastica azzon / halwan az ew attÿa
ffÿanak es wranak . ÿo hÿreet ne
weet / es istenben valo zent eeleteet /

meneel vala hozýaa ezdendónkeed
lelký nemes výgaztalasnak es tan-
-wsaghnak okaert : <kýrol> kýhez kýwe
ýew vala hozaa ennehany fraterrel
tanol'' az kalastromtwl es ott zool be
-zeel vala ew velee . Idwesseeegról wr
Istenról es az menyey dýchósegról
es annak wtanna el tawozwan egy
mastwl bochw veetellel . ký mynd
nagy isteny eremel kalastromaban
megyen vala / Terteeneek egy ýdóben
hogý mynd az egheez napot isteny
es ýdwesseeeges nyayas bezeedben
mwlattak vona el : es esthwe lee-
-ween wgyan azon zallason veenek
eetelth ýtalth / Es mykora keesew esth-
-we ýlneenek az aztal feleth . mon-
-Da az zent Azzonyallat ew attýaffý-
-anak .. keerlek teghed ne haggý el
enghemet ez eethzaka . magamnak
De zollywnk bezeellýwnk vala az me-
-nnyey dýchóseegról / felele ottan ew
neký mondwan / Mýt zolaz zerel-
mes hwgom twdod ee hogý nem ýllik
ennekem <es> sem vala meely frater-
-nek cella kýwl halny / azert nem
tehetem keerelmeesedet / Azth halwan
az zent Azzon . Ottan azon aztalnaal
ew kezeýt egybe kwcholwan . az aztal-
-ra <feýeet> haytaa feýeet . es ýma
chagot teen az myndenhato wr isten
hez . es meg haytaa / mykora ffel

{247a}

Zolgaý haza mehet<he>nek vala . De meeg
chak az aýtoon sem leepheeneek kýve
azth tewee akkora az eedes keený hwll
-atasnak hatalma es az zent ýmachag
-nak ereý . hogý mynd az hatalmas wr
Istent meg engheztelee . mynd az terme-
-zetet el valtoztataa . Mykora zent
Azth nylwan meg ertette vona . kez-
-de nagy banattal bozzonkodny mon-
-dwan . Az mynddenhato wr isten
meg bochassa teeneked ýo ez teeteme-
-nyedet / my okaert teed ezth ? M
-onda ewneký . ýme teeghed keerlek
es nem erdemleem hogý meg halgass .
Wr istent keereem es meg halgata
enghemet . Azert ha az kalastromba
akarz . menny . meeny el ýmaran /
es hagý el enghemet / Azert nem
kewe keetelem . eggýwt maradanak
Es mynd azon eeýel nagy eedes be
zeellesben maradanak . meg egmassal /
Masod napon . ký mynd Bolchý vee
ween hazokhoz tereenek . Mykora
harmad napra ýwtottanak vona es
zent Benedek cellayaban ýmadkoz-
eek ffel emelween ew zemeýt az
menýorzagra lataa az ew hwganak
zent scolastica azzonnak lelkeet . mynt
egy zeep galambot az eghen ffel .
menny . wr Istennek zent orzagara
Ottan nagy eremel halaat adwan
az wr Istennek . meg ýelentee az att
-ýaknak hogý kýwe mwlt vona ez
výlagbol . Ottan erette kýlde . es az
zerelmes hwganak dýchewseges
výtezkódeew testeet azon koporssoban

teetete / kýt ennenmaganak zerez-
-tetet vala ; hogý kýknek egý isteny
zerelmes akarattýok vala . mýgh
eeleenek Azonkeppen holtok wtan
ees mynd testel mynd lelekkel el
valnanak egýmastwl -
Nem sok ýdew el mwlwan annak
wtanna : Egý kalastrombol zoktak
vala ew hozýaa yewný . egý apathwr . es eǵ
Seruandos new fraterrel ký chak
ffel pap vala meeghen . hoǵ egý

{247b}

Mastwl lelký Idwessegés naýassa
got venneenek / mýeert lelký eede-
-sseeggel / mennýeý bólchesseeggel es
zent leleknek malazttyawal tell-
-ýesek valanak / Az ew istennek
zent orzaganak dýchewsegheeról
nagý edesseeggel bezeelhethnek
vala ; mert / kýt foghatando keppen
nem lathatnak vala .. awagý lel-
-ký fohazkodassal es edesseeggel kos-
-tolhatnaak / Mýkoron egý napý
napon / ýmaran esthwe lett vona
egý nemýnemew toronnak felssew
reezeben meene ffel zent benedek .
Az alsso rezeeben kedeeg Seruandos
Dýacon' ffel pap . nýwgoweeek el .
Mýkoron az fraterrek mynd el nýw
gottanak vona . Zent <kedeeg> Bene-
dek kedeeg ýmathkozneek . es kýwe
neeze azon toronnak ablakan . Es
a'' myndenhato wr istent kenýer-
ghethnee / ýme azonkezben . az eeýelý
chendesseeghnek Ideýn el tekente
es lata nagý fenesseeget le zalwan .
ký mynd az egheez eeý seteetsseget
meg výlagosoýtaa . mýnt ha napp
-al vona . Es mýkoron azon chodal
-kozneek . lata nagý choda dolgot az .
nagý fenesseegeben // kýt annak wtan-
-na meg bezeell''e az fraternek elót
Wgý lattatýk vala ew zemeý elót
mýnt ha . egý nap ffeenben . mynd
ez zeles výlagh eleýbe hozatot vo-
-na . es mynd ez egheez výlagot .
meg latta vona / Es ez áldot ember .
mýkoron ez latasban el amelkodot
vona . Lataa azon fenesseegeben
kapwan belý German pýspek
-nek lelkeet : sok zamlatan zenth
Angýaloktwl menýorzagra vitethný
Ottan azert ez choda latasnak aka-
ra býzon tanoot keresný : nagý ffel
zolwan kezde kýaýtaný . Seruandos
Dýaconosth : ký azon toronnak alsso

{248a}

Rezeeben Nýwgozýk vala .: mýko-
-ron ffel menth vona hozýaa : ew ees
meg lataa . egý kewes reezeet az nagý
fenesseeghnek / mert ýmaran ffel ment
vala . az nagýob reeze / Mýkoron az
on chodalkozneek : zent Benedek : kez
dettewl foghwa . mynd veeghýg
vota keppen meg bezeellee ewneký
az nagý choda dolgot : Ottan azert
zent Benedek azon horaban el kýlde
hogý meg twdnaak mýnt vona .

dolga . az kapwan bely pispeknek . kynek
 <dolga .> ew lelkeet menyorzagra lataa me-
 -nný / Mikoron az kówet oda meent
 vona . lataa haat kywe mwlt ez
 vylagbol / Azt ees meg twdaak
 hogý azon horaban mwlt vona
 kywe . mykoron zent Benedek meg
 ysmeree menyorzagra ffel menny /
 Mynd ez eellyen Isteny zerelmes
 embernek sok zamtalan . <se> chodala-
 -tos dolgayt . senky be nem foghatt-
 -ya / es meg sem yrhattya / Myne
 -mew kedeeeg nagy meelseeges belche
 -seeg volt ewbenne / mynden meg
 ysmerehetý : az ew regulassaganak
 nemes voltabol : es statutom zerzee
 -senek . mesterseeges zerzeesebol /
 AZon eztendoben azert mykoron ky
 mwleek ez vylagbol . sok tanoyth
 wanynak meg yelentee ew ky mw
 -lasanak napyaat / Hatod nappal
 azert ew halalanak elette . megh
 asataa . az seerth .. Es ottan ereess .
 few faydalom eseek ew reea .
 Hatod napon vytetee magaat az
 Oratoriomban : es mykoron wrw-
 -nk Iesusnak zent testeet zent vee
 -reet hozyaa vette vona : kerwle
 allanak az ew eedes zerelmes ta-
 -noythwany : ky kezeeyt labayt / ky
 edes zemeyt . zayaat orczyaayat app
 -olgattyaak vala nagy syrassal .
 Es azonkeppen az edes ymachagnak
 kozotte el bochataa az ew edes lelkeet

{248b}

Azon horaban : Mynd tawol va
 look / mynd kózel valok sok ta-
 -noythwany almokban meg la-
 -taak ez zent embernek kywe
 mvlasaat /. Azonkeppen lattyaak
 vala . haat az ew cellayatwl
 foghwa . mynd az menyorzagyk
 nagy zeep wth vagyon . kyth
 ky lemb ky lemb zeepseeghel be
 vontanak . vala . es nagy feness
 lampasok valanak mynden felol
 kewrwe . es ygenesen nap kele-
 -ttre vala ffel emelkódwen / ky-
 nek felette aal vala egy tyzte
 -lendew fyrrffywý zemeely : zeep
 feejeer otózetben : es monda .
 azoknak kyt ez choda dolgot
 lattyaak vala : twggýatok ee
 kyee ez wth :. kyre reea felelw
 een hogý nem twdnaak . monda .
 Ez az zeep wth . kyn ez may
 napon . <kyn> az tyztendó istennek
 embere . Benedek . mennyeknek
 zent orzagara meegyen . Ottan
 azert meg ysmereek hogý zenth
 Benedek ky mwlt vona ez vylag
 -bol ; Es temetteteek el kereztoló
 zent Ianosnak egyhazaban . nagy
 tyztesseeggel . <hogý> hol ott napon-
 -keed sok chodakat teezen wr isten
 az ew zent erdemes voltaert . De
 meeg az pwztaban lakozoo : wdw-
 -ban ees chodaak leeznek . hol
 annak elette penitenciat tartta

ha kynek erdeme es hÿtÿ azt
erdemly . ew Idwesseegekre es
bÿneknek bochanattÿokra . kÿt
mÿnekwnk aggyon Atÿa fÿw
zent lelek . Dÿchóseges zent har-

{249a}

Epistola :: Ez maÿ zÿt
epistolakat ÿrtta meg zent Isaÿas
proffeta ez elsóóth kenÿwenek tÿzen
eeggÿed reezeben / Az wtanna valot
heted reezeben kÿknek betewzÿnt
valo magyarssagÿ ezenkeppen va-

-nnak ?-

AZth mongÿa az
menÿbelÿ wr ist-
-en . Vezzew ta-
-mad .. ÿesseenek
gyókereeból / es
vÿragh ÿew ffele ew gyókereeból .
es zaal ew reea wrnak zent
lelke // belchesseeghnek es ertel-
emnek lelke .. tanachnak es
ezesseghnek lelke : twdomann
-ak es kegyesseegnek lelke . es
bel teltÿ ewtet istenÿ feelelem
-nek zent lelke .. Nem ÿteel<.>
zem latath zerent / Sem fedd
valakÿt fÿleknek hallasa ze
-rent : De ÿteel'' ÿgassagban
zeghenÿeket : es ffedd . kemeen-
-seghben / ez feldÿ eggÿegÿewk
-eert . Es megh very ez feldet
ew zayanak vezzeÿwel // Es
ew aÿakÿnak lelkeewel m-
-eg óly az kegÿetlent : Es lee
az ÿgassaag ew eehanak zo-
roÿtoÿa . es az hÿth ew aÿe
-kanak ówedzetÿ :-

Epistola

AZ ÿdókben . Zo-

-la wr isten ak-

-az kÿralnak

{249b}

Mondwan .. Keer'' teeneked
chodaat wr Istentewl awaÿ
pokolnak fenekeere / Awagÿ
menynek magassagara . Es
monda akaz kÿral /. Nem ke
-rek es nem keseertem az en
wramat istenemet : Es azt
halwan . monda zent Isaÿas
proffeta . Halgassatok azert
Daidnak haza .. Nem de
nem kÿsded dolog ee tÿnek-
-tek . embereknek bozzwsagoso-
knak leennetek : mert bozzw
sagosok vattok az en istenem
ees ?. Annak okaert ym cho-
-da ÿegÿet aad tÿnektek enn-
enmaga az menÿbelÿ wr .
Isten / Mert ÿme zÿz mehee-
ben fogad : es fÿat zÿwl . es
hÿwattatÿk ew newe eman-
-welnek /. Vaÿat es meezet
eezÿk . hogy twggÿon gonozt
el tawoztathnÿ .. es ÿooth va-
-lazztanÿ :-

Ewangeliom .

Ez maÿ Zenth Ewangeliomoth
ÿrtta meg Bodogszagos zenth
Lucacz ewangelista kenÿweenek
elssew reezeeben kÿnek betew
zerent valo magÿarssaga ezen
keppen vagÿon :-

{250a}

Az ÿdóben : Kÿlde
-teek el Gabriel
archangÿal ist-
-entewl : galÿlea
-nak varasaban
kÿnek newe n
-azaret // ffÿrffÿwnak yeÿzet
zÿzhez kÿnek Ioseff vala ne
-we dauidnak hazabol : Es
az zÿznek newe Maria
Es be menwen az angÿal
ew hozÿaa monda . Idwez
leegÿ malasztal tellÿes : wr
vagÿon te veled : te vagÿ al-
-dot azzonÿallatoknak keze-
-tte : Kÿ mÿkoron azth hallo
-tta vona : meg haborodeek
az ew bezedeen es gondollÿa
vala mÿnemew vona ez ke-
-zenet : Es monda az angÿal
ewnekÿ : Ne feel'' maria m
-erth malasztot leltel wr isten
-neel // ÿme fogatz te meehed-
-ben .. es ffÿat zÿlz'' / es hÿvod
ew neweet Iesusnak : Ez na-
-gÿ leezen . es az mennÿeÿ fel-
sseehnek ffÿanak hÿwatta-
-tÿk : es aggÿa ewnekÿ az wr
isten .. ew dauid attÿanak zek
-yt : es wralkodÿk Iacobnak
hazaban mÿnd erekkee . es az
ew orzaganak veeghe nem
leezen : Monda ottan m
-aria az angÿalnak . Myke-
ppen leezen ez . mert en ffÿrffÿ

{250b}

wt . nem ysmerók Es felelw-
-een az angÿal monda ewne-
kÿ : az zent lelek hozÿaad ÿew
es az felsseehnek ÿozagos ereÿ
meg arnÿekoz teghedet : Ann-
akokaert ees : az zentsseeg kÿ
te tewled . zyletÿk hÿwattatik
istennek ffÿanak ; Es ÿme Er-
-sebeth az te rokonsagod . ew ees
magzatot fogadot ew mehee-
ben ew veesseegheeben : Es ez
honap ÿmaran hatod ewne-
kÿ // kÿ hÿwattatÿk magnal kÿl
mert semÿ dolog nÿnchen leh
etetlen wr istenneel // Es mon-
-da maria / ÿme wrnak zoÿga
lo leanÿa : legÿen ennekem
az the bezeedet zerent :-
Ez az dÿcheÿseges zent Nap kÿt wr
isten / proffeta mondasa . zerent kÿwalt
keppen teremte ez vÿlagon az zeb napok
kózót : Annak okaert mÿnddennek naÿ
lelkÿ ereÿmel es zerelmes aÿo''tatossagal
kel ÿllenÿ es tÿztelnÿ : Mert ez maÿ
napon vonÿaa le ew zent meheben az

zepletelen zÿz maria . Atÿa mÿndenhato
wr Istennek zenth ffÿaat . az edes Iesust /
Ez maÿ napon / meez illatok mwtataa-
-nak az kemeen eghek . mert Atÿa
wr Isten le vethween ew hozÿank
valo nagy kemeenseges haraghÿaat
ÿrgalmassagot <hyt> hÿmte ez zegen vÿ-
-lagra / Ez maÿ napon eggÿesewlteteek
egÿbe Az kÿ ÿelenthethlen Istenÿ
termeezet . emberÿ termezettel Az edes
zÿznek zepletelen meheben / Ez maÿ
napon Az zent Daudid kÿralnak nem-
zeteeból tamadot zeep . zÿz . valasztateek
hogÿ Istennek zent Annÿa lennee
Es menÿnek feldet . Aldot kyralne azzonÿa /

{251a}

Kÿ mÿ ertewnk Zenetlen esedezÿk
Dÿchóseges zent haromsaag wr Istennek
elette . Annak okaert nem ÿllÿk mÿne
kewnk ees ennÿ sok zamlatatlan ÿo
zagokrol el felethkóznewnk es halalat
lanoknak lennewnk : Mert ew mÿatta
eelhetÿnk bekewel ez vÿlagon . ew mÿ
-atta tehetÿnk ÿoot . ew atala eerdem
hetÿnk malasztot . ew . mÿatta mehe-
-tewnk mÿ halalwnknak ÿdeÿn az
erek dÿchóseghnek orzagara ees :-
Mÿndennek elette azert kel mÿnek
-wnk mÿnden Ayo''tatos zerelmetessegel .
gondolnÿ mÿnemw nagy meltosagos leen ez
maÿ zent kózónet . Azzonÿwnk zÿz
mariahoz . ÿelessen ez harom dolgok
-bol . Elezer . Isten felól . mert mÿko-
-ron meg gondoltta vona wr Isten az
ew teremtet allatÿt el veznÿ erekke
es mÿnd ez egheez emberÿ nemet
el karhoznÿ : meg kenÿerÿle raÿtta
Es ÿrgalmassagra remÿlween : gon-
dolaa hogÿ meg zabadoÿtanaa erdeg
-nek keenos kóteleeból . es nagÿ ha-
-ragbol kÿwel el vetette vala ew
zÿneenek elóle Adamnak es ewa-
-nak bÿneÿeert mÿnd ez vÿlagot kÿre semÿ wtat nÿ
leele eegÿebet : zent Bernaldnak mō-
Dasa zerent hanem hogÿ ennen ma-
ga el ÿewne es ez gÿarlosagos ha-
-lando bÿnes testhnek termeezetÿt fel
vennee / mÿert az ew felsseeges istenÿ
termeezetÿben zenwedeesre . melto es
alkolmas nem vona . Annak okaert
zÿlethnÿ akara zepletelen zÿztÿl . bÿ-
-nes embernek magabol . hogÿ mÿnden
bÿneket melto lenne meg bochatanÿ
Ez eellÿen nagÿ istenÿ dolgot / tanachot
es zerzeest . Akaraa tanacholnÿ es kóz-
-lenÿ Atÿa mÿnden wr istennek bólche
-sseege / ew zent Angÿalawal .. es .
Adamnak zepletelen magzattÿawal
Az edes zÿzesseeges zÿz mariaawal /
hogÿ be telneek az ew edes zenth be
zeede kÿt reeghen zent Isaÿas proffe
-tanak zaÿa atal meg hÿrdetet va
-la . ez vÿlagra mondwan . az en gÿe-
-nÿerÿseeghÿm embereknek ew fÿa
-ÿwal vannak / kÿn ertethnek Iesus
es maria / Annak wtanna mÿnden

{251b}

Istenÿ zent malasztban eelew hÿwek

kÿk meltan mondatthnak Istenÿ ÿgass
-aag zerent valo . teremtet embernek
ffÿÿÿ / kÿk az erek dÿchewsegre kezde
-ttewl foghwa valasztatosok . az wr ist
-entwÿl / De mÿert / meeg az ÿol eelew
neepék ees nem mehetnek vala ist-
-ennek zent orzagara . Azt banaa
meg az edes Iesus / azt bozzwala meg
hogÿ az ew zeretóÿ . az ew hÿweÿ
es taghÿÿÿ ; ew vele nem lehethnek
vala . nem vÿgadhatnak vala : keze-
-reÿteteek hogÿ . ennen magaat meg
alaznaa ew eerettek . testet venne
es halando lenne . latando lenne /
es az ew zent halalanak mÿatta
az erek dÿchewseegnek wtaat kÿt
ember el teewetztet vala ; meg ke-
resnee es ember ffÿÿÿÿÿ meg
zerzenee // Ez eellÿen nagy zereteth
-nek gherÿedetes zabadssagarol ÿr-
-wan zent pal apostol . Effesombeliek
-nek ÿrth leweleenek masod rezeeben .
wgy mond . Az mÿndenhato wr isten
kÿ nagy kazdag ew veeghetetlen ÿrg-
-almassaga zerent / az ew mondhatath
lan nagÿ zent zeretetÿból kÿwel mÿn
keth zerete / mÿkoron meg holtwnk vo-
-na bÿnbe . meg eelezte mÿnket az ew
zent ffÿÿÿÿÿ wr Iesusban cristusban
hogÿ ÿmaran mÿndden eeletwÿnk es
mÿnden nÿÿÿÿÿÿÿÿÿ / mennÿekbe
legÿen es ne ez felden . oda ÿgekó-
ÿwÿnk oda vagÿogÿwÿnk / mert ÿm-
-aran nÿnchen ez vÿlagon meg ma-
-radaswÿnk . kÿról wgÿ mond zenth
Agoston doctor atÿank . Emberÿ allath-
nak ew teremteesenek / oka / es veege-
zetÿ : az erek <dy> bodogssagnak dÿchó
seghe / az okaert teremtet / az vegre
teremtet . wgÿ mÿnth ennen magatwÿl
az wr isten / Mÿnd ez eellÿen dol-
-gokbol . hogÿ az ew zent teremteethÿ
el ne vezneenek kezereÿteteek . ez
maÿ napon Azzonÿwÿnk zÿz maria-
hoz ew zent Angÿalaat kÿldene . Es
meg ÿzennÿ Adamnak leanÿanak
merth el ÿttenek az ÿdók . mÿkoron
es mÿkeppen / Isten ez vÿlagot meg valtanaa /

{252a}

Es Pokolbelÿ erdeghnek bÿrodalma
bol kÿ zabadoÿtanaa / es ezen emberÿ
gÿarlo termeezethnek bÿnes testhnek
zemeelÿeben . ewtet az ew wrasaga-
bol le eÿtenee es mÿnden hatalm
-aat meg tórnee . mÿkeppen az reghÿ
proffetaak ÿewendew keppen meg pro-
ffetaltaak vala .-
Imaran lassok meg mÿkeppen ÿewe
Istennek zent Angÿala Azzonÿwÿnk
zÿz mariahoz ./ Rÿwÿdeden mÿke-
-ppen zent doctorok zolnak rola .
Ez eellÿen Istenÿ dolgokat wgÿ mÿnth
az zent proffetaknak kenÿwókben va
gÿon meg ÿrwan . Azzonÿwÿnk zÿz
maria gÿakortaa olwasta vala . an-
-nak okaerth ÿol hÿzÿÿ vala . es var-
ÿa vala nagÿ edes aÿoÿtatossaggal
es kewannÿa vala tellÿes zÿwel le-
lekkel hogÿ ha az ÿdóót eerhethnee / hoÿ

mýwel eremesth akarna zolgalnÿ
 az zepletelen zÿznek mýndden zÿkse
 gheben .:. De azth nem twggÿa vala
 mýmodon lenne . mert sem ýrasban
 nem olwasta vala . sem zent angÿal
 -twl nem ertette vala .. mýkeppen lehet-
 -ne hogÿ termezethnek felette Isten
 emberree lenne / es zÿz zÿlethnee
 Ennen magarol kedeeg semÿt ýngen
 sem veel vala . hogÿ ew lenne az
 Istennek valasztot Annÿa / hanem chak
 hogÿ Annak Alazatos zolgalo leanÿa
 lehetne / es lathatna . testÿ zemeÿwel
 az edes mennÿeÿ magzatot .-
 Mýkoron azert ez maÿ napra ýwtot
 vona . es . ez eellÿen istenÿ dologrol
 gondolkodneek : Az wr istennek zent
 angÿala . kÿwel gÿakortaa bezeel vala .
 nagÿob fenesseeggel es retteneteseggel
 nekÿ ýeleneek / es mýkeppen el vala
 valazthwan zent haromsaag wr isten
 tanachabol . az kówethseeget azonkeppen
 kÿ ýelentee mondwan . Idwez leegÿ
 malaztwal tellÿes wr vagÿon te veled /
 Azth halwan az eedes maria meg rette
 -ne mýnd az zent angÿalnak latasan .
 mýnd az istenÿ Idwezlethnek nagÿ vo-
 -tan . Annak wtanna mýkeppen egÿ-
 massal bezeelletek nÿlwan meg vaÿon
 ýrwan az zent ewangeliomnak [] rezeben /

{252b}

Ez zent Idwezlethnek meltosagarol ker-
 dees tamad zent doctorok kózót hogÿ
 ha mýndden Idwezlethneel meltob le-
 gÿen ee ? Nekÿk azt mongÿaak . hogÿ
 nÿnczen meltob Idwezlet mýnt Idwezeÿ-
 -tenknek Idweletÿ . zent Ianos ýrtta
 meg [] . mýkoron ffel tamadot vona wr
 Iesus halottaÿbol mondwan . pax
 vobis . bekeseeg hozÿatok : mert ez Id-
 -wezlet Zent Agoston doctor atÿank
 nak mondasa .. nÿnchen nagÿob kezensee
 ges ýo . emberÿ nemnek Idwessegeere
 mýnt az zent bekeseeg . kÿt wr Iesus
 zerze . Isten kózót es embernek ffÿaÿ
 kózót kÿról teb magÿarazaasth tettewnk
 hosweet nap wtan valo vasaarnap .
 kerezttÿen zent doctorok kedeeg kÿk ez
 maÿ zent ewangeliomot magÿarazÿaak
 sok okokkal bÿzonoÿttÿaak / hogÿ mýwel
 enneel meltob es nagÿob kózónet es
 Idwezlet nÿnchen . kÿwel . wr istennek
 akarattÿabol . az zent Angÿal Idwezlee
 ez maÿ napon Azzonÿwnk zÿz mäiat
 Elsew : ok : meltosagos hatalmassag . mert
 elezer zerezteetek es ýzenteteetek el .. az
 egheez zent haromsagnak tÿtkos tana-
 chabol . zent Angÿaltwl .. Masod ok
 Az zolgalathnak meltosagos volta .
 mert semÿ teremtet allatot nem valaz-
 tanak reea . hanem . az mennÿeÿ fel-
 -sseg kar belÿ zent Angÿalth ./ Harmad
 ok . az Idwezlet zemeelnek naÿssaga
 kÿ leen az edes zÿz maria . Negÿed
 ok az Idwezlethnek chodalatos volta .
 kÿben elezer kÿ ýelentetÿk az zeple-
 telen zÿznek artatlan volta ; mýko-
 -ron azt mondaa . Idwez legÿ ; mert
 az ýghe Aue idest sine ve dicitur

yaänaal kyl valonak mondatyk /
mert fordoythwan az elsew ewa
anÿanknak neweet . ky yaänak
Es keserweeghnek annÿanak maä-
-raztatyk / Azzonÿwnk zÿz maria
kedeeg . Istenÿ malazthnak es aldomas-
-nak zent Annÿanak hÿwattatyk
Mert a'' meely athkot be hoza
ez vÿlagra . azt az zÿz maria kÿwe
rekeztee / es aldomast hoza helyette

{253a}

Annak okaert mondaa Masodzor . ma-
lazttal tellÿes . kyn az ertetyk hogÿ so-
ha az edes zÿz maria . bÿnbe . es bÿnes
nem volt : De koronkeed wr istennek
elette kellemetes volt / es malaztos
Harmadzor . ky yeletetyk az ew meeg
ez vÿlagon valo nagy dÿchewseges
volta . mÿkoron azt erdemlee hogÿ
Istennek ffÿanak zent Annÿa lenne /
hol<t> ott azt mondaa az zent angÿal
wr vagÿon te veled : zent agoston
doctor Atÿank hozÿaa teezÿ . mÿnd
elmeedben / lelkeedben ; es mehedben /
Negÿedzer ky yeletetyk az ew kÿw-
-althkeppen tÿztóletes volta ; mondwan
Aldot vagy te azzonÿallatoknak kó-
-zette // ennen vett fundamentom zerent
newezetet . maganak . hogy mÿnden
hÿw kerezttÿenek bodog azzonak
newezÿk es hÿwÿaak / Ewtód oka
es meltosaga az zent Idwezletnek
mert mÿnden rendbelÿ kózónethnek
zeer tartasa ewbenne leelettetÿk
Akar ember dÿcheerÿe az mennÿeÿ
-eket akar ez vÿlaghÿakat / annak
okaert mÿnden felól meltossagosnak
ÿteeltetyk /-
Pelda Ez zent Idwezlethnek
Idwesseeges ÿozagarol ellÿen peldaat
ÿr zent Anselmus doctor : Vala
egÿ ÿdóben / egÿ ember / ky azzonÿwnk .
zÿz marianak zeretetyeert : mÿnden
napon . chak Aue mariat olwas .
vala ; Terteeneek zarandoksaagh
ÿarnÿ mennÿ / mÿkoron egy vadon
erdóre kewlt vona . fogaak megh
ewtet az tolwaÿok : gondolwan
hogÿ peenz vona nala .. megh óleek
ewteth . es temeteek el az wthfelón
es az zarandok ÿstapoth ÿteek le feÿee
fólóth emlekózettre : ÿdóÿartaba
Az azÿw estap azzonÿwnk ma-
-rianak erdeme . mÿat meg fogo-
-neek es naÿ zEEP lesten ffa leen
ew benne / mÿkoron azon el mennee
egÿ pÿspek / tekeente ffel az fara
es lataa haat az fanak lewelen

{253b}

Mÿnd aue maria vagÿon meg ÿr-
-wan ; el chodalkozwan raytta . kerdee
meg azon lakozoo neepeket mÿ dolog
vona / Es meg yeleteek ewnekÿ az
dolgot / Azth halwan el amelkodianak
raytta es ottan az Iambor pÿspek meg
asattaa az seerth . es ÿme nagÿ chodanak
chodaÿa / tellÿesseeggel eppen talalaak
az zarandeknak testeeth . fekwÿny az ko-

-porssoban / es az nagy fanak gyekere
 haat zayaban vagyon kynek lewe-
 -leen az Aue maria vala meg yr-
 -wa .. Ottan meg ysmereek Istennek
 malazttjabol hogy az ember . ew eel-
 -teben gyakortaa olwastha . az Aue
 mariath : Es dychereek Az wr istent
 es Azzonywnk mariat . ez choda
 dologh lathwan ; Es annak wtanna
 az zeghen hyw kereztjenek gyakorta
 mennek vala azon herre es azzony-
 wnk marianak erdemeert sok yrgal
 mat tezen vala wr isten . az zegen
 neepnek zykseeghe zerent : Mynd
 ez eelljen dolgokbol ysmertetyk meg
 meel'' meltosagos legyen ez zenth yd-
 wezleth . wr istennek es azzonywnk
 zyz marianak meel kellemetes . zegen
 bynes Adamffyaynak meely ydwess-
 -eeges . kynt mynekwnk ees nyeryen
 az edes zyz Any maria .-
 Towabbaa valo tanwsagh
 -nak okaert lassok meg myne-
 -mew zenthseeges eelethben eelth ez
 vylagon . az edes Istennek zent Annya
 mynek elette Atya wr istennek zent
 ffyaat ew zepletelen meheben fogad-
 -naa : De hogy nylwabban ezewnke
 vehessek / Doctoroknak mondasok
 zerent tyzen keth regulaat talalha
 -twnk . Annak ysmeretyre kykben
 myndden zenthseeges eeleteet meg
 ysmerehettyek : kyknek harmaath
 fundamentom zerent talallyok meg
 az zoltaar kenynek xxxiij <...>
 reezeben / harmaat . aranzayw zent

{254a}

Ianosnak mondas y kyzot magyarazw
 -an az zent ewangeliomot / Harmaath
 Zent Bernald doctornak mondas y kyzot
 es wtolso harmaat : Zent Gerger es
 Rikhardos doctoroknak mondas y kyzot
 Mondam hogy az elsew harom regulat
 kyket azzonywnk zyz meg tarta mynd
 ew kysded yffywsagatwl foghwa ..
 az zoltaar kenynek Az felewl meg
 mondot helyeen / hol oth zent dauid
 emlekozween az mennyey zent eelet
 -trol zent lelek myat wgy mond
 ky vagyon oly ember . ky eeleteth
 kywan . es zereth yo napokat lath-
 -ny / Az wtan ennen maga reea
 feyez y . es wgy mond . <Teer el az>
 Teryen el az gonossagrol . es teeg-
 -yen yooth . keressen bekesseeghet es
 abban eelljen -
 Az ygaz zenthseegnek azert elssew re-
 gulaya / hogy ember teryen el az go-
 nossagrol . az az . myndden bynth meg
 wtallyon es ellene allyon / myre mert
 myndden gonoz veetek ellenkodyk az
 yo eelethnek / es az menyey bodogsag
 -nak / Mert wgy vagyon meg yrwan
 zent Ianos latasarol valo kenyen /
 Sem y fertelmes be nem meegyen az
 wr Istennek zent orzagaban / Ez elsew
 regulaat nagy tekeelletesseggel meg tartaa .
 az edes zepletelen zyz maria ky soha
 nem vethkozot sem halalos keppen . se

bochanando keppen . mÿkenth zent doct
-orok vallÿaak / mert mÿnekokaerth
meeg ew foganattÿatwl foghwa tell''es
volt Istennek malazttÿawal . semÿ
bÿnnek helÿe . ew benne nÿ volth .
Masod regula . mondatÿk lennÿ mw-
kalkodasnak neheseegeben / mert wÿg
zent dauid ,pptha . Es teegÿ ÿot : kyról
wgÿ mond zent Gerger doctor . kewes
ÿo embernek <go> chak gonozth nem
tennÿ . De annak felette ÿoban fog-
-lallÿa ennen magaat / Ez masod regulat
ees meg tartaa nagy zorgalmatossaggal
mert mÿnd ew tellÿes eeleteet ez vÿ
-lagon reendeleee eeÿel es nappal ÿo
zagos mÿwelkódetekben / azert soha
ewtet senkÿ nem latta . resthseegben
es twÿassagban hewolkodnÿ : De ne
-ha kezÿ mwkaban foglalta ennen ma-
gaat

{254b}

Neha ÿmathkozot . Neha Zent Irasth ol-
-wasoth . Neha Istenÿ . es mennÿeÿ zent
gondolatokban foglalta ennen magaat .
Neha halaa adasban . es kenyergesben / es
egÿ horaat sem hagÿot el mwlnÿ ÿo
zagnaal kyl / Ezenkeppen mÿndennek
ÿo pelda volt ez vÿlagon .. mÿnt kellÿen
eelÿ Idwesseeg zerent .-
Harmad regula mondatÿk haborszag
ban valo bekeseeg tartaass : Azert mon-
ggÿa zent . David proffeta . keress bekesee-
ghet : mÿnemew kedeeg hazna legÿen
zent Iacab apostol . ky ÿelentÿ lewelee
nek elssew rezeeben .. mert az bekess
-eegnek tekeelletes dolga vagÿon / zent
Gerger meg wgÿ mond . Az zenteknek
es ÿo eeletÿ nepeknek . ez vÿlagon
valo Iambor eeletek : ÿÿomorwsagok
nak zenwedeeseeben ÿsmertetÿk meg .
Wrwnk Iesus xpÿusnak mondasa ze-
rent Bekesseeg zenwesben tartÿtatok
az tÿ lelketeketh . Ez nemes ÿozagh-
nak ees regulaÿaat nagy egheezzen
meg tartotta az eedes zÿz maria /
Mert az ew bekeseeg zenwedeeseet semÿ
gonossaag meg nem gÿezhette . wgÿ
olwastatÿk ew rola hogÿ . ÿollehet naÿ
bozzwssagot zenwedet legÿen az bÿne-
sektÿl es az gonoz Sÿdoktwl . ew
edes zent ffÿanak keen zenwedeseekoron
De mÿnd anne ÿÿomorwsagnak ÿdeÿn
Sem felelth chak egy bozzw bezedet
ees erette / ky zenwedhet ennel nagyo-
bat ez vÿlagon ? soha senkÿ : foghÿa
ky foghattÿa : ha kynek a'' Iesus mÿia
keel tanllÿa . es tarcha meg ez regulat .
ÿmaran ÿarwlwan az maas rend-
ben valo harom regulanak zenthssee-
ges tanwsagara . wgÿ mond Aranÿ
zayw zent Ianos . magÿarazwan zent
Mathe ewangelistanak ewangeliomat
Harom kywalt keppen valo dolgok
vannak kyk ezen vÿlagon . kyk az
mennÿeknek orzagara meltowaa .
teeznek . es meg zentelnek emberth .
Elssew eróss testÿ lelkÿ tÿztasaagh
Masod ÿozagos mÿwelkódedhnek bew
-seeges volta ; Es az ÿo teetemeenben

zenth lelek malazt'yanak yelen vota /

{255a}

Zer tartaas zerent Negyed zenthsegh-
-nek regula'ya / meg tekeellettetyk zy'
nek . es gondolathnak . tyztta kewans-
-agaban . hogy embernek ew zywe
es elmee'ye . semy ez vylagh'yakath
sem'y testyeketh . sem'y . el mwlandokath
ne kywan'yon : kyben az ew tyztha
lelky zerelme meg ferteztessseegh
kyrol zent Isayas proffeta wg'y mond
wr Istennek zawaat zolwan / ken'ywe
-nek elssew rezeeben : Mosogg'yatok
meg . legyetek tyztaak . hann'yatok el
m'yndden gonoz gondolatot en zeme'y
-mnek elole / Meg wg'y mond w-
-rwnk Iesus az zent ewangeliomba
zent Mathe yrtta meg ken'ywenek
ewt'od rezeeben . Bodogok az tyztta
zy'wek . mert ewk <mert ewt> megh
lattyaak wr istent zy'nrol zy'nre
oh meel' nagy meltosaag ez ha ember
ezeeben . meel'' kynnyen meg y'smer-
hety mynden ember ewbenne ha
ydwesseegnek helyeen vagyon awa'g
ny'nchen : wg'y <rola> mond rola bo-
dogssagos zent Agoston doctor at'yak
Mynden ember . ollyan Istennek e-
-lette / mynemew zeretet vagyon ew
benne / Ha feldet zeret ; haat feld
Ha a meny'orzagot zerety haat me-
-ny'orzagh . Ha Istenth zerety : ha ist
-en : kyrol wg'y mond zent Daud
az zoltar ken'ybe : zent lelek myat
En mondam . mert mynd istenek
vattok . Ez nemes zent Regulaat meel''
nagy zorgalmatossaggal meg tartotta
legyen . az edes zy'z maria / meg y'sm-
-erhett'ytek zent Amborws doctornak
bezedeebol mondwan / My lehet
nemesseb . az istennek anny'anaal ?
My lehet fenesseeghesb . ew nalanaal ?
kyt az erek mennyey fenesseegh
meeg kezdehnek elette enen maga-
-nak valasztot ? My lehet tyztassa
gosb ewnalanaal . ky xp'us Iesusth .
mynden fertelemnel kyl zylthe /
merth mynd . testeeben . mynd elmee'ye
ben tyzta . es zepletelen vala ; Semy
hamy'ss chalardsaggal zele ew tyzta
gondolattyaak meg nem homalyo-

{255b}

So'yttaa / Meg wg'y mond . koronkeed
yo es tyzta gondolattal yar vala ./
zyweben Alazatos vala // bezedeeben
eertess : lelkeeben bolch // zolasaban ry-
-thka / zent yrasban tanwsagos / kez'y
mwkaban zenetlen foglalatos / zem-
-ermes bezellesben / chak az wr
istent zorgalmatos vala keresny .
es tellyes zywe zerent zerethny / yme
azert zerelmes at'yamffyay meely tek
-eelletesseggel es pelda zerent eelt az e-
des zy'z maria ezen vylagon ees . Semy
Isten ellen valo dolog nem leelette-
teek ew benne . myg eele ez vylagon
Ewt'od zenthseeghnek regula'ya vagon
az ygaz es zenth ygek'ozetben vetteth

-ween . Ha ember mýnden dolgaban
regula . es mood zerent akar eelný /
reea kel ýgekózný / reea kel neezný
mý leezen az veeghe . wgý ýsmerý
meg ha ýo . awagý gonoz . ha ýdw-
-esseeges awagý . karhozatos / erról m-
-ongýa zent Amborus doctor . az olý
ýmachaag wr istennek zemeý nem
kellemetes . kýre ember nem ýgýe-
-kózýk / mýkoron ýmathkozýk / merth
azt sem twggýa mýt mond . azth .
sem twggýa mýth keer istentewl .
Bel vagýon ýrwan az tórwen ken-
ben es ; mert wgý mond az wr isten ýn-
-kab neezý es vezý . az ýgýekózeteth
honnem az teetemeenth : Az okaert m-
-ongýa zent paal apostol : vala mý dol-
got teeztek . mýndent wr istennek dý
cheeretýre tegýeetek / Ez aldót zent regu-
laat ees nagý zorgalmatossaggal meg
tartaa az eedes zýz maria . Mert semý
ben nem akartaa magaat foglalný
hanem honnan wr isten dýcheerteth
neek . mýkent zent Amborus doctor
mongýa :-
Hatod zenthseegnek regulaýa . vaçon
vettethween Az vÝgaztalo zent lelek
malazttýanak eeleseeben es nala tar-
-tasaban . Kezenseghes zent doctoroknak .
ýgenlew vallasok . hogý soha ember
meg nem zentóltethetýk hanem chak
zent lelek malazttýanak ótlese mýat

{256a}

De hogý semý ýooth ne tehessen ember
Istennek malazttýanaal kýl wgý mond
rola zent <Cora> korintombelieknek
ýrth masod leweleenek harmad reze
-ben ; Nem vagýwnk eleghek chak
valamýt gondolnwnk ees mý ma-
gwnktwl . wgý mýnt mý magwnk
twl / De mýnden tehetsseegewnk az
wr istentewl vagýon / Azonrol az
tórween kenýben meg wgý vagýon
meg ýrwan / Hogý meeg az wr ist-
-ennek zent parancholattýaat sem tart
hattýa senký meg : malazthnaal kýl
Azert vetteteek ký Adam . es ewa pa-
radychombol . Azert vetteteek le lucip
ew angýal tarssýwal menýorzagh
-bol . hogý wr istennek malazttýanak
ellene veethkózeenek / Azert ember
sem mehet oda . zent malaztnaal
kýl . Ez eellýen edes zent malaztot .
Az eedes zýz maria soha el sem vez-
-tette . De mýndenkoron tellyes volth
zent malazttal . mýkeent az zent an-
gýal zaýabol hallook az zét ewan^{b a} /
Imaran ýarwlwan az harmad
rendben valo zenthseghes regulanak
tanwsagara . kyról zent Bernald em-
lekózýk . Es zerzerent heted .-
Heted zenthseeghnek regulaýa . eetel-
ben ýtalban valo : meertekletes eelet
Wgý vaçon erról meg ýrwan az
tórwen kenýben . Az torkossaag semý
mënýeý dolgot nem haagý embern-
-ek gondolný / menewel ýnkab sem
tenný . Ezenról emlekózýk wrwnk
Jesus az zent ewangeliomba zenth

Lucach ýrtta meg kenýwenek hwzon
eeggýed rezeeben .. Oýyatok tý maga-
-tokat hogý az tý zýwetek meg ne ne-
hezýltessenek meg torkossagal es re
zeghsseeggel .. Zent peter apostol meg
wgy mond : Atýamffýäý ýozanok le
gýetek . es výgazýatok . mert az tý
ellenseegtek kewrýletek forgolodýk
keresween kýt meg marhasson . Ez
ellýen ýozansaghnak regulaýaat az
edes zýz maria nagý meertekletesse
ggel meg tartotta . mýkent zenth
Amborws doctor ýrya hoý soha ew
termezetýnek felette soha nem eelth .

{256b}

Nýolczad zenthseghnek regulaýa va-
gýon . az týzta zent zeretethnek gherýe
-detessegheben .. Az býzon zereteth olý
nagý ýozaag . hogý semý ewnalanal
kýl nem haznos . Sem hýth . Sem rem-
eenseeg / Sem ýgassaag . Sem eegýeb ýo
teetemeenyek . embernek Idwesseghere
Bodoghsagos zent Bernald . doctor wgý
mond / hogý mýnden leleknek zenth-
-seeges volta . meerettetyk zeretethnek
menee voltahoz . wgý hogý ha nagý
zeretety vagýon haat nagý ennen maga-
ban ; ha . kýsded / kýsded / ha semý
zeretety nýnchen / <ha> Semý / Ez zent
ýozagot mýnere tartotta legen az edes
zýz maria . meg ýsmertetyk az men-
-nyey zent magzathnak zýleteesen /
Ha senký azt nem erdemlette men-
-nyen felden : mýth az aldot zepletelen
zýzeknek es zýzesseegnek zent anýa
azert Istennek wtanna . senký sem
mennýen / sem felden . sem volth .
sem lezen . nagýob zent az edes zýz
es zerelmes Anýa marianaal -
Kýlenczed zenthseegnek regulaýa
vagýon : teekelletes alazatossagnak
fondamentomaban . kýt ennen maga
wrwnk Iesus meg býzonýwnk az
zent ewangeliomba zent lucach ýrta
meg . Vala ký ennen magaat meg
alazýa . ffel magasztatyk / zent Gerger
es zent hwgo pispekek wgý maýa-
razýaak vala ký mennel ýnkab
eeth magaat . meg alazýa . Annawal .
ýnkab nagýob lezen menýorzagban
Mýnere ezt ees Az zýz maria meg
tartotta legén . az ennen zaýa atal
zarmazot zent ýgheekból meg ýsmer-
hettýek / mondwan : Mert meg tekeen-
-tee wr isten az ew zolgalo leanýanak
alazatossagaat ; Annak okaert mondnak
ýmaran enghemet bodoghnak mýnden
nemzethseeghek : ýme zerelmes atýam-
ffýäý mýnemew zent dolgoknak mý
-atta kereste az eedes zýz maria az
zenthseeghnek meltosagaat ; es mýkeppé
zerzeth peeldaat ýo eeltre : mýnden
menýorzagra aýo''tozo neepeknak

{257a}

Negýed Zenthseeghnek regulassaga
kówethkózyk ; kýról . zenth Irasbelý
zent doctorok .. Rikhardos zent Bern /
zent Gergel . wgý mondnak ; zerzerent

ymaran kówethkózýk týzed regula
az az . atýaffýwsaghnak Idwesseeghes epp
-ewletý . awagý vÿgaztalasa : es masnak
ýo peldaat adný : masth ýora ýntený
masnak ýo tanachot adný . masth ýora
tanoýtany . masnak zýkseegheben ýe-
-len<ný> lenný : masth ýgazgathný . es
meg tantoroýtany / Mýnd ezekról
wgý mond zent Gerger : Annee halar
ra <az> melto az ember . meenee gonoz
peldaat gonoz tanwsagot . gonoz eeletet
wtanna valoknak haaġ : Az edes zýz
mariarol soha kedeeġ nem olwassok
semý ýrasban . hogý masth meg tan-
-toroýtott vona . De vÿzon ellen vala
ký latta . es ýsmertte : mýndennek ýo
pelda volt . es Idwesseeġes vÿgazta-
laas : az ýo halaa adasnak zokasa ees
ew tewle zerzetteteth : Deo gracias / ký
-nek ees zokasa vala . mýnden dolog
wtan halaat adný wr istennek
Týzen eeggýed zenthseeġnek regula''a
mondatýk . mýnden lelký ýozagokban
valo ekósewlees : Erról wgý mond zét
Gergel doctor . Nem eelegġ Idwezŵlew
leleknek gonoz nem tenný . De annak
felette ýooth teegýen : Merth ha az
wr isten adot ýorol es malaztrol za
mot veeznek . haat az resthssegeerth
ember el karhozýk / Megġ wgý mód
nem eelegġ embernek chak egy ýozag
ban eelný . ha Idwezwnlý akar : De sok-
ban / es mýndenben . hogý hogý mýn
den býnnek ellene alhasson . Annak
okaert az zýz maria mýnden ýozagok
kal tellýes vala . mert semý býnnek
zýkraýa ewbenne helt nem lellete /
Týzen kettód zenthseeġnek regulaýa
az wtolso veegġ meg maradasnak
rendeeben vetteteth / Wgý mond rola
zent Gerger doctor heýaba kezd . es te-
zen ember . vala ýoth . ha az veegġe
zetýnek elette el haggýa . De ký az
yoban vegġ meg marad az Idwezŵl

{257b}

Wgý mond wr Iesus az ewangeliomba
Azerth mongýa zent Bernald doctor ees
hogý chak azoknak ýġeerte wr isten az
erek dýchóseeġnek erdemeet ký az ýo-
ban vegġ meg marad ; Mely zent
-seġhes regulanak tekeelletesseġheet az
edes zýz meely eghezzen meg tartotta
legýen mýnd halalýġ : Az ew zenth
seeġhes erdemes volta meg mwtatt''a
Ýme azert hol vannak az nemes lel-
ký regulaak . kýkben az edes zýz máia
rendólee az ew eeleteet ez vÿlagon /
Pelda .-
Vala egy ýdóben egy Aýoýtatos zemeel''
ký zenetlen kerý vala ew ýmachaga-
ban az zýz mariaat hogý ewneký meg
ýelentenee . mýnemew dolgokon . es mý
keppen ýmatta az wr istent ez vÿla-
gon eelteben . Es mýnemew ýozagokert .
erdemlette ew az nagý zenthseeġhet :
Meg halgataa ewtet az edes zýz máia
es neký ýelenween . monda . Mýko-
ron meeg en kýsded valeek . EEffely
koron en ffel kelók vala . es az tem-

plomba menwen . ezek valanak az
 keerelmeesým . Elezer . hogý az wr
 isten adna ennekem olý malasztot ký-
 nek mýatta az ew zent paranchola-
 týt be telljeseýthetneem / Es mýndent
 zerethetneek kýt ew zeret . Es mýndent
 gýwlólhetneek kýt ew gýlewl -
 Masodzor hogý wr istent mýndennek
 felette / es baratomat az zent aka-
 rattýa zerethneem . Harmadzor hoó
 az lelký ýozagokban . Alazatossgban
 bekeeseg tartassban . kegýessegben . týtza
 sagban ; haznalhassak es ew zent zý-
 -ne elót kellemetes lehessek : Neóed
 -zer hogý eerhethneem az ýdót . mý
 -koron az zepletelen . zýlnee az Istent
 es ez vylagnak meg valtoýaat
 es erdemleneek ewnekýk kegýes zol-
 galatot <tenhem> / tehetnem : De mýkoron
 azt ennekem enghette vona az wr isten
 Az wtan nem keerttem hanem halaat
 attam naponkeed az wr istennek raýta
 Ewtódzór . hogý mýnd ez zeles vyla-
 gon valo teremtet neepet tarchon meg
 wr isten az ew hýw zent zolgalattýa-
 ban . Wgý monda esmeg annak

{258a}

Wtanna Hogý mýnden istený malasztot
 es mýnden lelký ýozagot . Az kýwalt
 keppen valo meg zenteleesnek malaz
 thtýanal kýl . kýwel enghem wr isten
 zeretet . Nem kýsded mwkanaal kýl
 keresghettem .. De zenetlen ýmachag
 gal . es gherýedetes kýwanatossaggal
 meelýsseeges Alazatossggal . es aýo''
 tatossaggal . Nagý sok sýrassal es
 kenýhwllatassal . es . testý gýettrelem
 -mel eerhettem enný sok ýonak
 tekelletesseeghere /. Azth meg mond
 -wan el enýezeek elóle az zýz mā
 es ewtet nagy lelký edesseegben .
 hagýaa . Es mýg eele nagý aýo''ta
 tossaggal zolgalaa az zýz mariat
 Mas pelda wgýan ezenról
 Vala egy zeghen ózwegý azzoný
 allat es valanak ewneký keth kýs-
 ded zýz leaný / Mýkoron az anýa
 hallotta vona predicacioban . Azzo-
 nýwnk zýz marianak ez vylagon
 valo eeleteet / Ezeeben vevee es az
 ew peldaýa zerent kezdee az kýs
 leanýokat azon ýozagokra tanoýtany
 hogý az zýz marianak peldaýa zént
 eelneenek / Es mýkoron az zýz maria
 nak oltara eleeben výtte vona ewket
 Aýanlaa neký az ew ket zýz leanýat
 mondwan En zenthseeges azzonýom
 ýme ez en keth zýz leanýmat kýk
 az te eeletednek peldaýa zerent eel-
 -nek te zenthseegednek adom ees
 aýanlom . ez napsagtwl foghwa the
 leegý ewnekýk Annýok es otalma
 -zoýok . Es annak wtanna nagyob
 aýo''tatossaghnak býzonsagaerth fo-
 gaa az leanýoknak kezeýt es tew-
 -ee az zýz maria kepeenek kezýben
 es haza meeneenek . Es azon nap
 wr istennek zent angýala mene ha
 zokhoz egy zeep ýffýw kepeen es

vÿn zaaz ghera ezÿstet ewnekÿk
hogÿ az ew zeghenseegheket taplal-
hathnaak vele es ne kezereÿtethnee
-nek hazankeed ÿarny . Es hogÿ gond
naal kÿl zolgalhatnanak az ew me-
nnÿeÿ zÿleÿeknek / Azth lathwan
pokolbelÿ erdeg . meg ÿrellee az ew
tÿzta eeleteketh . Es mÿnd az kerÿl
valo zomzeedsagot ellenek tamazta .

{258b}

Gonoz hÿrth newet Kóthween az zÿz
leanÿokra .. hogÿ gonossaggal taplal-
naak az ew eeleteketh : Azok kedeegh
az ew mennÿeÿ zent zÿleÿeknek a
-ÿanlaak ennen magokat . kenÿeregh
-ween . hogÿ otalmaznaa meg ew-
keth . Mÿkoron az egÿhazhoz men-
tenek vona egÿ azzonÿwnk ma-
-rianak ÿnnepe napÿan : nagÿ choda
dolog . ÿme mÿndneknek latasara
Istennek zent angÿala le zalwan
menÿeknek orzagabol hoza keth
zeep rosa kozorooketh . es tewee az
keth zÿz leannak feÿeeben mond-
-wan . ezt az Kristusnak zent ãnÿa
kÿldette az zÿzesseegteknek . bÿzonsa
gara . es el enÿezeek elólók / es meg
zabadwlanak az gonoz hÿrból / Az
nagÿ ÿeles choda dolgot lathwan
es az feldes wrasaag es az kózneep
hamarssaggal keth nagy kalastromot
rakatanak . az zÿz marianak tÿztelessee
ghere . es az keth zÿzeketh feÿedelmee
teweek / es nagÿ sok zÿzeknek elettek
ÿarowa / kÿk eÿel nappal zolgalwan
az edes zÿz marianak : gÿoropodwan
<azok> azon zenth ÿozagokban mÿnd
halalÿg : es ÿmaran erÿlnek vÿgadn-
ak es orzagolnak az edes Iesussal es az
zÿz mariawal erekkÿl erekkee : kÿre
mÿnekÿwnk ees engheggÿenek eróth
es malasztot . mÿ eeltÿwnkben es ha-
lalwnknak wtanna . az erek dÿchew-
segheth . Amen ; -
Zent Amborus .
doctornak Innepe

ról :-

Ez maÿ zenth Innepek mÿnd Episto
laÿa . mÿnd ewangelioma vannak
meg ÿrwan . Zenth Gergel papa-
nak Innepe napÿan : Annak oka
-erth nagÿob aÿo''tatossaghnak ta
nwsagos voltaeert ; es ez zenth
Doctornak tÿztóletes voltaert lassok
az ew zent eeleteek :-:-

{259a}

Bodogssagos Zent Amborus . vala Ro-
-maÿ dws palogarnak ffÿa . kÿnek es
Amborus vala newe . Mÿkoron egÿ
napÿ napon az palotaban nÿwgodnek
ÿme mÿndenek latattÿara . nagÿ ray
meeh ÿewe reea . mÿnt mÿkoron erez-
-teneenek es mÿnt zemeet zaÿaath
el bamlaak . mÿnt ha az kaptarba
menneenek // Es annak wtanna fel
kerekódeenek az egbe . mÿnd addeeg
mÿg ember lathataa : Ottan mōda
az ew attÿa . meg rettenwen azt

lathwan . ha ez űermek eellend
 vala mű nagű leezen ew benne
 Műkoron azert ffel newekedet vona
 Deakű twdomanra adaak es ham-
 -ar nagű belcz ember leen ew ben-
 -ne <...> lathwan az űffűwnak
 űo ezeet elmeeűeet / Romay cha
 zaar . Valentinianos . ffel vewee
 ewteth / tűztesseegre / kűldee el ligu
 rianak es emilianak tartomanű-
 -ban feűedelmeawl . Műkoron me
 diolanban űett vona . es az űdűben
 ott pispekek nem vona / egűbe gűewle
 az kűz neep hogű pispeket valasztan-
 -anak . tűrteneek nagű haborwsaag
 az erethnekek kűzűt . es az kereztye-
 -nek kűzűt / Műkoron zent Amborus
 bekeseeg zerzeesnek okaert kűzűkbe
 meenth vona . ottan egű bűchűyee
 -ben fekew germek ffel zolala m-
 -onda . Amborus leegűen pűspek
 Ottan műnd nűaűan enghedeenek
 nekű . ffel kűaűthwan . Amborus
 pűspek Műnt kedee azth hallotta
 vona . Meg ű''ede raytta es kezdee
 fenűeghetnű es keenzatnű azokat
 kűk keűa''ttűaak vala . De műnd az-
 on atal . az kewz neep nem zenűk
 vala keűa''thwan : Amborus pűspek
 Azth halwan haza mene es az el-
 -ssew eeleteeben foglalaa ennen ma-
 gaat . Annak felette gonoz terme
 -zeteket ees nűlwan wdwaraban
 haagű vala mennű hogű az ollű-
 -an

{259b}

gonoz hűrnek műatta . az neepnek
 akarattűaat tewle el tawoztathnaa
 De műkoron seműt sem hazalna . eeűel
 eeffelű koron tűtkon kű meene az varas-
 bol : De műkoron nagű sokat űaarth
 vona eethzaka : Lataa reegghel haat
 meeg ees azon varas kapwűan
 vagűon : ottan meg tartaak ewtet
 es meg űrűzeek műgh az czazarhoz
 meenenek : Azth halwan az czazar
 nagű erembe leen hogű az ew be-
 zeede be tellűesedet vona mond-
 -an . meenű el . es ne wgű chelekű-
 ggűel műnt bűro . De műnt pispek
 Annak wtanna <..> nűolczad napon
 meg hűwelteteek / es az pűspekű
 zekben ffel emelteteek : Annak w-
 -tanna neegűed eztendew be telwen
 romassaghba meene / Es nagű sok
 ffelűl az erethnekektewl zamtalan
 haborwsagokat zenwede : zeme
 remsegheket es bozzwsagokath .
 Műkoron esmeg mediolanban űevt
 vona ott ees raytta tamadanak az
 hwztot erethnekek / hogű kűwe űznűek
 ewtet az tűztbűl : kűk kűzzűl nagű so-
 kakon <.> bozzwt aal vala az wr
 isten erette / Azert az sok erethnek
 seeghnek ellene / elezer ew zerzee
 hogű az zent műseet enekelwe
 mondanaak műndenek hallasara .
 Mediolan bely zent egűhazba . es
 az zent patremot műnden űeles

ÿnnep napon / meg eenekleneek
ez zent hÿthnek eressegheere es az
hwztoknak zeegÿenseeghekere / Mÿ
koron azert azt tette vona nagÿ sok
erdenghesók<...> kÿk az zent egÿhaz-
hoz ÿewnek vala / halwan nagÿ
kÿaÿtassal kÿ mennek vala mond-
wan . mert zent Amborus elóth nem
alhatnak . es ew tewle ÿghen
ffeelnek / Azonkezben egÿ az ereth-
-neek kózzól : kÿ az tebbÿneel kegÿet
lemb vala / halwan zent Amborusth
predicalwan ez zent hÿthnek eressee-
geról

{260a}

Lataa az zent Angÿalt fÿleebe zolw
-an mÿnd az ÿgheeket kÿket predical
Ottan az zent hÿttre teree es nagÿ
batorssaggal otalmazÿa vala ez zent
hÿtet :. Egÿk az Balwan papok kózzól
erdeghÿ twdomanÿawal erde
gheket hÿwa es el kÿldee ewketh
hogÿ zent Amborusth meg fognaak
De mÿkoron esmeg meg tertenek vo-
-na meg mondaak . hogÿ nem chak
ewnekÿ nem arthatnanak . De meeg
chak az haaz felee sem mehetnee
-nek . mert mÿnden felól tÿzzel vona
meg kernÿekezween / Egÿ ÿdóben
mÿkoron egÿ ember kÿben erdegh
vala . mediolanban be menth vona
ottan el hagÿaa az erdeg : De mÿko-
-ron esmeg kÿ menth vona . ottan
esmeg belee meene /. Meg twda-
kozwan az dolgon . monda az erdeg
hogÿ zent Amborustwl valo feel-
-teeben nem merth vona be mennÿ
Egÿ ÿdóben esmeg . Iustina keralnee
azzon : es az gonoz erethneket . egÿ
ember kerelmesnek es adomannak
mÿatta reea haÿtanak . hogÿ zent
Amborusth eeÿel . agÿaban meg ólne
De mÿkoron az gonoz ember kÿ vonta
vona fegÿwereek hogÿ nÿakaath
vaghnaa . ottan meg aza es meg /
merewódeek ew karÿa . es semÿt
nem tehete az wr isten zolgaÿan-
-ak ; Egÿerdēghes kezde nagÿ ffeel zow
-al keaÿtanÿ . hogÿ zent Amborustwl
gÿettrethneek . Ottan fele zent Am-
borus mondwan . hazwcz . mert nem
Amborus gÿeter teghedet De az te ÿr
ÿgsseeghed . mert ez vÿlaghÿ halando
embereket latod oda az nagÿ dÿchó
seegben mennÿ / honnan te nagÿ ze
gÿenseeghel le esteel .. Amborus nem
twd sem kewelkódnÿ . sem ÿrÿgkednÿ
Azth halwan az bodogtalan ottan
meg neemwla ./-
Olÿ zenwedetteseeghet <teze.> teezen vala
ez zent ember . hogÿ mÿnden napon
beÿtel vala . chak zombatot . vasaar
napot es ÿeles ÿnnepeket veezen
vala kÿ ; Es olÿ bewseges . kezew
hogÿ vala holy mÿt kaphat vala ennen

{260b}

Magaat el hagÿwan . az wr isten
zegenÿnek ozttÿa vala ; Es olÿ keser-

wes masnak nyawalyaayan / hogy va-
 la ky ewnekgyonta byneet / oly
 eressen syratra . hogy az gyonoot ees sy-
 rassra yndoytotta / Es oly alazatos mynd
 den <myn> dolgaban hogy vala meely
 zent kenyweket zerez vala . mynd ket
 kezeywel yrya vala . mykoron annee
 eghessege volt . Es oly kegyes es edes
 zyw / hogy vala mykoron vala mely pap-
 -nak awagy Iambor pispeknek hala-
 laa hallya vala . oly eressen syratya
 vala . hogy soha vyzgatalasth nem ve-
 -zen vala : Mykoron kedeeg meg kerde-
 tteek raytta myert syrathnaa az zent
 embereket ky mwny / kyk ymaran
 az erek dychosegre mentenek : Azth
 felely vala . Ne alohatok hogy azon
 syrneek mert ky mwlt . de hogy en
 elettem el ment . es hogy nagy nehe-
 zen talalnak esmeg masth helette ky
 ollyan melto vona az papsagra ./
 Es oly eress ew alhatatossagaban . hogy
 sem chazaroknak sem feyedelmeknek
 ew byneket es gonossagokat el nem
 fedezy vala ; De nywan es mynden
 batorssaggal feddy vala ewket /
 Mykoron egy ydoben romaban menne
 zalla meg egy falwban / egy nagy kaz-
 -dag emberneel . thwssyaban / Kerdee
 meg az chalados emberth my eelet-
 ben eelne / Monda ewnekgy / yo
 wram az en eelem koronkeed bodog
 es yo zerenchass volt / yme nagy zam-
 talan yozaghym vanna / zolgaym
 chalady m sokan vanna : fya ym lea
 -nym <zamtalan .> es onokaym zamta-
 lan / Es myndenek akaratym zerent
 voltanak . es soha semy ellenem valo
 haborwsagok nem bantottanak ; Azth
 halwan zent Amborus doctor na-
 gyon el ameekodeek raytta . Es kyk
 vele valanak tarssynak zolgaynak

{261a}

Monda . kellyetek ffel es mynth ha-
 -marab ennen el fwsnk . merth
 wr Isten nyuchen eeth ez helyen
 Syessetek ffya ym . syessetek es semyt
 ne keesetek hogy mynket ees / az
 wr istennek yteelety eeth ne talallyon
 Es ezeknek bynekbent . velek eegye-
 -tembe el ne vezyenk / Mykoron
 azert fwthnanak es vala meneere
 ymaran onnan az herról el taw-
 -oztanak vona . Nagy hertelensseggel
 meg nyleek az feld . es az embert
 mynd ew hozya tartozoywal el
 nyelee / hogy meg az helyek se .
 lathneek meg . Hogy azt latta vo-
 -na zent Amborus monda / yme en
 zerelmes atyamffya y / meg ysmertetik
 mel kegyelmessen yrgalmaz azok
 -kal : kyknek eeth ezen vylagon
 vala my keserewt haagy lathny-
 -ok / Es meel'' kemeensseggel ha-
 ragzyk azokra : kyknek eeth myn-
 -denben elowe meneteth aad .
 Wgyan azon helyen kedeeg nagy
 meelsseges verem mondatyk lenne
 Ez eellyen choda dolognak erek

emlekózetÿre mÿnd ez maÿ napÿg
Annak wtanna wr istennek zent
lelke ÿzgathwan / nagÿ kÿwansaga
ÿndwla az mennÿeÿ bodogssagh
-nak nagÿ dÿchósegheeról : Es hoÿ
ez vÿlagon semÿ ÿo dolog . es lelkeÿ
gÿoropodas nem vona sem egÿha-
-zÿ neepekek kózót . sem parast feÿedel
-mek kózók : nagÿ fohazkodással ke
-rÿ vala wr istent hogÿ ez vÿ
-lagbol kÿ vennee / Es mÿkoron
meg nÿertte vona / meg ÿelentee
az fratereknek hogÿ chak hos-
weet napÿg hanna velek az
wr isten / es az napsagtwl fogh-
-wa veeghet vete az zent ÿrasnak
ÿrasnak : De chak az meÿÿeÿekre
vagÿodÿk es kezeÿl vala .

{261b}

Mÿkoron azert mÿnd az oolaz orzag
belÿ feÿedelmek meg hallottaak vona
ez zent embernek halalos betegssegeet
hozÿaa ÿewenek es keerÿk vala .
ewteth hogÿ hanna vala melÿ ha-
-mbort wtanna az pÿspekseegben
hogÿ ne lenneenek paztornaal kÿl
mÿnt az el tewedet ÿohok / Neeÿen
azert egÿbe gÿewlwen az ew papÿ
kózzól arról bezeelwen kÿt tennee-
-nek ew wtanna feÿedelve / es
<es> mÿkoron Sÿmplicianosth newez-
teek vona nagÿ lassw bezeeddel .
zent Amborus Nagÿ tawol lewen
nagÿ ffele zowal haromzor kÿaÿ-
thwan . monda . Veen ember . De
Iambor ; Azt halwan az papok
el amelkodanak raytta . es el fw-
tanak onnan ; Azert ÿdew be tel-
ween wgÿan azt teweek feÿedel-
mee zent Amborusnak wtanna .
Mÿkoron azert az wtolso hora
el kózelghetet vona . nagÿ aÿo''tatoss
aggal wrwnknak zent testeet zent
veereet hozÿa : veewen : es az edes
kezeÿt el terÿezthwen / es mÿnd
testÿ zemeÿt . mÿnd lelkeÿeketh az
menÿorzagra ffele emelwen / wr
Istenhez mene nagÿ dÿchóseggel
Mÿkoron az testet hosweet napÿan
az zent egÿhazhoz vÿtteekek vona
Az apro ÿermekek kózzól . sokan
lataak : Nekÿk wgÿ mÿnt egÿ
nagÿ ÿtelew zekben ÿlne / Nekÿk
wÿyokkal mwtogattÿaak vala .
ew zÿleóknak . mÿkeppen az erek dÿ
chewsegre ffele menne nagÿ feness
eeggel . Nekÿk az ew testeenek
felette nagÿ fenes Cÿllagot lathnak
vala ; Es az kóz neepekek ezek halw-
-an dÿcherÿk vala wr Istent . hogÿ
az ew zent Confessoraat . ollÿan
nagÿ dÿchósegges erdemre vitte vo-
na : Ez eedes zent Amborus doctor
Cristus Iesusnak zerelmes vÿtezee
Aÿo''tatos Confessora az ew eress hÿtÿ-
-nek

{262a}

Eressegeert . Zerezteteek wr Istentÿl

hogÿ ew lenne zent Irasban Anÿa
 zent egÿhaznak egÿk kew ozlopa ./
 az ew nagÿ malasztos . es ÿgaz Bel-
 -chessegenek melssegeerth ; Kÿról wÿ
 mond zent Ieronÿ Doctor : Ez bod-
 ogssagos zent Amborus doctor . nagÿ
 meelsseghnek magassagara ragatta
 -teek mÿnt az eghÿ madaar : meg
 meerween az nagÿ eresseget mÿnt
 az meel'' tenghert // kÿnek mÿnden
 sentenciaÿa // ez zent hÿtnek Anÿa
 zent egÿhaznak es mÿndden lelkÿ
 ÿozaghnak eress kew Ozlopÿ : Zent
 Agoston meg wÿ mond . Egÿ Ere-
 -thnek sem mery meg masolnÿ zent
 Amborusth .. kÿnek zent ÿrasÿwal
 dÿchekodÿk . Romaÿ zent egÿhaz
 kÿ ollÿan leen deakÿ twdomanban
 mÿnt az zeep lilium veraagh .
 az teeb belcz doctorok kózóth :
 Mÿert mÿndenkeppen nagÿ leen
 wr istennek es ez vÿlaghÿ em-
 bereknek elettek /: mÿnd eeletee
 -ben / mÿnd mÿwelkódetÿben Annee
 wal nagÿob ÿmaran ew zentssee
 ges erdemeert . az mennÿeÿ dÿchó
 -seeghnek bodogssagaban ; Kÿnek
 ew zent erdemeert engheggÿen
 mÿnekewnk wr isten // ez vÿla
 gon zent malztban eelhetnewnk
 Az mas vÿlagon erek eeleiben <eel>
 lakozhatnÿnk // mÿnd erekkÿl ere
 -kkee Amen /
 Zent Gergÿ Martÿr-
 nak Inneperól :-
 Ez maÿ zent Innepernek Epistolaÿat
 yrta meg bólcz eggÿk kenÿweenek
 tÿzen neeged rezeeben . ecclesiastici .
 quarto decimo / mellÿ Epistolanak elette
 wÿ mond . Bodog ember kÿ soha
 nem veetkózók ew bezedeeben nÿel-
 -we mÿat

{262b}

Annak wtanna ottan kówetkózÿk ez
 ez maÿ zent epistola mondwan .
 Epistola :-
 [B]odogh ember . kÿ
 belchesseegbe lako-
 zÿk : es kÿ ÿgassag-
 -ban elmeelkódÿk
 es ertelemzerent gondollÿa ist-
 ennek tekeentetÿt : EEtetÿ ew-
 -teth wr isten : erek eelethnek
 kÿnÿereewel : Es ÿdwesseeges
 Belchesseeghnek vÿzeewel ÿtatt''a
 ewtet / es meg eressewltetÿk ew
 benne az az . wr istenben . es el
 nem . ha<.>ÿol az ÿgassagrol / Es
 meg tarttÿa ewtet : es megh
 nem zegÿenewl : az bÿnesekkel
 es ffel magasztattÿa ewtet az
 ew hyweÿ kózót Es erek newe-
 -zettel meg órókósóytÿ ewteth
 my wrwnk wr isten :-
 Ewangeliom
 Ez maÿ zent ewangeliomot yrta
 meg Bodogssagos zent Ianos ew^{t a}
 ewangeliomrol zerzet kenÿweenek
 tÿzen ewted rezeeben ; es leen eredetÿ

az ődoben mőkoron harmőncz ha-
-rom eztendős : es ew zent halalos
kőzelghetween ; Es ez ewangeliomnak
elette wgý monda az ődoben ew
tanoýthwanýnak / ýmaran nem sokat
zolak bezeellek týneknek / Mert el
ýewt ez vylagnak feýedelme : es
en bennem semý nýnchen eweýee / De
hogý meg ýsmerýe ez vylaag mert
zeretem az en atýamat es mýkent
parancholatot adot ennekem en atýa
azonkeppen mýwelkódóm : ez wtan
kőwetkőzýk az zent ewangeliom :/

{263a}

Ez maý Zent Ewan-
geliom Mýnden ze-
-nttról olwastatýk
Pýnkesth napýglan
[A]Z ődoben monda
iesus ew tanoýtw-
-anýnak : En vag-
-ýok az býzon zeló
tew : es az en atýa
mýwes ember : Mýnden ze
-ló vezzót ký en bennem gym-
-elchet nem hoz : el metzý : es
mýndent ký gymelchet hoz
megh týttoýttýa hogý teb gym-
elchet hozyon : Ýmaran tý týt
taak vattok az en bezedem-
-ek mýatta : kýt mondeek tyn-
ektek .: Lakozýatok en bennem
es en týbennetek / Mýkeppen
az zeló vezzó nem hozhat gym-
elchet ennen magatwl : hanem
ha az zeló tewn maradan . Az-
onkeppen tý sem . hanem ha en
bennem lakozandotok ; En va-
-gýok az zeló tew : tý kedeegh
zeló vezzók . Ha ký en bennem
lakozýk es en ew benne . az ol-
-lýan hoz sok gymelchet . mert
en nalamnal kyl semýt nem
tehettek : Ha ký en bennem nē
lakozandýk . kýwe vettetyk . m-
-ýkent az zeló vezzó : es megh
azz : es ffel gýeýtýk ewtet : es

{263b}

Az týtze vetýk es megh eegh .
Ha azert enbennem lakozan-
-dotok : es az en bezedým tý be-
-nnetek lakozannak : vala m-
ýt akarandotok kerýeetek es
meg lezen týnektek : Ez eellýen
ben dýchekettetyk az en atýam
hogý sok gymelchet gýe'cche-
tek . es en tanoýthwaným lee-
gýetek / Mýkent zeretet en-
-ghemet az en atýam : En ees
wgýan zerettelek týteket / Lak
ozzatok azert az en zerethseeg-
-embe . Ha az en paranchola
týmat tartangýatok : haat .
lakoztok az en zeretsseegembe .
mýkent en ees en atýamnak
parancholatýt tartottam . es
lakozom az ew zerelemeeben
Ezeket azert zolam týnektek

hogÿ az en eremem tÿbennetek
 leegÿen : es az tÿ eremetek bel .
 tellÿeseegÿeek :-
 EEth el kezdetÿk Zenth Gergÿ martÿrnek
 Dÿchóseges eelete / Mÿert reghÿ ÿdóben
 volt az ew zent tamadasa ÿdeÿt az
 okaert / es napÿaat semÿ ÿrasban nÿl-
 -wan nem talalhattÿok . De mÿert
 akar mÿkoron lett legÿen Anÿa zent
 egÿhaz Bÿzonnÿal vallÿa hÿzÿ . Es
 az zent Martÿromok kózzee zamlalwan .
 nagÿ tÿztesseeggel ÿllÿ<. > az ew zenth
 ÿnnepeeth / Mÿkeppen kedeeg zenth
 martÿromsagot zenwedet legÿen / es mÿ
 keppen vÿaskodot / pokolbelÿ erdegeg .
 Az Sarkannÿal : Ez vÿlaghÿ feÿedel
 -mekkel / kerezttÿen zenth hÿth mellet
 es mÿnee zamtalan neepeket haÿ-
 -toth legÿen ez zent hÿttre ew aÿo''
 toss pÿdicallassanak es erdemeenek mÿ
 -atta / megh ÿsmertetÿk az ew zent eeleteból /

{264a}

Dÿchóseeges Zent Gergÿ martÿr
 tamada : kapadocia orzagból : kÿnek
 ew attÿa vala haad vÿselew vÿ
 teez feÿedelem / Az ew attÿa halala-
 nak wtanna / mÿkent reghÿ zokaas .
 vala . zalla rea az vÿtesseegh / Es mÿ
 -koron egÿ ÿdóben lowa hataan men-
 -ne Lÿbianak tartomanÿaban / Es
 az warasban kÿnek Sÿlena vala
 newe pogan kÿral bÿrwan / Mel''
 waras mellet vala egÿ nagÿ ree-
 ghÿ allo thoo // Es lakozÿk vala ew
 benne egÿ nagÿ halalos Sarkań
 kÿnek meeg sok ferweres neepeek
 sem arthatnak vala . De mÿnd el
 ÿzÿ vala ewketh . Es ffel hagwan
 Az varassnak kew falaara . az ew
 nagÿ dohoss lehelleesewel / meg dóg
 -letÿ vala az varasth . es zamtalan
 neepeek halnak vala meg . Dóg halal
 nak mÿatta / Annak okaert zerzee
 nek olÿ zerzeesth Az kÿral a'' va-
 -rasbelÿ palogarokkal ; hogÿ mÿnden
 napon keet keth ÿohot Adnanak
 ewnekÿ / hogÿ chak reeaÿok ne
 ÿewne / Mÿkoron kedeeg el fogÿot
 vona ÿmaran ÿohok . zerzeek azth
 hoġ egÿ barmot es egÿ embert adnanak
 ewnekÿ : kÿre az sors essneek / hoġ
 chak az sokassagot meg otalmazh
 -athnaak / Mÿkoron azert ÿmaran
 mÿnd ffÿok leanÿok el fogÿot vona
 Egÿ napon eseeek az sors . az kÿralnak
 leanÿara .. kÿ vala eeggÿetlen eeggÿe
 az kÿralssaghnak : Azth lathwan az
 kÿral hogÿ az ew leanÿaat az sar-
 kannak ÿteelteek vona . Monda az .
 az palogaroknak . Mÿnd aranÿa
 mat . mÿnd ezÿstemet el veegÿetek
 es orzagomnak hason feleet . chak
 haggÿatok meg ennekem az en lean-
 -ÿomat / Es ne hallÿon eellÿen zernÿŵ
 halallal meg . Mondanak az sok
 neepeek / Twggÿad kÿral . hogÿ ha az
 te leanÿodban bel nem tellÿeseÿtended
 az zerzeesth . mÿnd hazadat . mÿnd
 te magadat meg eeghetewnĸ -

{264b}

Hogý az kýraal azth hallotta vona
ottan el fakada sýrný . es sýrattýa
vala az ew eedes leanýaat mond-
-wan . Ýaý ennekem en edes leanýom
mýt teegýek ýmaran en teeweled
es mýt zollýak / ha latom en ýma-
ran az te meenýekzódet / Es az neepre
fordwlwan monda . Keerek týteketh
engheggýetek ennekem Awagý chak
nýolcz napý haladeekot : hogý sýrass-
am az en zerelmes leanýomat / Mý
koron az neepék meg enghetteek vo
-na : <A> Az nýolch napok bel telween
esmeg nagý haraggal . az varassbelý
neep meg hozýaa yewe mondwan
Kýral mýre vezted el az zeghený
neepet . az te leanýodeert / ýme ýma
ran mýnd <halw> meg halwnk az
sarkannak lehellese mýat / Lathwan
azert az kýral . hogý semýkeppen nem
zabadoýthatnaa meg az ew leanýaat
ffel ótótetee ewtet zeep kýralý rwhak
-ban es nagý sýrassal meg ólelghe
-tee es apolgataa ewtet . es monda
Ýaý ennekem en edes leanýom / en
teetwled magzatokat varok vala en
kýralý ólembe ffel tartanom es eel-
tethnem . De ým el meegý hogý az
Sarkantwl meg zaggattassaal : Ýaý
ennekem en edes leanýom . varom
vala hogý kýlemb kýlemb feýedel
meketh hýwassak az te menýekzód-
-be . Es az en kýralý palotaymat kýlemb
kýlemb draga kówekkel ffel ekeseý-
chem / es ez výlaghý eremetek výga
sagokat lassak ; ýmaran kedeeg el
meeg hogý az Sarkantwl el zaggat
tassal .. Es azonkeppen meg ólelghet
ween ewtet nagý sýrassaal el bocha-
taa . ewtet mondwan . Oh ýob volt
vona ennekem / ha te eletted megh
holtam vona / honnem te twled ezen-
keppen el marattá vona / es teghed
el veztetelek vona . Ottan azert az
zeep kýralý magzat le esween ew ..

{265a}

Attýanak labaý elóth . Aldomasth keerw-
een ew tewle : Mýkoron azert nagý sý-
-rassal meg aldotta vona . el bochataa
ewtet . Es výtezeket kýlde el ew vele
kýk el keseerneek . es meg órýzneek m-
ýnt lenne dolga ; Mýkoron azert
az zeep kýralý magzat az thoo zelen
lee ýlth vona es ott sýrathnaa ew
ýffýwsagaat . es ew nemzetessegeeth
Az mennýeý kegýelmes wr istennek
Akarattýa zerent . Dýchóseges zenth
Gergý výtez lowa hatan ýwthwan
az waras mellee / lataa az zeep ký
ralý magzatot az thoo mellet sýrnýa
es meg kerdee ewtet . mý dolga vona
Es monda ewneký az kýral' leanýa
ýo ýffýw výtez // ýl'' ffel hamar lowad
ra es ffwss el . hamar . es ne hallý
meg <el> en velem eegýetembe . M-
-onda ewneký zent Gergý výtez . Ne
akar feelný zeretew leanýom . De mond

meg ennekem mÿth varz eet . mÿnd
az sok neep neezween . Monda ewne
kÿ az kÿral'' leanyã . Mÿnt latom
ÿo ÿffÿw / nagy eröss zÿwed vagÿon
teeneked . De mÿert kewanz en te
meg halnod . fwss el ennen hamar .
Monda zent gergÿ vÿtez . Ennen
en addÿg el nem <nem> meegÿek
mÿglen ennekem meg nem mondog
mÿ dolgod vagÿon / Mÿkoron az-
-ert mÿndden dolgaat kÿ ÿelentette
vona ewnekÿ / Monda ewnekÿ
zent gÿergÿ vÿtez ; zerelmes lea-
-nÿom ne akar'' feelnÿ . mert az en
wram Iesus xÿusnak neweben tee
ghedet meg segheÿtlek . Monda meeg
ees az kÿral'' leanyã / ÿo vÿtez . en
velem el ne veez'' De tenmadath
mÿnt hamarab lehet zabadoÿth
meg / eeleg ha en magam el vezek
Mert enghemet sem zabadoythacz
meg . es teeneked egyetembe el kel /
vezned

{265b}

Mÿkoron ezeket bezeelleneek : ÿme
az nagy Sarkan ffel emelee ew feÿeet
az thobol . es rea''ok kezde ÿewnÿ . Ottan
az kÿral leanyã reezkethnÿ kezde / es
monda zent gÿergÿ vÿteznék fwss el
ÿo wram . fwss el . hamarssaggal .
Ottan azert zent gÿergÿ lowara ÿle
es zent kerezthnek ÿegÿeewel magaat
meg ÿegÿzee es az Sarkanÿ ellen
nÿomoteek . Es czwczãÿaat eressen
meg fogotozwan . es ennen magaat
wr istennek aÿanlwan ; nekÿ eklelee
es az Sarkant az feldre le eÿtee
Es monda az leannak . ood el ew-
-vedet es vesd nyakara az Sarkan-
nak . semÿt ne feelÿ ÿo leanyom
Mÿkoron azt tette . wgÿan kówetÿ
vala ewtet . mÿnt az zÿlÿg bestÿe
Azt lathwan az varas belÿ neepek .
mÿnd nÿaÿan tetowa fwthnÿ kezde
nek . kÿ az hegÿre . kÿ az erdóre mon-
dwan . ÿaÿ mÿnekewnk mert ÿm-
aran mÿnd el vezewnk . Zenth
gÿergÿ kedeeg ÿnth vala nekÿk m-
ondwan ; Ne feellÿetek / Ne feell
etek mert azert bochatot ede enghemet
tÿ hozÿatok wr isten . hogÿ ez Sark-
annak keennÿatwl meg zabadoÿta-
-nalak / Chak hogÿ az Cristus Iesusban
hÿggÿetek : es mÿndentek meg kerez
-telkeggÿeek . es ottan ez Sarkanth
meg ólóm / Azth halwan . ottan
mÿnd az kÿral' ew hozÿaa tartozok
kal . mÿnd az kóz neepek meg kerez-
telkódeenek . Zent Gergÿ kedeeg ottan
kÿ vonÿaa fegÿwereet es ñakaath
vagaa az Sarkannak . es paranchola
hogÿ kÿ vonnaak az varasbol : Es
ottan nÿolcz zamw ekrekkel kÿ vo
-nÿataak az varasbol egÿ nagy
mezóre Azon napon azert kereztelkó
deenek meg hwz ezer emberek . ger-
meknel kÿl es azzonÿallat kÿl
Az kÿral azert . Azzonÿwnk zÿz ma
-rianak es zent gerÿnek neweeben

nagÿ zent egÿhazat rakattata //

{266a}

Melÿ oltarnak alola eeló kwth
few zarmazÿk / kÿnek ÿtallÿa m-
-ÿnden betegssegheket meg vÿgazth
Annak wtanna . az kÿral nagÿ zam-
talan sok penzt ada zent Gerÿnek
kÿt mÿkoron nem akart vona el ve-
-nnÿ : zeghenÿeknek hagÿaa hogÿ
ozÿaak / Zent gergÿ azert az kÿralt
neegÿ dolgokra tanoÿtaa .. Elezer
hogy wr istennek egÿhazanak gon-
gÿaat vÿselnee // papokat tÿztelne
Istenÿ zolosmaat . zorgalmatossagal
halgatna .// es zeghenÿekról mÿnd
denkoron meg emlekózneek : Es a
nnak wtanna meg apolgatwan
az kÿralt onnan bwlchÿ veeven
el meene // Martÿromsaga
AZon ÿdóben / mÿkoron zÿletethnek
wtanna ÿrnanak tÿzen harom hee-
-ÿan / harom zaaz eztendóben . wralkod
-wan romasagban . Dÿoclecianos es
Maximianos ; Vala az ÿdóben eÿ
tÿzt tarto kÿnek Dacianos vala . ne-
-we . kÿnek ÿdeÿben . az ew kegÿet-
lenseegeert egÿhonapÿglan tÿzen heet
ezerneel tebben zenwedeenek mar-
-tÿromsagot . Mÿkoron azert ollÿan
nagÿ haborwsagban . sok kerezttÿe-
-nek feelelemnek mÿatta / az ÿgaz
hÿttewl el zakadnanak . meg tagad-
-wan / es balwant ÿmadnanak /
Azt lathwan zent ÿgerÿ vytez . m-
-egh keseredwen raÿtta // Ottan az zÿt
martÿromsagra kezewle . mÿndden
ÿozagaat zeghenÿeknek oztogataa .
Es az vÿtezy ótózetet le vetee . Es
az kerezttÿeneknek rwhaÿokban
ótózwen : ÿghen hamar kózÿgben
meene . hol ott az kerezttÿeneketh
keenozyaak vala es nagÿ ffeel zow-
-al monda .. Az pogan neepeknak
ÿstenek . mÿnd erdeghek : az eghe-
-ket kedeege wr ÿsten teremte / Ottan
az feÿedelemnek eleÿbe vÿveek
es monda ewnekÿ . Mÿnemew

{266b}

Mereesseeggel meród az mÿ ÿstene-
-nket erdegeknek neweznÿ : De mond
meg ennekem Honnan valo vagy . es
kÿ legÿen neween / Monda zent geÿ
Ennekem gergÿ newem . Es Capadocia
ban nemes nemból vagÿok / palesti-
-nat Cristusnak seghedsseeghewel meg
gezttem . De mÿndent el hattam hoÿ
az Cristusnak nagÿob zabadsaggal zol-
-galhatneek : Mÿkoron lathnaa az fe-
-ÿedelem hogÿ semÿkeppen hozÿaa nem
haythatnaa . ffeel vonÿataa ewteth
az oztorwra es mÿnden testeet tagÿaat
el zaggattataa . oldalaat eegew fak
lÿakkal sÿttetee hogÿ meeg az belsseg
belynek hwraÿ ees kÿ tecznek vala .
Es hagÿaa hogÿ sowaal meg hÿm-
-teneek . es azonkeppen az temleczben
vethneek ; Azon eÿel nekÿ ÿe-
-leneek ÿdwezeÿtenk Iesus nagy feness

-eggel . es nagy edesseeggel meg byzta
-taa ewtet / kynek ew edesseeges lata-
ssabol oly yghen meg byzakodeek . hog
Semye twdnaa az keen zenwedeesth .
Lathwan Dacianos hogye ewtet keen-
nal meg nem gezhettee / Egy erden-
gest elowe hywata es monda ewne-
-ky / yme latod hogye az kerezttylenek
az ew erdeghye twdomanyoknak myatta
az keen zenwedeest meg chwffollyaak
es az my ystenewnknek aldozattyokat
Semye twggyaak : Monda az erden-
ghes mester / Ha az ew mestersegeet
meg nem gerhetendem . feyemmel eer-
yem meg / Zerze azert az ew mester-
seege zerent nagy eress meergheet . Es
zent gergynek adaa ; Bodogssagos zent
gergy zent kerezthnek yegyeet reea
vethween . ottan ffel haytaa es semyt
Serelmeet nem erzee / Esmeg annal
eresseb meergheet zerzee / azt ees ottan
ffel haythwan semy serelmeet nem
erzee / Azt lathwan az erdenes mester /

{267a}

Ottan labahoz eseek es bochanatot
keere nagy syrassal : es fogadaa hogye
kerezttyleneke lenne / Azt halwan az fe
-yedelem ottan feyeet veetetees es zenth
martyrommaa teewee /:-
Masod napon . ky hozaak zenth
gergeth es keth elew eles torrel megh
fyzet kerekre veteek / De zent gergy y-
machagot tetween ottan ysteny hatal
massaghnak myatta . az forgo kerek
ottan yzenkeed el toreteek . es zenth
gyergy meg zabadwla /.-
Harmad napon : hagyaa az fe
yedelem hogye egy onnal olwaztot
nagy kaad forodoben vethneek : ky
zent kerezthnek <vet> yegeet vethwen
nagy batorssaggal bele meene . De
wr ystennek hatalmawal . mynth eg
nemes feredeben meg feredeeek myn
den serelemnel kyl :.-
Negyed napon . lathwan Dacianos
feyedelem hogye keennal semyt nem
haznalna : fogaa zeep zora . Es monda
ewnekye . Latod ee en edes ffyam
gergy vytez . meely kegelymesek
az my ystenewnk / . ky tegedet ewtet
karomlot / nagy bekesseeggel zenwed-
-nek / es keezek myndent meg bocha-
-tanye ha meg akarandaz ternye / .
Teed azt <azert> zerelmes ffyam a'myt
teeneked mondok . es fogad megh
a'myre ynthlek / hogye had el ez
te kemeenseghedet . a'myt keztel . es al-
dozyal az my ystenewnknek / hogye
nagy tyztesseegre veetessel my tew-
lewnek Mosolyodwan azon zent
gergy monda ewnekye / Myre nem
yntetteel enghemet erre ennek ele-
tte eellyen zeep bezeddel ; yme keez
vagyk reea A'myre yntez / Azert
Ewtod napon parachola az fe-
-yedelem kezenseges zowal megh
kyaytanye / hogye mynden neepek
oda gyewlneenek . Es lathnaak gergy

{267b}

Wýtezth ýmaran aldozný Fel ekess-
-eýthwen azert mýnd az egheez varast
nagy eremmel . lathwan gergý vÿ-
tezth aldozný az ýstenekek / Mý
koron azert bel mentenek vona az
templomba . mýnd nÿaÿan / Zent gergý
terdeere eseek es ýmachagot teen az
wr istenhez / Es keeree az wr istent
hogý mýnd az templomot / mýnd az
Balwant / el ternee es el sÿllestenee
hogý meeg az helyek se maradna
meg .. ký lenne az ew zent newe
dÿcheeretÿre / es az neepnek megh
fordwlattÿara / erek emlekózeth ..
Ottan azert tÿz zalla le menÿból
es az templomot mýnd az ýstenekekkel
es az papokkal . meg emeeztee / Es
az feld meg nÿlwan . meeg az ma-
radeekÿth ees el nÿelee .-
Hatod napon . Azt halwan
Dacianos feýedelem / Eleÿbe vÿtetee
zent gergeth es monda ewnekÿ
Mÿchoda erdegssseeg ez te tewled .
gonoz ember . ký . eellÿen vezedelnet
tettel . Zent Gergý monda . Ne hÿ
ggÿed /. mert aldoztam en / ha ke
deeg akarod ÿewel en velem . es
laass esmeg aldoznom . Monda az
feýedelem . ÿol erttem az te rawassa-
godat . mert enghemet ees el akar-
naal sÿllesteny . mÿnt az templomot
az ýstenekekkel es az papokkal ..-
Monda zent gergý . mongÿad meg
ennekem nÿawalÿas . ha az te ÿste
nÿd ennen magokat meg nem se-
gheÿthetteel .. mÿkkeppen segheÿthnek
meg teghedet ?.-
Heted napon . monda Dacianos .
ew felesseeghenek Alexandrianak
El fogÿathkozwan keel meg halnom
mert latom hogý ez embertÿl megh

{268a}

Góztetóm . Monda ewnekÿ : Oh te
dÿhess kegÿetlen hoheer . Nem de / nem
mondottam ee en teneked gÿakortaa
hogý ne banchad az kerezttÿeneketh .
mert az ew ýstenek vÿaskodÿk ew
eerettek ; Azert twggÿad ýmaran
bÿzonnÿal . mert en ees kerezttÿen
<vagÿok> akarok lenny . El ameelkod
-wan azert Az keral' monda . ÿaÿ
hogý vezÿk . nem de te ees el haÿ-
-lottal ee . Ottan azert parançhola
hogý ffeel fÿgghezteneek hayanaal
foghwan .. es nagÿ eressen ostoroznak
Monda azonkezbe zent gerÿnek
Gergý ÿgassaghnak vÿlagossaga /
howa aloÿtod meegÿek . mert meeg
kerezteletlen vagÿok / Monda /
ewnekÿ zent gerÿ Semÿt ne ffeel''
ketelkódween leanyom / mert az te
vered hwllasa . veetetyk teneked
kerezthseeg helyet / es erdemre / Azt
halwan ýmathssagot teen az wr is-
-tenhez : es ký bochataa lelkeeth /-
Nÿolczad napon . Bodogssagos zÿt
gÿergÿ ký hozattateek az temleczból
es ellÿen Sentenciat ween / hoÿ

mýnd az egheez varason . meg hor-
doztathneek . es annak wtanna nýa
-kaat vaghnaak ; Mýkoron azert
az ew zent martýromsaganak horaýa
bel tellýesedet vona . keeree az hohert
hogý egý kewes ýdóth halaztana mýg
ýmachagot tenne / Terdeere esween azert
nagý sok zamtalan kerezttýen neepeek
latasaara ; nagý Aýoytatossaggal ýmath
-kozwan / Elezer keeree az wr ýstenth <hoǵ>
ennen magaerth . mondwan ; En edes
wram Iesus xpus : keerlek az te zenth
newednek týztóletes meltossagaert . hoǵ
az en lelkemet . el ne zakazýad az te
zent malaztottwl / erekkwl erekkee /
Masodzor . Es vala ký az te zenthseges

{268b}

Newedert az en keen zenwedeseemról
aýoytatossaggal meg emlekózendýk . Es
ew zýksegeheenek ýdeýn enghemet hý-
-wand : halgattasseek meg /-
Harmadzor . Es vala ký az en halalom-
ról zerzet kenýwet nala výselendý
es olwasangýa / Awagý chak olwaswan
halgatangýa / Azon horaban . bochatass-
anak meg <azo> mýndden býney / Es
vala ký nala hordozangýa / mýndden
mený ýteestewl / hadban valo vezede
lentewl . es ýteelethben valo hamýs
tanoktwl . meg zabadwltassanak .-
Towabaa . Vala meelý hazban leend
az en zenwedeeseemról valo kenýew
otth . Nema / santha / sýketh / chonka
bonka ýermek ne sylethesseek . Es
Vala ký . vala mýt twd keerený az
en newembe mýndenkeerelmeese bel .
tellýeseýtesseek mýnden kethseeghnel .
<...>kýl / Mýkoron ew ýmachagaat
el veeghezte vona .. menýból ýstený
zozat leen ew hozýaa / hogý mýnde-
nek azonkeppen bel tellýesedneenek
Amýnth keertte vona ; Annak wta-
nna le haýtaa nýakaat es azent
martýromsagot nýaka vagassal el
veeghezee / Az hýw kerezttýenek
azth lathwan . nagy týztesseegghel
az ew . aldot testeet el temeteek .
Dacianos kýral kedeeg mýkoron
az ew palotayaban menne / Azon
wton týz zalla le menýból . es
wgý emeeztee meg hogý meegh
Az <poh> poraath <see> sem twdhataak
howa leen / Ezenkeppen leen zen-
wedese zent gergý martýrnak . kýnek

{269a}

Zent Mark ewa
ngelistanak . Innepe-
-ról :-
Ez maý Zent Innepek Epistolaya
es zenth ewangelioma megh vannak
ýrwan es magýarazwan . zent ýergý
martýr napýan ennek elette /-
Annak okaert . mý ýdwesseges tanw-
-sagwnknak elówe meentere . Es ez
Dýchóseges zent ewangelistanak týz-
-tessegere . es emlekózetýre . lassok m
-eg az ew zent eeleteet . es martý-
-romsaag zenwedeseenek moggýaath

kýkkel wr ýstennek orzagaat es
zent egyházaat meg dýchóytee ez .
výlagon /.-
Mýkeppen Doctorok magýarazýaak
az ew neweenek meltosagaat . nağ
tekeelletes vala ew eeleteenek ýa
-rasaban hogý nem chak az kózónsee
ggel ký adot paracholatokath .
De meeg az feellýeb valokat ees
eressen es meg zeghetetlen meg
tarttýa vala ; Belch ees vala
ew twdomanýaban / mert vala
mýt az ew mestereetwl zenth
peter apostoltwl latot hallot vala
mýnd zýweeben es ezeeben tar-
-ttýa vala ; Towabbaa vala nağ
alazatos eeletew / wgý olwastatýk
ew rola ; hogý az ew hýwelkós /
wýýaat el vagtta vala hogý chak
pappaa ne lehethne / az papsagnak
nagý meltossagaert . De az ew me-
-stereenek zent peter apostolnak ýmach-
-aga hatamasb leen / ký ewtet meg
výgaztaa / Es annak wtanna pýspek
-kee zentelee ewtet / Es alexandriaban
kýldee predicallaný :-

{269b}

Zent Mark ewangelista azert
vala leuinek nemzeteeból / zenth pe-
ter apostolnak kerezth ffýa / es ýstený
twdomamba tanoýthwanýa / es ew
vele romaban meene / Mýkoron az-
erth Zent peter Romassaghba predical-
-ana . kereek Az hýw kerezttýenek zent
Markot hogý erek emlekózettre az zent
ewangeliomot meg ýrnaa ewnekýk
Es ottan enghede reea . Amýt az ew
mestereenek zaýabol hallotta vala .
es meg tanwlta vala nagý hýw
seeggel meg ýraa / hol ott zenth pe-
-ter mýndenkeppen ýgaznak latta
vona lenne / meg confirmalaa . es
olwasný hagýaa / Lathwan azert
zent peter ez ew tanoýthwanýaat
hogý teekelletes vona az zent hýtben
nem hagýaa . vezteg ýllný . De el
kýldee ewteth . Aquilegýaban predical-
-laný / hol ott nagý sok zamtalan nee-
peketh fordoýta meg . Es meg ýraa
ewnekýk ees az zent ewangeliomot
Az ýdóben azon varasban vala egý
ýeles dwss palogar kynek ermogor vala newe . mýkoron zenth
Mark latta vona hogý tekelletes vo-
na ez zent hýtben / výwee Romaba
zent peterhez . hogý ewtet azon va-
rasban pýspekkee zentelnee / Mýko-
ron azert az ýambor az týztet ffe-
vette vona ; kewes ýdew el mwlw-
-an fogaak meg az hýtetlenek / es
zent martýrraa teweek ;-
Annak wtanna Zent peter . Zent
Markot kýldee el Alexandriaban hoğ
ott ees predicalana / Es kewes ýdew
el mwlwan nagý sok zamtalan neep .
teree ez kerezttýenseegre / Mýkoron
azert bel menth vona Alexandria-
-ban / ottan az ew lababelý : ký zaka-
-doza lababol .. wr ýstennek akaratt'a
zerent : Ottan monda Zent leleknek

ÿsmeretÿból / Bÿzonÿawal zabadossa .
tette wr Isten az en wtamat / Es nem

{270a}

Megh oldozot : Lathwan wgÿan
azonnal egÿ embert zakadozot sarw-
-ÿaat varrogathnaa ; nekÿ adaa az
ew rozz lababelÿt ees varrogath
-nÿ / mÿkoron azt tennee . ottan naÿon
meg sertee az ew bal kezeet es
ffel keaÿthwan monda . egÿ az isten
Azt halwan zent mark monda .
bÿzonÿawal yo zerenchassaa tette
wr isten az en wtamat / Ottan sarth
zerzee es meg kenee az varga ke-
zeet es ottan meg vÿgazeek . Azth
lathwan az ember . ottan be vÿvee
hazaban ; es kezde raÿtta twdakoznÿ
kÿ vona ; Es meg vallaa hogy crist⁹
Iesus zolgaÿa vona ; Monda az
ember . akarnaam en meg lathnÿ
ewtet : felele Zent Mark . en meg
mwtatom ewtet teneked ; / El kezd-
-ween azert az bezedet / meg predic-
allaa ewtet wrwnk Iesusth kÿ
vona ; es azth halwan . az ember .
mÿnd ew hazabelÿ neepeÿwel m-
-egh kereztelkódeek /.-
Mÿkoron hÿre leth vona benne az
varas belÿ neepeknec . wtanna erez-
teenek hogÿ meg foghnaak . Azth
halwan zent Mark . Az embert
kÿt meg vÿgaztot vala . kÿnek .
Annÿan vala . newe pÿspekkee zen
-tólee azon varasban . Es ennen ma-
ga meene pentapolÿs newó varas-
-ban Es ott keth eztendeeg predical-
-wan ÿewe esmeg hattra Alexan-
-driaban / mÿkoron az hÿw kerezttÿe-
-neket meg sokaswlwan talalтта .
vona nagÿ erembe leen raÿtta
Halwan kedeeg azt az pogan pa-
-pÿ feÿedelmek es akarÿaak vala
meg foghnÿ / Mÿkoron azert egÿ
hosweet ÿnnepeeben zent Mark
ewangelista . Mÿseet mondana
ottan mÿnd oda gÿewleenek es
ñakon kóteek ewteth ; es rangattÿak
vala ewtet ede towa . az meg dÿhet
neep . mondwan / Vongÿok ez Ekór pazzort /

{270b}

Buculus egÿhazhoz . meelÿ egÿhazat
azon varasban rakattatot vala . egÿ
kew zÿklanak alatta ; Annak wta
nna veteek az temleczbe ; es wr is-
tennek zent angÿala hozÿa ÿewen
meg vÿgaztalaa es bÿztatta ewteth .
Az aldot wr iesus xpus ees megh la
togataa . ewtet . es meg bÿztataa m-
ondwan .. Bekeseegh hozÿaad Mark
en ewangelistam . Ne akarÿ feelnÿ
mert en te veled vagÿok . vt meg .
zabadoÿchalak teghedet ; Mÿkoron
azert meg verradot vona . esmegh
nÿakon kótteek ewtet / es teetowa
rangattÿaak vala ewteth : nagÿ bew
seeggel folÿwan az ew vere / Ew
kedeegh wntalan nagÿ eedes halakat
aad vala raÿtta wr istennek / es ÿm-

aad vala erettek ; Azon ýmachadnak
közette / mýkoron wr istennek <ala>
aýanlotta vona az ew lelkeet m
-ondwan . Wram . az te zent markod-
ban aýanlom az en lelkemet : ký mw-
-leek ez vylagbol / Nero czasarnak
ýdeýben . Mýkoron Idwezeytenkn
-ek zýleteese wtan . ýrnanak . ewth-
wen heeth eztendóben .-
Mýkoron Az pogan neepek az ew
zent testeet meg akarnaak eeghetný
hogý az kerezttýenek martýr newen
ne týztelneek / Ottan zeel veez . es
nagy kówes essev tamada az egben
Es nagy meený dórghees / Es ký mý-
-nd azon olalkodýk vala .. mýnth .
el zalathatnanak . onnan ; Az hýw
kerezttýenek azert el ragadaak az
testet / es az ew rakattatot zent egý
hazban nagy tyztesseeggel el teme-
teek / hól ott meene zamtalan choda-
kat tett leegýen az wr ýsten az ew
zent erdemeenek mýatta sok vona
mýnd be ýrnýa / Mýert mastan
Veneczýeben vagýon / az ew zenth
testeenek ereklýeýe / Mýkeppen oda
hozatot leegýen lassok megh .-

{271a}

Az ýdóben mýkoron ýrnanak zýle-
tethnek wtanna / Neegý zaaz . hathw-
an nýolch eztendóben . Leo newó cza
sarnak ýdeýn / az venecz''eeseek mýko
ron Alexandriaban mentenek vona
Arwal / ott az papokath kýk zent M
arknak testeet órýzýk vala : Adoma-
-nýokkal es keerelmesekkel . meg haý-
taak hogý zent Mark ewangelista
-nak testeet hadnaak el výnný /
Mýkoron kedeeg az testet az koporssob-
-ól ký emeelneek : oll'' nagy zeep ýl
-lat hataa el . mýnd az egheez alex-
-andriaat / hogý mýndenek chodalkoz-
-nanak raýtta honnan vona az zeep
ýllat / Mýkoron azert az tengheren
meenneenek es az teb haýosoknak
meg ýelentetteek vona ; Az eeg
-ýk nem hýween / monda . Netalan-
tan vala . meelý egýptombelý em-
-ber testeet vyzýtek / zent Mark
testeenek aloýthwan / Ottan azert
zent Mark haýoýa / choda keppen
reea ýgazodeek nagy hertelen az
mas haýora es ottan el tóree az
oldalaat . Es mýnd addeeglan sem
hagýaa el mýg nem býzonnýal
hýnneek mert zent Marknak teste
vona ; Mýkoron meeg ees nem hý
-neeg eggýk haýos . ottan el raga-
-ttateek az erdegtewl ; Es mýnd ad
deeglan gýettreteek / mýg nem zent
mark testehez výweek / es ott zaba-
-dwla meg . halaat adwan az wr
ýstennek / es mýg eele zent mark
-nak koronkeed aýoýtatossaggal zol-
gala<.> Azon ýdóben mýkoron ýrna
nak . ezer keth zaaz . Negýwen egý
eztendóben / vala papias newó va-
-rasban / Az zent Damoncos ffýaý kó-
-zót egý ýffýw frater kýnek Iwli-

-anos vala newe . kÿ mÿkoron halalara ýwtot vona . Es az priorth meg kerdette vona raýtta mÿnth vona dolga / Es meg mondotta vona -na hogÿ halalnak vona ffÿa / ottan Nagÿ eremmel kezde vÿgadnÿ es

{271b}

Monda aggyatok helth atÿamffÿ -aÿ . aggyatok helth . mert maÿdan kÿ meegÿen az lelek / az testból az nagÿ eremnek okaert kÿt hallok ; es ffel emelee ew kezeÿt az menÿorzagra mondwan .. Veed kÿ ÿmaran ez en lelkeemet ez temleczból .. Oh en bodogtalan ember . kÿ zabadoÿt meg enghemet ez testhnek halalabol / Azon- közben el zwnÿada es lataa zent Markot ew hozÿaa ÿewnÿ : es az agÿa mellet allanÿ / Es zozat leen hozÿaa mondwan .: Mÿt kerez'' eett oh zent mark ? ottan felele . ÿme ez halandohoz ÿettem . mert wr istennek az ew eelete es zolgalattÿa felette kellemetes / Monda esmeg az istenÿ zozat . mÿre hogÿ chak ten- nenmagad kÿwalt keppen ÿewttel ew hozÿaa / felele zent Mark . Mert kÿwaltkeppen valo aÿoÿtatossaga volt en hozÿaam / Es a'hol az en tes- -tem nÿwgozÿk . zorgalmatossaggal latogatta meg : Azert en ees megh latogatom ewtet es meg otalmazom ew halalanak ÿdeÿn / Azonkezben nagÿ sok zentek ÿeweenek oda m- -ÿnd feÿeerben otózwen . Es monda . ewnekÿk zent . Mark . mÿt ÿartok eett ? feleleenek azok . hogÿ ez fra- ternek lelkeet isten eleeben vÿgÿek Ottan azert az beteg frater ffel ebred wen . oda hÿwataa az feÿedelmet . es mÿkoron ez latasth votakeppen . mÿnd meg bezeellette vona : wr Istennek es zent Mark ewangelista- nak aÿanlaa ew lelkeet es nagÿ erwendetes hala<l> adassal . kywe mw- -leek ez vÿlagból . es az erek dÿchó segre meene . kÿt Aggyon mÿnek- ewnk ees Atÿa ffÿw Zent lelek Am̄ . Senaÿ zÿz zenth Katherina azzonnak Inneperól :-

{272a}

Ez maÿ Zent Innepek Epistoláÿat es Ewangelioamat ha kÿ kÿwannÿa meg talallÿa magÿarazwan . kara- chon napÿaanak elette zent Barba ra azzon napÿan Illÿk kedeegh kÿwalth keppen zolanwnk ez nemes tÿztassaghnak tÿkóreeról . es mÿndden zenthseeges ÿozagoknak for -maÿarol es mennÿeÿ ÿdwesseges ee- lethnek nemes peldáÿarol . Senaÿ zÿz zenth katherina azzonrol . Cristus Iesusnak zerelmes ÿegÿeseeról / kÿ mÿ ÿdenkben tamada wr ÿstennek Aldot zent malazttÿa zerent . Bodog- -ssagos zent Damonkos atÿanknak harmad zerzetÿból / kÿról zent lelek

wr isten meg emleközween wgÿ mon-
Da belch zaÿa atal : kÿ meg vagÿon
ÿrwan belch eeggÿk kenÿweenek
wltolso rezeeben . Prouerbiorum vltimo
Capitulo . Dicens / Multe filie con /
gregauerÿt diuicias / tu super gressa
es vniuersas ./
Sok leanzo zÿzek gÿe''teenek kazdagh-
sagokath . De te mÿndeneketh felÿwl ha-
-ladaal ; ÿollehet . mÿnd wr ÿstennek
mÿnd ember ffÿaÿnak latattÿokra
mÿnd ez ÿdeÿglen . sok ÿffÿak vÿsel
-tenek es tartottanak zepletelen lelkÿ
es testÿ eeletet . ez vÿlagon . De maga
wgÿ mÿnt mÿndeneket felewl hala
-daa . Senaÿ zÿz zent katherina azzon
kÿ az ew tekeelletes yo eeleteenek ok
-aerth . be ees ÿrattateek pÿus papat-
-wl az . zenteknek kÿzÿkben ; mÿkkeppen
ÿobban meg hallÿok veegre /
Az ew zentsseeges eeletÿnek kedeegh nÿ
-lwabban valo meg ÿsmeretÿre /. Es
ew wtanna valoknak : lelkÿ ÿozagos
mÿwelkódeteknek gÿoropodasokban /-
valo voltaert harom dolgokat keel meg lathnwnk
kÿkból meg ÿsmertetÿk ez zent katherina
azzonnak ew nagy meltossaga :-

{272b}

Elssew mondatÿk lehetsseegesnek
Masod kÿwalthkeppen valonak .
harmad / ffel magaztatassnak .-
Elezer azert kel meg lathnwnk : hoÿ
ha zÿz zent katherina azzont lehetssee
ges volt az azzonÿallat zemeelben
anne nagy bewsseeges tÿztesseegek
kel meg aÿandekozhatnÿ / kÿket ew
hozÿaa hallwnk ; oka ez . merth
sokath vannak kÿk ellene mondnak
ÿelessen az ollÿanak kÿk . mÿnd kÿ-
-wl belól meg hÿdeghettek aÿoÿta
-tossaghban / mÿnd az wr ÿstenhez
mÿnd az ew zeretó zentÿhez / Nem
hÿhetewnek aloÿthwan hogÿ egÿ
azzonÿallatban ennÿ zamtalan .
ÿstenÿ dolgok . es lelkÿ ÿozagok le-
hettenek vona ; mÿnt ew rola zol-
-nak es ÿrnak ; Vÿzon ellen ha
a' mÿndenhato wr ÿsten . az azzonÿa
llat zemeelt meg akartta vona
wtalnÿ es ew zent zÿne elól el
vethnÿ . haat ÿngÿen sem terem-
tette vona / Towabbaa ha ewket
ees az erek dÿchóseegben nem ak-
arnaa . vÿnnÿ . hat ewket Annee
zent malazttal es lelkÿ ÿozagoknak
bewseegewel nem zerette vona .
Mÿnd ez eellÿen dolgoknak azert
bÿzonsagara / Doctoroknak mondasok
zerent heet nemes tÿztóletesseegek
nek meltossagawal / nemesseÿtee
meg . az wr ÿsten az azzonÿallatÿ
termeezethnek zemeelÿeet / Elezer
teremtees zerent : kÿnek bÿzonsagaat
ha kÿ meg akarÿa ÿsmernÿ . ol-
vassa Moÿsesnek elssew kenÿweet Mert
Zent Thamas doctornak mondasa
zerent : zent Agoston meg azont va
llÿa / Mert chak ÿstent illetÿ
az tehetsseeg es hatalmassaag hoÿ

ffýrffýat / es azzonyállatot semýból
teremchen . természetnek segedelmeert //

{273a}

Es naponkeed valo hazbelý zýkseeghn
nek . megh zerzeeseerth : mert Az azzo-
nyállat ýnkab twggýa az haznaal va
lo dolgot megh zerzený honnem mýnt
az ffýrffýw / Masodzer ffel magasztala
az azzonyállatý zemeelth wr ýstenth
megh ýéézet meltossaggal .. az az hogý
mýkeppen az ffýrffýat wr ýsten terem-
tee az ew zent zemeelýenek es hason-
latossaganak abrazattýara . Azonkeppen
Az azzonyállatot ees . okossaghnak es
ertelemnek természetý zerent / De kýlem
-bek chak zemeelnek teremtese zerent .
Es hogý az ffýrffýw kezdete az azzo-
nyállathnak . Erról wgý mond zent
pal apostol .. Corintombelýeknek ýrt
leweleben / Az ffýrffýw zemelýe
az ýstenseegnek es az azzonyállat
zemeelye az ffýrffýwnak / Masod
helýen meg wgý mond / Az azzon-
yállatnak feýe az ffýrffýw . Az ffýr-
ffýwnak feýe Cristus iesus . Cristus
Iesusnak feýe . wr ýsten /-
Harmadzor ffel magasztata wr ýsten
az azzonyállatý zemeelt : Istený zent
malazthnak meltossagawal ; Mert
mýnd ooh terwenben . mýnd wý''
terwenben sokakat olwaswnk ýe
-wendómondokat es proffetissakath
kýk mýnd arra voltanak valazth-
wan wr ýstentewl . hogý . mýwel
ewk ees ne essneenek kethsegben
mert nem volnanak valaztathw-
an azon ýstený malazttra es ýdw
-essegre mýnt az ffýrffýak
Negedzer ffel magasztataa wr ýsten
az azzonyállatý zemeelth . Anyaý va-
lastasnak meltossagawal ; Mert mý
-koron akaraa hozýaa eeggýeseýtený
ez emberý természeteth . Nem Angýal
-twl / sem ffýrffýwtwl akara zýle-
tethný : De azzonyállathnak zemee
lýeból zýz anyaát valazta maga
-nak . kýnek <..> ees anne malaztot
enghede hogý / mýnd erdemmel /

{273b}

Mýnd Dýchóseegnek koronayawal . az
ew zent ffýanak Iesusnak wtanna .. m-
ýnden teremtet allatot fewlwl mwlna
mennýen felden .. mýnd angýalý . mýnd
emberý természetet ; Es mýndenektewl
týztóltethneek es dycheertethneek .
Ewtódzer ffel magasztataa wr isten
az azzonyállat termeezetet : erwendetess
ýelenettel / Mert mýkoron menýnek
es feldnek dýchóseges kýrallýa ew
hallottaýbol ffel tamada / elezer az
azzonyállatoknak engedee magaat meg
lathný es ýllethný / es ewk leenek
elezer az erek eeletthnek kówetý es
predicatorý / hogý mýwel semýben
meg ne wtaltathneek az azzonyalla
-tý zemeel'' / hogý mýert elezer paradý-
-chomban ew mýatta kezdeteek el az
halálnak keserewsege /

Hatodzor ffel magasztataa wr Isten
 az azzonjallatj zemeelth / chodalatos
 martjromsagnak eressegeewel / Nem-
 eelljek ew zjzesseeges eeleteknek m-
 eg tartassaaert . Nekyk ez zent hth-
 nek ajyotatossagaert . Nekyk xpus
 Iesusnak zerelmeert . Nekyk az menyor
 zagban valo nagy djchoseegnek erw-
 endettesegeert ; Mynden ez vylagjak
 -at meg wtalwan el hattanak / Az
 kegjetlen kyralyoktwl / Chazaroktwl
 es fejedelmektewl ky lemb ky lemb
 keserew kenokat gyettrelmeket / es mar-
 tyromsagokat zenwedween / nagy eress-
 en vjtezkottenek / kynek moggyaak
 es zamaat sok vona ky yelengethny
 Azert ez eellyen nemew hatalmas
 gjezedelem / eresseeg es lelkj yozagok
 -ban valo veegy es holtjg valo
 meg maradas semjkeppen nem lehe
 -teth wr Istennek / es zent leleknek
 kywalthkeppen valo ereynel es zent
 malazttjanaal kyl / Annak okaerth
 ewk ees newezetesek es dycherettre
 meltook / mynd anjazent egyhazban
 mynd mennjeknek zent orzagaban .

{274a}

Hetedzer ffel magasztataa wr Isten az
 azzonjallatj zemelth . Djchoseges ffel ta-
 -madas zerent kyról wgj mond zent Ago
 ston Doctor atjank / Az kozonseges djcho
 seges ffel tamadasban . ky mynd az ew
 zemelye zerent tamad ffel . es azonkeppen
 mennek es leznek az erek djchosegben
 ffyrffyw mynt ffyrffyw . azzonjallat
 mynt Azzonjallat / zyz . mynt zyz : ky
 mynd az ew erdemeenek / ees eeletee
 nek djchosege zerent : De az termee
 -zethnek . keennya es gyettrelme oth ne
 lezen .. ky ezen vylagon ez fogjatko
 -zyk / Ha azert az erek Isteny nagy
 es veghetetlen bolchesseeg / myndenek-
 nek teremteseeben . az azzonjallatj ze
 -melth . elljen choda es ky lemb ky lemb
 -keppen . meltowa tette / Myre nem kel
 hynnye . hogj ez Senabely zyz zent kate-
 -rina azzont ees kywe hatta vona . az
 ew zereto zenty kozzol / Nem <..> lehetet-
 -len wr Istenneel semj bezed . mynt
 zent Lucach yrya az zent ewangeliomba
 Zyletetteteek azert wr Istennek aka
 rattya zerent zyz zent katherina az-
 -zon . Senanak ew nemes warasaban
 yambor es Isten feelo atyatwl anya
 -twl / kynek attya <newezetetyk> vala
 Benecasa Iacab .. Es annya lappa .
 Mykoron kedeeg ewth eztendos vona
 zyz zent katherina azzon nem adaa
 magaat ez vylagnak / De adaa es
 ajanlaa magaat mynd testesstewl lel
 kestewl Azzonywnk zyz marianak
 es gyakorlatos ydwezlettel tyztely va
 -la Cristus Iesusnak zent zyleyeet ; es
 semj gondot nem vysel vala ez vy-
 lagra ; de myndden remensegeet vetette
 vala az mennyey djchoseegben . kyk
 -ben naprol napra mykeppen haznala
 es newekodeek wr Isten malaztya
 zerent / ymaran lassok megh .-

{274b}

Masod tanwsaagwnk leezen
zÿz zent katherina azzonnak eeleteben
heet yeles es kÿwalthkeppen valo lelky
ÿozagokrol kÿkben eele es haznala wr
istennek malazttÿa mÿat / kÿkben meg
ÿsmertetÿk az ew zenthseges mÿwota
Elsew ÿozag mondatÿk zepletelen zÿz
zesseeg / kÿból yelessen dÿcheertetÿk ez
haram okaerth . Elezer az ew ÿffÿwsaga
nak okaerth . mert mÿkoron meeg heeth
eztendós vona ; nÿlwan valo fogadasth
teen hogÿ mÿnd halalÿg zepletelen-
-seegben maradna meg . kÿnek mÿnd
kezdety . mÿnd vegezety leen zent lelek
wr Isten / kÿ az ew zent malazttÿa mÿ
-ath bel tellÿeseÿtee az ew emberÿ ezee
-nek es zabadakarattÿanak tekeelletes-
seegeet . EEllÿen dolgot olwaswnk
zent Mÿklos pÿspekról ees . kÿ meeg
ew gÿengesseegeben ees : zerdaat pen-
teketh beÿtel vala ; Hogÿ azert zÿz .
zent Katherina azzon ees azt ennen
ereÿból ne tette legÿen . De wr istennek
malazttÿabol / meg ÿsmertetÿk ellÿen
Istenÿ latasbol / Mÿkoron meeg chak .
hatod eztendós vona . egÿ napÿ napon
mÿkoron haza menne ew hazas neen-
-nÿeenek hazatwl . ffeel tekeenthwen az
eggre . es lataa wrwnk Iesusth . az
zent Damoncos ffÿaÿnak egÿhazok
felóth olÿ mÿnth egÿ pÿspekÿ rwha-
ban ÿllnÿe . es az zent Apostolok .
mÿnd kewrwle alwan .. ffeel emel-
wen azert Iesus az ew zent kezeet es
kereztet vethween katherinara meg
aldaa ewtet ; Ez latasth mÿkoron eze-
ben vette vona . olÿ yghen megh
eressedeek wr Istenben . hogÿ az nap
sagtwl fogwa . semÿt eegÿebet nem
keresne hanem chak tÿtol helt hol
ott nÿlwabban ÿmathkozhatneek / es
ÿnth vala eegÿeb leanyokat ees mÿnd
bezedewel . mÿnd peldaÿawal ÿmat-
-kozaasra / es ÿdwesseegnek wtaara .
Masod . ok mondatÿk ellenzeesnek oka
kÿból meg ÿsmertetÿk az ew zÿzessegheenek .

{275a}

Tartasa / mert ÿollehet az ew zÿleÿ lathna
nak kÿlemb kylemb choda dolgot az ew
leanyokban / De maga meeg nem twggÿak
vala hogÿ ew zÿzesseegeet fogadot vona .
Annak okaert mÿkoron tÿzen keth eztendót
eerth . vona / ÿntetÿk vala az ew zÿleÿee
-tewl hogÿ zebben ÿarna / mert ÿmaran
hamar hazassagra kellenÿ mennÿ . De ew
semÿt nem gondol vala vele / De annal
ees ÿnkab sÿrassra es penitenciara fog-
-ÿa vala ennen magaat . hogÿ ha vala
mÿ nagÿ halalos bÿnth tett vona .
Azth lathwan az ew zÿleÿ : keereenek egÿ
egÿhazÿ embert reea . hogÿ mÿwel
az ew leanyokat tanacholnaa . hogÿ
zerzenee hozÿaa magaat mert hamar
hazassagra kellenee mennÿ / az Iambor
kedeeg . meg ÿsmerwen az zÿznek aka
-rattÿaak / meg vÿgaztalaas es meg
eresseÿtee ewtet wr Istenben . Et ÿntee

reea hogý . ew leaný haýaat nýrnee
 el . kýre ottan keez leen . es be tellýe
 seytee / Azth lathwan az ew zýley . ele
 -zer nagýon meg haragwanak ew
 reea . es nagý fenýeyteekkel tarttýak
 vala . De egý kewes ýdew el mwl-
 wan ký ýelentee ewnekýk az ew
 zýwe týtkýaat hogý mywel zýzessee
 -get fogadot vona ; Es ottan zerelmek-
 ben esseek . es meg aldwan ewtet .
 nem bantaak akarattýaat annak wtaña /
 Harmad ok mondatýk lelký týztassaag
 tartassnak oka ; Mert wr istennek
 zent malazttýanak myatta nem chak
 kýwl valo testý týztassagot mynt em-
 bertwl <..> lehetsseeg meg tartotta . m-
 -ýnd halalyg / Tórteneek egý hwshag
 -atban hogý zýz zent katerina keesóyg
 ýmathkozneek . myert mynd testeewel
 lelkeewel az mennýeyekre vala fýgel-
 -mezween . Neký ýeleneek az aldot
 wr Iesus xpus es monda . Katherina
 myert mynden ez výlagýakat megh
 wtaltal az en zerelmemeert : En es
 teegedet nagý týztesseeggel el akarttalak
 hazasoýtaný / Ottan elówe ýewenek
 Az zýz Anýa Maria . Zent Ianos

{275b}

Ewangelista . Zent paal apostol . zýz
 zent Damonkos . es zent Daudid pptha .
 wgý mynt az ew kýntornaýaat ver-
 ween . Es azzonýwnk zýz maria
 kezeet fogaa . zent katherinának / <egý>
 es kezdee kerný az ew zent ffýaat Iesust
 hogý hozýaa vennee ewtet . ký ottan
 neký enghede / es veween xpus Iesus
 az <.> gýerwt ew wýyaban tewee
 mondwan . ýme ýegýezlek teeged
 ennekem te teremtednek es megh val-
 todnak . hýtben az ýdeýglen . myko-
 ron en velem eegýetembe be ýewz
 az mennýey menýekzóben / Es az te
 zýzesseeget koronkeed meg otalmazta-
 -týk zeplótelen : Ezek meg leeween
 el enýezeenek elóle .-
 Masod ýeles lelký ýozaagh
 kýben eele zýz zent katerina . mon-
 -datýk / ew zýweenek lelkeenek wr
 Istenben valo mereessege es batorssa-
 ga . kýnek myatta ees ez výlagot
 megh wtaalaa . es zent zerzetesseegben
 meene / hogý xpusnak nagýob zaba
 don es týztabban zolgalhatna ; Es
 meene zent Damonkos Atýanknak
 harmad zerzeteeben ký mondatýk pe-
 -nitencia tartasnak zerzete /
 Meely zent zerzetesseeg harombol
 býzonýwltatýk meg . hogý ýgaz leeßen
 Elezer mert zent Damonkos atýank
 -twl zerzetteteth . Lombardýaban . kýert
 sok výaskodasa volth . az erethnekek
 ellen / kýk annak elette býrtaak /
 kýketh . mynd az teeb zent atýakkal
 eegýetembe onnan kýwe ýzween / ew
 helyettek zerzette Az zent penitencia
 -nak zerzetesseegeet / Masodbol ýg
 -aznak lattatýk / mert Anýa zent egý-
 haaz be vette mynt ýgaz zerzetessee-
 ghet ; Es zent papaak Confirmaltak

Negyed honorius . hwzon kettód Ia-
nos pp . kylenczed Bonefacius . Es
heted Innocencius . kük mynd nagy
sok zabadsagot . Bwlchwt . es oldoza
tokat enghettenek . Harmadzor merth //

{276a}

Az zent Zerzetet A myndenható wr isten
meg zentelte es ffel magaztatta : kü meg
byzonýwltatýk . kylemb kylemb sok zent
Azzonyoknak zenthseeges eeleteknek
es choda teeteleknek myatta / kük kózz
-ól egy yeles zerelmes xpúsnak ýegye
-se ez zenth katherina ees kyról mastan
zolwnk bezeellwnk / Mykeppen kedeeg
valasztotta leegýen maganak ez zenth
damonkos atýank zerzeteet / meg lathatt
-ya ha kü eew eeleteet akarya olwas-
-ny . Hol ott wgý olwastatýk / Egý na-
-pý napon mykoron ýmathkozneek hog
wr isten tartanaa meg ewtet az ew
zyzesseegenek fogadasaban . el reewól
-teteek . es nagy sok zent Atýaak azon
zerzetból neký ýeleneenek . kük kózót
zent Damonkos atýank ott vala . my
-ert hogý küwalthkeppen valo <zermetes->
zerelmetes aýoytatossaga vala hozýaa
künek eeggýk kezeeben egý lilium zaal
vala langazwan . De meg nem eegwen
es az maas kezeeben az zerzethnek
rwhaýa / Es azon latasban . mondan-
-ak katherinanak . mynemew zerzetet
akarna valasztany . felele . En zenth
Damonkos atýam zerzeeteet kýwanom
ffel veennem / Monda ottan ewne-
kü zent damonkos . Eress leelekkel
leegý zerelmes leanýom / mert a'meel''
zeerzetet kýwalataal . ewtózól . Es ez
lataas el enýezeek elóle / es nagybyzo
dalmat veen wr Istenben ; Myko
ron kedeeg az ew zyzesseegenek tarta
-saath meg ýelentette vona az ew zy-
-leýnek : es azok nagy eremmel meg
aldottaak vona . Ottan Senaban .. az
apachakhoz meene es mykeppen ew
kysdedseegetwl fogwa kýwanta va
la . be otózeek / nagy lelký aýo''tatossag
gal . es ýstený zent zeretettel .-
Harmad yeles lelký ýozaag kýben ee
le zýz zent katherina mondatýk / ez vyla-
ghý testý kemeenseeg : kýth meg ýsmer-
hetwnk ez három alaa mondandokból .
Elezer eetelben es ýtalban . Masodzor
rwhazatban es haalo agýban . harmad-
-zor

{276b}

Výgyazasokban es ýmachagokban . Elezer
mondam hogý kemeenseeget tartot ee
teleeben . ýtalaban / mert rýtkan olwas-
-tatýk mynd ew kysded germeksseegetwl
foghwa . hogý hwsth eeth vona . künek
annak wtanna myndenestwl foghwa
el vetee ew tewle . De chak kýneeret
es gymelchet eet : týzen keth eztendós
koraban kedeeg fyew gyekerrel eelth .
Borth kedeeg mykoron ýwth olý ýgh-
-en meg výzeztte hogý alýg erzette
az bor zagaat . De annak ees ellene
monda týzen ewt eztendew wtan .

Gyakortaa kedeeg nagy sok napÿglan
sem eetelth sem ÿtalth hozÿaa nem
vett . Gyakortaa mÿnd hetedzaka eehen
zomehon beÿtelth . wÿg zolgalta az wr
ÿstent / Masodzor meg ÿsmertetyk
az ew magahoz valo kemeensege . rw-
-hazatban es aagÿon valo halasban .
Ewnekÿ eegÿeb rwhaÿa nem volth .
hanem chak ÿnghe . Es sem telbe / sem
nyarba<n> egÿ kóntósseenel teb nem volt
Ew ÿngheenek alola . ne Ciliciomot
neha . vass lanczot vÿselth : hogÿ kedeeg
nylwabban kowethetnee zent Damon-
-kos lelkÿ attÿaak lelkÿ eelethben .
mÿndden napon . háromzor neegÿzer
ostorozÿa vala ewnen magaat ./
Agÿa keedeeg chak azon azzÿw dezka .
es egÿ remeek ffa feÿe alat : Ezeeben
tarthwan zent paal apostolnak mon-
dasaat : Meg gÿettrem az en testemet
es zolgalattra haÿttom . hogÿ eegÿebek-
-nek ÿoot predicalwan . enmagam go-
-nozzaa ne legÿek / Es azonkeppen az
gÿarlo testhnek akarattÿaak haÿttÿa
vala az leleknek . es okossaghnak aka-
-rattÿara . Es ew lelkeet wr istennek
akarattÿara . hogÿ se testhzerent . se
lelekzerent ne tehetne eegÿebet . hanem
Amÿ wr istennek neue dÿcheretÿre
vona es ennen maganak ÿdwesseegere /
Harmadzor meg ÿsmertetyk az ennen
magahoz valo kemensege zentelen valo
vÿgÿazasoknak es ÿmathkozasoknak
terheeból ; Merth anneera ÿwtot vala
hogÿ keth napon awagÿ három napon

{277a}

Fel horaat awagÿ eegÿet nywgodot
Az nagy eensseegból azerth annee azal''
-ssagra ÿwtot vala . hogÿ mÿkoron ez
vÿlagból kÿ mwlt vona . lataak haat
az ew agÿeeka ew <bez> belÿhez es hw-
-rahoz ragadot vona . Oly ÿghen meg
zaradot vala . ew halala felee . hogÿ
ew teste felenÿ sem vala . mÿnt meeg
ew kÿsded leanzo koraban ees volt .
kÿról wgÿ mond . az nagy pius papa .
az ew bullaÿaban ez zent zÿz azzon-
-rol . Ez zent zÿznek ew zenwedettesee
ge nagyssagos . es chodalatos ew ez
wÿlagÿ eeleteenek kemeensege / Mert
mÿkoron bornak hwsnak eeledeleet
ew tewle mÿndenestÿl foghwa el
tawoztatta vona ; Es semÿ bewchÿwt
sem akarna hozÿaa vennÿ . veegre
anneera ÿwta / hogÿ sem kÿñeret sem
eegÿebet nem eenneek ez vÿlaagh ze
-rent . hanem chak mennÿeÿ meenn-
awal eelne / mÿnt yo kerezttÿenek
zoktak hozÿaÿok vennÿ az oltarÿ
zentsseeg zerent ; kÿben mÿnd az
wr Isten dÿcheertetyk :-
Negÿed lelkÿ nemes ÿzaag kÿben
eele es haznala zent katherina mondatÿk
kegÿesseegh : kÿben meelÿ ÿghen el hatal-
-mazot vala . meg ÿsmertetyk ez három
rendbelÿ zemeelÿeken / twdnÿa ÿllÿk az
zegheenÿekhez . Az korokhoz betegekekhez es az
zegheenÿ bÿnesekhez / Elezer azert kegÿess
vala az zegheenÿekhez . kÿról wgÿ mond

pius papa az bullaban .. Az Cristus Iesus
zegheny'nek bew kezzel oztogat vala : esm
-eg wgý olwastatýk eeleteeben hogý za-
badsaga volt az ew attýatwl alamýsn-
-aat adny' vala kýnek akarth vona . ew
attýanak ýozagabol / Egýzer tóteneek
hallaný . hogý egý zegheený ewzweé azzo-
-nyállat ew hozýaa tartozoýwal naón
eehezneek zomehozneek : ýollehet nagý be
-teg vona akkoron / ottan azert ew ýmacha
ganak mýatta kýnnýebseeget nyere wr
istentewl / Es ffel kelween reeggel . gabonat

{277b}

Borth olayth nagý bewen ennen vallan
az zeghen azzon hazahoz výween le te-
wee hazaban . nagý czendesseeeggel . eet
ez dolgaban hasonlatos leen bodoghssa
gos zent Mýklos pýspekhez :. Annak w-
tanna torteeneek esmeg egý napon mý-
koron az zent egýhaznaal vona . egy kee
re alamýsnaat tewle es mýkoron nem
vona mýt adny' . Az olwaso zem kózót
vala egý ezýsth kereztl . ýeeg zemewl .
ottan azert azt ees el oldaa es az
zegheenek adaa .. Azon eeýel neký
ýeleneek wrwnk Iesus Cristus es m-
-onda katherina / ýme tegnapý napon
ezth aadaad ennekem .. En ees meg
fogadom teeneked hogý az wtolso ýtee
lethnek napýan mýnd az zent angýa-
loknak ez embereknek latasokra . azth
az te eremednek nagýsagara megh
mwtatom . kýból meg ýsmertetyk az
zeghenyekhez valo zorgalmatossaga /
Masodzor vala kegýes es ýrgalmas
az nyawalýas korokhoz beteghekhez ..
Mert nagý zorgalmatossaggal zolgaal
vala ewnekýk / vala egý nyawalýas
koor poklos azzonyállat kýnek kathe
rina zolgalný zokot vala .. mýkoron
meg keztté vona wtalný az ew ghe-
reentes voltaat : egý napýnapon meg
týztoýtaa ewtet . es az wndoksagot
gýeýtee egý medenczeben . es monda .
En / teghedet az en zereimes ýeégesem
-nek wr Iesus xpúsnak zerelemeerth
meg ýztlak / es teghedet gýarlo testh
meg gýeterlek / Annak wtanna leen
hogý meg zewneek mýnden wtala-
-ttýa De koronkeed zeep ýllatwnak
erzettetyk vala ewneký . mas ember-
-nek rwthsaga ; Masod napon meg
ýeleneek ewneký wr Iesus xpús
es meg mwtataa katherinanak az
ew zenthseegees sebeýt mondwan
katherina mýert az en zerelememeert
ollýan wtalatos ýtalth veel hozýad
nem leezek halalatlán teeneked ee-
-rette . Es katherina zaýaat ýwtataa
az ew zent oldalanak zent seebehez
mondwan . En eedes leanýom apoll'ad

{278a}

Megh . es ýgýaal az een oldalambol
eedes ýtalth . kýwel az te lelked . mýnden
eedesseeggel bel tellýeseeggýek / es teste-
det ees bel tellýesehe / kýt en eerettem
meg wtalaal ; kýben ottan bel tellýe
-sedeek az wr Istennek malasztos volta .

Harmadzor vala kegyes es yrgalmas
zent katherina az zegheef bynesekhez
Mert gyakortaa ymatkhozwan ew eere
-ttek nagy sokaknak tezen vala sedelmet
ew zenthseeges ymachaganak es erdem-
-enek myatta / kyknek zamokat sok vona
chak gondolnya ees . myneewel ynkab
yrny . menea gonozokat tereytet hattra
menea yokat meg eresseytet yoban . me
-nee sokakat meg vyzgaltat lelekzerent
testhzerent : neha bezedewel . neha yra
-sawal .. neha . yzenetywel . neha yma
-chagawal ; Annak felette menea lelke
-keth ky ragadot pokolnak torkabol es
meennyet ffel ygazoytot mennyeknek
Dychoseeges bodogssagara . Czak az wr
Isten vethety zamaat ; Mynemew kedeeg
malazttal eellyen dolgok lehettenek .
ky mynd ezeeben vehety : Azert dyche
retesnek lattatyk az aldott wr Isten
az ew zerelmes hyweyben .-
Ewtod yeles leky yozaagh kyben
eele zyz zent katherina . mondatyk
nagy paciencia tartass . yelessen ez ha-
-rom alaa mondandokban .. Elezer habo-
-rwsagokban .. Masodzor . keseertetekben
harmadzor keenzenwedeeseekben ./
Elezer . bekeseeges volth ky lemb ky le
-mb haborwsagokban . ky meg byzon-
nywltatyk eellyen peldabol .. Vala
Senaban . azon zerzethben egy zolgalo
leañ kynek palmerina vala newe
ky pokolbely erdeghnek yzgatasa
myat oly yghen ellene yaar vala .
katherinanak hogy az nagy gylloseegh
nek myatta . yngen neweet sem
akarya vala hallany es newezny
katherina kedeeg azt lathwan koron
-keed ymaad vala eerette / Mykoron
azert az gonoz leañ nagy korssagban

{278b}

Eseth vona . Katherina azth halwan hoz-
-ya meene meg latogathny . az nyawa-
lyas Soror kedeeg ottan meg kemeenye-
deek ewmagaban es hagya hogy ky
yzneek katherinaat az hazbol : ew kedeeg
nem zenyk vala eerette ymathkozny
Es wgy leen hogy meg gyozee ew
zent ymachaganak myatta es az keget
len alazatossagra es toredelmesseegre
terween . bochanatot keere . es zenthsee
get veewen ew hozya ky mwleek
ez vylagbol / Mykoron esmeg mas .
Sorornak zolgalna . ew betegsseegeben .
az ees ky lemb ky lemb bozwsagok-
kal yllety vala katherinaat / Terteenek
hogy ew ymachagaban bozankodnek
raytta wr Istennek / Neky yeleneek
wrwnk Iesus xpus tarthwan . egy
aran . koronaat / masth egy towys koro-
naat . ew kezeeben . es monda / kathe-
-rina valazd el eeggyket ennek ez
vylagy eeletedben . Ha eet az aran
koronaat valaztot . haat az mas vy-
lagon towys koronaat keel vyselned
ha kedeeg eeth az towys koronaat
valaztot haat az mas vylagon aran
koronaad leezen ; Azt halwan kathe-
-rina ezeebe vewee magaat es ayan

laa magaat bekeseeg zenwedesre . es
ký veween ew kezeeból az tówys
koronaat tewee katherina ennen feýe-
ben . Annak okaert sok ydeýglen zen-
wede fee fajdalmat . Es azon keppen
meg ernessedween wr ýstenben / an-
-naal ees ernessebben ffel etezeek az zent
paciencianak feýwewereben : Az beteg
Soror azert lathwan katherinanak be
keseeg zenwedesseet tóredelmesseegre
tóre es bochanatot keerwen . ýmaran
nýlwan zenthnek es bodognak predi-
-call''a vala ; Mýnd ezenkeppen nagý
sok zemeelýektewl sok zamtalan bozz
wsagot zenwed vala . gonoz hýrt ne-
-weth es gonoz bezeedeketh . De kathe-
rina wr Istennek malazttýa mýat
mýnd nagý alazatossggal es bekese-
ggel zenwedý vala : kýkból mýnd
dýcheertetyk a'' mýndenhato wr isten /

{279a}

Masodzor vala bekeseeges erde
ghý keseertetkben .. kýerth wgý mond
pius papa az Bullaban . výaskodýk
vala katherina gýakorlatossaggal az erde
ghekkel . es sok nýwghatatlansagokn-
-ak mýatta sok bozzwt zenwed vala .
De mýndenkoron zent paal apostolnak
mondasaat vethý vala ellenek . mýko-
-ron beteg vagýok akkoron ernesseb va-
gýok : wgý olwastatýk eeleteeben hoý
wr Istennek enghedelmeeból . gýakor-
taa . olý ýghen gýettryk vala es osto-
-rozýaak vala az erdeghek . katherinaat
hogý mýndenek chodalkoztanak raytta
kýk az ew testet lattaak . De mýnde
-nekket nagý halalattal veezen vala
az wr Istentewl

Harmadzor bekeseeges volt kýlemb
kýlemb keen zenwedeseekben .. es zabad
akarattýa zerent valo kemeen peni-
-tencia tartasban . kýlemb kýlemb <kor>
testý korssagban betegsseegben ; kýkról
býzonsagot teezen pius papa az bulla-
ban : feýe fajasnak mýatta wgý m-
-ýnt koronkeed gýettreyk vala : mýnd
denben eremesth tarssolkodwan az ew
eedes zerelmes meg valtohahoz ez vý
-lagon kýról zent pal ees meg em-
lekózyk . ha az xpus Iesussal zenwe
dewnk . Annak wtanna . vele ees
wralkodwnk az mas výlagon :

Katherina ezeket mýnd zýweben tar-
-ttýa vala . es eremesth zenwed va-
la wr Istennek zerelmeerth ./

Hatod lelký yozaag kýben

zýz zent katherina eele es haznala
ez výlagon mondatýk . lelký es testý
Alazatossaag . ký meg ýsmertetyk ýe
lessen ez harmakbol . <ezer> Elezer fee
lelemból . Masodzor wlatatossagbol
harmadzor nýaýassagbol . Elezer m-
ondam hogý az ew nagý alazatossa
ga meg ýsmertetyk feelelemból . Mert
mýkoron mýnd kezdettwl foghwa az
aldot wr Iesus cristustwl kýlemb ký-
lemb latasokkal . es ýelenetekkel m-
ýnd emette . mýnd al<.>matta megh .

{279b}

Kezdet vona latogattahnÿ : koronkeed
nagy feelelembe volt . ezeeben tarthw
an az zent attÿaknak keesertetÿth
Mert gÿakortaa sokakat chalt megh
pokolbelÿ erdeg . ÿo angÿalnak kepee-
ben / Annak okaert Az wr Istennek
aÿanlÿa ennen magaat . es wÿg
leen hogÿ wrwnk Iesus xÿus nekÿ
ÿelenween meg tanoÿttaa ewtet mÿnd
ÿsmernee meg mÿkoron az lataas ÿo
es ÿgaz vona .. es mÿkoron gonoz
awagÿ hamÿs . Tÿrteenek hogÿ kathe
rina az ew lelkÿ Confessoranak meg
ÿelente az ew latasÿban . Es az Con-
fessor halwan teebolÿognÿ kezde rayta .
es reea kezde neeznÿ . haat olÿ mÿnt
el valtozot vona az ew zÿne . olÿ
mÿnt az Cristus neezne reea . ottan
nagy ffeel zowal kezde mondanÿ . Oh
kÿchoda kÿ mastan en reeam neez .
katherina felele . Az kÿ wagÿon . az
az wr isten / es ottan termeezettre val-
tozeek esmeg az ew zÿne . Es az Con-
fessor ottan bÿzonnÿal meg ÿsmeree
az zÿznek ew zenthseeges voltaat .
Masod kÿból meg ÿsmertetÿk az ew
nagy alazatossga . mondatÿk . ennenma-
ganak wlatattÿa / Azt kedeeg vewee
es tanwlaa ennen magatwl wrwnk
Iesus Cristustwl . nekÿ yelenwen es m-
-ondwan . Twdod ee leanÿom kÿ wagy
es kÿ wagÿok en ? ha ez kettÿoth
nÿlwan megh ÿsmerendÿd . bodog leez''
Mert te az wagÿ kÿ nem wagÿ .
En kedeeg az wagÿok . kÿ wagÿok . ha
ellÿen ÿsmeret leend az te lelkedben
soha meg nem chalhat teeged az ellen-
-seeg . Mert te semÿból teremthwen
teremtet allat wagÿ : Es ha az teremtet allat / enne ma-
ga<d>nak marad el esÿk . es . semÿe leezen
Es ennen magatwl koronkeed haÿlan-
do bÿnre . kÿ semÿnek mondatÿk . Es
ennen magatwl <..> ÿnÿen ÿoot sem
gondolhat . Azert az veghetetlen wr
ÿstenhez hasonlathwan . semÿnek
gÿeztetÿk lennÿ / Azert az az . kÿ nÿn
chen . De mÿnek okaert az wr ÿsten .

{280a}

Mÿnden leetelnek eredetÿ es kwth-
feÿe . es ew tewle zarmazÿk mÿnden
teremtet allathnak . leetele ; azerth chak
ennen maga mondhattÿa . en wagÿok /
Harmadbol meg ÿsmertetÿk katherina-
nak alazatossga . naÿassagot tarthwan
mÿndenekhez / kÿról wgÿ olwastatÿk
hogÿ sem ez vÿlagÿ dolgokban . sem
lelkÿ haznalatokban . magaat nem von-
-ta / ha mÿkoron wr Istennek akaratt
-ÿabol ÿdwesseegesnek ÿsmertte / harom
eztendeeg wgÿ tartotta az cellaat es
az veztegeeset hogÿ senkÿwel nem
bezeellet .. hanem ha mÿkoron zenth
egÿhazhoz meenth .. EEÿelÿ vÿgÿazasth
wgÿ tartotta hogÿ veterneÿe harang
zoÿgh el nem alwth : mÿg az fraterek
ffel nem kÿltek . Annak wtanna azt
mondotta . ÿmaran Az en atÿamffÿaÿ
ffel kÿltenek Istent dÿcheernÿ . wr isten

tarchad meg ewket . mýnden gonoztwl
 en egy kevessee el nýwgozom /
 Nappal kedee . kýwe nýomotýk vala
 kewessee hogý ýo bezedewel teeteme-
 -nyeewel az ýo peldayawal : sokak
 -nak haznalhatna . ýdwesseegekre /
 kýkból nýlwan meg ýsmertetyk mert
 az ew zereemes ýegeseenek xpusnak
 peldazattýara wgý akartta ez zent
 zýz azzon hogý mýnden ez vylaghý
 ýdwesseeeges dolgokban reeze legýen
 az teremte wr Istennek elette
 Heted zent lelký ýozaag kýben
 eele zýz zent katherina . mondatýk
 ýoban valo veeghýg meg maradaas
 kýról wgý mond zent Ieroni' doctor
 Lucianos remethenek ýrth leweleben
 kýk ýoth kezdenek sokan vannak . De
 kýk veegre výtýeek kewesen vannak .
 Zýz zent katherina kedee . nem chak hogý
 veegre nem výtte vona . a'mýt kezdett .
 De naprol napra . ýozagrol ýozagra nýo-
 -moteek kýk kózzól ; három ýrth dol-
 gokrol emlekózyk pius papa . az bulla-
 -ban <mondwan> . Elssew . ký neezý az
 ew zenthseeeges voltanak kezdetýt mon-
 -dwan / zýz katherina Sena new wa-

{280b}

-Rasbol tamadwan / es ýo zeerbelý zýlek
 tewl zýlethwen / eeleeb ayanlaa ma
 gaat Cristusnak Iesusnak . zýzesseegeenek
 fogadasawal .: honnem mynt ýstent
 ew ýdeýe zerent meg ýsmerhetnee /
 Masod ky neezý . az ew eeleteenek
 folýasaat : kýról ees wgý mond .
 Semý bezed<e> ew zayabol nem
 zarmazot . ký zerzetesseghnek es
 zenthseegek ellene lett vona . De
 awagý ýo eeletról . awagý ýdwe
 sseegról . Istenról . menyozagrol . es
 zereemes tanwsagrol zarmazot ./
 Harmad . ký neezý az ew vtolso nap-
 -yaat . kýról ezen mond azon bulla-
 -ban .. wgý mýnd harmýncz három
 eztendeý bel telween . Romanak wa-
 rasaban hwnýaa be zemeet . ký mý-
 keeppen meent legýen menyeknek
 ew dýchóseeeges orzagaban : es mýne
 mew kýlemb kýlemb choda ýstený
 dolgok akkoron tórtentenek . es ýe
 lenetek sok zemeelýeknek . nýlwa
 -bban meg vannak ýrwan az ew
 zenthseeeges eeleteenek zereeben .
 Harmad tanwsagwnk le-
 zen . zýz zent katherina azzonnak
 eeleteeben : Ew kýwalthkeppen valo
 meltossagos es zenthseges ffel magaz-
 tatassanak . wr Istentewl . heet <na>
 malasztos . es chodalatos týzteletesse
 geeról . kýk kózzól elssew mondatýk
 lelký ýsmerethnek vylagossaga . Masod
 ýewendó mondasnak malasztos latasa
 Harmad : Istený yeleneteknek výtýazta
 lasa . Neegýed lelký eeledelnek eedes-
 seghe / Ewtód . choda teetemenýeknek
 leetele . Hatod . bodogssagos yelenetek
 Heted : nýlwan valo . zentek kózzee
 zentelees :
 Elssew . wr Istentewl valo malasztos

týztesseege : kýwel zýz zent katherina
ffel magaztattateek mondatýk lelký vÿ-
lagossaag : kýnek ew lelký ýsmeretÿ-
-ról es bólchesseegeról wgÿ mond .

{281a}

Pius papa . Azon Bullaban . Senkÿ
ew hozÿaa nem mehetet latogatas-
-nak okaert . ký belcheb es ýob nem
lett vona annal honnem mÿnth
oda meent / Mert ez zent azzon-
-nak ew belcheseeges twdomana
twlaÿdon Istentewl volt nem <e.>
emberÿ tanwsag mÿath . Az zÿt
apostoloknak moggÿok zerenth .
Annak okaert eleeb lett mes-
-terree honnem mÿnt tanoÿth
-vannÿaa / ký Azon nÿlwan m
-egh ýsmertetÿk . merth Akar
az zent ýrasbol . Akar wr ýsten
-ról . Akar eegÿebnemew nagÿ
meelÿ belcheseegból . ew tewle
twdakoztak legÿen . mÿnden-
-nek nagÿ belcheseeggel felelth .
es eleghet tett / Es mÿndenek-
-eth alazatos baran keppen bocha-
-tot el kýket annak elette . mÿ
-keent rawazokat es dÿhes fark
asokat fogadot be . wgÿ hogÿ
nekÿk chodaltaak ez zent zÿz-
-ben az nagÿ Istenÿ belcheseeget
Nekÿk mÿndden ýozagokat .
Isteneeben oztogathwan . zeghen-
seegben foglaÿtaak ennenma-
-gokat mÿnd halalÿg
Masod týztesseegh mondatik
ÿwendew mondasnak ótlóth
malasztossaga . kýról wgÿ mond
pius papa Azon Bullaban /
Volth ew benne ÿwendew mon-
-dasnak lelke es nagÿ sok dolgot
mondot es latot meg annak ele-
-tte mÿnek elette lenneenek / es
nagÿ sok týtkos dolgokat megh
ÿelentet / kýkról sok bezeedekkel
meg vannak ýrwan . az ew
zenthseeges eeleteben / wgÿ olw-
-astatÿk ew rola . Vala Sena ne-
wew varasban egÿ Mÿklos
new zentelth vÿteez : ký mÿkoron

{281b}

Sok helÿen . nagÿ sok vÿtesseegeket tet
vona . Nemÿkoron ÿewe haza Senaba .
kezdee ewtet ýntenÿ az ew azzon fe-
leseege hogÿ bezeellene zÿz katherina
-wal . De mÿkoron reea nem haÿth
hatnaa .. Az ew azzon feleseege / keree
zÿz katherinaat hogÿ ew erette ým-
adna ; Egÿ eeÿel ÿeleneek megh
katherina az vÿteznak . es ýntee ew-
-tet hogÿ ha Idwezÿlnÿ akarna az .
ew azzon feleseege bezeedeenek enghe-
-delmes lenne / Az vÿtez fel ebred-
ween almabol . meg mondaa az
latasth ew tarssanak . Es annak
wtanna katherinahoz meene / kýnek
ott ew bezeedeenek es zemeelÿeenek
ÿatta tóredelmesseegre esseek . es
zÿz katherinanak tanach adasa mÿ

-ath gyonasra meene / es mynden by-
 -neyt meg gyonaa / Esmeg zyz katheri-
 -nahoz teere / meg yelenthwen hogy
 mynden byneyt meg vadlotta vona
 az Confessornak . Az zent zyz fel-
 -felee hywaa es meg yelente ew-
 -nek y egy rwtssagos byneet kyth
 tytkon tett vona . es azt meg nem
 gyonta vona .. Azt halwan az vy-
 tez el amelkodeek raytta / es el mee
 ne ottan meg vadolwan azt ees .
 Es annak wtanna myg eele zyz
 zent katherinat nagy tyztesseeghel
 tartaa /
 Egy ydoben . az ew Confessora mas .
 fraterrel eredeenek zyz zent Agnos
 azzonnak koporssoyahoz . es fogaak
 meg ewket az tolwayok . mykoron
 zyz zent katherinat hywtaak vona .
 ottan meg zabadwlanak .. az ew
 zent ymachaganak myatta / es myn-
 -dden eghesseeggel haza yeweenek
 Towabba naq sok yewendew vezedel-
 meket meg mondot Anyazent egy
 hazra . mynek elette lenneenek . kyk
 meg vannak yrwan az ew eeleteben /

{282a}

Harmad tyztesseegh : mondatyk Isteny
 vygaztalanak latasa ; Mergh zyz katherina
 gyakortaa meennyey latasokat erdeml vala
 lathnya wr istentewl . yelessen mykoron
 ayoytatos ymachaganak ydeyn ew elmee-
 ye zerent el rewtetyk vala es el ragatta
 -tyk vala .. kyról wgý mond plus papa
 Gyakortaa zent lelek myat el ragattatyk
 vala . es az eeghben ffel emeltethween
 Isteny elmeelkodeesekkel eel vala . kyben
 oly yghen el haal vala . hogy ha ky
 yllette ees nem erzette /
 Meg yelettetyk towabbaa az ew nagy
 malazos vota .. kyt ez vylagh ygarlo
 eeletben nem sok zenthnek olwas-
 -wnk endethetweeen leenny . hogy az
 aldot Wr Istennek zent ffya Iesus
 ez vylaghnak meg valto yegyt az zent
 melto sebeket enghette vona . hanē
 csak zent palnak . zent ferencznek
 es zyz zent katerina yegeseenek
 Neegyed tyztesseegh mondatyk az
 Aldot oltary zenthseegból veeth edes
 eeledeleenek gyenerwseghe / Mert
 mykent egy tyzta zyw egyhazy em-
 -ber mynden napon zokta vala hoz-
 ya ya venny . Az aldot wr Iesus
 xpusnak eedes zerelmeert .. kyról
 wgý mond plus papa Az bulla-
 -ban / Talaltak neeha ez zent zyzet
 beyt few zertzatwl foghwa mynd
 pynkesth napogh . eetelnel ytalnal
 kyl Beyteln ; chak az oltary zent
 seeghnek veeteleewel eelhetny /
 Wgy mond towabbaa . Nolch egh-
 -eez eztendeeg vala fa lewelekkel
 es gyekerekkel eelth . Es mykoron
 eenny hywttak mynt halarra
 meent vona . ha mykoron az zent
 seeg veeterre . ha mynd Az meen-
 -nyey eedes elelderre yarywlt vona
 ol eremesth es vyan meenth /

{282b}

Ewtód týztesseegh mondatýk
choda teetelnek kýwaltkeppen
valo malasztossaga ; Mert mynd
ew eeleteeben . mynd halala-
nak ýdeýn . es halalanak wta-
nna meg ýelentee az ew zent
seeges es erdemes voltaath
kýlemb kylemb choda teetelek-
kel : kýról wgý olwassok ew
zent eeleteeben . Vala Senaba
egý alexia new nemes azzon
ký zýz zent katherinanak tana-
chabol az harmad zerzetet ffel .
vette vala . es wgýan vele la-
kozýk vala zolgalwan ewneký
Mýkoron zýkseeg lett vona az
Nemes azzon hazanaal meg
pýneezwle az gabona .. Annak
Wtanna wýyawal . meg ker-
dee zýz katherinaat ha az pý
neezes gabonaat kywe hanna .
Felele ewneký . Semýkeppen ne
tegýed / De meeñ el hozy výzet
ez tegý kowaszt sýss kýnyeret
Az atýaknak es sororoknak .
mýkoron azt tette vona . neeğ
annee leen bennee mýnth
aloýttýak vala es mýkoron
ký zetteek vona olý ýo ýllatw
kýnyerek valanak az býdes
gabonabol . hoğ soha nem latta
nak vona ollýan eedes zeep
ýllatw kýnyereket . Ez choda
dolog meg ýsmerteteek es sokan
mynd výzeet mynd kýnyereet
ereklye keppen kezdeek tartany
Annak wtanna tórteenek nağ
degh halaal . es vala kýk ez zét
zýznek esedeznek vala mynd
meg výgaznak vala . chodake-
ppen / kýról wgý mond pius
papa az Bullaban . Nagý es
zent vala zýz katherinanak<aaz>
kezenseeghees neep kózóth -

{283a}

Ew ýo hýre newe . Mert mýkoron
korok beteghek es zelletesek ew
hozýaa hozattathnak vala mynd
ottan meg výgaznak vala . es
anneera el hýrhet vala az ew zét
seeges vota hogý nem chak alaa
valo zeeghen neepék De meegh
nagý wrak papaak es chazarok
eelneenek az ew tanachawal .
Hatod týztesseeghe mondatýk
bodog ýelenetteseeghe / Mert mý
-koron . Azon eztendeiben mýkoron
ýrnanak wrnak zýleteese wtan /
ezer három zaaz . eztendóben . zent
gýerğ hawanak wtólso napýan
egý wasarnapnak harmad horaý
-an . Cristus Iesustwl meg aldot
zýz zent katherina azzon . Romanak
varasaban nagý sok ýo teetelnek w-
-tanna ez gýarlo výlagbol kýwe
mwlt vona .// Azon napon . zent
Raýmúduş newew mester . zent kathe

-rina azzonnak Confessora .. erede
el Bononyaban Az tanachban es
keery vala wr ystent es azzony
-wnk mariat ymathkozwan hog
otalmaznaa meg ewtet mynd
den haborwsagtwl .. Ottan zo-
zatot hallaa mondwan . Ne
ffeel' semyt . mert en eeth vaok
te eeretted // menyorzagban ees
vagok te eeretted / en teghedet
meg otalmazlak . lee g bator .
Es el ameelkodeek raytta honnan
vona ew hozya ez zozath . Es
meg ysmeree . hogy azon horaban
mwlt vona kywe az ew eedes
gyonto leanya zent katherina
Kyról wgý mond pius papa az
Bullaban /. Az ew halalaanak w-
-tanna ees yllethween az ew zent
testeet sok korok beteghek vvgaz-
-nak vala megh / Es naponkeed vvgaz-
nak . kyk ew hozya folyamnak

{283b}

Heted tyztesseeghe mondatyk az
ew testeenek es zent ynnepeenek
Anyazenth egyhazban valo meg
zentoleese es zentek kozee valo
yrasa ezenkeppen leen . Romaban
Ew zent halalanak wtanna /
Romaý pius papa . egybe gywlv
-een az ydóben egyhazy ez orza
gokbely fejedelmekkel es kezen
-seeges nepekkal :. Elezer az aldot
zent <m> Myseet meg zolgalw
-an Annak wtanna az zenth
predicaciot el veeghezween / az
ew zent eeleteenek mywoltarol
zent peter Apostolnak egyhazaban /
Es annak wtanna .. yarwlanak
az zyzesseeghnek edenyehez . meg
zentelný . EEllyen ygheekkel :-
Erek myndden hato wr istennek
Atyanak es fywnak es zent lelek
nek tyztesseeghere ; kerezttýen zent
hythnek ffel magztatasara . es
egheez kerezttýenseeghnek oregb
-ewleesere / My wrwnk Iesus-
nak xpusnak / es ew apostolynak
zent peternak zent palnak hal-
mawal . es my hatalmwknkal .
Senabely Nemes nemból tama-
-doth . zyz katherinat // kynek teste
Az predicator zerzetbelý atyak eg
hazaban vagyon helyhetween
lelke az menyey Ierwsalembe
az zent zyzeknek karok kozót
ffel magztathwan // wr Istentwl
erdemlet zent Coronaýa zerent
Mynd ez my kozonseeeges atyank
ffyaýnak tanachabol : ky magya
razwan .: vallýok es mongýok
ewtet zenthnek lenny ; mynd
nylwan / mynd tytkon ewtet
ylleny ; tyztelný / es Bóchwlný

{284a}

Kyth Romaý zent egyhaz tyztól
Az teb zentek kozzee zamlalný es
yrnya haggýok es paranchollyok

hagÿwan az ew zent ÿnnepeet
 eztendenkeed ÿllenÿ zent Gerġ
 hawanak elsew napÿan / mÿnd
 tellÿes kereztÿen Anÿazent egÿ-
 haztwl / Es ezenkeppen Az mÿn-
 denhato wr isten kÿ chodalatos
 az ew zentÿben zÿz zent kathe-
 -rinat . mÿnd keth helÿen az az
 wralkodo es vÿtezkódeu egÿh
 -azban nagy dÿchóseeggel ffel ma-
 -gaztalta ; kÿt ÿmagġwnk eedes
 zÿwel leelekkel . hogÿ az ew
 zenthseeges eerdemeenek essedó
 zeesenek mÿatta meltoztasson
 mÿnketh mÿndden hoborwsag-
 -ban es lelky testÿ keseertetben
 mÿnden helÿen meg otalmaz-
 -nÿ es az mennÿeÿ zent eelet-
 -ben be ÿrnÿ hol ott wr isten
 nel es Azzonÿwnk zÿz maria
 -wal / es mÿnd az menÿeÿ sok
 zentekkel zent Angÿalokkal
 eel es orzagol zÿz zent katheri
 -na azzon erekkewl erekkee Añ .
 De Sanctis filipp
 et Iacobo Apostolorum .
 Ez maÿ zent ÿnnepnek Epistolaiat
 ÿrtta meg belch eggÿk kenÿween-
 -ek ewtód rezeeben . Sapiencie quinto
 kÿnek bótew zerent valo magÿar
 saga ezenkeppen vagÿon .-
 Az ÿdóben azaz . Azÿewendew
 ÿteelethnek napÿan . hol ott nÿlwan
 leezen mÿnden embernek ÿo es go
 -noz teetemeenÿe : mÿnt eelth ez .
 gÿarlo vÿlagon / Alnak az ÿgazak
 nagy Bÿzodalommal . Azok ellen

{284b}

Kÿk eeth ewketh nÿomorgattaak . es
 kÿk az ew mwkaÿokat el vetteek
 Lathwan zomorkodnak ewk ees zernÿw
 feelemmel . es chodalkoznak ez nagy
 hertelenseegen . ÿdwesseegnek rem-
 eentelenseegen / . Mondwan ennen-
 -magogban . penitenciara fordwlw-
 -an . es ew zÿwkben lelkekben ohäÿ
 -thwan : Ezek azok . kÿketh . neha .
 mÿkoron ez vÿlagon eeltewnk . meg
 mewettewnk chwfoltnk / bozzw-
 saghnak kepeeben : Mert mÿ heÿtok
 bolondok . aloÿtottok az ew eeleteket
 hewsagosnak leenny . es az vegsew
 napokat tÿztesseegnel kÿl / De ÿme
 mÿkeppen zamlaltattanak az wr
 ÿstennek fÿaÿ kózzee : Es az ew za
 mok az mennÿeÿ zentek kózzee -
 Ez eemay zent epistola . Es meltan
 olwastathnak Anÿazent egÿhaz-
 -ban Az zent Apostolokrol / Megh
 lathwan es ÿsmerwen Az bólch
 zent lelek mÿat Cristusnak zenth
 Apostolÿnak ez vÿlagon valo nÿo-
 morwsagokat . Az hÿtetlen bÿnesek
 tewl . Es az ÿteelet napÿan valo
 nagy eróss hatalmas batorssagokat
 es dÿchóseegeket / mÿkeppen . mÿnd
 ÿokat gonozokat es mÿnd ez zeles
 vÿlagot meg ÿteelÿk az gonozo-
 -kath erek tÿzre . es halhatatlan

keenra . Es az ýokat az erek dýchó-
seegre es erek eremre : kezdettewl
foghwan . mynd veeghýg ez er-
-telme ez maý zent epistolának
Ez maý zent ewan
geliom .
Ez maý zenth Ewangeliomot ýrtta
zent Ianos ewangelista kenýweenek
týzen neegýed rezeeben / Es leen
eredetý az ýdóben mýkoron wr

{285a}

-wnk Iesus Cristus emberseghe zént
vona harmýncz harom . eztendós
ew zent halalanak elette . mýkoron
az wtolso veegh vachoran volnanak .
Ewangeliom .
AZ ýdóben monda
iesus ew tanoý-
-thwanýnak . Ne
haboroggýek meg
tý zýwetek . hýztek ee istenb
-en enbennem es hýggýetek
En atýamnak hazaban s-
-ok lakodalnak vannak :
Ha ymaran meg nem m-
-ondottam vona týnektek
mert el meegýek týnektek helt
zerezný . es ha el menendók es
týnektek helt zerzendók . esmeg
el ýewók es týteket én hozý-
am veezlek . hogy ahol en va
-gýok tý ees ott leegýetek . m-
-ert ahowa en meegýek twgg-
-ýatok . az wtat ees twggýatok
Monda ewneký Tamas ap-
-ostol .. wram nem twggýok
howa meegý . es hogy twdha-
-ttyok az wtat ? Monda .
ewneky Iesus .. En vagýok az
wth . ýgassaag . es erek eelet
Senký nem ýewhet en atya-
-mhoz hanem en atalom .. Ha
meg ýsmertetek vona engem-
-et : en atýamat ees býzonýa-
-wal meg ýsmerteetek vona
es ez napsagtwl fogwa meg .
ýsmerýtek ewtet . es ýmaran
lattatok ewtet .. Monda ew-
-neký fýlep apostol . wram m-
-wtassad meg mýnekýnk az

{285b}

Atýadat es eeleege mynekew-
-nk .. Monda ewneký Iesus
ýme ennee ýdeýglen voltam
týweletek . meeg sem ýsmerte-
-tók ee meg enghemet ? fýlep
akký enghem laat . lattýa en
atýamat ees . Azert mýkepp-
en mondod te . mwtassad m-
-egh atýadat : meeg sem hýzed
ee mert en .. en atýamba va-
-gýok . es atyam . en bennem
Az bezeedeket kýket en zolok
týnektek . en magamtwl nē
zolom . De atýam en bennem
lakozwan . ew teezen mynd-
-en dolgot : Nem hýzýtek ee
mert en .. en atýamba vaýok

es atyam en bennem . hanem
haat az ew teetemeenÿnek
hÿggÿetek .. Bÿzon . Bÿzon m
ondom tÿnektek .. ha kÿ en b-
ennem hÿzen ollÿan dolgok-
-at teezen ew ees meellÿeket
en teeze : de meeg nagÿoba-
-kat ees teezen : mert en atÿa
-mhoz meegÿek ; Es vala mÿn
keerendÿtek en atÿamat : en
newembe . azth teezem :-
Wr iesusban xÿusban zerelmes
Atÿamffÿaÿ . Mÿert ez maÿ zent
ewangeliomnak . mÿnd bewtÿ ze-
-rent mÿnd lelek zerent valo ertel-
meÿ nÿlwan vannak . Annak
okaert kel meg lathnwnk ez dÿchó-
seges zenteknek . ew eeleteket es
veegheket ; mÿkeppen vÿtezkódeenek
ez vÿlagon Cristus Iesusnak pel-
daÿa zerent Es zaporoytaak Anÿa
zent egÿhazat sok lelkeket nÿerw-
ween / es predicallasoknak mÿatta

{286a}

Zenth fÿlepp Apostol : zent leleknek
ÿewetelÿnek wtanna / meene . zÿ-
-ttÿaban / Es mÿkoron ott hwz ezten-
-deegh predicallot vona / fogattatek
meeg az poganoktwl / es keezereÿ
-tetÿk vala hogÿ az balwan ÿste-
-neknek aldozneek ; Ottan azerth
nagÿ hertelen ÿewe kÿ egÿ nagÿ
Sarkan az balwan kepnek fonda-
-mentomabol . Es az papÿ feÿede
-lemnek ffÿat . kÿ ott zolgal vala
meg ólee . Es annak wtanna
keth feyedelmeketh kÿknek zolgaÿ
zent fÿlepp apostol meg ketezteek
vala .. Es az teb neepeket oly ÿg
-en meg dóglete dohos lehelletÿ
-wel . hogÿ mÿnd korssagossaa le
-nneenek Monda azert zenth
filepp Apostol .. hÿggÿetek ennek-
-em es ez balwan tórrÿeetek el
es az helÿet Cristus Iesusnak zÿt
kerezttfaÿaat ÿmaggÿatok . hogÿ
Attÿ beteghÿtek meg vÿgazÿanak
es hallottaÿtok fÿfel tamaggÿanak
Azok ottan kÿk gÿettrethnek vala
nagÿ fÿfel zowal mondanak . tedd
azt chak hogÿ vÿgazzÿwnk meg
es ez balwant ottan mÿnd el
tórÿók /. Ottan azert zent fÿlepp
apostol paranchoa az Sarkannak
hogÿ olÿ pwzta herre meenne
holÿ senkÿnek ne arthatnaa / Es
ottan el meene / es towabbaa ott
nem marada .. Annak wtanna
zent fÿlepp mÿnd meg gÿogÿttaa
ewketh .. es az harom hallottakat
ffÿel tamaztaa . Es azonkeppen m-
-ÿnd Cristus Iesusban hÿween . A-
nnak wtanna meeg ees eztendeg
predicalla ewnekÿk / Es pÿspeke
keth papokat es fÿfel papokat zen-
-telween . meg aldaa ewketh .
Es meene Ieropolim new varas
-ban . es az gonoz erethnekseeget
el rekkentee kÿk azt predicall-

-yaak

{286b}

Vala hogý mýwel xþusnak býzon
emberý testee nem volth vona .
Valanak kedeeg ez zent fýlepp apo-
-stolnak keth zýz leaný kýk ýewendót
mondnak vala es sok chodakath
teeznek vala zent lelek malazttýa
mýat // Mýkoron kedeeg ez zenth
fýlepnek el kózelgettet vona hala
la napýa . meg mondaa azt meeg
heeted nappal annak elette az hýw
kerezttýeneknek . vala kedeeg az ýdó-
ben kethneegýwen heet eztendós
ember ; Annak wtanna mýnth
ollýan veen embert . az hýtetlen
poganok fogaak meg . es az aldot
Wr Iesus mestereenek peldaýazént
fezeýteek meg ewtet : es ollýan
bodog marttýromsaghnak dýchóse-
ge mýat meene wr Istenhez . Es
keth felól mellette az ew keth zýz
leanýt . kýknek zent eerdemýben
Aýanlok a'' mý zegen lelkýwnket Añ .
Zent Iacob Apostolrol :-
Ez zenth Iacob vala Alpheusnak
ffýa . es mondatýk vala wrwnk-
nak rokonsaganak . Es ýgaz Iacobnak
Vala kedeeg ez zent Iacob . ew zýne
zemelýe zerent hasonlatos . wrwnk
Iesushoz wgý hogý nem sok ember
ýsmertte meg eegýket masýktwl
Es mýndenkoron Cristussal ýaar
vala : Mýkoron kedeeg wrwnk
Iesusth meg fogný meneenek az
Sýdok Iudas Apostol . ýegýet adot
vala ewnekýk mýn ýsmerneek
meg ewtet zent Iacobtwl / hogý
ha ew . mýert ýsmerý vala . kýt
meg apolna azth fognaak megh /
De mýerth ez zent Iacob nagý zent
eelethben eel vala / erdemlee hogý Ierosa-
lembe ewt tenneek elezer pýspekke
ýgaz Iacobnak ees hýwýaak vala
ewtet / mert meeg ew annyának
meheetewl fogwa meg zenteltetet
vala wr istentewl . Soha sem bort
sem bozaat nem ýwt / hwstth sem /
eett

{287a}

Soha nem borothwalkozot . soha mag-
aat sem kenthe . Sem feredót / koron
-keed gýochban es fe<r>ýeer rwhaban
ýarth / Olý gýakortaa ýmathkozik
hogý az ew terdee wgýan ffel cho
-mosot vala . mýnt az tewe hata .
Azert az ew nagý Iamborsagaerth
elsew ew mondot mýseet az ap-
ostolok kózzól / Ez zent Iacob ap-
ostolok / mýnt zent Ieronim^o doctor
ýrýa / mýnd halalýg zepletelen
zýzesseget tartot / Nagý pentekken kedeeg
mýkoron a' mý kegýelmes wrwnk
keenth zenwedet vona es el tem
-etetet vona . mýkent zent Iero^o
ýrýa fogadast fogada Iacob ap-
ostol hogý Addeeg sem eetelt sem
ytalt hozýaa nem venne mýg

embernek ew ffya hallottaýbol
 ffel nem tamadna / Mýkoron
 azert hosweet napýan Wrwnk
 Iesus Az ew zent Apostolýnak ýe
 lent vona / monda ewnekýk ve
 -ssetek aztalth . es kýnyeret / es
 mýkoron meg aldotta vona m
 -onda Iacabnak kel ffel atýam-
 ffya eegýel . mert embernek ew
 ffya hallottaýbol ffel tamadot .
 Ew pýspekseegenek azert heted
 eztendeýben / mýkoron az zent
 apostollokkal predicallottanak
 vona . Annas es Kaýffas pýspe
 keknek elettek . mýnd az teb
 Sýdokkal . es kózel vonanak m-
 -eg kereztołkódný / Bel ýwta
 egý gonoz ember . es monda
 nagy ffel zowal . O ýzraelnek
 nepeý es feýedelmý mýt mý
 -weltók / mýre haggýatok ma-
 gatokat meg chalný . ez erden-
 ghes neepektewl / Es anneera
 ffel ýndoýtaa az neepeknék zý
 -wket hogý meg akarýaak va
 la kowezný az zent Apostolokat .
 Az gonoz ember kedeeg ffel hag-
 -wan

{287b}

Az predicallo zekben es Zent Iacab
 apostolth alaa tazýtaa : es az nap-
 sagtwl foghwa mýnd eeltýg san-
 tala / Mýkoron azert harmýncz
 eztendók bel tołtenek vona . Lath-
 wan az Sýdok hogý zenth palth
 meg nem ólhetneek . mýert hoğ
 Chazarra vette vona dolgaat .
 Mýnden kegýetlenseegeknék dý
 hesseegeet fordoýtaak ez zent Ia-
 cabra . okot keresween hozýaa mý
 keppen el vezdhetneek / Egý napý
 napon azert hozýaa gýewleenek
 es mondanak ewneký / keerwnk
 teegedet hýd hattra az kóz nee
 -pet mert felette el tewedet az
 Nazaretbelý Iesus wtan . Aloýth-
 wan hogý ew leegýen az Cristus
 keerwnk azert teeghedet . hogý agý ýo
 tanachot az kóz neepnek . hosweet nap-
 -ýan mýkoron mýnd ffel ýenek ým
 -atkozny / mýndnýaýan azert megh
 allwnk raýtta vala mý teeneked ý
 gaznak lattatýk . mýert hogý ýgaz
 ember es senkýnek zemelyeet nem
 neezed ; ffel allattataak azert ewtet
 az templomnak folýosoýara . es nagy
 zowal mondanak . Oh ýgassagos
 ember . kýnek bezeedeenek mýndnýa
 -ýan enghednewnk keel .. Mýert az
 az kóz neep teewólyók az meg fezwlt
 Iesus wtan .. mongý ýgazat mýnek-
 ewnk mý lattatýk teeneked . Ottan
 zent Iacab Apostol nagy ffel zow-
 -al felelee mondwan ./ Mýre ker-
 detek enghemet embernek ffýarol
 yme ew ýl az hatalmas ýstený eró
 -nek ýoghýara ýewendó ýteelný
 eleweneked es holtakath . Ezth hal-
 wan az hýw kerezttýenek nagy ere-

mbe leenek . es eremesth halgatt''ak
vala ewtet . Az zerzetes es yras
twdo sydok kedeeq mondanak . Gono
-zwl teewók hogý eellýen býzonsa
got hagýank mondaný . Azert hagý-
-wnk ffel .

{288a}

Es vesswk alaa ewtet onnan / hoq
az teb kerezttýenek meg rettenýe
-nek es towabbaa ne mereezlýeek
hýnný :/ Es eegýetembe nagý ffel
zowal . mondanak ./ Oh . Oh . merth
az ýgaz ees tewólgee . Es ffel hag-
-wan le hagýoýtaak ewtet onnan
es kezdeek ewtet kówezny . mykent
Istený karomloot ; mondwan ków-
ezýek meg az ýgaz Iacaboth .. Ew
kedeglen terdre esween ýmaad vala
ew eerettek mondwan / keerlek
wram Bochassad meg ewnekýk
merth nem twggýaak myt teez-
-nek ; Azth halwan monda eeg
gýk az papý feýedelmekkózzól :
Haggýaatok . haggýatok el atýam
ffýaý myt myweltek .. ýme ez
ýgaz tyeerettek ýmaad :. Azonkez
-ben eegýk egý hasaab fawal .
agýon ýtee zent Iacabot / es ottan
ký onthaa agýaweleyt // Es ollýan
zent martýromsaggal ký mwlw
-an . meene az erek dýchóseegh
nek erwendetes bodoghsagara
kýnek bewseeges zent eerdemee
-nek myatta . otalmazýon megh
mýnket mýnden gonoz keeseer-
-tettewl . hamýss hýr vezteestwl /
hertelen halaltwl ; es erek kar-
-hozattwl / Atýa . fýw / zentleelek /
eegý erekkee eeló wr isten / Am .
Cristus zent kere
-zth ffaýanak meg
leeletýról .-

Megh Alazaa ennen magaath
Cristus Iesus Atýa mýndenhato
wr Istennek es zeplótelen zýz
Anýa marianak eedes zeep zent
ffýa . enghedelmes leewen mýnd
halaalýg es kerezthnek halala
ýglan . Annak okaert ees ffel .

{288b}

Magaztalaa ewtet Atýa wr Isten
es ada ewneký newet . ký mýnden
neewnek felette vagýon / Ez ýghee
-keth ýrtta meg Bodogssagos zent
paal apostol . eeggýk Epistolaýaban
Ad phýlipenses secundo .-
Zolwan bezeelween zerelmes atý
-amffýaý . ez maý zent Innepnek
meeltosagos voltarol : mýnden
hýw leeleknek eedesseeg adatýk
ew elmeeýeben / Az gonozoknak
kedeeq tówýsk ótletýk ew zemek
kózýben . kýról emlekózween ezen
zent pal apostol ýrwan . Corýn-
tombelýeknek ýrth elsew lewelee
-nek elsew rezeeben / wgý mond
Mert az kerezthffanak newezetý az
el vezendó býneseeknek . heýtssaag

bolondssaag .. Azoknak keddeeg kÿk
ydwezŵlnek . az az mÿnekwnk
kerezttÿeneknek Istenÿ ŷozaagh
Meg wgÿ mond towabaa . Az
hÿtetlen Sÿdook ŷegÿet es chod-
aat keerne . Az ghereghek Bel-
cheseeget keresnek ; Mÿ keddeeg
hÿw kerezttÿenek predicallyok
A' meg fezwlt Cristusth . kÿ az
hÿtetlen Sÿdoknak teewŵlgesnek
lattatÿk . Az poganoknak keddeeg
bolondsaagnak ..-
De mÿert emberÿ nemnek meg
valthsaga be tellÿesewlteteek . az
aldot Cristut Iesus mÿat az ma-
gas kerezthffan ; Es eennen zarma
zeek mÿndden ydwesseegewnk
nek eredetÿ es malazttÿa . ŷma
ggÿaak ŷllÿk es tÿztellÿeek ze
nethlen dÿcheerettel az aldot wr
Istennek es zÿz marianak zent
ffÿaat . kÿ ellen meg rettÿenÿe-
-nek es feelennÿenek az hÿtet-
len Sÿdok es gonoz poganok kÿk-
-nek Semmÿ reezek nÿnchen es
nem leezen Istennek zent orzagaban /

{289a}

ŷmaran Lassok meg wrwnk iesus
xpus zent kerethffÿaanak eredetÿt
meltosagaat . es haznalatossagaat .
Mÿndennek elette . mÿkeppen zent
doctorok zolnak rola . Az zent kerezth
ffa eredet zerent tamada es megh
leeletteteek ez maÿ napon sok keppen
Elezer lelee meg . Seth Adamnak
harmad ffÿa ez feldÿ paradÿchom-
ba . Mert mÿkoron halarra beteghe-
-det vona / Seth meene paradÿchom
nak kapwÿara / hogÿ az ŷrgalma
ssagnak faÿanak olaÿaban keerne
hogÿ meg kennee ew attÿanak test-
eet es meg vÿgazneek / kÿnek
meg ŷeleneek zent Mÿhal ark
-anÿal es monda . Ne akar mwkal-
-kodnÿ es syrnÿ az ŷrgalmas fanak
olaÿaert .. mert semÿkeppen meg nem
nÿyerheted . hanem mÿkoron bel telen-
-nek ewth ezer . ewth zaaz eztendŵk
De meeñ el vÿd ŷmez fa agat es
temesd el te atÿadnak feÿeenel / es mÿ
-koron gÿmelchet teremtet akkoron
az te atÿaad meg vÿgazÿk / Es mÿ-
koron haza meent vona talalaa az
ew attÿaat Adamot haat meg .
holth . Es wgÿan ott el temetee
ew feÿe feleth . Az fanak agaat .
kÿ ffeel newekedween nagÿ fawaa .
newekŵdeek ; Errŵl zolwan zenth
ŷrasbelÿ doctorok hogÿ . eennen zar
-mazot vona az zent kerezthffa . es
nem choda hogÿ annee ŷdeÿg
meg maradot vona egheezzen .
mert lehetsseeges wr Istennek
akarattÿa zerent hogÿ . paradÿ-
-chomba hol ott emberek megh
nem halnak mÿg wr isten akar-
-ÿa . Azon helÿen teremtet faak
sem rotadnak megh . mÿg isten
akarÿa . Alkolmas vala keddeeg

wr istennek azth . tennÿ . hogÿ
onnan azon herról adathneek kÿ
az ÿdwesseeghnek orwossaga hol
otth . emberÿ nemnek vezedel
-meere . meereg es erek halaal
zÿletet vala az az paradÿczomba /

{289b}

Adam Atÿank . Azeert Az ÿdóben
vÿgazeek meg . tamada ffel es
leele testÿ leelkÿ ÿdwesseegheth /
mÿkoron . Az paradÿczom belÿ fanak
aga : az az . wrwnk Iesusnak zent
kerezttfaÿa gÿmelczet teremte . Naÿ
peenteken . Mert Az ew zent ha-
lalanak wtanna lee zalwan lÿm-
bosra . kÿ hozaa Adamot es mÿnd
az zent Atÿakath . Istenÿ hatalmass-
-agawal / Annak okaert ez Dragala-
-tos zent paradÿchombol kÿ zarmazot
nemes elew ffa . wr istennek akara-
-ttÿabol meg marada mÿnd Salamon
kÿralnak ÿdeÿeÿglen . kÿ mÿkoron latta
vona zeep voltaat . hogÿ ÿo volna
mÿnden mÿben . vÿve el az herról
es ÿltetee el az ew lÿgheteeben /
kÿról wgÿ mond egÿ zent doctor
Iohñes Beeleth . hogy mÿkoron az alch-
mesterek . ez ffaat mÿben akarnaak
helÿheztethnÿ soha ÿo es alkolmas
nem lezen vala . De neha rÿwÿdnek
neha hozÿw leelettetÿk vala .. Nem
choda kedeeglen / mert nem twggÿak
vala . mÿnemew mÿmre valasztotta
vona ewtet ÿewendóre az wr isten /
Annak okaert . meg wtalaak ewtet .
es veteek ewtet gathnak egÿ saros
wÿzen . hogÿ mÿndenek atal ÿar-
nanak ew raÿtta . es labbal nÿomo-
-ttathneek ew zÿdalmassagara : kÿ
nem lett vona melto tÿztesseegre
Tórteneek azert . hogÿ Az Saba or-
zaag belÿ keralne azzon . hallanaa
Salamon kÿralnak nagÿ ÿo hÿreet
neweet . ÿewe nap kelettról Ierw-
-salembe . Salamonnak bólch bezee-
deet hallanÿ / Mÿkoron kedeeg ÿw-
tot vona az patakra kÿn az ffaat
atal vetetteek vala .. mÿnt ha kÿ
meg mondotta vona . ottan megh
ÿsmeree lelkeeben . merth ez vÿlag-
nak . wra teremteÿe azon vona meg
valtando ez wÿlagot zent halala-
-wal . Annak okaert ees / nem akara
raÿtta atal mennÿ / De le eswen .
ottan ÿmadaa ewtet ; Erról emlekó-
zeek meg a'' mÿ edes wrwnk Iesus

{290a}

Az zent ewangeliomba Zenth
Mathe ÿrtta meg kenÿweenek
tÿzen kettód rezeeben . Az ÿdób-
-en el ÿew / es ffel tamad . nap
kelethnek kÿralne azzonÿa ez
nemzettel . kÿ ÿewt vala Sala-
-monnak belchesseegheet hall
-anÿ es el karhoztattÿa ewtet
Wgÿ mÿnt azt mondanaa . Na
gÿjob hÿtÿ vala Az pogan keral-
-nee azzonnak . wr Istenben . hal-

-wan az p̄p̄thanak belchessegeet
 es meg ysmerween az patakon
 <..> atal vetet ffanak mēltossa-
 gaat . kýt azon helyen eróss h̄y-
 -ttel ymada . honnem : m̄ynth
 az egheez s̄ydosaghnak / k̄y nē
 akara h̄ynn̄y . es meg ternye sē
 Atya wr istennek sok choda
 teetelyre Sem az ew zent ffya
 -nak wrwnk Iesusnak zent
 predicallasara . m̄ynd ez māy na-
 -p̄yglan ees / m̄ykent yol latt̄yok
 M̄ykoron azert az keralne azzō
 haza tertt vona . yelente megh
 az Isteny yelenetet Salamon
 k̄yralnak hoḡy yewendore ne
 -m̄ynemew ember az ffan meg
 fezw̄lendó vona . k̄ynek m̄yatta
 az S̄ydo orzag el tórethneek /
 Halwan azert azt az belch k̄yral
 Az feldnek meelssegheere temet-
 tetee el ewtet hoḡy soha Senk̄y
 meg ne lelnee .. De az wr iste
 -nnek t̄ytk̄yaat tanachaat senk̄y
 Nem twgḡya es akaratt̄yaath
 senk̄y el nem en̄yehet̄y . Azon
 helyen azert yewendore zerezte
 -teek eḡy halas thoo : k̄y orwoss-
 aghnak tawanak newezteteek
 Mert m̄ykeppen zent Ianos ȳrya
 ewangeliomrol zerzet ken̄ywee
 -nek ewtód rezeeben . Az tonak
 kórós kórewle koronkeed naḡy sok

{290b}

Korok betegek fekewznek vala .. Wr
 istennek kedeeg zent Angyala . ydew
 zerent le zaal vala . az toban . es meg
 yndwltat̄yk vala az w̄yz . es eḡy . vala
 k̄y elezer az korok kózzól az v̄yzben
 mehet vala / m̄yndden betegsseghee-
 ból meg v̄ygaz̄yk vala : Meely t̄yztw-
 lat . doctoroknak mondasok zerent . nē
 chak az zent Angyalnak yelen vota-
 ból . de az oth el temetet kerez̄t ffanak
 ees ereyból h̄yhet̄tyek lett len̄nye .
 M̄ykoron azert . az keḡyelmes ydwe-
 -zēytenk Iesus Cristus halanak nap-
 yāy el kózelghettenek vona . Az az .
 naḡy hettre ywtottanak vona . Az
 zent ffa lataak haat ffel labbadot
 az v̄yz z̄ynre . az feldnek meelsee-
 gheból chodakeppen ; Azt lathwan az
 S̄ydok . ydwezēytenknek zent hala-
 lara kerezthffāt zerzeenek belóle //
 Es ezenkeppen bel teleek az Sabay
 keralnee azzonnak yewendew mon-
 -dananak elssew reeze / Masod ree
 ze kedeeg . az az . hoḡy S̄ydo orzaagh
 nak ees a'' m̄yat kellenee el vezn̄y
 Akoron teleek be / M̄ykoron az
 gonoz h̄ytetlen S̄ydok Cristus Iesus
 halanak wtanna . Az zent kerezth
 ffāt veewek . es naḡy meely verem
 -be vethween el temeteek .. Es teb̄yg
 leen keth zaaz eztendónel . el en̄yew-
 een az feld alat . m̄ynd Constan-
 tinos czazarnak ydēyglen : k̄ynek
 Ann̄ya Zent Elona azzon . lelee meg
 Annak wtanna . k̄ynek Istoriāya

rŷwŷdeden ezen keppen vagŷon
Mŷkoron egŷ ŷdŷben . Constantinos
Czazarnak hada tamadot vona . Ma-
xencius czazarral .. vŷwanak meg
az alffielden . az dwna mellet . Con-
stantinos czazar mŷkoron nagŷon meg
rettent vona .. ŷelenek meg ewnekŷ
almaban / az zent kerezthnek ŷegŷe
zozatot es halla / mondwan Ez zent
ŷegnek ereŷwel . gŷŷzheted megh
az te ellensegedet : Mŷkoron az .

{291a}

Zenth Kerezthnek ŷegŷeeth Aranbol
meg zerezette vona . kezeeben vŷse
-lŷ vala . Masth ees . zereztetee . azt
zaztho keppen az Seregh elŷt hor-
doztattŷa vala . Es Annak mŷa-
-tta wr isten dŷadalmat ada ew-
-nekŷ . meg gŷezween Maxen-
-cius czazarth . es nagŷ halaath
ada wr istennek raŷtta . Annak
wtanna nem sok ŷdew . bel telw-
-een . kereztyennee leen . Es meelŷ
ŷghen ffel magasztalta leth lee
gŷen wrwnk Iesus xŷusthnak
zent hŷtŷth . bel vannak ŷrath-
-wan zent Siluesternek wr papa-
-nak eeleteeben / <Ew halala koron>
azert meg hagŷaa . es keeree . ew
Annŷaat . Zent Elona azzon . hoŷ
eegŷebet benne ne tenne . hanem
meg keresnee . az aldot zent kerez
-ffaath kŷn ez vŷlaghnak teremteŷe
meg valtotta vona emberŷ nŷ-
-zetet . es nagŷ melto tŷztelettel ffel
magasztathnaa ewtet .
Mŷkoron azert . az zent Azzon Ie
-rwsalembe ŷewt vona . nagŷ ha
ddal : be hŷwataa mŷnd vala hol
az tartomanba veenek es bewlchet
valanak . Azt halwan / kedeeg az
oth valo neepek mŷnd meg rette
-neenek raŷtta mŷ dolog vona .
Nekŷk ew kŷzzŷlŷk mondanak bŷ
zonŷawal veelem hogŷ . az meg
fferŷlth Iesusnak Kerezth ffanak
akarŷa meg keresnŷ / Azerth la
ssatok hogŷ Senkŷ ewnekŷ meg
ne mongŷa ; merth twggŷatok bŷ-
-zonnŷal / hogŷ azonnal . a'' mŷ ree-
ghŷ atŷaŷnk tŷrweneenek el kel
tŷrethnŷ es mŷnekewnk mŷnd
el kel veznewnk / Monda eegŷ
ew kŷzzŷlŷk kŷnek Iwdas vala
newe . en nŷlwan twdom hoŷ
eegŷeb oka annal nŷnchen /
Azt zent kerezth ffan kedeeg Senkŷ
nem twggŷa <hog.> hol vagŷon
De en hallottam hogŷ az en

{291b}

Ewsewm Zacheus / meg ŷelentette
volth az en atŷamnak . Sŷmeonnak
Es mŷkoron meg akar vala halnŷ
ennekem meg mondaa .. Lassad
wgŷ mond ffŷam / mŷkoron az ke-
rezt ffaath meg kezdŷk keresnŷ . ottŷ
meg mongŷaad hol vagŷon . hol
nŷomorwsagot mŷatta ne vall''

mert annak wtanna soha towa-
 bbaa nem orzagol . De azok orzagol-
 nak kÿk az meg fezÿltet ÿmag-
 -ÿaak / mert az Cristus istennek ffÿa
 volt : Ottan mondeek ewnekÿ . ÿo
 atÿam . ha bÿzonnÿal meg ÿsmer-
 teek volt az reghÿ atÿaÿnk hoÿ
 byzon istennek ffÿa volt . haat
 mÿeert fezeÿtetteek meg . ewtet .
 felele ottan es monda . Twggÿa
 azt meennÿek feldnek teremteÿe
 hogÿ soha az ew tanachokba nem
 voltam . De meeg ellenek ees
 zoltam / Mÿnek okaert ew koron-
 keed feddÿ vala azÿrastwdokn-
 -ak bÿneket es vasothsagokath .
 azt nagÿ ÿrÿgsseegbÿl teweek hoÿ
 ollÿan zernÿew halallal megh
 óleek . Az aldot Iesus kedeegh
 harmad napon ffel tamadwan
 az tanoÿthwanÿoknak zemek la-
 -tasaara meennÿekben ffel meene
 kÿben . mÿkoron hÿt vona . az te
 atÿadffÿa Isthwan pthomartir . az
 gonoz dÿhess neepek azt ees meg
 kówezeek . Lassad azert ÿo ffÿa
 hogÿ awagÿ ewtet . Awagÿ az ew
 tanoÿthwanÿt meg ne karomlÿad
 awagÿ zÿdalmaazÿad / Monda-
 -nak az Sÿdook Iudasnak mÿko-
 ron ez eellÿen bezedet hallottak
 vona . Bÿzonÿawal soha mÿ eell-
 -ÿen dolgot nem hallottwnk De
 maga . lassad . ha ÿm az keralne
 azzon eleÿben menendwnk . Soha
 ez dolgot meg ne vallÿad
 Bel hÿwataa azert ewket az kÿral-
 nee azzon / twdakozwan raÿtta
 hol oth . fezeÿtetteek vona megh az .

{292a}

Aldot Cristus Iesusth . Es mÿkoron
 Semÿkeppen meg nem akarnaak
 ÿelentenÿ . meg fenÿeytee ewket
 hogÿ mÿnd tÿzben hanÿathnaa
 ha ÿgazan meg nem akarnaak mō-
 -danÿ : Azok kedeeg nagÿon meg
 ÿedeenek . elówe tolÿaak Iudasth .
 mondwan . Nemes azzonÿwnk
 ÿmes . ÿgaz embernek es pptha-
 -nak ffÿa / Az reeghÿ atÿaak tór
 weeñeth ÿol twggÿa / Es vala
 mÿn tewle twdakozol . mÿnd
 ÿgazan meg ÿelenthety / Ottan
 azert mÿnd el hagÿwan ewket
 Iudasth meg fogataa es vallath-
 -nÿ kezdee es monda . ÿme eelet
 es halaal te eletted vannak
 valazd el mellÿket akarod : Aw-
 -agÿ mwtassad meg ennekem az
 golgatanak helÿeet hol oth meg
 fezeÿtetteek ez wÿlagnak wraat
 teremteÿeet / hogÿ az ew kerezth
 ffÿaÿat leelhessem meg . felelee
 ottan Iudas es monda . Nemes
 Azzonÿom ; mÿkeppen twdhatom
 meg az helth . ha ÿmaran keth
 zaaz eztendeÿnel teb vagÿon hoÿ
 az dolog volt . es nem voltam az
 ÿdóben ez vÿlagon / Monda az

kýralne azzon . Az meg fezewltre
mondom . hogý ehel zomeehal kel
meg haldod . ha meg nem ýelen-
ted . es ottan egý meely zaraz
kwbban vettettee ewtet . hol oth
mýkoron egý egheez heten volt
vona / heted napon keree hogý
ký venneek . fogadwan hogý
meg mondanaa : hol ot az zenth
kerezthfa el reekketetót vona .
El meneenek azert az herre es
ott ýmachagot tetween / ýme nađ
choda . dolog . ottan meg ýndw-
-la az heely / es olý mýnt nagý
draga kenethnek fýstý es balsam
-omnak zeep ýllattya erezteteek
wgý hogý el chodalkozwan rayta
Iudas ottan monda . keth kezee ffel
emelween . Oh . oh ; byzon mondom

{292b}

Cristus Iesus te vagý ez vylagnak
ýdwezeýteýee . Es ottan ffel ówedez-
ween . kezdee nagý eressen asný az
helth .. De mýkoron hwz leepesth
asoth vona . Talalanak harom
kerezthffakat . kýket ottan az keral-
nee azzon eleýben výwe / kýk kó-
zót mýkoron nem twdnanak valaz-
taný . wýweek az varos kózepýre
varwan wr istennek ýelenetýth
Azonkózbe törteneek . haat ýme
egý ýffýat kezdeenek ký výnný
hol el temethneek : Iudas nagý
hamarssaggal ýarwla es tartaa
meg az koporssoot . es mýkoron . ke-
-tteýwel ýllete vona az kerezthffanak .
es ffel nem tamadot vona az ha-
lлот . Az harmadýkat ees hozýaa
ýlletee / es ottan ffel tamada az
hallot . Kezde ottan luciper . az pokol
belý Sathan . nagý ffel zowal ýwó-
-tený kýáýtaný az egben . mond-
-an oh Iudas . Iudas . mýre tewd
ez dolgot . ellene chelekódeel az mas
Iudasnak . mert az en kýzleletem-
nek atala el arwlaa Cristus . Te
kedeeg en akaromnak ellene meg
ýelenteed az ew kerezthffaýaat . Az
mas Iudasnak mýatta nagý soka-
kat nyereek : Te mýattad kedeegh
nagý sokakat veztók . <Az my>
Annak mýatta sok ýdeýglen orzag
leek . De te mýattad ký ýzetem
az orzagbol . De byzon meg fýze-
-tóm ýol az te rayttam teth bozzw
sagodat ; ký bel teleek az ýdóben
mýkoron . nagý kenokat teetete az
hýtetlenekkel ew raytta . es zent
martýromsagot zenwede ez zenth
hýt mellet . Iudas kedeeg semýt
nem gondolwan az erdeg bezedee
-wel . Výzon ellen bozzonttýa va
la ewtet mondwan . Az aldot wr
Iesus Cristus / teghed pokolnak fe-
nekeere vessen az erek týzre atko-
zot Sathan . Iudas azert ottan
meg kerezthfaelkódeek es Quiriacus
leen newe . es az Ierwsalembelý
pispeknek halala wtan . teweek .

{293a}

Ierwsalembé pýspekke / Az keral-
né azzon keddeeg mýkoron latta vo
na hogý az harom vass zeegek
ýelen nem volnanak . keree az
pýspeket hogý meg keresne Es
mýkoron Quiriacus pýspek es-
-meg oda ment vona . hol otth
az kereztt ffaat meg lelte vala .
ýmachagra adaa magaat . es ýme
lataa haat nagý zep Aranýas
zýnnel feenlnek az felben . mýnd
az harom vass zeghek . Es ffele
veween nagý halaa adassal . vý
-wee . a'' keralne azzonnak ; es zent
Elona azzon terdeere esseek es
ffew haýtassal / nagý týztesseg
gel . el helheztetee ewket .. Az ke
rezthffaat kettee rezeltetee / es ez-
-ýstes tokban helheztethween ha-
gýa wgýan ott Ierwsalemben
Az mas reezeet / mýnd az vass ze
ghekkel výwe fýanak Constan-
-tinus chazarnak ./ Hol<t> ott wgý
Ewsebius Cesaria belý pýspek
hogý az eggýket zent Elona
azzon<nak> varraa . <fýa . lowanak>
fyanak lowa feekeeben ; az kette
ýth Sýsakýaban helhetee hogý
Semýnemew ellenseeg ewneký
né arthatna / es ez zent hýthnek
eresseege kezeebe lenne . hatalm
-aga homlokan es feýeen dýche
-ertethneek .
Mýnemew nagý hatalma leégen
keddeeg az zent kerezttffanak . ýmell
-ýen peldabol ýsmerhettýek meg
Vala egý erdenges mester : hý
tete el egý hambor Notarius dea-
-koth hogý ha el menne velee
sok keenchet adna ewneký . Az
zegheen neký enghede / Es mýko
ron el výtte vona egý nemýne-
-mew pwzta herre . hol ott nagý
sok erdeghek valanak ; es ýme
lata egý nagý zerechen kýralth
egý nagý magass zekben ýlwen

{293b}

Es ew kewrwle sok zolgakat czwczak
-ath koppýakat tarthwan / Monda
az fekethe kýral . ky pokolbelý Satan
vala az . erdenges mesternek : kýchoda
az ýermek ký veled vagýon / felele :
A'' mý zolgank .. Monda az kýral
ha akarz enghem ýmadnod . es en
zolgam lenný . es az Cristus Iesusth
meg tagadný . En ýogomra ýltet
lek tegedet . Legottan az Notarius
zent kerezthnek ýegýeet vetee ew
reeaýa . es Cristus Iesus zolgaýa-
-nak vallaa lenný ennen magaat .
Azonnal mýnd az soksagw sereg
erdegh ffele chantana . es elfwta
onnan ; Annak wtanna . Nem sok
ydew el mwlwan . Constantinapol
ban . wgýan azon Notarius meene
be . az ew wrawal . zent Soffýa
azzonnak egýhazaban / Es . ýme

chodalatos dolog . lataa az ew
wra : haat ýdwezeytenknek kepe
mýnd az notariusra neezen / El
ameelkodeek raýtta az wr ; Alla
taa azert az notariusth mas felee
Oda ees ottan reea fordoýtaa
az ew zemeýt . Allataa megh
harmad felee /. De ýme oda ees
ottan reea kezde neeznÿ : felette
el amelkodeek raýtta az wr
es monda : ýo ffÿam keerlek
ne tagaggÿad meg . mÿnemew
ýot tetteel te eeletedben . es mÿ
nemew eerdemes vonaal isten
-nek elette :/ hogÿ mÿnden felee
eellÿen ýghen reead neezne
Idwezeytenk keepe / felele ottã
es monda : ýo wram semÿ
nemew ýot nem twdom hoġ
tettem vona . eegÿebet . hanem
hogÿ .: Az pokol belÿ Sathan
elót meg nem tagattã vona
ewtet . azonnal ezeeben vewee az wr
Idwezeytenknek hozÿaa valo kegÿel
-mes voltaak : az zent kerezthnek naġ

{294a}

Hatalmassagaat . Es mÿg eleenek . az
wr nagÿob tÿztesseeggel tartaa az ýff
ÿw notariust az ew Iamborsagaeert .
<Zent Orban papanak
ÿnnepeeról
Bodogssagus zent Orban papa . tama-
-da azon ýdóben . mÿkoron Idwezey
-tenk Iesus xpusnak zÿleteese wtan
ÿrnanak keth zaaz hwz eztendóben
Magÿaraztatÿk kedeeg ewnekÿ ne-
-we . vÿlagossaag . tÿz . awagÿ felelet
Bÿzonymawal mÿg eele ez vÿlagh-
-on . vÿlagossaag leen . ew tÿztessee-
ghes maga meg tartassaban : Tÿz
leen . Istenÿ es atÿaffÿwÿ zent zere-
-tethnek zenetlen valo gherÿedózee
-seben . Es felelet . bÿzon twdoma-
-nÿanak haznalatossagaban / Mÿert
koronkeed wr Istennek zent malaz-
-ttÿaban lakozÿk vala .. mÿkent az
vÿlagossaag wgÿan zerelmetes vala
mÿndeneknek latasaara . kýwanatos
nÿaÿassagra . meg zÿkkadot ez vÿ-
-lagnak wtalattÿara . gherÿedózew
az ýoknak gondolattÿara : haznala-
-tus ez vÿlaghÿ ýdwezewló neepe-
-nek tanwsaagh teetelettre . knek
ew eelete ezenkeppen ÿrattatoth
meg rÿwÿdeden
Dÿchóseeges zent Orban papa wr
Istennek valasztasa zerent meene be
az papasagban . kalixtus papanak
Wtanna / Ez zent Orban papanak .
wrasaga ýdeÿn leen nagÿ kereztt
-ÿen haborgatas . az pogan neepektÿl
mÿkoron lathnaa hogy semÿkeppen
ellenek nem alhatna / helt ada az
wrasagnak . es kezde hol et . hol oth
lappagnÿ az zeghenÿek kózót . mert ha-
-larra keresÿk <keresy> vala ewtet .
zalla be azert egÿ kegÿetlen az pa-
-passagban . kýnek Alexander vala
newe . kýnek ew edes zÿleÿe Ba-

-mea . vala kerezttÿen . Annak oka-
-ert ees . koronkeed nagyön kenÿe-
-regh vala az ew ffÿanak hogÿ ne

{294b}

Haborgathnaa az zegheny kerezttÿeneket
De mÿnd azon atal ees Az Almachÿ
feÿedelem az warasnak bÿraÿa
nagy kegÿetlenseeghet teezen vala
az zeghen kerezttÿeneken . Azon ydó
-ben . zenwede zent Cecilia azzon
ees martÿromsagot . Annak wtaña
mÿkoron hallotta vona . hogÿ zent
Orban papa balla<n>ghna az zeghen
kerezttÿen neep kózót . es mÿndent
el temethne kÿk meg ólethnek va-
la . nagyön meg haragwek es w-
tanna kÿlde hogÿ meg keresneek
es foghwa hoznaak : Mÿkoron
egÿ seteet barlangban meg talal-
taak vona ÿmatkozwan . fogaak
meg : harom papokkal . es harom
dÿaconosokkal .. Veteek ewket az
temleczbe .. Annak wtanna kÿ wÿ
tete eleyben ewket . Es mÿndennek
elette az vetee zemeeben . hogÿ az
atkozot Cecilia azzonnal . az nemes
fÿrffÿakat Valerïusth es Tiburciusth
Annak felette ewt ezer neepeket
hÿtettek vona el az kerezttÿen hÿ
-ttre / Es hogÿ Cecilia azzon . nagy
sok keenche nala vona . Monda
ewnekÿ zent Orban papa . Mÿ-
-keppen en latom . nagyöbbon vonzon
teeghed az telhetetlen kÿwansaag . az
wr Istennek zentÿnek haborgatasara
honnem az istenek ÿmadasanak bew-
chewletÿ : Cecilia zent azzonnak
kedeeg keenche . az zeghenÿek kezee
mÿat mennÿekben vÿtetót . Azth
halwan <h.>haraghra reemewle es
hagÿa hogÿ zent Orban papaat mÿ-
-nd ew tarssaywal onos botokkal ver-
neek . Es az zent papa . chak az wr
Istennek zent neweet hÿÿa vala
segheedsegewl / Azt halwan az feÿe
delem mosolÿodeek raytta es monda .
Ez ween ember bölchnek . aloÿtattÿa
magaat . azert zool eellÿen tÿok be-
zeedeket : De mÿkoron az gonoz kege-
-tlen bÿro / ewtet meg nem gÿezhet-
nee . esmeg az temleczbe rekeztetee
Es ÿme yeweenek ew hozÿaa harom

{295a}

In cipit Prologus
In vitam beati Staniz
laÿ episcopi Craccouiensis
[W]R Iesus zÿletetÿn
ek wtanna mÿkoron ÿrn
anak ezer . hwzon ewt ez-
tendóben . egÿ Iambor kere
zttÿen herczegh . kÿnek Bo
lezlaus vala newe . lengel orzagban .. Az nagy ree
ghÿ hatalmas . es Iambor
kerezttÿen herczeghnek ffÿa kÿnek Mesco
vala . newe . kÿról nÿlwan emlekózÿk
az orzaagh Cronicaÿa . kÿnek zent lazlo
kÿral . leanÿa ffÿa vala : Azert Azon
Iambor Boleslaus herczeghnek . ÿdeÿn . hal

wan hÿreet . Otto Romaÿ chazaar . zenth
Alberth pÿspeknek : mÿeert ew Iambor
hÿtew kerezttÿen vala . ÿewe lenÿel
orzagban : aÿo''tatossagbol . zent alberth
pÿspeknek testeehez . kÿ akkoron tÿztóltet
ÿk vala gnÿsnam newó varasban . Es
Boleslaus herczegh . nagy ÿo kedwel .
es tÿztósseeggel foga<.>daa . mÿnt ollÿan
felsseeges . chazaart . mÿnd orzaag belÿ
wrakkal . Azt lathwan Romaÿ chazar
hogÿ . Az herczeg . ollÿan hatalmas es
kazdagh volna . es mÿnddenben gÿor
ssassagot vÿselne ew bÿrtoka alat val
-okhoz . monda Az Romaÿ wraknak k
ÿk vele valanak : Bÿzonÿawal ÿllÿk
hogÿ ez Iambor feÿedelmet atÿankffÿa
waa es baratwnkkaa fogaggÿok : kÿnek
mÿndden embersegheet . es . Iamborsag-
aat lattÿok Annak okaert . Akaraa
kÿrallÿaa zentólnÿ : mert melto volna
reea .. Ottan ennen <.> maga feÿeból le
vewee chazarÿ koronÿaat . es Bolesla-
usnak feÿeeben ñomaa . es lengÿel
orzagban . mÿnd ew hozÿaa haÿlo
orzagokban es tartomanÿokban Coron
-as kerallÿaa zentólee Annak okaert
ees . adaa az chazaar . lengÿel kÿral
nak . kÿralÿ tÿztósseegben zent Morÿcz
martÿrnak czwczÿaat . es . wrwnk
Iesusnak eeggÿk vas zegheet . kÿk mÿ
nd ez maÿ napÿglan .. tartathnak erek
emlekózettre . Crakkaÿ zent egÿhazban

{295b}

Boleslaus kÿral ees . Az Chazarÿ meltos
aghnak tÿztóletÿre . Aÿandekwl erek bar
atssaghnak es aÿo''tatus emlekózethek kó
telezetÿeert nekÿ adaa . zent Albert pÿs
peknek ÿoghÿaat : kÿ ÿo newen veween
bóchw veetellel el valanak egÿ mastwl
Otto Romaÿ chazaar . haza terween or-
zagaban nagy eremmel . Boleslaus kÿ
ral kedeegh . az wtan keweset eelween .
ew Iamborssagus eeleteenek erdemeerth
kÿ mwlwan . meene az meennÿeÿ zent
paradÿchomnak hazÿaban nagy dÿch
-óseeggel : es teweek kÿrallÿaa az ew
ffÿaat kÿnek mesto vala . newe . kÿnek
Sem eze Sem Iamborssaga . nem vala
hasonlatus az ew Iambor attÿahoz . De m
ÿnd azon atal ees : Otto chazaar az ew
attÿanak zerelmeert . adaa nekÿ hwgaat
hazas tarsswl : kÿ azon gonoz es fesslót
erkóchben hasonlatus leen hozÿaa . es ha-
mar valo napon el vezteek orzagokn
ak nagy rezeeth : mÿnt laÿos magÿarÿ
kÿralnak ees leen dolga . mert azzon
ember tanachaan ÿaranak . es gonoz .
halallal halanak megh ; Maradot vala kedeeg .
Mesto kÿralnak egÿ kÿsded fÿachkaÿa
kÿnek kazÿmÿr . masod newel karol
vala newe . kÿt az ellenseegóknek elóttók
az lengÿel wrak . mÿnd ew annÿawal
vÿweek nemót orzagban .. mÿgh koros
ember lenne : Wgÿan azon ÿdóben zÿ
letót vala . zent Stanÿzlo pÿspek ees ez
vÿlagra Cracconak varasaban . kÿról
akarwnk zolanÿ . Azon ÿdew kózb
kazÿmÿr . ÿmaran ffel serdewlween .
mÿeert hogÿ kÿ ÿzetót vala orzagabol

njomotot vala Gallya orzagban es
allot vala be zent Benedek appath zer
zeteeben .. Eennen hazol az lengyel w
rak myert nagy nyomorwsagban vala
nak . tanachot tarttanak es keezoroyte-
teenek meg keresny az zanky vetoth
orzaghnak orokoseeth . es mykoron meg
talaltaak volna . nagy kyraly ayande
kot adanak ewnek . Az apathwrnak
meg azonkeppen . hogy mywel ky boch-
atanaa az zerzetbol . az kyralsagban . fele
leenek ewnek . hogy nem lehetne zent
sseeges wr papanak aldomasanaal kyl
Azt halwan az lengyel wrak ottan

{296a}

Enghedne az zent enghedelmesseeghnek es
el ky menne az orzaagh otalmaert ffel ve
nnee az kyraly meltosagot : hatalmath
ees ada ewnek . Azon Benedek papa .
hogy hazas tarssot vehetne . az kyraly m
aghnak megh maradasaerth . kazymyr ke
deegh ne mondhatta sem tehete ellene . Es
mykoron az kyralsagban feerkozot volna
veen feleth . maganak . Rwsya orzagbol
eegy nemes feyedelemnek leanath ky
nek Debronega . mas keppen Maria vala
newe . kytwl leenek kazymyr kyralnak
neegy ffya . thwdnya yllyk Boleslaus
Verland . Mesto . Ethne . Az felwl megh
mondot wr papa . teeb yowal zeretee
az orzagot wr istennek es lengyel orzag
nak . erek dycheeretyre . mert mykoron
Sem ersekseeg . Sem pyspekseeg nem
volna az orzagban . wr papa aldoma
saat kyldee az orzagnak hogy Cracconak
varasaban . hol kyralnak lako helye va-
gyon . leenne ffee pyspekseeghnek ees
lako helye : kytwl mynd az egheez orzag
bely pyspek . onnan neweztethneenek
es tartananak . mynth eegy ersektewl .
azon eztendoben mykoron yrnanak wr
zyletetynek wtanna . Ezer negywen
ewth eztendoben : Annak wtanna <ha>
tyzenharom eztendew bel telween . kazymyr ky
ral ez vylagbol ky mwleek : Annak w
tanna ezer ewthwen kylenz<w> eztendoben
Aaron . Cracca pyspek es ky mwleek
Ew wtanna . lampert Ersek . ez zenth
Stanyszlot Cananokkaa tewee . es myko
ron meg holt volna Lompert . Az wtan
mykoron yrnanak . Ezer hethwen keth ez
tendoben . Zent Stanyszlot teweek pyspe
kkee : Es nyolczad eztendew wtan .
Boleslaus kyralsagaban . martyromsa
got zenwede . az zent egyhaznak otalma
eert es ygassagaerth .
Azon zenthnek legeñ
Zent Stanyszlo pyspek tamada Cracconak
varasabol lengyel orzagban . Iambor es
isten feelew zylektewl : kyknek kywalt
keppen valo ayandekbol atta vala wr
isten ez zent magzatot : kynek mykoron
ezechkeye lett vona . wr istennek zent
malazttya lakozyk vala ew benne . zy
weeben lelkeeben . ew teremteyeehez

{296b}

Ayojtatus vala erkocheeben tyztassagus
testeeben tyzta . eeleteeben zemerme . nya

ýassagaban eertelmes . bezeedeben meertek
 letes .. ýteeletýben ýgassagus . Lathwan
 azert az ew zýleý az gyermeknek ýo
 eeleteet adaak tanwsagra .. es hamar
 valo . ýdewn . nagy bólch tamada ewben
 ne . hyre leen benne Lompeert pýspek
 nek . hozýaa . hýwataa . es . Craccaý egý
 hazban . Cananoksagot ada ewneký . ký
 ollýan leen az ew Iambor eeleteenek
 mýatta . az teb Cananokok kózót . mýnt
 az nemes fenes Cýllagh az homalýos
 kódben . Es mýkoron Lompert pýspek
 ký mwlt volna . ýgyenlew akarattal .
 tewek Zent Stanýzlot pýspókkee .-
 mýkoron ýrnanak wr zýletetýnek wt
 anna ezer hethwen keth eztendóben
 Mýkoron azert ffel vette vona az paztor
 saghnak . gongýaat nem leen haýlando
 ez výlagra . el sem valtozeek erkóchee
 ben .. De wr istennek zent malazttýa
 nak mýatta . ezeeben tarttýa vala . mýeerth
 valasztotta volna ewtet Cristus Iesus
 az ew egýhazanak es nepeenek feýed
 elemseeghere otalmara . es paztorsaga
 ra . Annak okaert výgaz vala eeýel
 es nappal .. mýnd ew maganak ýdw
 essegheen : mýnd az zegheen neepnek .
 kerezttýensegheen . ennen magaat mý
 ndennek alatta meg alazwan . Crist
 usnak peldaýa zerent . Az vak meró
 býneseket kemeenseggel . meg feddý
 vala : Semý zemeel'nek nem enghedw
 een . Annak okaert ees Boleslaus ký
 ralt . kazýmýr kýralnak ffýat mý
 ert gonoz eeletben foglalta vala
 ennen magaat . gyákortaa ýntý vala .
 hogý meg ýobboýtanaa magaat . ha az
 hatalmas teremteu wr istennek harag
 ýaat el akarnaa tawoztathný : De az
 gonoz kýral výzon ellen az zent Iambor
 pýspeknek : gonozt gondol vala ellene
 mýkeppen el vezthetnee . Zent Stanýz
 lo pýspek mýnd azon atal ees zenetlen
 ýmatkozýk vala eerette . De mýkoron
 lathnaa hogý semýt nem haznalna
 mert naponkeed sokasoýttýa vala gonossag
 aat . Az Iambor pýspek ees ýmaran
 nem baratkozýk vala vele . hogý re
 zes ne lenne gonossagaban . es masn
 ak gonoz peldaat ne adna .-

{297a}

Zent Stanýzlo pýspek kedeegh felette naý
 gondot výselween . wr istentewl neký a
 ýanlot erekseeegról . annak okaert Anýa
 zent egýhaznak ereksegheet zaporoýta
 ný akarwan . egý pether newó výtez
 tewl veen ara zeghwe az výzla ne
 wó význek parttýan egý falw belý
 ýozagot mýndden zabadsagus wrasaga
 wal . Senký akkoron törweenzerent ell
 ene nem mondwan : kýnek meegh eel
 teeben : az Iambor pýspek belee ýktataa
 magaat : Annak wtanna az Iambor vý
 tez ez výlagbol ký mwleek . azt lathwan
 az výtezneek rokonsaghý . leleek zenth
 Stanýzlo pýspeket . Boleslaus <pysp> kýral
 eleeben . az ýozageert : kýknek ýollehet
 ýgassagokat megh ýtelween . De maga
 mýeert az kýral haragus vala zenth

Stanÿzlo pÿspekre . mÿndden ÿgassagh
 nak ellene / az haragus / azt vegezee
 hogÿ / awagÿ pÿspek kÿ kelne az ÿozagbol mennÿ es
 meg enghednee az veernek Iozagaat . awagÿ
 az instrumentom lewelet elówe hoznaa
 Awagÿ eelew nÿelnek bÿzonsagaat
 allathnaa elówe . zent Stanÿzlo pÿs
 pek ÿdewt keere halaztanÿ mÿnd ez-
 eknek .. Es mÿkoron . az tórween nap
 el ÿewt volna . Az bÿzon tanok .
 az haragus kÿralnak tÿhesseegetewl
 meg reettenween Senkÿ elówe nÿe
 meree allanÿ <L..> Lathwan az Iam-
 bor pÿspek hogÿ mÿnd az bÿzonsaag
 mÿnd az ÿgassaag el fogÿatkozot vol
 na .. hogÿ az zent egÿhaznak erekseege
 meg ne kÿssebódnEEK nagÿ batorsag
 gal wr istenben vetee remeenseegeet .
 Es mÿnd azon atal bel meene az tór-
 een napon az gÿwlekozetben . Es mon
 da nagÿ ffelel zowal .. O kÿralÿ mel
 tosaag . es lengÿel orzagÿ feÿedelm
 eknek ÿgassaag teewóÿ <teetele> . mÿert nÿn-
 chen . ez földén az ÿgassaag : engheg
 gÿetek ennekem harmad napot es eló
 tekben hozom azt kÿ <enghe> ennekem
 bÿzon es ÿgaz aaron atta az ÿozagot
 Azt halwan nekÿk el amelkódnak
 raÿtta . nekÿk kedeeg bolondsagnak
 aloÿtaak az bezeedót . De mÿnd azon
 atal arra veegezeek hogÿ el varnaak
 az harmad napÿg : Zola ottan zenth
 Stanÿzlo pÿspek . az ew hozÿaa tartozok
 -nak .

{297b}

Mondwan . O wr iesusban vÿtezkódeu
 tarssaÿm . Baratÿm es Atÿamffÿaÿ . tw
 ggÿatok hogÿ ez mastanÿ dolog twlaÿ
 -don istent ÿlletÿ . es az ew egÿhazaat
 Es az megh fezewlt Iesws cristusnak erek
 seege kÿeert mÿ mastan . vÿaskodwnk
 kÿtewl zarmazÿk mÿndden dologhnak ÿ
 teeletÿ . Azeert ewnekÿ haggÿok el val-
 aztanÿ : Mÿ kedeegh ez harmad napÿg
 foglallÿok magwnkat zenetlen valo ÿm
 achagban beÿtben vÿgÿazasban es istenÿ
 dÿcheeretben / es vala mÿt keerÿnk ÿo
 hÿttel ew felsseegetewl . mÿnt az zent ew
 angeliomban megh mondotta : meg aggÿa
 O mÿnden hÿweknek hallasara choda
 dologh : mÿkoron az harmad nap bel tólt
 volna . Az Iambor pÿspek ffelel ótózeek
 pÿspókÿ rwhaÿaban mÿse zolgalnÿ : Es
 Boleslaus kÿral . mÿnd az lengÿel w
 rakkal el ÿewe oda az hagÿot herre
 nagÿ sok zamtalan neep ew velók
 Mÿkoron mÿnden istenÿ feelelemmel
 az zent Miseet el veegezte volna : Azon
 mÿse mondo rwhaÿa raytta leween .
 pÿspókÿ estappÿa kezeeben . Koffÿoma fe
 ÿeeben : el kÿ nÿomoteek az egÿhaaz
 aÿtaÿara . mÿnd ew hozÿaa tartozo
 Cristus zolgaÿwal . es a''hol az peter
 vÿtezt el temetteek vala . meg nÿttataa
 az seerth .: Es mÿnd ew hozÿaa tartozok
 kal tedre esween . es ew zemeÿt kezeÿt
 zÿweet ffelel emelween . az menÿorzagra
 wr istenhez . nagÿ sÿrassal monda : O
 mÿndeneknek teremteu wra istene . ÿr

galmaz'' mý velewnk . ký mynd eelókón
mynd holtakon wralkodol .. otalmazjad
meg az te reezedet es okodat . es aggyad
gyezedelemre az te ygassagus yteeletódet
keerwnk teegódet . hyyad meg az halal-
bol . eeeltre az te peter zolgadat : es ta
mazd ffel . zeghent az pornak hamw-
yabol ymaran harom eztendó wtan .
hogý teegyen býzonsagot az ygassagrol . es
dychewýtesseegh az te zent newed . ký dýche
retes erekkwl erekkee Amen . ffel kelween
azert az ymachagrol . az pýspóký estappýawal
meg ýtee az holt testót az seerben es monda
Atyanak es ffýwnak es zent leleknek
neweeben kel'' ffeel' peter ký alwzz es
tamagý ffel hallottaýdbol . hogý býzon
wltasseek meg te benned zent haromsagh
nak ereýe hatalma . es mýwelkódetý .-

{298a}

Kel'' ffel . Kel'' ffel : Kel'' ffel mondom
teeneked es aal'' elówe / Aggy týztóletót az
wr istennek . az ygassagrol byzonsagot teew
een .. hogý bewóllýón megh az ygaz kerez
týeneknek hýtók . es rekeggýón be az ha
mýs bezedew embereknek zaýok . ýme ez
eellýen bezedóknak wtanna azonnal ffel .
kele Az Iambor pýspek kezeet noýthwan
ký emelee ewtet az koporssobol . es az soka
ssaagh kózzee výwee : Megh alwan az-
eerth zent Stanýzlo pýspek az Conciliomba
monda Boleslaus kýralnak . es mynd az
sokassaghnak . ýme hol vagyon . az ýozag
nak erekóse . ký megh holt vala mastan
kedeeg eel kýnek nyelew býzonsaga . er
esseb . honnem . az býzon leweel awağ
eegýeb tanoknak vallasa . kergýeetek m
egh ymaran ennen magaat . mongya
megh ha zabad ýozagot adot . nýlatkoz
tasseeg meg az el enýezet ygassaagh . es
tawoztasseek el tý zemetek elól myndd
en seteetseeghnek es kethseeghnek ho
malýossaga / kergýeetek meg azerth en
nen magaat ký wr istennek hatalmabol
eelween es ffel tamadwan . eleýtekben
ýewt . kýnek zemeelýeet ýol ýsmerýtek
Azt lathwan . mynd az kýral . mynd az
sok neep . nagý ez vezeessel chodalkodn
ak vala . ez eellýen wý choda teetelen .
Azokban kedeeg kýk perelnek vala zent
Stanýzlo pýspekkel .. ýngýen leelek Sem
vala . mynd meg neemwlwan : Annak
wtanna az fel tamadot peter výtez . zol-
wan az ew attýaffyaýnak kemeen bezed
del ýntee ewket hogý meg ýsmerneek
ew magokat es penitenciat tartananak
mýeert az zent Iambort es ygaz emb-
ert Cristusnak hýw zolgaýaat . annee
gondban es bozzwsagban hoztaak volna
kýtewl ha towabbaa meg nem zennek
az erek keenra výtethnek : Monda towa
bbaa ewnekýk . tý twggýatok hogý semý
kóz ýozagtok nem volt en velem . az
erekseeghóz es nýnchen semý gondotok
kýt en Stanýzlo pýspeknek attam . aaron
ha ygazan meg akarýatok vallany / Az
wtan tereýtee bezeedeet . monda az ký
ralnak . es mynd az sokassaghnak . En
azt vallom hogý ez zent Iambor ember
nek eerdeme mýat tamattam ffel mas-

tan . es wr istennek zent akarattýabol
jettem ede kózytókben hogý býzonsagot
teegýek az ýgassagrol . mýnt meg hallotta
tok .

{298b}

Azeert az tanobýzonsagot kýk ez dolgot la
ttaak hallottaak es twggýaak . es nem akar
nak ýgazat mondaný . ha penitenciat nē
tartandnak rola . az ýgassagnak el nýo-
masarol . soha Istennek zýneet em la-
ttýaak . Boleslaus kýral azert es mýnd
az eghez tanach . Stanýzlo pýspeket erek
wrasagaban hagýaak es meg Comfirma
laak az erekseegben . Mýkoron mýnd ez-
ek meg lettenek volna monda Zent Sta-
nýzlo pýspek peter výteneznek .. ha akarod
es lattatýk ým keeróm az wr istent hođ
ennehañ eztendeegh . eel'' velewkn .
Felele . Te zenthseegódnek týtólendew
atýam halaat adok . mýndden ýo akara
todon . De ýnkab kewanom hogý teegý
esmeg nýwgodalmanak helýeere az
koporssoban . mert meeg egý kewes ýdew
el mwlwan mýkoron meg týtzwlandok
az en býneýmból pwrgatoriomban . nađ
eremmel az erek dýchewseegre meegýek
Es mýkoron azonkeppen esmeg el teme
ttetót volna . keeree hogý ýmadnanak
eerette es ký bochataa leelkeet : Annak
wtanna zent Stanýzlo pýspek az sok neep
hallasaara nagý zeep Idwesseeges predi
caciót teen . ýmadwan . az zegheen peter
výtzeert . es pýspeký hatalmawal meg
aldwan az neepeket . nagý eremmel es
halaa adassal . hazokhoz meneenek : M
ýnd ezek megh leween . Zent Stanýzlo
pýspek nagý gondot výsel vala az ew
egýhazarol es mýndent ýnth vala tanoýt
vala . mýkeppen eelneenek . es mýkeppen
magokat leeleekben testben . Idwesseeges
ýozagban gýoropottathnaak : ha kýnek
<. > vala mýre enghedelmet hagýot vol-
na es nem tette volna enghedetlen
leween . azokat nagý eressen megh feddý
vala . Az zegheen býneseket kedeegh
kýk mýkoron wr istenhez akartanak ter-
-ný nagý atýaý ýrgalmassaggal hozý
aa fogaggýa vala : Es vala mýkoron
ewneký kenýergettek . nem tagazwllýa
vala be fýleýt elettók . de eremest meg
halgattýa vala / Az zegeen Arwokat
ewzwegýóket . az hamýs pathwarosokn
ak kezekból . nagý gýorssassaggal meg
veedý vala . Es az ew egýhazahoz tar-
tozoban vala mene zegeen volt mýn-
dennek

{299a}

Bewseeggel oztogatot Alamýsnaat es ko
ronkeed taplalta az wr isten zeghenýth
Az ew aztala . mýndennek nýlwan es
kezenseeges volt : ýollehet kewes volt az
fózeleek . De maga mýndent meg elegóy
tót az Kristusnak zeretetý : Ez zent malaz
tban eelew isten embere olý zeep modon
rendólte vala . mýnden zeeghenhez bodog
hoz . es myndden ýdónek . folýasahoz hođ
soha tehetseege mýat senkýt meg bantot
Alatta valokkal Sem hagýot meg ban

tanÿ / Es mÿndenben wgÿ eelt ez vÿlag
gal hogÿ el ne haÿtanaa meg se ban
tanaa . ewtet ez wÿlagh . Az zent mar
tÿromsagot kedeeg . felette zomeehozÿa va
la twdwan hogÿ ÿo es hÿwÿseeeges w
ra volna az aldot Cristus Iesus kÿ ew
elÿtte meg kostolta volna a'' mÿ megh
valtsagwnkeerth . ew ees . kewan va
la kÿ feslenÿ hogÿ Cristussal lehetne
Azonkÿzbe Boleslaus kÿral megh emle
kÿzeek ew orzaganak sok ÿdewtewl
valo pwztoÿtasan . kele ffele mÿnd az
lengÿel wrakkal . nagÿ erÿwel hogÿ
esmegh hattra . nÿernees es helyeere
allathnaa . orzagaat . mÿnt az reeghÿ
Iambor kÿralÿoknak ÿdeÿekben volt
Es mÿkoron sok eztendeegh ÿart volna
ew orzaganak kÿwle . Ennen hazol
hazok neepeÿ kÿzÿt <zeez> zertelenseegÿt
hallanak lennÿ . Es az wrak azon ha
ragra remwlween wgÿyan bwlchw
veetlen az hadbol haza ÿeweenek
es nagÿ zertelen halalt teenek . Azt
halwan az kÿral . ew ees hamar ha
za lata . es az ew haragos kegÿetlen
dÿllÿeÿeeben . tÿz anne zernÿwÿseeegÿt
kezde tennÿ . Azt lathwan zent Sta
nÿzlo pÿspek hogÿ az dÿhes farkass .
az wr isten nepeenek magwaat zakaz
ttÿa . wr istennek aÿanlaa magaat
es mÿnden tehetsseegeewel . mÿnt egÿ
eress kew ffaal . az zent egÿhaaz me
llee tamada es nem kÿmeellee Cris
-tus Iesus peldaÿa <peldaÿa> zerent lel
keeth az artatlan ÿohokeert halarra ad
nÿ : Eegÿ ÿeles napon nagÿ predicaciÿt
teen . hol az kÿral ees ÿelen vala . an
nak wtanna tereÿtee bezedeet az kÿralÿ
meltosagra . es megh ewtet . az nagÿ ke
gÿetlenseeg teeterrÿl / Annak wtanna

{299b}

Megh atkozaa ewtet . es kÿ tÿltaa az
zent egÿhazbol . Azt kegÿetlen kÿral azt
halwan . ffele zÿkÿlleek helyeerrÿl es naÿ
dÿhesseeggel haza meene . mÿnt egÿ keg
ÿetlen ffaraho megh kemeenÿewlween
ew gonossagaban . Az Iambor pÿspek
kedeegh az predicaciÿt el veegezween
ffele alla mÿse mondanÿ zent Mÿhal egÿ
hazaban . Azonkÿzben mÿkoron ÿgaz az
aldot oltary zentsseeegÿt ffele mwtathnaa .
bel ÿwtha Boleslaus kÿral . mÿnt az
dÿhess . farkass . mÿnd ew vezedelmes
hoheer zolgaÿwal . es el feledween m
ÿnd ennen magaat . mÿnd isteneet / Nem
ada tÿztÿsseegÿt . sem az zentseeeggel . Sem
az zent helnek . reea kÿlde hogÿ . kÿ le
vonnaak az oltarrol : ÿme choda dologh
vala menezet hozÿaa akarnak vala
foghnÿ . Annezor mÿnd hattra esnek
vala az kegÿetlenseegnek zolgaÿ : mÿko
ron az zolgaak az lathaak volna megh
reetteneenek es nem neegÿedzer meg
foghnÿ . ennen maga kedeeg varÿa vala
az egÿhaz elÿt mÿgh kÿ hoznaak . De
mÿkoron semÿ nem kelne benne . kezdee
feddenÿ az zolgakat : Ennen maga be
fwtameek az Cancellosban es le raga
daa az wr istennek zent papÿaat es

ký vonyaa az egyhazbol . es mynnd ýzen
keed konzoltataa . es bestýeknek es eghý
madaraknak hanyataa meg emeeztený
De ýme azonkózbem . wr istennek akara
ttýabol az wýzla výzról neegy kese
lýew madarak ýeweenek . es az zenth
martýrnak zent testeet senkýnek nem
hagyaa banthaný : Mýkoron myndez
istený choda dolgokat lattaak volna . ne
kýk aýo''tatussaghnak okaert oda menea
nek es ffel gýeýthween : az zent testhnek
remekeýt es mýkoron egý mas mellee
raktaak volna . ottan egheezzee leen az
zent test . mynt ha semý seb reea nem
esóth volna . Azt ees lathwan az zegh
een neep nagy halaa adassal azon zent
Mýhal egyhazaban nagy týztósseeggel
es isteny feelelemmel el temetee . es

{300a}

Mýkoron ýmaran eztendew mwlt vol-
na . egý nemes azzonyallat ýmatkozík
vala .. zent Mýhal eegyhazaban es ýme
wgýan zem latomasth lataa zent Stanýzlo
pýspeket . az oltaron allany es myseth
mondany . es mynden felól ew kewrw
le nagy zeep zemeelyeket allany es
ewneký zolgalny : Es mýkoron el ve
ghezte volna . monda ezenkeppen ewne
ký . En vagýok Stanýzlo Craccay pýsp
ek . meen el azert es mongýad azth
en wtannam valo . pýspeknek es az
Cananokoknak en atýamffyaynak hoý
az en testemet výgýeek az megýes egý
hazban . mert eeth alkolmas týztessee
gnel kýl fekzóm es az en tetemeým az
porban hewernek . Az Iambor pýspek
azert es az Cananokok meg hýween
az aýo''tatus azzonyallat mondasanak
Es azon eztendóben mýkoron wr zýle
tetýnek wtanna ýrnanak ezer nyol
czwan nyolcz eztendoben . az zent testet
výweek az egyhazban . nagy týz-
-tesseeggel : es marwan kew koporsso-
ban helheteek . hol ott alkolmas dýche
rettel týztóltetýk . Mýkoron azt hallotta
volna az atkozot Boleslaus kýral . az
nagy ýrýgseeghnek myatta meg bozz
wlaa . hogý holta wtan ees ellýen
týztósseegót tettek volna ez zent Stanýz
lo pýspeknek es martýrnak . nagyón . m
egh ýede es megh rettene ennen maga
ban : mynt ollýan kegýetlen gýlkus
ký ýzetteteek orzagabol . wr istentewl
es yewe magýar orzagban . es hamar
valo napon halhatatlan korssagban es
eek . es nagy gonozwl mwleek ký ez .
výlagbol : Mesto ffya ees . mýkoron
vele eegýetembe ký ýwth volna . ew
ýffýwsaganak . výragaban leween . mee
regh myat vegezteteek ký ez výlagbol
Es ezenkeppen az gonoz Atýanak myn
den maradeka ký zaggattateek . es m
ýnden týztósseegnel kýl el ragattata-
nak ez eedes výlaghý eeletból . hoý
senký ne volna ký ylne wtanna az
kýralý meltosaghnak zekýben . wr isten
nek ýgassagus ýteeletý zerent : EEth
veege vagýon zent Stanýzlo Craccay
pýspeknek eeleteenek . azon eztendóben

mýkoron . magarorzagh nagýob reezre el
vezee mýnd laos kýrallal es az wrakkal .
Ezer ewt zaaz . hwzon heet eztendóben -

{300b}

Zent Sophýa Azzon
nak eeleteeról , ew
harom zýz leányval
[A]D laudem sempiterne Ac sancte
Trinitatis . Beatissimarumque
mulierum videlicet Sophie fi-
liarumque suarum fidei spei
et charitatis . decorem mo-
nimentum perpetue honoris
Accipiamus prothemate hodieerne solenitatis
dictum Daudidici Canteci psalmus LXXXVIII
dicentis Confitebuntur celi mirabilia tua
domine . Et veritatem tuam in ecchlesia sanctorum
cuncti populi terrarum etc .
Dýchóseeges zent haromsaag wr isten-
nek . veeghetetlen dýcheeretýre . Es ez
ew zerelmes zolgaló leánynek erek-
-kee valo týztósseegokre vehettýek mý
bezedwnknek eleynek zent dauid pro-
ffetanak mondasaat Az fewlwl meg
ýegyót . Capitulomban : mondwan Nýl
wan vallýaak mýnd az egek te choda
latus dolgaýdat wr isten . Es mýnd az
zentoknek eeggýeseege te ýgassagodat
Cristus Iesusban týztóletes es zerelmes
atýamffýaý ha meg tekeéttýek ez
zent Azzonýallatoknak . eeletoket . ýozagus
mýwelkódettyoket . zenwedeesoket . hala-
-lokat . es veegezettýoket / Chodalatusnak
lattýok az ew zeretew zentýben wr iste-
-nnek ereýt hatalmaat . es malaztus
ýgassagaat : kýkból mýndden ýgaz leelek
býzodalmat vehet . mýndden / býnes em-
ber remeenseegot leelhet . Mýndden tee
wólgo wtat találhat : es el fogýatkozot
orwossagot .
O zerelmes aýamffýaý gondollýatok rea
magýrazat zerent meel . zentsseeges . aldot
es . Bodog leen ez azzonýallat . ký eerd-
emlee wr isteentewl hogý Sophya lenne
kerezt newe : B ýzonýawal mondom ew
meltosaga zerent alýg eerdenhetot volna
nagýob es týztóletosb newet meenýnek
alatta . es földnek folotte : ký oll hason
latus es twláýdon leenne istennek zent
ffýa neweehez : mýnt az Sophýa new

{301a}

ký deakwl . Saþia . ertelem zerent ból-
cheseegnek magyarasztatýk : Mert zent
Sophýa azzon : ew emberý termeezetý zerent
leen meltosagus . chodalatus ýozagus mý-
-welkódetokben . istený výlagossagban . lel-
ký elmeelkódeesben es halhatatlan mar-
-týromsaag zenwedeesben . Masodzor mon-
datýk bólcheseegnek . kerezttýen zent hýt-
nek . byzon vallasanak mýatta : kýnek
fondamentoma zent Agoston doctornak mon-
dasa zerent ez harom ýeles <.> lelký yozagok
ban vagyon . hytben . remeenseegben es
zent istený es atýaffýwý zeretetben . M
eel ýozagok tekeelletesseeggel valanak
zent Sophýa azzonnak zýweeben lelkeeb
-en es elmeýeeben . Azon zent newezetok
zerent valo harom zýz zent leánywal :

Sequitur legenda festi /
Dýchóseeges zent Sophya azzon tamada
Persya new orzagbol . yeles nemes ne
-mból : kynek Attya Mamfredus . An
nya kedeeg . Sandalia / Vala kedeeg ez
Mamfredus persya bely kyral : ky ew n-
agy hatalmassagawal heet fee orzagokat
haytot vala byrodalma alaa . Azon y
doben wralkodyk vala Roma y papasag
ban . Anacletus ppa / Es az kegyetlen
Decius . Roma y Chazarsagban . Mykoron ez
kegyetlen ember . felette yghen haborgatnaa
az zegheen kerezttjenoket / Anacletus papa
fwta ky elette . es meene ghorog orzagban
hol ott az ydoben wralkodyk vala . Demetor
kyral . es nagy eremmel hozya fogadaa
Anacletus papaat / Myeert kedeeg ez dem
eter kyral / Iambor . isten feelo . es kereztt
yen volna ; hozya hywataa Constan
tinapolbely patriarchaat . es orzagabol my
-nd az fee ffee vrakat : mondwan / yme
lattyatok hogy en el veenewltem es ne
twdom halalomnak napyaat : Decius cha
zaar kedeeg el hatalmazot Anyazent egy
haaz ellen ; Annak okaert . lattateek hog
Ez veen Demeter kyral . keerethne megh .
Sophya azzont hazassagwl . Mamfredus ky
-ralnak leanyaat . Ew Demeter kyral ffy
anak . kyt az wrak meg ees zorzeenek
wr istennek Akarattyabol / Azonkozben .
mwleek kywe Az veen demeter kyral . h
-agywan az orzagot . Ew ffyanak . Demeter
kyralnak . Zent Sophya azzon wranak .
Azon ydoben mwleek kywe . Decius chazar .
ees

{301b}

Es Zalla Adoryan chazar az fejedelemseegben
Azon ydoben : zent Sophya azzonnak keerele-
-meseere . mynd wrawal es . Anacletus .
papawal . es harom zyz leanyawal . me
neenek Romaban ; Es az Iambor deme
-ter kyral ottan martyromsagot zenwede
Zent Sophya azzon kedeeg . mykoron azon
horaban ymatkozneek halla . Angyal y ee
nekleest az egeben . . Es ottan ffel koltoghe
tee mynd harom zyz leanyt . es yme zent
Angyal yeleneek ew elottok alwan es nag
zeep koronaat tarthwan . kezeeben . myndenyk
nek feye folot . zent Sophya azzonnak ke
deegh . heet zeep Coronakat . Es mondanak
az zent Angyalok . hallatok ee az my een
-ekleesewnket . Akkoron vywok ffel mee
-nnyeknek orzagaban Demeter kyralnak ty
atyatoknak leelkeet . ky ez may napon er
-demle martyromsagnak Coronayawal meg
Coronaztatny . Twggyatok azert hogy tynek
tok ees meg vagyon zerezttween wr is-
-tentwl . az erek dychoseegnek Coronaya
kyt veendok vattok zent martytomsagh
nak myatta / Az ty azzon Anyatok kedeeg
heetzor zenwed . es myndenzer Coronaztatyk
Es el enyezeenek elolok az zent Angyalok
Azt lathwan es halwan . zent Sophya azzont
Ierwsalem bely Ianus patriarchatwl tana
chot kerde myt kellene tenny . ky azt tana-
cholaa . nek y . hogy Constantinapolban nagy
zeep eegyhazat rakathna . kynek massa ne lenne /
ez vylagon / azzyz [maria] tyztosse[gere] Es meg fogadaa
zawaat . ha

ký latta twggýa . es nagý kýralý eekósseeg
gel zeepseeggel . es kazdagsaggal ffele eeppeý
-tee Es Ianus patriarchaat benne . pýspekke
tewe . Es mýkoron az zent egýhazat megh
zentólteek volna . dýchóseeges zent Sophýa
azzonnak erdeme mýat . hwz heeýan keth
zaaz ezer emberneel tebbet kerezttóleenek
meg : Es hogý az zent ewangeliomnak
mondasa zerent . mýndden gondnaal kýl es
zabad zýwel leelekkel . zolgalhatna wr .
istenek . mýndden kýralý býrodalmaat
wrasagaat ýozagaat hagýaa . Tarquilinos
-nak az ew wra attýaffýanak : Ew maga
kedeeg harom zent zýz leanywal . Nýolczad
eztendew wtan ýewe esmeg Romasag-
-ban .. Annee keenchót ýozagot hozwan ew
vele hogý . Romasagban xxiiij zent egý-
hazakat rakattata .. kýkben mýnd ez maý
napýglan sok istený dýcheeretók leeznek
Annak felette nagý sok seregh zegeenyeket
eeltet vala . es zent egýhaaz zolgalokat .

{302a}

Kýknek nagý sok hýspwtalýokat ees zerezttót
vala az Isten zegeenyek . Annak felette
mýg zabadon eelhetew zeentseges eele
teenek es ýo pelda adasanak mýatta
nagý sok azzonýallatokat vonzon vala
az zent kerezttýen hýttre es týztasagnak tarta
-saara . wgý hogý sok palogaar es dws .
Azzonýallatok vonnaak meg magokat ew
hazas tarsoktwl / ez výlaghý eeletót meg
wtalwan .. Vala az ýdóben egý dws
Romasagban . kýnek Antýochus vala ne
we kýnek ees azzon feleseege el hason
lot vala tóle / Meg bozzwlaa ez dolg
ot es meene Adrianus chazarhoz . vado
laa be . zent Sophýa azzont eerette mon
dwan .. feelsseeges es hatalmas chazaar .
Mastan nemýnemew azzonýallat ýewt
ez varasra . ký eegý wr iesus istent hýr
det : kýnek senký sem zolgalhat hanem ha
mýndden hazassagtwl es ez výlagý gýe
nýerwseeges eelettwl el tawoztattýa
ennen magaat Annak okaert ees . ýme
az mý hazas tarsswnkat mýnd el zagg
atta mý tewlwnk . De sem akarnak ch
ak velewnk ees eenný ýnnýa : Azt
halwan Adrianus chazaar nagýon m-
eg haragweek . Es eleýben výtetee zent
Sophýa azzont mýnd ew harom zýz lea-
-nywal / kýk mondhatatlan nagý zeepót
valanak . es bólchet mýndeen ýrasban .
Mýkoron azert zent azzonýallatok bel
meenneenek az hatalmas chazaar eleeb
en meg ýegzeek ew homlokokat es m
eellýóket : výtézkódew zent kereztnek
ýegýewel .. Aýanlwan magokat kristus
kýralnak hogý lenne otalmok : Mýnt
[a]zert Az chazaar reeayok tekeentót volna az
harom zýz leanyokra el ameelkodeek
zeepseegókón es nem zolhata azonnal ne
-kýk / Egý kewes vartatwan . az ew ann
ýokat ees eleýben hywataa es monda
honnal valo vagý te . es mý oka hogý
meg haboroýtottad . Az Romaý palogaar
Azzonýokat ew wrokkal .. Es az hatal
-mas istenóket kýk ez výlagot faragtaak
meg tagattatod . De maga mond megh
Elezer ký newed . Felele Zent Sophýa

azzon mondwan En kerezttÿen vagÿok
Adrianus monda . Nem azt kerdóm . m
ÿnemew hÿtew vagÿ . De newedet ker-
-dóm <Felele zent Sophÿa . kÿ mÿndden
eel meltob elezór azt keel felelnóm>

{302b}

Monda ottan Zent Sophÿa azzon : kÿ m
ÿnddennel meltob elözór azt keel felelnóm
Test zerent kedeeg Sophÿa newem . Perssÿa
nemes orzagban zÿlettetween : Góróg orzag
nak kedeeg kÿralne azzonÿa / kÿ mastan
Romaban ÿettem . ez en leanÿmmal . az
eeló wr istennek Aldozaatot tennem Azt
halwan Adrianus chazaar órÿzette vetee
ewket . egÿ Senator dwsnak palotaÿaban
Azonkózbzen mÿnt az ÿo zÿle zÿlöttÿt .
ÿntÿ
vala . hogÿ batorok lenneenek / hogÿ ez vÿ-
lagot meg wtalnaak . hogÿ az erek eeletn
ek dÿchóseegeert ne rettenneenek se keent-
-wl / se halaltwl . mondwan . 0 en zerelm
-es leanÿm . kÿk az zent ewangeliomÿ
bólcheseegben ertelmesek vattok . keerlek
otalmazÿatok meg . haborwsagnak ÿdeÿn
kÿt bekeseegnek ÿdeÿn tanwltatok . Mert
el ÿewt az ÿdew es az hora . hogÿ az aldót
Cristus kÿral kÿben tÿ ÿffÿwsagtoktwl fog
wan remeenseegtóket vetótteetók . kÿben
hÿttetók . kÿt zerettetók . ketsseegnel kÿl
meg Coronaaz . az zent Coronawal . kÿt
ÿmaran ÿelenet zerent meg lattatok .
Ennekóm ees nagÿ erememre leezen . ha
halalÿg meg maradandok leeztók .
Monda . zÿz zent hÿt elssew leanÿa
leegÿ bator <en rolam> . 0 tÿztólendó azzo
-nÿom es zerelmes zÿlem / mÿ rolnk .
Bochass elótted az keennak zenwedeseere
es meg ÿsmeród bÿzon erósseegwnket
es alhatatossagwnkat / Mert ÿol hÿzÿók
hogÿ az aldót wr iesus xÿpus kÿt az te
eedes tanoÿtasodnak mÿatta meg ÿsmer-
-tewnk . latwan<.> menÿból az mÿ tÿred
elmesseegwnket . meg batoroÿt mÿnket
Monda ottan az eedes zÿle ew zeep .
zÿlöttetÿnek . halaat adok tÿnektók en
eedes leanÿm hogÿ meennÿeÿ segódel
emben . vetótteetok tÿ remeenseegtóket
mert wgÿ en ees vÿgan meegÿok w
tannatok : harmad napÿg azert mÿnd
ezenkeppen bÿztatwan egÿ mast . wr ist-
-enben . wr istennek zent Angÿala ÿewe
hozÿaÿok es meg batoroÿtaa ewket hoÿ
ne feelneenek . de eremmel zenwedneek
az zent martÿyromsagot / harmad nap
wtan azert Adrianus chazaar kÿ vÿtete

{303a}

Es Zolwan elezer Adrianus chazaar
az harom zÿz leanÿoknak nagÿ kegÿel
-mes bezeddel mondwan . 0 genghe
-seeges ÿffÿak . hallÿatok es vegÿeetók
ezetekben az en bezedómet . es kenÿ
erÿllÿetók tÿ eelettókón . es veen zÿ-
-letókón es<.> ez vÿlaag bÿro hatalmas
isteneknek aldozÿatok . es ÿme azt fo-
-gadam hogÿ mÿnd ennen leanÿmm
-aa fogadlak tÿteket es bÿzon senatus
wraknak tÿztÿben zamlallak tÿtókét
responsia fidei coram Iudice .

Azt halwan az harom nemes zÿz
 leanÿok . Elezteeb felele az elsew
 kÿnek hÿt vala newe : kerezttÿen
 moddal mondwan . En az zent hÿt
 nek ÿozagus erdemeet keresóm . kÿt
 kÿlemben meg nem talalhatom ha-
 -nem ha . halalt zenwedók Cristusert
 Adrianus chazaar azt halwan . m
 -ÿnt kerezttÿen zent hytnek . kegÿjetlen
 ellenseege meg haragweek es paran
 -chola . hogÿ zeep lean hÿtót : tÿzes ros
 -teelra kótózneek . es mÿkoron ott nÿ
 wgodneek mÿndden serelemnel kÿl
 monda nagy ffel zowal . O en eedes
 wram Iesus Cristus tekeench meg te
 zolgalo leanÿodat . Azonnal Cristus
 Iesus nekÿ ÿeleneek . mondwan . Naÿ
 feeneseeggel es mennÿeÿ harmattal .
 kerÿl veween ewtet : meg bÿztataa
 Leegÿ eröss hÿt en zerelmes leanÿo
 Mert az te hÿtódnek erössege zerent
 ÿewttem mastan te hozÿaad . es ez
 mastanÿ gÿettrelmedeert tegódet erekkee
 valo Coronawal . Coronazlak ; Azt
 halwan Adrianus reea adaa az Sent-
 enciat hogÿ nÿakaat vagnaak ; Mÿkor
 -on azert kÿwe vÿtetót volna . eellÿen ÿ
 -machagot teen . O erek mÿndenhato wr
 isten . kÿ az zent hÿtnek leelóÿe zórzóÿe
 es zeretóÿe vagÿ . tekeench te zolgalo lea
 nÿodnak keerelmeesere es engheggÿed
 meg . hogÿ mÿndden kÿ en halalomn-
 -nak napÿarol meg emlekóznek . ÿgaz hÿ
 ttel ez vÿlagbol kÿ mwlwan meg ÿe
 gÿóztessenek / Felele nekÿ wr Iesus mo
 ndwan . ÿewÿ kÿwe az seteetseegból

{303b}

En Zeretóm : Az meennÿeÿ chodalatus .
 vÿlagossagra . es a'mÿt keertel meg engett
 tetót .. Annak wtann[a] nagy Alazatussaggal le haÿ-
 twan nÿakaat . martÿromsagot zenwede
 Es azonnal nagy zeep ÿllat zarmazeek
 kÿ ew testeból . Aloÿthwan . kÿk ott alnak
 vala . mÿnt ha zeep ÿllatw vÿraggal
 tólth mezón volnanak . es el ameelkodw
 an mondnak vala .. O teremtó isten mÿ
 dolog ez . es honnan vagÿon . Azonnal
 egÿ erdenges ffel keÿaÿtwan az sok neep
 kózót monda .. Mÿt chodalkoztok ezen .
 Nem lattÿatok ee . hogÿ az zÿz lean
 zent hÿt A'meennÿeÿ vÿragok kózzee
 vÿtetÿk ffel nagy vÿgassaggal .
 Sequitur passio sancte spei
 Annak wtanna zÿz lean zent Remeen
 seegh elówe hozattateek . es eegÿ vas .
 zekeenben rekezteteek be hogÿ meg eegett
 ethneek : De ÿme chodalatus istenÿ ha
 talmassaag : az tÿznek langa kÿ terewlw
 een . ewt ezer emberekneel tebbet óle
 meg az poganok kózzól . Azonnal mon
 -da zÿz lean zent Remeenseeg ew azzon
 zÿleÿeenek . mÿnt ÿmatkozÿam / mert
 ÿme latom az en ÿegósómet en elótttem
 egÿ kenÿwet tartwan . kÿben azt ÿrt
 -aak . keer mÿt akarz . es adom teenekód
 Monda az ew zÿleÿe . eedes leanÿom
 keerd azt . hogÿ vala az te ÿegÿósódnak
 dÿcheeretÿre . te zenwedeesódról meg em
 lekózendÿk . bÿzon remeenseegben mwlleek

ký . es kethseegnek vezedelmeból megh
zabadoýtasseeg : Ottan felele Cristus mo
-ndwan . ýewý el en zerelmes hwgom
A'mýt keerttel meg halgattam . es azonk
eppen annak ees nyákaat vagnaak es
zent martýromsagnak Coronáyaat vewee :
Sequitur pugna sancte Charitat
Annak wtanna az harmadýk ees zýz
lean . zent zeretet kýwe hozateek es el
ameelkodeek az nagy keenokon . kýket ým
-aran ew <..> Annýa Zýlóttýn tóttenek
vala .. kýt býztat vala az ew eedes zý-
leýe mondwan .. Emberkóggýeel zerel-
mes leanýom . twggýad hogý az te ee-
letódnék otalma wr isten . es mýndenek
-nek kýk ew benne býznak . Ottan azert
az gonoz hoherók mýnd ket kezeýt el

{304a}

Vagaak : Ottan monda . nagy erwende
tes leelekkel .. Cristus Iesusnak zent A-
-postola mongýa / mýndent el zenwed
mýndent tehet . mýndent týr az ýgaz
zeretet . Es ýmadaa az wr istent . hog
vala ký ew rola meg emlekózendýk
zent zeretetnek ýosagaban gyoropodha-
-sseek . es Annak wtanna zent martý
romsagot zenwedween . meennýeknek
orzagara výteteek : Es ýme mýnd har
-om . zent zýzek ew kýwe mwasoknak
wtanna . nagy feenesseeggel ew zýle
ýóknék meg ýelóneenek mondwan .
O zerelmes zýlenk meel nagy melto
sagus týztólet vaar tegódet menýor
zagban . Mert zent haromsaagh wr isten
kýwalt keppen valo dýchóseeges helt
zerzót teenekód az erek bodogsagban .
Az bodog latasbol azert ollýan leen
zent Sophýa azzonnak zýne . mýnt az
feenes nap . bel telween . nagy istený
malazttal . es kýk lataak . aloytaak
az pogan neepekkózzól . hogý isten
azzonnýaa reewtetót volna . Adria'
chazaar kedeeg maga gondolattýaban
kezdee zent Sophýa azont nagy zeepón
kerdený . mýt latot volna .. Es felele
hogý meennýeý latas volna .. merth
latam az en eedes leanýmnak erdem
-es . voltokat kýket nagy keennal ký
veegezeel .. Es mýnemew meennýeý
zent Coronaat <..> zerzót az dýchóseeg
nek kýrallýa . ký teenaladnaal erósb
nemesb . es mýndden wrasaga zerent
hatalmasb ; ký nagy sok zenwedeesem
nek wtanna enghemet ees meg Co
-ronaaz .. teeneked kedeeg erek keen ze-
reztetót Azt halwan Adrianus ch
-azaar meg haragweek . es le vonýa
-taa rola ew rwháyaat es týzen ket
výtezókkal mýnd addeeg veretee . mýg
nem lattatneek el fogýatkozny : Ann
-ak wtanna . oldalaad kýwe sýttetee
elós vasaknak mýatta labáyt atal .
veretee es ýnaýt kýwe meteltetee .
hogý towabba ne eelhetne . es latta
-týk vala hogý mýnd zaýan . mýnd
orra likáyn . az agýa veleýe kýwe zar
-mazneek .. De mýnd azon atal . monda
Adrianus chazarnak . O nyawalýas

{304b}

Ember twggäd hogÿ ez eellÿen keen
zenwedeesek enghemet felette kelleme
tóssee teeznek az mÿndenhato wr isten-
nek . elette . Annak wtanna esmeg
az seteet temleczbe rekeztetee . Es ÿme
zemeel zerent wr Iesus Cristus ne ÿlen
ween nagÿ feenesseeggel ewtet megh
vÿgaztala .. De hogÿ meeg sokat kellene
ew erette zenwednÿ kÿ ÿelentee : Mÿ
koron meg mondottaak volna Chazar
nak hogÿ Sophÿa az temleczben kÿwe
mwlt volna ez vÿlagbol .. hamar par
anchola hogÿ meeg az testeet ees az ar-
nÿeek zekben vetneek . hogÿ senkÿ zent
newen ne tÿztólnee / ÿme azert mÿke
ppen zenwede martÿromsagot elözör
Seqitur secundum martÿriom
Masod napon mÿkoron Adrianus cha-
zaar ÿteeló zekÿben ÿlne . az zegheen
kerezttÿeneket ÿteelween .. ÿme Dÿchós-
eeges zent Sophÿa azzont kÿ hozwan
istennek Angÿala az Arnÿeek zekból
wr istennek akarattÿa zerent ffeel tam
aztaa . es azonnal esmeg az zent azzon
meene chazaar eleeben ; Mÿkoron
latta volna elezer meg rettene raÿtta
es monda . Mÿ dolog ez . te tewled erdenges
azzonÿallat hogÿ meg halwan . ffeel
tamagÿ . felele zent Sophÿa azzon . Az
En egheesseegem . ffeel tamasom es eele
-tóm : Cristus Iesus kÿben ees hÿzók . Ottan
dÿhesseegre remewlween . hagÿaa . zw
rokkal ffeel gÿoÿtot eeggew kemencze
ben vettetnÿ . es ott meg emeeztetnÿ
De ÿme istennek Angÿala le zalwan
meennÿeÿ harmatot hÿmte az kem
enchenek közéÿben . es semÿt nekÿ nē
arthata az tÿzes langh . Azt halwan
Adrianus chazaar hogÿ Sophÿa . az
mennÿeÿ angÿalokkal nÿayaskodnek
az tÿzben langban .. kÿ veetetee es neeÿ
reezre vagataa . az zent Azzont . es az
eebeknek hanyataa / De ÿme harom
nemes zÿz leanÿok oda fwtamanak
es az zent Azzonnak testeet ffeel gÿeÿ-
tegetween egÿben rakogataak . es iste
nnek Angÿala le zalwan esmegh
ffeel tamaztaa .. Azon ees nagÿ halaat
adaa wr istennek zent Sophÿa azzont .

{305a}

Ezen keppen zenwede masodzor martÿ
romsagot . Seqitur secundum martÿrium
Az ÿdóben Adrianus chazaar meeÿen
vala kÿ mwlatnÿ lanicana new w
czan . Esmeg eleÿben kele dÿchósee
ges zent Sophÿa azzon ott az helÿen
hol mastan vagÿon . Zent Ianus pal
egÿhaza / Es lathwan nagÿon el a
-meelkodeek raÿtta es hat horaÿg m
ÿndden ezee el tawozeek ew tewle
Es Annak wtanna eleÿben vÿtet-
ween .. meergót adanak ÿnnÿa kÿt
mÿnt egÿ nemes balsamot el nÿel
-ween . semÿ serelmet nem <ez> erzee /
Annak okaert esmeg vettetee az tem
-leczben . gondolkodwan raÿtta mÿ
halallal el vezthetnee . Azon eeÿel
wr Iesus nekÿ ÿelenween nagÿ feene

-sseeggel meg vȳgztalaa ewtet . De h
-ogȳ meeg teebbet kellene zenwednȳ
nekȳ meg ȳelentee : Mȳkoron masod
napra kȳltenek volna zent So
phȳa azzon . Chazarnak . O bodogtalan
ez en dolgomat erdegȳ twdoman mȳ
-at veelȳd lennȳ . kȳ twlaȳdon isten
-nek hatalma zerent leezen .. De nem
twdod . O nȳawalȳas ember . hogȳ
az te elmeednek vaksaga tegȳd meg
fozt az erek dȳchȳseegtewl . Monda
ottan chazaar : az Romaȳ wraknak
nagȳ ffelel zowal .. O Romaȳ neepeke
kȳk mȳnd ez zeeles vȳlagot bȳrȳa
-tok . mȳnemew ez mȳ zemeeremseeg
-ewnk hogȳ ez eegȳ gȳrȳg . erdenge
azzonyallat . mȳnket mȳnd nȳaȳan
ezenkeppen gȳalaz meg .? Azt hal
-wan . palladius tanach belȳ ember
kȳ zent Sophȳa azzont temleczeeben
tartotta vala fogwan . monda . O
Chazaar . mȳnd te tanachosȳddal . el
vezȳt ezȳtȳk : <k..> keerlek tehet eellȳen
dolgot . hanem chak az elssew ok
kȳt az reeghȳ Romaȳ bȳlchek es fe
ȳedelmek bȳzonnȳal meg ȳsmertek .
Ez azzonȳallat azt predecallȳa va
la mȳt azert ez Sophȳa azzon mond
twggȳatok bȳzonnȳal ȳgaznak lennȳ
Azt halwan Adrianus chazaar -

{305b}

Ottan feȳeet veetete . es martȳromsa
got zenwede . zent Sophȳa azzont kedee
az tȳberȳs vȳzben vettete . De zent
angȳalnak mȳatta onnan kȳ hozatta
teek nagȳ sokaknak latasokra .. Es m
-onda nekȳ az zent Angȳal Sophȳa
Cristus Iesusnak zerelmes ȳegȳse ta-
magȳ ffelel . zent haromsagnak newee-
ben . kȳ ottan ffelel nȳtwan zemeȳt
labara alla . es Cristust kezdee predi
-callanȳ mȳnt annak elette . ȳme har
madȳk martȳromsaag zenwedeese
Sequitur Quartum martirium
Azt lathwan Sabellius feȳedelem
monda . O mȳnemew Sophȳa azzo
nnak istene . kȳ eellȳen ȳgen zeretȳ
ewtet hogȳ ez mȳ chazaar wrwnk
semȳkeppen nem vezthetȳ el ewtet .
Es keeree hogȳ meg kerezttȳlnee ew-
-tet kȳt zent Sophȳa azzon<.> megh
erȳssȳthween az zent hȳtben m
-ȳnd hozȳaa tartozokkal . Anacletus papaw
al meg kerezttȳltete eeltes neepeket
wgȳ mȳnt heet zatat . Azzonȳall
atoknal es germȳkȳkneel kȳl .. Azt
halwan az vezedelemes Adrianus
chazaar . kezdee meellȳeet vernȳ m-
eergheeben mondwan . ȳaȳ ennekem
bodogtalannak mert meg gȳȳztetȳm
Es <.>ȳgheen hamar On kaad fȳrȳdȳ
ben vettete kȳben mȳkoron forgat
-nak . monda . Segheȳch <.>meg eng-
em wram Iesus . meennȳeȳ kȳral .
Azt halwan Adrianus chazaar mon-
da . vagȳon ee ennalamnaal eegȳeb
kȳral ; felele . vagȳon . De nem ollȳ-
an mȳnt te . mert az ew orzaganak so-
ha veege nȳnchen . Az te orzagod kedee

xv nap wtan te tewled el veetetÿk
Monda Adrianus . de azt ees meg latom .
Annak wtanna Sabellius fejedelem
nek mÿnd haza nepeewel feÿeet vee
-tete . Es zent Sophÿa azzont az eztÿrÿre
ffel fezeÿttetween . es mÿnd addeegh
el zaggattataa . ew testeet . vas ghere-
benekkel . mÿglen az chonttÿa es kÿ
lattatneek : es harmad napon esmeg
kÿwe mwleek . es testeet az eebeknek //
hanÿaak

{306a}

Sequitur Quinntum martirium
Azon eeÿel keleenek ffel az ÿo azzonÿok
kÿket zent hÿttre hozot vala es ffel gÿe
ÿtÿgetween az zent testÿt vÿweek zent felix
pÿspeknek hazahoz . hol ott wr isten ÿ
maran ewtÿdzÿr esmeg ffel tamaztaa .
Es hollal meg kÿ meene az varasban
wrwnk Iesusnak neweet hÿrdetween
Azt latwan Adrianus chazaar monda
ÿmaran nem zenwedÿm el az hatalm
-as isteneknek bozzwsagaat / Paranchola
hamar . hogÿ fogaÿt kÿ tÿrneek zaÿabol
kezeÿt el vagdalnaak . emleeÿt kÿ zagg
atnaak . eegÿeb testeet el hannaak egÿm
-astwl . hogÿ erekkee el vezne . es azonke
-ppen teweek az gonoz zolgaak .

Sequitur Sextum martirium

Esmeg le zalwan istennek angÿala
ffel tamaztaa ewtet . Azt latwan az ro-
-maÿ neepek hozÿaa gÿewleenek tw-
dakozwan raÿtta kÿ tamaztanaa ffel
mÿndenzer . felele nekÿk . mert az kÿ
ffel tamadaas . es eelet / es azt halwan
xxxij ezer emberneel tebben hÿnek
wrwnk Iesusban . Azt halwan Adri-
-anus meg haragweek . es harom kee
pÿkkel atal veretee ewtet . es annak
wtanna . nÿakaat vagataa . Azt lath-
wan az zegeen kerezttÿenek raÿtta ro-
hananak az chazarra es el fwta el-
-ÿttÿok Azonnal istennek ÿgassagos ÿtee
letÿ zerent el ragattateek pokolbelÿ erd
egtewl . es zernÿew halallal hala meg .

Sequitur septima resustitacio

Mÿkoron keddeeg az ÿo aÿÿÿtatus kereztt
ÿenek bankodnanak es sÿrnanak az
zent Azzonnak halalaan . ÿme ÿewee
-nek menÿbÿl heet zent Angÿalok . Es
ffel emelween az fÿldrÿl mondanak ÿ-
-maran Cristusnak zerelmes ÿegÿse vee
ge vagÿon az te keen zenwedeesednek
Azert eelegÿ meg es algÿad meg azokat
kÿk teegÿdet zeretnek es dÿcheerneek / Az
-onnal esmeg ffel tamadwan monda .
O roma<.> bely neepek . Algÿatok velem
eegÿetemben wr istent kÿ fÿldet es m-
eennÿet teremttÿe . mert nagÿ ÿrgalm
assagaat mwtatta meg en bennem nag
sokakanak Idwesseegÿkre / hamar hÿwÿ
-atok hozÿam wr papaat . es el ÿeween
mÿnd az egÿhazÿ Iambor papokkal olta
-rÿ

{306b}

Zentsseegÿt veen hozÿaa nagÿ sÿrassal es
aÿÿÿtatussaggal Annak wtanna eell-
ÿen ÿmachagot teen . O en eedes wram

Iesus Cristus kÿ wagÿ atÿanak bÿzon
 bÿlccheseege . kÿ az en magzatÿmnak ÿo
 veeket adaal latnÿok / mastan kedeegh
 engemet ees mÿndden ÿora ÿgazgattaal
 keerlek teegódet / hogÿ vala kÿ az mÿ
 halalwnkrol . tÿztólettel meg emlekózen
 dÿk / mÿndden kerelmeseeben meg hal-
 gattasseek . kÿk kedeeg zegeenseegben
 Awagÿ fogsagban es eegyeb nÿomo-
 rwsagban . te zent ÿrgalmadnak mÿa
 tta meg vÿgaztaltassanak / kÿnek w-
 tanna feleletot halla menÿból . hogÿ
 mÿndenek meg halgattatnak azonkeppen
 Towabbaa meg wgÿ olwastatÿk rolok
 hogÿ vala kÿ ez zentóknæk eeletóket ol-
 wassa azon napon gonoz halallal meg
 nem hal . Ew halalanak kedeeg ÿdeÿn
 bÿzon tóredelmeseegnel kÿl . tÿzta gÿon
 asnaal kÿl . oltarÿ zentseegneel kÿl
 Es hÿtneel . Remeenseegnel zent zeretet-
 nel es istenÿ malaztnaal kÿl kÿwe
 nem mwlhatÿk / Es ez zentók . kÿk ew
 nekÿk zolgalnak halalok ÿdeÿn ÿelen
 leeznek . mÿndden gonoztwl meg otalm-
 azwan . Meg wgÿ olwastatÿk hogÿ
 vala meel hazban ew eeletók meg
 ÿelend ÿrwan Senkÿ ott gonoz halal
 lal meg nem hal . Az haaz meg sem
 eeghet tÿznek mÿatta . Es Annak fele
 tte vala kÿ Naponkeed Azzonÿwnk
 marianak es ez zentóknæk . hwz Aue
 mariat olwasand . mÿndden haborw
 sagban zegeenseegben . fogsagban beteg
 -seegben .. ewket hÿwan . meg segeÿt
 -tetnek ketsseegnel . kÿl / Mÿkoron azert
 dÿchóseeges zent Sophÿa azzon hetedzór
 nagÿ bodogwl kÿ mwlt volna . zozat
 hallateek menÿból mondwan . ÿewel
 ÿmaran en zeretóm . teeneked meg zer-
 zót bodog ewrómben . mert towabbaa
 semÿ keserwt nem zenwedz . Es nagÿ
 zeep Angÿalÿ enekleessel mennÿeknek
 orzagara vÿteteek . Anacletus papa ke
 deeg az zentóknæk testóket nagÿ tÿztósseeg
 gel tartaa mÿglen Constantinapol belÿ
 -ek erttók ÿeween gerek orzagban vÿ-
 veek / kÿknæk zent erdemeknek mÿatta
 Aggÿa wr isten kewantok ÿot erekkÿl
 erk . Amen

{307a}

Remethe zÿz Zenth

Anthal ewsewnknek

ky hozasaarol .-

De hac Inuencione Beati Anthoni Abbatis

et heremite diuersi diuersimode senciunt ea-

-dem malui latinis quam maternis digerere sermonibus

habetur enim in Cathalogo Sanctorum . li . iiij capitulo centesimo

decimo loco Constancij legi dicere Iustinianus

primus . Quamquam Ibidem Constancius fuisse censeatur

Attamen fasticulus temporem hoc minime ad mittit

Nam ibidem tempore Iustiniani hoc factum fuisse per

hibetur senioris : qui . vbi supra templum

Sanctissime Sophÿe construxit Si vero

Constancius legatur . legenda haut susutinet

cum idipse Arrianus esse probatur : Inven

-tor autem huius rei Imperator christianissimus

ac denotus ab omnibus in titulatur . Recte ergo

et antiquitati temporem . et scriptorum vicio Con

dempnandus reliquitur : Quoniamquidem tempore Con

stancii dummodo decessum . Iustiniani vero
translatum verissime fore credamus

Elsew Cap^m

[A]Z ődóben mýkor
on Iustinianuss newó ch
-azar wralkodneek Býz
anciom . Awagý mas ne
wel Constantinapolb
an . howa egheez ghó-
rógh orzaagh tarth va
la az ődóben . Mýkoró
az Iambor chazarnak
magzattýa nem volna .
felette bankodýk vala
raýtta . hogý nem volna
kýnek hadný ew ýozagaat es wrasag
aat holta wtan . Annak okaert ees
zenetlen ýmatkozwan es bóytólwen kó
nyeregh vala wr istennek : Dýchóseeegs
zent Sophýa Azzon egýhazaban . kýth
meegh reeghen ennen maga rakatoth
vala . Az zent Azzonnak . newe dýchee
retýre . Megh tekentee azert . az kegýelm-
es wr isten . az ew nagý alazatosagat
es ada ewneký . egý leanzo magzatot .
kýt Teophilus pýspekkel meg kerezttól
tetees es leen newe Sophýa . Zent Soph
ýa azzonnak newe emlekózetýre .

{307b}

Mýkoron ez leanzo týz eztendós leth
vona . mýnddennek latasara hallasara .
nagý zeep . nagý bólch . nagý ezes vala .
Azon ődóben törteneek hogý ew zolgalo
leanýwal mene be ew attýanak gýmelch
kerteeben . mwlatsageert . es mýkoron az
gýmelchben eettenek vona . meneenek
az kwthfeere vyz ýnnýa : Ess mýkoron
Sophýa ýwt vona . ottan nagý erdegh
meene belee . Azonnal nagýon kezde
ordoýtany mýnt az orozlan . kezde bew
ghethný mýnt az ewkór . Azt lathwan
az leanýok meg retteneenek ess nagý
reewassal kezdeenek keyáytany . felsse
ghes chazar . sýess hamar segheých m
egh az te zeep leanýodat / hogý azt ha
llottaak vona . ottan mýnd az gýmelch
kertben fwtamanak : es kezde az chazar
nagý sýrassal kenýerghený mondwan
O menynek feldnek wra teremteýe
O emberý nemnek kegýes meg valtoýa
leegý ýrgalmas . es seghehed megh
az en leanýomat . Es mýkoron hozýa
kózelghethne leanýahoz . kezde ordoýtany
ess fogaýt chýkorgathný : De mýkoron
zeep zowal zolt wona ewneký . ottan
meg zóneek . es kezen foghwa . hazaban
výwee / Ottan esmeg el kezdee az ordoýtast
nyelweet rag<.>ný : mýndent kezde marný
es ennen<.> magaat tórný faggathný . Sem
kóteel Sem lancz . Sem beko nem tar-
ttýa vala . Azt lathwan az Iambor
feýedelem nagý keserýseegben eseeek . es
hazat ereztete ennen mganak hol ott
lakozneek . mert senký hozýaa nem me
het vala . mýkoron ewt eztendók el mvl
tanak volna kezdeenek az fertelmes lel
kók belóle kýáytany es mondaný nagý
ffel zowal . Az egyptom belý Anthal .
remethe ýz ký ennen mýnket : ký napon

keed mýnket eeghet : mýnd egheez ezten-
deegh chak azont kyaýttýaak vala : Ez
kedeegh leezen vala . wr istennek kým
altkeppen valo akarattýabol . mert bel
tóltenek vala az ýdóók . mýkoron . Az te
remtew wr isten az ew zerelmess zol-
gaýaat mýnd ez zeles vylagon ffel ak
arnaa magasztany . mýkeppen meegh eel-
teeben meg ýgerte vala ; Azth halw
an az Iambor chazaar nagyón bwsologh
vala raýtta . gondolkodwan . mýkeppen
kýldene eerte es hol ott talalnaak meg
az zent testót . kýt soha annak elette nem

{308a}

Hallot vala . Annak okaert mýnt bewlch
ember tanacchal akarwan eelný . hýwa
taa be Constantinapol belý theophilus .
pýspekót . es orzagaban valo ýrastwdo
bólcheket : twdakozwan raýtta . ha kým
hallotta vona . es olwasta vona az zent
atýaak eeleteeben az álthál remeten
ek eeleteet . es hol ott volna el teme
tethween ewnwky teste . mert az týztw
latlan lelkók az en leanyombol . wnta
lan azt keyáyttýaak hogý az Anthal
egiptom belý Remethe leezen mýnketh
ennen kým ýzendew . Teophilus pýspek
mýnd az teb bólchekkel lathwan az
Iambor chazarnak nagy ýzomorwsagaat
meg keresteteek mýnd egheez górógh
az zent Irasokat es az reeghý zent atý
aknak eeletóket . kýmben megh talalaak
<laak> Dýchewseeges zent Anthal Con
fessornak es Remetenek eeleteek : m
ýkeppen meegh ew ýffýwsagatwl fo
ghwa nagy kemeenseeges eeletben es
penitenciaban zolgalt volna wr isten
nek . Ess halalanak ýdeýn mýkeppen
meg parancholta vona ew tanoýth
wanýnak : hog olý týtkon es olý he
lýen temethneek el . hogý chak az wr
istennek volna twdasara . es ew ma
gok twdnaak : hogý soha senky megh
ne talalhatnaa erekkee /-
Mýkoron eellýen nýlwan valo dolgo
kat talaltanak vona ýrasban zent Anthal
ewsenknek eeleteeról : De az helth h
ol ott el temetteek vona . semýkeppen
nem twdhatnaak .. Ottan ffel kele Teo
philus pýspek es hagýaa hogý vez
tegleneenek . mondwan / Mýerth
zerelmes ffýaym . kellemetes volth
zent Anthal ewsenknek : senkynek
hol ott leegýen az ew zent teste ýsme
retýre ne lenne . Annak okaert hog
ennen maga az wr isten . kýmnek ýsme
retýre vagýon . az ew nagy ýrgalmass
agabol meltoztasson meg ýelentený
mýndden azt hagýom es paranchó
lom .. hogý Alazýok meg mý magw-
nkat : hamwban es Ciliciomba es
beýtóleesben : kýlenczed napýg aýo''tatos
ýmachaggal kenýereghýewnk . Es egý
zowal egý zýwel . ýgýenlew akara
ttal . keerýek . hogý . ýelenche megh
mýnekewnk meltatlan zolgaýnak
az ew zerelmes Con[fe]ssoranak testeet
es aggya ýsmerettre ez vylaghnak wr isten

{308b}

Az nagy dragalatus kenchót . kýnek
mýatta zabadwltasseek meg . az Iambor
chazarnak leanya az fórtelmes lelkóktwl
Masod Capitulum
[A]Z kegýelmess wr isten megh
halgataa ewket ess azon ee
ýel . almokban mynd az cha
zarnak . mynd az Iambor p
ýspeknek nekýk ýeleneek
wrnak zent Angýala mondwan . Iustini
ane . monda hallom . ký vagý te wram .
felele . istennek angýala vagýok te hozý
aad istentewl bochathwan .. Mýeert ko
ronkeed wr istennek akarattýa zerent es
parancholattýa zerent eeltel . Annak oka
ert meg halgatta wr isten kenýerghee
sedet : es ýewttem mastan hozýaad . m
egh ýelentenem mýkeppen meg leelhe
ted : Anthal remetenek testeet . es ezen
varasban hozhatod az te leanýodnak egh
eessegheere . Azt halwan az chazaar
ottan ffel ýle agýaban es akaraa hogý
ýllesse ewtet De nem enghetteteek : Mo
nda esmeg Gabriel Archangýal . hýw
assad hozýaad Teophilos pýspeket týzen
kettód magawal . isten feelew egýhazý ne
pekkel . es kýlgýed el ewket Egiptomban
En kedeeagh mýndenwt velók leezók es
sem výzen sem felden nem hagýom el
ewket . es el enýezeek elóle az zent an-
gýal / Reegel hollal ; azert mýkoron ffel
kólt volna azonkeppen mynd meg beze
llee az istený latast az pýspeknek . Az
Iambor pýspek ees azonkeppen meg bez
eellee azon latasth az chazarnak elette
Masod napon azert . wr istennek akar
attýazerent ffel kelween el eredeenek .
Ierwsalem felee / es mýkoron ýo zelók
lótt vona az tengheren týzen hatod na
pra be ýwtanak Ierwsalembe Constan
tinapolbol . Es oth ymadwan Cristus ke
rezt ffaýaat . Meneenek Bethleemben
Cristusnak Iazola lathný . onnan ffel
kelween meneenek be Alexandriaban
ott az kalomarrokkal eeggýesýlwen
hwzad napra . ýwtanak Nilos vyz me
llee . meel vyz paradýchombol ký fol''
wan . egheez egiptomot atal follýa .
Es zallanak meg Egiptomnak hataran
egý varasban kýnek Effeseos newe
es twdakoznak vala raytta hol oth la
kozot vona zent Anthal Remethe az ew

{309a}

Iratorýwal . Azok mondanak . hallottok hogý
eegý nagy sýrew erdóben sok ýdeýglen la
kozot : ha oda akartok menný . hwzon ewt
ód napra el eerýtók . De semý varast addý
glan nem eertók . wtat sem talaltok eegýeb
-eth erdeý vad ýarasnaal ; Azt halwan
zent kerezthnek ýegýeewel . meg ýegýzeek
ennen magokat es lelkóket aýanlwan az
wr istennek . masod napon el eredeenek
mondwan : zent Daudid proffetanak mon
dasaat . kellyen ffel az wr isten . es tekozl
attassanak el az ew ellenseghý . es fwss
anak el mynd kýk ewtet gýewlólteek
ew zent zýneenek elóle . Es harmad
nap wtan . eseenek heegýes kew zýklaak

kózzee . es nagy zerny'w p wztaban . es
ott hwz napyglan yarwan talalanak
nagý fene vadakat . orozlanokat medw
eeketh : vnicornisokat . es tigris newó va
dakak . De zent Anthal ewsenknek . segh
edelmeet kerween . bekeseeggel el mw
lataak .. Es ýwtanak egy kyetlemben hol
ott elezer zent Anthal kezdót vala peni
tenciat tarthaný / Es ýme eleýgben ýe
we eegy nagý ýdeýew . zeep veen Reme
the . Es mykoron egy masnak kózóntek
volna . kezen fogaa Teophilus pýspek
-et / es výwee az kyetlen valo . zent egy
eegy haznak aýtaýara ; Mykoron Teoph-
ilus pýspek . kerdeznee az veen remeteeth
ký rakatta volna az zent egyházat es ký
lakozot volna elezer eeth eh helyen . Sem
ýt az veen remethe reea nem felelee
De ýnteest teezen vala hogý vezteglene
Ottan meg ertee Teophilus pýspek hoó
regulas neepek lakoznanak ott . es paran-
chola az teeb tarssaynak ees hogý vezteg
leneenek . es meg ne bantanaak az oth la
koko fratereket . es az veen remethe el en
ýezeek elólók : kýt annak wtanna megh
twdaa hogý ennen maga zent Anthal volt
Azonközben az kyetlenból zent kereztel es
zeweethnek vylaggal eleýgben ýeweenek
hwz fraterék . mert megh ýelentótte vala
ewnekýk wr istennek . hogý eellýen ne
pek meeneenek oda .. es egy masnak beke
seeghnek ýegýeet zolgaltathwan . bel vý
veek ewket az Clastromba nagý erem-
mel ess isteny dýcheerettel .. es meg mo
sogataak labokat . wr istennek paranch
olattya zerent . Annak wtanna . nagý
Sýlenciom tartassal . výweek ewket az .

{309b}

Refrenben hol ott emeelnek . Es cheengeth
ween meg mosaak kezóketh . es le ýlteteek
Masth ees cheengethween . eegy'k ffel ke
le az fratereknek es nagý zeepseegew
feýeer kýnyereth oztogata az aztarra
eleýgben . es nemýnemew zalata fýw
eet kýnek ees nagý zeep ýllattya vala .
Esmeg harmad cheengeteenek . hozanak
mýndennek výzet eleýbe . ýnnýok . myko
ron haromzor haromzor ýwtak volna .
Az feýedelem ýo zokaas zerent esmegh
cheegete . Ottan ffel keleenek halaa adass
al .. es nagý alazatossaggal bel meneen
ek az zent egy hazban . enekólween . Mis
erere mei deosth : mykoron mýnd el veegez-
teek volna . Monda Az feýedelem . Teo
philus pýspeknek Az výzet kýt ebeeden
ýwtok hoztaak nemýnemew kwtfieból
kýt wr isten az ew zolgaýnak adot . kýnek
nagý ýo ýze vagyon . hogý wgyan eel
ember vele . Mas kwtfífee ees vagyon
kýnek zavaros výze vagyon . Azt atta
volt wr isten . az mý zent Anthal ew
sewnknek : kýból chak labat moswnk .
mýeert hogý ennen magaban melegsee
gós Az zeep kýnyeret kedeeagh . kýt eleý
nkben oztanak soha nem twggýok hol
sýtýk . De azt twggýok hogý naponkeed
keth orozlanok ýewnek az pýnczeben
kýk annee kýnyeret hoznak kýwel meg
eeryók . kýketh hýrrel hallwnk hogý

azonok volnanak az orozlanok . kÿk . Dÿ
chewseeges remethe zent paal testeet
zent Anthal ewsewnkkel el temetteek
volna ; es mÿkoron vala mÿ vendee
gewnk ÿewnek akkoron tebbet hoznak
kÿt hÿzÿók zent ewsewnknek zerzees
eeból lenny . az ew zolgaÿnak eeletekre /
Harmad Capitulum

[A]Z kegÿelmes wr istennek a
zerent akarattÿabol . zent An-
thal ewsenk . zerzette ez helt
ess hwzon neegÿ fratereket
belee mÿnt ÿm lattÿatok .
Mÿkoron kedeegh ÿeles tÿztóletes ÿnnepók
ÿewnek keth annee kÿnÿeret hoznak mÿ
eeledelewnkre : Mÿkokoron ees mÿsere
megÿwnk eeneklenÿ az zent egÿházba
kÿt zent Anthal . ewsenk rakatot wr
isten Annÿanak tÿztessegeere az lampaso
kat eeghwe talallÿok kÿket meeg zent

{310a}

Ewsenk eelteben gÿoÿtot megh es azwlta
meg nem alwt Sem olaÿa meg nem fo-
gÿatkozot : Annak wtanna monda az fe-
ÿedelem . Teophilus pÿspeknek lassw bez
eeddel .. Eenekóllÿók meg az vechernÿet
Es mÿkoron . votakeppen nagÿ istenÿ feele
lemmel el veegezteek volna .. kezde Teo-
philus pÿspek . mÿnd kÿwól belól az zÿt
eegÿházat neezóghetnÿ . kÿnek rakasaban
semÿ ffa mÿw nem vala .. Es az Calast-
rom az egÿház fala mellet zereztehw
een ; Es valanak az zent egÿházban
haram zent oltarok .. az nagÿ oltar
elót haram eegew lampasok : es <.>
keth felól . az keth oltar elót keth keth
eegew lampasok . Az zent oltarok
kedeegh mÿndden zeer zamawal . tÿzta
Cristalbol valanak . Es az nagÿ oltar
elót hwzon neegÿ ÿlew zekók : es az
feÿedelmee középot . feellÿeb az tebbÿnel
mÿnt eegÿ pÿspókÿ kathedra . Es sem
az zent egÿházban sem kÿwl semÿ
zozat . es semÿ zónghees nem hallatta-
tÿk vala . De vala ew kóztók nagÿ ch
endessegh . Ha mÿkoron vala meel''
fraternek zÿkseege törtenyk . ottan meg
Cerazot tablara meg ÿegzÿ es az feÿe
delem elót magaat meg alazwan . m
eg mwtattÿa ÿrwa zónaal kÿl . es az
Iambor feÿedelem az ew bewlcheseege
zerent kÿnek mÿnd meg zerzÿ zÿksee
geet . Azt lathwan Teophilus pispek
monda . mÿkkeppen lehet eellÿen nagÿ
veztegseeg . eeló testben .. felele az feÿe
delem . hÿggÿed tÿztólendew atÿam . hoÿ
ÿmaran negÿwen egheez eztende va-
gÿon . mÿkoron mÿ kózzólewnk zent An-
thal ewsenk el tawozot . es mÿnket
eet hagÿot . Soha mÿ az wlta fogwa
emberÿ zoot nem hallottwnk hanem
tÿtewletók Annaal kÿl mÿkoron zent
Miseet eeneklewnk Monda Teoph-
ilus pÿspek . ÿo zent Atÿam ÿllÿk ee
mÿnekewnk eet veletók lakoznwnk
Monda az feÿedelem . mÿt kerdez en
ghem azon . ha meg ÿelentette tÿnek
tek az wr isten mÿnemew dologban
kellÿen ÿarnotok . es meg helyetekre

mennótók . Azon zo bezeed kózót ýme
eegý zeep feýeer madarka : be ýewe
az egýhaz ablakan . langazo týzet h
ozwan ew zaýaban es az lampasokat
mýnd meg gýoýtogataa az oltarok
elót . esmeg el ký meene Teophilus

{310b}

Pýspek azt lathwan meg kerdee mý dologh
volna . felele az feýedelem . Twggýad ýo
atýam . hogý mýndden ýeless ýnnepeken az
on modon teezen .. Annak . wtanna Teoph
ilus pýspek . megh ýelentee ýarasoknak ok
aat . mýkeppen es mýeert Constantinapol
belý chazaar ewket zent Antal testeenek
meg keresseseerth kýldótte volna . kýnek
leanýaban . kýlencz fórtelmes lelkók voln
anak . es naponkeed azt keýaýtanaak hoğ
addýglan ký nem meeneenek mýg nem
zent Antalnak testeet oda výnneek . De
ým meennýet ýartwnk mýnd výzen
mýnd feldón sohol meeg meg nem talal-
hattok . Azert Az nagý istenre kerewnk
kenýerwílyetók raytnk . hogý ha twgg
ýatok hol ott el temetettót az draga zent
keench eerdemlýók tý atalatok meg leelhe
thnewnk : es adhasswnk halakat raytta
az teremteew wr istennek . felele az feýed
elem . En zerelmes Atýaým es Kristusnak
zolgaý : ýme lattýatok hogý az wr isten
mýnket eeth helhezttét zent Antal ew
senknek erdemeeból . mýnd ýteelet napýg
Ew maga kedeeeg mý tewlwnk el tawozeek
keth tanoýthwanýwal : Annak wtanna
mýt mýwelt hol ott lakozot . mý nem
twggýok chak hogý azt olwassok merth
mýkoron ew zent halala el kózelghetót vol
na .. meg paranchóllýa ol helyón el tem
ethný magaat . hogý senký ne twdnaa . Az
ert mý sem twggýok ha nem ha az wr
isten ew nagý ýrgalmassagabol meltoztath
neek meg ýelentený . Azert . mýnd tý mý
nd mý harmad napýg eeýel nappal ýma
thkozýwnk hogý wr . isten ýelenche meg
týnektók zolgaýnak . mýnd az wtat kým
twggýatok oda menný . mýnd az helt hol ott
el temettétót az ew zent testeenek draga
keenche : ýme Az wr isten meg . halagtaa
az ew hýw zolgaýt es harmad nap wtā
mýkoron Miseet eenekleneenek . El ýewe
Gabriel archangýal nağ feenessegg<el> hozwan kezeeben
eegý lewelet es le tewee az feýedelem
elót Azzonwnk zýz marianak oltaran .
Az fraterek kedeeeg azt lathwan megh re
tteneenek . es mýnd holt elewenýewl le
hwllanak az feldre . Mond azert az
zent Angýal . az Calastrom feýedelmeen
ek . ved ffel ez lewelet es olwasd megh
es a''mýnt meg vagyon benne ýrwan
mýnd azonkeppen teegýetek . mert meg hal
gattatot az tý ýmachagtok . es azt meg mon
dwan el enýezeek elóle az zent Angýal .

{311a}

Az Iambor feýedelem azonkozben hattra
tekeenthwen lataa az fratereket haat m
ýnd az feldón fekwssnek es monda . kellýe
tek ffel zerelmes atýamffýaý ess ne akar
ýatok feelný . Azok halwan zawaat o
ttan ffel keleenek . es senkýt nem latan

ak . Es monda az fejedelem . zerelmes
atyaım es ıo atıamffıyaı . az meennıeyı
lataas kıt latatok . Gabriel archangıal
vala az felsseegess wr istennek bızon
kewete . kı mınekewnk ıeleneek es
ım eegı leweleth hoza . kıben megh
vagıon ırwan . hogı ıegıezıeetek tı
magatokat az eelew zent kerezthnek ıe
gıeewel . es mennıetek el az ıgaz wton
mert wr isten veletek vagıon . es bel
tellıeseıtı az tı kıwansaghtokat . Es mı
koron el erettık : eleeetıkben keel eegı
feenesseeges Cıllagh . wthnak vezelı
ıe ess elıttetık meegıen . es vala hol
megh aal . oth vagıon el temetethw
een bodogszagus zent Antalnak teste
Tı azert ott ımachagot teween assatok
meg az helth . es meg leelıtık az draga
keenchıt kıt kewantok . Mert bel tılt
az ıdew hogı az eeleteenek ıo hıre ne
we ffel magaztasseek mınd ez zeles vı
lagon . Olı zent malaztossagot enghed
ıt . kedeeg ewnekı az wr isten . ew eerde
meenek nagy voltaert . Hogı vala kı
vala mıt ew tewle keerend akar mıne
mew zıkseegeben . ottan meg leezen
enghettethween .. Az zent Miseet az-
ert azonkızben el veegezween . Teophi
lus . pıspek az lewelet kezeeben veeen
es az fejedelemnek . mınd ew fraterı
vel . ımachagokat ess aldomasokat keer
ween . Bwlchwt veewen el erede /
Es mıkoron kı erettenek volna . megh
ıegzeek ennen magokat . es eleıgben
ıewe az zeep feenes cıllagh . es zoza
tot hallanak meenıbıl mondwan
kıwesseetık ewtet : Es wtanna eredee
nek nagy sırwan az felsseeges terem-
tıtewl segheedseegıt keerween . mıkoron
azert nagy erıss ıaratlan wtakon bwdo
<stata> stanak volna / ıwtanak Iosen ne
wı mezıre hol ott nagy eedes ızew
fıweket es almakat talalanak . es ee
nek benne halaat adwan az teremtew
wr istennek . Onnan towab nıomoth
wan ıwtanak nagy rettenetess magass

{311b}

Heegıekre howa az napnak feene nem
eerhet . es sem faak . Sem fıwek nem
newekıdhetnek . De merghes feerghek
Sarkanıok orozlanok . tıgris vadak . par
dosok . es nagy pathkanok mınt az erdeı
roka lakoznak . es zamtalan basiliscus
vnikornısok leelettethnek : kıknek zamo
kat . newıket . termeezetıketh chak az wr
isten twggıa . De az kegıelmes wr ist
ennek hatalmawal . serelemnel kıl
el mwlatook ewket : Az feenes cıllag
kedeeg mındenıt elıttewnk meegıen
vala . Annak wtanna tızen kılen
czed napıglan ırwan . kezdeteeek erez
tethı . nagy bıdıs dohos ıllat : kınek
mıatta mınt az holtak le hwllanak
az feldre . es kenıereghnek vala az wr
istennek hogı awagı chak leelkık ne
vezne el erekkee
Negıed Capitulum
[A]Z kegıelmes wr isten megh
zabadoıthwan ess otalmazw

an ewket : megh býzakoda
 nak lelkókbén es mýkoron
 ffele kóltének vona .. latának
 egý nagý dohoz allo tooth . es zamtalan
 meerghees feergheket ew beenne kýból nağ
 sýwas reewas hallattatýk vala ký zarmaz
 ny emberý zozat zerent . hol ott kenoztat
 nak . kýk Kristus Iesusth meg tagattaak
 es az ew zent parancholattýaat nem ak
 artaak meg tartany . es nagý bekesseeggel
 el mwlataak . Annak wtanna negý-
 ween ee nappaa ýarwan / ýwtanak
 eegý nagý chodalatus es dýchóseeges
 zeep mezóre hol ott mýndden fele gym
 elch faak valanak . tellýes zeep zagw
 es eedes ýzew gymelchókkal . ott es .
 az fenes Cýllagh meg alla .. es men
 ból zozat leen hozýaýok . Assatok meg
 eeth ez helyen es meg leelýtók az dra
 galatus keenchót kýt kereztoók . Mýkoron
 meeg sem twdnaak meelý helyen vol
 na . ýme ýewe hozýaýok egý kýsded
 madarka .. feýeer mýnt az hoo : orra
 veress mýnt píross rosa . es le zalw
 an eeggýk fara . kýnek aga boga
 le haýlot vala mýnd az feld zýnýg
 es alol ollýan vala mýnt egý zeep .
 Camora . es alola nagý ýo eedes ýzew

{312a}

Cheerghetegh . ký ýtallýa mýnd eetel ýtal
 gýanant haznal vala .. Es kezde tapsolný
 zarnýaýwal .. wgý mýnt azt ýelentenee
 eet assatok meg : Azt lathwan Teophi
 lus pýspek . mýnd ew tarssaýwal . ýma
 chagra adaak ennen magokat . es kezdee
 nek hallany nagý zeep gýenyerwseeges
 eeneklesóket es eedes ýllatokat erezny
 Es az Iambor pýspek ffele emelwen zem
 eýt ad menýorzagra lataa Bodogsagus
 zent Antálth . az zent Angýalok kózót
 allany . es az zegheen býnesekeert ken
 ergheny wr istennek . Azt lathwan
 Teophilus pýspek nagý <..>halaat ada
 raytta mondwan .. Teremtew wr ist
 en ký mýndeneket twtz : Az en ýa
 rasomnak ees twdod okaat : keere
 te zent Istenseegódnék kegýelmesseeg
 eet . hogy ennekem bodogtalan bý
 nesnek meltoztassaal meg ýelentený
 az te isteny týtkodat es kýlğ <...>
 mý[ne]kewnk segheedseegót<..> : kýnek ereýwel
 meg nythassok az helth . hol ott va
 gýon az nagý kewanatus keench .. Es hoğ
 az mondotta volna .. ýme el ýewee
 nek keth nagý orozlanok . az pwztabol
 kýket lathwan . elezer nagýon meg re
 tteneenek : De annak wtanna az terem
 tew wr istenben býzwan meg bato
 rodanak : Az orozlanok kedeeg mýnt
 ha ewrwlneenek farkal chawarnak
 vala elóttók . Teophilus pýspeknek <..>
 labaý elót le fekewnek / es mýkoron
 meg mwtatta volna ewnekýk az h
 elt . ottan kezdeeg asny ess az feldet
 egý mas wtan ký hanný : mýkoron eg
 nagý kówet eertenek volna megh al
 lanak towab asny . Az Iambor azerth
 le zalla mýnd ew tarssaýwal . lataa
 haat az kewen ýras vagýon ký met

ween .. Deakÿ . ghórógh . es sÿdoÿ bew
tÿkkel . mÿkkeppen oth Dÿchóseeeges Re
methe zent Anthalnak testeet el tem
etteek volna .. Ilarion ess az prior
ew tanoÿthwanÿ : Mÿkoron azerth
ez fel ÿrasth meg olwastaat volna
nagy erembe leenek raÿtta . azonkóz
be zenetlen Angÿalÿ eenekleeseeketh
halnak vala . dÿcheerween wr istent
Es ffeel emelween az kówet nagy zeep
ÿllat zarmazÿk vala . kÿ . wgÿ hogÿ
lattathneek ewnekÿk mÿnt ha para
dÿchomba volnanak .: Meg lelween

{312b}

Azerth az nemes kenchót lataak haat Remete Zent
palnak palma ffa aghbol kosaart modra
kótót kóntóse raÿtta vagÿon es alól . ber
ból zertzót Ciliciom / Es ffeel veweek onn
an zent ÿwan hawanak harmad nap-
ÿan . Es mÿnd az egheez tartomanban kÿ
ewtleteek az nemes zeep ÿllath . Es nagy
halaa adassal ÿstenÿ feelelemmel es dÿ
cheerettel . Azon wton kÿn oda mentenek
haza tereenek . Az keth orozlanok ees velek
eegÿetembe . Az feenes Cÿllagh mÿnde
newt elettók ÿarwan / mÿnd addeglan
mÿgh esmeg . Azon Calastromba ÿwth
nanak honnan kÿ erettének vala .
Ewtod Capitulum

[A]Ź kegÿelmes wr istennek
azert malazttÿaat halwan
az Calastrom belÿ fejedelem
ottan mÿnd az fraterekkel .
kerezttókkal . zewethnekókkal
zentólt vÿzzel es istenÿ dÿ
cheeretekkel . tÿztósseeggel kÿ meeneenek
eleÿben . az ew zent ewseyóknek testee
nek . es wgÿ vÿweek be az Calastrom
ban .. Azon napon ewth poklosok vÿ
gazanak meg . ÿllethween . kyk oda meen
tenek vala . Es az Conventhnek keerel
meeseere ott hagÿaak Az palma agbol
kótót ewtózetót . erek aÿoÿtatossaghnak
emlekózetÿre : Es Bwlchwt veweek ott
az fratarektewl egÿ masnak magokath
aÿanlwan . wtra eredeenek haza felee
Es ÿweeenek el onnan az zent testel
keth fraterék : es teleenek zaam zerent
az keth orozlannal . tÿzen haton . Mÿko
ron tÿz napÿ ÿaro feldet ÿettének vol
na talalanak . három holt testeket az
wton meg ólwe es meg reetteneenek
raÿtta / Es mÿkoron az edeent kÿben az
zent test vala .. az testókre tótteek volna
monda Teophilus pÿspek : wrwnk Iesus
Cristusnak neweeben . es zent Anthal
nak tÿztóssegeere kellÿetek ffeel . es ÿme
ottan ffeel keleenek . es le esween az
zent testnek elótte . mÿkoron vÿtethnenk
az ellenseegóktewl pokolnak keennÿa
ra . zent Anthalnak erdeme mÿat meg
zabadwltatank : Es mÿkoron kerdeneek
ewket mÿerth vetóttthenek volna karhozattra .

{313a}

Ew nagy sÿrwa chak azt mongÿa vala
ÿaÿ az ollÿan embereknek kÿk wr isten
parancholattÿaat meg nem tarttÿaak /
mert mÿnd oda vettethnek . Es mÿkor

on az három ffelel tamadot emberek hoz
jáők eeggyesewltének volna . annak
wtanna hwz napög járwan eseenek
nagy kemeen heegyes wólgyes helyők
re hol ott . chak <..> kylemb kylemb fene
vadakat lathnak vala . De zent Anthal
nak otalma myat . mynd bekeewel el
mwlataak .. es ywtanak Nylus vyz m
ellee Ephesos newó varasban .. Azon w
czaban lakozyk vala egy nagy eröss
es kazdag ember . kyraly nemból ta
madwan kynek daniel vala newe . Es
valanak fórtelmes lelkók ew benne .
Annak okaert ees nagyön meg vasztak
lanczoztaak vala ewtet : halwan hog
zent Anthal testeet oda vynneek . nag
mezze eleýgben fwtha es kezdeenek
belóle az erdeghók kyaytaný . O nagy
Anthal remethe ne akar mynket eely
erössen gyóttrený / Az zegheen ember eze
meg yeween nagy syrwan kenyeregh
vala mondwan O zent Cristusnak Con
fessora zabadoych meg enghemet : Mynt
kedeeg yllette volna az edeent kyben
az zent test vala .. ottan ky meneenek
ew belóle moroghwan az egben az
fertelmes leelkók / Daniel azert myk
oron meg zabadwlt volna . mynden
yozagaat el hagywan . hozjáők eegg
yesewle es tellýesseeggel hwzan tele
nek ew vele es soha holtýg az zent
testh mellól el nem tawozeek De eeyel
es nappal zolgal vala ewneký / Annak
wtanna ywtanak egy war alaa . oth
ees az egben kyaythnak vala az fórtel
mes lelkók mondwan O nagy Antal
remethe eett sem hatz nywgodnwnk
keerwnk ne gyetóry eellyen erössen .
Azt halwan az war belyek le zalla
nak eleýben hogý meg twdnaak my
dolog volna . Mas felól meneenek be
tyz fene farkasok es az war belý bes-
tyeket le hwllathwan . ewt gyermó
kóket ragadanak el . Mykoron azth h
allottaak volna kenyergheenek zenth
es mynd hattra hozaak az gyermekóket
Az bestýeek ffelel tamadanak . Az farkas
ok kedeeg az zent testhez yeween aldóm-
asth

{313b}

Varnak vala . oth nagy halakat adwan
zent Anthalnak .. keleenek az tenghórre es
meneenek be Alexandriaban . ottan ta
mada nagy föld yndwlaas . Az erdegók
es kyaytaný kezdeenek az egben mond
wan . O zenthseeges Anthal ne eeghess
mynket eellyen erössen / Azt halwan
mynd az tengher parttyara fwtanak
az zent testót yllethny / <...> Es menea
korok <...> betegók oda mennek vala
mynd meg vyzgznak vala . Azon ydó
folýasban vala egy vyzteznek egy ffya
kynek Effron vala newe / vadolak be
ez yffýat az varas byro zekýben . es yte
leek halarra hogý akasztast erdemlene
Es mykoron ky vynneek az ew zyley
es rokonsaghy Ayanlyaaak vala zenth
Anthalnak hogý zabadoytanaa megh
mert byntelen volna ; Az zeghen zyley

es rokonsaghÿ mÿkoron onnan hazol ÿm
aran nÿolczad napyg sÿratzaak volna
keleenek ffele . hogÿ awagÿ az testeeth .
le venneek az akazto ffarol es el temett
neek . Mÿkoron azert oda kÿzelgethnee
nek monda Effron nagÿ ffele zowal
az kerezttffarol . ÿwetók hamar vegÿe
tók le ennen . Monda az ew attÿa naÿ
eremeeben . Eelz ee effron zeretew ffÿam
felele eelók meeg . veegÿetók le hamar ennen .
Mert zent anthal kÿ ollÿan eedesdeden kee
reetók en eerettem / az ÿdótewl foghwa
istókómnal foghwa tartot meg : ehen zo
mehon . chak az ew zeep bezeedeenek vÿ
gaztallasawal eeltem ez napÿglan / Es
le veween az kerezttffarol nagÿ halaa
adassal ess eremmel bel meneenek az
varasban ; Azt halwan Az Alexandriaÿ
feÿedelem monda kÿ zabadoÿtot teegód
meg . Es effron mÿkoron mÿnd votakeep
pen meg bezeelótte vona . ew elótte . ottan
Az feÿedelem mezeÿt labbal . az tengher
partÿyara fwtameek az zent testót ÿllet
nÿ . Es hÿwata nÿegwen eróss fÿrffÿakat
hogÿ erówel bel vÿtesse az warasban
De mÿkoron ffele akarnaak vennÿ ottan
mÿnd le hwllanak az feldre es heeth
horaÿg lelkót nem ereznek vala ew
bennók . Azt lathwan az feÿedelem
ottan meg feelelmeek . es mÿkoron
reeaÿok tótteek volna az edent kÿben
az zent test helheztetót vala . ottan ffele .

{314a}

Keleenek egheesseeggel . Es annak wtan
na nem mereezleek ÿllethnÿ / kereek az
ert Teophilus pÿspeket hogÿ vala mÿ rw
haÿaat hadnaak ott nalok . erek emlekóz
ettre Es nemÿnemew rwhaÿanak feleet
nekÿk adaak . es ottan be meneenek
az warasban halaat adwan raÿtta . Es
rÿwÿd napon nagÿ zent egÿhazat raka
ttanak zent Anthal Confessornak tÿz
tósseegere . kÿben erekkee dÿcheertetyk
az ew zent newe
Hatod Capitulum .
[A]Z kegÿelmess wr istennek
azeert akarattÿabol . Teo
philus pÿspek / mÿnd ew
tarssaÿwal ffele kelween
Nagÿ istenÿ dÿcheerettel
esmeg az tengórra ÿleenek
ewezween Ierwsalem felee . De nem me
reenek be mennÿ az warasban . nappal ..
hanem eeÿel hogÿ hÿrók ne lenne
benne / Az fórtelmes lelkók kedeeagh
zenetlen kÿaÿttÿaak vala <.> az egben
mondwan . O nagÿ Anthal remethe ne
akarÿ mÿnket eegethnÿ gÿettrenÿ . Azt
halwan egÿ zeegen vak santha . ottan
magaban . kezde kenÿergees keppen mon
danÿ O zentsseeges Anthal Cristusnak
Confessora . ad meg en zemeÿmnek vÿ
lagossagaat . es labaymnek ereÿt . Es m
ÿkoron az zent testhóz ÿwtot volna
azonnal megh vÿgazeek es ÿaar vala
es bel menween Az warasban . hÿrde
ty vala hogÿ zent Anthal meg vÿgaz-
totta volna .. Ottan kÿ meneenek lath
nÿ . De nem talalhataak meg . merth

ymaran el mentenek vala . onnan .
Azeert ees nagy zomorwsagban ma
radanak : Es mykoron ywtottanak Vo-
na Colonnýaban . myndenwt nagy
sok hyedelmek leeznek vala az zent
te<s>thnek orwossagus erdeme myath
Mykoron ott Constantinapolban mee
new hayot talaltanak volna . foga
daak meg . zaaz hwz aran foryntban
Es mykoron bel zallottanak volna az
tengorre kezdeenek ott ees az tyztwla
tlan leelkók . kyaytast tenny az egben
O zent Anthal ne haborgass mynketh
ydonek elotte : enghegyed hogý mehess
-ewnk

{314b}

El eennen Bekewel / Az barkaasok halw
an zent Anthalnak neweet Mondanak
Teophilus pyspeknek es ew tarssaynak
myre tytollýatok el mytewlewnek ez
zent <att> atyanknak testeet es kenceet .
my ees ew zolgay vagywnk . Es vala
mykoron kyaytottwnk ew hozya . veze
delemnek ydeyn . ottan nekwnek yelent
az Arboz ffanak felette . nyłwan lathw
an es kenyerewlt my raytwnk megh
zabadoythwan tenghernek haborwyaban
Es hattra adaak ewnekyk az hayo beert
Es nagy magass estaap gyerttyakat alko
tanak . es meg gyoythwan keress kewr
ewl eeghetyk . vala ew zent testeenek .
Az pokolbely gonoz zelletok kedeeagh . syr
-nak ohaythnak vala az eghben . ordoy
thwan . Es mykoron ewezneenek az ten-
gher kózepót . nagy zeel veez tamada
hogý erekkee el ne vezneenek . kenyereg
nek vala . zent Anthalnak mondwan
O zenthseeges Anthal Cristus Iesusnak
zerelmes Confessora . leegy segheedseeg
zeegheen zolgaydnak .. Es yme ottan ne
kyk yeleneek bodogssagus zent Anthal .
az hayonak vytorlaya felet . nagy zeep
vydam zynnel . es mankoth tarthwan
ew kezeeben : meg vyzgatalaa ewketh
mondwan . En vagyok ne akarýatok
feelný . Az zoo wtan ottan meg cheen
dezewdeek az zeel veez : es alkolmas zeel
tamada . De esmeg harmad nap wtan
eezak zeel tamada reeaýok . ky esmegh
ffel yndoýtaa az tenghert . Azt lathwan
Teophilus pyspek megh haborodeek raytta
es lee esween az zent testhnek elette n
agy syrwan kenyereg vala hogý ne ha
nnaa ewket el <..> vezný De vyselnee ew
keth yo wton : Mykoron azert negy
wen napýglan azon haborwsagban
lettenek volna . akarattýok ellen . ywta
nak egy nagy rettenetes kew zyklaas
zyghet mellee . hol ott mynden nemew
kowach zezamok valanak . Es zozath
leen hozyaýok menyból mondwan . Ne
meenetok kózel mellee De mykoron egy
lewesny földon meenneenek mellóle
hallanak nagy dorgheesóket zorgheesóketh
Aloythwan mynt ha az egheez zyghet
yngadozna az nagy kowacholasban : Azon
kózben ky yweenek wgy mynt tyzen ke
tten . lataak haat nagy fekethe tyzes es
zwrkos emberek : lathwan az wr isten zol-

gaýt az tengheren .. Nagý ordoýtast kezdee
nek

{315a}

Tenný es nagý sokan fwtnak ký az zýgh
etból haýora ragadozwan hogý mynd
megh ólneek ewketh . De azonkózben wr
istennek zent angýala megh alla zent
Anthal testeenek felette býztathwan Teo
philus pýspekót mynd ew tarssaýwal
Az ellenseegóket kedeegh mynd haýostwl
az tengherben meróýtee . es nagý sok ýde
ýgh lattatýk vala . olý mynt Az tengher
nek výze mynd fenekýk eeghne . nagý
zernýew ordoýtasokat halwan . Mýko
ron azert wr istennek ýrgalmassaga zént
az nagý vezedeleból meg zabadwltanak
volna . <...> es ýo wttra ýgazwltanak vol
na . halakat adwan dýcheerýk vala az
kegýelmes teremteu wr istent / Negýwen
nap wtan ýwtanak Calcedon newó va
rasban .. ott ees mýkoron hýr lett volna
benne az varasban . Nagý sok korok bete
ghók ýeween az zent testhez myndden
korssagokból meg výgaznak vala : es
az fórtelmes lelkók . zent Anthal Confessor
nak hatalmaat meg nem alhattýaak
vala . De mynd barmokból . mynd emb
erekból ottan ký mennek vala nagý ree
wassal . mondwan . O nagý zent Anthal .
býzonýawal nagý gýettrelmet teez'' raýtwnk
vala howa meegý

Heted Capitulum

[A]Z . Kegýelmes wr istennek
azert zent newe myndenewt
ffel magasztathwan . az ew
zent Confessoranak choda tee
-teleeben . Teophilus pýspek
mynd ew tarssassaghýwal .. halakat aad
vala az teremteu wr istennek raýtta
Annak wtanna hamar napon ýwta
nak . Sosaas newó varasban : ott ees
hýr leween benne mynt ký fwtnak
az tengher parttýara lathný . mert mýn
denýt . Az egben lakozo fórtelmes leel-
kót megh ýsmerween hyrt teeznek . m
ýnt býzon kówetók zent Anthal Confess
or oda ýeweseenek . vala Azert az va
rasban eegý ember . kýnek vala eegý ebron
newó ffýa . kýnek nýaka hata meghee
tekeródót vala . meeg ew zýleteseenek ý
deyn : kýerth mýkoron az ew attýa ken
ýerghót volna . nagý sýralmas ýmachagg
al .. meg halgatteek es mynt ffel kólth vo
lna . ottan meg výgazeek .. Onnan ees ffel
kelween ýwtanak Stauriom newó varasba
ký ýmaran rokon kózel vala Constantina-
polhoz

{315b}

Es mýkoron el hýrhet volna . nagý hamar
saggal az tengher parttýara fwtnak la
thný : Az nýawalýaas týztwlatlan lelkók
ees meg ýndwlanak Sophýa azzonnak
testeeben . es kezdeenek az chazar leanýa-
ból ký zólný mondwan .. ýme hol ýew . ý
maran ým kózel vagýon . ký mýnket een
nen ký ýz : Es nagý ffel zozattal kýaýtt-
ýaak vala mondwan . O nagý Anthal re
mete . mýre sýetteel eellýen hamar ede

ýewnód . hogý mýnket ký ýzneel ez mý
 lakodalwmnkbol . kýben ýmaran heet
 eztendeegh lakoztwnk . De ha azt teezód
 awagý ne gýettreneel eeghethneel eel ýg
 en . Iustinianus chazar azt halwan m
 ondhatatlan nagý eremben leen . Es pa
 ranchola ýghen hamar . hogý haýokat
 zerezneenek es mýnden výgasaggra va
 lo zezamokat elówe keresneenek . Es nağ
 sok eegýhazý neepeket egýbe hýwata . es
 hagýaa hogý mýnd kapakban es mýse m
 ondo zent rwhakban ótózneenek . Es azon
 keppen . kerezttókkal zentólt výzzel .. Aýoýta
 tus ýmachaggal . Istený Dycheeretes ee
 nekleessel eleýbe meenneenek az zenth
 keenchnek . Es nagý haddal . az chazaar
 ees ffel kezewle . mýnt meltossagosban
 lehete nagý Trombita zowal . sýp . dob
 heghedew kýntornalýas . vala mýt em
 ber el newezhet . nagý mondhatatlan
 zeepe dýcheeretes zengheessel . eleýben m
 eneenek az zent testhnek . Es mýkoron
 tawol'' lattaak volna ýew<e>ný . megh
 ýndoýtaak az nagý zóngheest . el kezdeek
 az zent eenekleest . ffel emeleek zómóketh
 kezóketh . az eghben . Nagý eedes zýwel leel
 ekkel kezdeegh nagý ffel zowal kýaýtany
 ýrgalmaz'' mý velewkn ýrgalmaz'' mý ve
 lewkn bodoghssagus zent Anthal . Cristus
 Iesusnak dýchewseeges Confessora . az the
 zent erdemednek nagý voltaert . mwtassad
 meg ýmaran mýnekewnk te zent zýne
 det kýt sok ýdewtýl foghwa . kýwanwnk
 vala lathný . Azonkezben az egýben ees
 meg ýndoýtaak : az meennýeý zent angýa
 lok kýk mýndenewt az zent testhnek . keseer
 tetýben valanak . az ew angýalý zozattýo
 kath . dýcheerween az teremteew wr istenth
 az ew hýw zolgaýwal . Es azonkeppen m
 ýnd feldón meennýen es tengheren . nagý
 chodalatus zenghees vala . kýnek moggýaak
 soka senký kýwe nem ýelenthety Es akkoron <...>

{316a}

Bel teleek Cristus ieszusnak ýgýeerety kýt
 meeg reeghen meg mondot vala zent Anthal
 zolgaýanak . mondwan . mýeert eróssen
 výaskodaal es nem tagadaal meg enghe
 met az pokolbelý sathannak elótte . newe
 zetósse teezlek teeghódet mýndden neepenek kózó
 tte es ffel magasztatom az te newedet . mý
 nd ez zeeles výlagon / Az wtan kózelben
 ýwtanak egýbe . nagý týztósseeggel kózó
 neenek egý masnak : es meg apolgataak
 <esm>egýmasth . bekeseeghnek ýegýeerth
 Ottan monda Teophilus pýspek az felss
 eeges chazarnak . ýo horaban fogadot volt
 teeghódet az te anýaad meheben : merth
 ezenkeppen erdemletted megh lelný es
 býrný . es nemes dragalatus keenchet . Az-
 erth tarch ezedben menea ýowal latog
 atot meg teeged az teremteew wr isten ez
 výlagh zerent . Azt halwan az chazaar
 ottan le vetee laba belýt . es le eseeek az
 zent testhnek elette es nagý sokaýg ým
 atkozeek nagý sýrassal .. Es be meneenek
 Constantinapolnak varasaban : es annak
 elette az chazaar rakattatot vala egý z-
 eep kapolnak zent Anthalnak neweeb
 en . hogý ott helheztesse ewtet . Azerth

ees nem twggäak vala . ha oda vÿg
ÿeek awagÿ az megÿees egÿhazhoz . kÿ
az nagÿ zent Sophÿa azzonnak neweere
vala zentöltethween / Annak okaerth h
agÿaak az ew zent Akarattÿara howa
akarnaa magaat vÿtethnÿ . foganak
tanoÿttatlan bÿkakak be . es Azonnal
zent Sophÿa Azzon egÿhazahoz vÿw
eek . Azt lathwan halaat adanak
raÿtta ew zent akarattÿanak . Azon
közbe kÿ hozaak . oda az zent testhez . az
Chazaar betegh leanÿaat Sophÿa azzont
kÿben kÿlencz fórtelmes lelkók valanak kÿert
olÿ ÿghen meg vasztak lanczoztak
vala hogÿ labayn sem alhat vala .
kezdeenek ottan az pokol zelletók nagÿ
ordoÿtast tennÿ mondwan . O zent An
thal ne gÿetor'' ne eeghees mÿnket . ha
ÿmaran kÿ ÿz ennen Az mÿ hazw-
nkbol . Aggÿ wtat . hogÿ <...> mehess
ewnke el .. Teophilus pÿspek keedegeh
Az chazarral . es mÿnd az sok Iambor
okkal nagÿ sÿrwan ÿmatkozna vala .
varwan wr istennek ÿrgalmassagaat
Azonkezben Az tÿztwlatlan lelkók naÿ
ordoÿtassal . meenÿ dórgheessel . feld ÿn
dwlással . el kÿ meeneenek : es az leaÿ
ollÿan leen mÿnt ha meg holt volna
Teophilus pÿspek kedeegh hozÿaa ÿarwl-
wan

{316b}

Kezeenel foghwa ffel emelee ewtewt es
ottan meg vÿgazeek . Es nagÿ ffel zowal
monda Soha mÿgh eelók ez zent draga
keench mellól el nem tawozom . Merth
en lataam almamban mÿkeppen dÿchó
seeges zent Anthal . verÿ . es ostorozÿa vala
az pokol zelletóketh . Zerezte azert Iusti
nianus Constantinapol belÿ kerezttÿen
chazaar . Azon zent Sophÿa azzon egÿ
hazaban egÿ ÿgheen zeep emlekózetóth
eleffant tetemból kÿwól belól megh
meg aranyasztathwan es Draga gÿen
gÿel kówekkel meg eekósóÿtethween
es nagÿ tÿztósseeggel belee helheteek az
zent testót / es tÿzen keth pechettel megh
ÿegezween / Es felette gheregh es sÿdo
bewtwel eellÿen ÿrasth ÿratha . EEth nÿ
wgozÿk bodogsagus zent Anthal Conffe
ssornak es remeteenek teste . kÿt teophilus
pÿspek kÿ hozot egÿptomnak pwztaÿa-
bol ; Az keth . orozlanok kedeeg es az keth
farkasok soha holtÿk el nem tawozanak
az testh mellól . Es naponkeed kÿlemb kÿ
lemb chodaak leeznek vala az zent testh
neel .. Akar mÿnemew korssagban lettenek
volna ees . Es eeÿel nappal nagÿ zeep
ÿllat zarmazÿk vala kÿ az zent testból
hogÿ mÿndden fele kenetót oda rekeztóttek
volna ; Bÿzonÿawal ezeknek felette sem
bezeeddel . sem ÿrassal . kÿ nem ÿelenth
hettetÿk ez dÿchóseeges zent Confessornak
zamtalan choda teetelyt es ÿozagos voltaat
vala kÿ . es vala hol . az ew zent newe
hÿwseeggel erósseeggel . aÿoÿtatossaggal es
tellÿes bÿzodalommal neweztetÿk es h
ÿwattatÿk / hogÿ azert mÿnekewnke ees
mÿndden nÿomorwsagwnkban es zÿksee
gewnken . mÿnd eeletewnken mÿnd

halalwnknak ýdeýn . hatalmas seghedel
mewnk leegýen . wr istennek elette . eel
lýen ýmachagot mongýwnk .
Orek mýndenhato . teremtenk wr isten . ký
mýndennek enghetz . zent Anthal Confess
ornak essedózeeseere . halalus týzet lelkkóbe megh
ehnyttény es .
el tawoztathný . es zegheen koroknak be
tegh testókben . kýnnýebseegót adný : Teegý
mýnket ees kegýelmesen . az ew zentsee
ges eerdemeenek mýatta pokolnak gýoý-
too týzeetewl meg zabadwltatnwnk .. Es
egheez elmeewel testel : az erek dýchóseeg
ben te zent zýnednek eleýben bodogwl
mehethnewnk . Az mý eedes wrwnk
Iesusnak Cristusnak zent malazttýanak m
ýatta ký te veled eel es zent lelekkel egý
býzon isten es wr : erekkewl erekkee Amē

{317a}

[[]]

{317b}

[[]]

{318a}

[[]]

{318b}

[[]]

{319a}

Ett lezen emlekózeth
Padway zent An
thal confessorrol .
[A]Karwan bezedót
tenný dýchóseeges pad
waý zent Antal Con
fessornak meltosagus
eeleteeról . wr istennek
zent malazttýaban es
az ew zerelmes zenth
Confessoranak eerdemeeben . býzwan
meltan vehettyók bezedewnknek fon
damentomanak . Idwezeýtenknek mon
dasaat zent Mathe ewangelista keze wt
an ; kenýweenek ewtód rezeeben kýnek
bewtew zerent valo magýarsaga ezen
keeppen vagyon . Nem lehet el enýez
tethný az heegý tetón rakatot varasnak
Meely zent ýgheeknek tanwsaga meltan
veetethnek zent Anthal Confessorrol
ký ollýan leen . anýa zent egýhaznak m
agass teteýn . ew nagý bólcccheseeghenek
es eerdemes eeleteenek mýatta . mýnth
egý eekósen rakatot varass . kýben an
nee sok Iambor pálogarok lakoznak
menee zamtalan lelký Idwesseeges ýo
zagok . ez zent Confessorban gýoropod
anak . Annak okaert három Idwesseeges
tanwsagwnk leezen mý lelký eppewlet
ewnkre ez bodog zent Confessornak . ma
latus eeleteeból . ew zent neweenek dý
chóseeges emlekózetýre . es zenthseeges vol-
tanak ffelel magasztatasara / Elsew . tanw
saag leezen ew zerzetesseegeenek valazta

sarol ; Masod predicallasanak meltosa
garol . harmad az erek dýchóseegben va
lo ffelel magasztatasarol ; Mondam elsew
tanwsagwnk leezen . dýchóseeges zenth
Antalnak zent zerzetben . meneeseról : kÿ
ról mÿnt meg hallÿok . wgÿ vagÿon eel
eteeben meg ÿrwan / Mÿkoron lakozn
eek ew attÿa hazanaal . es mÿndden
istenÿ malasztal . es Iamborsaggal tellÿ
es volna . mÿnt az ÿo ÿllatw pathika
meene be zeerzetben . zent agoston doctor
regulaÿa<k>nak alaÿa / zent Vÿncze mar
tÿrnek Calastromaban <..>hol ott keth

{319b}

Eztendeegh lakozeek . Onnan . meene mas
kalastromban azon zerzet alaa . ott kÿ
lencz eztendeeg lakozeek / veegre harmad
zor meene zent ferencz atÿank kÿsseb
zerzeteeben . nagÿob maga meg alazasa
nak okaerth . hol ott nagÿ zentseeges
keuppen eele tÿz eztendeegh . De ez elsew
reeze ew eeleteenek mondhatatlan cho
dalatosnak lattatÿk . twdnÿa ÿllÿk hogÿ
eellÿen nemes ÿffÿw ew ez vÿlaghÿ
veragzo koraban / ollÿan hamar tekeell
etesseegre foghÿa ennen magaat : De
doctorok zolwan rola . mÿkeent mastanÿ
ÿdóben tórtentÿk ollyan dolog kÿk wr
wr isten malasztÿaat kówetÿk az zenth
lelek ÿhleseenek nem mondnak elle
ne / mert vala kÿ zent zerzetben mee
gÿen soha nem lehet kÿwalt keuppen
valo malazthnaal . ha veeghÿg meg
maradando leend : Azonkeppen padwaÿ
zent Anthal ees mÿkoron meeg ÿffÿw
dad volna . Ez harom dolgok ÿndoÿtak
ewtet az zent zerzetben : ÿdew . ok . zere
tet : Elezer ÿdew / mert nem halogata ÿ
dót nekÿ . naprol napra . es Iffÿwsagrol
veenseegót . De hogÿ ew veenseege bodog
lehetne meeg ÿffÿwsagaban el kezdee az
zent eeletót : ezeeben tarthwan zent ÿsa
ÿas . proffetanak mondasaat . ÿo ember
nek . mÿnd ew ÿffÿwsagatwl foghwa
hordoznÿ az <..> wr istennek ÿgaÿaat
De mÿeert zent leleknek malazttÿa
vala ewbenne zent Amborus doctornak
mondasa zerent . nem twda semÿ ke
sedelmet . az ÿozagus mÿwelkódehnek
halasztanÿ / gondollÿa vala . hogÿ mene
napot mene eztendót el mwlathna an
newal . keweseb ÿot es erdemet gÿeÿt
hethne : gondollÿa vala towabbaa mel''
draga volna az zent ÿdew : kÿról emb
ernek nagÿ zamot kel tarthanÿ : gon
dollÿa vala . hogÿ vala mÿt . ÿot a-
wagÿ gonozt . ew ÿffÿwsaganak faze
kaban meg fózne . ollÿanna lenne
ew venseegeenek hermeczeeben : gon
dollÿa vala . veegre . az zent Bernald
doctornak ees mondasaat<.> peldazerent
Mÿkeent lehetetlen . az wth felón va
lo teremte w fanak . gÿmólcheenek . m
egh eernÿ . Azonkeppen <..> lehetetlen
ez wÿlagon eelew ÿffÿwnak . veegre
Iamborraa lennÿ : kÿre nem zÿkseegh
maas bÿzonsagot hoznwnk . nÿlwan

{320a}

ÿol lattÿok Azeert . Bodogssagus pad
waÿ zent Antalnak peldaya zerent
nem keel . Senkÿnek karhoztathnÿ
ha mÿkoron Az ÿffÿak zerzetben kew
ankoznak mert wr istennek kÿwalt
keppen valo tanachabol leezen . pelda
mÿnekewnkw towabba . Remethe zent
paal . zent Anthal . kÿk tÿzen hath
eztendos korokban . meneenek ky az eröss
pwztaban . pelda . zent Janos baptista
zÿz zent ewfraxia . kÿk heet ezten
dös korokban . vonÿaak el magokat
ez vÿlaghÿ nÿaÿassagtwl / eegÿebek
nagy sokan . kynek zamokat chak
az wr isten twggÿa / kÿk meneere
haznaltanak : nÿlwan vallÿa anÿa
zent egÿhaaz . mert ÿo fundamentomon
eppewleenek ffel . Cristus Iesus monda
sa zerent . zent Mathe ÿrtta meg ken
weenek . [] ha tekeelle
tes akarz'' lennÿ . meenÿ el aggÿ mÿn
dent el . es kówess enghemet . es leez
en . keenchen mennÿeknek orzagaban .
Annak okaert senkÿt nem kel meg
tÿltanÿ vala kÿ zabad akarattÿa ze
rent . Cristusnak oskolayaban akar m
ennÿ : mert Cristusnak teezen vele boz
zwsagot . Senkÿt erówel sem kel bel
kÿzlelnÿ . mert . Sem Cristusnak nem
kellemetes . Sem veegre allando nem
leezen . kÿról wgÿ mond zent Agos
ton Nem keel ol' ÿot tennÿ . honnan
gonoz kówetkózyeek / meg wgÿ mond
Senkÿ ennen akarattÿanak ellene ÿot
nem . tehet . bator ÿoban foglallÿa ees
ennen magaat . Towabbaa soha senkit
nem keel ÿgÿeerettel . adomannÿal es
zerzees alat az zerzetben ÿndoÿtanÿ . m
ert zentsseegh arwlo leezen es ÿnkab
atokban . esÿk honnem megh aldatneek .
Hazwgsaggal sem keel .. el palastolwan
az zeerzethnek terheet es swlssagaath
elette . mert ÿnkab erdeghnek haloÿaban
eÿtÿ ennen magaat / honnem kÿ feÿtenee
magaat belóle . De ez eegÿ ÿgaz dologh
hogy vala kÿ . mast zeerzetben ÿndoÿt
twlÿydon Idwesseeghnek okaert . es wr
istennek zolgalattÿaert : zent thamas do
ctor mondasa zerent . nagy eerdemre le
znek meltook . Terween azert bodogh
sagus padwaÿ zent Anthalnak zeerze
tesseghere / twlÿydon zent leeleknk

{320b}

Ihleseeból ÿndwltateek hogÿ zerzetben
menne . hogÿ az ew tÿzta zÿweet lelk
eet / ez vÿlaghÿ hewsagok el ne valtoz
tathnaak az ÿo zandekrol akarattrol
Masod dolog kÿ ewtet az zerzetben
ÿndoÿtaa mondatÿk / ÿo ok : az az zer
zetes eelethnek tekeelletessege kÿnek
tellÿesseege ÿmez harom ÿozagban va
gÿon Else zegheenseeg fogadaas : hogÿ
mÿnd ez vÿlagot . mÿnd vÿlaghÿban
valokat el haggÿon . az wr istennek es
az erek hazanak . zerelmeert . mert nem
lehet hogÿ ember mÿnd keth vÿlagot el .
bÿrhassa . chak istent ÿlletÿ az nagy hatal-
massaag .. kÿ ennen magaban tekelletes .
Mÿ kedeegh ha ede nem ÿÿhettewnkw

mý teheteegewnkkel . az mas zent orzag
ban ýnkab nem mehetewnk mý hatal-
mwncal . Masod zerzetbelý tekeelle
sseegh mondatýk . týztasaag tartass . Ký
ben ký ýelentetyk hogý ember mýn
den ez vylaghý gyenerewseegtewl m
agaat . meg vonnya : ha az erek mennyeý
dychóseeghnek gyenerewsegheere akar
bel ferkózný : harmad zeerzetbelý tekee
lletesseeg mondatýk . zent enghedelmes
seeg .. kýben myndden zabad akarattýaat
el keel . hadný : Idwezeytenknek pelda
ya zerent . En mennyeý zent ne az en .
akaratom de attýeed legýen . Azonkepp
en az ýo zerzetesnek ees kel tenný .
hogý vala mýt ewneký mondnak
hadnak paranchoznak . azt tegye es
azoknak ellene semýt ne merýen che
lekódný ha ýo zerzetes akar lenný
Harmad dolog zent Anthalt ýndoý
taa az zerzetesseegben . mondatýk . mar-
týromsaghnak zeretety . Mert az zerze-
tesseegh mýgh erósseb eelettel zerezte
tót Annewal sanýarwb es nehezeb .
mýnt kedeege ember eet ez vylagon
nagyobbán sanýargattýa . testeeben lel-
keeben . Annewal nagyob martyrom
sagot zenwed . Annak okaert ees mý
koron zent Anthal kananoký regulab
an volna ; nagyob penitencia tartass
nak okaert meene zent ferencz atýank
kýsseb zeerzeteeben . hol ott nagy zent
seegkeppen eelween mynd halalygh
megh marada : kýbol wr isten es az
ew zent newe dýcheertetyk erekkee /

{321a}

Masod tanwsagwnk leezen
padway zent Anthal Confessornak ee
leteból . Az ew bólcchesseeges býzon
predicacioýanak meltosagarol kýben nem
emberý awagy ez vylaghý keresót tudo
man vala . De tanwlatlan mennyeý
bólcchesseegh ees vala . mýnt reeghen az
zent apostolokban ; Annak nagy ýgazan
nagy býzwan es bwzgosaggal predi-
callaa . az zent ewangeliomot kýból naý
erdemet es týztósseegót erdemle wr isten
nek elette / ký meg ýsmertetyk ýmez
harombol . Elezer . hogý az zent ýrast
nagy ertelmesen predicalotta es ma
gyarazta ; kýt Annak elette ýol megh
tanwlt vala . gyakortaa valo olwa
saasnak . zent ýmachagnak . es istený
gondolathnak mýatta . wgý hogý mel
tan mondhattýa vala az zent paln
ak mondasaat ký meg vagyon ýrwa
[] En az bólcchesseegót sem
embertewl nem vettem . Sem tanwl-
tam . De wrwnk Iesus Cristusnak ýe
lenetyból erdemlettem : Annak okaert
meltan erdemlette vala . az zent do
ctorsaghnak týztýt ffel venný . mert az
zent ýras ýol es ýgazan erthween ý
gaz tanwsagot twd vala tenný : Towa
bbaa . býzon lelký orwos ees vala
mert . ký ýmaran ennen magaat meg
týztoýtotta vala . es kýlemb kýlemb
lelký ýozagokkal tellýes vala . eegýe
knek býneket es lelký sebóket . meg

twggÿa vala vÿgaztanÿ . kÿt tanoÿ
tassal . kÿt ÿnteessel . kÿt kedeeg feddes
sel . kÿnek mÿnd ew mÿ volta zerent
orwossagot oztogathwan : wgÿ annee
ra . hogÿ kÿk az ew zent predicacioÿ
aat hallÿaak vala . el amelkodwan
az ew nagÿ ertelmesseegeen .. blcche
seeghnek zekrenÿeenek newezÿk va
la / mert mÿkoron chak azon eegÿ nÿ
elwen zolt bezeellt . kÿben zÿlett
kÿlemb kÿlemb nÿelw neepek m
egh ertetteek mondasaat . mÿnt ree
ghen az zent Apostoloknak : Mÿkoron
kedeegh vercellensis varasban ment
volna Andras Apathwrhoz . kÿ nagÿ
doctor vala zent ÿrasban es latta
volna . az Iambor apathwr ez zent
Anthalt . ottan meg ÿsmeree az ew

{321b}

Nagÿ istentewl adatot bewlcchesegeen
ek meelsegheet / eeleteenek erdemes vol
taat es monda . ew rola . gÿakortaa vag
ÿon az hogÿ ahowa az zent zeretet bel
feerkozÿk . emberÿ twdomannak ÿmeretÿ
nem ÿwthat / es ez vÿlaghÿ blccheseegh
nel kÿl . az tÿzta lelkeÿek es zÿwÿek kÿ
nnÿen bel feerkznek az dÿchseeges zent
haromsaghnak ÿmeretÿre twdasara es
latasara ; Mÿnt olwastatÿk zent Ianos b
aptistarl kÿ soha oskolaban nem volt . soha
egÿ ÿgheet sem tanwlt .. Azert wgÿan naÿ
predicator volt : Azonkeppen ez padwaj zent
Anthal : ees . mÿeert nem sokath lakot vala .
zent ferencznek hagÿomasabol . nÿlwan ol-
vassa vala az zent ÿrasth eegÿebeket tanoÿ
thwan . kÿn mÿndenek mondhatatlan chodal
kozna vala . honnan volna ewnekÿ annee b-
lccheseege . Masodbol megh ÿelentetÿk az
ew predicallasanak meltosaga : mert nem
zabad akarattÿa zerent alla ffele predicalla
nÿ . mÿnt kÿnek meel'' twdomanÿa nem la
ttatÿk vala lennÿ . De ew feÿedelmeenek
parancholattÿabol . es zent enghedelmessee
ghebl / Harmadbol meltosagoknak lattatÿk
az ew zent predicallasa . Dÿchseeges meenn
ÿeÿ malazthnak . seghedelme zolgaltathwan .
Annak okaert ees nagÿ hatalma vala az
ew bezedeenek : kÿrl wgÿ olwastatÿk hoÿ
mÿkoron egÿ napon . Arÿminom new va
rasban predicallana hol ott sok erethnekek
lakoznak vala ; Akarwan ewket az zent
hÿthnek ÿgassagara hoznÿ . azok kedeegh .
ÿngÿen hallanÿ sem akaryaak vala . De
ÿnkab megh chwffollÿaak vala . mÿnt egÿ
bolondot . Annak okaert meene az tenger .
parttÿara es zola az vÿzbe lakozo halak
nak mondwan . Hallÿatok wr istennek
ÿgheÿeet tengherbe es vÿzbe lakozo halak .
kÿt nem akarnak hallanÿ az hÿtetlen
erethnekek . Es ÿme choda dologh . azonn
al . nagÿ sok zamtalan gÿewleenek oda
eleÿben es mÿnd ffele tarttÿaak vala fe
ÿeket az vÿzbl . kÿknek zent Anthal el
kezdee az zent predicaciot mondwan . En
zerelmes atÿamffaj tÿ halak .. Nagÿ halaa
adassal tartoztok az tÿ modotok zerent az
tÿ felsseeges teremtetknek : kÿ eel' nemes
eeltetew allatot tynektek lakodalomra .. an
nak felette otalmat howa veznek ÿdeÿn

leegÿen howa fwthnotok . otalomra . Es
vÿlagossagot : hogÿ lassatok teetowa ÿarnÿ
EEtelt ÿtalt . hogÿ nagy sok eztendeegh .

{322a}

Elhessetek . tÿteket Az teremteu wr isten . az
vÿz ezenek ÿdeÿn . seerelemneel kÿl megh
mÿkoron eegÿeb lelkes allatok mÿnd el vezÿ
nek . tÿ eelteteetók az wr istennek zent ffÿ
aat es . mÿnd eegÿeb embereknek ffÿÿÿt
tÿ az adoot Cristuseert es zent petereerth m
egh fÿzeteetók : mÿeert mÿnd eellÿen naÿ
sok aÿandekkal zeretót tÿteket meenÿnek
feldnek teremteÿe . nagy halaa adassal tar
toztok ew feelssegheenek / mÿnd ez eell
ÿen bezeedek wtan . nagy ÿndwlatot tee
nek az zegheen halak . zaÿokat ffel nÿtt
-wan mÿnd ha halaat adnanak az ew
mÿ voltak zerent . Ottan monda zent An
thal nagy ffel zowal Aldot az felsseeges
wr isten : mert ÿnkab dÿcheerÿk tÿztólÿk
Az vÿzben lakozo halak az aldot teremtot
honnem . az hÿtetlen Erethnekek / Az naÿ
chodaat lathwan halwan az varasbelÿek
es mÿnd az erethneket . tóredelmesseegre es-
eenek . es eegÿetembe kereek zent Antalt
hogÿ teenne predicaciot ewnekÿk . Ottan
nagy zeep bólch predicaciot teen ewnekik
az zent hÿthnek eressegheeról . kÿwel m
ÿnd az hÿtetleneket megh tereÿtee . mÿnd
az hÿw kerezttÿeneket meg ereseÿtee es
nagy erwendetes Aldomassal bochataa
hazokhoz ewketh .. Annak wtanna az zegh
een halakat ees megh aldaa . es nagy er
emmel azok ees el meneenek / Masod
ÿdóben mÿkoron esmegh Lenisarcensis
varasban predicallana eegÿ teer helÿen
Azonkózbentamada nagy feergheteg es
nagy essew . wgÿ hogÿ az zegeen neep
el kezd vala fwthnÿ az predicaciorol . Zÿt
Anthal azeert ÿnte az neepnek hogÿ meg
maradnanak . Es mÿkoron ÿmachagot teet
volna wr istenhez . ÿme chodalatus dolog
az feerghetegh es az essew el kerewlee
ewket . es az neepet megh nem eree
Azt lathwan nagÿon dÿchereek wr istent
es az ew hÿw zolgaÿaat / Vala esmeg
azon padwaÿ varasban eegÿ neegÿ ezten
deÿ leanzo germek : kÿnek mÿnd kezeÿ
labaÿ meg swgorottak vala : hogÿ mÿnt
az kÿgÿo wgÿan chwz maz vala .: kÿth
mÿkoron zent Anthalhoz vÿtenek volna
ÿmada ew erette es eeppen meg vÿga
zeek ; Mas ees vala . kÿ mÿkoron hozÿa
gÿont volna . es meg vadolta volna bÿ
neet hogÿ annÿaat meg rwgodozta . azt
hagÿaa nekÿ hogÿ el vagnaa labaat / az
zegeen eeggÿegÿew haza menwen . ottan
el vagaa . Az zegheen legheennek zÿ
leÿe azt lathwan . ÿghen . megh panaz
laa :

{322b}

Zent Anthalnak .. Azt halwan . megh vÿ
galtalaa . az azzonÿallatot hogÿ ÿol tette
volna . es mÿkoron hozÿaa ment volna
ÿmachagot tetween . egÿbe tewee az keth
tagot es ottan egÿbe <serew> forrada .
azt lathwan nagy halaat adaanak raÿ
tta wr istennek es az ew zeretew zolga

ýanak : býzonnýal twdwan merth isten
 embere volna
 Harmad tanwsagwnk leezen
 padwaý zent Anthalnak eeleteenek rýw
 ýdeden valo megh magýarazarol . es m
 eennýen feldón valo zentsseeges ffel ma-
 gatzatarol . Ez nemes Cristus Iesusnak
 Confessora es aýoýtatus zerelmes zolgaýa
 eredeth zerent tamada hýspaniaból . es va
 rasból . kýnek vlixebona newe . portw-
 galýanak tartomaban : ký az nagý tengh
 ernek parttýan vagýon . Attýanak
 Marthon výtéz . Annýanak Maria va
 la newe . kýknek ýffýwsagoknak výra
 gaban . adaa . wr isten es nemes ffýr
 ffýwý gymelchót . es mýkoron ffel newe
 kedót volna es deaký twdomanban vala
 mý keweset tanwlt volna . nagýobban g
 ýoropodýk naponkeed . istený zerelmessegh
 nek ýsmeretýben . es výlaghý ragadwan
 twl lassan lassan magaat meg vonwan .
 chak leelký dolgokban foglallýa vala en
 nen magaat . Annak okaert . mýnd kýsd
 edseeghetewl foghwa . ýo zokasa zerent . w
 gýan vele eegýetembe newekódýk vala .
 az ýo eertes elkewlch . ees / nagýobban
 kedeegh . az istený zent hýt . remeenseegh
 es zent zeretet ; ký megh ýsmertetýk az
 nagý lelký erósseegból . es az zent mar-
 týromsaghnak kewansagos zenwedeeseeból
 kýeert ees az elsew zeerzeteet el hagýw
 an . meent vala kýsseb zent ferencz atýan
 knak zent zeerzetýben . hol oth mýkeppen
 haznalt legýen lelký testý ýozagoknak gýo
 ropodasaban . zent predicallasban . zegheen
 bynes lelkóknak nyereeseeben : erethnekek
 nek megh fordoýtasaban : koroknak betegh
 eknek výgaztasaban : es eegýeb sok cho
 da teeteleknek . zaporasagaban / zenth
 haromsaghnak es Cristus Iesusnak zenth
 neweeben . ýmez harom ýeles dolgok
 ból . nýlwan megh ýsmerhettýek /
 Elezer istený es meennýeý dolgoknak ýe
 lenetýból / Masodzor . holta wtan
 valo <megh> zentek kózzee valasztasabol
 harmadzor : megh halgatasbol ..-

{323a}

Mondam hogý elezer megh ýelentetýk pad
 waý zent Anthalnak ew nagý erdemes volta
 meegh holta wtan ees . istený ýelemtból /
 kýról wgý olwastatýk Azon zent ferencz zerze
 týnek reguláýaban . hogý ez zent embernek
 ký mwlasa napýan / mýkoron Wercellensis
 Appathwr . ký ewneký ýo barattýa vala eel-
 teeben . volna ew Camoraýaban . wr isten
 ben elmeelkódween . ýme ottan hozýaa
 yewe zent Anthal . kezenween ewneký es
 monda . ýme Appathwr wram . padwab
 an hagýaam az en zamaromat . es ým haz
 amban sýetók / es ottan meg fogaa az app
 athwrnak . torokaat . kýben betegsseege vala .
 es meg výgaztaa ewtet . es ký ýewe
 elóle . mýkoron az appathwr ký ýewth vol
 na wtanna . nem lathataa howa leen el ./
 De akkoron nem vewee ezeeben . hogý ký m
 wlt volna ez výlagból . Aloýttaa hogý hýs
 paniaban sýethne honnan valo vala .
 Annak okaert ees kezde kerdózný az fra
 -tereket ha <...l>lattaak volna frater Antalt

kýk felelween hogý nem lattaak vona
Ew kedeege ernessen vallýa vala . hogý azo
nnal hozýaa ýewt volna . es ewtet beteg
seegeból meg vÿgaztotta volna : Mýko-
ron nagý sokaygh veelekódót volna raytta
ottan magaban terween kezdee gondolný
hogý netalantan az erek hazaban . meent
volna . ez vÿlagbol ký mwlwan .. megh
ýegýzee azert az napot . es az horaath .
ýdew el mwlwan byzonnýal megh tw
daa hogý azon napon mwlt vona kýwe
Masod dýchóseeges volta kýwel wr isten
ez zent Anthalt ffel magagtataa monda-
týk . Anýazent egýhazban valo meg zen
tóleese es Az meennýeý zentók kózee valo
zamlalasa . Mert kýlenczed Gergel papa .
mýkron mýndden erdemes eeleteenek zer
tartasaat megh neezte volna . ewtet az
valasztot erdemes zentók kenýweeben bel
ýraa . ew ký mwlasanak napýatwl fogh-
wa . Es vlixibonaban . honnan tamadot
vala . nagý ýnnepót zerzeenek . <.> ýllený az
ew zent neweenek emlekózetýre . mýnd
ezekkee valo allandokeppen . kýt az wr
isten nagý choda keppen meg ýelente . mert
meelý napon ký mwlt volna . ýme mýn
dent zent egýhaznaal . az harangog ennen
magog harangoznak vala . es az kóz neep
kózót nagý erem vÿgasaag tamadot es
senký nem twggýa vala . honnan volna .
mýnd addýglan ees . mýg nem hýrók len
benne . hogý zent Anthal kýwe mwlt vo
na . ez vÿlagbol . es wr isten eremet zer
zót volna az ew zent halalanak emlekózetý-
-re

{323b}

Es mýkron ýrnanak Cristus Zýletetýnek w
tanna . ezer keth zaaz . hathwan harom ez-
tendóben . Nagý zent egýhazat rakanak az
ew zent neweenek emlekózetýre es az
zent testót oda helheteek ; Es mýkron he
lýeeról ffel vetteek volna . ýollehet nagý
sok ýdew el mwlwan ew halalanak w
tanna . lataak haat meegh ees az eedes
zeepón zóló es predicallo nýelwe ollýan
eep . eeló veress . zeep . mýnt ha azon napon
mwlt volna kywe . Azth lathwan Zent
Bonaventura Atýank .. ký az ýdóben gene-
ralis minister vala az zerzetben . monda
nagý sýrassal es aýóytatussaggal : 0 aldot
nýelw ký koronkeed az teremteew wr istent
aldottad es eegýebekkel ees aldattad . ý-
maran mastan meg lattatýk meelý naǵ
eerdemes vagý wr istennek elette . Es
meg apolgathwan hagýaa hogý kýwl
tenneek týztósseegh herre
Harmad týztósseeges volta zent Anthal-
nak . kýwel ewtet wr isten zeretee /
hamarsagus megh halgatasa kýk ew hoz-
yaa folýamnak : es ewneký kenýereghnek
hogý kedegh az zentók megh twggýaak ottan
mýkron zegheen nýomorwlt býnes neepek
hozýaýok essedózneek wgý mond rola zent
Rýkhardus newó doctor .. neegýed kenýwe
nek . negýwen ewtód rezeeben .. hogý az
mennýeý dýchóseeghben lakozo zentók . nýl
wan meg twggýaak es meg ýsmerýk
mýkron ký ew hozýaýok fohazkodýk es
essedózyk . Awagý ký mýnemew týztóssee

gót ewnekÿk teezen . eeth ez vÿlagon . Az
wr istennek ÿgheÿeenek tÿkóreeben neez-
ween . kÿben mÿndent meg lathnak vala
mÿ dolgok leeznek ez vÿlagon : feldón feld
alat vÿzben . es embernek zÿweeben ees .
Mÿnt pelda . mÿkoron vala meelÿ haz-
ban egÿ tÿkór vagÿon . mÿndent meeg lat
hat ember benne vala mÿ az hazban va
gÿon vala kÿ awagÿ kÿ meegÿen . awagÿ
bel ÿew / Menewel ÿnkab Az wr isten
nek zÿnról zÿnre valo latasaban .. kÿben
mÿndden teremtot allatok meg lattathnak .
Hogÿ kedeegh Dÿchóseeges zent Anthal meg
halgassa . leegÿ az ew hozÿaa aÿo''tatussag
gal folÿamokat . ÿmeellÿen bÿzon peldaat
olwaswnk rola . Mÿkoron . az tartoman
belÿ keralne azzonnak eeggÿetlen eegÿ
leanÿa kÿ mwlt volna . tÿzen eegÿ ezten
dós koraban . Az kÿralnak es az wraknak
akarattÿoknaal kÿl meg tartaa harmad
napÿg az holt testót . Zent Antalhoz valo

{324a}

Bÿztaban . ÿmathkozwan . es kenÿereghwen
es mondwan . O zent Anthal en ees az te
felded belÿ vagÿon Azert keerlek aggyad
meg ennekem az en leaÿomat / ÿme
Azonnal ffel tamada az kÿsded leanzo es
monda az ew zÿleÿeenek . wr isten bochassa
teneked en ÿo zÿlem mÿre bantaal meg
enghemet / Mert ÿme az zent zÿzeknek tar
ssassagokban valeek . az bodogsagban .. De
zent Anthalnak ÿmachaga mÿat kezereÿ<..>
tethwen : meg nÿere wr istentewl hogÿ ez
vÿlagra terneek . De azt nÿlwan twggÿat
-ok hogÿ tÿzen ewtód napnaal towab veletek
nem leezek ;. Masod pelda . Azon Vlix
bonanak varasaban .. tórteneek hogÿ . Zent
Anthal hwganak ewt eztendós ffÿa az
Tergerben . hala .. Es mÿkoron harom hora
wtan az halazok az holt tettet kÿ fogtaak
vona Akaraa hogÿ az ew attÿa el teme-
-sse De az ew keserwes zÿleye ffel ragada
a / óleeben es nagÿ sÿrassal . monda . Oh
zent Anthal . en zerelmes atÿamffÿa ha
kegÿelmes vagÿ eegÿeb ÿdeghenekhez kÿk
zÿkseegekben te hozÿaad folÿamnak : Ne
leegÿ zegheen Anÿad zÿletteehez kemeen
es kegÿetlen leennÿ . leegÿ ÿrgalmas
es hozÿaam ees . Aggÿad meg az en ffÿa
-mat . kÿt ha meg eeledend az te zent
zerzetedben zantham adnÿ . ÿme legottan
az gÿermek ffel tamada .. Es nagÿ hala
-ath ada raÿtta es ÿewendóre adaa zer
zetben . es mÿnd halalÿgh nagÿ zent
eeletben eele es annak wtanna bodo
gwl mwlek kÿwe / es az erek dÿchew
seegben meene / Ha zerelmes atÿam
ffÿaÿ mÿnd elówe newezghetnók az
zamtalan choda teetelÿt kÿket tett es
teezen naponkeed wr Isten ez zenth
Anthalnak erdemeenek mÿatta nem vol-
nank eleghek chak meg gondolnÿa ees .
Azeert vala mÿnemew zÿkseegben ew
hozÿaa folÿamnak : kethseegneel kÿl m
-egh halgattathnak . mÿees azon tekeelletes
hÿttel bÿzodalommal . aÿoÿtatossaggal . az
ew zenthseegheez . es erdemes voltahoz
ragazkodwan . keerÿek hogÿ nÿerye . elezer
mÿ bÿneÿnknek bochanattÿaat es wr :

istennek malazttyaat Annak wtanna zabadohon
megh mý lelký testý ellenseegewntewl
es hertelen halaltwl . dodhalaltwl . es
az erek karhozattwl : es mý halwnknak
ýdeýn leegýen ýo vezerwńk az erek dý
chóseegre hol ott ew vagýon . orzagolwan
Cristus Iesussal erekkwl erekkee Amen -

{324b}

Dýchóseges Zenth

Orban Pýspeknek

es Papanak In-

nepeeról .-

[0???] Ha twdnaa az ch

aladus ember m

eelý horaban az

orw el ýewne b

ýzonýawal výgaz

-na es nem hadna

ýa megh asny az ew hazaat .-

Ez zenth ýgheeket ýrtta megh Idwezeýtenk
nek mondasa wtan zent . lucach ewangeli
sta . ewangeliomrol zórzót kenýweenek tý
zen kettód rezeeben . es ew ertelmeenek
tanwsaga zerent meltan vehettyók bodogh
sagus zent Orban pýspeknek es wr papa
nak . meltossagus emlekózetýre . Mert ez
wr Iesus Cristusnak zerelmes Confessora
es . feldon valo valasztot vicariosa Anýa
zent egyházba . Býzon paztor leen . es cha
ladus . gondot výselween az zegheen kerez-
ttýen neepról mýnt az ýo chaladus ember
ew haza taýýarol Towabbaa výgyáza
gyorssassaggal . elezer ennen magokon . meg
órýzween testóket býntwl ez výlaghy ee
letóket gonoz hýrtwl es lelkóket erek
karhozattwl .. Výgyáza ewnekýk hagýot
paztorsagon ees mýnt meg hallok towa
bbaa . kýkból mýndden hýw kerezttýen
nek Idwesseeges pelda adatýk . es nagy
lelký tanwsaagh . mert býzonýawal nýn
chen . nagyob dologh ez vylagon . mýnt
kýnek mýndd ennen maganak órýzetý
0 zerelmes atýamffýaý . ha zýwembely
týtkot es ertelmet ký ýelenthetneem
chodalkozneek mýndden Adamffýa ray
tta : De halgassatok ercheetók . tanll
ýatok . es tarchatok megh ha lehet .
ha nem lehet : kýt nýlwan en ees vallok .
keerýetók seghedelmet reea . wr istentwl
Idwezeytenknek mondasa zerent . zent Ianos
ýrtta megh . kenýweenek [] rezeeben .
En nalamnaal kyl semýt nem tehettók
az az senký semý ýot semý Idwesseeges
dolgot nem tehet . wrwnk Iesusnak .

{325a}

Malazttýanaal kyl . kýnel kyl ha mý yok
lattathnak lenny halwa . es haznalatlan lez
nek . zent Agoston doctor mondasa zerent
oka Annak . mert mýkeppen az emberý
testh nem eelhet . emberý leeleknel kyl .
Azonkeppen . az lelký ýozagok az erek eel
ette eelendók nem lehetnek Cristus lel-
keenel kyl . vala kýben azert Cristus lel-
ke nem leend . az nem Cristus rezeere va
-gýon . zent paal Apostolnak monda zere
nt No azert zerelmes atýamffýaý . ýme
lattýatok meel' ýghen . megh hýdegódót
ez výlagh Az aldot Cristusnak hýtýben

meelÿ mezze tawoztanak ez vÿlaghÿ
 neepék az meennÿeÿ zent orzaghnak re
 meensegheetewl . ha ÿngÿen semÿ volna
 meelÿ ÿghen el fogÿatkoztanak az nagy
 zeretben . kÿt wr istennek ffÿa menÿ
 ból hoza ez vÿlagra . es mÿndennek v
 eegkeppen valo parancholatwl hagÿa
 mondwan . Ez . az en parancholatom
 hogÿ zeresseetók egÿ masth : mÿkent en
 zere<..>ttelek tÿteket / megh wgÿ monda
 Azon ÿsmernek meg tÿteket hogÿ en
 tanoÿthwanÿm vattok : ha egÿ masth
 zeretendÿtek . O mÿnemew istenÿ testa
 mentom leen ez zerelmes atÿamffÿaÿ
 O kÿ vagÿon ez mastanÿ ÿdóben kÿ meg
 tarccha es bel tellÿesóhe . ha ÿgazath
 akarwnk zolanÿ . bÿzonÿawal semÿ rend
 belÿ embórek kózót nem lattÿok meg gÿó
 kereztehtween . Nekÿk zollÿaak bezeellÿk
 az zent ÿrasbol . De ha reea kelnek . latt
 ÿok haat chak az bÿmboÿaban sem tal
 alwnk ew zÿweeben . Azerent mÿnden
 ÿonak tekeelletessege zÿkseeghnek ÿdeÿn
 bÿzonwltatÿk megh . zent Gergel papanak
 mondasa zerent . De terÿewnk bodoghsa
 gus zent Vrban papanak dÿcheeretes ee
 leteenek peldazattÿara kÿben bÿzonÿa
 wal . fundamentom zerent meg gÿekere
 zót nem chak az zent Istenÿ es atÿaffÿwÿ
 zeretet . De mÿnd eegÿeb lelkÿ nemes ÿo
 zagokkal ees tellÿes vala ; Annak oka
 ert harom nemes lelkÿ tanwsagokat ve
 hetÿnk kywalt keppen az ew zent eele
 teeból . kÿkben ees dÿcheertettÿk az ew zÿt
 seegós volta . az felÿwl meg mondot
 zenth ewangeliomÿ ÿgheeknek bÿzon
 saga zerent . Elsew mondatÿk . zorgal-
 matus órÿzet . Masod alkalmas vÿgÿa
 zaas . harmad ÿdwesseeges otalmazaas .
 Mondaam elsew tanwsagwnk

{325b}

Lezen . Zorgalmatus órÿzettról . hol ott mÿne
 kewnk eellÿen kerdeesewnk tamad .. Mÿ
 oka . hogÿ az zenteknek peldayok zerent
 nagy zorgalmatossaggal kel órÿznewnk ez
 vylagon a'' mÿ lelkewnketh .. Rea felel-
 nek doctorok . teeb okaerth . elsew . oka az
 leeleknek dragalatus volta : Mert mÿ
 ert az aldot wr isten ewtet semÿbó terem
 tette leegÿen . az ew zent zÿneenek abraz
 attÿanak hasonlatossagara : nÿlwan meg
 ÿsmertettÿk az ew nagy dragalatus volta .
 es zeep volta . mert semÿ teremtó allath
 ban . wgÿan megh nem lattatÿk zenth ha
 romsaghnak ÿo volta . mÿnt az emberÿ
 leelekben .. Annak felette halhatatlan
 volta .. mert wr isten twlaÿdon az ew
 zent lelkeeból adot eeletót . az emberÿ le
 leknek . kÿról wgÿ mond <...> zent lee
 lek wr isten bólch zaÿa atal . ecclesiastici
 x .. Zeretew ffÿam . mÿndden zÿlÿgseeghben
 megh tarcchak az te leelkódet es tÿztóletót
 aggÿ ewnekÿ az ew eerdeme zerent : mert
 twggÿatok zerelmes attÿamffÿaÿ ha ollÿ
 an draga nem volna . soha Cristus ann
 ÿat eerette nem zenwedot volna . Azert
 megh . ÿsmertettÿk hogÿ nagy kaart val-
 nak . kÿk eellÿen draga allatot karhozatt
 ra vÿznek . gonoz eelethek mÿatta . eett

ez ponctot mýndden ember ezeeben vegýe
mert semý nagýob oka nýnchen mýeerth
az hatalmas wr isten eellýen ýghen ha
ragwt ez výlagra / hogý az emberý bo
lonsaag sok lelkót výzen karhozattra .
Masod okaert keel . órýznewnk a' mý lelk
ewnketh . mert sok . eróss . es zenetlen valo
az ellenseeghnek rajttwnk valo kesalkod
asa . kýról wgý mond zent Amborws do
ctor .. Michoda ez výlaghý eelet hanem
chak az výgazo ellenseeggel valo zenetlen
výaskodaas . kýról zent Iob vij meg wgý
mond . býzonýawal výtteseeg embernek
eetele ez výlagon . Ha ký kerdenee kýcho
daak az ellenseegók kýk mý ellenewnk ýar
nak . Reea felelween rýwýdeden Neegý
rendben vannak Elezer . Emberý testhnek
es erzeekenseeghnek . výtzaa vonýo kewan
saga : ký ellene rwgodozýk az lelekben
valo akarathnak : ýo zandeknak ýo teetemen
nek týztssaghnak . kýról bólch ecclesiastici
xij wgý mond . Ne hýg te ellenseegódnek
mýnd erekke : az az tennen testednek : mert
mýnt az vasat az rosda . megh emeeztý az
az testhnek alnoksaga . az leleknek ýozagaat

{326a}

De ez ellenseegh ellen órýzkódný keel
hogý megh ne challýon . el ne hýtessen
Nem keel tanacchan ýarný . Nem keel aka
rattýa zerent eelný . De ýnkab zent dýen
es doctornak . mondasa zerent . Ad demophilú
megh keel Castigalný . mýnt az atýa ew
ffýaat . wr zolgaýaat . výttez ýo lowaath
Azonkeppen kel tenný az leleknek ees ew
testeen . hogý ember týtteseegót vallýon
mýatta a''hol ýllýk Masod ellenseeg
mondatýk ez el mwlando chalard vyl
aagh . ký az istený zerecsseegót es barat
saagot . mý bennewnk meg haboroýttýa
kýról wgý mond zent Iacab apostol . iii
ca° . ha ký ez výlaghnak barattýa akar
lenný . wr istennek ellenseegheýe zerez-
tetýk Azonrol zent Agoston meg wý
mond . mýnewel ez výlagh nagýobban
hezólkódýk . ew ýo zerenchawal . annew
al vezedelmesb . De ez ellenseeghnek
ellene keel tamadný . wlatatossaggal . h
ogý ember mýndden gýoýtozo zýkraýat
mýndden el reyótót gýókereet ký zaggas
-son ew zýweeból . mert az wr istennek
zeretetý es ez výlaghnak . eggýwe nem
feerhetnek .. wgý mond rola zent Ambo
rus doctor ha ký meennýeýekre akar sý
ethný es az ew lelkeet vezedelemtewl
megh akarýa otalmazný : ez výlagot la
baý alaa nýomoggýa . es felette haghýon
Harmad ellenseegh . pokolbelý erdegh
kýról wgý mond zent Bernald doctor
magýarazwan zent dauid proffetanak
mondasaat .. mýkeppen Nem alwzýk sem
zwnnýadoz az wr isten . ký Izraelt órýzý
otalmazýa Azonkeppen Nem alwzýk
sem <..> zwnnýadoz az agh ellenseegh ký
haborgattýa Izraelth . De ez ellenseegh
ellen<s> výtýaznwnk keel . az gonoz kýzle
letóknak eróssen valo ellene allással .
Zent Iacab ýrtta meg ca° iiij . Allýatok
ellene az pokolbelý keseertethnek es el
tawozýk tý tewletók . Zent Ieroni⁹ meg

wgÿ mond . koor betegh az ellenseegh
senkÿt megh nem gÿezhet hanem chak
kÿ ewnekÿ enghed . Negÿed ellenseeg
mondatÿk az zegheen eeha zakadot halaal .
kÿ soha eeleghet nem mond . soha be nem
telhetÿk . mÿgh nem mÿnddent meg emeezt
kÿrl wgÿ mond zent Agoston doctor . kÿt
hanem mondana ees nÿlwan lattÿok
Az ember ffÿaÿnak eelete semÿ nem eegeb
hanem napon keed . horan keed . valo halal
nak wta . kÿnek ewsweneÿet sem hatal-
mas

{326b}

Sem Kazdagh . Sem Zegheen . Sem bodogh
atal nem haghattÿa . De akar akarÿa . akar
ne / reea keel mennÿ . Neha menneel ÿob
koraban . es mÿkoron ÿngÿen sem veelnee
kÿrl wgÿ mond zent paal . ad thessa . v .
az wr istennek napÿa . embernek halala
ra . olÿ tÿtkon ÿew mÿnt az orw . kÿ nem
chak . embernek ÿozagaat . tÿztÿt . hatalm
aat . de mÿnd ez vÿlagot . mÿnd eeleteet
el ragaggÿa es el veezÿ : kÿ ellen vÿ
gÿaznwnk keel . Annak elette ÿdeen ko
ron . a'' mÿ gonoz eelethnkket meg ÿob
boÿtanÿ . bÿneÿnket megh gÿonnÿ es
bÿzon penitenciat tartanÿ . kÿnek bÿzon
sagara wgÿ mond zent Agoston doctor
Nem halhat az gonoz hal<l>allal megh
kÿ koronkeed ÿol eelend / De ÿaÿ vÿ
zon ellen Soha ÿo halallal nem hal
hat kÿ koronkeed gonozwl eelend . ÿme
Azert . zerelmes atÿamffÿaÿ Idwessee
ges tanwsaagh : mÿkeppen kellÿen eel
nÿewnk es mÿnemew ellenseegek
tewl magwnkkal meg kel otalmaznÿ
Harmad okaert keel zorgalmatossag
gal meg rÿznewnk a'' mÿ lelkwenk
keth . mondatÿk az bÿzontalan halaal
kÿrl ennen maga Idwezeÿtenk Iesus
tanwsagot . adwan . wgÿ monda az zÿt
ewangeliomba zent Mark ÿrtta m
egh kenÿweenek j3 . mondwan .. Vÿg
azÿatok azert . thwdnÿa ÿllÿk / az h
alalnak ellene / mert nem twggÿatok
mÿkoron az felsseeges ÿteelew wr el ÿew
az az halalnak ÿteeletÿre . esthwe ee
awagÿ eeffelelÿkoron .. tÿkzo koron awaÿ
hollal . hogÿ heertelen el ÿeween . ne
leellÿen tÿtoket alwan ; Mert vala
mÿben es mÿnemew eeletnben dolog
ban . ÿoban awagÿ gonozban . talal
and . ÿaÿ azonkeppen ÿteel .. kÿnek <..>
erss hatalmas sentenciÿa soha hattra
nem vonÿattatÿk . Ez az rettenetes
hora kÿrl zent paal emlekzÿk Sÿ
doknak ÿrth leweleenek []
Rettenetes esnÿ . az eelew wr isten
nek markaban . Annak okaerth
en tewlem tanach . zerelmes atÿamffÿ
aÿ hogÿ ÿo eeletnneel kÿl . es go
noz eeletnben valo vakmeroseeggel .
Senkÿ wr istenre magaat ne haggÿa
mondwan . Wr istenre hattam maga
-mat : mert a''mÿnt talaal wgÿ ÿteel .

{327a}

Neeÿÿed okaert zorgalmatossaggal kel
riznÿ embernek ew leelkeet . az erek ee

lethnek el vezteseenek feelelmeerth .
 mert ha ember nem óryzendy . hamar
 el veztý . es vele eegyetembe . myndent
 el vezt . es myndden remeenseegnel kyl
 soha erekkee megh leely . Ez zereelmes
 atyamffyaý az nagy feelelmes es syral
 mas dologh . ez az mondhatatlan kaar
 Vallaas . ez az nagy yaý vezyk . kywel
 halando neepe semyt nem gondolnak
 es egy ponctban pokolnak bydes ver
 meere zalnak ; Erról emlekózyk zent
 Bernald doctor mondwan . O bodogta
 -lan gyarlo embernek ffyaý . kyketh
 ez vylaghnak egy kysded nyalank
 kewansaga el hayt . es meg foglal .
 myndenben kedwók zereent eelween
 Es holtok wtan egy zem pyllantas
 ban . az erek . karhozatra esnek . hol ott
 nem chak leelekben de mynd testben le
 lelekben vehetetlen keenoztathnak : kytewl
 mynket wr isten ew zent yrgalmassag
 a zereent megh otalmazyon
 Masod tanwsagwnk leezen
 Alkolmas vygyazasrol . kynek ertel
 meere doctorok mondasok zereent Idwessee
 ges kerdees tamadhat . Mykeppen keel az
 zent Confessoroknak peldayok zereent vy
 gazny . oka ez kerdeesnek mert wgy mo
 -nda wrwnk Iesus az zent ewangeliom
 ba . zent Mark yrtta megh kenywenek
 j3 . rezeeben . zolwan az zent apostolok
 nak . kyt tynektek mondok . mynden
 nek mondom . Vygyazatok . ertený y
 llyk hogy megh ne chalassatok . el ne ve
 zzetók el ne karhozzatok .. kyre reea
 felelween . zent doctorok . elezer zenth
 Agoston wgy mond . Ha ky vygazny
 akar . zykseegh . hogy mynd testy zemeet
 mynd lelký zemeet nythwa tarcha es
 alwgyeek . De teetowa óryzyen . es nez
 yen . merth myndden felól wtannwnk
 olalkodyk az chalard ellenseegh . Es ha
 ember resth twnya es zwnnyadozo
 leend . yngyen ezeeben sem hol el esyk
 kyról wgy mond zent Gergel doctor .
 Alwzyk az oly ember . ky chak ez vyla
 ghyaiban vettette zorgalmatossagaat . <...>
 remeensegheet es myndden gondolattyat
 Azon ewrwíl ha mykoron nyer . es yo
 zerenchaýa vagyon . kyeert mynd isten
 neet mynd Idwessegheet el hatta felette

{327b}

Towabba Alwzyk az oly ember ky bynnek
 fertelmes agyaban fekzyk . es gonoz eelet
 ben mwlattya el az Isten atta ydoóth
 kyben yot keellene tenne es penitenciat
 tartany . Alwzyk az oly ember ky nap
 rol napra halogattya meg tereeseet . es gyó
 nasaat . es wgyan meg vakwlt az go
 nossagban . Ez eelyeneknek zool zent
 paal apostol . Sydoknak yrth leweleenek
 ewtód rezeeben mondwan . kel ffel ky al
 wzz . es tamagy ffel hallottaýdbol . es m
 egh vylagosoyth teeged az kegyes Cristus Iesus
 Byzonyawal zykseegh zereelmes atyamff
 yaý eressen vygazny . myndden embernek
 mygh ez vylagon eel . es nagy gondoth
 vyselny ew wtolso napyarol es . Idwessee
 gheenek megh otalmazasarol .

Harmad tanwsagwnk leezen
Idwesseeges otalmazasrol . es annak zyk
seeg alat keel myndden embernek . tew
letwl hatalmasbakath eresseebeket es eer
demesbeketh keresny mygh eel . ky ew
halalanak ydeyn es wtanna . myndden
zyksegeben megh segheythetyk : wrwnk
Iesus Cristusnak mondasa zerent . keressetek
ty magatoknak baratokat . ez vylaghly al
nok kazdagsagbol . hogly mykoron el fog
yatkozandotok . veegyenek ew haylokokban
De sohol . my job es haznalatosb bara
tokat nem talalwnk my Idwesseegwnk
nek tamogatasaara . mynt az dycheewsee
ges zentoket . kykben semyben zykseegok
es fogyatkozasok nynchen . De oly tellye
sek oly kazdagok . oly malasztosok hogly
meegh masth ees megh segheythetnek
Azeert zent Daudid proffetanak mondasa
zerent dycheeryek es tyztollyok : myndden
tehetsseegwnk es ayoytatossagwnk zerent
eedes testel zywel leelekkel es ez vyla
ghly yozagwnkkal : Az meennyey zenth
hazaanak . wdwarnak es Bodog orzag
nak palogaryth . lakozoyth zent angya
lyth . kyk . Az felsseeges dycheewsee
zent haromsagh wr istennek wdwar
nak zolgalnak . zenetlen dycheerwen
es ffeel magaztatwan . erekkewl erekke
Amen .. kyk yol twggyaak lattyaak es
ysmeryk Az my nyawalyas gyarlusa
gwnkakat zeghedelmesseegwnkakat . es na
ponkeed valo fogyatkozaswnkat : kyeert
yollehet ymadnak es kenyereghnek De
Anneewal ynkab zorgalmaztathnak
menneewel mynket lathnak nagjob :

{328a}

Ayoytatossaggal ewnekyk zolgalwnk . keny
ereghnewnk . es essedoznewnk . Mert vala
my yora my eleghek nem vagywnk azth
wr istentewl az zentek atal kel megh ny
-ernewnk . De myeert koronkeed haylandok
bak vagywnk az gonossagra honnem az
yo mywelkoddette Annak okaert zenetlen
valo zykseegewnk valo . az meennyey dy
choseeges zentoknek seghodelmokra . kyre
keezok az wr istennek zent zeretetyeert . es
a'' my raytnk valo kenyerewletesseegokert
Masod okaert kezereyitethnek mynketh
segheytentye . wr istennek akarattyabol
ees . mynt megh vagyon yrwa . proffeta
atal . hogly nem akar az wr isten senkyt
el vezny . az ew twlaydon yo voltabol .
De hogly megh teryenek . es eellyenek . Az
meennyey zentok kedeegh . ygyenlew aka
ratwk az wr istennel kybol ewk ees yn
dwlathnak . mynket segheytentye otalmaz
ny es mellettewnk zolanly . kyknek lelkly
attyk ffyaay vagywnk . anyazent egyhazn
ak . kepeeben . kynek mynd ewk . mynd
my taghyaay valo Cristus Iesusnak zent
hytynek myatta . Harmad okaert keze
reytethnek my rolwnk gondot vyseelnly
az nagly Istenly es atyaffwy zent zereteth
bol kywel annewal tellyesbek mygh tyz
tabban . es kozelben lattyaak . Az felsseeges
teremtew zent haromsaghnak zent zyneeth
Mert twggyaak hogly Cristus meg paran
cholta . mynddennek attyaffyat zerethny ..

Annak felette meegh ellensegeet ees eett
ez vylagon . De nem az mas vylagon . M
ert az meennyeÿ dÿchóseegben az paranch
olat nÿnchen . hogÿ wr istennek ellens
egeet az az . kÿk karhozattra valasztattan
-ak . az zentek zerethesseek : hanem chak
kÿk Idwesseegre menendók Towabbaa
zorgalmasok mÿ rolwnk gondot vÿsel
nÿ . mÿnt attÿokffÿaÿról . rokonsagokrol
ÿo ÿsmeró barattÿokrol . tarssokrol . es
netalantan ÿo teewóókról . mert sokan
vannak mennÿeknek orzagaban . kÿketh
ez vÿlaghÿ emberek megheÿtóttek
Alamÿsnaÿokkal . ÿmachagokkal . es mÿ
se mondasokkal . Annak okert ÿmaran
ewk ees annewal . nagyob zeretettel . es
zorgalmatossaggal ÿmadnak mÿ eerette
wnk . es segheÿthnek mÿndenben ew
tehecheegók zerent . kÿról sok zamtalan
peldakat olwaswnk zent ÿrasban : kÿról
wgÿ mond Ieronim^o doctor . ha az
zent Apostolok . martÿrok . Confessorok

{328b}

Zent Zÿzek . ÿmattanak eerettewnk . es wr
istennek aÿanlottanak aÿo''tatos ÿmacha
gokkal . mÿgh eeth . ez halando vylagon
eeltenek . mÿgh valtozandok voltanak
es hozÿank ÿgÿenlók romlandok vol-
tanak . mÿgh ewk ees remeenseegben .
Haat mÿth aloÿthatwnk es gondolhat
wnk . ÿmaran . mÿkoron mÿnd ez vÿla
ghÿ testÿ lelkÿ zÿkseegóket ffelwl mwl-
tanak . es mÿndenben . mÿ hozÿank ÿ
gÿenletlenne lettenek . es erekkee valo
dÿchóseeghnek valtozthatatlan korona
ÿawal megh ekesewltettenek : mÿth
veelhetewnk . rolok meelÿ nagÿ zeretettel
kenÿereghnek mÿ erettewnk .. meelÿ
eróss gondot vÿselnek mÿ rolwnk órÿz
ween otalmazwan . es segheÿthween
mÿnket hogÿ mÿ ees oda mehetneenk
hol ewk vannak . az erek eremben .
Azth kedeegh eremesth enghedÿ lennÿ
az aldot kegÿelmes wr isten keth ÿeles
okaerth . hogÿ az zentek gondot vÿsell
ÿenek mÿ rolwnk . halando emberek
ról Elezer az meennyeÿ isten zolgaÿ
nak . es mÿnd az egheez dÿchóseeghes
zent orzaghnak . nagyob erdemekerth .
Mert ha mwkara fÿzet az wr isten
ha az ÿrgalmasok . es kÿk lelkóketh
Idwezeÿthnek . Awagÿ kÿk massal
ÿot teeznek . el nem veztÿk erdemeet
Haat . az meennyeÿ zentók eerdemheth
nek . mÿnd addeglan . mÿgh ez vÿlaag
el nem veegezÿk . mÿgh chak eegÿ eeló
ember leezen ez feldnek zÿneen . kÿ
az zentóknak tarsassagokban menendó
Masodzor a'' mÿ el mwlathatatlan
zÿkseegÿwnknek okaert . mert mÿnd ad
dÿglan zÿkseegósók vagÿwnk mÿ ees
az zenteknek es zent angÿaloknak órÿz
zetókneel kÿl mÿgh . ez vylagon eelwnk
mÿgh az leelek el valÿk az testewl .
es mÿgh wr istennek ÿgaz ÿteeletÿ
mÿath el valÿk dolgwnk . kÿnek m
ÿnd ew eerdeme mÿath . Azert zerele
mes atÿamffÿaÿ en tanachom zereneth .
ne vallÿwnk . es ne zakagÿwnk el az .

meennyeÿ zentóknek barachagoktwl
teegewnk týztósseegót es<-> zolgallÿw
nk ewnekÿk mëgh eelewnk . hogÿ
leeÿen kýkhóz býzhatnwnk mëkoron
ký mwlwnk . ezth mongÿa zent Agoston
doct'' .

{329a}

De mëeert ez maÿ napon Anÿazent egÿ
haaz ýllÿ es týztólÿ Dÿchewseeges zenth
zent Wrban papanak . es Confessornak
zent ÿnnepeeth . az ew zentsseeges eeletee
nek / martiromsaganak / eerdemes voltanak / es meltosaganak
okaerth : Ne vessók hattra az teeb zentók
nek mert nagÿot tehet wr istennek ele
-tte . ký eett . ez felden eelween ees eer
demlette leegÿen . az few vÿcariossagot
zent peter apostolnak kepeeben . es kÿn
ek kezeeben volt zentóltethween . mënd
eelethnek . mënd halalnak . kwcha . më
nd pokolnak . mënd menÿorzaghnak ha
talma . Azert mastan nagÿobban býr /
mÿnd ez eellÿen hatalmakon mëkor
on az teremte wr istennek zent zÿne
enek elótte Dÿchekódÿk es erekkewl
erekkee orzagol az teeb zentókkal . kÿnek
hatalma es zent eerdeme leegÿen më
eeletewnknek otalma . býneÿnknek
bochanattÿa : mënd erekkee Amen
Hogÿ kedeegh a' më zÿwnk lelkewnk
nagÿob aÿaÿtatus zeretettel gheerÿedez
ÿen : az ew zent zolgalattÿaban lass
ok . megh rÿwÿdeden az ew zent ee
teet es . vÿtesseegheenek mongÿaat .
Cristus Iesusnak es anÿa zent egÿhaz
nak zeretetyeerth

Legenda .-

Bodogssagus zent Orban papa . tama
da . azon ÿdóben mëkoron Idwezeÿtenk
Iesus Cristusnak zenth zÿletetÿ wtan
ÿrnanak keth zaaz . hwz eztendoben .
Magÿaraztatÿk kedeegh ewnekÿ newe
vÿlagossaghnak . týznek es felelethnek .
Bÿzonÿawal mëgh eele ez vÿlagon / vÿ
lagossagok leen . az seteethseegben ÿaro
bÿnes Adamffÿaÿnak . Anÿazent egÿh
aznak . es maga ÿgazgatasanak . Týz l
een . istenÿ es atÿaffÿwÿ . zent zereteth
nek . zenetlen valo gheerÿedózeseeben
Es felelet ew býzon twdomanÿanak
bólcchesseeges haznalattÿaban . Mÿert
koronkeed wr istennek zent malazttÿa
ban lakoÿÿk vala .. mëkent az týzben
az vÿlagossaagh . Annak okaert zerelm
etes . kedwes : es keewanatus vala më
ndeneknek latasaara . nÿaÿassagara
megh . zÿkkadot vala ez wÿlaghÿak-
nak

{329b}

Wtalattÿara . Vÿzon ellen gherÿedózó vala .
az lelkÿ . es mennÿeÿ ÿoknak elmeelkóde
seere . haznalatus ez vÿlaghÿ twdatlan
neepenek tanoÿtasara . foganatus Idwó
zÿlew adamffÿaÿnak ÿgazgatasokra . m
ert az vÿgaztalo zent leeleknek bólcchesee
ghes malazttÿa . nem vala hewolkódo
ez istenÿ zenth emberben .
Mÿkoron azert wr istennek reea val
asztasa zerent bel menth volna az papa

saghnak wrasagaban .. zent kalixtus pa
panak rokon wtanna / Törteneek hogý
az ýdóben ez wýlaghnak býneerth . wr
istentewl enghetteteek nagý mondhatatlan
haborwsaagh Aný zent egýhaaz ellen .
az pogan neepektewl .. kýnek mýkoron
zent Orban papa . Cristusnak vÝkario
ssa lathnaa hogý az nagý dýhesseeghn
ek ellene nem alhatna . helt ada az
wrasaghnak es ký nyomoteek az papa
sagbol . es kezde hol eeth . hol ott lapp
aghný az zegheen kerezttýenek kózóth
Mert halarra ees keresyk vala ewtet
aloýthwan sok keenchót ew nala Awaǵ
kedeeg velýk vala . ha az feýedelmet
el haythatnaak . az kerezttýen hýttról
az kóz neepet hamarab keezereýthetneek
balwan ýmadasra / Zalla be azeerth
istentewl tawozot kegýetlen az papasag
ban . kýnek Alexander vala newe /
es ew zýleýeenek Bamea / vala kedeeg
ez azzonýallat Iambor es kerezttýen
Annak okaert ees koronkeed kenýeregh
vala az ew ffýanak hogý zenneek m
egh az kerezttýen neepnek haborgatasá-
twl . De mýnd azon atal ees az Ama
chius feýedelem . es az varasnak býra
ýa nagý . zernýw keenzasth teezen va
la . es haborwsagot az zegheen kereztt
ýenekón . kýnek mýnd erekseegeet . ýoza
gaat el foglalwan . Azon ýdóben zýz zent
Cecilia azzon ees zenwede martýromsa
got Cristus Iesusnak hýtý mellet . Ann
ak wtanna . hallaa megh Almachius
feýedelem hogý zent Orban papa az
zeghenýek kózót Ballaghna . es hallotta
kath temethne . zent Thobias regulaýa
zerent . kýket megh ólnek vala . Cristus
Iesusnak zent hýtý mellet . Nagýon m
egh haraghweek .. Es ottan wtanna kyl
de hogý meg keresneek es foghwa hoznaak .

{330a}

Mýkoron azerth ez Zent Iamborth egý
seerew haraztban megh talaltak volna
ýmatkozwan ennen magaert es anýa
zent egýhazeert ottan meg fogaak ewtet
harom papokkal . es harom zolgalo deako
nosokkal .. vÝweek az kegýetlen feýedel
emnek eleýben . es rekezteek be ewket
egý seteet temleczben . Masod napon
mýkoron ýteelew zeký eleýben hozatta
volna ewket . monda mýndennek elette
bozzw keeppen ewneký . hogý az atkozoth
erdenghes Cecilia azonýal . az keth
nemes ffýrffýakat Valeriosth es Týb
bwrciosth az kerezttýen hýttre hýtetteek
volna es velek eegýetembe ezer emb
ereketh . haytottanak volna el . Mas
odot azt vetee eleýben hogý Cecilia
azzontwl sok ýozaagh maradot volna
reeaýa . ký ewtet nem ýlletthnee . felele
ewneký zent Orban papa es monda
mýkeppen en latom . nagýobban vonzon
teegódet az telhetetlen . kýwansaagh az
wr istennek zentýnek haborgatasara
honnem az balwan istenek ýmadasa
nak bewchewletý / zent Cecilia azzo
nnak kedeegh . keenche az zegheenýek
keze mýat meennýekben výtetót . Azt

halwan az dólffós fejedelem ottan
megh haraghweek hogý semýben kew
ansaga nem lehetót volna .. es paran
cholaa hogý az zent veen Iamborth
mýnd ew tarssaýwal onos botokkal
verneek / mýkoron ollýan kegýetlen sen
tenciat eerdemlettek vona / Aýanlýaak
vala . leelkóket az wr istennek . Azth
halwaan az kegýetlen Býro hogý wr is
tennek aýanlanak ennen magokat . mo
solýodeek raýtta es monda / Ez nýa
walýas veen ember . bólchnek aloý
ttýa magaat azeert zool eelýen týtok
bezeedeket . De mýkoron az gonoz býro
ewtet meg nem gýózhette . akarattýa
ra sem háýthatnaa . esmegh az temleczbe
rekeztetee gondolkozwan rola mýt ten
ne ewnekýk /. Es ýme ýeweenek ew
hozýaýok harom 7c pal .
Semý fogyatkozaas nýnchen

{330b}

[[]]

{331a}

Palogarok az temlecz tartowal . es
zent orban papa ewket azon temlecz
ben meg kerezttólee / kýknek az elóttók
ýaro / Anolinos vala .. Halwan
azt az kegýetlen fejedelem hogý
az Anolinos kerezttýennee leth
vona . ottan eleýben výtetee . es
mýkoron nem akarna aldozný
az balwannak ottan feýeet veete
-tee . Annak wtanna . zent orban
papaat ees mýnd ew tarssaýwal
Az balwan istennek eleýben výt-
-tetee hogý zent temýent gýo''tana
ew aldozattýara / De mýkoron az
zent veen atýa ýmachagot tett
vona . wr istennek . ottan lewe
eseek az balwannak ozlopa . es
hwzon keth papý feýedelmeket m
-ýnd ew hozýaýok tartozokkal . kýk
az aldozattra týzet zolgaltathnak
vala . azon týz meg emeeztee . hoý
a'' dolog lett vona : nagý keserew
keenokat teenek ew raýtok . es
aldozattra keezereýteteenek : De mý
koron az balwant meg pekdesteek
vona az zentek / es zent kereztnek
ýegýeewel magokat meg ýéjzett
eek vona / egý mast . wr Iesuss .
xþusnak parancholattýa zerent
nagý eedesdeden meg apolgataak
Es . azonkeppen nagý halaa adas-
-sal . az zent martýromsagnak ko-
ronaýaat . nýakok vagasanak m
-ýatta be tellýeseýteek / es azon
keppen nagý eedes tarssassaggal
meneenek be az mennýeý dýchó
seeghnek veeghetetlen ereme-
-ben . kýt meg zerzet wr isten
az ew zerelmes zolgaýnak ./
Annak wtanna . meg fýzetee
az gonoz hýtetlen feýedelmek-
-nek ees ew solgýokat . merth az
karpasius ký az zenteket keenoz-
tatta vala . az erdegtwl el raga-

-ttateek . es az balwant kýt anak

{331b}

Elette týztól vala es ýmaad vala ýmaran nagyon karomlyá vala . es wrwnk Iesus Cristusnak zēt hýtýt mynden tehechegheewel ffelel magasztallýa vala .. Es azonkeppen meg foýtateek erdegtewl Halwan azt armenýaban az ew azzon felesseege . ottan nagý eremben leen . es ew egýetlen egý leanýawal . kýnek lucina vala newe / es mynd tellýes hozýaa tartozo neepeýwel . zēt kereztsseeget veen . zent fortunatus pýspektewl / Es mýg eele nagý ýrgalmassagban zolgalaa az wr Istent ; az zenteknek ew testeket el temetý vala . zeghe nyeket rwhaz vala . es azonkeppen myndden ýozagokban foglalwan ennen magaat . bodog-wl mwleek ký es wr Istennek orzagara meene / kýt mýnekewnk ees aggyon <vr isten> Atýa / ffw / zent lelek /. Amen /- Zent Petronilla Azzonrol .

Dýchewseegees Zýz zent Petronilla azzon . mýkeppen zent Marcellus papa ýrtta meg . hýw kerezttýenek -nek aýo''tatus emlekózettýekre vala Bodogssagus zent Peter apost -olnak eggýetlen egý leanýa . ký mýkoron ew zýneeben zemelyeeben felette ýghen zeep vona .. wr Iesus Cristushoz kedeeg zeplótelen eeleteeben es bwzgo zeretetýeben Annal ees zeeb es eekesb vala . De az ew attýanak akarattýabol kózween korssagban fekszýk vala . kýben az dragalatus zýz nagý haa laa adassal bekesseeget tart vala . Mýkoron egý ýdóben az tanoýthvanýok

{332a}

Oda gýewltenek vona . Monda tý-tus zent peternek . ýme te atalod mý-nden beteghek meg gýogýttatnak mýre hagýod petronellaat veztegh fekwny ? Nem de ýnkab kellene ee ? ew raytta kenýerwlnód . felele zent peter . mert . wgý ýob ewneki De maga hogý ne lattasseek az ew egheesseegenek lehetetlensseeg . az en bezedýmnek meg vonýasabol . Ottan monda . Petronýlla kel ffelel . es zolgal'' mýnekewnk . Ottan az zent zýz azzon fel kelee nagý egheessegben es mýg ott lakozanak nagý gýor -ssassaggal zolgala ewnekýk / Annak wtanna . monda zent peter . Petronýlla eedes leanýom meeny el esmeg az agýra ffekwgy lee Ottan el meene nagý enghedelm -esseeggel es kezde esmeg nagý few fajásban faradozný : De mýkoron

ýdew ýaratta / az edes Iesus Cristus
 zent zerelmeeben tekeelletes lett
 vona : meg vgaztaa ewtet mn-
 denestewl fogwa . Vala az ýdóben
 eg nemnemew magabiro Ispan
 knek flaccus vala newe . megh
 zeretee az zz leant es ker vala
 hog hazas tarsswl nek enghedne .
 Felele Zent petronella es monda / ke-
 ress <enghe> ennekem nemes tzta z-
 -zeket . hog ewk tarssam leween
 tztesseeggel mehessek az te hazadhoz .
 Azt kedeeg teez vala zz zent lea
 petronella hog azonkezben twdhat-
 -naa wr istennek akarattaat mt
 ew veele akarna tenn / <.>Azonkez-
 ben azert kezde tenn ýmachagokat
 beteketh es sralmas vgazasokat
 es mkoron wrwnk Iesus Cristusnak
 zent testeet vereet vette vona ew hoz-
 ýaa : halalaara kezewle es mkoron
 agba eseeet vona : harmad napon
 kezde az ew zwe lel olwadozn
 az menorzagra valo kewansaga-
 -ban : meg halgataa ewtet wr isten
 es kwe mwleek ez wlagbol -

{332b}

Mykoron . Flaccus azt latta vona azt
 veele hog meg wtalta vona ewtet .
 fordotaa zweet . Felicola new zzre
 k zz zent petronellanak zerelmes
 tarssa vala : Es paranchohatot ada
 ewnek / hog ez kettew kzt valaz
 tana .. Awag ewnek enghedne
 Awag az Balwan . isteneknek aldoz-
 neek ; Mkoron zz zent Felicola
 azzon . eggket sem akarnaa tenn
 Meg haragweek az flaccus feede
 lem / es hagaa hog heeted napig
 se enn . se ýnna ne adnanak
 es tartanaak nag rzet alat az
 seteet temleczben .. Annak wtanna
 k hozatwan : lataa ewtet tekeelle
 tesnek lenn akarattaban . ffele vo-
 -nataa az genghe zzet az oztorw-
 -ra es eressen meg ostorasztathwan
 meg óletee ewtet . es testeet vette
 -tee az areek zekben : De zenth
 Nicodemus onnan k veetethwen
 nag tztesseeggel el temetee : M
 koron azt hallotta vona az keget
 len feedelem Nicodemost eleben
 hozataa . kezerethween aldozn az
 Balwanoknak . De mkoron nem
 akarna aldozn . mnd addeeglan
 veretee vasass botokkal . mg nem
 az ew lelkeet kwe nem ereztee .
 Es testeet vettete az tberisnek v
 zeeben : De az ew kaplana onnan
 k veele es draga kenettel meg
 keneghetween . nag tztesseeggel el
 temetee / kknek ew zent erdemek
 nek matta . az kegelmes wr isten
 ew zent ýrgalmassagabol tarchon
 meg eelwen mndden haborwsag
 twl . es halalwnknak wtanna en-
 ghegge az ew zent orzaganak d
 chsegheet erekkewl erekke Am .
 Zent Borbaas Apos-

tolnak ýnneperól

{333a}

Dychewseeges Zent Borbas apos
-tol ew aldót neweenek méltosaga
zerent sok keppen magýaraztatýk :
Elezer mondatýk wr istennek fý
-anak neegýkeppen . Elezer zent ke
reztsssegnek okaert : mert ewtet az
teb zent Apostolokkal kereztolee m
-eg wrwnk Iesus ew zent halala
-nak elette . Masodzor tanoýtasn
ak okaert az zent ewangeliomn
nak mýatta . harmadzor kóweth
seegnek okaert . mert kówetee mý
wrwnk Iesusth zent martýrom-
sag zenwedeesben .. Negýedzer
lelký ffýwsagnak okaert : merth
ewtet zamlalaa . az ew mennýeý
zent ffýaýnak kózýben / Towaba .
eegýebekhez mondatýk . esmegh
neegý keppen valo ffýwnak . Elezer
ýeweveennek ffýa . mert Anýazent
egýhaznak ffýaýt egýbe gýeyte
ghetee ez wýlagon . tetowa fwtos
-wan predicalwan mýndenewt
Es zent palnak valasztatot vala
tarsswl . zent lelek mýat . Vý-
gasztalo fyw ees vala .. mert az
wr isten zeghenýt gýakortaa vý
gastallýa vala alamýsnat gýe''
teghetween ewnekýk : Nýomo
-rwltakat ees výgasztal vala : az
zegheený wýonnan valo kerezttý
-eneknek gýakortaa leweleketh
es ýo bezedeket ýzenghetween .
Proffeta ees vala : mert zenth
leleknek malazttýawal tellýes
vala ; Bel rekeztónek ees monda
-týk mert ez zent kerezttýen hýt
nek kertteeben . sok lelký ýohokat
rekeztte wr istennek . kýkról wý
wagýon meg ýrwan Aposto-
lok yarasokrol valo keńwnek
týzen eeggýed rezeeben .. Vala
egý fýrffýw .. es ýo / es tellýes
zent lelekkel . es hýw wr istenb-
en

{333b}

Az ew Zent eeleteet zerzette es ýrtta
meg zent Mark ewangelista
az ew rokonssaga . ký kezdettwl fo-
ghwa ýol latta es twtta . mýnd
halalýg mýnden voltaat : Es ghó
róg nyelwról valtoztatta . deaký
bewtýre zent Beda doctor . aý
-oýtatos kerezttýeneknek pelda
ýokra es tanwsagokra . kýnek
ew zent eelete ezenkeppen waýon
Bodogssagus zent Borbas A-
postol tamada Cipria belý
leuitaknak nemzetekból . A'' mý
edes wrwnk Iesus Cristustwl ke
deeg az ew ýo es ýambor eelete
-nek mýatta ffel veetetet vala
zamlaltathwan Az heethwen
ket tanoýthwanýoknak zamok
ban / Mýndenben kedeeg nagý
nemessen eeggýeseýtette es zer-

zette vala ennen magaat . mynd
ennen magához . mynd wr iste
nhez . es mynd fele barattjahoz
Vala / mondam ennen magához egge
sewltetet . az három termeezet zerēt
Awagÿ . embersseegben valo erók
zerent . kÿk mondathnak . okoss-
agnak . kewansagra rezzezteesnek
es haragra remőytessnek / Vala
azert ewbenne . okossagos erő . m
-egh vÿlagoswltathwan . bÿzon
ÿsmerethnek vÿlagawal : Kÿról
wgÿ ÿr zent Mark . valanak
az ÿdóben anÿa zent egÿhazban
Anthÿokÿaban ,pthaak es docto
rok . kÿk kőzzól . ÿelessek valanak
pal . borbas es feketehe Sÿmon
Ez eellÿen bōlchesseeg . kÿben vette
tót ennen maganak ÿsmeretÿ
ollÿ ÿghen zÿkseeg embernek .
ÿdwesseeghere / hogÿ ennel kÿl
semÿ ÿozagot lelekzerent nem
tehet ember .. kÿról eggÿk lewe-
leben

{334a}

Wgÿ mond zent Apostol . Az tw
-datlan eet ez vÿlagon . twdatlan
leezen erekkee az mas vÿlagon
Az az karhozatnak nÿlwan valo
ÿegÿe / Masodzor vala zent bor
-bas apostolban / meg tÿztoÿttatot
kewanatossaag ez . vÿlaghÿ fertel
-mes gherÿedetesseegtewl . kÿról
wgÿ ÿr zent Mark . vala egÿ
Ioseph newó ember kÿ annak w
tanna newezteteek Borbasnak
Adaa el ew mezeÿt es mÿnden
ÿozagaat es ÿewe be Ierwsalem
-be es vettee . ÿozaganak araath
Az apostoloknak labayhoz . hogÿ a''
kÿ annak elette őwee vala . len
-ne kőz az wr isten zeghenÿwel
Harmadzor vala . az emberÿ ha
ragossaag ewbenne meg erőssewl
-tethween . Iamborssagnak . kótelee
-wel : wgÿ hogÿ mÿndden ellene
valokat . nagÿ eressen es alhata-
-toson bekesseeggel zenwedhet vala
wr isteneert : es az mennÿeÿ dÿ
-chőseegnek erekseegheert . kÿ meg
bÿzonwltatÿk ew predicallasanak
nagÿ batorssagabol . mert ewk ke-
-tten zent paal apostollal . mÿnde
-nestewl foghwa vetteteek vala eelete
-keth es lelókókeh . az āldot wr Ie
-sus xpſusnak zent neweert . es az
zegheenÿ neepekneg Idwesseeghek
-eerth zent lelek malazttÿa mÿat /
Masodzor vala ez zent borbass
wr istenhez eeggÿesewltetet . merth
mÿndenÿt tÿztesseegget teezen vala
Az istenÿ hatalmassagnak . feelsseeg
-nek es ÿozagnak : kÿk meg bÿzo-
nÿwltathnak eellÿen dolgaÿbol
mert ennen ereÿból nem mereez
-leek ffel vennÿ az predicallasnak
tÿztÿt mÿnd addeglan ees mÿgh
nem ennen maga az wr Isten va
lazzanaa reea . kÿról wgÿ yr zent

{334b}

Mark / Monda ew rolok Zent lelek
Valazjatosk kylene ennekem borbast
es palth . a'' dologra kyre en ewketh
vettem / Mykoron azert egy napon
predicallananak . es sok chodakath
ees tenneenek . Cristus Iesusnak
zent neweeben / Az pogan neepe
Isten newon kezdeek ewket tyztol-
ny . es ewnekyk aldozny Azt lath
-wan az zent apostolok mondanak /
myth myweltek Atyamffyay .
My ees hozjatok hasonlo halan
do <neppek> emberek vagynk
hyrdetweent ynektek ez ellyen
hewssagokrol el ternetek es az egy
eeló ystenhez fordwlnotok : hol
ott meg ysmertetyk . merth sem iste
ny tyztesseghet / mynt az erden-
ghes mesterek teznek vala / Sem
ez wylaghy hew dychóseeghet
nem kywananak lelkek vezedel
meere az zent Apostolok . kyketh
az kegymes wr isten lelkeknek
Idwesseegekre kyldezet vala es vy
laag zerezerten predicallany
Harmadzor dychósseeges zenth
borbas apostol . yol eggeseytette
vala ennen magaat Istennek yo
woltahoz / mykent zent Mark
yrya . mert azt predicallya vala
hogy chak azon wr istennek yowoltan-
ak zent malazttjabol Idwezewl-
het ember es nem az ooh torw-
eenek ygassagabol . yollehet az
ees yo leegyen / wgy mynt wr
istentewl vagyon eredetzerent
Towabbaa vala zent Borbas
apostol Alkolmassaggal zeresteth
ween az vylaghy attyaffyayhoz
ees . Mert az yohokat kyket wr
Isten ewnek y hagyt vala . eelte
-tee . bezedewel . seghedelmeewel
es yo peldayawal / Bezedee-
wel / mert az zent ewangeliom
ot zenetlen predicallya vala
ewnekyk . kyról zent Mark wgy
yr . Borbas es paal . lakoznak
vala Anthyochyaban . tanyth
wan es

{335a}

Hyrderhween Az Zent ewange-
liomot : hol ott meg ysmertetyk
myneere haznaltanak legyen
mert az Anthyochya belyek<.> m
-ondatanak elssew kerezttjenek
nek . Masodzor yo peldayawal
mert zent borbas oll'' yo Iambor
eeletew vala . hogy myndehek
zenthssseeges tykore . es zerzetessee
ghnek peldazattya . vala / mert
zent leleknek malazttyawal tel-
lyes vala . lelk yozagos myw
-elkódettel bewsseeges vala .. zent
hythnek erosseeghewel dragalatos
es newezetes vala . mynt Iesus
Cristusnak zerelmes zolga ya /-
Harmadzor yo tetemeenjewel . hol

ott kethkeppen erthettÿek lennÿ az
ÿo teetemeennek zolgaltatasaath .
testh zerent es lelek zerent . testhze
-rent / seghellee meg az ewnekÿ
enghedet ÿohokat . mert Azoktwl
kÿk ez wÿlagon morhasok valan
-ak Alamÿsnak keereghet vala az
Ierwsalem belÿ zeghenÿeknek .
kÿk zenetlen Wr istennek zolgal
attÿaban <folg> foglaltaak vala en
nenmagokat : Az nagÿ zÿkseegh
nek okaert ees . kÿt meg proffetalt
vala Agabos / Claudius czazaar
-nak ÿdeÿben lennÿ / Masodzor
lelkÿ kenÿerÿletesseeg es vala
ew benne mert . masnak vethk
eet hamar meg bochattÿa vala
kÿ meg ÿsmertetÿk . zent mark
-ban . mert . mÿkoron ewket zent
pallal el hatta vona . zent paal
ewtet masodzor . hozÿaa nem fo-
gadaa . mÿnt ÿras vetÿ . ÿolleh
-et esmeg enghedelmessegre terth
vona / mÿert hogÿ : az zent predi
-callasban feelelmes vona . es
nem akaraa hogÿ az hÿwek-
-nek mereesseeghóket meg ban-
cha . Zent Borbas kedeeg ew naÿ
kegÿesseegheból esmeg hamar

{335b}

Irgalmassagot teen ewuele<ÿ> Az
oka ees leen veegre hogÿ az keth
zent Apostolok egymastwl el wa-
lanak ; Es zent Borbas zent Mar-
kal meene Iconiomban ; hol ott
zent Mark latasth lata . haat ÿm
eegÿ zeep ótózetbelÿ ember meg
alwan elette monda : Ianos
eróss leegÿ / mert ez maÿ nap
twl foghwa . Nem Ianos . De
Mark leezen teeneked newed
az az magassagus ; Mÿkoron
azth zent Borbasnak meg ÿelen
tette vona ; felele . lassad hoÿ sen-
kÿnek ne mongÿad a'' latasth .
Ennekem ees . Azonkeppen ez eeÿ-
el meg ÿeleneek wr isten . mond-
wan Borbas Alhatatus leegÿ
mert az erek eeletthnek ÿwtal-
-maat veezed . mÿert hogÿ az te
neepedet . el hattad es az te lel
kedet . az en newemeert vetótted
Meene el azert onnan zent Bor-
bas Ciprum newó varasban . Es
az ew nemzetssegeet ott megh
latogataa . Zent pal kedeegh zÿt
leleknek ÿnteesseból / erede Ierw
salembe . Zent Borbas azert . zent
Markkal . predicalwan . zenth
mathenak <ew> ÿrth ewangelio
maat el vÿteek vala ew velók
es mÿkoron az korokra beteghekre
teezÿk vala . sokakat meg vÿgazt
nak vala . wrwnk Iesusnak ere
ÿwel / Egÿ napÿ napon zent bor-
bas el tekeenthwen lataa haat
mÿnd az ffÿrffÿat . mÿnd az az-
zonÿallatok . meró mezeÿtelen
ÿarnak . Az balwan istennek

Innepet ýllween / Ottan azerth
az balwan templomaat megh
atkozaa . es ottan lelte valeek . sok
akat az bolond nepekben el
vezthween . hertelen halallal .

{336a}

Onnan ffel kelween Meene Sala-
mýna newó varasban / es mýko
ron ott meg talalta vona . elimas
erdenghes . mestert // Az gonoz ember
ffel reezzezte az varasbelý neepe
-keth / es tamazta nagý haborwsa-
got zent Borbas ellen ;/ Es mýko
ron meg fogtaak vona az hýteth
len Sýdook zent Borbast . sok bo-
zzwsagot tetween ew raýtta . akar
yaak vala az varas býraýanak
adny hogý meg ólethne ewtet
De azonkózbe . Az nagý Ewsebius
feýedelem ký Neronak rokonsaga
vala / oda ýewt vona / meg fee
lelmeenek az Sýdook raýtta al
-oýthwan hogý . meg zabadoýtanaa
ewtet es el bochatanaa ; Reea ro
hananak es Nýakon kóttween ký
vonýaak az waras kapwýan es
hamarssaggal meg eegheteek ew-
tet ; Az hýtetlenek azon sem ee
leghódween . De meeg az testeet
ees egy oonos edeenben rekeztek
hogý az tengherben mereýteneek
De zent Ianos . kýnek Mark va
la newe Azon eeýel . tarssaýwal
ffel kelween . el ragadaa es egy
templomnak haýlokaban . týtkon
el temethee . ký azon helyen ný
wgoweeek . ewth zaaz eztendeýg
-len . Annak wtanna . ennen ma
ga meg ýelente magaat Gelasius
papanak . ký nagý týztesseeggel ffel
emelween helyeról / nagýob melto
ssaggal helhótee el ewtet . kýnek
zent erdemeenek mýatta wr isten
sok<a> chodakat tett hýw kerezttýen-
-eknek remeenseegekre es lelkek
nek Idwesseegekre kýt mýnekw
-nk ees engheggýen Atýa . ffýw
zent lelek erekkwl erekkee Amē .
Zent Vyd Martýlnak
zent Innepeeról .-

{336b}

Zent Doctoroknak Magýara
zattyok zerent Az Wýdnak newe
mondatýk eelethnek . quasi vita /
kýról zent Agoston doctor zolwan
harem rendbelý eeleteket veet . azaz
Ez vylaghý eelet . meennýeý es har
madýk mýnd ez kettóból zerezttewen
Iozagos Iamborssagból zerzet eelet .
mert ha chak eggýk ott nem leend
ýollehet eelet lehet / De keresót ýoz-
agból zerzet eelet nem lehet ./
Mýkent Az ember . embernek nē
mondhatýk ha avagý . teste awağ
lelke nem nem leend . De mýnd az
monno felnek eggýewt kel lenny
Annak wtanna kedeeg Iamborraa
kýleben nem lehet . sem Idwezwl-

-het hanem / kylemb kylemb Iozagos .
 mywelkódetókben foglallya napon
 keed ennen magaat : mykeppen teen .
 ez dychósseges zent wýd . kýnek
 ew zenthseeges eelete ezenkeppen vaĝon
 Mykron ez zent Wýd vona týzen
 keth eztendós gyermek De maga hýw
 es kerezttýen . Ewtet az ew attya
 gyakortaa meg vezzewzy vala . my
 -ert hogý Az Balwanokat wtall-
 -ya vala es semýkeppen oda nem
 meegýen vala mykron az ew a-
 -ttya aldozyk vala .. Halwan azth
 Valerian' feýedelem . hozyaa hoza-
 -taa . es kezdee kezereteýteny az aldo-
 -zattra . ky mykron ellene monda
 na /. parancholaa ottan hogý meg ver
 neek ewtet : Es mykron verneek
 ottan mynd az feýedelemnek my-
 -nd azoknak kyk keenozyk vala meg
 alweek karyok . ottan nagý ffel zow
 -al keeyaytta az feýedelem yaý enne
 -kem meg el vezteem kezemet . Mon
 Da ewneký zent wýd . ýewenek ede
 atte istenyd es vÿgazzanak megh
 ha tehetyk : felele az feýedelem
 Nem teheted ee the azt : Monda zét

{337a}

A' ' my wrwunkban Iesusban Xpus-
 ban tehetem / Es mykron ýma-
 chagot tett vona meg vÿgaztaa
 ewtet : Monda ottan az feýedelé
 zent wýd attyanak . myert semyt
 nem tehete neký . ffeggýed megh
 ffýadat hogý ne vezýen el gono-
 -zwl / Ottan azert hazahoz vÿwee
 es kylemb kylemb vÿgasaag tee
 -wóket hýwattata / zeep leanzokat
 ees hozattata . kyk vÿgasagos ýate
 kokat tenneenek ew elette . hogý
 chak az ollyan ez wýlaghy hewsá
 goknak myatta . az ýffýwnak ew
 elmeeýeet / es zyweet lelkeet az al
 dot Iesustwl el zaggathatnaak
 Mykron ees nywgodalomnak
 helyeere vitte vona agyas hazaban
 Ýme chodalamatos dolog . mynd az
 haaznak ablakyn . hassadekyn naĝ
 mondhatatlan chodalamatos zeep ý
 -llat zarmazyk vala . ky / kyn mynd
 az haaz belýeket el amelkódanak
 honnan vona .. Mykron az ew
 attya azt meg tekeente vona / lataa
 haat ýme heet zent Angýalok al
 nak ew elette . Monda ottan naĝ
 ffel zowal . Býzonýawal Istenek
 ýewttenek az en hazamhoz . es o
 -ttan meg vakwla .. kýnek ree
 -wasara mynd az egheez lukan
 -a newó waras ffel reezzene / wĝ
 anneera hog meeg Vale<.>rian'
 feýedelem oda ffwthna . kerdez
 ween my lette vona . Monda
 ottan . Týzes Isteneket lateek es
 az ew zynek latasaert len ez en
 -nekem / Vÿweek el ottan az Iu
 -piter Isten templomahoz az aghe
 bet / es eressen kezdee fogadny ha
 az Balwan zeme vÿlagaat meg

adnaa . Aranÿ borÿwt óttethne
ewnekÿ De mÿkron semÿ nē
kelne benne / kezde ffÿanak esse
dóznÿ hogÿ vÿgaztanaa megh

{337b}

Ewtet ew zent ÿmachaganak atala
Mÿkron azert meg vÿgazot vona
<de> mÿnd azon atal sem akarna
hÿnÿe / mÿwel ÿnkab ffÿanak
halalarol gondolkodneek . ÿelen
eek meg Istennek zent Angÿala
az ew mestereenek . kÿnek Mode
stus vala newe . hogÿ vennee ffe
az gÿermeket zent Wÿdod . es
vÿnnee haÿoban mas feldre on-
nan / Mÿkron azert egÿ pwzta
ban ÿwtottak vona . az eghÿ ke
selÿw madar hord vala eetelt
ewnekÿk . es sok chodakat teezn
ek vala ott <az> a'' helÿen . Azon
Idóben . Dÿoclecianos chazarnak
ffÿa ragattateek el pokolbelÿ
erdegtewl . es azt vallÿa vala
hogÿ kÿlemben kÿ nem meeÿen
hanem ha Lucan' es zent wyd
oda mennek .. Meg keresteteenek
azert ÿghen hamar es az czazar
eleÿben vÿteteenek Monda
ewnekÿ Dyoclecianus . gÿermek
Az en gÿermekemet meg vÿgazth
hatod ee ? Felele ewnekÿ .. Nem
en . de wr . Ottan azert kezeÿt reea
vetee . es el fwtha ew tewle az
gonoz zellet / Monda ewnekÿ az
Chazaar . gÿermek tanachol tem
agadnak es aldozzaal az istenek
nek . hogÿ gonoz . halallal el ne
veez'' Mÿkron zent wÿd semÿke
ppen nem akarnaa / es mÿnd az
ew mestereewel az temlcezb
en veettót vona / Ottan / lee zakadoza
nak ew rolok Az vasaat kÿkkel
meg kótózteek vala . es az seteet
temlecz . nagÿ feenes vÿlagossaggal
bel teelek ; Mÿkron azt az cza
zarnak hÿrree tetteek vona : kÿwe
hozatanak es eegew kemenczee
ben vetteteenek De onnan ees
nagÿ bekesseeggel kÿ ÿewenek<..>
Annak wtanna nagÿ kegÿetlen

{338a}

Sarkant Bochattata ew reea
hogÿ meg zaggathnaa .. De ew
tewle az hÿthnek ereÿwel meg
engheztelteteek . Azonnal . mÿnd
ew . es az ew daÿkaÿa Crescencia
kÿ mÿndenewt wanna ÿaar
vala . mÿnd az ew mestóre ffe
vonÿattathwan az ostorwra . hoÿ
meg keenzattathnanak . De wr
Istennek hatalmassaga mÿath
az eegh meg haborodeeg . Az feld
meg ÿndwla . kezde nagÿ meeñ
dórghees hallathnÿ : Az balwan
Isteneknek templomÿ mÿnd lee
hwllanak el tóreteenek / es sok po
ganokat zernÿw hal<l>allal meg
óleenek . Az Chazaar ees meg

ÿiede es fwttaban . verÿ vala
mellÿeet ókóllel mondwan ÿäÿ
ennekem . mert ÿme ez egÿ ÿermek
mÿat meg gÿeztettem . Az zentek
kedeeg . wr istennek zent angÿala
mÿat meg odoztatanak . es el
vÿwe onnan ewket ; lataak haat
ÿme egÿ zeep folÿo vÿz mellet
vannak . mÿkoron azert ott lakozn
anak . es eÿel nappal eedes ÿma
-chakban zolgalnaak az aldot <...>
wr istent . wgÿan azon helÿen
Adaak meg wr Isten ew dragala
-tus lelkeket / Es az eghÿ mada-
-rak órÿzÿk vala ew zent teste
-keth . mÿglen ember eernee es el
temethnee . ÿeleneek meeg azert
zent vÿd egÿ nemes azzonnak
kÿnek florenzia vala newe . es
az zent Azzon nagÿ tÿztesseeggel
el temetee az zent testeketh ./
Zenwedeenek kedeeg ez nemes ze
-ntek azon ÿdóben / mÿkoron wr
wnk Iesus Cristus zent zÿletese
wtan ÿrnanak / keth zaaz ; nÿocz
wan heet / eztendóben / kÿknek <..>
erdemeknek mÿatta otalmazzon
meg mÿnket mÿndden gonoztwl

{338b}

Es aggÿa az ew zent orzagaat
mÿ halalwnknak wtanna .
Atÿa ffw zent lelek . Amen /
Zÿz zent Marina
Azzonnak eleteeról
Vala egÿ ÿdóben nemÿnemew Iam-
bor ember / mÿkoron wr istennek feelel-
-meeben es zerelemeeben tekeelletes vona
tekeente meg ez wÿlagnak vezedelmes
voltaat / mÿeert ózwegÿ ees vona . Id
-wessegheeról tanacholwan . gondolaa
ez nÿawalÿas wylagot el hadnÿ es
zent zerzetben mennÿ . hol ott mÿnd
Idwessegheet meg ohatnaa . mÿnd wr
Istennek bwzgosagosban zolgalhatna /
Vala kedeeg ewnekÿ egÿ ÿghen kÿsded
leanzo magzattÿa / kÿt aÿanla egÿ ko
maÿanak hogÿ gongÿaat vÿselnee es
tartanaa ffel . Ennen maga meene el
az zerzetben . nagÿ tawol'' felden . wgÿ
mÿnth harmÿncz keth meel'' felden .
az warashoz / Hol ott lakozwan / fel
ette gÿors vala mÿnden dologhos . es
Az feÿedelem mÿnddennel fellÿeb
zeretÿ vala ewtet . mÿert hogÿ mÿ-
-ndenben hÿÿsseges es enghedelmes
vona . Tórteeneek egÿ napon . hogÿ
ÿwthna ezeeben az ew zerelemes
leanÿa . esseek nagÿ zomorwsagban
felóle . De mÿkoron az feÿedelem ezee
be vette vona monda ewnekÿ . De
mÿoka hogÿ naponkeed eellÿen zom
orwn ÿarz . mongÿad meg ennekē .
hÿzem hogÿ az wr isten kÿ mÿnde
neket meg wÿgaztal . teeneked ees
seghedelmet teezen . Az frater azert
ottan le esween labäÿ elót monda
Egÿ kÿsded fÿachkam vagÿon az wa
rasban . az ÿwt ezembe es az oka
banatomnak . Ne akaraa kÿ ÿelen

teny hogý leanzo vona / Az feye
delem kedeeg myert hogy zerety
vala / monda ottan . ha oly yghen
zeretod ewtet . hozd eede . leegyen

{339a}

Veled : Es mykoron oda hozta vona
es valtoztataa ewneký neweet : es ma
-rinat newezee marinosnak . es kezdee
ewtet tanoytany yrasnak ysmertyre
Es senky nem ysmery vala hogý le
-anzo zemeely vona / Mykoron azert
ywtot vona tyzen neegy eztendos
koraban . kezdee ewtet az ew attya ta-
-noytany . wr istennek zent wtara . Es
Gyakortaa mongya vala ewneký . lassad
eedes leanyom . hogý meg ne chalassal
es ez tytkot mynd halalyg se mong
-yad senkynek . felette kedeeg oryzed
magadat pokolbelý erdegnek kyzlelety
-tewl / es ez zent zeretet gonoz hyrben
ne keweroyched . mynd istennek . mynd
az zent angyaloknak elette my lelkew
-nknek karhozattjara .. Es naponkeed
tanoyttya vala ewtet mykeppen kelle
-ne Idwezwlnye : Mykoron azert vona
hwzon nyolch eztendos : nagy yo eelet
ben ky mwleek az ew attya / Es my
koron maradot vona zyz zent lean
Marina azzon / Azon Cellaban kezde
lakozny es mynden dologban enghedel
-mes vala az feyedelemnek wgy hog
myndenektwl felette zerettetyk vala .
Egy napon monda az feyedelem . fr'
Marine / myre hogý nem meeý te el
a'' fraterekkel a vasaara hogý ffaat
hoznaal segheythween ewtet . felette
ottan tyztolendew atyam . Nem mon-
dottad ennel elette . Ottan azerth
ffel kele / es az okroket be foghwan
el meene az tengher parttjara . ffa
hozný : Torteneek azert pokolbelý erd
-eghnek chalarsagabol hogý az zallas
fogado korchomarnosnak vala egy
haya<.>don leanya . es nemynemw
wton yarotwl . zeploben esseek az
gazda leanya : mykoron az ew zy
leynek hyre lett vona benne . kezdeek
feddeny es gyettreny az gonoz leant
hogý meg vallanaa . ky vona oka
az gonossagnak : Monda ottan
Az gonoz Marinus barat teen
erott rayttam es ew oka / Azonnal
Az leannak zyley ffel kelween <...>

{339b}

Panazlanak reea az feyedelemnek
Monda az Iambor feyedelem / vezteg
yetek . Noh maydan meg twdom
ha ygaz e'' dologh / Elowe hywataa
Az frater marinost es monda . frater
Marine te tetted ee ez gonossagot
kyt te hozyaad zolnak .. felette ottan
es monda nagy fohazkodassal .-
Vethkoztttem atyam es keez vagyok
penitenciat tartany byneymrol .
keerlek ymaagy yo atyam erettem
Azt halwan nagyon meg haragh
-week es kezdee ewtet werny gye-
-ttreny mondwan / Byzon Iambor

vala a'' tte atyaad : de te gonozwl
fyzeted meg . Azeert byzon ky
meegy az Calastrombol / es ky
veteew etet onnan . Az frater
kedeeg senkynek semyt nem zool
vala .. De nagy bekesseggel zen
-vedween fekyk vala az Calast
rom portaya elot / es mykoron
az fraterek ky awagy be mennek
vala . vala my remeek kynyeret
keer wala ew tewlok es azonkeppē
taplallya vala eeleteet / Myko
ron azert ymaran harom eztendō
bel telth vona / Az zallas fogado
embernek kedeeg ew leanya my
koron ffyrffyw magzatot zylt vona
hozaak el az leannak zyley . Es
veteek frater . Marinusnak olee-
ben . mondwan . yme hol ffyad
azert tarcz . el etet / Az alazatus
zent zy Marina Azzon nagy sy
rassal fohazkodassal . hozya foga
daa ees mykeppen twlaydon ffyat
eeltety vala nagy zeghenseeggel
Mykoron azert keth eztendok bel
tolttenek vona . Lattwan az Cala
-strom bely fraterek hogy frater
Marinus sem the sem towa nem
mennee az gyermekkel az portarol
kenyerwletesseegre remwlwen ew
raytta nagy nehezen meg nyereek

{340a}

Mondwan tyztolendew atyank
bochassad meg a'' frater Marinosnak
byneet es fogaggad be etet . yme
ymaran tellyesseeggel ewt eztendey
wagyon my wltā . penitenciat tart
Az Calastromnak portaya elot fek-
eween . fogaggad be azert etet
mykeent / Az aldot Cristus Iesus
paranchollya : Azt halwan az
fejedelem nagy nehezen reea en-
ghede es hozya hwyathwan monda
ewnekē ; Az the Atyaad hambor
vala es Iamborwl eelee ky t yol
twcz : teghed ees kysded korodban ho
za be eede hozyank / yme masodzor
yewz be // te fyaddal ky gonoz ter
-meezetbol zyltel . Azert peniten-
-ciat kel teeneked tartanod mynd
halalyg mert nagy bynth tettel
Annak okaert azt parancholom
teeneked / hogy vala hol . vala m
ynemew rwthsaag wndoksaag
zennyesseg esyk es naponkeed
leezen az Calastromban . mynd
te tyztohad mossad / Es myndden
zykseegre te horgy vyzeth / Az fra
tereknek labok belyt meg tyztohad
es myndennek zolgal'' Ez eelly
-en dolgaydbol leezen teeneked
graciad . Azt halwan zy zent
Marina azzon : ky frater marinos
nak aloyttatyk vala . myndeneket
eremesth ffel fogada / Oh zerelmes
Anyam zylettē ezewnkbē vehe
-ttyoek wr Istennek tytkon valo
malasztos mywelkodyk az ew
zerelmes hwyeynek atala .. yme

Azert ez zent Azzonnak nagy sok
jozagos mywelkódetynek es zent
zenwedettesegheenek wtanna : az
ew eedes eerdemeet meg akaraa
koronazny mynd meennyen . m
ynd felden . harmad valo napon
ky vewee ez gyarlo vylagbol .
Mykoron kedeeg az fraterek azth

{340b}

Lattaak vona . ottan meg yzeneek
a' feyedelemnek .. frater Marinos
meg holt . Monda az feyedelem
yme lassatok es ysmeryeetek zerelem
es atyamffya mynemew nagy
byne volt ez fraternek .. hogy
chak penitenciat sem erdemlot
tartany . De maga meennyetek el
mossatok meg ewnek testeet es
nagy tawol'' felden temesetek
el ewtet az parragban / Es my
koron meg akarnaak mosny . lataak
haat azzonyallat : ottan ffel reakko-
danak kezdeenek nagy keya''tasth
teenny . werween az ew meellyo
ket mondwan . Oh mynemew
mennye eelet es paciencia
leelettetot ez zent . Azzonban . ky
nek tytkyaat mynd ez napygh
senky sem ysmerte : Es mynemew
nagy bozwsagokat zenwedot na-
ponkeed : Nagy syrwan azerth
mondaak meg az feyedelemnek
Oh tyztolendew atyank yewel la
ssad az frater marinosth . Monda
ewnekyk . my dolog az ? Monda
nak esmeg . yewel lass isteny cho
daat . es lassad myt teez teema-
gadrol . Azt halwan a' feyedelem
meg rettene raytta . es az zenthnek
testeehez yewe . es ffel emelween
palasttyaat lataa haat azzonyall
at volt . Es ottan lee esween
kezdee meelyeet es feyeet verny
es nagy keya''tassal mongya va-
la . keerlek teeghed A'' my wrwnk
Iesus Cristusnak hatalmara .. hog
ne karhoztass enghemet el wr
istennek zent zyneenek elette /
hogy azonkeppen vertelek gyett
rottelek byntelen teeghedet / mert
twdatlan tettem / Mert Oh ne-

{341a}

Twdatlan tettem A''myt tettem te ray
-tad ; Es hagyaa hogy az zent testet
be wynneek a'' monostorban . az ym-
-achagnak helyeere / es azonkeppen nag
tyztesseeggel el temeteek az zent egy
-hazban .. Onnan hazol kedeeg . az go
noz leant . ky zyz zent Marina az
-zont gonoz hyrben kewereytette va
la el ragadaa az erdegh : es myko-
ron hoztaak vona . ez zent zyznek
koporssoyahoz ottan ky meene ew be
-lole . myndden byneet es hazwgssa
gaat meg vadolwan ; Mykoron
kedeeg ez nagy isteny choda dolgot
meg hallottaak vona . az egheez
tartomanban .. mynd egyhazy zer-

zetes neepek . mýnd ez vylaghÿak
kereztekkel zewethnekekkel es kÿle
mb kylemb zeep isteny dÿcheretek
-kel ÿewnek vala az zent zÿznek
koporssoÿához . Ffel magasztatwan az
wr istent : Es nagy sok ÿelenetek
koroknak betegheknek vÿgztasa
leezen vala ott a'' helyen az zent
zÿznek erdeme mÿat . Kÿnek zent
essedózeese mÿat Az kegÿelmes wr
Iesus Cristus . mÿndden zÿzeknek
byzon ÿegÿese es wra .. tarcza
meg mÿ bennwnk ees az ew zÿt
malazttÿaat es otalmazÿon gonoz
hÿrtewl es testÿ zeplótewl . erekwl
erekee . Amen ./

{341b}

[[[]]]

{342a}

Azt mongÿa wr isten : Es bo-
chataa wr isten az ew kezeeth
es ÿlletee az en zamat : es m
-onda wr isten ennekem : ÿme
attam az en ÿgheÿmet a'' te
zadban : ÿme zerzettelek teeg
-edet <ne>ez maÿ napon neepe-
-knek es orzagoknak felette
hogÿ kÿket akarz kÿ zaggass
es el tórÿ : es el vezess : es el
hanÿ : Es meg eeppeÿch es so
-kasoÿch : Azt mongÿa . a'' mÿn
-denhato wr isten .-
Masod Epistola
AZth mongÿa a''
mÿndenhato wr
isten : Hallÿaat
-ok tartomanÿ
-ok : es halgassa-
-tok tawolÿ valo
neepek . wr isten // anÿamnak
meheeból hÿwót kÿ enghemet
es en zÿlemnek termeeben le
-ween emlekózót meg az en
newemról : Es ollÿannaa te-
wee az en zamat : mÿkeent
az elós tór : es ew kezeenek
arnÿeekaban otalmaza meg
engehemet : es ollÿanna teen
mÿnt az valasztot nÿl // Ew
pozdorayaban enÿezte el en
ghemet : es azt mondaa enn-
ekem : En szolgam vagÿ the
Izrael . mert te benned dÿch-
ówtetóm meg : Es en mon-
deek :. ÿme heyaba mwkalko
ttam : es oknal kÿl heÿaba

{342b}

Emeeztóttem meg az en eróssee
ghemet . Azert vagÿon . en ÿtee
letem az en wrammal ; es en
mÿwelkódetem az en istenem
-mel : Annak okaert ees : mon
da wr isten . zerezween enghe-
met en anÿamnak meheeból
ew maganak zolgawl : yme a
<.>talat teeghódet neepeknek vÿl

agossagokra . hogy leegy en yd
 wesseeghem mynd az egheez
 feldnek hatarayglan : Kyraly
 ok lathna<.>k . es fejedelmek hel
 yekbol ffel kelnek / es ymadnak
 teeghedet : az te wradeert istene
 -deert / es Izraelnek zentyeerth
 ky valasztot teeghodet :-
 Ez may zent ynnepnek Epistolaban
 zool es emlekozyk . zent Isayas pptha
 zent lelek wr istennek atala .. keth
 yeles zemelyekrol : twdnya ylllyk
 Cristusról es . Anyazent egyházról
 parancholatwl kedeege Atya minden
 ható wr istenről ky mykoron az ew
 felsseeges yo voltabol meg gondolta
 vona ez wylagot . vylagosoytaný es
 valtathany : meg akaraa ew zent . lel
 keenek zerelme zerent : hyw zolgaý
 atal : közbe vetót zemeelyeknek . Abra
 zat keppen yelentený : wr isteny tytkyat
 es tanachaat . Mondwan . hallyaatok
 mynd ez vylagon valo tartomany-
 ok . az az . mynd egheez feldnek kerek
 seege .. Es veegyetek ezetekben myn
 dden neepek . az az egheez emberý
 nemzet .. kyk tawol'' vattok . az az .
 tawol'' vattok wr istentewl . nem
 ysmerween nem twdwan . nem y
 madwan / nem tyztolwen Es Nem
 kowethween az teremte wwr istent
 El yewt ymaran es bel tolt az y
 -dew . az ty ydwesseegteknek ydey

{343a}

Halgassaatok es tanwlllyatok meg
 az kegyelmes wr istennek hozyanak
 valo nagy zerelmes yrgalmassagat
 Cristus zool es Anyazent egyház
 Atya mynddenhato wr isten . ky hy
 wa anyanknak meheebol . Cristus
 Iesusth . zeplotelen zyznek :. Emberý
 nemet . Adamnak es ewanak
 meheebol / meg emlekozween wý
 mond towabbaa . az en newemról
 az az isteny es emberý termeezetek
 nek egy zemeely alaa folyasokr
 -ol Cristusban : Adamnak es ewa
 -nak egy testben valo eegyese w
 leesekrol : kylemb kylemb zemeel
 alat ; Az elsorol wgy vagyon meg
 yrwan . zent Mathe ewangelistan
 -ak yrt kenyweenek elsew reze
 -ben . Wgy monda Gabriel arch
 -angyal Ioseph . Azzonywnk tarssa
 -nak . Es hywod awagy newezed
 ewneký neweet Iesusnak : mert
 ew ydwezeyty az ew neepeet ew
 bynekbol . Az masod pontrol em
 lekozyk zent paal apostol . zent eý
 haznak mesteree // leeznek ketten
 testben eegy : Ertekozween adam
 rol es ewarol kyknek oldalok
 bol / awagy eehokbol . zyleteek
 es tamada Anya zent egyház
 kynek feye Cristus Iesus . Istenn
 -ek es zyz marianak zent ffya :
 taghya : myndden adamnak es
 ewanak nemeebó tamadot hyw
 ember : kyknek kozzole egy vala

zent Isayas .pptha . Egý vala <..>
kereztolew zent Ianos . es proffeta
kýról emlekózyk ez may zenth
epistola : Zayok kedeeg es zozattýok
akar erchek wrwnk Iesus Cristus-
-rol . akar az ew hýw zolgaýrol
ollýan vala mynt az elóss . es meg
sýkarlot tór : Awagý az halaal zýló
hamarýa nýl / kýk ellen senký

{343b}

Nem alhat : De myndeneket meg g-
ýóz . es el romth . myndeneket el
vezth es el tór . Azonkeppen Cristus
nak es az zenteknek zawot . myn
dden keweelyóket meg haýt . mynden
hatalmasokat meg gýalaaz : es my
nden býneseket es ez výlagban re
meenlóket . el vezth es el romth .
Hogý kedeeg az wr istenben eelew
hýwek ellen . senký ne alhasson . pel
da mynekewnk : mynd az sok <...>
ooh es . wý tórween belý zamtalan
zentek . kýk wrwnk Iesusnak
zent neweeben . az hatalmas kýra
lýokkal es feýedelmekkel výtezkó-
ttek : es sok choda teetelekkel Dý
chóýtetteek wrnak zenth neweeth .
Es azonkeppen meg výlagosoýtaak
mynd ez zeeles výlagon valo
hýtetlensseegben eeló neepekeh
Cristus Iesusnak . zent hýtýre hoz
wan . kýt zemeýnkkel ýol latw-
-nk : Erról zola Idwezeýtenk ew
zent tanoýthwanýnak : kýt meg
ýrth zent Mark Apostoloknak
ýarasokrol ýrth kenyweenek
elsew rezeeben .. Es leeztek en
nekem tanoým . Ierwalembe
es Iwdeanak myndden tartoma
naban . es Samariaban . es az
egheez feldnek vegheeýglen /
wgýan ezenról . meg reeghen
proffetalt vala zent Daudid pro
ffeta ees zent lelek malazttýa
bol . mykent meg vagyon ýr
wa az Solthaar kenynek týz-
en nyolczad reezeeben mondwan
Mynden feldekre ký meene az ew
zengheesek es mynd az egheez feld
-nek veegheere el hallateek az ew
zozattýok / kýketh ees lathnak ha
lnak kýralýok . choda teeteleknek
atala : es ez wýlaghý feýedelmek
ký kelween ew hýtetlensegekból
ýewnek az zent hýtýre ýmadwan
Atýat fýwt es zent lelket mynden
ýgassagban Amen

{344a}

[[[]]]

{344b}

[[[]]]

{345a}

Es meg hallaak azt / ew Zomze
-dý es rokonsaghý : mert ffel ma

gaztatta vona wr isten ew hoz
 yaa az ew zent ýrgalmassag
 aat // es órwóndeznek vala ve
 le eegýtembe : Es nýolczad na
 -p bel telween : yeweenwk el k
 ýernýwl metelný a'' gýermek
 -eth . es newezýk vala ewtet a
 -ttýa neween zakarýasnak : Es
 felelween az ew annýa monda
 Semýkeppen ne . De hýwattatik
 Ianosnak . Es mondanak ew
 -neký . mert senký nýnchen te
 nemzethsegedben ký hýwattat
 neek ez newel : ýnthnek vala
 azert az ew attýanak ees : ky-
 -nek akarnaa hýnýa ewtet . Es
 keerween tablaat . meg ýraa
 mondwan . Ianos ewneký ne-
 we . es chodalkodanak azon
 mýndnýaýan : Meg nýttat
 eek azert azonnal ewneký za-
 ýa es nýelwe . es zool vala al
 dwan az wr istent / Es esseek
 nagý feelelem . mýnd az ew
 zomzeedsagýra . Es mýnd az e-
 -gheez Iwdeanak tartomanýban
 hýrdetýk vala mýnd e'' dolgokat
 Es mýnd kýk hallottak vala .
 hellýhezteteek ew zýwókbe m-
 -ondwan / kýt aloýtas : leezen
 e'' gýermek : mert býzonýawal
 wrnak kezee vala ew velee
 Es Zakarýas az ew attýa bel
 teleek zent leelekkel es proffe
 tala mondwan : Aldot Izrael

{345b}

Nek wra Istene . mert megh
 latogataa es valtssagot teen
 ew neePeenek :-
 Wr istenben zerelmes et týztólendew
 atýamffýaý . zent lelek malazttýa
 nak seghedelmeewel akarwan zola
 -ný : mýnd az dýchóseeges zent har-
 omsagnak . es mennýeý nemes wd-
 warnak emlekózetýwel : ez maý
 nagý meltossagos zent ýnnepnek
 meltosagarol . ýllýk tý zerelmetek
 nek mýndden fýgelmetesseeggel
 reea halgatný es aýo''tatossaggal
 rola ertekózný . mýeenk a'' mwka
 tyeetek a'' hazna . engheggýe az eedes
 wr Iesus / ew zerelmes zeretóeen-
 ek eerdemeert erek Idwesseegewnkre /
 Dýchósseeges kereztólew zenth
 Ianos . meel melto . es mel nagý
 vona . mýnd wr istennek : mýnd
 az meennýeý wdwarnak es ez
 wýlagon valo neepeknak . elette
 Anýazent egýhazban : kýwaltkeppen
 Chak az ew zent Newezetýnek ees
 meltossagabol . kýwel . zent három
 saag wr isten zeretee . meg ýsmer
 tetýk / Mert Az Ianos magýaraz-
 tatýk Istennek malazttýanak Aw
 agý malaztosnak : ýme azert meel''
 nagý meltossagos . es Idwesseeges
 newezeth . Býzonýawal . nagý zýk
 seeges vala . eellýen meltossagos
 newneel kýl . Anýa zent egýhaaz

es mynd ez vylaag : Veegyek
meeg jobban ezewnknben .. zyk
seeg vala ennel kyl ez embery
zeghen nemzetseeg . kyben semy
malaztossaag . sem Idwessegees do
log nem leellettetyk vala .. Merth
sem Ianos . ky malazthnak . Sem
Iesus wrwnk ky Idwezotyonek

{346a}

Magyaraztathnak ez wylagra
nem yewttenek vala : Annak oka
-ert kezdettewl foghwa .. Senky sem
Idwezwlhete . Sem erdemre valo
yoot <s> nem tehetee . Sem mennyek
nek orzagara Senky Sem mehe
-te : Arrol mongya Aranzayw
zent Ianos ; Ianos baptistanak
ydeyeeyglen / mennyeknek orzaga
eroth veezen .. es erowel veezyk
meg ewtet . (thwdnyä yllyk / az
zent penitencianak tartasawal .
Ezek leenek azert / az zentsseeges
newek . kyk ez wylagrol myn
dden homalyos setetsseeket el y
-zeenek / ezek leenek az nemes
byzonsagok<.>hamyssagnaal kyl
kyl az reeghy ooh terweennek
es peldazando aldozathnak . vee
ghet veteenek / es wy torween
-nek Idwesseeges fundamentom
ot leelenek / kyröl zent paal a
postol emleközyk elsew Corintombelyeknek
yrt leweleenek nyolchad rezeben //
Senky eegyeb fundamentomot
az zent hytnek es Idwesseegn-
ek nem vethet : annaal a'ky
vettetöt : ky az wr Iesus : kyröl
zent peter apostol meg wgy mond
Apostolok yarasarol valo kenynek viij . rezeben
Nyñchen eghnek alatta eegyeb n-
ew kyben lehessen az Idwesseeg .
Dychöseeghes zent Ianosrol myt
mongywnk ? Doctoroknak mon-
dasok zerent . Ez zent Ianos . ew
naggy meltossaganak okaert . ky
lencz . tyztölendew newezettel .
Elezer . newezettetyk . proffetanak .
es mynden proffetaknaal nagyob
proffeta .. Erröl wgy mond Aran
zayw zent Ianos / proffetahoz yllik
wr istentewl tyztöt venny . Nem
de proffetahoz yllyk ee ? Istennek
keretztsseeket zolgaltatny . Profetahoz
yllyk . hogy isten ew rola proffeta-
llyon

{346b}

Az reeghy zent Proffetaak . mynd
proffetaltanak Cristus Iesusrol . ew
rolok kedeeg Senky nem proffetalt
Zent Ianos kedeeglen nem chak
proffetalt Cristus Iesusrol . De meeg
az reeghy proffetaak ees proffet
altanak Ianosrol ; Az reeghy pro
ffetaak . mynd nyayan wr istennek
yghe''et hordoztaak es zoltaak . Ia-
nos kedeeg . wgyan isten yghe''en-
ek . zawa . es zengheese / Menee
wel azert az zenghees kózelben

vagyon az ygheehhez . honnen az
 zolas predicallas . Annewal Ianos
 közelben vagyon wr Iesushoz .. De
 maga meeg sem Cristus /-
 Masodzor newezettetyk . wolegheen
 nek . az az . Cristusnak közel valo ba
 rattya : ky meg ysmertetyk . wr Ie
 sus Cristusnak sokzor valo yewee
 seból . Ianoshoz . mynt zerelmes ba
 rat ew barattyahoz / Elezer byzon
 sagh az zent ewangeliom / Mykoron
 Az gyenghesseeges zeplótelen zyz
 maria . meent vona meg latog
 athny . ew rokonsagat . ersebetet
 zent Ianos meheeben leween . iste
 ny malaztbol . ottan meg ysmeree
 az ew teremteyeenek oda yewe
 -telyk : (mykent ayo''tatos doctorok
 zolnak rola // ottan . yndwlatot teen
 nagy eremmel . ffel kelwen ew
 fekwó helyeeból . tyztesseegnek oka-
 -ert : kyeert nagy sok Ayandekokat
 eerdemlye . az ew zerelmes barattya
 twl Cristus Iesustwl : kyról towa
 bad nylwabban zollywnk / Wg
 olwassok esmeg . az zent ewange
 -liomba zent Mathe<.> yrtta megh
 kenyweenek harmad rezeeben .
 hogy mykoron . wr Iesus Cristus
 meent vona . zent Ianoshoz : az ke
 reztssseegnek ffel veeteleert : Mon-
 da evneký Ianos . Wram enne
 kem tetwled kel kereztsseeget vennē

{347a}

Te keddeeg en hozyam yewz / felele
 ottan iesus mondwan : Maar haad
 wgyan yo hywem . mert ygyen
 ylllyk mynekewnk myndden ygass
 -agot be tellyseseytenewnk / ha ez
 ygheeket yol ezewnkbe veezyek /.
 vala my egymashoz valo ygyene
 -sseeget erthetewnk ew benne / zent
 ygassagnak wtan . Towabbaa . w
 gyan ezenkeppen veelhettyek hogy
 myglen zent Ianos baptista az
 pwztaban predicallot . lakozot es
 kereztolth . sokzor kywe nyomototh
 ew hozyaa wrwnk Iesus xpus
 chak ennenmaga . zolwan bezeel-
 ween egymassal . mynt yo barath
 barattyawal . embery nemnet Id
 wesseegheerol es meg valthsagarol
 Annak okaert mondatyk kereztolo
 Ianos Cristusnak barattyanak .
 Harmadzor newezettetyk . zewethnek
 nek : mert mykeppen az eggew ze
 wethneket ffel teeween az magas
 gyertt''atartora . myndennek zolgaltat
 wylagossagot / es ennen maga lassan
 lassan alab zaal . es kysseb leezen
 Azonkeppen zent Ianos ees . az ew
 yo es eert . tekeelletes eeleteenek
 myatta myndennek yo peldaat
 zolgaltat vala . es <..> meneewel
 tewb zentsseeges yozagokat teezen
 vala . anneewal ennen magaat m
 -eg alazza vala .. twdwan azt hog
 az zent Alazatossaag mynd yozag
 -nak meg oryzoye . kyról wg m

-ond Aranzaŷw zent Ianos / zent Ianos baptistanak ez wýlagon va lo nŷaŷas eelete / olŷ zeplótelen vala . hogŷ mŷndeneknek eeleteet bŷnessee teezŷ vala .. Mŷnt ha kŷ egŷ feeŷeer rwhaat . lathna . es vet nee / az hoonak feŷeersseeghehez : lathnaa haat fertelmes es nem ha sonlatos az hoonak feŷeersseeghehez Azonkeppen mŷnden zenthnek eelete

{347b}

Zeplósnek lattatŷk vala zent Ianosnak zentsseeghes eeleteehez :-
Neegŷedzer . newezettŷk . Angŷalnak Ennek ŷeles bŷzonsagaat talallŷok ennen magaat Atŷa mŷndenhato wr istent / kŷ wgŷ mond . Malach ŷas proffetanak zaŷa atal kenŷweenek masod reezeeben / wgŷ mŷnt az ew zent Iesus ffŷanak zolwan /. ŷme el kŷldem az en angŷalomat . kŷ meg zerzŷ az te wtadat te eleted . az az predicalwan es kereztlween / Doctoroknak monda sok zerent ŷollehet Ianos termeezet zerent halando ember vala es nŷ angŷal . De mondatŷk angŷalnak kŷwetseeg zerent / az az tŷzthnek m eltossagaert / Towabbaa Afŷw wr istent : zent Mathe ewangelista ŷrtta meg . kenŷweenek tŷzed reezeeben hol ott ffellŷeb emelee mŷndden embereknel . meltossaggal . mondwan . Azzonŷallat magzatŷnak kŷzŷtte nem tamadot nagŷob Ianos baptistanaal . Zent lelektewl meg azonkeppen : proffetalwan . az ew attŷanak zakarŷasnak zaŷa atal . monda . Oh gŷermek hŷwattatol te az felsseeges istennek proffetalwanak kŷwalthkeppen . Towabbaa az zent Angŷaloktwl ees . zent luchach ŷrtta meg kenŷweenek elssew reezeeben ; mert bŷzonŷawal naŷ leezen wr istennek elette Gabriel Archangŷalnak zawa :-
Ewtŷdzŷr newezettŷk zozathnak . kŷrŷl . alkolmassaggal teen bŷzonsa got eennen magarŷl . az zent epistolanak es ewangeliomnak ertelme zerent . mondwan . En az pwztaban keŷaŷto zoo vagŷok / Mert mŷndden proffetaknaal nŷlwaban zoola .. wr istennek ez wŷla gra zŷletet ŷgheŷeerŷl az az wr

{348a}

[[[]]]

{348b}

[[[]]]

{349a}

[[[]]]

{349b}

[[[]]]

{350a}

[[[]]]

{350b}

[[[]]]

{351a}

[[[]]]

{351b}

[[[]]]

{352a}

[[[]]]

{352b}

[[[]]]

{353a}

[[[]]]

{353b}

[[[]]]

{354a}

[[[]]]

{354b}

[[[]]]

{355a}

Zent Ianos . es Pal
Martýrokrol .
Ez maý zenth Innepnek zent Episto
laýaat ýrtta meg bólch ecclesiastici
Quadragesimo quarto Capitulo ; eeg
gýk kenýweenek Negýenwen n-
eegýed reezeeben .. es olwastathnak
ez maý zent martýroknak týztesse
ghekre . kýben kýwe ýelenty az bólch
zent leleknek ýhleseeból . mýne
-mew nemes zent Aýandekokkal
Aýandekozýa . wr isten az ew zer
-etew hýweýt /. mýnd ez wýlag
on valo eeletekben . mýnd halal
oknak wtanna . mýnd nemzetról
nemzettre // kýk az ew wtan ýartak
es az ew zent parancholattýaat
tarttýaak // kýk kózzól ýelessek va
lanak ez keth zent Martýr . Ianos
paal .. mýkeent az ew zent eeletók
-nek folýasaban . ýobban megh h
-allýok : Az zent Epistolanak az-
eert bótewzerent valo magýarsa
ga ezenkeppen vagýon
EZek ýrgalmass
aghnak neepeý

kÿknek ÿgassa
gok ffelechegót
nem vóttenek
ew magzattÿokkal meg m-
arad az ew ÿawok : zent óró
kseegh az ew onokayók : Es
wr istennek zerzeesÿben all
ot meg az ew maradekok
Annak okaert / az ew ffÿaÿ m
ÿnd órókkee meg maradnak
Az ew nemzetsseegók es ew
dÿchóseegók soha el nem ha-

{355b}

gÿattatÿk : Az ew testók bekess
eegben temettetot el :. es az ew
newók eel mÿnd erekkee . Az
ew bólchesseegóket bezeellÿk
mÿndden neepe : es ew dÿch
eerettÿóket . hÿrdetÿ zentókn
ek mÿnden gÿewlekózetÿ .-
Zent Ewangeliom
Ez maÿ zent ewangeliomot ÿrtta m
egh zent Lucach kenÿweenek tÿzen
kettód rezeeben // es bótew zerent valo
magÿarssaga ezenkeppen vannak :
AZ ÿdóben mon-
da iesus ew ta-
noÿthwanÿn-
-ak ; oÿ''atok m
agatok az zer
zetes sÿdoknak
kowazÿoktwl : kÿ mondatÿk
keepwtalasnak / Mert semÿ
nÿnch olÿ tÿtkon . hoÿ kÿ n
em ÿelentesseek : Sem el enÿez
tethween . hogÿ meg ne twdas
seek // Mert vala mÿt seteeth
ben mondottatok : vÿlagossa
gban mondathnak // es vala
mÿth ffÿl heegÿen zoltatok tÿ
hazatokban . azt a'' haaz heean
predicalÿaak : Mondom az
eert tÿnektek en baratÿmn
ak . ne rettenÿetek megh a
zoktwl . kÿk megh ólÿk a'' tes
teth . es annak wtanna nē
leezen mÿt teennÿók / ÿm m
egh ÿelentóm azeert tÿnektek
kÿt feellÿetek : Azth feellÿeetek

{356a}

Kÿ mÿnek wtanna megh ó
lend . hatalma vagÿon az ór
ok tÿzre vethnÿ : wgÿ mon
dok tÿnektek azt fellÿeetek
Nem de ewt verebek veetet
-hetnek ee egÿ markaleton
kÿk kózzól egy ees nÿnch
en el felettetween wr isten
nek elette / Azonkeppen az
tÿ feÿeteknek ees haÿzala
mÿnd meg vannak zaml
altathwan . Ne akarÿatok
azeert feelnÿ . mert sok vere
beknel ÿobbak vattok tÿ . M
ondom kedeeg tÿnektek m
ÿnden vala kÿ enghem va
-lland embereknek elette . em
-bernek ffÿa ees vallÿa ew-

tet . wr isten angyalynak
elette :-
Idwezöytenk Iesus Cristusban . Zerel
mes Atyamffya : ymaran ez zent
ewangeliomnak magyarazattya
wtan keel meg lathnwnk . Az dy
choseeges zent Martyroknak zent
-seeges eeletoketh es meltosagus
halalokat / kyt wr isten zent ffya
nak zerelmeert / eremesth zenwe
deenek / Azeert Azon ydoben . my
koron Idwezöytenk Iesusnak zylete
-se wtan yrnanak harom zaaz
hathwan neegy eztendoben / Ez
zent Ianos es paal : valanak Con
-stantinos Chazaar leanyanak zyz
zent Constancyanak tyzt tarto . es
ew wdwaraban elsok / Azon
ydoben / kedeeg . myeert Az zyttya
belyek . Dacyat es Tracyat . erow
-el . el akarnaak veennye : es ew
byrtokok alaa haytan . hyrok le
ween

{356b}

Benne az Roma yaknak . Adaak
az sereghot egy Gallycanus newo
herczegnek . az zyttya belyek ellen
Ez fejedelem kedeeg keery vala az
ew nyereseeghenek ywtalmaeert
hogy az zyz Constancia leant ne
ky adnaak . felesseegwl / ees ez kee
relmeesben vele valanak mynd az
Roma dwsok ees : Azt lathwan
az zyznek ew attya . felette zomorko
dyk vala rajtta / twdwan azt hog
az ew leanya kerezttyen vona . es
yz zent Agnus Azzonnak peldaya
zerent zyzesseget fogadot vona wr
istennek / es az okaert kynnyeb vona
meg o lethny honnem akarattyaat
el valtoztatny / Az zent zyz Azth
halwan / wr istennek ayanlaa
ennen magaat . es tanachot ada az
ew attyanak . hogy yegezye nek
mykoron bekeewel meg terend a'
hadbol .. De wgy hogy az ew keth
yz leanyt kyk az eleeb . valo fele
seeghetwl vonanak : hozya hoznaa
lakny . Es az keth tyzt tarto vyzeto
keth . nagyob oryzeteert . wdwarabol vele el
bochatanaa . Az okossagot kedeegh
zent Constancia azeert mongya
vala . hogy ewket ees wr Iesus
Cristus hytyre haythatnaa . mynd
attyokkal / Mykoron az dologh my
ndeneknek kellemetes lett vona /
kele ffe Gallicanus herczeg . nagy
sereggel : vele lewen zent Ianos es
paal . es mykoron ytkozny akarna
nak az zyttya belyekkel .. meg gyoz
teteek . Az Gallicanus herczeg es
fwtha Tracyanban / es mykoron keth
seegben esot vona . Eleiben alla
naak . Zent Ianos es paal . monda-
nak ewnek / Teegy fogadasth az
meenybely ygaz istennek es yob
nyereseeggel yarz honnem ekkedyg

{357a}

[[[]]]

{357b}

[[[]]]

{358a}

[[[]]]

{358b}

[[[]]]

{359a}

[[[]]]

{359b}

Zent Leo papanak
Innepeeról :-

{360a}

Bodogssagus : Zent Leo Papanak eeleteet /
zemwnk eleýben hozwan / Azt olwas
-sok Azzonywnk zýz marianak sok ch
oda teetely kózót . Mýkoron ez zenth
leo papa : Romaban . nagy bodog anyá
egyhazanaal . hosweet napýan . zenth
mýseet zolgalna . Es az hýw kereztt
ýenek mýnd egýmas wtan Istennek
zent testeet venneek hozýaýok / es ee
ggýk az azzonyallatok kózzól . meg apol-
ta vona kezeet // Ottan nagy eróss .
testý ýndwlat eseeek ew reaa . De
mýkoron az bodog ýsten embere . azt
latta vona . ottan nagy bozzw allo
keppen tamada ewmaganak ellene
es týtok hazaban be menween . az
<.> meely kez ewtet meg tantoróytotta
vala .. Az zent ewangeliombely re
gula zerent el vagaa kezeet : es el
hagýoytaa tewle : Azonkózbe nagy
zendwlees tamada . az kóz neep kózót
mý okaeert Az zenthseeges feýedelem
mýseet nem mondana . Azt halwan
zent leo papa . ottan Azzonywnk
zýz anyá mariahoz folýameek . es ew
felsseegheenek akarattýara aýanlaa
ennen magaat ; ýme chodalatos kegýel
-mes vota ez eedes azzonywnk maria
nak . Azonnal az ew hýw zolgayanak
meg allapeek elette . es ennen zenth
seeges kezeýwel ýlletween kezeth ada
ewneký . meg výgazalwan ewtet . pa
ranchola ees ewneký . hogý ffel ýar
rwlna . es az ew zent Iesus ffýanak
mýseet zolgalna : Zent leo papa ked-
eeg anne ýorol halakat adwan
mýnd vota keppen predicallaa
az hýw kerezttýeneknek . mýnt ýart
vona . mwtogathwan ewnekýk Azzo
nýnk zýz mariatwl veett kezeth .
Annak wtanna . Calcedonium belý
Conciliomot meg tolgaltathwan . egý
ýeles dolgot azt zerzee hogý az zent
zýzeseegnek eeleteeben eló zýzek ew
feýóketh bel fedezneek . Masodot /
hogý Az zýz maria / Istennek annýa

nak hywattathneek .. Azon ýdóben
kedeeg Atýla keral' olaz orzagoth

{360b}

Dwllýa vala . Akarwaan hatalma
Alaa foglalný / zent leo papa ffel kele
es meene . zent peter zent paal apo-
stoloknak egýhazaban . es . ott harm
ee nappaa ýmatkozwan / monda ann
ak wtanna ew hozýaa tartozoknak
ha ký enghem akar kówethný kówessen
Mýkoron . azert Atýla keralhoz ment
vona .. Az ýambor feyedelem mýnt
az zent Iambor papaat lataa / ottan
le zalla lowarol es labahoz eseek
mondwan . keer zent atyam vala
mýt twtz keerný . ký ottan azt keree
hogý olaz orzagbol ký menne es az
foglýokat el bochattathnaa ; Es mýko
ron feddeneenek ew reea az wrak
es vele valo výtézók / mýeert gýóz
tethneek meg eellyen hatalmas wr
feyedelem egý papnak mýatta / fele
le / ýoot gondolttam en mýnd týnek
tek mýnd ennekem / Mert lateek en
az ew ýogýaafelewl egý eróss výtézt
mezeýtelen tórth tarthwan . es mond-
wan ennekem ; ha az ew kereeseen-
ek nem enghedendez : mýnd te hozýad
tartozowal el kel vezned / Annak o
-kaert haggýok bekeseeggel ewketh
honne mýnd elvezýewnk ;:-
Zent leo papa ýra esmeg egý lewe
let Constantinapol' belý erethnókók
ellen . es az lewelet tewee zent peter
apostolnak koporssoýara hogý a mý
hamýssag vona benne ýrwa . meg
ýgazoýtanaa / mondwan / dýchósee
ges zent atyam vala mýt emberý
gýarlosaagbol ez ýrt lewelben teew-
ólgóttam . te ýgazohad meg . kýnek
az aldot wr Iesus cristus . hatta an
ýa zent egýhazat otalmazný / es m
ýkoron aýo''tatos beýtóket es ýmacha
gokat tett vona . Neký ýeleneek zét
peter . monda . meg olwaztam es m-
eg ýgazoýtottam : Annak wtanna
esmeg nagý byzodalommal negýwen
napýg beytelween es ýmathkozwan
keree zent peter . apostolt hogý nýer
nee býneýnek bochanattýaat / Neký

{361a}

Ýeleneek Zent Peter / es monda ken
erghóttam eeretted wr ýstennek / es
mýnden býneýdet meg bochatta ./
De ýmez egý dologban ýol megh
lassad magadat . ha mýkoron vala
kyre te kezeýdet vetód ; awagý ýol
awagý gonozwl .. mert zamot kel
rola adnod wr istennek elette // Azt
halwan zent leo papa nagý hala
kath ada raýtta wr istennek . Es
zent peter apostolnak ;/ kýnek . nağ
sok ýo teetelnek wtanna . halala
leen azon ýdóben mýkoron Kristus
zýletetýnek wtanna ýrnanak . Neéğ
zaaz eztendóben // kýnek zent erdem
eenek mýatta engheggýen mýnekw
nk ees wr isten malaztot . mý eletek

be . es halálnknak wtanna az
 erek dýchóseeget erekkwl erekkee Am
 Dýchóseghes Zent peter
 es zent pal Apostolo
 knak Innepekról :-
 Ez maÿ zent Innepek zent epistola
 yaat ýrtta meg . zent Lucach . Apos-
 toloknak ýarasokrol valo ýrt lewe
 leenek týzen kettód rezeeben .. kýnek
 elótte emlekózýk arról . mýkeppen zét
 paal / es zent Borbas /. apostolok predic
 alwan Anthýochýaban nagy sokakat
 haýtanak az zent hýttre . wgý hogý m
 ynt zent lýraÿ Miklos doctor monga
 Az hýwek kýk annak elette kóz hýrrel
 tanoýthwanýoknak mondathnak vala
 Az ýdótwl foghwa neweztethneenek
 kerezttýeneknek : Az Ierwsalembely
 zent Apostolok es hýw kerezttýenek m
 yeert meg foztattanak vala mýnden
 ýozagoktwl es morhaýoktwl . nagy zegh
 eensegben eelnek vala ; Annak okaert
 zent paal es zent Borbas . az wýonnan
 valo kerezttýenektwl keereghethnek va-
 la alamýsnaat ewnekýk : es Ierwsale
 mbe výween nekýk orzogattýaak va
 la / azert hogý ezek ezenkeppen leennee
 -nek : kówethkózýk ez maÿ zent Epistola

{361b}

Epistola
 Kilde el herodes kýr-
 al'' erósseeghót hogý
 hogy meg gýettre
 neenek nekyketh
 anýazent egýhazba
 Megh ólee azeert Iacabot Ian-
 osnak attýaffýat tórral ; Lath
 wan hogý keellemetes volna
 az sýdo nepnek hagýaa hogý
 meg fognaak . peterth ees / Vala
 nak kedeeq hosweethnak ýnnepýben
 kýt mýkoron megh fogatot vo
 na vettete a'' temleczben . adw
 an neegýzer valo neegý výtezó
 knek órýzettre : akarwan hosw
 eeth él mwlwa ký hozný az sydo
 neepnek ; Peter azeert tartath
 wan a'' temleczbe . zenetlen valo
 ýmachaag leezen vala ew erette
 anýa zent egýhaztwl wr istenhez
 Mýkoron azert ký hozando vona
 ewtet herodes azon eeýel : vala
 peter nýwgodwan keth výtezók
 kózót keth lanczokkal meg kót-
 óztethween : es az výgýazok az
 aýtho elót órýzween az temlecz
 ót : Es yme wr istennek anga
 la megh alla es výlagossagot
 teen az hazban : es meg ýtóghe
 thween peternek oldalaat ffel
 kóltee ewtet mondwan . Kel ffel
 hamar : es ottan el hwllanak
 az lanczok ew kezeýról : Monda
 esmeg az angýal ewneký : ówe-
 dózz'el be es vond ffel te labad be
 lýt : es wgý teegý : esmeg monda
 az angýal : takaroých hozýaad te
 rwhadat es kówess enghemeth .

{362a}

Es kÿ menwen kówetÿ vala ew
-tet / es nem twggÿa vala . mert
bÿzon vona . ky az zent angÿal
twl leezen vala .. ew kedeeg la
tasth aloÿt vala lathnÿ . Atal
nÿomothwan kedeeg az elsew
es masod rend órÿzókón . ÿw
tanak az was kapwra : kÿ vÿz
-ón a'' varasra kÿ zabadon me
gh nÿyttateek ewnekÿk / es kÿ
menween . egÿ wchaat kÿ ha
ladanak . es azonnal es tawo
zeek az zent angÿal ew tewle
Es peter ennen magahoz terw
een monda / Mast twdom bÿ
zonnÿal . mert bochatta wr is
ten ew angÿalaat .. es ky zaba
doÿtot enghemet herodesnek
kezeeból es az sÿdo neepeknk
mÿnden warasokbol :-
Ez maÿ zent Epistolának nÿlwab
ban valo ertelmeere / ÿllÿk meg
keresnewnk zent ÿras zereeben . kÿ
choda lett leegÿen ez herodes kÿr
aal' / kÿ zent peteren eellÿen nÿo
morwsagot Akart tennÿ : mÿkeppè
Lÿray Miklos doctor mongÿa ha
rom reend belÿ herodeseket talalw
nk az reeghÿ Cronicaban / Elsew
mondatÿk . Az nagÿ Askalonÿta
herodes kÿral / kynek attÿa Idume
-us pogansagbol . vala .. es bÿrÿa
vala Sÿdosagbelÿ kÿralsagot Az
Romaÿaktwl / Ennek ÿdeÿben zÿ
leteek A mÿ eedes wrwnk Iesus
Cristus ez wÿlagra / mert ÿmaran
bel tólt vala . az zent Iacob patt
-riarchanak ÿwendó mondasa .
kÿ meg wagÿon ÿrwan . Moÿ-
ses elssew kenweenek Negÿwen
kÿlenczed reezeeben . Mÿkoron Ia
cob pattriarcha halalanak ÿdeÿn
az teeb fÿyaÿ kózót Iudasth meg

{362b}

Aldanaa ew Atÿaÿ Aldomasa-
wal / teeb bezedÿ kózót monda .
Non auferetur sceptrum de Iuda
et dux de femore eius / Donec veniat
qui mittendus est : scilicet . Messias adeo
patre . Et ipse erit expectacio gencium
Meel' ygheeknek ellÿen magÿa
razattÿok vagÿon / kÿ nem veete
tÿk Iudanak nemzeteeból az bÿ
rodalom / es az vezerló feÿedelem
ew eeabol / mÿg nem el ÿew
az kÿ el bochatando . az az a'' Mess-
ÿas . Cristus wr .. Atÿa mÿnden
hato wr istentewl / es ew leezen az
ÿdeghen nemzethnek varaasa / ÿme azert
bel tólt vala ez proffetalaas . mert ÿde
ghen nemzet bÿroskodÿk vala Sÿdo
saghban . azert ees . Cristus Iesusnak
zÿkseeg leen el ÿewnÿ / Ezen herodes
óletee meg az Apro zentóketh . Cristus za
maban kÿt be ÿrt zent Mathe ew
angelista . kenweenek masod reezeeben .
Masod herodesth talalwnk kÿnek
Antipas vala newe / Ez vagataa nÿa

kaath kereztóló zent Ianosnak : az
ýgaz mondasaeerth . Harmad herodes
ký hýwattatýk vala Agrýppanak
ez herodes ýollehet eleýn ýghen zegh-
eñ vala . De az ew emberssegheerth
ffel veeteteek Az Romaý feýedelmek
tewl týztósseegre . es helhezteteek az
Sýdosagbelý kýralssagban / Es mýko
ron oda ýewt vona nagý týztósseeg
gel be fogattateek : Annak okaerth
ees hogý chak nagýobban týztóltet
neek es zerettethneek . az týzthben
Az Sýdo neepnek keerelmeeseere óle
tee meg . zent Iacabot . zent Ianos
Attýaffýaat / hogý keddeeg azt latta
vona . mert kellemetes vona az Sý
do neepnek . meg býzakodeek raytta
es meg fogataa zent petert ees .
Az zandekkal hogý egý maas wtan
mýnd meg ólethnee az zent apostolo
kath . es az ew byrosaga anneewal
ýnkab meg eróssódneek / De meg
chaluteek ennen magaban az alnok
sagnak hatalmassaga / mert ýrwan
wagýon hogý nýnchen sem eróssseegh

{363a}

Semý hatalmassaag . Nýnchen semý
okossaag . semý bólchesseeg : wr ýsten
-nek ellene .. Annak okaert ees zent
peter . mýkoron mýnd ez eellýen dol-
gokat . Alomnak . es ýstený latasnak
Aloýtana / Weegre vewee ezeeben
magaat / mert býzon dolog vona
kýk Istennek akarattýabol . az zent
angýaltwl leenek ; kýkból lelký
nemes tanwsaag adatýk . hogý a
zonkeppen . vala ký az wr istenben
vetý remeenseegeet . Soha veegre
az wr isten . ew / hýw zolgalýt el
nem haggýa vezný .:-
Ewangeliom :-
Ez maý zent ewangeliomot ýrtta
meg zent Mathe ewangelista . ken
weenek týzen hatod reezeeben . es
leen eredety azon ýdóben mýkoron
ýrnanak Cristus zýletetýnek wtan
na harmýncz keth eztendóben / es
zent Iacab Apostol napnak wtanna
ewtód napon ; Ez zent ewangeliom
nak elette wgý monda Iesus az
ew zent tanoýthwanýnak . oýya
tok magatokat Az zerzetes Sýdok
nak es Saduceosoknak kowazzok
twl / meel'' bezedet az zent aposto-
lok azon . elezer nem erteek meeg
Aloýttýaak vala mert arrol mon
danaa : hogý kýnyeret nem vóttan
ek vona ;. De sok bezednek wta
nna megh erteek mert nem a'' býnereknek ko
wazzokrol zoolt vona ewnekýk
hanem / gonoz twdomannak es kó
wethseegnek el tawoztatasarol
az az hogý hamýs tanwsaghnak
mýatta meg ne chalathnanak .
Annak wtanna hogý ezeket meg
mondotta vona ewnekýk / kele ffel
onnan a' herról / es el eredween
meene el az tengher melle Cesare
aban . ffýlep kýralnak varasaban .

kýnek reeghÿ ydóben lachÿs vala
newe . De ffýlep kýral wýonnan

{363b}

Meg ýltethween A'' varasth . newezee
az ennen neween / es Romaÿ thÿ
berius chazarnak neween / týztósseeg
nek okaert . mÿeert ew atta vala
ffýlepnek az kýralssagot / Azeerth
eet ez helÿen zolwan wrwnk
Iesus Az ew zent apostolÿnak . m
ondaa ez maÿ zent ewangeliomot
AZ ýdóben . ýewe
Iesus Cesareab
-an ffýlep kýral
<nak>warasanak
tartomanÿban
es meg kerdee
ew tanoythwanÿt mondwan
kýt / mondnak emberek / ember<.>
nek ffÿanak leennÿ : Es ottan
mondanak .. Nemeellÿek kerez-
tólew Ianost . Nemeellÿek kede-
eg ýllÿest / es Nemellÿek Iere-
mÿast . Awagÿ az reeghÿ proffe
tak kózzól eeggÿet /.. Monda
esmeg ewnekÿk Iesus : Tý ked
eegh kýnek mondotok leennÿ
enghemet / Felelween sÿmon
peter monda . Te wagÿ a'' cris-
tus eeló istennek ffÿa : felel-
ween ottan Iesus ees monda
ewnekÿ : Bodogh wagÿ sÿm
-on enghedelmesseegnek ffÿa
Mert . testh es weer . ezt teeneked meg
nem ýelentette . De az en at
ÿam ký menÿben vagÿon
En ees mondom teeneked
merth te wagÿ a'' peter : es
ezen erósseegón eppóÿtóm
ffel az en egÿhazamath

{364a}

Es pokolnak kapwÿ nem h
atalmazhatnak ew ellene
Es teeneked adom mennÿ
eknek orzaganak kwcchaÿt
es vala kýt meg kótózendez
fóldewn . meg kótózween le
zen mennÿekben ees . Es va
la kýt meg oldozandaz'' föld
dewn . meg oldozwan leezen
mennyekben ees :-
Az aldót Idwezóÿtew wr Iesus C
ristusban týztólendew es zerelmes
Atÿamffÿaÿ . Ez zent ewangelio
nak ertelmeeból : ezen zent ÿnnep
nek meltossaga mellee . kel mÿne
kÿnk meg lathnwnk ez dÿchó
seeges zent peter Apostolnak eló
zer . Anÿa zent egÿhazban valo
nagÿ meeltosagaat es hatalmas
feyedelemssegeet / ýozagus ereÿt es
zenthseegeet / kýkról nÿlwan valo
bÿzonsagot teezen : Romaÿ zent zek .
kezenseeges kerezttÿen anÿa zent eÿ
haaz es az torween kewn / kýnek ha
ký ellene allana es mondana .
keez hÿttwíl zakadottnak . ýteeltet
neek ; es erekkee karhozneek .

De mýnek elette ez maý nagý
meltossagrol vala mýt zolanaank
wr Istennek zent malazttýa mý
-ath . keel bezedwnknek eleýn m-
-eg . lathnwnk Doctoroknak mon
dasok zerent . mýnemew magýara
zattýa vagyon Az peternek . Es
mý oka leen hogý ewtet . az aldot
Cristus Iesus . peternek newezee
mýkoron Az zent Apostoloknak fe
ýenkeed wýonnan newet vetee
kýnek mýnd twlaýdonsaga ze
rent . kýt nýlwabban be ýrth
zent zent Mathe ewangelista ke
nweenek týzed reezeben ; zent pe
ternek kedeege annak elette Sýmon

{364b}

Vala newe . De wr Iesus newezee
peternek ; De hogý ýobban megh
erchek . harom newe leen ewneký
Elezer . deaký nýelwón . Sýmon bar
yona ; Ceffas .. petrus ; kýk ezen
keeppen magýaraztathnak . Sýmon
enghedelmes . awagý zomorwsaag
tawoztato .. Barýona galambnak
ffýa / Mert . leen enghedelmes az
hýwatalnak ýdeýn / mýkoron . Cristus
az halazo haýochkabol hýwaa az
apostolssagra : es ottan el hagýaa
a'mý kewes morhackhaýa vala ./
Towabbaa mondateeke zomorwsag
tawozto . ký bel teleek ewbenne
mýkoron az ew eedes mestereet m
eg tagatta vona . nagý kereserwseeg
gel meg sýrataa býneet / Galamb
ffýa ees leen ; mert mýg eele naý
eggýegýwseeggel zolgala wr istennek
Masod newe vala : Ceffas . az az
Capitan / ffew / kewzýkla . es feddó
zayw / ffew Capitan leen : az felelet
ben / mýkoron mýndennek zemeel-
ýeben felele Cristusnak kerdeseere
zent . Mathe ýrtta meg . kenýwee
nek . xvj reezeben . Te wagý a'' crist^o
eeló istennek ffýa / kewzýkla ew
nagý eróss hýtýnek okaeerth . feddó
zayw . ew predicallasanak batorssa
gos voltaerth
Harmad newe vala . peter . az az
meg ýsmeró . mezeýt labw es meg
feýtew / Meg ýsmeró leen . mert
meg ýsmeree mýndennek elette
Cristusnak ew Istenseegeet : Azerth
ees mondaa . te wagý a'' Cristus :/
Mezeýt labw : mert az ew kewansa
ganak labayt meg mezeytelenóýtee
mýndden ez výlagý halalos . es meg
holt dolgokból / mýkoron azt mondaa .
zent Mathe ýrtta meg kenýweenek
týzen kýlenczed reezeben . ýme mýn
dent el hattwnk mý az te bezedódre

{365a}

Býneýnkbol wr Istentewl vett oldo
zathnak kwlcchawal / Ez leen azert
Az nagý hatalmas meltossag . es fe
ýedelemsseeg . kýnek mýndennek keel
enghedný : kýról wgý vagyon meg
ýrwan az ooh tórween kenýben . ha ký nē

enghedend az fejedelemnek : halálnak
halalaawal hallyon / Wgyan azonke
-ppen ertetyk Az wy torwenben . ha ky
wr papanak nem enghedny . kynt meg
Confirmala wrwnk Iesus . zent lucach
yrtta meg kenweenek tyzed rezeeben
Vala ky tyteket meg wtaal . enghe
met wtaal meg : Zent Gergel doctor
Azont byzonoyottya az torween keñ
nek nyolczwan eeggjed rezeeben .
Pogansaghnak byneeben eyty ennen
magaat . vala ky . bator kerezttynnek
vallya magaat : Romaý zent zeknek
enghedetlen leend .. Oka ez . mert m
ynd meennyeý . mynd feldy byroda
lomnak ygaz torwenye zent petern-
ek adatot . Ew nala vagyon mynd
eelethnek . mynd halálnak tore .
Ez eellyen nagy hatalomnak nyl
wabban valo ertelmeere my tanw
sagwnk mellee . yo meg twdnwnk .
mynemew hatalmassaghnak kwccch
-ayt Adaa Cristus zent peternek .
Az menyorzagnak meg nytasaara
Doctoroknak mondasok zerent : Neegy
rend bely kwchokat olwaswnk : Elssó
Anya zent egyhazbely hatalmassag
Ezt atta A papý meltossagnak : kynek
nagy sokra vagyon erey / Elezer
byneknek meg bochatasaara . es
meg tartassara ; kyról . wr Iesus
wgý mond . zent Ianos kenweenek
hwzad rezeeben yrtta meg : Vegye
tek zent lelkót . kyknek meg bocha
tangyatok byneket / meg bochattath
nak ewnekyk es kyknek megh
tartangyatok tarthwan leeznek .
A'' pap Iambor . azert . mykoron . megh
halgattya a' bynesth . ottan meg oldoz
ya es meg oldozothnak yteely . Nem

{365b}

Gondol azzal vala mykeppen Isten
belól oldoztta leegyen :/ mert anya
zent egyhaz . kowety . Az egyhazy con-
fessornak yteeletyt / kynek byzonsa
ga az zent ewangeliomba vagyon
zent Mathe kenweenek nyolczad re
zeeben . meen el mwtassad teema
gadat papoknak . Masodzor : pwr-
gatoriom tyzeeból ky zabadoyttya . Es
ez vylagon valo eeleg teetelnek
sanjarwsagara zoroyttya ewteth .
wgý hogý ha azon eeleg teetelnek
penitenciabely gyettrelme eleegh
leend . az bynekról . pwrgatoriomba
semýkeppen nem vytetyk / harmad
zor ; mert . Azon Confessor . A bynesn
ek eggyk reezeet penitenciayanak
meg enghedy . Cristusnak zemeelye
ben / mondwan . wr Isten megh
bochassa . En ees meg oldoztalanak .
erthween . myneere hatalma vag
-yon reea :/ mynt kyról zent Ianos
kenweenek tyzen eeggjed rezeeben
wgý vagyon meg yrwan . Wrwnk
Iesus Cristus lazaart ffel tamaztaa
hallottaýbol . De annak wtanna
A tanoythwanýok . oldozaak megh .
az halálnak koteleeból /

Masodzor vagyon erey az egyház
hatalmassagnak : törween zolgaltatas-
ra . vala kyt meg atkozny . es ky fey
tey az atokbol ; kynek erey vagyon
mykoron mondaa Iesus . vala kyt
meg kotozendez . es meg oldozandaz .
Ez hatalom oly yghen feelemes
hogy wgy mond rola .. zent Agoston
doctor magyarazwan . zaaz ewtöd
rezeeben ; Es zent Gergel doctor .
wgyan azont ertti . Akar ygazan
akar hamyssen vessen atkot va
la kyre az egyhazy hatalom . y-
gyenlo keppen kotoz : yelessen ky
vakmeroseegre vety ellene ewma
gaat ; Mert . wgy mond aranzayw
zent Ianos Nem ember kotoz . De az cristus
ky annak torweeneet ky mondotta .

{366a}

Harmadzor erey vagyon AnyaZenth
egyhazi keeneek az az bwlch
wyanak oztogatasaara / mykeppen
hallok hyrdethny . mynden yeles
napokon . De my leegyen A'' bwl-
chw . es my haznalattyä ember
nek ydwessegeere / Meg magyaraz
taty doctoroknak ertelmök zerenth .
mondwan : A'' zent bwlchw monda-
tyk Anya zent egyhazi . dragalatos
leky keene . ky fundamentomze-
rent zarmazyk / az hatalmas . Atya
myndenhato wr istennek zent yr
galmassagabol . Es az ew zent ffya
-nak . wr Iesusnak . orwossagus zent
keennyanak halalanak es zent ve
re hwllasanak meltossagabol : M
ynd az mennyey dychoseeges zentek
nek . eerdemekbol ; Es kereztyen A
nya zent egyhazi Istenhoz eeggy
eswltetöt zerelmetessegeböl : by
neknek . meg engheztelteteeseere . es
az erek karhozattra valo feelelemn
ek . el tawoztatasara ../ Leen kedeeg
oka ez eellyen nagy isteny ayandeko
zasnak : Merth twggya az wr isten
kezdettewl foghwa .. Az gyarlo embe
ry nemnek . gonozra valo haylasa
saat .. [t]amazt . es seghe[d]elmet zerzee [e]rosseegre . mert
Netaland . mynt zent leo pa
pa mongya . Nem leelettethneek ch
ak egy bynes ember ees ez vyla
-lagon . ky meerteek zerent ygaz pe
nitenciat tarthana . Es annak okae
rth . mynd el vezneenek ; De Az ne
mes . malartos .. isteny Adomannyal
chak ky tyztan eerdemlye venny
oly nagyot haznaal vele hogy m
ynd wr istennek haraghyaat meg
engheztelhety : mynd byneert erde<.>
mlendew keent meg othattyä . hog
mynt ky mwlandyk ottan istenn
ek zent orzagara meegyen / Ez az-
eert az elsew kwch . kyt ada zent
peternek wrwnk . Iesus Masod
kwch . mondatyk zent penitencia
kyt meg yrth zent Mathe ewan
gelista kenweenek harmad reze
ben .

{366b}

Tarchatok Penitenciat . mert el koz
elghet istennek orzaga . Ez nemes
meltossagus kwccchal . ferkózeenek
be mennyeknek orzagaban : wrw
nk Iesusnak yoghyara meg fezwlt
tyztolendew tolway / zent Maria
magdalena : zent peter . zent paal .
Es mynd hozayok hasonlatos by
nesek kezdettwl foghwa / Mastan
ees nagy sokan . kyk mynd . meg
wtalwan ez wylagot zent zerzeth
ben rekeztyk be ennen magokath .
Es ott tarthnak penitenciat . halalyg
Wgy mond rola zent Bernald do'
Oh aldot zent penitencia . byzonya
wal nagy a'' tte hatalmad . ky meg
gyozod a'' meg gyozhetetlent . Es meg
kotozod a'' meg foghatatlant . es vagy
az . ky myndden kotoztek meg
oldoz'' es a' byneseknek parady-
chomot meg nytod / te vgy ky a''
erotelen bynes kozot es az hatal-
mas Isten kozot erek bekeseegot zer-
zez : Harmad kwch mondatyk
ygaz twdomnak bolchesseege . Errol
wgy vgyon meg yrwan zenth
Ianos latasaarol valo kenynek . har-
mad rezeeben ; Az bolcheknek nyel-
wok . mennyey kapwnak monda-
thnak ; Ezenrol zent lucach . kenw-
eenek tyzen eegyed rezeeben w'
mond : dorgalwan . Idwezytenk
az Iras twdo Sydokat . Magatok
nak vetteetok az bolchesseegnek
kwccchaat . hogy ha kyk be akarna-
nak meenny . azokat sem bochatt
-yatok / Ez leen azert az nemes
kwch kywel zent peter / predicalw
an . eegy napon harom ezer nee
peth . Masod napon ewt ezer nee
peth teroyte az zent hyttre / Ez eell
yen zent yrasbely doctorokrol zool
zent Danyel proffeta . kenyweenek
tyzen kettod rezeeben . mondwan
Feenesek leeznek . erekwl erekkee
mynt az fenes Cyllagok : kyk eeg

{367a}

Azonrol wgy Zent Bernald doct
or ees : vala ky . mynewel teb
epwletet tezen : lelkoknek Idw
-ozwleseeben : Anneewal ew ees
teb ywtalmaat vallya // Es vyz
on ellen . vala ky teb gonoz pel
daat aad . tantorodasra . Anneewal
teeb keennyä leezen pokolban .
Neegyed kwch . mondatyk . Az al-
dot wr Iesus Cristusnak . zent keen
nya halala ; Ezzel nytaa megh
mennyeknek orzagaat . az ew hy
weynek . Az kegyelmes mennyey
kyral . kyt Adam es ewa be rekez
tottek vala . ew ffya''nak elettok
Ezzel nytaa meg .. Atya Istennek
zent ffya paradychomot . howa az
zent . Angyal senkyt be nem boch
aat vala .. Ezzel yelentee megh
Az menyorzagra menendo zenth ze
retethnek wtaat . Az zeplotelen

zÿz marianak . tÿzta meheból kÿ
zarmazot eedes gÿmelch Cristus
mondwan . zent Ianos ÿrtta meg
kenweenek tÿzen ewtód reezeben .
Ez az en paranchoiatom ; awagÿ
en zerelmem tÿhozÿatok . hogÿ tÿ
ees zeresseetók egÿmash ; Ez eellÿ
en nemes Idwesseegnek kwchat
fohazkoggÿaak varwaan az reeghÿ
zentek zent Atÿaak : Ezth kÿwan
aak eernÿ es vennÿ . az űy tórw
een belÿ hÿwók ees . mondwan .
Zent Isayas ; Lxiiij . Oh ha űmar
meg tórneed az egheket es lee
zallanaal . Zent Daudid / cxliij ; bo
chassad le ymar wram az te ke
zedet menÿnek magassagabol
Zent űsayas . az űrgalmassagnak
ÿdeÿról zolwan ../ xxij /: Adom dauid ha
zanak kwchaat az ew karÿaÿra
Kÿkból mÿnekÿnk tanwsaagh
adatÿk hogÿ mÿ ees koronkeed
mÿ zemewnk elót es mÿ zÿÿnkbe
hordozÿok az aldot Cristus kerezttfaÿa
nak kwchaat : mert annak atala

{367b}

Keel be ferkóznewnk az erek dÿchóseeg
ben / mÿnt az tÿztólendew tolwaÿ
eerdemlee hallanÿ . Luc ; xxiiij ; ez maÿ
napon en velem leez'' paradychom-
ban az az . istenseeghnek latasaaban .
kÿt mÿ nekewnk ees aggyon atÿa
ffyw zent leelek . Amen .

Masod Sermo :-

Nem űllÿk kewes bezeeddel . Ez maÿ
dÿchóseeges zent űnnepnek meltosagus
tÿztósseegeet el mwlathnwnk : hol ott
sok lelkÿ tanwsagok tamadhatnak
mÿ űdwesseegewnknek gÿoropodasa
ban . kÿnek fondamÿtomat vegÿek
Az zent ewangeliombol / Am wgÿ
Olwassok . zent Ianos ewangelioma-
nak wtolso reezeben .. Monda Iesus
wrwnk . peternek ... zeretz ee enghe-
met űnkab ezekneel .. felele reea
es monda . wgÿ vagÿon te twdod
mert zeretlek teeghedet -
Oh Zerelmes atÿamffÿaÿ lassok meg
űmaran / mÿt kel ertenewnk ez nag
meelseeges űgheeken / kÿkben Az aldot
meennÿeÿ bólch mester az ew zerel-
-mes tanoÿthwanÿaat eel nagÿ gher
ÿedetesseegghel . eellÿen nagÿ meelsse
ghessen meg hanÿaa vetee / Nem
de űol lattÿa vala es ertÿ vala ee ?
mÿndden űze zerent meel'' aÿo''tato-
son . meel'' bwzgosagoson es kÿwalth
keppen . mÿnd az teb apostoloknak felette
zerethnee ewtet .. kÿeert űmaran mÿn-
dent el hagÿot vala ez wÿlagon /
Doctoroknak azeert mondasok zerent
Bÿzonÿawal nem vala egÿeb oka .
hanem hogÿ meg byzonÿwltathneek
kÿnek akarnaa . hadnÿ . es aÿanlanÿ
az nagÿ kenÿewrÿletes űrgalmassa
got / es bwzgosagos zent zeretetót kÿt
a'' meg sebhótót zegheen bÿnes adam
ffÿyanak hozot vala : mennÿeknek or
zagabol / mert űdo be telween ew ma

ganak esmeg ffele kellene mennő zó
meelje zerent ; es nem vona kőhöz
foljamwnk / mő zőksegewnknek ŷde-
őn

{368a}

Az aldot Istennek zent ffya pelda
zerent wgy chelekódeek mőnt kő
mezze földre . awagő hozőw wttra
akarwan mennő : mőnt mennenel
őob zerelmes barattya vagyon
Annak haggya . haza nepeet / wd-
waraat . chalaggyaat es mőndden
draga ŷozagaat / tartanő es meg
otalmaznő / Azonkeppen mőkoron
az kegőelmes Iesus az ew zent vee
rewel meg valtót neepeet / felette
őghen zerethnee . Aőanlaa es ha
gőaa menneel fellyeb zerelmes ta
noőthwanőanak / kőról wgy mo
nd Aranzaw zent hogő Anőaze
-nt egőhaaz Dragalatosb . Cristusnak
honnem mőnt . A'' menőorzaag / kőt
bőlch zawa atal . meeg reegen kő ŷel
entet vala mondwan . proverbiorum viij
Az en gőenőerőseeghőm emberek
nek ffyaőwal vannak . Az leen
őeles oka mőeert le zalwan az
ew erekkee valo őstenő nőwgodal
-mabol .. ez ŷylaghnak dohoz temlecz
eeben .. nagő győzódelemnek wtan
na : az gőarlo emberő nemet meg
keresee es ennen magahoz eeggőe
seőtee nagő zeplótelen zeretettel
Azeert meltan kerdőzee meg . az ew
tanoőthwanőaat . kőnek haggando
vala . meenőbe menetynek wtaňa
ha teekelletesseeggel zerethnee ewtet .
Wr istennek zent malazttőanak
segeedseegewel zolwan ez maő zēt
Innepnek meltossagarol . harom rend
belő tanwsagwnk leezen .. Elsew
malaztossagnak Aőandekozasarol /
Masod zerelmetessegben valo veegőg
meg maradasrol . harmad Ez zent
Apostoloknak feldón es mennyen
dőchőseeges ffele magaztatasokrol
Az elsew tanwsaag mellee eellyen
kerdesewnk tamadhat / honnan bő
zonőo''tathatők meg : hogő zent Peter
őnkab zerette leegően . Cristus Iesust
Az teeb tanoőthwanőoknaal . Es wr

{368b}

Iesus ees Fellőeb Zerette leegyen ee-
gőebekneel / Oka ez kerdeesnek . merth
wgy mondnak doctorok es az zent
ewangeliom nőlwán vallya . hogő
zent Ianost feellőeb zerette legően
mőnd a'' tebyneel : Reea felelnek
zent doctorok : Aug . Bonaő . Ber 7c .
meg hasogathwan az zent zereteth
-nek deerekaat . wgy mond hogő zent
peter . wgy mőnth gheerőedetes
zeretettel . feellyeb zerette Cristusth
mőnd a'' teb Apostoloknaal .: Cristus
ees Azonkeppen . zent petert . mőeert
hogő ew ősmeree meg elezer ew
zent Istensegeet . kőról vallast ees
teen ; Tamada kedeeg ez eellyen

egymashoz valo ýsmeretsseegh az
nagy eröss zeretetból / Zent Ianos
kedeeg zerette Az aldót Iesusth . ee
desseeges es nyäyassagos zeretettel
Mert zent Ianos . myeert az me
nnÿeÿ elmeelkódesben / malaztosb
vala . es testÿ eeleteeben <ees> ze
meermósb es tÿztab : Annak oka
eert Az ýstenÿ meltossagos foga
sra közelben yaar vala . mynd
a' teebbÿneel : meltan mondatÿk
kýwalt keppen valo zeretettel ze
relmetesbnek lett lennÿ / Ez ee
llÿen kýlembózesról wgÿ mond
egÿ zent doctor . Petrus damÿani
Peternek hagÿaa . Cristus Anÿa
zent egÿhazat . egheez kerezttÿen
seegnek annÿaat hogÿ eeltesse
es taplallÿa / zent Ianos . zÿz anÿa
mariaat . Istennek Annÿaat hogÿ
órÿzÿe ees gongÿaat vÿsellÿe
Cristus peternek hagÿaa mennÿek
nek . orzagaat hol ott vagÿon
zenteknek eeggÿesseege . nagyob
ban bel tellÿeseÿtenÿ . es mynd
den hÿwók elót meg nÿthnÿ
hogÿ be mehessenek : Ianosnak
kedeeg enghetteteek lakodalml
az erek dÿchóseegh hol ott zÿnról

{369a}

Zÿnre lakozÿk es lattatÿk Az wr
isten es mynd az zent haromsag
Peter . Cristusnak hagyomasabol
veetee fundamentomaat Anÿa
zent egÿhaznak / te wagÿ mond
wan a'' Cristus . zent Ianos . teeÿ
nagy eppwletót . Az fundamento
mon . ky meg ýsmertetÿk zent
ÿrasanak meelssegeeból / mond
wan . In principio erat verbum /
kezdetben vala ÿghe es az ÿghe
vala Istenneel ; Es az ÿghe isten
vala . kýról wgÿ <.> mond zenth
Beda . mynd az teeb . doctorokkal .
hogÿ ha mÿ kewessee meellÿeb
ben zendÿult vona Annaal . az .
istenÿ meltossagrol : mynd ez wÿ
lag sem foghatta vona ertelem-
-mel / kýból ýsmertetÿk hogÿ kÿn
nek mynd adot az zenteknek ký
waltkeppen valo malaztnak aÿan
dekaat . honnan . dÿcheertethnek az
wr istenben / Olwastatÿk towabaa
zent Maria magdalnarol ees mert
Az eedes Iesus erössen zerette lee
gÿen / kýnek myndden bÿneÿth
meg bochataa ; Gazdayawaa val
aztaa ; ffel tamadasaat elezteeb ne
ký meg ýelentee / es veegre ýeles
penitencia tartasra valaztaa . kýkb
ól mÿnemew dÿchóseege leegÿen
Anÿa zent egÿhaz nÿlwan vallÿa
kýknek wtanna mÿnekewnk ees
Idwesseeges tanwsaag adatÿk
vala meelÿ ember akarÿa megh
ýsmernÿ magaban ; hogÿ ha az wr
ýsten ewtet zeretÿ . Awagy nem
Es meneere zeretÿ / Doctoroknak
mondasok zerent . Tekeenche megh

ennen magaat / lassa meg mýkeppen
es mýneere zeretý ew az wr istent
ha eróssen . Awagý eedesen : ha wr
istennek parancholattýaat / zenth
zeretetból meg tarttýa / ha mýnd
-en býneket gyýlól / ha ýgaz eelett
el eel . Senkýnek kaarth nem teezen

{369b}

Ha ýrgalmas . ha bekesseeges . ha ko
ronkeed zent zeretetben lakozýk /
Býzyeek wr istenben / mert nýlw
an zeretý / Ha kedeeg vyzon ell
en . vala kýben . ez eellýen lelký
ýozagok nýnychenek / feellýen hogý
el ne vezýen / mert Sem ew az wr
istent / Sem az wr isten ewtet nem
zeretý / Ez eellýenekról ýrwan zét
paal Týtus pýspeknek wgý mond
ýollehet vallýaak az wr istenth
De maga . teetemeenýekkel ellene
mondnak / annak okaert az ollýa
noknak hýtek meg holt ; Mý az-
eert zerelmes Atýamffýaý . kówessek
zent petert eróssen zerethween / es
ýwtwnk zent Peternek dýchóseegere
Zeressók eedessen ees / es eerdemlýók
zent Ianosnak malazos woltaath .
Masod tanwsagwnk leezen
zerelmetesseegnek veegýg valo m
eg tartassarol ; Lathwan Az aldot
wr Iesus Cristus zent peternek bwz-
gosagaat . Nem hagýaa heýaba ew
neký : De ottan meg fýzete / mond
wan En ees azt mondom hogý te
wagý az peter . Doctoroknak latattý
ok zerent . heet rend belý . ýeles a-
ýandekokkal . týztósóýtee meg ewtet .
Elssew . Az Apostolý gyýlekózetben
valo zentsseeges ffeel magaztalýaas
kýról wgy mond Anacletus papa
es bel ýrtaak az torwen kenýwnk
hwzon kettód rezeeben / <mond> Ez eell
ýen valasztanak . mýnd az teeb zét
Apostolok enghedeenek . es eremest
feyedelmewl veweek ew magokn-
ak ; mert mýndnýaýan zeretýk va
la ewtet : Masodzor . Anýa zent egý
hazban valo feýedelemseeggel ./
mondwan . Ezen erósseegón eppeý
tem ffeel az en egýhazamat / Zent
peter kedeeg nagý alazatosaggal
az teróhnek alaa vetee ennen ma
gaat . felelween . te twdod wram
hogý zeretlek teeghódet / kýben az .

{370a}

Tanwsagot ýelentee ký / hogý Senký
feýedelemseegre nem melto . <...>
kýben . istený es atýaffýwý zent zeret
eth nýnchen / kýt be ees ýrtanak
az tórween keńben ; kyben zereteth
nem leend . ffeel ne veetesseek feýe
delemseegre / Harmad týztesseegh
mondatýk meennýeý kwcharsaag
ez kedeeg ký feýezteteek hol ott w-
gý monda . Cristus / Es teeneked ad
-om menýorzagnak kwchaat ; mý
nemew hatalmassaag ez lett legen
meg hallook az elssew Sermoban

De meeg kewes bezeeddel . valam-
ýt zolhatwnk . rola ; Mert býzonya
wal sok ýegýeket talalwnk eet
ez kwccch veetelnek hatalmassa
ga alat . mynd Idwesseegre . mynd
erek vezedelemre / mynd halarra
mynd eelettre ; Mert vala kýt
Anýazent egýhaaz meg kótózend az
az meg atkozand . býnnek okaert
es az zent egyhazból ký rekeztend
kýben ha a'' býnes ew enghedetlen
seggel veegýg meg maradand
kethseegnel kýl erekkee el karhoz
ýk / Vala kýt kedeeg meg oldoza
-nd . akar meel'' nagý býnes leeg
ýen ees soha el nem vezhet ./
Vala kýnek elótte be rekeztendý
a' menýorzagot es Idwesseegnek
wtaat . Az ollýan ký rekeztetýk
Istennek orzagabol ; mynt vannak
A meg vakwlt býnesek / erethnókók
poganok . kýk mynd . Anýazent egý
haznak kýwle vannak . Annak oka
eert nem mehetnek be . az valazt
-ot hýwókkal az erek dýchóseegben
Ez eellýen felee kwlcchokat enghedót
Cristus Az papoknak . De ennek fel
-ette vannak Cristusnak mas fele
kwlcchay ees . thwdnyá ýllýk . hý
watalnak es vonýasnak kwlcchay
kýket adot es enghedót . Az zenth
Confessoroknak . Doctoroknak es pred
icatoroknak ; kýk mykoron eegýebe
keth tanoýthnak . ýora ýnthnek . es

{370b}

Tanacholnak / Magyarazwan ewnek
ýk az zent ýrast .. neha Istennek ee
deessegeról / es a'' menýorzagnak zeep
segheról ; Ez výlaghnak el mwlan-
dossagaról .. halalnak rettenetes vol-
taról : pokolnak vezedelmes volta
rol . mynd azonkeppen ; Es vala m
eennýen / ew bezeedek myat ýora
ternek .. tehaat . meg nyttýaak ew e
lettek mennýeknek orzagaat ; Ew
magok ees nagy eerdemeet vezýk
Neegýed týztesseeg mondatýk
Tekeelletesseegnek zentsseeges volta
ký meg býzonýwltatýk abbol .
mert Wr Isten kezdettwl foghwa
soha senkýt reea meltowaa nem
teen . hogý Az oltarý zentesseegeth
zentólnee / hanem zent peternek es
ewtet kówetóknek papý meltossag
ban . kýról eegýebwt tebbet zol
twnk . A''hol annak helye volth ..
Ewtód týztesseegh mondatýk
Choda teetelnek nagý vota / merth
wgý olwassok ew rola . hogý chak
Arnýeka ees vala hol el meegýen
vala . myndden koorssagbelýeket m
eg výgazt vala kýt eegýebról nē
hallottwnk / kýból meg mwtattatýk
az ew nagý zentsseges volta .
Hatod tyztesseeg . mondatýk
ew predicallasanak haznalatoswo
cha . kýról wgý olwastatýk hogý
Az zent leleknek ýewetely wtan
egýzer harom ezer embert . masod

zor ewt ezer embert fordoÿtta meg
Annak esmeg predicalwan Cen
turionak hazanaal / ottan zóm lato
mast lee zalla reaÿok az vÿgazta
lo zent leeleek tÿz keppen . mÿnd kÿt
halgattÿaak vala predicallasaath
Heted . mondatÿk dÿchóseeeges
halalnak zenwedeese / mert wgÿ
mÿnt ew zenwedeseenek moggÿa
zerent hasonlatos leen Cristus Iesus .
mestereehez .. mÿkkeppen meeg reeghen
annak elette meg ÿelenghette vala

{371a}

Ewnekÿ mondwan kówess enghe
meth . thwdnÿa ÿlÿk az halaln
ak nemeeben . az az . Azon kerezthffan
zenwedween halaalt en eerettet
mÿnt . En te eerettet / meel kówet
seegh / nagÿ dÿchóseegewl es zeret
seegewl veeteteek zent peternek
Harmad tanwsagwnk
lezen ez zent Apostoloknak feldón
es mennÿen valo ffel magasztatas
okrol : Mÿeert zerelmes atÿamffÿ
aÿ . sok vona . kyket / ez zent Aposto
lokrol / Anÿa zent egÿhaznak feÿe
delmÿról mÿ ÿdwesseeges tanw
sagwnk mellee zent ÿrasbol / ÿr
hatnank . es zolhatnaank / mÿnt
eeltenek / mÿt zenwettenek . mee<y>
nnÿek haznaltanak : es mÿkkeppen
veegheztettenek el / Awagÿ mÿne
mew dÿchóseeegre vÿtetttenek / ch
ak az wr isten mehet veegheere
Mÿnekwnk ÿgaz eeleeg hÿnnew
-nk es kówethnewnk : Amynt An-
ÿa zent egÿhaz . emlekózyk ew rolok .
Mÿnemew zent keennal halallal
kedeeg es martÿromsaggal ez vÿl
agbol kÿ mwlanak / meg hallÿok
mykoron zent paal apostol eelet
-eet el veegezengÿek / Mastan la
sswnk egÿ peldaat zent peternek
emlekózetÿre kÿt meg ÿrth zent
Gergel papa . Vala .// pelda .-
Romaban egÿ nagÿ dwz : kÿnek va
la egÿ Galla newó zÿz leanÿa
Mÿkoron hazassagra attaak vona
eztendónek alatta hala meg wra
Akarwan esmeg hazassagra adnÿ
mÿeert hogÿ ÿffÿw es kazdagh
vala ; Ew kedeeg valazta mas ee
letet maganak : hol holtÿk zeplóte
len az wr istennek zolgalna ; tórte
neek / hogÿ nagÿ testÿ hewseegh .
bantanaa ewtet / Mondanak az
doctorok / twggÿad bÿzonnÿal hogÿ
ha hazassagra nem meeÿ . az nagÿ
hewseegból nagÿ zakalogh newekódyk
Es mÿkoron azonkeppen lett vona

{371b}

Nem rettene meg raÿtta . mert chak
az belól valo zeepseege vala gongÿa
es ez kÿwl valo zernÿÿseeeggel se
mÿt nem gondol vala ; Ottan azert
mÿndent hattra hagÿwan meene
zent peter apostol eggÿhazahoz . vetee
le ez vÿlaghÿ rwhaÿaat . es ótóz

eek be az zerzetben : es mýkoron
 nagý alazatossgal eelne / beýttel
 es <vygyass> vÿgýazassal / ýmachag
 gal . es alamýsnalkodassal zolgal-
 naa az wr istent / maas paciencia
 eree ewtet . es az ew emlÿ f fel
 fwalkodanak ; De mýkoron azzal sem
 gondolna .. Nem zÿnyk vala meg
 Istennek zolgalattýatwl / koronkeed
 zokasa . vala . hogý keth zóweetnek-
 eth eeghetne ew hazaban ; hogý
 mýnden seteth homalýossagokath
 el tawoztatna . mýnd zýweeból
 mýnd testeeból / Mýkoron azert
 egý eeýel ýmathkozneek lataa zent
 peter Apostolth az keth gýerttýa tar-
 to<.> <.> kózót allany / Es ez zent azzon
 ottan nagý zeretettel f fel keýaýtta
 mondwan .. Mý dolog az ýo wrá ./
 meg bochattattanak ee ýmaran
 az en býneým ? kýnek zenth pe
 ter ffew háytassal ýnte mondwan
 Megh . ýewel ýmaran / felele az
 zent Azzon / keerlek ýewýen el
 az en hwgom ees en velem / Mon
 da . Nem az . De talis ýewýen el .
 Ottan azert . zent Galla azzon meg
 ýelentee azt votakeppen az feýede
 lem azzonnak . es harmad nap bel
 telween . mýnd ketten kýwe mw-
 lanak es wr istennek zent orza
 gara meeneenek . kýt mýnekwnk
 ees aggyon . Atýa fýw zentlelek
 erekkwl erekkee Amen .
 Zent Paal Apost
 -olnak Innepeeról

{372a}

Dychóseeges zent Paal Apostolrol ak
 arwan zolny azon Cristus Iesusnak
 malazttýabol . ký ez ew valasztot zolga-
 ýa tellyes vala : lattatwnk annak
 elette meg fogyatkozny . mýnek el
 ette vala mýt meeltan ew rola
 zolhatnaank ; De hogý az ew nagý
 ýo teetelyról halalatlansagban ne
 essewnk ; Awagy tawol'' keerýek le
 gýen keellemetes mý zaýwnkban
 ew nagý meltosagnak dýcheeretý
 Mýndennek elette : Ez zent apostoln
 ak keth neweet talallýok . az zent .
 ewangeliomba ; Az Atýaý tórween
 ben vala Saulus . newe / mýnt
 Rabanus es . Origenes doctorok mo-
 -ngýaak / A meg fordwlasban kedeeg
 kereztoálteteek paalnak ; / Kýnek heet
 ýeles okaýt talallýon ýrasban ./
 Elezer mert A'' paal magyarasztatik
 kýrthnek zozattýa /. haznalatos pre
 dicallasnak okaerth .. kyról ennen
 maga wgý mond . Azt vallom hogý
 mýndenekneel tebbet mwkalkottá
 mert yllirycomtwl foghwa mýnd
 Ierwsalemýg mýndent heelt bel
 toltótttem Cristusnak ewangeliom
 -awal .. Masodzor magyarasztatýk
 kenýerwletes zeretethnek . kyról
 ennen maga býzonsaag Corýntom
 belýeknek ýrt <...> masod leweleenek
 tyzen eggýed reezeben ; ký betegóskód

dÿk . es en nem betegoskódóm . kÿ
tantorwltatÿk es en nem tantor
wltatom ; wgÿ mÿnt mÿndennek
zegódelmessegeet eweenek aloÿtt
ÿa vala ; Mondwan esmeg Az
en zaÿam nÿlwan vagÿon . te hoz
ÿaatok O Corÿntom belÿek / es az
en zÿwem el zeelesódót / Harm
adzor chodalatos meg fordwlat
mert / bÿzonÿawal chodakeppen for
doÿtaa meg ewtet az aldot Cristus
ragadozoo . farkasbol alazatus bar
annaa // Neegÿedzer . mwkalkodo
kez ; mert mÿg eele masra nem
tamazkodeek . De zenetlen mwkakod
-wan . keresÿ vala naponkeed valo .

{372b}

Eeledeleet . kÿról wgÿ mond vala . pel-
daat adwan mÿnddennek // vala kÿ
nem mwkalkodÿk / nem melto hoÿ
chak kÿnÿeret ees eegÿeek / Ewtodzór
gÿenÿerÿseeges lelkÿ gondolo / mert
mÿkoron erdemlót vona az harmad
eghre ffel ragattathnÿ . lelkÿ gÿeÿe
rÿseeges nÿwgodalmat lelh vala
ennen maganak . Hatodzor ennen
magaban valo kÿsdedseeg .. kÿból tam
ad ÿozagus Alazatussaag : kÿ megh
bÿzonwltatÿk ennen nÿelwe valla
sabol . mondwan . eggÿk leweleeben
twdok meg alaztathnom . twdok ffel
magaztathnom ees / twdok fogÿatkozast
tÿrnóm / twdok bewólkódnóm ees .
Azeert mÿndent tehetók . az wr ist
enben . kÿ enghemet . segheÿth .-
Mÿnek elette tebbet zolanank . ez m
aÿ zent Innepnek meltossagarol lassok
megh ez maÿ zent Epistolaat :-
Epistola Ad Galath j . capitulo .
ATÿamffÿaÿ . Nÿlw
an adom twdnotok
tÿnektek az zent
ewangeliomot kÿt
en hÿrdetók . mert
nÿnchen ember zerent // Mert
sem embertewl nem vettem ewt-
eth . sem tanwltam .. De az wr ie
susnak Cristusnak ÿelenteseeból
Mert ÿol hallottatok ennek ele
tte az en eeletemet az Sÿdoÿ tór-
weenben . mÿkeppen felette habor
gatom vala istennek egÿhazban
es ÿÿwom vala ewteth // es newe
kódóm vala . az Sÿdoÿ tórween-
ben . sok en ÿdómbelÿeknek felet
te / en nemzethseegembe /. eress ot-
almazo leween en atÿaÿmnak
zerzeesÿben : Mÿkoron kedeegh
keellemetes leen ewnwkÿ ; kÿ engh
emet el valazta en anÿamnak

{373a}

Meheetewl foghwa /. es hÿwa
ew malazttÿa mÿat . hogÿ meg
ÿelentenee ew zent ffÿaat en
bennem . Hogÿ hÿrdethneem ew
tet / pogan neepeknnek / Ottan azo
nnal nem engedeek testhnek es
veerne / De sem ÿeweek Ierÿsale

mbe az en elettem valo apostol
 okhoz / De meneek Arabjaban
 es wy'onnann esmeg tereek . dam
 askosban / Annak wtanna har
 om ezteendok el mwlwan yeweek
 Ierwsalemben lathnya peterth<.>
 es lakozam ewnala tyzen ew
 tod napgyh .. ewnalanaal teb ap
 ostolt senkyt sem lattam . hanem
 Iacaboth wrwnknak rokonaat
 Kyket kedeeg mastan yrok tyne
 -ktek . ym ysten ees lattya . mert
 hamyssat nem mondok . Annak
 wtanna yeweek Siryanak es
 Cilicyanak hataryra / Valeek k
 eegh ysmertlen zyannel Iudeab-
 an valo egyhazaknaal kyk Cri
 stosban valanak . hyttel / De chak
 hallomaszerent hallyaak vala
 hogy ky ennek . elette haborgat .
 vala mynket ymaran az hytot
 hyrdety : kynt neha vyw vala . es
 enbennem dycheryk vala az k
 egyelmes wr istent :-
 Ezen zent Innepnek ewangelioma
 vagyon meg yrwan . Wyzkerezt nap
 wtan meg fordwlattyanak ynnepe
 napyaan -
 EEth azeert emlekozywnk my Idwessee
 ghes kowethseegewnk peldazattya
 ew zentsseeges eeleteenek zertartasarol
 es zent martyromsaggal valo ky mwlasa
 rol

{373b}

Vas electionis est michi iste :
 valasztot edeenym ennekem ez . ember ./
 ez ygheeket yrtta meg zent Lucach Apo-
 stoloknak yarasokrol valo kenynek kylench
 ed rezeeben ; Es mondatanak wrwnk
 wr Iesus Cristustwl zent Ananyas pap-
 nak es tanoythwannak ; Mynemew
 valasztot edeenye leen . wr Istennek
 es aldot ember . ez may zent napon . nyl
 van meg yelenty Anyazent egyhaaz .
 kynt ew eeleteeben . Anneera ffel mag
 aztala . es ew bolchesseegewel meg vy
 lagosoyta hogy ew hozyaa hasonlatos
 mas nem tamada . kynek zent newe
 dycheeretyre es tyztosseegeenek ffel ma
 gaztatasaara . harom reed bely tanw
 sagwnk leezen . Elssew lezen haborga
 tasrol . Masod . meg teresrol .. harmad
 lelky latasrol ; Mondam elssew tanw
 sagwnk leezen . meel kegyetlenseeggel
 yndwlt vala . Az wyjonnan valo
 hyw palantaknak az az : tanoythwan
 oknak . az az kerezttylenekek . haborga
 tasara ; mykeent egy mereez bay vywo
 vytez . wgyan ostromlya vala es vy
 ya vala . Anyazent egyhazat / Nekyket
 fenyegheteessel . Nekyket veresseeggel .
 Nekyket ostorozassal . Nekyket temlec
 el reetteghetween . zaggath vala el az
 aldot Cristus Iesusnak zent hytyrol
 Azt kedeeg Saul . az nagy kewelseeg
 nek myatta nem veezy vala ezeeben
 hogy nagy bozwsagara vona az wr
 istennek / ew kedeeg ollyanak twggya
 vala mynt ha aldozatot tenne istehek

Annak okaert . ees : Tymotheus pispeknek
yrth leweleben menty magaat rola hogy
eztelen . tette vona . ew hytatlensegeeben
Az okaert ees az isteny kegylmesseeg
nem hagyaa <.> ewtet erekkee el vez-
ny . De hozyaa vonyaa ewtet : es az
vezedelmes edeenbol : draga edeent
zerze : kyneel alyg talalhathny dragab
gyenget Cristusnak dychoseeges korona
yaban / ew nalanaal ; wgy mond zent
Ianos pysespek / Ennen maga ees byzon
sagot teezen rola ; Tymoteus pysespeknek
yrth elsew leweleben . mykeppen ew
vele yrgalmassagot tett az wr isten .

{374a}

Mondwan / Egggy ygaz bezed es
myndden hywseegre melto . merth
az aldot wr Iesus Cristus yewt ez
vylagra byneseket Idwezotyeny .
kyk kozzol elsew en vagyon / De az
okaert erdemelettem venny yrgal
massagot . hogy elezer en bennem
mwtathnaa megh . az en wram Ie
sus Cristus myndden bekeseeg va
rasaat . Azoknak tanwsagokra . kyk
hywendok ew benne az erek eelett
re / Azert meltan valtoztataa el
wr Isten ez ez es ember . mynd ky-
wel . mynd belol valo termeezet
ben . hogy Anyazent egyhaznak epp
ewletyben sok haznaat veennee /
kyrol wgy ees olwassok ew rola .
hogy Saul vala newe es palnak
hywattatyk / kegyetlen vala . es ala
zatossagra valtoztateek ; yreeg vala
Az zent hythnek ffyaera . Es tell
yeseeggel isteny zeretet leen . ha
ragus vala . es zylyg leen ; gonoz
akaro vala : Es annak wtanna m
ynd lelkeet testeet es ez vylagh
eeleteet / Az zeghen kerezttylenekeert
Atta vala . oly <.> kegylmess atya
keppen mynt ha . mynd ez vylagot
ew zylytte vona . /

Masod tanwsagwnk lezen

Az ew meg fordoytasanak mogga
rol / ky byzonyawal / nagy chodala
tus es kywaltkeppen valo leen . my-
nd az sok zentek kozot kyt kezdetwl
foghwa foldról tamadanak / kyt m
-egh ysmerhetwnk ez heet dolgokb
ol ; Elezer az mennyey fenesseeg
nek vylagossagabol . ky<.> ewtet meg
kornyeekozee / mykoron meegyen vala
az wton damascus varasban / my
nd ew seregheewel eegyetemben
Masod dologh tortteneek . Az ew le
esseese lowa hatarol az feldre
hanyot homlok . Harmad dologh . h
ogy . wr istennek zozattyaat hallaa

{374b}

Meñból Sýdo nyelwel monda
ny . Saule Sa<l>ule . myt haborgatz .
enghemet . az en hyweymbe / Meel'
ygheegben magyarazo yras wgy
mond / meg rettentee az kegyetlent
le eytee az hatalmas ; meg tany
taa az eztelent ; Es hozyaa ha

taa az dagalÿosth . mondwan / kem
 een teeneked . az óztón ellen rwgo
 doznod / halwan es lathwan azeert
 paal ez eellÿen dolgokat meg ÿsm
 eree hogÿ erösseb vÿtez / es nagÿob
 hatalmas wr talaltta vona ewtet .
 kÿnek ellene nem alhatna . ottan
 kÿnÿrgheesre veewee . dolgaat / Es
 monda . Wram kÿ vagÿ / felele
 Cristus / En vagÿok az nazarethbelÿ
 Iesus . kÿt te haborgatz . paal azt h-
 alwan annal ees ÿnkab meg ÿede
 es monda . Wram mÿt akarz hoÿ
 teegek ; wgÿ mÿnt azt mondanaa
 ha te felsseegednek . ez mastanÿ zol
 galatom nem kellemetes . haat mÿt
 mondaz tennem / felele wr Iesus
 Cristus / oly mÿnt meg enghedótnek
 parancholatot adwan ewnekÿ / kel''
 ffel meen el be az warasban . es
 meg mondatÿk teeneked . mÿt kelly-
 en teened ; Eth wgÿ mond maÿa
 razo ÿras / Az nagÿ fenesseeget latt
 ÿaak vala mÿnd az teb tarssÿ . ees
 de az wrt istennek zozattÿaat . nem
 voltanak meltok hallanÿ hanem
 Saul ; hogÿ kedeeg azon helÿen m
 -eg vakwlt lett leegÿen . Az oka
 volt . hogÿ az feness kódben testÿ
 zemeÿwel latta Az aldot Iesus
 Cristust / es vakon kezeenel foghwa
 vezetteek be damascus newó wa
 rasban . Negÿed dologh azeert ez .
 Az ew testÿ vylagossaganak megh
 foztasa . Mÿkoron azert harom nap
 estÿk eehen zomeehon lett vona / es
 ÿmathkozwan / mÿndden eegÿeb em
 berÿ nÿaÿassgnaal kÿl : mÿkeppen

{375a}

Zent Irasbelÿ doctorok zolnak rola .
 azon harmad napÿg ew /matkozasa
 nak ÿdeÿn ragattatot volt ffel az h
 armad egÿglen ew lelke zerent / es
 latta legÿen az mennÿeÿ dÿchósee
 ghót / Az zenteknek zeer tartasokat
 Az ÿstenÿ harom zeemeelben valo
 eeggÿesseeget / kÿre oztan zent dÿe
 nes doctor tanoÿthwanÿaat meg
 tanoÿtaa / Est ott Istenÿ zoot es an-
 gÿalÿ bezeedet hallanÿ / kÿket feld
 ón halando emberrel nem ÿllÿk
 kózólnÿ / kÿról emlekózÿk Galattÿa
 belÿek ÿrth leweleeben . mondwan
 En sem embertwíl nem vettem . sem
 tanwltam / De wr Iesus Cristusnak
 ÿlenetÿból / Ewtod dolog / palnak
 meg latogatasa / kÿról wgÿ vagÿon
 meg . Vala Damascusban nemÿn
 emew tanoÿthwan / Ananÿas ne
 wó . kÿnek zolwan Cristus Iesus
 monda . Ananÿa / felele ÿme en
 wram / Monda ewnekÿ . kel ffel m
 enÿ el az wczara kÿ ÿÿenesnek
 mondatÿk es keressed meg Sault
 ky mastan ÿmatkozÿk / Es mÿkoron
 rÿwÿdeden zolwan el ment vona
 Azonkózbent meg yelenteteek palnak
 Ees / Ananÿasnak ÿewelÿ / Es bel
 menwen monda . Saul atÿamffÿa

A'' mÿ wrwnk Iesus kÿldót enghe
met te hozÿaad . kÿ az wton teenek
ed ÿelent / hogÿ laass es tellÿel be
zent leelekkel ; Hatod ÿmaran dol
og Saulnak meg vÿlagosoÿtasa
mert ottan el eseenek az halÿagok
ew zemeÿról mÿnt az hal heeÿ es
latasth ween . es ffel kelween az ÿm
achagrol eetel ween . es ottan meg
wÿÿwla ew ereÿe / mÿnd leelekken
mÿnd testben . Es azonnal bel men
ween az Sÿdoknak Sÿnagogÿokba
predicall''a vala az meg fezwlt cristust
es az hÿtetlen Sydokat gÿalazÿa va
la .. Annak okaert ees akarÿaak va
la ewtet meg / ólnÿ / es az vara kew

{375b}

Falant bochataak kÿ . hogÿ el zaladna /
Es az napsagtwl foghwa . leen az zent
ewangeliomnak kyrtólew zawa .. Cri
stusnak predicallo zolgaÿa / es az zÿt
kerezttÿen hÿthenk eróss baÿ vÿwo vÿ
tezee / kÿeert meennÿet faradot es
mwkalkodot : kÿeert mennÿet fwto
zot es haznalt . kÿeert mennÿeth
zenwedót es vallot . bÿzonsaagh
ennen nÿelwe vallasa es ÿrasa
Heted dolog : Az mennÿeknek la
tasa . es ÿsmeretÿ kÿról ennen ma
ga / nemÿkeppen emlekózyk masod
Corÿn<.>tombelÿeknek ÿrt leweleenek
tÿzen kettód reezeeben ; mondwan
twdok olÿ embert De nem twdom
ha testhben . awagÿ testhnek kÿwle
ffel ragattathwan az harmad egre
es az meennÿeÿ paradÿchomban
hol ott hallot olÿ istenÿ tÿtkokath
kÿket nem ÿllÿk embernek zolnÿ
Doctorok magÿarazwan ez ÿgheeket
ÿelessen zent Agoston . nÿlwan va
llÿa . hogÿ ew lelke zerent az meen
nÿeÿ dÿchóseegben volt es ott isten
nek zawat hallotta . Es az meennÿeÿ
eedesseeget kostolta . kÿ soha annak .
wtanna ew zÿweeból lelkeeból kÿ
nem zakadot . kÿt meg erthetÿnk
ennen bezeedeeból / Romaÿakank le
weleenek nÿolchad reezeeben / twgg
ÿok wgÿ mond hogÿ az isten zeretók
nek mÿndden dolgok yora leezen
azoknak kÿk az zentok zamokban va
nnak hÿwattathwan / Mert kÿketh
az wr kezdettÿl foghwa meg latot
es el valasztot . hasonlatosnak le
nnÿ . az ew zent ffÿanak abrazattÿa
hoz . hogÿ nagÿ sok atÿaffÿak kózót ew
legÿen elssew zÿlót . kÿket kedeeg el
valasztot hÿwót ees . Es kyket hÿwot
azokat meg ÿgazoÿtot ees / Es kÿketh
meg ÿgazoÿtot azokat ffel magazta
-tot ees . Mÿt mongÿwnk azeert
rola . ha wr isten velÿnk vagÿon
kÿ arthat mÿnekewnk ? kÿ az ew

{376a}

Eggÿetlen eegÿ Zent ffÿanak ees nem
enghedót / de mÿ eerettewnk atta ew
tet / Mÿkeppen nem adot vona mÿnd
-ent ees mÿnekewnk ew vele ? kÿ

vadolkodýk / az wr istennek valasztotta
 -ý ellen .. Isten ký meg ýgazwýth
 kýchoda ký karhoztat ? Cristus Iesus
 ký <meg> halalth zenwedót ký ffele ees
 thamadot . ký vagyon istennek ýoghýa
 ra . ký kenýeregh ees mý eerettewnk
 Azeert ký valaszt el mýnket a'' Cris
 tusnak zeretetytewl :? haborwsaagh
 ee awagý zomorwsaagh ; Ehsseegh ee
 awagý mezeýtelenseeg ; vezedelem ee
 awagý ýldózees / Awagý ellenseegh
 nek fegýwere / Mýkeppen ýrwan
 vagyon az soltaar kenýnek []
 reezeeben . Mert te eeretted wr isten
 meg ólettetwýnk / awagý halath
 zenwedewnk naponkeed <naponkeed>
 mýnt az meg ólew hýoýok / De
 mýnd ez eellýen dolgokban gýó
 zódelmesek vagýwnk . az wr isten
 eert . ký mýnket zeretót Azeert by
 zonýos vagýok benne / Mert sem h
 alaál . Sem eelet / Sem Angýalok
 Sem feýedelmek . Sem ýozagok / Sem
 mastansaagh . Sem ýewendók / Sem
 erósseeg Sem magassaagh . Sem meel
 seeg . Sem eegý teremtet allat zag
 gathat el . mýnket wr istennek zere
 tetetytewl / ký vagyon Cristus Iesusba
 mý wrwnkban ; deo gracias
 ýme azert zerelmes atýamffýaý lassa
 tok ez zent Apostolth . ký testhben An
 gýal vala .. es leelkeeben ember
 vala ; ez azeert a'' bodogh eelet ez fel
 dneke zýneen / kýt tanwlt vala az
 meennýeý bodog latasban . es mý
 nekewnk tanwsagwnkra meg ýraa
 Senký wýlag kezdetetytewl foghwa ezt
 nem hallotta vala . Sem mondotta
 vala . Sem ertette vala . Adam ffýa
 -ý kózzól . Azeert dýcheertesseek az
 wr istenben / ez istenes zent paál .
 Harmad tanwsagwnk lezen
 Ez keth zent Apostoloknak zent hala
 loknak es martyromsaagh zenwedeseke
 -ról / Mýeert hogý wr isten wg
 ýan

{376b}

Arra valasztotta vala . Ennen magok
 ees keddeeg lelkók zerent kýwannýak
 vala ; kýról zent peter wgý monda
 Twdom hogý kózel vagyon az en hay
 lokomnak az az testemnek meg fesleese .
 zent paál keddeeg . kýwanok ky feslenem
 es lenný az en Cristussommal . 7c
 Zent Peternek martyromsagaat ýrtak
 meg zent lińus papa . es egesýppus
 es leo papa /-
 Zent Palnak keddeeg veeghezetyk ýrtta
 meg zent lińus papa .-
 Zent Peter apostol / meene Romasagban
 Claudius chazarnak ýdeýn . es hwzon
 ewt eztendeeg eele a papasagban / De
 mýkoron nagý sok haborwsagot zen
 wedne Nerotwl / az erdenghes Sýmon
 eerth / Neký ýeleneek az aldot Iesus
 mondwan ; Twdom hogý Nero es
 Sýmon gonoz zandekkal leegýenek te
 hozýaad / De ne feel'' mert en te veled
 vagyon / Es adom teeneked az en zol-

ga<.>mnak palnak vȳgaztalasaat . kȳ
honapȳ napon Romaban be ȳew /
Es mȳkoron zent paal hozȳaa ȳewt
vona . nagȳ erembe leen raȳtta es
predicallaak vala az zent hȳtet / es
Az erdenghes Sȳmonnal nagȳ vetekȳ
deesek vala . kȳt mȳnd . Nero chazaar
mȳnd eghees romassaag Isten newȳn
tȳztȳlnek vala ; Veegre nagȳ kewel-
seegnek mȳatta ffel fwalkodwan . azt
merezlee mondanȳ . hogȳ egȳbe gȳwl
neenek es meg mwtathnaa ew isten
segheenek hatalmaat . es lathnaak
mȳkeppen ffel menne menȳorzagban
Azt hagȳot napon ffel haga az tan
ach haznak teteȳre . awaȳ ablakaara .
es kȳ rwgazkodwan erdeghȳ seghed
seegnek mȳatta vȳseltetȳk vala az
eghen ; Azt lathwan az bolond nee
pek nagȳ kȳaȳtassal ȳmagȳaak va
la mȳnt istent / Monda zent peter
mȳeert ȳmaran az nagȳ veenseegnek
mȳatta meg ghȳrbedet . vala nem
hȳolhat vala ȳol ffel ; Paal atȳam
ffȳa . tekeench ffel es laass chodaath

{377a}

Es mȳkoron ffel tekeentet vona . lataa
haat / az egheen ȳaar / es monda . Oh
Atȳamffȳa peter mȳt halgatz . veeg
ezd el a''mȳt zantal ; mert ȳmaran
az wr isten hȳw mȳnket / enȳm az
ymatkozaas tȳeed az parancholat . Ott
an azert / monda zent Peter . Oh Sath
-annak angȳalȳ . parancholattal e
-rȳltethlek tȳteketh kȳ ewtet az <...>
eghen vȳselȳtek / A'' mȳ wrwnk<.>
Iesus Cristusra / haggȳatok le esnȳ
Es ottan el bochatwan le esEEK
es nȳaka zakada ; Azt halwan
Nero chazaar . nagȳon kezde raȳtta
bankodnȳ / es monda Noh lehet ket
seegben eytȳttetek / de byzon gonoz
wl keel el veznetek . es ottan m
eg fogataa . es temleczbe vetteteE . Es
predicalwan az temlecz tartanak
meg fordoytaak <ewket> ewteth . es
zabardon hagȳaa ȳarnȳ . Annak
okaert ees keerȳk petert az hȳw
kerezttȳenek hogȳ el fwtamneek
chazaar elȳl ; Es mȳkoron rea enghed
et vona . ywta az varass kapwȳa
ra ; Lataa haat Az aldot cristus
Iesus be ȳew Romaban .. Es ottan
monda Peter .. Domine quo vadis
wram howa meeg . felelween / ȳm
romaban ȳewȳk esmeg meg fezwł
nȳm / Monda peter . Wram ha es-
-meg meg fezwłtetȳl . felele / esmeg
Monda peter ; haat en meg terȳk
hogȳ te veled eegȳetemben megh
fezwłtessem ; Annak wtanna peter
latasaara . cristus menȳbe ffel vee
teteek . Es ezeeben vewee magaat
peter hogȳ ew vona annak oka
Ottan esmeg hattra teree / es ez la
tasth meg ȳelentee az hȳwȳknek
Ottan azeert ȳwtanak el az chazar
zolgaȳ es eleȳben vȳweek ewket .
es zent peternek tendȳklȳk orczaȳa

mýnt az fenes nap . wgý hogý chod
alkozýk vala raytta az chazaar mý
nd ew zolgaýwal / Es monda . Te w
agý ee az . ký az kóz neepeket ew

{377b}

Feleseegektwl el Zaggatod ; Felele zent
Peter . es meg dorgalaa ewtet . mon
dwan ; ennekem mýnden dýchóseegh
-em az zent kerezttffaban vagyon /
Monda Nero chazaar . ha az kerezth
ffaban dýchekódól . kerezttffan kel m
eg halnod . Ottan reeayok adaa
az halalnak Sentenciaäaat hogý
Petert meg fezeýteneek mýnt ýde
ghen embert . zent palt kedeegh
mýeert Romaý zabadoz vala . nýa
kaath vaghnaak .
zent ýrasbelý doctorok kózót
kerdees tamad . Mýre akaraa ezt
ezenkeppen zerzený az wr isten . hogó
A'' teb zent apostolok kózót chak ez
keth ýeles ffew apostolokat egyben
akaraa tarssolkottathný . es az ýeles
Romanak varasaban martýromsa
got zenwednýok . Rýwideden erre
keth keppen felelnek zent doctorok .
Elezer . es elssew oka leen . merth
mýnd az teeb apostolok kózót chak
ez keth zent Apostolokrol olwasta
<.>týk . meg ýgerween ennen ma
gokat . Anýa zent egýhazat meg
oltalmazný . ew zent ýmachagokkal
kýról masod leweleenek elssew
<.>rezeeben wgý monda zent peter
Atýamffýäý gondot výselek rola
hogý hogý gýakortaa meg emlekó
zóm tý rolatok en halalomnak
wtanna . kýról wgý olwassok rola
hogý mýkoron az kerezttffan fýgghe
ne halwan . ýeleneenek keth an-
gýalok es mondanak . Ne akarýa
tok az ew halalaan bankodný
De ýnkab erwllyetek es výgagg
ýatok / mert erek eerettetek valo
essedózóth eerdemlettetek veenný
az wr istentwl / Zent paal meg
azonkeppen . zenetlen valo essedó
zónék aýanlotta ennen magaat .
kýról wgý mond . Romaýaknak
ýrth leweleeben ; es ffylypis newó
zeeghetbelýeknek meg azonkeppen
Tano byzonsaag ennekem az wr

{378a}

Isten . kynek Zolgalok eeýel es nappal
hogý mýnd wnos wtalan emlekóze
tót teezekek tý rolatok en ýmacchagh
-ýmban / Masod oka az ew tar-
ssassagoknak ; ez . Mert mýkeppen
zent petert feýedelmee tette . ew zent
hatalmanak ýeles voltawal . Azon
keppen zent paalt ees lelký malaz
tossaggal . kýról ennen maga wó
mond . masod Coryntombelyeknek ýrt
leweleenek týzen eeggýed rezeeben .
Anýa zent egýhaznak eppwletýben
mýndennel beewebben mwkalko
dot vona / noha ennen maga mýn
ddennel kýsseb es alaab valo lett vona

Ez zent Apostoloknak halalokrol
 meg emleközween zent Dýenes
 doctor <...> ký az ýdóben ott volth
 wgý ýr thýmotheus pýspeknek
 ha lattad vona zerelmes atýamffýa
 az halaloknak moggýaat hýzóm h
 ogý el fogýatkozta vona keserwse
 ghnek mýatta / Oh ký volt vona
 olý ember ký nem sýratta vona
 Anýa zent egýhaznak kew ozlopýt
 výnný az keserw halarra / kezóket
 hattra kótózween : zómóket ees be
 kóthween . Az gonoz Sýdokat hagý
 apalný . verný tazýgalný rangat
 ný teetowa / es nagý keyáytassal
 chwffolný zýdalmazný : oh azth
 lathwan az zegheen kerezttýenek
 mýnemew nagý sýralmat oháý
 tasth . teeznek vala . senký azt kýwe
 nem ýelenthety / Mýkoron kedeeeg
 el valazttathnanak egý mastwl
 Monda paal a'' mý eedes mestórý
 nk . peternek : Bekeseeg hozýaad
 Atýamffýa peter . Anýa zent egýhaznak
 fundamentoma . Cristus Iesus ýoh
 aýnak es baranýnak býzon pazto
 ra ; felele peter ees . paalnak M
 eený el bekewel . Atýamffýa paal ..
 mýndden lelky ýonak predicatora
 Az ýgazaknak ydwesseegeknek kózbe
 ýaroýa es vezerlýóýe / Es azonkeppen

{378b}

Egýmastwl el valanak . En kedeeegh
 kóweteem az en eedes mesteremet
 mert nem eegý helýen zenwedee
 nek ; Zent petert azeert meg fe
 zeýtený monda . Nem akarom hoý
 azonkeppen leegýen mýntaz en edes
 mesterem . De fordolhatok ffeel az ke
 rezthffaak . labbal ffeel es fewel a
 laa .. Annak ýegýzeseere hogý Cristus
 Iesus . menýból alaa ýewe / En ke
 deeg ez feldról menýben meegýek
 Monda towabbaa : En eedes wrá
 Iesus teeghedet koronkeed kewanta-
 lak kówethnóm : De ýgazan nem
 akarttam meg fezeýtethnem / ýma
 ran halaat adok teeneked . mýnden
 ýawýdrol kýkkel enghemet zeretteel
 ýmaran<.> Aýanlom en magamath
 te zent markodban . es ez zeeghen n
 eepeth . Ezeketh meg mondwan el /
 bochataa az ew eedes lelkeet / ottan
 zent Marcellinus es Apuleius ew
 zerelmes tanoýthwaný lee veweek
 az kerezthffarol . es draga kenettel .
 meg kenoghetween . nagý týztóssee
 ggel el temeteek .-
 Zent paalth ees mýkoron az wa
 ras kapwýan ký výnneek egý zét
 Azzonýallat kýnek plantýlla vala
 newe eleebe eseek es aýanlýa
 vala magaat ew zent ýmachaga
 ban . kýnek monda zent paal .
 Meený el plantýlla erek Idwess
 eegnek leanýa . hoz'' ennekem eeg
 kezkenóth . en feýemnek es zemeým
 nek be kóteeseere . kýt esmeg megh
 adok teeneked / es ottan el hozaa .

Mýkoron a'' meg zerzet herre ýw-
tot vona / Nap kelettre fordwlwan
es kezeýt ffel emelween nagý aýo''
tatus syrassal ýmacchagot teen es
zent kerezthnek ýegýeet vetee mýnd
homlokara meelleere . es zemeýt
be kóthween . terdeere eseeek . es nağ
batorssaggal ký ñoýtaa nýakaat
az hoheernek es azonkeppen ffel we
wee az zent martýromsagnak korona
ýaat

{379a}

Azonnal mýnt az ew feýe derekatwl
el zakada . nagý ffel zowal Sydo nýel
wen . Iesust Cristusth keýa''tta / ew zēt
testeeból kedeeeg <ez> elezer wýz es teeý Annak
wtanna veer zarmazeek / Es az eeg
en nagý feenesseeg ýelenteteek es
ew testeeból nagý zeep ýllath erzette
teek :/ Mýnt kedeeeg nýakaat vagaa
az hoher . ottan . zent palnak keze
eegýbe takaroýtaa : az zóm kóteew kez
enóth mýnd veereevel . es plantýlla
Azzonnak výween monda : ýme hol
kezkenód týztesseeggel tarchad ; Es mý
koron az hoheer výtez ees be ýewt vo
na . monda ewneký zent plantýlla
ýo výtez hol hagýaad az en eedes
mesteremet . felele . Am az varass
kýwl az baý wýwo helyen fekwz
nek mýnd tarssawal ; Monda zent
plantýlla / ýme en mastan lataam
hogý mýnd ketten peter . paal . be ýew
veenek az kapwn nagý zeep feenes rw
hazatban / es nagý eekes korona vala
ew feýekben . Es ýme ez <. > veeres kezke
nóth meg hozaa ennekem / hogý azth
lattaak vona nagý sokan tereenek az
zent hýttre / Engheggýe Az kegýelmes
wr Cristus Iesus . az ew eedes zerelm
es Apostolýnak . halaloknak ees eerde
meknek mýatta // mýnekewnk ees
eeletwnkben az ew zent malazttýaat
býneýnknek bochanattýaat es halal
wnknek ýdeýn es wtanna / az erek
Idwesseegnek wtaat meg talalhathn
-wnk / es<. > eegýetemben . az meennýe
ý dýchóseegben ýwthathwnk Amen
Azzonýwnk Zýz M
arianak latogata
sarol valo Innep
Ez maý zent epistolaat ýrtta megh bólch
Salamon zent leelek wr istennek ýhlee
seeból . Istený bólcchesseeghnek es az zýz
Anýa marianak zemeelýeben . dycheret-
-tról ýrth kenýweenek masod rezeeben

{379b}

Meelý ýgheeknek elette wgý mond
Az ew bal kezee en feýemnek alatta
vagyon . es ew ýoghýawal meg ólelt
enghemet . ýmaran az wtaan ków-
etkózýk ez maý zent Epistola mondvan .
Epistola :-
Ime ez ýewe le zók
ólween az heegýek
ból atal menween
az halmokat Haso
nlatus leen az en

zeretóm az vad ke
 cchéhóz es az ghýmborÿwhoz
 ýme ew aal a'' mÿ falwnk m
 eghóth kózel neezween az abla
 kokon : es tawol órÿzwen az
 nagÿ ablakokon .. yme az en
 zeretóm zool ennekem ; Kel fel
 en zeretóm . en galambom en
 zeepem . en eekesseeghem es ý
 ew'' eede : Mert ymaran az
 tel'' el mwlth az zwz el meent
 es le hwllot .. az mezeÿ vÿra
 gok ky nÿltanak a'' mÿ föld
 ewnkón : az mÿwelteteesnek
 ýdeÿe el ýewth : Az gherlýcze
 madarnak zozattya hallatta
 tÿk a'' mÿ földewnkón : Az ffÿ
 ghe ffa kÿ hozta ew gÿengÿech
 keÿth : az vÿragzo zelók ýlla
 tot bochattanak Kel'' ffel aze-
 rt sÿess eede en zeretóm en z
 eepseeghem : es ýew'' el : en gal
 ambom az kew zalnak odw
 aÿban es gÿepewnek wdw
 ýaban : Mwtassad meg enn
 -ekem te zeep orczadat : ýme
 zenghedez ýmaran az te zoz
 atod ennekem fÿleÿmben

{380a}

Mert az te zood ýghen ee
 des . es az te zÿned ýghen ee
 kes :-
 Ez maÿ zent Epistolaat ýollehet ýr
 tta meg bólch . zent leelek mÿath
 bewtÿzerent . De maga mÿnden
 zÿn zerent valo ertelmeet el tawoz
 tathwan .. veëneeÿnk es kówethn
 ewnk keel lekÿ nemes ertelmeet
 kÿ az lelkÿ halalbol meg eelezthet .
 mÿnt zent Ianos ýrÿa az zent ew
 angeliomba . Az leelektwl az ha
 talom kÿ meg eelezt az test sem
 ýt sem haznaal . Zent paal meg
 wgÿ mond azont byzonÿo''thwan
 kÿk istennek lelke mÿat gÿoropo
 ttathnak . chak azok az ýstennek ff
 ýaÿ / wgÿ mond azeert magÿar
 azo ýraas / az ýgheen / yme ez le
 ýewe az heegÿekról . wr Cristus
 Iesus le ýewe . menÿnek heegÿe
 ýból / mÿnd az kÿlencz egheknek
 magassagabol . Atÿa mÿndenhato
 ýstennek kebeleeból . az zeplótelen
 zÿznek tÿztassagus meeheben .. Es
 onnan / Az zoross ýazolban / Onnan
 ez wÿlaghnak gÿarlo temleczee
 ben . Onnan az magass akaztoffa
 ra . onnan az zoross koporssoban
 Onnan esmeg ez wÿlagra / Es ez
 wÿlagrol Atya wr ýstennek ýog
 ýaara / ýme azert mÿnemew zók
 óllesóket teen / ez wÿlaghnak meg
 valthsagaert . Es hamarsaggal
 meg ffel meene . Az gÿenghe gh
 ýmnek gÿorsassaga zerent . Wgÿ
 mōda towabaa . yme ew aal
 a'' mÿ falwnk meghet . az az . a''
 mÿ halando testewnknek termee
 zetÿ alat el enÿeztethween / ha

lando zemeknek előtte / merth so
ha ez wylaghÿ zem . az dÿchósee
gben valokat nem lathattÿa vota
keppen : Az oka leen ees hogÿ wr
Iesus az emberÿ halando termee
zetet ffeel vewee . zent leo papa
mondasa zerent / mert az isteny
termeezetben : keent es halalt zen
vednÿ

{380b}

Sem Alkolmas Sem melto . nem va
la ; be neez wÿg mond towabba az
ablakokon . Azt lattÿok zokaas zerent
hogÿ mÿnden haaz veezen wÿlagoss
agot az naptwl . a'' meg nÿttot ablakokon
Azonkeppen . Cristus Iesus meg vÿlago
soythwan az zent Apostolokat . zenth
leeleknek malazttÿawal / es az ew
zent predicacioyoknak mÿatta Anÿa
zent egÿhazat es mÿnd ez zeeles vÿla
got . ezek leenek azert az nagÿ Idwess
eeges ablakot / kyknek ÿmaran tanw
sagoknak atala . Neez reeank az aldot
Iesus Cristus menÿnek magassagabol .
ew zent ÿrgalmas zemeÿwel . nÿlwan
lathwan eeÿel es nappal mÿnden
dolgaÿnkkat . Azonkeppen az kÿsded ab
lakokon . ertethnek az reeghy zent patri
arkak proffetak . kÿkben kezdettwl fo
ghwa . meg allot es zÿkrazot Anÿa
zent egÿhaznak . hÿtÿy fundamentomze
rent : De mÿnt zool az eedes Cristus
az ew hÿweÿnek . kel ffeel en zeretóm
az az . a'' tÿwÿasagbol restssegbol . sok
almassagbol .. mert az heel'' es az wth
kÿn ÿarz vezedelmes : kel' ffeel azert
zent zeretethnek wtara .. ÿo ÿgÿekóz
ethnek óswenÿeere : tÿztóletes erkóch
nek eeletere . Es ÿew'' el . az keewes
mwkalas wtan . az nagÿ nÿwgodal
omra . Mert az tel el meent es az
zww el mwlt .. az az . Ne ffeel eeth se
mÿ vezedelemtÿwl . semÿ haborsagtwl
mert eeth semÿ pogansaag nÿnchen
Semÿ . hatalmas kegÿetleneznek ÿldó
zeese / De nagÿ batorssaag . nagÿ kÿess
eeg . Nagy sem vÿragoknak yllatoza
sa . az az . ÿo es zent ÿozagoknak erw
endetes eerdeme meg technek a'' mÿ földewnkón Az
alazatus gherlÿ
cze madarnak hallattatÿk gÿggheese
az az . zent lelek wr istennek malaztt''a
nÿlwan vagÿon az alazatus zÿwek
ben . kÿ embernek bÿneÿt kÿ ÿelen
tetÿ zent gÿonasnak mÿatta . es Idwe
sseeges tóredelmesseget zerez wr bÿneÿ
ról / Erról ertetÿk . zent Isayás . proffe
tanak mondasa wr ÿsten zaya atal .
Vala meel'' horaban a'' bÿnes ember

{381a}

Meg nÿeegendÿ ennen magaban
az ew gonossaghÿt towabbaa meg
nem emlekózóm rola // mert mÿkoro
zent lelek malazttÿabol ember meg
zannÿa bannÿa ew vezedelmes eele
teeth . bÿzhatÿk ember ; hogÿ wr ist
en ÿmaran meg bochatta . wgÿ m
ond towabbaa . az ffighe ffa kÿ . boch

atta az ew bÿmboÿt kÿ eeretlen g
 ÿmelchnek mondatÿk ; Az ffÿghe ffan
 kÿnek gÿmelche mÿat paradÿch
 omba el eseenk ../ ertetÿk Anÿa zent
 egÿhaaz . kÿnek elezteeb eeretlen gÿ
 melche leen es sawanÿw /. merth
 Senkÿ annee ÿoot nem tehete hogÿ
 annak mÿatta menÿorzagban mehe
 ssen ; De mÿkoron . Az aldot cristus
 iesus el ÿewe . ozttan nemes eerth
 gÿmelchóket teremtee :/ kÿlemb kÿlemb
 nemes zentóket ; kÿben Atÿa wr ist
 ennek mÿnden zÿwe akarattÿa bel
 tellyesódeek ; Annak okeert ees wgÿ
 mond ; kel ffel ÿmaran en zeretóm .
 Elssew zeretóÿe Atÿa wr istennek
 Cristus Iesusnak edes zeplótelen lelke
 Annak wtanna . Az eedes zÿz maria
 Annak wtanna ; mÿnd az nemes zen
 tek ; kÿknek wgÿ zool ; ÿew'' el . en
 zeepem . en galambom ; Az kew zaal
 nak odwaÿban // Az eróss . kew zaal .
 mondatÿk ; Az aldot wr Iesusnak
 emberÿ termeezetÿ // ew odwaÿ . zent
 sebeÿ . kÿkben . meeneewel gÿakra
 ban : Anneewal gÿenÿerwseegósb
 eelnek es lakoznak . az hÿw alaza
 tos lelkek // Vala kÿ gÿakortaa meg
 emlekózyk . Cristusnak zent halalarol
 ÿol erttÿ az . mÿt akarna mondanÿ
 etth az zent leelek :/ Es mÿnemew
 sÿralmas kenÿergheessel zool es bezeel
 az ew eedes wrawal ../ Es mÿnt kÿ
 wannÿa . ha lathatnaa az ew zere
 lmes Idwezeÿteÿneek zeep dÿchós
 eeges zÿneet :/ kÿnek hallÿa zawaat
 ew zÿweeben . zent ÿrasban /: Az okaert
 ees eremesth zoolgal ewnekÿ mÿnd ew
 eelteeben .

{381b}

Ewangeliom

Ez maÿ zent ewangeliomot ÿr-
 tta meg zent Lucach ewangelista
 ewangeliomrol zerzet kenÿwee
 nek elsew rezeeben . es leen ere
 detÿ Idwezeÿtenk Iesus fogana-
 ttÿanak elssew eztendeÿben . zent
 Gergÿ hawanak ewtód napÿan .
 az az akoron eredót leegÿen kÿ .
 azzonÿwnk zÿz maria . zent Erse
 beth azzonhoz . ew hazatwl : ha ÿ
 gaz napzaam zerent zamlallÿok
 mÿg esmeg hazahoz tertth onnan .
 Negÿed ffel honapot teezen . Nem
 harmat az zent ewangeliom zer
 ent . De hogÿ mÿndden hamÿss
 agot el tawoztasswnk az zent ÿras
 bol kÿ veelhettÿek hogÿ nem azon
 napon eredót leegÿen el . mÿkoron
 zent gabriel archangÿal Azzonÿ
 wnkhöz ÿewt vala .. De annak w
 tanna . vala mÿ kewesse . mÿgh
 az wthoz zerzette ennen magaat
 Es teree hazahoz ezen zent ÿdób
 en . mÿkoron . Anÿa zent egÿhaaz
 ÿllÿ ez zent ÿnnepet . Ennek ked
 eegh oka . mert sohol nem talalw
 nk ennek wtanna emlekózetót
 tennÿ rola / ezenkeppen zolnak rola

zent Doctorok .
Mýkoron . azert zent Gabriel ar-
changyal ýewt vona zent harom
saghnak Akarattýabol .. Azzonýw
nk zýz mariahoz Cristus Iesusnak
foganattýaat meg hýrdetný / Es
Azzonýwnk neký enghedween
mondotta vona Ecce Ancilla
domini fiat michi secundum verbum
tuum .. yme wrnak zolgalo leanya
leegyen ennekem az te bezedód
zerent ; Ezeeben forgattýa vala zët
ersebethnek foganattýaat ees . Az
okaert zent leelek wr isten ffel ýn
doýtaa zýweet hogý meg latogath
naa ewteth : es az zent magzatot .

{382a}
Az ýdóben . ffel k-
elwen maria
meene el az he
-egýekre nagý s
ýetettel Iwdan
ak varasaaban
es bel meene zakarýasnak
hazaban . es kez''enee ersebeth
-nek / Es leen az . hogy hall
otta vona ersebeth . marian
ak kezenetýt . ewrúle a'' m
agzat ew termeeben . Es b
el teleek zent leelekkel erse
beth : es ffel keyaýta nagý
zowal es monda / Aldot v
agy te azzonyallatoknak
kózotte / es aldot te meehed
nek gymelche / Es honnan
vagyon ez ennekem . hogý
ýewýón en wrannak an-
nyá en hozýam / Merth
yme mýnek wtanna te ýd
wózletódnak zozattýa ýewe
en fylyembe ewrúle výga
ssaggal az magzat en term
embe / Annak okaert bodog
ok kyket hýttel . mert byz
onýawal . bel tellýesednek
te benned . kýk mondathwa
n vannak teeneked wr ist
entewl . Es ottan monda
Maria . Fel magzattýa
en lelkem lelkem wr istenth . me
rth ewrúle en eeló lelkem
en ýdwózeýtew istenemben
Wr istenben zerelmes Atýamffýaý
Akarwan / zolný (. mýnt meeltatlan)
ez maý zentssegees napnak meltoss
agarol . es erwendetteseegheról .

{382b}
Mýeerth twlaýdon Az Zent Istennek ze
relmes Annýarol vagyon eredetý es fo
ndamentoma . ký mýnden zentóknél m
eeltossagosb ; mýndden dychóseegnek felette
vagyon . Es mýnden teremtot ýo ew na
lanaal alaab vagyon / kýnek chak wr
Isten vagyon felette / kýt Sem meený
Sem föld eelegkeppen nem dýcheerhetý
haat mý . zent Agoston doctor mondasa
zerent / mý vagýwnk . Semýt eerdemmel
teetemeennýel býnesek / hogý ewneký

meelto dýcheeretót mondhaswnk . Ha
 meeg mýndden testwnk tagwnk eeló
 nyelwre fordwlhatna . Sem vonank
 eeleghek zolasra . zent Iero' doctor m
 egh wgý mond . Ha ennekem ezer zaam
 vona . es Annee nyelwem mýnt az
 eghnek Cýllaghý / Es mýnd azok zenghe
 neenek / meeg . sem tehetneek eeleghet
 teeneked . az te nagý meeltossagos ýowo
 todrol . oh en zent Azzonýom . Azeerth
 nagý zykseegkeppen yllýk mýnekewn
 folyamnwnk az ew zent malasztossag
 ahoz . kýnek nyereeseewel . meltobban zol-
 hasswnk ew zentsseeges týztóletes voltarol
 Es ez maý zent ewrómeeról . výgasaga
 rol . kýból dýchekódýk ees az zent ewan-
 geliomnak magýarazattýa zerent ; M
 ert ez maý . zent ereme leegý . az ew z
 ýzesseeges zýweenek masod eelezteese
 ew zent ffyanak foganattýa wtan .
 Annak okaert ees ez maý zent ýnnep
 mondatýk zent eremnek ýnnepenek .
 mert nagy sok reend belý eremek ta
 madanak ez maý napon ha az zenth
 ewangeliomot meg tekeentýek ; Elezer
 Az wr isten zent ffyanak mert ýmaran
 fogantatot vala .. mert ýmaran hýr
 dettetýk vala az zentóktwl : Masodzor
 erwl vala Ianos ees . mert ýelennen
 vala az ew meg zentólese . harmazor
 Az zent Angýalok / mert az ew tarssa
 sagok zaporodný kezdót vala . Negýed
 zer zent eersebeth . bel telween zent lee
 leknek malazttýawal Ewtódzór . Az
 eedes zýz maria : kýt ottan ennen maga
 ký ýelente . Wýgada : az en eeló lellem

{383a}

En Idwezóytew Istenemben . Oh zerelem
 es atýamffýä . býzonýawal nagý a
 ýóytatus zýwel leelekkel . ýllýk mýne
 kewnk ez meltossagus erwendetesseeg
 ben magwnkat elegóyteneewn . zent
 paal apostolnak mondasa zerent . mýn
 dden erwlókkal . thwdnýa ýllýk leel
 ek zerent . erwllyetek / Oh ha megh
 gondollýok : A meennýeý dýchóseeges
 zent erwmet honnan vagyon es ký
 tewl zarmazyk / byzonýawal ezwnk
 be vehettýók mert ez maý zent erewm
 nek ees wgýan azon . eredetý . Onnan vagyon
 es azonoktwtl .. mert Az eedes Iesustwl
 Az zeep zýz mariatwl . es az zentektwl .
 Masodbol meltossagus ez maý zenth
 nap . Az nagý lelký gymelchnek az az
 zent papaktwl reea enghedet bwlch
 wnak haznalattyabol ; Mert mý
 -keppen Az egýhazý zent zolosmaban
 olwattatýk . zent Wrban . es Bonifa
 cius papak . Azon es anne zenth bwl-
 chwt enghettek / ez maý zent ýnnepre
 mýnd octawaýg . Mýnt zýntýn Wr
 napýara / mýnd Bullaýawal eegýe
 temben ; Azert felette ýo embernek
 zent gýonassal es tóredelmesseeggel hoz
 ýaa kezwlný . hogý az zent Bwlchw
 kat meg valhassa : mert halalos býnbe
 valok . semýt twdwan / nem haznalnak
 vele / Am wgý mond zent paal apos
 tol . mýndden lelký ýoth . wr ýsten

aad az ewtet zeretóknek / zent Bern
ald doctor . meenewel týztab es nagý
ob az isteny zeretet emberben : Annee
wal teeb ýob veezen .. wr istentewl .
Azonkeppen . ha ky az eedes zýz mariat
zerety es zerethween dýcheery / nýnch
en olý zýkseghe embernek . akar ew
lelkeeben . akar testeeben . akar ez wý
lagý eeleteeben . hogý A zýz maria
nak atala meg nem nyerhetý . kýról
wgý mond egý . zent Irasbelý doctor
Mýndden týztóssegók kózót . Neegý
ýeles týztóletes meltossagokkal zerette
wr Isten Az ew zerelmes zent Annýaat

{383b}

Elssew Hogy soha semýnemew
el veeghezót tanach A zent három
saghnak týtkýaban nem lehet
Az zýz Anýa marianal ýelen
voltanaal kýl Masod hogý
soha ez wýlagra . senkýnek va
la mýnemew isteny malazth nem
adatýk az zýz marianak hýree
nel kýl . harmad . hogý soha
Senkýt wr isten erek karhoza
ttra nem veeth . Az zýz maria
nak . Akarattýanaal kýl / Ne
gýed hogý soha az ew zentssee
ges kenyergheese heý''aban nem
haggýatýk el . hogý meg ne
halgattathneek . Akar meel' nağ
býnesseert ees ; ýme zerelmes a
týamffýaý lassaatok az kegýelmes
zýz maria Azzonýwnknak es
zeep zýlenkenk nagý tehetsseeg
eet es hatalmassagaat : erról
wgý mond zent Ignacius pýspek
Býzonýawal lehetetlen vala
meel'' býnesnek Idwózewlný az
te seghedelmedneel kýl oh aldot
zent zýz . Cassianus meg wgý
mond . Emberý nemnek mýnd
en Idweseeeghe chak az te ma
lazzossagokban vettetót . oh kegý
es zeep zýz maria / zent Agoston
doctor megh wgý mond . Oh aldot
Istennek zent Annýa . Býzonýa
wal az te aldassodnak mýatta
aldatýk meg mýnden teremtet al
lat : Mert aldot vagý az zenth
malazthnak mýatta kýt meg lee
leel .. Az tyztósseegnek mýatta k
ýt eerdemleel .. Az ýrgalmassag
nak mýatta kýt zeplótelen zý
leel .. Az dýchóseegnek mýatta
kýt meg kereseel . xpus Iesus .
ký . mýkeppen reezes leen az mý
gýarlo es erótelen termeezetwnk
ben . Azonkeppen : ennen ýo wol
taeert teegýen mýnket reezessee
ew erekkewl erekkee valo dychóse
-gheeben : Amen

{384a}

Imaran Lassok megh mýke
ppen meene . Az ghengesseeges
zýz . A'' meennýeý nemes zeep
wýragh . Istený draga ýllath
ew zeplótelen zýz meehenek

kÿwanatus gÿmelcheewel . An
 nÿ mezzee . Annee nagÿ hozÿ
 w wttira . es kewesed magaw
 al . thwdnÿa ÿllÿk . Nazareth
 bÓl . Ierwsalemben . hol ott lako
 zÿk vala az ew rokonsaga zÿt
 Ersebeth . Azzon : es Zakarÿas
 Illÿk mÿndden aÿo''tatus lelk
 ew embernek . zÿwezerent
 meg gondolnÿ : es eellÿen
 nemes zentÓkkel eegÿetembe
 tarsolkÓdnÿ : es ewnekÿk zolg
 alnÿ . Amÿben lehet .. Awaġ
 chak . ha nem lehet . raÿtok ke
 nÿerwlnÿ .
 Ezen wthnak azert ÿarasabol
 harom . nemes tanwsagwnk
 lehetnek . mÿ lelkÿ aÿo''tatos
 sagwnk mellee / Elezer teken
 chek meg . meelÿ kegÿes zÿ
 wel es eedesseeggel .. kÿwan
 atossaggal . es alazatosaggal .
 az eedes zÿz maria erede kÿ
 ew hazabol : meel'' zandekot
 meeg akkoron vett vala zÿ
 weeben es zandekaban . Mÿ
 ÿdÓben zent Gabriel archan
 gÿalnak ÿzenetÿ mÿyat . Atÿa
 wr istennek zent ffÿaat ÿm
 aran meeheben fogatta vala .
 kÿnek bÿzonsagaara . peldaÿ
 wl / azt ees hallotta vala . hoġ
 az ew ween . es ÿdew ÿarta
 rokonsaga . Ersebeth . magzatot
 eerdemlÓt vona fogadnÿ ew
 meheeben . kÿnek ÿmaran
 hatod honapÿa ees vona /
 kÿnek hallasa mondhatatlan
 nagÿ erwmet gÿoropottattot
 vala az eedes zÿz marianak
 zÿweeben lelkeeben : Azt ees
 velÿ vala . hogÿ . Az wr az al
 dot magzatot : elÓtte ÿarowaa
 tennee az ew zenth ffÿanak

{384b}

Ime azeert meel'' meeltan : Izgattÿa va
 la . az kegÿes zÿznek lelkeet az zent leelek . hogÿ el
 meene / es az istenÿ adomant meg lato
 gathnaa ; es azon vÿzzel meg zentÓlteth
 neek . mÿndden bÿneebÓl : zent leelekkel
 bel tÓltethneek . proffetasagra emelteth
 neek . es predicatorra teetethneek : Az
 eedes wÿonnan foggantatot zÿznek gÿ
 melcheetwl . Tekeenchek meg ÿmaran
 mÿkeppen / Az eedes zÿz maria . mÿnd
 den Idwesseeges eelethek peldaÿa es
 mesteree / Az ew zerelmes ÿegÓseetwl
 zent Iosefftewl .. Zabadsagot keere . kÿnek
 ottan enghede . mert hÿzÿ vala hogÿ se
 mÿt ollÿat nem <tene> tennee . kÿ ÿo es
 Idwesseeges nem vona : El eredween
 azeert Ierwsalem ffelee / meegÿen vala
 Nem ez wÿlaghÿ neepekneg moggÿa
 zerent mÿkoron vendeegsseegben men
 nek . mas varasban : De mÿnt ÿllÿk
 vala menÿnek feldnek kÿralne azzo
 nÿahoz Alazatoson lee fÿggeztween
 ew zemeÿt . Nem neezween teetowa .
 feÿeet le haÿtwan . Ne keweelseeggel .

Alkolmas rwhaban : Nem draga ótózetben
Mezeytelen labbal .. mýnt kel vala az
ew zent ffýanak ees ýewendóre ýarný
mýnt az ew zent Apostolýwal . Nem
aranýas Chýzmaban mýnt a'' mastanýak
Olwasoýa ees kezeeben lewen . olwaswan
ees ýmatkozwan . mýnt alazatos zerzetess .
Gondolhattýok towabbaa . hogý Semý
nehesseget Semý faradsagot ne erzóth
leegýen . az ew zent ffýanak terhesseegh
eeból : De ýnkab nagý kýnnýen es naǵ
eremmel sýeth vala . hogý chak hama
rab oda ýwthatna / Mýkron azeert
Az eedes menýnek feldnek zýz Azzonýa
Senký zent eersebethnek azt meg nem
ýzeenee hogý eleýben ký kólt volna
De ennen maga leen . Azzonýwnk zýz
maria . hozýaa tartozowal . es az edes
meehe bely gymelchel mýnd hýr mondo
mýnd vendeegh : hogý chak . mýnth
hýzem leenný / Az zent erwmm nagýob es

{385a}

Chodalatosb lennee : Bel menween
azeert az haazban . kezene zent Ersebethn
ek . netalantan . Ezen ýgheekkel . mýnth .
zent . Tobýasnak az zent Angýal : Ewr
ewm adasseek teeneked en ýo veen azz
-on rokonom / Mýnt hallaa . zent ersebet
az kózóneteth . Azon ýgheeknek zendwle
seewel . ersebeth azzonnak erzeekenseegh
ýn . le zalla ew meheeben . az zent lee
leknek malazttýa . es az magzatot Ianost
megh ýndoýtaa . istený harmat keppen . EEt
wgý mond zent Amborus doctor . ýollehet
az kezenethnek zozattýaat elezeer Ersebet
hallaa . De az istený malaztot elezer Ia
nos erzee / Ianos azeert meg erthween
Az hatalmas wr istent ott . ýelen leenný
Az zyznek meheeben . wýgada . es ýmadaa
Es kýt bezedeewel nem valhat vala . erw
endetesseegnek ýndwlattýawal meg býz
onoýtaa . Ottan azonnal Ersebeth azzon
bel teleek . zent lelekkel :. es le esween
azzonýwnknak<. > labay elóth . nagý alaza
tossaggal kezeet fogaa : meg ólelee es m
eg apolgataa / Oh meg gondolhattýa mý
nden ayo''tatus leelek mýnemew zenth
ssegés óleleesek es apolgatasok valan
ak akkor Az keth zent Azzonýallatok
kózót / es mýnemew zent malaztossag
az ket dýchóseeges magzatok kózót . Býz
-onýawal soha annak elette ez vylagon
hasonlatus erwmm es výgasaag nem ha
llottatot vala . Annak . okaert ees zent
Ersebeth azzon nem týrhetee megh ennen
magaat . De nagý ffel zowal ffel keýaý
tta es harom reend belý proffetalast ýel
ente ký mondwan ; Elezer ýelen valo
týtokrol . az az hogý az Istennek zent ffýa
az zýznek meheeben vona / es Azzon/ýýw
nknak zýzesseegeeról es monda Aldot
vagý te Azzonýallatoknak kózótte . es al
dot te mehedenek gymelche / Es honnan
vagýon ez ennekem / hogý . ýewýen En
wramnak Istenemnek Annýa . en hozýa
Mert ýme mýnt az Idwezleesednek zo
zattýa . bel ýewe en fýleýmbe ewrwle
nagý ewrwmmel az magzat en mehem
ben . Masodzor proffetala el mwltdolo

grol

{385b}

Mondwan Es boldoghok kÿk
nek hÿtteel / az angÿal mÿat
harmadzor . meg ÿewendóre m
ondwan .. Mert bel tellÿesed
nek tebenned . kÿk mondothwan
teeneked az wr ÿstentewl / ÿllÿk
gondolwan benne eedeskednÿ
mÿnemew nagÿ lelkÿ vÿdam
saggal . es . zÿweenek eedessee
ghenek . mondotta leegÿen ezek
eth zent Ersebeth azzon ?
Annak wtanna halwan azzonÿwnk
zÿz maria . ez nagÿ chodaat .
hogÿ . az ew rokonsaga . ersebet
ez nagÿ ÿstenÿ dolgokat ÿol
ertenee / Es hogÿ : ÿewendó mon
dasawal ennÿ tÿztesseeghet
tett vona ewnekÿ / Nem hÿwee
el ennen magaat . mert twggÿa
vala hogÿ mÿndenek azzon
keppen ygazak volnanak . De
azon zent Alazatossgban meg
maradwan : es nagÿ erÿmre
reemewlween az ew eedes zÿ
we lelke / ew ees el kezdee az
zent ÿewendó mondasth . es
monda . Magnificat Anima mea
domini . Et exultauit spiritus meus etcetera .
ffel magasztallÿa en lelkem
az wr istent / Mert ewrÿle
en eeló lelkem en Idwezóÿ
tew Istenembe . 7c . zerezween
es mÿnd veegÿg el eenekól
ween . en eedes erwendetes
dÿcheeretót . zent leeleknek
ÿhleseeból / azonkózbzen nagÿ
eedes lelkÿ sÿrasth es . erw
endetes kenÿwet hllathwan
Es meg maradwan . zeent zol
galattra az ew rokonsagan
aal . wgÿ mynd három hona
pÿg . towaab ees vala mÿ
kewessee . Es azonkózbzen mÿ
nd azokat kÿk ÿmaran az
ew zent ffyarol be tóltenek
vala

{386a}

Zent Zÿweeben forgattÿa es ha
nnÿa vetÿ vala ; mÿkeppen az
reeghÿ proffetak ees zoltanak
vona rola ; es hogÿ ez gÿarlo
vylagot ees meg valtando vo
na . Annak wtanna az ÿdók
bel telween ; nagÿ alazatossgg
-al bwlchwt veen ew rokonsa
gatwl ; esmeg nagÿ zÿliigsseeg
gel . haza teree . Nazarethben .
Nagÿ halakat adwan Atÿa
myndenhato wr istennek mÿ
-nden lett dÿcheretes dolgokon
Masod tanwsaghwnk
leezen Azzonÿwnk zyz maria
nak lelkÿ ÿozagus mÿwelkó
detÿból // Bÿzonÿawal . mÿke
ppen mÿndenewt aÿo''tatus le
lek talaal . az zÿz marianak

mestersseeges dolgaÿban kÿth
kellÿen kowethnÿ . es tanwl
nÿ . Azonkeppen . ez maÿ zar
andoksaagh ÿarasaban ees / ÿe
lessen . ÿllÿk meg tekeentenÿ
-nk . az ew sanÿarw penitencia
ÿaat . kÿt . Az zeep . meennÿeÿ
dÿchóseegees angÿaloknak azzo
nÿa erzee Az hozÿw wthn
ak . sanÿarwsagabol gÿorssass
agoss enghedelmessegeet / Nagÿ
kemeenseeges zeghenseegeet / es
ez wÿlaghÿ pompasaghnak
meg wtalattÿaat / es mÿnde
enben ÿgÿenes meertekletess
eegnek tartassaat / ÿllÿk tow
abbaa meg tekeentenÿ . tanw
sagnak okaeert . ew nagÿ eróss
egeet / kÿt az zent Angÿalnak
zawabol veet vala ; hÿtÿth
Alazatosagaat . es kegÿessegeet
Bwzgosagus zerelmeet / zepló
telen tÿztsagaat / istenhez va
lo Aÿo''tatus gherÿedózóseeg
eet . Es mÿnden ÿozagban va
lo veegÿg meg maradasaat .
kÿhóz soha mas . Sem hasonlatus

{386b}

Hozÿaa . nem Volt . Sem leezen Adamnak
magzatÿ kózót / Azeert mynnden batorss
aggal ÿllÿk ew zentsegheetwl . yo pel-
daat es Idwesseegees tanwsagot vene-
wnk . hogÿ keellemetesek lehessewnk
mÿ ees . mÿnd ewnekÿ . mÿnd az ew
zent Iesus ffÿanak / kyt hamarab soha
meg nem leelhetwnk sem vehetÿnk
mÿnt az kegÿes zÿz marianak atala .
kÿnek zent . kezee atal zarmaznak mÿ
nden ÿok mÿnekewnk mennÿeknek
orzagabol . zent Bernald doctornak mō-
dasa zerent . Annak okaert ees bodogh
nak mongÿaak ewtet mÿndeden nemzetek
Mert halando embereknek erek eeletet
zÿle / Az zent Angÿaloknak erÿmet . ÿgaz
aknak dÿchóseeget / es az zeeghen bÿne
seknek bochanattra valo remeenseeget .
Azeert erÿhet vÿgadhat mynnden bÿn
-es . kÿnek eellÿen hatalmas es kegÿes An
nÿa / mert soha senkÿt el nem haagÿ
veznÿ chak kÿ ewbenne kethseegben ne
esseek . veegre . kÿról sok peldaat olwa-
swnk . zent ÿrasban kÿ leezen .
Harmad tanwsaghnk rend zerēt
Vala egÿ ÿdóben egÿ vÿtez / es mÿko
ron az ew azzon feleseege . magzatot zÿlt
vona / wtalaa meg ewtet . Aloÿthwan
kethseegból . hogÿ gonozwl leelte vona .
Es ÿzee kÿ wdwarabol mÿnd ffÿas
twl : Az zeegheen . azzonÿallat kele ffel
nagÿ banattal es meene az vÿz partÿa
ra . es ott . mÿkoron sÿrathnaa magaat
es kenÿereghne Az zÿz marianak . kÿnek
zolgalt vala ew eelteeben hoÿ ne had-
-naa el veznÿ . Banattÿaban le haÿtaa
feÿeet es eseek mÿnd ffÿastwl az vÿz
be / es mÿkoron fenekre ment vona . Az
eedes zÿz maria tartaa meg ewket hal-
twl / Es mÿkoron kÿ keresteek vona onnā
halaalnal kÿl kÿ hozaak az vÿz fenekee

ról / Es meg jelentee az ew wranak
az nagy chodaat .. Annak okaert nagy
erembe leween . le esseek labaÿ elóth
es bochanatot keere tewle hogÿ bynte
len azt tette vona ew vele . Az Iambor

{387a}

Azzonÿallat azonnal megh bochata
Ewnékÿ . mÿndenben halaat . adwan wr
Istennek es az zÿz marianak /. Es keree
az Iambor wraat hogÿ az naptwl fo
ghwa lennee bekesegehe ew rola . mert
Az zÿz marianak tÿztósszegheere mÿnd
halalÿg tÿztassagban akarna meg ma
radnÿ / es meg nÿereee ; Azeert annak
wtanna mÿg eele Annal ees nagyó
bban zolgala az eedes ÿrgalmassagnak
zent zÿleÿeenek / es holta wtan az m
ennÿeÿ dÿchóseegben vÿteteek : kÿt m
ÿnekewnk es engheggÿen . <Ad> az menÿeÿ
kegÿes keralne azzonnak tÿztósszegheerth
Atya ffÿw zent leelek egÿ ÿsten Amē
Zent lazlo kÿralnak

Innepeeról :-

Ez maÿ zent Innepek Epistolayaat
ÿrtta meg bólch kenÿweenek tÿzed
rezeeben . Sapiencie decimo / meel ÿgheek
nek elótte azon Capitulomba wgÿ
mond ; Azok . kÿk az ÿgaz bólchesee
ghót hattra vetÿk ; Nem chak hogÿ
a'' ÿonak twdatlansagaban eÿtÿk en
nen magokat . De meeg wtannok ees
bolond emlekózetót hannak .. hogÿ a''
mÿnemew gonossagban eeltenek m
eeg holtok wtan ees meg lattatÿk
Az bólcheseeg kedeege . kÿk ewmagokat
gonoztwl meg tarttÿaak : mÿndden
faydalmaktwl meg otalmazÿa / ezen
ÿgheek wtan kówethkózyk ez maÿ
zent epistola .:-
IGazat vÿsel wr
isten ÿgyenes wt
-akon .. es megh
mwtattÿa ewne
kÿ istennek orza-
gaat . Adot ees ew
nekÿ zenteknek ertelmeet M
egh tÿzteseÿtette ewtet ew dolga
yban . es veegre vÿtte ew mwk
aÿt . Alnoksagnak kerÿl veete

{387b}

lÿben . yelen leen ewneky / es tÿz
tesseegre vewee ffel ewtet / Meg
órÿzee ewtet ew ellenseeghÿt-
ewl . es hamÿs hytetóktewl meg
otalmazaa ewtet . Es eróss baÿ
vÿwasth ada ewnekÿ . hogÿ gÿóz
ne . es megh ÿssmernee merth
mÿndenneel hatalmasb az ból
cheseegh . Ez el arwlt ÿgazat
nē hagÿaa el . De az bÿnesekt
ewl megh zabadoÿtaa ewteth
Lee es zalla ew vele az temlecz-
nek vermeeben . Az fogssagban
sem hagÿaa el ewtet . mÿglen
ffel nem magasztathnaa ewtet .
az orzaghÿ bÿrodalmassagba
es hatalmassagban azok el
len kÿk ewtet nÿomorgattÿak

vala / Es hazwgoknak mwta
taa mynd azokat kÿk ewtet
hamÿs hÿrrel ÿlleteek / Es vee
gheezettre ada ewnekÿ az wr is
ten . erek dÿchóseeghót :. deo . gratias
Wr istenben zerelmes atÿamff
ÿaÿ / ÿollehet ez zent Epistola belÿ
ffel magaztatast es dÿcheereteth
bólch eredet zerent ÿrtta leegÿen
Az elssew reezeet Iacob patriarch
arol . kÿ Esaw attÿaffÿatwl valo
feelteeben fwtot vala Mesopota
-mÿaban / es ÿdó bel telwen mÿko
ron Attÿanak hazahoz terne . Vÿas
kodeek meg Istennek zent Angÿa
lawal . es dyadalmat veween
az zent Angÿalon : mas newet eer
demle . wr istentewl / es monda
az zent angÿal ewnekÿ . ha isten
ellen eróss leel . meneewel ÿnkab
emberek ellen eróss leez . Azeert ees
towabbaa nem hÿwattatol Iacob
nak De Irsael leezen teeneked ne
wed : az az . isten lato ember -

{388a}

Az masodÿk reezeeben emlekózyk
az ew ffÿarol Ioseffról kÿt az ew
attÿaffÿaÿ el arwlanak Egÿptomb
elÿ kalomarovnak es azok adaak
ffarahó kÿral opp mestereenek : ott
esmeg bel arwlwan : temlecznek
fogssagaat zenwedee : De mynden
ból ky <. > zabadoÿtaa Izraelnek iste
ne . mÿeert koronkeed Iamborsagb
an es tÿztassagban tarttÿa vala
ennen magaat : Annak okaerth
ees feÿedelmee tewee ewtet wr
isten egheez Egÿptomba / es mynd
attÿanak Annÿanak es arwltato
Attÿaffÿaÿnak felettek magaztataa
ewtet wr isten . kÿben myndeden
bÿzodalmaat vetette vala . kÿk
bewtew zerent megh vannak ÿr
wan Moÿses elssew kenÿween
ek harmÿncz kÿlenczed rezeeben
De ÿmaran Anÿazent egÿhaaz
ban valo tanwsaag zerent . meltan
vehettÿek . Dÿchóseeges zent lazlo
kÿralrol kÿt Azonkeppen ew naÿ
lelkÿ ÿozagos voltaeert . es tÿztassa
gus eeleÿteert . kÿ valaztaa mÿ
nden neepekkózzól . es mynden
haborwsaghÿban meg otalmazaa
Elezer az ew attÿaffÿanak Sala
monnak ellene / es az gonoz tatar
oknak ellene . es ez aldot kerez
ttÿen orzagnak feÿedelemseege
re magaztalaá ffel ewtet / kÿ
nek wtanna meeg hasonlatos
es dÿcheeretes feÿedelem nem
tamadot . kÿt zemenkkel ÿol la
twnk / kÿnek feelÿebben valo
meltossagaat es dÿcheeretÿk n
ÿlwabban meg hallÿon mÿko
ron az ew zent eeleÿÿnek zerÿt
meg magÿarazÿok . kÿnek zent
eerdeme . es essedózeese zolgal
tassa wr istennek zent malaz
-ttÿaat reea

Wr istennek Azeert tÿztes
seegheere / es ez dÿchóseeges zent

{388b}

Lazlo kÿralnak meltossagus emlekóze
tÿre / mÿ ÿdwesseegewnk mellee / ha
rom lelkÿ tanwsagwnk leezen ez maÿ
magÿarazatban / Elssew leezen / Az ÿgaz
wttrol . kÿn ez vÿlagon keel ÿarnÿ
Masod : Idwesseeges wttrol . kÿt ez w
ylagon meg kel keresnÿ / harmad az
menÿeÿ dÿchóseegnek veeteleeról kÿb
en halalwnk wtan keel lakoznÿ
Mondaam elsew tanwsaag adatÿk
az ÿgaz wtnak ÿarasarol / erról zent
lelek wr isten bólch zaÿa atal . pro
verbiorum xij . wgÿ mond . Az ÿgassag
nak wta esweenÿe / eelet . ez wÿla
gon malaztkeppen . Az mas vylagon
dÿchóseegkeppen / Az ÿgassagrol kedeeg
el haÿlot horgas wt ; erek halarra
vÿzen / pelda / ha meg tekeenttÿek
ÿme nÿlwan vagÿon hogÿ kezdettwl
foghwa / az hamÿssagban elók mÿnd
el veztenek ; Elezer mennÿeknek or-
zagaban . az hamÿssageert . az gonoz
angÿalok lee hwllanak . az ÿok meg
maradanak . meg alwan az eredetzer
ent valo ÿgassagban / Masodzor pa
radÿchomba / Az elsew zÿleÿnk mÿg
az eredethnek ÿgassagaat tartaak . ew
ket ees meg tartaa wr isten / de mÿnt
atal hagÿaak . ottan kÿ vereteenek
Azonkeppen ÿmaran . ez gÿarlo halan
dosagnak lÿmÿaÿan / ÿewónk alaa
Az ygaz Abeltewl foghwa : mÿnd ez
ÿdeÿgh kÿkkel tellÿes peldazerent az
zent ÿras . kÿk ÿool es ÿgazan eelte
nek . eegÿ sem vezót el bennók noha kÿ mwltanak De
mÿnd Idwezwltenek / Az gonozok ked
eeg mÿnd pokorra zallottanak noha
ez wÿlagon kedwókre eeltenek . de holtok wtan
Mÿnd ez eellÿen dolgokat ÿol ezee
ben vette vala zent lazlo kÿral / es
mÿnemew alhatatlan vona ez wÿl
aag . meel' chalard . Abenne valo . ee
let . meel vezedelmes kedeeg . az wtan
na valo fÿzeteesnek folgÿa / Wr iste
nnek segheedseegheewel nem akaraa
kówethnÿ : De az ÿgaz es lelkÿ ÿoza
gus wtat valaztaa ennen maganak .

{389a}

Kÿ ÿollehet eegÿ ÿdeÿglen kemeen
seeget mwtasson De maga sok ÿoth
nagy keenchet talaal . ember ew raÿ
tta ; ha kÿ kedeeg ez wÿlaghnak eng
ed : mÿnemew ÿozaggal fÿzesse meg
hallÿok az zent ÿrasbol / zent Iob ke
nÿweenek elsew reezeeben . wgÿ m
ond . Mezeÿtelen ÿewttem kÿ en an
ÿamnak meeheból / esmeg mezeÿtel
en meegÿek oda ; ha kÿ mondanaa
Nam rwhank . vagÿon / ÿol mongÿa
De azt ees az nÿawalÿas barmokt-
wl erówel vettek . Towabbaa A-
mÿ zÿleteesewnk ÿzonÿwsagus hoÿ
ember ÿngÿen sem merÿ emleÿtenÿ
ees ; Ez wÿlagra ÿewetelwnk . naÿ
sÿralmas es banatus / mert nem tw

ggÿok mÿre ÿewenk / Nagÿ feelelm
es mert nem twggÿok halalwnk
nak wtannak mÿre meegÿewnk
ezeket blch mongÿa Sapiencie vij .
Towabbaa . mÿkoron ez wÿlagÿ eele
tewnknek veegezetyre ÿwtwnk . va
la mÿ tÿztsseegewnk . awagÿ kaz
dagsagwnk es ÿozagwnk volt . mÿ
nd el vezÿ el fozttÿa tewlwnk es
mezeÿtelen bochaat kÿ belle / mÿn
den ÿrgalmassaghnaal kÿl mÿnt ÿol
lattÿok . errl mongÿa zent paal ap
ostol . tÿmoteus pÿspeknek ÿrth elsew
leweleenek hatod Capitwlomaban
Semÿt nem hoztwnk ez wÿlagra
Semÿ kethseeg . mert semÿt sem vÿhe
tewnk el mÿ velwnk / ÿme azeerth
zerelmes atÿamffÿaÿ . bÿzon tanwsaag
adatÿk mÿnekwnk ennen . hogÿ semÿ
ÿgÿenesseeg nÿnchen ez wÿlagÿ eelet
nek folÿasaban . ÿllÿk Azeert olÿ ÿg
az wton ÿarnwnk kÿ az wr istenn
ek dÿcheeretes . mÿnekewnk Idwess
eeges . ez vÿlaghÿ yo baratwnknak
ÿo pelda . es dÿcheeret : mÿnt wr
wnk Iesus mongÿa az zent ewange
liomba zent Mathe ÿrtta meg keñ
weenek []

Nÿlwan teegÿetek a''mÿ ÿot teeztek
hogÿ lassaak es dÿcheeryeek az tÿ m
ennÿeÿ zent atÿatokat bellee : De
hogÿ hew dÿchseegnek mÿatta el
ne vezÿen . zent Gerger doctor mond
asa zerent bell valo ÿo zandeek aka
rat

{389b}

Zent Alazatossagnak alatta reÿtesseek
el . kÿwel ne ember elt keelletes
sewnk . De az wr istennek zent zÿn
enek eltte / Ezenkeppen teezen va
la dÿchseeges zent lazlo kÿral ees
mert ÿollehet / mÿndenestewl fogh
wa wr istennek <ala> aÿanlotta
vala ennen magaat : Nemes vala
kÿral ees vala : De semÿt nem gon
dol vala ez wÿlaghÿ tÿztesseeggel
Senkÿt hatalmassaggal meg sem
nÿomoroyt vala .. De nagy ÿstenÿ
Igassagban eelween / mÿnddennek ÿg
ÿenlkeppen kÿ zolgaltattÿa vala
az ÿgassagot / mÿkeppen meg hallÿ
ok az ew zent eeleteeben .
Masod tanwsagwnk leezen
Idwesseeges wthnak meg kereseese
rl ezen wÿlagon / kÿnek fondam
entoma mondatÿk leelkÿ malaz
tos nemesseegh . es Istenhez eeggÿe
seÿtew akarat . kÿrl wgÿ mond
zent Bernald doctor : mÿg ember
ez wÿlagon eel . felette . ÿghen keel
gÿoropodnÿ . lelkÿ malaztossagban
es ÿstenhez eeggÿeseÿtew akarath
ban . merth az a'' bÿzon Idwesseeg
nek wta : kÿrl zent Isayas pro
ffeta ees meg emlekzÿk kenÿwe
enek harmÿnczad reezeeben . mon
dwan . Ez az bÿzon wth . azeerth
ÿarÿatok raytta / Azont bÿzonoÿ
ttÿa a'' mÿ eedes wrwnk Iesus

ees az zent ewangeliomba zenth
Mathe ýrtta meg kenýweenek
heted rezeeben / A''kÿ az en meenn
ýeÿ zent atyamnak akarattÿaat
teezÿ / ew meegÿen be menÿek
nek orzagaban ; zent meg wgÿ
mond Effesumbelÿeknek yrth le
weleenek ewtód rezeeben ; lassa
tok atÿamffyaÿ hogÿ okkal ÿar
ÿatok . Ne wgÿ mÿnt <mÿnt> az
eztelenek : De mÿnt ezesek . meg
lathwan es ÿsmerween . mÿ lee
gÿen wr istennek ÿo es býzon
akarattÿa / mert wgÿ eggÿesewl
het ember egÿbe . ha monnoffel
eeggÿet akar . es nem akar -

{390a}

Ez eellÿen nemes Regulassagok
es meennÿeÿ ÿozagok fondamen
tomzerent valanak dÿchóseeges
zent lazlo kÿralban / kÿ ÿollehet
kÿwl ees . nagÿ nemes nemból
vala . de ból naggÿal nemesb va
la . mert mÿndden ÿozagokkal te
llÿes vala . mÿnt eggÿ zeep ÿ
llatw patÿka . kÿben dragalatus
wggentom kenetók tartathnak .
Wr istennel kedeeg naggÿal
nagÿobban eeggÿes vala . mert
soha semÿnemew býnnel meg
nem bantotta vala .. De koronk
eed nagÿ zent zeretettel es alaza
tossaggal zolgallÿa vala az wr
ÿstent / kÿról wgÿ mond zent Ber
nald doctor : Mÿnem nagÿ ÿozag
az zent alazatossaag . mÿkoron
ember zegheenseegben vagÿon
De akkoron nagÿob dragalatus
mÿkoron ember nagÿ tÿztesseeg
ben . vagÿon / Belch harmad ree
zeben kenýweenek Ecclesiastici
iii . meg wgÿ mond / Mÿg m
ÿnneel nagÿob es tÿztóletesb
vagy . Alazÿad meg tennen ma
gadát . es wr istennek elótte
malaztot leelz ; zent Innocenci^o
papa meg wgÿ mond ; merth
mÿnewel ember ennen maga
ban alazatosb . Annewal isten
elóth nemesseb : Azt olwassok az
regÿÿ zent kÿralokrol ees . Saul
Dauid / az orzagÿÿ kÿralsaghnak
bÿrtokaat / nagÿobban zent alaza
tossagbol eerdemletteek . kÿkról
elsew kÿralÿ kenÿnek tÿzen ew
tód . rezeeben vagÿon megh
ÿrwan / Mÿkoron az te zeme
ÿdnek elette kÿsded vonaal . es
nemzetsseeghódben alaab va
lo : Az en neepemnek Izraelnek
elótte ÿaroŵa teelek teeghódet
Azonkeppen olwassok zent lazlo
kÿralrol ees . hogÿ gÿakortaa
ÿl vala az zegheenÿeknek
sereghy kózzee tÿtkon es ott zol
gallÿa

{390b}

Vala Wr Iesusth Cristusth mynd eetón

eethzaka : az ew eedes meg valtoya
nak zeeghenseegeet gondolwan .
Tanwsaag Adatyk
Kewanatus zywel mondhatna vala
ky Byzon akarnaam meg twdny
es tanwlny . mynemew lelkyy joza
gokkal eeggyseswlhet ember wr
istenhez / Doctoroknak mondasok zeret
Neegy yeles lelkyy jozagokat gyeyt
hetwnk reea / Elsew . zent Alazatos
aag . honnan byzonoyttok / zenth
paal apostol mondasabol .. Az aldot
Cristus Iesus . mykoron nagy felssee
ges vona ew isteny nagyssagaban
meg alazaa magaat ; mykoron kazd
ag vona / magaat meg zegheneytee
mykoron eross hatalmas vona koor
termezetet veen / mykoron halha<l>tatlan
vona . halandosagban otózeek . my
koron nagy tyztosseegben vona . nagy
zydalmassagot es veegre zernyy
halalt ees zenwede / myeert zerel
mes atyamffyay : meeg ees kerdem
myeert . Azeert hogyy mywelwnk
eeggye lehethne . egy akaro leh
ethne / eegy lelkew / lehethne .
Masod . jozaag zent kegysesseg . hon
nan byzonoyttok / zent Mathe
yrtta megh kenywenyek tyzen eegged
reezeeben . wgy monda az aldot isten
nek zent ffya . tanwllyatok en tew-
lem . mert zyllyg vagyok en es ke
gyes zyww / Masod helyen . kylenczed
Capitulomaban meg wgy mond<..>
Nem yewttem az ygazakat hywnya
thwdnyä yllyk az Idwesseege De
a'' byneseket / zent lucach hwzon har
mad Capitulumaban meg wgy m
ond . En mennyeey zent Atyam boch
assad meg ewnekyk mert nem twg
gyaak myt teeznek : My lehet enneel
nagyob kegysesseg . ky meeg ew ellen
segyeert ees ymada ew halalanak
ydeyn / peldaat adwan hogyy my ees
azonkeppen tegyewnk . ha Cristus Iesu
ssal . eeggye akarwnk leenny .

{391a}

Harmad jozaag Igassaag / Honnan by
zonoyttok / hall yok . Az menney felsz
eeges ygassagnak zayabol . ky meg
yrth zent Ianos kenyweenek tyzen
neegyed rezeeben : En vagyok wth
ygassaag es eelet : yme zerelmes at
yamffyay mynemew bochwlettel ty
ztoly wr isten az ygassagot / Annak
okaeert ees felette keel mynekewnk
kowethnewnk / kyröl wgy yr ezdras
proffeta . masod leweleenek . harmad
Capitulomaban / Az ygassaag oly nag
jozaag . hogyy myndden hamyssat . meg
gyoz . es dycheeretes newezetot zerez
embernek mynd erekke / De zent da
uid keeralnak mondasa zerent az sol
taar kenyben . az hamyss mondook m
ynd el veznek : es zent paal apostol
nak mondasa zerent az hazwgok isten
nek orzagaat veenny nem eerdemlyk
Mert luciper ees eeggyeert azeert ve
tteteek lee onnan hogyy hamyssaagh

lelettetek ew benne . zent Ianosnak
bizonysaga zerent . j . Ioh ij .
Neegyed yozaag . Igaz yteelet / hogy
kedeeg az ygassaag teetelt . Amennyey
ygaz byro Cristus Iesus felette zeressee
zent Daudid byzonsaag az Soltar keny
nek . xl iij reezeeben . zeretted wg
mond wr isten az ygassagot es gylol
ted . a' hamyssagot ; wg mond rola z
ent Iero' doctor . es bel . yrtaak az tor
ween kenynek hwzon harmad reze
ben . Az ygaz fejedelmeknek es Iam
bor kyralyoknak . twlaydonok . es wr
Istentewl ky adot parancholat . hogy
myndennek ygassagot es ygyenlo yte
letet teegyenek / meg zabadohaak ero
wel ees . a' meg nyomorwltakat az h
atalmasnak kezeebol . es meg veegyek
az arwakat es ozwegyokat . az hamyss
pathwarosoktwl / Ezek azeert az nemes
leky yozagok kykben . myndden ayo''ta
tus leelek bel tellyesoyty wr istennek
kedwes akarattyaat / Ezek az valasztot
leky yozagok kyknek myatta . ember
eegyesewlhet wr istenhez tellyesseeg
gel ; Ez zent peldazatok fundamentom

{391b}

Zerent es tekeelletesen valanak Dycho
-seeges zent lazlo kyralban / mykkeppen
olwastatyk az ew zent eeleteeben
Az okaert ees erdemlee es meegh
ew eelteeben . meg yelentetek sok
choda teetelnek myatta / hogy ew
vona eegyky . wr istennek elotte
az nagy zent kyralok kozzol : mert
ez wylaghly kyralssagon vewee
az mennyey dychoseeghnek kyral
ssagaat . Hol ott zamlaltatek az
nagy Confessoroknak kozyben m
ynd eerdemmel . mynd meltossaggal .
Masod tanwsaag : myeert em
lekozeenk az Idwesseeges vthnak
keressesseerol / lasswnk regulaat ro
la ; es nem yo veztegzeeggel el
hannwnk : Mert wg y zent paal .
zent Agoston doctor . azont byzon
oyttya / hogy nynchen eet ez vyla
gon meg maradando varaswnk .
De yewendot keresswnk : wg y mo
nd towabbaa .. arrol ercchetok es
ertekozyetek ky meenyben vagyon
nem ky ez feldon / kyre <.> ynth
ween keresny A' my eedes Idwo
zeytenk Iesus cristus zent Mathe
yrta meg kenyweenek heted ree
zeeben . wg y mond : meennyetek
be az zoross kapwn . mert nagy ez
kapw es zeelyes az wth . ky vzen
az erek vezedelemre es sokat vann
ak kyk yarnak <raytta> . es be m
eennek ew raytta : Az wth kedeeg
zoro . es toretlen : ky vzen az e
rek eelettre es kewesen talal<.>nak
bel meenny ew raytta / Azeerth
zerelmes Atyamffyay . Dychosee
ghes zent lazlo kyralnak pelda
ya zerent : ky myg eelee az nemes
Idwesseghnek wtan yaara . es
be talaala menny wr istennek

zent orzagaban .. Azonkeppen mÿ
meg talallassok . elezer ez heeth
nemes lelkÿ ÿozagokat meg keel
tanwlnwnk . es benne eelnwnk
Elsew ÿozaag . ÿo mÿwelkódettel
eekósewltetót . ÿgaz kerezttÿen hÿth

{392a}

Kÿról wgÿ mond zent paal apostol
Sÿdoknak ÿrth leweleenek tÿzen
eeggÿed rezeeben : ygaz hÿthneel
kÿl lehetetlen kellemetessee lennÿ
ÿstennek Azeert mongÿa zent A
goston doctor . ÿrwan egÿ ÿo
barattÿanak / Zerelmes atÿamffÿa
Azt eressen hÿggÿed es semÿt ben
ne ne ketólkóggÿel . hogÿ mÿnden
poganok Sÿdok . herethnekek . hÿttewl
zakattak . es mÿnd kÿk anÿazenth
egÿhaznak kÿwle vannak : pokolnak
erek tÿzeere vetendók ; Maswth
meg wgÿ mond azokrol kÿk ÿgaz
kerezttÿenek . kÿk nem . Bator mÿnd
be meennÿenek az zent egÿhazban
mÿnd feÿet terdet haÿchanak es
Amennet mongÿanak . Sÿkÿ eegÿ
eben meg ÿsmertetÿk . hanem ha
kÿ twlaÿdon zeretetbol vallÿa az
zent hÿtet

Masod ÿozaag Idwesseegnek ÿgÿe
nes wtara : Parancholathnak m
eg tartasa .: Zent Mathe kenÿwe
nek tÿzen kÿlenched rezeeben ÿrta
meg . ha akarz . Idwezwnÿ . tarcz
parancholatot . Annak okaert mÿ
-nden kerezttÿen embernek . de meeg
zerzetesnek ees zÿzeegh gÿakortaa
meg hannÿ vethnÿ ew zÿweeben
mÿnt egÿ leczkeet . az zent paran
cholatokat . feÿezet zerent
Harmad ÿozaag . hogÿ leelkÿ
vÿgÿazaassal es gond vÿseleessel
magaat bÿntewl otalmazza : merth
wgÿ vagÿon meg ÿrwan zent Ian
os latasarol valo kenÿnek hwzon
eeggÿed rezeeben . Semÿnemew fer
telmes oda be nem meegÿen / Az
oka hogÿ az tÿztwlatlanok elezer
purgatoriomban vÿtethnek . es on
nan . istennek orzagaban .
Neegÿed ÿozaag . wr istent mÿnd
den elótte zerethnÿ . es barattÿaat
hozÿaa hasonlatoson : zent Mathe
ÿrtta meg kenÿweenek hwzon
kettód rezeeben .
<Ewtód . mÿndden barattÿahoz kegÿ
esseegben es yrgalmassagban ÿn
-dwlathnÿ> : kÿról wgÿ mond zent

{392b}

Agoston doctor . Az ÿgaz lelkÿ zeretet mon
datÿk / olÿ meennÿeÿ vthnak . kÿn Isten
yew . emberekhez . es . emberek meennek
Istenhez . kÿt be ees ÿrtak a' tórween kenÿ
ben ; mÿeert ÿgaz . nem kel tebbet tennÿ hozÿaa
<Hatod ÿozaag>
Ewtód ÿozaag / mÿndden barattÿahoz
kegÿesseegból es ÿrgalmassagbol ÿnd
wltathnÿ . mert zent dauid proffetanak
mondasa zerent ezek az wr istennek

 arot wta  / Oh zerelmes at amff a 
 ha meg gondoll ok . B zon awal soha
 eg  b nes sem tarthatna penitenciat
 Sem ew Idwesseegeet meg nem leelhet
 nee ha wr isten / zent  rgalmassagaat
 m nekewnk nem n o tanaa . Azeert
 zerzette Az nemes regulaat . zent Mathe
  rtta meg : Nem leezen annak  rgalm
 assaga . twdn a  ll k az wtolso  teele
 ten . vala k  . eeth  rgalmassagot nem
 teezen / erchen . ew fele baratt awal
 Hatod  zoaag : az Idwesseeghnek wta
 ra . tett b nekr l .  g enl  penitenciat
 tarthan  . zent Mathe  rtta meg ken 
 weenek harmad rezeeben . penitenciat
 tarchatok . mert el k zelghet istennek or
 zaga : Nem he yaba valo mondas ez .
 mert Istennek  gassaga zerent . m nt leo
 papa mong a . Senk  nem vona melto
 az erek Idwesseegre : Masod b zonsag
 <.>HA<.> at a wr istennek zent f ya Iesus
 es azzon wnk z z maria / Ha m nd
 az nag  zentók ees : nag  peni at tartottanak es w 
 mentenek menn eknek orzagara :  ollehet nem m nt b nesek
 meewel  nkab azok
 k k b nt  smertek kezdettewl foghwa
 m nd penitenciat kellot tarta<tt>n ok es nag 
 kemeenseeggel <...eg .> eeln ok ez v lagon
 es wg  eerdemlen  menn eknek
 zent orzagaat : M nd ez eell en ne
 mes lelk   ozagokban ee el es nappal
 zenetlen elmeelk d k vala d ch 
 seeges zent lazlo k ral : koronkeed g o
 ropodwan :  ozagokrol  ozagokra .
 Heted  zoaag mondat k . el kezdet  o
 ban veeg  meg maradaas : k nek
 meg  geerte wr isten az erek Idwess
 eeget . zent <Mathe> lucacz  rtta meg ken we
 enek . t zen n olchat reezeeben k r l
 <...> wg  mond zent Gergel doctor ees
 hog  nem eleeg embernek az  ot el kez
 -den e . De el ees kel veeghezny  ha haznaat
 akar a venn 

{393a}

Harmad tanwsaagwnk leez
 en . m nemew  ozagoknak zeertarta
 sawal . keel embernek ffellyeb feell
  eb meenne garad ch zerent . ha lee
 lek zerent haznaln  akar .. oka ez
 mert wg  mond Iuuenalis new 
 mester . hog  m ndenben modot
 keel tartan  ha a''m t kezd veegre
 akar a v nn  : Aristoteles new 
 mester meg azt mong a : lassan lass
 an akar m nemew nehez dologban
 ember towab mehet .
 Kereztt en doctoroknak azeert mon
 dasok zerent hat / nemes garad -
 chokat talalwnk . reea . Elssew m
 ondat k . leeleeknek zabadsaga . az
 az . hog  m nden ez v lagh  . g e
 nyer seegh ket . es fertelmetessee
 gh ket k  zaggasson ennenmaga
 bol . hog  k n  leeg en . g orss es m
 eze telen / mert wg  mond zent Be
 da doctor . vala k  : ew ez v laghy
 gonoz eeleteeben . meg nem fog atko
 z k es b nnek terheet ew leelkee
 rol le nem haan  veet . Az wr iste

nhez kÿ ew felette vagÿon nem kóz
elgethet ; zent Anselmus meg wÿ
mond / lehetetlen embernek akar mÿ
kÿsded bynnel ees Idwezÿlnÿ : az
az . awagÿ gÿakortaa nagÿobra vonz
nak . awagÿ lassan lassan . meg naÿ
ÿobbwllnak es azonkeppen az erek
Idwesseegról es tantoroÿthnak
Masod garadÿch : ÿo akaratan
valo meg maradaas : Mert az em
berÿ leeleeknek . ÿo . awagÿ gonoz vol
ta . chak az ÿo . awagÿ gonoz zandek
ban akaratan vettetót wgÿ mond
zent Bernald doctor . rola / Az ÿo
akarattan / lehetÿwnk istenee / es az
gonozzal erdeghee / Zent Rÿkhardus
meg wgÿ mond : akar mÿt mÿw
ellÿen ember . ÿo nem lehet ha
nem chak ÿo akarathnak mÿatta
Azeert gondot keel embernek rola
vÿselnÿ ha haznalnÿ akar ew Id
wessegheeben .. hogÿ gonoz akarattra
ew magaat ne haggÿa fordwlnÿ

{393b}

Harmad Garadÿch . mondatÿk ÿo ta
nach fogadaas : ÿelesewl . zÿkseeg emb
ernek . nagÿobban . twdatlannak . ÿras
twdo ezess embereknek tanacchan
ÿarnÿ . es a''mÿ tanwsagot adnak a
lazarossaggal meg fogadnÿ es tar-
tanÿ : Ez eegÿ ÿeles oka . wr isten
tewl meeg az zent gÿonaszak . kÿ
nel kÿl ember nem Idwezÿlhet
ott adatÿk az ÿo tanach . az el tee
wódót bÿnesnek / ott az bÿzon or
wossaag . az meg korwlt leeleeknek
es ott az nemes bólchesseeg : az ÿgassagrol
el tantorodot Adamffÿanak ./
kÿról wgÿ mond zent leelek wr
isten bólch zaÿa atal . eclesiastici
xxxij . eggÿk kenÿweenek harmÿ
ncz kettód rezeeben . En zerelmes
ffÿam . ÿo tanachnaal kÿl semÿt
ne teegÿ . es az olÿ teetemeennek
wtanna meg nem banod .
Neegÿed Garadÿch : zeertartaas .
az az alkolmassaggal valo eelet
nek vÿseleese . eeth wgÿ mondnak
zent Irasbelÿ doctorok . hogÿ az zent
sseeges eelet . nem aal . az kemeen
eelethnek vÿseleeseeben . thwdnÿa
ÿllÿk / eröss beÿteleesben .. hwzÿw
vÿgÿazasban . testÿ zeghodelmesseeg
ben : zenetlen valo kezÿ dologban
mert mÿnd ezeket Az pokolbelÿ
erdeg ees meg tehetÿ : Az poganok
ees meg teezÿk . De azeert egÿk
sem meegÿen mennÿeknek orza
gaben / De ha kÿ alazatus . tÿzta
saag tarto . ÿrgalmas . enghedel
mes . bekesseeges : ezek az lelke
ÿozagok . ezekról adnak meennÿek
nek orzagaban eerdemet es Coro-
naat : Az testÿ es ez ÿdew zerent
valo . ÿozagok . chak mÿnth eegÿ
ezköz es vala mÿ segheedseeg kepp
en valok : Annak okaert . zertar
tassal kel benne eelnÿ hogÿ ÿdó
nap elót el ne vezesse bolondo

ha ennen magaat . Azeert mon
gÿa zent Bernald doctor . Az zeer
tartas mÿnden nemew ÿozagoknak
annÿa zÿleÿee / vessed el ewteth
es az ÿozaag . bÿnnee leezen .

{394a}

Ewtód garadÿch . ÿo mÿwelkódetben
valo keesalkodas : az az hogÿ ne ÿllÿen
veztegh : de vala mÿ kezÿ mwkalkodasb
an foglallÿa ember ennen magaath .
nagÿ sok okaeert . elezer . termeezethnek
ÿndwlattÿaeert . wgÿ mond rola zent
Agoston doctor . Ember . teremtetót a''
mwkara . mÿnd az eghÿ madaar az .
reppeseesre / Masodzor newekódeserth .
merth . Az kezÿ mwkawal . gÿakortaa
meg wÿÿwl embernek veere es
ÿnkab new vele / harmad eg
gheessegeert . mert sok betegssee
gót el mÿlat ember . kewes<e> ke
zÿ mwkawal : ÿobban ees ehe
tÿk ÿhatÿk wtanna : Neegÿed
zer . tebbet tebbet tanwl ember
A'' gÿakortaa valo dolog tetell
el : mÿnd az kÿsded gÿermek az
oskolaban . elezer A . b . c tanwl .
es veegre doctorraa leezen . Az-
onkeppen vagÿon . mÿndden lelkÿ
ÿozagoknak ees gÿeÿteeseben . wg
mond rola zent Agoston doctor
zerelmes atÿamffÿaÿ mwkalkog
gÿwnk . mÿg eelewnk hogÿ az
ÿo mÿwelkódehnek kwchawal
meg nÿthassok menÿorzagnak
kapwÿaat / Bÿzonÿwal zerele
mes atÿamffÿaÿ . akar ett . akar
ott mwkara fÿzethnek . Azth
ees mondom . hogÿ ÿghen gyen
yerwseeggel eeló vÿtez az . kÿ
vÿwasnaal kÿl akar gÿóznÿ
Nem wgÿ teezen vala zent laz
lo kÿral : mÿnt meg hallÿon
Hatod Garadÿch . veeghÿg m
eg maradaas : oh aÿo''tatus lelk
ew atÿamffÿaÿ de mÿ dologh ez
hogÿ semÿnemew testÿ lelkÿ ÿo
zagbol kÿwe nem hagÿattatÿk
es kÿ nem esÿk . az veegÿgh
meg maradasnak ÿozaga : hall
ok azeert es tanwllÿok megh
mÿ leegÿen oka .. Wgÿ mond
rola zent Isidorus doctor .. Az al
dot teremte wr isten olÿ kegÿ
elmes emberekhez . hogÿ mÿnt
vala mÿ ÿoth el kezdnek ottan

{394b}

Meg ÿgÿeerÿ ewnekÿ az meennÿeÿ
eerdemet . De addeglan meg nem ag
gÿa . hanem ha . veegre vÿzÿ . Meg
ÿgÿeerÿ hogÿ ewrwóztessen emberth
mondwan . ezt adom . ha . ezt teezed
wgÿ mond towabbaa azon mester
Mert akkoron kellemetes wr istennek
a'' mÿ eeletwnk . ha az ÿoban kÿth
el kezdewnk . veegÿgh meg marad-
wnk : wgÿ theen . dÿchóseeeges zent
lazlo kÿral ees . Annak okaeert koron
keed kellemetes vala wr istennek ele

tte : mÿnt meg vagÿon ÿrwan ew
 zent eeleteeben .
 Zent lazlo kÿralnak
 legendaÿa :-
 Dÿchóseegees zent lazlo kÿral . Cristus Ie
 susnak kÿwalthkeeppen Confessora es va
 laztatus hÿw zolgaÿa : Mennÿen feldón
 dÿcheeretes . mÿndden Idwózŵló vÿwek
 nek kózótte . kÿt meegh az ew . Istentewl
 eerdemlót newezetÿ ees kÿ ÿelenth
 Mert doctoroknak magÿarazattÿok ze
 rent . Lazlo . Ladÿslaus . haromaa hass
 azthwan . az az laus dacio . populus .
 dÿcheeret . adaas . neep : kÿket eegÿbe
 rakogathwan . Annÿat teezen . Neep-
 nek istentewl adatot dÿcheeret : ÿme
 meel dragalatus newet eerdemleth
 vala wr istentewl . kÿt ez bodogh em
 ber . mÿg eele Bÿzonÿawal . meg
 bÿzonoÿtaa <..>hogÿ Anÿa zent egÿhaz
 ban wr istennek dÿcheeretÿ leen
 De meeg holta wtan ees / mynd erek-
 kee / Annak felette . ez zeghen orzagh
 nak eróss otalma : es benne valo .
 ŵÿ kerezttÿeneknek . kegÿes attÿa es
 bÿzon vÿgaztaloÿa : Tamada kedeeg
 Lengÿel orzaghbol : Iambor es istenfeelő
 zÿlektewl : es nagÿssagus nemból
 kÿnek eredetÿt ezenkeppen olwassok
 az orzagnak reeghÿ Cronicaiaiban . Bodog
 ssagus zent Isthwan kÿralnak halala .

{395a}

Wr istennek akarattÿa zerent el kó
 zelghethween . hogÿ ez ŵÿ kerezttÿen
 eknek gÿenghe palantaÿa . nagÿob
 bekesseeggel meg maradhatna . gon
 doikodÿk vala rola kÿt teenne kÿral
 lÿaa wtanna . mert <Senkÿ> az ew
 nemzeteeból Senkÿt nem leel vala
 meeltot reea . Annak okaert . kÿlde
 el Budaat . hogÿ az ew sÿweet kÿ
 nek wazwl vala neve Az Nitria
 ÿ temleczból kÿ hozÿnaa . kÿt enn
 en maga rekeztót vala az temleczbe
 hogÿ az ew gonoz ÿffÿwsaganak ee
 leteeból magaat meg ÿobboÿtanaa
 Es ewtet kÿrallÿaa emeltethnee m
 ÿgh meg halna : Azt halwan kees
 la kÿralne azzon . hogÿ ÿdegennek
 adnaa az kÿralsagot meg bozzwlaa
 Es tanachot tartta Budawal . es .
 Sebwt Budanak ffÿaat elól el kÿl
 dee . es wazwlnak az temleczben kÿ
 vaÿataa zemeÿt . De mÿnd azon at
 al ees kÿ hozaak az fogssagbol . es
 mÿkoron zent Isthwan azt latta vo
 na . nagÿ Bwzzwnak vewee . es nē
 tehete rola . mert meg foglalta vala
 az halalnak keserÿssege : Elówe hÿ
 waa azeert : Az ew rokonsaganak ko
 paz lazlonak ffÿaÿt : tudnÿa ÿllik
 Andrasth . Belaat . es Leuenteth es
 tanachot ada . az zent kÿral ewne
 kÿk hogÿ mÿnt hamarab kÿ fwt
 nanak az orzagbol es meg meente
 neek ennen magokat halaltwl /
 es wgÿ teenek fwthwan Chew
 orzagban . Keesla keralne azzon
 azt lathwan : zent kÿralnak kÿ m

wlasa wtan . kÿ eele az kÿralssag
ban . Negÿwen hath eztendeeg . es
mwleek kÿ mÿkoron Cristus zyle
tetÿnek wtanna ÿrnanak . ezer har
mÿnch nÿolcz eztendóben . Nagÿ bo
dogh azzonnak dÿchóseeges napÿaan
es helheztethween . wr istentewl meg
zerzet meennÿeÿ zentóknek karÿban
az ew soksagw nagÿ eerdeme zerent

{395b}

Bwdanak tanacchabol tewee kÿ
rallÿaa . peterth . kÿ ewnekÿ rokon-
saga vala . Attÿarol annÿarol .
Vala keddeeg : Keesla kÿralne az-
zon . Bwrgwndÿaÿ Sÿdmond kÿ
ral attÿaffÿanak leanÿa : kÿnek
wÿlhelmus vala . newe : kÿt nee
met Czazaar tett venecczeben
duzsaa : Meelÿ peter kÿral . m
ÿeert felette gonoz es kegÿetlen
vala . Annak okaert ÿzeek kÿ
ez orzagbol . es emeleek ffel . A-
ban newó herczegót zent Isthw
an kÿralnak hwga ffÿaat .
De mÿkoron sok hadakozaas wtan
ez ees gonozzaa lett . meg óleek
ewtet . az tyza mellet egÿ falw
ba es el temeteek : kÿ mastan
fekzÿk sarospatakon . Masodzor
peter kÿralt meg be hozaa Cha
zaar . kÿralsagaba . es nagÿ kÿ
ralÿ aÿandekkal Chazarth meg
aÿandekozwan . hazayaban teree
nagÿ eremmel . Azon ÿdóben
Az harom atÿaffÿak Andras
Bele es Leuenthe nagÿ zeghen
seeghnek okaert ÿweenek kÿ
Chew orzagbol . es meneenek
lengÿel orzagban : Mÿska ne
wó herczeghez . kÿ az ÿdóben
lengÿel orzagot býrÿa vala .
es nagÿ ÿo keddel fogadaa ew
keth es tÿztesseeggel . Azon ÿdóben
tórteeneek hogÿ
meg nem akarnaak adnÿ az adot
de magokban býzwan . mondaak
azt . Az mÿ feÿedelmewnÿk es az
tÿeetek vÿÿanak meg . ha meg
gyóztetendÿk a'' mÿeenk haat meg
attÿok . ha az tÿeetek tÿÿeetek
karaat : Mÿkoron az . mÿska her
cheg . mÿnd ew ffÿaÿwal meg
feelemtenek vona . es nem twd
nanak mÿt tennÿ . Bela azt hal
wan be ÿzenee mondwan : ha
kellemetesnek lattatÿk o feÿedelem

{396a}

Mÿnd hozÿaad tartozowal . ÿol
lehet nemesb leegÿek az pogannaal
de maga mÿnd azonnal ees en meg
vÿwom ew a'' baÿt . ez orzagnak
haznalattÿaeert : es az feÿedelem
nek . tÿÿtóssegheert : Azth halwan
az lengÿelek nagÿ ÿo keddel ve
week . az ÿo akaratot . Azeerth
napot hagÿwan . egÿbe menea
nek . az keth vÿtezek nagÿ eress
en . es Bela wgÿ óklelee hogÿ

otan le eseek . az feldre . ew ked
eeg chak meeg sem mozdwla ..
hogy azt lattaak vona az herczek
es az lengyelek nagy eremben
leenek : es Belaat nagy ayan
deekkal es tyztosseeggel . ffel ma
gaztataak : Myska herczek : az
pogan fejedelemnek yozagawal
ennen leanyaat nekya adaa Be
lanak . es orzagaban erekossee
tewee /
Bela azeerth ott lakozw
-an keth magzattot fogada .
geysaat es lazloot . ez leen ye
wendore az nemes zent lazlo
kyral : ky meeltan hywattatik
Annjarol lengyel lazlonak .
newezween az ew osynek newe
ere / Azt lathwan az keth attya
ffyay . hogya Belanak . ollyan
nagy tyztosseege vona . Az keraly
wdwarban : meg Bozzwlaak es
bwlchwt veween <.> meeneenek
Lodomerly kyralhoz . de ewket ott
be nem fogadaak . Annak wtan
na az kwn keralhoz . ott kym
nek aloythwan alyg zalada
nak onnan ees el : Onnan ffel
kelween menneenek Racz kyr
alhoz . es ott meg nywgowanak
Azon ydoben . peter kyral . mynd
az kegyetlen wrakkal tezen vala
nagy nyorwsagot ez zeghen orza
ghbelyeken . zent Gyelerd pyspek
ees azon ydoben zenwede mar
tyromsagot . pesthnek varasaban
mynd ew hozyaa tartozoo Iam
bor pyspekeekkel . kyról tebbeth ett

{396b}

Nem zykseeg emlekozny . Az zegeen
magyary wrak azeert kyk meeg wgy
an valanak tytkon gywleenek cha
naddaa . es tanachot tarthwan kydee
nek az wr ffyak wtan az az Endren
ek es Belanak . leunteenek koweto
keth hogya ne hannaak el vezny ez ze
gheen orzagot . mert ewk volnanak te
rmeezet zerent valo orzagus wrak . es
mynd hozyayok haylanak / Az nemes
wr ffyak reea haylanak az kenyergeesre
Mykoron peter kyral' azt hollotta vona
akara elottok ky fwthny ez orzagbol
de elol veweek ewtet es rywyd
bezeddel meg . fogaak . es zemeyt ky
tolyan . feyeer valat hala megh .
es vyweek pecchee temethny : myeert
Az monostort ew rakatta vala . es a'
gonoz fejedelemnek ygyen leen halala
Endre herczek azert . Az Iambor kere
ztyyen pyspekokkel meene feyeer varraa .
es az koronawal . meg koronaztateek .
azon Idoben mykoron yrnanak Cristus
zyletetynek wtanna ezer / negywen
heet eztendoben / zent Isthwan kyral
kedeeg halala . wtan tyzen eegy ezten
doben es neegy honap wtan : Es nag
Iamborwl eelween . myndden erethnek
seeghoket es haborwsagokat ky zaggata .
ez orzagbol . es wr Istennek feelmee

re / es Cristus zent hýtýre tanoýttýa
vala . az zegeen neepet / Es mýndden
zeer tartasth . meg wýo''tta ez orzagban
kýt zent Isthwan kýral zerzet vala .
Azon ýdóben hala<la> meg az ew attýa
ffýa leuente . wr istennek akarattýa
zerent / magzatnaal kýl mert gonoz
vala . mýnt peter kýral . Annak okaert
meg ólee ewtet isten : es temeteek el .
ewtet . taxont az alffeldón . az poganok
kózót / Annak wtanna . Endre kýral
kýlde el lengýel orzagban . Bela attýa
ffya wtan : ký mýkoron mýnd hozýaa
tartozowal . magýarraa ýewt vona att
ýaffýához . Endre kýral nagy eremmel

{397a}

Vewee es fogadaa ewtet . mýnt zerelm
es attýaffyaat . es tanachot tarthwan
egý massal . oztaak az orzagot harom ree
zre . keth rezeet vewee kýral . harmad
reezeet . Bela herczeg : . meel reez oztas
az ýdótýl foghwa . koronkeed haborw
saghnak . gýo''tokozasa lewn ez orzagban
Mýkoron azeert ez keth atýaffý nagy
zeretettel eelneenek es bekeseegghel .
mert mýnd ketten Iamborok es yo ke
reztýenek valanak . Kýral azeert m
ýnddennek elótte rakattata egý mono
stort . Az Balaton parttýan . kýt new
eze Thýahannak / zent Anianus m
artýrnak týztesseegere . Annak wtan
-na . veen felet maganak . oroz hercz
eknek leanýaat . kýtýl leen keth ffýa
Salamon es . Daudid . az reghý zenth
kýralýoknak emlekózetókre newezw
een . : Bela herczegnek kedeeg Vala-
nak harom ffýaý : ketteý lett vala
lengýel orzagban Geýsa . es lazlo
kýket ew ees newezót vala az ew
reghý ósýnek newókre . harmad
ffýa leen ezen orzagban ký newe
ze lompeerthnak : ký mastan az al
ffeldón Týteelben fekszýk /-
Mýkoron ýdew halasztot vona
es Endre kýralnak veenseghe ees
el kózelghetót vona . Alattomba az
ew . Attýaffýanak Bela herczegnek
hýreenel kýl . gondot výselween
ez orzagrol . es az ew magzatýrol
Salamon mykoron vona ewt
eztendós gýermek koronasztataa m
egh . es veen felet ewneký Soffýa
azzont . nemeth orzagbol . henricus
Czazarnak leanýaat : es az kýralý
meenýekzóót zolgaltataak nagy týztess
-eeggel az morwa výze mellet . Azt
halwan Bela herczeg . hogý ewteth
ký akarnaa rekeztený . az ew attýaffýa
az kýralsagbol . nagyón meg haragh
week raytta . Azon ózben ees nagy
sok arwlttatok tamadanak ez keth
atýaffýak kózót : hogý eeggýket masýk
-kal

{397b}

El vezthetneek : Andras kýral gon
dollýa vala hogý az ew ffýa Salamon
mýg Bela eelne az kýralsagban
bekesseeges nem lenne . Azert ees

alnoksagot gondol vala felóle m
 ýkeppen el vezthetnee . De mýert
 Bela ezós vala . Istennek seghedsee
 gheewel . meg . otalmazaa magaat .
 Es meene be Ipahoz . lengýel orzag
 ban . es nagý yo keddel fogatta-
 teek . es mýnddenben seghedseeg
 leen ew neký : Es nagy haddal .
 be ýewe esmeg magýar orzagba .
 Endre kýral ees Salamon ffýa
 wal ffel kezýle . Chazaar ereý ve
 lók lewen . zallanak egýbe . az tý
 za dwna kózbe / Es wr isten adaa
 az gýózódelmet . Bela kýralnak
 es mýnd az výtézók folyamanak
 Belahoz . Endre kýralt el hagýw
 an . Azt lathwan kýral fwtas
 ra vewee dolgaat . nemeth orzag
 felee . De nem lehete mert meg
 fogaak ewtet az Bakon kózepót
 es wgýan ott ký mwleek ez
 výlagbol es temeteek . el Týhan
 ban kýt annak elótte ew rakatta
 tot vala ; Mýkoron latta vona
 Bela hogý mýnden felól bekesee
 ge vona : meene feyeer varraa .
 mýnd az Iambor pýspekókkal . es
 meg koronaztateek az zent korona
 wal .
 Bela kýral azeert nagýon
 meg eppeýtee ez orzagot : es hogý
 senký maasth meg ne chalhatna
 Arw veetelben es adasban . kez
 de wýonnan . peenzt verethný
 Apro penzt Garasth . es ducatot
 ký az ýdóben negýwen peenzt
 eer . vala . es nagý sok dolgokat
 zerzee ez orzagban meltokat erek
 emlekózettre / kýnek ýdóben meg
 masodzor tereenek az orzagbelý
 magýarok kerezttýensegre wr isten-
 nek

{398a}

Es az Iambor kýralnak seghedelme
 mýat es harom eztendew wtan
 meg eelegódwen wr isten az ew
 zolgaýanak eeleteen . eseek halalus
 agýba es výtetee magaat kanýsa
 ra . es ott ký mwleek ez výlagbol
 Es výteteek az zeegzaardý monos
 torban kýt meeg eelteben rakatta
 tot vala : De mýeert hogý ennen
 maga ees zaar homlokwa vala .
 az ew akarattýa zerent newezettet
 eek zekzardnak .
 Salamon kýral halwan ha
 lalaat <Endr> Bela kýralnak . keree
 Ipaat . Nemet Chazaart hogý ósmeg
 be ýktathnaa . kýralsagaban . mýko
 ron azeert . magýarraa ýewttenek
 vona .. Geýssa . Bela kýralnak ffýa
 mýeert ezes vala .. kele ffel ew
 keth attýaffýaýwal lazlowal . es
 lompeerttel meeneenek bel Salamon
 kýral es chazaar elót esmegh
 lengýel orzagban . Annak oka
 eert Salamon kýral . mýndden
 bantasnaal kýl . kýnnýen meg el
 foglalaa . az kýralssagot : De mý

nth chazaar kÿ ment vona ez or
 zagbol . Geÿssa nagÿ erówel ott
 -an be ÿewe . Salamon kÿral
 meg ottan kÿ fwtha : elótte / De
 az Iambor pÿspekók hamar bek
 esegót teenek kóztók : Annak
 okaert kÿral zalla az kÿralssag
 ban . Geÿssa kedeeg . az herczegss
 eegben . es sok ÿdeÿglen leeg
 barathsaag es eeggyesseeg kóztók
 Salamon kÿralnak azeert es da
 uid attÿaffyanak kÿk valanak
 Endre kÿralnak ffÿaÿ . magzatt
 yok soha nem leen . Istennek
 ÿteeletÿ zerent . mÿert hogÿ az
 Endre kÿral . Vatha ÿspannak
 kegÿetlenseegót hagÿot vala .
 tennÿ ez orzagban . es zent ge
 lerd pÿspekkel nagÿ sok egÿha
 zÿ . óletot vala meg ez orzag
 ban .. Az okaert magwa zakada

{398b}

Gÿeÿssa herczegnek leenek magza
 tÿ . Calman . Almus : es leanÿ / Es naÿ
 bekesseeggel eelnek Geÿssa herczeg
 es Salamon kÿral . Azonkózbbe ÿtee
 nek be az Chewk magÿar orzagban
 es Trenchen taÿÿaat mÿnd ffel dw
 laak . es nagy sok neepet ÿozagot vÿ
 nek el . Azt lathwan Salamon kÿral
 es az keth herczeg . Geÿsa es lazlo wtannok
 meneenek es Chew orzagot nagÿob reezre
 mÿnd ffel dwlaak . es az el vettet meg
 hozaak : Annak wtanna az kwnok
 erdeel felól . mezes kapwÿan meg be ÿte
 nek . es mÿnd az Nÿrseegót Bÿharÿg
 ffel dwlaak es el vÿweek . es ÿmaran
 atal mentenek vala . Laposnak es Zam
 osnak vÿzeÿn . mÿkoron kyrók leen : benne
 Salamon kÿralnak . es az keth herczegnek .
 ottan hamar wtannok eredeenek . es el
 ereek ewket az nagÿ magass kÿrÿeleÿs
 heegÿ alat : Es az zegheen magÿarok wr
 Istenben bÿzwan . Cristusnak zent testeet
 veweeek hozÿaaÿok zent gÿonassal . es
 meg ÿtkózween mÿnd magokat zakaz-
 taak wgÿan ott az sok pogansagnak .
 es Az preedaat hattra hozaak . nagÿ
 eremmel dÿcheerwen az wr istenth .
 Annak wtanna . harom eztendew be
 telween . Az orozok meg be yteenek az
 zawa felól . es nagÿ foglÿokat vÿnek
 el : Salamon kÿral azeert es az hercze
 gók gÿÿleenek Zalonkemenee : Es
 atal menwen az zawa vÿzeen Nand-
 -or feÿeer varnaal . es velók vala vÿd
 ees Bachmegÿeÿ Ispan / Mÿkoron azert
 meg ÿtkózték vona . wr isten akara
 ttÿabol . az zegheen magÿarok nagÿ dÿ
 adalommal ÿaranak . ott ees . De mÿ
 koron <..>Nagÿ nÿereseeggel haza ÿetten
 ek vona . es az <.> Bÿtangot oztanÿ akar
 naak / Az gonoz fenee vÿd . ÿzth vezte
 kóztók : es Az Iambor herczegókkal Sala-
 mon kÿral egÿbe haborodeek .-
 Halwan kedeeg Ghereg orzagbelÿ Cha
 zaar . hogÿ Gÿeÿssa herczeg Isten feeló
 ember vona es kegÿelmes . kówetóketh
 kÿde hozÿaa lewellel . erek bekeseegnek .

{399a}

Es baratssagnak zerzeeseerth . Geýsa herczeg ottan mynd hattra kyldee ew neky az foglyokat . Azt halwan Salamon kylral . nagyon meg haragweek raytta / Es eleýben yarwlwan az gonoz wyd Bachy Ispan Azt tanachollya vala kylralnak hogý geýsa herczegót meg ólethnee mert addýglan orzagaban bekewel nem lakhatneek . Es ew neký adnaa . az herczegseegót . Mykaron Geýssa herczek azt ezebe vette vana : kylde el ew attýaffyaý wtan twdnya ýllýk lazlo wtan Chew orzagban . es . Lampertt wtan leng -ýel orzagban hogy syethneeneek ky hozya / Azonkozbe . Geýssa meene vaczcz felee / es Lazlo Attýaffyat lataa eleýbe ýewný nagy haddal . es mynd az Chew wrakkal : es meeneenek az Rakwsra : Vala kedeegegý nagy kyetlen erdew . ott a''hol egy masth meg talaltaak vala . es azon pwzt aban lakozyk vala egy ween Reme tte penitenciat tarthwan : hol ott az dyadalomnak wtanna Gyeyssa egy nagy monostort rakattata . newezween az Iambor remette neweere vacznak . Azonkozbe . Lazlo herczeg . nyeert mynd kysdedsegeetwl foghwa Isten feelo vala . Isteny latasth lata wgyan zemla tomast . Es monda Geýsa herczegnek Atyamffya lataal myt . ky monda Semyt . Monda zent lazlo : Mykaron allanaank az tanachban . Istennek ze -nt angýala meenybol le zalwan egy Aran koronaat hoza es feyedbenyomaa . Azeert byzon az . hogý wr Isten mynekewnk aggya az dyadalm at ez wttal . es Salamon ky fwth elottewnk ez orzagbol : . Mykaron az -ert mynd wgyan bel tellyesodoth vona . Geýssa az kylralsagban yktateek es azon helyen egy nagy zent egy hazat rakattata . Azzonywnk zyz marianak tyztessegeere / Lathwan azeert zent lazlo . az nagy weer ontast nyeert nagy kegýelmes zyw vala

{399b}

Felette yghen syr vala raytta . hogý az gonoz kylralnak myatta Annee sok Iambor germeke vezot vona el . Az okeert ees . az sok bytangbol egy zent egyhazat rakattata monyorosdon ; Salamon kylral kedeegegfta Moson newo varban es posonban . hol ott valanak Annya es felessege : lathwan azeert az ew azzon Annya feddyk vala . reeya hogý soha zawaat ne fogatta vona . De az gonoz wydnak zawan yarth vona : Azt halwan chak nem meg olee ewtet ees haragyaban / Annak wtanna panaz la chasaarnak hogý ky yzteek vana . orzagabol : kynek keerelmeesere yollehet chazaar el yween nagy erowel . De maga Istennek akara ttyabol kozbe yarok eseenek es

Chazaar meg haza teree : Salamon
azert marada nagy Bwal Poson
ban : Es zent lazlo akarwan on
nan ees kÿwe ÿznÿe gÿakortaa
meegÿen vala reea ÿtkóznÿ . Egÿ
napon zent lazlo herczeg . veen ÿ
deghen rwhaat reea . es meene a''
war alaa . Baÿ vÿnÿa chak en
nen maga . Azt lathwan a''z war fok
rol Salamon . azt twdaa hogÿ
vala meel' magyar vytez vona
Ew ees el valtoztataa rwhaÿaat
es kÿ meene ellene : mÿkoron az-
eert egÿmashoz kózelgethneenek . Sa
lamon kÿral lataa haat . ket zent
Angÿalok vannak . zent lazlonak
feye fólót . tÿzes tóróket tarthwan
ew kezókben . es zent lazloot otal-
mazwan . Ottan meg rettene es
hamarsaggal ffele fwtameek az
varban : Mondanak az vÿtezók
wram mÿt fwtz . Nam nem zok
tal te egÿ kettew awagÿ harom
elót el fwthnÿ : kÿknek felele
Twggÿatok hogÿ emberek elót nē
fwtok <.> De ez nem ember : mert
tÿzes angÿalok otalmazÿaak ewtet .
Azonkózbent . Az Iambor kerezttÿen

{400a}

Kÿral' halalos Agÿba eseek . es
zent gÿerÿg harmad napÿaan kÿ
mwleek ez eedes vÿlagbol : <es> ew
kÿralssaganak harmad eztendeÿbe
es temetteteek Vaczot . az zÿz ma
rianak monostoraban kÿt ennen
maga rakattatot vala .
Ad Propositum .
El kezdetyk Imaran .
zent kÿral eelethe .
Halwan mÿnd e
gheez orzag belÿ ze
gheen bodog . nemes
nemtelen . Az naÿ
kegÿes kerezttÿen
Iambor Gÿeÿssa k
ÿralnak esetÿt . keleenek ffele ee
gÿetembe . es meeneenek az ew
attÿaffÿanak zent lazlo kÿralnak
eleÿben . es mÿnd kegÿes kereess
el . mÿnd zÿkseeges keezereÿtees
sel . valaztaak . elóttók ÿarówa
es kÿrallyaa . mert lattÿaak va
la hogÿ . mÿnt az nemes para
dÿchom belÿ gÿmólchós kerth tell
yes vona mÿndden lelky testÿ
yo ÿllatw Iozagoknak vÿragaw
al : Es fee<.>nÿyk vala mÿndden
meennÿeÿ zerettettel bólchesseeg
gel . kegÿesseeggel : es zent leelek
nek malazttÿawal . mÿnt az egh
ón valo feenes haÿnal chÿllag
kÿt ez zegheen magÿor orzaagh
wgÿan akarattÿa ellen valazta
kÿrallyaa , Annak okaert ees so
ha nem akaraa . hogÿ feÿeeben
teenneek az zent koronaat mÿgh
Salamon kÿ koronazot kÿraal
vala . eelne . De eremest meg ees
enghette vona Salamon kÿralnak

az orzagot chak az wrak akart
aak vona . es Salamon . ygassag
zerent hozyaok teerth vona ./
Wrallyaak vala azeert zenth

{400b}

Lazloth mynt Koronas<.> Kyralt es
termeezet zerent valo wrokat . Azeert
ees zent lazlo nagyon kenyerwl es
eped vala az zegheen orzaag bely nyo
morwlt neepon . mynt az kegyelmes
atya ew arwayn . ydew be telween
ew haytaa magyar orzaghoz . korontal
orzagot . es horwat orzagot : Annak
wtanna gondolaa zent lazlo . Salam
onnal meg eeggyseswlly . es nagy
sok segheedseegot kyldet ewnek Sa
lamon kedeeg vyzon ellen . kegyetlen
seeggel fyzethween . Alnoksagot gond
ol vala ellenee . mymodon el vezth
hetnee zent lazlot : Annak okaeert
ees fogataa meg ewtet kegyes zent
lazlo . es vettettee az temleczben . My
segradban . hogy meg jobboytanaa
ennen magaat . es vethnee be haragh
yaat / Bel telween azeert ymaran
wgymynt negywen eztendok es
Lattatot vona kegyes zent lazlonak es
az magyar y wraknak Iambor pysespek
eknek : zent Isthwan kyralnak es
zent ymre herczegnek vytezkodew
zent testeket ffel emelny : es nagyob
tyztosseegnek okaeert ez feld zynre
hozn y es meg Canonizalny . Salam
on kyral ees hozateek ky az temlecz-
bol es zabadon yaar vala : zent
lazlo mellet : De az alnok . magaat
gondolwan . fwtha az kwn kyralhoz
es meg eskweek nek y hog y ha zegh
edseegwl mellee yewne . lazlo ky
ral ellen . Erdelsseegot nek y adnaa .
es leanyaat el veenee / Az kwn
kyral azon raytta ragadwan . nagy
haddal be yewe magyarraa . es zal
laa meg vng varaat es Borsnaat .
Azth halwan kegyes zent lazlo ky
ral . raytok rohana<.> es mynt az ko
wer fagg yw az tyz ellen wgyan el
olwadanak elene . es nagy dyadalm
at veen rayttok . hol ott rakattata eg
zent egyhazat wr istennek tyztossegheere
Salamon kyral . esmeg ffel gye ytee

{401a}

Az kwnoknak maradekyt . es meene
Bologaar orzagra . es ghorong orzagra . De
otth ees arczwl vereteek : wgy hog y
towabbaa myndden remeensegheetewl
meg foztathneek ffel tamadny . Annak
okaert ees atal yeween Az dwna vy
zeen ky vonyaa magaat az teeb neep
koczol . es soha teebbee kozykbe nem
meene . lathwan hog y myndden tehet
segheeben . meg zeghetot vona . Ann
ak okaeert meg alazaa . ennen magaat
es . az hatalmas wr istennek yrgalma
ssaga ala hag yaa haytaa le feyeeth
mynt bynes ember nagy banattal es
toredelmesseeggel .
O meel bodog zykseeg ky nagyob yora

kýzlel embert Ký ellen wgý mond
neký . hogý Bodogb annaal ees kýth
masnak vezedelme teezen bodogghaa .
Salamon kýral azeert . mýg eele . peni
tenciaban foglalaa ennen magaat es
soha ember ýsmeretýre towabbaa nē
ýewe . Es mwleek ký ez vylagbol
Isterýaban : pole newó varasban :
Masodzor . kegýes zent lazlo kýraal
ýdeýn . Az gonoz kwnok meg be ýew
eenek magýar orzagban . elezer . erdelth
ffel . dwlwan :. es mýnd az nýrbaattor
ssagot . onnan az tyza melleekeet . mýnd
Bechee varayglan : enneel nagý haad
magýar orzagban ew elóttók soha nem
volt .. kegýes zent lazlo az ýdóben vala
toot orzagban . Es mýkoron meg hallotta
vona . Azonnal wtannok leen es eree
el . ewket az themes kózbe . es reeaok
rohanwan . wgý veree mýnd az sokass
agot hogý egý wrnaal teb el nem za
ladhata . kózzólók es nagý nyereeseeggel
ýarwan . Az foglýokat mýnt hattra ho
zaa :
Annak wtanna Az kegýes kýral me
ne Az orozokra . kýth lathwan az naǵ
eróth hamar Az zent kýralnak hatal-
ma alaa adaat ennen magokath .
Annak wtanna Az kegýes kýral mee
ne <Chew> Lengýel orzagra . es zallaa meg Cra
cco varasaat harom honapýg . Azok
lathwan hogý ellene nem alhatnan
ak . Bekeseegót zerzeenek egýmassal

{401b}

Annak wtanna Chew orzagra . es
nagý foglýokat hozwan teree haza zēt
kýral . magýar orzagban . nagý nye
reseeggel . es nagý istený dýcheerettel
Mýkoron azeert latta vona
Az kegýes zent kýral . hogý wr isten
vona vele . lakattata egý ýeles
zent <Calastrom> Monostorth . az fe
kethew kórós parttýan . kýt varad
ffewnek newezee . Azzonýwnk zýz
marianak týtósseegeere . hol otth
veegre temeteest ees valazta ma
ganak . El hýrhóween kedeegh
az ew ýo hýre newe es Istenben
valo ýozagos vota . mýnd egheez
kerezttýenseegbe . hogý mýkoron Ne
meth Chazaar ký mwlt vona ez
výlagbol . Akarýaak vala ewtet
valaztaný . De mýkoron semikeppen
nem akartta vona . alýg cheende
zódeenek meg rola : Annak w
tanna meene alaa Bodrog war
megýeben hosweth napýara . Es
mýkoron ott vona ; ýme franciabol
hýspanýabol . Anglyabol es Brý
tanýabol kówetók ýeweenek hoz
ýaa . keerween ewtet hogý lenne
feyedelmók es elóttók ýaro . hogý
az zent Ierwsalemnek varasaat
zabadoýtának meg . az .
kezókból . es hatalmassagokból : Bwz
zwt alwaan Cristus Iesusnak zent
halalaeert ew raýttok : Azt halw
an kegýes zent lazlo kýral nagý
erembe leen raýtta : Es azon hos-

weethnak ynnepeeben ez Bwlchw
zeek az magyary wraktwl . Az
zegheen magyar orzag kedeeg nagy
banatban keserweegben eseeke ray
tta . hogy az ew kegyes attyok ew
keth el hadnaa .. Zent kyral azeert
yra Chew orzag herczegnek hog
el yewne velle . es ottan eremest
leen ew raytta : De azonkozbe tor
teeneek hada Chew orzagban . az
Chew orzag herczeg mellett . myko
ron az hataarra ywtot vona . Nagy
eross beteghseegben eseeke -

{402a}

Megh erthween azert zent
leeleknek malazttabol kywel tell
yes vala . az kegyes zent lazlo kyr
aal'' hogy eeleteenek veege lenne
zent gyonassal toredelmesseeggel es
Cristus Iesus zent testeenek vereen
ek veeteleewel . meg erossotyee
ew halalaat : Es hozya hya
taa mynd az magyary wrakath
wrffyakat es pyseskokek / es meg
yelentee ewnekyk ew testeenek ky
fesleeseet . Nagy zent zeretettel a
zeert es zorgalmatossaggal ynty vala
es tanoyttya vala ewket : hogy
egymast halgathnaak : Anyazent
egyhazat tyztolneek . ez kereztyen
orzagot otalmaznaak : Arwaknak
zegheenyeknek gongyokat vysel
neek . es mynddenben ygassagot
kowethneenek / Es az meenybely
Idwezoytew Cristus Iesustwl el
ne zakadnanak holtyk / Mykoro
eellyen zent predicaciot tett vona
ewnekyk : hyrree tewee az wrak
nak . hogy Almus Attyaffyat .
koronaznaak meg . ky nagy Iamb
or es eggyegyew vala . De az ma
yary wrak . Kalmant teweek ky
rallyaa . ew holta wtaan .
Az kegyes zent lazlo kyral azeert
tellyes myndden leky yozaggal
zenthseeggel . es wr Istennek ma
lazttawal . mwleek ky ez gyarlo
vylagbol . meenween az meennyey
halhatatlan erek kyraly dycho
seeges eelethek tarssassagaban
ew byrodalmanak tyzen kylencz
eztendeiben / Azth lathwan es h
alwan . nem chak magyar orzag
ban De mynd egheez kerezty
enseegben . nagy syralom es
banat tamada . ellyen kegyes kyralnak
halalaan . es harom eztendeegh
ez orzagban . zeep oltozet . tancz
yaraas . es feny vygazag teetel .
sem lattatek sem hallattatek
Myeert kedeeglen meeg ew ee
leteeben meg hatta vala hogy

{402b}

Byhar varaddaa vynneek temethny
ew testeet . halala wtaan . Az magyar
orzagh feyedelmek . kedeeg lathwan
az ydonek alkolmatlan <vol> es meezze
voltaat : feeleenek <.> raytta . hogy

az zent kegÿes kÿral testeenek romlasa
 ne lenne az nagyÿ bwzgo hewseegh
 nek mÿatta : tanacchal eelween : kózel
 seeghnek okaert tereenek feÿeerwar
 felee hol ott az zent kÿralok teste nÿw
 gozÿk vala : Es mÿkoron az zallason
 el nÿwgottak vona . Nem alwzÿk vala
 sem az wr Isten . sem az Bodog zenth .
 embernek tanaccha es akarattÿa nÿ
 ollÿan mÿnt az wr Istenee : keleenek
 ffel reeggel hollal . hogÿ towab meen
 neenek . laatak haat nÿnchen ott az
 zekeer . sem az zent testh : Meg zomo
 rodanak raÿtta . es fwtoswan teetowa
 es kerdózkódween ha ky latta vona
 De mÿkoron varad felee terttenek vona . lataak
 haat mÿndden emberÿ seghódelemnel kÿl
 varad felee meegÿen az zent testh mÿnd
 zekerestewl : Lathwan az nagyÿ istenÿ chod
 aat es dÿcheereek wr Istent / Masod .
 choda .. Mÿkoron . Az varadÿ monostorba
 el akarnaak temethnÿ . monda nekÿ . hogÿ
 az zent testh dohos vona : Az teeb neepek
 kedeeeg nagyÿ zeep ÿllatot ereznek vala .
 Ottan hattra haata meghee fordwla . ala
 annak a'kÿnek dohosnak erzettetÿk vala .
 De mÿkoron hazwgsaganak bÿneet meg
 vadlotta vona . es wr istennek ÿrgalma
 ssagaat keertte vona : sÿrwan az zent kÿ
 raal testeenek elótte . meg gÿogÿwltateek .
 De az ala kapczaÿan mÿnd eeltÿg megh
 ÿsmerteteek :. Annak felette nagyÿ sok
 vakok / santhaak : chonkaak . es poklosok
 vÿgaztatanak meg . az zent kÿralnak eer
 deme mÿat . kÿnek sok vona a'' bezeede .
 Az ew zent temeteeseenek . eghben Angÿa
 lÿ zook hallattatanak . es az zent Confessor
 ok Mÿseÿeet ew kezdeek el . kÿt az Iam
 bor egÿhazÿ neepek wtannok eenekleen
 ek . es az hallottaknak Mÿseÿeet el ha
 gÿaak : kÿben meg ÿsmerteteek hogÿ wr
 isten az ew zent Confessorÿ kÿben helhez
 tette vona . Azon ÿdóben mykoron yrna
 nak . Ezer . kÿlenczwen ewt eztendóben .-

{403a}

Immaran Peldak

leeznek Az zent kÿralrol

Wgÿ olwastatÿk ez zent kÿralnak ew
 eeleteeben / Mÿkoron ew ÿo zokasa zerent
 egy eeÿel be meent vona Az waradÿ
 monostorban . Aÿo''tatus ÿmachagnak ok
 aerth : Lataa Az komornÿk kÿ kÿwól
 maradot vala . az ew wraat : megh
 dÿchówlt testben . zent Angÿalok mÿat
 [a]z egben ffel emeltethween : nagyÿ fee
 [n]esseeggel feenlenÿ . kÿból meg ÿlen
 tetÿk nagyÿ malasztos vota . es zeplóte
 lenseege meeg . ez vÿlagÿ eeleteeben
 ees . hogÿ Bÿzon melto vona az erek
 bodogsagra . kÿben tanwsaag adatÿk m
 ÿndden hÿw kerezttÿennek . hogÿ ha az
 meennÿeÿ dÿchóseegben akarnak reeze
 sewlnÿ / mÿndden gongÿokat az wr
 istenben vesseek mÿnd halalÿgh
 Masod pelda : Mÿkoron az orozok
 be ÿtóttek vona magÿar orzagban es
 nagyÿ dwlas wtan : nagyÿ nÿereeseeggel
 haza terttek vona . Wtannok valta az
 zent kÿral . es mÿkoron ÿwtottanak vo

na pwztaŷaban
hol ott mŷndden eeledelók el fogŷoth
vona .: Az zent kŷraal kŷ meene az se
regból es ŷmachagaban <...> kenŷereg
vala . wr istennek . hogŷ kŷ reeghen az
Izrael nepeet meg elegŷtŷtŷte vala m
eennŷeŷ kŷnerrel az pwztaban . Azonke
ppen ez zegheen kerezttŷen neepet ees
ne hanna ehel meg halnŷ : ŷme cho
da dolog : ffel kelween az zent ŷmachag
rol . es az tabor felee erede . haat ŷme
nagy sok seregh zarwas . es gŷmók
eleŷben ŷweenek . es zamtalan Bŷa
lok kŷk mŷnd le vethween az ew kem
eenseghóket : nagy zŷlŷgen az taborra m
eneenek . Azt lathwan nagy halakath
es dŷcheereteket adanak wr istennek
es az zent kyralnak kŷ mŷat ollŷan n
agŷ ŷrgalmassagot eerdemeltettek vona
Es kŷ mŷnd eeleg zerze maganak ee
lettre az Isten atta aŷandeekebol . Annak

{403b}

Okaeert ees az zent kŷralt . neweet
el változtathwan . kegyes kŷralnak hŷ
wŷaak vala . mŷndenek / Mert m
ŷnd zeegheennek bodognak wgŷ a
ggŷa vala magaat . hogŷ ŷnkab ze
retethneek . honnem feltethneek /
Harmad pelda : Vala egŷ zegeen
embernek egŷ zyz leanŷa . kŷnek
mŷkoron zeme kŷ vezŷt vona . ew
ayo''tatussaga zerent ŷgeerkŷzeek az
zent kegyes kyralnak koporssoŷahoz
es ottan meg vŷgazeek mŷnd te
steeben mŷnd leelkeeben ./
Negŷed pelda . Vala egŷ nemes
lean : kŷnek olŷ nagy zeme faŷasa
vala . hogŷ soha tebbe gŷogŷwlasaat
nem remeenlŷ vala . mŷkoron Az
zent kegyes kŷralnak koporssoŷahoz
fogadast tett vona . es ott nagy sŷ
rassal kenŷerghene . ŷme ottan az
ew <test> agŷabol mŷnd hwsostwl
zemeŷ kŷ eseenek : ew kezeŷben .
Ottan ffel ree''ada : Es oda fwthw
an nagy sok neepeek . lataak haat
az ew testŷ zemeŷ markaban vannak .
Es wŷonnan valo zemeket adot
ewnekŷ wr isten . az kegyes kŷral
nak eerdemeeból . Ottan azert nag
ffel zowal dŷchereek wr Istent . es
az zent kŷralt
Ewtód pelda . Vala egŷ vŷtezlew
nemes Iambor . kŷ egŷ ezŷst talath
vetŷt vala zalagon egŷ Ispannak
meel ezŷst talath atta vala . zent
lazlo kŷral . az vŷtez attŷanak aŷan
dekwl . Es az hŷspan . gonoz kewan
sagbol : azt vetee hogŷ ewee volt
vona es ew tewle wrzottak vona
el : Mŷkoron egŷmast zekben leel
teek vona eerette Azt ŷteleek hoŷ
Az ezŷst talath teenneek az zent ky
ralnak koporssoŷara . es wr isten
ott ŷelentenee meg . kŷee vona tŷrw
een zerent . De mykoron az Ispan
ffel akarnaa veennŷ . ottan hattra
eseek mŷnt egŷ holt . Az zegheen
nemes Iambor . kedeeg . nagy alazatos

-saggal

{404a}

Hozÿaa ÿarwlwan Nagÿ hala ad
assal . el vewee es hazahoz meene /
Olwastatÿk towabbaa . mÿkeppen
ewtet wr isten . mÿndenben meg
zegheellette . ÿeleskeppen . mÿkoron
az gonoz tatarokat ÿznee : ez el nem
zaladhat<.>nanak elÿtte .. Nagÿ bew
seeggel hannÿaak vala el : penzt
es ezÿst morhaat . draga rwhakat
az wtakon .. hogÿ Az magÿar sereg
reea esween . towab zaladhatna
nak elÿttÿk . Azt lathwan kegies
zent lazlo kÿral . ÿmachagot teen
es ottan kew balwannÿaa valto
zanak : kÿnek bÿzonsagaat vallÿak
mÿnd ez maÿ napÿglan ees . kÿk
erdel felee meennek : hol ott ees
nagÿ zeep kwth feÿek vannak kÿ
folÿwaan . kÿket keert<.> zent kÿral
wr istentewl . az neepnek zÿkseeg
ÿkre . kÿk kÿrÿwl . meg lattathnak
zent kÿralnak laba nÿomaÿ . czw
czaÿanak es Sÿsakÿanak helÿe
kyk mÿnd bel enÿeztenek . az erÿss
kew zÿklaban . kÿkbÿl mÿnd dÿch
eertetÿk wr isten . es az kegÿes zÿt
kÿral /.-

Wtolso pelda kÿ leegÿen eleegh
mastansaggal .. Wgÿ olwastatÿk hoÿ
azon napon . es horaban . mÿkoron
ew zentsseegees voltaat meg Cano
nizaltak vona .. Az zent monostornak
felette nagÿ zeep feenes Cÿllagh la
ttateek az eghen . az ew zent testee
nek felette . wgÿ mÿnt keth hora
ÿgh . kÿt az varasbelÿ neepek naÿ
Istenÿ feelelemmel . es lelky erem
mel neeznek vala : Es Azon nagÿ
mÿse koron . hozattateek oda egÿ
gÿermek kÿnek sem kezeÿ sem
labaÿ nem valanak . De nemÿnem
ew ffel dagadot chomok valanak
helÿette . kÿeert mÿkoron az sok Iam
bor ÿmadot vona . bÿzwan az zent
kegÿes kÿralnak eerdemeeben .. ÿme
mÿndennek zeme latasara megh
vÿgazeek teekeelletesseggel . mÿnth
eegÿ egheez ember : Az nagÿ chod
aat

{404b}

Lathwan . Nagÿ halakat Adanak raÿtta
wr Istennek . es az zent kegÿes kÿralnak
Deo gracias :-

{405a}

Lehet Az wr Istenhez Cristus Iesushoz
Azzonÿwnk zyz mariahoz es az meen
nÿeÿ zent angÿalokhoz . kÿt ennen m
aga zent leelek wr isten . Sapiencie sexto
bÿlch eggÿk kÿnweenek hatod reze
ben . meg bÿzonoÿttÿa mondwan
Az zeplÿtelenseeg . kÿzel teezen wr ist
-enhez . Azonrol zent Amborus doctor
Az zent zÿzesseeg felewl halaggÿa
emberÿ termeezethnek allapattÿaat
kÿnek mÿatta halando emberek

hasonlattathnak az zent Angyalok
 hoz . De meeg ees nagyob az zyzess
 eegnek vyzekodeese az angyalokee
 naal .: Annak okaert ees nagyob eer
 demesb : mert Az Angyal chak az bo
 dogsagbol dychekodhetyk . Az zyznek
 keddeeg . mynd yozagbol . mynd az bod
 ogssagbol erdeme vagyon ./
 Masod okaert . Az meennyei bodog
 zeer tartaseerth : Mert mykoron . oda
 ywthnak az hywok halaloknak wt
 -anna . egy tyzta allapatban marad
 nak meg . az zent Angyalokkal : es
 Az Cristus Iesus ew bennok wralkod
 yk . kyról wgý mond zent leelek wr
 isten . Canticorum sexto . Az en zeretóm
 ennekem . es en ewneký . ky eeltetyk
 az lylyomok kozót . az az . tyztasagban
 kyról zent paal wgý mond .. j Cor
 vj . Draga arwal . valtattatok meg
 Cristus Iesusnak zent veerewel . Az
 okaert . nagy bozzwsagot teezen ember
 wr Iesusnak . mykoron az ew testeet
 ky zent leeleknek edeenye . gonoz b
 ynnel meg fórtóztety
 Harmad <.> okaert . eredetsfeegnek alla
 pattyaert . <meg> : kynek byzonsagara
 gondolhattyk . Mert ha myndenek
 felette yok kynek wr isten<n>ek terem
 tót . De maga az zeplótelenseeg mynd
 en dolgay kozót . yelesb . kyról wgý
 mond zent leelek Sapiencie viij : mynd
 den leeleknek kepeeben . Nem le
 hetót tyztasaag tarto .. hanem ha
 isten adangya . Azeert twlaydon wr
 isten adhattya az zyzesseegnek<.> tartasaat
 Neegyed okaert . kywalt keppen valo

{405b}

Lelky yegzeseerth :/ Mert as tyzta tar
 tok monddathnak Cristus Iesus yegyó
 seenek : kyról wgý mond zent paal
 apostol : Corymtombelyeknek yrth m
 asod leweleenek tyzen eegyed reze
 ben . yegzettelek <tyz> byzonsaggal ty
 toket egy ffyrfywnak tyzta zyzet
 meg tartany Cristusnak : Annak
 okaert ees wgý eenekól ew rolok
 Anya zent egyhaaz .. mykoron ez wy
 lagbol ky mwnak .. yewel Cristus
 nak yegóse . wed el az dychóseeg
 nek koronaayat . kyt teeneked . wr
 isten meg zertzót erekkewl erekkee /
 kykból nylnan meg ysmertetyk
 hogy kywaltkeppen valo zent zere
 tettel zeretý wr isten az tyztasaag
 tarto neepket : Akar mellýk ter
 meezethból valo leegyen : kyk kóz
 zól eegy es yeles leen . dychósee
 ghes zyz zent Marghyta azzon .
 Masod yeles . yoaagh ky leen
 zyz zent Marghyta azzonban .
 mondatyk leelky yozagoknak gyó
 ropodasa . Hogy azeert my ees az
 ew zent peldaya zerent . twggýw
 nk leelek zerent haznalny
 Doctoroknak tanwsagokból eellyen
 kerdeeswnk tamad . Mynemew
 lelky yozagokkal kel tamogathny
 az zyzesseegót hogy Cristus Iesus

zemeÿ elót kellemetes legÿen
Reea felelnék doctorok . es heet
rend belÿ lelkÿ ÷ozagokat talalnak .
mellee / Elssew bÿzon hÿwseegh
az az . hogÿ . kerezttÿen leegÿen .
Mert az hÿtetlen pogannak tÿzta
saag tartasa . Awagy balwan .
ÿstennek maga aÿanlasa . reegÿ
ÿdew zerent . es mÿnt mastan
ees teeznek az bÿees bayosok kÿk
eeÿel ÿarnak : kÿk mÿnd erdegh
nek ÿegÿesÿ . nem tarthatnak
byzon tÿzta zÿzesseegót . De ha
tarthnak Sem haznaal ewnekik

{406a}

Bel sem mehetnek Az meennÿeÿ
wó legheennek Cristus Iesusnak
erwóndetes vendeegsegheben : mÿ
eert hogÿ nem gerÿztettenek meg
az ew zent hÿtÿwel . es eegÿ feele
zent zeretettel egÿbe nem eeggÿe
sewltenek . ezen wÿlagon
Masod . zent Alazatossaag : kÿról
wgÿ mond zent Bernald doctor
Azt mereezlem mondanÿ . hogÿ
meeg az zÿz marianak zÿzesseege
Sem volt vona keellemetes wr
istenneel . Alazatossagnaal kÿl
kÿt ennen maga meg bÿzonoÿ
ttÿa . Meg tekentee wr isten ew
zolgalo leanÿanak Alazatossagaat
wgÿ mond rola zent Agoston doct'' .
ees . keellemetesb wr istenneel az
alazatus hazassaag honnem az
keweel zÿzesseeg : mert az ewt
zÿzek ees . kÿról az zent ewangeli
om . Math xxv . emlekózyk : ch-
ak az keweelseghnek okaeert re
kezteteenek kÿ mennÿeknek or
zagabol .. Harmad : zentseeges
tÿztasaag . az az . hogÿ ha kÿ zÿ
zesseegét akar tartanÿ . zÿweeben
ees zent leegÿen az az gonoz fer
telmes gondolatoktwl es gÿeñe
rewseegóktwl magaat otalmazÿa
De ha mÿkoron tórteenek . ottan
hamar el fordoha akarattÿaat
rola . vezzen kerezttót zÿweere
gondollÿa Cristusnak zent sebeÿt
Awagÿ ennen magaanak hala-
laat . es pokolnak Sanÿarwas
keennÿat . Soha nem lehet olÿ
fórtelmes gondolat kÿt ezekkel .
meg nem gÿózhethet : wgÿ rola zÿt
Ieronim' doctor . Az ollÿan zÿzes
seeg : hostia zerent valo aldozat .
wr istennek elette : kÿnek elmee
ÿeet fertelmes gondolat es test
eet . gÿarlosaag meeg nem fórtózte
tÿ ; ky nem lehet wÿaskodasnal kÿl
Neegÿed gherÿedetes zeretet . kÿnel
kÿl sem meennÿen / sem feldón .
<...> ÿo barathsaag nem lehet . Wÿ
mond rola . zent Bernald doctor .

{406b}

Az tÿztasaag tartas . zeretetnel kÿl . ollÿ
an . mÿnt az lampas olÿnaal kÿl
veed el . onnan az olÿaÿt es wÿlaga

nem leezen : Azonkeppen veed el az
zeretetót es az zýzesseeg pokolbelý erd
eghez hasonlatus leezen . kýben semý
Istený malaztnak vylagossaga nýnchen
De az lelky ýozagokkal meg eekósewltetót
zýzesseeg . es týzta eeleg . mel draga
latus leegýen . wgý mond rola zent
Bernald doctor . Ez az nemes melto
sagus eelet . ký ezen . vylagon / ezen
halandosagnak allapattýaban . A me
nnýeý halhatatlan dýchóseegnek ee
leteet ký ýegzý : hol ott . semý testý fele
kózees nýnchen : De mýnd az zent Anýa
lokhoz hasonlatosok : Ez akadot vala
zýz zent Margýtha azzonnak ees zý
weeben lelkeeben : Ez okaeert wtalaa
meg ez wýlagý hazassagot : hogý ýo
bbat erdemlenee Cristustwl . Ezek va
lanak azeert kýben . eele ez halando
sagban . es mýt haznalt vele holta
wtan . Anýa zent egý haaz ký ýelentý
ký eellýen týztósseeggel ýllý az ew
zent martýromsag zenwedeseenek nap-
ýaat
Masod kýben haznala zýz zent
Margýta azzon . leen ez vylagýaknak
tekeelletesseeggel valo meg wtalasa .
Cristus Iesusnak zent zeretetyeert . ký
ról wgý mond zent Agoston doctor .
vala mýneere ember ez vylagý ýo
zagaat / morháýaat . De annak felette
ennen magaat ees meg wtalýa . An
neera zeretý az wr istent . Azont bý
zonoýttýa zent leelek wr isten ees
proverbiorum viij . bólch eeggýk kenýwe
nek nýolchad rezeeben . Az enghem
zeretóket en ees zeretóm / kýnek býz
onsagara . Az zent Apostoloknak mon-
dasokat elówe hozwan . zent Mathe
ýrtta meg . ewangeliomat týzen kýlenczed
reezeben . ýme wgý mond mý mýnde
neket el hattwnk te eeretted : mýne
mew eerdemet atz mýnekwnk erette

{407a}

Iesus kedeeg monda ewnekýk Býzon
mondóm týnektek hogý ty kýk m
ýndent el hattatok . en eerettem
Az wýonnan zýleteesben zaaz ann
eeth veeztók eerette . es az erek eele
tót býrýatok : Azonkeppen teen
zýz zent Margýta azzon ees .. To
wabbaa . Az zent zýzesseegnek
meg tartasaara . kýeert nagý gýó
zódelmet keel . zenwedný . zýkseeg
Az bekeseeg zenwedees ýozaga ees .
mert twdo dolog . kýt azok ýobban
twggýaak . kýkón leezen .. hogý m
ýnd halalýg keesertý ewket az
pokolbelý týztwlatlan lelkók . kýr
ról sok peldakat olwaswnk az re
ghý zent atýaknak eeletekben .
Towabbaa zýkseeg hozýaa az ýo
mýwelkeódet . ees .. az okaeert mon-
gýa zent Bernald doctor . Mýn
denkoron vala mýnemew ýo do
logban foglallýad temagadat hoý
pokbelý erdeg heewolkodwan ne
talallýon / mert az heewsagban
valokat A''mýkoron akarýa . ottan

meg chalhattya : kyról wgý m
ond zent Gergel doctor . Az kegý
elmes meg valtonak elótte eeg
gýk masýknaal kyl semýre keelló
az az A' tÿzatasaaag ýo mýwelkód
ethneel kyl . Wtolso ýozaag . hoó
veegýg benne meg maraggýon
kyról wgý mond Isidorus newó
doctor : Az el kezdóknek ýollehet
ottan meg ýgeertetyk az ýwtalom
De kýlembben meg nem adatýk ha
nem ha veegýg vonzýa / es sem
haborwsaggal : Sem bozzwsaggal
Sem halállal . tewle el nem zak
ad : zent palnak mondasa zerent
Harmad kýben haznala
zyz zent . Marghýta azzon mond
atýk .. peldazatnak hasonlando
saga : Az Az : hogý mýkeppen az

{407b}

Aldot Cristus Iesus mýeerettýnk
veegre halalt zenwedót . Azon
keppen . mýkoron zýkseeg . mý ees
keezók leegýýnk erette zenwedný
kýnek býzonsagara .. lassok meg
mýkeppen tellyeseýtee bel ez eel
lýen hasonlando eeggýesseegh
nek parancholattýaat zýz zent
<zent> Marghýta Azzon .
Legenda . Elethe .
Dýchóseeegs zýz es martýr zent
Margýtha Azzon . Ew zent new
eenek meltosagabol magýaraztatik
zeep gýengnek . ký ennen allattýa
zerent . feýeer . kýsded es ýozagus
Azonkeppen zent Margýta azzon
feýeer leen ew zýzesseegeben . k
ýsded ew Alazatosagaban . es ýo
zagus . ew ýozagus mýwelkódetý-
ben . ýrtta meg keddeeg az ew zét
eeleteet . Teotýmus newó bólch
mester .
Zýz zent Marghýta azzon
tamada Anthiochýa varasbol .. va
la keddeeg Theodosius pogan patriar
chanak leanýa : kýt adanak daý
kanak meeg kýsded voltaban . es
ffel newekódween . meg kereztól-
teteek : Annak okaeert az ew attýa
nem kedwelý vala : Mýkoron
azeert ýwtot vona týzen ewth
eztendós koraban . az teeb zýz lea
-nzokkal órýzý vala . ew daýka
ýanak ýohaýt . Olýbrius feýed
elem az wton el menween : la
taa . zýz zent Margýta azzonth .
hogý mýnd az tebbýkózót zeb zy
new zemeelýw vona . ottan raý
tta ragada : es wtanna kýlde hoó
hozýaa hoznaak : ha twlaýdon vo
na . haat hozýaa vennee ha ke
deeg zolgalo lean . maganak aka
rattýara tartanaa .. Meg kerdee
azeert ýmez harmakban : mýnem
ew nemból vona . kývona newe

{408a}

Es mýnemew hýtón vona . Reea fe
lele zent margýta azzon . es mo

-nda . Nemes nemeeból vagyok
 ez orzagnak .. Newem Margareta
 Es Cristus Iesusnak zent hÿtÿth
 vallom .. Monda az feÿedelem
 Az ketteÿ ÿllyk hozÿaad . De az
 harmadÿk semÿkeppen nem . hoÿ
 eellÿen zeep leanzo . meg fezwlt
 embert ÿmaggyon . Mÿkoron
 zent Margÿta azzon . Cristus Ies
 wsnak Isten voltaat predicalotta
 vona . Meg haragweek az feÿe
 delem . es ottan az temleczben
 vettete Masod napon megh
 kÿ hozataa es monda . gonoz
 bolond leean . kenÿerwl' az te
 zeepseegodon . es aldozzal az iste
 neknek .. felele az zÿz . Azth ÿ
 madom kÿt feld rettegh . meeñ
 ffeel . es mÿndden teremtot all
 ath . Monda esmeg az feÿedel
 em : Chak ennekem ne engheÿ
 az te testedet mÿnd el zaggatta
 tom .. felele az zÿz . Cristus Ies'
 halarra atta ennen magaat en
 erettem . En ees keez vagyok
 az en Idwezeÿtmeert meg hal-
 nom .. Ottan azeert ffel vonÿa
 taa . az oztorwra . es nagy eross
 en veretee . Annak felette vass
 gherebenekkel . le vonÿataa az
 ew gÿenge bewreet . Azt lath
 wan az ew ÿsmeroy . nagyon sÿr
 nak vala raytta . mondwan . O .
 zeep lean Margÿtha . byzon ÿgh
 en banÿok az te nagy gÿotrel-
 medet .. O meel nagy zeepsegot
 vezteel el .. azte hÿtetlenseegod
 nek mÿatta . Monda ottan ew
 nekÿk . Ogonoz tanachosok . meen
 nyetek el eennen elolem . mert
 ez testÿ gÿettrelem . testhnek ÿdw
 essege /. fordoÿtaa bezedeet az fe
 ÿedelemre es monda . O zegÿen
 telen bestÿe . es telhetelen oroz
 lan : ez zegheen testen hatalmad
 vagyon . De az lelkwot Cristus Iesus

{408b}

Meg tarttÿa : Le veweek azert zent
 Margÿta azzont az oztorwrol es be ve
 teek az temleczben : es nagy fenesseegh
 bel telee az temleczot . mÿkoron ÿmath
 kozot vona keree wr istent hogÿ mwtat
 naa megh ewnekÿ zemeelzerent az ew
 ellensegheet kÿ ellene vÿaskodneek . Es
 ÿme meg ÿeleneek ew elotte egy nagy
 kegÿetlen Sarkan . kÿ mÿkoron ewteth
 el akarnaa nyelnÿ . zent kereztnek
 ÿegÿeet vetee reea . es ottan el enÿe
 zeek : Annak wtanna esmeg nekÿ
 ÿeleneek . embernek kepeebe . es mo
 nda : eelegoggÿel meg ÿmaran en
 felolem . es ne haborgass : zÿz zenth
 Margÿta azzon . zent kereztnek ÿeg
 ÿeet vetee reea . es ottan ÿsteken ra
 gadaa . es labaÿ alaa nyomaa . m
 ondwan . Alasztassaal meg keweel
 erdegh . egy azzonÿallatnak labaÿ
 alath . Az Sathan kedeeg kezde kÿaÿ
 tanÿ . O bodog Margÿtha . meg gÿoz

tettem ýmaran : Ha ffýrffýw gýózne
meg enghemet nem gondólneek vele
De ýme egy gýenghe . zýztwl gýóztetó[m]
meg : zýz zent Margyta azzon kedeeg
meg kerdee ewtet mýeert ýewt von[a]
reea felelwen monda . hogý Az feýe
delemnek enghedneel .. Esmeg meg ker
dee mýeert haborgathnaa ollýan ýg
en az kerezttýeneket . monda : mýeert
mý az erek bodogssagot el veztóttók
howa az embereket výzýk . termeez
et zerent bannýok . es azon valo nağ
ýrýgsseegból haborgattýok ewketh
hogý ew velók . es vezthetnók : Es
eellyen dolgokat ýelengethween . ffel
emelee zent Marghyta azzon torka
rol labayt es . <.>monda : fwss el <.> en
nen hamar nýawalýaas . es ottan
el enýezeek . Nagý Batorssagot veen
azert belóle az zent zýz Azzon ..
Annak wtanna . egybe gýewlween
az sok pogansaag . ký hozattateek kóz
ýkben . zyz zent Marghýta azzon /

{409a}

[[]]

{409b}

[[]]

{410a}

[[]]

{410b}

[[]]

{411a}

[[]]

{411b}

[[]]

{412a}

[[]]

{412b}

[[]]

{413a}

Zýz Zent . Praxed
is Azzonnak eeleteról
Mýkeppen talallýok az reeghý zentók
nek eeletókben . Az zent Apostolokn
ak ýdeýben : Valanak keth ýeles zýzek
Atýaffýasok : es Az kegýes Cristus Iesus
hýtyben aýo''tatosok es bwzgosagosok
es zent zeretben gheerýedózók . Es
zent Nonatus es Týmotheus pýspekn
ek hwgay Tórteneek hogý wr istenn
ek akarattýabol . zýz zent potenciana
azzon . Istený zent feelelemben es zeret
etben . teekelletes .. mwleek ký ez wý

lagbol . es výteteek . Cristusnak ýegósý
kózzee . Azt lathwan zýz zent praxe
dis azzon . zenetlen bankodýk keseróg
vala . wtanna . mýeert ýeles nemból .
valanak : ýeles embórok kýk ýo bar
aty valanak . De meeg ennen maga
Romaý pius papa ees hozýaa ýew
een výtallýaak vala . ez nemes
zent zýzet : De Semý výtallýalast nem
veezen vala .. mert meg azot es meg heer
wadot vala ew zýweben leelkeben
ez výtlaghnak výttagzosaga . es gýenýe
rýseege . Mýeert keddeeg felette kazda
g ees vala .. nagy bewón oztogattýa
vala ýozagaat az Cristus zeghenýnek
arwahnak ózwegýóknak . Azon ýdó
ben vala Anthál Chazaar Romasag
ban . es nagy haborwsagot tamasztot
vala . Anýa zent egýhazban . ýldózw
een az zegheen kerezttýeneket : es sok
akat meg ees óleth vala .. Zent prax
edis azzon keddeeg . el ragaggýa vala
testóket az zent martiroknak es nagy
sýrassal es istený feelelemmel el
temetý vala : Es az zegheen feeleel
mes kerezttýeneket hazahoz gýóýtý
vala . eetelt ýtált adwan ewnekýk
Mýkoron azt bel mondottaak vona
Anthál chazarnak . hogý sok Conuent

{413b}

Gýewlt vona Az zent Azzonnak
hazahoz . raytta kýlde kegýetlen zolga
kat . es nagy sokakat meg foganak
kózzólók . ýelessen zent Sýmýcerius
papot ees fogaak meg . harmýncz
kettód magawal . es mýnd martýrom
sagot zenwedeenek ez zent . hýt mellet
es tebbeket nagyon sokakat ólete meg
az kegýetlen chasaar . zent praxe
dis azzon mýnd el temetý vala ew
-keth . Lathwan azeert az nagy habo
rwsagot mýndden ýozagaat . el oztog
ataa istenneeben . es mýndenestewl
fogwa zegheennýee tewee magaath
Az erek dýchóseegnek meg nýeree
seerth . es tellýes lelký nemes ýoza
gokkal . es istennek malazttýawal
ýollehet zýwe zerent keez volt az zét
martýromsagra . De Cristus Iesus zen-
tólee ewtet ees az ew ýegósý kózzee
es bekeseeggel mwleek kýwe ez w
ýlagbol . es ew attýanak hazaat ha
gýaa hogý zent eegýhazzaa zentól
neek . hol ott ees temeteest valaszt
wan . <ny.> nagy sok zamlalhatatlan
choda teetelekkal nýwgozýk wr ist
enben . Leen keddeeg ký mwlasa az-
on ýdóben mýkoron Cristus . zýleteese
wtan ýrnanak . zaaz hathwan ewt
eztendóben . kýnek zentseeges ee
leteeból pelda es tanwsaag adat
tatýk mýnemew haznalatus leegýen
az ýrgalmsag teetel : es mýkeppen
haznallýon halando embernek . mý
nd ezen výtagon . mýnd halalanak
wtanna : Elezer . mert nýlwan valo
valasztast mwtat az erek bodogsagra .
zent Mate ýrtta meg kenýweenek
ewtód rezeeben . Bodogok az ýrgalma

sok mert ewk ȳrgalmassagot eerdem
nek . Masodzor mert byzot ȳteeletót
ȳlent / Zent Iacab apostol ȳrtta meg . ij
Az isteny ȳteelet ȳrgalmassagnal kyl
leezen annak . ky ȳrgalmassagot nem
teend . Harmadzor . mert nylwan valo
erdemót aad .. Zent Gergel byzonoȳttȳa
Istennek ȳrgalmassaganak nem eerdem
hetȳ . ky eett ȳrgalmas nem leend .

{414a}

Azont byzonȳo''thwan Zent leelek wr
isten . bólch kenȳweenek . ecĉ xvi
tȳzen hatod rezeeben . Mȳnden ist
en zerent valo ȳrgalmassaag teetel
ez vȳlagon . helt zóróz meennȳek
nek orzagaban kynek mȳnd az ew
ȳo mȳwelkódetȳ zerent : ȳme azerth
zerelmes attȳamffȳȳ ercheetók ȳol
meg mȳt mond . wr isten : haat
mȳre feeltȳ ember az ollȳan ȳoza
gaat el veztee tartanȳ . kȳt wr isten
nek neweeben aad : Nem de ȳnkab
maganak teezȳ ee el : hogȳ senkȳ
el ne wrozhassa . Nem de maganak
haznaal ee velee : holta wtan ees
kynek mȳatta eelhessón lelekzēnt
Erról mongȳa vala zent paal apos
tol ees . kynek bezeede meg hȳhetew /
Effesom belȳeknek ȳrth leweleenek
neegȳed rezeeben : Atȳamffȳȳ leeg
ȳetek egȳmashoz <..> kegȳelmesók es
ȳrgalmasok eremest adogathwan
egȳmasnak . Mert vala mȳt zent
zeretetból masnak aad . ennen maga
nak towabra teezȳ azt el : es meg
adatȳk ewnekȳ halalanak ȳdeȳn
vele eegȳetembe az erek erewm
kȳt mȳnekwnk ees agȳyon atȳa
ffȳw zent leelek Amen .

Dychóseeges zent

Maria magdale-

nanak Innepeeról

Ez maȳ zent Innepek Epistolȳat
ȳrtta megh bólch . zent leeleknek
tanwsagabol . prorverbiorum xxxj . eeg
gȳk kenȳweenek harmȳncz eegg
ȳed rezeeben .. mel<.> ȳgheeknek
elótte wgȳ mond azon Capitwlo
mban :. Nȳssad meg az te zatat
veegez'' ollȳat ky ȳgaz . es ȳgazan
ȳteellȳed az zegheent : hol ott ma
gȳarazo ȳras wgȳ mond az az . mȳ
koron az zegeennek ȳgaz yȳye vagȳ
on . el ne mwlassad : az wtan ko
wethkózȳk az zent maȳ Epistola .

{414b}

Epistola .

EKóss azzonȳallatot ky

leelhet ? tawol es wt

olso veeghekból vagȳ

on ew ȳwtalma : B

ȳzȳk ewbenne . ew w

ranak zȳwe : es maseenal kyl .

nem zȳkseeges : ȳoth aad ewneki

es nem gonozt mȳnd ew eelete

nek napȳȳban : Gȳapȳat kerese

es zózth : es mwkalkodeek ew ke

zeȳnek tanacchawal : Ollȳan va

la mÿnt ÿaro keló haÿo : Kÿ me
 zzewnnen hoz kÿnÿeret magan-
 ak . ffele kelee eeÿel : es martalee
 kot ada ew haza nepeenek : es ee
 telth ew leanÿnak : Megh neezee
 a'' mezóth es meg vewee ewteth .
 Ew kezeÿnek mwkaÿabol zelót
 palantala : Ffele ewetsee erósseeg
 gel ew eehaÿt : es meg kemeenÿ
 tte ew karÿaat : meg kostolaa
 es lataa hogy ÿo vona az ew ke
 resmeenÿe : Az ew kezeet vetee er
 óss dolgokra : es az wÿ''aÿ oorsoot
 fogdosanak : Az ew kezeet kÿ nÿ
 taa . az nÿawalÿasnak : Es ew te
 nereÿt kÿ terÿeztee az zegeenre
 Nÿnchen feelelme : ew hazara ho
 hÿdeghÿtewl . mert az ew chala
 dÿ kettós rwhaban ótóztenek .
 Draga ÿeles rwhat zerzet enne
 nmaganak : Bÿbor . es Barsson
 ewnekÿ ewtózetÿ : Nemes ÿeles
 ember az kapwkon az ew wra
 mÿkoron ÿlend ez feldy paloga
 rokkal : Gÿolchot zewe es el arw
 laa : es ówet es adaa . az arwsn-
 ak : Erósseeg es eekesseeg <ewneki>

{415a}

Ewnekÿ ótózetÿ . es vÿgad az wtol
 so napon . Az ew zaÿaat kÿ nÿtaa
 bólchesseegre . es kegÿesseghnek tór
 weenÿe vagyon ew nÿelweeben
 Megh tekeentee ew hazanak ósw
 eenÿt : es heÿÿaba kÿnÿeret nem
 ewtt Ffele keleelek az ew ffÿaÿ es
 bodogssagosnak predicallaak . Az
 ew wra es dÿcheree ewtet . Sok
 leanÿ ÿffÿak gÿeÿtókkek kazdagssa
 gokat : de te fewlÿl mwltaal m-
 -ÿndeneket . Chalard ez vÿlaghÿ m
 alaszt . es hewsagus az zeepeegh
 Akkÿ isten feelew azzonÿallat . ew
 dÿcheertetÿk . Aggyatok ewnekÿ
 az ennen kezeÿnek haznabol . es
 dycheeryeek ewtet ew mÿwelkódet
 ÿben az kapwkon ÿlew bólchek
 Mÿnek okaert ez maÿ zent Epistola tell
 ÿes lelkÿ nemes tanwsagokkal . Annak
 okaert kózenseeges zent doctoroknak ertel
 móket elówe veween es kówethween .
 lÿraÿ Mÿklos doctor . magyarazÿa es er
 tÿ . Az eróss bólch azzonÿallaton . Az zent
 ÿrasth . kÿ tellÿes mÿndden istenÿ bólche
 seeggel . erósseeggel : es lelkÿ haznalatos
 saggal . tanwsaggal .. thwnÿa ÿllÿk mÿ
 keppen nehez lelnÿ ÿo Iambor es ezóss Az
 zonÿllatot . Azonkeppen . kewesen vannak
 kÿk az zent ÿrasnak byzon ertelmeere ÿ
 wthassanak yelessen ez mastanÿ ÿdóben
 Az zent Azzonÿallatnak wran ertetÿk
 Anÿa zent egÿhazban valo es predicallo
 ÿo eeletÿ doctor . es egÿhazÿ ember .
 kÿnek zemeelÿeben wgÿ mond . bólch mas he
 lÿen Sapiencie viij . kónÿweenek nÿolczad
 rezeeben . Ezt . az az . a'' zent ÿrasbelÿ ból
 cheseegót zerettem es kerestem mÿnd en
 ÿffÿwsagomtwl foghwa . es wgÿan zere
 tewl valasztottam ennen magamnak . Ez
 eellÿennek kettós ótózetÿ leezen a'' mas

výlagon : mert wr istentwl mýnd testh
zerent . mýnd leelek zerent nagý erdemet

{415b}

Veezen az ew mwkalkodasaeert
Thowabbaa az el folyo haýohoz
ees hasonlattatýk . kýben mýndden
testy eeledelel výtselek Azonkeppen
Az zent ýras tellýes mýndden lel
ky Idwesseeghnek eeledeleewel
lelký orwossaggal . lelký taplala
ssal .. lelký eremmel výtgasaggal
es mýndden ýo tanacchal ; Oh .
ha az zent ýras nem vona . Nem .
vonant kýlembek mýnt az hýtet
len poganok : kýknek istenok ný
nchen .. De mýnekwnk kózel va
gýon ew zent Istenseege . az zent
ýrasban . es az oltarý zentsegeben
Onnan zool . onnan tanoýt mý
nketh . es výtgaztal ew zegenýt
Az zent ýras azeert mýnd eetelwnk
ýtálnk . es mýndden eeletwnk
Towabbaa hasonlattatýk az zent
ýras zeep výttaggal tellýes mezó
hóz : kýt ýollehet dragan veeznek
meg : mert nagý mwkawal . nagý
keenchel kólcheeggel . ýwthatnak
hozýaa . es sok eztendeeg tanwl
wan vehetýk haznaat : De annak .
wtanna . mýndden dragalatus
kenchót találnak ewbenne . pelda
mýnekwnk az bólch deakok doct
orok . nagý predictorok : kýnek za
ýokbol zarmazot zent ýras . ollýan
mýnt az eghen feenló nemes cý
llag : kýnek výttagossaga mýndden
setethseegót el tawoztat .. Oh ha
az zent ýras nem vona .. ýngýen
ky Idwezwlhetne . Azeert onnan
twggýok A'' mý ýo es gonoz . veze
delmes es haznalatus : karhozatus
es eerdemes . ha ký ezeket nem
twggýa setetsseegben lakozýk es
nem <ha.> lattýa hol es meel ho
rabán erekkeel el veez . Arrol m
ongýa zent paal . ha ký eet twd
atlan erekkeel twdatlan leezen az /
zent Ghergel meg wgý mond ha
ký eet twdatlansagban lakozýk

{416a}

[[[]]]

{416b}

[[[]]]

{417a}

[[[]]]

{417b}

[[[]]]

{418a}

[[[]]]

{418b}

[[]]

{419a}

[[]]

{419b}

[[]]

{420a}

[[]]

{420b}

[[]]

{421a}

[[]]

{421b}

[[]]

{422a}

[[]]

{422b}

[[]]

{423a}

[[]]

{423b}

[[]]

{424a}

[[]]

{424b}

[[]]

{425a}

[[]]

{425b}

[[]]

{426a}

[[]]

{426b}

[[]]

{427a}

[[]]

{427b}

[[]]

{428a}

Zýz zent Cristina Azzo

nnak eeleteeról .-

Dýchóseeges zýz zent Cristina azzon ne
mzetseege zerent tamada olaz orzagh<o>nak ýe
les týron newó varasabol . es nagy nem
-es nemból / De newezete zerent annal ees
meltosagosb . vala : mert ýgýenlew vala az
ew zentsseeges eeleteehez : magyarasztatýk
azeert . ew newe Cristina . wgý mýnt zep ýll
atw Crismawal . meg kenettetót . Crisma
vala . ew kerezttýenseegeenek zeep ýllattýa
zerent . Draga kenet vala .. zentsseeges ee
leteenek . naýassaga zerent . Aýo''tatus va
la . zent leeleknék benne latozasa zerent .
Mýkoron azeert . ew zýne zemelýe zerent
ees . felette zeep ember vona . es <myko> m
ýndenék kewannaak ewtet lathný . Az
ew attýa rekeztee ewtet egý nagy toromba
týzen keth zolgaló leanywal . Isteneketh es
zerezween ewnekýk . ezýstból aranból .
hogy azokat ýmadnaak es zolgalnanak ewne
kýk . Senkýnek kedeeg hazassagra nem ak
arýaak vala adný / Ez zent Cristina azzon
kedeeg zent leleknek mýatta meg wtallýa
vala az balwanyoknak valo ýmadasth
Es mýkoron az ew attýa hozýaa ýewt vona
Az zolgaló leanyók eleýben keleenék es o
ttan meg ýelenteek neký hogý az ew
leanýa . nem aldozneek az Isteneknek . de
kerezttýennek vallanaa ennen magaat :
Azt halwan az ew attýa zeep zowal zol
wan ewneký kýzlelý vala az hatalmas
isteneknek ýmadasaara : Monda ottan zent
Cristina azzon : Ez napsagtwl foghwa ne h
ýw enghemet te leanyódnak . de azeenek
kýnek ýgaz dýcheeretet keel tenný . Monda
neký az ew attýa . En eedes leanyóm . Ne aldoz
ýaal chak az eeggýknék . Mert az tebbý
reead kezd haragodný . felele zent Cristina
ýool mondod nem twdwan az ýgassagot
Mert en aldozom attýanak es fýwnak es
zent leeleknék ... Monda neký az ew attýa
Ha három isteneket ýmacz / mýre nem A teb
být . felele zent Cristina : Az horom zemeel
egý istenseeg . Ez eellýen vetekódeest mýko
ron el veegezteek vona ; le ragadaa zenth
Cristina . az ew attýanak Balwan istenýt
es mýnd ez tóree . Az ezýstet Aranyát zeghe
nýeknek

{428b}

Oztogataa . Mýkoron az ew attýa mas
odzor esmeeg hozýaa ýewt vona hogý
az balwan isteneknek ýmadasara kýz
lelnee . haat egý ee[s] nýnchen ott az istenekben Eleýben
keleenék . az zolgaló lean
ýok es meg mondaak mýt tett vona
ewnekýk . Christina leanyá . Ottan na
gýon meg haraghweek . es le vonýa
taa ewneký rwhaýaat . es týzen keet
výtezókkal eróssen vereteek . az balwan
isteneknek bozzwsagokeert . es mýkoron

el fogyatkoztatnak vona az hoherek . M
 onda zent Cristina azzonnak . ew attya
 nak Oh mynden tyztosseegnel kyl valo
 ember . es zegyentelen . gylóseeges my
 nd istennek . mynd embernek elette .
 yme latod hogy a'kkyk enghem gyótór
 nek el fogyatkoztatnak : keer eróth ew
 nekyc az te istenyttewl ha lehet : Azt
 halwan meg vasszattataa es az seteet
 temleczben vettete . Mykoron azt meg
 halotta vona az ew azzon zylye ottan
 meg zaggataa rwhayaat es az temlecz-
 hez fotameek es leanyanak labay
 elót le eseek es monda : O . Christina en
 eedes zemem vylaga . yrgalmaz'' en
 velem . felele ewnekyc es monda
 Myeert mondaz enghem te leany
 odnak . Nem twdod ee hogy az en ist
 enemnek zent newe vagyon en nalam
 Mykoron . az ew zylye . ew nala sem
 yt nem haznalna . Az ew feeryehez
 mene hamarsaggal es meg yelentee
 ew elette hogy nem enghedót vona
 Ottan azert eleybe hozataa es monda
 Awagy aldozzaal az hatalmas isten
 eknek . awagy : kylemb kylemb keenok
 kal vegezttetól ky ez edes vylagbol
 es en leanyom soha nem leez'' . fele
 le ewnekyc . O meel'' nagy malasztot
 eerdemlettem ez may napon teetwled
 mert ymaran nem hywattatom en
 erdeghnek leanyanak . De az erek m
 yndenhato isteneenek .. Mert vala ky
 erdegtwl zylyetyk . erdeg az . Te azert
 azpokolbelyc Sathan erdegnek attya vag
 Ottan azert . le fogataa es vass gherebe
 nekkel . mynd le zaggattataa evgyen
 gheseeges hwsaat : zyz zent Christina azz-
 on

{429a}

Kedeeg egy fotot ffel ragada . es atty
 aat arcwyl hagyo''taa vele mondwan .
 Veed ffel gyegyetlen hoher az testet ky
 tetewled zylyettetót es eed meg : Az w
 than az ew attya . vettete az kerekre
 es nagy tyzet rakattata alaya . es olay
 yal entozyk vala : De az zentseeghes
 zyznec semyt ne arth vala . hanem
 ynkaab azokra haramleek . es <ezer>
 masfeel ezer embert ole meg . Az ew
 attya kedeeg mynd erdeghy twdoman
 nak aloyttya vala . Annak okaerth
 esmeg a'' temleczbe vettete . Es paranch
 olatot ada ew zolgaýnak . hogy azon
 eeýel egy nagy kówet kóthneenek nya
 kara es az tengórben vethneek : Myko
 ron azonkeppen tettenek vona . Az zent
 Angyalok onnan kywe hozaak . az zaraz
 feldre / Es Cristus Iesus le zalwan az
 mennyey dychoseegból .. Azon tengher
 partyan meg kereztólee ewtet : zent ha
 romsagnak neweeben . Es adaa zenth
 Myhaal archangyal kezeeben . es haza
 vyyee . Azt halwan az ew attya mo
 nda ewnekyc . mynemew erdeghseeg
 gel teezen ezt hogy meeg az tenger sem
 nyelhet el . azonkozbe zagattya vala
 hayaat zakalaat meergheben . Reea fel
 elween az zent zyz monda . Oh heyt

Balgatag es bodogtaland . Nem twdod
ee hogý az en Cristus Iesusstwl va
gýon ennekem ez nagý malazt .. Ottan
esmeg az temleczben vetteteo hogý hotal
kelwe feýeet venneek .: Azon eeýel
mýeert hogý ýo zandekban vala az
erdegók nýakaat zakaztaak . agýaban
Es wtanna tamada egý atkozot býro
kýnek / dýus vala newe : ky eegý
Vass fazekat zerezeteo es bel tólteteo
keenkewel olayýal es fenózwrokkal
es mýkoron nagy bwzgosaggal forra
na . Bele vetteteo zyz zent Cristinaat
es neegýen az hoherek forgattýaak
vala benne / hogý hamarab megh
emeeztethneek . Zent Cristina azzon ke
deeg dýcheerý wala az ew teremteýeet
Meg haragweek az kegýetlen Býro
es el nýreteo haýaat . Es parancholaa
hogý az varas wczayn teetowa vonn-
aak

{429b}

Mezeytelen . Az Apollo Istennek tem
plomahoz ... De mýkoron ýmathkozot vona
zent Cristina azzon . ottan nýakra eseeek
az balwan isten es mýnd porraa leen
Azt lathwan az kegýetlen býro . megh rette
ne raytta . es ottan hanýttaa eseeek es
kýwe mwleek hertelen halallal . Ann
ak wtanna . tamada . egý Iulianus ne
wó hýtetlen . Es zent Cristinaat vetteteo
egý nagý eeggew kemenczeben : kýben
ótód napýg leen az zent angýalokkal
nagý výgassaggal dýcheerwen wr istent
De azt mýnd erghý twdomannak aloý
thwan . hozata keet óreeg varas bekakat
keth ýaspysokat es keth zomakokat . es
hozýaa vetteteo De Semýt ewneký
nem artanak . De ýnkab nagý zýlýgh
seeggel . ký labayt nýallýa vala . ký
kedeeg . vereýtekeet . nýallýa vala .. M
onda Iulianus az býes baýos aghne
nek : Nem de tee ees erdenghessee leettel ee
zool'' az merghes feergheknek . hogý eeg
ýeek megh .. Mýkoron azeert forghatnaa
ýres zelenczeýeet . ottan reea fwtama
nak . es le ragadaak mestert . es ottan
meg óleek .. Zent Cristina azzon kedeeg
paranchola az feergheknek . es az kýetlen
be meeneenek / es az megh holtat . Cristus
Iesusnak neweeben ffel tamaztaa : Iulia
nus megh kemeenedween magaban . le
fogataa . az zent zýzet / es ew zýsesseeges
emleeýt tewból ký metteteo : kýból naý
zeep feýeer teeý folýa ký wer helyót
Annak wtanna nýelweet ees ký mette
tee : de az zent zýz . azeert zozattýaat el nē
haýaa . nýelweet kedeeg pókee Iulianosra
es ottan megh vakwla .. Azon megh
haragweek es ottan keth nýllal atal
lewee . Es azonkeppen . zent martýrom
sagot zenwede . Es zeplótelen lelkeeth
sok reend belý zenwedeesnek Coronaya
wal . Az ew eedes teremteýeenek es ze
relmes kerezt attýanak Cristus Iesusnak
aýanlaa . azon ýdóben mýkoron ýrna
nak keth zaaz . kýlenczwen heet eztendó
ben . wr zýletetynek wtanna .. Es dýo
cletianus czazarnak wrasaganak ýdeýn

kýnek zent erdeme leegÿen mÿ lelkw
nknek es testewnknnek erek orwossaga aṁ

{430a}

Zent Iacob Apostoln
ak ÿnnepeeról .

Ez maÿ zent Innepnek Epistolaÿa meg va
gyon ÿrwan . zent peter apostol ffel magaz
taltasanak ÿnnepe napÿan böyt elóben .
Annak okaeert zÿkseeg meg lathwnk az zēt
ewangeliomot : kýt bótewzerent meg ÿrtaak
az zent ewangeliistaak . Zent Mathe kenÿwe
enek hwzad rezeeben . zent Mark . tÿzed re
zeeben .. Zent Lucach hwzon kettód rezeeben .
Es leen eredetÿ az ÿdóben . mÿkoron wrnak
zÿletetÿ wtan ÿrnanak harmÿncz három
eztendóben / Beÿt mas honak tÿzen hatod nap
ÿaan . Ez zent ewangeliomnak elette . mÿnt
zent Mathe mongÿa wgÿ vagÿon meg
ÿrwan . ffel menween iesus Ierwsalemben
vewee ffel az tÿzen keth apostolÿt es ffelffele
vÿween monda ewnekÿk . yme ffel mee
gÿÿnk Ierwsalemben . es embernek ew
ffÿa adatÿk . papy feÿedelmeknek . es ÿrastw
doknak . es el karhoztattÿaak ewtet halarra
es aggÿaak ewtet ÿdeghehen nemzethnek . meg
chwffolnÿ . es meg ostoroznÿ . es meg fezeÿtenÿ
es harmad napon ffel tamad : ÿmaran ez be
zeedek wtan kówethkózÿk ez maÿ zent ewan
geliom . eredethzerent .

Ewangeliom .

AZ ÿdóben ÿarwla Ie
sushoz zebedeus ffÿa
ÿnak annÿok : ew ffÿ
-aÿwal . ÿmadwan es
kerween vala mÿth
ew tewle : Ký monda
ewnekÿ : Mÿt akarz'' . monda ottan
Mongÿad hogy ÿllÿenek ez en keth
ffÿaÿm . eeggyk te ÿogod felól a'' ma
sodÿk bal felól . az te orzagodba Fele
lwen azert Iesus monda ewnekÿk
Nem twggÿatok mÿt keerÿetek . M
eg ÿhattÿatok ee . a'' pohaaart . kýth
en meg ÿando vagÿok ? mondana
-k ottan : meg . monda azonnal ewn
ekÿk : ÿollehet az en poharomat meg

{430b}

Izyatok . De az en ÿogom Felól . es
balom felól ÿlnÿ . nem en adhat
om tÿnektek de kýknek az en
meennÿey atÿamtwl /-
Wr Istenben zerelmes atÿamffÿaÿ
ÿm meg hallok Az zent ewangeliomn
ak magyarazattÿaat . ÿmaran kel kere
sneÿnk ew benne mÿ lelkÿwnknnek
orwossagaat . es ez vylaghy eeletewnk
re valo tanwsagot : De mÿndennek e
lette egÿ kÿsded kerdesÿnk tamadhath
doctoroknak mondasok zerent . thwdnÿa
ÿllÿk / Mÿ okaeert ÿndwltatanak
Ez zentek . az az . zent Iacob zent Ianos
es Salome maria az ew annÿok . ez
eellÿen nagÿ telhetetlenseegre . hogÿ
ewk mÿnddennek felette magasztath
nanak . Cristus Iesusnak orzagaban .
Oka kedeg lehet ez . mert nem nÿlw
an vallÿa . az eedes Idwezóÿtew iesus
cristus . hogÿ nagÿ zernÿw keennal

es halallal ýzneek ký ez vřlagbol
Masod helřen zent Ianos meg wgř
řrtta . Cristus zawa wtan . az en or
zgom es zolgařm . nřnchenek ez vř
lagbol . Ha kedeeğ az mas vřlagrol
eredót leegřen ez eellřen kewansag .
Nem lattatyk eróssnek leennř . mert mřkeppen
halando ember . soha ott nem volt
Azonkeppen . ott semř zer tartasth nem
řsmerween semř byzon dolgót aw-
agř helt nem twd keernř valasztanř
Quoniam secundum lřram . et doctores .
Reea felelnek zent řrasbelř doctorok az
reeğř zokas mellet . mondwan . Mřert
az aldót Cristusnak es Messřasnak
hřre newe řmaran ký hřrhedót va
la : Alořttřaak vala kózenseeges hřr
zerent hogř mřkeppen az zent reğř
proffetak atal meg řgeertetót ezen ha
lando orzagolna Ierwsalembe . es ew
vona ký mřat az řydoknak erek ký
ralsagok meg adathneek . mřnt Da-
uid křralnak řdeřn . hogř Senkř ew
velók ne břrna . es ew raytok senkř
ne wralkodneek . Ezen hřrben belee
merřltenek vala . meeg az zent tanoř
thwanřok ees . Annak okaert meg
ees kerdeek ewtet raytta . Zent lucach .

{431a}

Irtta meg Apostolok řarasokrol valo kenř
nek elssew rezeeben .. mřnd kózenseeggel
az zent Apostolok mondwan .. Wram
mongřad meg mřnekřnk ha ezen řdó
ben . meg adod Izraelnek orzagaat . křról
wr Iesus meg dorgalaa ewket raytta
hogř nem řlleneek ewnekřk azt megh
twdnřok . Mřkoron azert zebedeus ma
gzatř hallottaak vona . ffel tamadnř hal
lottařbol . veleek azonnal . wralkodnř .
Annak okaert okossaggal gondolaak hoğ
az řelesb třztót meg keerneek meegh
eleřn ew tewle . mřeert ees hoky rokon
saghř valanak : es koronkeed ew mellette
řarhatnanak : Mřkoron azert wr Iesus
nak ennen magok nem merneenek zola
nř . Az ew annřokat kereek reea . hoğ
ha nem akarnaa adnřa ees . křsseb ze
meermek zenwedneenek : De břzonřa
wal nem ohataak tewle magokath
křben mřndden ember tanwsagót veh
et hoky ne hamar řřessen nagř třz
tesseegre melto eerdemneel křl . křról
wgř olwassok zent palnak mondasř
kózót . Senkř nem koronasztatřk . hanem
ha elezór eróssen es tórweenzerenth
vřaskodandřk . zent azonrol meg wğ
mond : Senkř az nagř eerdemre nem
mehet hanem nagř sok kesalkodas wt
an . Az zent . Apostolok kedeglen meeg
Semř awagř kewes vřaskodasth tette
nek vala ; Meeg kewes haborwsagót
es nřomorwsagót zenwettenek vala .
křról az tórweenř kenřben ees wgř
vagřon meg řrwa . Ha ký nem twd
zenwedny . Nem ees twd wralkodnř
Azonrol zent Agoston doctor meg wgř
mond . Semřkeppen . ne řtellře magaat
meltonak lennř . a' mennřeknek orzaga
ra . vala ký ez vřlagnak zerřeen

meg nem nyomottatýk . nyomorwsa
ghnak myatta / zent Iacab azert es zēt
Ianos Apostolok ynġen sem twggýaak
vala . ha chak týztesseegre ees meltok
Es ýmaran myndennel nagyob feýede
lemseegót keerneċk vala .
Masod tanwsaag adatýk ez zent ew
angeliomból . Idwezeytenċ Iesusnak fele
letý mellet hol ott azt mondaa . az ew
zent tanoythwanýnak . Megh ýhattýa-
tok ee

{431b}

Az pohart kýt en meg ýando vagýok ?
meel'' ýgheekben ký ýelenthween myne
mew zeer belý embereċek<ek> ýlletthne az naġ
wrasaagh kýt ewċ kýwannanak : 0 meel''
nagy meltosaag az kyt kýwannak vala : ký
re kezdettwl foghwa senký melto nem
lehet . kýt ez keth zent apostol keer va
la .. De meeg az kezdetben teremót elsew
feenesseegnek Angýala . sem eerhetet
vala annee malazttra . hogý ýstennek
yoghýa felól es Bal felól ylhetet vo
na .. mynewel ýnkab . hamwból zer
zót zegheen halando ember : Annak
okaert ýol es meltan felele ewne
kýċ az eedes meennyey bólcheseeg
Nem en adhatom . týneċtek azt kyt
keertek . olý mynt azt mondanaa
ew felseege . Nem lehettek arra melto
mert en vagýok az . enghemet ýl
let az nagy heel . az ereċseeg az naġ
felsseeges meltosaag . Senký . en elette
azt el nem vehetý : Azeert nem ad
hatom . týneċtek : De kýnek az en
atýam zerzette . az az ennekem : mert
Senký ennalam naal kýl mas ha
sonlatus . en atýamhoz nem lehet .
Azeert ezte<.>lenseeg kabasaag a''m
ýt keertek . Býzonýawal tewólgó
tók mert azzon ember tanacchan
ýartok : Halwan azeert Idwezóytenċ
nek kemeen bezedeeċ . megh zonttyó
rodanak raytta es halgathny kezdee
nek : De myeert . az ew eedes mesterek / zerety
vala ewċet mynt rokonsaghýt . teb
bet zolwan ew velók : tanwsagnak
okaert monda En zerelmes ffýaým . megh
ýhattýok ee . az pohart kýt en meg
ýando vagýok ? meel ýgheeknek er
telmeet . hamar ezókben nem veween
ottan hamar reea feleleenek mondw
an . megh ýhattýok : olý mynt Iesus
azt akarnaa mondaný teeb ertelmel .
vattok ee meltok reea hogý ez vyla
got týnnen erdemetek zerent . es melto
keen zenwedeestekkel meg valtanatok .

{432a}

Es vagyon ee hatalmatok raytta . hogý az tý
lelkótewketh emberý nemzeteert vesseetók es
mykoron akaryatok esmeg ffel tamaggýa
tok . hallottaýtokból :? Ha eellýen istenhez
ýllendew dolgokat tehettók týnnen erótóċkel
haat erdemlytók azt ees hogý istenneċk rok
on kózel mellette helheztesetek ýluween .
Azert olý mynt el ameelkodwan mondaa
ewnekýċ az felwl meg ýrth bezedót . Meg
ýattýatok ee az pohaart kýt en meg ýan

do vagyok / ýme ýmaran ertýtek zerelmes
atýamffyá . mert twdatlan feleleenek rea
mondwan . meg lehet . Ottan monda ew
nekýk . twdom hogý meg kel ýnnotok : m
ert arra vattok valasztathwan az zent
apostolsagra . az az . Az halálnak keennýaat
meg zenwedýtek : es wgý wralkodhattok .
en velem mennýeknek orzagaban .. kýról
zent wgý mond Thýmoteus pýspeknek ýrt
masod leweleenek . masod rezeeben .. Ha
ew vele eegýetembe zenwedewnk /. ew
vele ees orzaglwnk . mennýekben
DE mýnemew pohaar leegýen ez ký ze
meýnk elót forogh . lassok meg . Doctorok
nak mondasok zerent . három rend belý po
hart talalwnk zent ýrasban . Eeggýk
mondatýk : Artatlansagnak poharanak
Erról emlekózýk zent Daudid proffeta az
soltaar kenýnek hwzon kettód rezeeben .
Az en poharom kýból mýndenek megh
rezógódnak . ýgheen dragalatus : az az ýgh
en dragalatus wr istennek elótte ký artat
lan eeleteet aýanlýa vyzý ew zent ze
meýnek eleyben . kýról zent Agoston
doctor wgý mond .. Az artatlan eelet az
ký sem . ennen maganak nem aarth . Sem
masnak ; Meg wgý mond : Semý nem le
het meltob . Semý dragalatosb wr istennek
mýnt az artatlansaag : Zent Amborws do
ctor meg wgý mond . Erwly . oh artatlan
eelet mert mýndenwt serelem nel kýl
vagý . es nagy batorsaggal .. Mert ha meg
keseertetól . haat haznalz . ha meg alasztatol
ffel emelkódól . ha výaskodol gýóz'' . ha m
eg óletól . koronasztatol .. Ez dragalatus gýen
ges poharbol ýwt vala Azzonýwnk zep
lótelen zýz maria . ký nemes balsamom
mal vala tellýes . az az . zent leelek wr is
tennek malazttýawal . Ez dragalatus
poharbol ýwanak mýnd az aldot Kristus

{432b}

Iesusnak zeep zýz ýegósý : Ez ellýen
zent poharnak venereekeet zent Agoston
doctornak mondasa zerent kettóból ýsm
erhetý meg ember . ha benne vagyon
Elezer . ha mýndden ez výlaghýakban
valoknak zomeessaga . ewbenne meg
zaradot .. kýról wgý mond aranzáw
zent Ianos .. Semý nýnchen ez feldnek
zýneen kýt zeressen az olý aýo''tatus le
lkew ember . ký istennek aýandekaat
býzonsaggal meg kostolta / Masodzor
ha lelký erwendetteseeg vagyon ember
ben : EEllýen vala az zýz maria . mý
koron mondaa . Erwle az en lelkem en
Idwózóytew istenembe . es prover xv
bólch ees eeggýk kenýweeben Az ba
tor zýw leelek . ollýan mýnd az kaz
dag vendeegseeg :
Masod pohaarth talalwnk ký
mondatýk zent penitencianak poha
ranak .. zent Daudid proffeta ýrtta meg
az soltaar kenýnek . zaaz týzen ewtód
rezeeben . Az Idwesseeges pohart hozýam
veezem es wrnak neweet hýwom /
Ez poharban valo venereek elezer
ýghen keserű . Es kewesen ýhattýaak
ewtet . tekeelletesseeggel . kýról wgý
mond zent Amborus doctor . kýnnýeb

lelny oly embert ky artatlansagaat
meg tartotta . honnem esetynek wtan
na . melto penitenciat tartot leegyen
myert . mert yghen sanyarw . Annak
okaert . Zent remeenseegnek eedesseghee
wel kel meg egyeloyteny . hogy kynn
yebben vyselhesse ember : kyról ha
ky tebbet akar . lathny .. zent maria magda
lena eeleteet olwassa .
Harmad pohaart talalwnk Cristus
Iesusnak zent kennyanak halalanak
dragalatus poharaat . ky myndden yo
yzew venereekokkel zynewl tellyes
erról ertethnek az zent ewangeliomban
meg mondot ygheek : kyt meg ennen
maga meg yweek . mynd az ew zent
martyromywal meg ytata : Ez nemes
poharban myndden felee orwossaagh
vagyon . kyról wgý monda wrwnk
Iesus Zent Ianos yrtta meg . []
Vala ky az poharbol nem yandyk kyt
en adok : eelet ew benne nem lehet

{433a}

Mýkoron azert az zent Apostolok eremesth
ayanlottaak vona ennen magokat az poh
arnak meg ytallyara . Monda ewnekik
az eedes Iesus mester .. No yollehet az poh
art meg yzyatok . mykeppen mongyatok
Wgy mond eett Aranzayw zent Ianos
ez zent tanoythwanyok . myeert nem ve
tteeek vala yol ezekbe magokat .. Nem ba
torsagbol feleleenek reea : De twdatlan
sagbol .. De azert wgyan feyokón teleek
Mert wgý mondnak doctorok . thwdnyá
yllyk . Beda . Ieronim^o . Remigius . hogy
zent Iacab . meg ywaa Az keennak poh
araat . mýkoron herodes kyral feyeeth
veetete . zent Ianos kedeeg . haborwsag
nak poharaat . mýkoron az bwzgo kaad
olayban . vetteteek . es meeregghele yta
teek . es harmadzor zankyvetteteek
Cristus Iesus wr istennek kedeeg kyk mel
to yllny yoghýara es balýara . ymaran
nylwan . meg lattaak es kostoltaak .
hýzem kedeeg hogý meg ees eeggýeswl
tenek raytta : kyknek zent erdemek
myat engheggýe azon eedes Idwózoý
tew Iesus hogý my ees eerdemlyok m
egh lathny myndden kethseegnel kyl
Legenda . eelete .
Dychóseeges zent Iacab apostol vala Ze
beusnak ffya . kynek attyaffya zent Ianos
ewangelista . Mondatyk kedeeg nagyob
zent Iacabnak . sok okaert j . mert elozor
hywattateek Cristustwl az zent apostolsagra
Masodzor . mert . nagyob nyayassb vala
Cristussal honnem az masodyk . harmad
zor keenzenwedeesnek okaert mert elezer
zenwede halalth . eegýeb apostoloknaal .
Neegyedzer . mert myndenneel eleeb koro
nazyawal ees : Ez Zenth Apostolrol
wgý olwastatyk hogý . Cristus Iesusnak
meenýbe menety wtan . mýkoron predic
allot vona . Sydosagban . es Samariab
an : zent leeleknek yhleese myat meene
be Hyspanyaban predicallany . De mýkoron
keweset haznalt vona .. Esmeg haza teree
Iudeaban . Azt lathwan az Sydo neepek

tanachot tarttanak . reea . Az hermogenes
erdenges mesterrel : kÿ az ew tanoÿthwa-
nyaat

{433b}

Fÿletosth raytta kyldee hogÿ . meg gÿoznee es
predicacioÿaat meg hamÿssoÿtanaa . De mÿ
koron vÿzon ellen meg gÿoztetót vona / az
sok chodak lathwan . Haza meene Fÿletos
Es vallasth teen rola hogÿ vala mÿth
Iacab apostol predicallana mÿnd bÿzon
es ÿgaz vona .. es ew tanoÿthwanÿa ak
arna leennÿ : Azon meg haragweek . Er
mogenes mester . es wgÿ kótózee megh . hoÿ
ÿngÿen sem mozdwlhatna / Mÿkoron azt
ffÿletus zent Iacabnak meg ÿzente vona
Az zent apostol . nekÿ kyldee kÿs . kezkenó
eeth . mondwan . mongÿa ez ÿgheeketh
wr isten ffel emelÿ az el hwllattakat .
wr isten meg oldozÿa az meg kótelezótte
keth .. Es azonkeppen teweene ottan meg
zabadwla es bozzoÿtanÿ kezdee az ew wr
aat : zent Iacabhoz sÿethween . Azon meg
haragweek hermogenes mester . parancho
la az erdegóknek hogÿ zent Iacabot kotóz
we hozÿaa vÿnneek : mÿnd fÿletossal
Az erdegók el menween kezdeenek ordoÿ
tanÿ az egben . es mondanÿ . O istennek
zent apostola meg gÿo''thnak mÿnket az te
zent ÿmachagÿd . Monda zent Iacab
mÿre ÿevttetók . feleleenek . hermogenes
kÿldót hogÿ hozÿaa vÿgÿÿwnk kotózwe De
yme wr istennek angÿala tÿzes lanczok
kal kótózót meg mÿnket . Monda zenth
Iacab . wr Cristus Iesus neweeben oldozÿ
on meg az zent angÿal . es serelemnel
kÿl hozÿaatok eede hermogenesth : Es
ÿgheen hamar meg kotózeek mestert . es
zent Iacabnak eleÿben vÿweek mondwan
Agÿ hatalmat mÿnekewnk hogÿ allÿok meg
bozzwnkkat raytta . Monda zent Iacab
ÿm ellettetek vagÿon fÿletus . feleleenek
mondwan . Senkÿt nem ÿllethetewnk
vala kÿ te haylokod alat vagÿon . Ottan
monda zent Iacab fÿletosnak . A'' mÿ me
sterÿwnknek tanwsagazerent hogÿ ÿoth
tegÿewnk gonoz helÿeeben . oldozÿad m
eg te ewtet es mennÿen el vala howa
akarÿa . Monda hermogenes mester . En
twdom az erdegheknek haraghÿokat ha
ennekem vala mÿt nem adandaz . meg ólnek
enghemet . Es ottan nekÿ adaa Istapÿaat
Az el menween . vala hol erdenges twdoma
nÿw kónweÿ valanak zent Iacab hoz vÿ
wee . kÿketh ottan az tengherben hanÿataa

{434a}

Hermogenes mester azeert le esween Zent Iacab
apostolnak labay elót . nagÿ sÿrassal monda
O leelkóknek zabadoÿtoÿa fogagÿ hozÿaad
penitencia tartoot . kyth eddeeglen zenwettel
bozzw alloot ; Es mÿkoron hozÿaa fogatta vo
na kezde nagÿ tekeelletes lennÿ az wr isten
nek feelelmeeben / es nagÿ chodakat tennÿ
Azt lathwan az ÿrastwdok kezdeek feddenÿ
zent Iacabot . mÿre predicallanaa Cristusnak
hÿtÿt . kÿt mÿkoron zent Iacab az proffetaknak
mondasokbol meg byzonoÿttotta vona . nagÿ
sokan hÿweenek Cristus Iesusban .. Annal
ees nagÿob haraghra reemwlween az ÿrastw

dok fogak meg az zent Apostolt es ñakon
kóthween . vÿweek Herodes kÿralnak : Herodes
kedeeg nem zeghween kedwódek az sÿdoknak
kÿ adaa reea az halalnak Sentenciaÿaat
Es mÿkoron kÿ wÿnneek . egÿ zegheen nÿa
walÿas kózwenees wtanna keÿÿÿth vala
mondwan . hogÿ meg vÿgaztanaa . kÿnek
ottan monda . Wr Iesus cristusnak newe
ben . kÿeert halarra vÿtetóm . kel'' ffele egh
eezzen .. es dÿcheerÿed az te teremtedeth . Es
azonnal ffele kele / Azth lathwan ÿosÿas
yras twdo . kÿ nÿakon kóthwe vÿzÿ vala .
labÿÿhoz eseek es bochanatot keree . es hogÿ
kerezttÿennee lenne : azt halwan Abÿathar
newó papÿ feyedelem . meg fogataa azth
ees mondwan : ha meg nem atkozandod
az Cristusnak neweet . Iacabbal eegÿetembe
meg kel halnod .. felele Iosÿas . Atkozot vaÿ
te es az te bezedÿd ees : Cristus Iesusnak kedeeg
zent newe aldót mÿnd erekkÿl erekkee
Ottan azert arczwl veretee ewtet . es meg nÿe
ree herodes kÿraltwl hogÿ meg óletethneek
Es azon keppen mÿnd ketten martÿromsagot
zenwdeenek : Es eeÿelÿ ÿdón az ew zenth
tanoÿthwanÿ ragadaak el ew mestereknek
testeet . es haÿoban zerezween gallicia orz
agban vÿteteek zent angÿalnak vezerleese
mÿat . hol ott vala egÿ kÿralne azzon kÿ
nek luppa vala newe : kÿnek mÿkoron hÿrre
tótteek vona : helt keerween temeteesre . Az kÿ
-ralne azzon kedeeg alnoksagot gondolwan
kÿdee egÿ gonoz emberhez ewketh . hol ott
ottan az temleczben veteek ewket . De eeÿel
wr istennek angÿala el zabadoÿtaa / es ÿgaz
wttra vezerlee . mÿkoron vÿtezók mentenek vo
na wtanna / le zakada az heed alattok . es .
mÿnd az vÿzben halalanak : azt halwan
az feyedelem . penitenciara terween hattra
hÿwataa ewket . es mÿnden kereeseket megh

{434b}

Enghedee . Es oth predicalwan mynd az
egheez varasth . az zent hyttre tereÿteek .
Azt halwan luppa keralne azzon . nagÿon
meg Bozzwlaa ; Es nagÿob alnoksagot gon
dolwan hogÿ mÿwel ewket el vezt het
nee monda .. EEth eellÿen helÿen enne
kem tanwlt ókreÿm vannak . foghÿa
tok be ewket . es vÿgeetek oda raytok
tÿ wrotoknak testeet a''howa akarÿatok
Twwgÿa vala kedeeg az rawas luppa
olÿ feneeknek lennÿ az vad bÿkakath
hogÿ mÿnt oda meenneenek ottan m
ÿnd meg ólnek ewketh . es az el zagga
thnaak : Mÿkoron azeert ffele mentenek
vona az heegÿre talalanak egÿ tÿzes
Sarkanth . kÿ ellen zent kerezthnek ÿegÿeet
vethween . ottan kettee romla .. ffeleÿeb
menween . meg talalaak az bÿkakath
ees : es mÿnt ha koronkeed zÿlygók
voltanak vona . meg hagÿaak magok
at foghnÿ . es bel foghnÿ . es ffele vew
een mÿnd kówestÿl . <vÿweek> az zenth
testet . vÿweek luppa keralne azzonak
palotaÿaban : Azt lathwan luppa . aka
rwam sem akarwan Iamborra leen
es meg kerezttólkódeek es az ew kew
palotaÿaat . zent egÿhazzaa zentóltetee
es nagÿ kazdagssaggal meg ekósóÿtee
Es ott nagÿ tÿztósseeggel es istenÿ fee

lelemmel az zent Apostolnak testeet
el temettete . Ennen maga kedeegh m
ygh eele nagy Iamborsagban lakozeek
es bodogwl mwleek kywe ez vylagbol
Pelda . Azon ydoben mykoron yr
nanak ezer keth zaaz harmyncz nyolcz
eztendoben . Florencia tartomanyaban
torteenek eelleyen yelenet . vala egy ze
gheen pazor gyermek . vala mykeppen ne
akarattyawal gyoytaa ffel ew wranak
gabonayaat . fogaak meg . es arra yte
leek hogy lo farkon meg hordoznaak
es annak wtanna meg eegethneek . ky
mykoron meg gyoyt vona . ayanlaa
zent Iacabnak magaaak .: mykoron azert
nagy kowechehos feldon meg hordoztak
vona .. yme choda dolog . Sem testeeben
Sem rwhayaban . serelmet nem lata
nak . Annak wtanna az ozlophoz kotozeeg / es
nagy erossen eegheteek . de yme mynd
faya karoya . mynd zalmaya . kotele
meg eeghween / ennen maga es rwha
ya eppen meg maradwan : es mykoron
meg twttaak vona okaat . zabadon el boch
ataak ; kyrol nagy sok peldaat vannak
Azeert dycheertesseek wr isten . ew zenteeben am

{435a}

Zent Cristoff martir
Dychoseeges zent Cristoff martyr . eredet
zerent tamada . kananeus nemzethbol
kyk ewsffy zerent valanak Noe patria
rkanak nemzeteebol . kyknek attyok va
la kanaan Noenak eeggyk ffya . de
meg atkozta vala ewtet . az zemeerem
seegeert kyt raytta tettek vala . reezeg
-seegeben : Ez kanaan ffyanak azeert
nemzeteebol nagy ess eross neepek lez
nek vala .. mynt az reeghy oryasok
Ez zent Cristoff ees azon nemzetbol
vala es ollyan nagy magass ember
vala . es hozyassaga . tyzen keth sengh
oth tarth vala .: Ew pogansaganak
kedeeg ydeyn allot vala . az kananeosok
kyrallyahoz zolgalattra ; Egyszer gondo
lattya eseeek hogy oly kyralt keresny
kyneel foldon . nagyob es hatalmasb .
nem vona .. ffel kele es addyglan ya
ra hogy talala egy nagy hatalmas
kerezttyen keralt : egy napon wdwarn
ak zokasa zerent . mykoron eenekot mo
ndanak elette . kyben az erdeg newet
gyakortaa emleyteneek / az kyral ottan
kereztheth veth vala orczyara : Azt lath
wan Cristoff zolgaia chodalkozyk va
la . raytta myt mywelne . Es my haz
nalattya vona az kerezthnek .. Nem tyr
heteo hanem meg twdakozeek raytta
Es mykoron nem akarnaa az kyral
meg yelenteney . Monda . ha meg nem
mondod . towabbaa nalad nem lakom
Azt halwan . kezereytes alat meg kelle
mondany . hogy azert vethne orczya
ra . mert felne ew tewle . Ottan mon
da Cristoff . haat erosseb hatalmasb
te naladnaal . hogy ffeelod ewtet . An
nak okaert / el meegyek es meg kere
sem az erdegot es ew zolgaia leez
ek . Mykoron egy hawason atal m
enne . lata nagy seregot es kottok eg

nagÿ <.> rettenetes zemeelÿw vÿtezth
kÿ mykoron eleÿbe kólt vona megh
kerdee howa menne / felele Cristoff
Az erdeg wrat keresem . hogÿ ew zol
gaÿa leegÿek . Ottan monda az Sathan
En vagÿok az . Azonnal nagÿ erembe

{435b}

Leen raÿtta . es erek zolgalattrá adaa nekÿ
magaat .. Mÿkoron ymaran ketten ÿarna
nak talalanak egÿ kereztt ffaat az wton
kÿttÿwl meg rettene az erdeghe . es kÿ ter
ween az ygaz wttrol . kezde az nagÿ ga
zon hordoznÿ Cristoffot . es mÿkoron el
halattaak vona esmeg az tÿzta vttra
vÿwe : Mÿkoron azt ezeeben vette vona
meg kerdee okaat . es nem akarwan m
eg mondanÿ . ottan monda . chak megh
ne mongÿad ezennel el hadlak . annak
kezeróÿteteek meg mondanÿ . hogÿ mÿ
wlta az Cristus ember meg fezwltetót
ez kerezttffan . ÿghen feelóm ewteth . Ott
an monda Cristoff . haat az Cristus eróss
eb es hatalmasb teenaladnaal . no latom
hogÿ eeth ees heÿÿaba . mwkalkottam
Azert ÿar'' ÿo serenchawal . ÿmaran el
meegÿek meg keresem az Cristusth . mÿ
koron sokat ÿarth vona az pwztaban
talala egÿ zeghen Remeteet .. es mÿkoron
Cristusnak hatalmassagaat kazdagssagaat
zeepseegeet ewnekÿ predicalotta vona
Ottan eremesth nekÿ enghede es az zent
agazatÿban meg tanoÿthwan . monda . Az
Cristus kÿral olÿ zolgalatot kewan hogÿ
gÿakortaa beÿtel'' . felele Cristoff . ÿo atÿam
keerÿed hogÿ eegÿeb zolgalattrá vessen
mert azt nem zoktam . es nem tehetóm
Monda esmeg az zent atÿa . sok vÿgazast
es ÿmachagot keel tenned . felele Cristoff
Nem az mÿ dolog . es nem tehetem . M
onda esmeg az zent atÿa . twtz ee olÿ folyo
vÿzet hol ott sokan yarnak atal raÿtta
es vezedelmes . felele Cristoff . twdok .
Monda az zent atÿa . ha ott akarnaal la
koznyÿ es az ew zerelmeert mÿndent atal
vÿnneel . az ÿghen keellemetes zolgalat
vona . hÿzem keddeeg hogÿ meeg ewmagat
ees meg lathatnaad zÿnról zÿnre . felele
Cristoff Azt eremest meg tehetóm . bator
azt valasztom zolgalatwl . Es mÿkoron oda
meent Vona haÿlokot zerzee maganak az
wÿz zeelen .. Es mÿndent peenznel kÿl
atal hordoz vala : Sok ÿdók el mwlwan
egÿ eeÿel . zozatot halla mondwan . Cristoff
kel ffel vÿg atal .. Es azonnal ffel kelwen
senkÿt nem talala ; Masodzor esmeg azon
keppen . senkÿt nem talalwan . le fekwéek

{436a}

Harmadzor Cristus Iesus gyermek kepeeben
esmeg nekÿ zolala . Cristoff vÿg atal
Mÿkoron . Cristoff wtanna ment vona
haat ÿme egÿ kÿss gyermek al az wÿz ze
leen .. kÿt mÿkoron vallara vett vona
es Istapÿaat kezeeben . bel erede vele . Es
ÿme az vÿz eróssen kezde aradnyÿ . De az
gyermek ees meg nehezóÿtÿ vala . mÿnt
ha oonath vÿnne . Es mÿg bellÿeb men
nek vala . Annewal az vÿz fellÿeb
hatalmazÿk vala . De az gyermek ees an

neewal swllÿab leezen vala : wgÿ ho
 gÿ Cristoff ketsseegben kezd vala esnÿ
 De mÿkoron nagÿ nehezen kÿ menekÿtte
 nek vona le tewee ewtet az zarazon es
 monda . Nem twdom gyermek mÿ dol
 gos vagÿ ennekem nagÿ nyomorwsagot
 teel ; es ollÿan vagÿ nehesseeggel . mÿnth
 ha . mÿnd ez vÿlag rayttam volt vona .
 Felele az gyermek . Ne chodalkozÿal azon
 merth nem chak ez vÿlag volt rayttad
 De meeg kÿ ez vÿlagot teremtette ees . M
 ert en vagÿok . az Cristus . kÿnek zolgala
 ttÿaban eet magadat foglaltad . hogÿ
 kedeeg az ÿgaz leegÿen / mÿkoron atal m
 eegÿ . ÿltessed el az te estapodat . hazad
 elÿt es hwllalÿg meg fogonÿk es
 gÿmelchet teremth . es el enÿezeek elÿle
 Es mÿkoron azonkeppen tett vona . lataa
 haat mÿnt az nemes palma ffa . gÿmel
 chÿt teremtÿt . Onnan ottan ffel kelween .
 meene Samÿ neuw varasban : kÿknek
 mÿkoron nyelwÿket nem ertenee : ÿmacha
 gra adaa ennen magaat hogÿ wr isten
 ertelmet enghedne . ewnekÿ . Az ott valo
 neepek kedeeg . aloÿttÿaak vala bolonnak
 Es mÿkoron oda meent hol az zegheen
 kerezttÿeneket gÿettrÿk vala .. ew ees bÿz
 tattÿa vala ewket az kerezttÿen hÿtben
 Azt lathwan az bÿraknak eeggÿk . arcz
 wl ÿtee Cristoffot / Monda ottan ew
 nekÿ Ha kerezttÿen nem voneek . ezen
 nel meg allanaab bozzwmat : Es monda
 nagÿ ffel zowal . hogÿ meg twggÿatok
 mert mÿnd teewÿlgÿtÿk . ottan le ÿtee
 estapÿaat . es ÿmathkozeek hogÿ az neepek
 nek meg tereesÿkre . meg vÿragozneek
 es gÿmelchÿt teremtene . Azt lathwan
 Nyÿlcz ezeren tereenek ez zent hÿttre

{436b}

Az varasbelÿ kÿral azt halwan . kÿnek
 zoo vala newe : Nagÿ sok vÿtezoÿket kÿl
 de wtanna hogÿ meg foghnaak / zenth
 Cristoff ÿmachagra adaa ennenmagaat
 es nem mereenek chak nekÿ ees zolanÿ
 Annal ees tebbet kÿldÿ . kÿknek mon
 da zent Cristoff kÿt kerestek mÿt ÿar
 tok . feleleenek . hogÿ meg kÿtÿzÿwnk
 es kÿralhoz vÿgÿÿwnk . Monda Zent
 Cristoff ha en akarandom . nem vÿhe
 ttÿk . Azok mondanak . haat meenÿ
 el vala howa akarod . es azt mong
 ÿok hogÿ meg nem talaltwnk : Mon
 da ottan nem ÿo wgÿ lennÿ . de en
 nen magam el meegÿek veletÿk . M
 ÿglen azert kÿralt eerneek predicalw
 an ewnekÿk . az zent hÿttre haÿtaa
 ess hattra kÿtÿztetee kezeet . ennen maganak
 ew wgÿ kÿral eleeben vÿnnÿ . kÿral
 kedeeg mÿnt reea tekeentÿt vona . meg
 rettene nagÿsagatwl es ottan hattra
 eseek holt elewenewl . De mÿkoron ffel
 ebredÿt vona . meg kerdee kÿ vona . ess hon
 nan / felele hogÿ Cristoff vona newe
 Monda az kÿral : gonoz newezetÿt vettel
 magadnak . de en ÿsmerÿm hogÿ az
 gonoz kaneus fele vagÿ . Azeert myre nÿ
 aldozol az hatalmas isteneknek . Ess m
 ÿkoron ellene mondana . bel vettete
 az temleczben . ess vele keth zeep leanyÿkot

kýknek Nicea ess Aquilina vala newók
hogý zeep zawokkal Cristoffot el hájta
naak . Zent Cristoff kedeeg ýmachagot
téween . ýnkab ewket Cristusnak hý
týre hájtaa . Azt halwan az kýral
meg haraghweek es monda : ha nem
aldozandotok twggýatok hogý gonoz
halallal kel meg halnotok / Monda
nak az leanzok . ha azt akarod . týz
twytassad meg az wczakat . ess mynd
enek az Balwannak templomaban
gýwllýenek . Ess azonkeppen ennen m
agok ffel kelwen nýakon kóteek az
balwant ess le ranthwan . mynd el
tóreek ess nagý ffel zowal mondanak
hamar sýessetek orwos mesterekeerth
hogý výgazzaak meg ewket . Megh
haragweek rájttá az kýral . es az kóz
neep meg dýhódween . Aquilinaath
ffel akaztaak es myndden testeet el

{437a}

Zaggataak / es azonkeppen lelkeet wr isten
nek adaa . Niceat kedeeg az zeenbe veteek
de onnan serelemnel kýl ký zabadwla .
annak wtanna le fogaat es nýakaat
vagaak . Cristoffot kedeeg ký hozwan
eróssen meg vezzózeek es egý týzes sý
sakot nýomonýak feýeeben . es egý ercz
ozlophoz kótózeek . es týzes langal kór-
wl veweek .. Az ercz ozlop ýollehet .
el olwada . de ennen maga . serelem
nel kýl meg marada . Annak w
tanna . parancholaa az kýral hogý
neegý zazan allananak reea es meg
nýlaznaak . De Senký nem talallýa
vala ; Isten akarattýa zerent egý nýl
az eghból le esween . az kýralnak
zemeeben eseeek . es ottan meg vak
eýtaa Monda ottan zent Cristoff . <.>
honapý napon . el veegeztetóm . te kedeg
kýral az en veeremból zerez'' saart
Es kend meg zemedet vele es ottan
meg výgazol . Rea adaa azert kýr
al' az halalnak sentenciaýaat . es
ýmachagot tetween . martyromsagot
zenwede / Es mýkoron kýral megh
kente vona zemeet . ottan meg výga
zeek / es az zent hýttre teree . Es <.>
parancholatot zerzee / hogý vala ký
Cristusnak . es zent Cristoffnak new
eet meg karomlanaa . feýeet venn
eek .

{437b}

Zent Anna Azzonn
ak / Innepeeról .
Wr istenben zerelemes atýamffýaý . Akar
wan zolný . dýchóseeges zent Anna azz
onnak meltosagarol : hamarab el fog
ýatkozwnk honnem vala mýt monda
wnk Annak okaert sýkseegesek vagý
wnk zent malaztnaal kýl . mert Ez
zent Azzon ees erdemle newezetóth
wr istennek malazttýarol : mýkeppen
magýarazýa zent Ieronimus doctor ..
Anna az az . istený malazthnak aýandeka
awagý malaztos Adomaný : mert mynd
foganattýatwl fogwa : ew annýanak
meheben . valaztatus es zenthseeges

es malazttal tellyes vala .. kyról wgý
 mond . azon zent Ieronimus . 0 zerelmes
 atyamffyaý . kyról mastan akarwnk zola
 ny . Nagy felsseeges dolog . nagy dragala
 tus dolog . es myndden dycheerettre melto
 dolog . Mert ez az nemes yozagus ffa . ky-
 ról az agachka le metteteek : es ennen iste
 ny hatalmaval meg vyrwla . Ez az
 zenth feld . ky zeep geryedozew . bokroth
 meg maradaskuppen
 Ez az kyés menyörzaag : kyból nap kelettre
 az zykrazo eedes tenghory Cýllag ffel tama
 da . Ez az zaporoytoo magtalansaag . ky
 az zent angyaloktwl meg latogattateek .
 Ez az . ky aldot . mynden azzonyallatok
 nak kózotte . Es boldog anya . mynden an
 yaknak tarssassagok kózót : kyból wrnak
 zent temploma . zent leeleknek valasztot ede
 nye . Istennek <valasztot> byzon zylye . ez vy
 lagra zarmazeek : 0 azert byzonyawal mo
 ndhattyok ew rola . az zent ygheeketh
 Ecc . xxvj . kyt meg yrt bólch kenywee
 nek hwzon hatod rezeeben .. malazthnak
 felette valo kettözót malaszt . zenthseegh
 ben eelő azzonyallat : Wr Cristus Iesus
 nak zent malazttyanak seghedelmeewel
 három reend bely tanwsagwnk leezen
 Ez may zent ynnepnek zentsseeges volta
 rol my . leky tanwsagwnk mellee
 Elssew . Dychoseeges zent Anna azzonnak
 malasztos voltarol . Masod tyztóletes vol^o
 harmad . ew eredendo voltarol .
 Mondaam hogý . bezidinknek elssew

{438a}

Reze leezen Malasztossagrol : ky mellet
 kerdees tamad . my oka hogý wr isten yeles
 keppen valasztaa zent Ioachimók es zent
 Anna azzonth . kyk termeezet zerent hydegók
 valanak zaporodasra .. Es nem eegyebeket
 Reea felelnek doctorok három okokból . Ele
 zer . Az zy z marianak nagy meltosagaert
 Masodzor Ioachymnak es annak zenth
 seeges voltokeert harmadzor : mynnen
 leky tanwsagwnknak haznalattyaerth
 Mondaam elezer az zy z marianak melto
 sagaert : ky yewendore isteny malazthnak
 annyának hywattathneek : yllýk vala ho
 gy malasztos zy<twl>nek meheeben fog
 antathneek : kynek myndden byntwl
 meg kel vala tartathny . secundum illud . omne
 simile . simile aplaudit . mert ha bynesek
 voltanak azzonywnknak zylye : bynnel
 kyl az magzat ees nem lehetót vona
 ps° xvij Cum sancto sanctus eris . glosa uel
 secundum thopicam . Ex sancto sanctum fit / Azeert zent
 Ieronimus doctornak mondasa zerent . Az
 Isteny malaztnak ayandekabol . tyzta ma
 lazt zarmazyk : az az Cristusnak zylye
 Masodzor zent Ioachym es Anna azzo
 nnak zentseeges voltokeert / mert ha ezw
 nkbe veezyek . myt gondolhatwnk naý
 ob meltosagot es tyztesseegyet istentwl
 adathny : mynt hogý isten zylew magzat
 nak . attya es anya leenny : es istennek
 ewssy yky neweztethny : Wgy mond rola
 Nagy zent Albert pyspek : Myg vala
 ky kózelben vagyon az meg zentólew
 nagy istenhez akar mennyen akar fel
 den . Annewal nagyob zent : reezelte

teeskeppen . De felden . Senkÿ közelben
nem leelettetÿk . mÿnt Az ew eedes
zÿleÿe . es zÿleÿeenek zÿleÿ / azerth .
Harmadzor . mÿnnÿen haznalatwnk
eert . Mert ha meg akarÿok ÿsmernÿ
honnán tamad bÿnes embernek Id
wessege : Wgÿ mond magÿarazo ÿras
super ij . Cor vltimo . hogÿ chak wr isten
nek malazttÿa teezÿ . embert gonoztwl
meg zabadoÿthwan . Es kÿnel kÿl emb
er . semÿ ÿot nem tehet . sem gondolh
at sem akarhat . sem zerethet ; Azert
hol keressek es hol talallÿok megh .
yme hol vannak . az istenÿ malazthnak
valaztot edenÿ es fundamentomÿ . ott ke
resee es meg leelÿ : onnan el ne meennÿen

{438b}

Ha erukke el nem akar<.> veznÿ 0 azerth
zerelmes atÿamffyaÿ . en tanchom zere
nt azt mondom hogÿ ha kÿ bÿzonÿos
akar ydwessegeeról lennÿ kÿwalt kepp
en zolgallÿa . Cristus Iesusnak zerelmes
zÿleÿt : mert lehetetlen hogÿ ewket wr
isten meg ne halgassa ew kenÿergesekben
Megh ÿgÿeertem vala hogÿ masod ta
nwsagwnk leezen . ez may zent ÿnnep
nek meltossaga mellee . zent Anna azz
onnak tÿztóletes voltáról .. az az mÿ-
nemew tÿztósseegókkal magasztalaa ffe
wr isten az ew eedes tetÿÿaat . eegÿeb
zentókkózót kÿkból meg ÿsmer<.>ttetÿk az
ew nagÿ tÿztóletes meltosaga .
Doctoroknak mondasok zerent tÿzen keth
okokat talalwnk rola .. Elssew . Istenÿ
valaztaas : ha kózónseeggel . az zentrekról
zent paal azt merÿ mondanÿ : meeg
kezdethnek elette valaztot . hogÿ zentók
leenneenk es zeplótelenek ew zenth
zÿneenek elette : Mÿneewel ÿnkab
hÿhettÿek zent tetÿÿaat valaztothnak
lennÿ nem hogÿ chak zentsseeges len
ne . De hogy Isten zÿleÿeenek zenth
annÿa lenne . Annak felette hogÿ
magzatÿbol ollÿan nagÿ zent es m
eltosagos tamadnanak . kÿt senkÿról
nem olwassok kezdettÿl foghwa .
Masod . Istenÿ zerelmetesseeg : ebból ees
meg bÿzonwltatÿk zenthseegesnek
lennÿ . mert ha kezdettewl foghwa
nem zerette vona . eellÿen tyztósseegre
ffel nem magasztatta vona . Okossag
ees azt aggÿa hogÿ az gonoz nemze
tót . sem zeretÿ . sem koronazÿa
Harmad . meltossagos tÿztólet . az az hoÿ
ewtet wr isten kywalt keeppen valo
tÿztólettel ffe magasztatta . okaat vehe
ttÿek . mert wgÿ mond pogan bólch
iiij ethicorum . Az tÿztósseeg ÿozagos mÿ
welkódethnek eerdeme : meneewel az-
eert ember . nagÿob Iamborsagus an-
neewal ÿnkaab tÿztóletes : De zent
Anna azzon mÿnd kÿsdedseegeetÿl
foghwa istenfelew . es zent eeletÿ
volt . Annak okaert es meltobnak
ÿsmertetÿk Azzonÿwnk zÿz marian
ak wtanna . mÿndden azzonÿalla
toknak felette . kÿben be tellyesóÿtee
Cristus az zent paranchoilatot . tÿztóll'ed
atÿadat anÿadat . exodi xx :

{439a}

Ha azeert az wr Isten dýcheerettre m
eltonak . ýteelte . mýnewel ýnkab az zen
tóktwíl es zent angýaloktwíl . týztól
-tette : kýról zent pal wgý mond Corin
[] Qui gloriatur in domino gloriatur
ha ký dýchekódýk . wr istenben dých
ekóggýeek . Mert nem az . akký enn
enmagat dýcheerý . meg býzonwlta
tot . De kýt wr isten dýcheer . mýnt
dýchóseeges zent Anna azzont .
Neegýed . malazos newezetesseegh .
kýról wgý mond . zent Ieronimus do
ctor . Meltan wr isten zýleýeenek
zýleýe newezeteteek Annanak .. Mert
az Anna magýaraztatýk . istený ma
lazthnak : awagý bodog feldnek .
mert wr istennek zent malazttýaw
al tellýes vala .. Azert mýndden týz
tóssegre melto . Annak felette . mert
ez nemes feldý termeezetból . valaz
tateek ký . az nemes erekseeg . kýból
az ýgassagh . awagý býzonsaag ký
tamada : Ez zent gýókerból alkotta
teek az dauid kwchýa . kýwel para
dýchom kapwýa meg nýttateek
Ez leen az nemes vezzó zaal : kýnek
Az zeep az výraga leen .. es výragan
-ak . eedes mennýeý gymólche Cristus
Numerý xvij . Et Isáye xj :-
Wgý olwastatýk ez zent Azzonrol h
ogý hwz eztendeeg volt nemtelen
kýben es mýndden nemzetseeghý
kethseegben estenek : vala . hogy Isten pa
rancholattýa mýat atkozot vona
Mýeert soha ýgermeke nem lenne
De ký twdhattýa wr istennek týt
kos tanachaat .. Wgý talallýon zét
ýrasban hogý . Neegý azzonýallatok
voltanak eellýen nemtelenek sok
ýdeýglen / kýktwíl wr isten akara
ttýa zerent nagý chodalatus es zent
seeges magzatok zarmaztanak
Elsew mondatýk Samuel proffetan
ak Annýa : ký olý zent eeletw vala
hogý ýmachaganak mýatta nýeree . az
zent magzatot . Masodýk . kýs thobia
snak annýa . thobie x . hardmadýk

{439b}

Raguelnek feleseege . Es Sara azonnak
Annýa . thobýe vij . Neegýed vala . ffa
nñelnek leanýa . Az nagý ýdeýw veen
ký Cristus Iesusth eerdemlee lathný . m
ýkoron az templomban ffel výweek . luc ij
zent ýrasnak byzonsaga zerent . ezek m
ýnd zenthseeges Azzonýallatok voltan
ak . es malazosok : De mýnd ezeketh n
aggýal felewl mwláa . Dýchóseeges
zent Anna . azzon-na> Ioachýmna feleseeg
ge kýtwíl nem chak . nagý dragalatus
zentók tamadnak : De meeg Az aldot
zentóknék zente . kýtwíl . es . ký mýat m
ýnden zenthseeg vagýon : tamada ez vý
lagra .. azeert meltossagus leen ew newe
zetý zerent :-
Ewtód . meltossagus nemzetesseeg . kýról
wgý monda Idwezeýtenk Luc vj . M
ýndden ffa az ew gymelcheen ýsmerte

týk meg .. Et Math vij . Mýndden ýo
ffa ýo gymelchóket teremt : Azert ýteelte
týk ýgazan . hogý az felette zeep es ýo
gymelchnek . felette dragalatus faýa
leegýen : De kezdettewl foghwa . soha nem
volt Sem leezen olý ember . kýnek eell
ýen zenthseeges magzatý leenneenek : thwd
nýa ýllýk . Cristus Iesus . ew zent zýle
az harom Mariaak .. es . nýolcz az zent
apostolok kózzól . kýk olý nagýok eerdem
mel . olý hatalmasok zemeellýel . olý
bewseegósók dýchóseeggel . hogý hozýaýok
hasonlatos meennýen felden nem leele
ttetýk : kýból ýgaz ýteelet adatýk hoý
Anýak kózót sem leelettetýk . azzonwnk
twl meg valwan . ew hozýaa feldón
meennýen hasolatus :
Hatod . kýwalthkeppen valo nemesseeg .
kýnek býzonsagara lattýok hogý ez výla
ghý neepek : Anneewal nagýobban dýche
kódnék . es týztóltethnek . mýg Nagýob ne
messeegból tamattanak : ha mýkoron ze
gheenseegre ýwt . meeg sem haggýa az
nagsaghnak newezetýt : Azonkeppen . mý
nemew nemes gyókeresztból tamada zent
Anna . azzon . Doctorok reea felelnek mond
wan .. hogý kezdettewl foghwa . zýletetýgh

{440a}

Nem volt olý nemesseeg . oly bodogh ne
-mzetsseeg kýben reeze nem volna : kýról
nýlwan emlekózýk zenth Mathe ewange
lista kenýweenek elssew reezeeben . ffel
zamlalwan : Cristustwl / es az zýz maria
twl . foghwa mýnd Adam atýankýgh
zent lucach kedeeg le zalwan . Adamrol
mýnd az zýz mariaýgh . Semý meltosa
got hattra nem hagywan . testh zerenh .
Ha azert dýchekódný akar . zent Anna
azzon . ew nemzetssegheeból . ýgazan tehe
tý . es býnneel kýl : Ha ký ezeketh be
nem veennee : Nagýobat leelwnk . tekee
nche meg . Atýa mýnden ható wr istenn
ek ýoghýara ýlew . Arannýaat . es mý
nden meg alhat raytta . mert hozýaa h
asonlatus nemzetw nem leelettetýk /
Heted : týztósseeggel valo zolgaltataas .
az az hogý Anýa zent egýhaz mýnd ez
zeles vylagon nagy týztósseeggel zolgallia
az ew neweenek emlekózetýt es ýnnepeeth
kýnek ereýt vehettýek : mert ha
býneýból ký tertt zentóknek ýnnepeeth
ýllýk týztólný es ýllený . Meneewel
ýnkaab howa semý býn nem feerkózót
pelda nekewnk Azzonýwnk zýz maria
nak býnneel kýl valo foganattýa es
zýleteese . zent Anna azzonnak . zenthsee
ges meheeben :
Nýolczad . gymólchózeesnek zaporasaga .
thwdnýa ýllýk . Senký nem volt sem
leezen ký ollýan zeep ýllatw . es dragala
tus aýandekokat kýldót vona . Menyben
atýa mýndenhato wr istennek . mýnt zét
Anna azzon . kýre semý . býzonsagot nem
ýllýk keresnewnk . kýt zemeýnkkel latw
nk . es hýzwnk
Kýlenczed . lelký výgaztallas . 0 zerelmes
atýamffýaý ha aýo''tatussaggal meg gon
dollýok : menezzer hanzor olwadot el
zýwe lelke ez zent Azzonnak : lathwan

hogy enny zenthseeges malasztossagal zer
ette vona . Az meenybely wr isten ewteth
Oh mynemew lelký eedesseege volt akkora
lathwan testý zemeýwel az ew eedes zeep
zyz leanyaat . Istennek annyawa valasztot
nak lenny . lathwan . az ew zyz meehenek
mennyeý ekes gymelccheet . istennek fyan
ak lenny . Oh mynemew vÿgaztalasa volt

{440b}

Wr istennek zent ffyaat . zyz leanyawal
eegytembe yllethny . olelgethy es apol
gathny : kyhoz hasonlatus dolgokat sok
leelhet ayo''tatus zyw ember .
Tyzed . tekeelletes <nyassaa> nyayassaag
kynek byzonsagara wgy olwastatyk
hogy : Ioachym es Anna . mynd ketten
ygazak valanak es isten feelok . meg
zeghetetlen yarwan es elween wr
istennek paracholatyban / Es mynd
den yozagokat harom reezre ozthwan
eggýket az templom eppewletyre . es egy
hazy neepeknék . Masýkat . zeghenyek
nek . harmadykat . ewnen eeletekre
tarttyaak vala .. yme meely bodogh
eeletben foglaltaak vala ennen mago
kath . Oh aldot wr isten vallyon ta
lalhatny ee mastany ydóben eellyen
rend bely morhas neepeket .? Nem tw
dom . De vyzon ellen meeg . az dezmaat
sem fyzetyk ygazan meg : kerdees
tamadhat honnan . Es mynemew ye
les teetemeenyekból eerdemlótte ezeket
zent Anna azzon hogy enny zamta
lan isteny malasztal . es tyztosseegekkel
zeretteseek wr istentewl . Rea felel
nek zent doctorok es Neegy yeles oko
kath talalnak hozyaa . Elssew . monda
tyk wr isten paracholatynak zeghe
tetlen bel tellyeseyteese . Masod wr
Cristus Iesushoz valo . bwzgosagos ayo''
tatussaga . harmad : Azegenyekhez
valo . nagy kegýesseeges yrgalmassaga
Neegyed . Az ew eeleteenek thwdnyá
ylllyk . zyzesseegenek . hazassaganak es
ozwegýseegeenek . ydózerent valo tyzta
ssaag tartasa . Vn wersus .
Sunt tria grata deo . Necnon homini to mdo
Seruus fidius . vxor casta . verus amicus .
Tyzen eeggýed . paracholat zerent valo
kenyerghees . Az az . Mykoron / ygazan
hyzyok hogy az teb zentok nagy alaz
atus kenyergheessel nyeryk megh
wr istentewl Amyt akarnak keerny
De zent Anna azzon . mynt Cristusnak
zerelmes tetaya . wgyan eross paran-
cholattal . mynt az ew eedes zyleye
ees . mondwan : Eegyebet nem akarok
hogy leegyen . awagy el mwllyeek

{441a}

Es az ew kegýes Aranyok nem tehetý
hogy ewket meg ne halgathnaa .
Tyzen kettodyk . meennyeý es dycho
seeges tyztóletesseeg . kynt pelda zerent
meg byzonoýthatwnk : Ez vylagy
kyralnak . mykoron . Iambor azzon fe
lesege vagyon . Es annya . ees vagon
Nem chak az kyralne azzonnak tee
znek Az orzaagbely wrak tyztossee

gót De meeg az ew azzon annyaat
 ees felette týztólyk es parancholatt
 yaat halgattyaak mynd felseeges
 azzonnak . Azonkeppen . meennyek
 nek orzagaban : mynd az zentek . zét
 angyalok nagy týztósseegót teeznek
 mynt ollyan felsseeges zent azzon-
 nak . nylwan lathwan es ysmerw
 een hogý ew ollyan nagy erdemes
 O azeert zerelmes atyamffyaý . en ta
 nachommal valazyatok . mynd nya
 yan Azzonywl . Anyawwl es otal
 mwl : Dychóseeges zent Anna azzo
 -nt . es kywaltkeppen valo zolgalatt
 al dycheeryeetek eeýel es nappal .. ky
 nek myalatta nem chak ewneký leez
 tek kedweeben . De mynd az ew ara
 nnyanak wr Iesus Cristusnak . mynd
 az ew zerelmes leanyanak Azzony
 wnk zýz marianak . nagy kedweth
 teeztek . Keerwnk azeert ma es ho
 ranak myndenkoran . O Boldogssagos
 o zenthsseeges . o myndden týztósseegre
 melto zent Azzonywnk . veegy zar
 nyad alaa . veegy otalmaid alaa .
 mynket zegheen bynes wnokaýnak
 ffyaýdat leanýdat : es gyarlo bynes
 zolgaýdat . ma es halalwnknak ýde
 ýn . ky vagý aldot mynd erekke . Am .
 Zýz zent Martha
 Azzonnak Inneperól
 Emlekózween zerelmes atyamffyaý
 zyz zent Martha azzonnak meltosaga
 rol kyról zent Ianos ees emlekózik
 ewangeliomý kenýweenek týzen eeg
 gyed reezeeben wgý mond .. Zerety va
 la Iesus . Martaat es ew hwgaat Mari-
 at . es lazart

{441b}

Magýarazo ýras okat vethy . Mert gyak
 orta . zaal vala Iesus az ew hazoknaal
 mykoron vala honnan meg ýewt farad
 wan . es meg nywgozýk vala ew nalok .
 kyból yeles Idwesseeges tanwsaag ada
 týk myndden hýw kerezttýennek : hal
 wan az zent ýrasbol hogý eremetesen ve
 zý wr isten . ky Awagy ewneký . Awagy
 vala meely zegheennek ew neweeben
 chak test zerent ees . nywgodalmat aad
 mykeent meg vagyon ýrwan []
 Byzon mandom týnektek . vala myt meen
 neel kýssebnek tettetók en newemben en
 nekem tótteetek . kýnek wttan wtanna
 vetý az meennyey nagy eerdemet . ha az
 wgý vagyon . es istennek mondasa ha
 myss nem lehet . Haat mynemew ayan
 dekkal aýandekozya : az Isten zerethew
 zywet lelket kyben gyenyewseegghele
 nywgozýk lakozýk . es vachoralyk az wr
 kyról bólch zaýa atal wgý mond .
 Az en gyenyewseeghým embereknek ew
 ffyaýwal vannak : eellýenek valanak
 ez nemes harom atyaffyw . Martha Maia
 lazaar : Martha eeltety vala Cristusth ez
 vylaghý ýozaganak zolgalatasawal . M
 aria . zerelmes lelkeewel es penitencia
 tartasawal .. Lazaar kýt ffel tamazta . Rem
 eenseeges vÿgaztatasawal . kykból har
 om yeles tanwsagokat vehetwnk . Zýz zét

Martha azzonnak eeleteeból . kýt Cristus
Iesus weer korssagabol meg vÿgazta .
vehettÿók . ÿo vendeeg fogadasnak pelda
ÿaat : kÿból ydwesseegewnkket leelhett'ek
Wgÿ olwassok zent Abraham patriarka
rol hogÿ mÿkoron nagÿ vendeeg fogado
vona . erdemlee hogÿ zent angÿalok ÿew
neenek vendeegseegeere . Loth meg azonke
ppen Gñ . xviiij : kÿról sok peldakat ol
waswnk hogÿ meeg ennen magaat Cristus
Iesust ees erdemletteek hazokhoz fogadny
zeegheennek zemeelÿeben . Annak okaert
ÿnth mÿnket zent paal apostol . Ebre . xiiij
Az zallas fogadast el ne feleggyeetek . kÿ m
ÿat nekÿk olÿ kellemetesek voltanak wr
istenneel hogÿ <.> nem chak angÿalokat De
meeg ennen magaat ees az zent angÿalok
nak wraat teremteÿeet . erdemletteek hoz
ÿaÿok fogadny : pelda nekÿnk zÿt Marta .
Azzon .

{442a}

Maria eeleteeból vehettÿók . Zent peni
tencia tartasnak formaÿaat kyról ele
get hallottwnk az ew zent ÿnnepe napÿ
aan . Zent Lazaarnak kedeeg kÿt neeg
ÿed napÿ halottÿÿból ffel tamazta Cri
stus Iesus : mÿndden bÿnes embernek
remeenseegben valo meg maradasaat .
mert doctoroknak mondasok zerent N
ÿnchen ez vÿlagon olÿ nagÿ bÿnes em
ber . kÿ elót bel rekeztesseek . az erek Id
wesseegnek wta . mÿg eel . chak peni
tenciara terÿen : es ÿo remeensegben
meg maraggÿon :
Masod tanwsagwnk lezen ez maÿ
zent ÿnnepen Dychóseeges zÿz zent M
artha azzonnak . kÿwalt keppen valo eer
demes voltarol ; Elssew meltosaggal
zeretee ewtet Cristus Iesus . zÿzesseeghn
ek meltosagawal .. Annak okaert mel
tan veelhettÿek . hogÿ chak az okaerth
vetótte lót leegÿen ew reea az veer kór
ssagot .. az zÿzesseegnek meg tartasaert
Masod . mert ewtet . mÿnt zerelmes gaz
daÿa azzont / az nagÿ zentóknek tarssass
agok kózzee zamlalaa Cristus i .. es nagÿ sokakat
haÿt vala Cristusnak hÿtÿre . ew nagÿ
bólch predicallasawal . Es Tarascon''um
newó varasban nagÿ sok zÿzeket egÿbe
gÿÿÿthween . zerzetesseegben lakozeek mÿg
eele es nagÿ zoross eeletót vÿsel vala
Azzonÿwnk zÿz marianak neweere raka
tatot Calastromba .. mÿnt rola valo ÿr
as vallÿa . soha hwsth . tÿkmonÿak saÿ
tot . es semÿ kóweer allatot nem eett Sem
borth nem ÿwth . Napÿaban chak egÿzer
keweset . zazzor nappal zazzor eeÿel esót
terdre ew ÿmachaganak ÿdeÿn
Harmad : ew erdemesseegeenek hatalmas
volta . wgÿ olwastatÿk ew rola hogÿ az
Rodanos vÿz mellet predicallana . Es
eegÿ ÿffÿw eremesth akarnaa predicacio
ÿaat hallanÿ . nem mehet vala atal a''
vÿzen . vetee magaat wzasra . de mÿert
sebóss vala az vÿznek folyasa belee ha
la .. es masod napon hozaak zent Martha
azzonnak eleÿbe az testót : es le esween
ellÿen keppen ÿmatkozeek . O hatalmas
wram Iesus Cristus . kÿ az en atÿamÿÿat

lazaart ffel tamaztaad . En zerelmes ven
deeg wram tekeench . ez kórwl allo neep
eknek hýtóket es tamazzad ffel ez ýffýwt

{442b}

Es ýme azonnal ffel tamada es megh
kereztlókodeek . Azt lathwan nagy sokan
hýnek wr Iesus Cristusban .
Negýed . Az meennýeý erek bodogsaghn
ak meg nyereese wgý olwastatyk ew
zent eeleteeen hogy meeg eztendówel
előtte meg ýelenteteek halala nap
ya . Es mýkron el kózelghetót vona
nyolczad nappal annak elette . Az meen
nyeý zent Angýaloknak tarsassagok
ban ffel výtethný az ew hwganak marianak
leelkeet . Ottan hamarsaggal eegýbe
hýwaa az sororokat es meg ýelentee
ewnekýk az bodog latast . Es ennen
maga nagy ffel zowal monda . Oh
en zerelmes atýamffýa . Oh en eedes
hwgom eel ýmaran es orzagolý
az te zerelmes mesterreddel erekkwl
erekkee : es en rolam . emlekózyel
megh . Es annak wtanna meg ýntee
ewket hogý výlagot eeghneenek es
výgaznanak hozýaa . mert ew ees ha
mar ký mwlando vona .. Azt hal
wan nagy sokan gýwleenek oda es
eeýelre kelween mýnd el nywgowan
ak . Azonkózbe nagy zeel veez tamada
es az . výlagokat meg oltaa .. Valan
ak kedeeg az gonoz pokolbely zelletók
Ottan zent Martha azzon ýmachagra
adaa . magaat es monda . Oh en ze
relmes Isten vendeegem . ýew el segh
eedseegemre . Es ýme ottan ott leen
Az ew hwga Maria magdalena nagy
feenesseeggel : es faklýaat hozwan
kezeeben mýnd meg gýo''togata az vý
lagokat . es Idwózlee ewtet . mondwan
Idwez leegý en zerelmes Nenem azzon
zent Martha esmeg výzon Idwózlee
ewteth . Azonkózbem Cristus Iesus el
ýewe . ýewel en zerelmes gazdaam
azzon leegý en velem erekkwl erekkee
Mýert te zallasodon tartottaal enghe
met ez výlagon . En ees zent orzagom
ban veezlek teegódet : Es vala kyk tee
gódet zeretettel hýwnak zykseegóknek
ýdeýn meg halgatom ewket az the
zerelmedeert : Azt halwan zýz zent
Martha azzon . Akarnaa hogý ffel ke
llýen es el meennýen Cristussal .

{443a}

De monda ottan ewneký . Ne sýess
waary egý keweseth . es ottan el enýe
zeek elóle . Azth lathwan zýz zent
Martha azzon nem gýózý vala var
ný . mýg az hora be telneek . Ottan
ký výtetee az hazbol magaat hogý
az menýorzagot neezhethnee . mert ým
aran . meg kostolta vala az ýstený ee
des latasth . es semýnek lattatýk va
la ez výlaagh Annak okaert ees
hamwt hozata es alajya hýntetee
Az zent kereztlót meg el hozataa hoğ
előtte . allana . Es az zent passýoý e
wangeliomot olwastathný kezdee Es

mýkoron ýwtottanak vona . az zent
 ýgheere In manus tuas commendo spm̄
 meum / Wram az te zent markodban
 aýanlom az en lelkemet : Nagý bod
 ogwl kýwe bochataa lelkeet . es Cri
 stus Iesushoz meene .. az dychóseegben
 Az horaban es ýdóben . petragoras .
 newó varasban egý fronto newó
 zent pýspek . ký mýseet zolgalna
 Mýgh az zent Epistolaat el mon
 daak . addeeg el alweek zekýben
 Es ýme Cristus Iesus neký ýeleneek
 almassagaban . mondwan . ýewel
 velem . Taraskonomba . Es mýkoron
 el meent vona az Istený latasban
 wr Iesussal ketten a''miseet el veegh
 ezeek . es az zent Martha azzonnak
 testeet nagý tyztósseeggel el temeteek .
 Azonkózbe zent fronto pýspeket ffel
 kólteek az ewangeliomra . es lataa
 haat az pýspóký gýrew nýnchen
 wýýaban : kýt az temeteezen atta
 vala tarthaný az segósttyerósnek
 Ez ýstený latasth . mýnddennek nýl
 wan ký ýelentee / es az gýrwít m
 egh hozataa onnan : ký nýlwan by
 zonsaga leen . ez istený latasnak .
 Pelda vala franciaban
 eegý Cledoneus newó kýral . ký mý
 koron bely faýo vona . Meene zent
 Marthanak koporssoýahoz es ottan
 meg výtazeek . Azon valo erwltee
 ben . zent Martha azzon egýhazan
 ak kóróle három meel földýk va
 la meenee varasok es falwk va
 lanak mýnd oka enghedee es zaba
 dossaa tewee erekkwl erekkee .

{443b}

Zent Marcilla reghý Zolgalo leanýa
 ýrtta meg ew zerelmes azzonýanak zent
 eeletýt . mýnt ký mýndent nýlwan latot
 Annak wtana . ýewe toth orzagban es
 oth týz eztendeeg predicalwan az zent
 ewangeliomot : tellýes mýndden lelký
 ýozagokkal . bekeseeggel veegezee el ew
 eeleteek es bodogwl mwleek ký Cris-
 tus Iesusban .. kýknek zent eerdemekn
 ek mýatta az kegýelmes Cristus Iesus
 engheggýe mý býneýnknek bochana
 ttýaak es holtwnk wtan az erek ee
 leteth erekkwl erekkee Amen
 Zent peter apostol . vasa zakadasa
 nak Innepeeról .
 Ez maý napon kerezttýen anýazent egýh
 aaz ýllý zent peter Apostolnak vasa zakada
 saanak ýnnepeet : zerzette kedeeg nagý týztó
 sseeghnek ýegzeseerth . sok okaeerth . Elezer
 zent Peternek herodes fogssagabol valo ký
 zabadwlasaeerth : kýnek eredetý rýwýdeden
 ezenkeppen . Mýkoron herodes Aggrýppa Ro
 maban meent vona Týberius chazarnak
 ýdeýn . Eseek Caiusnak nagý ýsmeretes ba
 rathsagaban . ký / az chazarnak wnokaya
 vala . Mýkoron egý napý napon . ketten
 meenneenek vala howa az kwchýban
 Nagý fohazkodassal . monda herodes . oh ha
 lathatnaam zemeýmmel . Az veennek ha
 lalaat . es teeghódet ez vylagnak wranak
 leenný . Azt halwan . az zeker vezetew

jelentee meg tiberius chazarnak Az dolgot
kíeert ees ottan az temleczbe vetteteek
herodes : De mýkoron hamar valo napon
chazaar ký mwlto vona / bel teleek az m
ondas . hogý Caius leen chazaar . Es hero
des ký hozattateek . az temleczból . es az
Sýdosagban belý kýralsaag neký adateek
Mýkoron azeert haza ýewt vona es az
papý feýedelmek nagý barathsagaban esót
vona ; panazlanak az zent tanoýthwa
nyokra . es Az ýdóben leen hogý zenth
Iacabnak feýeet veetete : Annak wtanna
zent petert . ees meg fogataa es meg vasaz
tataa .

{444a}

De mýeert ottan kózel vala az hosw
eethnak zent ýnnepý . kýto octawaygh
týztólnek vala .. halaztaa halalaath
az ýnnepnek wtanna ; Azonkózbé . az h
ýw kerezttýenek nagý bwzgosaggal es
zenetlen ýmathkoznak vala eerette
ký zabadoýtanaa ewtet : ýme azeerth
mýkoron zent peter . nagý kennak es sý
rasnak nehesseege mýat el zwnnýad
ot vona . Wr istennek angýala
hozýaa ýewe nagý feenesseeggel es
ffel tazýgalaa ewtet mondwan . kel fel
hamar vond ffel te . nagdragodat es ewe
dózzel be . es ýew wtannam : Mýkoron
azt tette vona . ký výwee ewtet es meg
zabadoýtaa az foksagbol / Ennek azeerth
emlekózetýre . ýllý Anýazent egyhaaz ez
maý zent Innepót .
Masod okaert . Alexander papanak meg
zabawlásaert . kýth Quirinus newó Ro
maý feýedelem . meg temleczezettót va
la . Meelý Alexander . hatod papa va
la zent peter apostolnak wtanna : Azth
ees hallaa . az Quirinu''s feýedelem . hoó
Alexander papa . ffel tamaztotta vona .
hermes feýedelemnek fýaat . monda ew
neký . O alexander . ým en nekem ees va
gýon eegý valýwas leanýom . kýnek B
albina newe . Azt fogadom hogý ffeel
veezóm az the hýtódet . ha egheesseegót ný
erhetz ewneký . Felele Alexander papa
meený el hamar hozd <eede> ewtet en h
ozýaam . az en temleczembe . Monda azt
zent Alexander papa mert az ýdóben va
la hermes feýedelemnek temleczeeben .
Annak okaerth . monda Quirinus feýede
lem . mýkeppen leelhetlek en teegódet ott
meg . ha eett vagý . Felele Alexander ppa
Akký eede hozot onnan . ennen esmegh
oda výhet : Mýkoron azert azonkeppen
tett vona . es az ew temleczeeben talalta
vona . ottan le eseeek labáý elót . bocha
natot keerween . Balbina azzon kedeegh
kezde Alexander papa keenos kóteleýt a
polgathný . kýnek monda Alexander papa
Eedes leanýom . ne apolgasd az en kóteleý
mes . De meený el zent peter apostolnak

{444b}

Temleczeeben . es keressed meg az ew bekó
ýt . es mýnth azt aýoýtatossaggal meg
apolgatandod ottan . meg výgazol . Es
mýkoron azonkeppen tett volna . Azonn
al meg adateek egheesseege . Azt lath

wan az ew attya Quirinus feyede
 lem . mynd haza bely soksaggal m
 eg kereztoalkodeek . Es . zent peter ne
 weeben nagy zent eegyhazat raka
 nak kyt zent Alexander papa meg
 zentole es zent Peternek koteleyt oda
 helhotee tyztosseeggel : es newezee
 az kotelekról . Ad vincula sancti petrj
 eelly koz newen / hol ott nagy sok
 neepeknek gywlekozety leezen ez may
 napon . es zent peter apostolnak kee
 nos koteleyth apolgathwan / keerween
 <es> ew byneknek bochanattyaat Dy
 choseeges zent peter apostolnak fog
 saganak eerdemeerth : howa nagy
 sok zamtalan bwlchwkat ees engh
 ettenek ky lemb kylemb zent papaak .
 Harmad okaert zerezeteek . ez may
 zent Innep : Zent Beda doctor monda
 zerent / Az reeghy pogansaag bely zo
 kasnak . es tyztólethnek el valtozta
 tasaert es el toreeseerth . Mert Octa
 uianus chazaar mykoron nem alkha
 tot vona Anthal chazaarral . meg
 toree . ew ereyt es kywe yzee orza
 gabol .. Annak felette nagy orzagokat
 haythwan Romasaghnak byrtoka alaa
 ffele nagy tyztosseegre veeteteek . An
 nak okaerth ees yeles Innepet zerzee
 nek az Romayak ew neweenek tyz
 tosseegeere / ky mynd Teodosius kereztt
 yen chazarnak ydeyeeglen . ereyben
 maradot vala : Az az mykoron yr
 -nak vala Cristus zyletetynek wtan
 na neegy zaaz . hwzon haat eztendó
 ben : Vala keddeeg ez Teodosius cha
 zaarnak egy leanya kynek ewdosia
 vala newe : kyt hazaswl adot vala
 Valentinianus chazarnak . Ez Iambor
 Azzonyallat fogadaas zerent meene
 Ierwsalemben . hol otth . nagy ayan
 deekzerent egy zerzetes Sydo : ada
 keth vass lanczokat ewneký . thwdnya

{445a}

Illyk kykkel zent Peter Apostolt megh
 kotoztette volt . herodes kyral / kyket hoza
 Romaban vele . Mykoron azert latta vo
 na hogy Az Romayak ollyan nagy
 tyztosseegot tenneenek Augustus Chazar
 nak . mynt ollyan karhozat pogannak meg bozzwlaa . es
 tanachot tartta raytta . mykeppen el
 vezthetnee : De myeert myndenestewl
 foghwa semye nem tehethnee az reegy
 zokasth : hagya paranchoiwan . hogy
 azon napon es azon helyen . ylleneen
 ek zent Peter Apostolnak ynnepot . Zent
 pelagius papa azert mykoron nagy
 zeep predicaciot tett vona az koz neep
 nek rola .. myndennek ottan keelleme
 tes leen .. Annak okaert az <kyraln>
 Chazarnee elowe hozaa az vas lanczo
 kat kyt Ierwsalembol hozot vala . Pela
 gius papa ees elowe hozaa . az koteleket kywel zet
 petert Nero Chazaar meg kotoztette va
 la . es meeg mwataak az koz neepn
 ek : Es mykoron . egy mas mellee tott
 eek vona . ottan Zent peternek eerde
 me myat egybe ragadanak mynth
 ha eegybe fontaak vona . az nagy isteny

chodaat ees lathwan . kózóseeges akara
ttak el veegezeek . hogý az kóteleket
ottan hannaak erek emlekózettre . Es
zent peter Apostolnak týztósseegeere
Az chazarne azzon nagýon meg aýan
dekozaa az zent egýhazaat . Ezýstel ar-
annal . es kylemb kylemb draga rw
hakkal .. Zent Pelagius papa . nagý sok
zamtalan Bwlchwkkal hýw kerezttý
enekkel lelkók Idwesseegeere . pelda
kýról . eellýen pedaat olwaswnk
Cristus Iesus zyletetýnek wtanna
mýkoron ýrnanak neegý zaaz hath
wan neegý eztendóben . Vala Otto
newó chazarnak Romassagban egý
týztartoýa . kýben erdegh vala . hal-
wan az chazar zent peter apostol kó
teleýnek nagý eerdemes voltaat ký
hozataa . hogý az erdengesnek nýakab
an vethneek : nagý hýthnek okaeert
Ianos papa . vettete mas lanczot n
ýakaban . es semý ýrgalmat nem la
tanak leenný . Mýkoron masodzor az
býzon lanczot nýakaban vetótteek vo
na . ottan az pokolbely zellet nem býr
hataa az nagý terhet . De kýya''tassal ký
meene belóle . es dýcheereek wr istent .

{445b}

Neegýek okaerth zerezteetek ez maý
zent ýnnep . doctoroknak mondasok . leen
lelký peeldazathnak haznalatossaga . Mert
mýkoron Az aldot wr Iesus Cristus . Dýchó
seeges peter apostolaat . ollýan ýghen zerette
vona ; meg oldozaa ewtet . mýnd lelký testý
kóteleýból . mýkeppen ýmaran meg hallottok
Annak felette hatalmaat adaa ewneký ees
azonkeppen . meenýen es feldón . mýndden
zegheen býneseket meg oldozný . Annak fel
ette hatalmat ada . pokolbelý vezedelmek
re . es az meennýeý erósseegókre . hogý vala
kýt akarna Idwózóýtene . es kýt akarna . po
kolra vethetne . Es ew ellene se pokol . se
menýorzaag . ne hatalmazhatneek .. Az else
ról emlekózyk zent Mathe kenýweenek
týzen hatod rezeeben . Az masodýkrol . azon
zent Mathe . kenýweenek týzen nýolczad re
zeeben .. harmadzor zent Ianos wgý ýr ken
weenek hwzad rezeeben . Veegýetek zent
lelkót vala kýknek meg bochatangýatok b
ýneýt . meg bochathwan leeznek : Ez harom
hel belý orwossagot es hatalmat azeerth
newezý . hogý . mýndden Isten ellen valo
gonossagok harom keppen leeznek . merth
Ember Awagý veethkózyk zýweewel . awag
zajawal . Awagý teetemeenýewel . hogý
ez harom rend belý býnekból mýnketh . Dý
chóseeges zent peter Apostol .. es ew wtanna
valo týztartok meg oldozýanak . Istennek
Es Cristus Iesusnak zent hatalmawal .
kýról eellýen peldaat olwaswnk : Vala
Colonýaban eegý zerzetes ember . ký felette
gonoz eeletew vala . es ez výlaghý . Es lako
zyk vala zent Peter apostol monostoraban .
Mýkoron ez výlagbaol ký mwl't vona . ottan
el ragadaak az erdeghók . ew leelkeet / es
kezdeeg vadolný Cristus Iesus elót mýnden
gonossagaat zemeeben hanýogathwan . Es
mýkoron kózel vona hogý pokorra výnneek
mert az ýo teetemeenýekkel nem eerý vala

be / Zent peter apostol elówe ýewe hogý
kenýereghýón eerette . Monda eweký cristus
mýkkeppen Idwezwlhet ha koronkeed gonoss
agban eelt . es semý ýgassagot nem tótt . Azt
halwan zent Peter . Annaal ees nagýobban
kezde kenýergený eerette : Es az eedes ýrgal
massaghnak zent zýleýe : Megh gýózeek az
hatalmas býrot . Es eegýeb wtat nem lelw
een hozýaa . azt ýteleek hogý esmeg az hal
ando testben adathneek be . es penitenciat /
tartana

{446a}

Azth halwan nagý halaat adaanak raý
tta wr istennek . Ottan zent ragadaa
az kwlchot es az erdeghóket mýnd el ýez
ttee vele onnan es az zegheen lelkót m
eg zabadoýthwan . az testben bochataa
Es az zegheen frater . ez latast nýlwan
mýndennek ký hýrdetee .. Annak Wtan
na ýol es Iamborwl eelwen az erek
dýchoseeget eerdemlee : kýt mýnekýnk
ees aggýon atýa ffýw zent leelek Am̄ .
Zent Isthwan protho
martýr testeenek m
egh leelethýról .
Dýchóseegees prothomartýr zent Isthwa
-nnak kýt Cristusseert megh kówezeenek
az Sýdok : Nagý sok eztendó wtaan te
steenek meg ýelenetý . Ezenkeppen leen
Az ýdóben mýkoron Cristus zýletetýn
ek wtanna ýrnanak Neegý zaaz týzen
heet eztendóben . Es zent Honorius wr
papa feýedelemseegeenek heted eztende
-ýben . Vala Ierwsalem tartomanýa
ban eegý . Lucianus newó pap Iambor
mýkoron eegý peentek napon Agýaban
fekewneek . Allapeek meg elótte eegý
magass termetew nagý zeep veen ember
kýnek vala . výdam orczawal . hozýw
zakala . zeep feýeer palazttýa . zeep ara
nýas fontos kereztek feýeeben . laba bely
nadraga mýnd Aranýas . kezeeben zeep
Aranýas vezettew . kýwel meg ýtlenthw
een ewtet monda . ýmaran nýlwan
meg ýlentóm a' mý temeteesýnkketh
mert ýghen wlatatos helyen vannak
Meený el azeert mongýad meg Ierwsa
lem belý Ianos pýspeknek hogý týztóle
tesb herre vgye a' mý testewnkketh
Monda Lucianus . Wram ký vagý
Felele En vagýok Gamalýel ýrastw
do doctor . ký paal apostolt ffel tartott
am es tanoýtottam az tórweenre : Ez en
tarssom kedeeg ký velem vagýon . Zenth
Isthwan kýt ýrygseegben az hýtetlen
Sýdo neepek meg kówezeenek . es en el
temeteem ennen koporssomban .. Az harma
dwnk . Nicodemus wnokam : kýt peter

{446b}

Es Ianos Apostolok meg kerezttóleenek
es sok haborwsaag zenwedees wtan
ennen hazannaal mwleek ký . Neeg
ýedýk Abybas az en ffýam / ky hwz ez
tendós koraban en velem vewee ffel
az zent kereztsseegót es holtýg zýzen
marada meg : Azt meg mondwan zent Gamalý
el el enýezeek .. et Lucianus pap Ia
mbor . ffel ebredween ýmachagot

teen wr istennek . hogý ha ez lataas
ýgaz es byzon vona . masodzor es har
madzor meg ýelenneek . Annak oka
eert ezten napra . Esmeg el ýeween zēt
Gamaliel monda . mý oka hogý zo
mat nem fogadod . felele . Az okaert
teem . Mert kereem wr istent esmeg
Azon latasth meg ýelentený / Monda
zent Gamalyel . ha kedeeglen megh
nem ýsmerneed az testeket egymastwl
eellýen ýegót mondok hozýaa . Neeğ
kosarokat talalz : Es egykben talalz
veress rosaat . Az zent Isthwan ꝥtho
martýr ký martýromsagot zenwede
Cristuseerth . Az ketteý ffeýeer rosak
kal tellýesek . eným es Nicodemosee
ký zent Confessorsagban meg marat
wnk . Az negýedýk ezýstes kosaar
sarga zaprannýal tellýes : ký zent zý
zesseegnek <oka> výragaeert . týztan me
ene ký ez výlagbol . es ezeket meg mo
ndwan el enýezeek : Lucianus kedeeg
meg sem fogadaa zawaat . harmad ezten
peentókón esmeg neký ýeleneek . es az
enghedetlenseegról . felette meg dorgalaa
Mýnd annee býzonsaag wtan ffele ke
le es Ierwsalembe meene . Es Ianos
pýspeknek az latasth meg módaa . Mý
koron azert oda mentenek vona . es as
ný kezdetteek vona . nagý feld ýndwlas
leen . es az feld alool nagý zep ýllat
ký hathný : es azonnal heet betegók vý
gazanak meg . Nagý týztósseeggel azert
bel výweek az testóket Ierwsalembe
es nagý istený feelelemmel tyztóletes
herre helhezteteek .. Azon horaban nağ
essew leen ; Mýkeppen kedeeg zent Be
da doctor mongýa . Ezen meg leleese
nek napýaan . zenwede martýromsa
got ees . De mýeert vótte anýazentegý-
haaz

{447a}

Karachon masod napýara . keth okaat
vetýk doctorok . Elsew : mert az okaerth
akara Cristus Iesus zýlethný ez feld
ón . hogý ember zýlethneek menýor
zagban . kýról kýról ghergel doctor
ez výlaghý nem eelet . De halaal .
Azert ees halarra zýlethnek emberek
ez výlagra . mýkoron kedeeg kýwe
mwlak . akkoron zýlethnek az ere
-k eelettre . meelý zýletees nem le
hetót vona . ha Cristus Iesus nem
zýletót vona . ez výlagra : Annak oka
eert es mert ew leen elsew kówe
tóýe Cristusnak : zent martýromsagba
Masod . oka .. mert eleýn . Az ew .
meg leleeseenek ýnnepeet nagýob
týztósseeggel ýllýk vala honnem . m
artýromsagaat : Maga výzon ellen
Az keen zenwedees vona meltob . h
onnem A'' meg leelees . Annak okaert
Anýazent egýhaaz . wgý aranzotta
Az nagy ýeles zýleteesnek napýa
mellee helheztethnee .
De mýkeppen hozattateek Constantina
polban . wgý mond rola zent Agost
on doctor .. Vala Constantinapolban
egý ýeles dwz palogar . kýnek Al

exander vala . newe . Meene be Ie
rwsalambe : mynd azzon feleseghee-
wel . kÿnek Iuliana vala newe es . ott zent Isthwannak tÿztóss
egheere nagÿ zeep Capolnaat raka
ttata .. Es hamar valo napon kÿwe
mwleek . es temetteteek zent Isthwan
mellet . heet eztendó bel telween
Ew azzon feleseege Akara haza men
nÿ esmeg Constantinapolban . Nagÿ
kenÿergheessel Az ew wranak testeet
ees meg nÿereee hogÿ haza vÿnnee
De mÿkoron az Iambor pÿspek meg
nem ÿsmerhetnee mellÿk vona
monda Iuliana azzon en ÿol ÿsm
eróm chak mwtassad meg : Mÿko
ron oda mentenek vona . ottan
reea eseek arczwl zent Isthwan te
steere aloÿthwan hogÿ az vona az
ew wra . Es mÿkoron ffel vette
vona . es meenneenek az tengheren
Nagÿ zeep angÿalÿ eenekleeseket

{447b}

Kezdeenek hallatathnÿ az eghen / es zeep ÿll
atot ereztetnÿ / Az pokolbelÿ erdeghók kezdee
nek ordoÿtanÿ . es nagÿ haborwsagot ze
let vezet ÿndoÿtanak az tengheren . mon
dwan yaÿ mÿnekewnk . mert az protho
martÿr Isthwan meegÿen . mÿnket nagÿ
tÿzzel gÿeterween . Mÿkoron azert az ha
ÿosok meg reettentenek vona : es zenth
Isthwant hywnaak seghedelmÿl . Ottan
nekÿk ÿeleneek es monda En vagÿok
ne akarÿatok feelnÿ . Es azonnal meg
alla az haborwsaag . Mondanak az Sath
annak az teb seregh erdeg . O feyedelem
h nam hatalmas vagÿ . gÿoÿch ffel az
hayoot mert a'' ellenseegwÿnket vÿzÿk
Ottan az Sathan feyedelem parançola
az wtanna valo feyedelmeknek hogÿ
ffel gÿo''tanaak . De wr Istennek zenth
angÿalÿ . mynd az tengher fenekeere ÿzeek
le ewketh : Mÿkoron azert Constantina
polban ÿwtottanak vona / zent Isthwan
egÿhazaban be helhóteek nagÿ tyztóssee
ggel ewteth .
De mÿkeuppen hozattateek Romaban .
wgÿ olwassok zent ÿrasban . Vala Teo
dosius chazarnak egÿ leanÿa kÿnek Ew
dosÿa vala newe lakozwan Ro[ma]sagban . kÿról ennek elótte
ees
emlekózet vala . zent peter apostol eeletee
ben .. Es pokolbely erdeg vala ew benne
yzeneek meg az ew attÿanak . Constan
tinapolban . es azt hagÿaa hogÿ oda hoz
naak zent Isthwan testeehez De az pok
olbelÿ erdeg azt kÿaÿttÿa vala kÿ belóle
hogÿ kylembben kÿ nem meene hanem
ha Romaban hoznaak zent Isthwant /
Annak okaert ees . nagÿ keerelmeessel
meg nÿereee . Az pÿspektewl . wgÿ hogÿ
zent lewrÿncz martyr testeet Romabol
oda vÿnneek helyette : Mÿkoron azeert
romaban ÿwtottak vona es zent peter
egÿhanaal meg allottanak vona . hogÿ
ottogÿaan tenneek lee . zent Isthwant . fele
le az erdegh az leanbol mondwan . heÿÿa
ba mwkalkottok mert nem ott valasztot
helt maganak . De az ew attÿaffÿanaal
zent lewrÿnczneel . Ottan azeert oda vÿ

veek . es mÿnt az chazaar leanÿa ÿllette
vona ottan meg zabadwltateek tewle /

{448a}

Annak wtanna hallwnk nagy Istenÿ dol
got leennÿ . Az zentóknek tyztóssegeere . M
ÿkoron Dÿchóseeges zent Isthwannak zÿt
testeet . zent lewrÿncz martÿr leuitanak
koporssoyahoz vÿtteeek vona . ÿme zerelmes
attÿamffÿaÿ . chodalatus eeggÿesseeg . zere
tet es tÿztósseeg . egymashoz . mÿnt ha
eew testben volnanak . ólÿ nagy atÿa
ffÿwsaggal fogadaak egÿ masth : Es <zÿt>
leuita zent lewrÿncz martÿr : Az ew
nywgodo helÿeenek feleet enghedee
hogÿ mellee feerne Leuita zent Isthw
an ,pthomarttÿrnek mÿnt zerelmes a
ttÿaffÿanak . Az ghórógók kedeeeg . kÿk
zent lewrÿncz testeerth yettenek vala
Constantinapolbol . Akarwan onnan
el vÿnnÿ . ottan holt elewenÿwl m
ÿnd le hwllanak : De mÿkoron az zent
papa . mÿnd az teb Iambor egÿhazÿ nee
pekkel ew erettók ÿmachagot tóttenek
nehezen nÿerheteek meg hol f fel wch
wdnanak . De meeg annak wtanna
ees . tÿzed napÿglan <meeg> mÿnd megh
halaanak . Az kerezttÿenek kedeeeg kÿk ew
velók eegÿ tanachon valanak . holtÿk va
lo kózweenben eseenek : Ez eellÿen zen
tekneg kedeeeg egÿbe eeggÿesewleesek
leen azon ÿdóben mÿkoron ÿrnanak .
wr zÿletetÿnek wtanna . Neegÿ zaaz h
wzon hat eztendóben : kÿknek zentseeges
eerdemeknek mÿatta . engheggÿe wr Iesus
Cristus mÿ bÿneÿnknek . Zent leelkeenek
malazttÿaat . holtwnk wtan . az erek
dÿchóseeghnek veeghetetlen vÿgasagaat Añ

{448a}

Annak wtanna hallwnk nagy Istenÿ dol
got leennÿ . Az zentóknek tyztóssegeere . M
ÿkoron Dÿchóseeges zent Isthwannak zÿt
testeet . zent lewrÿncz martÿr leuitanak
koporssoyahoz vÿtteeek vona . ÿme zerelmes
attÿamffÿaÿ . chodalatus eeggÿesseeg . zere
tet es tÿztósseeg . egymashoz . mÿnt ha
eew testben volnanak . ólÿ nagy atÿa
ffÿwsaggal fogadaak egÿ masth : Es <zÿt>
leuita zent lewrÿncz martÿr : Az ew
nywgodo helÿeenek feleet enghedee
hogÿ mellee feerne Leuita zent Isthw
an ,pthomarttÿrnek mÿnt zerelmes a
ttÿaffÿanak . Az ghórógók kedeeeg . kÿk
zent lewrÿncz testeerth yettenek vala
Constantinapolbol . Akarwan onnan
el vÿnnÿ . ottan holt elewenÿwl m
ÿnd le hwllanak : De mÿkoron az zent
papa . mÿnd az teb Iambor egÿhazÿ nee
pekkel ew erettók ÿmachagot tóttenek
nehezen nÿerheteek meg hol f fel wch
wdnanak . De meeg annak wtanna
ees . tÿzed napÿglan <meeg> mÿnd megh
halaanak . Az kerezttÿenek kedeeeg kÿk ew
velók eegÿ tanachon valanak . holtÿk va
lo kózweenben eseenek : Ez eellÿen zen
tekneg kedeeeg egÿbe eeggÿesewleesek
leen azon ÿdóben mÿkoron ÿrnanak .
wr zÿletetÿnek wtanna . Neegÿ zaaz h
wzon hat eztendóben : kÿknek zentseeges

eerdemeknek mýatta . engheggýe wr Iesus
Cristus mý býneýnknek . Zent leelkeenek
malazttýaat . holtwnk wtan . az erek
dýchóseeghnek veeghetetlen výgasagaat Am̄
Zyz Zent Damonkos
Patriarkanak me-
ltossagus eeleteeról
Akarwan zolný Dýchóseeges zent Dam
onkus atýankrol . Cristustwl valaztoth
predicator zerzethnek . nemes patriarcha
Attýokrol : Annak okaeert az ew zenth
newezetýnek ees meltosagazerent . meel
tan vehettýek . az ýgheeket kýk megh v
annak ýrwan zent Mathe ewangelista
kenýweenek ewtód rezeeben : kýknek

{448b}

Betew zerent valo magýarssaghý
ezenkeppen vannak : Nagýnak hýwa
ttatýk meennýeknek orzagaban : az az
výtezkódeu anýazent eegyhazban . zent
Gerger doctornak mondasa zerent : m
ert nýlwan lattýok wr istentewl eer
demlót týztóletýnek okaert : kýwalke
ppen ýllený az ew zent ký . mwlasa
nak mýnd ez výlagon : Annak oka
eert ees . Doctoroknak mondasok zerēt
Neegý rend belý Idwesseeges tanw
sagwnk leezen az ew zent eeletýnek
megh feýteeseeból
Elses mondatýk meltosagus newezet
mert az Damonkus magýaraztatýk
wrnak órýzetý . Awagý . wrtwl órýz
tetót . Awagý maganak wralkodoýa
Wrnak órýzetý mondatýk harom keppen
elezer mert wr istennek týztóssegeet
meg otalmazaa . mýnden tehetssegee
-wel : Masodzor . wr istennek zelóyeet
az az . egýhazaat . awagý neepeet meg
otalmazaa .. Atýaffýwý zent zeretettel
harmadzor . wr istennek akarattýaat
<meg ota> es zent parancholattýaat
meg otalmazaa .. Ennen magaban valo
alhatatossaggal . Masod magýaraz
attýa a'' damonchusnak . wrtwl órýz
tetóth . Mert wr isten meg órýzee
ewtet harom rendbelý eelete zerent
Mert elezer paraszt vala . De az wr
isten malazttýa akkoron ees nala va
la hogý mýndden ez výlaghý gonoz
twl meg vonnaa .: ýo kezdetót es dý
cheeretes Idwesseegnek fundamen-
tomaat . hýmtene ew benne . Ann
ak wtanna mýeert deaký twdomanban bólch
vala . Cananoksaghnak zeerzetýben
emeltetót vala ffel : hol ott az zent
ýrasnak zentelen valo olwasassabol
meg ýsmerween az wr istent : nağ
aýo''tatossaghnak bwzgosagara ýw
tot vala . es mýnddeneknek lata
ssara ýo pelda vala .. harmadzor
wr isten embere leen / valaztath
wan zent predicatorsaggra . kýnek
zabadsagara wr papatwl ees ha
talmat veween : Az nagý tekelle
tes eelethek meltosagus zenthsee
geere ýwta . mýnth ýol lattýok

{449a}

Kýnek mýnd ez zeeles výlagon eell

ŷen ŷeles nemes zerete vagyon . kŷ
 Semŷkeppen nem <ye>lehetót wr istennek
 nagy ŷeles malazttŷanaal kŷl . es en
 nen maganak nagy zent eeletenel kil
 kŷkból nŷlwan meg ŷsmertetyk . mŷ
 nd isten elót . mŷnd emberek elóth
 ew nagy . volta . Az felŷl meg ŷghee
 k zerent : thwdnŷa ŷllŷk ew meltosa
 gus newezetŷben
 Masod tanwsagwnk leezen Iste
 nŷ ŷelenettról az az mŷkeppen Dŷchó
 seeges zent Damonkus atŷank . sok ŷele
 neteknek mŷatta valaztateek . az naŷ
 predicatorsaghnak meltosagaara ; Elsew
 ŷelenet Azpogan Sŷbillanak ŷewendew
 mondasa . zent Damonkosrol es zent fe
 renczról ; Leeznek wtolso ŷdókben . keth
 feenesseeges Cŷllagok . kŷknek neegŷ <ne
 eegŷ> lelkes allatw zemelŷ<w> leezenek : az
 neegŷ ewangelistaknak meltosagok zerēt
 Masod ŷelenet . Ioachŷm . apathwrnak
 kŷnek bezeedŷ kózót eellŷen bezeedók
 vannak . Mŷkeppen . wr isten reeghŷ
 ŷdóben Moŷsesnek es Iosweenak mŷ
 atta az pogan neepet meg tóree es az
 Izrael neepeet meg zabadoŷtaa . Aw
 agŷ mŷkeppen . zent palnak apostolnak
 es zent Ianos ewangelistanak mŷatta
 kerezttŷenseegból . az balwan ŷmadast
 kŷ zaggataa . Azonkeppen . Az megh ŷ
 egzót keth zerzethnek mŷatta . az hŷ
 tetlenóket meg tórŷ . es az hŷwóketh
 helŷeere allattŷa . wr isten ŷewendóre
 Harmad ŷelenet leen . Zent damon
 kus azzon annŷanak kŷnek Iohanna
 vala newe Atyanak kedeeg . felix .
 Mŷnek elette azeerth zŷlnee ez aldót
 magzatot . lataa almaban olŷ mŷnt
 egŷ wgato kólkót zŷlne . kŷnek zaŷa
 ban eegŷ eeggew faklŷa vona . kŷwel
 mŷnd ez eedes vŷlagot meg eegethn
 ee / kŷ peldazza valo . az ew . es fŷa
 ŷnak predicallasaat . Neegŷed ŷele-
 neth . leen . az ew kerezth Annŷanak
 kŷt mŷkoron az kerezth vŷz fólŷl haza
 vŷttenek <naa lattatŷk> volna . Azon eeŷel alma
 ban lata eegŷ zeep Cŷllagot ew h
 omlokaan . kŷ mynd ez vŷlagot meg
 vylagosóŷttŷa vala . ew feenesseegeewel .

{449b}

Ewtód ŷelenet leen eegŷ Zent Irasbelŷ doctor
 nak Tholosa newó varasban . eellŷen modon .
 Mŷkoron . az Iambor mester el zwnnŷadot
 vona Cellaŷaban . lataa olŷ mŷnt heet
 zeep feenes Cŷllagok ŷewneenek eleŷben
 El ameelkodwan raŷtta . mŷnemew nagy
 feenesseeggel feenleneenek . hogŷ hozŷaŷok
 az eghón nem volna .. Azon ffel seerkene
 Es meene az Oskolaban hogŷ deakŷnak
 leczkeet olwasna . Es ŷme . bel teleek az heet
 Cŷllagoknak latasa ; zent Damonkus heeted
 magawal hozŷaa meene / es meg ŷelentee
 ewnekŷ mŷ yaratban volnanak . merth
 Tholosa tartomanban . zent ewangeliomot
 predicallanaanak . Ottan ezeebe vewee az Ia
 mbor mester hogŷ ewk volnanak az heeth
 feenes Cŷllagok Hatod ŷelenet leen zent
 Innocencius papanak . Mert mŷkoron istenŷ
 ŷelenetból zent Damonkus hozŷaa meent

vona : az predicator zeerzetnek <erőssegeet>
 meg Confirmalasaerth . Es wr papa nem
 akarnaa . lataa Azon eeÿel almaban . olÿ
 mÿnt az lateranombelÿ zent egÿhaaz el
 kÿ dewlnÿ tóweeból . Mas felól az wr
 isten embere zÿt Damonkus . nekÿ vetee vall
 aÿth hogÿ meg tamogathnaa . Azt lathw
 an wr papa . meg ertee hogÿ isten em
 bóre vona / es . eremest meg halgataa
 annak wtanna : es keerelemeeseet meg
 enghedee ew kÿwansaga zerent .
 Heted ÿeleneth leen . Zent Damonkus
 attÿanak . kÿról eellÿen latasth lata<a>
 Lataa haat Cristus Iesus . menÿorzag
 bol le zallot az eghre / es harom czwca
 kat tart kezeeben . kÿknek mÿatta akar
 wan ez vylagot el veztenÿ . Azth lath
 waan az eedes Irgalmassaghnak zenth
 zÿleÿe Azzonÿwnk zÿz maria / es mÿt
 akarna teennÿ az ew zent ffÿa . meg kerdee
 kÿnek felele Cristus . latod ee ÿo zÿleem
 hogÿ mÿnd ez gonoz vylaag el borwlth
 ez haromfele bÿneknek mÿatta : es az en
 zent newem wntalan karomlattatÿk
 kÿk mondathnak keweelseeg . parazna
 saag . es fessweenseeg .. Azeert ÿmaran
 nem tÿrhetóm . hanem ez harom lancha
 wal el veztóm ewteth . es mÿndent meg
 akarok ólnÿ ez feldnek zÿneeról . Ottan
 az kegÿes ÿrgalmassaghnak zent zÿleÿe le

{450a}

Esween elótte monda En eedes zerele
 mes wram teremteem es kegÿes ffÿa
 leegÿ ÿrgalmas es az te nagy harago
 -dat ehnyhed meg . Monda Cristus Nem
 latod ee menea bozzwsagok leeznek en
 ellenóm . felele az zÿz maria . Ne sÿess
 bozzwt veennÿ . ÿm ennekem hÿw
 baynak zolgam vagÿok : kÿt en el kÿl
 dózóok mÿnd ez vÿlagon . hogÿ az bÿnt
 meg tórÿe es ez vÿlagot . te bÿrtokod al
 aa haÿcha / kynek mas tarssot ees ad
 ok segheedseegwíl kÿk eegyetembe vÿ
 askodnak . Monda Cristus Akarnaam
 ewket lathnÿ . Ottan Az zÿz maria ele
 ybe hozaa zent Damonkost . ottan m
 -onda Cristus . ÿo es eleeg az dologra
 zent ferenczót ees elówe hozaa . azth
 ees eeleegnak dÿcheree . Cristus . Zent
 Damonkus azeert azon latasban ÿsmeree
 meg az ew tarssaat kÿt soha annak
 elótte nem latot vala . Es masod na
 pon mÿkoron az zent egÿhazban meg
 talalta vona . Ottan kezeet fogaa es
 meg chokolgataa ólelghetee . es az iste
 nÿ latasth es zórzeest ewnekÿ vota
 keeppen . kÿ ÿelentee . Es halaakat adw
 an azon wr istennek es azzonÿwnk
 zÿz marianak : mÿnd testben leleken
 eegÿre leenek . wr istenben : Azeerth
 mÿnd ez eellÿen dolgokbol ees meg
 ÿsmertetÿk . zent Damonkosnak nagy
 volta . az felwíl meg mondot dÿcheeret
 zerent .
 Harmad tanwsagwnk leezen Gew
 zódelmes eekóssegeeról . kÿ meg bÿzon
 ÿwltatÿk ÿmez heet dolgokbol . Elewzór
 ew testÿ gÿarlosaghÿnak meg faggatasa
 bol . Mert kÿlemb kÿlemb keppen valo

sanjarsaggal gyöttrý vala az ew te
stý erzeekónseeghýt . hogý az lelky akara
ttra haythatnaa : kyról wgý olwastatik
eeteeben .. mert mykron meeg kysded
gyermechke volna . gyakortaa talaltatot
az mezeytelen fekwny . agyaat el haǵ
wan : Annak wtanna . mykron oskola
ban tanwlna . tyz eztendeeg semý borth
nem . ywth : De mykron bely fayaas esót
vona reea . egy Iambor pýspeknek tanach-
chabol

{450b}

Annak wtanna Vala my keweset ywt
Es mykron . ffeellýeb newelkódót vona .
mynden napon harom disciplinaat
veezón vala ew magaan . eegyét en
nen <ennen> magaeert . Masth az byne
sekeert harmadot .. Az purgatoriom .
belý hallottakeert . Es mykron Tholo
se varasban lakozneek . mynd az egh
eez neegywen napý bóytót . vyzzel
kynerrel bóytólte es azon zaraz dez-
kan halth : mynd ezenkeeppen san
yargatta az ew testeet hogý zenth
palnak mondasa zerent zolgalattra
haythatnaa . Masod yozaag vala
zent Damonkosban .. Atyaffywy kón
yewrwletesseeg . ky meg ysmertetyk
Mert mykron palencya tartomanba
nagý zykseeg ehseeg volna . kenýew
rwle raytot Es a 'my kenýwe yozaga
vala ez vylaghýban mynd el adaa
arwlaa es az nyawalýasoknak ozto
gataa Isten kedweerth : kywel meeg
eegyebeknek ees yo peldaat aad
vala . az zent yrgalmassag teeterre
Harmad : Nagý zenetlen valo yma
chagw vala .: Sem eeýel . Sem nappal
az zent ymachaag ew zaýabol ky
nem zakad vala : wgý kenýeróghw
een wr istennek hogý reeank valo
nagý haragyaat meg lassoýtanaa
Neegyed vala : Ez vylaghýaknak
meg wtalasa . Mert mykron latta .
vona ez vylagban valo sok gonossa
gokat . Nem hayla reea . De el meene
Exomensis varasban es az ott valo
Iambor pýspekhez alla . ky lathwan
Iamborsagaat Canonokkaa tewee
ewtet : kyk kózót annak wtanna feýe
delmee ees emelee / Ewtód vala
ewbenne . zent martyromsaghnak ky
wansaga : Annak okaeert ees nagý
batorsaggal predical vala az erethnó-
kók ellen . es feelelemnel kyl yaar
vala mynd az ellenseegók kózót : gyak-
ortaa ees ynghórlý vala ewket . hogý
chak meg ólhethneek . De nem arra va-
lazzotta vala ewtet az wr isten . ha
nem hogý az zent hýtót tamogathnaa .

{451a}

Hatod leen Az Zent ewangeliomnak bwz
Gossaggal . valo predicallasa : kywalt ke
ppen . kedeeg hogý ew leegyen Az zenth
predicator zerzethnek elsew eredety . att
tya . es zórzóye . eellýen isteny ýelónet
ból byzonwltatýk meg : Mykron
Romaban volna . zent peter ffew eeǵ

hazaban ýmatkozwan .. lataa olý mýnt
Zent peter zent paal . hozýa ýeween . monda
nak . Meený el predical . mert wg
ýan chak arra vagý valazthwan
wr isintentwíl : Mýkron azt hallotta
vona . ýewe tholosa newó varasban
es azonnal el kýdózee . az Iambor fra
tereket ketten ketten varason keed es
tartomanýonkeed predicallaný býzo-
nyos leween wr istennek malazttýar
-ol : es predicallasra valo valaztasrol
Heted . leen . zent zýzesseegeenek val
lasa . kýt mýnd testeeben mýnd zýwe
ben lelkeeben holtýg meg tartta .
ýme azeert zerelmes atýamffýaý nýl
wan erttýek Dýchóseeeges zýz zenth
Damonkus Atýanknak nagýssagus
voltaat meeg ez výlaghý eelete zerét
ees azert meltan mondathnak ew
rola az felwíl meg mondót ýgheek
Nagýnak hýwattatyk Anýazent egý
hazban .

Neegýed tanwsagwnk leezen
Bodogssagus zent Damonkus Atýank
nak kýwalt keeppen valo týztóletessee
gheeról : kýkkel ffel magaztataa ewtet
wr isten : es ozthattýok heetrezre .
Elsew mondatýk : <meg> byzon zerzet
nek zerzeese / Mert mýnt ýmaran
meg hallottok . wr istennek kýwalt
keeppen valo zent malazttýabol es
ýelenetýból . zerzette Az nemes pre
dicator zerzetót . hogý nýlwan pre
dicallýanak . es zent gýonasth halha
ssanak : es mýndent tanohanak ýn
chenek az eek Idwesseegre . leen ke
deeg kezdetý Az nemes zerzethnek az
ýdóben mýkron Cristus zýletetýnek
wtanna ýrnanak . ezer keth zaaz týz
en haat eztendóben . Innocencius <p>wr
papanak ýdeýn . Es Annak wtanna
Confirmalaa meg . Honorius wr papa
Ez nemes zent zerzetból zarmazanak
kýlemb kýlemb zent zezttra es

{451b}

Be rekeztót . Apacchýa Zeerzetók : Es
veegre az zent penitencia tarto zeerzeth
kýból tamada Sena belý zýz zent kathe
rýna azzon . ees . es nagý sok zent zýzek
kýk mýat . Wr Cristus Iesus týztóltetýk
Masod týztólet mondatýk fratereknek
sokalwlasok mýnd ez zeeles wýlagon
ký nem lehetót wr istennek zent ma
lazttýanaal kýl : kýketh nýlwan ees la
twnk : es hallwnk . mýnemew nagý
Aýo''tatosok : ertelmesek bólchek . es ý
ras twdo zent doctorok . valtanak so
kan ew kózzól . Annak felette zent Con
fessorok . martýrok . kýket zemeelýek
zerent meg newezný . lehetetlen : kýk
nek mýatta . newekódót mýnd az wr
istennek dýcheeretý . mýnd Anýa zent
egýhaznak týztóletý
Harmad týztólet mondatýk ýewendó
mondasnak výlagossaga . ky meg bý
zonwltatýk eellýen dologbol . Mýko
ron predicallana . Tolosa tartomanýa
ban .. nemýnemew erethnókót tanach
ot tartanak hogý az varast ffel g

yöytanaak . mýkoron be ýewttenek
 vona . Ottan meg ýsmeree zent da
 monkus Akarattýokat es monda .
 az ott valo embóróknek foghýatok
 meg . ez embert : Azok ottan megh
 fogaak . es eleýben hozathwaan
 monda týtkon ewneký . ký erethnók
 vala . Twdom zerelmes atýamffýa
 es ýo ffýam hogý meeg . ýollehet
 sok ýdóre . ýo es zent ember leezen
 teebenned : es Azonkeppen bel teleek
 Annak wtanna . mýkoron az kóz kap
 talanban gywltenek vona ; mýnden
 eknek hallasaara monda . twdom
 zerelmes atýamffýaý . hogý hamar
 valo napon . kettó tý kózzóletók testee
 ben meg . es kettó lelkeben . es
 azonkeppen bel teleek .. ketteý megh
 meg hala . es wr istenhez meenee
 nek . Es ketteý . ez vylagra terween
 lelkókben meg halaanak .
 Neegyed týztólet mondatýk : choda
 teetelnek . hýres wolta : ký meg ýsmer-
 tetýk

{452a}

Eellýen dologbol . Mýkoron Zent Damonkus
 Romaban vona . tórtteenek hogý egý kardin
 al rokonsaga . le eseeek lowa hatarol . es el
 tóreek feye . Es mýkoron ýmachagot tóttth
 vona eerette tellýes egheesseegben hagýaa
 Egý napon esmeg . tebben honnem ewthw
 enen Az fraterék mýkoron ebeedhez ak
 arnanak ýllnýe . Monda az saffaar . zét
 Damonkosnak / Atýam nýnchen eeleeeg
 kýnyerwák . Es mýkoron hatta le telep
 ódný / es a''mý kewes vona el oztaný
 ýme azonkózbe keth zeep ýffýak bel
 ýeweenek es kóntósók allýaat tellýes
 hozaak cýpowal . es nagý lasswsaggal
 meg el ký meeneenek : kýketh zent an-
 gýaloknak veelhettýek lett lennýók
 Nagý sok eegýeb chodakat mýwelkódót
 wr istennek ereýwel . kýket sok vona be
 ýrný : meene korokat betegóketh výgaztot
 Ewtód týztólet erdeghóknek kýwe ýzese
 mert mýeert zeplótelen ýzesseegben eel
 vala hatalmat adot vala . ewneký wr
 isten . az pokolbelý zelletók ellen .
 Hatod týztólet . ew eeleteenek bodogh
 veegezetý : Mert mýkoron wr isten meg
 akarnaa fýzethný az ew hýw zolgaýan
 ak ýwtalmaat . EEnneehan napon . ew
 halalanak elótte . testý betegsseegóket zen
 wede es mýkoron Cristus wtanna ýrna
 nak Ezer . keth zaaz hwzon eegý eztendób
 en : nagý eedes halaa adassal . es ennen
 maganak . es az zent zerzethnek aýanla
 sawal . el nýwgoweek wr Istenben .
 Bononýa newó varasban . Azon napon
 Azon varasbelý pýspeknek almaban . eel
 lyen yelenet leen ew rola .. Lattýa vala
 haat az menýorzaag meg nýlt . es keth
 laýterýaak vannak ez feldról ffel tam
 azthwa . eeggýket tarttýa Cristus Iesus
 Az masodýkat . Azzonýwnk ýz maria . es
 az zent angýalok ký ffel meegýen vala
 ký alaa ýew vala raýtók . Es az laýterýa
 nak alsso . reezen egý zekben <ýl val> olý
 mýnt egý frater ýllne . es lassan lassan

ffel vonyattateek menyozzagban es bel
teweek az kapwth . Es meg twdataa az
Iambor pysespek haat zent Damonkus azon
horaban mwlt kywe ez vylagbol /
Mas fraternek nagy mezze földre megh az
onkeppen lataas zerent meeg yelenteteek /

{452b}

Imaran lezen emek
özeth hawy bodogh A
zzonnak Innepeerol
Wr istenben Es Azzonywnk zyz
mariaban . En zerelemetes atyamffyay
Ez may zent Innepnek zent epistolaya
es ewangelioma . meg talaltatyk . ezen
eedes zent Azzonywnk zyleteese ynnepe
napyaan tellyes magyarazattyawal .
mykeent papaay Bulla tarttya . Mynek
elette azeert zolny akarnaank ew zenth
meltosaganak tyztoteles voltarul . keeryek
zolgaltassok isteny malasztot : ky ereywel
meltokat meeltan yrhasswnk es zolhass
wnk ew yrgalmassaganak dycheeretyre
Mert nyllwan lattyk es twggyk . hytw
nkkel azont vallyk hogy Semy yoth
Semy Idwesseeges . es eerdemes dolgot
nem tehetwnk az ew zent Anyay segh
odelmeenel kyl . ky keellemetes volna az
ew zent Iesus zylotte zyneenek elotte
Ez may zent ynnepek meltosaga mellee haromrol leezen
tanwsagwnk Azzonywnk zyz marianak
dychoseeges neue dycheeretyre . Elsew . ew nagy
hatalmassaganak byzodalmas voltarul . kynek
veeghetetlen fogyatlansagaat . kynek gyokere es
feyezety . zarmazwan az hatalmas istentewl
meg ysmerween bodoghsagos zent Bernald doctor .
Wgy mond rola <zent Ber doctor> . hatal
massaag adatot teeneked o kegyes zyz
maria . mynd meennyen . mynd feldon
hogy vala myth akarz . mynd azt teheted
vala myth keerz' az nyerween vagyon
kyt senky nem tehet azon hatalmad va-
gyon

{453a}

Wgy towabbaa / Azon Zent Bernald
Doctor . Oly yghen nagy hatalmat ad
ot wr isten . Az zeplotelten zyz marian
-ak . es oly mondhatatlan eerdemek
nek keencheewel . beweytotte megh .
hogy meennyen feldon myndden kwt
feyeet ew benne helyhette megh . hog
vala my remenseeg . malaszt es Id
wesseeg . wr istentewl emborokre zar
mazyk . az zyz marianak keze atal
keel ky zarmazny . wgy mond towa
bbaa . O kegyes zyz maria . mynden-
ek az te Anyay malasztossagodnak
tellyesseegeebol . kazdagsagot veeznek
thwdnyä yllyk Az zeegen bynes-
ek bochanatot . Az ygazat malasztot
Az meennyey zent angyalok vygass
agot . Atya istennek zent ffya testy
termeezetot . Es mynd az tellyes zent
haromsaag . dychoseegot az az nagy
kedwes erwendetesseegot : Mert Az
felsseeges teremteu kozot . es teremtot
allat kozot nagyob zent zeretet nem
leelettetyk Cristus Iesus wtaan m
ynt Az kegyes kedwo zeplotelten z

eep zÿz marianak es zent harom
saag wr istennek kózotte . Annak o
kaert doctoroknak mondasok zerent
Semÿ nagÿ es ÿeles dolgot nem tee
zen . az veeghetetlen Istenÿ meltosaag
az Aldot meennÿeÿ keralne azzonnak
tanacchanaal kyl : az az . ha vala kyl
az <...> bÿnbe meg vakwlasaert erek
karhozattra veet . Az zÿz maria ott va
gÿon az tanachban .. Awagÿ ha pur
gatoriomra . awagÿ erek Idwesseegre
Az zÿz maria . mÿnt ez zegheen vÿl
agnak zool zoloÿa . ott vagyon az ta
nachban ; Es ha kÿeert ÿllÿk zola
nÿ ottan zool . ha ÿllÿk kenÿereghenÿ
ottan keez reea .. ha keedeg esedóznÿ
keellendÿk . ÿelessen azokeert kyl ew
feelsseeges Azzonsaganak . eet zolgal
tanak . ha meg karhozattra vetteth
neenek ees Istenÿ yteelethnek ÿgass
aga zerent . meg masoltattÿa az erek
Sentencÿat . kyról eellÿen peldaat
olwaswnk / zent lewrÿncz martÿrn-
ak

{453b}

Eeleteeben .. Vala Romabasagh
ban eegÿ bÿro . kylnek Isthwan vala
newe . kyl nagÿ sok ÿgassagot hamÿss
an ÿteel vala . adomanÿeert . es Aÿan
deekeert : Annak felette zent lewrÿncz
egÿhazanak harom hazaat . es zenth
Agnes Azzon egÿhazanak eegÿ kerteet
foglalaa el hamÿssan : Tórteneek h
ogÿ hala megh es vÿteteek wr isten
eleyben : kylnek karÿaat zent lewrÿ
ncz olÿ ÿghen meg kótózee . hogÿ naÿ
faÿdalmat zewed vala mÿatta . Zent
Agnes Azzon ees . hattal fordwla
reea . es ynghen lathnÿ sem akaraa .
mÿeert bozzwt tett vala ew raÿtok
ez vÿlagon eelteeben : Ottan kyl adaa
Az ÿgaz byro az Sentenciat mondw
an .. Mÿeert hogÿ A' maseet el raga
tta .. az ÿgaz ÿteeletót adomanÿon
el arwlta . Az arwltato Iudas
seregheeben vÿtesseek : O mÿeert nem
vala az tanachban Az kegÿes zeep
zÿz maria . byneseknek remeenseege
Azzonnal . nagÿ hamarsaggal oda
ÿwtha . es zent proiectus martÿr
kylt Az hamÿss kegÿetlen bÿro ew
eeleteeben felette zeretót es tÿztólt vala
le esseenek / Az meennÿeÿ hatalmas
bÿronak elótte hogÿ enghednee ew
nekÿk az zegheen lelket nagÿ ala
zatossaggal kenÿergheenek . Es azt vee
ghezeek hogÿ esmeg az testben adat
neek .. es harmÿnch napÿglan . ÿgaz
penitenciat tartana . es az el veette
keth meg adnaa .. Azth halwan az
kegÿes bÿneseknek zent zÿleÿe naÿ
halaat ada raÿtta . es / meg eeled
kÿ meg holt vala : Es az latas w
tan meg ÿoboÿtaa eeleteet . es ÿdó
be telween bodogwl mwleek kylwe
kÿból . zerelmes atÿamffÿaÿ megh
ÿsmertetÿk Az edes zÿz marianak
nagÿ hatalmas volta . nagÿ malasztos
volta . Nagÿ kegÿelmes ÿrgalmas

volta : Annak okaert bÿzwan es tell
ÿes zeretettel zolgallÿwnk ew felssee-
gheenek

{454a}

Masod tanwsagwnk leezen azzon
ÿwnk zÿz maria tÿztôsseegeeról : hasonlatus
twlaÿdonsaag : Mert mÿeert ez maÿ zent
Innep eredet zerent veen kereztsseegót az
hoonak chodalatus twlaÿdonsagarol . ÿdó
zerent termeezethnek forgasa ellen . Azon
keepen ÿsmerhettÿók . hogÿ mÿnden ne
mew dolgaÿban chodatatossaa teewee
wr isten az ew zent zÿleyeet : kóz termee
zethnek tórweenÿeenek ellene . wgÿ h
ogÿ nÿlwan mondhattÿok ew rola .. az
ÿgheeket kÿket megh ÿrth zent Iob pa
triarka kónÿweenek harmÿncz heeted re
zeeben : wr isten nagÿ veelhetetlen dol
gokat teen : kÿ paranchol az honak hogÿ
lee zallÿon az feldre : Az honak twlaÿd
onsagan magÿarazÿaak zent ÿrasbelÿ d
octorok Azzonywnk zÿz mariat . hason
latossaag zerent . Mert hogÿ mÿwel z
ent leelek wr . isten . nagÿob aÿo''tatossa
gra ÿndoÿthatnaa a'' mÿ zÿwnket : az
ew zeep zeretew lakodalmanak . ÿsmere
tÿre zerelmeere es tÿztóletÿre . Neha zÿt
proffetaknak es patriarchaknak zaÿok
atal . hasonlÿa ewtet . hohoz . mÿnt kÿr
ól mastan zownk . Iob xxxvij . Neha
naphoz holdhoz es Cÿllagokhoz . Canÿ vj
mondwan : kÿchoda el kÿ ffeel tamad
valasztot . mÿnt az feenes nap .. zeep mÿnt
az vylagos hold : es zÿkrazo mÿnt az eghÿ
Cÿllagok . Neha ez feldÿ allatokhoz . Eÿc .
xxiiij . mÿnt az Lÿbanÿ belÿ . Cedrus pal
ma . es Cripessus zeep draga faakhoz .
mondwan az zÿz marianak zemelyeeben . ollÿan . <az> vagÿok .
mÿnt az
libanomba ffeel magasztatot cedrus ffa .
Es mÿnt az zeep Cÿpressus syon hegÿeen
Neha kódhóz es haÿnalhoz . Eÿc . xxxij
kÿkból mÿnd . dÿcheertetyk az eedes azzo
nÿwnk zÿz maria . mÿnt mÿnden terem
tót allatoknak kegÿelmes keralne azzonÿa
De mÿeert Ez maÿ napon . eztendón
keed ÿllÿ Anÿa zent egÿhaaz . ez maÿ zÿt
Innepót . ez maÿ napon tórteent choda tee
telnek okaeert . Azzonÿwnk zÿz marian
ak tÿztôssegheere Azeert ees ez harom
dolgokbol tÿztóltetyk : eegÿeb meltosagus
zentsseeghÿ kózót . Elsew mondatÿk chodala
tus ffeel magasztalaas . mÿnt hallook

{454b}

Az felÿl meg mondot ÿgheekben : wr
isten nagÿ chodalatus dolgokat teezen . kÿ .
paranchol az honak .. Zerelmes atÿam
ffÿaÿ . ha tellÿes zÿwnk zerent . megh
tekeenttÿek kezdettÿl foghwa .. weegheze
tÿglen .. mÿnemew nagÿ choda dolgok
at tett . az eedes zÿz mariawal . es mÿ
keeppen mÿnden teremtót allatoknak fe
lette ffeel magasztatta . meennÿen feldón
nem gÿóz emberÿ elme raÿtta eelegghet
chodalkoznÿ . kÿról wgÿ rola az nagÿ
Origenes doctor . magÿarazwan az zent . Luc .
ewangeliomot wgÿ . 0 nagÿ cho
dalattra melto istenÿ malazt . 0 kÿ

ýelenthetetlen eedesseeg : 0 mondhatat
 lan . zenthseeg : ýme . azon az Anýa
 Azon az zýz ees : Ennen maga . zýle .
 es zýz lean ees . Wgýan azon ký istent
 es embórt zýlt : ký hallot vala ha eel
 lýen dolgot : ký volt vala mýkoron
 zýz es zýlew : zeplótelen anýa . es meg
 törhetetlen . Az nagý istennek eeggýet
 len egý zent fýanak mý wrwnk Ie
 sus Cristusnak zent Annýa : ký mený
 ben vagýon istenseege zerent ew zent
 Attýanak kebeleeben .. Es feldón test
 zerent Ew zýz annýanak kebeleeben
 Menýben Isten atýatwl . anýanaal
 kýl zýlettetót . Es feldón zýz Anýatwl . a
 týanaal kýl fogattatot .. yme azert<l>zerelm
 es atýamffýaý . mýnemew nagý dol
 gokat . teen wr isten az zýz mariawal
 kýból mýnd meenýben . mýnd feldón
 erekkewl erekkee dýcheeretes es týztó
 letes . Masodbol dýcheertetyk . az ho
 nak hasonlatossagabol : Elezer / mert m
 ýkeppen az ho zeep feýeersseeges . mýn
 den allatok kózót : Azonkeppen az edes Isten
 zýlew Azzonýwnk marianak . zeplótel
 en týzta zýzesseege felwl mýnden . C
 ristus ffýanak wtanna . kýról wgý
 mond zent Anselmus doctor : Az zýz
 maria olý týztassaggal feenlýk kýneel
 nagýob meenýnek alatta nem talalta
 týk : Azeert erwýllyenek kýk zýzessee
 gót tarthnak . mert az zýz marianak m
 eeltan dýcheerhetýk . Masod twlaý
 donsaga az honak hogý felette hýdegsee
 ges .

{455a}

Azonkeppen az eedes Zýz Anýa maria
 mýndenestwl foghwa . mýnden gonoz gh
 eerýedettesseegnek ýndwlattýatwl : kýr
 ól ennen maga zent leelek wr isten
 býzonsagot teezen In Cañt . []
 Tota pulcra es amica mea et macula
 nō est inte . mýndenestewl foghwa týz
 ta zeep vagý . en zeretóm . es semý zep
 ló teebenned nýnchen / Harmadzor az
 honak twlaýdonsaga . hogý kýnnýen
 olwado : kýn ertetyk az zýz marianak
 nagý zereletes volta .. mert mýndenes
 tewl foghwa . bel volt olwadwan az
 ew zentsseeges zýwe lelke es elmee
 ye . az nagý istennek zerelembeben .
 kýról wgý mond zent leelek In Cañt
 az zýz marianak zemelyeeben . Az en
 lelkóm olwada . az en zeretómnek
 zawa halwan .. Negýed twlaýdonsa
 ga az honak . hogý az eghen zýletýk es
 lassan lassan apro darabon keed zaal alaa .
 kýn ertetyk . Az eedes Azzonýwnk zýz
 marianak leelek zerent meénýekben
 valo nýaýassaga es lakodalma . Es
 test zerent<.h> ez feldón vala . kýsdedseege es alaza
 tossaga .. kýról ennen maga býzonsa
 got teezen az . Magnificatban . ýme azert
 meltan meltoztataa magaat meg ýel
 entený ez maý zent napon . Az honak
 lee eseesseen : kýlemb kýlemb twlaýdon
 saghnak okaert : Wgý rola zent Ber .
 doctor . 0 felette kegýes . 0 nagý chodala
 tus zýz maria : teegódet mýkoron new

eznek ottan gyōytaz . m̄ykoron gondol
 nak . ottan eedesseegēot atz . teegod̄ zeretok̄
 nek . m̄ykoron h̄ywnak seghodelemre
 ottan yelen vaḡy . meg halgatwan ..
 Hoḡy azert m̄ynket ees k̄ynn̄y
 ebben meg halgasson . lasson es megh se
 geēychen es . tyztolendew feelseege : lassok
 meg . m̄ykeppen leen eredet̄y . ez māy zent
 ȳnnepnek tyztoletes volta : k̄y leezen .
 Harmad tanwsaag m̄y leelkew
 nknek Idwesseegeere . Az ȳdoben m̄y
 koron ȳrnanak . Wr zȳletetynek wtan
 na .
 Es Romāy zent zekot̄ . Liberius wr papa bȳr
 wan . Vala eḡy ȳeles patricius nembol̄
 valo dws . k̄ynek Ianos vala newe . k̄y
 nek azzon felesseege meg oll̄yan isten
 feelew vala .: ez v̄ylagh̄y kazdagsagban be

{455b}

Wosok̄ De m̄ykoron magzatt̄yok nem vona
 es az sok yozagot nem vona . holtok wtan
 k̄ynek hadn̄y . Eḡymas tanacchawal . hag
 yaak az zȳz marianak . m̄ynd ennen ma
 gokat . m̄ynd hozayok tartozando yoz
 gokat . hoḡy vala howa akarnaa teetethn̄y
 ew keḡyelmes Azzonsaga . oda leennee
 Azth lathwan az eedes zȳz maria . az ew
 gyorssassagus yrgalmassaganak haylasab
 ol . nem mwlatt̄ya el . az ew ayo''tatus
 zolgāynak kywanatus kenyerghesoketh
 sokāygh varattathn̄y . De m̄ywel hoḡy
 m̄yndenek latasokra hallasokra : es ew zet̄
 Azzon̄y meeltosaganak erek emlekozet̄yre
 naḡyob choda leenne . yme Az naḡy hew
 hoban . m̄ykoron m̄ynden fyw zalak meeg
 gyokerekbol̄ ees k̄y aznak . naḡy bwznak m
 yatta : Azon zent Iacab hawanak ewtod̄
 napyaan eellyen . chodalatus peldazattal
 kȳ termeezethnek felette vaḡyon : ew naḡy
 hatalmassagaat . naḡy hydegh honak essesse
 wel akara meg mwtathn̄y .. Azon eēyel
 almaban meg yeleneek . Azzon̄ywnk zȳz
 maria . wr papanak . mondwan : Az te
 teetemeenȳdnek zandekozasa . es v̄ygyazasa
 kȳwel felette keelletteteel . az wr istennek
 ez māy <d> napon : teeghodet dȳcheeretosnek
 valnak leenn̄y : Mert kȳt ennek elotte sen
 kȳ nem tot̄ az en newemnek emlekozet̄yre
 te m̄yattad kel bel tellyesod̄n̄y : hoḡy m̄yn
 denek<nek> . Idwessegheenek oka leegȳ : Vala
 kȳk enghomet ayo''tatus zȳwel akarnak ko-
 wethn̄y . De hoḡy ez mastan̄y yelenetb
 en ne ketolkoḡgyeel . yme nȳlwan valo
 choda teetellel akarom meg erossotyten̄y
 hoḡy chak azon helt . holgȳ az en newembe
 egyhazat parancholok . rakathnod . megh
 hymtettem chodalatus honak le essesseewel
 kȳ<. > yegzȳ az en tyztassagomnak zeplotelense
 gheet .. es v̄ygaztalo zent leeleknek malaz-
 tt̄yaat : Leezen kedeeg tarsod Ianos pa
 tricius segheedseegewl kȳ reeggel hollal
 hozyaad yew : es az te parancholatydnak
 m̄yndenben enghodelmes leezen .. kȳwel es
 m̄ynd az <e>egheez egyhazȳ neepekkal ffel kel''
 es meenȳ Az heegȳre kȳ Superagiunak
 mondatyk es oth . m̄ykeppen meg vaḡyon
 yegoztethween . az en newembe egyhazat

{456a}

Rakass . Wr papa mýkoron azon chodal-
kozneek . megh kerdee kÿ vona . felele En va
gÿok istennek zÿleÿe Az zÿz maria . es ottan
el enÿezeek elóle . Azonkeppen . Azon . eeÿ
-el ÿeleneek meg . az . Dws Ianos palogar-
nak ees : mondwan . Az te aÿo''tatossago
dat kÿwel enghemet otalmwl valazto
ttaal magadnak . meg tekeentóttem . es az te
ÿozagodnak ÿewendó erekseegót akarttam
zerezny . hogÿ ha ennekem hazat zerzendez
ez feldón . En teeneked . mÿnd erek hazath
es erek keenchót zerzók meennÿeknek orz
agaban .. Meeny el azeert ÿghen reeggel
Liberius wr papához . es az ew tanaccha zerent
ÿar'' . Mikoron ew ees meg kertte vona kÿ
meg ÿelente hogÿ Istennek zent zÿleÿe vo
-lna es el enÿezeek . Es ffel kelween ew
azzon feleseewel nagÿ halaa adasban es
istenÿ dÿcheeretben mwlataak kÿ az eeÿ
eth . Azonnal azeert mÿnt meg verradat
volna . Wr papához meene hogÿ megh
ÿelenche . ez eellyen latast / De mÿeert wr
papa ees twdna ez dolgot . elezer kezdee
el az bezeedót mondwan . En zereImes
Atÿamffÿa Bÿzonÿawal kel mÿnekewnk
adwnk az wr istennek . mert mÿkoron
meeltatlanok vonank . Az zÿz marianak
ÿeles zolgalattÿara valaztattwnk : hogÿ
ezenkeppen bezeelleneenek . ÿme . Az varas
belÿ sok neepek termeenek . az wr papan
ak palotaÿa elót zórgethween : mert ÿm
aran hÿre lett vala az nagÿ choda teet
elnek : Ottan kÿ meenwen hozÿaÿok . elól
vewee az bezednek kezdeeseet es monda
Felette nagÿ eremben kel mÿnekewnk le
nnewnk wr istenben zereImes atÿamffÿ
aÿ . mert ez ÿeles varasth kerezttÿenseeg
nek feÿezetÿt ez maÿ napon nagÿ choda
teetellel akartta meg eekósóÿtenÿ : mÿko
ron mÿnd reend zerent meg bezeellette vo
na az latasokat . Nagÿ háláat adanak
raÿtta wr istennek es Az kegÿes zÿz ma
rianak . Es nagÿ processional ottan kÿwe
meneenek ez felÿl meg mondot Super
agius heegÿre . Es azonkeppen talalaak m
ÿnt meg vala mondathwan . Mÿkoron
nagÿ lelkÿ eremmel . es Istenÿ feelelemmel
Elezer wr papa Asny kezdette vona . az fon-
damentomot . ÿme az yelen valo chodara
nagÿjob choda . adateek .. mert mÿndden
mwkanaal kÿl ottan mÿnd kórós kórewl

{456b}

Az feld keth felee valwan . meg nÿlatkoz<tee>
tateek az fundamentom . mÿnt ha w
gÿan kezzel . meg astaak volna : Azt lath
wan az kóz neep : nagÿ dÿcheeretót teen
ek wr istennek es az ew zent Annÿan-
ak . es nagÿ eremmel haza meneenek
Annak wtanna wr papa . es Ianos
wr . mÿnt hamarab lehete nagÿ zeep
eegÿhazat rakatnak . Es wr papa .
meg zentólee . kÿben zent ereklÿeketh
ees helhóte thwdnÿa ÿllÿk . Az ÿaz-
olbol es zeenabol kÿn wr iesz zÿleteek
Azzonÿwnk marianak fatÿolabol es
ÿngheeból . zent <Ay> Mattÿas apostoln
ak feÿeeth . Az nagÿ oltarban helheth
ween : Nagÿ zamtalan sok bwlchwal
eegÿetembe : hol oth eeÿel es nappal

Dýcheertetyk . Az kegýelmes wr isten .
Es Azzonywnk zeplótelen zýz maria .
kýert az ew Aýo''tatus zolgaýnak mý
keent meg ýgeerte vala . erek hazat
haýlokot es Bodogsagos lakodalmat
zerzee mennýeknek orzagaban . kýt mý
nekwnk ees aggyon Atýa fýw zent
lelek . es az kegýes zýz Anya maria
erekkewl erekkee Amen .
Wr zyne változatt
ýanak Innepeerol .
Ez maý zent Innepnek Epistolayaat ýrtta
meg Bodogssagus Zent peter Apostol . ma
sod leweleenek elssew rezeeben : Meely
ýgheeknek elótte . aýanlýa ennen ma-
gaat . seghedelemre lenny az hýw kereztt
ýeneknek . meeg holta wtan ees . mondw
an : zerelmes atýamffyay ýgaznak gondol
tam leennyé hogy mýg eelegh ez hamar
tóretendew testhnek haýlokaban . ýnchelek
týteketh : Almassagbol ffel tamaztaný .
Nagyjobban keddeeg annaal ees . mýnewel
kózelben latom az en nýwgodalomnak
ýdeýt el ýewny . kýt meg ees ýelentóth
ennekem az en wram Iesus Cristus . Azert
gondot véselyok rola . hogy gyakorlatossag
gal meg emléközým týrolatok meeg en

{457a}
Epistola -
[A]Týamffyay . Nem h
-amýs bezeedóketh
kewethween : twd-
astokra attok tý-
-nektók mý wrw-
-nk Iesus Cristusnak
ýozagaat es ýsmeretýt : De nýl
wan valo latoý voltwnk az n
agý meltosaghnak Mert wr
Iesus týztóssegót es dýchóseegót
veween atýa wr istentewl : eell
ýen nemew zozat zalwan ew
hozýaa . az nagyssagos dýchew
seegtewl . Ez az en zeretew ffý
-am : kýben ennekem keellettem
ewtet halgassatok . Es ez zozá
tot mý nýlwan hallottok me
nýból le zallany . mykoron vol-
nank ew vele az zent heegýen
kýról ees vagyon proffetanak
eróss býzon mondasa . kýre ýol
teezýtók <ha> rea halgathwan
oly mýnt vylagosóyto zóweth
neknek / homalyos helyen .
mýglen az nap <ffel tamaggý>
megh vylagoswlllyon . es az
haynal Cýllagh ffel tamagg
ýon tý zýwetekben . De azth
ees ýelessen ezetekben veween
hogý mýndden ýewendew m
ondasnak ýrasa ew twlaydon
magýarazattýa zerent . nem le
zen Mert nem emberý akara
th zerent zolaltatýk valamýk
oron az yewendew mondaas
De zent leeleeknek ýhleseeból
zoltanak az wr istennek zent
embóry . Deo gratias

{457b}

[[[]]]

{458a}

Ewangeliom .

Ez may zent ewangeliomot yrtaak meg
az zent Ewangelistaak . Zent Mathe kenýwe
nek týzen heted rezeeben / Zent lucach ký
lenczed rezeeben .. Zent Mark ees kylencz
ed rezeeben .. Meely zent ewangeliomn
ak elette emlekózne : rola mykeppen Cristus
predicalwan . ýntý vala ewket mondwan
ha ký en wtannam akar ýewný tagaggýa
meg ennen magaat : es vegýe ffel kerezteet
napon keed es kówessón engómet . <Zenth m
athe meg wýg mond> / mert myt haznaal
embernek ez vylagot kówethný . De ha meeg
mynd ez vylagot maganak nyerhetnee ees
ha az ew leelkeenek karhot vele / ha kedeeg
az ew leelkeet el veztendý . semýwel megh
nem valthattýa / monda annak wtanna
Embernek ew ffya . ýewedew . thwdnýa
ýllýk ez vylagot meg ýteelný . ew attýan
ak dýchósegheeben . mynd ew angýalywal
es akoron . meg fýzet kýnek mynd az ew m
ýwelkódetý zerent : Býzon mondom týnek
tek . vannak ollýak ez kórwl allok kózzól
hogý halalt nem kostolnak : mig nem lattýaak
embernek ffýaat ýewný . ew orzagaban .
Ennek wtanna .. kewethkózyk az zent ew
angeliom . kýnek leen eredetý az ýdóben m
ýkoron Wr Iesus Cristus vona harmýncz
keth eztendós . emberseege zerent . zent ýwan
hawanak wtolso napýaan . awagy kózel . kýn
ek bóte w zerent valo magýarsaghý ezenkeep
pen vannak .

[A]Z ýdóben fel vewee

iesus . Petert Iacob

-ot es Ianost ew a

-ttýaffýaat . es výw-

ee ewket egy mag

ass heegýre magok

-nak es el valtoztataa ennenmag
aat ew elóttók es meg feenósódeek
ew orczaýa mynt az nap . ew rwh
aya kedeeg ollýan leen mynt az fe
ýeer ho .. Es ýme ýelóneenek ewne
kýk . Moýses es ýllýes ew vele zol
-wan Felelween azert Peter monda
Iesusnak : Wram ýo mynekewnk
ett lakoznwnk . ha akarod zerezýew
nk három haylokokat . teenekód eeg

{458b}

-gýet Mast moýsesnek es harma
dot ýllýesnek . mykoron meegh
ezóket mondanaa . ýme feenes
kód bel homalyozaa ewket . es ýme
zozat leen az kódból mondwan . Ez
az en zeretew ffyam . kýben enn
ekóm ýol keellettem . ewtet halg
assatok : Es azt halwan a'' tanoý
thwanýok le hwllanak ew orcz
aýokra . es felette meg ýedeenek
Es hozýaýok ýarwlwan Iesus ý
lletee ewket es monda ewnekik
Kellýetók ffe<e>l ne akarýatok feel-
ný . Fel emelween azert ew zeme
ket senkýt nem latanak hanem
chak iesust . Es le zalwan az he-

egyról . Paranchola ewnekýk iesus
mondwan . Senkýnek ne mongý
atok . ez latast . myg nem embern
ek ew ffya ffel tamad hallottaýbol .
Wr istenben zereimes Atýamffyaý . býzo
nyawal ha meg gondollyok es tekeentt-
yek . Ez maý zent ýnnepnek meltosagus
voltaat . nagy Aýo''tatussaggal ýndwltatwnk
ewtet zolgalny es týztólný . Ez harom ýe
les okaeert Elezer .. Ez maý chodalatus do
lognak nagy voltaert :. mert ýme hallýok
az zent ewangeliombol . hogý Cristus Iesus
wrwnknak : nagy istenseege meg ýelen
tetót ez földón . kýnek býzonsagara . m
ýnd az egheez zent haromsaag alaa latta-
tot ýewný . thwdnyá ýllyk . atýanak ze
meelye . zozatban .. ffýwnak : <halando> dý
chówlt testben : es az výtaztalo zent lee
lek . feenes kódben . kýnek mýatta zent
haromsagnak hýtý felette meg býzonwltá
teek . Masodzor . az ýewendew dýchósee
ges eelethnek . remeensegheert : kýt Cristus
Iesus mýnekewnk meg mwtata . az ew
meg dýchówlt halando testeenek . feness
eegheben / hogý a'' mý testewnk ees meg
dýchówl . Az ýewendew ffel tamadasban .
zent paal apostolnak monda . zerent Ad ph iij
harmadzor ez maý zent napra enghedót
bwlchwnak haznalattýaert . kýt kalixtus
papa . Bullazot vala ký vechernýen . Misen
veternýen ýelen leend : zaaz napý Bwlchwt

{459a}

Enghedót : Az teb horakra Negýwen napot
Wr Iesus Cristus wrwnknak . ez maý n
apon valo dýchóseeeges meltosagus ýelene
týról meg emlekózween . Harom Idwessee
ges tanwsagwnk leezen . Elsew az ew fe
eneseeges Dýchóseeeges voltarol .. kýról wý
mond Lwdolffus newó doctor . hogý . wr
Iesus ez maý zyne valtozasaban . ýelente
meg az ýewendew ffel tamadasnak dý
chóseeeges voltaat : kýben . mýnd . az mý eedes
wrwnk teremtenk . es meg valtonk . mýnd
az ew zenthý feenlók leeznek . mýnt az tý
zta nap .. Math . xiiij . kynek býzonsagara
harom tanokat valaztta ew vele . petert
Iacobot es Ianosth : Annak ýegzeseere
hogý vala kýk : zent haromsagnak hýtý
ben meg maradnanak . meltook leennee
nek . ffel výtethny : zent haronsagnak zý
nról zýnre valo latasaara : hogý kedeegh
Az tabornak magass hegýeere výtte legýen
ffel ew zent tanoýthwanýt . ký neeg meel
földón vagyon Nazareth varasahoz . nap ke
lettre / hol ott mýkoron ýmadnaa ew zent
attýaat . eegýetembe . mýnd zent zýweewel
leelkeewel . testee ees el valtozeek : wgý
mýnt az istenseegben be meróyteteek . Az
ollýan kýwl valo dýchóseeegót kedeeg . ýe
lente meg : Az zent hýthnek es remeens
eeghnek eróssegheerth . hogý kethseegnel k
ýl meg ýsmerneek . mert ew volna . Az
veeghetetlen . halhatatlan es mýnden wr
isten meenýnek es feldnek býzon teremte
ye . kýt ne keresneenk ez felden : De magass
meennýez bodogssagnak heegýeen . kýról
wgý mond zent Ber . doctor : Az Cristus
Iesus Az okaert valtoztataa el zýneet az m
agas heegýen . hogý Ez výtágon lakozoo zee

gheen býnes embórók . az nagý heegýre az
az . meennýeý bodoghsagnak dýchóseegere
vagýodnanak / Es ne maradnanak megh
ezen výlaghý malasztossagon .. mýnt zenth
paal apostol monáa . Ad Ebre xij
Mert nýnchen eett meeg maradando vara
swnk : Akar akarýok . Akar ne ký kel men
newnk belóle . Ha ký kerdenee . ký mehet
oda . Reea felel zent Daudid ps° . xxiiij .
Artatlan kezűek . az az kýk ýot mýwelkó
dnek .. Týzta zýűek . az az . kewansagok
at nem meróythween ez výlaghýakban . de
az wr istenben . Es nem foghwan hamýs
tanosagot ew fele barattýa ellen : az az
eegýebeket meg nem chal . De mýndenben
ýgazan eel ; Annak wtanna bel feyezý

{459b}

Mondwan : Ez eellýen aldatýk meg wr
istentewl . es yrgalmassagot eerde ml . az ew
Idwózóyteyeetwl // De mýeert halando em
berek nehezen emelyk f fel ew feýóket . es ew
elmeeýóket az meennýeýeknek ýsmeretýre
Es kýwansagara : Mert a' mýt ember nem
latot / nem kýwanhattýa ees termeezet zerent .
Annak okaert . Az mý kegýes kegýelmes Id
wezeýtenk . meg akaraa velewnk magaat
ýsmertethný . mýndden mý volta zerent . meg
mwtathwan : ew zent isten meltosaganak
nýlwan valo zemeelýeet : hogý anneewal
ýnkab f fel gherýeztenee A mý zýwnkketh
lelkewnketh ew zent zeretetýre . es az ýew
endew dýchóseegnek kewansagara : kýth
mýkoron zent peter meg cýpót vona . mon
da . Wram . ýghen ýo leezen mýnekew
nk eet lakoznewnk : nem erthween mýth zol
na .. 0 zerelmes atýamffýaý ha ollýan ýghen
meg eleegódót vala zent peter az kewes
latasbol : gondolhattýatok ees mýnemew
eedesseeges tellýesseeg adatýk az mas vyla
gon . mýkoron zýnról zýnre kezdýk lathný az
yo hýw lelkók .. Oh meel nagý dýchóseegót
vezt el az . nýawalýas bodogtalan býnes
ký ett semýt nem gondol vele .. hogý mý
keuppen meg leelhethnee /
Wgý mond towabbaa az zent ewangeliom
meg ýelen[ee]enek ewnekýk Moýses es ýllýes
kýk kózzól eggýk . lýmbosban vala . A' masod
ýk feldý paradýchomba . Annak okaerth
kerdees tamadhat . mý oka leen hogý ewk az
ýdóben oda ýeweenek . es mýkeuppen . Reea
felelnék zent ýrasbelý doctorok veegkeuppen
hogý Moýses es ýllýes nem rewleeskeuppen
De byzon testekben lettek vona ott az ýdóben
Moýses f fel tamadwan . ýllýes ký hozatwan
wr istennek akarattýa zerent . ký ellen sen
kýnek nem ýllýk zolný : hogý kedeeg ýellen
chak ez keth proffetanak zýkseeg volt oda
ýewný býzonsagra : mert ýelesben az ooh
tórweenben . es annak wtanna . az proffetak
atal : meg volt ýgheertethween . es hýrdet
tethween az býzon messias . wr Iesus cristus
Hogý kedeeg . eeggýk hallottaýbol f fel tamazta
tot . masodýk eelween hozattatot : kýk kózót
Wr iesus Cristus kózebben alwan : meg by
zonoýthanaa . hogý ew volna mýnd holtak
nak .. mýnd eelóknék wra istene . es terem
teýe Annak felette . mýnd az ooh tórweenn
ek . mýnd wý tórweennek zórzóye es pa
rancholoýa . 0 zerelmes atýamffýaý

{460a}

Gondolhattátok ee mýnemew nagý erwendetessee
gót lótt leegýen . Az zent proffetaknak es
az zent Apostoloknak . wrwnk Iesus Crist
ussal leween mýndden ýsmerethseegh
zerent . Az bodogsagus isteny latasban
Es mýnemew nagý halakat attak . Az
edes atya wr isten zent ffyanak . hogý ew
velók ýrgalmassagot meeltoztatot vona
tenny . Azonkózb en ees zolwan bezeelw
een egý massal . emberý nemnek megh
valtssagarol / kýból tanwsaag adatyk
hogý azonkeppen Az ýewendew ffel tama
dasnak ýdeýn ees mýndden zýlek ew
magzattýokat . es az magzatok ew zýleýó
keth . barat barattýaat . tarss tarssaat nyl
wan meg ýsmerý . es Azon anneewal
nagýob eremek leezen . hogý az erek ve
zedelemtewl meg zabadwltnak : kýk
kedeeg az karhozatnak wtan egý mast m
eg ýsmerýk Anneewal nagýob keserw
seegók leezen / lathwan hogý az erek bo
dogsagbol ký zakattanak : Ha ký kerdenee
mýból ýndwltateek zent peter . Cristusnak
azt mondaný nagý batorssaggal . Wram
ha akarod zerezyewnke eeth harom haý
lokokat : meely bezedók eztelenók ees
valanaak . zent doctorok reea felelween
elsew oka leen . zent leeleknek ýndwl
attya zent peterben : hogý mýnekewnke ta
nwsaag adathneek belóle . Mert . mýeert
zent haromsaag wr isten az ew zent zy
neere zemeelyere teremtótte az embert
Azonkeppen harom reend belý haýlokokat
zórózne ewneký ennen magaban . hogý
mýkoron hozýaa ýewne Io . [] nala la
kodalmat tehetne : thwdnyá ýllyk Atya
wr isten . Embernek elmeelyeben . ffyw wr
isten embernek . ertelmeeben : zent leelek
wr isten embernek : Akarattýaban : Ezek
az nemes Cellaak embernek leelkeeben
Annak okaert ees harom reezben vagyon
embernek ew feye . kýról wgy zent mond
zent Ber : doctor . zent haromsaag wr isten
lakozwan embernek leelkeeben . istenessee
teezý ewtet . es bodoggaa . . Atya wr isten
elmeelyet bel tellýeseýthween . ýo elmeelkó
deesekkel : es ýgyekózettel . ffyw wr isten
ew ertelmeel . bólchesseeggel . es týzta isteny
ýsmerettel . zent leelek . Akarattýaat ký
zyweeben vagyon . isteny bwzgo zeretettel
ýme zerelmes atyamffýaý mýnemew ha
zaý vannak zent haromsagnak <..> emberb
en : es mýkeppen lakozýk az ew híweýwel
Masod . okaert mondaa zent peter az felwl

{460b}

Meg mondot bezedót . Hogý lathwan
az ew edes zerelmes mestereenek . nagý
dýchóseeges voltaat . lakozhatneek ew
vele es zolgalhatna ewneký . az nagý
bodogsagus latasban : . De mýert nem
ýsmerween wr istennek týtkos tanachaat
Nem twggýa vala mýt zolna . veegezet
zerent Az okaert ees . Idwózeýtenk ies'
Semýt nem felele ewneký : kýben ta
nwsagot adwan . hogý mýkoron . vala
mýt twdatlansaggal keerwnk wr isten
tewl . nem keellemetes leween mý id

wessegewnkre / wr isten kedeeg yol twd
 wan lathwan . Nem felel . mýnekew-
 nk . az az . nem halgat meg . es nem aggya
 ha mýt kedeeg nýlwan Idwessegewnkre
 valot keerwñk . meg halgat es aggya
 bel tellýesóythween ew zent ýrgalmas
 saga zerent .
 Masod tanwsagwnk leezen ez
 nagy zent ýnnepnek dýchóseeeges voltabol
 Mý okaert mondasseek Cristus Iesus
 Istennek twlaydon ffýanak : Nam wgý
 mond zent Ianos . j . Ioh . j . et ij . sensus
 contiunatur . elsew leweleenek / elsew es m
 -asod rezeeben : hogý vala ký wr istennek
 malazttýaban lakozyk . istennek ffýanak
 mondatýk / Wgý mond azeert rola . Atý
 amffýaý . twggýatok hogý mýnekwñk
 tarssassawñk vagyon <ew vele az az>
 Cristus Iesus<a>ban . kýt týnektek ees hýrde
 tewñk hogý <týnektek> mý velwñk eeg
 tarssassagban leegýetek . Atýaban es
 ew ffyaban Iesusban .. Es ha azon vyla
 gossagban ýarwñk kýben ew lakozyk
 haat eegý tarsolkodasban leezwñk ..
 Wgý towabbaa harmad Capituloma
 ban . Atýamffýaý lassatok yol megh
 mýnemew zeretetót adot mýnekewñk
 az mý meennýeý zent Atýank . hogý ist
 ennek ffýaýnak newettesewñk es le
 gýewñk / Annak okaert ez vylag nem
 ýsmer mýnketh . mert nem ýsmerý istent
 ees : Mý ýmaran istennek ffýaý vag
 ýwñk . De meeg ezen halandosagban
 meg nem ýelentetót mýnemwñk lee
 zewñk . De hýzyók azt nýlwan . mert
 mýkoron meg ýelónendýk : erthween . dý
 chósegeeben : hasonlatus leezewñk ew
 hozýaa : dýchóseeagh zerent . Mert mý

{461a}

-Koron meg latangyok ew mývolta zerent
 hasonlattatwñk ew hozýaa / Es mýnden
 vala kýben eellýen remeenseeg leend
 meg zentóly ennen magaat . mýkeent ew
 ees zent :. Bodogssagus zent dauid ps°
 [] wgý mond . En mondaam mert
 istenek vattok ; thwdnyá ýllýk reez zer
 ent ; es mýnd az felsseeghnek fýaý . thwd
 nyá ýllýk . newezet zerent es valaztas
 zerent : zent Ianos ewangeliomanak el
 sew rezeeben : vala meennýen kedeegh
 vóttekók ewtet . adot ewnekýk hatalm
 at istennek ffýaýwaa lennyók .
 Mýnd ennee býzonsagokbol . ertetyk hoğ
 nem chak Cristus leegýen istennek ffýa
 De mýndden malaztban valo ember .
 Reea felelnek erre zent doctor . es el
 veegezet keeppen . wgý mondnak . hogý
 Az fýwsaag kethkeeppen veetetyk . es erte
 tük / Elezer zýletetót / Masodzor kóweteest
 Az kówetees esmeg veetetyk kethkeeppen
 Elezer hasonlatossaag zerent : wgý mýnth
 Az fýw hasonlatus az ew attýahoz ter
 meezet zerent : Ezenkeeppen soha senký
 nem leelettetyk . olý hasonlatus az ew
 attýahoz / mýnt Cristus Iesus : Masod
 zor kebózees zerent . ký haromkeeppen leh
 et . elezer . teekeelletesb teremtees zerent . m
 ýnt az zent Angýalok es ýo neepék /
 masodzor . twlaydon . Abrazattýa zerent

valo teremtót allat . mýnt emberý nem /
kyk istennek ffyaýnak mondathnak .
harmadzor . ýollehet Abrazattýara terem
tót allatok . De nem meg maradando kepp
en . mýnt az erdegók es . el valt býnesek
kyk sem twlaydon . Sem természetzerent nem
mondathnak istennek ffyaýnak . Mýnt
zent Ianos ýrya . Ioh . viij . Tý erdegh a
týatwl wattok : es az tý atýatoknak akar
attýaat akarýatok be tellýesóýtený : Ha
kedeeg Abrahamnak ffyaý wattok . Abrah
amnak dolgaat kówessetók /
Towabbaa Az býnes ember ees erdeg ffyanak
mondatýk . órókseehnek kówethseege . zer
ent . zent Amborus doctornak mondasa ze
rent . Mert nem veeznek erekseegeót az z-
ent angýalokkal menýorzagban . De az er
degókkal pokolban .
Masod keppen veetýk vala az ffýwsagh
<z>termeezet zerent valo zýletees keppen : Ezen
keppen wr Iesus Cristus . mýnddenneel
feellýeb es kýwaltkeppen . mondatýk lenný
Atýa wr istennek ffyanak . kýról wgý m-
ond

{461b}

Zent Agoston doctor magýarazwan az zenth
ewangeliomot . Mý kýk halando emberek
vagýwnk . mondatwnk Isten ffyaýnak . ma
laztban . valasztas zerent . Nem termeezet zēnt
Cristus kedeeg : istennek eeggýetlene természet
zerent .. Nem malaztbol sem valasztasbol
O azert zerelmes atýamffyaý . bizonýawal
nagy meltosag adatot embernek . Cristusnak
attýaffyanak lenný : es eegý órókósewnek
mennýeknek orzagaban . zent palnak monda
sa zerent . Ad Ro viij
Harmad tanwsagwnk leezen ez
maý zent Innepnek . meltosagabol : mýeert
zerelmes attýamffyaý hallook az zent ewan-
geliombol .. hogý nem chak az ew zerelmes
tanoýthwaný ýelen voltanak Cristus Ies-
ussal . ew zent zýne változasaban . De meeg
zent Moýses es ýllýes proffetak ees ýe-
lennen voltanak .. Es mýnd . az Dýchóseegees
zent haromsaag : pelda wgý mýnd . emberek
kózót zokot tanachot tartaný . vala mý nagy
dologrol .. Azonkeppen eet ees gondolhattýók
lett lenný : Mert býzonýawal nagy dolog
vala . emberý nemnek Idwózwnly . Nagy
dolog vala . Isten ffyanak halalt zenwedný
Nagy dolog . vala Istennek . es halando emb
ernek eeggýee lenný : Nagy dolog vala az
erek eelethek meg halný : es az halalnak
meg halný . Awagý az halalnak meg eeled
ný . Annak okaert . nagy ezess tanachosokn
ak . nagy bólch wraknak . es hatalmas
feýedelmeknek keel vala gýwlnýók . eelly
en nagy egýbe kótelezót dolgoknak megh
feýteesseere es el ýgazoýtasaara . Leen
kedeeg ez nagy zeek heel . nagy wdwar
Az nagy magass thabornak hegýeen : kýról
zent dauid emlekózyk az solthar kenýben ps° []
Tabor es hermon heegýeý . ewrwleenek wr
isten az te zent newedben : hol ott az te naý
dýchwseegeót meg mwtattateek : hol ott
ees hýhettýók hogý az mennýeý dýchew
seegees zent angýalok ýelennen voltanak
Az három zent tanoýthwanýók kedeegh . m
ýndden reend belý zentóknak keepókben

thwdnÿa ýllÿk . Apostoloknak martyrok
nak Confessoroknak . zÿzeknek es tÿzta ee
letót vÿselÿóknek . keepokben : Moÿses
es ýllÿes meg azonkeppen . ez vÿlaag kez
detÿtewl foghwa . mÿne patriarkaak pro
ffetaak . es istenfeelew ÿo eeletew neepe
voltanak . mÿnd azoknak keepókben . Es ezen
keppen . mÿ meennÿeÿek es ez vÿlaghÿ
ak

{462a}

Ott az nagy tanachban . es dÿchóseeghn
ek ÿelenetÿben ÿelennen voltak
Practica more Conclusionis
El kezdween azerth az nagy tórween tee
-telth . Monda mÿndennek elette atÿa
mÿnden ható wr isten Az ew zent ffÿa
nak . Actus . En zerelmes ffÿam tw
dod ee . azt . hogÿ az nagy zent zereteból
kÿ veeghetetlen mÿ kóztewnk vagÿon b
-ochattalak el en teeghódet az halando
testben : hogÿ emberÿ nemót meg valta
naad . Azert leegÿ keez ÿmaran mÿnde
nekre kÿk ÿrwan vannak te rolad az
proffetaak atal . kezdettewl foghwa .
Responsio felele wr Iesus Cristus : En
meennÿeÿ zent Atÿam . Nem wgÿ mÿnt
en akarom . De mÿnt te . Math xxvj<.> De
maga / panaszt tehetók ez vÿlaghÿak ellen
Mert enghem nem hÿznek te ffÿadnak le
nnÿ . es nem veezÿk az en choda teetelÿm
nek bÿzon tanosaghÿt . De erdegheenek alo
ÿttÿaak : es azon kemeensegben maradnak
meg . probacio . Monda ewnekÿ atÿa
wr isten . En zerelmes ffÿam . mÿnd ÿol
latom es ÿol twdom : De ÿaar'' el the Az
zent enghedelmeseegben . Leezen ewnekik
az ew kemeensegók . es mÿndden magok
menteesek : ennen magok ellen bÿzonsag
-wl . erek karhozattra : Atestacio sanctorum
Ottan elówe allanak zent Moÿses es ýll
ÿes ÿmadwan . wrwnk Iesusth mondan
ak . secundum . Lwdwlffum . elezer halaat adw
an ewnekÿ az ew ez vÿlagra ÿeweeseeról
O Atÿa wr istennek zeretew zent ffÿa
ÿollehet felette keserÿlewnk raytad . hoÿ
meg kel fogatathnod ostoroztathnod . es az
kerezt ffan zernÿÿ halalt zenwednód . De
mÿeert ÿrgalmas istenewnk vagÿ . emlekóz
ÿel meg mÿ rolwnk az te kegÿes keellem
etesseeghót zerent .. Emlekózÿel megh az te
zerelmes hyweÿdról Abrahamról . Isaakról
es Iacobról . mÿnd ew maradekÿwal : kÿk
nek teemagadra eskÿttel . ÿelenched megh
azert mÿnekewnk az te nagy ÿrgalmas vol
todat . Responsio : Azt halwan wr Iesus
Cristus . monda . En meennÿeÿ zent atÿaam
Dÿchewÿch meg enghemet : Azon dÿchews
eeghel . kÿt tartok vala . mÿnek elótte ez
vÿlaag lenne . ÿollehet az leelek keez reea
De az testh gÿarlo : ÿme hol vagÿon mÿnde
nre kÿk teeneked keellemetesek : keezen a
ÿanlom ennen magamat Az zerelmes ha
larra . lelkóknek Idwesseghókeert . Azonnal
azert : kÿ ótleteek az istenÿ feenesegh az

{462b}

Ew Zent testeere ees : es zeep vala mÿnt az
fenes nap az zent ewangeliomnak byz
onsaga zerent : Azt lathwan zent . peter .

monda azonnal . mýnt ýmaran megh
hallotok . es feenes kód be bamolwan
ewket . Atýanak zozatta ees meg hallatt
ateek . meený dórgó keepen .. hogý azt
hallottaak vona az zent tanoýthwanýok
peter Ianos es Iacab . ottan lee hwlla
nak . arczwl az feldre . Azonkozben zét
Moýses zent Bwlchwt veeween el m
eeneenek dolgokra .. ew nagý eremet m
ondanak ew attýok ffýaýnak : Zent Ga
briel archangýal . az meennýeý zent
Angýaloknak ees kýk ott nem valan
ak . Es azonkeppen . meennýekben para
dýchomban es lýmbosban . nagý erem
výgasaag leen ez maý zent napon . Az-
onkózben . wr Iesus ýarwla az ew ta
noýthwanýhoz kýk le hwllottanak va
la : es ýllethween ewket monda . kell
ýetek ffel ne akarýatok feelný . Es m
ýkoron ffel nyttaak vona zómóket . la
taak haat chak Iesus ennen maganak
vagýon : Es le zalwan velók az heegý
ról . meg parancholaa . hogý senkýnek
ne mondanaak az latast : mýg ember
nek ew ffýa ffel nem tamadna hall
ottaýbol . Es az zent tanoýthwanýok
týtkon tartaak ennen magokban . mýg
Az aldot wr Iesus Cristus : meennýek
zent orzagaban ffel meene ew zenth
Attýanak eedes ýoghýara . kýt mýne
kewnk engheggýen meg lathatnewnk
eet zent malazttýanak mýatta . es hol
twnk wtan zýnról zýnre . Amen

Zýz zent lewrýncz

martylnak Inneperól

Ez maý zent Epistolat ýrtta megh zent
paal apostol . korontalýoknak ýrth masod
leweleenek kýlenczed rezeeben . meel
ýgheeknek elette wgý mond . Gondot
akarwnk výselný mýndden Idwessee
ges valo . ýorol nem chak . wr istennek
De meegh embereknek ees elóttók : twd
nýa ýllýk / hogý dýcheeretes leegýen
ýmaran . ez wtan kówetkózýk az zent
Epistola
Epistola .

{463a}

[Klý Zýkón hýmth

zýkón ees arath

Es ký hýmth al

domassal . aldo

masbol ees arat .

ký mýnd mýk

eppen el veegezte

ew zýweeben : nem zomorwsa

gbol . awagý zýkseegból : Mert

výgh kedwel adoot zereth wr is

ten : hatalma vagýon raytta

wr istennek hogý mýnden ma

lazttýaat meg bewóythetý tý

bennetók . hogý mýndenben el

eegtek leween . beewólkóggýetek

mýnden ýo mýwelkódetben . m

ýkeent ýrwan vagýon : Ozto

gata : zegheenýeknek ada . ký

nek ýgassaga meg marad mý

nd ewrókkewl erekkee : ký ked

-eeglen magot zolgaltat az ve

tónek es kýnyeret aad eeleder

-re . meg ees sokasoÿttÿa az tÿ
el vetew magtokat . meg ees b
ewoÿtÿ az tÿ ÿgassagtoknak g
-ÿmólcheet : deo gratias .-
Wr Iesusban . zerelmes atÿamffÿaÿ
ez maÿ zent epistolaat meltan olwass
a Anÿazent egÿhaaz Dÿchóseeghes
zent lewrÿncz martÿrnek emlekózet
ÿre kÿ felette . Alamÿsnas vala mÿnt
meg hallÿok ew zent eeleteeben .. Dÿ
cheerween zent paal apostol ees . az zÿt
Alamÿsnalkodasnak ÿozagaat . es mÿ
nemew keellemetes leegÿen wr istenn
ek zÿne elót . kÿ ÿelentÿ . mondwan
Vala kÿ keweset aad . kewes adatÿk ew
nekÿ ees : ha kÿ ÿo akarattal aad
Azt zeretÿ wr isten : Mÿnt olwasta
tÿk Tobÿe quarto / wgÿ mond vala Nagÿob
zent thobÿas az ew ffÿanak kys thob-
ÿasnak . En zerelmes ffÿam . mÿneere

{463b}

Tehetód . anneera leegÿ ÿrgalmas Ha teenekód sok
leend . bewseeggel aagÿ istennek neweeben . Ha
kewes leend .. Az kewesból ees eremest aggÿ
Mert az ollÿan dologgal . sok keenchet gÿe''
tez teemagadnak . zÿkseeghnek ÿdeÿn . Mert
az alamÿsna . embernek leelkeet mÿnden b
ÿnból es halalbol kÿ zabadoÿt . Es nem haÿ
meennÿ az erek seteetsseegre / Azert mon-
gÿa zent paal apostol ees ez maÿ zent episto-
laban . Ha mÿkoron ember mÿt akar adnÿ
Ne ÿndwltasseek : zomorwsagbol . mondwan .
vala kÿnek . Ah wgÿan meg wntataal ve
le . mert azonkeeppen nem haznaal . ew ees
vele / mert wr isten az wÿgh kedwel adoot
zeretÿ kedwelÿ . kÿról wgÿ mond zent A
goston doctor . Vala mÿt ember zeretettel
es hamar aad awagÿ . nem kÿlemb ha
ket keeppen adnaa es teennee .. mert wr ist
ennek ees kedwes . fele barattÿanak ees ze-
relmetes . Annak felette ennen maganak
erdemes . Wgÿ mond towabbaa nem kel
azt gondolnÿ hogÿ az alamÿsnalkodassal
el fogÿ ÿozaga . Mert az wr istennek bew-
seeggel vagÿon . es mÿndennek bewseeggel
adhat zent Iacab apostolnak mondasa zerent
[] pelda mÿnekewnk . Alamÿsnal
kodoó zent Ianos kÿ wgÿ mond vala az
wr istennek . En kegÿelmes teremtem meg
lassok meellÿewnk gÿoÿÿ el egÿ masth .
Awagÿ te eennÿed adwan . Awagÿ en az
te zent newedben oztogathwan : Annak
okeert bÿzonsagra <byzonsagra> be hozwan
zent Dauÿd proffetanak mondasaat ps° []
El oztogathwan . az az sokaknak adwan .
mert . kó bezeddel mondwan kóz az ala-
mÿsna : Nem mÿndennek ees adwan .
hanem . az wr isten hÿweÿnek zeghenÿnek
kÿnek ÿgassaga . embernek elótte mee-
gÿen . mÿnt az eeggew zewethnek . es meg
marad mÿnd erekkee .. Mert az ollÿan ÿ
oteetelnek ÿgassaga . nem eegÿeb hanem
az erek eerdemnek Coronaÿa . kÿról wgÿ
olwastatÿk az zent Atÿaak eeleteeben Val
anak keth fraternek . eegÿÿk veen . masÿk
ÿffÿw eegÿewt lakozwan . Es egÿmas
zegheedsegheewel taplalwan egÿ masth De
Az veen felette ÿrgalmas vala gÿakortaa
Alamÿsnat oztwan kezÿ mwkaÿokbol az

zegheenÿeknek . Annak okaert . az wr isten
zaporöyttÿa vala kezÿ mwkajökakt . Az mas .

{464a}

Frater kedeeg azt lathwan . meg bozzwlaa
es monda ennenmagaban . Ha ez veen em
ber eellÿen ÿghen oztogathwan tebb teb
leezen : haat mÿnee lenne ha nem oztogat
na . byzon en el valom tewle / Mÿko
ron azeert el valt vona . Akar meelÿ eró
-ssen mwkalkodÿk vala . meeg ees megh
haal vala ehel . Az Iambor veen atÿa
nak kedeeg eeleg vala . az ÿrgalmassag
teetellel .. Ezeeben vewee magaat Az ÿff
ÿw frater . hogÿ wr istentewl vona . Es
hozÿa meene mondwan . ÿaÿ ÿo tÿztól
endew atÿam . bator meeg ees eggÿwt
mwkalkoggÿwnk . mÿnt annak elette .
mert latom hogÿ wgÿ ÿob <meeg> Ez pelda
bol tanwsagot vehet ember hogÿ nem
fogÿatkozÿk meg . ha alamÿsnaat teezen
ew ÿozagabol wr isten newe dÿcheeretÿre
Ha kÿt kedeeg zegheenseegre haagÿ . esnÿ
Azt ees ÿawara teezÿ az wr isten . mert
netalantan . ÿob wgÿ eelnÿ Idwessegh
eere . Azert mÿndenben meg lattatÿk
wr istennek . mÿnd hozÿank valo ÿrgal
massaga .. mÿnd ew chodalatus ÿteeletÿre
Mert eet aad embernek okot reea <hoÿ>
kÿwel az erek dÿchóseegre erdemet es ko
ronaat zeresshessen . Eth aad . zÿkseegót
ees . kÿnek veege soha nem leezen . ha
gonoz eeletben meg marad . halalÿgh
kÿtewl ew felsseege meg otalmazÿon m
ÿndent . mÿnket ees mÿnd erekkee Amë
Ewangeliom
Ez maÿ zent ewangeliomot ÿrtta meg
eredet zerent . zent Ianos kenÿweenek tÿz
en kettód rezeeben : es leen kÿ ÿelenteese
az ÿdóben . mÿkoron Idwózeÿtenk volna
harmÿncz harom eztendós tellÿesseeggel
mÿnt Doctorok zolnak rola . ew zent ha
lalanak rokon kózel elótte : az az . mÿkoron
az ew eedes zent tanoÿthwanÿnak predi
callana . Ierwsalemben . az veegh vacho
ranak helÿen . teeb bezedÿ kózót wgÿ
mondaa ez maÿ zent ewangeliom belÿ
ÿgheeket ees . Annak okaert meltan ol
vasstatÿk ez nemes zent lewrÿncz mar
tÿrnek halalarol : mÿnt Cristus Iesusnak
bÿzon taghÿarol : kÿ annak elótte predi
callatateek : az fewról . az az ennen maga
rol . Ez maÿ zent ewangeliom kedeeg vag
ÿon meg ÿrwan zent Cantuwara belÿ
Zent thamas martÿrnek napÿaan karachon
heteeben .

{464b}

Wr Iesus Cristusban Zerelmes Atÿamffÿaÿ
Akarwan emlekóznÿ . Dÿchóseeges zent
Lewrÿncz martÿrnek meltossagarol kÿt
wr isten felette zerethe . es sok dÿchee
retes meennÿeÿ aÿandekokkal es ffel ma
gatzata . mÿnd ezen vÿlagon Anÿazent
egÿhazban . mÿnd mennÿeknek orzagab
an .: Mert ez leen az nemes lÿliom vÿ
raag zaal . kÿnek zeep ÿllattÿa . megh
vÿgaztala . mÿnd anÿazentegÿhazat
ezen halando eeletben .. Mÿnd az zent
Angÿalokat . meennÿeknek orzagaban .

Ez leen az eeke<e>s Aran<z.>yas <zeep> gyengzem
 <seegh> . kylene eekessegeet . meeny es
 feld chodallya Ez leen Az isteny tyzes
 zeretettel bel tolt edeeny : kyt az egheez
 zent haromsaag wr isten kywalt keepp
 en maganak lakodalml maganak .
 valaztta . Azert az ew zent newe
 dycheeretyre Ez may dychoseeghes mar-
 tyromsaag zenwedeeseenek ynnepe nap
 yan : Haromrol leezen leky tanwsa-
 gwnc . Elssew leezen . az ew zenth
 neweenek meltossagus voltarol .. M
 asod . <Az> isteny : tyzes voltanak hatal-
 mas voltarol .. Harmad Az ew zen
 wedeeseenek es dychoseegben valo
 ffel magaztatasaanak erdemes voltarol .
 Elssew tanwsagwnc leezen
 Mondaam az ew zent neweenek m
 eltossagus voltarol :: Doctoroknak m
 agyazattok zerent : Az lewryncz
 new . veet newezetot maganak . Az
 borostyan fywnek mywoltarol . es
 twlaydonsagarol ; kybol gyozodelmes
 vytezoknek . es zentolt poetaknak kozo
 root zoktanak zerezny tyztotelessegeerth
 Azonkeppen : secundum in Iacobum De woragine
 et alios doctores . Bodogssagus zent lewryncz
 meltan newezteteek ez nemes vytezlew
 newezetettel . mynt Cristus Iesusnak yeles .
 es bay vywo eross vyteeze . ymez heeth
 okaerth . Elezer . mykeppen . Az borostyan
 soha meg herwad . De koronkeed zewld .
 Azonkeppen . zent Lewryncz vyteez . mynd
 holtok . <mynd> testeben leelkeeben zepló
 telen tyztassagot es zyzesseegot tartha
 Masozor Az borostyan nagy yllatw
 ew vyragozasanak ydeyn . Azonkeppen
 zent lewryncz vyteez . nagy zeep yllatw

{465a}

Peldaat hagya Ew . yffywsaganak vya
 gozattyaban .. Az zent hytben . es pacienciab
 an valo erosseegot / Harmad yozaga az bo
 rostjannak hogy . kowet meg tor ember
 ben .. Azonkeppen zent Lewryncz vyteez
 meg toree emberekben . az kemeen zywek
 eth . ew zent predicallasaanak ereywel
 Negyed yozaga hogy syketoeknek haznaal
 Azonkeppen zent lewryncz vyteez . nagy so
 kaknak meg eppytee hallasaat . az ygassa
 ghnak ky yelenteseeewel .. Ewtod yozaga
 hogy meeny yteestewl nem feel . Azonke
 ppen Zent lewryncz vytez meg otalmaz''a
 az ew ayo''tatus zolgaýt az erek karhoz
 athnak feellemeetewl . Hatod . merth
 az borostyan vytezkodeesnek dyadalma
 es Corona ya Azonkoppen zent lewryncz
 vytez meeltan newezteteek ezen new
 on mert ew leen az nagy eross vytez
 ky mynd leky mynd testy . mynd ez
 vylagh y hatalmas ellenseeghyt meg
 gyozee : kyról wgý mond Zent Ambor
 ws doctor es Maximus . Mykoron lew
 ryncz Az kerezttyn hyt mellet vytezkó
 deek : wr istenben valo tyzes zerelmeek
 nek ereywel . myndden ellensegeet
 meg gyozee . Meg gyewzee . Az habor
 gato feyedelmeknek . tyzeet langaath
 Meg gyewzee pokolnak gheryedozew
 sanjarwsagaat . testhnek kyzleletossee

gheet . Ez wylaghnak heezólkódeseet
es bñnnek gonossagaat : kÿben mÿn
dennek peldaat ada eróss vÿtessee
gre ha kÿ akarÿa az pokolbely ellen
seegenek . es ez vÿlaghÿ haborwsag
nak : tÿzes keseertetÿt el tawoztathnÿ
Mÿnd ez eellÿen ÿeles vÿtesseegók
nek ÿegÿeeból megh ÿsmertetÿk Dÿch
óseeges . zent lewrÿncz vÿteznek . ha
talmas es tÿztóletes volta ..
Masod tanwsagwnk leezen
Leuita Zent Lewrÿncznek Istenÿ tÿzes zere
meenek nagÿ hatalmas voltabol .
kÿ zent ÿrasban hasonlattatÿk Az zeep
feenes Aranÿhoz . zent ghergel doctor
nak mondasa zerent . xxx moralium
Hogÿ kedeeg Az zentóknek isten belÿ
zerelmók ees hasonlattasseek Az draga
Arannak zeepseegehó . Ewt hasonlato
ss ÿegÿzeesókból mwtattatÿk meg Elsew
twlÿdonsaga az arannak : dragalatos
saagh . mert mÿndden erczóket fewlÿl

{465b}

Mwl nemes voltawal .: es mÿnden eegÿeb
allatokat ew vele eekósóÿthnek meg mÿnt
ÿol lattÿok . Azonkeppen . Az eedes istenben
valo zent zeretet mÿndden . eegÿeb ÿozag
oknaal dragab es nemesseb : es eegÿeb ÿo
zagok az zent zeretethnek zeepsegeenel kÿl
ollÿanak mÿnt az arnyeeek . Azert mongÿa
zent paal . Corinthorum xiij . Maior horum ch .
Nagÿob mÿnd az tebyneel az zent zeretet .
Id Col iij . Maswt meg wgÿ mond . m
ÿndennek felette . az zent zeretet legÿen tÿ
bennetek : Masod twlÿdonsaga . rÿtka
saga .. Xv Omnē rarum charum . <vest> vilestit
quottidianum : Mÿnden rÿtka es zÿk al
lat Draga : Az naponkedÿ kedeeg wtala
tus : Azonkeppen Leuita zent lewrÿncz
ees draga wr istennek elótte . az nagÿ
tÿzes es Aranÿ zÿnew zent zeretethnek
<nagÿ> meltosagus voltaerth : kÿról wgÿ
mond bólch eccl . j . Oh meel kewesen va
nnak ez eellÿen istenÿ zent zeretetben
eeló ÿo neepek . De az heyttoknak bo<n>l
ondoknak zamok ees nÿnchen . Harmad
twlÿdonsaga az arannak . rothatatlan
saag . Merth ha Az aran ÿo fele es
tÿzta leend . sem rosda meg nem fogh
ÿa . Sem tÿz meg nem eeghetÿ : De m
ygh gÿakrabban eeghetÿk Annewal ÿn
kaab meg tÿztlw zepewl . secundum plinium
xxxv . Azonkeppen . Az wr istennek zÿt
zeretÿ . soha semÿ . haborwsaghnak m
ÿatta meg nem zeghetÿk . De nagÿot m
ÿwelkódÿk ha hol byzonnÿal leend
zent gergel doctornak mondasa zerent
Pelda nekewnk bodogssagus Leuita zÿt
lewrÿncz . soha az ew istenÿ zent . zeretett
el ffele gÿopont zent zÿweet leelkeet az
ellenseeghnek tÿze langha wgÿ nem pór
sólhetee S hogÿ meg occha : De mÿg to
wab eeghetÿ vala Annewal ÿnkab ffele
gheerÿed vala . ew benne az zent zeretet .
mÿnt eeleeben meg hallÿok Neegÿed
orwossaghnak ÿozaga . kÿról wgÿ zolnak
rola termeezet twdo mesterek .. hogÿ az
Aranÿban sok orwossaag vagÿon : mert
ha porraa teezÿk es massal egyelóÿtÿk

poklossagot meg vȳgazt . zȳw faȳasth te
stȳ reezketegȳt : zȳmȳn valo sargasagoth
meg vȳgazt . Es embernek zaȳaban va
lo bȳdes dohossagot el veezen : Azonkeppȳ
Az isteny zent zeretet bȳnnek rosdaȳaat

{466a}

El mossa embernek zȳweerȳl lelkeerȳl
zent peter apostolnak mondasa zere
nt Es zent Tamas doctornak mondasa ze
rent ij ij 9 lix mȳnden ellenzew ha
los bȳnt kȳ ȳz emberbȳl az zent zeretet
Az oka mȳeert az ȳo es malaztban eelȳ
zent Iamborok . mȳnt kȳ mȳlnak ottan
meennȳeknek orzagara meennek . mert
semȳ zeretet ellen valo halalos bȳn
ew bennȳk nem wralkodȳk . Zent Ieroni
doctor ees azont bȳzonoȳttȳa /gt-/ Ionini
-anum . Mȳnd addȳglan hȳggȳetȳk hoȳ
wr istenben lakoztok .. mȳg halalos bȳnt
nem teeztȳk : Ha kedeeg az zeretet ellen
ȳarwan . halalos bȳnben estȳk . ottan
wr isten onnan kȳ meegȳen . es erdegh
leezen vendeegtȳk : O azert zerelmes at
ȳamffȳaȳ ȳghen keel az zent zeretetben
keencheet tartanȳ es otalmaznȳ . mert
chak azok neweztethnek istennek ffȳaȳ
nak . Ewtȳd twlaȳdonsaga az arann
ak zeghetetlenseegh : kȳrȳl wgȳ zolnak
termeezet twdo mesterek hogȳ mȳnden
ercznell . es vasnaal ȳnkab kȳnnȳebben
kȳ nȳwthatȳk : Sem chend . Sem pengh
mȳnt az ercz . es ȳwegh . Azonkeppen
Az isteny zent zeretetben eelȳ ember
mȳkoron vala mȳ haborwsagnak ve
rȳyeewel veretendȳk . haat ȳnkab na
gȳobban kȳ nȳwl ennen magaban
az az . Annewal ȳnkab . <yal> magaath
meg alazwan . wr istennek halaat
adwan : bekeseeggel zenwedween . Es
Cristusnak peldaȳa zere
nt . az ewtet ha
borgatokeert nagȳ zeretettel ȳmadwan
kȳrȳl wgȳ mond zent gergel doctor . Az
Aȳoȳtatus leelek kȳ wr istent erȳssen
es eedessen zeretȳ : mȳndden reea ȳew
endew keserewseegȳt . eedesnek weel .
Zent Bernald meg wgȳ mond . Az erȳss
es bȳzon zerelmes leelek : haborwsagb
an . wgȳan zeret . mȳnt ȳo serenchaban
Mȳnd ezekben pelda mȳnekewn Le
uita zent Lewrȳncz . kȳ Cristusnak zent
zerelmeeben oly ȳghen belee merewlt
vala . hogȳ Cristuseert mȳndent meg w
talth vala : zȳweeben elmeȳeeben tȳztasa
got tarthwan .. mȳndent bȳnt el tawoz
tathwan .. haborwsagot . keent halalth
eremest es nagȳ halaadassal el zenwed
ween : tȳzta aranȳkeppen vȳteteek Az ha

{466b}

talmas teremte
w Wr istennek taarhaza
ban .. azaz mennȳeknek zent orzagaban
Cristus Iesusnak zent zȳne latasaara .
Az dȳchȳseeges zentȳknek bodogssagus
tarssassagokban . kȳben rezetessen wr
isten mȳnketh ees az ew zeretew
zentȳnek eerdemeerth .
Harmad tanwsagwnk leezen
Zyz zent lewrȳnch martȳr
nak ffel ma
zagtatarol : mȳkeppen Az kegȳelmes

wr isten az ew zeretew zenteet mýnd
 meennýeknek orzagaban . mýnd ez-
 en wýlagon . Doctoroknak mondasok
 zerent . Mennýeknek orzagaban . Ez
 bodogssagus zýz zent lewrýncz martýr
 Neegý ýeles meltossaggal . <eln> emelte
 teek ffel Az tewb zentók kózót . Elezer
 zent martyromsaghnak koronáyawal
 kýról wgý mond Iacobus de voragine
 Hogý Dýchóseeges zent Lewrýncz . Zent
 Istwan prothomartýrnek wtanna . m
 ýnd az teeb zent martýrokna elsew
 helt tarth : kýt meg býzonoýthnak ez
 neegý okokkal . Elezer ew martýrom
 saag zenwedeseenek helýes voltawal
 mert . Romaban zenwede . ollyan few
 varasban . Masod . mert ew predicalla
 sanak okaert zenwede . harmad merth
 zent Alamýsnanak oztogatasærth zen-
 wede . Negýedzer . az nagý martýrom
 sag zenwedeseenek . felette valo meel
 tosaagaert . kýt eellýen nagý týztósseeggel
 ýl Anýazent egýhaz . mýnd ez zeeles
 výlagon : mýnt ew bóýtýwel . ký eegýeb
 martýromoknak nem leelettetyk . M
 asod týztósseeggel sokaknak felette . mel
 toztateek : Mert mýeert twlaýdon .
 Cristus Iesusnak zent zeretetýeert zenw
 ede ollýan nagy veelhetetlen halalt
 Az zent Seraffyn angýaloknak kózý
 ben výteteek ew zent eerdemeenek
 meerteke zerent .. wgý mond rola zent
 Amborus doctor . Mýkron Cristus týzes
 parancholatý eeghneenek az ew zýwee
 ben . mýnd hýdeghnek lattatýk vala
 ewneký Az nagý keen . hogý ha ýn
 gýen nem ew volna Az nagý keen
 ban .. Wgý mond towabbaa . Ez zent
 martýr eegettetyk vala kýwýl az keg
 ýótlénóknek týzeewel . De nagýob vala .

{467a}

Belól az Cristus zeretetýnek langha
 ký zýweet leelkeet forrazttýa vala .
 Harmad meltosaga . kýwel wr isten
 ewtet ffel magasztalaa . eerdemes koro
 nazathnak soksaga .. kýk kózzól eggýk
 predicatorsaghnak . Mas zýzesseegnek
 harmad . martýromsaghnak zentsseeg
 es koronáya : kýknek mýatta feenl
 ýk az teeb zentók kózót . mýnt az zep
 ýllatw rosa výragh . az teeb výrag
 ok kózót wr istennek zent zýne elót
 Neegýed . leen Cristus Iesushoz ha
 sonlattat ew keen zenwedeseeben .
 Mert mýnt leelkeeben zenwede . m
 ýnd testeeben : leelkeeben Bozzwsagot
 kýt segheýt vala . istený výgaztalaas
 Testeeben . mýndden ýzenkeed eróz
 vala nagý keserew keenokath . kýth
 výgaztal vala az ffel tamadasban
 valo sok koronazat es erdemesseeg .
 Azert ees mýndent nagý eremmel
 es halaa adassal . zenwedween M
 ndenekben gýózódelmes leen . mýnt
 Cristus Iesusnak zerelmes výteze
 Masodzor Anýazent egýhazban
 ffel magasztateek . Dýchóseeges zýz
 Leuita zent Lewrýncz martýr
 Sequit'' legenda

Wgÿ olwastatÿk Doctoroknak magÿa
razattÿok zerent : Dÿchóseeges zent
Lewrÿncz vala hÿspanÿa belÿ n
emzetseeg zerent : Mÿkoron azert
Sixtus ppapa hispanÿaban menth
vona predicallanÿ . ez keth zeep ÿff
ÿw atÿaffÿak hozÿaa eeggÿesew
leenek . Lewrÿncz es vÿncze . kÿket
meg kereztólween felette zeretÿ vala
ewket . mÿeert ees ennen maga ÿ-
maran veen ember vala . gondol
wan hogÿ ez Iambor ÿffÿakat Cri
stus Iesusnak tartanaa newelnee
Annak okaert leuitaÿaa tewee zÿt
lewrÿnczót . hogÿ mÿndden istenÿ
Aldozatban elótte forga<.>na ÿarna
Vala kedeeg azon ÿdóben eegÿ Iambor
Isten feelew . ffylepp chazaar Romasag
ban .. kÿnek vala eegÿ ffÿa . Annak
ees ffÿylepp vala newe : ÿaar vala
ÿmaran ezered eztendew Romanak

{467b}

Kezdetÿtewl foghwa . Vala az ffÿlep chaz
arnak egÿ maga bÿro Decius newó zolgaÿa
kÿt mÿkoron Gallÿa orzagra kÿldót vona
nagy haddal hogÿ meg hodoItathnaa .. mÿn
denben ÿo serenchawal ÿara . Es mÿkor
on dÿcheerneek ewtet . kewelseegben ffel
fwalkódeek . Es fÿylepp chazaar wraat Ve
rona newó varasban . eeÿel meg ólee . Es
Az Romaÿ wraknak heezólkódween Cha
zarra teweek .: Azt lathwan fÿyleep . ffÿ
leep chazarnak ffÿa . hogÿ attÿaat meg
ólteek vona . meg ÿÿede . es atÿanak
keencheet . az eweet ees Adaa . Sixtus
papanak es zent lewrÿnchnek hogÿ mÿnt
ÿobban twdnaak . ozztogathnaak el isten
zegheenÿnek : es ennen maga . elfwtameek
Decius chazaar zÿne elól / Decius chaz
aar kedeeg . mÿeert reea zolnak vala ew
wranak halalærth . Azt tethetween hoÿ
nem arwltatas zerent ólte vona megh az
chazarth . az balwan isteneknek bozzwsa
gokeert . kezdee nagy eróssen haborgathnÿ
Anÿazent egÿhazat es az zegheen kerezt
ÿenóketh . es nagy sok ezer martÿrokat zen
tóle ffel kÿk kózót phÿlep chazar ffÿat ees
meg óletee . Annak wtanna erede az
Chazaar keencheenek keresesseere . Es fogataa
meg wr papaat . es mÿkoron az temlec-
be vetótteek volna . Zent leuita lewrÿncz
ew eedes attÿa wtan keÿaÿthoz vala
sÿrwan / howa meegÿ en zerelmes atÿam
Az te ffÿadnaal kÿl . howa sÿetz wr isten
nek zent papÿa Az te leuita zolgadnaal
kÿl : keerlek ne hagÿ el en zent atÿaam
Nam soha nem zoktal vala aldozatot
tenÿ Az te ffel papodnaal kÿl . Monda
ewnekÿ zent Sixtus papa . Ne ffeel . nem
hadlak el en eedes ffÿam . De meeg nagyob
vÿtesseegót kel teennód teenekód Cristusnak
hÿtÿ mellet . Azert harmad napon en w
tannam ÿewz te ees . Monda Leuita zent
lewrÿncz . En zerelmes zent Atÿaam . nem
ÿob volna ee ha wgÿan teeveled el vÿn
neel : ÿmaran az keenchót ees el oztogat
tam . az wr isten zegheenÿnek . kÿket en
nekem hattal volt . Azt halwan az
chazaar vÿtezy . Nem hagÿanak tebbet bez

eellenyók De ottan meg fogaak zenth
lewrýnczót es Decius Chazaar eleýben vÿ
veek . bel vadolwan ewtet hogÿ nala .

{468a}

Ismerteek vona lenny az czazar keenchee
nek .. Es monda Decius chazaar . hol van
nak az egÿhaz keencheÿ . kýket te nalad ha
lottwnk . el enÿeztethween lenny : mÿkor
on semÿ feleletót nem adna .. veteek be
Ipolitus feýedelemnek temleczeeben . hol ott
vala egÿ lucillus newó ember . ký sÿrtab
an zeme vÿlagaat el hatta vala . monda
ewnekÿ zent lewrýncz lucille ha az mÿ
wrwnk Iesusban hÿnneel . zemed vÿlaga
meg adathneek .. Azonnal nagÿ ffel zowal
keree hogÿ meg kereztólne . Es ottan mÿnth
meg kereztólte vona . ottan meg nÿleek ze-
me / Azt halwan nagÿ sok vakok ÿew
nek vala . hozÿaa . es mÿndennek zemeth
ad vala . Ipolitus feýedelem azt lathwan
Lewrýncz yelenched meg . az kencheth . zent
lewrýncz monda O Ipolite ha az mÿ w
rwnkban hÿendez . mÿnd az keenchót meg
ÿelentóm . Annak felette ees az erek eeletet
ÿgÿeerem . Ipolitus monda . ha bezedód
teetemeennÿel ÿgenlew leend .. meg teez-
em A'mÿre ÿntez . Azon horaban Ipolitus
mÿnd hozÿaa tartozoÿwal meg kereztólkód
eek .. es monda ÿme latam . az artatlanok
nak lelkóketh vÿgadoznÿok . Azonkozben pa
ranchozat ÿwthá hogÿ Lewrýnczót bel ÿk
tathnaa .. Monda zent Lewrýncz . mÿnd ketten
el meennÿewnk . mert mÿnd ennekóm m
ÿnd teenekód korona zereztetÿk : Mÿkoron
meeg az kenchót kerdózneek . zent lewrýncz
harmad napÿ zabadsagot keere . Es vala
hol . chonkat bonkaat . santhaat vokot tala
mÿnd Chazaar palotaÿa eleeben gÿo'tee
ewketh . mondwan . ÿme ezek az erek keench
ók kýk soha nem nem fogÿatkozna . De nap
onkeed newekódnak : kýk mÿnden tartoman
ÿokra ký oztathnak es mÿndenÿt leeletteth
nek . Az keenchót azert kýt te kerezz'' chazaar
ezeknek kezók mennÿeknek orzagara vÿttee
Monda valerianus . Deciusnak elótte . mÿt
chawargaz teetowa . Aldoÿaal ÿmaran es
az erdeghÿ . twdomant had el . Felele zenth
Lewrýncz . ÿteeld meg teemagad . kýt kell
ÿen ÿmadnÿ : Azt ee a'kÿ leeth . awagÿ
A'kÿ tóth . Azt halwan chazaar . ottan lee
fogataa es ÿghen veretee . Monda zent
lewrýncz nÿawalÿas bodogtalan . Ez eell
ÿen lakodalmat en wgÿan kýwantam
Mert azok ees kýket meg ólettel ÿmaran
bel ÿrattaak newóket . meennÿeknek orza
gaban kýknek

{468b}

Zÿnók latasaara meg vagÿ melto : Ottanes
meg le fogataa es ÿghen veretee . annak
felette eeggew fakÿakat gÿoÿtata ew
oldala mellee .. Ottan eellÿen ÿmach
agot teen zent Lewrÿnch : O en eedes w
ram Iesus Cristus . ký isten vagÿ . istentÿl
ÿrgalmaz'' en velem zegheen zolgaddal .
Mert be vadoltathwan . te istenem
meg nem tagattatalak . Es kerdóztethw
een teegód . Cristusth vallottalak .. Ottan
esmeg lee fogataa .. es oonos botokkal

münd addeeg veretee . mýg az lelkót er
zeek ew benne . Es zozat ýewe hozýaa
meenýból mondwan . meeg sok vytez
kódeeseeketh kel zenwednód / Ottan de
cius dýhesseegre gheerýedween . monda
nagy ffel zowal . O romaý neepeke ha
llatok ee ez zentseeg arwloot . az erde
ghek mýat vygaztaltathwan ? ký
Sem az hatalmas ýsteneket nem týztó
lý Sem az keenokat nem rettóghý . Sem
az haragus feýedelmeket nem feely
Esmeg azeert le fogataa . es scorpiokkal
nagy zeernýen veretee : Bodogssagus
zent lewrýncz nagy kedwet mwtata .
es mosolyodwan raýtta monda . hal
aat adok . týnektek hogý meg hatta
tok magatokat gýóztethný . es mýko-
ron ýmadot vona eerettek . egý Roma
nus newó : výt看 ottan meg teere Es
monda O isten embóre ýme latok en
te eletted egý zeep ýffýwt allany . es az
te sebeýdet zeep kezkenówel terelghet
ný . Azeert ees keerlek az wr istenre
ne hagý el enghemet . De sýess kerez-
tóly meg . enghemet . Monda decius
Chazaar . Valerianosnak Býzonýaw
al aloýtom hogý ýmaran meg gýóz
tettewnk : Annak wtanna esmeg Ipolitus
temleczeeben vettetee . hol ott Romanus vý
tezth meg kereztólee Azt halwan Decius
chazaar Romanus výt看t eróssen megh ve
retee es annak wtanna feýeet veetetee
Azon eeýel . zent Lewrýnczót . chazaar es
megh eleýben výtetee . Ipolitus kedeegh
wtanna meegýen vala nagy sýrassal .
Es mýkoron ký akarna magaat ýelentený
hogý ew ees kerezttýen volna . Monda
zent lewrýncz . halgass meeg . Es mýkoron
hývandlak ýew'' hozýaam . Monda az-
eert Decius chazaar zent lewrýncznek

{469a}

Awagý Aldozzaal az Isteneknek . Awagý
ez eeý nagy keennal veegeztetetyk el te
raýttad Monda zent lewrýncz az en ee
ýelmnek seeteetseege nýnchen . De mýn
denek výlagossagban feenlnek . M
onda ottan Decius chazaar . hozýan
ak vass agýath hogý nýwgoggýeek raý
tta . dagalýos lewrýncz . Azonnal lee
vonýaak rwhaýaat rola . es az vass ros
teerra kóteeweek / es sebess zeneth veth
ween alaýa . zwrkallýaak vala ala
tta . hogý hamarab meg emeeztethn
eek . Monda azert zent Lewrýncz Va
lerianosnak . Awagý mastan veed ezed
ben bodogtalan . mert ez te týzed lan
gad : ennekem . nýwgodalmat zolgaltat
nak . teenekód kedeeg erek gýettrelmet
Mert twggýa az wr isten Sem vad
oltathwan meg nem tagattam . Sem
kerdeztethween el nem halgattam . Es
ýmaran Sýttethween halaakat adok
Monda annak wtanna Decius cha-
zarnak . nagy výgh kedwel . ýme nýa
walýas meg sýtted ez ffel felemeth . es
fordohch a'' masýkra . es eegýel benne
Annak wtanna ffel emelween az ew
eedes zemeýt meennýeknek orzagara
halaat adwan wr istennek es monda

halaat adok en teeneked . kegÿes wram
 Iesus Cristus . mert az te aÿtoÿdon eer
 demlöttem bel meennÿ . Es azonkepp
 en . az zent martÿromsagot nagÿ dÿ
 cheeretesen el veegezween . wr isten
 nek adaa leelkeet . Decius chazaar
 es Valerianus . nagÿ zomorwsaggal
 el meeneenek Tÿberius chazarnak
 palotaÿaban . Azon zenón hagÿwan
 zent Lewrÿncz testeet . kÿt Ipolitus el
 ragada es Iustinus pappal . nagÿ sÿr
 assal . draga kenettel meg kenógheth
 ween . el temeteek . Es mÿnd az hÿw
 kerezttÿenekkel . harmad napÿg sÿran-
 ak es beÿtóleenek ew keserwes keen
 halal zenwedese' 'erth . Azon ÿdóben
 mÿkoron wr zÿletetÿnek wtanna
 ÿrnanak harmad ffeel zaaz . heeth ez-
 -tendóben / Azeert zerelmes atÿamffÿ
 aÿ . dÿccheerÿók wr istent az ew zentÿ
 ben . tÿztólween az aldot Cristus Iesus
 nak zerelmes zolgaÿt ees kÿk mÿne
 kewnk ÿo peldaat es wtat mwtatta
 nak . az erek Idwesseegre es mennÿeÿ
 dÿchóseegós lakodalomra : kÿt aggyón
 mÿnekewnk atÿa fÿw zent lelek Am .

{469b}

Zÿz Zent Chalara .
 Azzonnak Inneperól
 [Q]Vam pulcra est casta ge-
 neracio : cum claritate Sap iiij
 Meelÿ ÿghen zeep . az tÿzta
 nemzethseeg . feenesseeggel
 eegÿetembe . mert halha
 tatlan az ew emlekózetÿ
 Ez ÿgheeket ÿrtta megh bólch . felewl meg
 ÿegÿzót helÿeen : kÿketh meeltan vehetew-
 nk . Dÿchewseeges zÿz zent Calara azzonn
 ak . meltosagus emlekózetÿre . sok okoknak
 bÿzonsagaert Elezer .. Az ew zent neweze
 tÿnek . nemes voltaert . Mert az Chalara
 new tÿztagosnak magÿaraztatÿk . Pelda
 mÿkoron az egh felhóneel kÿl vagÿon . haat
 tÿztnak mongÿok leennÿe . Awagy ha
 vala meelÿ allatban . zepló nÿnchen . tÿzta
 nak vallÿok lennÿe . Azonkeppen zÿz zent
 Chalara azzon : feelÿk vala <es> meennÿeÿ
 eeletnek . es zentseeges nÿaÿassagnak
 tÿkórós voltawal .. kÿról zent paal . emle
 kózyk . ad phÿl . iiij . Az mÿ nÿaÿas eelet<.>
 ewnk ÿmaran menÿorzagban vagÿon
 Masodzor . az ew ÿozagus eeleteenek volta
 eerth .. mert mÿnd elmeeÿeben . testeeben
 tÿztassagus zÿz vala .. feenlóseeggel wÿ
 mond . istenÿ bólchesseeggel . es ÿsmerettel
 keel ertenÿ : Mert anneera be merewlth
 az edes Cristus Iesusnak zerelmeeben . hoÿ
 az ew ÿo peldañanak ereÿwel . nagÿ sok
 ezer . leelkóket keresghete Cristusnak . kÿról
 wgÿ mond zent Ber : O Idwózewlew em
 ber . ha bólchchee akarz leennÿe . Ne foglall
 ÿad magadat . nagÿ meelsseeges okoknak
 feÿtezeeben kÿnek vegheere nem mehetz
 De ÿnkab . haggÿad el . Annak elótte a' mÿ
 gonoz eeletiben eeltel . Sÿrassad meg te bÿ
 neÿdet . vessed hattra ez vÿlaghÿaknak
 gonoz kewansaghÿt : Ne fwss az wtan kÿ
 nem allando .. De ÿnkab . tellÿes zÿwe
 ddel ÿgekózetóddel . vagÿoggÿaal az men

nÿeÿ bodog eelettre . Azon twdakozaal
mÿ modon meg leelhessed : Ha ezt teezed
bólcchesseegót leelteel : Eellyen bólccness
eeg vala . zÿz zent Chalara azzonban .
Harmadzor vala meg eekósewltethween
belól valo halhatatlan zeepseeggel ew lel
keeben

{470a}

Meely nemes ÿozagh . wr istennek zent
malazttÿa feÿe eeth ez vÿlagon . Es az
erek bodogssaag az maas vÿlagon . secundum
franciscus Maronis . eellyen vala zyz zenth
Chalara azzon . kÿról wgÿ mond zent Ago
ston doctor . Mÿkoron zenetlen az erek ee
letót hordozÿok mÿ zÿwnkben . ÿmaran
nemÿkeppen nem vagÿwnk ez vÿlagon
Deaz lelkÿ gondolkodással fewlewl m
wlattok .. es wr istenhez kózelghetewnk
Zent hwgo mester meg wgÿ mond . mÿg
len embernek zÿwekódyk . lassan lassan
newekódyk az bodogssagra valo vagÿod
as : Anneewal kózónseegesb leezen az istenÿ
ÿsmeret . Ezenkeppen . zÿz zent Chalara
Azzonnak mÿndeneestewl foghwa istenÿ
vylagossagban gherÿedóz vala zÿwe lel
ke . wgÿ hogÿ meltan mondhattaak
leegÿen ew rola . Az zent Ianos lata
saról valo kenÿben meg ÿrth senten
ciat Apok . xxj . Istenÿ feenesseegh
vÿlagosoÿttÿa meg ewtet : Es ewnekÿ
zeweethnóke az istennek artatlan bara
na . az az Cristus Iesus . kÿ mÿnden em
berekth meg vÿlagosoÿth . Io j .. kÿ meg
ees hala erettewnk . Az magass kerezttfan
aldozwan eerettewnk : ew zent attÿan
ak : kÿtewl zyz zent Chalara azzon
Sem eelteeben . Sem halala wtan el
nem zakada . Azerth meltan leen ne
we Chalara az az zeplótelen es tÿzta
Masod tanwsagwnk leezen zÿz
zent Chalara azzonnak : zentsseeges ee
leteenek eerdemes voltabol kÿ megh
bÿzonwltatÿk kÿlencz rendbelÿ malaz-
tossaganak . meltosagabol . Elsew mon-
datÿk : Istenÿ ÿelenethnek malaztossaga
kÿról wgÿ olvastatÿk az ew zent eele
teeben .. Mÿkoron az ew zÿleÿ . nemes
nemból volnanak . Assis newó varas
ban . vala Annÿanak newe Ortulana .
nagy isten feelew es aÿo''tatus azzonÿa
llat .. Mÿkoron zÿlesseenek horayá
el kózelghethne . meene be az zent eÿ
hazban . es ÿmachaban keery . vala .
Cristus Iesusth . az fezwlet elót hogÿ
otalmaznaa meg ewtet az zÿleesnek
ÿdeÿn mÿnden vezedelmektewl . Es ÿ
me ottan zozat ÿewe hozÿaa . mondw
an Ne ffely azzonÿallat : mert nemÿ
nemew vÿlagot zÿlz te kÿ mÿnd ez vÿ

{470b}

Lagot meg vÿlagosoÿttÿa : Annak okaert
Az azzonÿallat meg bÿzakódeek ez ÿe
lónet halwa . es newezee ewtet vÿla
gossaghnak . Masod malaztossaga m
ondatÿk ew attÿa hazanaal valo Iam
borsagus eelete . kÿról wgÿ olwastatik
hogÿ meegh ew kÿsdedsegeeben el kez
dótte vala az lelkÿ ÿozagokban valo

gyoropodasth . Alamysnaas es yrgal
 mas vala az wr isten zeghenyhöz . ew
 twlaydon testeenek gyenyewseghyt
 meg vonzya vala .. Cristusnak zerete
 tyeerth . gakortaa ymatkozyk vala
 tytkon Ciliciomot ees vysel vala rw
 haja alat / es ezenkeppen zoktattya
 vala magaat . az meennyey eellette .
 wgy hogy meeltan mondhattyaak va
 la ew rola . az zent Esayas proffetan
 ak mondasaat . Trenorum iij . yghen yo
 embernek . vyselny wr istennek yga-
 yaat ew yffywsagatwl foghwa
 Harmad malasztossaga . vala Az zent
 zyesseseghnek tartasa . kyre wgyan
 fogadasth ees teen hogy chak hazass
 agra ne aggyaak : Vala ky <az> keddeeg
 zyessesegot Idwessegheere akar tarta
 ny . ymez harom dologh keel hozya
 Elezer hogy chak Cristushoz yegyew
 sewleesnek okaert tegye . es mynden
 byntewl magaat meg otalmazya . az
 az . mas ellenseeges zeretot el tawoz
 tasson . Masodzor erekkee valo maga
 zenwetteteesenek okaerth : mynd lelkee
 ben akarattya zerent . mynd testeben
 teetemeenye zerent . kyról wgy mond
 zent Agoston kettew az tyztasaag leky
 es testy . ha az lekyt ember el veztty
 gonoz akarattyawal az testy ees el
 veez . De gyakortaa <ha.> torteenyk
 ha erozak az testyt el veztty : wr ist
 ennek malazttyawal . az lekywel
 az testy ees megh koronaztatyk : ky
 rol wgy mond zent Ieronimus doctor
 merom mondan . mert mykoron az
 wr isten myndent tehessen ew nagy
 hatalma zerent De nem tamazthatt
 ya ffel az zyzet ew esety wtan /
 tehety hogy az bynt meg bochatha
 ttya . de az fertelmet zyesseseggel
 no koronazhattya . O azert meel bod
 og es dragalatus Az angyalz zyess
 eeghnek dychosseege . az wr istennek elette

{471a}

Harmadzor chak Zent ygyekozethnek
 Okaert az az .. chak wr istennek kedweert
 Es hogy mywel ynkabaan tyztabbyan
 zolgalhasson wr istennek . kyról wgy
 mond zent paal apostol . j . Corin . vij . Az .
 zyz chak azt gondollya . a'my az wr ist
 enee . hogy mynd testeben zyweeben tyz
 ta lehessen . Ez azert zerelmes atyam
 ffyaay az angyalz eelet . testben . testy .
 zykseegnel kyl eeln . EEth eellyen ker
 dees tamadhat my hazna vagyon ben
 ne az zyleknek . ha az ew yaay ffya
 y zyessesegot tarthnak . Nem de yob
 vona ee zaporassagot teennyemynth
 az ooh torweenben wr isten megh pa
 rancholta vala . Es atkozot vona ha
 ky nem zaporoytan . Erre keth keeppen
 felelnek doctorok . Elezer . yob zyessese
 ghnek tyztasagaban meg maradny m
 ynt felewl meg mondam yo zandekkal
 mert az zent Angyalokhoz hasonlatus
 leezen . kyról wgy <d> mond Damasce
 nus newo doctor . hogy myneewel az
 zent angyal meltob es fellyeb valo em

berneel .. Azonkeppen az zÿz . Az hazas
naal .: Masodzor ÿob . mert az zÿz nag
sok zeghódelmesseegtÿl meg otalmazta
tÿk kÿwel wr isten az hazast meg
atkozta .. az az hogÿ wranak hatalma
alat leezen . hogÿ nagÿ keserÿseeggel
zÿl magzatot . harmad . hogÿ sok erde
ghÿ keseertetót tamadnak ew benne /
kÿktewl az zÿz magaat meg ohattÿa
Harmadzor ÿob . tÿztan meg maradnÿ
mert kÿnnÿebben es hamarab meeg
ÿen meennÿeknek orzagara . mÿeerth
nÿnchen fertelme kÿból meg kellyen tyz
twlnÿ De az hazass . nagÿ sok peniten
cianak mÿatta mehet oda . kyról wÿ
mond zent Ieronimus doctor : Az hazaas
akkoron ÿdwezwl mÿkoron tÿztasagba
eelendew magzatokaz zÿlend : hogy az
gÿókereenek gÿmólcheeból aggÿok m
eelto gÿmólchót wr istennek . ha ew
maga nem lehetót tyztassagus eele
tew : Az zent zÿzek kedeeagh ne banko
ggÿanak raytta hogÿ ÿewendew ma
gzatssagoknak ÿdeÿt eeth el mwlatta
ak . mert zaaz anneewal fÿzetÿ megh
ewnekÿk az wr isten . az halhatatlan
eelethben .
Neegyed malaztossaga . Ez vÿlaghnak
meg wtalaasa . es zerzetben meenese
kÿról wÿ olwastatÿk eeleteeben .

{471b}

Hogÿ mÿkoron hallotta volna . Zent Ferencznek
ÿo hÿreet neweeth . hozÿaa meene ez zenth
Alazatossaggal . nekÿ aÿanlaa ennen magaat
zent enghedelmesseegben : kÿt zent ferencz
Zent Damÿan martÿr egÿhazaban . zent
zeerzethnek rwhÿaban ÿktataa . es m
egh aldaa atÿaÿ Aldomasawal . es naÿ
sok zÿzeknek elóttók ÿarowaÿa tewee
Ewtód malaztossaga : eppewletósseegh . mert
ez zÿznek peldaÿa zerent . sok zÿzek ózwe
gÿók . nemessek . Nagÿ nemból valok . her-
czeghóknek es kÿralÿoknak leanÿ . hattra
hagÿwan es meg wtalwan Ez vÿlaghnak
pompasaghÿt kÿlemb kylemb Clastromok
ban gÿÿlelékózween . tÿztassagban zegheen
seegben . es zerethnek zenthsegheeben . eel
ween : az erekkee eelew wr Iesus Cristus
kÿralnak zolgalanak . es zolgalnak mÿnd
ez maÿ napÿglan . kÿknek eletók ÿaro
es annÿok leen Dychoseeges zÿz zent Ch
alara azzon . zent ferencz atÿanknak zerele
mes zÿz leanÿa .
Hatod malazttÿa . zenetlen valo ÿmachaag
teetel : mert oly ÿghen zÿweeben foglalta vala
wr Iesust . aloÿthwan ha mÿndenkoron
előtte allana . Egÿ eeÿel nekÿ ÿeleneek
pokolbelÿ erdegh es monda Ne sÿrasd
eellyen gÿakortaa magadat mert meg
vakwlz .. felele zent Chalara . Vak nem
lehet kÿ koronkeed az wr istent lattÿa
Azt halwan az Sathan el enÿezeek .
Annak wtanna tórteeneek hogÿ eeÿ azzon-
ban <h> ewt órdóghók valanak .. es mÿ
koron zent Chalara ÿmachagot tett vona
erette : mondanak . El kel meennÿewnk
mert Chalaranak ÿmachagÿ meg eeghet
nek : eellyen nemew chodalatus dolgokat
sokakat olwaswnk ew rola .

Heted malazttya . zerzethnek erossen valo
meg . tartasa .. Ezeeben tarthwan az zent
Paal apostolnak mondasaat . Ad phyl iij
myndeneketh tehetok abban . ky engho
met byztat : kyrol wgy olwastatyk hog
soha sem telben Sem nyarban labbelyt
nem vyselth . es chak eegy ala valo pa
lazty rwhaban zenwedot mynd heweth
hydegot : Ezeeben tarthwan . Idwezeytenk
nek mondasaat es kereztolew zent Ianos
nak . ha kynek keth ewtozo rwhaya vag
yon eegyket aggya az zegheennek . kyrol
wgy mond zent Gergel . mykeppen tyrh
ette volna el ezeket . ha wr ystennek

{472a}

Erösseege megh nem batoroytotta volna ew
zyweet lelkeet . zent Ieronimus doctor m
egh wgy mond . Semyt lehetetlenek ne
aloych oth . hol yelennen vagyon az fel
sseege istennek yozagus malazttya .
Nyolczad malaztossaga . lelky yozagban tee
keelletes volta .. mert ez zent zyz ynkab ak
ar vala ew masnak zolgalny . honnem
zolgaltathy Annak okaert ees zabadon
meg hagya az feyedelemseegot hog m
ywel . eegyebeknek gyorssabban zolgal
hathna De zent ferencz atyanknak para
ncholattyara esmeg ffel vewee : De kor
onkeed ezeeben tarttya vala az bolchnek
mondasaat Eccl xxxij . feyedelmee em
eltetnek ee . Ne akar y ffel emelkody De
leegy ollyan mynt eegyik ew kozzolok
zent leo papa meg wgy mond . ez az
tekeelletesoknek byzon ygassagok . hog y
meneewel zentsseegosbek Anneewal . a
lazatosbak .. Ezen keppen teezen vala zyz
zent Chalara azzon ees / kyrol wgy olw
-astatyk hog y nagy kegyes zywo vala . m
ynd az zegheenyekhez . mynd az betegokhoz
Ennen maga betegseegheeben kedeege : kyben
sok eztendeegh nyawalga . Nagy betegsee
ges vala : es nagy vygh kedwel tyry va
la mynt ha yngyen betegh sem volna .
Mykoron kedeege oltary zenthseegot akar
vala venn y . nagy syrassal kenyhwllatass
al yarwl vala reea . kynek elotte oly
nagy feelelemmel . aal . mynt ha twlay
don nyilwan lathnaa wr Iesus Cristusth
ew Istenseege zerent : Wgy mond erröl
zent Agoston doctor : Vala meneewel
ky nagyob zent eeletew . es Az mennyey
kywanatossaggal tellyesb . Annewal ew
ymachaganak ydeyn . Az syralmas keny
hwllatass beeweb : Pelda mynekewnk
zyz zent Chalara azzon .
Kylenczed malaztossag choda teetelenek
meltossaga . kyk kozzol ymez eegyket lassok
meg .. Torteneek egy napon . hog y chak ee
gyedewl egy kynyr leelettetek az Calast
romba .. Es mykoron ebeed korra ywtottan
ak vona meg mondaak ewnek y : wr
istenhez valo byztaban kettee zeghetee . Az
feleet kyldet Az fratereknek .. Az mas fe
leet oztataa el . Az azzonyok kozoth kyk
akkoron ewthwenneel tebben valanak .
Mykoron az zolgalo mondanaa hog y

{472b}

Nem ywthna myndennek Monda zet

Chalara : ted azt ȳo leanyom A'mýt m
ondok ne gondol'' semýt vele . Es mȳ
koron el zeldóznee myndennek eleeĝh
keppen . Wr istennek malazttȳabol esm
eg meg zaporodȳk vala kezeeben . az m
aradeka . Azonkeppen mȳkoron ola
ȳok ees el fogȳot vona . Az meg mosot
tȳzta nególben . menȳból adateek ol
aȳ ew zykseegókra . Mynd eellȳen
Istenȳ dolgokból nȳlwan meg ȳsm
ertetȳk Az zent Azzonnak nagȳ ma
laztos volta . Azert dȳcheeretes wr
isten az ew zentȳben
Harmad tanwsawnk leezen .
zȳz zent Chalaranak . dȳchóseeges kȳ
mwlasanak erwendetes voltabol . Wgȳ
olwastatȳk ew rola .: Mȳkoron hala
lus agȳaban esóth vona .. Christus Iesus
zent zȳletetȳnek napȳan . mȳkoron m
ȳndenek . az veternyere meentenek vo
na .. chak ennen maga marada . kȳ . nagȳ
banattal .. hozȳaa ȳewe az eedes ara-
nȳas Iesus . es megh vȳgaztalaa az
ew zerelmes zolĝalo leannyaat . es ann
neera meg eróssóȳtee . hogȳ mȳkoron tȳ
zenheted napȳglan ehen zomeehon vo
na . Semȳ<t> neheseegót nem erózne
De ȳnkaban . eegȳebeket ees bȳztath
vala . hogȳ gȳorssak leenneenek Az
wr istennek es Azzonȳwnk zȳz ma
rianak zent zolĝalattȳaban : Mȳko
ron azert az effelȳ kor el ȳwtot vona
ȳme zem latomast nagȳ sok sereĝh
zȳzek be ȳeweenek . az ceelanban . kȳk
kózót eegȳkmȳnd az tebbȳt felewl m
wllȳa vala eekesseeggel es zeepseeg
gel .. hogȳ meeg az seteet eeȳet ees
vȳlagossagra valtoztatta vala .. Ez ked
eeg vala . az eedes ȳrgalmassaghnak
zent zȳleȳe . menȳorzagnak kȳral-
ne azzonȳa . zȳzeknek vȳraga es
Isten ffȳanak . zent Annȳa . Es mȳko
ron zȳz zent Chalarahoz ȳewt volna
hozȳaa haȳla . es meg apolaa ewtet .
Annak wtanna . nagȳ zeep palastot
hozata es bel lepóde vele zent Cha
laarat . testh zerent .: es kȳlemb kȳlemb
zeep vȳragokkal ȳo ȳllatw fȳwekkel
meg eekósewlteteek az agȳas haaz .

{473a}

Es azonkeppen Az bodogh leelek el valeek
az zent edenȳek fogssagabol es azon zent
zȳzeknek Aldot sereĝhe kózót Cristus Iesus
zent zȳneenek eleȳben . kȳt hȳhettȳek
hogȳ ennen maga Az edes Azzonȳwnk
zȳz maria bel aȳanlota . Dȳchóseeges zēt
haromsaag wr istennek . ees eerdemee
nek helȳeere allatta .. kȳnek zenth h
ala wtan . az ew eedes zerelmes meg
valto Iesus wra Az bodog testhnek
edenȳeet ees az gȳarlo vȳlagon ffel
magaztalaa : kȳlemb kȳlemb sok cho
-da teetelóknek mȳatta : az ew zenthse
ghes ȳo mȳwelkódetȳnek es eerdemee
nek mȳatta . O azert zerelmes atȳam
ffȳaȳ . ne alohatok . es ne ȳtellȳeetók
hogȳ wr isten el hagȳnaa . es el feled
nee azokat kȳket ez hamȳs vȳlagh m
egh wtaal .. Awagȳ kȳk ennen mago

kat wr isteneert . es az meennyeÿ dÿ
chewseeges eremnek veereleert . meg
wtallÿaak es meg alazzaak : ÿme pel
da nekewnk zÿz zent Chalara Azzon .
kÿról wgÿ mond zent Amborus doct
or Az soltaar kenÿwet magÿarazw
an . Mÿneewel ÿnkab vala kÿ el ve
tóthnek es wtalatusnak lattatÿk ez
vÿlagon Anneeval . nagÿobban ffe
magaztatÿk . az mas vÿlagon . Es vÿzon
ellen vala kÿ eet nagÿob tyztósseg
ben bewseegben . bewchewletben . ma
ga mwtasban . eel . Anneewal zegheen
zeegÿónb . wtalatosb . es el vetót leezen
Az mas vÿlagon . Ha kÿnek ertelme es
fÿle vagÿon . erche hallÿa mÿt akar
mondanÿ . Leen azert zÿz zent Chala
ra azzonnak ez vÿlagon valo peniten
cia tartasa . Negÿwen eztendeegh . Es
mweleek kÿwe mÿnt meg hallook .
mÿkoron wr zÿletetÿnek wtanna ÿr
nanak . Ezer . keth zaaz . hathwan ha
rom eztendóben . Mÿert hogÿ nem
reeghón valo . sok helyen nem leelett
etÿk . az reeghÿ zentóknek eeletÿ kózót
bel ÿrwan .. keeryek azert az kegÿelmes
wr istent hogÿ az ew zeep ÿegÿóseenek
eerdemeenek mÿatta : Ez ÿelen valo vÿ
lagon aggÿon malasztot . Es az masodÿ
kon . az erek bodogssagot Amen ..-

{473b}

Etth leezen emlekózet

Azzonÿwnk zÿz Mar

ia kÿ mwlasanak .

Es menÿbe menetÿn

ek Innepeeról

Ez maÿ Zent Epistolaat eredeth zerent
wÿgaztalo zent leelek . wr istennek ÿhle
seeból ÿrtta megh bólch eeggÿk kenÿwe
nek hwzon neegÿed rezeeben . Eccl . xxiii
Azon Capitulumnak wgÿ mond . ezen
Epistola belÿ zent ÿgheeknek elótte . Az
bólchesseegh . dÿcheerÿ az ennen lelkeet
es wr istenben tÿztóltetÿk . Es az kóz nee
pek kózót dÿchekóttetÿk . Es Az meennyeÿ
felsseeghnek eegÿhazÿban meg nÿttÿa
az ew zaÿaat : es az ew ÿozagos voltan
ak elótte dÿchekóttetÿk . Es az ewtet ków
etew neepeÿ kózót ffe magaztatÿk . Es zent
sseeghes tellÿesseegben . chodaltatÿk
Es valasztottaknak kózotte dÿcheeretÿ leezen
Es az aldottak kózót aldot leezen .. hamar
ezen ÿgheeknek wtanna . kówethkózÿk
ez maÿ zent Epistola : kÿ meeltan olwa
statÿk Anÿa zenth egÿhazban . Ez maÿ
dÿchóseeges zent ÿnnepnek emlekózetÿ
re /. nagÿ sokkeppen valo twlaÿdonsagh
nak . kÿ ÿegÿzeseerth : kÿkról nÿlwabban
leezen magÿarazat az zent Epistolanak
megh feÿteseeben . De mÿeert Ez maÿ
zent napon emlekózÿk :. mÿnd egheez
kerezttÿen Anÿa zent <anÿa zent> egÿhaaz
mÿkeppen Cristus Iesus Isten ffÿanak
zerelmes zent zÿleÿe Azzonÿwnk zÿz
Anÿa maria . Ez halandosaghnak rw
haÿaat . ees eeleteet el valtoztathwan
halalnak mÿ voltaat meg lataa . Es
az erek nÿwgodalmat kÿt keresót vala
meg lelee / Towabbaa . az erek dÿchew

seeghnek . erwendetes feenes lakodalma
ban .. Cristusnak alatta . mynden teremtot
allatoknak folotte magasztateek . heelhez
teteek . es koronasztateek : ew zenthseeges
valasztasanak . eeleteenek es erdemeenek
veeghetetlen mywolta zerent :-

{474a}

[[[]]]

{474b}

[[[]]]

{475a}

[[[]]]

{475b}

[[[]]]

{476a}

[[[]]]

{476b}

[[[]]]

{477a}

[[[]]]

{477b}

[[[]]]

{478a}

[[[]]]

{478b}

[[[]]]

{479a}

[[[]]]

{479b}

[[[]]]

{480a}

[[[]]]

{480b}

[[[]]]

{481a}

[[[]]]

{481b}

[[[]]]

{482a}

[[[]]]

{482b}

[[[]]]

{483a}

[[[]]]

{483b}

[[[]]]

{484a}

[[[]]]

{484b}

[[[]]]

{485a}

[[[]]]

{485b}

[[[]]]

{486a}

[[[]]]

{486b}

[[[]]]

{487a}

[[[]]]

{487b}

[[[]]]

{488a}

[[[]]]

{488b}

[[[]]]

{489a}

[[[]]]

{489b}

[[[]]]

{490a}

Mýnemew nagy týtósseeggel azerth ez
maý ffel výteteek az eedes zýz maria :
megh latta vala zent Ianos ewangelista
ees kýról wgý ýrt latasarol valo kený

nek tÿzen kettód rezeeben : Es ÿelóneek
 nagÿ chodalatus ÿeeg meennÿekben .
 egÿ azzonÿallat nappal <holdal> kewrwl
 veetethween . es az hold labaÿ alat lew
 een . es ew feÿeeben tÿzen keeth Cÿllagos
 korona vala : <..> Meely tÿzen keet Cÿll
 aghos Coronayak peldazattÿa alat kÿ ÿeg
 zetteteek ez maÿ napon valo . tÿzen keet
 reend belÿ tÿztósseege . hogÿ kedeeg nap hold
 es az eghÿ zeep feenes Cÿllagok ewne
 kÿ zolgalattÿaban neweztethnek : wgÿ er
 thettÿek hogÿ mÿkoron . az forgo eghekre
 ÿwtottanak volna . oly nagÿ feenlo vÿ-
 lagossaggal ÿlletteteek az zÿz maria . hoÿ
 mÿnd napnak holdnak es cÿllagoknak
 feenesseegók meg homalÿosodeek ellene
 Es mÿkoron ÿwtottanak volna . az zentók
 nek lakodalmaban .. ÿme eleben keleenek
 az also zent Angÿalok el chodalkozwan
 az zÿz marianak . dÿchóseegeen kÿt annak
 elótte soha nem lattanak vala Cant vj mondanak . kÿchoda ez
 kÿ ffeel ÿew az pwztabol . m
 ÿnt az ffeel tamado zeep haÿnal . eekós mÿnth
 az hold . valasztot mÿnt az nap . rettenetes mÿnt
 az meg zertzót seregh orrozat : feleleenek Cristus
 nak seregheeból . Ez az zeplotelen zÿz kÿ bÿmben
 felet nem ÿsmert . es gÿmelchót erdemlót az zent
 leelókkal vbi supra . es ezenke
 ppen dÿcheeretes Idwózletót mondanak ew
 nekÿ . ÿewÿ ffeel . ÿewÿ ffeel .. 0 bodoghssa
 gus zÿz . meennÿeÿ dÿchóseeghnek kÿral
 ne azzonÿa . nagÿob tÿztósseegre vagÿ mel-
 to . honnem a'' mÿ karwnk eerdemlenee .
 azert . meenÿ oda hol te nagÿssagodnak
 wr isten helt zertzót es hagÿ aldomasod
 dal mÿnket erek zolgaÿdat
 Masodzor ÿwthwan az Archangÿolokn-
 ak karokban . azok ees eleÿben keleben
 nagÿ dÿcheerettel . es el chodalkozwan ew
 nagÿ dÿchóseeges meltosagaan mondanak
 Kÿchoda . ez kÿ ffeel ÿew az kÿetlenból .
 kwcholkodwan ew zeep zeretóÿeenek nÿ
 akara mondanak . az zent angÿalok
 kÿk az seregben valanak . Ez az kÿwalt
 keeppen valo tÿztasagus zÿz . mÿndden iste
 nÿ zeretettel tellÿes . kÿnek zeplotelensee
 ghe eellÿen ÿghen keellemetes volt wr
 istennek . Azok ees mondanak 0 zenthsee
 ges azzonÿwnk nagÿob az te meltosagod
 a'' mÿ eerdemewnkneel .. azert maraggÿ
 wnk zent aldomasoddal .
 Harmadzor . ÿwthwan az ÿozagos angÿal
 oknak karokban . Azok ees eleÿbe keleen
 nek mondanak lathwan mÿndden istenÿ
 ÿozaggal tellÿesnek lennÿ / 0 aldót zenth

{490b}

Zÿz te mÿndden ÿozagokkal es choda teetelekkel
 tellÿesseeges feellÿeb a'' mÿ eerdemewnkneel
 azert haggÿ zent aldomasoddal . te zolgaÿdat
 Neegÿedzór ÿwthwan az hatalmas angÿa
 loznak karokban : mondanak Idwez leeg
 mÿ wrwnk wr istennek zent zÿleÿe . Idw
 ez'' leegÿ te zent enghedelmesseegodnek oka
 eert . 0 Bodoghssagus mÿndden azzonÿallatok
 nak kózótte . nagÿob az te hatalmassagod a''
 mÿ eerdemewnkneel . kÿnek mÿnt felssee
 ges azzonnak mÿndenek enghednek . azert
 keerwnk haggÿ aldomast te zolgaÿdnak
 Ewtodzór ÿwthwan az parancholoo angÿa

loknak karokban . mondanak : 0 chodalatus
 bekeseegh zenwedew azzonyallat kylenek
 yllattya es yo peldaya . erem vygasaag
 feldon meennyen valo teremtot allatoknak .
 0 dychoseeges paranchole kyralne azzon
 ky melto vagy myndent meg vyzgaltalny
 hagy zent aldomasoddal . te hyw zolgaýdat
 Hatodzor ywthwan az wralkodo angya
 loknak karokban mondanak . 0 bolchess
 eeges azzonywnk . ky te ezeseegoddal m
 ynden hatalmasokat meg gyozteel : m
 ennyen feldon es pokolban . Azeert yllk
 hogy ffeelseeg keepen wralkoggyaal isten
 wtan . Azert keerwnk algy meg te zolgaýdat
 Hetedzor ywthwan az zekos angyalok
 nak karokban mondanak . Idwez leegy
 isteny yrgalmassaghnak kegymes keral-
 nee azzonya . te vagy myndden zentok
 nek . tellyesseeges erwendeteseeeghok es
 vygasagok . te zyltet ez vylagra eelok
 nek es holtaknak hatalmas byrayaat
 kyre eegyeb melto nem volt azert
 nagy az te bewseeges yo voltot my hoz
 yank : keerwnk hagy aldomassal mynket /
 Nyolczador ywthwan : az zent kerw
 byn angyaloknak karokban mondanak .
 0 isteny nagy bolccheseeghnek chodalatus
 edeenye kylenek my zolgaý vagywnk . te
 kedeegh zent zyleye . zent Annya . es kw
 ffeye . azert felette meltob . vagy myna-
 lwnknaal : meeny feellyeb az isteny bol
 ccheseeg lathny es hagy zent aldomasod-
 dal mynket te zolgaýdat
 Kylenczedzor ywthwan . Az dychoseeges
 tyzes Seraphyn angyaloknak karokban .
 kyknek felette wr isten zyneeýglen teeb
 <..> kaar angyaloknak nynchenek . kyk
 annawal nagyob isteny tyzes zeretetben
 es zynrol zynre valo Bodog latasban
 vannak . myneewal . kozelben lakoznak .

{491a}

Wr istenhez : Mykoron lattaak volna az
 kegyes zy marianak nagy dychoseeges vol-
 taat el ameekodwan raytta mondanak .
 Idwez leegy . malazttal tellyes . zeretettel
 tellyes . zent leelekkel . es wr istennel tel
 lyes zeplotelen zy . 0 Isteny zeretethnek
 es feelelemnek zeep zyleye . 0 isteny
 foghatatlan ysmereethnek . bolccheseeges zet
 annya . Byzonyawal te mynden bodogh
 leelkoknek eeggyetlen egy Idwosseegok es
 vyzgaltalok te vagy myndden zentokn
 ek . Iwtalmok es eerdemok . Nagyob az
 te zent meltosagod myndden zentoknek
 eerdemokneel . Azeert meeny ffeel . az te zet
 ffyattwl . kezdetnek elotte megh zorzot her
 re . es hagy aldomast mynekewnk te hyw
 zolgaýdnak nagyssagus azzonywnk
 Tyzedzor Az oo torweenbely zentok Adam
 twl foghwa .. mynd Ianos baptistaýgh
 lathwan . az zy marianak nagy dycho
 seeges meltosaagaat erwlnek vyzgadnak
 vala raytta mondwan . yme hol vagyon
 a my nemzetewnkbol tamadot bodogh
 zent zy . es isten zylew zent Anya . ky
 mynket meg vyzgaltalt mynden remee
 -nseegewnkben : es meg segheellot mynd
 den nyomorwsagwnkban : Aldot leegen
 mynd erekkwl erekkee Amen .

Týzen eeggýedzór . Az wý tórweenbelý
zentók . kýk ewneký elótte ký mwlw
-an az meennýeý dýchóseegre mente-
nek vala . Dýcheerween wr istennek
zent Annýaat mondanak . Idwez leegý
meenek feldnek . dýchóseeges keralne
azzonýa . Ierwsalemnek eekósseege . Cri-
stus Iesus wrwnk valasztot nepeenek
býzon ereme otalma es výgasaga . te
wagý mýnekwnk . mýndden Idwessee
gewnk es eerdemewnknek oka . es ýw
talma : yme vala mý ýawnk vagýon
mýnd te atalod . es te mýattad vagýon
halakat adwnk teeneked . mýnth nemes
Azzonýwnknak .. Aldot leegý mýnd erekk
ewl erekke az te zent Iesus ffýaddal am /
O zerelmes atýamffýaý gondolhattýok ee
mýt zoolt mýt felelt leegýen mýnd ennee
týztósseegre . az isten zýlew zýz maria . m
eenek feldnek keralne azzonýa . Býzo
nýawal nem vette semýe . el sem hal-
gatta / De kegýessen hýhettýok . es valha
-ttýok hogý nagý bólccchen reea twdót fel
elný . es meelseeges alazatossal . bwzgo
sagus istený týzes zeretettel es mýndden

{491b}

Týztósseeggel . mýnt ollýan felsseeges azzon
eedes halakat adwan raýtta wr istenn
ek . es az zerelmes zent ffýanak . menea
ýowal zeretteek volna ewtet . mondwan .
Aldot wagý Izraelnek erek wra . es
teremtó istene : ký twlaydon . mýndden dol-
gaýdban nagý . es chodalatus wagý . Es
aldot te istený meltosagodnak zent newe
mýnd erekkwl erekke Amen .
Annak wtanna tereýthween ew eedes
bezedeet az dýchóseeghnek erekós zentýre
mondwan .. Aldottak vattok tý ees mý
nd nýaýan . wr istenben . ký mennýeth
feldet es výzet semýból teremtót : Reea
feleleenek az zentók mondwan . Amen .
Mý ees mongýok az zentóknak wtan
nok Aldot legýen az felsseeges terem-
tew wr isten . es az ew eedes dýchew
seeges zent zýleýe . Amen .
Imaran harmad tanwsagwnk
leezen mýkeppen Dýchóseeges zent haro
msaagh wr isten . Az eedes Isten zýlew
zýz Anýa mariaat keralý feelseeges zek
ben . es kýwalt keppen valo ewneký m
egh zerzót karban helheztetee . Es mýne
-mew zent koronawal . megh koronazaa .
Es mýnemew aýandekokkal . meg aýan
dekozaa . kýkkel dýchekódýk mastan . es
mýnd erekkwl erekke Amen .
Az elsewról zolwan az az . mýnemew
okaat vehettýok mert megh hallook hoó
az zentóknak zent Angýaloknak eeggýk
se leegýen heel'' zerent . De mýndennek
felette magasztatot leegýen kýt megh bý
zonoýthatwnk Anýazent egýhazzal . mon-
dwan . Exaltata es scta dei genitrius super
choros Angelorum etcetera . ffeel magasztattaal ist-
-ennek zent zýleýe mýndden kar angýa
loknak felette meennýeknek orzagaban .
Masod býzonsaag Gen vij . mýkeppen
Noenak Baarkaýa ffel emelteteek az wýz
ezen koron . mýnden heegýeknek felette .
Azonkeppen az zýz maria mýnden teremtót

allatoknak felette : Azont Bÿzonoÿttÿa
zent Daudid ps° xliiij Allattateek az ker
alne azzon te ÿogaÿd felól . kÿlemb kÿlemb
aranÿas ótózetókkal kórŵl veetethween
Wgÿan azonrol veetetyk / iij Reeg ij
zerezteetek kÿralÿ zeek az kÿral annÿa
nak . az kÿralnak ÿoghÿa felól . es . belee
ÿlteteek . meel' peldazat zerent valo ÿrasok
bol

{492a}

Azt bÿzonoÿthattÿok hogÿ Rokon kózel helh
óztetót leegÿen Cristus Iesusnak ew zeep kÿ
ral ffÿanak karaban . emberÿ termeezetÿ
zerent .. hogÿ az meennÿeÿ bodog leelkók
mÿnd az felsseeges kÿralt mÿnd az kÿral
ne azzon eegÿ tekeentettel neezhesseek .
Es mÿkeppen termeezetók eegÿ . tÿztóssegek
ees eegÿ leegÿen / kÿt lelkÿ veelekódees
zerent ezen gondolhatwnk megh . wgÿ
mÿnt ÿmaran tÿzen kettód karban ÿwth
wan . az az Dÿchóseeges zent haromsag-
nak eleÿben . howa . wr Iesus bel mwta
taa .. es ÿelentee nagÿ tÿztósseeggel ..
Reea tekeenthween azert Az erek atÿa
mÿnden hato wr isten nagÿ kegÿelmes
zemmel .. megh aldaa ewtet . zent atÿaÿ
aldomasawal . mondwan . En atÿaÿ al
domasom nÿwgoggÿeek te raÿttad . en ze
relmes en eedes leanyom erekkŵl erek
-kee . mert ennekem koronkeed kellemetes
voltaal .. ÿme ez maÿ naptwl foghwa ffel
magaztatom az te newedet mÿnden tere
mtót allatoknak felette . mÿnd erekkee
Ez maÿ <.> napon . keralne azzonnÿaa zen
tóllek teegódet ez en zent orzagomban . h
ogÿ wralkoggÿaal . mÿndenekón kÿk ez
en hazamban es wdwaromban vannak
Es mÿndden teremtot allatok meenÿbe es
feldón . te parancholatÿdnak engheggÿenek
Es kÿket Idwózeÿtenÿ akarz Idwózÿÿch
Es orzagoly : eremmel vÿgasaggal erekkŵl
erekkee Amen .
Masodzor ffÿw wr Isten ees . megh Aldwan
monda . Aldot leegÿ mÿnd erekkee o en
zerelmes zent zÿleem . Mert ennekem mÿn
denben hÿw es kellemetes leel : En ees azt
akarom hogÿ mÿkeppen . enghemet tÿztól es
ÿmaad . mÿnt felsseeges kyralt . mÿndden
teremtót allat . Azonkeppen teegódet ees tÿz
tóllÿón es dÿcheerÿen : ewrŵl azert es vÿ
gagÿ ÿmaran te zeplótelen zÿz meehednek
istenÿ gÿmólcheewel erekkŵl erekkee Am̄ .
Harmadzor wÿgaztalo zent leelek wr isten
ees megh aldwan monda : Aldot vagÿ
en zeepsegeew ÿegÿesóm kÿ ennekóm mÿ
ndenben hÿw es enghedelmes leel : annak
okaert en ees mÿnd testben leelekken tÿztan
es zeplótelen megh tartalak . Te leegÿ azert
keench tartom : az en heet rend belÿ zenth
malasztossagomnak ÿozaghÿn es valakÿnek
te hÿweÿd kózzól akarandod zabad leegÿ el .
oztogathnÿ . Ewrŵl azert es orzagoly mÿ
welŵnk erekkŵl erekkee Amen .
Azt lathwan halwan . az eedes zÿz maria
nagÿ alazatus few haÿtassal halakat ada
dÿchóseeges zent haromsaghnak . mÿndden

{492b}

Iowoltarol . Es ennen magaat aÿanlwaan

mýndden zolgalattra . mondwan luc . j .
 ýme wrnak zolgalo leanya / mýndenben
 leegýen wrnak zent akarattya . es aldot
 leegýen wrnak zent newe erekkwl erekkee Am
 Es Annak wtanna Dychóseeges zent haro
 msaagh wr Isten Týzen keeth zent reend-
 belý eekós zCoronakkal Coronazaa . Aýoýtatos
 doctoroknak mondasok zerent .
 Elezer zeep Aran Coronawal . ký mondatyk
 az meennyeý dychóseeghnek allat zerent valo
 ýwtalma / ký adatyk . es aal . az zent harom
 sagnak zýnról zýnre valo latasaban / az
 harom lelký ýozagoknak meg tartasaerth
 hýthnek Remeenseeghnek es zent zeretethnek
 Mýkeppen kedeeg az Aran Coronanak sem
 kezdetý sem veege nýnchen Azonkeppen
 az meennyeý Istený latasban eremnek soha
 fogýatkozasa nýnchen Ez eellýen zentsseeges
 Coronawal Coronazaak elezór az eedes zýz
 mariat . zerelmes atýamffyaý . Azon keerlek
 es ýntlek hogý ne eelegóggýetek ez ne
 mes ýrasnak chak olwasassawal . es
 hallasawal . De vesseetók reea elmeeteket
 es tanwllýatok megh . hogý az eedes zýz
 marianak peldaýa zerent eelween . ez
 el mwlando vylagon : eerdemlýeetók tý
 ees ez eellýen nemes Coronakat : hanem
 mýndenýket eegýzerssmýnt . Awagý wr
 istennek segódelmeewel vala meellýeket
 Mert ez vylagon valo zeep . ýo es dychó
 seegh mýnd el mwlyk es semýe leezen
 mýnt ýol lattýok . Azert az erekkee va
 lokat keressók zent palnak mondasa zerent .
 Masod Corona kýwel Coronaztateek az
 eedes zýz maria mondatyk . erek zýzess
 eeghnek Aran Coronaýa . Ha <kedeegh> az-
 eert wr isten eegýeb zýzeknek Coronaat
 aad . mýnt ýegósýnek : Az zýzeknek zýz
 Añyanak : mýnemew Coronaat gondol
 hatwnk adot leenný : kýról wgý wa
 gýon meg ýrwa Cant ij . Sicut lilium
 inter spinas . Sic Amica mea inter filias .
 Mýkeent az zeep feýeer lilium az tów
 ýskek kózót Azonkeppen vagýon az en
 zeretóm eegýeb zýzek kózót : Annak oka
 eert wgý olwastatýk az eegý bwlchws
 ýmachagban Idwez leegý meenýorza
 gnak keralnee azzonýa . Angýalok
 kýrallýanak zent Annýa : O maria zýk
 zeknek výraga . mýnr rosa . es lilium
 teegý ýmachagot te zent ffýadhoz . hýw
 neepeknek Idwesseegókert
 Harmad zent Coronawal Coronaztateek
 predicatorssagnak Coronaýawal : kýról
 zent peter apostól ýr az ýrastwdoknak . j . pe j

{493a}

Mondwan tý kýk bólcchek vattok eeltess
 eetók az hýweket es tanohatok . hogý vee
 gýeetók megh heerwadhatatlan es veeghetetlen
 dychóseeghnek Coronaýaat
 <.> zent Danýel proffeta meg wgý mond .
 Dan xij . kýk bólcchek leennek : feenlód
 nek . mýnt az feenes Cýllagok erekkwl
 erekkee . es eegýebeket ýgassagra tanoý
 -tandnak . de ký volt feulddón Cristusnak
 wtanna nagýob bólch mýnt az eedes zýz
 maria az erek bólccheseeghnek zent zýle
 ýe / ký az zent Apostolokban az zent hýtót
 megh eróssóytótte . ký . Cristus Iesus eeleteere

ewket meg tanoýtotta . es myndennek ýo
 peldat hagýot az erek Idwesseege . Azerth
 meltan eerdemlótte az p̄dicatorsaghnak
 Coronaýaat . mýnt predicatoroknak predica
 tora . es mestereknek mestere :-
 Neegyed Coronawal Coronaztateek Zent
 Martýromsaghnak Coronaýawal . Oh mý
 lehet nagýob martýromsaagh ha megh
 gondollýok mýnt az eedes zýz anýa zen
 wede ew eedes zerelmes zent ffýanak
 nyomorwsagan . O mý halallal nem h
 alt volna meg . ha az keserű el meent
 vona elótte Azert bernaldnak monda
 sa zerent anneewal nagýob volt az ew
 keserűseege mýnewel zýweeben leelke
 ben zenwedót . kýt senký megh nem ólh
 et . azert kýwalt keppen eerdemlótte az zent
 martýromsaghnak Coronaýaat
 Ewtód korona mondatýk . halhatatlan
 eelethnek Coronaýa Apok ij kýnek
 három dýademaýa vagyon thwdnýa
 Illýk . zýzesseeghnek . hazassagnak es óz
 wegýsseeghnek eerdeme . kýkben reezes
 leen az eedes Azzonýwnk maria .
 Hatod Corona : Gyózódelemnek korona
 ýa . az az ký ennen zabad akara<.>ttýa ze
 rent myndden ez výlaghý gonoztwl
 meg vonzýa magaat . isteneert : kýnek
 kýwalt keppen valo eremet es vygasag
 ot adnak eerette az erek dýchóseegeben .
 Heeted ýgassaghnak Coronaýa . kýt ýo
 mýwelkódeteert es mwkaeert adnak
 zent paal apostolnak mondasa zerent .
 j thimo : iiiij : De az zent malazttal tehet
 ny valamý ýoth haat senký teeb ýoot teeb
 mwkaat nem teet mýnt az zýz maria mert
 senkýben nagýob istený zeretet . tehetsseege . es
 malazt nem volt mýnt ew felssegheeben .
 Nyolczad zýnnek es zeepseegehnak Coronaia
 kýt az ollýannak adnak . ký artatlansag
 ban es lelký testý<.> týztassagban eelth Sap
 v . Azok kówetýk wr istennek artatlan

{493b}

Baranaat az az Cristus Iesusth vala howa
 terűl fordwl Apok xiiij . Ez eellýen
 zent eelet sem talaltatýk nýlwabban m
 ýnt az eedes zýz mariaban zent Anselm
 us doctornak mondasa zerent . Annak ok
 aert mondatýk ew rola . Cant vj . mý
 ndenestűl foghwa zeep vagý en zeretóm
 gyenyerű es eekós . Es semý macula
 tebenned nýnchen
 Kýlenczed . kýralý Coronanak týztóletý
 mert mýnt ýmaran meg hallottok ewne
 ký adaa zent haromsaag wr isten . meen
 nek feldnek es pokolnak kýralne azzo
 nsagaat . hogy myndennek parancholna .
 ký megh peldaztateek hester kýralne azz
 onýon . Hester ij /
 Týzed mondatýk . kýralý ýegýesseeghnek
 meltosaga . mert az eedes zýz maria va
 laztateek az nagý twlaýdon meltosagra
 hogý ew lenne az meennýeý felsseege
 hatalmas kýralnak ýegýese . Es ew w
 tanna Anýazent egyhaaz az teeb hýwek
 ben . Esaý Lxj :
 Týzen eeggýed mondatýk . dýchóseegees týz
 tósseegehnak Coronaýa : Ez eellýen zent Co
 ronaat ez maý vewee . mýkoron be výte

teek nagy tyztólettel eremmel vgyasag
gal . az meennyey wdwarnak lakodalm
aban . ky meg peldaztatot Wala Iwd
yt azzonyon reeghy ydóben Iwdit xv .
Tyzenkettod Corona mondatyk . torween
teetelnek . es hatalmassaghnek dragala
tus Corona ya . kyról emlekózyk zent
dauid proffeta ps° [] Teweel ew
feyeeben dragalatus kówekból zórzóth
zeepseegew Coronaat : mert senky ez eell
yen nagy meltossagus wrasaghnak Co
rona ya eegyebnek nem adatyk hanem
chak az byzon erekósóknak . ees twla y
don valo ffyaknak . kyból meg byzon
wltatyk hogy az eedes zy maria azzon
ywnk az wr istennek zent orzagaban
byzon weer zerent valo magzat es ere
kós : mynt byzon istennek zent Ann ya
kyról wg y mond zent Ber . doctor . Adat
wan vagyon teeneked o aldot zy maria
hatalom meennyen es felden hogy vala
myt akarz . azt mert nyerhetót wr istentwl
O azert zerelmes atyamffya y Cristus Iesus
nak es azzon ywnk zy An ya marianak
ayoýtatus hywey zolga y leany megh
hallook . az my nemes azzon zylenknek
tyztóletes es meltosagus voltaat . eerdemes
es hatalmas voltaat : keg yelmes es mal
aztus voltaat : Ayanlok nek y my magw
nkkat lelkw nkket testew nkket eeletwnk
ket ky mwlaswnkkat . hogy otalmazyon
mynden vezedelemtwl .. es vgyen oda hol
ew vagyon orzagolwan erekkwl erekkee Am .

{494a}

Bodogsagus zenth
Istwan kyrálnak
Innepeeról .-
[M]Isericordia et veritas custod
iunt regem . et roborabitur
clemencia tronus eius proverbiorum
xx capitulo : Irgalmassaag
es ygassaagh megh óryzyk
az kyralt es keg yelmessee
gghel megh erósswltetyk ew
nek y býrodalma . ez ygheek vannak meg
yrwan bólch eegg yk ken yweenek hwzad
rezeeben : meel'' ygheek meltan veetethet
nek . dychóseeges zent Isthwan kyrálnak
newe dycheeret yre . ky mygh ez vylagon
leen . nagy yrgalmassagban ygassagban
es keg yelmesseegeben eele ez zegheen wy
kereztt yen neep kózót . mynemew zenthsee
ges eeletben kedeeg veegezee el ydeyeeth
Az sok choda teetel . es anyazent eg yh
aaz nylwan vall ya es byzonoýttya
Byzon yawal azert meltan keel . ez dychó
seeges Cristus Iesusnak valasztot vytezeet
es Confessoraat . yelessen ez zegheen m
agyar orzagh bel y nyomorwlt neepnek
dycheerny tyztólny . kyknek wr isten kera
ly meltosagwl . es Apostol gyanaant adaa
hogy mynt tanwsagawal es yo eeletee
nek peldayawal . tanoýtanaa ygazgath
naa otalmaznaa .: es az erek ydwessee
ghnek wtaara vonnaa : Azert zerelmes
atyamffya y nagy zerelmetes zolgalattal .
es ayoýtatus halaa adassal tartozwnk
ez bodogsagus zent kyrálnak . ky myat
enny sok lelky testy yokat erdemlettwnk .

Ha keddegh ew halando eeleteeben ollÿ
an zorgalmatos wolt ez zegheen neepnek
Idwesseegeen es otalmazasaan . haat m
ÿt veelhetwñk teett es teezen . az halh
atatlansagban . zenetlen kenÿereghween
wr istennek elette . ez ew zegheen nep
eerth . Netalantan reeghen el veztw
nk volna . mÿ gonoz byneynkeert . ha
Az eedes Azzonÿwnk zÿz mariawal az
zent kÿralÿok ew kegyes essedózeesóknk
mÿatta nem taplalnanak . kÿról wgÿ
eenekól anÿazent egÿhaaz ez maÿ zenth
zolosmaban . Idwez leegÿ bodog zent
Isthwan kÿral . te neepednek nemes reme
nseege Idwez leegÿ mÿ meg tereesewnk
nek byzon doctora ess Apostola . Idwez

{494b}

Leegÿ mÿndden Zentsseeghnek es ÿgassaghnk
feenes tÿkóre the mÿattad hÿttewnk Crist
us Iesusban . te mÿattad ÿdwózewlwnk ees
Cristusban . keerwñk ÿmagÿ ez te neepedeert
ÿmagÿ . <. >egÿhazÿ zolgalokeert ees . hogÿ eegÿ
ellenseegh se leegÿen ragadozo ez te neeped
kózót Amen .
Bodogssagus zent Isthwan kÿralnak es Con
fessornak dÿcheeretes meltossagaról . es zent
sseegees eeleteeról akarwan . zolnÿ . doctor
oknak mondasokbol heet nemes .. tÿztóle
tes aÿandekokat talalwnk kÿkkel wr isten
ez ew zerelmes zolgaÿaat anÿazent egÿ
hazban ffeel magaztalaa . eegÿeb kÿralok
nak es orzaagh býro feÿedelmeknek felette
El<e>ssew meltossaagh . mondatÿk . Angÿalÿ
ÿzeneth . mert wgÿ olwastatÿk rola hogÿ
wr isten ew zent ÿsmeretÿ et valasztasa zerent .
mÿnt az zeep rosaat az tówÿsk kózzól
azonkeppen zent Isthwant . az pogan zÿlek
tewl . maganak valasztaa . kÿnek f ees fo
ganattÿaat meennÿeÿ zent kówet atal
ÿzenee megh . kÿben nemÿ keeppen hason
lattateek wrwnk Iesushoz . Azzonÿwnk
hoz es kereztólew zent Ianoshoz . ez eell
ÿen nagy meltosagus zentókhóz
Masod meltossaggal zeretee wr isten . zent
newezethnek hÿwatallyawal : Mert mÿ
koron ÿmaran az ew zÿleÿ kerezttÿennee
lettenek volna . es hÿwseegben eelneenek
es az Iambor Azzonÿallat zÿleseehoz kóz
elgethne . Nekÿ ÿeleneek pthomartÿr zent
Isthwan es monda ewnekÿ : Bÿzzaal az
zonÿallat wr istenben . es leegÿ býzonÿos
benne . mert ÿme ffÿat zÿlz . kÿnek . ez or
zaagbelÿ neep kózót kÿralÿ Corona adatÿk
es az en newemet aggyatok ew reea .
Az azzonÿallat nagy chodalattal monda
ky wagÿ wram . es kÿ newed . En va
gÿok wgÿ mond prothomartÿr Isthwan
kÿ Cristus Iesuseert elezer zenwettem
es el enÿezeek . Es mÿkoron az bodogh
magzat zÿletót volna .. zent Albert pÿspek
ÿztragomot . az zent newre meg kereztólee
Harmad . meltosaggal zeretee . erek Idwess
eeghnek býzonÿos batorssagawal .. 0 zerel
mess atÿamffÿaÿ . býzonÿawal nagy iste
nÿ aÿandeek es malasztossaagh : kÿt wr
isten meegh ez vÿlaghÿ eeletben az erek
Idwesseegre valaszt mÿndden feelelem
neel kÿl : kÿt kewes zentóknk olwasw
nk enghedóthnek lennÿ

Neegyed . meltosaag hogy wr isten . ewtet
sokkeppen valo meltosagokkal zeretee .

{495a}

Kykhet eegyzórss mynd nem yghen olwas
wnk enghedóthnek lenny . Elssew mond
atyk istentwl adatot nemes kyralsaagh . ma
-sod dycheeretes apostolssaagh .. harmad doctor
saagh : 0 byzonyawal nagy isteny ayandeek
kynek eellyen es enny malaszt enghettetyk
wgý olwastatyk ew rola hogy mykoron ym
aran ffel seerdwlt volna . Dyaky twdom
anban ees bolch volna . eegybe hywataa
ew attyawal ez orzaagh bely wrakath es
nemeseket : kyrallyaa tewee ewtet . Es
annak wtanna azon eztendoben . mykoron
Cristus zyletetynek wtanna yrnanak ky-
lencz zaaz .. kylenczwen heet eztendoben
zent Isthwan kyralnak kerezttyen attya
bodogwl es yo hytben ky mwleek ez vy
lagbol es vyteteek az erek bodogssagban .
Zent Albert pyspek ees azon eztendoben
menween az pruzok kozzee predicallany
es martyromsaghnak koronayaat vewee .
zent Isthwan kyral kedeegh fogaa . magaat
Istennek zent parancholattya valo eeletre /
Ewtod . meltossaggal zeretee wr isten .
nagy tekeelletes es eerdemes eelethnek
malasztossagawal : mert vala myt keer
vala wr istentwl . mynd meg nyery va
la .. sok chodakat ees teezen vala wr
isten az ew zent eerdemeenek myatta ky
ket ha mynt elowe newezghetneenk .
nehez volna chak halgathnya ees :
Hatod meltossaggal zeretee wr isten : meen
nyey feenlo chodalatokkal es yelenetek
kel .. Gyakortaa yewendoket megh ysmér
vala . zent leeleknek yhleseebol . Azt ees
meg ysmery vala meeg annak elette
mykoron gonoz tanach . es haborwsaag
torhteent ez zegheen magyar orzaag ellen .
Oly yghen el hatalmazot vala kedeegh
az isteny latasban . hogy mykoron ayo
tatus ymachagaban volt . el ragattatok
neha leelkeeben . Neha test zerent ees fel
emeltetot az ffeld zynrol : ew zentssee
ges eerdemeenek myatta : Meel zorgal
mass bwzgosaga volt kedeegh anyazet
egyhazhoz : nyllwan vagyon : mert nem
chak ez orzagban rakattatot zent egyha
zakat . De Ierwsalemben . Constaninapol
ban . Romaban . es sok orzagokban . : kykbol
megh ysmertetyk kerezttyleneeghoz valo
zomeehozasa . es wr istenhöz valo zeretety
Heted meltosaggal zeretee wr isten ez
zent kyralt . ew zent halalanak choda
keppen valo ysmeretywel . kynt nywab
ban megh hallwnk az ew zent eeletebol .

{495b}

Sequitur Legenda .
Wr Iesus Cristus zyletetynek zyletetynek
wtanna oly mynt zaaz heyan ezer ezten
do felee yrwan . mykoron teeb orzagok ko
zot wgý mynt ez orzag Cronicaaban
talallyok az Scyttya magarok . Constanti
napolt es eegheez . gorogh orzagot ffeel dwl-
taak volna . es ez vylagon zertezerenth
kerezttyleneegben ees sok pwztasagot totte
nek volna .. nyeert ewk poganok valan

ak . Vala azon ydonek wtanna . eegy
hatalmas Capitan fejedelem kynek Taxon
vala neue . es mynd eegheez alffoldet
raacz orzagot . mynd gherek orzaghygh ho
doltattya vala . Es lakasa vala taxon
oreeny az alffoldon / Ez fejedelemnek
ydo yartaban leenek keth ffyaay : Geysa
es Myhaal'' : Ez Myhal fejedelemnek
leenek esmegh keth ffyaay : eegy newezee
kopaz lazlonak / Az masodykat Vazwl
nak : kopaz lazlonak ydo yartaban lee
nek harom . ffyaay Andras . Bela . es le
uente . Belatwl leen zent lazlo lenyel
orzagban . kyról nylwabban vagyon meg
yrwan zent lazlo kyral eeleteeben .
Taxonnak az elssew ffyatwl kynek vala
neue Geysa / azon ydoben mykoron
Cristus zyletetynek wtanna yrnanak
kylencz zaaz hathwan kylencz eztendo
ben . wr istennek kywalt keeppen valo
malazttyabol zyleteek zent Isthwan ky
ral .: zent Isthwan kyraltwl . teeb ffyaay ko
zot zyleteek az eedes zy zent ymre her
czegh . kynek zentsseegess eeleteet . ha isten
egheesseegben hagyán az ew zent ynne
pe napyan megh hall yok nylwabban .
Mastan emlekózzynk az ew zent attya
nak meltosagus zent eeleteeról : Myko
ron azert Bodogsagus zent Isthwan kyral .
ffeel seerdwlt emberkoraban ywtot vol
na . gyoropodyk vala . mynt meenybol
adatot nemes magzat . zent ayandeek . m
ynd wr istennek . mynt embereknek
latasara . yo elkochben Iamborsagban . zet
malaztban . isteny feelelemben ess zere
tetben . es myndennek wtanna zentssee
ghes eeletben . leelkeet eeltetween ayo''
tatus ymachagokkal .. elmeeyeet meennyey
gondolatokkal . ez vylagh y testy eeleteet
zent beyttel vgyazassal es zarandok ya
rassal : felette kyemben honnem az ma
stan y . wrak fejedelmek es nemessek

{496a}

Mykoron azert wr isten az kyralsagban
megh erossotyotte volna .. ottan pokolbel y
sathan wtanna erede . hog y el eytenee
mert nehezsee tarttya vala hog y az ew
zent eerdemeenek myatta . ez orzagot ke
zeebol ky zalasztotta volna ; Vala azert
az ydoben Somogyssagban egy pogan
hatalmas herczek kynek kwppan vala
neue az reeghy kopaz zyrynd fejedel
emnek maradeka : ky meegh zent Isthw
an attyanak eelteeben ees . erossen w
ralkodyk vala . mynd eegheez Somog
sagban es zalassagban : Mykoron zent
Isthwan kyralnak attya Geysa ky m
wlt volna . tamada ffeel ez gonoz ke
gyethlen herczegh . Akarwan zent Isthw
an . kyral gonossaag zerent . maganak
veenny . az zent kyralt meg olny ez
mynd ez eegheez orzagnak wrasagaban
esn y . Zent Isthwan kyral halwan az
gonoz zandekot . egyben hywaa az ma
gyary wrakat . es dychoseeges zenth
Marthon pyspeknek seghodelmeet keer
wen . ky zalla kwppan herczeg ellen .
Es tewee hadnagg yaa Vencellinus newo
wrat ky yewt vala hoz yaa neemeth

orzagbol . Es mykoron nagy eross ytkoze
 tot tottenek volna . wr istennek yrgal
 massagabol . adateek az dyadalom zet
 zent Isthwan kyralnak / Es azon hadb
 an Vencellinus had nagy / meg olee kwpp
 an herczegot kyeert . nagy sok ayandekot
 es tyztosseegot veen az zent kyraltwl
 Es az gonoz hytetlen Somogy hyspant
 vagataa neegye . Zent Isthwan kyral
 Eggyk rezeet kyldee yztragomy kappwra
 Az masodykat Wesprymee Az harmad
 ykat el ffeel Gyorree . Az Negyedyketh
 el bee erdelben . myeert mynd ez egheez
 orzaghnak ellesseege volt ..
 Masod hada zent Isthwan kyralnak
 Leen . Erdely waydawal .. kynek Gywla
 vala . newe . kynek leanyatwl valo vala
 zent Isthwan kyral . kynek Sarolth va
 la newe . Gyeyssanak felesseege ; Myko
 -ron azert yrnanak ezer . keth eztendoben
 zent Isthwan kyral nyomoteek erdely
 vayda ellen . es mykoron meg gyezte v
 olna . fogaa meg Gywlaat mynd azzon
 felesseeghewel . es keth ffyaawal . kydee
 be magyar orzagba foghwa .. mert ann
 ak elette gyakortaa valo . yzenettel es y
 rassal . yntotte vala ewtet hogly lenne
 kerezttynnee es zenneek . meg ez orzaagh
 haborgatasatwl . De soha reea nem hay
 thataa . hanem az <..> hytetlenseegbol <tewle..>
 <...>

{496b}

Nagy erozak es wgy mynt akarattyä ellen
 mynt ew hozyaa tartozowal : ky haytaa
 es megh kereztoztetee Annak wtanna Iam
 borwl eelween . wgy tartaa mynt yo att
 yaat es holtok wtan ffeyeer varat nagy
 tyztosseeggel temetettee el : Es erdenseegh az
 ydotwl foghwa magyar orzaghoz halga-
 tot . mynd ez ydeyglen
 Harmad yeles hada leen Zent Isthw
 an kyralnak az Bologarok es olahok ellen
 hawas el foldeeben kykkel annawal erosseb
 ben vyaskodeek . mygh erosseb helyen lakoz
 nak . vala kyknek . feyedelmok . keean vala / De m
 ykoron megh gyezte volna ewket . nagy m
 ondhatalan keenchot es kazdagssagot nyere
 Es az orzagot adaa tyztwl eg reeghy osy
 nek kynek zoltan vala newe . Es haza
 yewe az zent kyral . nagy nyereseeggel m
 agyar orzagban .. Az Zoltan . ffeyedelem
 kedeegh hawas el foldeeben nagy erekes leen
 es hatalmas kytwl zarmazanak az zolta
 nok . es ez orzagtwl el zakadwan . nagy
 sok nyomorwsaggal fyzeteek meg az yo
 teetelt . Zent Isthwan kedeeg az nagy nye
 reseegbol nagy sok zent egyhazakat es ka
 lastromokat rakattata ez orzagban . wr
 istennek . Azzonywnk zyz marianak Es
 az meennyey dychoseeges zentoknek tyz
 tosseegokre . kyket ky lemb . ky lemb varasok
 kal valalokkal . es kywl belol valo zeep
 seegokkal meg erossotythween . kyket ez m
 astany Iobaghwrak es Nemessek ffeel
 eeghetnek . el pwztoythnak . es magokn
 ak foglalnak . kyknek bozzw alloya . az
 teremte wr isten ../
 Enneel sokkal tob hadakozasy voltanak
 bodog zent kyralnak ez zegheen orzagnak

otalma mellet . kÿket ha mÿnd meg ÿr
nank ÿdó <.> sem zenwednee . Annak ok
aert keesalkoggÿwnk arrol ew zent newe
dÿcheeretÿre . meelÿ zorgalmas lett legÿen
mynd ew azzon felesseegewel . keslawal
zent egÿhazaknak . gond vÿseleeseeben . Wgÿ
olwastatÿk rolok az orzagh Cronicaÿaban
hogÿ mÿndden eztendóben el ÿarÿaak
vala ez orzagok .. meg latogatwan neezó
gethween . mÿndden zent egÿhazakat . kÿk
ben kÿwl belól ha mÿ fogÿatkozaast latta-
nak . addeeg onnan el nem mentenek
mÿgh zerewel meg nem eppóÿtetteek
Azonkeppen kesla keralne azzon . mÿse mo
ndo rhakat olthaar ótózetóket . kerezthó
ket . es eegÿeb eegÿhaazbelÿ rhakat

{497a}

[[[]]]

{497b}

[[[]]]

{498a}

Wr papahoz bel ÿwthwan ess az kóweths-
eegót megh ÿelenthween mÿndden volta-
keppen . hogÿ azt hallotta volna wr papa
nagy erembe leen raÿtta es mÿndent
megh enghede nagy atÿaÿ zeretettel .. Es
az angÿalÿ nekÿ adaa . Annak felette eeg
aran kerezót . hogÿ zent kÿral elót hordoz-
naak az zent egÿhazakat kedeeg mÿnt akar
naa . wgÿ zentóltetnee . Es . monda . ÿollehet
en zent apostol helÿót leegÿek De meltan
Cristus Iesusnak apostola . kÿ mÿat ennÿ
neepet haytot megh az wr isten .. Ann
ak wtanna . Astricus ersek nagy erem
mel . haza ÿewe zent kÿralhoz / es Az len
gel orzag belÿ kÿralnak mas Coronaat ze
reztete / Mÿnemew zent eeletben eelt
leegÿen kedeegh dÿchóseeges zent Isthwan
kÿral / mÿnd holtÿk . kÿ ÿelenthetÿ ÿghee
ról ÿgheere kÿwe . Azt lattÿok hallÿok
hogÿ meegh Sem ÿob . Sem ollÿam ma
gÿar orzagban nem tamadot . kÿben anne
ÿrgalmassaagh es ÿgassaagh lett volna
kÿknek mÿatta meeltan . eerdemlee az
zent meennÿeÿ Confessorssagot . ez vÿla
ghÿ es meennÿeÿ zent Coronat . Es mÿ
nd egheez kerezttÿenseegben valo dÿcheere
tes ffel magasztatasth .
DE mÿkoron Az kegÿelmes . wr isten meg
akaritta volna nÿwgothnÿ . az sok mw-
ka wtan ew hÿw zerelmes zolgáÿaat : elózór
eellÿen nemew meennÿeÿ chodawal ak
araa . az ew zent halalaat kÿ ÿelentenÿ
Az ÿdóben mÿkoron ÿrnanak ezer hw-
zon ket eztendóben : nagy sok eegheteesek
leeznek vala ez orzagban .: nagy feld
ÿndwlasok . es Aldofoo masod napÿaan
olÿ mÿnt tÿz hora felee keth ffenes na
pok lattatanak az eghón . De annak wt
anna eegÿee leenek . esmegh : kÿk sÿratt
ÿaak vala az zent kÿralnak halalaat
es ez zegheen orzaghnak halala wtan<.>
valo vezedelmeet : kÿk mÿnd bel telee
nek . mÿnt az orzaag Cronicaÿaban m
egh vannak ÿrwan ..

Mýkoron azert az zent kýral wr istennek ýrgalmassaga zerent es az ew zent eerdeme zerent mýndden ellenseeghýt meg gýózte volna . es kewrwíl valo orzagbelýekkel be keseghe lett volna / mýeert az isteny zol galatot felette ýghen zerety ess aýo''ttýa vala . Gondollýa vala ennen magaban hogý ez sok ez wýlaghý gondot le veth nee rola es ew veenseegeben . mýndenes tewl fogwa wr istennek adnaa magaat chak leelkýekben lenne foglalatus . Es az ew zerelmes ffýanak adnaa az zent Coron aat

{498b}

Mýnd az orzaagh gongýawal . mert la ttýa vala . hogý . melto es eeleegeh volna reea .. es mýndenek felette zerethneek es týt tólneek az ew nagý zenthseeges eeleteenek es erkócheenek tekeelletessegeerth : De nem twggýa Senký az wr istennek týt Kýaat tanachaath : Nem veely vala az zent kýral ew zent ffýawal . mýt akarna teenný . az felsseeges meennýeý kýral . ew . kýral zolga ýwal ; Elól vewee az zent kýralnak aka rattýaat wr istennek akarattýa . es ýz zent ýmre kýralt hamar annak elótte ký vewee ez výlagbol . mert ollýan zeplótelent es mýndden ýozagos mýwelkódethnek patý kaýaat meltob vala menýorzagban ffel m agaztathný . honnem ez halando výlagon kýrallýaa emelný / Inkab ýlletý vala az nemes kenchót Cristusnak tarhazaban hel- hóztethný . honnem kýlemb kýlemb ez vý laghý gondoknak mýatta meg feýtethný De mýkoron hallottaak volna az zenth ký ral ffýanak halalaath . mondhatatlan nagý keserwseegh . banath . es sýralom tamada mýnd ez egheez orzagban .. nagýobban ke deegh az ew eedes zýleýnek . Annak okaert lathwan az zent kýral . hogý remeenseege tewl meg foztatot volna . nagý gondban eseeek . annak wtanna nagý betegseegben . kýnek halaal . ees leen az wtollýa / mert senkýt nem laat ew rokonsaghý kóz zól az kýralsagra . ew termeezetý zerent meltonak es eeleegehnek lenný : Ez or zagh belý neep kedeegh . felette faytalan vala . es haýlando mýnden gonossagra . Mýkoron azert lathnaa . hogý wr istenn ek akarattýa el kózelget es naponkeed el fogýatkozýk ereýben . kýldee ýghen ha mar . egý Buda newó Ispannýaat Egewth ffýaat : az ew attýanak ewcche ffya w- tan . kýnek . Vazwl vala newe . kýt azon ýdóben ew gonossagaert tarttat vala Nittrýaý pýspeknek fogssagaban .. mýg magaat meg ýobboýtanaa . hogý hozýaa hýnaak . mýeert hogý eegýeb kózelben va lo veere nem leelettetyk vala . es neký adnaa az kýralsagot mýgh meg halna . Hogý kesla keralne azzon hallotta volna kýralnak akarattýaat meg bozzwlaa . es tanachot tarta Budawal . mýkeppen Va zwlt el vezthetneek : es az kýralsagot az keralne azzon Rokonsaganak zerezhetneek Pether kýralnak / Ighen hamar Budanak .

{499a}

Fýaat kýnek / Sebus vala newe az kýral kó

wetýnek elótte el kyldee es Vazwlnak ky .
tolataa . zemeýt azon temleczbe es fyléyth
onnal . be entetee / kýt mykron azonkeppé
zent kýral eleeben výtenek volna . lath
wan az kegýetlenseegót Annaal ees yn
kaab meg bswla es halarra nehezódeek
Es bel hýwataa . az egýhazý feýedelmeket
es kýk akkoron ýelen valanak parazth
wrakat : kýk mynd wr istent feellýebben
felneek týztólneek es nagy eedes . atýaý beze
eddel . wtolso testamentom zerent keree es
ýntee ewket . hogý ollýat tenneenek kýrall
yaa ký eleegh volna reea . Es hogý az zent
kerezttýen hýtót el ne handaak kýt ffeel ve
ttenek volna : mynddenben ýgassaag zerent
eelneenek . Istený . es egýmashoz valo zere
tetben . alhatatosok . lenneenek . zent Alaza
tossagban ýarnanak . es kýwalt . keppen
ez zegheen kerezttýen orzagot ellenseegtwl
otalmaznaak . Annak wtanna ffeel eme-
lee ew eedes kezeýt zemeýt es zýweet
lelkeet mennyeknek zent orzagara es
nagy sýralmas es kenýewrwletes zowal .
monda : O meenýeknek kýralne azzonyá
Istennek zent Annýa es ez vylaghnak m
egh eppóytew nemes azzonyá . Dýchóseeg
-es zýz maria . te zentsseeges kezeýdben es
oltalmad alaa . adom es aýanlom . an
ýazent egýhazat . mynd benne valo feýe
delmekkel es lelký neepekkel eegýetembe
Es ez zegheen orzagot mynd benne valo
wrakkal . es zeegeennýel bodoggal eegýe
temben . hogý en te leegýeek azzonyók
es otalmok . es az en leelkómet te zent
markodban . Annak wtanna . zentsseegót
veen hozýaa es megh keneteek : De my
eert azon napokban . Anýa zent egýhaz
ýllý vala Nagý bodog azzon ýnnepeenek
octauaýaat Annak okaert nagy . ýo hýt
ben . býzodalomban . tellýes leelký nem
es ýozagokkal . es meennýeý koronara
valo eerdemmel / wr istennek es azzon
ýwnk zýz marianak ký bochataa lel
keet . Es zent angýaloknak seregheeben
nagy eedes eenekleessel . az erek bodogh
sagra výteteek . Azon ýdóben mykron
Cristus zýletetýnek wtanna ýrnanak ezer
harmýncz neegý eztendóben . Es leen nağ
eremek raytta az meennýeý zentóknak
zent . Angýaloknak hogý ollýan nemes
eerdemes zent Confessor meent volna
az ew tarssassagokban . mynd ew zent ffya
wal .

{499b}

De vyzon ellen leen nagy sýrass ohaytaas
ez zeegehen orzagbelý wý kerezttýeneknek
hogý ollýan zent es kegýes attýoktwtl meg
valtanak volna .

Es magýar orzagban myndden óróm výgasaag nagy kes[erw]
seegre valtozeek : es myndden reend belýek . nemessek nem[tele]
-nek . zeghenyek kazdagok : hegedwleest sipolast dobolast tanc[zot]
harom eztlendeeg]

meg týlt[ottak] lenny . de [mý]ndenek g[ýazo]laak .
nag[ý] [sý]rassal . az z[ent] kýralnak h[ala]laat . De az ew
keserwseegók

veegre eremre teree erekkewl erekkee / Mert
mykron ffeýeer varatt el temetteek
volna . gýakortaa . eeýel veternýenek
ýdeýn az ew zent Coporssoýanaal ang

ȳalȳ zeep eenekleesóket halnak vala .
 Es nagy eedes ȳllatokat ereznek vala .
 Mȳkoron azert ott azon helyen Negȳwen
 ewt eztendeegh nȳwgodot volna . Cano
 nizalasmaal kȳl : Wr istennek akarattȳa
 bol . kȳ megh akarra . mwtathnȳ az ew
 hȳweȳnek erdemes voltokat . Wr papanak
 kȳ azon ȳdóben vala . meltonak lattatek
 magȳar orzagbelȳ . nemes zentóket ffeel
 emelnȳ helyekrȳl : es tȳztóletesb herre hel
 hóthnȳ es megh Canonizalnȳ . Azon ȳdób
 en kedeegh bȳrȳa vala az angȳalȳ zent
 Coronaat Dȳchóseeges zent lazlo kȳral .
 kȳ mȳkoron Wr papanak leweleet es
 atȳaȳ zent Aldomasaat erdemlette vona
 vennȳ : Egȳben hȳwaa mȳnd egyhazȳ
 feȳedelmeket . mȳnd orzagbelȳ wrakat
 Es harmad napȳ beȳthnek es aȳo''tatus ȳ-
 machaghnak wtanna : Azzonȳwnk zȳz
 maria egȳhazaban gȳewlween . zenth
 miseet zolgalanak hallottaknak . aloȳth
 wan sokaktwl . mȳnt ha eegȳeb bȳnes
 embernek teste zerent . az zent kȳralnak
 ees teste porraa leett volna : De bȳzonȳa
 wal mȳkeppen <myk> mȳndenek eelnek
 az eeló wr istennel . nem haggȳa el
 az ew zerelmes zolgaȳth meeg holtok w
 tan ees . ȳme azert wr istentȳwl nagy cho
 da dologh . Mȳkoron az koporssorol az
 marwan kówet ffeel . emelteek volna
 olȳ nagy mondhatatlan zeep ȳllat zar
 mazeek . kȳ az koporssobol . nem chak azok
 ra kȳk ott ȳelennen valanak . De mȳnd
 az egheez varasra . wczȳan keed . aloȳ
 thwan . mȳnt ha paradȳchomba volna
 nak : Es mynd nagy istenȳ dȳcheerette
 es halaa adassra reemȳleenek : Lataak
 annak wtanna . az zent tagok zeep verhe
 nȳws vȳzben <for> nȳwgoznak . mȳnt ha
 zeep ȳllatw balsamomban fóródneenek
 Es nagy zeep tȳzta fatȳolban es gȳochban
 kȳ zedeek az zent keenchót . es az nagȳob
 bȳk zent egȳhazban vȳweek hol mastan
 tȳztóltetȳk wr istenben .. De mykoron az zent
 kȳralnak ȳoghȳaat es wȳyaban valo kȳ
 ralȳ gȳrȳweet akkoron semmȳkeppen megh nem
 leelteek volna . sem az koporssoban sem kȳwl

{500a}

Kȳt wr isten . Az ew zerelmess zolgaȳaa
 nak towabbaa valo dȳcheeretȳre el enȳ
 eztót vala . Annak wtanna chodakee
 ppen zent Angȳala mȳat kȳ ȳelentee
 Elezer egȳ mercurius newó Iambor frater
 nek kȳ secularis pap voltaban feȳeer
 varȳ zent egȳhazban Custossagot vȳselt
 vala . Es ew atala . mȳnd egheez magȳ
 ar orzagbelȳ hȳwóknek nȳlwan ada
 lennȳ : es anȳa zent egȳhaaz azon napoth
 zent ȳnneppel illȳ es tȳztólȳ . nagy sok
 choda teetelnek okaerth : Mert wgȳ ol
 vastatȳk ez zent kȳralrol : hogȳ nagy sok
 dȳcheeretes dolgokat tett vala . ew kȳralȳ
 kezeewel : thwdnȳa ȳllȳk . zegheenȳekn
 ek eelteteese . foglȳoknak es nȳomorwlt
 aknak meg zabadoȳtasa : mezeȳtelenóketh
 rwhazwan . zarandekokat bel fogadwan
 Arwakat ózwegȳóket meg segheeȳthween
 Cristusnak veegh vachoraȳaat . ennen ket
 kezeȳwel zerzȳ vala megh . ew eedes m

egh valtoyanak tanwsaga zerent es ann
ak wtanna . myndennek alamysnaat oztogat
wan : nem hamysan keresotbol . de twlayd
on ygaz . yozagabol : Ennen maganak napon
keed . valo eeleteet es zykseegheet megh
zaggattya vala . hogy vala myt zeghee
nyeknek . es egyhazaknak . awagy egyhaaz
bely zolgaloknak . beewebben adakozhatneek .
mynd ez eellyen zentsseeges dolgokbol . ys
merhettyekek hogy wr isten az ew zent yog
yaat kywalt keeppen ffeel magaztalny aka
raa . ez wylagon . kykbol mynemew nagy
es feelsseeges eerdeme es dychoseeges koron
aya leegyen . az erek bodogssaghnak vee
gheere . senky nem mehet . hanem hytewnk
kel byrhattyok megh . Meely eedes v
eeghetetlen es halhatatlan erwendetes
dychoseegot : es ezen vylagon bekeseeges
eeletot engheggyn mynekewnk . my edes
zent kyralwnknak eerdemeenek myatta
Atya fyw . zent leelek eegy myndenhato
wr isten erekkewl erekkee Amen .
Bodogssagus zenth
Bernald doctornak
Innepeerol .-
[K]Ristus Iesusnak zerelmes Con
fessoranak es hyw zolga
-nak . meezzel zoloo zent Ber
nald doctornak zenthseeges

{500b}

Eleteerol . tyztosseegerol . es meennyen
foldon
valo meeltosaggarol emlekozween . enghe
ggyn . erek vylagossagnak kwthfeye Cristus
meennel kysseb reezt . yrasnak es zolaas
nak . ereyre . ew zerelmes . zolga
yanak zent malaztossagaban . kyneel kyl . hyttel
vall yok . semy dologh Idwesseeges nem lehet
Azert wr istenben zerelmetes atyamffy-
ay Bodogssagus zent Bernald doctor zal
wan . zallaswnkra . kyt yllyk az ew nagy
meltosaganak okaert ha yol nem tarthatt yok
awagy melto dycheerettel yllessok kyt myn
dden hywek meennyen felden dycheerne
Elezor . az ew zent neweenek meltosagos vol-
taert . Mert doctoroknak mondasok zerent
Bernald magyaraztatyk . meel kwthnak
awagy ky folyo kwtfteenek . es zeep illatw
nardus vyragnak . ky ew termeezet yben
alazatus . meleg . es zeep yllatw . Azonke
ppen Bodogssagus zent Bernald doctor . ew
wr istentewl eerde mlot malaztos termee
zet yben meleg vala / isteny es atyaffyw
zent zeretethnek bwzgosagaban .. Alazatus
vala .. ez wylagh y eelethek nyayassaga
ban . ky folyo kwtfteew vala . meelseeges
bolcchesseegenek <bewseegeben> . ky zarma
zattyaban . meel kwth . isteny ysmere
thnek es twdomannak bewolkodeseeben . Es
zeep yllath . ew yo hyre neweenek eedess
eegeben . kyketh yobban meg hall ywnk az
ew zent eeleteenek magyarazattyaban
Mynt az zentoknek eeletok kozot talal
tatyk Bodogssagus zent Bernald doctor .
tamada Bwrgundy a orzagbol zyletween fontanos
newo varban / Nemes nembol es yam
bor kereztyen zylectewl . Attyanak de
celinos vytez vala newe Annyanak
aaleth . Ez yambor azzonyallat egymas

wthaan heet magzatÿ leenek . hat fyrrffÿw
es egÿ leanzo kÿket mÿnd twlaydon
teÿeevel tarttÿa vala ffeel . es nem akarÿa
vala ez bÿlch azzonÿallat hogÿ vala
meelÿ gonoz termeezetÿ daÿkatwl go-
noz ÿdeghÿn termeezetÿt veenneenek .
Es mÿkoron ffeel . ÿregÿdnek vala olÿ
paraszt kemeen eelettel newelÿ vala ew
keth .. mÿnt ha azonnal . kemeen peniten
ciara es az pwztaban valo sanÿarw
lakodalomra kÿldenee : Annak okaerth
mÿndenÿket az wr istennek aÿanlÿa vala /

{501a}

Mÿkoron az harmadÿk ffÿaat : az az zenth
Bernaldot fogatta volna meheben . ÿwendÿ
bÿzonsaghnak almaat lataa ; haat olÿ mÿnt
egy zeep feÿeer kÿlÿkÿchke kÿnek az hataa
orÿa tarka barka . volna : ÿelenteteek len
nÿ ew meheeben : kÿt mÿkoron egÿ yam
bor ÿrastwdonak meg ÿelentÿt volna / zent
leelek malazttÿa zerent felele ewnekÿ
Twyad azzonÿallat ÿo kÿlÿkÿnek leez te
annÿa . kÿ anÿa zent egÿhaznak otalma
leezen az erethneket ellen . es istennek
ÿgheÿeenek yeles predicatora es ew ma
laztus nÿelweewel sokakat leelekben meg
orwosol . kÿ mÿnd azon keppen bel teleek .
Mÿkoron azert zent Bernald . egÿ ÿdÿben
nagy ffee faydalomban esÿt volna : ne
mÿ babaak ÿeweenek hozÿaa . hogÿ
ew betegseegeet megh lathnaak . az iste
nÿ ÿermek nagy haraggal . mÿnd kÿ
ÿzee ewket az hazbol : es azonnal wr
istennek ÿrgalmassaga zerent kÿnnÿeb
seegÿt erzee : ÿwthwan azert karacchon
napÿaara eeÿel mÿkoron az zent Ara
nÿas veterneeth mondanaak . az ew ee
des lelke zerent kewannaa meg twdnÿ
meel horaban zÿletÿt volna . wr Iesus .
ez vÿlagra . El zwnnÿada es ÿme ele
ÿbe ÿewe az eedes Aranÿas Iesus wgÿ
mÿnt azon horaban zÿlethneek . Es azon
meg twdaa . es mÿg eele mÿnd ezeeb
en tartaa . kÿrÿl ees ÿewendÿre nagy
zeep . kenÿwet zerze az zent ewangeliom
nak ertelmeen Mÿssus est Angelus
Luc j : Lathwan kedeeg pokolbelÿ Sa
than ez Angÿal eeletew zent ÿermek
nek naponkeed valo Istenÿ malaztban
gÿoropodasaat megh ÿrellee . es kÿlemb
kÿlemb keseertetÿkkel fogdossa vala hogÿ
az ew tÿztassagaban el eÿthetnee . Es
wgÿ tÿrteneek . hogÿ eegÿ ÿdÿben zeme
latasanak mÿatta gonoz kewansagban
esÿt . azonnal megh ertee vezedelmeet
es az ÿeges vÿzbe mezeÿtelen be fwta
meek es mÿnd addeeg ott keenzaa ma
gaat . mÿgh az gonoz gheerÿedetesseegghn
ek tÿze langa meg alwneek ew maga
ban ; Annak wtanna esmegh harom
ÿzben tÿrteneenek gonoz zemeelÿeknek
mÿatta valo keseertetÿ . De mÿndenzer
wr istennek malazttÿa mÿat ellenek
alla .. es nem chalhataa meg pokolbe
lÿ erdegh .. Lathwan azert ez malaztus
zent ember . hogÿ Ez wÿlag kÿzÿt lak
ozwan senkÿ magaat meg nem ohatnaa
vezedelemtewl . gondolaa hogÿ kÿ fwthna

{501b}

Belóle es zerzetben menne . kýnek tanach
aat mýkoron az teeb attýaffýaý meg ýsm
erteek volna .. meg mewetýk vala ew
tet . es el vonzýaak vala az zent akarat
trol .. De Geelerd newó výtész battýa .
bonlondsaghnak ýteelý vala Bernaldnak
mondasaat . Ottan zent Bernald wýý
aat . attýaffýanak oldalaban ýtee es
monda ýewendó mondas keppen . twdom
atýamffýa twdom mýkoron ez te oldaladat
czwczawal atal óklelendýk akkoron az
en tanachom atal hattýa az te zýwedet
wgý leegý kewes ýdó bel telween . vý
tez battýaat az hadban atal ókleleek
es foghwa el výweek . kýchóz mýkoron
zent Bernald hozýa meent volna : es hoz
yaa nem bochatanaak . tawol földón
nagy ffeel zowal monda . Twdom zerelm
es atýamffýa mert hamar valo napon
az Calastromban meegýewnk ýme istenn
ek akarattýabol azon eeýel az vasak el .
hwllanak kezeýról labaýrol es ky zalada .
Ottan zent Bernald attýaffýához meene es
meg ýelentee akarattýaat hogý barattaa
akarna lenný
Mýkoron azert zýletethnek wtanna ýrna
nak Ezer zaaz . týzen keth eztendóben ..
Cistercýensis zerzethnek tamadasa wtan
týzen ewth eztendóre . Es zent Bernald
doctor ýarwan hwzon keth eztendóre .
tebben honnem mýnt harmýnczad maga
wal . kýk kózót valanak az ew attýaffýaý ees
Mýkoron azert zent Bernald : ew attýaffýaý
wal attýa hazatwl ký meenne . az nagyobbýk
battýok Guido lathwan az wczýan ýaczny
ew kýsseb attýokffýaat Nýward⁹ germókót
monda ewneký . Atýamffýa Nýwarde
ýmaran mýndden erekseegwnk ýozagwnk
te reead neez . výsellýed gongýaat . Az kýs
germók nem gýermókewl felele ottan . Azert
tý menýorzagban mentók . ennekem kedeeg
ez feldet haggýatok . Nem ýgaz oztozaas ez .
Azeert egý kewes ýdeýgh attýawal ma
radwan . De annak wtanna ew es attý
okffýa wtan meene / veegre az ew attýa ees hozýaa meene az
kalastromba . es ýo veenseegben ott mw
leek kýwe . wr istennek zent malazttýaban Annak wtanna
zent Bernaldot myeert tekeelletes es ýo lel
ký eeletew vala . Clarevallensis hazban
Apathwrra teweek . hol ott mýnemew nağ
zegheenseegben . eehseegben zomessagban . es
zenetlen valo výgázásban eelt leegýen
moggýaat senký kýwe nem ýelenthety . wğ
olwastatýk rola . hogý emberý tehetseeghnek
felette výgaz vala . es az almassagot halal-
nak ýteelte . Az eeterre kedeegh olý nehezen

{502a}

Meegýen vala mýnt ember az nagy kee
-nra / mert wgý vagýon hogý az gyakortaa
beýtólew embernek . nagy neheseeg az ýo
lakaas . es semý eetelnek ýtalnak nem
erzý <ygheet> ýzeet Azonkeppen vala dol-
ga zent Bernaldnak ees . chak az význek
mongýa vala ýzeet erzený /
Az nagy bólcchesseeges twdomant kedeegh
hol leelte leegýen ennen maga tano
býzonsagot teezen rola . hogý ewneký
egý mestere sem volt . De mýnd az er

den harazton es faak kózót ýarwan
elmeelkódween es gondolkódwan wr
istentewl adot myndden ýgassaghnak ýs
meretý es ertelmetesseege . kýt kethseeg
nek kýl hýhetwńk ha meg gondollý
ok ew meelsseeges ýrasanak chodala
tus eedesseegeet : Testý rwhazattýa ez
zent Iambornak . ýollehet zegheenseegót
ýelent vala de maga týztaban ýaar
vala .. Nagý sok ýdeýglen kedeegh týtkon
Ciliciomot výsel vala az zerzethnek zo
kasa ellen . De mýkoron ký twdot volna
ottan le . vetee hogý az teeb fraterenek
bantasth ne tenne . es neheseegót . awaǵ
emberý ýteeletben eýtenee ennen magaat
Mert gýakortaa ez výlaghý emberek az
ýo mýwelkódetót ees gonozra veezýk . ký
felette ellene vagýon zent lelek istennek
kýról wgý olwastatýk hogý mýkoron
zent zeretetból es lelký výgaztaliasbol
karthwsiaban meent Az neema bara
tokhoz . mýeert ott koronkeed Ciliciomot
výselnek . zent Bernald ees mýgh ott
leett nalok zallason . ýgýenlewseegót
tartot velók De mýnt haza meent o
ttan le vetótte .. Mýkoron Nouicius
meent hozýaa baratataa lenný . azt zok
ta vala monda . ha azert ýewz . a' 'mý
belól vagýon . haat . mýndenedet kýwl
haggýad ez výlagon . es chak leelek ze
rent ýewý be .
Ennek elette emlekózenk rola . hogý ez ý
ambor atýaffýaknak vala egý hwgok .
ký ez výlagnak adwan ennen magaat
hazassagra meent vala . eegý ýdóben
kele ffeel . meene attýaffýaý latogathný
az Calastromba es mýkoron be ýzent vo
na nem ýweeenek . ký hozýaýa . mýert
nagý keweelseeggel ýewt volna oda
vala kedeegh az eegýk portarius . ký
wgý felele az nagýssagus azzonnak
nagý haraggal . mýt ýaarz eet te zaar
saak . Azt halwan ottan el fakada
sýrwa . megh erthween hogý meg wtal
naak

{502b}

Ewtet az ew attýaffýaý . Es monda ; m
een el keerlek mongýad azt az en atýa
mffýanak . ha en býnes vagýok ee
llyenekeert holt meg az aldot Cristus
De ha bynes vagýok az okaert keresóm
az Iamboroknak tanachokat . ha azert
az en atýamffýa az en testemet megh
wtallýa . Ne wtallýa meg awagý
leelkómet wrnak zolgaýa / ýewýen ký
hozýam . es vala mýt paranchol mýn
dent meg teezók / Azt halwan zent
Bernald . ký ýewe hozýaa az atýaffýak
kal . es azt hagýaa ewneký . mýeert w
ratwl el nem valazthataa . hogý ez vý
lagot myndden gýenerwseegewel megh
wtalnaa . es wgý eelne mýnt az ew
Iambor azzon zýleýe . es azonkeppen ha
za bochataa . Mýkoron azert hazahoz
meent vona . ottan hertelen olý ýghen
el valtozeek elkócheeben es eeleteeben
hogý semýnek aloýtanaa ez výlagot . es
wgý leen dolga . az ew zent attýaffýa
ýnak zent eerdemeknek es . ýmachagok

nak mýatta hoġ nagý sok essedózeessel
 megh nyeree ew hazas tarsatwl . egý
 mastwl valo el valaast . es zent Apa-
 chýa zeerzetben meene be es mýgh eele
 nagy zent eeletben zolgalaa az wr isten
 Ezenkeppen bel teleek az ew zent azzon
 zýleýóknék . wr istenben valo kewansaga .
 hogý ew magzatý kózzól egý se vezne el .
 Torteeneek egý ýdóben hogý zent Ber-
 nald megh korwla . es mýkoron hala
 lara kózelghetne . lelke zerent el reew
 teteek es výteteek az hatalmas wr
 istennek ýteelew zeky eleýben : hol ott
 yelen vala pokolbelý Sathan ees
 nagý sokkeppen vadolwan ewtet . es mý
 koron mýnd el vegezte volna vadolasaat .
 wr istennek embóre nem haborodeek m
 egh raýtta . meg sem ýede . De nagý bator
 saggal felelween Sathan ellen monda .
 En ees vallom azt hogý az en eerdemem
 nek mýatta nem vagýok meelto . meenn
 ýeknek orzagara . De mýeert az en wrá
 Iesus Cristus keth keppen býrýa . az ew
 zent attýanak erekseegheet . eegýkeppen
 ew zent halalanak eedemeeból . maskeppen
 fýwý erekseegból : azert hýzóm hogý eegýk
 kel ew meg eerý . Az masodýkat enneké
 aggya : kýból en ees maradok karban .
 Azt halwan . pokolbelý Sathan . nagý zee
 gýenseeggel el fonaa onnan magaath .

{503a}

Es az isten embóre magaban terween . ha
 laaada raýtta wr istennek hogý pokolbelý
 erdegh meg nem gýózhette volna : ýmaran
 kedeegh býzonýos leeween az erek Idwessee
 gról . oly nagý zenwedetésseegóket teezen va
 la . hogý . wgýan el betegózyk vala belee
 es nem kówethetý vala az Conuentet ./
 Mýkoron esmegh halarra betegódót vol
 na . megh ýedeenek raýtta . az fraterék hoġ
 netalantan meg halna . Es nagý eróssen
 ýmadnak vala eerette / mýkoron meg kýnn
 ýebódót volna . monda az isten embere
 Mýt mýweltók atýamffýaý . mýre tarttýa
 tok meg ez nyawalýas embert . Nam eróss
 ebbek vattok istennel keerlek engheggýe
 tók . keerlek engheggýetek . haggýatok el
 meennem ; Mýkoron kedeeg az ew zent
 sseeges hýre newe el hýrhódót volna
 nagý sok varasok . keewannýaak . es
 keerýk pýspókseegre . De ennen maga ch
 ak azt felelý vala . twggýatok hogý nē
 vagýok zabad magammal . Az . atýaffý
 ak kedeeg ýghen feeltýk vala hogý az
 ew zerelmes attýokat es eremóket el
 ne venneek ew tewlók . Annak okaert
 auctoritast ees keertenek vala wr papa
 twl reea : Towabbaa . olý nagý alaza
 tussaag vala . ez bodog zent emberben
 hogý . mýndennek alatta valonak aloýttýa
 vala ennenmagaat . es meltonak senký
 hóz De meeg . ennen magaat ees el feledý
 vala . ha ember zamot teezen awagý nem .
 Annak okaert . mýghen nagýobnak predical
 lýaak vala eegýebek ew anneewal ýnk
 aab meg alazýa vala ennen magaat .
 Mýkoron kedeegh zegheen fraterék kózee
 tórteent menný haat akkoron ewrýlt
 výgadót raýtta . hogý tarssaýt talalta .

Azt zent ydóót kedeech olý mondhatatlan draganak ýteelý vala . hogý soha heewol kudasban nem leelettetót De koronkeed awagy ýmatkozot . awagý ýrast olwasot . awagy ýrth . Awagý elmeelkódót . awagý az fratereket tanoýtotta / Egý ýnnep napó mýkoron predicallana . es az neepek mýnt ollýan zent atýanak eremesth halla naak bezeedeet . ott ees ýelen vala az Sathan . es eellýen gondolatot vetee zýweben . O meel nemessen predicallaz . es meel eremest hallgattýaat bezedódet . es mýndenek nagybólc embernek mondnak . Az isten embere ottan megh ertee magaban hogý keseertet volna es halgathný kezde azt gondolwan . az hew dýchóseeghnek el

{503b}

Tawoztatassaert hogý el hadnaa . awagý el veegeznee az zent predicaciot : Ottan az isten ees zegheedseegót ada ewneký es nagy veztegsseeggel felele . Sem te rayttad el nem keztttem . sem te rayttad el nem veegezóm . es az gonoz zellet el ha gýaa / Mýkoron egý ydóben zent Bernald lowa hataan el . meenne elól talala eegý ez vylaghý embert es kezde neký bozzonkodný hogý soha nem olwashatna týztta zýwel . Az nyawalýas parazth azt . halwan megh rongalaa ewtet hoó ollýan bwdoso elmeeýew volna .. Meg akarwan azert zent Bernald ewtet keseertený monda . meeñ el egýfelee . es ha egý pater nostert . gondolathnaal kyl el veegezhetendez . es lowat ketsseegnel kyl nekód adom . De wgý . ha azt fogadod hogý ha mý gondolatod essendýk enne kem meg ýelentód . Az zegheen ember azon nagy erembe leen es ymaran nyertte tarttýa vala az lowat .. Mýkoron azert ýmachagra atta volna ennen magaat . Az pater nosternek az kózepýre alýg ýwtot vala . ottan azt kezdee gondolný ha az nyerghet ees veele aggýa . awagy nem ; Ottan ffeel kele es meg mondaa . mýnt tórteent vona dolga . es annak wtanna megh ýsmeree magaat hogý nem ýo az mereesseegh .. Egý ydóben mýkoron nagý mondhatatlan sok legý bogaar ýewt volna az kalastromban . es mýndennek bantasth tenneenek . Monda zent Bernald . en meg atkozom ewket : es ýme mýkoron hollal ffeel kóltenek volna . mýnd halwa leleek ewket : Mikoron esmegh egý ydóben wr papa Mediolanom varasban kyldótte volna . hogý ewket anýa zent egýhazzal meg bekeeltethnee . Es ýmaran papiat eerte volna . egý ember halwan az zent atýanak oda ýeweeseet . eleýben výwee felesee geet kýben pokol zellet vala .. Ottan az azzonyallathnak zaýa atal kezde chachogný mondwan : Nem ýz enghómet eennen ký ez en madarkambol .. ký pareet kapýztaat ragogat : zent Bernald kedeech kylde zent Sýrus pýspeknek . de az Iambor nem awataa semý<.> ýgýeet hozýaa hanem esmeg zent Bernaldnak kyldee . kezde esmeg chachogný az gonoz zellet . Nem ýz enghem ký Sem Sýroska . Sem Bernaldka .. felele zent Ber . Sem Sýrus Sem Bernald . ký nem ýz . De

wr Iesus Cristus . Mýkoron azert ýmacha
got tett volna . Monda az týztwlatlan leelek

{504a}

Oh meely eremest ký meēneek ez en madar
kambol . kýben nagy bozzwt vallok : De nem
lehet . mert nem akarýa az nagy wr . Es m
onda zent Ber . De kýchoda az nagy wr . fele
le / az nazareth bely Iesus : zent Ber .. lattad
ee val hol ewtet . felele wgý vagyon /
zent Ber . hol lattad ewtet . felele . Az dýchó
seegben ; zent Ber . haat te voltal az dýchó
seegben . felele byzon az . zent Ber . mýkee
ppen ýewttel onnan ký . felele . mýkoron lu
ciperrel sokan onnan le hwllank . ezeketh
kedeeg nagy zomorwkeppen bezeelly vala az
azzonýallathnak zaýa atal .. zent Bern .
Nem de akarnaal ee esmeg az dýchóseegben
menný : Azt nagy hahatawal mondaa .
ýo volna . De el keestewnk ýmaran . zent
Ber . azert ýmachagot teweene ký meene
az azzonýallatbol .. De mýnt el ment vona
onnan . esmeg ottan belee meene . Mý
koron esmeg wtanna meentenek volna .
zent Ber . ada egý Cedulaat az wranak .
ez ýgheeket belee ýrwan Mý wrwnk
Iesus Cristusnak neweeben parancholok
teeneked erdegh : ez azzonýallatok ez nap
saghtwl foghwa ne ýllesed . kýt mýkoron
nyakara kótótteek volna . towabaa nem
bantaa ; Mýkoron Aquitania varasban
meent volna . ott ees egý pokolbelý lýdró
czót . ký ýmaran hat eztendeeg ýarth va
la eegý azzonýallathoz : mýnd az sok neep
nek elótte meg atkozwan . meg zabadoý
ta .. Nagy sok volna . mýnt eellýen Iambor
zent atýanak es kerezttýenseegben ýeles zét
ýrasbelý doctornak . ýozagus mýwelkódetý
es choda teetely . ha mýnd ýgheeról ýghee
re meg akarnook ýrnýa
Mýkoron azert wr istennek zent Akarattýa
bol . <ez> Cristus Iesusnak zerelmes zolgaýa
es ýeles nemes Confessora : halalaat kýzel
ýsmertte volna lenný : hozýaa hýwataa
az Iambor fratereket . es eegýeb Idwessee
ges bezeedy kózót monda . ýmez három
paranchatokat hagýom en týnektek . kýket
en ees eeltómben tanwltam . tartottam
es eeltem velók Elsew hogý senkýt aka
ratom zerent meg nem haboroýtottam : De
ha mýkoron tórteent . mýnt hamarab meg
enghezteltem .. Masod . maas ezeenek er
telmeenek ýnkab hýttem honnem <..> en
nen magamnak . Harmad . hogý ha ký
meg sertót es bantot . soha bozzwt nem
kýwantam rola .. ýme azert týnektók ees
eellýen zeretetót Alazatosagot es týrel
messeegót hagýok . zerelmes atýamffýay
Nagy sok dýcheeretes melto dolognak w
tanna . wgý olwastatýk rola hogý zaaz
hathwan . zent Monostorokat eeppeýtetóth

{504b}

Elteeben . Es Zent Irasban mýnee Zamtalan
kenýweket ýrth leegýen ký vethety zamaat .
es mýnemew bólchesseeges es eedesseeges
bezedew lett leegýen : kýeert ees meezzel
folýonak magýarazýaak ha ký ýrasaath
olwassa . meg twggýa / EElt kedeeg az barat
sagban nyegwen keth eztendeeg : Es mýko

ron . kÿwe mwleek vala hathwan ha
rom eztendós . Es wr ffÿw zÿletetÿnek
wtanna mÿkoron ÿrnanak ezer zaaz . ewt
wen harom eztendóben / Es az orzagh
Cronicaÿa zerent mÿkoron magÿar orzag
ban . wralkódnëek . masod geÿssa kereztt
ÿen kÿral . kÿ vala vak Bela kÿral-
nak elssew zÿlótte -
Az ew zent halalanak . wtanna kedeegh meg
ÿelenween egÿ Iambor Appatwr feÿede
lemnek mondwan . ÿewel kówes enghe
met .. mÿkoron wtanna menne . Monda
zent Ber . kÿ ÿmaran azon napon kÿ m-
wlt vala . nagÿ dÿchóseeggel .. ÿme az
lÿban heegÿere meegÿwnk . es te eet lakoz
ÿaal . en kedeegh ffeel meegÿek az heegÿ
tetóre : Mÿkoron meg kerdótte vona mÿre
menne oda ffeel .. felele tanwlnÿ akarok .
Az apatwr el ameelkodeek raÿtta es m
onda . zent Atÿam . mÿt akarz tanwlnÿ
ha nam tenaladnaal bólccheb mastanÿ
ÿdóben ez vÿlagon nÿnchen . felele
Semÿ ez eett valo bólcchesseeg . Semÿ
ez eett valo ygassaghnak ÿsmeretÿ . De
ott ffen vagÿon az tellÿes twdoman . ott
ffen vagÿon az bÿzon ÿgassaghnak twdasa .
Es ez eellÿen bezeedók wtan el enÿezeek
elóle . Az Apathwr kedeeg ffeel serkene es
az napot meg ÿegózween . Annak <hal> w
tannaa hallaa . haat Cristus zerelmes
Bernald zolgaÿa azon napon mwlt kÿ
ez vÿlagból . es az erek meennÿeÿ dÿchó
seeges lÿbannak bodogssagaban meent
kÿt ew zent zerelmes zolgaÿaanak eer
deert mÿnekwnk ees engheggÿen atÿa
ffÿw zent leelek Amen .
Zent Berthalam Ap
ostolnak Innepeeról
Ez maÿ zent ÿnnepnek Epistolaÿaat ha
kÿ akarÿa meg keresnÿ . meg leelÿ zent
peter apostolnak ÿnnepeen fassangban .
Az zent ewangeliomot meg wgÿan ottan
wtanna .. De ÿyeert secularis mood zerent
ÿmez zent ewangeliomot olvassa anÿa

{505a}

Zent eegÿhaaz . Azerth azt lassok megh . mert
A'' mÿ wrwnk Iesus Cristusnak bezeede es
mondasa . mÿndenewt Idwesseegees . Ez m
aÿ zent ewangeliomot kedeeg ÿrtta meg
zent Lucach kenÿweenek tÿzen harm
ad reezeeben . kÿnek rokon elótte emlekó
zÿk arrol . mÿkeppen mÿ wrwnk Iesus
az ween vachoran . ew zent halanak
elótte tanoÿthwan ew zerelmes tanoÿthwa
nÿt wgÿ monda / az ew zent testeenek es
vereenek megh aldasa wtan ; ÿme wgÿ
mond az en arwltatomnak keze en velem
vagÿon ez aztalnaal : ÿollehet . ÿm emb
ernek ew ffÿa el meegÿen . erched . az
zernÿw halarra . mÿnt el vagÿon veeg
eztethween / thwdnÿa ÿllÿk . zent harom
saag . wr istennek tanachaban . De maga
ÿaÿ az embernek . kÿnek mÿatta el arwl
tatÿk . Mÿkoron ez eellÿen kemeen bezee
dót hallottaak volna . az zent tanoÿthwa
nok meg reettenek raÿtta mÿ dologh vol
na . es kerdózkódnÿ kezdeenek ew kóztók
kÿ volna az gonoz es atkozot ember kÿ
azt mernee teennÿ : mert nÿlwan hÿzik

vala hogý az istennek zent ffya hamýs
sat nem mondana .. de ew ýol twdnaa
es annak bel keellene tellýesódný . ýma
ran ez wtan kówethkózýk az zent ew
angeliom
Ewangeliom
[E]Z ýdóben . vetekó
dees leen Iesusnak
tanoýthwaný kóz
ót ký ew kózzólók
lattathneek lenný
nagýobnak . Monda ottan ewne
kýk iesus . Idegón neepeknék kýra
lý wralkodnak ew raýtok . es ký
knek hatalmok vagyon ew raý
tok . týztartoknak hýwatathnak
Tý kedeeeg nem wgý . de . ký nagý
ob tý kóztetók ollýan leegýen m
ýnt menneel kýsseb : es ký feellýeb
valo : mýnt zolgalo : Nem de nagý
ob ee az ký le ýlt : awagý ký zolgal
Az nagýob ký le ýlt . En kedeeegh tý
kóztetók vagýok . mýnt ký zolgal . Tý
kedeeeglen vattok . kýt meg maratta

{505b}

tok en velem . en keseertetymben . En
ees zerzek tý nektek mýkeent zerzet
ennekem en atýam orzagot . hogý ee
gýetek es ýgýatok az en aztalomon
en orzagomban : es ýllýetók zekeken
ýteelween Izraelnek týzen keth nem
zetýt :-
Wr Iesus Cristusban týztólendew es Zerelm
es atýamffýaý . ez maý napon emlekózýk a
nýa zent egýhaaz dýchóseeeges zent Berta
lam Apostolnak . ýnnepeeról kýnek ees mel
tosagara . olwassa ez felewl meg ýrth zent
ewangeliomot . kýból . mýnd ez zent Apostol
nak . týztóssegheere . mýnd mý býnes feýew
nknek Idwesseeegere sok lelký tanwsagok
tamadnak kýwe / Elezer týredelmesseeghnek
ýozaga . kýt keel mýnekewn tartanwnk
haborwsaghnak es kesertethnek ýdeýn :
kýt zent Bertalam apostol . mýnd fogana
ttýatwl foghwa . bel tellýeseýte . mýnt meg
hallýok zent eeleteeben .. Ez az erek Idwe
sseeeghnek eeggýk kapwya : zent Mathe
ýrtta meg [] Boldogok az tyredelm
esek mert eweek meennýeknek orzaga .
Ezen meene Cristus atal az halandosag
rol halhatatlansagra .. Ennek mýatta nýtaa
az . meennýeý zent paradýchomnak kapwyaat
Masod . zent Alazatussagnak ýozaga : kýról
wgý mond zent Agoston doctor . ýghen ala
chon Az aldot Iesus Cristus akollyanak aý
toýa . kýn az artatlan baranok be meennek
ha ký magaat meg nem haýttýa . awagý
meg . ýtý feýeet . Awagý be nem mehet .
ercchee . kýnek ertený keel .. erról teen tan
wsagot Cristus ez maý zent ewangeliomba
vala ký Cristusnak peldaýa zerent akar
eelný ne kewannýon wrasagot es nýw
godalmat : De kýssebseegót es zolgalo týztót
kýeert leegýen az maas vylagon mýt fýze
thný . Mert býzonýawal zerelmes atyam
ffýaý Nem wrasagra . de mwkara fýzetnek
Az wrak wgýan eet ezen vylagon el
veezýk eerdemeet . Cristusnak mondasa ze
rent : Azeert az aldot Cristus Iesus zolga

ŷnak aggyaak az meennŷeŷ bodogsagnak
eerdemes ŷwtalmaat : pelda mŷnekewnk
wrwnk Iesusnak es az zentŷknek . alaza
tos eeletŷk es mwkaŷok az vŷlagon
Harmad . istenŷ tŷzes zent zeretethnek ŷoza
ga . kŷt wr istennek . zent ffŷa meg mwata .

{506a}

Kŷwaltkeeppen Az ew Zerelmes hŷweŷhez
valazthwan . ewket ew zent malazttŷa
nak tellŷesseegere mŷnt az zent Apostolo
kat . meg zentŷlween ewket ew twlaŷd
on zent leelkeewel ; eegŷebeket ew zent
ŷsmeretŷnek twlaŷdonsagara / mŷnt az zŷt
zŷzeket . kŷk meneere nagyŷb tŷztassagra
valaztatanak annewal . az istenŷ ŷsme
rette meltobbaknak ŷteelteteenek Neekŷ
bwzgosaghnak . tŷzessegeere mŷnt az zent
martŷromokat . kŷk olŷ erŷsseeggel veete
teenek kŷreŷl hogŷ semŷ ez vŷlaghŷ
hatamassaagh ewket Cristustwl el nem
zaggathataa ; Nekŷket bŷzon vallasnak
meresseegewel . mŷnt az zent Confessorok
at es . predicatorokat . kŷk nagy battorsag
gal hyrdethween es predicallvan isten
nek zent orzagaat . sokakat velŷk istennek
ŷsmeretŷre es zeretetŷre vonŷanak ; vee
gre Az aldŷt wr <is> iesus az eellŷen h
ŷw zerelmes zolgaŷt . baratŷt es attŷa
ffŷaŷt nagyŷobban akarwan ffel magaz-
tathnŷ az zent ewangeliomnak bŷzon
saga zerent . mŷnd ez zeeles vŷlaghnak
eelŷnek es holtaknak . ŷoknak es go
nozoknak . vele eegŷetembe ŷteelew bŷ
ro tarsswl valaztaa : Es az nagy dŷa
dalomnak wtanna . az erek Dŷchŷseeg
nek erwendetes vendeegseegeben keeze
reŷtee : hogŷ az . kegŷelmes feelseegees wr
istennek <.w..> . twlaŷdon zent aztala
mellee ŷlween . istenŷ es Angŷalŷ eetil
lel es ŷtallal . eelneenek es lakoznan
ak erekkewl erekkee . mŷnd ez dragala
tus istennek zerelmes ffŷaŷ . es baratŷ
kŷzzŷl eeggŷk leen . bodogssagus zenth
Bertalam apostol .. kŷnek ez maŷ napon
anŷa zent egŷhaaz meltosagus ŷnnepeet
ŷllŷ kŷnek zent eerdemes es malaztus .
vota . leegŷen mŷ bŷneŷnknek bochan
atta . zent malaztnak nŷereese es az erek
bodog erewmnek ŷwtalma / Mŷne
mew leegŷen kedeeagh . az meennŷeŷ vend
eegseeghnek es lakodalomnak eedesseege
es vŷgasagus ewrŷme . kŷre nem sokan
zomeehoznak sem vagŷodnak sŷethnŷ
De kŷ mŷnd ez vŷlaghŷ vendegseeghnek es
ŷo lakasnak . tombolasnak . es vezedelmes
testŷ dohos zeplŷseeghnek gŷenerŷseghe
hez . ragazkottak<..> . Mert zent Gergel do
ctornak . mondasa zerent Amŷt emberŷ
erzeekenseeg es zemnek keewansaga meg
kaphat ŷnkab es hamarab be foghŷa em
bernek elmeeŷe es zŷwe leelke . honnem
mŷnt a'mŷt nem laat haal . es twdhat .

{506b}

Mŷnemŷt az mas vŷlaghŷak . es az
meennŷeŷek . kŷket zent paal apostolnak
mondasa <...> zerent chak wgŷ halwan
lathattŷok az zent ŷrasbol . mŷnt egŷ tŷ
kŷr atal . De senkŷ ew nagy mondhatatlan

yo voltaat . ýzeet ýllattyaat es gýenýe
rýseegeet nem erezhety es nem ýsmer
hetý hanem . ha kýnek wr istennek m
egh akarýa ýelentený / mýnt nemeellýek
nek . olwassok az reeghy zent atýak kóz
zol . es zent paal apostolrol : Azert zerele-
mes atýamffýaý . Amýt ennekem ees
zegheen býnes atýatok ffýanak wrwnk
Iesus lathnom es ýsmernóm enghedót
nem enýóztóm el : De az tý aýoýtatus zy
wetóknék keewansagara . megh ýelentóm
es meg ýrom . ez maý zent Innepnek
sermoýaban : mýkeuppen es mýneere feel
lýeb valo leegýen . az meennýeý halh
atatlansagban valo . vendeegseeg es er
wendetes lakodalom . ez gýarlo halan-
dosagban valonaal .

Legenda festi eiusdem

Bodogssagus zent Berthalam apostol . ere
det zerent tamada Indýaý orzagbol . es
pogan keeralnak nemzeteeból : kýnek mý
koron mýnden nemzetý meg holtanak ýme
ez nemes Rosa zaal . halwan ýaroktwl
kelóktwl . wr Iesus Cristusnak hýreet new
eet es istený choda mýwelkódetýt . ýewe
Sýdosagban . es mýkoron mýndennek ýgaz
byzonsagara meent volna . azonnal el ha
gýwan az ew teewólgeseet Cristus Iesus
zolgaýa es annak wtanna zerelmes ta
noýthwanýa eerdemle lenný : Es newez-
teteek Berthalamnak nagý sok leelký ýo
zagnak meltossagaert . mert az Berthalam
magýaraztatýk ffel fýggeztónek . awagý
chatornýas ffýanak . Elsew ýozaag azerth
mondatýk ky ew benne leeletteteek . ez vyla
ghý zerelemról ffel fýggeztethween . es az
meennýeý zeretetsseeghóz ragazkodwan .
Awagý istennek zent malazttýahoz es se
ghedelmeéhez . magaat foglalwan . hogý
ne ennen maganak De mýndenestwl fog
wa istennek eelne . ýme hol vagyon
býzon kerezttýen embernek eelete es re
gulaýa . Masod ýozag mondatýk bý
zon bóczheseegnek meelseege . kýról em
lekózween zent <.> dýenes doctor wgý mond
Azt istenes Berthalam azt vallýa hogý

{507a}

Nagý Zent ýraas ees vagyon . kýsded ees va
gýon . Az zent ewangeliom meg azonkepp
-en zeelós ees nagý ees . vyzon ellen meg
zaggatot ees : kýkból azt akarýa ýelentený
zent Berthalam apostol . wgý mýnt zent
dýenes doctor . magýarazýa . hogý nemý
keuppen . mýnden newezetót . ýoth . ýozagot
es mýnden melto feelsseeges dolgot . býzo
noýthatný es meeltan predicalhatný wr
istenról . es mas keuppen mýndent tagadný
hogý nem býzon . awagý nem wgý vagyon
Magýarazo ýras wgý mond rola . hogý ee
ggýkben sem mondnak hamýssat . merth
ýollehet mýnden ýot . meltan zolhasson
ember az wr istenról . ký wr istenhez
ýllendew : De mýeert emberý elme meg
nem foghassa az wr istennek mýwoltaat
semýt vota keppen rola nem twd býzon
nýal mýt mondaný : hanem ha mýko
ron oda ýwtand es zýnról zýnre latan
gýa . Annak okaert mongýaak . ha eegý
az meennýeý zentók kózzól ez vylagra

ýewne . mýnd ez vylagon valo bólcchek
 sem alhatnanak twdomanýanak ellene
 Bodogssagus zent Berthalam Apostol az
 eert wr iesus Cristusnak meenýbe mene
 týnek es az vÿgaztalo zent leelekek
 ýewetelynek wtanna . meene be az bel
 ssew Indýaban . es mýkoron az Balwan
 templomaban be meent vona . kýnek
 Astaroth vala newe . ott kezde mwlathný
 Ez hazwg erdegh kedeeg el hýtethween
 az zeegeen neepet : az tettety vala hogý
 korokat betegóket vÿgazthatna . Annak ok
 aerth nagy sokan gywltenek vala oda .
 ýrgalmaat varwan . es naponkeed aldoz
 wan ewneký . De mýkoron semý felele
 tót nem adna .. meneenek az mas var
 asban . hol ott Berýt newó erdegh la-
 kozýk vala . es megh kerdeek mýre az ew
 istenek nem felelne . Monda . az tý istentók
 týzes lanczokkal kótóztetót megh : mý
 ýdótwl
 foghwa Berthalam . apostol oda menth . mo
 ndanak kýchoda az .. felele az erdegh . Az m
 ýndenhato istennek barattýa . ký azerth
 ýewt eede hogý ez tartomanbol az istene
 keth mýnd ký vezesse . Mondanak ewneký
 mýkkeppen leelhettýok meg ewtet . felele
 fekete fodor haýa vagyon . óregh zemeý
 ýgyenes orra . ózzel egýelódót zakala : alol
 barsson rwhaýa vagyon fewlwl feýeer pa
 lastýa . ýmaran hwz eztendeý vagyon hoý
 sem rwhaýa sem laba belý meg nem zenn
 esettenek . Istennek zent angýaly ýarnak

{507b}

Ew vele kýk sem ehezný . sem meg faradný
 nem haggýaak . Es mýndent twd . mýnden
 nyelwón zool . ýmaran ezt ees twggýa
 hogý en týweletók zolok : ha akarýa meg
 mwtattýa magaat . ha nem akarýa meg
 nem leelhetýtek ewtet . De keerlek ha m
 ýkoron megh talalangýatok keerýetók h
 ogý ne ýewýen eede . hogý ennekem ees
 wgýan teegýen mýnt az en tarssomnak .
 Mýkoron azert keth napon keresteek volna
 harmad napon eegý erdenyes kezde keýaýtaný
 Berthalam istenek apostola . meg eeghetnek
 enghemet az te zent ýmachagýd . Ottan m
 onda zent Berthalam . Nemwl meg es meeń
 ký belóle es azonnal meg zabadwla .. Azt
 halwan Polemi⁹ kýral keeree hogý ýewne
 hozýaa . mert eegý hawas leanýa volna
 es vÿgaztanaa meg . es meg zabadóýtaa azt
 ees . Es az kýral ewrwlteeben nagy draga
 keenchet kýlde az zent Apostolnak . kýre chak
 felelee . Ez vÿlaghý keench azoknak zýkseeg
 kýk az vÿlaghýakat keresýk kewannýaak
 En kedeeg semýt nem kewanok ez vÿlagh
 zerent .. Es mýkoron predicallot volna ew
 neký . monda . ha az zent hyttre akarna ter
 ný . az ew isteneet týzes lanczal meg kó
 tóztet zem latomast meg mwtathnaa ew
 neký : Masod napon mýkoron az papý feýe
 delmek aldoznanak . kezde az balwanbol ký
 kýaýtaný Nýawalýas bolondok mýt mý
 weltók zennýetók meg . mert ýnkab keent
 teeztók raýttam . honnem . týztósseegót . Ottan
 azert zent Berthalam apostol paranchola az er
 deghnek . hogý ennen maga az balwant
 el tórnee es ký meenne belóle . Annak w

tanna ýmachagot teween . az korokat betegó
keth mynd meg vÿgaztaa : Az <..> templomot
kedeegh istennek tÿztósseegere zentólee es ýme
istennek zent angýala nekÿk ýelen ween
az templomnak neeg zeegen kerezttót ýra
es monda . eellÿen ýegót vessetók tÿ hom
loktokra . es semÿt ne feellÿetók az tÿ isten<..>
tóktwl . kÿnek ez ýdeÿglen aldoztatok . Es .
meg mwtataa ewnekÿk . eegÿ fekete zere
chennek zemeelÿeben . kÿnek zemeyból tÿzes
zÿkraak ýewnek vala kÿ . torkabol . keen
kówes langak ótlethnek vala kÿwe . es keze
ýt tÿzes lanczakkal kótózteek vala hata megee
Es monda az zent Angýal az erdeghnek . mÿert
Berthalam apostolnak parancholattÿara az
balwant el tóreed . ýme en meg odozlak es
meeñ olÿ herre hol ýteeletÿg eegÿ ember
nek se arthass : Es nagÿ sÿwassal reewassal
el meene . es az zent angýal ees el enÿezeek

{508a}

Polemi⁹ keral azt lathwan halwan . ottan
megh kerezttólkódeek . mynd azzon feleseege
wel . es az varas belÿ neepekkal . dÿcheerwen
az wr istent myndden choda es ýrgalmas
saag teetelÿben Azt lathwan az papÿ fe
ýedelmek . megh dwzmadanak raytta es
el meneenek Astrages kÿralhoz . Az kÿral
rokonahoz . es nagÿ bozzw keeppen bel vado
laak . mynd az kÿralt . mynd az zent Apos
tolt . Es Astrages kÿral azon meg harag
wan eleÿbe hozataa . zent Berthalamot
mondwan ewnekÿ Te vagÿ ee kÿ az
en atÿamffÿyat el fordoÿtottad . felele En
el nem fordoÿtottam . De meg fordoÿtottam
Monda az kÿral mÿkeppen te ew vele el
hagÿattad az ew isteneet . es az te istened
hez fordoÿtottad . Azonkeppen teezók en
ees te veled .. felele az zent Apostol . ha
azt tehetód bator . ha kedeeg <..> en el tór
hetendóm az te istenydet . hÿgÿ az en iste
nembe . Ezen bezeed kózót hÿr ýwtha
hogÿ hwllot volna Baldak istene . Azth
halwan ottan meg zaggataa rwhaÿaat
es parancholaa hogÿ az zent Apostolt m
egh vezzózneek . es Annak wtanna eel
ween megh nÿwzataa . hogÿ mÿwel nag-
ÿob keent zenwedne az wtan feÿeet vee
-tetee Az hÿw kerezttÿenek el ýeween . ffele
veweek az ew zent testeet es nagÿ sÿrassal
es isteny feelemmel el temeteek . Astrages
kÿral kedeeg mynd az atkozot papÿ feÿedel
mekkel . el ragattateek pokol . belÿ erdegtewl
es zernÿw halallal halanak / Polemius
kÿralt kedeeg kÿt meg kerezttólt vala . az hÿw
kerezttÿenek pÿspekkee zentóleek azon va
rasban es mÿkoron hwz eztendeeg býrtta
az tÿztót nagÿ tÿztósseeggel : Annak wtanna
tellÿes wr istennek zent malazttÿawal
es mynden lelkÿ nemes ýozagokkal . bo
dogwl mwleek kÿwe es az erek dÿchósee
ghen meene . kÿt mÿnekwnk ees enghegg
ÿen atÿa ffÿw zent lelek . Amen .

Exemplum mirabile

Wr Iesus Cristus zeretetyben en tÿztólendó es
aÿoÿtatus atÿamffÿay Az chodalatus pel-
daat kÿt meg ýgÿereek ýelentenem . eegÿ
ÿghen reeghÿ ýrasban talaltam es kÿwól
valo orzagbol zarmazot . emberÿ fÿleknek
hallasara chodalatus zÿweknek es lelkók

nek ertelmeere földön valo myndden ee
dósseeghnel gyenerwseegósb . yelessen kük
naponkeed az meennyey dýchóseeges haza
rol . keewannak wýgassagot lathny hallany

{508b}

Wgy mynd ez vylagh Cronicaýaban
megh talaltam / mykoron kezdettewl fog
wa yrnanak ewth ezer . ewth zaaz . tyzen
harom eztendóben . Es wr ffyw zyletethnek
wtanna harom zaaz tyzen neeg eztondóben
Nagy Constantin' chazarnak rokon wtan
na . mykoron Cristus ieszus zent hytynek
dyadalom es kerezttyen anyá zent eegyhaz
nak . bekeseegh es batorsaaghadatot volna .
Azert azon ydóben . nyeert nagy bwzgosagok
vala . az zegheen wy'' kerezttylenekek . es wr
Iesust tyzes zeretettel zolgallyaak vala .. nem
eleegoznek vala Conventben . es varasban
lakozny . De meegh az hatalmas pwztakat
kew zyklaas heegyeket kyetlen erdoket es
megh veragosyotottaak vala . kemeen eelet
nek . zent ymachagnak . beythnek vgyzas
nak . es isteny elmeelkodesnek myatta .
Az ydóben tamadanak . az reeghy zent atyaak
pwztaban lakozo remeteek . kynek eeletek
bol ymaran holtok wtan . ky lemb ky lemb
zent zerzetesek tamadanak . kykról az zent
yraas ny lwaan valo tanobyzonsagot teezen
kyk kozot vala egy Iambor pysespek . kynek
Eberhardus vala newe . az ydóben mykoron
yrnanak ezer neegy zaaz eztóben . yewe Ro
maban . es mykoron tertt volna . Clunia
cum newo zerzetnek hazahoz . es mykoron
meg : tekeentotte volna . az Calastromnak
chodalatus . es reeghy eppewletyt es myne
mew erossen es zentseegossen tartanaak
az zerzetnek regulaat . Es kerdee megh
Az Apathwrt . ky volt volna fondatora .
az Calastromnak : Az Iambor Apathwr el .
kezdween Az historiat meg bezeellee ew
nek . Volt eegy nagy kazdag wrnak
egy ffya reeghy ydóben . kynek mykoron
mynd attya annya es yo baratyt azt ta
-nacholtaak volna hogy hazassagban lee
lethneek : kynek maga semyre nem keel .
vala ez vylaghgy gyenerwseeges eelet
mert zyz vala . es nagy isten feelo leelky
eeletben tarttya vala . ennen magaat . es
gyakortaa ymatkozwan / myndennek yo
pelda vala .. De maga nekyk enghede nag
isteny feelelemmel / Es mykoron az vendeg
seegot el kezeytotteek volna . es ky lemb
ky lemb wrak . es fejedelmek belgywltenek
volna . Ez Iambor yffyw ezeeben vewee
magaat hogy az ew istennek zokot zent
ymachagaat . meg nem mondotta volna .
az vendeegoket el hagywan yghen hamar lowa hataara ylween

{509a}

Meene el egy Zent egyhazhoz . es mykoron
mynden ayo''tatossaggal el veegezte volna y-
machagaat keenyereghween wr istennek ho
segheellene meg es lenne Idwessegeere akoron
valo tyztosseege es ewrome . Esmeg feel yle
lowa hatara hogy vendegyhöz menne / a
zon kozbe yme az pwztabol eleibe yewe
egy zeep tyztolendew zemeelyw veen em
ber . ylween . eegy zeep ozweerne hatan
es kezene az wr ffywnak . az Iambor yff

ýw ees . nagý týztósseeggel kózóne neký
 Es keeree hogý ýewne hazahoz es lenne
 vele ew týztóssegheenek ewrómeeben . es
 mýkron nýaýast bezeellettek volna . mýnt
 baraat barattýawal meg ýsmeree az wr
 ffýw . hogý ffeellýeb valo zemeel volna
 emberneel . es gondollýa vala netalan
 tan chak en segheedsegemre . meenýból
 bochatattot volna ; kýt ýol es meeltan
 veel vala mert wgý vala ; kýt ha mon
 danank hogý ennen Cristus lett legýen
 Awagý angýal . mýnd meg lehetót /
 Monda az wr ffýw . De ýo wram ký vağ
 felele teeneked baratod vagýok es azeert
 ýewttem hogý az te týztósseegódben ýelen
 leegýek . es amýt tehetót meg segheýche
 lek . Monda az wr ffýw en ýo wram
 halaat adok raýtta wr istennek es teene
 ked . ýmaran hýzóm hogý az te tanachod
 nak atala az en týztósseegem zereewel
 leezen . Es azonkeppen / mýndden hazaa
 nak wdwaranak : týztóssegheenek ewró
 meenek es vendeegók týztóletýnek gon
 ggýaat . zolasaat . es parancholasaat neký
 hagýaa / hogý mýnd ennen maganak ees
 veegre ew lenne ýntóýe es doctora . hoğ
 vala mýth mondana . azt tennee / Az týztó
 lendew wr istennek kówete . nem voný
 aa . meg magaat ez eellýen gond výsel
 -eestewl . de az wr ffýwnak zeretetyeert
 mýnddent terhet ffeel veen .
 Mýkron azert be meentenek volna .
 ýme nagý týztósseeggel mýnd nýaýan
 ffel keleenek es eleýben nýomotanak
 az wr ffýwnak . mýnt wroknak . Es
 lathwan az zEEP zemeelnek meltosagus
 voltaat el chodalkozanak raýtta . Es az
 wr ffýw meg hagýaa hogý mýndenek
 týztósseeggel fogadnaak . halgatnaak / es
 mýndenek mýndenben enghedneenek
 ewneký / Es mýkron az lakodalmat el
 kezdótteek volna . ez meennýeý vendeegh
 mýndent olý nagý týztósseeggel . moddal
 eekesseeggel : es bewseeggel meg zerez

{509b}

Vala hogý mýndenek chodalkoznak vala raýtta
 es senkýnek semýben fogatkozasa nem vala .
 kýn nem keel sokat chodalwnk : mert ha meeg
 eztendeeg tartot volna az nagý lakodalom meeg
 ees mýndenben bewseeg . Awagý semý fogýa
 teek nem lehetót volna . ha az istený hatal
 mat nýezýok ký az heet arpa kýnyeregból
 ewt ezer emberet eelegóýte meg az zenth
 ewangeliomnak býzonsaga zerent . eett meg
 azonkeppen gondollýok lett leenný . Mert
 akar meel nagý beewseeggel lezen vala .
 es kólcheggel . az vendeegseeg : az nagý choda
 hogý semý fogýatkozaast nem zenwed vala
 az wrnak ýozaga .. Mýkron azert az har
 mad nap bel tólt volna . ký mýnd haza ozla .
 Az harmad napýg kedeeg .. sem az meennýeý
 saffaar . sem az ew ózweere . Nem eettek ýttak
 vala . Az ees nem choda . mert halando alla
 tok nem valanak : Mýkron kedeeg bwlchwt
 akarna venný : ffeel ýlý ózweerere Az wr
 ffýw ees el akarwan keseerný ffel ýle lo
 wa hathara . es nagý sok výtezók wtanna .
 Mýkron ýwtottak volna meg az ósweenre
 hol ott egý mast talaltaak vala . meg allanak .

mert towab nem hagya nyomothny az ven-
deegh . bwlchwt akara tewle venny . Es az
wr ffyw el fakada syrwa . es kezde keerny
mondwaan . Myre hatz el en tyztolendew
atyaam es myre vonzod el en tewlem az
te zeep vvgassagus zynodet . keerlek leegyek
veled vala howa meegy : felele az zeep veen
meennyey vendeegh : Nem kowethetz mastan
enghomet de towabra haggjad : yme ma
twl foghwan harmad napra ennekom ees
tyztosseegem napya vagyon . ha oda akarz
yewnny hogy tyztolkoggyem veled : eeleggee
veezom twled es meg halalom teeneked
Azt halwan az<t> wr ffyw . mynt ha zyweere
tette vona kezeet . monda . byzon akarom es
yghen ees akarom .. De myt az wr isten
akar vala veegre zereznny . semyt rola nem
ertokozhetyk vala : Annak okaert monda yo
atyam hol leellek meg teegod / es howa
meennyek nem twdom . Monda ennen
maganak : ez osween hol mastan allwnk
az en hazamhoz vyzen twlaydon . kyt senky
nem twd teeb . chak ennen magam . es ez
lelkos allat ky allattam vagyon / eegyeb ha
ky reea menend el teewed es meg chalat
kozyk / Te kedeegh yo atyamffya ha enghem
meg akarz lathny . yewy eede ezen herre
harmad napnak deel zyweeben es ez en
ozweeremet eett keezen talalod . yarnny .

{510a}

Azert az horaban eede yewy . es eett haggjad
mynd az te lowadat . mynd zolgaydat k
yk te veled leeznek . hanem chak tennen
magad yl ffeel . az en ozweeremre es va
la howa teegod vyzen oda meeny . Nem
zykseeg ewnekyy vezerlees . chak veztegh
yl'' ew yol twggya howa keel meenny
Semyt ne ffeel : Nem banod meg en hozy
aam yewtoded . De mykoron esmeg haza
akarz yewnny . akkoron meg ysmered . mert
yo volt teeneked en nalam lettod
Capitulum secundum .
Wr Iesus Cristus zent malazttyanak seghe
delmeewel . ez masodyk Capitulum leezen
arrol emlekozet mykeppen Az Iambor
wr ffyw meene . Az meennyey ffelsseeges
kyralnak vendeegseegeben . es myt otth
lata . erzee valla . es lakozeek . es my y
doben teree hazahoz .. ha ky eedesseeggel
meg akarya hallanny nagy sok tanwsa
got es leky eedesseegot talaal ew benne .
Mykoron azert az wr ffyw es az mennyy
vendeeg egy mastwl el valtának volna .
Az nemes yffyw ew vytez zolgaywal yewe
wr ffyw hazahoz . nagy banattal keserws
eeggel : es sem ezyk vala . sem vyg
ad vala . wy meenyewel . sem nyayas
kodyk vala yo baratyal .. De sem ny-
wghatyk sem alhatyk vala : varwan
myglen az hagyt hora . el yewne . Oly
yghen el falta vala zyweet az ew eedes
meennyey vendegheenek nyayassaga zy
ne latasa . barathsaga . es malazos bezee
de hogy sem attya . Annya . Sem . yffyw
kegyese sem ez vylaghyy hangossaagh
vala my kysded ewrwondetesseegot
hozhatnak vala ew zyweeben .. Meel
tan Byzonyal . mert megh sebhotte
es atal hatotta eelos thor keepen ew

zýweet az ew meennýeý . zeretew attýa
nak es vendeegheenek týzes zerelme
Mýkron az aldót nap es hora bel tólt
volna . bwlccchwí veen ew azzon felesse
ghetewl . es haza nepeetwíl . mýnt ha
harmad napra haza ternee : Demaga wǵ
mýnt soha ewket tebbe zemeewel nem
lathnaa .. mýkeppen leen ees / Es nagý sokad
magawal ýewe az hagýot herre . Es la
taa haat ott keezen vagýon az vendeegh
ózweere . Azonnal le zókólleek lowa ha
tarol . es ffeel ýle nagý ewremmel az
meennýeý wth výselóre . senkýt az zolgaak

{510b}

Kózzól vele el nem hagýa meenný . da m
ýnd haza kýldee varaban . mondwan . ho
napý napon ezen horaban esmeg eede ý
ewýetek keezen . mert eett talaltok meg
enghemet es semýt nem keesóm towabbaa .
Azonkeppen . az výtézók haza . meneenek naǵ
banattal es keserwseeggel . mýnt ha soha
nem lathnaak wrokat / ký wgý ees leen .
Az meennýeý kówet kedeeg . az wr ffýwt
el výwee eegý nagý zoross eswenýen
ký az zent ewangeliomnak býzonsaga ze
rent . kewesektewl yarattatýk . es výzen
az erek eelethnek fóldeere : Mykron
azeert ýwtottanak volna . nagý zeep theer
mezóre : hol ott semý banat . semý sýralom
es zomorwsaagh nýnchen . honnan az ke
serwes halaal . ký rekeztetót . Az Iambor
wr ffýw el tekeente haat mýnden zeep
seeghnek zeepseege vagýon mýnden fe
lól . kewrwle . Az feld kýees kýhóz soha
hasonlatosth nem latot / ott vannak haat
mýnden felee zeep ýllatw fýwek kýl
emb kylemb zýnew výragok : Rosa lilium
výola . Az . zeep mezón . zeellel : felwíl az
egh týzta . alol az föld . nagý eekósseeggel
ffeel ótóztetót . Az faak ký zeep výragos
ký kedeegh tellýes kýlemb kylemb eerth
gýmelchókkal . Az ffaaknak aga boga . ký
lemb kýlemb zeep ýeles madarakkal ee
kósewltettenek : kyknek zawok zenghee
sok ; mýnt angýalý eeneklees volna
kýhóz hasonlatost eelteeben soha nem
hallot vala .. Es semý allat ott nem vol
na ký kewansagos zerelmetes gýenerw
seeges es týztóletesseegre melto nem volna
EEllýen zeep földre . mýkron az nemes
wr ffýw be meent volna : ottan el val-
tozeek ew termeezetyben . meg týztwle
erzeekenseeghýben . zýweeben testeeben
es leelkeeben / meltan kedeegh . merth
mýnd . földet egheth .. mýnd eetelt ýtalt
mýnd az halandosaghnak ýzeet býzeet
mýnd ember baratýnak sokasýt nýa
ýassaghýt el változtatta vala . kýkkel
es kýkkózót annak elette eelt vala / Azert
olý mýnt zent eenok es ýllýes profetak
nak halhatatlansagok zerent . ew ees az
halando eeletben . halhatatlansaghnak ýde
ýre ýwtot vala . es eerdemlót vala változ-
ný / kýk mýnd lehetendew dolgok az wr
istennek . kýt mýnemew malasztos aýandekkel

{511a}

Akar zerethný : Mýt zolhatwnk tebbet . cho-
danak chodayaat rola .. ýme az ott valo

eghÿ nemes madarak ees lathwan <ez>
 ew wroknak . ýdeghen vendeegheet . eeg
 keeppen ew aldót wroknak tÿztóssegheere
 mas keppen : az wÿ vendeeghnek . erwende
 tóssegheere . mÿnd zarnÿokkal mÿnd zeep
 zozattÿokkal . nagÿ eedes vygasagot ýelent
 nek vala . Azonkózben el tekeenthween
 nem mezze latha . egÿ mondhatatlan
 nagÿ es zeep Sathort . mÿnt ha egÿ
 eekes waar vona . kÿ mÿnd kÿwl be
 lól kÿlemb kÿlemb draga kówetból ee
 kesewltetót vala .. mÿnd tekeentette kee
 wanatus / Es mÿndden felól kewrwle m
 egh ollÿan zeep keezwlettel valo Sato
 rokat mÿnth egÿ zeep dragalatus varast
 kÿknek pagimontoma . mÿnt az cÿllago
 zeep feenes Aranÿ : falaÿ ha mÿnt ara
 nÿas býborral barssonÿal bel vontaan
 vona ; Benne lakozo neep kedeeg . zamtalan
 eróssek hatalmasok zeepneel zebbek ew
 zÿnek zerent . kÿk . zent peter apostolnak
 mondasa zerent . mÿnd keralÿ nemzetók
 kÿralÿ magzatok . keralÿ papok . zenth
 seregh es sok kózzól kÿ keresghetót gÿw
 lekózet / mÿnd zÿzek zeplótelen . mÿnd
 tÿztaak mÿnd dychóseegósók : vÿgak ÿo
 kedwek / es erwendetósók / 0 en hozÿ
 am hasonlatus halando zerelmes atÿ
 amffÿaÿ . lassatok hallÿatok ewrómet
 es . vÿgassaghnak : Nem mondhattÿok
 hogÿ ez vÿlagÿ sem emberÿ . De mee
 nnÿeÿ es halhatatlan dÿchóseegben
 valo erwendetesseegót : zent paal apos
 tolnak mondasa zerent kÿt zóm nem
 latot Sem ffÿl nem hallot Sem em
 bernek zÿweben nem zallot : kÿt meg
 zerzót wr isten<...w.> az ew hÿwe
 ÿnek . zolgaÿnak es zeretóÿnek . kÿk
 kózzól eegÿ vala ez nemes zeplótelen
 eeletew wr ffÿw / kÿt mÿkoron bel
 vÿttenek volna . kózykben elsew reen
 den valook : nagÿ vÿgassaggal es zere
 tettel .. fogadaak ewtet . kÿhóz hasonla
 tost soha nem latot . sem erzót vala .
 Azonkeppen masod . es harmad rendben
 valok . nagÿ eremmel es dÿcheeretes ze
 retettel fogaggÿaak vala ewtet kózykben
 Es ÿmaran olÿ ÿghen el merwlt vala az
 nagÿ chodalatus ewrembe vÿgasagban
 es zeepseegóknek latasaban . hogÿ mÿnn
 eel kÿssebhóz ees nem merÿ vala magaat

{511b}

Hasonlanÿ . Et meltonak lenÿ : wrasagaat
 kedeegh es mÿndden ÿozagaat mÿnd semÿ
 nek velÿ vala ; Mÿkoron azert ýwtotta-
 nak volna az neegÿed lakodalomban . ÿme
 nagÿ kezwlettel es sok zamtalan magaw
 al eleyben ÿomoteek . az ew eedes leel
 keenek kewansaga . az ew zerelmes attÿa
 kÿ ewtet az zent vendeegssegben hÿtta
 vala . Es lathwan awagÿ volt ewróme
 annak elótte . awagÿ nem .. De ollÿan leen
 mÿnt ha ÿngen leelekben sem lett vona .
 Mert meeg az wdwarlo legÿeenek vÿte
 zók ees ollÿan zeepók valanak . mÿnt az .
 ffeenes nap . mÿndenÿknek keralÿ kora
 na feÿeeben . ótózettÿók mÿnt az zÿkrazo
 Cÿllagok Es mÿkoron oda ýwtot volna
 az nemes wr ffÿw . ottan meg alla az

alatta . valo ózweer . es lee zalla rola .
Es <az> eleýben ýewe az feelsseeges dýchós
eeghnek es zentóknak wra . nagý zeep
koronas kýralý ótózetben . nagý dýchóseeggel
nagý dýcheeretes eenekleessel . týztósseeggel
kýt soha senký ký nem ýelenthet . Es mý
koron kezet fogtanak volna . es zerelmes
óleleesth attanak egy masnak . olý meel
zeretethnek týzeeben eseeek be az wr ffýw
hogý . sem testeewel sem leelkeewel sem
ennen magawal . awagý hol volna es
mýt mýwelne . nem twdnaa . kýben ha
lakozwan meg maradot volna . soha ha
lalt nem latot volna . Mert mýkoron
magaban tertt volna azt twggýa vala
hogý meegh az esth haýnal el nem nýw
godot . mýwlta el eredót . es harom ho
raýa meeg nem volna .. maga ýmaran
harom zaaz eztendeý mwlt vala el ; M
ert varýa vala az eeýet el ýewný . ký
az wr istennek varasaban nýnchen . es
wgý soha haza nem ýewt volna ez ha
lando výlagra .: De megh ýewe es nem
marada megh . Az kedeeg nem az feelssee
ges kýral akarattýa leen . de az nemes
wr ffýwnak ezes bolonsaga .

Harmad Capitulum

Wr Iesus Cristusnak zent leelke ereýwel
lasswnk hallýwnk <te..> teeb choda dolgo
kath kýk meltok leegýenek meg výgaztal
ný a'' mý zomorw zýwnkket leelkwnketh
Emlekózween arrol mýt teenek mýwelee
nek onnan hazol . az nemes wr ffýwnak
el menetý wtan . ew eedes zýleý : zerelmes
ýegýóse . es wdwarlo zolgaý . ýo baratý

{512a}

Mýkoron az megh hagýot ýdóre horara es
napra . haza nem ýewt volna ; mýndenek
eseenek nagý kethseegben . banatban ke
serwseegben es sýralomban : Attýa ann
ýa sýrattýa eedes zýlótteed zerelmes ýe
gýes tarssa . zýweenek zerelmeet .. zolgaak
ýo wrokat . es wrak vr ffýak zerelmes
barattýokat . ýarnak fwtsosnak teetowa ha
hol meg talalhatnaak . Neký mongýa va-
la netalantan meg chalatzozot / Neký kedeeg
netalantan el zagattatot mezzee fóldre .
Mýkoron nagý ýdew tólt volna benne
ew keserwes varasokban . ký hýrhóweek
Chazaroknak kýralýoknak wdwaraban
mýndenek bankodnak . mýndenek chodal
kozak ez eellýen nagý dolgon .. Es ezenkepp
en mýkoron sok fóldeket es kýlemb kýlemb
orzagokat el ýartanak volna keresween .
sohol hýreet sem halhataak . Onnan ha
zool kedeeg naponkeed horankeed . nagý
sýrwa fohazkodassal . kenýereghween az
wr ýstennek . ozttýaak ýozagokat meertek
neel kýl . Alamýsnaban . es egýhazý
neepnek zentelen ýmatkozwan eerette
hogy az feelsseeges teremteew hoznaa meg
es fordoýtanaa banattýokat výgasagra
De mýkoron lattaak volna sok eztendew
wtan hogý az ew erewmók meg nem
ternee . holtýg valo keserwes banatban
es kethseegben eseenek : es veteek mago
-kat holtýg valo penitencia tartasra
Az varath zentóleek kalastrommaa . Az
palotaat templommaa : eegýeb keenchot

rwhaat ýozagot zent oltaroknak eekóss
 eeghere . es . Iambor zerzeteseknek tap
 lalásokra .. Es az feýedelemseeghnek m
 eltosagaat . Apathwrsagnak . týztewee
 Es ezenkeppen mynden nemew ez vylaghý
 dolgok valtozanak . leelký dologgaa ./
 Ennen magok ees holtýg lakozanak <m
 agoknak> az zent kalastromban . wr istent
 zolgalwan . vÿgÿazwan beýtélween es
 ýmatkozwan . es nagý Iamborwl veeget
 vethween ew eeletóknék kýmwlának
 az ýo zýleek . istennek orzagara meeneen
 ek . testóket . mynd eegý koprssoban hel-
 hóteek azon azon eegýhazban : Az wr ffýw
 nak . kedeeq zerelmes ýegóse ký azon zý
 zesseeqben . meg maradot vala . ew zerel
 mes wratwl : marada meg azon ózweq-
 seeqben ew zerelmes wranak zerelmeert
 es mÿg eele nagý sok alamýsnaat beýtet
 zent ýmachagot tetween ew zerelmes wræ-
 -rth

{512b}

Es nagý Zent Angýalý eeletben veeghezee
 el ýdeýt . es ký mvlwan . Istennek zent
 orzagara meene . Es kýt sok ýdeýg varw
 an nem lathata . hÿhettýek az erek ee
 lethnek fóldeeben meg latta .: Mynd
 ez eellýen dolgót az ýdew belý ýras
 twdok bel ýranak Istoriaban ýewendók
 nek emlekózettyókra . mÿnt mastan tór
 teenýk nagý vraknak es ýeles feýe
 delmeknek . emberseeqes teetemeenyé-
 ket Istoriakban ýrnak .

Negýed Capitulum

Wr Iesus Cristus hozýank valo ýrgalm
 as Aldomasabol / meegh ees teb melto dol-
 gokat . hallýwnk / terween az dýchóseeqes
 ewrwímnek es vÿgassaghnak lakodalma
 ban . Mÿkoron termeezetnek folýasa .
 zerent . nagý sok ýdóók es eztendók el
 mwltanak volna : es az halandosagban
 sok valtozasok lettenek volna .. Az wr
 ffýw . Azon ýffýwsaghnak koraban . ereýben
 zeepseegeben . myndden veenseeghnel kýl :
 eetlen ýttlan Alomnaal . kýl es mynden
 faratssagnaal kýl . betegseeqnel es testý
 zeghódelmesseeeqnel kýl / chak ennen maga
 az ýdóbelý emberek kózót zabadon / halaltwl
 vendeegewl az harom zaaz eztendeegh : Naq
 eremmel es vÿgan lakozwan . wr isten
 nek aztalan / kýról zent Mathe ewangeli
 sta emlekózyk kenýweenek . 13 rezeeben .
 Es ez nemes wr ffýwnak felette ýol
 vala dolga . az ew zerelmes isten attya
 wal .. mert vala mÿt zýwe lelke es
 ýo kedwe kýwanna : zeme lathath<.>na .
 mynden akarattya es kedwe zerent va
 la . semý fogýatkozas nem volt : De mynd
 zýweeben leelkeeben gýenyérwseeq . testee
 ben es erzeekónsegheeben gýenerwseeq
 gondolattýaban es emlekózetýben gýene
 rwseeq . olý ýghen bel meent es ýarwlt
 vala . az istený zeretethnek es meltosaghnak
 hatalmassagaban : zent dauid proffetanak mon-
 dasa zerent . ps° . Lxx .. Es az halando testh
 nek természet zerent valo neheseegý . kýk eett ez
 vylagon meg terhelyk az zegheen leelkót
 hogý zent Palnak mondasa zerent Rom / vij
 azt ne kewanhassa tehese : lathassa es

gondolhassa . a'mýt akarna . De haýlandob
es gýorssab legýe[n] <volna> az gonossagra . es mýn
dden vezedelmess dologra . honnem ýora
lelkýekre es meennýeýekre : ezekben ott
semý nem vala : De mýnd el tawoztatot
vala .

{513a}

Wgý hogý az isteny Sentencia ffeel fýg
geztetót hatalmatwl . kýt kýwe adot vala
mýkoron emberý nemzetót . býneert megh
atkoza mondwan . Gen . por hamw
wagý esmegh porraa hamwaa leez .
kýnek en nyawalýas býnes ffeyem ees
tanachot attam volna . megh maradný
De nem tewee . hanem Az ýdót kezdee zam
lalný gondolný hogý ýdeý volna ýmar
an hazahoz terný . es kezde kenýereghný
es bwlchwt keerný . Mondwan hala
kat adot teeneked . en týztólendew atýam
es ýo wram . mýnden ýo teetelydról
kýket en velem tóttel . kýket ennekem m
egh ýelentótteel . es kýket lathnom hal
lanom enghetteel .. nagyobban kedeegh
hogý az te nagy bewseeges malaztoss
voltodat . hatalmas dýchóseegódet . enne
kem meg mwtattad . kýket soha en vol
takeppen embereknek ffýaýknak <azon>
ký nem mondhatom esýelenthetóm
Lathwan latom mert aldót es bodog
vagý en kegýelmes atýam . es bodogok
ký zenetlen te aldót zýnednek előtte al-
nak es wdwarnak . lathwan az te zét
zýnednek eekós voltaat . es hallýaak bezeedednek
eedesseegheet . kýk kózót býzon felette ký
wannam erekkewl erekkee meg marad
nom . De mýeert haza kezóróýtetóm me
nný ýol twdod okaat : mýkeppen az
en hazam belý neepeken enghemet war
nak : Azert vallom hogý olý dýchó
seeggel . es meltossaggal . olý eremmel
es ýo kedwel .. kýket ez maý napon eett
eerdemlóttem meegýók az en hazamhoz . hogý so
ha . az en neepeým kózót leween hason
latost nem lathattam volna .-
Ez eellýen . nemes wr ffýwnak bezee
deen : olý mýnt mosolyodwan . az bo
doghsagnak zent attýa . es nagy kegýel
mes bezeeddel monda ewneký . O ýo
ýffýw es zerelmes baratom . Mýkoron
mý te hozýaad meneenk . latok mýndd
en ýawýdat : te ees mý hozýaank ýew
veen lattad . mýndden ýawýnkat : ým
e ha ezeket zeretód kewanod eel velók
mýnth týeeddel : hýzen mýnd ketten meg
elegózwnk vele . Ha kedeegh teenekód
teeb . es ýob vagýon . annak okaerth
haza kewankozor . en meg akarlak tar
taný akaratodnaal kýl : De en azt m
ondanaam hogý ezeket valasztanaad
ýnkaab .. mert towab ees eede kewanko
zol

{513b}

Azt ýol twdom . ha azert el akarz menný
ýme hol vagýon az ózweer ký eede ho-
zot esmeg haza vyzón . De . en meegh ees
azt tanaccholnaam . hogý ma eett marad
naal .. mert towab ees ýollehet eede ýewz
de keserý faydalomnaal kýl nem lehet .

kýt mastan el tawoztathatz ha akarod .
 De mýeert zabad akarattýara hagýatot vala .
 eegýebet nem akara benne tenný haza ke
 wankozeek . ott azert nagý halaa adassal
 eegý mastwl bwlchwt veween . Az wr ffýw
 ffeel ýlý esmeg azon ózweerneek hatara .
 es . meg azon herre hozaa hol . ffeel ýlth
 vala .. De ýme sem zolgaýt ott nem talalaa .
 Sem nemzetýt . Awagý nemzetýnek nemze
 tyt . Sem vala meel ýsmeróyeet . Nem cho
 da . mert reeghen mýnd ký mwltnak
 Mýkoron azert teetowa ýarna gýalogh
 mýnt ollýan wr . barssonban býborban
 ótózttét mýnt ký azon napon nyomotot ký
 ew meenýekzóy hazatwl . senký ýsmeróye
 eleýben nem kel : nagýon kezde raytta
 bozzonkodný . Bel nyomothwan wr ffýwý
 varaban . haat mýnd mas modon vag
 ýon zabwan . honnem hatta volna .. kez-
 de ennen maga ees raytta chodalkozný
 mý dologh volna . hol eellýen hamar m
 ýndenek ew allattýok zerent el valtozta
 nak volna . es nemýkeppen olýha zýwee
 ben ewrwłne hogý wyszagot lathna .
 Mene az baratok portayara . es mýko
 ron cheenghetót volna . az portarius be
 ereztee nagý ýo kedwel .. lathwan hogý
 ollyan nagý tyztósseeg belý ember volna .
 kýralý ótózethben . Es kezdee kerdózný . ký
 volna . mýt keresne . es honnan valo
 volna .. felele Býzonýawal nem twdok sem[ýt] monda
 ny hanem hogý tegnapy napon eennen
 ký menween .maskeppen hattam ez hazat
 honnem mýnt latom lenný . es nem teegód
 hattalak az kapwn óryzný : De az výttez
 legheenýeket sem twdom hol vannak
 es ýme ennen magamnak <.> labamon
 kelleteek bel ýewnóm az heegý kózzól
 En wgý twdnam hogý ez Calastrom
 en twlaydom hazam volna .. es ýme eegý
 ýsmerómet sem talalhatom meg<.> / Ezeket
 halwam el ameelkodeek raytta az porta
 rius frater : El fwtameek az apatwrhoz
 es meg mondaa neký . ýme eegý kýralý
 zeep wr ffýw ýewt eede es azt mongýa
 hogý ez Calastrom ew wara volna : hal
 wan azt az Iambor Apattwr aloýtaa h
 ogý almadozneek . De mýnd azon atal ký

{514a}

Meene az wr ffýwnak eleýben . es ýo zok
 aas zerent výwee az zent egýhazban . ýma
 chaknak okaert . de maga mýnd ketten cho
 dalkoznak egýmason . Mýkoron az wr ffýw
 attýaat Annýat es Azzon tarssaat kerdenee
 hol volnanak / Az Apatwr monda mýnd
 ký mwltnank ýme hol vannak koporssoý
 ký hýrhóweek azonnal ottan az Calastrom
 ban . hogý az el vezót <wra>fóldnek wra
 haza ýewt volna . tamada mýndenek kózót
 nagý choda ameelkodus kezdeenek fwthný
 az nagý chodara .. mýnd chonka bonka . koor
 betegh el feledween ew nyawalýayokat
 hamarsagál sýethnek vala az choda lathný
 halwan az pwztaban lakozo zent atýaak
 ees . mýnt zent Anthalnak . Makariusnak
 paffunciusnak ffýaý . baratý Remetheý . nagý
 mezze fóldról egý mas elót fwthnak sýeth
 nek vala lathný . es vala mýt hallaný
 az erek dýchóseeghnek eeletý felól . Mýth

monyak tebbet . nagy eegyhazÿ es zeerzetes
 neepok . es zamtalanon az zeeghenÿek bod
 ogok . es azonkeppen nagy processional eleÿ
 ben menwen . mynt wr istennek zentÿnek
 nagy tÿztÿsseeggel aÿoÿtatus kÿwansaggal
 es istenÿ dÿcheerettel fogadaak be ewtet .
 myndenek chodakeppen zolwan bezeelwen
 egÿmasnak ÿme haza ÿewt ez feldnek .
 wra . kÿnek ÿmaran harom zaaz ezten
 deÿ vagÿon kÿ enokkal es ÿllÿessel la
 kozot istennek paradÿchomaban : Az Iambor
 nemes wr ffÿw kedeegeh alwan az sokass
 aag kÿzÿt ewrÿwl vÿgad ees zÿweeben
 leelkeeben . chodalkozÿk ees az dolognak
 halhatatlansagaan . zeep eekes kedeegeh ew
 tekeentetyben . teendoklÿk ew zÿne az wr
 istennek latasabol .. es nagy kewanttal neez
 nek reea . mynt istennek angÿalara
 Keerÿk myndenek hogÿ meg bezeellenee
 mynt es hol ÿart kÿlth . myt latot hallot
 volna . Es mykoron ez kezdette volna bezeellenÿ
 ÿelen valanak ÿro notariosok kÿk myn
 dden zawaat lewelben ÿrÿaak wala
 wtanna . Azok kedeegeh mygh towab towab
 addegh ÿnkab halgattÿaak nagyobban chod
 allÿaak / Ennen maga ÿollehet nagy ban
 attal fohazkodassal bezeellween . myeert
 hogÿ meg nem maradot . de meg tertth .
 Nagyobban azon bankodÿk vala hogÿ zab
 ad akarattÿa volt raytta / kÿk kedeegeh hall
 gattÿaak vala .. O mondhatatlan nagy erem
 ok es kÿwansagus dÿchÿsseegok lelkÿ
 zerelmok vala ; myeert soha ollÿan nÿl
 wan valo ÿeles dolgokat az erek lakoda
 lom feelol . nem hallottanak vala .

{514b}

Annak okaert . monda az . nemes wr ffÿw
 ewnekÿk . Twdom zerelmes atÿamffÿaÿ
 es bÿzonnÿal twdom . hogÿ az tÿ lelkÿ
 vÿgaztalastokra . es ÿwendoknek em
 lekozettÿokre tartot meg enghemet ennÿ
 ÿdeÿglen / ezert manaal towab nem
 mehetok hanem megh keel halnom / De
 semÿt nem feelok . mert esmeg oda mee
 gÿek honnan el ÿewttem . hol ott ennÿ
 sok ÿdeÿg lakozwan Aloÿtottam hoÿ
 chak harom horaÿa volna .. kÿnek bÿ
 zonsagot teezen ÿme az en ÿffÿwsagom
 kÿt lattok . twggÿatok kedeegeh hogy my
 wlta foghwa kÿ meentem ez varasbol
 Sem eettem ÿwttam . Sem ehezttam
 zomeehoztam . De myndden ÿowal tell
 ÿes voltam . ÿme ez rayttam valo rw
 ha es otÿzet kÿt meenÿekzoben ree
 am vettem az wlta le nem vetottam
 ÿme meeg ees azon zÿnt wÿssagot
 tarttÿaak Mykoron eellÿen nemew
 choda dolgokat . zolt bezeellet volna ew
 elottok az meennÿeÿ dÿchÿseeghnek es bo
 dogh eeletthnek ewrwondetes es vÿgassa
 gus . malaztossagarol / Nagy dÿzes langh
 keppen gÿoÿtta vala ffeel ew zÿwoket
 leelkokek . es kÿwansagokat / az dÿchÿsee
 ghes zent eeletthnek gheerÿedetess zerelm
 eere / Annak wtanna . mondhatatlan
 nagy halakat ada raytta wr istennek
 hogÿ az ew ez wÿlaghÿ erekseege ÿoza
 ga . nem akadot zarmazot volna . ez vÿ
 laghÿaknak kezokben . hannem istennek

dýcheeretýre es lelký neepeknék kezókben
kýk koronkeed . ýmatkoznak eerette . es ala
mýsnaalkodnanak zegheeneknek belóle
Ez eellýen bezedót kezdótte vala el ew
elettek . es vonýaa mýnd vachoraýgh .
mert annak elótte . valo napon deel zý
weeben meent vala . el . ew aloýtasa
zerent es masod napon esmeg deel zý
weeben . ýwthoth vala hazahoz . meel ý
dónek tellýessege chak eegý napp vala .
de hozýasaga harom zaaz eztendót teett vala .
Ewtód Capitulum

Kegýelmes meennýeý zent Atýank isten
nek meg segheellót malazttýabol az el
kezdót dýcheeretes es Idweseeeges zenth
eelethnek melto hallasa wtan : lassok h
allýok Az nemes zýz zent výteznek es
nemes wr ffýwnak : dýcheeretes ký

{515a}

Mwlasaat kýlemb kýlemb choda teetellel
kýben ees talawnk ollýakat kýból megh
melegózyk mý zýwnk lelkewnk : Mý
koron azert veeget tett volna bezeedeenek
Mýnd nýaýan nagý halakat adanak raý
tta wr istennek .. Es az Iambor Apatwr
nagý vendeegseegót teen azon vachoran
Et . nagý výgan eeznek ýznak lakoznak
nagý erwendetesen bezeellýk egý masn
ak . a'mýt lattak hallottak : le ýlteteek az
fóldnek wraat ees az aztal feere . De
sem eezýk ýzyk mert meegh tellýes va
la . az dýchóseeghnek eedes malazttýaw
al . es az eeló földnek erwóndetteseghewel .
ýme hol vagýon . kýról . wrwnk Iesus m
ondaa az zent ewangeliomban . De mýnd
ez napýglan ees nem erthetýk meg halan
do emberek . Math . iiij . Nem chak kýn
ýerrel eel ember . De mýndden ýgheewel
ký kýwe zarmazyk istennek zaýabol .
peldaýa kedeegh elóttewnk vagýon . Mý
koron azert nagý eedesseeggel kýnalnaak
hogý eenneek ýnneek es lakozneek ew
velók . ýollehet twdaa ýol mýnt lenne
dolga . De ýme nemkewe keetelen nekýk
enghede . Es mýkoron latta erzette volna
ez výlaghý halando kýnýrnek ýzeek
ýllattýaak . ottan megh zonttýorodeek
kezde ew benne meg alwný az meenn
ýeý zeepseeghnek ýllattýa . eedesseege
kostolwan kedeegh . kezde az ýffýwsaag
megh hewadný . es megh ózewlný vee
newlný : es beteghseegben eseeek . Mon
da ottan . Nam mondaam hogý ýgen lee
zen dolgom . ýmaran towab nem mehe
tók de ezennel meg keel halnom : Azert
Aggýatok 9fessorth . oltarý zentsseegót
es kenetót . hogý ýo kerezttýen modra
mllýak kýwe . Es azon keerlek . hoý
ýmaggýatok eerettem es testemet tegýe
tek az en ýeýosem mellee azon koporso-
ban ; Hogý azt lataak volna az apa
thwr es az vendeegók nagýon megh
reemewleenek raýtta es mýnden ew
rómók výgasagot . sýralomra es kese
rwseegre fordula .: ffeel hanýaak mýnd
eetkóket mýnd aztalokat Raýtta ragada
nak mýnth eeggýetlen eeggýókón . es be
výweek az zent egýhazban . nagý mond
hatatlan ohaýtassal . es býzonnýal meg

twdaak meg ýsmereek hogÿ volt volna
az földnek reeghÿ wra .. Es zêthseegóth

{515b}

Veween . wgÿan kezók kózót mÿnt ha el
alwt volna . kÿ bochataa leelkeet : meg
oda menween honnan haza ÿewt vala .
chak lelke zerent . hol ott ÿmaran erekk
ewl erekkee . ewrÿwl vÿgad . az ew mee
nnÿeÿ zent Attÿawal es isteneewel
Hÿre leen benne hogÿ eellÿen ember
ezenkeppen kÿ mwlt volna .. De ottan .
temeteek el . nagÿob chodanak okaerth .
zamtalan neep reea fwthwan . kÿralÿok
wrak . zeeghenÿek bodogok . wr istennek
eerdemeseet lathnÿ ÿllethnÿ es apolgat
nÿ . Nekÿk sÿrattÿaak . Nekÿk ewrÿlnek
Nekÿk halaat adnak raÿtta wr istennek .
Es azonkeppen mÿnt ollÿan tÿztólendew
feÿedelmet nagÿ tÿztósseeggel istenÿ feelele
mmel . es egÿhazÿ zolgalattal . ew zerel
mes ÿegÿeseenek koporsoÿaban helhóteek
hogÿ mÿkkeppen lelkók eegÿÿwt volna
koronaztatwan az erek . dÿchóseegben testók
ees eegÿÿwt nwgodneek es egÿzór ta
madna ffeel . az erek eelettre : Ezeketh
megh bezeelween az Iambor apathwr
Eberhardus pÿspeknek el ameelkodeek
raÿtta ez eellyen hallason es nagÿ ha
laat ada raÿtta wr istennek : nagÿobban
meg eppewlween ew leelkeeben : Azon
keppen mÿ ees en eedes zerelmes atÿam
ffÿaÿ . halaakat adwan . agÿÿwnk dÿche
retót a'' mÿ eedes teremtenknek es meg
valtonknak Iesusnak . hogÿ az ew zent
ÿowoltaert es<. > ew zerelmes zentÿnek
eerdemekeert . reezeltessen az ew zenth m
alazttÿaban mÿg eelÿnk . es holtwnk
wtan : vÿgen azon eedes . dÿchóseeges . es
erwendetes . erek eeletthnek fóldeere es or
zagara : Amen . 1 . 5 . 2 . 7 .-

Zent Agoston doctorn

ak Innepeeról .-

Ez maÿ zent Innepnek . Epistolayaat es ewan-
-geliomaat ha kÿ meg akarÿa olwasnÿ megh .
tallÿa . zent ghergel doctornak napÿaan . Ann
ak okaert ez nemes zent Agoston doctornak
es pispeknek zent newe dÿcheeretÿre . es
mÿ lelkÿ Idwesseeges tanwsagwnkra . lassok .
meg mÿkkeppen es mÿ modon . az wr isten
mÿnd ez földón Anÿa zent egÿhazban . mÿnd
meennÿen . az erek dÿchóseegben ffel magaz-
tataa .

{516a}

Es kÿwalt keppen valaztaa hogÿ az elew is
ten hazanak : eelew kew ozlopa . es tamazÿa
lennee . mÿnd zentseeges eeleteenek peld
aÿawal : mÿnd meelseeges bolcchesegeenek .
vÿlagossagawal . es eróssegheewel . kÿnek pe
ldazattÿara . meltosagus newezettel ees ze
retee ewtet wr isten . hogÿ Agoston len
ne newe . kÿnek sok neues magÿarsaga
vagÿon . doctoroknak mondasok zerent . Ele
zer . azert magÿaraztatÿk . az Agoston . óreg
beÿtónék . mert mÿkkeppen . Az Iambor ke
reztÿen chazarok . kÿk az kósseegót eppÿ
tÿk . tÿztósseges meltosaghnak okaert Aug
ustusnak neweztethnek : azonkeppen zent
Agoston eegÿeb zent doctorok kozót meltob

es fellýeb valo helt erdemle . anyazent
 egýhazban . mert az teb doctorok hasonlat
 tathnak . feenes Cýllagokhoz : zent Agoston
 kedeegh . feenes naphoz ; mýeert hogý az ist
 enseeghnek twlaydonsagarol . tebbet zolt
 es nýlwabban ýrth az teeb doctoroknaal .
 Masodzor az ew zent newe <pelda> hason
 lattatýk Az hew hohoz . ký mondatýk Aug
 ustusnak : meel howal emberek wgýan
 megh gýwladnak . nagy hewseegnek m
 ýatta . Azonkeppen ez bodog lelkew zét
 ember . mondhatatlan ffeel gýwladot
 vala es wgýan týzessee lett vala . az ist
 ený týzes zeretethnek bwzgosagaban .
 kýról ennen maga býzonsagot teezen . In
 libro Confessionum / mondwan . O feelsee
 ges wr isten meg lewtted vala te az
 en zýwemet az zeretetőnek nýlawal
 neha neha kedeeg olý eróssen es meell
 ýen hogý az erek eeletót nem gondoltam
 volna . nem twdom mýnt lett volna az
 veegezety / ercche ký ertty mýt akar módaný
 Harmadzor magýaraztatýk . Isten vara
 sanak zaporoytoya . thwdnyá ýllýk m
 ert mýkeppen nýlwan lattýok býzons
 aghnaal kýl : leen Anýzent egýhaz
 nak . Annýa : zent ýrasnak teýeet ad
 wan . leen . az hýtetlen eretnókóknek
 hatalmas dýadalma . bólcheseegeet m
 wtathwan . Leen Idwózewló neepe
 nek zaporasaga . zent regulas zeretóket
 zerezween .. Leen az meennýeý zentók
 nek . es zent wdwarnak eekósseege es
 výgasaga . zent eerdemes eelettel ký m
 wlwan . es meltossagus zent tarssagokban
 zamlaltathwan : Mynd ez eellýen dýchó-
 seeges

{516b}

Bodogsagra ýllendew dolgokeert meeltan
 dýcheery týztóly kýlemb kýlemb istený
 Aýoytatus ýmachagokkal . es zeep eenek
 leesókkal . egheez kerezttýenseeg az ew zent
 ýnnepeet . kýk kózót mý ees noha býnesek
 vagýwnk . dýcheeryók ez nemes zent
 doctort . halaat adwan wr istennek hoý
 eellýen nemes zent atýaat . es výlagos
 <e>mestert adot . anyazent egýhaznak ý
 gazgatasara . De mýert zerelmes atý
 amffýaý emlekózetót teenk ez nagy
 twdmanýw embernek bólcheseegeról
 Idwesseeges kerdeesewnk tamadhat . mý
 oka hogý termeezet zerent emberek ý
 ghen kewannýaak az bólchesseegók . es
 tanwllýaak : pogan bóczhnek mondasa
 zerent primo phicorum De kewesen leelhe
 týk megh . az býzon bólchesseegnek
 fundamentomaat : Rýwýdeden reea felel
 ween doctoroknak mondasok zerent
 <Elezer> . Elsew oka . lelký ýndwlathn
 ak . ýora valo verekódeese . mert mý
 eert az okos leelek . mýndenkoron ýora
 vagýodýk 8mo ethicorum az ýot meg nem
 ýsmerhetý bólcheseeghneel . kýl . awagy
 azt mwkanaal kýl aggya wr isten
 mýnt az zent Apostoloknak . es az zent
 doctoroknak . meennýeý ýelenetból : Avaý
 keresees wtan . az az tanwsaaggal . azt
 ees wr istennek malazttýa kówethveen
 ký meg výlagosoýttýa az ýffýaknak el

meejóket Ha kÿk ezenkeppen leeznek
bólcchee ezek az ýgaz es byzon bólcchek
ezek mehetnek ýsmeretÿre az felsseeges
ýonak . kyról zent <lulach> Math zool . ca° ix
Senkÿ nem yo chak az eegÿ twlaÿdon
Isten : Ez eellÿenek haznalnak .. mÿnd
ennen lelkóknek . mÿnd eegÿebeknek Id
wósseegekre Mas oka mÿert ýnd
wltathnak bólcchesseegnek tanwlasa
ra . mondatÿk ez vÿlaghÿ<.>(.) nÿwes
eelethnek zorossaga . ýme lattÿok hogÿ
ez vÿlagon . az zeegheen eeggÿegÿew
twdatlan emberÿ allat . ha ýgazan
akar eelnÿ : el nem eelhet . hanem naÿ
mwkawal es veerees vereÿteekkel . Na-
ponkeed wgÿkeel vonnÿ . mÿnt az bar
omnak . meeg ees wgÿan zeeghen : ha
kedeeg nem mwkalkodÿk . nÿnchen honn
an elnÿ senkÿ nem aggÿa az eweet ew
nekÿ : Nÿnchen sem zeretet sem ýrgalmass
-aagh

{517a}

Kÿ ewtet ýngÿen meg segheellene es el
taplalnaa . ha azert ember nem tanwl es
vala mÿmestersseegót es bólcchesseegót nē
keres nem tanwl . haat erekkee az bolon
dok es twdatlanok kózzee zamlaltatÿk . kÿ
kben mÿnk eett ez vÿlagon . mÿnd az mas
odÿkon . az az holta wtan vezedelmes .
Cristus Iesunak sentenciaÿa zerent Math
[] <es> karhozatus leezen . mert sem bo
londot sem barmot meennÿeknek orza
gara nem vÿznek . Harmad oka mÿert
ýndwltatnak emberek twdomant es ból
cchesseegót tanwlnÿ : ez wÿlaghÿ keweelseeg
ees telhetetlenseegh : hogÿ kazdagsagot gÿe
ÿthessen . morhass lehessen . wrasagot leel
hessen . ez eellÿen bólcchessegeert . De ýnkaab
zent paal apostolnak . mondasa zerint pme
ad Cor . j c . bolond balgatagsageert sokak so
kat mwkalkodnak . ýarnak faradnak es kólt
nek . az mynd heeÿaban leezen mert az ý
gaz es býzon bólcchesseegót soha meg nem
leelÿk : Ez eellÿek zemeelÿeben mongÿa
zent leelek bóch zaÿa atal . Sap v . mÿ
koron halalokra ýwthnak . 0 felsseeges wr .
isten . meel ýghen el teewettewnk volt
az býzon wttrol es ýgassagrol . Nam nem
volt mÿ benewnk . semÿ vÿlagossaagh
0 mÿth haznalt mÿnekewnk ez vÿlaghÿ .
keweelseeghnek eelete . bólcchesseege es kaz
dagssaga . Bÿzon semÿt / mert ýnkab meg
vakoÿthnak el bolondoÿthnak es mÿnden
ýonak ýsmeretÿre erótelennee teeznek em
bert .. pelda . vezzók el zemewnkket : hol
ott . lattÿok az sok gonossagnak tengóreet
mÿnt az wÿz ózón . hol az nagy býnók
nek terheet mÿnd az eghÿg ffeel hatw
an . es pokol fenekeeÿglen el mewltet
ween . hol az sok hamÿssagnak es cha
lardsagnak . vezedelmes el aradasaath .
hol az . dohoss testÿ faÿtalansagnak zee
gÿentelen baromsagaat : 0 Bÿzonÿawal
mÿnd az bólcchegben . mÿnd . az ýrastw
dokban .: kÿk soha az ýgaz bólcchesseegh
nek wtaara nem ýwthattanak <...>
Ez eellÿenekkel telÿk be pokolnak verme
Ezokról mondaa wrwnk az zent ewan
geliomba . Bÿzon mondom tÿnektók . mert

nem twdlak nem ýsmerlek kýk vattok .
ýme rýwýdedón meg hallook az vezedel
emnek bólcchesseegeet . kýket wr isten mý
nekewn ne aggyon twdhatnwnk . ýma
ran . rokon wtanna . lassok meg mýnemew
ýegókón ýsmertetyk emberben az ýgaz

{517b}

Bólcchesseegh ký haznaal Idwesseege es wr
istenek newe dýcheeretýre . doctorok mond
asok zerent sok ýozagus <. > ýegýt talallýok
zent ýrasban .. Elsew ýegý : mýkoron ember
nek kewansaga vagýon : ýoth . tanwlný hallaný
Mýnt meg vagýn ýrwan Luc xj . Bodogok
kýk hallýaak istennek ýgheýeet es halwan
meg tarttýaak : Ezt zent Agoston megh
tartaa . mert wagý olwastatýk rola . hogý
mýkoron meegh . az reeghý pogan bólcchek
nek es erethnekseeghnek teewólgheseeben
volna foglalatus . törteneek hallaný : zent
Anthal remetenek eeleeteet es mýnemew
dýchóseeggel ký mwlt volna . megh reemw
le raytta . es felette megh hoborodeek es m
onda Alipius tarssanak : O mýt hallwnk
mýt halgatwnk ffeel kelnek az twdatlanok
es el ragaggýaak az menýorzagot . mý ke
deeg a'' mý twdomanýwnkkal pokolba me
rewltetewnk . Ez Azon valo <yr...> Bodog
ýrýgsegheeben bel fwtameek egý kerben
es le fekeveek egý fýghe ffa alat . nagý sý
rast kezde teenný : ýme mýt eerdeml az ýo
nak hallasa es kýwansaga : Azonkózb
istený zozatot halla mondwan . kel ffe
olwassal . kel ffe olwassad . Mýkoron
zent paal apostolnak . lewele akadot volna
kezeeben . El kezdee olwasný az elsew Ca
pitolomot . ezen ýrason . ótózyeel feel wr
Iesusban Cristusban . Es azonnal el tawo
zeek ew zýweeból mýnden ketólkódeesnek
seteetseege es meg býzakodeek ez zét hýtben
Masod býzon bólcchesseegnek ýegýe . ýo zandek
ban valo alhatatossaagh : hogý nem valtoz
tattýa ember . ew ýo zandekaak . mýnd
den gondolattýanak forgasara . Merth
ha ember mýndden bezedeere es fordwla
ttýara valtozýk . nem mondatýk bolchnek
de bolondnak bolch mondasa zerent . []
Ezt ees zent Agoston megh tartaa .. merth
mýkoron ez zent hýthnek es az meennýeý
Bodog hazanak edesseege zýwe akadot vol-
na . Ottan lewelben meg ýelentee zent
Amborws doctornak . akarattýaat es meg
kerdee mýchoda ýraasth kellene olwasný
Es meg ýzeneewneký hogý zent ýsaý
as proffetaat olwasnaa . ký kózelben ýaar
az zent ewangeliomhoz : es mýkoron elsew
leczkeýeet nem ertótte volna . mýnt bólch
ember towabbaa halaztaa : hogý ýobban
hozýaa lathna :
Harmad byzon bólcchesseegnek ýegýe
tanacchal valo eelees es mýwelkódedeth
kýról wgý mond bolch prover xij

{518a}

Az bolondnak wta es mýwelkódedetý ýgaznak
lattatýk ew zemeý elót . ký kedeeg bólch
leend tanachot halgat : mert ott sok ýdwes
seeg vagýon . hol sok tanach vagýon
Ezt ees meg tartaa zent Agoston doctor .
mert ýollehet eleeg bólch eeleeg ez es va

la . de meegh ees nem vetee hattra az kerezttýeneknek tanacchaat : kýról wgý olwastatýk hogý mýkoron / foga kezdót vo -<.>na fayný . ýnteteek hogý istent ýmattat na . eerette . es ottan lewelet ýra hogý ýmadnanak eerette : ýme azonnal . meg vÝgazeek . De nagyýbban lelkeeben honn em testeeben . mert ezeeben vewee meel haznalatus volna az zentóknak ýmachagok Neegýed bólcheseeghnek ýegýe . bozzwsag zenwedeesenek týredelme kýról wgýon m eg ýrwa prover xxij . ký raýtta lettet el halgat . bólchnek ýteeltetýk . Az bolond ke deegh azon ýsmertetýk megh hogý azonnal esmeg bozzwt akar allaný : kýról wgý m ond zent Bernald doctor : Az bólch embert ýlletý haborsagban eróssnek lenný es nýmorwsagban vÝgadný . pelda az zent Apostolok . es eegýeb zentók .. kýk kózzól eegý bodogssagus zent Agoston ký nagyý sok zam talan haborsagokat zenwedót anýazent egýhaz mellet . az hýtetlenektewl Ewtód býzon bólcheseeghnek ýegýe . mag aat artando býnektewl meg tartaný es penitenciat tartaný : Mert wgý m ond bólch . [] Az gonoz eelew lee lekben nem feerkózyk az bólcheseegh thwdnýa ýllýk . mert az býn es az ból cheseeg keth ellenkódeu állatok . soha . eeggýwt nem lakhatnak : kýról ennen maga zent Agoston ees wgý mond vala . Nem twdom vala annak elette . hogý ez vÝlaghý bólcheseeg . malaztus zeretethnel kýl vezedelmes keweelseeg . mert ýnkab el tór el vezt embert .. mýert býnnel va gýon . Azert mongýa zent Ber . býzon ból cheseegót talaltal . ha az eleeb valo ee letódnak býneýt meg sýrattad : Ezenkeep pen teezen vala zent Agoston doctor . zenetlen sýrathwan az zent ýdóket kýkben heýyaban eelt vala .. mert twggýa vala hoó soha meg nem terneenek : es ýffýwsagatwl foghwa meene ýokat el veztót volna . az pogansagban eelween . kýból az wr isten cho- dakeppen ký hozaa . es mýndden býneýt meg bochataa .. wgý hogý meltan vehettýók ew ro la . az bólchnek mondasaat ecc . xlvij . Crist^o meg týztoýtaa ewneký býneýt . es ffeel mag aztalaa mýnd erekkee az ew hatalmaath .

{518b}

Hatod bólcheseeghnek ýegýe . ýewendew dolgoknak meg gondolattýa : kýról bóch ecc . ij . Az bólchnek zeme ew feýeen vagýon . az az . mert mezzee twd lathný : Az bolondnak kedeeg az sorkan vagýon . annak okaerth ol -lýan ha seteetben ýarna / deq^o j Meth^{ce} Az bólch emberhez ýllendew . elówe valokat megh neezný . es tórteenendó vezedelmeket el tawoztathný . Azonkeepen teen zent Agoston doctor ees . mert lataa . hogý az vÝlaghý bólchek mýnd vezedelemre meennek . Es nem meene wtannok : de wr istennek seghedel meewel ýora fordoýtaa eeleteet . es meg oltalmazaa magaat az ýewendó erek vezede lemtewl . mýnt býzon bólch ember . Heted ýegýe Az bólcheseeghnek . okkal es meerteekletesseegel valo zolaas : kýról bólch prover . xxvij . Vala ký ew bezedeet meertek

lÿ bólch ember az : pelda . mÿkoron eegÿ nagÿ
 pogan bólch veztegleny . meg kerdeek hogÿ
 bolond volna .. felele eegÿ bolond sem twd
 veztegleny . De mÿnt reea ÿwt ottan zool .
 Nÿolczad ÿegÿe . Alazatossaagh : kÿröl bólch
 Prover . xj . vala hol az Alazatossaag vagÿon
 ott vagÿon az bólcheseeg ees . Vÿzon ellen
 mÿndden keweel . bolond . zent gergelnek
 mondasa zerent olnak aloÿthwan magaat
 kÿ nÿnchen : annak okaert gÿkortaa zeÿent val .
 Kÿlenczed ÿegÿe . tÿtok dolognak magaban
 valo bel rekezteese kÿröl bólch ecc . xx . Az
 bólch ember . mÿnd addÿglan twd halgatnÿ
 mÿg ÿdee . Vÿzon ellen az bolond semÿ tÿt
 kot nem twd . tartanÿ : Ez nemes bólches
 eeghnek regulaÿt Bodogssagus zent Agoston
 doctor meg tartaa mÿnd halalÿgh . kÿnek
 Idwesseg peldaÿa zerent ha mÿ ees haz
 nalnÿ akarwnk es gÿoropodnÿ lelkÿ nemes
 bólcheseegben . ez eellÿen nemes tanwsa
 gok zerent eellÿwnk . kÿre wr isten segh
 eellÿen megh az ew zent malazttÿawal .
 Legenda eiusdem festi .
 Wr ieszus Cristusnak . zent malazttÿa mÿat
 lassok megh Bodogssagus zent Agoston doctor
 nak meltossagus eeleteet : az dÿcheeretes
 eerdemes voltaat . kÿre segeellÿen za keg
 ÿelmes teremteew vr isten ez nemes zÿt
 doctornak . hatalmas bodogssagaert . Tw
 ggÿatok zerelmes atÿamffÿaÿ : mÿert kÿl
 emb kÿlemb ÿrasth olwastam rola : kÿlemb
 kÿlemb ÿdókben talaltam : tamadasaat . De

{519a}

Annak mÿ oka leegÿen Az nem en gondom
 kózenseeges . ÿrasban harom zaaz . negÿwen
 eztendóben mongÿaak kÿ mwlasaat / Ez
 vÿlaagh Cronicaÿaban harom zaaz nÿolcz
 wan neegÿ eztendóben ÿegeztetót megh .
 Zent Ewsebius pÿspek kedeegh ezenkeppen ÿr
 rola . az ew Cronicaÿaban . Bodogssagus
 Atÿank zent Agoston doctor . zÿleteek Cata
 gensis varasban : wr ffÿw zÿletethnek w
 tanna mÿkoron ÿrnanak harom zaaz ez-
 tendóben Attÿanak patricius vÿteez va
 la newe . es pogan . vala . Annÿanak
 kedeegh . Monica . kÿ kÿsdedseeghetewl fog
 wa aÿoÿtatus kereezttÿen es Cristusnak zol
 galo leanÿa vala . kÿben mÿnd holtÿg ees
 meg marada .. kÿ veegre olÿ eerdemese
 leen wr istennek hogÿmÿnd wraath
 mÿnd ffÿaat kerezttÿenseegre haÿtaa .
 es bel teleek ew benne zent paal apos
 tolnak mondasa . [] hogÿ az
 hÿw azzonÿallatnak mÿatta Idwezewl
 az hÿtetlen ffÿrffÿw / Mÿkoron azert
 zent Agoston tÿzen eegÿ eztendós volna .
 nagÿ zeep zÿnew es ÿo elmeÿew germ
 ók Aurelius kÿral kÿ akkoron Car
 tago varasaat bÿrÿa vala : kÿtewl zÿt
 agoston . attÿa tARTH vala ; hozÿaa hÿwa
 taa ewtet . es Carthago varasban . zabad
 dwssaa tewee . es wdwaraban wdwar
 lo vÿtezzee awagÿ wrraa . hogÿ mÿnd
 enkoron vele es elette volna es aztala
 naal eenneek : Lathwan azert ez Au
 relius kÿral ez Agoston germekót ew
 attÿa wtan ÿrnÿ . hogÿ zeepen ÿndw
 lt volna es nagÿ ÿo elkóchw Iambor
 es ezessed volna megh zeretee ewtet / es

ffÿawaa valaztaa . ewtet . annak felette
az ew neweet adaa . reea . hogÿ Aureli'
lenne . mÿeert hogÿ : az ew zepseegehenek
okaert az zeep ffeenes Aranhöz hasonlatt
athneek . meel newezet mÿnd holtÿgh
raÿtta marada : Ennen vagÿon hogÿ zÿt
ÿrasban Aurelius Augustinosnak newe
zÿk . Azert ees keth varas belÿnek newez
tetÿk . mert Affrica tartomanban Cata
ginesis varasban zÿleteek ez vÿlagra
De Carthagoban keral wdwaraban tar
tateek ffeel .. Patricius vÿtez kedeeg zenth
agoston attÿa Carthagoban hathwan kÿ
lencz eztendeeg lakozseek ew azzon felessee
ghewel . es holtanak elette kerezttÿenseegre
terween . nagÿ veenseegben es ÿo hÿtben
mwleek kÿ / kÿeert az ew azzon felesseege sok

{519b}

Sÿrasth es ÿmachagot . sok Alamÿsnalkodast
es kenÿrgheest tett wr istennek hogÿ el .
ne vezne erekkee . es meg halgattateek
Ezeket ÿrÿa zent Ewsebius doctor .
Zent Agoston kedeeg az Aurelius kÿralnak
es az masodÿk attÿanak halalok wtan .
vetee magaat mÿndden bÿlcheseeghnek
twdomanÿara . kÿrÿl az nagÿ Cronicaban
wgÿ vagÿon meg ÿegÿzween : hogÿ az ew
elmeÿeenek elÿss voltaerth mondhatat
lan . nagÿ értelmes ember leen . ÿo verss
zerzew . kÿlemb kÿlemb ÿrasoknak megh
feÿtÿtÿe . kenÿw zÿrzew : es vala mÿt em
ber meg gondolhat mÿndenben nagÿ ha
talmas hogÿ meegh az nagÿ bÿlch do
ctoroc kozzÿl senkÿ ew hozÿaa hasonlatus
nem leelettetÿk vala .. Annak okaerth
magaban el bÿzakodwan es az nagÿ
bÿlcheseegben el merwleew . erethnÿk
seeges twdomanban eseek . kÿ az ffeel ta
madast tagaggÿaak . es hogÿ Cristusnak
ha isten volt haat emberÿ teste nem le
hetÿt . meel tewÿlghesben kÿlencz eztendeeg
eele . De nem vezhete eel . mert az ew
zent annÿa zÿleÿe mÿnd eeÿl ÿmatko
zÿk vala erette gÿakortaa ees wtan
na ÿarwan kerÿ vala ewtet hogÿ ve
thne veeget az vezedelmes twdoman
nak . De Agostonnak ez vÿlaghÿ keweel
seeg ÿnkab keel vala es nem gondol
vala az ew zÿleÿeewel .. Es mÿkoron h
azassagra tÿtte volna ennen magaat egÿ
ffÿa leen azon pogansagban . kÿt neweze
kÿben nagÿ zeep / ÿo / es ezes
gÿermÿk newekÿdeek / Mÿkoron azerth
az ew zent zÿleÿe eerette sÿrankozneek
es zomorw zÿwel volna . nekÿ ÿeleneek
wr istennek angÿala egÿ zeep ÿffÿw ke
peebeben mondwan . mÿt sÿrz . mÿt ban
kodol . felele . Az en eedes ffÿamnak ve
zedelmeert sÿratom / Monda az angÿal
leegÿ bator . mert ahol te . ott ew . Mÿ
koron azt meg ÿelentÿtte volna Agoston
nak .. ottan monda . hazwtz anÿa hazwtz
mert nem wgÿ mondottaak teeneked . de
ahol ew ott te . Vÿzon ellen az eedes zÿle
bÿzonoÿttÿa vala . Annak wtanna az
Iambor azzonÿallat meene egÿ pispekhez
es keerÿ vala ewtet . hogÿ ÿmadna es
ÿmattathna az ew ffÿaert . Monda az Iam
bor zent pÿspek oly mÿnt ÿewendew

mondo keeppen : Mennÿ el . leegÿ bator .

{520a}

Mert lehetetlen hogÿ ennyÿ kenÿhwallatas
nak ffÿa el vezÿen / Annak wtanna zÿt
Agoston ÿewe Mediolanum varasba hol
zent Amborws doctor . lakozÿk vala az
pÿspekseegben : Az ew zÿleÿe azt halwan
oda wtanna ÿewe nagÿ faradsaggal ..
Agoston keddeeg . eremest ÿsmerkodÿk vala .
zent Amborws pÿspekkel . Mÿkoron eegÿ
napon predicallana . es azon vezedelmes
erethnókseeg . ellen kÿben Agoston esót va
la . sokaÿg disputalt volna . Azt halwan
Agoston felette ÿghen raÿtta ragada . es m
egh kezde hÿdegódnÿ ew zÿweeben az go
-noz twdoman . es mÿkoron hosweet nap
ra ÿwtottanak volna mÿnd az ew kÿs
ded ffÿawal meg kereztołkódeek : es azonn
al olÿ nagÿ istenÿ malazt adateek ew
nekÿ : kÿt soha annak elette nem erzóth
vala : Azon valo ewrÿlteeben . monda
zent Amborws nagÿ ffeel . zowal .. Te deum
laudamus . Ottan wtanna felele zent
Agoston . Te dominum confitemur : es azonkeppen
egÿ masnak felelween mÿnd veeghÿg el
mondaak az nemes istenÿ dÿcheeretót
Annak wtanna eredeenek haza esmegh
Affricaban es mÿkoron ÿwtottanak az thÿ
berÿs vÿznek partÿara . az ew eedes zÿ
leÿe kÿ mwleek ez vÿlagbol . azert ees
meene erekseegheben . es ott mÿnemew
ÿo baratÿ valanak . kerezttÿenek : aÿoÿta
tus ÿmachagban beÿtben vÿgagasban na
ponkeed mwkalkodÿk vala . kenÿweketh
<yr.> ÿrwan zent ÿrasban : predical-
wan . es mÿndeneket tanoÿthwan Id
wesseeghnek wtara .. mÿkoron azert az ew
ÿo hÿreet neweet hallotta volna Valerius
pÿspek ÿponensis varasban . hozÿaa hÿw
ataa . es ottan akarattÿanaal kÿl pappaa
zentóle . hogÿ predicallana : annak wtanna
kÿ alla az pÿspekseegból . es zent Agoston
doctort helyette pÿspekseegeben ÿktataa .
mÿnemew nagÿ zentseegben . meennÿeÿ
eelethben . zeerzetesseegben . zent zeretben
Alazatosagban . tÿzttasagban : kegÿelmesseeg-
ben . tÿredelmesseegben . zeghenÿekón . valo
kenÿereÿletesseegben : kemeen testÿ eeletben
ez vÿlaghÿ zeegeenseegben : ÿgassaagh
teetelben . Anÿa zent egÿhazrol valo go-
nd vÿseleesben : nagÿ zamtalan kenÿw
eknek ÿrasaban . predicalasban . eelth m
wkalkodot leegÿen . zollÿon rola . mÿnd
egheez ez vÿlaagh . tellÿes kerezttÿenseegh

{520b}

Mert emberÿ elme meg h nem Zamlalhattÿa
nÿelÿ kÿ nem ÿelenthethÿ es keez meg h nÿ
ÿrhattÿa : mene zamtalan az ew ÿo mÿwel
kódetÿ . 0 zeremes atÿamffÿaÿ haat mÿth
zolhatwnk az ew zent eerdemes voltarol .
dÿcheeretes ffeel magaztatarol . mÿnd mee
nÿen mÿnd földón : ha ÿo peldaat . tekeel
-letes eeletót . lelkÿ tanwsagot akarwnk
keresnÿ mÿnt meg tallÿok ez nemes zent
nek eeleteebeben . kÿból ennyÿ zamtalan
ÿozagok tamattanak . es zarmaztanak : Az
ert . nÿlwan lattÿok en eedes atÿamffÿaÿ
mert nem vette heÿÿaban az meennÿeÿ

nagý . dýchóseeghnek koronaýaat dýadal
maat . orzagaat . de nagý sok mwkawal . ýo
teetellel .: Mýkoron azeert halalara . ýwtot
volna . annak elette mýnden ez vylaghý ýo
zagaat zegheenýeknek oztataa . es semý testa
mentomot nem teen . mýnt Cristusnak zeghe
nye : hanem egyben hýwaa az isten feeló
fraterek ffýaýt Remeteýt . es nagý sýrtaban
monda . ýme ez harom dolgokat meg keer
ttem wr istentewl . hogý awagý ez masta
ny ellenseegtwl megh oltalmazzon : Awagý
erósseegót aggyon zenwednewnk . Awagý
ez vylaghol enghem ký veegyen . Es mýko
ron zent zeretethnek tartasara . ýntótte vol
na . ewket . es hogý senký oltarýzentssee
ghnel kýl ne mereezleek halalara keezwl
ny . leelkeet az wr istennek aýanlwan
nagý bodogwl kýwe mwleek ..
Ez nemes zent doctorrol . wgý mond . zent
Rikhardus doctor . Ewrwl zerelmes attýam
ffýaý . es vÿgaggýwnk az wr istenben ký
ez maý napon . az nagý bólcheseegnek keen
ches edeenýeet menýorzagban ffeel vÿtte /
Ewrwl o zentsseeges leelek . ký ez maý napon
ez vylagrol ffeel veetetteel . az meennýeý
zent angýaloktwl . ffeel hýwattattaal az
Archangýaloktwl . ffeel magaztattaal az pro
ffetaktwl . týztóltetteel . az zent Apostoloktwl
bel ýktattaal az martýroktwl : bel zamlal
tattaal az Confessoroktwl .. Bewchwl'tetteel
az zent zýzektewl . Az dýchóseeges zent ha
romsaagh . ký adwan az sentenciat . lakozýal
eet mý velwnk erekkwl erেকেe Amen .
Ezen zent doctor meg wgý mond rola .
O pwztaban lakozo remeteknek byzon vezer
ók es vylagossagok : seteetseegnek zanký
veteese . Apostoloknak tarssok . martýroknak
koronáok . Confesoroknak gyengók . zýzek
nek eekósseegok . te Cherubýn meenýnek zawa .
Cristusnak nyelwe : kýtewl ez maý napon eer
demlettel Coronaztathny : ký wtan mongýok
eegytemben : keerwnk ýmaagy eerettewnk
Amen

{521a}

Zent Ianos Nýaka
vagasanak Innepee-
ról

Ez maý zent epistolaat ýrtta meg
bólch . proverbiorum decimo : meel ýghee
knek . elótte emlekózween / meely nagý haz
nalatus az istený feelelem . es wgý mond
Az istený feelelemben valo eelet . nagý <ýdót>
sok ýdót es napot aad embernek es nyo
mossaa teezen embert . vÿzon ellen . az ke
gyetlen býnesseknek kedeeg eztendóýók m
egy rýwýdewlethnek . es mýndden remeen
seegók el fogýatkozýk . ennek wtanna ków
etkózýk ez maý zent epistola : kýnek rýwý
deden valo ertelme chak az : mýkeppen az
wr isten az ýgazakat artatlanokat es ee
ggýegýwket mýnden vezedelemtwl megh
otalmazýa leelekbten testben . kýk kózzól ee
ggýk vala Bodogssagus zent Ianos baptista
kýnek eeleteet megh hallottok zýletesee
nek napýaan . eet kedeegh mýkeppen leen
veegezetýre halala . es ký mwlasa . meg
hallýok wr istennek malazttýanak mýatta
Elsew Epistola .
[I]Gazaknak varaasok

výgasaag az gonoz
oknak keddeeg remee
nsegók el vez . Az eeg
-gýegýewknek eressee
gók wr istennek wta
es feelelmók vagyon
azoknak kýk gonozt mýwelkódnak
Az ýgaz erekkee meg nem ýndwlta-
týk . az kegýetlenók nem sokaýg lak
oznak ez feldón . Az ýgaznak zaýa
bólccsessegót zýl . de az gonozokn-
ak nýelwók el vez . Az ýgaznak a
ýakaý keellemetesth gondolnak de
az býneseknek zaýok vezedelmes
Az ýgazaknak eeggýegýewseegók
el ýgazgattýa ewket . es az výzzaa
ýaroknak ronttasok el pwztoýttýa
ewket . Az gýenesen ýaroknak ýg
assagok meg zabadoýttýa ewket

{521b}

Es az alnokok ewnnen chalardchag
okban meg fogattatnak . Az ýgaz
ew nýomorwsagabol meg zabadwlt
atýk es az alnok helyeeben vettetyk
Az keepwalo zaý meg challýa ew
barattýaat : az ýgazak keddeeg megh
zabadwltatnak bólccsesseeggel . Az
ýgazaknak Iamborsagokban varas epp
ewltetyk . es az gonozoknak vezedel-
mókból ewrom dýcheeret leezen : Az
ýgazaknak aldasokban ffeel magazta
az vaaras . es az kegýetleneknek zaý
ok wtan el tórettetyk : Deo gracias .
Ezen zent ýnnepról masod epistolaat ees
olwas . anýa zent egyhaaz . kýt meg ýrth zét
paal apostol . Az Sýdoknak ýrt lewelee
nek týzen eeggýed rezeeben . Ad Ebre . xj
Meely epistolanak elette : kezdetwlv foghwa
az az . ýgaz Abeltewl foghwa .. az ýgaz nee
pek kýk voltanak : kýkben az zent kerezttýen
ýgaz hýt neweekódót . elówe newezghetw
een .. mýnd ez maý zent Epistolaýg dýche
retnek es týztósseeghnek okaert . ký el ees
veegezteteek . meg tekeellótteteek . <...> ez ne
mes zent Ianos baptistaban : towaab sem
mehete . mert ennen magaban az Cristusban
ký vala . es kýben vala az zent hýt meg
akada : kýben es kýeert veegre zent halalt
ees zenwede mýnt meg hallýok . Azert
meltan olwastatýk ez zent Palnak mon
dasa . ees . az ew zent halalanak emlekózetýre
kýnek Bewtew zerent valo magýarsagha
ezenkeppen vagyon .-
Masod Epistola .
[A]Týamffýäý : az zentók
ez zent hýthnek mý
atta orzagokat gýóz
tenek . ýgassagot mý
velkóttenek es ýgýee
retót eerdemlettenek
Az hýttel . eress orozlanoknak zaýokat
bel dwgtaak / týznek sebessegeet m
egh oltottaak . tórnek elýt el tawoz
tattaak : Betegseegókból ffel tamatt
anak es ýtkózetben eressek lettenek

{522a}

Idegónóknak taborokat ffeel verteek
azzonýallatok ew hallottokat ffel ta

madwan vetteek . Nemellÿek kedeeq
 ffel fÿggeztettenek nem fogadwan
 az megh valtssagot . hogÿ ÿob ffel ta-
 madasth talalnanak Nemellÿek
 zemeermót es vereseegót zenwedw
 een .. annak felette keenós kóteleket
 es seteeth temleczót . Megh kówez
 ettenek vagatattanak keseertettenek
 megh ólettettenek : teetowa fwtosta
 nak palasttÿokban . es kechke bewr
 kóbeÿekben : zegheenseegót eenseegót
 es nÿomorwsagot zenwedween : kÿkn
 ek . nem vala melto ez vÿlagh : Az n
 agÿ pwztakban tebolÿogwan : heegÿ
 ekben barlangogban : es földnek ver
 meeÿben . Es mÿnd ezek es eellÿenek
 hÿthnek eresseghewel bÿzonÿwltatta
 nak megh . mÿ wrwnk Iesusban . xÿsban /
 Ezen zent Innepnek
 ewangelioma .
 Ez maÿ zent ÿnnepneknek ewangeloomaat
 ÿrtaak megh az zent ewangelistaak . zent
 Mark kenÿweenek hatod reezeeben .. zent
 Lucach . kÿlenczed reezeeben . zent Mathe tÿ
 zen Neegÿed reezeeben . es leen eredety az
 ÿdóben mÿkoron wrwnk Iesus volna har
 mÿncz keth eztendós : ew zent halalanak
 elótte eztendówel . mÿkoron hosweet nap taÿ
 ÿan : az ewt ezer embereket meg eleegóÿ
 tótte volna . az ewt arpa kÿnyerekból es
 keth halachkakbol . meelÿ choda dologh
 mÿkoron kÿwe hÿrhedót volna . hallaa
 megh herodes kÿral . es monda . Az kerez
 tólew Ianos . kynek en feÿeet veeteteem
 ew tamadot ffeel hallottaÿból . annak
 okaert leeznek annÿ chodaak ew mÿatta
 Nekÿk kedeeq azt mongÿaak vala . ÿllÿes
 proffeta yelentetót meg . Nekÿk kedeeqh
 Nem . De eegÿk az reeghÿ nagÿ ÿeles
 profetaak kózzól . es ezenkeppen teebolÿog
 nak vala . az zent hÿtben : ymaran en
 nek wtanna kówethkózyk az zÿt ewan"

{522b}

[A]Z ÿdóben el kÿlde
 herodes kÿral es
 megh fogataa Ian
 osth es temleczben
 rekeztee . herodÿas
 azzoñeert ffÿlepp a
 ttÿaffÿanak felessee
 geert . mert maganak vette vala .
 ewtet Mert wgÿ mond vala Ian
 os herodesnek . Nem ÿllÿk te neked
 tartanod atÿadffÿanak felessegeeth
 Herodÿas azzon kedeeq ellenkódyk
 vala ew reea eerette . es akarÿa v
 ala meg ólnÿ . de nem tehetÿ va
 la . Mert herodes felÿ vala Ianost
 twdwan ewtet ÿgaznak es zent em
 bernek lennÿ es órÿzÿ vala ewtet
 es halgatwan ewtet sok ÿoth ees
 teezen vala . es eremesth halgattÿa
 ewtet Es mÿkoron alkolmas ÿ
 dew tórteent volna . Herodes kÿral
 ew zÿletót napÿanak emlekózetÿ
 re nagÿ vendeegseegót teen mÿnd
 az feÿedelmeknek wraknak es ga
 lÿlea belÿ ffee ffee neepeknk / Mÿ
 koron bel meent volna az kÿral e

leÿben Herodÿas azzonnak leanÿa
es tanczolt volna . es keellemetes
leett volna az kÿralnak es eegÿetembe mÿnd
az vendeegóknek . Az kÿral monda
az leannak Keer'' tewlem mÿt a
karz . es adom teeneked . Es megh
eskeweek ewnekÿ . mert vala mÿt
keerendez adom teeneked . ha meeg
orzagomnak feleet ees . Mÿkoron
kÿ meent volna . monda az ew an
nyanak . Mÿt keerÿek Monda
ewnekÿ . Ianos baptistanak feÿeet
Mÿkoron azert nagy sÿetettel bel
meent volna . az kÿral eleeben . ott
an keree mondwan .. Azt akarom

{523a}

Hogÿ ezennel aggÿad ennekem Ian
os baptistanak feÿeet eegÿ tanÿeeron
azt halwan . megh zomorodeek raytta
az kÿral az eskeweeseert . De maga az
vendeegókeert nem akaraa ewteth
meg haboroÿtanÿ . es el kÿldween az
hohert paranchola . hogÿ nekÿ hoznaa
az feÿet eegÿ tanÿeeron / Es feñakaat
vagaa az temleczben es nekÿ hozaa
az feÿet adaa az leannak . az lean
kedeegh vÿwee ew annyanak . Azt
halwan az ew tanoÿthwanÿ oda ÿe
weenek es ffeel veween az testót : Ko
porssoban helhoteek . es el temeteek /
Wr Iesusban Critusban tÿztólendew es zere
mes atÿamffÿaÿ : ha nÿlwan meg tekeen
ttÿek ez maÿ zent ewangeliomnak bew
tewzerent es leelekzerent valo ertelme
et nagy sok Idweesseeges tanwsagot talal
nk benne mÿ eeletewnknek tamogata
-sara . kÿhóz hasonlatosth mÿnd eztendó for
dwlattÿaban alÿgh talalwnk . Annak
okaert ees nagyob fÿgelmetesseeggel keel
mÿnekewnk reea gondolkodwnk :
Zent doctoroknak azert magÿarazattÿok
wtan . harom lelkÿ nemes tanwsagw
nk . leezen . ez maÿ ewangeliombol
Elsew . dÿchóseeges zent Ianos baptistanak
kegÿetlenseeggel valo halaal zenwedese
Masod az hamÿssan eskeweeseek vezedel
mes . volta Harmad : ezen zenthnek ha
lalanak dÿchóseegre valo fordwlattÿa
Mondaam / hogÿ elezer leezen tanwsag
wnk az zertelen valo halarrol : hol ott
doctoroknak mondasok zerent ewt reend
ben valo kegÿetlenseegóket talalwnk kew
vetkózteknnek leennÿ / Elsew . zÿletees nap
nak . gonoz veeggel valo . ÿnneplease . kÿ
ról wgÿ mond zent Iero^o . do . hogÿ nem
menthettÿók meg herodes kÿralt bÿntÿl
mert netalantan chak azert zolgalta lee
gÿen ew zÿleteeseenek napÿaat / es az
tombolo leannak meg eskÿt leegÿen . hoÿ
bÿnneel kÿl lattasseek : az zent embernek .
halaal zenwedese ; Azert zent Gergel doct
ornak mondasa zerent ÿob volt volna hero
desnek akkoron Sÿrnÿa honnem vÿgadnÿ
Mert azt ÿol lattÿok termeezetnek folyasa
zerent hogÿ mÿkoron . ember zÿletÿk : halaarra

{523b}

Es nÿawalÿara ÿew ez vÿlagra : De mÿkoron
kÿ mwlÿk meg zabadwl . ez vÿlaghÿ ÿaÿ

vezÿktewl . es erek elettre meegÿen . hol
 soha megh nem haal .. kÿról bÿlch wgÿ m
 ond ecc . vij . c .. ÿob embernek meennÿ
 az sÿralmas hazhoz . honnem . vendeegsseeges
 hazhoz . mert ott kÿmÿnd meg gonollÿa
 ew eeleteenek veegezetÿt es halalaat . es
 twd hozÿaa tartoznÿ : De herodes kÿral
 istennek tÿrweenÿeet el hagÿwaan . gonoz
 zeer tartasth leele maganak .
 Masod kegyetlenseeg : es vezedelmes bÿn
 leen . Isten tÿrweenÿeenek megh zegheese
 es az zent parancholathnak meg tÿreese
 kÿról meg vagÿon ÿrwan . Exodi xx .
 Ne kewannÿad te baratodnak ÿaat ffÿaat
 gonozwl . kÿnek felette veetkÿozeek herodes
 mÿkoron <..> twlaÿdon attÿaffÿaeet kewa
 naa . Masodzor megh tÿree az zent ewangeli
 omot . kÿról zent Mathe zool . c . xix . kÿketh .
 thwdnÿa ÿllÿk . tÿrween zerent az wr isten
 egÿbe zÿrkÿztetÿt . ember el ne valazÿa .. de
 herodes hatalmawal . es alnoksagawal el
 valaztaa : Harmadzor meg zeplÿsÿÿtee . Mo
 ÿsesnek ees tÿrweenÿeet Deutro : xxvij
 Alkozot wgÿ mond . kÿ haal twdnÿa ÿllÿk
 zeertelen . ew barattÿanak felessegheewel .
 Herodes annaal ees nehezebben veetkÿozeek
 mert erÿwel attÿaffÿanak akarattÿa ellen
 maganak . twlaÿdonÿtaa hazassaat .
 Ewtÿdzÿr .. mert wr istennek az ÿgaz hÿ
 ttre es zeretettre kÿ adot sentenciat meg
 hamÿssoÿtaa . kÿ meg vagÿon ÿrwan
 Moÿses elssew kenÿweenek elsew rezeeben .
 Kezdettewl foghwa teremte wr isten . fÿrffÿ
 at es azzonÿallatot mondwan ezeert ha
 ggÿa el ember ew attÿaat annÿaat . es
 eeggÿesewl felesegehÿz . es az kettew . eeg
 testh leezen :. kÿt meg confirmala wrwnk
 Iesus ennen maga es bel ÿrtaak az zent
 ewangelistaak . Zent mark tÿzed rezeeben
 zent lucach . tÿzen hatod rezeeben . es zent
 Mathe tÿzen kÿlenched rezeeben . vala kÿ
 ew twlaÿdon felessegeet el hagÿangÿa
 zertelen es maasth veend : tÿrweent zeeg .
 eellÿen vala herodes kÿral Azert bodogss
 agus zent Ianos akarwan ewtet az ÿ
 gaz wttra hoznÿ es lelkeet ÿdwÿzÿÿtenÿ
 feddÿ vala ewtet mondwan . Nem ÿllÿk
 teeneked tÿrween ellen atÿadffÿanak fele
 seegeet tartanod : De herodes mÿeert belee
 holt vala az gonoz palaznak zerelembeben .
 semÿkeppen . nem terhete tÿredelmesseegre
 meg sem akara kereztÿlkÿdnÿ penitenciara

{524a}

Annak okaert . mÿnt aranÿzaÿw zent Ianos
 mongÿa . Bodogssagus zent Ianos baptista hoÿ
 az ÿgassaag el ne enÿezneek sem eeletee
 wel sem halalawal nem gondolwan reea
 ÿewe az varasban az pwztabol . Es mÿnd
 zeep zowal mÿnd kemeen bezeeddel feddÿ
 es ÿntÿ vala ewtet hogÿ tartanaa meg
 az wr istennek parancholattÿaat es Moÿ
 zes tÿrweenÿeet . Vzon ellen az gonoz
 azzonÿallat azt halwan zenetlen keerÿ
 vala herodest hogÿ megÿlethne es menek
 ÿdneenek meg tewle mert ffeel vala raÿtta
 hogÿ esmegh haza ne kÿldeneek . De herodes
 nÿlwaan az oknaal kÿl nem eremesth tehetÿ
 vala : eegÿkeepen ffeelween az kÿz neeptÿl
 hogÿ reea ne rohannanak eerette kÿk naÿ

proffeta gyanant tarttjak vala . Maask
 eeppen kedeeg ew ees twggja vala hoggy
 zent es ygaz istennek embore volna . Az
 eert eremesth ees halgattja vala bezedeet
 De wgy mynt ez eegy dologeert hoggy feed
 dy vala ewtet es akarja vala egy mas
 twl el valasztana halalos gylóseeggel nee
 zy vala ewtet nem akarwan ky fesleny
 az gonoz zeretethnek koteleebból . Annak
 okaert meg fogataa ewtet es meg kótóztet
 ween vettete az temleczben zent Ianost .
 Es ezenkeppen ha ky erteny akarja lassan
 lassan belljeb belljeb meene es eseek
 herodes vezedelemnek koteleeben : 0 zere
 mes atyamffyaay ha zyemnek gondola
 ttjaat es lelkenek bekeetelen bwzgo
 sagaat volta keppen ky yelenthetneem
 Byzonyawal zolhatneek mondhatneek
 sokat olljat ez mastany ez vylagh nyeepek
 ellen kyt yrassal ky nem yelenthetok .
 Ha vannak olljanok ez mastany ydóben
 myndden vezedelmes bynben merwtet
 ween mynt herodes es az gonoz palaaz
 azzonyallat kyk Istent karomlyaak es
 istennek zent parancholattjaat nem chak
 nem tarttjaak . De tartany sem haggjaak
 ky k hamyssen eskwznek kyk hamys h
 ytben eelnek kyk torween kywl veze
 koznek kyk artatlan veert onhnak kyk
 masth el arwnak kyk alnokaggal cha
 radsaggal hazwgsaggal eelnek kyk Isten
 heelyot pokolbely erdogot ymadnak tyztol
 nek es tanacholnak kyk wr istennek an
 yazent egyhaznak attyoknak annyokn
 ak es feyedelmokneek enghedetlenok
 kegyes 0 kegyelmes 0 mennybeli teremte
 w es erekkee eelew myndenhato wr isten .

{524b}

Vallyon mynt aal mynt jaar es forogh ez
 vylagh . 0 zereles atyamffyaay myth tee
 gyewnk howa leegywnk mert enny vez
 edelemben estewnk kyt yol latwnk de
 ha kynek wr isten megh nythnaa zemeyth
 hoggy enneel ees nylwabban lathatnaa hyzem
 hoggy holtaat ynkab valasztanaa honnem chak
 egy zem pyllantasyg valo eeleteet ees . Ann
 ak okaert azt mondom myndennek vala
 ky ydwezwny akar hoggy magaat megh
 tartoztassa eeleteet meg yobboycha : ees ha
 lalaat elotte forgassa . Mert wgy mond az
 zent ewangeliom . Zent Ianos baptistanak
 ydeytewl foghwa meennyeknek orzaga
 erooth veezen es erozak ragaggjaak el
 ewtet . Nem sokan . De chak az ygaz peni
 tencia tartook kyt vallyon hol talallyok
 en nem twdom sem lathatom . Myeert
 zent Ianosban az zent yras az ygassaagh az
 artatlan eelet kegyesseeg yrgalmassaagh
 kyt zeretet es az erek ydwesseeg : megh nyo
 morwltateek az hamyssagnaak myatta es
 megh oleteek az kegyetlenseeghnek myatta
 kyról wgy mond aranzayw zent Ianos
 0 nagy kegyetlen torweentelenseeg yme ky
 byneket meg oldoz vala . A byneseknek
 koteleeben tartatyk es megh kótózween az
 bochanatot bochanatnak helyeet soha megh
 nem talalaa : Meely sentenciat hallynak
 azok kyk artatlanokat meg foghnak kótóz
 nek temleczeznek es el reekkenhnek .

Azonkeppen herodes kÿral teen zent Ianos baptistanak az nagÿ vezedelmes vaksaghnak mÿatta el reekentee az ÿgassagot az istennek tÿrweenÿeet es az nemes lelkÿ orwosth kÿ Idwezÿÿtenÿ akarÿa vala : Alaa fordoÿtaa azert zemeÿth ez fÿldre hogÿ ne lathnaa az eghet gondolaa hogÿ wr isten nem lath naa zÿweet zandekaak mÿt akarna teennÿ Gonozwl fÿzetee meg : ez aldot zent orwos nak mwkÿÿaat meg nÿakaak vagataa az temleczben : halala wtan ees gonozwl fÿzetee meg mert nem haggÿaa hogÿ az testel az few eegÿetembe temetesseek el seelween netalantan ffeel tamadna es ew nekÿ vezedelmeere lenne . De az testÿt ha gÿaa az tanoÿthwanÿoknak el temethnÿ az feÿet kedeegvÿtetee bel Ierwsalemben es az ew hazanaal tÿtkon elreekentetee . Towabbaa gonoz() fÿzetee meg az zent em bernek eerdemes voltaat . Az atkozot hÿtÿ zegÿt Iulianus ees mert mÿkoron wr isten sok chodakat es ÿrgalmat tenne zent Ianos koporsÿÿanaal az gonoz erdenghes ÿrÿÿ ember kÿ asataa es vadaknak madaraknak

{525a}

[[[]]]

{525b}

[[[]]]

{526a}

[[[]]]

{526b}

[[[]]]

{527a}

[[[]]]

{527b}

[[[]]]

{528a}

Volna az zent Iambor atÿatwl . orwosnak vÿw eek hogÿ meg vÿgaztanak es nagÿ sok aÿa ndekot adanak ewnekÿ : De kÿ az ennen ÿo zagaat el hatta vala isteneert . sem az aÿa ndekot el nem vewee De ÿngen reea sem te keente .. orwossagot sem akara .. hanem ÿ nkaab azon keeree wr istent hogÿ soha meg ne vÿgazneek test zerent . hogÿ malaztnak bewseegeet leelhetnee mÿatta leelekke rent : Megh ÿsmerween azert az Iambor kÿral hogÿ isten lakozneek . ew benne / gÿ akortaa . hozÿaa meegÿen vala . es ÿo ta nachot Idwesseeges tanwsagot es lelkÿ or wossagot veezen vala ew tewle . es naÿ sok keenchÿt vÿn ewnekÿ hogÿ ahowa ÿob herre twdnaa . kÿltenee el Idwesse gheert De semÿt benne el nem akara Vennÿ . hanem azt hagÿaa hogÿ Calastro mot rakathna hol zenetlen isten dÿche rtethneek : Az kÿral eremest bel tellÿe

-seÿtee : kÿben az Iambor kÿralnak sÿral
mas keerelmeseere feÿedelmee valasztateek
zent egÿed . Azonkÿzben karol kÿral halla
a megh ez zent Iambor atÿanak ÿo hÿre
-et neweet ÿewe hozÿaa . es mÿkoron
tÿztÿsseeggel fogatta volna mÿnt ollÿan
feelseegÿt . keree ewtet hogÿ ÿmadna ee
rette megh olÿ nagÿ zeernÿw bÿne volna
hogÿ senkÿnek meg nem mernee gÿonnÿ
zent egÿed . azon ÿewÿ vasarnap mÿkoron
mÿseet zolgalna . es az kÿraleert ÿm
adna . Nekÿ ÿeleneek istennek angÿala
es egÿ Cedulaat teen az oltarra .. kÿb-
en meg vala ÿrwan mÿnd az kÿraln-
ak bÿne . mÿnt zent egÿednek kenÿerghe
se hogÿ meg volna bochatatwan . ha .
meg gÿonnaa es towabbaa nem tennee
Vegre az ees vala benne meg ÿrwan
hogÿ vala kÿ zent egÿednek esedÿzneek
akar meel nagy veetÿkeert ees az ew zent
eerdemeenek mÿatta meg bochattathneek
chak kethseegben ne esneek . Mÿkoron az
Cedulaat vÿtteeek volna az kÿralnak meg
ÿsmeree az ew bÿneet benne meg ÿrwan
<le> azonnal le esween nagÿ alazatus sÿ
rassal . bochanatot keere Annak wtanna
mÿkoron zent egÿed ÿwtot volna New
masensis varasban . hol ott az feÿedelem
nek ffÿa meg holt vala : wr istennek
hatalmawal ffeel tamaztaa :. Es kÿk ve
le valanak proffetalas keppen . meg ÿelente
nekÿk hogÿ nem sok ÿdew el mwlwan
az ew Calastromaat az ellenseegÿk el tÿrneek

{528b}

Mÿkoron azert Romaban meent volna wr
papahoz . priuilegiomot keere az ew egÿha
zának . es keth Crippressus fabol zÿrzÿt aÿ
tokat : meelÿ Aÿtokat mÿndden vezernel kÿl
alaa bochaata . az tÿberÿs vÿzÿn . hogÿ az
ew egÿhazahoz vÿnnee : ÿme choda dologh
mÿkoron nagÿ sok nap wtan haza meent
volna . lataa haat az partton vannak az
wr isten alaa . hozta ewket : Es halaat ad-
wan raÿtta az kegÿelmes istennek . ffeel alla
taa az zent egÿhazra ewket : Mÿkoron az
Aldot wr isten ew zerelmes zolganak
zentsseeges eeleteet . meg akarna Coronaznÿ
sok zamtalan choda teetel wtan . meg ÿze
nee nekÿ zent Angÿalatlwl halalanak nap
ÿaat : Az Iambor aÿÿÿtatus fratereknek
meg mondaa . es keree hogÿ ÿmadnanak
eerette . Es azonkeppen . istenÿ nemes dÿche
rethnek es zent ÿmachagnak kÿzÿtte nagÿ
bodogwl kÿwe mwleek . es nagÿ sokan hallaak
az zent Angÿalokat nagÿ zeep eedes eenek
leessel . az bodog leelket meennÿeknek or-
zagara vÿnnÿ : wr ffÿw zÿletethnek w
tanna mÿkoron ÿrnanak . heet zaaz har-
mÿncz neegÿ eztendÿben : ÿme zerelmes
atÿamffÿaÿ gondolhattÿatok mÿnemew
mwkawal es zent eelettel vetteek az hÿw
neepnek meennÿeknek orzagaat . twggÿatok
bÿzÿnyawal hogÿ meneewel zeeb . ÿob es
dragab . Anneewal teeb arwlt keel eerette
adnÿ : Ha kÿnek kedeeg semÿ nÿnchen .
wgÿ mond zent Agoston doctor . temagadat
aggÿad ottan eerette . ez eellÿen nemes
wton ÿarnak mÿnd kÿk zent zerzetben m
eennek : mert mynd ez vÿlaghÿ ÿozagokat

mýnd ennen magokat erette agýaak azert
batorok . es býzodalmasok az erek eeletben .
kýt mýnekewn ees aggyon atýa ffýw
zent leelek . zent haromsaagh . Amen .
Nemes Azzonýwnk
zýz Marianak zent
zýleteseenek Inneperól
Ez maý Zent Innepek<nek> Epistolaýat ýrtta
megh bólccch eeggýk kenweenek hwzon neeðed
rezeeben . Ecc . xxiiij : kýnek ertelme mýkeepen
ertetýk . wr istennek bolcchessegheeról azonkeppen
meeltan veetethetýk az wr istennek zent zýle
ýeenek ees

{529a}

Týztósseegherol mýert mýnd Az aldot ffýwnak
mýnd az zent zýlenek . meltosagok dýcheertetók
es týztosseegók eegý mastwl el nem valhatn
ak / De mýkoron eeggýk dýcheertetýk tyztólte
týk Akkoron az masýknak ees reeze vagyon
benne . Azert bewtýzerent valo magyarsa
ga ezenkeppen vagyon .-
[E]n mýkeent az zelew
tew gymelcheztem
ýllatnak eedessegeet
es az en výraghým
týztóletnek es týztó
sseeghnek gymelche
En zeep zeretetnek . es
feelelemnek es ismeretnek es zent
remeenseeghnek annýa vagyon . En
bennem vagyon mýnden malaztn
ak es býzonsagnak wta . En bennem
vagyon mýnden eeletnek es lelky
ýozagnak remeensege . ýewýetók az-
ert enhozýam mýnd kewantok en
-ghemet es az zarmatssaghýmbol
tellýeseegyetók be : Mert az en lel
kóm meeznel eedesb : es az en ereksee-
góm . meeznel es leepnel feellyeb va
gyon : ennekem emlekózetóm výlag
oknak zýleteeseýglen valo : kýk eezn
ek enghemet meeg ees meg ehózne
es kýk ýznak meeg ees meg zome
hoznak / Ký halgat enghemet meg
nem zeegýenewl : es kýk mwkalkod
-nak en bennem . býnt nem valnak
kýk ýsmertetnek enghemet . erek
eelettýek leezen .-
Ez maý zent ewangeliomot ýrtta megh zét
Mathe : ewangeliomý kenýweenek leg elsew
rezeeben . kýben vagyon emlekózet Cristus
Iesus wrwnk zýletetýról testzerent elówe
Zamlalwan . Abramhá . <Adam> atýantwl foghwan
mynd az zent proffetakat keralýokat papý
feýedelmeket . býrakat . es azonkeppen lee
zalwan . Iosephre es azzonýwnk zýz maria
ra . es el veeghezween . Atýa mýndenhato
istennek wr fýw zýletót zent Iesus ffýan
kýt ha ký eredet zerent meg akar es kewan
lathný es olwasný . meg talallýa az fólewl

{529b}

Meg mondot helýen Annak eett sem helth
sem ýdóót nem zýkseeg vele foglalný . De
wr istennek zent malazttýanak segheedsee
gewel ýarwllýwnk . Az eedes isten zýlew
zeplótelen zýz Anýa maria azzonywnk
nak dýcheeretýre . Mert am wgý wgý mon
da bólch ew kepeeben : az zent Epistolanak

veegezetyn . hogy vala kyk ew zent feel
seegeet eegyebekkel ysmertetyk : thwdnyä
yllyk predicalwan hyrdetwee dycheerwen
az ew zent malaztus . meltossagus es hazn
alatus yo voltaat : erek eeletot zoroz azok
nak . Azert azon valo byzodalmas remee
-nseegewnkbem . ew zentsseeges newe dyche
retyre harom Idwesseeges leky tanwsag
wnk leezen : ez may zent Innepnek meltosa
garol Elsew . mykeppen meg zentolteek az
eedes zy anya maria . meeg ew annyanak
meheben . mynek elotte ez vylagra zylett
ethneek . Masod . meely nagy erwendetes
ez may zent ynnep . mynd meennyeeyek
nek foldyeknek es myndden teremtot alla
toknak .. Harmad . mynemew nagy kyw
altkeppen isteny hatalommal . es meltosag
gal . teremteteek : myndden teremtot allatokn
ak felette az eedes zy marianak teste lelke
es emborseege kykbol meg byzonoywt<h.>
athatyk hogy termeezetynem nemesseegeewel
nemyekeppen hasonlatlan volt eegyeb eber-
ekhez . es mynt zent Ber . do . vallya . my
ees ew wtanna soha senky ember y terme
zetben . ewnek y massa nem volt . sem leezen .
Elsew tanwsagwnk azert leezen .
mykeppen meeg ew annyanak meheben
meg zentolteteek . kynek yollehet sokan ell
ene mondottanak . mynt hozya feertenek
termeezet zerent valo bolcchesseeggel : yelessen
azok kyk wr istennek es az ew zent zyle
yenek akartanak tyztóletlenseegot tenny
es ennen lelkoknek vezedelmet leelny
De vyzon ellen kyk wr istennek . es az ew
zentsseeges Annyanak meltosagokat meg
ysmerteek . zent leeleknek malaztlya myat
de quibus Alex . deal .. franciscus Maironis . Bonauentura .
Rikh . Tomas . et ceteri cum eis . harom
yeles okokkal byzonoyttyaak : Elezer koz
enseeges hythnek okossagawal : Mert ym
aran . Roma y zent zeek . es kezenseeges a
nya zent egyhaz azt el veegezte . hog y va
la ky ellene mondana . yrna zolna . meg
atkoztasseek es az eretnokok kozzee zamlal-
tasseek . Anya zent egyhaz azert nem tee
wolyokhet

{530a}

Annak felette ha wr isten ew zent akaratt
ya zerent alaab valo zolga yt . mynt yeremiast
es Ianos baptistaat kyknek az zent Iras by
zonsaga . ew annyoknak meheben megh
zentolte . hog y bynneel kyl yewneenek ez
vylagra . Iere . j . et luc . j . myneewel . yn
kaab yllot zent Amborws doctornak mon
dasa zerent : az ew eedes es zerelmes zent
zyle''et nagyob meltosaggal meg zentolny . hog y
tellyes malazttal es zentsseeggel zylesseek
ez vylagra : Masod okkal byzonoytt
yaak zent Bernald doctornak mondasa
wal . ky wg y yr vala . Az kywalt keeppen
valo zy zrol sem y ketolkodees nynchen . m
ywel meeg ew annyanak meheben re
keztethween feellyeb valo zentsseeggel .
meg nem zentoltetot volna .. Harmad ok
kal . reeghy ooh torween bel y zent leelek
nek ky peldazot yelenetywel . mynt aa
ronnak meg vragzot veyzo yeen . Daud
kyralnak nemzetseegen .. Az aranyas
istennek zekrenyeen . Gedeonnak gyapyw

ýan . mynd azonkeppen : kýkben doctorok
 magýarazýaak az eedes zýz mariaat Ere
 det býnnel ýewt lenný ez výlagra ký
 tól teeb ýrast tettewnk Azzonýwnk ziz
 marianak foganattýanak zent ýnnepeen
 Azeert kerezttýen zent doctorok azt nýl
 wan el veegezteek . es meg eeggýesewl
 tenek raýtta . ký meg ees vagýon ýrw
 an . In iij d iij sententiarum . hogý myndd
 en kethseegneel kýl az aldot isten zýlew
 zýz maria . meenýnek <.> es feldnek dých
 óseeges kýralne azzonýa . ez výlagnak
 býzon otalma . es mynden zegheen býn
 esnek zoolzoloýa . meeg ew annýanak
 meheben olý kýwaltkeppen valo zentól
 eessel zentóltetót leegýen . meg : hogý m
 ýnd addýglan : mýg . meennýoknek orza
 gaban . testben leelekben ffeel výteteek
 meg maradna . zeplótelen týztassagus
 termeezetýben . Artatlan eeletben .
 es myndden lelký ýozagoknak tellýessee
 geben . myndden makwlanaal kýl . ýol
 eppen es egheezzen meg maradwan .
 mynden termeezetýben : wgý hogý semý
 halando Adamnak magzattýa ollýan
 kózel nem ffeerkózót az elsew artatlan
 saghoz : ew mýwolta zerent mýnt az ee
 des zýz maria : kýról ees meltan mon-
 dhataa . bólch zent leelek mýat az nemes

{530b}

Dýcheeretót Cant iij Tota pulcra es
 amica mea . et macula non est in te
 Myndenestewl foghwa zeep vagý en
 zeretóm . es semý macula te benned nýnchen .
 Masod tanwsagwnk leezen meel .
 nagý dýcheeretes . erwendetes es melto
 sagus leegýen ez maý zent dýchóseeges
 nap .. kýról ez maý napnak zolosmaýaban
 wgý eenekól anýa zent egýhaaz . kegýes az
 zonýwnk marianak zent zýletetýk nagý
 erwendetesseeggel zolgallýok hogý ew ees
 essedózyeek mý eerettewnk mý wrwnk
 Iesus Cristusnak elette 0 zerelmes atýam
 Anýaam zýlótteý ha meg tekeenttýók : az mý
 dýchóseeges zýlenknek Anýanknak es zent
 sseeges Azzonýwnknak hozýank valo keg
 ýes es kegýelmes daýkasagaat . ký ez maý
 napon mýnt az nemes haý<.>nalý feenes
 Cýllag <nagý> ollýan nagý eekesseeggel tam
 ada ffel . ez výlagra . kýnek ew dragalatus
 zent eelete myndden egýhazakat meg výla
 gosoyta istený dýcheerethnek mýatta : býzo
 nýawal nem hýzóm meeg ha kýnek ollý kemeen zý
 we volna ees mýnt az kemeen kew hogý
 aýoytatussagra ne ýndwllýon ez maý napon .
 ýelesen ýmez haat ýeles okaerth . Elezer .
 wýssaghnak okaert : Mert kezdettewl fog
 wa veegeztýg soha nem volt . sem leezen .
 ollýan chodalatus zýletet . kýról wgý mo
 nd nagý Origenes doctor . zolwan az zýz
 marianak zýletetýról . 0 ký hallot es latot
 vala mýkoron eellýen choda dolgot hogý
 egý leanzo . zeplótelen zýz es anýa lee
 gýen : zolgalo lean . es zýle leegýen : Es
 nem chak embernek de meeg istennek ees
 hogý býzonsaggal emberý kezben hordoztat
 neek . az nagý istený feelsseeg . ký meennýet
 feldet . kezeeben výselý : Ez az nemes zent
 zýz ký ez maý napon zýleteek ez výlagra

Masodzor zentseeghnek okaert : Mert ez n̄awal̄yas b̄ynes ember̄y nemnek mag wabol . b̄yzon zent . es b̄ynnel kyl valo magzat z̄yleteek ez māy napon . kyról wḡ mond zent Bernald doctor Az aldot ke ralne azzon . z̄yz maria kethseegnel kyl zent vala . meeg m̄ynek elette z̄yletót vala ees : annak okaert meltan ̄yll̄y es t̄yztól̄y az ew zent z̄yleteseeet an̄yazent eḡyhaaz mert ̄ymar̄an . meg Confirmałta vala ewtet wr isten . es meg aldotta vala m ̄yndden zenthseeghnek tell̄yesegheewel .

{531a}

Harmadzor . az zentsseeges eeleteenek t̄ykórós voltaert .. kyról wḡ eenekól an̄ya zent eḡ haz . ez māy zolosmaban . Ez māy napon z̄y leteek az aldot keḡyes z̄yz maria . k̄ynek d̄ychóseeges eelete . v̄ylagossagot hoza ez v̄y lagra .: kyról zent dauid proffeta ees meg emlekóz̄yk az zoltaar ken̄ynek Lxxxvj re zeeben mondwan . ha m̄ynden nemzetók ból vannak oll̄yak k̄yk az eeló isten varas aban zamlaltatnak . Nem de mondhatt̄ya ee az k̄ywalt keppen valo embór . thwdn̄ya ̄yll̄yk az z̄yz maria : es k̄yt̄wl embór z̄y letót thwdn̄ya ̄yll̄yk Cristus Iesus . meel feelseeg ees teremtótte ewtet . k̄yt̄wl embór z̄yletót wḡy mond towabbaa . k̄yben az az . az eedes istennek z̄ylēyeeben . vettethetwee waḡyon m̄yndeneknek eremēe v̄ygasaga / Azerth monḡya zent Anselm̄ doctor . Senk̄y ̄ygenló Senk̄y hasonlatus te hoz̄yaad nem lehet o zent sseeges Azzon̄wnk : Aranzāyw zent Ianos meg wḡy mond Senk̄y nem leezen d̄ychósee gben hasonlatus . m̄ynd azok kózzól k̄yketh h ̄yrrel hallottwnk .. Okaat veth̄y zent Ierō doctor mondwan . Mert sem̄y ̄yozaghnak meltosaga nem lehetót k̄y az isten zylew z ̄yz mariaban nem volt . k̄ynek wr istenn -ek zent Anḡyala . malazthnak tell̄yeseegeet meg fogadaa : Zent Ber . do . meg wḡy mōd B̄yzon̄yawal ̄yll̄yk vala z̄yzeeknek k̄yral ne azzon̄yanak m̄ynden b̄ynneel kyl zepló telen eeletót v̄ysel̄n̄y . k̄y z̄ylendew vala azt k̄yben sem̄y b̄yn n̄ynchen : Azert ol̄y t̄yztasagus vala es leen m̄ynd halalyg ew teste z̄ywe lelke elmēēy hoḡy meeg az anḡyaly meltosaag sem<.> hasonlattathat̄yk ew hoz̄yaa : annak okaert m̄yndden anḡyalnaal naḡyob meltosagra v̄yteteek az d̄ychóseegb̄e Neeḡyed oka . valasztasnak meltosaga . k̄yth meg ̄ysmerhet̄wnk ̄ymez harom dologból Elezer . mert meeg kezdetnek elótte meg latt a vala ewtet teremten̄y az wr isten ból chnek mondasa zerent prover viij . Masodzor : mert ez v̄ylagnak teremteseenek wtan na ees k̄ylemb k̄ylemb Abrazatokkal k̄y peldaztataa . hoḡy el ̄yewendó volna es m̄ynemewnek kellene len̄n̄y : k̄yket sok vol na m̄ynd elówe zamlalnwnk . kyról wḡy mond zent Ber . doct . O meel chodalatus es m̄yndden t̄yztósseegre meltossagus ez al dot zent z̄yz : k̄y nem w̄yonnan talaltatot Sem <.> zerencha keppen leelettetót . De ez vylag nak elótte valasztatot . reeghy profetaak

{531b}

Atal meg ̄ygyeertetót . Patriarchaak atal

meg peldaztatot . Harmadzor . mert ewtet
 mýndden teremtot allatoknak felette meltoz
 tataa . abban . hogý ew zentsseeges Annýanak
 valasztanaa : kýról wgý mond zent Anselm^o
 O chodalatus dolog . ýme mýndden teremtot
 allat Az wr istentwl teremtetot : De az iste
 ny termeezet az zýztwl zýletot . zent Ber
 O chodalatus meltosaag . Az zýz maria
 Annak leen annya . kýnek ennen maga
 isten attya . Az ffýw kedeeeg ký<ne atya iste>
 ew isten attyanak dýchoseege . leen ew
 zýleýe týztasaganak Coronaýa es týkóre
 Ewtod oka . Istený týztóletosseegnek keelle
 metesseege . kýról wgý mond fortunatus
 pýspek . felette keellemetes az wr istennek
 az olý dýcheeret . týztósseeg es zolgalat kýt
 az ew zent zýleýeenek teeznek honnem
 mýnt akar kýnek eegýeb zenthnek : kýnek
 býzonsagara wgý mond zent Iero^o doctor
 ees . Semý tetsseegewnk nýnchen benne
 hogý mýnd ew maganak ne vennee az al
 dot Cristus Iesus . vala mý melto dolgot
 az ew zent zýleýeenek emlekózetýre tehe
 tewnk : es kýwalt keppen valo eerdemnel
 kýl nem haggýa . peldaat veet rola zent
 výncze doctor : Vala egý embór ký tolw
 aysagban es mýndden gonossagban eel
 vala . Es semý eegýeb ýozaag benne nem
 vala . hanem chak hogý az zombatot Az
 zonýwnk zýz marianak týztessegeere meg
 zokta vala beýtelný . Mýkoron azert meg
 fogtaak volna . tórween zerent nýakaat
 vagaak . es ýme az halalnak wtanna
 meg zolala mondwan . hamar hozýatok
 Confessor mert addeglan meg nem halha
 tok . es mýkoron . az Confessor meg halgatta
 volna . mert kerdee mý oka volna ez chod
 anak . Es meg mondaa hogý az zýz ma
 ria nyertte volna azt ewneký . mýeert
 az kewes zolgalatot tótte vona ewneký
 Hatod . nagý sok haznalatnak oka . mýert
 keel mýnekwnk ez eedes . zýz maria azzo
 nýwnknak zentsseeges ýnnepeet ýllen
 ewnk . mýndden aýóýtatussaggal es lelký
 testý erwendettesseeggel týztósseeggel . mýnt
 ha eegý výgassagus lakodalomba mennee
 ember : kýról wgý zent Agoston doctor .
 ez maý zent Innepnek zolosmaýaban .
 O zerelmes atýam ffýaý aýóýtatus kereztt
 ýenek Cristusnak es ew zent Annýanak

{532a}

Zerelmes Zolgaý . ýme hol vagýon az nagý
 zentsseeges nap . ýme hol vagýon az nagý
 týztóletes nap . kýben . mýndden azzonýallatok
 nak felette meg aldatot kegýes zýz maria
 az ew nemes zent zýleteseewel . mýnd ez ze
 les výlagot meg výgasztallýa / Ez maý tam
 ada ký az nemes veezew . ýesseenek gýókeree
 ból . Ez maý napon zýleteek az zeep isten me
 zeýnek viraga kýtewl zarmazeek az zeep
 ýllatw liliom gvalliom . Ez maý napon
 zýleteek az ekes emberý magzat kýnek m
 ýatta az nagý Istený atok aldomasra valto
 zeek : Ez maý napon nýttateek meg az ne
 mes Aran kapw ký atal ez výlaghnak
 Idwesseege ký hozattateek : Zent Ber . Az eed
 es zýz maria . leen kýralý wt kýn az
 Idwezeýtew mýhozýank ýewe . es az ew
 zýzesseeges zent meheból zarmazeek : mýnt

az feenes nap . reank kÿ bohattÿa az ew
 vÿlagossagaat . az tÿztta eeghnek atala . Azert
 vala mÿ nemes ÿozaag . Idwesseeges es
 malasztus aÿandeeg mÿ hozÿank zarma
 zando wr istentewl : mÿnd az zÿz maria
 atal . keel mÿnekewnk zolgaltathnÿ : wgÿ
 mond towabbaa . ha ÿgaz es malasztban
 eeló vagÿ erwl'' vÿgagy . mert ew tewle
 vagÿon tebenned annee ÿo : kÿnek zÿlete
 se napÿaat ÿllóó . kÿtewl tamada az ÿgassa
 ghnak napja : Ha bÿnes vagÿ es nagÿ
 sok keeppen meg nehezóttel fórtelemnek m-
 ÿatta . erwendettesseeggel zolgallÿad az zÿz
 anÿanak ÿnnepeet . mert az ew zent zÿlete
 se mÿnekewnk leen meg valtsagwnkra
 es Idwesseegewnkre . Anselm'' . mert nÿ
 nchen ez vÿlagon eegÿeb Idwessegewnk
 hanem chak kÿt az zÿz maria zÿlee . Ann
 ak okaert mongÿa ezen zent Anselmus
 doctor . O boldogsagas zÿz maria mÿth zol
 lÿwnk mÿt mongÿwnk . mÿnemew zo
 wal es zengeessel dÿcheerÿewnk tegóódet
 Bÿzonÿawal . akar mÿt teegewnk . ÿghen
 kÿsded es olÿ mÿnt semÿ ahoz keepóóst a''
 mÿwel tartoznank : Te mÿwelwnk azt
 tetted hogÿ az te eedes zÿlóóttednek mÿatta
 mÿnd egheez emberÿ nemnek bomlasaat
 erek Idwesseeghnek helÿeere hoztad .. Te
 pokolnak vezedelmes tórweenÿeet : az te zent
 ffÿad halalawal . meg tóreed . Te mÿattad
 lehetnek meltok az erek dÿchóseegre ÿw
 thatnÿ vala kÿk Idwezwlhethnek Azert
 vala mÿ vagÿwnk . vala mÿt tehetvnk
 Idwesseeges dolgot : mÿnd az te zent ÿo
 voltod atal vagÿwnk es tehettÿók . azert
 Bÿzonÿawal ÿgaz es melto . zerelmes atÿ
 amffÿaÿ .

{532b}

Hogÿ kÿtewl ennÿ Zamtalan ÿokat veette
 wnk ez vÿlagon . es nagÿobakat remeen
 lewnk vennÿ az mas vÿlagon . Ne leegÿew
 nk halalatlanok es el feletkóózték . De ÿn
 kaab meg emlekóózendók . es mÿndden tehet
 seegewnkkel . nagÿ eedes aÿo''tatussaggal .
 zolgalattal es dÿcheerettel . ÿelenchók be
 mÿ magwnkkat . ez ew zent zÿleteseenek
 Innepe napÿan : kÿn meeg az zent Ang
 ÿalok . ees erÿlnek tapsolnak . az ew eedes
 kÿralne azzonÿoknak tÿztesseegheere .
 Harmad tanwsagwnk leezen .
 arrol mÿnemew nagÿ feelsseeges hatalma
 ssaggal es meltosaggal teremtee wr isten
 az eedes kegÿes zÿz marianak leelkeet testeet
 es tellÿes emberseegheet : kÿnek nemÿkeppen
 valo bÿzonsagaat ÿmaran meg erthettók
 ez felól meg mondot ÿrasbol . hogÿ ew nag
 ÿob meltosaggal ÿewt es elth ez vÿlagon
 es feellÿeb magasztot leegÿen az erek dÿchó
 seegben ees mÿnden teremtoó allatoknaal .
 Reea felelween azert doctoroknak monda
 sok zerent . Elezer hogÿ nagÿob bólcheseeg
 gel hatalmassagal . es meltosaggal teremte
 leegÿen az zÿz marianak zent leelkeet . ho
 nnem mÿnt az zent Angÿalokat es mÿnd
 meennÿet feldet . három okkal bÿzonoÿ
 thattÿók . okossaggal . zent ÿrassal es
 peldazattal ; Elezer három reend belÿ ok
 ossal .. thwdÿa ÿllÿk . meltosaghnak naÿ
 sagus voltawal .: mert kezdetteewl foghwa

vala mýt kezenseeggel az hatalmas wr
isten teremte ew zent akarattyanak es ból
cchesegehenek mýatta feldón meennýen . zeep
ýob ýelesseb es dragalatosb kózte nem va
la . semý allat : mýnt az zýz marianak
formaýa . mýnt kýtewl istennek keel vala
ýdó ýartaban zýlethný . kýnek mýnd az
teeb allatokat býrtoka<.> es hatalma alaa
keel vala vettethný : Es kýnek mýndden
zentsseeggel . ýozaggal . bólcchesseeggel zeep
seeggel . es isteny malaztal . tellýessnek keel
vala lenný : kýkre meltoztateek az eedes
isten zylew zýz maria azzonýwnk : Mas
odzor Rokonsaghnak kózelseegewel .. mert va
la mýnemew allat kózeelben valo es
nagyob hasonlatus az wr istenhez . ýllót
lenný hogý azt ew felsseege nagy isteny
zeretettel bólcchesseeggel : <.> es hatalmas er
telmesseeggel zerezýe teremche : mýnt ký
ben koronkeed . kedwe es kellemetesseege vag
ýon

{533a}

Kýre býzonsagot talalwnk az zent ewan
geliombol ees zent Math iij Capitulumaban
wgý monda Atýa mýndenhato wr isten
Az kegýes zýz Anýanak eedes zýlótteenek
Ez az en zerelmes ffýam kýben ennekem
mýnden keellemetesseegem vagýon : meely
istený býzonsagnak ertelmeeból semýkeppen
az zýz maria azzonýwnkkat ký nem zakaszt
hattýok De vala hol az magzat dýcheertetik
ott keel leenný az ýo zýlenek ees .
Harmadzor . kówetkózó býzodalomnak ell
enzeesewel . twdnýa ýllýk mýkoron wr
isten az zent angýalokat . es eegýeb allatokat
teremte wgý monda .. leegýen es ottan leen .
semý ellene mondoýa nem leen hatalma
nak . De mýkoron az zýz mariaat akaraa
teremtený kówetkózó hatalmawal . nem te
hetee termeezet zerent ellene mondasanaal
kýl . Mert mýkoron el veegezte vala hogý
zýz lean leenne es anýa . az termeezet elle
ne monda / hogý zent leelektewl fogadna
fýrffýwnaal kýl . ellene monda / hogý nem
twlaýdon embert zýlne . de isten ees volna
ellene monda .. hogý azt zýlnee ký ewtet
teremtenee ellene monda : mert ezek term
eezetnek tórweenýe zerent lehetseegósók
nem valanak : Es az eedes zýz mariaban
mýnd bel tellýesóttenek . Azert erthettýok ho
gý eegý kýwalt keppen valo hatalmawal
es bólcchesseghewel : kelle teremtenýe
Masod reend belý býzonsaggal býzonoý
thattýok zent ýrassal es zentóknek mon
dasawal .. Elezer Zent Ber . wgý mond . n
agý sok dolgokat tett wr isten ez výlagý
allatoknak teremtese koron . De semýt na
gýobbat az . ew eedes isteny wýýaýwal
nem alkotot . mýnt az isten zýlew zýz ma
riat . kýt nap hold es mýnden teremtot
allatok chodalnak : Masodzor Zent Ansel
wgý mond . O zent Azzonýwnk semý all
at nýnchen ký te hozýaad ýgýenló es ha
sonlatus volna . De awagý teeneked fele
tted vagýon . awagý alattad . Akký fele
tted vagýon isten az . ký alattad . mýnden
ký nem isten . Harmadzor Iero^o . meenýneel
magassab . az meelseegnel . meellýeb . kýról
zolný ýgekózewnk . Azert O nemes azzoný

wnk ha . teeged . menjoragnak newezneelek
magassab vagyon : ha embereknek annya
nak . ne yllendó hozyaad . ha istennek Abra
zattyanak melto vagy reea . ha angyalo
knak azzonyanak . byzon az . Myt zolhatnek
teebbet towaab te rolad . nem twdom .
Myees azert zerelmes atyamffyay . meltobbat

{533b}

A'<. > my kegjelmes Azzonywnkrol nem leelwnk
myt yrnj azert job hogj chak istenre hagg
yok kynek zent malazttja telljesejche be
a' my twdatlansagwnk fogyatkozasaat
Harmad reend belj byzonsaag . peldazat
kówetkózyk : Elezer wgy vagyon meg yr
van . Moyses elssew kenweeben . Gen j . wj
monda zent haromsaag wr isten . tegjewn
ember . thwdnjya ylljk leelkj abrazat ze
rent . A' my zemeeljwnkre es hasonlatoss
agwnkra .. myt akar mondanj 0 zerelmes
atyamffyay : 0 ha bodog kerezttjenek ezth
erteneek . twdnaak es kówethneek byzon
aldottak es bodogok volnanak : De halljok
meeg ees . zemeljewnkre wgy mond az
az . zeepseegewnkre zerelmewnkre . eegjess
eegewnkre es halhatatlan termeezetewn
re . byzon mondaas . mert mykeppen az zent
haromsaag wr isten . zemeelben három . allat
ban wgy Azonkeppen Az emberj leelek
harmas hatalmaban . allattjaban eegj . mert
<emberben> . az ertelem emlekózet es okossag
eegj leelek : De eett meg nem alla . hanem
monda . es hasonlatossagwnkra : az az my
peldazatwnkra . kjchoda az djchóseegnek
es zent haromsagra .. Az kegjelmes Cristus
Iesus . myndden halandoknak elssew zylóttók
kyból nyłwan erthettjek hogj nem chak
el mwlando keppen teremttjte wr isten az
embert . hanem twłajdon az ew zent ffya
nak hasonlatus peldazattjara : kyneel jöbbat
zeebbet eekóssbet nem gondolhata . jme az
ert mynemew tyztósseeggel zereteew wr isten
az embert . kyról wgy mond . isten lelkw
zent Daud proffeta . De mykoron ember
eelljen nagj tyztósseegre veetetót vona
meg nem ertee ennen magaat : mynt jol
latwnk myndden byzonsagnaal kjł
Masod peldazat doctoroknak mondasok zere
nt leen : Cristus Iesusnak es az ew zenth
zylejeenek jwendóre valo zent zjleteesek
kyról doctorok yrast hannak . myt tett lee
gyen zent haromsaag wr isten . yelesbet m
yndden teremttót allatok kózt . es jgyenlő
ertelmes akarattal . jmez harmat talalljak
eegjk Cristusnak Emberseege . Masod az mee
nnjey zent orzagnak bodogssaga . Harmad
az eedes zjz maria . wgy mynt istennek
zent Annja . 0 azert zerelmes atyamffyay
az my djchóseeges zjlenknek . anyanknak
es azzonywnknak zolgalwnk myndden zere
tettel es byzodalommal .: keerween hogj . ne ha
ggjon el my zjkseegwnkben Amen .

{534a}

Djchósegews zenth
Kerezthnek fel magaz
tatarol .
Ez maj zent Innepnek Epistolaja megh va
gyon yrwan <hosweet wtan valo zent
kereztt napjaan> Galattjajaknak yrth

lewelnek ewtód reezeben : meelÿ Epistolán
ak előtte wgÿ ÿr ewnekÿk zent paal . o zere
mes atÿamffÿaÿ ÿghen ÿol kezdetók ÿarnÿ
az ÿgassaghnak wtaan . De nem twdom
kÿ bantot meg tÿteket el haÿolwan az
ÿgaz wttrol . Azt mondom hogÿ nÿnchen
wr istentewl ky tÿteket hÿwot Azert sen
kÿnek ne engheggÿetók . Nem twggÿat
-ok ee hogÿ egÿ kÿsded dohoss kowaz mÿnd
az egheez teeztaat megh veztÿ . ÿmaran
ennek wtanna kówetkózyk ez maÿ zenth
epistola kÿnek magÿarazattÿa ezenkeepen
vagÿon

Epistola .

[B]Izom tÿbennetek wr
istenben hogÿ semÿt
eegÿebet nem kówe
ssetók / ha kÿ kedeegh
meg haboroÿt az ÿ
teeletót zenwed akar

ky legÿen : En kedeeglen zere
mes a tÿamffÿaÿ kernÿewl meteleest predi-
callok .. haat heÿaban zenwedók ha-
borwsagot . azert semÿ az kereztnak
tantorodasa .. ÿob vona ha ky ragg
attatnanak kÿk tÿteket meg hab
oroytnak . Mert vala kÿk keellett
etnÿ akarnak testókben azok keez
ereÿtnak tÿteket kernÿewl meteltet
nÿ .. hogÿ mÿwel Cristus kereztee
nek haborwsagaat ne tÿrÿeek : m
ert kÿk kernÿewl meteltetnek az
terweent mÿnem meg tarttÿaak
De chak azert akarnak tÿteket ker
nÿewl meteltetnÿ . hoga dÿchekógg
ÿenek benne . Ennekem kedeegh
tawol leegÿen eegÿebbe dÿchekódn
óm hanem chak az en wram Iesusn
ak Cristusnak kerezttében . kÿnek

{534b}

Mÿatta ennekem ez vÿlaag megh
fezewlt . en ees ez vÿlagnak .
Ez maÿ zent Innepek ewangeliomaat ÿr
tta meg zent Ianos kenÿweenek tÿzen ke
ttód reezeben .: kÿnek leen eredetÿ az ÿdóben
mÿkorón ÿmaran wrwnk Iesus vala har
mÿncz három eztendós . es közelgetween
ew zent halalanak napÿahoz : ezen zent
ewangeliomnak előtte wgÿ vagÿon meg
ÿrwan : Azon ÿdóben nemÿnemew pogan
nepek ÿweenek ffeel Ierwsalemben .
hogÿ ÿmadnanak : az hosweetnak ÿnnepe
ben . halwan kedeeg wr iewusnak hÿreet
neweet es choda teetelÿt . ÿarwlanak ez
ÿdeghen nepek zent phÿlephez es monda
nak . wram . akarnook az wr Iesusth latnÿ
phÿlep mondaa meg Andras apostolnak .
eegÿetemben phÿlep . es Andras . menee
nek az ew eedes mesterekhez es ÿelenteek
meg ewnekÿ . Iesus azert azt halwan m
onda ottan ewnekÿk . el ÿewt az hora
hogÿ meg dÿchewltesseek embernek ffÿa
ÿmaran ennek wtanna kówetkózyk ez
maÿ zent ewangeliom bewtÿzerent
Ewangeliom .

[A]Z ÿdóben . monda ie
sus az sÿdo seregók
nek Mastan ez vyla
gnak vagÿon iteele

tý . mastan ýmaran
ez vylag fejedelme
kýwe ýzettetýk . En ees ha ffel mag
aztaltandom ez feldról myndeneket
en hozýam vonzok . Azt kedeeg mon
gya vala . meg ýelentween . mýnem
ew halallal volna meg halando .
Felele ewneký az seregh . mý hallott
ok az terweenból mert az cristus
erekkee meg maradando : azert mý
keeppen mondod . ffel kel embernek
ffýanak magaztatný : kýchoda az em
bernek ffýa Monda azert ewnekýk
Iesus . meeg kewes vylagossag vagý
on týbennetek . ýarýatok addeeg mý
gh vylagtok vagýon hogý az seteetseg
be ne foglallýon . Mert vala ký .

{535a}

Seteetseegeben ýaar nem twd howa m
enný . mýg azert vylagossagtok vagýon hý-
ggýetek az vylagossagban hogý vý
lagossagnak ffýaý leegýetek ..
Idwezeýtenk Iesus Cristusnak . es az ew dý
chóseeges zent gýózódelmes kerezttffanak
ffel magaztatásanak es melto emlekózetýre
Akarwan zolaný . veegýek mý bezeede
wnknek es fundamentomanak . Wr isten
nek mondasaat zent Ezekýel proffetanak
zaýa atal . Ezek xvij . Ego dominus humili
-ani lignum sublime et exaltaui lignum humile
kýnek magýarsaga ezenkeppen vagýon /
En erek eelő wr isten . <. > meg alazaam az
ffel magaztatot ffaat es . ffeel magaztatam
az megh Alazot ffaat . Leen kedeeg ez eell
ýen proffetalasnak kezdetý az ýdóben az Cro
nica zerent mýkoron vylaag kezdetýnek w
tanna . ýrnanak Neegý ezer hat zaaz ezten-
doben . Es wr ffýw zýletethnek elette h
ath zaaz eztendóben / Mýkoron wr isten az
Sýdokra megh haragwan . az nagý Balwan
ýmadaseert . Adaa ewket mýnd orzagostwl
Nabogodonozor <Baby> kýralnak kezeeben
ký výwee ewket Babýllonýaban . hol ott
kóztók vala zent Ezekýel proffeta es . M
ýkoron azert eellýen ýdóben volnanak .
Az teremtó wr isten akarwan gondot v
ýselný egheez emberý nemnek Idwóssee
gheeról / az teeb bezeede kózót : ez mastaný
zent ýgheeket ees ýelentee meg wr isten
az zent proffetanak . kýknek rýwýdedón
vala . ertelmes magýarazatý ezenkeppen .
vannak . wgý mýnt doctor zolnak rola .
ýollehet ez ffeel magaztatot ffa az az Ba
billonýaý kýral / el tórtte es meg alazta
leegýen az en Cedrus ffamnak magassag
aat az az . Sýdosaghnak orzagaat . De ma
ga . az <Ce> magas Credrus ffanak teteý
ból ký zakasztot ennekem eegý agatchaat
es el palantalom Izraelnek magass he
gýeen . meg gýekerezýk es gýmelchót
teremtót / es newekódyk ew benne nagý
es magass Cedrusffa . es lakoznak ew ala
tta mýndden ez feldý madarak es az
ew arnýeeka alat teneeznek . Es akkoron
meg twggýaak mýnd ez vylagon valo
orzaag belý ffaak . mert en wr isten
meg alazttam . az magass ffaat az az Babi
llonýanak orzagaat . es ffeel magaztattam
az meg alazot ffaat az az . Izraelnek orzagaat

{535b}

En wr isten azalaam az zeld ffaat az az
mýndden ez vylaghý hatalmassagoknak ere
yeet . es megh lewelezteteem az megh azot
ffaat az az . Az zent kerezthnek faýaat . ký m
eeltan mondatýk azýwnak . mert tebbýg
honnem mýnt ewt ezer . ket zaaz eztendeeg
leen meddew gymelchneel kýl : Adam
atýank halalatwl foghwa . Cristus halalaýg
ký elezer akkoron magasztatek ffel . es Idw
esseeges gymelchót teremte es az erek hal
alth meg tórween . erek eeletót hoza .
kýnek melto emlekózetýre ez maý zent na
pon harom Idwesseeges tanwsagwnk le
zen . Elsew az zent kerezttffanak mýwolta
rol . Masod . hatalmas ýozagus mýwelkó
detýról Harmad : meltan valo ýmadasa
rol . mýkeppen keel az zent kerezttót ýmadna
Mondam elsew tanwsagwnk lezen
Az zent kereztt ffanak mýwoltarol . mert
meg hallook hogý neha mondatýk mag
asnak neha meg alazothnak . Neha azý
wnak . Neha meg fogonthnak : Doctorok
nak magýarazattýok zerent . hogý az nagy
magas ffa meg alaztatot leegýen . ýgaz h
ýtzerent ertetýk A . mý eedes wrwnk Iesus
Cristus . Atýa mýndenhato wr istennek term
eezet zerent valo zent ffýa : ký zent palnak
mondasa zerent Ad philipenses [] mýko
ron hatalmas isten volna .. A mý Idwesse
gewnkeert meg alaztateek . ffeel veeen
a' mý halando termezetewnket : kyról zét
dauid ,pþtha ps° [] wgý mond . meg kýss
ebbóýteed ewtet alaab az angýaloknaal
Et Isaýe [] latook ewtet wlatatosnak
es meg alazothnak . lenný . mýnt ha isten
tewl meg veretót volna .. Mert el ený
eztetót vala az ew Istený zeep zýne . an
nak okaert nem veelhettýók vala ha ew
volna .. thwdnýa ýllýk az feelsseeges terem
tew . es hatalmas wr . emberý nemnek
es zent angýaloknak wra megh valtoýa
kýról zent paal . [] mert ha megh
ýsmerteek volna . soha az erek dýchóseeg
nek wraat meg nem fezeýtótteek volna .
kýre mas býzonsagot ees talalwnk az zent
ewangeliomba zent Lucach ýrtta xxiiij
Capitolomban . Mýkoron a' mý kegýelmes
Idwezeýtenket ký výtýk vala meg fezeý
tený . hattra fordwlwan Ierwsalemnek
kapwýan wgý monda . O Ierwsalemnek
leaný ne akarýatok en raýttam sýrnýa .
De týmogatokon sýrýatok es az tý ffýaýtokon
mert ha ez zóld ffaan ezt teezýk . az azýw-
-nak mynt lezen dolga .

{536a}

Ime azert zerelmes atýamffýaý ha kýnek
eze vagýon meg erthetý . mert ew feel
seege vala . az nýeerss ffa .. mert býzon is
ten . kýnek zent emberseege zent isten
seege nem ýsmer . sem halalt . sem fo
nnýatssaagot . sem rotadandosagot . De
koronkeed azon zóldseegben . eekósseegben
zeepseegben . es erekkee valo dýchóseeg
ben meg maradando . De ez nemes ný
erss ffaat meg zarasztotta vala Atýa m
ýndenhato wr . isten mýkoron az ew ee
des zerelmes zent ffýaat . mýeerettewnk

bñnesekeert az kegÿetlen bñnesekek
hatalmas kezekben ereztee . az eröss kerez
thffanak halalaara .. kÿról meg emleközik
zent Daudid „pptha ps° [] Meg zarada
zÿkkada az en eróm . mÿnt az azzÿw
chereep . ÿme azert illÿk meg tekeente
-newnk ez nemes Alazatosaghnak ffaÿ
aat . peldaÿaat Abrazattÿaat : kÿt a' mÿ
meennÿeÿ zent Atÿank doctorwnk meste
rewnk : zemeÿnk eleÿbe vete hogÿ azo
nkeppen . azon wton . azon regula zerent
kówessók ewtet . ha ew vele akarwnk
lakoznÿ : 0 zerelmes atÿam anÿam zÿle
tteÿ . vesseetók reea zÿwetóket lelkótóket
es gondollÿatok . ÿobban meg annaal ees
mÿnemew . nagÿ mondhatatlan meelsee
ges leen . ez zent Alazatossaag : mÿkoron
az nagÿ reeghÿ vÿlagossaag es ellÿen
ÿstenÿ dÿchóseeg . feelseeges zeplótelen
tÿztasaag ez mÿ wndok saarbol zerzót
testÿ hazwnkkat reea vewee : Masodzor
Mykoron az erekkee eeló es halhatatlan
dragalatus eelet . ÿzónÿw halalt zenwe
de . De annal nagyobban . Mÿkoron m
ÿndeneknek zentseeges teremteÿe wra
eelteÿoÿe . Angÿaloknak zeep kÿrallÿa
az atkozot akazto ffan . kÿ gonoz teewó
latroknak vala . keennÿok : eellÿen mon
dhatatlan zeegÿenseegót zenwede . ees zÿ
dalmas karomlasth . 0 aÿoÿtatus kereztt
ÿen ÿme hol vagÿon a' kegÿes atÿ
anknak tÿztósseege yme hol vagÿon
a' mÿ kegÿelmes wrwnknak ereme es
vÿgasaga : ÿme hol vagÿon a' my dÿchó
kÿralwnknak zerelmes lakodalma .
ÿme mÿkeppen meg alaztateek es zarada
az nemes paradÿchombelÿ eelethek zep
zóld ffaÿa . ÿmaran bÿzon mÿnden er
tÿ . mÿt akar mondanÿ . Wgÿ mond
vala towabbaa . es az meg alazot ffaat
ffeel magasztataa . kÿnek mÿatta zolgalta
tÿk ÿgassaag : ez ÿmaran az zent kerezth
ffarol ertetÿk . kÿn az felsseeges meg valto
meg zerzee a' mÿ . Idwesseegewnk ez

{536b}

Egheez vÿlaghnak közepótte az az Ierwsa
lembe kÿ ez feldnek kóldóke arant vag
ÿon . zent dauid mondasa zerent ps° . []
Ez leen azert az ffeel magasztot ffa . kÿ
az mÿ kegÿes Idwezeÿtenk zent testeenek
ÿlleteeseenek . es zent vereenek hymtózese
nek mÿatta . meg zentólteek az atokbol hoÿ
ÿmaran aldót leenne es senkÿ meg ne
wtalnaa . kÿról wgÿ vagÿon bólch kenÿ
weeben . meg ÿrwan Sap iiij . Aldót
az ffa kÿnek atala ÿgassaag leezen .. zent
agoston meg wgÿ mond . Az kereztt ÿegÿe
kÿ annak elette lattroknak zerezttÿk vala
keennÿokra . ÿmaran ffeel vettÿk kÿra
lÿoknak es czazaroknak homlokokra ..
Annak okaert mongÿa zent paal . []
Ennekem tawol leegÿen eegÿebben dÿche
kednem hanem chak az en wram Iesus
Cristusnak kerezttffajában . kÿben . mÿ Idw
esseegewnk eeletÿnk es ffeel tamadasw
nk vagÿon / Es kÿnek mÿatta megh val-
tattwnk az erek halanak fogssagabol
kÿnek otalma es zasztoya alaa . mÿneke
wnk ees zÿkseeeg folÿamwnk . hol ott

meg zabadwlhatwnk . Mýnd ez eellýen
 meltossagoknak . okaert meltan ýllý anýa
 zent egýhaaz ez maý ýnnepót
 Masod tanwsagwnk leezen . ez zent
 kerezthnek hatalmas ýozagarol / kýnek
 ertelmeere doctoroknak mondasok zerent
 három reendbelý orzagokban hatalmazot
 el ez zent kerezthnek . býrodalma . kýról
 nýlwan valo emlekózetót teezen zent
 paal apostol . ad phil . ij c . mondwan
 Wr Iesusnak neweeben . mýndden terd m
 -eg haýtasseek . meennýeýek . feldýek es
 pokolbelýek / Elezer azert . az zent kerezt
 lattatýk ffeel magasztatothnak lenný . mee
 nnýeknek orzagaban . hol ott atýa mýn-
 denhato wr istent meg engheztelee es ký vewee
 kózzólwnk az erek halanak sentenciaýaat
 Az zent Angýalokat bekeseegre hozaa .. mert
 annak elette emberý nemhez nagy nehezesók
 valanak . az eredet býneert zent Bernald do
 ctornak mondasá . zerent . Masodzor ffeel ma
 gasztateek . meennýek nek orzagaban az zent
 kerezt mýkoron zent Mihál archangýal . lucipert
 ew hozýaa tartozokkal ký ýzeek menyórzag
 bol . hol ott wgý magyarasztatýk hogý az
 zent angýaloknak zent kerezthnek ýegýe
 vala homlokokon . kýnek ellene az gonoz an
 gýalok nem alhatanak : Annak okaert ýo
 zokaas vagýon kerezttýen neepek kózót ees .

{537a}

Hogý feelelemnek ýdeýn ez gýózódelmes zent
 kerezthnek ýegýeet vetýk ew orczaýokra
 es homlýokokra Masodzor ffeel magasztal
 tateek Az zent kerezt . pokolnak orzagaban
 ees . mert ewtet meg foztaa . felýgh . az zent
 atýakat ký hozwan lýmbosnak seteet tem
 leczeeból / es erdeghnek hatalmaat megh
 tóree hogý senkýt erózaak meg nem chalh
 at hanem ký ennen akarattýa zerent neký
 enghed gonossagban . kýról wgý mond zent
 Agoston doctor . vala mýt adaam el vez
 te az meg týtlot fanak gýmelche mýat Cri
 stus mýnd meg lelee az zent kerezttffanak ýe
 zedelve mýat . Annak okaert vala hol
 lattýaak az týtzwlatlan leelkót az zent kerez
 thnek ýegýeet ffeel emelween el fwthnak
 onnan mert feelnek az nagy palczatwl .
 ký mýat meg verettenek ; kýról wgý mond
 zent Gergel doctor .. 0 kegýelmes wr isten
 ký emberý nemnek Idwessegeet az zent
 kerezttffan meg zerzeed : hogý honnan az ha
 laal tamad vala .. onnan erek eleth tamad
 na .. Es ký az ffanak mýatta meg gýóz va
 la . azon fanak mýatta ew ees meg gýóztet
 neek . kýról wgý vagýon meg ýrwan ez
 maý ewangeliomban ees . ha en ffeel ma
 gasztatandom fettewl . mýndeneketh hozýaam
 kýket vonzon hozýaa Cristus ? erchók ýol
 meg Býzonýawal azokat . ký erdeghnek
 rezeree es hatalma alat voltanak . kýt
 erek vezedelemnek wtan ýartanak . kýk
 vezedelemnek ffýaý voltanak : kýk mýko
 ron Cristushoz ternek . býneket meg gýonw
 an . býnekról penitenciat tarthwan : ýo
 eeletben veegýg meg maradwan . Es mý
 nd az zent kerezthnek zastoýa alaa alwan .
 Pokolbelý Sathan az ollýanokat mýnd el vez
 tý es Cristus Iesus mýnd hozýaa vonzýa
 kýról wgý mond damascenus newó docto^r .

O mýndden chodalatus teremtet allatok kóz
ót chodalatosb . Cristus Iesusnak kereztfafa
ký mýndden gonozoknak . meg gyózóye . m
ýnden ýoknak adoya : leeleknék <testhnek>
Idwesseege testhnek egheesseege es az e
rek dýchóseehnek ekesseege es eeló fafa
Erról emlekózyk zent Ianos latasarol valo .
kenýnek xxij rezeeben . Az meennýeý va
rasnak wgý mond wczafa keth feleen .
es az eeló vyznek parttýan : az eló fanak
termeet ký eztendeeg mýndden honapban .
týzen keth gymelchót teremthween : kýnek le
wele haznos neepeknék . egheessegókra

{537b}

O zerelmes Atýamffyaý . ha az dýchóseege
zent kerezthnek eeló ffafa ez feldý paradý
chombol . hozatot ký ez vylagnak orwossa
gara .. es ffeel výtetót az magass meennýeý
zent paradýchom varasaanak ekees wd
waraban . hýhettýok tellýes hýtewnkkel
hogý nem eegýeb okaert es haznaerth
hanem az ew gymelcheenek eedessegheert
zepseegeert . týztóletes voltaert : kýnek týzen
keth gymelcheeról eellyen magýarazatot
teeznék zent doctor . Elsew gymelche az
eeló ffanak . Az angýalý romlasnak meg
eppwelese . zent paal mondasa zerent ad Col j
Masod : az meennýeý bodog orzagnak meg
adasa . emberý nemnek . Aranzaýw zent
Ianosnak mondasa zerent . Harmad . býn
nek meg oltasa . kyneel kýl emberý nem
termeezet zerent nem eelhet vala . De ým
aram meg lehet . Origenes mondasa zerent .
Neegýed wr istennek zeretetyben valo
gheerýedózees . ký annak elette meg holt
vala . zent Bernald doctornak mondasa
zerent . Ewtód . zent Remeensegben valo
býzodalom Aranzaýw zét Ia . mondasa
zerent . Hatod : pokolbelý ýrýg ellenseeg
nek gyózódelme : Aran zaýw zent Ia .
mondasa zerent . Heted . istený eedesseege
nek . es meennýeý ýllathnak zolgaltatasa .
zent Agoston doctornak mondasa zerent .
Nyolczad . az veeghetetlen erekseehnek
meg leleese / Damascenus doctornak mon
dasa zerent . Kýlenczed . lelký testý výgaz
talasnak orwossaga . Ewsebius pýspeknék
mondasa zerent . Týzed . Az kegýes vý-
gaztalo zent leelek wr istennek . malazttýa
adasa . kýt bel ýrth zent Isthwan papa .
az tórween kenýnek ewtód rezeeben . zent
Gergel papa . Azont býzonoýttýa Týzen ee
ggýed . mýndden ýelen valo es ýewendó
gonoztwl es erek halaltwl valo megh
zabadoýtaas . zent Amborus doctornak mon
dasa zerent . Týzen kettód gymelche az eeló
fanak . mondatýk . feldón es meennýen
veeghetetlen ýonak aýandekozasa Dam
ascenus doctornak mondasa zerent . ýme azert
zerelmes atýamffyaý hallýatok mýnemew
mondhatatlan haznalatus gymelchý van
nak az aldót zent kereztnék eeló fafanak
Azeert leegýetek týztólóye es zeretóye . lee
gýetek dýcheeróye es aýoýtatussaggal valo
elmeelkódóye : mýndden býzodalmatokat
es remeenseegtóket . vethween ew benne /

{538a}

Harmad tanwsagwnk leezen az zent

kerezt ymadasanak moggyarol : kynek ertelmeere
 kerdeesek zerent yarwllwnk es yobban
 nylwabban ezewnknben vehettyek : Elsew
 kerdees doctoroknak magyarazattyk zerent
 hogy ha az zent kereztot isteny ymadassal ke
 llyen ee ymadny . Ez kerdesnek oka : merth
 anya zent eegyhaaz ollyan nagy tyztesseeggel
 yllly . mondwan az zent zolozmaban . Idwez
 leegy . o ymadando zent kerezt . Idwez leegy
 my eegyetlen eegy remeenseegewn . ez
 zenwedeesnek . es ffeel magasztatasnak ydeyn
 beweych megh kegyesseknek az ygassagot .
 es agy byneseknek bochanatot ; meel yg
 assagnak es bochanathnak zolgaltatasa . tw
 laydon chak istent yllety : azert az felssew
 ymadaas ees chak istent yllety Deutro vj
 Te wradat istenedet ymaggyad . es twlay
 don chak ewnek y zolgal y . De ez keertesre
 Reea felelnek zent yrasbel y doctorok Alexander
 de ales .. Bonauentura . zent Tamas . Angelus . hog .
 az zent kereztot gondolhattyk keeppen . elezer
 wgy mynt az byzon zentot kynt Cristusnak
 zent teste ylletot es zent veere meg hwll
 atot . es kyn ez vylagot meg valtotta . wgy
 mynt A my Idwesseegewnknnek ezkozee . yg
 yenlo keppen keel ymadny Cristus Iesus
 mert az meg valtssaag ewnalanaal kyl
 nem lehetot es nem lett : Azert yollehet
 teremtot allat leegyen ennen magaban . de
 maga nemykeppen eegyeseewlt az teremto
 hoz oly mynt eell y isteny zykseeges do
 logban ; es kynt yngen sem gondolhatwnk
 mykoron rola elmeelkodedwnk az meg valto
 Cristusnaal kyl . Towabbaa .. yngyen sem
 mondathneek . zenthnek . okos teremtot allat
 nak meltosaga zerent . ha zentsseeghnek
 erey es hatalma nem volna ew benne . A
 zert mykoron az zent kereztot ymaggyok es
 ewnek y . kenyergeewn . ha nem twd zolny
 awagy nem haal . nem laat . nem erez . Nem
 keel azert kethseegben es remeentelenseeg
 ben esny : ezes okos . es ezeekenseeghes az
 kyeert es kyneweeben . hozya folyamwnk
 Azert akar az meg fezewltseegnek abraza
 ttyaat yelenche . Akar . ennen maga zemee
 lyeet wgy <C> mynt Cristus zent vereewel
 meg hymtoztetot isteny meltosaggal keel tyz
 tolny es ymadny : De ymez eegyeb kereztot
 ket . kyket anya zent eegy haaz zemeynk elot
 ffeel fyggeztot : Az byzon zent kereztnek em
 lekozetyre peldazattyara : chak tyztolny keel
 ffew es terd haytassal . De nem keel ymad
 ny : Azonkeppen keel erten y . wrwnk Iesusnak
 Azzonywnk zy z marianak ees eegyeb zentoknek
 zyzeknek keepeyrol chak tyztolny az ew zent

{538b}

Emlekozetoknek es peladazattyoknak tyztossee
 ghokre . es nem ymadny awagy ewnek y ese
 dozn y . De Azokat kyket peldaznak . keel koron
 keed leelek zerent gondolny : es az belol valo
 leelky hytet remeenseegot . zeretetot ayo''tatoss
 agot tyztesseeget zolgalatot aldozatot byzodal
 mat kenyerghceest . eesedozeest ymachagot fo
 haskodast es myndden eegyeb Idwesseeges
 dolgot keel twlaydonoytanya : es ezenkeppen
 sem y hytetlenseegben . sem y balwan ymad
 asban nem esyk ember . Masod keertes /
 hogy ha wrwnk Iesus zent keen zenwede
 seenek eegyeb ezkozee keel isteny ymadassal

ýmadny thwdnyä ýllýk . az ýazolt es rw
 hachkakak kýben zýletót . az vezzóket ostorth
 tewýsk koronaat . czwczaat vass zeegeketh .
 kýk mýnd wrwnk Iesusnak zent testeet
 ýlletteek es zent vereewel meg hýmtóztet
 tenek . Reea felelnék doctorok thwdnyä
 ýllýk Raý . zent thamas . Damascenus . Bonauentura :
 hogý vala mýnemew teremót allatok
 wrwnk Iesusnak ezközý voltanak az meg
 valtságban .. mýnt az zent kerezt ffarol
 zolank ýllýk býnneel kýl ýmadny : pel-
 dazatýt kedeech chak týztólný harmad
 kerdees ha Cristus zýleýeenek nagyob
 týztósseegót keel tenný honnem . az zent kerezt
 nek . Az felewl meg mondot doctorok
 reea felelnék mondwan . hogý ha . az terem
 teesnek meltosagaat gondollýok : mýeert az
 zýz maria okos teremót allat az kereztffa .
 oktalan . towabbaa . isten kózót es az okos lel
 kós teremót allat kózót nagyob<.> zerelemetes
 eeggýsseeg es ýgenlóseeg vagýon honnem
 az oktalannal es leelkottlennel . towabbaa .
 mert termeezet zerent Cristussal . az zýz ma
 ria eegý es ýgenló wgý mýnt : ezenke
 ppen nagyob týztósseegót keel tenný az zýz m
 arianak honnem mýnt az zent kereztnek
 twlaýdon : De gondolwan az zent kereztót
 wgý mýnt ez eeló istenffýanak kepeet abra
 zattýaat . nagyobban keel az zent kereztót
 ýmadny es týztólný . honnem az zýz mariat
 Az zentók kedeech . mýndenneel alaab valo
 týztólettel týztóltethnek . mýnt az felsseeges
 wr istennek es mýndden <kýroknek> kýralýok
 nak kýrallýanak hýw zolgaý es baratý
 de mýnd leelek zerent . mýnt meg vagýon
 mondwan . keepóket kedeech ew eerettók týztólný
 kýknek zent eerdemeknek es essedózeesek
 nek mýatta wr isten aggyon malaztot otal
 mazýon gonoztwl . es aggya az ewzent orzagaat Am .

{539a}

Zent Mathe ewan

gelistanak Inneperól

Ez maý zent Innepernek epistolayaat ýrtta
 meg zent paal apostol . Effesombelýeknek
 ýrtt leweleenek neegýed reezeben .. meel ep
 istolanak elótte wgý mond : eegý wr / eegý
 hýt . eegý kereztssseeg : eegý isten ký mýnde
 -neknek attýa : ký mýndeneknek felette va
 gýon . az ký mýat mýndenek vannak . es ký
 mý benewnk ees vagýon : ýmaran az wtan
 kówetkózýk ez maý zent epistola

Epistola

[M]Indennek mýnekev

nk adatwan vagý

on malazt Cristus

aýandekozasanak

merteeke zerent . m

ýnek okaert wgý m

ond . profeta atal . ffeel menween m

eenýben az meg fogottakat ffeel vý

vee . es ada aýandekokat emberek

nek Hogý kedeech ffeel ment legýen

mýt akar . mondana . hanem hogý

mýeert elezer le zallot ez feldnek

also rezeere . azert azon ennen ma

ga mýnd ký le ýewt . mýnt ký ffeel

ment mýnden egheknek felette h

ogý mýndeneket be tellýeseýtene .

es ew . annak valo býzonsagara . ne

kýket teen . apostolokat : nekýket proffe
takat . nemellýeket ewangelistanak
nemellýeket paztorokat es doctoroc
-at . zenteknek veeghezettýekre : <az>
tekellýettesseegnek zolgalattýara . Cri
-stus te<e>steenek az az anyázent egýh
aznak eppewletýre : mýglen ywssw
nk myndnýaýan hýtnek eeggýess
egheere . isten ffýanak ýsmeretýre
tekeelletes emberý allapatban .. es
Cristus Iesusnak meerteek zerent va
lo tellýes ýdeýre ... deo Gratias /
Wr istenben zereľmes atýamffýaý ez maý zēt
epistolának ertelmeeról sok magýarazatok kelle
ne

{539b}

Tennewnk Ha Zýkseeg vona es ýdew enghed
nee De mýeert nagyob reezre mynd ýewen
dó mondasna býzonsaga . kýk ýmaran mynd
bel tellýesóttének es naponkeed tellýesódnek
Nem aloýtom hogý zýkseeg azt magýaraz
ný . ký zemewnk elót vagýon . es mýnt
az vakok wgýan labbwnkkal nýomoggyók
Az wtolso reeze kedee meeglen el nem
ýewt mert ýlletý az wtolso ýteletót / azert
mýg el ýew . addýglan zerezýek hozýaa
magwnkkal . hogý leegýewnk meltok ree
aýa wr istennek zegheedseegewel .
Ez maý zent ewangeliomot kedeeg ýrtaak
meg az zent ewangelistaak . Zent Mark
kenýweenek masod rezeeben . zent lucach
ewtót rezeeben .. ezen zent Mathe kýlench
ed rezeeben .. Es leen eredetý azon ýdóben
mýkoron Cristus Iesus vala harmýncz eeg
eztendós . napýa kedeeg zent Borbas apostol
napýaanak harmad nappal elótte Ez zent
ewangeliomnak elótte ýelentý ezen zent ew
angelista mýkoron Cristus predicalwan az
Sýdo seregóknek egý kózweenýest megh
výgastót volna . az sok neepnek latasaara .
chodalkoznak vala raýtta . dýcheerween
wr istent hogý eellýen hatalmat adot vol
na embereknek ; Es ký menween ew kóz
zóllýók el erede az wton . ýmaran ków
etkózýk ez maý zent ewangeliom
Ewangeliom .

[A]Z ýdóben . mýkoron
meenne Iesus laata
eegý embert ýlween
az vamon Mathe ne
wót . es monda ew n
eký : kówess enghemet
es ffel kelween kówetee ewtet : Es
leen hogý mýkoron Iesus be telepó
dót volna az hazban . ýme sok hý
te veztóttek es býnesek oda ýeween
lakoznak vala Iesusal es ew tano
ýthwanýwal . Es azt latwan az zeer-
zetes sýdok mondnak vala az tano
ýtwanýoknak . Mýre lakozýk es
nýlwan valo býnesekkel az tý mes-
tertók : Meg halwan azt Iesus mo
nda ewnekýk . Nem zýkseeg az egh
eesseegben valoknak az orwos de az
gonozwl valoknak : Meennýetek

{540a}

El azert tanwllýatok meg . mých
oda . ýrgalmassagot akarok es nem

aldozatot : Azert en sem ýewttem hý
 nýa az ýgazakat de az býneseket
 Wr istenben týztólendew atýamffýäý . akarwan
 zolaný ez maý zent Innepnek meltosaga me
 llee . harom ýeles Idwesseeges tanwsagokat
 talalhatwnk . doctoroknak magýarazattyok ze
 rent . mý leelký Idwesseegewnk . es ez výla
 gon valo tekeelletes eelethnek kówetssegeere
 Elsese tanwsagwnk leezen . istený vonýasrol
 Masod istený kówethseegról . harmad . zenth
 Mateenak meltosagus voltarol .. Mondaam .
 Elsese tanwsagwnk leezen . istený voný
 asrol . mýkeeppen es mý atal . vonzon wr is
 ten embert az Idwesseegre es ýgassaghnak
 ýsmeretýre . kýnek zent doctorok okaat vetýk
 mert Am wgý vagýon meg ýrwan . isten
 mondasa Moýsesnek [] . Latom hogý
 ez zeegeen neep . mýnd ew ýffýwsagatwl fog
 wan haýlandob az gonossagra . kýnek he
 lýes ertelmeet magýarazvan zent Leo ýpa
 wgý mond . ha wr isten embert zabad aka
 rattýara hadna . soha hýzem senký nem Id
 wózwlhetne . Isidor^o meg wgý mond . O ký
 tawol vagýon mýnden embereknek leelkók
 az wr istentewl . kýk chak az výlaag wtan
 ýarnak . De ha wr isten malazttýawal nē
 ýzgaztaa seerkógethnee es erózak nem vonnaa
 embernek leelkeet . el zagathwan el výlag
 nak ragadwanýatwl : mýnt barom zamab
 an eelneenek emberek el výlagon . mýnt
 az reeghý twdatlan pogan neepe voltanak
 es senký meennýeknek zent orzagara nem
 keewankozneek : Azert mondaa wrwnk Ies
 us az zent ewangeliomba . Iohannis x . Senký
 nem ýewhet en hozýaam . hanem kýt az
 en atýam vonýand Istený hatalmawal .
 Annak felette ennen maga ees . az kegýel
 Mes . wrwnk Cristus Iesus sokakat hýwa
 wgýan . zowal ees .
 kýk kózzól eeggýk leen ez zent mathe Apastol
 es ewangelista mýnd az zent ewangeliomba
 vagýon meg ýrwan : kówess enghemet .
 wgý mond : Neegý keeppen talallýok azert
 ýrasban . Zent Mathenak vonýasaat Cristus
 twl . Elezer . zerelmes tekeentethenek kóte
 leewel . kýról wgý mond zent Ieronim^o do :
 Cristusnak zent orczaýabol nemýnemew
 istený zeepseeg . es feeneeseeg zarmazýk va
 la ký . kýnek mýatta vala kýt akar vala
 chak tekeentetýwel ees hozýaa vohat vala .
 Annak okaert nem choda hogý az zent ap
 ostolok ollýan hamar . kóweteek ewtet /

{540b}

Masodzor . vonýaa . Iozagus awagý eróss
 kótelnek . hýwatallýawal . kýról wgý m
 ond Sýmon de Cassýa Cristus Iesusnak .
 zozattýanak ereýe . nem chak fýleben
 meene be zent Matheenak . De meeg
 mýnd zýweeben mýnd leelkeeben bel feer
 kózeek . kýnek mýatta ottan valaztateek
 es meg zentólteteek : kýról meltan ertetýk
 az zent bezeed . Luc . xj : Bodog kýk ha
 llýaak istennek ýgheýeet . es tarttýaak
 ewtet : hallaa azert zent Mathe es meg
 tartaa . mert ottan ffeel kelee es kówetee
 ewtet . Harmadzor vonýaa istený lelký
 ýhleessel . kýról wgý mond zent Beda
 doctor . Nem keel chodalný hogý azon eeg
 zawara Cristusnak . zent mathe . mýnd

den ez vylaghÿ nyereseegeet el hagÿaa
es az wtan . erede kÿnek semÿ keenche
nem lattatÿk vala .. mert kÿt kÿwl zo
wal hÿwa . belól istenÿ malazttÿanak
vÿlagossagawal tanoÿtaa . es vonÿaa . O
kÿ nagÿ malazt eez . O kÿ nagÿ Idwesseegees
fondamentom . es nagÿ istenÿ zeretethnek
ÿegÿe . mÿkoron kÿ ezenkeppen vonÿattatÿk .
bÿzoñawal erwlhet vÿgadhat leelekben . mert
valaztatos ÿmaran meennÿeknek orzagara .
chak hogÿ ellene ne ÿarÿon es el ne veze
sse . gonossaghnak mÿatta : Luc xiij : Crist
usnak bÿzonsaga zerent . En mondom tÿnek
tek . chak penitenciat ne tarchatok . eegÿetem
ben mÿnd el veztók . kÿre wr isten aggÿon
malaztot es otalmazÿon meg az erek vezedelem
tewl .

Masod tanwsagwnk leezen . kewethsegról
Dÿchóseegees zent Mathe ewangelistanak pel-
daÿa zerent keel az eedes Cristus Iesusth kó
wethnewnk : kÿról wgÿ mond az zent ew^m
ottan ffeel kelween kówetee ewtet . De mÿ
modon kówetee keel meg tanwnÿwnk
doctoroknak azert mondasok zerent neegÿ
wtat talalwnk . reea . Elsew hamarsaag .
az az ne keel keesnÿ . nem keel halogathnÿ
Ecc . v . kÿról bolch wgÿ mond : Ne keessel
kówethnÿ az wr istent : Ne halogassad naprol
napra .. Mert ha ma attaak awagÿ ÿgeer
teek Nem twdom ha honapra tarttÿaak
Masod tellÿesseeg : az az mÿndenestewl fo
ghwa . kówessed . semÿ cÿggót ne haagÿ
benne es ne tantorogÿ keth wton ÿarw
an . Mert nem ÿo ha ember ÿoot ees
teezen . gonossagban ees akar . mert zent pal
apostolnak mondaso zerent mÿnden ember
nek . teetemeenÿeet az tÿzón vÿzÿk atal .
ha aranÿ ezÿst leend haat meg tÿztlw .
ha zalma es pozdorÿa . haat meg eegÿ
es seemÿee leezen .. Nem keel kedeeg semÿ-
-wel

{541a}

Wr istennek eleÿben hewan : es semÿwel
meennÿ . pelda mÿnekewnk zent Mathe
kÿ mÿkeppen mwkalkodot leegÿen megh
hallÿok eeleteeben : Azert mondaam kere
zttÿen embernek tekeelletes es ÿzan wton
keel Cristus wtan meennÿ : kÿról wagÿ
on meg ÿrwan kÿralÿ elsew kenÿnek
tÿzen heted rezeeben .. Az Izrael nepeeról
kÿben nylwan belee estenek ÿmaran az
zegheen kerezttÿenek ees . zent ÿllÿes pro
ffeta zaÿa atal meg feddee ewtet az wr
isten mondwan . Mÿglen zantaltok ket
felee . ha az wr isten leegÿen . az bÿzon isten
kówesseetók ewtet . ha kedeeg : az Balwan
Baal . kówesseetók ewtet : Azonkeppen Ia
cobi ij . ha bator ember mÿnd az eggheez
tórweent meg tarcha . awagÿ mÿnd az .
zent parancholatokat bel tellÿeseÿche es
chak az eegÿkben meg tantoroggÿeek
mÿnd az tebbÿben ees bÿnes : <mÿkocho>
mÿchoda leegÿen kedeeg az . doctorok ma-
gÿarazÿaak az wr istennek zent zeretetÿ
nek lennÿ . kÿneel kÿl zent agoston doctor
mondasa zerent akar mÿ ÿoot teegÿen
ember mÿnd semÿre kellew . Arrol zool
vala zent Daniel ,pptha . daniel iij . ÿm
aran wgÿ mond . mÿ eedes wrwnk wr

isten tekeelletesseeggel kowetewnk teegód
et es tellýes zýwnkkel zeretewnk es az
te parancholatyd wtan ýaarwnk : 0 zerel
mes kerezttýen atýamffýaý ýme hol va
gýon mýndden kerezttýen embernek wta
mýndden zeerzetesnek býzon reguláya
De oh kegýelmes wr isten ký vagýon . hol
leelewnk ollýat ký meg tartanaa .. Ez
azert az harmad kówethseegnek wta .
kýn zent Mathe kówetee Cristust Annak
ottan nagý zeretettel . es eremmel nagý
vendeegseegót teen ew hazanaal : az eedes
Iesusnak es ew zent tanoýthwanýnak
Neegýed alhatatossaagh . az az mýkoron
vala ký Cristust akarýa kówethný . kýról
pelda . ha ký vala mý ýoban akarýa m
agaat foglalný . awagý zent zerzetben akar
meenný . tekeelletesseeggel kezgýe el . es
veeghýg meg maraggýon benne . kýról
Cristusnak zawaat ezen zent Mate ýrtta
meg Math . xxiiij . vala ký veegýg meg
maradand . thwdnýa ýllýk az ýoban az
ollýan ýdwózewl / kýról wgý mond zenth
Agoston doctor mýert keel az ýoban veegýg
meg maradný : keet okaat talallýok elsew
mert a'' mý Idwesseegewnknek ellenseege
mýnd veegýg keseert . halalýg haborgat .
es eegýeb ýozagwnkkat nem kýwannýa

{541b}

El ragadný . el veztený hanem az mý zegen
leelkewnkket . De mýkoron ký mwlandýk
oztan nem haborgattýa . mert nem leezen .
kýt . kýról wgý mond zent dauid ps° []
Az wtan el veznek mýndden gondolatý
Es nem leezen kýt . Nem leezen kýwel ha
borgathný : Masod oka . hýwseeg . mert
mýkoron mýnd halalýg zolgallýok es ke
wettýek az wr . istent nagý hýwseegót m
wtatwnk ew felseegeenek .. mýkoron ew
zent feelseegeet el haggýok halalýgh
Harmad tanwsagwnk leezen . zent
Mathenak meltosagus voltarol : az az mýn
emew meltossaggal es týztóletesseeggel ze
retee wr isten ez zent Mathee ewangeli
staat / mert ýme hallýok hogý az gonoz
eelettról el vonýaa . es az nagý ýeles
zentók kózzee zamlalaa . Doctorok azerth
mondasok zerent heet ýeles meltosagokat
talalwnk . kýkkel ewtet wr isten ffel m
agaztataa . Elsrew Apostolý meeltosaagh .
kýneel nagýob nýnchen anyazent egyhaz
ban . es meeltob . meennýeknek orzagaban .
zent Beda doctornak mondasa zerent tewee
azt az wr isten hogý mýnden býnesnek pel-
daat remeenseegót es býzodalmat adna
Idwesseegre penitencianak wtanna . Masod
reegheen valo Abrazathnak ký ýegzeese Em
berý zemeelben Ezek j . Et apok iiiij : kýwel
ees wr isten ffeel magaztataa . ewtet kýw
altkeppen . Elezer . mert hogý az kegýelmes
wr halando eemberý zemeelt veen ffeel . ký
az wr istený zemeelýeeben lathatatlan es hal
hatatlan vala . nýlwabban valo ýsmeretót
es tanwsagot zent Mathe tett es ýrt rola .
az ew zent ewangeliomaban ; Masodzor mert
az ew emberý <emberý> zemeelýe peldaza Crist
usnak býzon emberý termezetyt / Harmad
Az zent ewangeliomnak eleeb valo ýrasa
nak meltossaga : annak okaert dragalatosb

az ew ewangelioma zent Iero' doctornak m
ondasa zerent . Masodzor mert sýdo nyelwen
ýraa meg . meel nyelwet myndennek elette
teremtót wr isten : Az okaert ees dragab .
kýról wgý mond Isidorus do . hogý ýteeleth
nek wtanna . myndden felee nyelwek el
mwlnak chak az wr isten teremtótte Sýdo
nyelw marad / kýwel erekkwl erekkee wr
istent dýcherýók Neegyed : mert három
reend belý týztósseeggel <týztozte.> týztóltetýk
ez
zent . Mathe feellýeb az tebbýneel . thwdnyá
ýllýk Mert Apostol . ewangelista es martýr
Towabbaa valo týztósseege mert azzonýwnk

{542a}

Zýz marianak ýeles secretariossa / es ýro tano
ýthwanýa volt zent Mathe es nagyob reez
re mynd ew tewle hallotta tanwlta a''mýt
ýrth Annak . okaert nagy eerdemes es ýgaz
az ew ewangelioma / kýt zent Borbas apostol .
mynd holtýg vele hordozot predicalotta es
nagy chodakat tett ew mýatta . De mýkoron
meg holt akkoron ees vele temetette az nagy a
ýoytatus zeretetynek okaert . Ewtód . mert aný
azent egýhaaz mynd ez vylagon vgyýliawal
ýllý es týztóly az ew zent Innepeet : parancho
lat alat . Hatod . haznalatossagnak gymel
chós volta . mert sokakat fordoýtót az zent hý
ttre mýnt meeg hallýok eeleteeben . Heted .
eerdemesseegnek dýchóseeges volta . feldón
az zeegen býneseknek kýwaltkeuppen valo
otalmok . ký anneewal . kenýerwletesb az gy
arlo býnesekhez . meneewel nagyob býnes
volt ew ees . az az wr isten ýrgalmassa
got tett ew vele / Mennýeknek zent
orzagaban kedeeg Annewal hýzýók nağ
ob eerdeme es dýchóseege vagyon . mýne
ewel . tebbet mwkalkodot eerette . kýben
mýnket ees teegyen reezessee wr isten
Legenda eiusdē festi .
Lassok meg ýmaran Mýkeppen Dýchó
seeges zent Mathe Apostol es ewangelista
wr Iesus Cristushoz eeggýesewleseenek w
tanna . Anýa zent eegýhazat es meenn
ýeknek orzagaat . meg eekósóytee ew
nagy malaztus voltanak mýatta / Mý-
keppen bel ýrtaak doctorok az zentóknek
eeletek kózzee . Ez zent Mathe : tamada
Azon Sýdo neep kózzól leui papnak nem
zetteeból . kýból a' mý wrwnk Iesus ees
tamada . Annak okaert . ket newel new
eztýk vala .. Mert nemzeteeról hýwýaak
vala . leuinek Luc . v : Týztýról kedeeg
Matheenak . es býnes voltarol . hýre vez
tóknek ; Mýkoron azeert zent leelek isten
el ýewetelynek wtanna . wr istennek a
karattýa es parancholattýa zerent . mynd
az zent Apostolok . ez vylaagon orzaagok ze
rent el ozlottanak volna predicallaný .
zent Mathe meene zerechón orzagban es
zalla meg Nadaber newó varasban : Az
Iambor off mesternel . kýt zent phýlep az
wton meg kereztoýt vala .. valanak kedeeg
azon kýralý varasban keth erdegós me
sterek zaroes es arffaxaat . kýk ellen zent
Mathe eróssen predicallýa vala Cristusn
ak zent hýtýt . Egý napon az keralne azz
onnak off mestere eleýben ýarwla zent .
Mathenak es kerdee meg . mýkeppen volna .

{542b}

Hogý annee sok nyelwen twdna Zolaný Es zent Mathe meg ýelentee ew<tet>neký mýkeppen wr istennek zent leelke meenyból reeaok zallot . volna . es ew atta vona az nagý ma laztot ewnekýk hogý výlaag zerent mýndenewt twdnanak predicallaný . Az onkezbe bel ýwta eegý ember mondwan yme hol ýewnek az keth mesterek . keth nağ sarkannýal . kýk mýndeneket meg ólnee nek týzes leehellesekkel . zent Mate ottan zent kerezthnek ýegýeet vetee magara es nagy batoron ký meene eleýgben . Es mýnt lataak . ewtet az Sarkanýok ottan el a lwanak labay elót . es monda . az mesterek nek . hol vagyon az tý nagý mesterseeg tóknak bólccheseege . seerkencheetók ffeel ewket ha lehet . En kedeeg chak az wr istent ne keerttem volneek .. a''mýt en ellenem gondoltatok vala . tý reeattok harantanaam . Mýkora az chodara sok neep gywlekózót volna . paranchola zent Mathe az Sarka nyoknak hogý meenneenek dolgokra es senkýt ne bantananak . Es ottan el mee neenek . Es nagy predicaciot teen az nepek nek . mýkeppen ember el veztótte volna paradýchomot býnnek mýatta . De esmeg Cristusnak mýatta az meennýeý paradých omnak dýchósegheere zamlaltatot volna ýme Azonkózben nagy nagy sýwas reewas ta mada az kýralnak wdwaraban . haat ký mwlt az kýralnak ffya ez výlagbol .. kýt mýkora az erdenges mesterek ffeel nem tam azthatnanak . azt mongýaak vala hogý az halhatatlan isteneknek tarssassagokban ragattatot volna . es annak okaert ffeel kell ene kepeet faragtathný hogý ýmadnaak Az off mester kedeeg zent Matheet oda vý wee . ký mýkora ýmachagot tett volna ottan ffeel tamaztaa . Azt lathwan Egýppus newó kýral : ýghen hamar ffeel hýrdetteteo orzagaat hogý ffeel . gýwleneek mondwan ýewetók es lassatok istent emberý abrazat alat el enýeztethween / El ýeweenek azert nagy Aranýas Coronakkal . es aldoza tokkal . hogý aldoznanak zent Mathenak mýnt istennek .. De el lassoýtaa ewketh mondwan .. Mýt akartok mýwelný En nem vagýok isten . De wr Iesus Cristusnak zolgaýa / Hagýaa azert hogý az sok keench ból ýozagbol eegý nagy zent egýhazat rak nanak .: kýben zent Mathe xxxiij eztendeeg tarta pýspekseegót . es mýnd egheez egý -tomot Cristusnak zent hýtýre haýtaa . Az kýralt kedeeg . ew azzon felessegheewel : es az zegheen neppel eegýetembe meg kereztelee zýz Epigenaat az kýralnak leeanaak : Cristusnak .

{543a}

Zent Zolgalattýara zentólee es ket zaaz zýzek nel tebnak tewee feýedelmewee . Azon ýdó ben az Iambor kýral ký mwleek . es eegý hýrtacus newó feýedelem tamada helýette ký zýz Epigenaat hazassagra kýwan wan .. orzaganak hason feleet . az zenth Apostolnak ýgýeeree hogý chak az zýzet akarattýaara haýcha : Monda az kýralnak . az zent Apostol .. hogý ew elette valo

Iambor kÿralnak ÿo zokasa zerent az
 ÿewendó vasaar nap ÿewÿen az zenth
 egÿhazhoz . es az zÿzeknek hallasokra .
 meg predicallanaa meg meelÿ ÿo volna
 az tÿzta hazassaag tartaas .. Es mÿkoron az
 zent Apostol . nagÿ zeep predicaciot tett vol
 na . az tÿzta hazassagrol . Monda annak
 wtanna az kÿralnak .. twggÿad az . kÿral
 hogÿ ha vala meel zolga az feelsseeges
 kÿralnak tórween zerent valo matkayaat
 es ÿegóseet maganak twlaydonoytanaa
 Semÿt eegÿebet hananem chak halalt
 eerdemlene / Azonkeppen tee ees ha Epige
 naat az feelsseeges meennÿeÿ kÿralnak
 ÿegóseet : kÿwanod istennek ellene teez
 es erek halalt erdemlez . Azonnal nagÿ
 haraggal . ffeel kele es kÿ meene onnan .
 az kÿral .. Es az zent Apostol Epigenaat
 mÿnd az teeb zÿzekkel meg aldaa . es ÿn
 tee hogÿ semÿt ne feelneenek de alhatato
 sok lenneenek Cristusnak zerelmeeben es
 malazttÿaban ; Mÿkoron azert zent Mathe
 ewangelista . Cristus Iesusnak zerelmes ta
 noÿthwanÿa . az aldot mÿseet el veegezte
 volna . wr istennek zent aldozattÿaat . bel
 teleek az zent hora ees . hogÿ ew aldot ee
 leteewel es halalawal aldozneek az eeló
 wr istennek : mert ÿme azonnal el kyldee
 az haragus kÿral ew kegÿetlen hoheer
 zolgaÿt es azon Zent oltaar felet . feÿeet
 veetete az isten zolgaÿanak es azonkeppen
 zent martÿromsaghnak Coronaÿaat vewee
 nagÿ dÿchóseeggel . Es mÿkoron zÿz Epige
 naat semÿkeppen akarattÿara nem haÿt
 hatta volna . hagÿaa . hogÿ mÿnd hazawal
 mÿnd az teb zÿzekkel meg eegethneek : De
 az zent Apostol nekÿk ÿelenween megh
 býztataa ewket es az tÿzet . az hazrol el
 veree es haramleek az kÿral palotayara
 es az kÿral eegÿ kÿs fÿachkaÿawal chak
 alÿg zalada kÿ : mÿndden ÿozagaat meg
 emeeztee az tÿz . Annak wtanna fÿaban
 erdeg meene . de az zent Apostolnak koporsso
 ÿanaal meg zabadwla . Attÿa kedeeg rwt
 poklossagban eseek . es veegre ennen maga
 meg ólee magaat : Az kóz neep kedeeg Epige
 na zÿznek attÿaffÿaat kÿt az zent apostol .

{543b}

Feel tamazthwan meg kereztoolt vala : ew
 Iambor attÿanak orzagaban kÿrallÿaa te
 week . kÿ mÿeert ÿo aÿoytatus kerezttÿen
 vala . nagÿon meg óregbóÿtee es feellÿeb
 magaztataa az kerezttÿenseegót : kÿk mÿg
 eeleenek ew zent zÿz hwgawal nagÿ
 zeretettel zolgalaak az eedes Iesusth . es
 az ew eedes <ze> Apostol attÿokat Es ha
 laloknak wtanna . nagÿ sok ÿozagus mÿ
 welkódettel az meennÿeÿ dÿchóseeghnek
 zent orzagara meneenek . kÿknek zent erde
 mek mÿat nekewnk ees aggyon atÿa
 ffÿw zent leelek zent haromsaag Amen .
 Zent Geelerd pispek
 nek Innepeeról .
 Dÿchóseeges zent Gelerd . eredet zerent
 tamada . venecczenek kÿralÿ varasabol .
 ÿo Iambor kerezttÿen atÿatwl anÿatwl
 kÿk mÿkoron nagÿ isten feelók volnanak
 ÿrgalmasok : myndenekhez kegÿes zÿweek
 de magzattÿok nem vala .. kenÿerghenek

azert eg̃ mas akaratt̃yawal ȳmachag
okban . wr istennek es az zȳz marianak
es adaak ewnekȳ ez nemes magzatot
zent geelerdót . kȳ mȳkoron heet eztendós
volna . kezde nagỹ few faȳdalmat zen-
wednȳ Annak okaert az ew zȳley vȳ
week az fratereknek Calastromaban hoȳ
ȳmadnanak eerette es ottan meg vȳ
gazeek . es azonnal barat rwhaat veen
reeaȳa . es gȳoropȳk vala . mȳnden leelkȳ
ȳozagban . nagỹ sokaknak felette . Azon
kȳzbe az ew atȳa hala meg az hadban
Annȳa ees hamar valo napon kȳ mw
leek . es zent gelerd marada az Calast
romba . es az Conuent kȳldee ewtet
Bononȳaban tanwlnȳ . Es azonkȳzben ha
la . meg az Apathwr . hȳwaak haza
zent geelerdót es tewweek feȳedelmee
mȳeert wr istennek zent malazttȳa la
kozȳk vala ew benne olȳ nagỹ zentsseeg
ben eel vala . hogȳ mȳndenek ȳo pel-
daat veeznek vala tewle . Ennehaȳn
eztendew wtan . azon valo gondolatt
ȳaban hogȳ ew Ierwsalemben menne . ha
gȳaa meg az feȳedelemseegót : Mȳko
ron azert el eredót volna ȳwta egȳ
Calastromban . azonkozben erede nagỹ zeel
veez ees az tengheren . hogȳ nem kezde
el mehetnȳ : Mȳnemew zandeka kedeeg
ewnekȳ vona ȳelentee meg ott az Iambor .

{544a}

Feȳedelemnek es azt tanacholaa ewnekȳ
hogȳ ne meenne de ȳnkaab ha haznal
nȳ akarna . predicallasawal terne magȳ
ar orzagban . meg fogadaa tanacchaat
az Iambornak . Es ȳewe pecchee Mau
rus pispekhez : es nagỹ tȳztȳsseeggel
fogadaa .. Mȳkoron azert zent Maurus
pispek : meg ȳsmerte volna hogȳ zent
eeletew volna es bȳlch predicator . aȳ
anlaa be zent Isthwan kȳralnak : Az
onkezben el azzonȳwnk marianak me
nȳbe menetȳ napȳa : es kȳral eelȳt
hol ott valanak mȳnd az . magȳarȳ
wratt . ollȳan ȳeles ȳnnep napon . feȳeer
varatt olȳ nagỹ ȳeles . zeep es bȳlch
predicaciot teen hogȳ mȳnd nȳaȳan
chodalkoznak vala raȳtta . Annak okaert
ees nagỹ tȳztȳsseegben veeteteek az
zeegen magȳar neeptewl . es zent atȳa
vȳzet kezdeek tartanȳ : zent Isthwan
kȳral ees nagȳon meg kedwelee es
zent emrehet nekȳ adaa tanoȳtanȳ
Mȳkoron azert sok ȳdȳ el mwlw
an . mȳndenestewl foghwa . el vȳlagot
meg wtalta vona . pwztaban kewan
kozeek . es meene belnek pwztaȳaba
es ott reeghȳ remete modra Cellaat
zerze maganak az vadon erdȳben es
ott zolgal vala eeȳel nappal az wr is
tennek es azzonȳwnk marianak : Tȳr
teneek eegȳ napon hogȳ istenrȳl valo
gondolattȳaban el zwnnȳada . azonkȳz
ben az pwztabol ȳewe el eegȳ nesteen
zarwas kȳsded fȳawal . es fekwnek
le zent geelerd elȳt : Mas felȳl mas
zarwast ȳznȳ kezde eegȳ farkas es mȳ
koron oda fwtottak volna meg y'ede
ȳmez nȳsteen zarwas ees tewlȳk es

el fwtameek onnan kÿs ffÿaat el ha
gÿaa zent geelerd elót . kÿ annak w
tanna soha tewle el nem valeek :
Masod ÿdóben . mÿkoron zent geelerd .
nÿalabot vÿnne . lataa haat az aÿto elót
eegÿ nósteen farkas fekzÿk es haat sebes
es bel bochataa : azonnal le eseek az isten
embereenek labay elót hogÿ meg vÿgaz
tanaa . es mÿkoron zent ÿmachagawal
meg gÿogÿhtotta volna . meg marada
nala es vele lakozeek . naponkeed kÿwe
meegÿen vala az mezóre az gÿimmel
es be ÿew vala . eeggÿk sem banttÿa
vala masÿkat : Mÿkoron kedeeg zent
Isthwan kÿral . meg gÿózte volna ew ell
enseeghÿt es mÿnden felól nÿwgodalma
volna ez orzagban . hozÿaa hÿwataa zent

{544b}

Geelerdót az pwztabol . es ÿollehet akaratt
ÿa ellen . pÿspekkee tewee Chanadÿ egÿhaz
ban .. Es mÿkoron bel zallot volna az
pÿspekseegben . eressen predical vala ess sok
hÿtteleneket fordoyt vala ez zent hÿttre
es meg kereztoÿly vala ewket . Ennenma
ga kedeeg nagÿ eróss eleetben eelt vala .
zenetlen vÿgÿaaz . es ÿmatkozÿk vala .
zeerdan peentókón chak eegÿ ÿtal vÿzet
ÿzÿk vala . es koronkeed heet zegheent
eeltet vala . beÿtben kedeeg . nÿegwen
zeghenÿeknek zolgaal vala .. Es hogÿ enn
en testeet mÿndenestewl foghwa megh
tórnee es zolgalattra haÿtanaa / eeÿel el
kÿ meegÿen vala es ennen hataan vÿ
zen vala nÿalaab faakat az zegenÿek
nek aÿtoÿok eleÿben kÿneel fÿteznee
nek . Az eedes zÿz anya mariahoz kedeeg
olÿ nagÿ aÿo''tatussaggal vala . hogÿ soha
semÿt nem keerhettek ew neweeben . kÿt
nem adot volna . es ottan el fakat vala
sÿrwa : Es az ew tanacchanak ÿnteseeból
akkoron kele ffeel . hogÿ az zÿz mariaat .
ez magÿar orzagban . Bodog azzonnak
awagÿ ez vylagnak nagÿ azzonÿanak
hÿwnaak : zent Isthwan kÿral ees ez ze
gheen orzagot . bodog azzon orzaganak
newezee / Azeert nagÿ eerdemes vala
Bodogssagus zent geelerd pÿspek . ÿewen
dó mondasnak malazttÿa ees vala ew
benne / Mert zent Isthwan kÿral halala
nak wtanna . mÿkoron bel meent volna .
az fratereknek kózyben teeb bezeedÿ kózót
monda . twggÿatok zerelmes atÿamffÿay
hogÿ hamar valo ÿdóben ez magÿar orz
agh belÿ neep meg ozol egÿmastwl es
az zent hÿttewl el zakad . es az en predic
allasom heÿÿaban leezen . kÿ bel teleek
mert peter kÿralt kÿ yzeek ez orzagbol
es Aba kÿral tamada . kÿ felette el zag
gataa az zegheen neepet az kerezttÿensee
gtÿwl kegÿetlensegheenek mÿatta / Es Cristus
Iesus ffeel tamadasa napÿaan . hozÿaa hÿ
vataa zent geelerd pÿspeket hogÿ az zent
Angÿaly Coronawal meg Coronazÿa . kÿt
az zent pÿspek semÿkeppen nem akara .
tennÿ De vÿzon ellen . fordoytaa bezee
det es kezdee kÿralt nagÿ batoron fedde
nÿ mondwan .. En ÿollehet keez vagÿok
az halarra Cristuseert de ÿme teeneked ÿew
vendót hÿrdetók . mert harmad eztendóre

bozzw allo fegýwer tamad te ellened . es
ez orzaag býrodaľma el veetetýk te tewled .

{545a}

Kýt hamýssan kerestel : Masod ýewendót
monda . azon napon mýkoron <az> vachoralna
nak az fraterekkel .. zerelmes atýamffýáý
twggýatok honapý <az w> / napon az meenn
ýeý barannak . vachoraýara hýwattatwnk
Azert sýessewnk kezewllýwnk el es h
allýwnk megh az aldot Cristusseert . M
ýkoron azert masod napra . ýwtottanak
ýghen hollal zent mýseet zolgala . es az
teb fratereknek Cristusnak meennýeý azta
larol zentsseegót oza es nagý eremmel
az zent martýromsagra nyomoteek . ký m
ýkoron az dwna vyz mellee ýwtot volna
ýme nagý sok neep veewee kerwl . es ha
gýnalný kezdeeg kewel ew kedeeg zent ke
rezthnek ýegýeet hannýa vala eleýben
es eegýk sem talallýa vala : Annak w
tanna ragadaak . mynd zekerestewl es eeg
nagý heegýról alaa erezteek . kýnek kelen
fólde newe . de mýkoron meegh ees leehne
gherelyekkel atal vereek ewtet : es eegý
nagý kewón az dwna zeeleen el tóreek
feýeet es azonkeppen martýromsaghnak
Coronayaat vewee . Az meelý kewen kedeeg
ký ontottaak vala agýa veleýt . heet ezten
deeg semý arwýz el nem moshatta vee
reeth . mýg nem ffeel gýóýteteek az Iambor
egýhazý neepektewl . kýnek emlekózetýre
zent geelerd pýspek neweeben zeep eegý
hazat raktanak . Az kewet kedeeg Chana
ddaa výteek es az ew oltaranak feelý
ben raktaak emlekózetitre / zent testeet ke
deeg akkoron elezer temeteek el pesten
bodog azzon egýhazaban . De enneehan
eztendó el mwlwan . Maurus chanadý
pýspek Andras kýraltwl meg keree zent
geelerdnek testeet es az ew egýhazahoz
výwee hol ott meeg eelteeben . temeteest
valasztot vala maganak : kýnek zent eerde
me mýat menea zamtalan ýrgalmakat
ýegóket chodakat teett wr . isten . kýk ew
hozýaa folýamtanak ew zýkseegekben . kee
só volna mynd elówe zamlalný : Ez ne
mes dragalatus zent Confessor . es mar
týr tamada magýar orzagban . ký meltan
mondatýk magýar neepnek zent attýanak
orzaghnak ýeles otalma .. es pýspekóknek
týkóre . kýhez hasonlatus ew wtanna nē
ýghen tamadot . ez zegheen magýar orzag
ban . kýnek zent eerdeme mýat wr isten
teegyen ýrgalmat kegýelmet mynd ee
tewnkben mynd halalwnknak ýdeýn ań

{545b}

Zent Cozma Damý-
annak Innepeeról .
Dýchóseegees zent Cozma es Damýan . ket
atýaffýak Egea newó varasbol tamadanak
ýo Iambor kerezttýen zýletewl : kýk mýkoron
orwossagrol valo twdomant tanwltnak
volna . olý nagý malazttal zeretee ewket
zent leelek wr isten ; hogý myndent ýngen
meg vÝgaznak vala nem chak embereket
de meeg oktalan barmokat ees : Mýkoron
eegý zegheen azzonýallat kýnek palladia
vala . newe mynden ýozagaat orwossokra

kóltótte volna . es semýt nem haznalt vona
veegre meene . ez zentókhóz es telljesseeggel
meg vőazeek . Azon valo erwłteeben
ada nemýnemew aýandekot zent Dam
ýannak es mýkoron semýkeppen el nem
akarnaa . veenný . Az azzonýallat megh
eskeweek . hogý eegýebet nem tenne benne
Es neký enghede wgý hogý nem az aýandek
nak kýwansagaert vennee el . De az azzo
nyállathnak aýoýtatussagaert es hogý
istennek zent neweet heýýaba ne vennee
De mýkoron zent Cozma azt hallotta volna .
ottan meg parancholaa . hogý holtok w
tan az ew testeet . Attýaffýanak testeewel
eeggýwt ne temethneek . Azon masod ee
yel Cristus Iesus zent Cozmanak meg
yeleneek es az ew attýaffýaat meg men
tee hogý nem veetkózót volna . Megh
halwan azert az ew hýróket lisýas Ro
maý týztarto hozýaa hýwataa es meg
kerdee newóket . hazaýokat eeletóket Es
felelween az zent Martýrok mondanak
mýnekewnk newewnk Cozma damýan
es harom atýank ffaý ees vannak meeg .
A mý hazank Arabýa : es eeletewnk az
hogý kerezttýenek vagýwnk . Paranchola
nekýk az feýedelem hogý aldozyanak az
isteneknek . de mýkoron nem teenneek .
meg kótóztetee mýnd kezóket labokat es
hagýaa hogý verneek gýettreneek ewket .
De mýkoron azzal semýt nem gondolna
nak parancholaa hogý az tengerbe vett
neek ewket . De ýme wr istennek zent
angyala ewket meg zabadoýtaa es az-
on feýedelem eleýbe výwee . Es mýnt
latta volna ewket monda . Az naý istenekre
mondom hogý . meg gýeztók tý erdegseegtek-
kel

{546a}

Mert ýme az keent gýettrelmet meg w
tallýatok es az tenger výzeek alwttýatok
Tanohatok meg azert enghemet ees ez tý
erdeghý twdomantokra . es Adoryan iste
neenek neweeben . týteket kówetlen . mý
nt azt mondotta volna ottan el ýweeenek
keth erdeghók es eressen vereek arczwl .
Es nagý kýaýtassal monda . keerlek týteket
istennek emberý ýmaggyatok eerettem
Es mýkoron az zentók ýmachagot tettenek
azonnal el hagýaak . Monda ottan az hý
tetlen feýedelem . ýme latt''atok mýkeppen
haragyokban estem vala az isteneknek
hogý ewket el akarom vala hadný . Az
ert nem enghedem towabbaa hogý az en
istenýmet meg karomlyatok . Azonnal
nagý sebess týzben vettetee ewket . De ew
ket meg nem sertee / <De> hanem azokat kýk
ottan kewrwł alnak vala mýnd meg ee
ghetee Annak wtanna az oztorwla fýg
geztetee de ott ees istennek angýala meg
otalmazaa .. Azt lathwan az kegýetlen fe
ýedelem az harom attýokffýaýt az temlecz
be vettetee . zent Cozmat Damýant kedeeg .
hagýaa hogý ffeel fezeýteneek . es megh
kówezneek . De ýme istennek hatalma
mýat az kewek ennen magokra . ternek
vala es nagý sokakat meg sebeseýthnek
vala : Annak wtanna parancholaa hogý
azon kerezttffan meg leweldózneek ewket .

De ott ees az nyl ennen magokra terween
sokakat halalus sebbe eyteenek : lathwan
az dyhes gonoz ember hogý semýt nem
tehetne ewnekýk . Nem twda mýt tenný
eegýebet hanem reeaýok adwan az hal
alnak sentenciaýaat . mynd az ewt atya
ffýwnak feýeket veetete : Es mýkron az
hýew kerezttýenek el akarnaak ewket teme
thný . ezekben ýwta mert meg paranchol
ta zent Cozma az ew testeket eegýýt ne
temethný .. Azonnal eegý nagý býaal oda
ýewe es emberý zozattal monda . hogý
eegý koporssoban temethneek az zentóketh
Ez nemes zentók kedeeg zenwedeenek mar
týromsagot . Dýoclecius chazarnak ýdeýn
mýkron ýrnanak wr ffýw zyletetnek
wtanna . keth zaaz . keth negýwen heeth
eztendóben : Mýnemew chodaak lettenek
ez zentóknek eerdemeknek mýatta lassok
meg . Egý ýdóben vala eegý zegeen parazt
ember . mýkron aratásnak ýdeýn azon
tarron el alwt . meene kýgýo feeregh
zayaban / es haza menween . kezdee nagýon

{546b}

Gýettrený . es nagý Zowal kezdee zent Cozma
damýant kýáýttaný es mýkron az zentók
nek egyhazahoz meent volna . keserwsee
gheben el zwnnýada es ký meene az
feereg zayabol .. es halaat ada raytta az
zentóknek ; Masod ýdóben esmeg egy em
ber . mezzee földre nyomothwan hazatwl
Ayanlaa ýffýw hazass tarsaat . zent Coz
ma Damýannak es ýegýót ada neký
kýnek meg keellene hýnný . Pokolbelý
erdegh kedeeg az ýegýót ýol twdwan . m
eene el . hozýaa mondwan .. Az te wrad
eegý varasbol kýldót enghemet hozýaad
ýmez ýegýel hogý oda ýew' velem
Monda az azzonýallat . ez ýegýót ýsme
rem . de teegód nem twdlak ky vagý
fogad azt azert ennekem zent Cozma
damýan martýroknak oltaran kýnek
hagýattam hogý myndden bekeseeggel
výselz enghemet az wton .. Es ffel fogada
az erdegh meg eskeween ewneký . Es az
onkeppen neký hýn es el eredeenek . mý
kron ýwtottanak eegý pwztara . akaraa .
hogý meg óllýe ewtet . Azt h lathwan az
azzonýallat . nagý keyáýtással . O zent Coz
ma damýannak Istene segheeých meg .
mert týnektek hýttem . el eredween . Ottan
nagý sok feýeerben ótózót zentók ott term
eenek es meg zabadoýttaak el ýzween
az gonoz zelletót : Towabbaa ha mynd
meg emlekózneenk rola . meenee nyomor
wltak fogssagban valok halalus sebess
ek . es nemes dragalatus zentókben /
remeelween býzwan výgaztanak meg .
es wr istennek ýrgalmassagaat eerdem
letteek es eerdemlýk . chak az kegýelmes
wr isten twggýa zamaat .. ýelessen kýk
holtýg ew nekýk kýwaltkeppen zolgalnak
ýo hýttel zeretettel . es remeenseeggel . nyl
wan býzhatnak hogý erekkee el nem
veznek . Azeert mý ees týztóllýók dý
cheerýek ez ew zent Innepek napýaan
hogý nyerýenek ew zent eerdemeknek
mýatta ýo eeletet malaztus mýwelkó
detek . ýrgalmas zegheenýeken valo

kenyerwleest : batorssagus Conscienciat
lelký ysmeretet : feelelemnel kyl valo
ký mwlast . es myndennek wtanna az
erek dýchóseeghnek eremeet . Amen

{547a}

Zent Morýcz mart
-irrnak es ew tarssa
ýnak Innepeeról .
Bodogssagus zent Morýcz martýr . olw
astatýk az reeghý zentsseeges thebeus kere
zttýen Sereghnek . elettok ýaro feýedel
emnek lenny : kýknek eeleteket es zen
wedeeseeket ýrtta meg . myndden býzon
saggal . zent Ewkarius . Lwdwnombely
erssek : kýknek martyromsagokat ýlly
es . myndden dýcheerettel týztóly Anya
zent egýhaaz . ez maý napon . Tebeusok
nak kedeeg newezetnek az okaert . mert
Tebea newó varasbol tamadanak . ký va-
gyon helheztetween paradýchombol ký
folyo Nýlus vyznek parttýan . es olý
nagy varas volt reeghen . hogý zaaz ka
pwa volt . es myndden felee eelettel
kazdagssaggal bewseeges . kýben zent Iacob
apostol predicallot . De mýkora wr ffýw
zýletetnek wtanna ýrnanak . keth zaaz
heethwen heet eztendóben / Valanak keth
hatalmas feýedelmek Romasagban kýk az
kóseeghnek gongyaat vyeselyk vala . Dý
oclecianus es maximianus . kýk mýeert
poganok . es kegýetlenek valanak tamad
anak ffeel . hogý az kerezttýensegót el ree
kkencheek . mynd ez egheez vylagon / Es
eellýen hýr mondo leweleket kýldózeenek el / hogý
ha mýkora . vala mýnemew ýgaz latas
nak keellene lenny . kýnek ýteeletýre
eegý felól allana mynd ez vylaag . m
aas felól Romasaag . ýnkaab kellene az
Romaýaknak sentenciaýan meg allany
honnem ez vylaag . hol ott myndden ýg
assaag . es bólccheseeg tekeelletesseeggel
vagyon . Annak wtanna fordoýtaak
az bezednek ereýeet . az zent Morýcz
výteznek kerezttýen seregheere mondw
an . tý azert kýsded neep . mý oka hoý
ellene rwgodoztok . az Romaý decretom
nak . es parancholatnak . tý nagy keweel-
segteknek mýatta . Awagý azert az h
alhatatlan Isteneknek hýtýt vegýeetek
ffeel es aldozýatok . Awagý ez eegý meg
zeghetetlen <sentí..> Sentencia . hogý m
ýnd nyáyan el keel veznetek -

{547b}

Mýkora . Cristusnak hýw zerelmes zol
gaý ez eellýen kegýetlen lewel belý
Senciaat lattanak hallottanak volna
Semý feleletót reea nem teenek De az
kówetóket mynd heewan bochataak
hogý azt lattak volna az feýedelmek
nagyon meg haraghwanak raytta . Es
ýghen hamar mas lewelet ýranak hogý
vala ký Romasaghoz tartozo volna . fel
ffegýwerkózween gyewlneenek Romaban .
Mert meg akarnaak keresny vala ký
Romaý hatalmassagnak . ellene rwgodoz
na .: Ez eellýen hýr mondo parancholát
el ýwta Zent Morýcz hadnaýnak ees
seregheeben : kýk a'' mý wr istent ýlletý

vala . az ew zent paranchola zerent
 meg aggyak wala wr istennek . hÿw
 seeges zolgalattat . Amÿ kedeeg chazaart
 ÿllethnee chazarnak . keleenek ffeel azert
 ewk ees onnan az tartomanbol . wgÿ
 mÿnt hatt ezereen hatt zazan . hathw
 an haton . es meneenek Romaban cha
 zaar mellee . mÿnt ÿgaz hadra . hÿtette
 n es enghedetlen poganok ellen . nem ke
 reztÿenek ellen .. Es eellÿen isten nee
 pe kózót kedeeg elól ÿaro feÿedelem va
 la zent Morÿcz vÿtez . mÿnt eegÿ had
 nagy / Es zazto tartoÿ valanak .. Cande
 dus . In nocencius . Exuperius victor . Con
 stancius . ewt ÿeles ffee vÿtezők . Dÿo
 clecianus chazaar azert . Maximianost
 kÿt tarsswl veett vala mellee . kÿldee
 valasztwan Gallia orzagban . es ez nemes
 kerezttÿen vÿtezőket . adaa vele : Az ÿdó
 ben Romasagban wr papa vala Mar
 cellinus . kÿ lelkÿ tanwsag keppen . ÿntee
 ez Tebea belÿ vÿtezeket hogÿ ha az zeg
 een kerezttÿenek ellen . akarnak tamad
 nÿ . ew semÿkeppen ne engheggÿe nek . de
 ÿnkaab eremesben gÿzódelmes halalt
 zenweggÿenek az zent hÿt mellet Cris
 tus Iesusseert : Mÿkoron azert el eretten
 ek volna es az nagy heegÿeket atal m
 enween .. ÿwttanak volna octodorus . hel
 -re parancholatot ada kÿ az : feÿedelem
 hogÿ egÿetembe mÿnd nÿaÿan aldozna
 nak az Balwan Istennek . es az kereztt
 ÿenek ellen . mÿnt kÿk Romaÿ tórween
 nek ellene ÿarnanak . tanachot tarta
 nanak . Ez zent vÿtezők kedeeg zallott
 ak .

{548a}

Vala meg Nÿolcz olaaz meel feldón ew hoz
 ÿaÿok eegÿ nemes zeep kÿes mezón kÿ
 nek kóz hÿrrel Agawnom newe . Az naÿ
 Rodanus vÿzenek felette . le telepódeenek .
 Mÿkoron maximianus feÿedelem azt hall
 otta . hogÿ nem volnanak az tebbÿ kózót
 wtannok kÿlde hogÿ ewk ees aldoznanak .
 kÿk azt feleleek hogÿ nem tehetneek azt .
 mÿnt kÿk Cristusnak hÿtÿt vallanaak .
 ottan . Maximianus nagyon haragra gÿwla
 da es monda .. En orczamra teer az mee
 nnÿeÿ bozzwsaag . es velem eegÿetembe
 az Romanaÿ zentseeg meg wtaltatÿk . Az
 ert erezÿe meg . az dagalios vÿtez . hogÿ nē
 chak en ellenem valo . de meeg az istenek
 bozzwsagaat ees . meg allanom . Ottan
 azert nagy sok zamtalan vÿtezeket kÿl
 de ellenek . hogÿ awagÿ aldozanak awaÿ
 mÿnddennek tÿzedet le vagnaak : Azth
 lathwan Cristusnak zerelmes vÿtező . eÿ
 maas elót sÿethnek vala az gonoz hoherek
 nek eedes nÿakokat le tartanÿ . Ottan
 ffeel <z> kelween zent zent Morÿcz hadnagy
 nagy ffeel zowal monda . Bÿzon nagy
 eremem vagÿon tÿ bennetek o en zerelm
 es vÿtez tarssÿm . lathwan mert . keezók
 vattok : az dÿcheeretes . halarra .. En zerel
 mes twggÿatok hogÿ azert halgatam el az
 tÿ halaltokat . mert latam az tÿ atÿatokffÿa
 ÿnak dÿcheeretes tÿredelmessegóket . es ez
 embe ÿwta Cristus wrwnknak . zent peter
 hez valo mondasa . peter ted hÿwelÿeeben

te tóró<...>det . mýeert ýmaran lattýok mý
atýankffýaýnak meg holt testeket . leelkóket
hýzzek menýorzagban lenný : kówessók ew
ket mý ees azon wton . Ha azert lattatýk
ýzennýek ezt a<d> az feýedelemnek . Te vý
tezýd vagýwnk o chazaar . es az Romaý ke
sseegh mellet vertók ffeel mý fegýwerwnk
ket : Nýnchen mý nalwnk . Sem arwltatas
Sem feelelem . De Cristusnak hýtýt semýke
ppen el nem haggýok . Hogý az feýedelem
azt hallotta volna . esmeg ký adaa az pa
rancholatot hogý meg masodzor . mýnden
embernek týzedeet le vagnaak : mýkoron
azonkeppen tettenek volna . Exuperius zasto
tarto výtéz elówe alla es nagý zowal
monda : mýnem en ees azert vettem ffeel
az zasztót . hogý ez eellýen nemes týredel
messeeghnek ellene allýwnk . hannýok ký
azert kezewkból ez testý fegýwert . es ótóz
ýewnk lwwlký nemes ýozagoknak fegýwe
reeben

{548b}

Es ha lattatýk felellýwnk ezenkeppen chazar
nak : Te výtézýd vagýwnk o chazaar . de
hogý nýlwabban zollýwnk Cristus Iesusnak
zolgaýnak vallýok magwnkkat . Teeneked
tartozwnk výtézkódesseel ewneký kedeeg
artatlansaggal . te tewled vettewnk mwka
nak zolgyath ew tewle eeletewnknek
kezdetyt : annak okaert ew erette kezók vag-
ýwnk mýndden gýetrelmet zenwedný
es az ew hýtý mellól soha el nem allany
Azt halwan az kegýetlen feýedelem . paran-
chola . hogý mýnd kewrwl venneek ewket
hogý senký kózzólók el ne zaladhatna es m
ýnd le vaghnaak : O kegýetlenseeghnek keg
ýetlenseege zereelmes atýamffýaý . O mýne
mew lataas lehetót zernýeb . ha meegh
hallanyá ees ýzonýw : kerewl fogaat
ewket mýnt az sok dýhes farkasok az
zegheén artatlan seregh baranokat . le ha
nýaak mýndden fegýweróket . es hagýaat
mýnden okokat . ýgaz ýteeletóket chak az
meenýbelý kegýelmes wr istennek es az
on keppen mýnd le vagaak Cristusnak zol-
gaýt . pokolbelý Sathannak zolgaý . azon
ýdóben mýkoron wr ffýw zýletethnek w
tanna ýrnanak keth zaaz keth negýwen
eztendóben . Wr istennek kedeeg akarattýa
bol nekýk el zaladanak . es kýlemb kýlemb
ferre el fwtnak . Nem hogý az zent m
artýromsagot el vezteneek . De hogý Crist
usnak zent hýtýt predicallanaak es eegý
eb ýdóben zenwedneenek . kýk kózzól vala
nak Solutor Auentor Octavius kýk nan
dor feýeer waar felee zenwedenek az al-
feldón : Alexander . pergamú varasnaal .
Es Constantinus victor vrsus . <nagyon> nagý
sokan . Výntinú varasnaal . zenwedeenek
Es mýkoron . az kegýetlenek az býtangot
oztanaak es ott nagý výgan lakoznanak .
ýme tórteenettel eegý Iambor ven ember
ýwta oda . el menwen az wton . hozýa
ýok hýwaak hogý velók eegýetembe lakoz
neek . es kerdee meg . ewket mýkeppen la
kozhatnanak ollýan nagý eremmel výga
saggal . ennee sok vere hwllatas helyen
mondanak neký hogý mýnd kerezttýenek
voltanak volna . Ottan nagý fohazkodassal

monda az veen ember . 0 meel'' bodog vol-
tam volna ha akkoron eet leween velók
eegyetembe zenwettem volna .. Es azth
halwan myndden keesedelemnel kyl ele
vonjaak es ottan fejeet veweek zegenn-
ek

{549a}

Annak wtanna ydew el mwlwan Maximi
anus midiolanom newó varasban . Dyo
clecianus kedeeg . Nicomediaban mynd eeg
napon le teweek az fejedelemseegót es
az wdwarlaast . hogý holtýg nywgodalom
ban gondnaal kyl eelneenek . Es hagyaak
az výtézkódest az ýffyaknak hogý ewk
tanwlnanak es zolgalnaak az kósseeghót
kýknek newók vala . Constancius Maxim⁹
es Balerius harom nemes wr ffyak . De
mýkoron meeg ees az gonoz Maximianus
kegyetlenseegót zerezne . Constancius az ew
ýppa wtanna erede erette . es ffel Akaztaa
magat mergheeben Maximianus azonkeppen
veegre gonozwl veze el .. peldakat sokakat
olwaswnk ez nemes zentóknek eerdemek
ból lett lenny : Vala eegý zegheen azzon
ýallatnak egyetlen eegý ffya . es adaa
tanoýtany azon egyhaaz belyeknek hol ott
ez nemes zentóket el temetteek vala . es ýme
hamar valo napon meg hala . Az ew zylye
kedeeg naponkeed el syrattya vala .. Neki
yeleneek zent Morýcz martýr mondwan
Mýre syratod ffadat eellýen zentelen ha
mý velewnk vagyon . felele az azzonyá
llat Býzon mýg eelók soha nem týrhe
tom . Monda zent Morýcz . Ne akarýad
syraathny mynt meg holtat . de ha megh a
karod zawaat hallany . ýewel'' az veternye
re es az fraterék kózót az karban megh
hallod eenekleseet .. Es mýkoron azt tette
volna . koronkeed hallya vala az ew ffya
zawaat es semý banattya nem leen teabee
Vala esmeg Burgundyaban eegý gonoz el
hetetlen keweel eegyhazy fejedelem . ký zent
Morýcz egyhazaat maganak akarýa vala
foglalny hamýss hatalmassaggal : Mýkoron
egý napon az Misere ment volna . hallaa
az zent ewangeliomot olwasny . vala ký
ennen magaat keweelsegeeben ffel magaz
tallya meg . alaztatyk . meg mewetee es
meg karomlaa . Cristusnak mondasaat . hogý
nem ýgaz volna . mondwan . mert ha en
az en ellenseegýmnek magamat meg al
azttam volnek . En nalam enny egyhazy
ýozaag nem volna .. ýme choda dologh . a
zonnal menyból týz zalla le es eegý eles
tór keppen be meene ew zayaban . honnan
az isteny karomlaas ký zarmazot vala es
azonnal zernýew halallal hala meg . kýtwl
mýnket otalmazyon wr isten az ew zerelem
es zent martýromýnak erednek mýat Am .

{549b}

Zýz zent Iustina azz
onnak eeleteról .
Dýchóseeges zent Iustina azzon Tamada
Anthýochiabol . es vala . egý Balwan isten
nek papya : mýkoron nagy ayoýtatussaggal
kewannaa az kerezttýen hýtót . nem meer va
la . az zent egyhazhoz menný . hanem chak
az haaz ablakan halgattya vala az zent

ewangeliomot : es veegre meg ees kereztólkó
deek . Mýkoron azt az ew azzon annya meg
twtta volna . eeýel agyas hazaban ýelente
meg ew wranak . Almokban nekýk ýele
neek Cristus Iesus nagy sok zent Angyalok
kal mondwan . ýewetek en hozyaam es
nektók adom meennyeknek orzagaat : ffel
ebredween . az ennen leanyokkal meg kerez-
tolteteek magokat . Vala az ýdóben eegý
C<.>ipprianus newó mester . ký gyermeksege
tewl foghwa . erdeghý twdómanban tan
wlt vala . Es az ew zýleý meeg heet ez
tendós koraban erdeghnek ayanlottaak
vala .: zýz zent Iustina azzon wtan kedeeg
ýghen yaar vala . ha mýkeppen hazassa-
gwl hozyaa vehetnee . De mýkoron hozyaa
nem ýwthatna . erdeg tanachara fogaa ma
gaat hogý annak atala zerelmeere ýwthat
na .. Monda ewneký az gonoz zellet : veed
ffeel ýmez kenetót es hýmcz el az haaz
kewrwl . es mýkoron en oda menendók
az ew zýweet te zerelmedre gheerýeztóm
Azon eeýel azert . kezdee az pokolbelý zellet
az zent zýznek zýweet haborgathný : kýt
mýkoron zýz zent Iustina ezeeben vett vol
na . ottan . zent kereztnek ýegýeewel meg
eressóytee ennen testeet es . leelkeet Cristus
nak ayanlaa . Es azt lathwan az gonoz
zellet meg rettene es C<r>ipprianushoz
yewe . kýnek monda . mýre ýewz tee ma
gad . es nem hoztad en hozyam az zýzet
felele az gonoz zellet . Nýnchen okanaal
kyl . mert lateek ew raytta oly ýegót hog
ottan meg reetteneek es mýndden hatalm
am . el . olwada .. Ottan azert el ýzee elóle
es mast hatalmasbat hýwa . ký monda
ewneký hallottam te ýo zandekodat es
meg twttam az zýznek ees hatalmat de
en maydan bel tellýeseýtóm az te akara
todat . es az te zerelmedre gheerýeztóm
az ew zýweet : Mýkoron azeert gýarlo-
sagus

{550a}

Kýzleletót vetót volna ew Zýweeben . Ott
an zent kereztót vete magara Es Cristusn
ak ayanlaa magaat : es az gonoz zellet
zeeýenseegben maradwan el tawozeek on
nan .. es C<r>ipprianushoz ýewe . kýnek mo
nda . hol vagyon az zýz kýeert kýldóttelek
vala . felele . azt vallom hogý meg gýez
tettem es ýnngen nem meróm mondanya
ees mýnt ýarttam . Mert oly ýegót lateek
raytta hogý mýnden erómet el vezteem
C<r>ipprianus azt es el ýzee elóle . Es ennen
Magaat . az Sathan feýedelmet hýwaa
es monda ewneký . Mýnemew halowan
erótók vagyon hogý eegý leant meg nem
haythattok . Monda az Sathan ýmaran
meg ýsmeród mýmodon gýettróm en ew
tet . kýlemb kýlemb keeppen es eeffely koron
hozyaad hozom . Az pokolbelý Sathan az
ert valtoztataa magaat eegý zýz leannak
keppeeben . es zent Iustina azzonhoz ýeween
monda . ýme azert ýewttem hozyaad hogý
te veled eegýetembe zýzesseegót akarok
tartany . De maga keerlek mongyad megh
mýnemew eerdemewnk leezen . eerette .
Felele zýz zent iustina mondwan . Býzon
az hogý az eerdem nagy . De az . kesalkodas

kýsded .. Monda az gonoz Sathan . haat
mýeert parancholta wr isten . teneezzetók
es sokaswllyatok es tólcheetók be ez feldet .
Feelek azert ýo tarssom . hogý ha az zýze
sseegeben meg maradandwnk . az istennek
mondasaat heeýaban veezýek . es mýkeent
enghedetlenek es meg wtalook eróss ý
teelethnek terheeben esewnk .. es honnan
eerdemót varnank . onnan nagý gýettre
lemben esewnk : Ez eellýen bezeed kózbe
zýweet gýöyüttýa vala gonoz kewansa-
gokkal . wgý hogý ýmaran reea Kezdene
hayólný es mýkoron feel kólt volna hoğ
el meennýen vele . reea tekeente kezdee
zýneet zemelýeet neezný . az fórtelmes
zýz leeleknek . es magaban terween . zent
kerezttót magara . es arczwl pókee az go
g noz zelletót es mýnt az laagý Cera ottan
el olwada es mýndden kesertetból ký
zabadwla .. Annak wtanna az pokolbelý Sathan .
egý zeep ýffýw kepeebeen . valtótataa en
nen magaat . es mýkoron zent Iustina a
zzon agýaban fekwneek . be meene hozý
aa . es gonozwl akaraa ýllethný : De zent
kerezthnek ýegýeet vethween ew reea
ottan mýnt az výoz hamar el olwada .

{550b}

Annak wtanna Wr istennek enghedelme
ból fee faydalmat vete zent Iustina azzon
ra .. es nagý Barom degh halalt mýnd
egheez Antiochýanak tartomanýaban
Es az erdhenges mesterek atal ýewendót
mondát vala hogý kýlemben megh
nem zenneek . hanem ha zýz leean Iustina
hazassagra menne : Annak okaert mýnd
az egheez varass kezereýteteek ýewný
zent Iustina zýleynek hazahoz . kerween
hogý adnaak hazassagra es zabadwlaa
meg az varass . vezedelemtewl . De mýko
ron zent Iustina semýkeppen nem enghed
ne .. Az neepek kedeeg halallal fenýeghet
neek .. zýz zent Iustina azzon ýmachagra
vete eennen magaat . es az degh halál .
ottan meg alla .. O zerelmes atýamffýaý
lassaatok hallýatok . pokolbelý fertelmes lee
leknek alnoksaguss chalard bólcchesegeet
Mýkoron latta volna hogý zýz zent Iustina
ellen semýt nem haznalna . Mas wtat
valazta . es változtataa magaat zenth
Iustina azzonnak zemelýeeben es meene
C<r>ipprianoshoz mondwan . ýme el ýewttem
mýt akarz . Cýpprianos lathwan . Iustina
azzont zemeel zerent monda . ýol tótted
O zeepseegew azzon .. Mýnt az gonoz Sathan
hallotta volna Cipprianus zaýa atal zent
Iustina azzonnak neweet ottan meg rettene
es el olwada mýnt az meg lagýwlt cera .
Azt lathwan Cipprianus hogý meg chwffol
tatot volna . nagýobban ffeel gheerýede
zent Iustina azzonak zerelmeere . gýakor
taa meegýen vala hazanak aýtoýa ele
ýben . kýlemb kýlemb Allatnak kepeebeen
de mýndenzer meg chalatkozýk vala .
Veegre lathwan Az pokolbelý fertelmes
Sathan . hogý zýz zent Iustina azzontwl
meg gýóztetót volna . Cýpprianushoz meene
es monda . Nem twdok mýt tenný . Monda
Cipprianus . O nýawaýas mýchoda hatalma
tok vagýon . hogý az eegý leannak nem

arthattok . de vyzon ellen . eellÿen ÿghen
el . hatalmazot tÿ raÿtatok ? Mond megh
ennekem . honnan vagÿon ewnekÿ eellÿen
nagy hatalma . felele az Sathan . ha azt
fogadod hÿtedre hogÿ en tewlem el nem
zakatz . megh ÿelentÿm teenekod az ew naÿ
gÿvözödelmes hatalmaat . Monda Cipprianus

{551a}

Kÿre eskewggÿem Felele az Sathan .. Az
en nagy hatalmassaghÿmra . hogy soha en
tewlem el nem zakatz .. Cipprianus ottan
meg eskeweek ewnekÿ . Ottan azeert az
gonoz Sathan nagy batorsaggal . meg ÿe
lentee ewnekÿ mondwan : Az leanzo
Cristusban hÿzÿn es mÿnt az kerezthnek
ÿegÿeet vetee ew reeaÿa ottan mÿndden
erÿm hatalmam semÿe leen . Monda
Cipprianus . Azert az meg fezewlt Cristus
nagyob tenaladnaal . felele az Sathan . w
gÿ wagÿon hogÿ mÿndeneel nagyob . es
mÿnd mÿnket . mÿnd azokat kÿket mÿ m
egh chalhatwnk . erek tyzre vetÿ . Monda
Cipprianus . haat en ees az meg fezwlt
nek barattÿa leezek . hogÿ az erek keen
ra ne essem . felele az Sathan . Megh
eskewttel ennekem . az en sereghemnek
hatalmara . hogÿ en tewlem en nem ta
wozol . Monda ewnekÿ Cipprianuss . Tee
neked . es mÿnd az te fÿstÿlgÿ hatalmÿd
nak : es erdegh sereghÿdnek ellene mon
dok meg wtalwan .. Es az eelo zent
kereztel ÿegzem meg en magamat . Azt
halwan az Sathan ottan el tawozeek
ew tewle . Cipprianus kedeeg meene az
pÿspekhez . es mÿnt latta volna az Iam
bor aloÿthwan hogÿ gonoz veegre ment
leegÿen ew hozÿaa . monda . Elegÿggÿel
meg Cipprianus azokkal kÿk kywl va
nna : mert semÿt nem haznalhatsz
anÿa zent egÿhaaz ellen .. twggÿad hoÿ
gÿezhetetlen az meg fezwlt Cristusnak e
reÿe hatalma .. felele Cipprianus . Bÿzo
nÿos vagÿok benne . Es meg bezeelwen
mÿnt ÿart volna . keeree hogÿ megh
kereztlnee kÿ annak wtanna . mÿnd
twdomanÿaban mÿnd ÿo Iambor eelete
ben el hatalmazwan . Az Iambor pÿspek
halala wtan tewweek ewtet pÿspekkee
Es bÿrwan ÿmaran zÿz zent Iustina
azzonnal . Calastromot rakatathwan n
agÿ sok zÿzeknek tewee feyedelmee
Zent Cipprianuss pÿspek kedeeg . gÿyakortaa
leweleket ÿr vala . az zent martÿrom
oknak hogÿ erÿssek lenneenek Cristus
nak zerelemeben . es veeghÿg vÿaskod
nanak . Vala kedeeg az tartomanba
eegÿ maga bÿro hatalmas Ispan . kÿ m
ÿko<.>ron hallotta volna Cipprianos pÿs
peknek es zÿz zent Iustina azzonnak
hÿrÿket . ewket eleÿben vÿtetees es . ha

{551b}

Az balwan isteneknek akarnanak aldoz
nÿ meg kerdee . kÿk mÿkoron feleltenek
volna hogÿ Cristustwl nem akarnanak
el zakadnÿ . vettetees ewket eegÿ : vÿaz
zal es keenkewel . egÿeleÿtÿt forro kaad
ferödÿben . de ewnekÿk semÿt arta hanem
ÿnkaab gÿenyerkÿdnek vala benne M

onda ottan Az Balwan isten papya az
fejedelemnek . Engheggjed hogy en ban
nyam az feredowel es maydan megh
gyozom az ew hatalmokat . Mykoron
azert kozel allot volna hozjayok monda .
Nagy vagy te O hercules isten . Es istenekn
ek attya O iupiter . hogy az hewsagus be
zeedot mondotta volna . yme azonnal zyk
ra zeen zarmazeek ky az feredew alol
es azonnal megh emeztee . hogy azok kyk
ott alnak vala neezween . hyveet sem
lathataak howa leen el . Azt lathwan
meg haragweek raytta az fejedelem es
ottan ky vonyataa ewket az feredobol
es halalnak sentenciayaaat adaa ew reea
yok hogy nyakokat vagdalnaak es zent
testokket az eebeknek . hannaak : De yme
mykoron eegy egheez heten el temetetlen
lettenek volna . semy ellenzo allat nem
banthataa .. mert az wr istennek zent ang
yaly megh oryzeek . Es eepen Romaban
vyveek . mastan kedeeg placenciaban nyw
goznak wr istenben . ky lemb ky lemb sok
choda teetellel . zenwedeenek kedeeg azon
ydoben mykoron wr ffyw zy letethnek w
tanna yranak keth zaaz . kethnegywen
eztendoben Dyoclecianus kegyetlen cha
zaarnak byrosaga alat : keeryek azert
es nemes zent martyrokot hogy az ew
zentsseeges erdemeknek myatta nyerye
nek batorsagot ez zent hytben : es otal
mat erdhegy chalardsagnak ellene es
malaztban valo ky mwlant my hala
lwnknak ydeyn . Amen .
Dychewseeges zent
Myhal Archangy
alnak Innepeerol
Ez may zent meltosagus ynnepnek Episto
layaat yrtta megh zent Ianus ewangelista
pathmos zyghetben latasarol valo kenynek

{552a}

Elsew Capitulumaban kyben ky yelentetyk
mykeppen az teremtew kegyelmes wr isten
ky lemb ky lemb tytkokat yelent megh ez
vyla<.>gon valo hyw zolgaynak . az meenn
yeey zent angyaloknak myatta . Es mykepp
en dychoseeges zent Ianosnak ees ky t Cri
stus Iesus kywaltkeppen zeret vala . ez may
zent epistola bely latasok angyal myat ye
lenteteenek megh . kyról ennen maga by
zonsagot teezen mondwan .-
Epistola .
MEgh yelentotte wr is
ten kyknek hamar
be kellyen tellyesed
ny zolwan ew ang
yala atal ew zolga
yanak ianosnak ky byzonsagot
tett istennek ygheyeerol . es vallast
Iesus Cristusrol kyket mynd latot
Bodog az ky olwassa es ky hallya
ez proffetalasnak bezedeeet . es tarttya
azokat kyk ewbenne yrwan van
nak .. Mert az ydew kozel vagyon
Ianos mongya . Heet egyhazakn
ak kyk vannak Asyaban : Malazt
tynektek es bekeseeg attwl . ky va-
gyon . es vala es yewendew . Es az
heet leelkóktewl kyk az ew zeky elot

vannak . Es az iesustwl Cristustwl
kÿ hÿwseeges tano . elsew zÿlôt hala
ndok kózót . es ez földÿ kÿraloknak
feÿedelme . kÿ zeretót mÿnket es m
eg mosot <.> mÿ bÿneÿnkból az ew
zent vereeben .-

Ez maÿ zent ewangeliomot ÿrtaak megh
az zent ewangeliistaak .. zent Mathe kenÿwe
nek tÿzen ñÿolczad rezeeben .. zent Mark
kÿlenczed rezeeben . zent Lucach ees kÿlenczed
reezeeben . Es leen eredetÿ az ÿdóben mÿko
ron wr ffÿw zÿletethnek wtanna ÿarwl
nak harmÿncz keth eztendóre . Meel zenth
ewangeliomnak elótte emlekózween zent
mathe . elótte valo Capitulomban . wgÿ
mond Az ÿdóben ÿarwlanak zent peter
apostolhoz kÿk az adoot awagÿ feld vamot

{552b}

Zeedÿk vala mondwan . Az tÿ mestertek ez ezten
dóben nem fÿzette meg . az adot : móda
wgÿ vagÿon . Es mÿkoron peter bel meent
volna az hazban Iesus wrwnkhoz . Eleÿben
kele az eedes Idwózeÿtew es monda Sÿmon
Mÿ lattatÿk teeneked . Ez vÿlaghÿ kÿral''ok
kÿkón veeznek adoot . Az ffÿyakon ee awaÿ
az ÿdeghenekón . felele Sÿmon az ydeghene
kón . monda Iesus haat zabadosok az ffÿyak
De hogÿ ne tantoroÿchok meg ewket : meen
el az tenghór mellee te horgoddal es ameel
halat elezer fogz . ñÿssad ffeel zaÿaat es
a''meel chomoot talalz zaÿaban . ad en eere
ttem es te eerettet . az ado zeedeknek . ÿm
aran ezen ñÿomba kówetkózÿk ez maÿ
zent ewangeliom .-

Ewangeliom .

AZ ÿdóben Iarwlanak
az tanoÿthwanÿok
Iesushoz mondwan
kÿt aloÿtaz nagÿob
leegÿen meennÿek
nek orzagaban ? Es

elówe hÿwan iesus egÿ kÿsdedót
meg allataa kóztók es monda . Bÿ
zon mondom tÿnektek : hanem ha
meg terendótók es ollÿannaa leez
tek mÿnt az kÿsdedók nem mentók
be meennÿeknek orzagaban . Vala
kÿ azert meg alazangÿa ennen
magaat mÿnt ez kÿsded : ez nagÿ
ob meennÿeknek orzagaban . Es kÿ
bel fogadand eellÿen egÿ kÿsdedót
en newembe . enghem fogad be . Vala
kÿ kedeeg meg tantoroÿtand eeggÿet
eellÿen kÿsdedók kózzól kÿk en benn
em hÿznek alkolmas ewnekÿ hogÿ
egÿ nagÿ malom kówet fÿggezzenek
ew ñakara . es az tengher fenekeere
mereÿtesseek : ÿaÿ ez meg tantoroÿ
too vÿlaghÿnak . De maga zÿkseegeh
hogÿ ÿewÿenek tantorodasok . ÿaÿ
kedeeg az olÿ embernek kÿ mÿat az
tantorodas leezen : ha azert az te kez
ed awagÿ labad meg tantoroÿt teeged

{553a}

Vagd el ewtet es vesd el tewled . ÿob tee
neked az erek eelettire menned betegón
awagÿ Santan . honnem ket kezzel la
bbal vettethÿ az erek tÿzre . Es ha az te

zemed meg tantoroýt teegódet : vaýd kÿ
ewtet . es vesd el tewled . ýob teeneked .
egÿ zimmel az erek eelettre be menned
honnem ket zimmel vettethnÿ az erek
tÿzre Lassaatok azert hogÿ ne wtallÿa
tok meg eeggÿet ees ez kÿsdedógben
Mert azt mondom tÿnektek . hogÿ az
ew angÿalÿ koronkeed lattÿaak en a
tÿamnak zÿneet . kÿ meenÿben vaõon
Wr Iesusban Cristusban zerelmes atÿam An
ÿam zÿletteÿ es eedes atÿamffÿaÿ . megh hal
lok az zent ewangeliomnak magÿarsagaat
kÿben sok keppen valo Idwesseeges tanwsago
kat erteenk az meennÿeÿ feelsseeges ÿgassa
ghnak zaÿabol zarmazot zent ÿgheekben
thwdnÿa ÿllÿk . meel vezedelmes ez vÿ
laghÿ alhatatlan eelet : Annak wtanna
mÿkeppen keel magwnkkat meg otalmazn
wnk ew tewle . Veegre az seeghedseegót
ees kÿ ÿelenthween . kÿnek mÿatta lehe
ssen . mert mÿ magwnk . eztelenek eróte
lenek . es eelegtelenek vagÿwnk reea .
Annak okaert melleenk adwan az zent
Angÿalokat . nem chak mÿ zÿleteesewnk
nek horaÿatwl foghwa .. De mÿnden . na
pon . horaban . es ÿdóben . kÿk mÿnketh
otalmazÿanak tanohanak ÿgazgassanak
es mÿndden zÿkseegewnkben velÿnk le
gÿenek : kÿben nÿlwan kÿ ÿelentetÿk az
kegÿelmes wr istennek hozÿank valo n
agÿ zerelmes es ÿrgalmas volta . hogÿ ÿ
mÿ meeg az bodog zent angÿalokat ees
mÿ zolgalatwnkra vetótte . kÿeert nagÿ
halaa adassal tartozwnk . mÿnd az wr
istennek . mÿnd az zent Angÿaloknak . mert
bÿzönÿawal ha az ew seghedelmók nem
volna . Sem ÿoot nem tehetneenk . sem go
noztwl magwnkat meg nem ohatnook .
Sem pokolbelÿ erdegnek chalard mestersee
geet . el nem tawoztathatnook . Sem az
erek Idwesseegre nem mehetneenk . mÿnt
meeg ÿobban meg hallÿok : Annak oka
ert meeltan zolgalÿa anÿazent egÿhaaz
Ez maÿ zent ÿnnepót eellÿen nagÿ tÿztóle
tes meltossaggal . hogÿ mÿndenestewl fog
wa .

{553b}

Ne lenneenk halalatlank es el feletkóztek
az ew hozÿank valo zorgalmas zolga<...>la
ttÿokrol : Wr istennek azert malazttÿabol
ez maÿ dragalatus zent ÿnnepnek melto
sagara . harom leelkÿ tanwsagwnk lezen
mÿ Idwesseegewnk mellee .
Elsew tanwsagwnk leezen mÿ ok
aerth kel zolgalnÿ ez maÿ zent Innepót do
ctorok sok okaat vetÿk .. Elsew . sokassaagh
nak okaert . kÿról wgÿ mond zent thamas
doctor . elówe hozwan zent daniel proffeta
nak latasaat . Daniel vij . Ezerzer valo ez
eren . zolgalnak vala ewnekÿ . erthween
az wr istennek . Es tÿz ezerzer valo zaaz
ezeren . wdwarnak vala ewnekÿ : Wgÿ
mond azert zent Tamas mÿnem . hogÿ chak
ennÿen volnanak .. De soha ember zamaat
nem vethetÿ . kÿknek chak az wr isten tw
ggÿa zamokat kÿ teremtótte . O zerelmes atÿam
ffÿaÿ kÿ lehet nagÿob zent mÿnt az zent angÿalok
kÿk azon zentseegben teremtettenek . kÿból soha
el sem estenek . honnan soha kÿ sem ÿewhet

nek : mert vala howa meennek wr istennek
parancholattya zerent meeg ees velok va
gyok mynden zentsseegok dychoseegok . zent
dyenes doctornak . es zent Gergel doctornak
mondasok zerent . Ha azert eegy ez vylag
rol tamadot zenthnek ellyen nagy tyztosseeg
gel yllly tyztoly . feldon valo Adam ffya . Oh
menneewel ynkab ylllyk . tyztolny enny zam
talan sok zent dychoseegben eelo lakozoo an
gyaloknak ynnepoket kyk koronkeed Az aldot
zent harom wr istennek zeep tykoros zent
zyneet lattyaak . es ew feelseegenek zenetlen
wdwarnak : ha ky kedeeg ewket tyztoly zol
gallya . lehetetlen annak el vezny erekkee
kynek anny zamtalan esedozoye . vagyon
Masod okaert keel yllenly tyztolny . ez may
zent napot . hasonlatus tyztolethnek okaert .
mert zent Gergel doctornak mondasa zerent
Az meennyey . zent angyalok erwlnek vy
gadnak . a'' my yo eeletewnket lathwan .
mert ottan twggyaak hogly az ew tarssassa
gokban leezwnk zamlaltathwan : Haat my
nekewnk ees wgy keel . hogly az ew tyztos
seegokon erwlllywnk . es nagy vydamsaggal
zolgallyok az . ew zent ynnepoket . Harmad
okaert . mert mynekewnk wr istentewl val
aztot hwyseeges otalmazonyk es zolgaloynk
kyrol wgy mond aranzayw zent Ianus . Oh
meel nagy tyztoteles meltosaag . Adamffya
nak . kynek zolgalattyara wgyan folyamnak

{554a}

Mynt yo baratus Atyaffyw . ew attyaffyanak
zyksegeere kyrol zent Ianos wgy mond Apok
xix mykoron az zent Angyal ymadny akar
naa . monda . lassad hogly ne teegyed . mert
teeneked es te atyaffyaynak zolga tarssa va
gyon : kynek meltosagus voltan mynekewnk
mondhatatlan nagy erewmewnknek keel le
nnye . Otalmaznak azert mynket my eele
tewnkben . halalwnknak ydeyn es wtana
Ez vylaghly eeletben harom rend belly em
bereknek zolgalnak . thwdnyä ylllyk . peni
tenciatartoknak . byneseknek : yoban gyoropodok
nak . es teekeelletes eeletben valoknak .
Elezer byneseknek . hogly ydo elot pokolbelly
erdegh ewket meg ne olhesse es karhozattra
ne vyesse kyrol wgy mond aranzayw
zent Ianus . ha az yo angyalok vala menea
re el tawoznanak az zegheen bynestewl
Senky az gonoz leelkokeknek vezedelmoeket el
nem tawoztathatna : mert Zent peter apostol
mondasa zerent . j . pe . v . Az pokolbelly ell
enseeg koronkeed eeely nappal korwllwnk
forogh . azon olalkodwan ha mykeppen ban
tast tehetne . De zent Bernald doctornak m
ondasa zerent . Az zent Angyal ees wtannw
nk yaar oryzween wr isten teremte lelkot
Masodzor . penitencia tartoknak : tanoythwan
es yora kyzlelween ewket : naprol napra
yo wtra ygazgathwan : es Idweseeeges gon
dolatokat hozwan ew zyweeben .. toredelme
sseegot banatot keserwseegot ew byneyrol
feelelmet az erek keenrol . vydamsagot
az erek dychoseegról . mynd eelllyen yo ta
nachokkal eeltety ewtet . myn<.>t az yo Iam
bor mester ew tanoythwanyaat : Annak
okaert koronkeed tyztosseegot keel tenny az
oryzo angyalnak / Harmadzor az zent an
gyalok zolgalnak . lelkly yozagban ymaran

gyoropodokat yn্থween es tanoythwanoỹ
thwan ewket . es zywóket leelkóket reezzó
ghetween . zenetlen valo ýmachagra ala
mýsnalkodasra . beýttre vỹgýazasra . kerỹ
mwkara : kýk mýnd wr istennek newe dỹ
cheeretỹre vannak : es embernek zentssegee
re kýkben koronkeed ýelen vagỹon wr
isten malazttýanak eedesseeghe es az zent
angýalnak gyorssasaga . felette ýo zokasbol
vagỹon azeert zent Gýlbertus pýspeknek
mondasa zerent hogỹ mýkoron . ember ree
ggel hollal ffeel kel agýaabol . vala mýt
az nap tehendó . mýnd wr istennek ayan
lýa . Es esthwe mýkoron nýwgodnỹ me
nne meg hannýa vessee . mýnd teeteme
nýeet . mýnd gondolattýaat . es ha mý
gonozt talaal ew kóztte tóredelmesseegót

{554b}

Teegýen rola .. es mýkoron ýdeỹ leezen m
eg gýonnýa . ha kedeeeg semý gonozt nem
talaal . halaat aggýon raytta . es towabb
aa . az ýo zandeeekban meg maraggýon
Ez eellýen dolgayt embernek az zent
Angýal ffeel . vỹzỹ es nagỹ eremmel bel
ýelentỹ wr istennek eleýben : kýeerth
mýnt az zent angýal eerdemet nýer /
mýnd az olỹ ember . nagýob malaztot
leel .. ezt mongýa zent Ieroni' doctor .
Neegýedzer Az zent angýalok zolgal-
nak . Az tekeelletes neepenek : býztat
wan es eróssóythween ewket hogỹ
erósssek leegýenek az zent eeletben . es
veeghỹ meg maraggýanak az zentsseeges
mýwelkódetben : kýról sok peldakat olw
aswnk az reeghỹ zent atýaknak eeletek
ben . Ewtódzór zorgalmasok mý hozýank
az zent Angýalok mý halalwnknak ýdeyn
býztatwan az zent hýtben . es remeenseeg-
ben : es pokolbelỹ erdeghnek seregheet onn
an el ýzween . kýról zent dauid wgỹ m
ond az Soltaar kenýnek ps° xxxiij
El bochattýa wr isten ew angýalaat az ew
tet feeló zolgaýanak melleeýe . es meg za
badoýttýa ewtet : 0 meennýen vezneenek el :
az gonoz ellenseeghnek chalardsaga mýat
ew halaloknak ýdeyn . ha . wr istennek
zent Angýala . akkoron ýelen nem volna .
Mert zent Bernald doctornak mondasa zerent
mýnd eelteeben es nýnczen embernek na
gýob kesalkodasa . az agh ellenseeghel . mýnt
halala koron . mert ha akkoron nýeren . haat
erekkee nýeer . ha kedeeeg veztend haat soha
ffeel nem tamad towabbaa . Hatodzor ha
lalanak wtanna . mert ha ember malazt
ban mwlandýk kýwe ez výlagbol haat
ha menýorzagot eerdemlý az zent Angý
al oda vỹzỹ . az bodog leelkót . <.> ha kedeeeg
pwrgatoriomba . Awagý vala meel hýhe
delemnek helýeere ott ees vele vagỹon
az zent Angýal es mýnd addeglan zolgal
ewneký mýgh nem wr istennek megh
zerzót ýgassagus ýteeletỹ bel tellýesódyk
ýme azert zerelmes atýamffýaý hallýok
az zent ýrasbol . es erttýek zent doctorok
nak mondasokbol . meel nagỹ rokon kózel
seegwnk vagỹon mýnekewnk az meenn
ýeý zent Angýalokkal .. Azert zent Beda
doctornak mondasa zerent . mý ees felette
nagỹ týztóletóssseeggel : zolgalattal . es ha

laa adassal tartozwnk ewnekÿk erette /

{555a}

Masod tanwsagwnk leezen . mÿ
okaert tÿztóltetÿk dÿchóseeges zent Mÿhal
archangÿal Anÿa zent eegÿhazban mÿnd
az teeb meennÿeÿ zent angÿaloknak fele
tte kÿwalt keeppen : Mert ennek ellene va
lo ÿras es byzonsaag tamadhat . mondwan
vala ky nagÿob tÿztósseegben ÿllendó . es m
eeltob zemeel . nagÿobban keel tÿztólnÿ
Towabbaa . kÿ nagÿob eerdemesb es kÿtÿl
teeb ÿo es haznalatossaag zarmazÿk ÿllÿk
hogÿ nagÿobban tÿztóltesseeg . De meennÿek
nek orzagaban nagÿob zemeelÿek vannak
tÿztóletósbek eerdemesbek . feellÿeb valok
sokkal honnem zent Mÿhaal .. es ÿme az-
okrol nÿnchen ollÿan dÿcheeretes emlekózet
mÿnt zent mÿharrol : Doctoroknak mon
dasokat . egÿbe gÿóÿthween . Reea felelhet<.>
ewnk . enghedween nekÿ hogÿ bator wÿ
leegÿen De maga . mÿnd azoknak felette
tÿztóltetÿk zent Mihaal .. nÿolcz ÿeles tÿztó
sseeghnek okaert . Elezer mert ew anÿa zÿt
egÿhaznak feÿedelme : doctoroknak monda
sok zerent . Daniel x . hol ott wgÿ olwasta
tÿk hogÿ wr isten zerzette vala . zent Mi
halt . Az Sÿdo neepnek feÿedelmeewe . De
mÿkoron el tawozanak wr istentewl ÿm
aran adatot . Cristus Iesus egÿhazanak
elette ÿaro feÿedelmewe . dequo Aureo .
li . ij . conpend . wgÿ mond ez zent doctor . rola .
ÿmaran zent Mÿhalnak adatot . paradÿ
chomnak az az . kerezttÿen anÿazent egÿhaz
nak prepostsaga .. kÿ annak elette az Izrael
Sÿnagogayoknak vala . feÿedelme . Annak
okaert tÿzen anÿazent egÿhaaz eellÿen ÿeles
tÿztósseegót ewnekÿ mÿnt feÿedelmeenek
Masod oka ew tÿztóletÿnek . mert sok keppen
seghedelmet teezen az valasztottaknak : <kÿról>
Elezer . meennÿeknek orzagaban . kÿról zent
Ianos wgÿ ÿr Apok xij . leen nagÿ ÿtkóz
et menÿorzagban . Mihaal archangÿal . es
ew hozÿaa tartozo angÿalok . vÿaskodnak vala .
az Sarkannÿal az az . luciperrel es ew hozÿaa
tartozokkal .. Masod seghedelmewe . Egiptomban
leen . mÿkoron az Izrael ffÿaÿ kÿ ÿewónek
honnan . Harmad leen : Babilloniaÿ fogsag
ban . Neegÿed mastan vagÿon . Anÿa zent
eegÿhaaz ffÿaÿ mellet . Ewtód leezen An
ticristus ellen . kÿ hÿzem hamar el ÿewen
dó . ew leezen azert kÿ az vezedelemnek ffÿ
aat es meg ólÿ : es meg zabadoÿttÿa ez
vÿlagot mÿndden keseertetból Annak okaert

{555b}

Meltan tÿztóllÿ ewtet Anÿazent egÿhaaz .
Harmad oka tÿztóletÿnek . mert ew tÿztÿ az
hogÿ mÿkoron ez vÿlagÿ emberek kÿ mwl
nak . mÿnddennek meg meerÿ . ÿo es gonoz tee
temenÿeet . az istenÿ ÿgassagnak meertekeben .
Az ÿokat vÿzÿ istennek eleÿben . felbe valo
kat pwrgatoriomba .. meg heewltakat az erek
tÿzre kÿnek kezdetÿ akkoron vagÿon De vee
ghe soha nÿnchen : Neegÿed oka . hogÿ mÿ
nden lelkót ew veezen kÿ testeéból hala
lanak ÿdeÿn . Ewtód : hogÿ . az bodogh lee
lók ew mÿatta vÿtetÿk meennÿeknek zent
orzagara .. es be ÿktatÿk az zÿz anÿa ma
rianak zÿne eleÿben . Es az eedes zÿle vÿzÿ

be ew zent ffyanak zeky eleiben . Es onn
an zent haromsaghnak eleiben : hol ot meg
aldatyk es meg eerdemeztetyk es . eerde
me zerent valo karban allattyak . Hatod
hogy ew leezen az hallottakat ffel serkentey
feldnek mohabol . az wtolso yteeletnek y
deyn zent paal apostolnak mondasa zerent
j thessa . iiiij . Et Rik super iiiij . Heted . mert
zent Mihaal leezen Cristus Iesusnak my
koron yew ez vylagot meg yteelnly zasto
tartoya . mynddennek elette hozwan az
aldot zent kereztffaat Iosaphatnak wolgeere
es az teeb angyalok az teeb keennak yegy
thwdnyä ylllyk . ostort vezzot vas lanczot
Czwczaat vas zeegeket . az zent Coronaat .
Nyolchad . mert az isteny ygaz sentencia
nak ereyt ew zolgaltattya ky .: Adwan
az karhozandokat . lucipernek es ew angya
lynak hatalmassagokban : es le verly az
erek tyzre . es be rekeztly ewket pokolnak
erek bydes dohos temleczeeben : 0 zerelm
es attyamffyaay ha meg gondolnaak hal
ando emberek es lelky zomok elot hor
doznaak . mynemew nagy yaay vezyk . sy
was reewas : ywoltees keyaytaas . mond
hataatlan keserwseeg ott leezen . lathwan
hogy az wr istentewl es isteny yrgalma
ssagtwl erekkee el zakadnak .. Lathwan
towabbaa . hogy nem eremre mynt az yok
de erek keenra tyzre es gyettrelemre me
nnek kyknek soha erekkewl erekkee veege
nem leezen .. Byzom hlyzom soha nem veet
kozneenek es enny vezedelmes egy masra
valo vyaskodaas veer ontasth nem tennee
nek .. De vagyon nagy twdatlansaag es
vaksag ember ffyaay kozot . kyk pokolban nem
leeznek

{556a}

Az bodogokat kedeege mykoron Az aldot meen
nyey kyral meg algya mondwan . yewetek
el ty en atyamnak aldottaay vegyeetok az bo
dog orzagot . Azonnal dychoseeges zent M
yhaal mynt Cristusnak hadnaggya . az zent o
keth . kyk wr istennek rezeere leezenk : Cristus
kyralnak eleiben gyoyty : es mykoron meg
aldatnak . mynd az sok zent angyalokkal el
kezdly az nagy erwendetes meennyey zeep eenek
leest . es azonkeppen . Cristus kyrallyal . menyor
zaghnak dychoseeges bodogssara ffeel mennek
Azert zerelmes attyamffyaay . dychoseeges
zent Myhaal archangyal myert mynden
helot yeles dologban . foglalatus . volt <Angy>
Anyazent egyhaaz ees kywalt keppen valo
emlekozetot tyztosseegot es dycheeretot
teezen
ew nagy meltossagus voltarol .: yelesben ez
may zent napon . kyt anyazent egyhaaz
valasztot twlaydon az zent Angyaloknak
dycheretes zolgalattyokra es tyztosseegokre /
Harmad tanwsagwnk leezen az
zent Angyaloknak meltosagus zeer tarta
sokrol . kynek ertelmeere ellen keerdeesewnk
tamad hogy az zent Angyalok elsew teremtee
stewl foghwa . eellyen zeer tartasban vol
tanak ee karoknak valasztasa zerent . mynt
mastan awagy Nem . Ez kerdeesnek oka lehet .
Mert zent yrasnak ertelme zerent wgy hal
lyok hogy az elsew meg tantorodasnak
ydeyn . mynd kylencz karbol hwlloztanak

le luciperrel : Doctoroknak mondasok zerent
Ez kerdesnek meg feytesere harom ygassa
got keel meg lathnwnk : Elsew ygassaagh
hogy az meennyei angyalok : teremtot leelkók
nek es wgy mynt halhatatlanok : okosok er
telmesók . nemykeppen ygyenlók egymashoz
De ew twlaydon allattyokzerent sem akko
ron nem voltanak ygenlók . sem mastan
Mert eegy masyknaal termeezetók zerent
nemesb . zeeb bólcheb ertelmesb . volt : kyról
zent paal . peldaat veet []
mynt kynek ysmerety volt rola .. Mykeppen
Az meennyei cyllagok eegy masyknaal
zeeb feenesb es nagyob . Azonkeppen wr is-
tennek zenty kózt ees ky lembseeg vagyon
eegy nagyob . meltob eerdemesb masyknaal
Masod ygassaag . hogy . kezdetben az meennyei
zent Angyalok nem voltanak . kaar zerent
el valasztan eegy mastwl .. mynt mastan
Mert <nem> senky kózzólók kywalt keppen valo
kerez newet .. sem malasztot . sem eerdemet
sem leelky Ayandekot sem vótt vala wr
istentewl . mynt mastan hallök vótt lenny

{556b}

De myndennek eegy fejedelmók vala es
elettok halgato wr istennek parancholatt
yanak bel tellyeseyteseere kynek lucifeer
vala . newe .. az az vylagossaag vyseló . mert
nyeert rokon kózel helheztetót vala wr iste
nhez . az isteny feenes vylagossaag . nagyob
ban meg tyzesoytotte vala ewtet . Es my
ndennek paranchol vala : zabad akarattyá
zerent : De veegre nem eelegodeek meg az
nagy meeltosaguss tyztosseegon / Baromhoz
hasonlaa ewnen magaat . ky nem ysmeer
sem tyztosseegot es lee vetteteek feezkebol
Maas kerdes tamadhat . haat mykoron kezde
teek . az meennyei angyalok kózt valo
valaz . es ky lembseeg : felelet Akkoron m
ykoron az yook wr istenhez eeggyesewlw
een meg maradanak . es az gonozok wr
istentewl el zakadwan . lee hwllanak .
kynek byzonsagara . neegy reend bely po-
nctok vethnek yrasbely doctorok Elsew
ponct termeezet zerent valo eredet : kyben
senky sem nyeer sem veztt : pelda mynt
Az mastan zyletót magzat . ky sem yoot
sem gonozt nem twd : sem nyeer erdeme
zerent . sem veztt gonossaga zerent . De ha
kereztsseegot eer . Cristus zent halalanak
erdeme myat Idwezwl . ha nem eer kar
hozky Masod ponct . yora es gonozra va
lo yndwlat zabad akarathnak . byrosaga
zerent . Idónek ez eellyen allapattyá ze
reeben . valanak ket ffelee . eett gondo
laat gonossagot eett eseenek el . az keweel
angyalok : Az yok kedeeg valanak isten
rezeere / pelda . Azonkeppen embery allat
ees mynt yotwl gonozt twd valasztany
ottan el karhozhatyk . ha gonozra enghed .
es erdemót leelhet . ha yonak enghed .
ky mellee hallomast mondhatot hogy ha
rom eztendós gyermek el karhozot .
Harmad ponct . wr isten az yo angya
loknak . malasztot ada . Az gonozok kedeeg
zent Ber . doct . mondasa zerent . az isteny
tyztóletlenseeghnek es enghedletlenseegh
nek byneert le vetteteenek menyorzagbol
Neegyed ponct . hogy wr isten . az yoknak

ký mýnemew ýozagoskeppen es erósseeggel
mwkalkodot vala .. lucipernek ellene mon-
dwan : kýlemb kýlemb keppen malaztot
ada . meg ees eróssóythween ewket azon
dýchóseegben hogý soha towabbaa el tan-
torodhassanak : ew termeezetekben . Az gono-
zokat .

{557a}

Ees megh hagywan eróssewlný az ew m
eehókben zýletót gonossagban . hogý soha
towabbaa ffeel ne tamadhassanak . el
valanak egý mastwl ký mýnd az mýnd
az ew mýwelkódetýnek eerdeme zerent .
O zerelmes atýamffýaý twggýatok býzonn
ýal hogý azon regulaýok leezen ez výla
ghý neepeknek . ees . ew halaloknak ýde
ýn . kýk malaztban ký mwlnek . megh e
rósewltetnek . az meennýeý ýoban hogý
towabbaa sem veetkózhetnek . sem karho
zhatnak Luc xvj kýk kedeeg halalos
býnnek gonossagaban . meg maradwan
es meg vakwlwan . es azonban ký mwl
nak . meg eróssewltetnek az keen zenwede
sben . hogý soha towabbaa onnan ký ne
ýewhessenek . es meg ne zabadwlhassa-
nak : O nagy veelhetetlen vezedelem hogý
ez wýlaghý bolond adamffýaý ez ellýen
weeghetetlen ýaý vezýkót meg nem gon
dollýaak . hogý magokat tewle meg otalm
aznaak : Ez felwl meg mondottakat azert
meg gondolwan . ýmmaran kowetkózýk
Harmad ýgassaagh . doctoroknak m
ondasok zerent . az wr isten el oztotta az
zent meennýeý angýalokat három rend
ben .. Es mýndenýkben három három kar
angýalok vannak . valaztaas zerent .
Elssew es felssew kar angýalok new
eztethnek Seraphýnnak kýk rokon kóz
el vannak wr istenhez .. kýk nýlwabban
lattýaak zent haromsaagnak dýchóseeges
zent zýneet . kýk hamarab meg twggýak
es ýsmerýk wr istennek akarattýaat es
týtkýaat tanachaat . kýk anneewal teke
lletesbek wr istennek týzes zeretetyben . es
meelseeges bólcheseegeben . mýneewel
twdosbak az <d> istený dýchóseegnek ýsme
retýben : es kózel voltaban .
Masod kar . belý angýalok mondatnak
keerwbýnnak : az az tellýes twdomaný-
wnak : mert ezek rokon kózel mýnden kózbe
veteesnel kýl neezýk lattýaak es ýsmerýk
az Aldot zent haromsaghnak . meltosagus
istenseegeet kýból . mýndden bólcheseegók
folnak es tamadnak . <k> . meelý twdoman
nak es bólcheseeghnek eegý ceppee es zýk
raýa nagyob honnem . ez výlaghnak kezde
týtewl foghwa . mýndden bólcheseeghn
ek nagy bewseeges meelseege .
Harmad kar bely angýalok neweztethnek
zekósóknek . kýknek olý meeltosagus m
alazttýok vagýok hogý az wr isten ew raýtok

{557b}

Ýllýón zent Daid prophetanak mondasa ze
rent ps° [] Sedes super <cherub> tronus qui
iudicas equitatem . az az ew atalok ýele
ntý ký az ew ýteeletýnek sentenciaýaat
Neegýed . kaar belýek mondathnak w-
ralkodoknak : mert ew wtannok valokon

nemýnemew wralkodasnak malazttýat
 erdemletteek wr istentewl : es az tebbý ew
 nekýk tartoznak enghedný : mýnden is
 tený parancholatnak meg zerzeeseben .
 Ewtód kar belýek mondathnak feýede
 lem angýaloknak kýk eegýebeknek e
 lettók vettettenek . istený dolognak meg
 zerzeeseben . es gond výseleeseben
 Hatod kar . belýek mondathnak hatal-
 masoknak . kýknek hatalmok vagýon
 mýnd eeghý . mýnd pokolbelý vezedelm
 ess habornak meg engezteleesen .
 hogý ez výlagon valo Adam ffýaýnak
 anneet ne arthassanak . mýnt akarnaak .
 Heted kar belýek mondatnak ýozago
 soknak . kýknek týztók es erósseegók va-
 gýon mýnd meennýen . mýnd feldón .
 choda dolgokat zerezný . es ýegýóket tenný
 Nýolczad kar belýek . Archangýalok
 kýknek týztók az .. hogý mýkoron va
 la mý nagyssagus wýsagot akar az
 wr isten embereknek meg twdathný . ew
 atalok hírdettety meg . Hol ott eellýen
 kerdees tamad : mý oka hogý ez nýolcz
 ad kar belý angýaloknak . twlaýdon kerezt
 newók vagýon . thwdnýa ýllýk zent
 Mýhal . Gabriel . Raphael . Wriel 7c .
 Es az teeb karokbol senkýnek nýnchen
 doctoroknak mondasok zerent Elsew o
 ka . mert gýakrabban bochattatnak ez
 en karbol . eede ez feldre . honnem az
 tebbýból Masod oka . mert ew týztók
 zerent nagyob gond výseleesek vagýon
 az mý Idwesseegewnknek . ezkózóssee
 gheben . honnem eegýebeknek . Az tw
 laýdon newek azeert nem kerezt ne
 wók hanem . kýmýnd ew týztýról ne
 weztetyk kýról wgý olwastatyk az zent
 ewangeliomba luc primo hogý az zýz ma
 riahoz Gabriel archangýal ýewt legen
 ký istený erósseegnek magýaraztatýk . m
 ert az nagy felsseegót . es hatalmas feýe
 delmet . ýew vala hírdetný : Azonkeppen
 zent Mýhaal kýchoda mýnt isten . mert
 mýkoron vala <...> mý nagy dolgot akar
 wr isten teenný zerezný : <zent Mýhaal>

{558a}

Zent Mýhaal bochattatyk el ýarathný
 kýból az ertetyk . az dolognak meg zerzee
 seeból hogý senký azt nem tehetý mýth
 wr isten tehet .. Raphael . kedee magý
 araztatýk . istený wrwossaghnak : ký tob
 ýasnak zemeýt meg výgaztaa .. Es Sara
 azzont leelkeben meg výgaztala .
 Kýlenczed kar belýek . Angýoknak mon
 datnak es týztrol neweztetnek . nem ter
 meezet zerent . mert az angýal magýar
 aztatyk kówethnek .. hír výselónek . es
 kówetsseegben ýaronak .. Azert ewk ees
 chak akkoron mondatnak angýaloknak
 mýkoron vala mýt ýzennek tewlók ez
 výlaghý embereknek : De termeezet zerët
 meennýeý leelkoknek mondatnak . een
 nen ez also karbol . mýndden ez výlagra
 zýletendó embernek eegý eegý órizew
 angýal adatýk : ha Idwózewl mýnden
 koron vele leezen . ha karhozýk chak h
 alalýg . hol ott wgý mondnak doctorok
 hogý meeg Anticristusnak ees ýo angýa

la leezen mellette halalýg . mýeert hogý
zabad akarattýa leezen ýot gonozt tenný .
Neegyed tanwsagwnk leezen
Mýnemew lelký ýozagus emberók mý
nemew karban meennek meennýeknek
orzagaban . ew erdemek zerent : mert az tý
zed karnak . ees meg keel eppewlný Es
az kýlencz karok heewlasanak ees bel keel
tellýesódný . Adamnak ffýaýbol addeglan
ez výlaag el nem veegeztetýk : Mert az
okaert ýewt volt . Az meennýeý felsseeges
kýral .. Atýa mýndenhato ható wr isten
nek zent ffýa . mý wrwnk Iesus Cristus
ez výlagra : Luc xv hogý az el vezót ýo
hot meg keressee . es az angýalý romlasth
meg eppewhe Azert zerelmess atýamff
ýaý hogý az mý zýwnk lelkewnk . gýorss
abban . es nagyob kewansaggal . aýoýtozýek
az mennýeýekre lassok meg mýnemew
lelký ýozagokkal es erdemekkel .. feerkózh
etnek . halando neepek . az zent angýal
oknak nemes tarssassagokban .. Mert zent
Geergel doctornak mondasa zerent Az mee
nnýeý zent wdwar .. bodog varass . dýchó
seeges paradýchom . emberekból es zent
angýalokból zerezttetýk . gýewýtetýk es
lakoztatýk : proffetanak býzon mondasa zere
nt : Az ýdegón nemzetóknak hataryth
vetótte wr isten . az zent angýaloknak zam-
ok zerent

{558b}

Hol ott nekýk ez helth wgý magýarazýaak
hogý annee embernek keellene ez fóldról
Idwózewlný . meennýen vannak az zent
angýalok menýorzagban . De azt chak en
nen maga twggýa az wr isten
Mýnekewnk azert azt felette ýo es Idwess
eeges meg twdnwnk . mýwel oly eeletb
en eellýewnk hogý az ew zamokban feer
kezhessewnk : Wgý mond azert zent Gergel . do :
Vannak ez výlagon olý ýo eelet belý nee
pek . kýknek kýsded twdmanýok vagýon
es keweset erthnek : De azt ees massal kóz
lýk es wr istennek malazttýanak mýatta
az kewessel es ýgýekózneknak masnak haznal-
ný . kýról zent Agoston . Amene vagýon
anneet agý . Es meeneere . eród vagýon ann
ýat teegý . anneet mwkalkoggýal . wr isten
az kewesben ees az ýo zandekot eleeggee vezý
Ez eellýenek azert meennek az also kar
angýaloknak tarssassagokban . ew eerdemek zent
Vannak nemellýek . kýknek nagyob mal
azttýok vagýon es beeweb lelký ýozagok
hogý meel ýrasth es bolcheseegót erthnek .
De meeg az meennýeý týtkokat meg ýsme
rýk mýnt az egben neezó mesterek . kýk
sok eztendóre ýewendót mondnak . kýkre
eegýebeket ees eremest tanoýthnak : Ez eell
ýenek . az Archangýalok zamokban folyámnak
Vannak nemellýek . kýk sok lelký ýozagok
nak zaporasaga es bewseege mýat . kýlemb
kýlemb chodakat es ýegóket teeznek . ew
nagy erdemeknek mýatta . ez eellýenek az
ýozagus Angýaloknak karýban meennek .
Vannak esmeg ollýak kýk az ew zeplótelen
týzta eeleteknek mýatta . meeg az fertelm
es zelletót ees ký vetýk emberekból . Es
ew aýoýtatus ýmachagoknak mýatta meg
týllyttaak hogý ne merýeek bantaný . Ez

eelljēnek az ew zentsseegóknek mýatta
eerdemnek menný az hatalmas angýalok
nak . tarssassaghýban
Vannak nemelljēk kýk oly bewseegósók
lelký ýozagus mýwelkódettel . hogý nagy
sokakat fewlwl mwnak eerdemmel . es
eegjēbeknek parancholnak . mýnt az ýo
Iambor wrak feýedelmek es kýralýok . Ez
eelljēnek Az parancholo angýaloknak
zamokban folyamnak ew erdemekkel .
Vannak esmeg ollýak . kýk olý ýghen meg
ehnjtýk es haýttýaak ew testóket . mýnd
den gonoz gheerýedózó kewansagoktwl el
zanggathwan .. hogý propheta mondasa ze
rent . isteneseknek hýwattassanak az tebbý-
-kózót

{559a}

Ez eelljēnek Az wralkodo seregben mennek .
Vannak nemelljēk . kýk olý malasztot eer
demlettek wr istentewl . hogý ennen mago
kon olý nagy zorgalmatossaggal . výgaznak
olý meertekletesseeggel eelnek . mýndden
erzeekenseegóknek ýndwlatýt haýthwan
az okossaghnak býrosaga alaa : Es semýben
az istený . týztóletes es ffýwý zent feelelem
nek ellene nem ýarnak : De meeg eegjē
beket ees twdnak ýteelný ýgazgatný tano
ýtany es býrný : az istený elmeelkódesben
ees mýnd azon atal meg maradwan . Ez
eelljēn ew nagyssagus erdemeknek mýa
atta . mennek az felsew karnak meltosaga
ban . Az zekós angýaloknak zamok kózze
Vannak towabbaa ollýak kýk istený es
atýaffýwý zent zeretettel . olý ýghen megh tól
tenek : Cristusnak meg paranchol<a>th <...>
regulaýaat kewethween .. hogý meeg eegjē
beket ees ffel gheerýeztnek gýoýthnak ew
bólch predicacioýokkal es ýo peldaýokkal az
ýgassaghnak . Idwesseeghnek es ýrgalmassag
nak týzes eeleteere es wtara .. howa me
nnek ez eelljēn bodog neepe kýk mýndent
meg wtaltanak es el hattanak . ez výlagon
kýk ez výlaghý eeletót halalnak . es az bodog
halalt eeletnek twggýaak : hanem chak az
keerwbýn Angýaloknak seregókben
Vannak veegre olý aldot neepe es . kýk az
wr istennek es az meennýeý dýchóseeghnek
gondolattýaban olý ýghen el merewltek
es bwzgosaguss zeretýben eedeskódnak . hoý
semýnek twggýaak ez výlaghý eeletót . es
nagyob reezre meeg ennen magokat ees el
feletteek . sem testý <...> eeterre ýtarra . es
rwhazattýokra nem gondolnak .. sem az ýdó
nek folyasara gondot nem výselnek : mert
mýndenestewl foghwa . ký vetteek magokat
el výlaghnak : es chak az menýorzag belý
zeepseegót eekósseegót . veeghetetlen eremet
halhatatlan eeletót . es fogýhatatlan výga
sagot výselýk hordozýaak ew lelký testý
zemók elót ; eegjēbek ees vonznak keeze
reýthnek es eróltethnek . tanoýtasokkal ýo
peldaýokkal . es mýnden ereýókkal . ez výla
got meg wtalny . el hadný . es atal hagný
Es az meennýeýekre magokat zerezny . sýetny
es fohazkodny : O vallýon howa meennek
zerelmes atýamffýaý ez eelljēn angýal dý
zew neepe : Býzonýawal nem eegjēbewel
hanem az felssew Isten latoo es týzes zent
Seraphýn Angýaloknak : Bodogssagus karokban .

mýeert hasonlatus termeezetben eeltenek ez

{559b}

Výlagon . mondathnak kedee eeggóknek es
gýwladozoknak . mert wr istennek zeep zent
zýneet kózelben es nýlwabban lattýaak .
Annak okaert vagýon hogý nagýobban eeg
nek es gýwladoznak az feelsseeges teremtó
nek týzes zerelmeeben .. 0 zerelmes atýa
mffýäy ha meg gondollyók mýnemew
leegýen az zeretet emberben . Am wgý mo
nd zent Ianos latasarol valo kenýnek w
tolso rezeeben . Eróss az zeretet mýnt az ha
laal . mýkeppen nýnchen semý nagýob hatal
masb termeezetnek . folýasa zerent mýnt
az halaal . mert senký ellene nem alhat .
Azonkeppen az zeretetról zolhatwnk : ýme
lattýok ezen . výlagon ees . hogý wgý von
zon embereket eegýbe hogý soha el ne v
alhatnanak egý mastwl . gýakortaa halar
ra ees mennek egý maseert : pelda lel
ký zeretettrol . az zent martýrok . kýk Cris
tuseert . halaalt zenwedeenek es zenwednek .
Nagýob mýndenneel . Az aldót zýznek m
eennýeý gymelche . ký az nagý zeretetból
wgý monda . az kerezttffan . Zomeehozom
mert gýwladoz vala az ew zent zýwe lel
ke mý Idwesseegwnknek meg keresesse
ben .. Ha azert ýghen vagýon ett ezen
výlagon . mýt gondoltok lenný az halh
atatlansagnak eeleteeben . hogý semý testý
zýkseeg nem leezen .. de týztan chak az zent
zeretet vralkodýk . wr istennek es az
valasztot hýwóknek kózótte . azt ehózýk
zomeehozýaak maga koronkeed tellýesók
ýme azert meg hallatok es erteetók en ze
relmes atýamffýäy . az tý nagý meltosag
toknak moggýaak es zeer tartasaat . gon
dolkoggýatok ýmaran zenetlen rola tý
magatokban .. mý modon . mýkeppen es m
ýnemew lelký ýozagokkal . dologgal m
wkawal . es ýo ýgekózettel awagý tehecch
eegghel . eelween ez výlagon . eerdemlýe
tók vala meellýk aldót meennýeý zam
laltathný : mert vala ký oda nem feerkóz
hetendýk sýrhon ohaýchon . mert twgýa
hogý oda rekeztetýk hol semý zeer tartas
nýnchen De veeghetetlen ýäy vezýk
kýtýwl mýndden kerezttýen embert otalm
azýon wr isten . leegýen azert veeghe
bezedwnknek ez maý dýchóseeghnek
meltosagara . mert hýzem meg ertótte
tý zerelmetók . mýnemew nagý týztóletes
ez maý nap . Es mýert keellýen zolgal
atot . tennwnk az zent Angýaloknak . es
mýeert kellýen ew hozýaýok folyamnwnk
mýnd eeltewnkbe mýnd halalwnknek
ýdeýn Amen

{560a}

Zent Ieronimus doct-
ornak Innepeeról .
Wr Iesusban Crístusban zerelmes atýamff
ýäy . ýme elówe ýewt Az nagý výlagossagh
w zentsseegew ýgazgato Anýazent egýhaz
doctoronak zent Innepe es meltosaganak emle
kózetý . kýhez hasonlatus embert ew mýwota
zerent alýg zýlth ez výlaagh . Annak okaerth
nem twdom mýnemew dýcheeretes bezeeddel
zolhasswnk ew rola hogý melto leegýen ew

bodogssaganak ffeel magasztatasaara . mert vala
 hol egheez ez vylagon Cristus Iesus tyztoltetyk
 zent hytnek myatta . es anyazent egyhaaz
 bochewltetyk ew zentsseegynek meltosagaw
 al ott zent Ieronim^o doctor ees tyztosseegben
 tartatyk . ew nagy zentsseeges erdemeenek
 myatta . meennyeknek orzagaban kedeegh
 mynee nagy mondhatatlan . dychoseegot
 eerdemlot leegyen : ky yelenthetu kywee
 Azeert byzonyawal zerelmes atyamffyau
 nagy erdemes . meltosagus es tyztoteles
 mynd meennyen feldon sz ew choda ma
 laztus . eeleteenek . es yozagus mywelkodedu
 nek myatta . kynek seghedelmeenek es
 hatalmas erdemeenek malaztus voltaban b
 yzwan harom rend belu tanwsagrol emle
 kozyewnk ez may zent Innepek meltosaga
 mellee Elsew . leezen az ew zent newe
 zetynek meltosagus ertelmeerol : Masod
 az ew zent eeleteenek meltosagus folyasa
 rol . harmad . chodalatus peldazotokrol .
 Mondaam Elsew tanwsagwnk leezen az
 ew kerezt newezetynek lelku értelmes vol
 tarol .. mert doctoroknak magyarazattuk ze
 rent Az Ieronimus . A yerar quod est sacrum
 et noma lex . sine regula .. quia sacra lex et
 observancia . discipline regularis .. zent torw
 een . awagy zerzetesseeghnek bel tellye
 soyteu regulaua / mert ew eerdemlee
 kywaltkeppen az teeb zent doctorok kozot
 hogu az isteny ygassagus torweent dychee
 retot zolgalatot es papu regulaat meg
 ygazgassa . es registrallu mind eegheez
 kerezttyeen annu zent eegyhazban . Annak
 felette az zerzetesseeghnek ees ky aggu
 az zent Apostoly meltosagus regulassagh
 nak moggyaat terheet . es meg tartassaat
 Ew leen ky egheez ooh torweent es wu
 torweent Sydo nyelrol ees eegyeb yde
 ghen nyelweknek ertelmokrol . deaky ny
 elnek értelmeere fordoytana : Es az zent
 yrasban myndden erethnekseegoket es

{560b}

Hamyss ertelmeket ygaz ertelemre ygazgath
 na . Ew leen ky az eegyhazu zolosmaat
 helyeere allata .. Ew zeerzee az Gloria patryt
 zent haromsaghnak dycheeretyt myndden
 psalmus wtan : eenekleny es olwasny /
 Ew leen ky zent leelek malazttu myat
 myndden nyelweket ertene / es myndden<t>
 yrasban bolcch lenne es semu twdoman
 ew elotte el nem enyetzethween emberu
 eeletben . mynd ezekbol erthettyok . hogu
 ew hozyaa azon malaztban ez vylagon
 fele es massa nem volt : Azert ez eellyen
 nagy bolch es malaztus embernek dycho
 seeges erdemes voltarol myt zolhatnaank
 tebbet . Az zent Daniel proffetanak mon
 dasabol megh erthettyok Daniel xij . capitulo .
 Vala kyk ez vylagon bolcchet lennek
 Ollyan feenesek leeznek . mynt az cylla
 gus eghnek eekosseege . Es ha kyk eegyeb
 ket ygassagra tanoythnak : ollyanok leezn
 ek mynth az zykrazo Cyllagok mynd erek-
 kewl erekkee . twdnua yllyk meennyekn
 ek zent orzagaban : kybol zent Ieronimus
 Doctornak meg ysmertetyk myndden bo
 dogssaga meltosaga . zentsseege es erdem
 es volta wr Istennek elette .

Masod tanwsagwnk leezen az ew zent tamadasanak es eeleteenek koros voltarol : Az ydóben mykoron wr ffyw zy letetnek wtanna . harom zaaz . hwzon ewt eztendő tayyaan . wgy mynt az nagy Cro nicabol ky vehettyok . liberius wr papanak ydeyn . Tamada bodogssagus zent Ieronimus . Stridon newo varasbol . tot es magyar orzagnak hatara kozot az ten ghor felol Attyanak Ewsebius vala . ne we . Iambor nemes ember : Mykoron ffeel seerdewlt koraban ew attyawal Romaban ment volna .. adateek oskolaban deaky twdomanra ; myeert yo elmeje vala . es az zeretly vala az yrast tanolny . rywyd ydon myndden twdomanban . hatalmas leen . Annak wtanna meene Alexandri aban .: Onnan ydo mwlwan . Constantina polban . zent Gergel pyspekhez nazanenu . Es azonkeppen ky lemb ky lemb orzagokat be yarwan . mynd deaky . Geregh Sydoj twdomanban . mynd Syrya orzag bely twdomanban . Es myndenwt ez nagy ezew ertelmew ember . keresghet vala bewlcche seegot . ha mykeppen az ygassagnak es byzon eelethek belyhöz feerhetne //

{561a}

De mykoron mynd azon atal ees nagy zor-galmatossaggal olwasnaa . az pogan bolchek nek es azokban gyenyerkodneek : merth az proffetaknak mondasj yghen saytalannak lattathnanak . ertelemre . wr istennek ked eeg yghen ellene vala az olyan dolga halalus korssagban esEEK : wgy annera . hog senky nem varnaa tebbeE ez vylagra . es kezdeenek halalahoz keezewlny . Azonkozben ragattateek Zent Ieronimus doctor . wr iste nnek zeky eeleben . es mykoron meg ker dotteek volna my dolgus volna . felele h ogy kerezttjen ember volna : Monda az felsseeges byro ewnekj hazwtz . meg Cice ro neepe kozzol vagy . Nem kerezttjen . mert vala hogy zorgalmatossagodnak keenche vagyon zywed ees ott vagyon . Azt hal wan ottan meg nemewla .. Es le fogaak ott ewtet es yghen kalaparlaak .. Es kezde kyaytanj nagy ffeel . yrgalmaz en velem wram . yrgalmaz en velem . Es az korwl allok kenjereghnek vala mellette . ew maga kedeeg azon meg eskeweek hogy tebbeE ez vylaghj kewnywket nem olw asna . Ez azonkeppen ffeel eebredwen . la taa . haat az nagy vereseegbol mynd fel hamlot az valla bewre / Az napsagtwl foghwa . azert semjt eegjebet hanem chak . zent yrasth olwas vala . Mykor on kedeeg ywtot volna harmyncz ez-tendos koroban . meene Romaban es Car dinal pappaa teweek . es mynddennek oly zerelemetes vala . hogy mykoron ky mwlt volna liberius papa ez vylagbol myndenek Ieronimost kyaytanak az pa pasagra . De mykoron az egyhazj neep eknek gonoz feshlot eeletoket feddenee garazdaat kereseenek hozyaia hogy my wel zeegjenbe keweroythetneek es ne emelhetneek ffeel az wrasagra mondwan ha mastan ezenkeppen haborgat . haat m yt teezen . mykoron byrand velewnk ?

Olý Aprozagot gondolanak hozýaa : hogý
az ew rwhaýa helyót teenek azzonyallat
ótózetót hogý mýkron benne az veternye
re ýewne . meg mewethetneek chwfolhat
naak ewtet benne / ýgaz wgýan leen .
Mýkron azt latta volna . wr istennek zol
gaya . helt ada az vezedelemnek ffýaýnak
es ffel kelween meene Constantinapolban
az Iambor pýspekhez . eeýel nappal zent

{561b}

Irasban mwlatwan . Annak wtanna Zent
leeleknek malazttýa mýat : ýnteteek kýwe
az pwztaban . penitencia tartaný : hol ott
neegý eztendeeg nagý kemeen eeletót es
sanýarwsagot lata zenwede . embert nem
latot . de chak az kýetlenben valo feerghek
kel . es vadakkal lakozot . zenethlen ýmat
kozot beýtelt výgýazot elmeelkódót . es ha
mýkron alom bantotta . mezeýtelen az
mezeýtelen földón fekwat : eeýel es nap
pal ohaýthwan az wr istenhez . sýrath
wan . magaat . noha halalos býntewl en
nen magaat meg oltalmazta . De mýnd
azon atal az gonoz gondolatokat ees olý
nagý sýrassal . mellýe vereseewel . zan
nýa bannýa vala . mýnt ha embert
ólt volna . es azonkeppen ýgýekózýk vala
az kýwl valo testý erzeekenseegót az lee
leknek býrtoka alaa haýtany . hogý ha
lehetne meg chak gondolattýanak ýndw
lattýa mýat ees ne bantanaa meg az
kegyelmes wr istent . es az ew týzta lel
ký ýsmeretýt . Annak okaert neha neha
olý bewseeeges lelký eedesseeg . es aýoýta
tussaag adatýk vala ewneký az wr isten
tewl . hogý aloýtathneek az meennýeý zét
angýalok kózót nýaýaskodný . Mýkron
azert neegý eztendó vel tólt volna . mee
ne Betleemben . wr ffýw zýleesnek ýa
zolahoz . lakozný . Es mýnt ymaran ýo
bólch es tekeelletes mester tanoýthwanýo
kat keresgetween . Ewtwen ewt eztendeeg
es haat hónapýg eelee zent ýrasban es
kenýweknek zerzeeseben mwkalkodwan
es az zenetlen valo olwasasnak es ýras
nak mýatta anneera el epedót vala . hogý
mýnt egý <.> górze ember . soha ffeel nem
haýthattýa vala magaat : hanem kóteleet
foghwan ýgazwlhatot ffeel . ýló helýee
ból : Egý napon törteneek hogý mýkron
az ew attýaffýaýwal zent ýrast olwasna .
azonkezbe ýewe be hozýaa eegý orozlan .
santalwan : Az atýaffýak lathwan meg
reetteneenek es el fwatanak . chak ennen .
maga az zent Iambor eleýbe meene mýnt
eegý týztóletes vendeegnek . Es az orozlan
ffel emelee faýo labaat . ew neký . Zent
Ieronimus az fratereket oda hýwan . meg
mosataa labaat . es meg lelween az sebót
lataak haat tewýsk tewtt talpaban . es
ký veween . annak wtanna nagý zýlýg
seeggel . meg marada velók az Calastromba .

{562a}

Vala kedeeg az Calastromnak eegý zolgalo
zamara . faat es eegýeb terhet hordoz vala
az haznak zýkseegere . Lathwan azert zent
Az orozlannak zýlýgseegeet . regulaat ada
es enghedelmesseegót mýnt az teb fraterrek

nek . hogý az zamarral ký menne az eel
 tetew mezóre es óryznee ewtet mýgh
 leghelne es bekewel esmeg haza hoznaa .
 Annak okaert ees abrakot hagýa adný
 ewneký ees mýnt eegý fraternek : Azt
 kedee az orozlan eremest be tellýesóýtý
 vala mýnden napon . Tórteneek eegý
 napý napon . alweek el az mezón . es
 nemýnemew kalomarak azon el men-
 ween ragadaak el az zamarth . Mýko
 ron ffeel seerkent volna .. keresný kezde tar
 saat haat sohol nýnchen . kezde nagý ree
 wassal tetowa fwtsný . es nem talalha
 taa . nagý banattal haza meene es zee
 gýensegheeben nem mere be meenný de
 kywól aal vala : Mýkoron lattaak volna
 ennen magaat . aloýttaak hogý meg <ewtte>
 eette volna . es kezdeeg zegýengette eerette
 es nem adanak abrakot ewneký : Mon
 daak meg Zent Ieronimusnak az dolgot .
 Es paranchola . ewnwký . hogý vala mý
 dolgot az zamar zokot volt tenný . ýmar
 az orozlan teegýe ha el veztette tarssaat .
 Es eremest bel tellýeseýtý vala .. Sok ýdó
 be telween mýkoron dolgaat el veegezte
 volna . meene ký az mezóre mwlathný . la
 taa haat azon kalomarak . azon meennek
 arwal . es terhes teweekkel . es az zamaar
 elóttók meegýen . Mýnt azt latta volna
 meg ýsmeree hogý az ew zamar tarssa
 volna . nagý ordoýtassal eremeeben reea
 ýok fwtsonek . Es ýettekben az neepék
 mýnd el fwtsanak . az terhess teweeketh
 kedee az zamarral . eegýetembe be haý
 taa az Calastromba . es kezde fwtsný az
 orozlan tetowa az fraternek elót feýet haý
 thwan . wgý mýnt býneet vadolnaa
 az zamarnak el vezeseen ; Mýkoron
 azt leelekken meg ýsmertte volna . hamar
 laboknak výtet teetete es eetelt ýtalt ze
 reztete wgý mýnt vendegót varna . Az-
 onkózbén az kalomarak be kerýleenek
 es zent le hwllanak . zent Ieronimus atýa
 nak labáý elót bochanatot keerween . Az
 zent Iambor lelký tanwsagot ada ewne
 kýk hogý az mas embóreet el ne venneek
 de eelegódnenek ew twláýdonokkal / Az

{562b}

Kalomarak azert nagý sok olaýt adanak az
 fraternek zýkseegere . es eztendón keed m
 eegh annak wtanna ees . meg segheellýk
 vala az hazat : Enný haznaat vetteek volt
 az eegý orozlannak . Annak wtanna Az
 kegýelmes wr isten meg tekeenthween az
 ew zerelmes zolgaýanak hýwseeges zol
 galattýaat mwkaýaat . es veensegheenek
 nehessseegyet el akaraa veeghný ez vylagon
 valo nappaýt hogý az erek eeletben meg Coro
 naznaa ewtet : Es halarra korwla / kyt mý
 koron megh ýsmert volna . nagý eedes zýwel
 leelekkel . halaat ada raýtta az teremtó wr
 istennek es mýnt ollýan ýo hýtbelý es zent
 eeletbelý kerezttýen hozýaa kezýle lelký
 orwossaggal . Cristus Iesus zent testeenek ve
 reenek veeteleewel / eedes kezeýt meellýen
 kereztt modra . el terýeztween es el kezde
 az zent Simeon proffetanak ýmachagaat az
 Soltaar kenýból . Nunc dimittis servum domine /
 ýmaran el bochatod az te zolgadat bekeseeg

ben wr isten / ýme azonnal . nagý feenesseeg
zalla reea meenýból . kýben az výgasztalo zent
Angýalok ýelennen valanak .. eellýen zozat
ees ýewe <.> ew hozýaa mondwan . ýewýel
en zeretom . mert ýdeýe ymaran . es veed el
erdemes Coronaýaat az te nagý mwkadnak .
es faradsagodnak . kýt en zerelmemeert tettel
es zenwettel . felele abban az bodog ember
wr istennek hýwatallýara . ýme keez vagýok
te hozýaad meenný en edes wram iesus Cri-
-stus . fogad hozýaad kýt meg kerestel te dra-
galatus zent verednek keenchewel ./ mýkoron
eegý egheez hora tólt volna ez eellýen mv
latasban . Az meennýeý feenes vylagossaag
el enýezeek . es eegýetembe az ew zentssee
ges lelke az zent angýaloknak tarssassagawal .
eegýetembe ký mwlwan . az erek bodogsagra
meene Es nagý sok napýglan olý nagý zeep
meennýeý ýllat marada . az ew zent testee
nek ereklýeeenel . hogý mýndden ember
<.> chodalkozýk vala raytta / Nagý ýo veens
eeghnek ýdeýn mwleek kedeeg kýwe ez vý
lagbol . mýkoron volna . eegý eztendó heýan
zaaz eztendeý ember . Es wr ffw zýletethnek
haram eztendó heeýan . neegý zaaz eztendeý
Es temettetek el . Bethleemben . az aldot Cella
nak aýtoýa elót hol ott Cristus Iesus wrwnk
az kegýes zeplótelen zýz anýa mariatol zý
leteek ez vylagra . hol ott meeg eelteeben
temeteesth valasztot vala maganak . mýnek
zentsseeges eerdeme legýen mý lelkewnknek otal
ma ..

{563a}

Harmad tanwsagwnk leezen pelda
-zattrol . az az mýnemew ýegýók chodaak es
peldaak lettenek dýchóseeges zent Ieronimus
doctornak halala . koron es wtanna kýkból
meg býzonwltatýk az ew nagý zentsseeges
erdemes es dýchóseeges volta .. Elsew . m
ýkoron . zent Cirillus Ierwsalembelý pýsp
ek . azon horaban ýmatkozneek ew Cellaýa
ban . es ffeel emelte volna ew zýweet lelk
eet az wr itenhez zent gondolathnak mýatta
wr isten meg nýtaa zemeet . Es lataa : nýlw
an zent Ieronimus doctornak bodog leelk
eet az meennýeý zent angýaloknak tarssa
sagaban . eeggew zeweetnókóket tarthwan
kerwle . nagý zeep eedes eenekleessel
ffel výtethný az meennýeý dýchóseegben
Es ottan nagý sok chodaak kezdeenek leenný
Vala eegý vakon zýletót ember . es mýnt
ýllette volna az zent testót azonnal meg
adateek zeme vylaga . Vala esmeg eegý
ýffýw . sýket es Nema . az ees azonnal m
eg výgazeek : Annak felette nagý sok týztw
latlan leelkók mennek vala ký we embe
rekból .. el nem zenwedhetween Zent Iero
nimusnak hatalmas eerdemeet : Vala
esmeg egý erethnek . ký nagý karomlasth
teezen . vala . zent Ieronimus ellen . hogý
melto volna meg eeghetný az testót . Azo
nnal wr istennek ýgaz ýtelety zerent egý
fa ozloppaa valtateek es meenýból týz
zalwan reea . es ottan meg emeztee
Azt lathwan az teeb erethnókók nagý sokan
tereenek az zent hýttre . dýcheerween wr
istent es zent Ieronimosth Masod pelda .
Imaran lassok meg mýkeppen ýr bodogssa
gus zent Agoston doctor .. ez zent Ieronimus

doctorrol . zent Cirillus p̄speknek . Elezer
keerween hoḡy ha m̄y ̄eles dolgot twd
na awaḡy hallot volna ew rola megh
̄rnāya ewenek̄y . Es ezenkeppen kezd̄y el
mondwan . En t̄yzt̄olendew at̄yam es
at̄yamff̄ya Cirille . ̄yme en meg ̄elent̄om
m̄ynemew dologh en rāyttam t̄orteneek
azon horaban m̄ykoron ez d̄ȳch̄oseeges zent
ember k̄y mwlt volna ez v̄ylagbol . M
̄ykoron Completanak ̄ydēyn . Cellamba von
eek . <naḡy hertelenseeges gondolat eseek re
am> . Es akarneek lewelet ̄yrn̄y .. Ieroni
mus doctornak . twdakozwan . arrol . m̄yne
mew d̄ȳch̄oseegok es eremok v̄ygasagok
volna az meenn̄yēy d̄ȳch̄oseegben . <ez v̄yl>
az bodog leelk̄oknek / k̄ynek hoḡy ̄yobban
̄ysmeret̄yre mehetneek . es rola ken̄ywet

{563b}

Zerezhetneek . ez v̄ytagon valo neepekn̄ek
v̄ygaztalanokra ; Ez hoḡy el keztt̄em v̄olnek
az lewelet ̄yrn̄ya . Azonnal naḡy feeness
eeg be fogaa az Cellaat k̄yben volneek . es
ottan el feledem ̄yrasomat m̄ynden erom
el zakadoza . Es zozat leen hoḡyam . mondwan
an . Agoston . Agoston m̄yt kerez . alōy
tod ee hoḡy az k̄ysded edeenben m̄ynd az
eegheez tengort be feertethetod ? Es k̄ysded
markodbam m̄ynd ez v̄ylagot be zorōytha
tod ? Es az egheket meg allathatod hoḡy
ne forogh̄yanak ? Awaḡy k̄yt Sem ember̄y
zom nem latot . Sem ff̄yl nem hallot . Sem
halando ember̄y elme nem erthetot . alōytod ee
hoḡy te m̄ynd azoknak veegeere mehetz .?
Az veeghetetlen dologh̄nak . m̄ynemew vee
ge vagyon :? Az meerhetetlen m̄ynemew
meertekkel meerhet̄yk :? M̄ynd ez eell̄yen
hatalmas dolgoknak ̄ynkab . es kynn̄yebben
mehetneel veegeere es ̄ysmeret̄yre . honnem
az naḡy mondhatatlan d̄ȳch̄oseeghnek <h.> k̄y
ben az bodogok eelnek . lakoznak . chak k̄ysseb
rezeet ees megh erthetneed . hanem ha b̄y
zonsagot venneel rola . m̄ynt en mastan .
EEl̄y azert meeg egy kewes ̄yd̄ot . add̄yglan
keeptelenre ne heertelenk̄oggyel . eet ne
kerezd . am̄yt gondolz . hanem ott . howa
mastan s̄yetok az erek bodogsagban : honn
an soha senk̄y k̄y nem ̄yew vala k̄y eeḡyer
odo mehet :. M̄ynd ez ell̄yen bezedok
halwan .. (Vita Augustini .) m̄ynt eeḡy eze
vezot . kezd̄eeg eell̄yen bezedoket zologathn̄y
Ha ̄ylleneek meg kerdenom k̄y vaḡy eely
bodog eely d̄ȳch̄oseeges k̄y eell̄yen naḡy
t̄yzt̄osseeggel az erek bodogsagra s̄yetz . es
eell̄yen eedes ̄ygheeket mondaz ennekem .
Ottan felele mondwan . ha newemet kerdod
En vaḡyok az Ieronimus papnak lelke k̄y-
nek az el kezdot lewelet akarod ̄yrn̄ya
k̄y ez horaban bethleemnek varasaban .
testhnek neheseegeet le vethween .. m̄ynd
den d̄ȳch̄oseeggel es halhatatlansaghnak .
zeepsegheewel . az erek bodogsagnak lako
dalmara s̄yetok . sem̄y fogyatkozast towabbaa
nem . de d̄ȳch̄oseeghnek es eremnek bewse
geet m̄ykoron az wtolso ̄yteleton az lelek
eeḡyeseewlend az testel . m̄yndden d̄ȳch̄osee
gben .. M̄ykoron Azt hallottam volna (vita aug) .
naḡy s̄yrassal mondeek . O bodoghsagus at̄yam
keerlek eerdeml'em meg halgatn̄y : Es am̄yt
kerdok reea feleln̄y . felele . mongyad m̄yt akarz .

ÿme mÿndenre akaragod zerent reea felelók

{564a}

Vita Aug . Akarnaam meg ertenÿ . ha az bodogok kózót vagÿon olÿ dolog . hogÿ akara ttÿok zerent be nem tellÿesÿthetneenek Felele . Azt nÿlwan twggÿad agoston hoÿ az bodog leelkók olÿ ÿghen tekeelletesek es eróssek wr istenben hogÿ semÿt eegÿe bet nem akarhatnak . az wr istenneel ; es vala mÿt akarnak azt wr isten ees ak ara es bel tellÿesÿtÿÿ es semÿ kewan-sagoktwl meg nem chalathnak : 0 azert wr istenben en zerelmes atÿam Cirille . sok es hozÿw volna mÿnd az bezedóket ez kÿsded lewelben be zoroÿtanom . kÿket mÿ nd akkoron ennekem bezeelle nagÿ sok h oraÿg en velem zolwan . az eedes bodog leelek : kÿk kózót meg ÿelentee ennekem . Az dÿchóseeges bodog zent haromsaghnak allappattÿaat . mÿkkeppen eegÿ es harom . Az ffÿwnak atÿatwl zÿleteeseet . es az zent leeleknek atÿatwl es ffÿwtwl valo zar mazattÿaat . Az meennÿeÿ zent Angÿa loknak kar zerent valo zeer tartasokat . Azon bodog leelkóknek zolgalattÿokat es nagÿ mondhatatlan bodogssagokat . es lako dalmokat . ees eegÿeb nagÿ sok Idwessee ges dolgokat . kÿket emberÿ elme ennen magatwl meg nem foghat sem gondolhat kÿt soha en bezeeddel kÿ nem ÿelenthe tók . Annak . wtanna ew zent akarattÿa zerent az nagÿ fenesseeg el enÿezeek en e lólem : De az leelkÿ eedesseegh . zeep ÿllat sok ÿdeÿn meg marada .. kÿból en zerel mes atÿamffÿa nÿlwan meg ÿsmerteÿk meel nagÿ dÿchóseeges tÿztóletes . bodog sagus . es hatalmas erdemew leegÿen . Es az meennÿeÿ nagÿ zentók kózzól eeggÿk ez zent Ieronimus doctor . Harmad pelda Azon napon esmeg eellÿen choda Istenÿ lataas . ÿelenteteek Seuerus Apatwrnak negÿed magawal . Turonnak varasaban zent Marton pÿspeknek Calastromaban Mÿkoron . azon horaban Completanak ÿdeÿ . ez Iambor Seuerus . teeb tarssÿwal hazaban volna . wr istenról zolwan bez eelwen . kezdeenek azonkózben . nagÿ hal-hatatlan . eedes zengheest enekleest halla nÿ az eeghón . mÿkoron nagÿ fÿgelmetess eeggel kezdeneek halgatnÿ . meg erteenek benne haat Sÿpolas dobolas . heghedÿlees kÿntornalas trombitalaas es orgonalaas v agÿo<k>n kózte es emberÿ zoo zerent valo . eeneklees dÿcheeret .. Azonkózben el ffel emeleek zemóket az menÿorzaag felee lataak haat mÿnd az egheez eghnek kerek

{564b}

Segheet nagÿ chodatus feenesseeges dÿchó seeg fogtta be .. Es ÿmachagra adaak magokat hogÿ wr isten ÿelentenee meg mÿ dolog volna . zozat ÿewe hoz ÿaÿok meenÿból mondwan .. mÿt chod alkoztok ez dolgon . Ez maÿ napon . Az fel sseeges kÿralÿoknak kÿralÿa . vranknak wra Cristus Iesus : Az kÿ mwlo Ieroni mus papnak lelkeet kÿ vennÿ es az dÿchóseegben vÿnnÿ . zallot le menÿor zagbol . mÿnd az zent kar angÿalokkal . patri

archakkal . proffetakkal apostolokkal . Martÿ
 rokkal Confessorokkal .. Es wr isntenek dÿ
 choseeges zent zÿleÿe mÿnd az zent zÿzek
 kel . es az bodog leelkókkal . <.> nagy tÿztóssee
 ggel ÿewt alaa . Az meennÿeÿ nemes pal
 ogar tarssoknak eleÿben . Ez az nagÿ dÿchó
 seeges erwendeteseege kÿt hallotok . Es ann
 ak wtanna meg zóneek . hallanÿ . de enn
 en magok nagÿ lelkÿ erwendeteseegeben
 maradanak sok ÿdeÿg Negyed pelda .
 hogÿ dÿchóseeges Zent Ieronimus doctor
 az ew nagÿ zent eerdemeenek es eeleteenek
 mÿatta . ne leegÿen alaab valo bodogsa
 ga zent Ianos baptistanaal es az zent apo
 stoloknaal . eellÿen bÿzon lelkÿ latassal bÿ
 zonoÿttÿa zent Agoston doctor . ÿrwan zent
 Cirillus pÿspeknek / Mÿkoron eegÿ napon
 agÿamba nÿwgonam : ÿme eeffelÿ koron
 nagÿ sok zamtalan angÿalok ÿeweenek
 en elembe . kÿk kózót <keth> lateek egÿm
 ashoz ket hasonlatus zentóket : chak abban
 vala kÿlemseeg kózótók hogÿ eeggÿknek
 három zeep draga kówekból zerzót gÿen
 ges Corona vala feÿeeben . Az masÿkn
 ak kettew .. kÿk mÿkoron kózel ÿewttenek
 volna hozÿam . monda . lassw bezeed
 del . az három . Coronaas : Agoston ÿghen
 gondolkodol Ieronimusnak eerdemes vol
 tarol . de nem mehetz vegheere . De ÿme
 azert ÿerttewnk eede hozÿaad hogÿ meg
 ÿelenchók . ÿmez en tarssom kÿ velem
 vagÿon . ew Ieronimus . kÿ mÿkeppen en
 hozÿaam ÿgenló volt ew eeleteeben es
 zentsseegeben . ÿgenló es hasonlatus az bo-
 dogssagban ees . es vala mÿt en tehetók
 ew ees tehetÿ . Amÿt en akarok ew ees
 akarÿa . Es mÿkeppen en istennek zÿneet
 latom ew ees lattÿa es erttÿ : De ÿmez
 harmadÿk Corona . kÿ ennekem vagÿon
 ewnekÿ nÿnchen . Az martÿromsagnak
 Coronaÿa . kÿ mÿat kywe ÿewttem ez vÿ
 lagbol : ewnekÿ kedeeg nÿnchen mert vere

{565a}

Hwllasawal . nem mwlt kÿwe ez vÿlagbol
 De az keth Coronaak : zÿzesseeghnek es doct
 orsagnak dÿchóseege . kÿknek mÿatta eeg
 ÿebektewl valaz ÿelentetÿk . Mÿkoron az
 ert meg kerdótttem volneek . kÿ volna .
 kÿ ennekem eellÿenek zolna es ÿelen
 tene . felele En vagÿok Ianos baptista
 kÿ hozÿaad ÿewttem / meg ÿelenthwen
 Ieronimus doctornak erdemes es dÿchósee
 ges voltaat ; twggÿad azert Agoston hogÿ
 nem wgÿan vagÿon menÿorzagban
 mÿnt . ez vÿlagon hogÿ eegÿk ÿrÿglÿ
 az masodÿknak tÿztósseegeet es elówe
 menteet .. es mÿndennel nagÿobbba kÿ
 wannak lennÿ keweelseghnek es telhe
 tetlenseeghnek okaert . Menÿorzagban
 kedeeg semÿ ÿrÿgsseeg nÿnchen : de mÿnd
 kÿsdedben nagÿban tekeelletes zeretet es
 ÿgÿenesseege eeggÿk masÿknak tyztóssee
 geet erdemes voltaat es dÿchóseegeet
 wgÿ zeretÿ wgÿ <zeretÿ> kÿwannÿa mÿnt
 ha ewee volna . De meeg az eweet ve
 le kózlenee chak lehetne azert eeggÿkn
 ne dÿchóseege bodogssaga . mÿndennek
 kóz . ezeket meg mondwan el enÿezee
 nek elólem . Es mÿkoron ffel wchwt

am volna . azt ŷgazan mondom hogŷ
olŷ nagŷ atŷaffŷwŷ zerelmet es mas
nak ŷawŷn valo eremet . erzeek en
magaban tamadnŷ kŷt soha annak e
lette nem erzettem vala ; Es tano bŷz
onsaag benne az wr isten hogŷ az nap
sagtŷl foghwa ŷnkab ewrŷlŷk mas
ŷo zerenchajanak tyztosseegelnek es e
lŷ meenteenek . honnem ennen magame
nak . kŷkben dŷcheertesseek az wr isten /
Ewtŷd pelda . kŷt ŷr zent Cirillus pispek
zent Agoston doctornak . sok declaraciot
el hagŷwan : De chak rŷwŷdeden az derekat
kŷ ŷelenthween wgŷ mond : Bodogsagus
zent Ieronimus doctornak . halala wtan .
tamada eegŷ gonoz erethnek ew tanoŷ
thwanŷwal kŷnek Sabianus vala newe
kŷ azt byzonŷoŷttŷa vala . hogŷ az ŷo
lelkŷk kŷk kŷwe mŷlnanak . akar mŷ
nemew zentseeghbe<.>n az wtolso ŷtee
letŷg istennek zent zŷneet nem latnaak .
sem : pwrgatoriomban . sem pokolban
nem vynneenek senkŷt sem keent nŷ
zenwedneenek ew gonossagokeert : Es
purgatoriomnak helye nem volna .
Mŷkoron eellŷen vezedelmes dolgŷt ha
llottwnk volna . felette meg ŷedeenk ree
tteneenk

{565b}

Raŷtta . Annak okaert folŷamank az wr
istenhez es mŷkoron eegŷbe hŷttam volna
Az Iambor eegŷhazŷ neepeket es kerezttŷ
eneket . harmad napŷ beŷtŷt ŷmachagot
veteek reeaŷok hogŷ kenŷergeesewnknek
wtanna az wr isten ŷelentenee megh az
ŷgassagot es otalmaznaa meg az ew hŷwe
ŷt mŷndden vezedelmes hamŷssagtŷl .
ŷme az harmad nap be telween . Dŷchŷsee
ges zent Ieronimus . ŷeleneek meg az ew
zerelmes ffŷanak . Ewsebius pŷspeknek
mondwan . ez vezedelmes ŷaratban sem
ŷt ne feel .. mert vege leezen ewnekŷ
ez wttal ; Monda zent Ewsebius . az zora
O en zentsseeges atŷam mŷre hatz el en
ghemet : bŷzon ŷmaran el nem hadlak
de el meegŷek veled / Monda zent Iero^o .
Nem hadlak el teeged en eedes ffŷam
hwzon kŷlenczed napon en hozŷam ŷewz
es velem leez az nagŷ eremben erekkŷl
erekkee . De meeñ el mongŷad megh az
en ffŷamnak Cirillus pŷspeknek hogŷ
honapy napon mŷnd az hŷw kerezttŷenek
kel gŷŷllŷenek wr <kopor> zŷlew ŷazolhoz
hol . <h>ott az en testŷm el temettŷtŷt . gŷŷl
lenek oda az mas vezedelmes felek ees
Es az harom embereknek testŷket . kŷk
ez ee<ll>ŷel kŷ mŷltanak ez vŷlagbol
vŷgŷeetŷk <vygŷeet> oda : es az saakot
kŷt en eeletembe vŷseltem vessed az
harom holt testekre es ottan ffel tamadn
ak . azok fundamentomabol kŷ zaggattŷak
ez vezedelmes erethnekseegnek hazwg-
sagaat es Annak wtanna . zent Ieroni^o
el enŷezeek . nagŷ erembe es batorsagban
hagŷwan az ew ffŷaŷt / Mŷkoron azert
mŷnd azonkeppen tŷttenek volna : es az
harom emberek / tellŷesseeggel mŷndenek
nek latasara ffel tamattanak volna .. kez-
deek nŷlwan predicallanŷ es vallanŷ

Az bodog leelkóknek dýchóseegóket . Es az
býneseknek keennýokat . mýnd purgatorio
mba . mýnd pokolban : kýket az erethnók
ók tagadnak vala : Azt ees meg mond
aak hogý zent Ieronimus el výselte volna
ewket . mýnd paradýchomba . purgatorio
mba es pokolba : mýndden dolgokat kýk
ott volnanak meg ýelenthween es hogý
az ennen testókben ýewneenek es a'mýt
lattak hallottak volna . mýnddennek nýlw
an mondanak . es zent Ewsebius pýspek
kel esmeg ký mwlának . es az erek bodo
gsagra volnanak menendók / Mýkoron

{566a}

Azert el ýewt Volna Zent Ewsebiusnak h
alala napýa . teetete magaat az ew mes
tóreenek sakýara hogý azon mwlneek
kýwe es meg parancholaa . hogý az ew
testeet kózeel temethneek az ew mestóre
nek . Coporssóyahoz De ne azomba . Es az
onkeppen .. nagý isteny feelelemmel oltary
zentseegót veen hozýaa . es magaat a
yanlaa zent Ieronimusnak . Harmad n
apon . mýkoron ký mwlando volna ..
kezde ez zent Iambor . nagý keenokat es
zernýw latasokat lathný zenwedný
Neha kezeýt eegýbe kwcholwan : feýeet zem
eýt teetowa forgathwan . Neha reettenetes
zowal . keyáythwan . Nem teezem . Nem tee
zem . hazwtz : hazwtz . Neha esmeg Azonk
ozben kýáyttýa vala mondwan Segheých
etók meg atýamffýay . hogý el ne vezýek
Azth lathwan halwan . az Iambor atýaffý
ak meg reetteneenek . raytta es nekýk le
hwllanak az feldre . Nekýk kedeegh monda
nak . mýnt vagýon dolgod tyztólendew
atýank . felele . a'mýnt lehete Nem lattýa
tok ee az pokolbelý erdegheknek soksagaat
kýk enghemet el akarnak veztený ? Mon
danak ewneký : Mýre akarnak vala keze
reýtený mýkoron mondod vala Nem teezem . felele .
Azon valanak hogý az eeló istennek new
eet meg karomlýam / Mondanak esmegh
mýre fordoýtod vala zýnedet az feld felee
Felele hogý zýneket ne lassam . mert olý
rettenetesek olý zeernýek . hogý ýnkab zen
wedhetnee el ember meene keenók ez vý
lagok vannak . honnem az ew zýnek la
tasaat : Oh felsseeges wr isten haat mýnt
leezen dolga az zegheen býnesnek hala
lanak : ýdeýn es pokolnak vezedelmes temlecz
eeben : annee zamtalan erdegheknek tar
ssassaga kózót . Ha ez zent Iambornak ee
llýen feelelme volt ký mwlának ýdeýn
De mýkoron az wtolso horara ýwtot vo
lna . Zent Ewsebius pýspek : meg emlekó
zeek az kegýelmes wr isten az ew zolga
ýanak kesalkodasarol . Es dýchóseeges zét
Ieronimus neký ýeleneek meg výgaztal
wan es eróssóythween ewtet hogý ne feel
ne : Es az sok týztwlatlan lelkók mýnd
el fwtnak onnan : Monda ottan zent
ewsebius nagý výgh zýnnel . honnan
ýewz týztólendó atýam . Mýre keseel en
ný sokaýg . keerlek mýre hagýod en zee
ghen ffýadat :. zozat leen hozýaýa mýn
denek hallasaara . mondwan . Ne feel'' nē
hallýak el . zeretó ffýam . kýt en felette

{566b}

Zeretók . es nagy chendesseeg leen . eegy
kewes ydeygh . es azonkeppen nagy la
sswsaggal . ky mwleek ez vylagbol : Az
harom feel tamadot emberek ees azon
horaban . ky mwlanak . es zent Ewsebius
pyspekkel . az erek bodog eremre meene
nek . mert az harmyncz napyg mygh
eleenek ffeel tamadasoknak wtanna na
eross sanyarw penitenciat tartanak : ee
yel nappal el syrathwan ennen magokat
Mykoron eegy napon eegguket meg kerdettem
volna . myre syrathnaak magokat . monda
O ha twdnaad byzonyawal te ees syrnaal .
Aloytod ee mynemew nagy keenra meen
nek nem chak az karhoztak . De meeg kyk
purgatoriomba ees vytetnek : Twggjad
azt byzonnyal hogy soha embery elme
meg nem gondolhattya . De ha meegh
kezdettewl . foghwa vylaag veeghezetygh
meene keserw keenok voltanak es leez-
nek mynd eeggjee tehetneek . meegh
ees vyzgatalaas volna . es egy zem py
llantas az mas vylaghy keenhoz keepesth .
kyt chak my ees meg byzonyoytottwnk
ez azert az my syraswnknak oka . mert
feelewnk hogy esmeg oda ne vynnenek
kylembseeg kedeeg semy nynchen . kozte
pokolba awagy <ch> purgatoriomba chak az .
hogy az pokolbelynek soha veege nynchen
Az purgatoriombelynek kedeeg veege vaon
mykoron az wtolso yteelet el yewend
Awagy mykoron . az bodog lelkot az kenbol
ky zabadwnak . De azt ees twggjad ho
kylemben kylemben zenwednek . az byn-
nek nagy / awagy kysded volta zerent : M
ennyeknek orzagaban ees azonkeppen ky
-nek mynd . nagy awagy kysded erdeme
zerent fyzetnek /. Annak meg bezeellee
mykeppen ky mwlasoknak ydeyn . meel na
keent zenwettenek volna . es az sok zamta
lan erdegoknek markokbol . zent Ieronim
meg zabadoyttotta volna es az testben be
hozta volna . ygheerol ygheere sok volna
meg yrnya : kykbol zerelmes atyamffy
ay : kewes zo<l>wal zolwan meg ysmer<.>-
tetyk bodogssagus atyank zent Ieroni
doctornak nagy hatalmas zentsseege erde
me . es kyk ewnek y zolgalnak . awagy
myndden zykseegben hozyaa folyamnak
yrgalmaz seghedelme : kyben mynket es
rezeltessen . zent isten . zent Ieronimus . Am .

{567a}

Zyz Zent Ferencz pa
triarcha Atyankn-
ak Innepeerol .
Ez may zent Innepek Epistolayat yrtta
megh zent paal Apostol .. Galattya bely
eknek yrt leweleenek hatod Capitulum
aban . kyben emlekozyk kereztyen zent h
ytnek eross fundamentomarol : thwdny
yllyk Cristus Iesus kereztye fajarol : es yo lel-
kew kereztyen embernek Constenciayarol
kykben aal es vettetot az erek Idwesseegh
nek regulaia : es tekeelletes eeletnek ere
ye . fundamentoma . kyt az erek mynhen
ato wr isten meg ayandekoz <.z> mynd
ezen vylagon bekesseeggel . es yrgalmass
aggal . Az mas vylagon kedeegh . erek dych

óseeghnek Coronáawal . pelda mýnek
ewnk bodogssagus zent paal . Apostol . ký
lelkeeben hordozya vala Cristus Iesusnak
kerezthffaayaat es zent sebeýt : Pelda mý
nekewnk zent ferencz . atýank ký testee
ben hordozya vala . Cristus Iesusnak kere
zteet es zent meely sebeýt . Annak oka
ert meeltan olwassa anya zent egýhaaz
ew rola . ez ýelen valo zent Epistolaat
kýnek . bewtá zerent valo magýarsaga
ezenkeppen vagyon .-

Epistola .

[ALTýamffyá : vala

kýk akarnak kee

-llettetný testben

azok keezereýtnek

týteket kernýewl

meteltethný . hogý chak Cristusnak

kerezteenek haborwyaat ne týrýe

ek : Ennekóm kedeeg tawol leegén

eegýebben dýchekódnóm . chak a' mý

wrwnk Iesus Cristusnak kerezteeb

en . ky mýat ennekem ez vylagh

megh fezewlt . en ees ez vylagnak

{567b}

Vala kýk azert ez regulaat kówe

tendýk . bekeseegh azokon es istenn

ek yrgalmassaga mýnd egheez ýz

raelnek nemzeteen : Ennek towa

azert senký ennekem : haborkodom

ne leegýen . Mert en . wr iesusnak

sebeýt vyselóm en testemben . amé .

Ez maý Zent ewangeliomot ha ký akarýa

megh lathný . meg leelhetý eegýeb Confess

ornak ýnnepeen . kýwel nem akarok eett

helt foglalný : O kegýes Cristus Iesusnak

zent eeló kerezteenek ýegýeewel megh

ýegýzettetót zerelmetes atýamffyá . Nem

twdom mýnemew zowal zollýak . awag

ýrassal ýarwllýak ez dýchóseeges zent

ferencz<.> patriarcha atýanknak : es isten ffya

abrazattýanak . kepeenek . ýegýeenek . pel

daýanak es kówetóyeenek es mýnd egh

eez kerezttýenseegben valo romlasnak meg

wýoýtoýanak . O mýt zollýwnk . mýt ýrý-

wnk eellyen nagý zentseegre valasztot

embernek týztóssegeeról erdemeeról melto

sagarol .. mýnd egheez ez vylagnak kerek

seegeben . Es az nagý hatalmas dýchósee

geenek ffel magasztalasarol . mýnd egheez

meennyýeý zent wdwarnak . feenes bodog

sagaban . kýhóz aloýtom halando emberne[k] elmeýe

ýnkab ýwthat honnem bezeede : De hogý

ew nagý zent meltosaga dýcheeretnel

kýl meg . ne foztasseek . eellyen zegheen

meltatlan býnesektewl . ez ew zent ýnnepee

nek týztóletes napyan / kýt feld meeny

dýcheer : Mý ees kedeeg az ew ýo voltarol

halalatlansagban . ne essewnk . Az nagý

kýwaltkeppen valo malasztossagaban býz

wan . három lelký tanwsagokat veegýe

wnk az ew zent eeleteeból mý lelký

výgaztalaswnkra . es Idwesseeges<...>

kówetseegewnknek peldazattýara :-

Elsew lelký tanwsag ez . mý okaert ta-

maztaa . wr isten . ez zentsseeges atýank

zent ferenczót eellyen modon . ýdónek

wtolso rezeeben . ez vylagra : ennen sebe

ýnek hasonlatus ereýwel . penitencia tar

tasnak swlsagawal . predicallasawal . es
mýnd ez vylagon . az zent Apostoloknak .
moggýok zerent . teetowa valo fwtossassal .

{568a}

Rea felelween azert dýchóseeges zent Iras
belý doctoroknak býzon bezeedók zerent
mý leenk oka mýnt ez eellýen zentssee
ges dolgoknak Anýa zent egýhaznak ffý
ay . es kerezttýen zent hýtnek eppetletý
es meg tartassaga ; Azert az ew nagý ke
gýelmessegeeból tewee wr isten hogý zét
ferencz atýankkat az ew zent sebeýwel el
kýldenee : hogý az meg azot : zaradot es
hydegódót isteny zeretetheel kýl valo zý
weket . ffeel gheerýeztenee es gýwlaztanaa
Es hogý ýnkab meg hýnneenek ewne
ký ollýan nýlwan valo ýegý alat m
ert twlaydon ez vylagnak Idwessegeert
bochattatot volna .. isten ffýanak peeche
týwel . az az . zent sebeýwel ; kýn zerelm
es atýamffýay ne keel chodalnwnk : De
ýnkaab nagý halaakat raytta adnwnk
az kegýelmes wr istennek hogý ez el ve
zendew vylaggal eellýen segheedseegót
tett / meeltan mýnden keppen mert ýmar
an el feletkóztenek vala ez vylaghý
neepék Cristusnak ýo voltarol . kegýes
meg valtsagarol . zent keennýanak
halalanak emlekózetýról : Az zent kerez
nek sýros penitencia hordozasarol .
Senký nem kówetý vala . Az aldót ist
ennek zent ffýaat . Sem az apostoli re
gulaat zent zeretethnek . ýgaz hýtnek
es tekeelletes eeletthnek wtan : el fele
tkóztenek vala . azert az meennýeý
Nagý bodogssagnak . kýwanatus keresee
seeról . De ký mýnd ez vylagnak es enn
-en testeenek gonoz kýwansaga wtan
eredót vala .. ký nýlwan pokorra vyzón
embert zent Doctoroknak mondasa ze
rent ; Senký azert nem leelettetýk vala
az ýgaz . kerezttýenseeghnek regulaýa
meg zernýwdót vala : emberý teremót
leelekben . zent haromsaghnak abraz-
attýa zent zýne zemeelýe kýról wgý
mond zent Bernald doctor : 0 emberý
allat : mýth ertez raytta mýkoron azt
mondod . kerezttýen vagýok .. hanem hogý
Cristus Iesusnak attýaffýa es kówetóye
vagýok . ha az wgý vagýon . haat haat
Atýa istennek erekseegeben Cristussal ere
kes vagýok : 0 nagý týztóletes meltosag
zeegen býnes isten ffýawa lenný . 0 nagý
kardagsaag Cristussal meenýnek földnek
zepeet ýawaat erekkwl erekkee . býrný

{568b}

Zent Agoston meg wgý mond . Az kerezttýen
ember Cristusnak zent heýyaba vyselý
ha ýo eelettel nem kówetý / Azert mon-
daa . Cristus az zent apostoloknak mýko-
ron ewket valaztaa es hýwaa : kówesse
tók enghemet . thwdnýa ýllýk . ýo eelet
ben . Bodogssagus zent ferencz atýankkat
azert . ýgaz azon ýdóben valaztaa wr
isten es kýdee ez vylagra / mýndden
mýndden ýo eeletet . lelký ýozagus
mýwelkódet / penitencianak melto gým
ólche meg zónth vala .. es meg beewlt

vala . az alnoksaagh : kÿnek meg valthsa
gara eegzör el ÿewe wr ffÿw Cristus
Iesus az ew zent sebeÿwel es halal
zenwedeseewel . Azonkeppen . masod ÿdó
ben ez vÿlagnak meg wÿÿontasara
es meg tereÿteeseere azon zent isten ffÿa
halalanak ereÿwel es hatalmas ÿegÿe
ÿwel el bohattateek . zent ferencz atÿ
ank . hogÿ az restóket ffeel ÿndoha az alma
sokat ffeel seerkenche az bÿneseket megh re
ettenche az ffeelelmeseket . meg leelkó
sóÿche . az vak meróket meg feggÿe . Az
ÿokat ÿgazakat meg batoroÿcha . az tekee
lletesóket meg tÿzesoÿche . es az meg hol-
takat ffeel tamazÿa . kÿból meg ÿsmer
tetÿk bodogssagus zent fferencz atÿank
nagy zentsseeges . es hatalmas es erde
mes volta . Bodog annak felette az ew
zent zeerzete kÿt wtanna hagÿot . bo
dogok az ew ffÿaÿ ees . kÿk ewtet kó
wetÿk azon tekeelletes regulassagnak
eleteeben : kÿknek eellÿen nemes feÿe
delmók vagÿon : eellÿen zentsseeges
attÿok es otalmazo vezerlóÿok vagÿon
wgÿ hogÿ meltan mondathasseek ew
rolok . az zent paal apostolnak kÿ sen
tenciazot bezeede kÿ meg vagÿon ÿr
wan az zent epistolaban Vala kÿk
ez regulaat kówetendÿk bekeseeg aze
kon es istennek zent ÿrgalmassaga /
Masod tanwsagwnk leezen bodog
ssagus zent ferencz atÿankban valo leelkÿ
ÿozagokrol : kÿkkel ÿollehet wr istennek va
lazzot zerelmes zolgaÿa tellÿes vala mÿnt
az nemes zeep ÿllatw patika . es kÿlemb
kÿlemb draga kenetekkel es keenchel bel

{569a}

Lakodot Zekreen / kÿk kózót ÿmez ewt ÿeles
ÿozagok feellÿeben valanak ew benne Els
ew . Az nagy istenÿ kenÿerÿletes kegÿes
seegh . kÿnek erósseegere fundamentomwl vette va
la . az meennÿeÿ ÿgaz mesternek monda
saat . Math . v . capló . Bodogok az ÿrgalm
asok . kÿben olÿ ÿgheen el aradot vala
atÿank zent ferencz . mÿnd akkoron mÿko
ron Cristus Iesusnak atta vala ennenma
gaat . mÿnd akoron mÿkoron meeg ez vÿ
lagban eel vala . hogÿ mÿndenek ÿrgal
mas ferencznek hÿnaak . wgÿ mond rola
zent Bonauentura . kÿ az ew eleteet m
egh ÿrtta . Olÿ nagy kenÿerÿletesseeg
zallotta vala meg zÿweet mÿnd eleÿ
tewl foghwa ez ÿffÿwnak . hogÿ az z
ent ewangeliomnak bÿzon mondasa ze
rent . mÿnden keerónek aggÿ : ew ees
mÿndden zegheennÿel ÿomorwltal kóz
ólnee ennen magaat : ÿellessen ha mÿt
tewle istennek zeretÿteert keertenek : mÿ
koron egÿzer egÿ zeghent heewón bocha
tot volna el . alamÿsnanaal kÿl : Annak
wtanna meg keseródeek raÿtta : kezde na
gÿ zÿwe zakadassal raÿtta bankodnÿ . wÿ
mÿnt felette bÿnt tett volna .. Nem tÿrh
etee de nagy hamarsaggal . wtanna fw
tameek es nagy beewen alamÿsnaat
ada ewnekÿ . es ffeel fogadaa ott wr
istennek hogÿ soha zegheent heeÿaban
el nem bochatana .. kÿeert nagy bew
seeges istenÿ zeretsseegót es malazztot

nÿere ew ees eerette az wr istentewl
Annak wtanna . gÿakortaa teezÿ vala h
ogÿ zegheenÿeket eetet ÿtat vala . rw
haaz vala / ferezÿt nÿwgot vala . wgÿ
hogÿ lassan lassan wgÿan termeezetee
valtoztata ennen magaban az zent ÿrgal
mas kegÿesseegót : kyeert meltan eerdem
lee ew ees az erek bodogssagot . Masod
lelkÿ ÿzoaagh kÿ vala tekeelletesseeggel zent
ferencz atÿankban . meelseeges zegheenseegh .
kÿról wgÿ olwastatÿk . monda ewnekÿ az ew
attÿa ha Cristus zolgaÿa akarÿz lennÿ mÿnden
ez vÿlaghÿ ÿzagodat el keel hannod . ÿme
azonnal az Iambor pÿspekhez meene mÿnd
attÿaawal es ott le vetee mÿnd testÿ rwha
ÿaat mÿnd erekseeghenek ellene monda .
es attÿara vetee . ennenmaga kedeeg ma
rada mezeÿtelen chak eegÿ Ciliciom ÿmegbe

{569b}

Es monda . Ez napÿglan teeghed hÿwtalak
atÿamnak ez feldón : de ÿmaran meltan
mondhatom . az pater nostert : mert valaz
tottam atÿawl magamnak az wr istent
kÿben mÿnden keenchemet es remeensee
gómet helheztettem . Es ótózeek zegheen
seeghnek rwhaÿaban . es eegÿ kótel fottal
ewedzee be ennen magaat . Az leen ótóze
tÿ halalÿgh . es azonkeppen az mezeÿtelen<t>
Cristus Iesusth . ew zeeghen zÿleÿeewel
mezeÿtelen es zegeenÿewl akaraa kó-
wethnÿ : Az zent regulaban be ÿraa h
ogÿ az ew fraterÿ semÿ twlaÿdon ÿzagot
ne bÿrnanak . sem hazat . sem helt . De w
gÿan eelneenek mÿnt zarandekok es ÿe
weweenÿek ez vÿlagon . Harmad ÿzag
mondatÿk <.>eelethnek kemeenseege : kÿról
wgÿ Bonaventura . olÿ ÿghen kemeenseegg
el eel vala . hogÿ soha ÿo ÿzeeben valo
eetelt ÿtalt hozÿaÿa nem vett . De az eet
ket hamwal egÿeleÿtette awagÿ vÿzzel .
vÿz ÿtalt nagÿ zomeehsagnak koran vett
hozÿaa . mÿndenestewl meg nÿomoroythwan
az erzeekenseegót hogÿ az okossaghnak ellene
ne rwgodozhatna . es bÿnnek zÿlemeere ew
benne ne wralkodhatneek . ostorozast kedeeg
beÿtót vÿgÿazast . sÿrast ohaÿtast meennÿet
tett leegÿen . ew testeenek zakazkodasara . kÿ
gondolhattÿa megh .?. Neegÿed ÿzoaagh
mondatÿk meelseeges Alazatossaagh kÿról
wgÿ mond Bonaventura : Az leelkÿ ÿzoa
goknak órÿzetÿ . Alazatnak ekosseege ólÿ
felette el beewlt vala ew benne . hogÿ se
mÿ ÿot . es magasztatast . ew magariol zolnÿ
senkÿ eegÿebet nem hallot hanem chak
En zeeghen bÿnes . haznalatlan ember /
Annak okaert raÿtta leett zÿdalmassagon
ewrÿlt es meltonak aloÿtotta magaat
reea . ha kedeeg tÿztólteek . dÿcheerteek
ottan meg zomorodot raÿtta : Annak oka
ert meeg Gargÿansagot sem akar vala
vÿselnÿ . hogÿ chak alazatossagban eelhetne
Ewtod modatÿk : nagÿ tÿredelmesseegh
nek zenwedeese / kÿról wgÿ olwastatik
mÿkoron assissÿ varasnak wcaÿaan
el menne mÿnt eegÿ eze vezót kaba .
eennen onnan hagÿgallÿaak vala
ewtet aloÿthwan hogÿ meg bolondwlt
volna . ew kedeeg nagÿ bekeseeggel zen
wedween . mÿnt ha sem lathnaa hal

lana . sem ereznee . dolgara meegyen
vala .: Annak felette naponkeed valo

{570a}

Betegsseegyben kyket wr isten veet vala
reea oly nagy tyredelmesseeggel . es beke
seeggel . zenwedý . mynt ha ky nagy
yo lakasban volna . nagy halaa adas
sal ; Mykoron kedeeg egyzer felette el e
pedót volna .. monda ewneký egy nagy
eeggýegýw frater . O frater ferencz atý
am byzonýawal yghen meg nehezó-
tteel . De keeryed az wr istent hogý e
mellye ffel egy kewessee az ew kezeet ro
lad / ýme hogý azt hallotta volna az
zent Iambor . nagy syrwan kezdee ke
yaýtany . hanem twdnaam az te eegg
yegýw artatlansagodat . maydan kywe
yzneelek ennen . mykeppen meród te az
wr istennek yteeletýt meg feddený es
gonozra veelny . Ottan azert le esEEK
zent ferencz az földre kezdee az földet
apolgathny mondwan .. Halaat adot
en teeneked O en eedes wram Iesus
mynden en faydalýmrol . Azon keer
lek hogý ha kellemetes te zent akara
todnak zaaz ennýet vess en ream . hogý
az een leelkomnek vÿgaztalasa bel tell
yesóggýeek es semý neheseegeben meg
nem bantotta az wr istent ellene m
ondwan . mynt zent Iob patriarcha
O azert zerelmes atýamffyay . ýme la
ttýok hallýok az wr isten zerelmes zol
gaynak eeletýt : ky myat az meenn
yeý bodogsagot eerdemletteek .. myne
kewnk kedeeg Idwesseeges pelda ke
ppen hagýattanak hogý awagy chak
tawol kówethween : rezeltessen wr isten
az ew zenthseeges erdemókbén .
Harmad tanwsagwnk leezen
mýnemew melto emlekózettre valo me
eltosagokkal . ffel magaztalaa wr isten
bodogssagus zent ferencz . Confessor zolga
yaat : kyról zent Bonauentura emlekó
zyk rola . Elezer mert nagy malaztos
es meg yýlagosodot elmeeýe vala . mynden
ýrasnak ertelmeere . ýollehet maga soha
ýrast ne tanwlt lett leegyen : kyre eellýen
byzonsagot talalwnk eeleteeben . myko
ron eegý nagy zent ýras belý doctor meg
keseertótte volna ewtet . nagy meel'' ker
deest kerdween ew tewle : kyre zent fer
encz oly bólchchen felele meg feýthw
een ew neký az kerdeest zent leelek
malazttýa myat : hogý az bólch doctor
chak semýnek aloýtanaa magaat elótte

{570b}

Ottan monda . byzon mondom hogý ez istenes
atýanak oly týzta es meel'' bólcheseege
vagyon . mynt <eegý> ha zarnyon ýarna
Az my twdmanýwnk kedeeg hason ch
wz maaz ez feldón / Masodzor merth
ýewendó dolgoknak ýsmertý ees vala
ew benne kyról wgý olwastatýk / Myko
ron eegý nagy kazdag ember vendeeggee
hýtta volna hazához zent ferenczót : my
nek elótte aztalhoz ylneenek . monda
az zent atýa . az Iambor gazdanak : elezer
hamar gyónnyal meg : teegý testamen-

tomot es zerezd meg te hazadat . Az
Iambor azonnal azonkeppen teen . Es ann
ak wtanna le <es> telepódween az aztal
hoz . kezdeenek eegýebek eenný ýnnýa .
Az Iambor . azonnal . ký bochataa leelkeet
zent ferencznek mondasa zerent : Es nağ
sokaknak megh lattya es ýsmerý vala .
meeg zýwe týtkaat gondolattyaat ees
Harmad malazttya vala hogý meegh
az oktalan allatok ees enghednek vala
ewneký . kýról wgý olwastatýk eeleteeben
mýkoron masod magawal egý allo thoo m
-ellee ýwtot volna . lataa haat nagý sok
Apro madarkaak gýewltenek egýbe es
nagý zeepen Cantalnak . monda ottan
frater tarssanak . ýme az en hwgáým
mýkeppen dýcheerýk az ew teremteýóket
meennýewnk el azert mý ees kózýkbe
mongýok meg az zolosmaat . Mýkoron
azert kózýgben meentenek vona . senký
kózzólók ffeel nem kelee helýeeról . es el
kezdeek az istený zolosmaat olwasný . De
mýkoron az nagy cherý<.>póleestewl egý
mas zawaat nem erthetneek . Paran
chola nekýk az zent atya hogy eegý
kewessee veztegleneenek mýg ewk el
veegezneek .. Es azonnal meg chendező
deenek : Annak wtanna . paranchola
hogý Cantalnanak : es ottan meg el
kezdeek az zolaast .. EEllýen dolgokat .
gýakortaa teett bodog zent ferencz atý
ank es nagý ereme volt benne lel-
ke zerent . Negýed malazttya vala . hoğ
vala mýkoron ez természetzerent valo
eeltetew allatoknak . parancholt . mýnt
týznek význek . dógós eghnek .. sýrta
lan földnek . vadaknak madaraknak akarattýara haytotta ewket
kýkben meg ýsmertetýk az ew týzta artat-
-lansagus eelete .

{571a}

Towabbaa vala ew benne . ez výlagtwl valo
tekeelletes el valasnak es el zakadasnak
malazttya . erzeekensýnek okossaga alaa valo
haytaasa : leelkeenek . istenhez valo eegýe
-newlese . Az meennýeý dýchóseeges eeletn
nek ezen halandosagban valo meg kosto
lasa .. Cristus Iesus zeplótelen eeletn
valo hasonlatus kózelgheteese : kýról
zent Ianos ewangelista wgý mond .. atý
amffýaý ty ees wgý yaryatok mýnt
ew ýaara . zent paal meg . wgý mond .
Atýamffýaý ótózýetók ffeel Cristus Ies
usnak fegýwereeben / de mýchoda lee
gýen wrwnk Iesusnak wta ýarasa
es fegýwere . 0 aýaýtos kerezttýen emb
er . ha azt kerdód . ha azt akarod meg
twdný . Tekeench meg . Az aldót Cristus
Iesusnak fezewletýt ottan meg twdod
azonnal meg ýsmeród . Ha towabbaa
azt kerdód mýkeppen keel kówethný
Tekeench meg bodog zent ferencz atý
anknak . kepeet . ffeel vett sebeýt . ottan
meg twdod . azonnal meg ýsmeród /
Ha ký azt mongya . hogý nem mýndenn
ek aggyaak az nagý malaztot : En azt
mondom . hogý vala meel ke<r> emberen
az aldót ýegý nem leyend . Az sem
kerezttýen . sem Idwesseeghnek helýeen
nýnchen . erched awagý test zerent aw

agý leleek zerent . Hallýad zent paalt
mondwan . En meg fezewltettem ez vÿ
laghnaak . ez vÿlaag ees ennekem : eet
az meg fezewleesón ertetyk ellene m
ondaas : Azonkeppen mÿnt mond az kere
ztÿen ember mÿkoron meg kereztólkód
ÿk ellene mondok ez vÿlaghnaak ; Mÿt
mond Cristus Iesusnak zolgaÿa mÿko
ron . zent zeerzetben . óltóÿk . mÿndden
ÿozagaat rwhaÿaat . tehetsseegeet enn
en magaat . zabad akarattÿaat el han
nÿa vetÿ ew tewle : es chak eegÿ zel
keppen eelween ez vÿlagon : ÿmaran
lelke zerent bel ÿrattatot az meennÿ
eÿ eeló kenÿben az zenteknek tarssass
agokban zent paal apostolnak mondasa
zerent . eellÿen leen ez Angÿalÿ zent
ferencz : kÿ mÿnd ew zentsseegees eele
teenek erdeme zerent . mÿnd az felss
eeges teremtó wr istennek hasonlatus
zyne es abrazattÿa zerent : mÿnd ez
vÿlaghÿ eelethnek leeleekben valo meg

{571b}

Valtssaga . az az . wÿoÿtasa zerent bÿnból
melto leen meg fezewltethnÿ : mÿnd
lelke zerent mÿnd halando teste zerent .
Meelÿ nagÿ Istenÿ malaztnak aÿande
kaat tebbeknek ees olwaswnk enghett
ethween lennÿ .. zent Damonkos atÿa
nk zerzetÿból : nemes aÿoÿtatus zent
zÿzeket : wgÿan mÿ ÿdettewnk ees .
kÿn kereztÿen embernek . lehetetlen
keppen nem keel chodalnÿ . De azon . m
eeltan keel sÿrnÿ ohaÿtanÿ : hogÿ kew
esnek lattÿok hallÿok es nem mÿn
dennek enghettethnÿ :
Veegre valo malazttal zeretee wr ist
en bodogssagus zent ferencz atÿankat
hogÿ nagÿ zent eeletben . veegezee el
az ew eeleteet . kÿról wgÿ olwasta
tÿk Mÿkoron assis newó varasban
lakózneek . ew ÿffÿwsaganak ÿdeÿn
hwz eztendeeg . mÿnt ollÿan ez vÿlagÿ
ÿffÿw : kereskódees wtan ÿara : kÿból
az wr isten : kÿ zakasztwan . wtanna
valo hwz eztendót wr istennek zol-
galattÿaban mwlataa .. Bodog hala
lanak elótte keth eztendówel .. eer
demlee Cristus Iesusnak zent sebeÿt
reeaÿa vennÿ :. mert az ÿdóben wr
isten el akarÿa vala sÿlleztenÿ ez
<..> vÿlagot : wgÿ ees lett volna . az
gonossagnak swlsagaert . ha azzonÿ
wnk zÿz maria . eereettewnk nem
esedózót volna : kÿnek meg fordoÿ
tasaara . akkoron valasztatanak ez
keth zent Atÿaak zent Damonkos
zent ferencz . olÿ mÿnt ez vÿlagnak meg
valtssagara . mÿert ew eereettók kegÿel
mezee wr ez vÿlaghnaak hogÿ el ne vez-
tenee . Mÿkoron azert ezenkeppen bodog
zent ferencz atÿank wr istennek mÿnden
parancholatÿt bel tellÿesoÿttótte volna
Es sok testÿ betegseegóknak wtanna ha
lalara közelgetót volna .: teetetee magaat
mezeÿtelen . az mezeÿtelen feldre . hogÿ
bÿzonsaggal . azt ÿelentenee mert semÿ
reeze sem erekseege ewnekÿ ez vÿlagon
nem volna az puzta földneel : kÿból wr

{572a}

Bel fódózee hogÿ ne lathnaak es ez vÿl
aghÿ hew dÿchóseeghtewl magaat megh o
hatnaa : Es monda az fratereknek : ÿme
a'mÿ enghemet ÿlletót meg tóttem . Amÿ
tÿtókét ÿllet . Cristus Iesus meg tanohon
reea : Annak wtanna kezeÿ ffeel emelw
een meg aldaa wr istent . es ÿntee az
fratereket hogÿ Cristus Iesus zerelmeeb
en meg maradnanak . es meg aldwan
ewket ees monda ÿmaran wr isten
hozÿatok en eedes ffÿaÿm . ÿmaran en
wr istenhez meegÿek . kÿ malazttÿanak
aÿanlak mÿnnÿaÿan tÿteket hogÿ ab
ban lakozÿatok . es keree hogÿ az zent ew
angeliomot olwasnaak . elette es mÿko
ron nagÿ fÿgÿelmesón es eedes leelek
kel . halgatnaa : azon isteni eedesseegben
kÿ mwleek ez halando vÿlagbol . az-
on ÿdóben mÿkoron ÿrnanak wr ffÿw
zÿletethnek wtanna . ezer . keth . zaaz . h
armÿncz eztendóben . es azonkeppen me
ne az erek dÿchóseeghnek bodogsaga
ban . Cristus Iesusnak . es dÿchóseeges
zent haromsaag wr istennek zÿnról
zÿnre valo eedes latasaara . kÿnek
tÿztóletes keñergheese zerelmes essedóze
se . kegÿes eerdeme Aldot zentseege
leegÿen mÿndnÿaÿwnknak býne bo
chanattÿa . gonosban oltalmazasa . es
halalwnknak erek gÿamola . Amen .
Annak wtanna halwan kÿlenczed
zent Gergel papa . ez zent atÿanak Bo
dog kÿ mwlasaat . mÿert nÿlwan m
eg ÿsmertte vala meeg eelteeben es
az ew zentseeges eeleteet ez erdemes
voltaat .. Sok choda teetelóket ÿrgalm
akat ÿegÿeket ees hallot <vala> volna
ew felóle . kele ffel mÿnd az Cardina
losokkal . es ÿewe assisban es mÿnd
zokas . nagÿ tÿztósseeghel . megh zentóle
az ew zent testeet . es bel ÿraa . az
zentóknek zamok kózzee . Es ÿnnepót
zerze ewnekÿ ew halalanak napÿaat
mÿnd egheez Anÿa Zent egÿhazban
nagÿ tÿztósseeggel ÿllenÿ tÿztólnÿ . m
ÿnt zemewnkkel lattÿok . Azert zerelm
es Atÿamffÿaÿ býzonÿawal melto
ew zentseeges voltaat dÿcheernÿ es
ewnekÿ aÿoÿtatussaggal zolgalnÿ hoÿ
leegÿen seghódelmewnk . mÿnd eeletew
nkben mÿnd halalwnknak ÿdeÿn Am̄ .

{572b}

Imaran lezen emlek-
-ózeth az Nagÿ zenth
Carthwsiaÿ zerzethn-
-et eredetÿról .:-
[A]ldot . wr Istenben Zerelmes att
ÿamffÿaÿ Bÿzonÿawal ak
arnaam ha beeweb . ertel
emnek zolasnak mondasn
ak es ÿrasnak malazttÿa
wal . beewólkódhetneem : hogÿ nÿlwabb
an kÿ ÿelenthethneem : Ez zentsseeges zeer
zethnek fódón meennÿen valo hatalmas
eerdemes voltaat . zeplótelen meltosagaat .
Artatlan mÿwoltaat . leelkÿ testÿ zeepsegeet
istenÿ dÿcheeretben valo . gÿenyérÿseeges

eedesseegeet : ez vylaghý eeletben valo
 kemeensegeet . Angýalý eelethez valo
 kózeelseeget . Emberý tarssassagtwl valo el
 tawoztatasaat . meennýeý nyáýassagban
 valo keesalkodasaat : es myndden eegýeb
 zeezetók kózók földón meennýen . felleeb
 ben valo hatalmaat es kýralý meltosa-
 gaat . kýról meltan olwastatýk wr papý
 Bwllaknak lewelókbén . O zýz Carthu
 sýa . ký lehet te hozýaad hasonlatus ?
 Neemwllanak megh azeert a' beekaak kýk
 nem zennek ez zent zýz zerzet ellen cha
 chogný . zennýenek meg zemeerem bezee
 det ellene zolný : kýnek nem twggýaak
 zentsseegeet vallaný : Nem mondatýk ez-
 esnek az ký masban azt gýlólý awagý
 ragwan zollýa : kýt ennen magaban
 zereth lenný Az sem ezesseegh : kýt m
 ýgh nem twd nem ýsmer : ýmaran ba
 tor ýteelný : kostollýa meg mynden embe
 rý Iamborsaagh . es twdwan vallýa . m
 ert . nýnchen Az ýgaz Carthusianak
 Izraelleeben Augurium : nec Wolum . nec
 diuisio nec mutatio vlla . nec prenaricacó
 vsqu modo . teste Btó Ber . in maiori Cro
 nica etcetera . Nýnchen Carthwsiaý zerzetben .
 semý Ideghenseeg : sem balwan hýtel .. sem
 kethfelee zakadaas . sem valtozaas : sem zeer
 zethnek zaggatasa . mynd ez maý napýglan
 ees elsew fóndalásatwl foghwan . kýnek

{573a}

Býzonsaga bodogssagus Zent Bernald do
 ctor az ký wgý mond az nagý Cronica
 -ban . az zent Cartusiaý zerzettról . hogý
 myndden . anýazent egýhaz belý zeerz
 etek kózót eelsew helt es feýedelems
 eegót tarth .. Nem hogý ýdózerent el
 eeb valo volna . De zentsseghes es ke
 meen eelethnek meltosagawal . Ann
 ak okaert ees newezý ewtet . Anýaze
 nt egýhaaznak zeepseegew kew ozlopa
 nak . mert soha . az elsew ýgýekózethn
 ek meltosagabol . ký nem esót le sem
 zallot . mert kýwalt keppen meg tartatot
 zent leelek wr istentewl mynd ez maý
 napýglan . ew mývoltaban .. Ezeket zent
 Bernald doctor . mongýa : De hogý enný
 zoo bezeed leegýen ellene nem choda
 mert kezdettwl foghwa volt az . hogý
 az ýoknak ellene valook leegýenek ez
 vylagon . De quo phus . opposita nō cogno
 stuntur nisi p opposita . Mýglen azerth
 az wr ýsten vala kýt ýnkab zereth
 Annawal ýnkab meg haggýa keseer
 tehný . hogý az temptacionak fazeekab
 an . ký forýon týztwllýon myndden Idw
 esseeg ell<.>en valo býnnek taýteeka
 es nagýob erdemet gýóýthessen az ollýan
 týredelmesseeghnek ýozagawal : pelda
 az zent Martýrok . Iambor eeletew Con
 fessorok zent zýzet . Azert monýýa zent
 paal apostol . Senký nem Coronaztatýk
 hanem ha . annak elette eressen keesal-
 kosandýk :-
 Iarwllýwnk azert bellýeb bezeedew
 nkben . es lassok hallýok meg nýlwa
 bban . mýkeppen leen eredetý . Az zenth
 Carthwsiaý zeerzethnek : Wgý olwastatik
 Az zent Cartusiaý Atýaak zeezetekben .

Heeted Gergel wr papanak . Es neeġed
henricus Romaġ chazarnak ġdeġókben
mġkoron wr ffġw zġletethnek wtanna
ġrnanak ezer Nġolczwan keth eztendó
ben . Mġkoron parġsnak varasaban
nagġ ġeles vniuersitas . de akġ twdoman
nak bólcheseege vġragozneek . es zamta
lan neep volna raġtta . doctoroknak m
estereknek zamtalan volta . az ġdóben
eellġen reettenetes choda dolog tórteneek
azon varasban : Vala eegġ ffew ġeles

{573b}

Doctor kġ mġnd bólcheseeggel mġnd elkól-
-cchel . ġo eelettel lattatġk vala felġl m
wlnġ az teb doctorokat : es nagġ tġztósseeg
ben tartatġk vala . Terteeneek nagġ be
tegseegben esnġ es ġwta halalara . Azon
ban kġ ees mwleek : kġnek mġkoron nagġ
tġztósseeggel keezewltenek volna halalanak
zolgalattġara . vġweek az zent egġhazhoz . Es
ġwthwan az hallottak zolosmaġaban az
ġgheere Responde michi : ġme ottan az m
elt holt ember ffel ġle az nozolóaban
es nagġ rettenetes zowal mġndeneknek
hallasara monda . Istennek ġgaz ġteeletġ
zerent be vadoltattam ; Esmeg le fekeweek
meg halwan .. Azt lathwan halwan az
zamtalan neepek . megh reetteneenek raġtta
es halaztaak temeteeseet masod napra .
gondolwan mġ lenne az <.> veegezetġ : Mġ
koron esmeg nagġ zamtalan neepek ġġe
wltenek volna . az nagġ choda lathnġ
Esmeg az egġhazġ neepek ġwthwan azon
ġgheere mġnt eleeb . ġme esmeg ffel ġle
Az meg holt ember . es monda . Istennek .
ġgaz ġteeletġ zerent meg ġteeltettem . Esm
egh le haytaa magaat meg halwan . hoġ
azt lattaak volna . Annewal nagġobban
el ameelkodanak raġtta . Es nagġ sok
zamtalan neep ġġewlekózeek ġmaran
harmad nap az reettenetes choda latnġ
Es mġkoron esmeg az zolosmaat monda-
naak nagġ zeernġw reettenetes zowal .
keġaġttaa . mondwan . Istennek . ġgaz
ġteeletġ zerent el karhoztattam : meel''
bezedón . mġeert soha ollġan dolgot
nem hallottanak . vala : olġ ġghen m
ġndenek meg reetteneenek . hogġ ġnġen
nem twġġaak vala mġt teegġenek
De mġeert bġzonġos leenek benne
hogġ wr ġsten zġne elól kġ rekeztettót
volna erekkewl erekkee . Towabbaa semġ
zolosmaat . semġ ġmachagot . anġazent
egġhaaznak zokasa zerent nem teenek
eerette : zentólt földben sem temeteek . De
el kġ vġweek : az parragra . temethnġ
ġme mġkeppen leen veeg<.>e noha nagġ
tġztósseegben tartatġk vala ez vġlaag
zerent : kġról mġndden ez vġlaghġ tġz
tesseegbelġ ember peldaat vehet ..

{574a}

Masod Capitulum
[A]Z . ġdóben mġkoron az hat
almas wr isten az ew naġ
ġgaz es yteeletġt ezenkepp
en meg mwtatta volna .
Valanak az teeb doctorok
kózót kġlemb kġlemb re

nd bely neepek .. kyk kózót ott yelen va
 la . Nagy Colonnának keraly varasaa
 bol . Bruno newó doctor . Nemet . Remen
 sis varasbely Cananok . es tyztóletes ee
 gyebek kózót : Ez nagy rettenetes dologh
 lathwan megh reettene ew lelkeeben .
 es zallasara menween hywataa hoz
 yaa ew ysméro nyayas baratyt zol
 wan . bezeelween ez eellyen halhat
 atlan dologrol . myt keellene tenný
 kyk kózót yelesbek valanak . landui
 nus mester : keth Isthwanok : mynd ketten
 zent Ruffinus egyhazaban Cananokok
 eeggyk diensis . Masyk Burgensis . hugo
 Caplanok . es keth paraszt atyaffyak . An
 dreas es Gwarinus . eegybe zamla
 an <heetew> heeten wr istenben . atyaffy
 ak . Monda . Bruno doctor myndennek
 elette . es hallasaara . En zerelmes es
 keewanatus atyamffyay gyakortaa ha
 llotok es olwastok zent paal apostolnak
 mondasaban . mastan kedeeagh nyllwan
 zemewnkkel lattok . meely yghen fogh
 atatlanok<.> leegyenek wr ystennek ytee
 lety es yaratlanok az ew wtaý /-
 yme ez nagy bolch embert myndnya
 yan lattok ysmertok /. es wgy aloytot
 tok hogý mynden yozaggal Iamborss
 aggal . tyztasaggal . tellyes leegyen .
 Mastan kedeeg ennen zayabol hallook
 ez karhoztathwan lenny ystennek ygaz
 yteelety zerent / 0 zerelmes atyamffyay
 gondolhattok ee ? mynt vagyon ma
 stan dolga . nyawalynasnak . pokolnak
 fenekeeben .. Gondolhattok ee ? myth
 haznaltanak ewneký az nagy ez vylaghý
 bewlcheseegok . dycheeretok tyztosseegok ?
 kynek hyzyek annee gyettrelme vagyon
 mastan . menea gyenyerwseegben eelt
 eelween ez vylagban .. kynek testeet nagy

{574b}

Zegyenseeggel latook az parragban temeteth
 ny . leelkeet kedeeg pokolbely erek keenban
 helheztethny . Ha azeert eellyen tyztossee
 gbely ember<y>nek . es Iambornak ember ytee
 lety zerent . el keel vezny ha my zeegen
 bynesek myt teegyewnk . Myhoz byzyw
 nk howa fwsswnk : yme nyllwan va-
 gyon mert mynt bynesek vagywnk . es
 el yzamtwnk az artatlansagnak wtarol
 propheta mondasa zerent .. Es mynd h-
 aragnak ffyaý vagywnk : es hasonlatus
 keenra meltok . Apostolnak mondasa zent
 hanem ha az wr istennek yrgalmasaga
 megh tartand . De felette feelelmes neta
 lantan . nem tarttya meg ew nagy hara
 ghyaat ew zent yrgalmassaga ellen .. Oh
 azert zerelmes atyamffyay meely nehez
 dolog vettetot my zemeynknek eleýben
 Senky nynchen ky ew ereýben yowoltab
 an Iamborsagaban es ygassagaban byzha
 sseek ez földon . mert mynd veetkoztewnk
 es zykseegosok vagywnk . istennek yrgal
 massaganaal kyl : kellywnk ffeel azert
 keressewnk tanachot kywel Idwezoythe
 ssek my leelkewnkket :-
 Ne az Sydoktwnl : mert ewt emberý yga
 ssagban vetotteek remeenseegoket . : Ne
 az ghorogoktwnl se az reeghy bolchektwnl

kýk ennen teetemeenýekben býznak . Ne ez vylagot atal fwto ezee neepektewl ees . mert azok wr istent mýwolta zerent nem ýsmeryk . De meennýewnk . bólch mondasa zerent az isten feelókhóz . es kýk wr ýstennek wtan . es parancholattýa wtan ýarnak . es eelnek .-
 Veegýewnk azert elssew tanachot en nen magatwl ký zooszolwnk . atýa mýn den hato wr istennek zent zýne elóth az ýgaz Crýstus Iesustwl : es ký mý bý neýnknek megh bochatóya : es hallýok mýt mond . az zent ewangeliomban Tarchatok penitenciat es hýggýetók az ewangeliomnak . mert el kózelget istennek orzaga . Meg wgý mond . mert ha penitenciat nem tartandotok : eegýetemben mýnd nýaýan el veztók : Masodzor hallýok kereztolew Ianos mondasaat . Tarchatok penitenciat mert el kózelget istennek orzaga

{575a}

Harmad býztato . tanach Zent peter Apostol ký wgý monda .. az tewólgó Sýdo neep nek tarchatok penitenciat es terýetók megh hogý týztwllýanak meg tý býneý tók . mondanak az sýdook az zo halwa mýt kellýen teennewnk atýankffýaý felele zent peter . mýndentók megh kereztelkóggýeek . es penitenciat fogaggýon ew býneýnek bochanattýara . es annak wtanna tý ees veezýtók az výtaztalo zent leeleknék aýandekat . Neegýed tanach zent <paal Apostol> propheta . ha ez neep penitenciat tartand tett gonoss aghýról . en ees penitenciat tartok . hogý gonozt gondoltam volt ew ellenek eerre . azt mongýa az wr isten :-
 Azert zerelmes atýamffýaý ez ýo es Id wesseeges tanach . ha wr istennek ýgaz bozzw allasaat . es reettenetes ýteeletýt el akarýok tawoztathný . hogý penitenciat tarchwnk es kený hwllatassal mo-ssok megh a' mý býneýnket : Ez az wt ký erek eelttre výzen : Annak okaerth zerelmetes Atýamffýaý . zent peter apostolnak mondasa zerent . hannýwnk el mý tewlwnk mýndden fertelmetesse góket es gonossagnak beewólkódeset fogaggýok hozýank az ýgaz bezedót mýnden zýlýgsseeggel . ký Idwózóýthe tý a' mý leelkewnk . terýewnk az wr istenhez . es ýrgalmaz mý velewnk / Mert pptha mondasa zerent ýghen keg ýes es ýrgalmas . nem akarýa az býne seknek halalokat de hogý megh terýenek es eellýenek . Azt ees mondom hogý ne halogassok napról napra . Mert wý mond Salamonnak zaýa atal .. hýwalak es nem akaraatok . ký terýezteem en kezeýmet es nem leen ký reea tek eentene . Megh wtalatok mýnden en tanachomat . es ýnteesýmet restóleetók bel fogadný En ees erwlók az tý ve zódelmetóknék ýdeýn . es megh chwffollýak mýkoron az feelelmes nýomorwsagban esendótók / kýról wgý <..> mond zent paal apostol ees . O melý reette netes az eeló istennek bozzw allo ma

rkaban esny . Azert zerelmes atyam
ffyaä leegyewnk be tellyesöytöy ez ee
llyen

{575b}

Idwesseeges ygheeknek Ne chak halgatoÿ
meg chalwan . my magwnkat : <mynt az>
<ma.> De kowessók az nagy nyiwee
varas belyeket kyk Ionas pphanak pre
dicallasara meg tereenek wr istenhez
Es nem veztee el ewket : Azert kelly
ewk ffeel . es ne halogassok sokaÿgh
mert nem twggÿok . meely horaban el
yew az wr isten : my halalwnkra /
Harmad Capitulum
[M]ikoron az teeb atyaffyak
zent Bruno doctornak
tarssaÿ es baratÿ . ez ee
llyen Idwesseeges yntee
-st es zent yrasbelÿ tanw
sagot hallottaak volna .
mynt ha meenybol adatot volna . ky
wgÿ ees vala . ottan nagy eedes zywel
leelekkel raytta ragadanak : hogÿ ollyan
yo kezdetot talaltanak volna .. kynek meel-
tan . mynd yamborsaga felol . mynd bolcch
essege felol . megh keellene . hÿnnÿ : Es
ky ew wtanna yelesb es twdosb vala
Laudinus . yrastban zentolt mester . Tustia
bol valo . Luka newew varasbelÿ . ffel
nylwan zaÿaaat mynddenek elotte m
-onda .. yo mester . twggÿok byzonnÿal
hogÿ ygaz vagÿ es istennek torwenÿeet
ygassag zerent tanoÿtod : byzon myndden
mondasÿd zawÿd . yok . es ygazak . Mert
kyleben wr istennek haraghÿaat es
ygaz yteeletÿt el nem tawoztathattÿok
hanem ha a' my byneÿnket meg syratan
gÿok . Az byzon kedeeg hogÿ ez vÿlagh
kozot lakozwan . senky azt nem tehetÿ . hol
senky bator nem lehet . ygazan nem eel-
het . melto penitencianak gymelcheet sem
tehetÿ . mert Semÿ lelkÿ yozaag . sem y
gassaag sem yrgalmassaag . sem egymas
hoz valo hÿtel byzodalom nem leelette-
tÿk : Azert zent Agoston doctornak m
ondasa zerent senky ygaz es tyzta peni-
-tenciat nem tarthat ez vÿlaag kozot
myeert byntewl es zeplotewl ember
eeth magaat meg ohaÿttÿa : De ha test
zerent ez vÿlagbol ky nem fwthatwnk

{576a}

Meeg ees wgÿ kel tennewnk hogÿ m
yndden ez vÿlaghyakat el kel hadn
wnk : wr Iesus Cristusnak mondasa
zerent az zent ewangeliomba / Mynd
en ty kozzöletok . zolwan az zent aposto
loknak es ew wtannok myndden tee
keelletes kerezttÿen embereknek : vala
ky myndeneknek ellene nem mondand
kyket byr . en tanoÿthwanÿom nem le
het .. Esmeg wgÿ monda az yffÿwnak
Meeñ el . es agÿ el myndeneket kyket
byrz . es ozÿad zegheenÿeknek : es yewel
kowess enghemet : Azeert mynekewnk
ees wgÿ keel tennewnk . Myeert kedeeg
O yo mestorewnk te tanwsagodnak wt
anna . meg talaltok az ygassaghnak w
taat . Azon keerwnk ylenched megh

az aldot helt ees . hol ott meg mara
 dandok leegjewnck : ýme mýndenben
 enghedelmesók vagýwnck az te tanach
 odnak . te kezedben attok mýnd leelk
 ewnkket . mýnd Idwesseegewnketh /
 Lathwan halwan . zent Bruno doctor
 az ew ýo zandekokat . akarattýokat nag
 lelký . reea felele es monda . 0 zerelm
 es atýamffýäý es atýaým halgassatok
 ne enghemet . De en velem eeggýwt
 hallýok az nagý feelsseeges wr istennek
 týtkos tanachosaat . bodogssagus zenth
 Daid proffetat : kýnek meenýnek feld
 nek wra teremteýe . mýnden akaratt
 ýaat ký ýelentótte / ký mýkoron megh
 haborodot volna ennen magaban . mý
 -nt mý ees mastan .. Wgý monda .. Az
 en zýwem megh haborodot en bennem
 es az halálnak feeelme reeam esóth . re
 tentees es reezkedet ýewttének en rayttá
 es seteetseegót be bwroytattanak enghe
 met . Es mondeek . ký aad ennekem zar
 nyakat mýnt az galambnak . hogý el
 reppewllýek es meg nywgoggýam ? Wgý
 monda towabbaa . ýme ký tawozam fw
 thwan . es lakozaam az pwztaban . Megh
 wgý monda .. pwzta földon . ýaratlan
 es zaraz helyen . ezenkeppen lakozaam
 zent eeletben . hogý chak lathatnaam
 az te ýozagus voltodat . es te dýchóseegódet
 wr isten . Azert nýlwan az pwzta heel
 az býzon wt . ký az erek eelettire výzen
 hol<.> . ott ez výlaghýakeert meennýeýek a
 dathnak . es ez el mwlwandok erek ýora

{576b}

Valtoztathnak .. Ez az byzon penitencia
 tartasnak helye . ýgassaghnak wta . mal-
 aztnak ezweenýe . dýchóseeghnak laýtor
 ýaýa . Ez az nemes stala kýt laata Iacob
 patriarcha . ez feldról ffel allatwan az<.>
 meenýnek felsew rezeýglen . kýn emb
 erek menýorzagban mehetnek . es az
 zent Angýalok menýból ez feldre zalh
 atnak : Ez zerelmes atýamffýäý . az ne
 mes lelký ýozagoknak eeltetóýe . tý
 redelmesseegnek órýzótýe . týtassagus
 zýlýmseeghnak ýgazgatóýa . Ez az ne
 mes zeep kýes mezew : kýn mýg Adam
 atýank lakozeek : artatlan leen . de m
 ýnt az azzonýallatot vewee tarsswl ottan
 el eseek . Abraham maganak lakozw
 an . zent haromsagot eerdemlee latný
 Iacob maganak maradwan . Istentewl
 aldomast erdemle venný . es bodog ne
 wre neweet valtoztatný : Moýses m
 ýt erdemlót leegýen az pwztaban la-
 kozwan . nýlwan vagýon : Daid ke
 ralnak mondasaat meg hallook : zent
 Ieremýas tób bezeedý kózót wgý mond
 ýghen ýo embernek veztegsseegben
 varný . istennek ýrgalmaat : meg wgý
 mond . ýghen ýo embernek mýkoron
 mýnd ew ýffýwsagatwl foghwa hordo
 zangýa istennek . ýgáýaat . ennen ma
 ganak ýl es halgat . mert ennen maga
 nak felette emelý ennen magaat : Sok
 volna elówe newezgetný mýnd az ree
 ghý zentóket kýk mýnd az pwztaban .
 lakoztanak . es nagý malasztossagokat ký

ket eerdemlettenek ; Vegre vegyók chak
zemeýnk eleýbe zent Ianos baptistaat
mýt leele . mýt erdemle . az pwztaban .
lakozwan .. mý kýssebseege . mý zýkseege
leen ez vylagot el fwthwan . ha ký m
egh akarýa twdný olwassa az zent ew
angeliomot . De mýd ezeket hattra hagýw
an mýt zollýwnk A mý eedes wrwnk
Iesus Cristusrol . kýnek ereýt hatalmaat
es ýozagaat senký el nem enýezthetý .
mýkeppen ký ýnteteek az pwztaban : es ýo
llehet elezteeb meg keseerteteek de maga .
gýózódelemnek wta regula . es býzodal
ma . leen mýnekewnk ott lakozwan .. ott
tartta penitenciaat . ott ýmatkozeek . ott m
wtataa meg istený hatalmaat . az sok neep-
nek

{577a}

Eledelt adwan . Azert nagýoban ew z
entsseeges peldayabol meg ýsmerhett
ýek meel haznos gýmelches es Idwess
eeges leegýen az pwztaban lakozný /
Annak wtanna . meg tekeenthween az
zent atýakat : mýkeppen . twdnýa ýllik
zent Benedek . Remete zent paal . Antal
hýlarion . Makarius . es mýnd az teb zét
atýaak eeltenek haznaltanak . nýlwan
lattýok Azert zerelmes atýamffýaý mý
ees ýmaggýwnk istent hogý mwtass
o<k>n mýnekewnk olý alkolmas helth
hol ott a'mýt ýmaran meg gondoltw
nk . teetemeennýel el veegezhessók .
az ew zent newe dýcheeretýre . es mý
býneýnknek bocharattýara
Negýed Capitulum
[M]Ikoron wr istennek malaz
ttýanak Indwlattýabol
ew zýwóknek aýotatoss
aga zerent ýmachagot tó
ttenek : ottan ýo ýhlees a
dateek ewnekýk . Es azo
nnal keleenek ffel az keth Isthwanok
diensis Burgensis . mýnd ketten Cana
nokok es mondanak : Týztólendew es
zerelmes atýaýnk . Mý ýol twggýok
Nem mezsee Valencia varashoz . hol
ott Zent Ruffinus Calastroma vagýon
kýben mýnekewnk mýnd ketten wr
asagwnk vagýon . Rodanus vyznek
hataraan : Diensis waar megýeben
vagýon eegý yeles pispekseeg heel .
kýnek Gracianopolitana newe . kýb
en mastan lakozýk eegý hwgo newó
Iambor eeletew pýspek : valencia eeg
haz belý Cananok : es eredetý zerent wý
waar belý . ký Isare folýo vyznek fe
lette vagýon / kýt mý nýlwan latt
wnk es ýsmerewnk . kýt mondhatwnk
zentsseegesnek ýgaznak . ýo eeletewnek
es Isten feelónek . Ha kedeeg týztassaag
dýcheertetýk emberben . ký lehet ewna
lanaal týztab . ha ýgaz bezeed . ký lehet
meertekletesb ? ha zent zeretet ký lehet
bwzgosagosb ? ha . atýaffýwý kegýesseegh
ký lehet bewseegeesb ? ha alazatossaagh
ký lehet aýóýtatosb ? ha alamýsnalkodas
ký lehet gýorsab ? ha ýmatkozaas ký le
-het

{577b}

Ewnalanaal nyomosb ? ha kenyhwillatas
ky lehet beewseegeeb ? ha tyredelmess
eegh . Awagy istennben valo gondolat
ha ygassaag bolcchesseeg mertekletesseeg
es mynden eegyeb Idwesseeges yozagh
myndenben ky lehet ew hozyaa hason
latus ? : Ez Iambor pysespeknek azerth
vannak ew tartomanyaban nagy pwz
taak magass heegyeb kyetlenek : kyket
ember nem yghen yaar . penitencia
tartasra kedeeg felette alkolmasok . tw
ggyatok azt zereimes atyaynk ha ew
hozya menendwnk : vala myt mastan
kereswnk ott keewansagwnk zerent
meg talalhattyok . ky A my hozya me
netewnkon twdom ewrw es akara
twntkat bel ees tellyesoyty : Annak w
tanna . kele ffel . kozzolok hwgo newo
pap Iambor kyt Capplannak hynak
vala .. mert chak ew vala pap kozott
ok . es monda . Byzonyawal hallottam
en ees az Iambornak Iamborsagaat
hogy zent eelet bely ember leegyen
azert hyzem hogy eremest hozya fo
gad . En kedeeg yollehet ymaran el
mwlattam leegyen ydomet . mynt yol
lattyatok beteges ween ember leegyek
es az penitencianak wta . kyre akartok
zandekozny felette nehez leezen : De
myert en keewanom az erek Idwesse
got mynd azon atal . nem vonzom
meg magamat az penitencianak kem
eenseegetwl . en ees wtannatok mee
gyek . es vala hol leeztok eeltok la
kozatok ott akarok lenny es meg hal
ny ty veletok eegyetembe . Ez bezee
deknek wtanna keleenek ffel az kettey
ees Andras es Guarinus mondanak
tyztolendew atyaynk . my yollehet an
nera yrast nem twdwnk . De maga
koronkeed hallottok . es hyzyok . mert
kegyelmes es enghedelmes az wr isten
ky ew zent yrgalmassagabol senkyt ne
akar el vezny karhozny . de myndeneket
Idwezwnly : Azt ees vall yok es hyz-
yok hogy az aldot Cristus Iesus az by
nesekeert yewt ez vylagra . kyt meg
ees valtót az magas zent kereztfan
ew zent vereewel es halalawal .. ky
ben my ees vetottok mynden byzodal-
wnkat

{578a}

De myert my yras zerent bolchek nem
vagynk akarnook hallany es megh
tanwnly mychodaak leegyenek az ygaz
penitencia tartasnak melto gymolchy .
Nekyk felele zent Bruno es monda .
zereimes atyamffyay . Az penitencia
egy nemynemew ffel magasztatot arboz
ffa kyt anyazent egyhaznak kozepotte
yltetot es palantalt . az meennyey al
dot zanto ember kyral Cristus Iesus ..
kynek eelo gyokere : zywbely toredelm
esseeg . Agaboga yo mywelkodyok . le
weley . tyzta gyonaas . gymolche kedeeg
eeleeg teetel . : Azert nemellyek vann
ak . kyk yollehet penitenciat tarthn
ak . de nem melto gymolchost . ky chak

bankodýk tótt býneýról . Nemellek . ban
kodnak . es chak felreezent teeznek ee
leeget . de nem mýndenestewl foghwa
ezek sem veezýk gymólcheet : Neme
llyek kedeev vannak . kýk . anneera
bankodnak es annee penitenciat es
eeleget teeznek ew býnókról . mýnt
ýsmerýk býneket reea .. ezek ýgaz gy
mólcheet veezýk . Mert ha tórteenýk
hogý el karhozandýk : zent Ianos ewan
gelistanak latasa zerent . az erek keen
ban ees anneera gyettrýk eerette . ist
ennek ýgaz ýteeletý zerent . De mýert
eeggýwnk sem twgýa ha zeretettre
awagy ýlólseegre leegýen melto / Az
wr ýteeletýnek kedeev elós feýzýye .
mý eeletewnknek gyókere mellet fo
rogh . ýghen feelelmes hogý wgýan
ne tórtenýeek dolgwnk .. mýnt kýt
zemeýnkkel latank : Mýt kellýen az
ert teenewnk eegyebet zerelmes at
ýamffýaý hanem hogý fwsswnk ký
Babillonnak varasabol .. Sodomának go
morranak vezedelmeeból . proffetanak
mondasa zerent : fwsswnk el . ne wgý
mýnt Ionas proffeta wr istennek zýne
elól . De ýnkab az wr istenhez . kenýer
egween . hogý ew zent ýrgalmassaga
nak mýatta : fordoha el ew nagy ha
raghýaat mý rolwnk : es eegyetem
ben ez výlaggal . el ne vezýewnk .
Ez <...> bezedók halwan mýnd he
ten el fakadanak sýrwa . es nagy

{578b}

Eppeseegót teenek le hwlwan az földre
es nagy sýrassal oháýtassal nagy ffe
zowal kenýwes zimmel zomorw
zýwel leelekkel . kýaýtanak az aldot
teremtew wr istenre mondwan : Oh
erek mýndenhato wr isten . kýnek zent
ýrgalmassaga mýnden yteeletót few
lwl mwl . ký nem ewrwlz a megh hol-
taknak el vezeeseen . De ýnkab peniten-
cia tarsokra ýdót enghetz . ký Abraha
mot . ew földdeeból . nemzeteeból es attýa ha
zabol . ký parancholaad ýewný : ký az
te Izrael neepedet egiptomnak fogssa
gaból ký hozaad .. ký ýgaz penitencia
tartoknak bochanatot ýgyeertek : keer-
ewnk terýezd ký mý reeank . az te ýr
galmassagodat : es meltoztassaal bocha
taný te zent angýalodat menýból . ký
tanohon meg mýnket mýt keellýen ten
newnk . es ýgazgasson el mýnket az
ýgassaghnak wtan . es az te zent paran-
cholatýdnak eswenýn : es az helt kýt
mýnekewnk valasztottaal . mwtassa
meg .. hol ott . teeneked meltan zolgal-
hasswnk . ez výlaghý vezedelmeket
el tawoztathassok . es meltó peniten-
cianak gymelcheet tehessók . Otalmaz
megh kegýelmes wrwnk . mý ellen-
seegewnknek chalardsagatwl . kýk m
ýndeneket sýethnek el veztený . Es ne
ýew'' be az ýteelettire te zolgaýddal . De
az te eedes zent Iesus Cristus ffýadnak
mý wrwnknak halalanak eerdem
eenek mýatta . mý býneýnkból ký
týztoýthwan : ýktass mýnket ez ýelen

valo eeletnek wtanna . tehozäaad
kÿ wt / ýgassaag / es erek eelet vagÿ
bodogwl ýwthatnwnk : azon te zere
tew zent Iesus ffÿadnak mÿatta .. mÿko
ron mÿnt feleltenek volna Amen .
mÿnden nemew ýozagokat el adaak
arwlaak es zeghenÿeknek oztogataak .
es az ýsmeróktÿwl bwlchwt veween .
eegÿ Idwesseeges zandekkal akaratt
al . el eredeenek . zent hwgo pÿspekhez
Ewtod Capitulum

{579a}

Mÿkoron azert Bragianopolitanom va
ras felee kózelghetneenek hol ott . zent hwgo
pÿspek lakozÿk vala .. Azon eeÿel alma
ban eellÿen meennÿeÿ latast lata . zenth
hwgo pÿspek : lattatÿk vala . haat olÿ m
ÿnt az wr istent nagÿ sok zamtalan se
regh angÿalokkal le zallot volna . es nagÿ
hazakat zerezne es lakodalமாகat : <es mÿk
oron azon choda> Carthusÿa heegÿeknek
pwztaÿaban : hol ott soha ember sem ÿ
art sem lakozot volna . Mÿkoron az Iam
bor pÿspek azon chodalkozneek . mÿt akar
na teennÿ : ÿme azonkózbe el tekeente
haat mas felól laata ýewnÿ heet zeep
Aran zÿnew feenes Cÿllagokat mÿnt ha
egÿmasban fÿzetteneek volna . az eegón
wtannok heet zamw fÿrffÿakat kówet
wetwee ewket : kÿket mÿkoron latot vona
azon ees ÿnkab el ameelkodeek mÿ dolog
volna . Reeggel hollal azert ffele kelwen
ÿme azonkózben bel ýwta . hozÿaa az zent
seregh ýollehet kewes zammal .. es le es
eenek labäÿ elót . es Aldomasnak wtan
na meg ýelenteek ewnekÿ nagÿ alaza
tossaggal . akarattÿokat . kerween hogÿ ew
nekÿk penitencia tartasra valo alkolmas
helt adna es mwtathna<k> : hol wr isten
nek ees tÿtok helÿen zolgalhatnanak :
Azt halwan es lathwan . az zent Iambor
hwgo pÿspek ottan meg ertekózeek az
istenÿ latasrol . es mÿnden ketsseegnel
kÿl nekÿ hÿn . kÿt meg ees bezeelle . ew
elóttók es nagÿ eremmel monda . En
zerelmes atÿamffÿäÿ . mÿert bÿzonnÿal
twdom hogÿ az wr isten veletók vag
ÿon . ýarattokat nem mondhatom gonoz
nak . De ÿnkab ÿonak es dÿcheeretes
nek . Azert en zerelmes ffÿäÿm . twggÿa
tok meg vezedelmes ez vÿlagh . es mÿ
nden nÿomorwsaggal tellÿes . es mÿkepp
zent Ianos ewangeista mongÿa ha kÿ ew
tet zeretÿ . nem lehet istennek bÿzon ze
retetÿ az ollÿan emberben : Azert ha kÿ
az wr istennek zent zerelmeehez ragazko
dÿk el kel hannÿ ez vÿlagÿakat es kÿ
keel fwthnÿ belóle : Ez mÿ tartoman
ÿwnk kedeeg ýghón hÿdeg föld es sÿr
talan mÿnt ýol lattÿatok : vagÿon kede
gh ez heegÿek kózót eegÿ eeróss lakha
tatlan kÿetlen . kÿben sem emberek sem
vadak nem lakhatnak . kÿnek Cartusia

{579b}

Vezeteek newe mÿnd kórÿl nagÿ kew
zÿklaknak . es zakadasokkal beewes . es
mÿnd telben nÿyarban hÿdeg howal tell
ÿes . Annak okaert soha ott semÿ vete

meen nem lehet embernek eeletere
 kÿ ÿnkab mondatÿk temlecznek es pur
 gatoriomnak honnem mÿnt ott ember
 lakhatneek : De nagÿ keennal mehetnek
 chak feelÿk reea : kÿnek alatta egÿ kÿs
 ded cheergheteg foly el .: kÿ magÿarwl
 halaal . zÿneenek neweztetÿk . es gÿew
 lekózyk az magass heegyekról alaa .. kÿn
 ek keth feleen oly nagÿ ket kew magas
 kew kapw vagÿon . hogÿ az felsew reeze
 az eghet eerÿ ffeel : be menetÿ kedeegh
 nagÿ eróss nehez . es vezedelmes : kÿben
 emberÿ tehetseeg zerent nem bÿzóm hogÿ
 soha ember lakhasseek : wr istennek kÿ
 valtkeppen valo malazttÿanaal kÿl :
 Mÿkoron mÿnd ezenkeppen az Iambor pÿ
 spek . kÿ ÿelenghette volna ew elettoók az
 kemeen helnek mÿ voltaat . Felele zent
 Bruno es monda . En tÿztólendew w
 ram es atÿam / ÿollehet bÿzon rettene
 tes es zernÿew leegÿen Amÿnt hallÿok
 De maga mÿ ollÿan helt kewanwnk
 keresnÿ . Es ÿollehet mÿ ees gÿarlok es
 erótelenek leegÿen zenwedeesre . De wr
 istennek ÿrgalmassagaban bÿzwan : kÿnek
 kegÿelmes kezeÿ hatalmasok . mÿkeppen
 az ew neepeet reeghen az kÿetlennek pwz
 tajaban el eeltette : Azon wr isten ma
 stan mÿnd eghÿ vadakat madarakat .
 mwkanaal kÿl el eeltet : Nem de mÿ
 tebben vagÿwnk ee azoknal . hogÿ mÿne
 kewnk ees eeledelt nem adhatna ?
 Mÿ ees azert az ew zent ÿrgalmanak
 ÿo voltaban bÿzwan : keerÿwnk felette
 es kerÿwnk tÿztólendew atÿam . ne halo
 gossad mezze az mÿ kereesewnkket es kÿ
 wasagwnkat : Nekÿk felelween zent
 hwgo pÿspek monda . nÿlwan meg ÿs
 merween hogÿ istentewl volna az ew
 valasztasok es hywatallÿok . Az tÿ kew
 ansagtokat en zerelmes ffÿaÿm nem
 hogÿ el halasztanaam . De en ees veletóó
 eegÿetembe . be akarom tellÿesóÿtenÿ
 Azert keez vagÿok az helt en tÿnektek
 adnom es ha kÿnek eegÿebnek ottan
 kózel bÿrosaga volna . arrol ees gondot vÿ-
 selÿók

{580a}

Es vala megh eelók mÿnden zÿkseeegtók
 ról gondot vÿselók Annak felette . az tÿ
 bekeseegtóknek es nÿwgodalmatoknak
 okaert . es mÿnden bantastoknak el taw
 oztatasaerth . az keth nagÿ kew zÿkla kózót
 az pwztanak kapwÿan egÿ hazat rakatt
 atok . es istennek hatalmawal megh tÿl
 tom hogÿ senkÿ azzonÿallat az tÿ hataro
 toknak belóle ne mehessen .. se ffÿrffÿw
 fegÿwerrel . Towabbaa meg tÿltom hogÿ
 senkÿ az tÿ hatartoknak belóle . halazast
 vadazast madarast .. akar mÿnemew
 barom tartast ne tehessen / Azon ÿmad
 wan az wr istent hogÿ vala kÿk ezee
 llÿen tÿltassw<.>nknak enghedelmesók le
 ennek . mÿndden ÿoban reezesek leegÿe
 nek . kÿk kedeeg enghedetlenek . wr iste
 nnek ÿteeletÿ zerent meg bÿntessenek
 Annak wtanna ffeel keelwen . meg ólel
 getee chokolgataa . ewket . es nagÿ lelkÿ
 eremeeben mÿndenÿken sÿrast teen

dýcheerwen es aldwan az wr ýstent az
ew oda ýewesókeert . Annak wtanna
ewket ees meg aldwan . monda : Ere
mýndenhato wr isten kýnek ýrgalmass
aganak semý meertóke nýnchen . sem
ýdó fogýattýa : ký . mýkoron kýket akarz
hozýaad hýz . es kýket hýwandaz megh
ees ýgazoýtod . es ffel magasztalod . keerwnk
teekench te kegýelmesseegódnék zemeý
wel . ez te zolgaýdra . kýket meltoztatt
aal az te zent zolgalatodra hýnýa . Es
egheggýed ewnekýk az te zent malaz
todnak seghedelmeert . hogý a mý teeneked
keellemetes azt teheseek . tellesóýched be
ewket lelký ýozagokkal . hogý testhnek ez
výlaghnak es erdeghnek ellene alhassan
ak : es ew raýtok herwadhatatlan dý
almas Coronaat vehessenek . es zaporoh
ad ewket ezer anneera : es kýk mýnd e
w wtannok tamadandok leeznek . es hol
tok wtan mýndden býntewl meg zaba
doýthwan . výged ewket az meennýeý
dýchóseeges zentóknék tarssassagokban
Wr Iesus Cristusnak mýatta Amen .
Hatod Capitulum
Bodogssagus Zent hwgo pýspek azert
eegýetemben velók ffel kelween meene-
nek be

{580b}

Cartusianak kýetlen pwztaýaban : dýchó
seeges Zent Ianos Baptistanak Inneý
ben . wr ffýw zýletethnek wtanna .
Ezer . nýolchwan neegý eztendóben es
egý nagý magass heegý tetón kezdeenek
egý zent egýhazat rakný Azzonýwnk
zýz maria týztóssegeere : es kewrwle
nem mezze hozýaa . Apro Cellachkak
ak ennen magoknak : Mýkoron kedeeg
mezzewnnen keellene výzet hoznýa
zent Bruno ýmachagot teen . wr istenn
ek hogý ký reeghen az izrael ffýaýn
ak az kemeen kew zýklabol výzet adot
volna . nýthnaa meg ewnekýk ees
az eróss kew zýklaat es lenne keweseb
mwkaýok výz hozasra . ýme az zent
ýmachagnak wtanna meg vaýaa egý
kewessee az kemeen kówet es azonnal .
ffel fakada . az výz . kýt newezeenek
Bruno kwtnak mýnd ez maý napýg
lan ; Es ott kýlen kýlen lakoznanak va
la az reeghý Egiptom belý Remete atýak
moggýara veztegseegót tarthwan . zent
ýrasban . ýmachagban beýtólesben vý
gýazasban . es eegýhazý kenýweknek
ýrasaban foglalwan ennen magokat .
Es az napsagtwl foghwa neweztetee
nek Cartwsia belý nema baratoknak
Es zent hwgo pýspek mýkoron ott ve
lók volna .. egýbe gýóýtee az zenth
Conuentot . es mýseet mondwan ke
ree ewket . hogý zent Brunot valaz
tanaak feýedelme kóztók kyhóz halgat
nanak : es fogadnanak enghedelmess
eegót ewneký mýnt priornak ký lenne
mýnd testóknék mýnd lelkóknék gond
výseló paztora / Es mýnd azonkeppen
teenek . Annak wtanna . hogý mýnd
enben meg gýalazhatnaak ez výlagot
Alaa való feýeer poztoban : rýwýd

rwhakat zabadanak magoknak . kÿ
nem hogÿ tÿztösseegre . de ÿnkab testek
nek be fódózeesókre alkalmas volna
es azonkeppen zent hwgo pÿspek be zen
tólee ewket . az zent Regulasnak es
penitencia tartasnak zerzetssegeben .
honnán hÿrt newet ees erdemleenek
hogÿ az zent zeerzetnek erössegeból

{581a}

Hÿwatassanak . Penitencia tarto Remete
fratereknek . mÿnd ez maÿ napÿglan
zent hwgo pÿspek kedeeg mÿg . eele testÿ
zÿkseegókról gond vÿsele ez vÿlagon v
alo ÿozagabol es veegre azon zeerzetnek
rwhaÿaban ótózween . az zent atyakkal
lakozÿk vala . istent zolgalwan . es pe
nitenciat tarthwan : kóztók mwleek
ees kÿwe ez vÿlagból . nagÿ zentsseeges
eeletben .. kÿnek zent ÿnnepeet ÿllÿ a
nÿa zent egÿhaaz . zent Amborus doct
or napnak elótte neegÿed nappal ./
O azert zerelmes atÿamffÿaÿ kÿk ez
ÿrast olwassatok emlekózzetók megh
az nagÿ zent Cartusiaÿ zeerzetnek m
eltosagarol .: ÿme mÿnemew zentsseeg
keppen tamada . meelÿ nagÿ istenes es
bodog neepek leenek fondatorÿ : Ez heet
zent atÿaak kÿwalt keppen keresteteenek
es valasztanak kÿ Adamnak nemze
te kózzól ez vÿlagnak otalmara . es
az ÿgaz penitencia tartasnak meg m
wtatasara / Ez zent ffÿrffÿak leenek
kÿk zent leeleknek heet zent aÿande
kÿwal bel telween . allanak az sereg
orrozattra . az pokolbelÿ ellenseeghnek
ellene . Ezek leenek kÿk az hatalm
as teremteu wr istennek nagÿ harag
ÿaat mÿnd ez maÿ napÿglan . el teróÿ
teek ez vÿlagrol : O azert mÿndden egÿ
hazbelÿ zerzetók kóztól meltob nagÿob
es felette aldot Cartusÿa . Bÿzonÿa
wal melto vagÿ hogÿ mÿnden zerzetek
nek eedes annÿanak hÿwatassaal . mert
sohol annee ÿozaag . istenÿ malazt : m
eennÿeÿ ÿelenet . lelkÿ eedeesseegh . mÿnt te
benned nem leelettetÿk . meltan azerth d
ragalatosbnak . es zentseegesnek ÿteelte
tól mÿndden eegÿeb zerzetekneel : mÿnd
tamadassal . mÿnd valasztassal . eelettel h
ellÿel . es zentseeghnek meltosagawal .
Mÿ leegÿen kedeeg magÿarazttÿa az Car
tusÿa newezethnek Zent Iero^o doctornak
magÿarazattÿa . mondatÿk tekeellesseegre
valo hÿwatal .. A Cartus q ē pftā vocacō
et ÿa dÿs qī adomō pftā vocacio . Annak
okaert mÿnddennel tekeelletesb zerzethnek
lattatÿk lennÿ . kÿt az wr isten tekelletessee
ggel meg aÿandekozot : azert wr isten ellen
chachog . vala kÿ Cartusÿa zeerzet ellen zool .

{581b}

Bodogssagus Zent Bruno Confessor azert
lakozeek Cartusÿanak pwztaÿaban az ew
zent ffÿaÿwal es baratÿwal . hat ezten
deegh .. mert azon ÿdóben kÿ mwlwan
heeted zent gergel papa .. kÿ wtan leen
Harmad victor pÿa azees kÿ mwlwan
zalla be masod Orban papa .. kÿnek ÿde

ýben tamada nagý haborsag anýa
 zent egýhazban az erethnekektwl . mýeert
 kedeeg . ez Iambor wr papa ýo ýsmeró
 ýe vala zent Bruno atýanknak : hallaa
 meg ew zentsseeges eeleteet . es gondo
 laa . hogý zent . es bólch embernek tan
 achawal haznalhatna . zent enghedelm
 esseeg alat kezóróýtee be ýewný hoz-
 ýaa Romaban : Mýkoron azt hallottaak
 volna mýnd ennen maga mýnd az teb
 fraterek . nagýon meg keseródeenek ray
 tta . hogý azon keppen . es ollýan hamar
 el kellen-<y>e val<l>nýok egý mastwl .. De
 veegre nem teheteenek ellene . hanem
 az zent enghedelmesseegnek eeletet kelle
 teek tenný .. Es zent Bruno . tewee helye
 tte priorraa : zent Landinust : ký ees nağ
 nagý zent eeletew es bólch ember na
 la . es nagý sýrwan el valanak egý
 mastwl : Es mýkoron be ment volna
 Orban papához . mondhatatlan nagý ew
 remmel fogadaa . ewtet . es nagý zere
 tetýben leen . es mýnden dolgaban . Con
 cilium teeteleben . nagý segheedseegh
 vala . zent Bruno / wr papanak ; es mýn
 deneknek felette ýeles tanachosa vala
 Wr papa es . lathwan mýnden hýwseegent
 es melto voltaat . adaa neký kalabria
 belý erseksseegót . mýndden týtýwel : De
 Bodogssagus zent Bruno meg gondolwan
 az wdwarlasnak vezedelmes vyzsavonýa
 saat / Es az ýo zandekot kýt wr istennek
 ffeel fogadot vala . az kýetlenben : Nagý
 alazatosaggal masnak enghedee / Es ennen
 maga enneañ tanoýthwanýokkal . meene
 Be kalabryanak kemeen pwztaýaban
 esmeg penitencia tartaný Azon kemeen
 seeggel . es regulassaggal . mýnt Cartusi
 aban elezteeb el kezdótte vala : es lako
 zeek ew attýaffýaýwal . egý pwzta egýh
 azban . ký vala zentóltethween zent Isth
 wan prothormartýr neweere : Es kewrwle
 apro kwtýakat alkotanak . mert Cellekra .
 valo .

{582a}

Anneera nem vala . Torteneek kedeeg istennek
 akarattýa zerent hogý Rogerius newó Ispan
 meene ký vadazný . az pwztaban nagý seregg
 el . es talalaak az seerew kózót zent Brunot
 kýsded Conuenteewel . az besttýeknek wga
 tasokra : Es lataa . az Iambor Ispan haat
 az zent atýaak neký el fezewlt az azýw
 felden . Neký terdón aal .. Neký lee borwlt
 arczwl . wgý ýmatkozna . wr istent dých
 eerween ; kýknek meg ýsmerween akara
 ttýokat felette nagý eremben leen . hogý
 ollýan zentsseeges vadakat talalt volna .
 býzwan bennek hogý wr isten az ew tar
 tomanýaat es fóldeet . ew zent ýmacha
 goknak mýatta mýnden vezedelemtewl
 meg otalmaznaa : Annak okaert hogý el
 zaporodhatnanak keth zent egýhazat ada
 nekýk azon pwztaban . es mýg eele gý
 akortaa meg latogattýa vala . ewket . mý
 nden zýkseegóket meg zolgaltathwan . Zét
 Brunot kedeeg mýnt attýaat wgý tarttýa
 vala . es mýnden dolgaýban tanachan
 jaar vala ; dýchóseeges zent Bruno
 atýank mýgh ott azon kalabrianak pwz-

taŷaban lakozeek . ew ffŷaŷwal nagŷ
 zentsseeges eeletben : Mŷkoron kedeegh
 wr istennek meg eelegódót volna az
 ew zerelmes Confessoranak ez vŷlaghŷ
 eeleten . Halalara ŷwta . Es meg twdaa
 zent Angŷalnak mŷatta . hogŷ bel tólt
 az hora . es az ew meennŷeŷ zent attŷa
 hoz kelleene mennŷ . hozŷaa hŷwataa
 az ew zerelmes atŷaffŷaŷt es meg ŷele
 ntee ewnekŷk wr istennek akarattŷat
 ŷnthween ewket hogŷ zent zeretetben
 es alazatosagban lakoznanak . es az zent
 regulassagban holtŷg meg maradnanak .
 Annak wtanna az kerezttŷen zent hŷ-
 tót elówe hozwan . nagŷ zeep predica
 ciot teen ewnekŷk zent haromsagrol .
 mŷnt ollŷan nagŷ bólch doctor . towa
 bbaa vallast teen ew elóttók : anŷa zent
 egŷhazban valo heet zentsseegókról . ŷe
 lessen az eeló oltarŷ zentsseghnek byz
 -on voltarol : kŷnek lelkeet testeet . es tell
 ŷes Idwesseegeet aŷanlaa : Es azonkeppen
 vasarnapra ŷwthwan . ew aldot leel
 keet wr istennek adaa . Zent Mŷhal
 hawanak hatod napŷan . <..> azon ŷdó
 ben mŷkoron wr ffŷw zŷletetnek wtan
 na ŷrnanak ezer zaaz eegŷ eztendóben
 Es Azon Azzonŷwnk egŷhazaban : kŷnek
 koporsóŷara eellŷen emlekózetót ŷranak

{582b}

Heted Capitulum

Primus in hac heremo . cristi fundator ouilis
 Promerui fieri . qui tegor hoc lapide
 Bruno michi nóm . genitrix alemania meq
 Transtulit ad Calabros āta quies hēmi
 Doctor eram pco xŷe tuus : vir notus in orbe
 Desuper illud erat : gracia nō meritis
 Carnis vincla dies octobris sexta resoluit
 Spiritui requiem : qui legis ista pete -
 Mŷkoron kedeeg el tellŷesóttenek volna
 kŷ mŷlása wtan . neegŷ zaaz . harmŷncz
 eztendók<..> : ŷrwan ezer ewt zaaz . tŷzen
 neegŷ eztendóben . tŷzed leo papa .. mŷnden
 eegŷeb bŷzonsaghnal kŷl meg gondolwan
 Bodogssagus zent Bruno Confessornak : naŷ
 sok ŷo teetemenŷeet : es Cartusŷaŷ zent zeer
 zethnek meltosagus voltaat : es hogŷ m
 ŷnd annee sok ŷdótŷl foghwa azon eeppen
 testeeben nŷwgodneek Az meennŷeŷ dŷchó
 seegnel kŷl kŷben ewtet az wr isten eeg
 ŷeb zent Confessorok kóztót ffel magasztatta
 földón Anŷa zent egŷhazban ees ffel ak
 araa magasztathnŷ . mŷnt ollŷan ŷeles
 patriarchaat es patro nosth : hogŷ mŷnden
 egŷhazban es Capolnakban . az ew zent
 halala napŷaat nagŷ meltossaggal ŷlleneek
 zent Confessoroknak zolosmaŷawal . estŷt
 kedeeg beŷtel . es hogŷ mŷnd az egheez zer
 zetben mŷnden veterŷneek . vechernŷe
 nek zolosmaŷaban . emlekózetót tennee
 nek rola : zent Bruno Confessor neweze
 tŷ alat : hogŷ ew zentsseege es lenne otal
 mwnc . wr isten zent zŷneenek elótte . m
 ŷnd eletewncben . mŷnd halalwncnak
 ŷdeŷn . mŷnd az egheez zent zeerzetnek
 aldot ffŷaŷwal ; 0 azert zerelmes atŷam
 ffŷaŷ ha kŷ kózzóletók annak elette nem
 twtta mŷ leegŷen az aldot Cartusŷaŷ
 zerzet . es mŷnemew regulassagban eel

lenek Az penitencia tarto nema Reme
teek : ez kewes ýrasnak magýarazattýa
bol . vala mý keweset meg twdhat benne
ýollehet nagýob reze eett meg ne leeĝen
ýrwan : Senký azert ne mongýa hogý
býzon zeerzet nem volna ha nem akar
veetený bezeedeben : De ha nagýobnak vall''a eegýeb[ek]neel
ýgazban mongýa : kýben dycheertesseek /
atýa . ffýw . zent leelek . mýnd erekkee Amē

{583a}

[[[]]]

{583b}

[[[]]]

{584a}

[[[]]]

{584b}

[[[]]]

{585a}

[[[]]]

{585b}

[[[]]]

{586a}

[[[]]]

{586b}

[[[]]]

{587a}

Imaran lezen emle

-kózet h zent Lucach

Ewangelistarol .

Cristus Iesusban eedes atýamffýaý . Ez
maý napon Anýa zent egýhaaz eleenk
be hozýa dýchóseeĝes zent Lucach ew
angelistanak emlekózetýt es ýnnepeet
mýnt az keló es ffel tamado feenes na
pot . mert ew leen ký eredet zerent wr
Iesusnak malazttýabol mýnd ez zeeles
výlagot meg výlagosoýtaa fondamen
tomzerent kýt ha ký akar olwasný . zēt
ewangeliomý ýrasanak eleýn . megh
ýsmerhet . Annak okaert ýol es mel
tan teezyók . ha az ew emlekózetýnek
ýnnepeet nagý týztósseeggel ýllýók es
týztóllýók az ew nagý meltosagus voltaert
Ez maý zent Innepnek epistolayaat
ha ký akarýa meg vagýon ýrwan zent
Ianos ewangelista napýan karachomba
Ez maý zent ewangeliomot kedeegh la
ssok megh . kýt megh ýrth zent Ianus
kenýweenek týzen ewtód rezeeben . m
elley zent ewangeliom zaarmazeek ký az
eedes wrwnk Iesusnak twlaydon zaý
abol . Es leen eredetý az ýdóben mýko
ron volna . tellýesseeggel harmýncz ha

rom eztendós : es veetetyk az eedes tÿzes
istenÿ predicaciobol kÿwe kÿt teen az
veegh vachoran ew zent Apostolÿnak
elette . ÿmaran zent halalara keezewl
ween kÿnek bewtÿ zerent valo ma
gÿarssag<.>a ezenkeppen vagÿon
Ewangeliom .

[A]Z ÿdóben monda ies'

ew tanoÿthwanÿnak
Ezt parancholom tÿ
-nektek . hogÿ zeressee
tók egÿmasth . ha gÿl
ól ee tÿteket ez vylag
azt gondollÿatok m
ert enghemet tÿnalatoknaal ele
eb gÿlól : Ha azert ez vÿlaag kóz
zól volnatok ez vylaag az eweÿet
zerethnee . De mÿeert ez vÿlagbol

{587b}

Nem vattok ; mÿeert en kÿ valasztot
talak tÿteket ez vÿlagbol : Az okaert
ÿmaran gÿlól tÿteket ez vÿlaagh
Emlekózÿetók meg az en bezedem-
ról kÿt en tÿnektek mondottam . M
ert nem nagÿob az zolga ew wran
aal . Ha enghemet haborgattak <e>tÿteket
<ghemet> ees haborgatnak Ha az en
bezedemet tartangÿatok tÿ . a' tÿte
tóket ees meg tarttÿaak : De mÿnd eze
-ket teezÿk tÿ nektókaz en newemeert
mert nem twggÿaak azt ky enghe
met bochatot . Ha en el nem ÿew
-ttem volna es ewnekÿk nÿlwan
nem zoltam volna .. bÿnók benne n
em volna : Mastan kedeeg semÿ
menteest nem vehetnek az ew bÿn
okról / Vala kÿ enghem gÿlól az . az
en atÿamat ees gÿlólÿ . ha eellÿen
dolgokat nem tettem volna ew kóz
tók . kÿket eegÿeb nem tett . semÿ bÿ
nek nem volna / Mastan kedeegh . la
ttak es . gÿlóltek ees : mÿnd enghem
mÿnd en atÿamat . De hogÿ az pro
ffeta mondasa be tellÿesóggÿeek kÿ
az ew tórweenÿekben bel vagÿon yr
wan mert gÿlóltenek enghemet o
kanaal kÿl :-

Dÿchóseeges zenth Lucach ewangelista tam
ada Sÿrÿa orzagbol . Anthÿochianak va
rasabol : Es ez vÿlagÿe eelete zerent nagÿ
bólch orwos mester vala . De annak hal
wan az aldot meennÿeÿ orwos kÿ mÿnd
testóket lelókét mÿnden betegsseegból faj
dalombol meg vÿgazthat . hozÿaa ÿewe es
mÿnt doctorok zolnak rola . valasztateek
az heethwen ket tanoÿthwanÿok kózzee es
ÿewendóre . lathwan az ew nagÿ zenth
seeges eeleteenek meltosagaat . nagÿob tÿz
tósseegre veeteteek . thwdnÿa ÿllÿk . Apo-
stoli kówetkózeesre es zent palnak . tarsswl
adateek . az zent hÿtnek predicallasaara
kÿben olÿ bewseeges malasztot eerdemle
wr istenewl hogÿ aÿanlattatneek az isten
zÿlew zÿz anÿa marianak . notariossagra

{588a}

Kÿtÿl nÿlwabban halwan es meg tan
wlwan Cristus Iesusban mÿnden . zentssee
ges eeleteenek folÿasaat . Es azonkeppen

hýw kerezttýeneknek lelkót Idwesseege
 re votakeppen meg ýraa : kýt zent peter
 es zent paal . lathwan meltonak es
 ýonak vallaak . az okaert ýmaran zam
 laltateek . Az neegý ýeles ewangelistak
 nak zamok kózzee . mýnt ýol lattýok
 kýnek meltosagus emlekózetýre harom
 reze leezen bezedewnknek . Elsew bodog
 ssagus zent Lucach ewangelistanak dých
 oseeges ffeel magasztatásanak nýlwan va
 lo latattýarol : kýnek býzonsagara doct
 oroknak mondasok zerent . týz reend belý
 týztóletós meltosagokat talalwnk kýk
 kel ewtet az aldot kegýelmes wr isten
 eegýeb zentók kozót chodalatussaa tewee
 Elsew az ew neweenek melto valasztasa
 mert az lucach magýaraztatýk ffeel tama
 donak : ký megh býzonýwltatýk ennen
 mýwelkódetýben . mert mýkoron felette
 ez výlaghnak atta volna ennen maga
 -at ez výlaghý bólccheseegben ezesseegben
 týztósseegben el merýlween . tawol va
 la az erek Idwesseeeghnek wtatwl : De m
 ýkoron az ýgaz ýgassaghnak wtaat meg
 talalta volna . wr Iesust Cristust ottan
 ffeel tamaztaa ennen magaat ez vylagh
 nak vezedelmes vermeeból . Christushoz fo
 lýameek . ýme zerelmes atýamffýaý ez
 elsew meltosaga meelý Idwesseeeges pel
 da mýnekewnk . ha ez výlaggal nem
 akarwnk el vezný . es karhozný mýt
 keellýen tennewnk / Masod meltosaga
 ký tamad az ew newezetýnem magýara
 zattýabol . mondatýk . ffeel emelkódeu . ký
 megh býzonýwltatýk mert ez výlaghý
 aknak zerelmeet el hagýwan . az istený
 es meennýeý zeretettre emelkódeek : ký e
 rekkýl erekkee megh maradando . kýwel
 eelnek es gýenýerkónek az zentok z
 ent angýalok istenek zent orzagaban .
 ýme eett . ees meelý nemes tanwsaag
 adatýk ez výlaghý halando emberek
 -nek . kýk torkýg el merýltenek ez el
 mwlando atkozot výlaghý zeretetben .
 Harmad meltosaga . ký ertetýk az ew zét
 newezetýnek magýarazattýabol . monda
 týk býzonsaggal výlagosoýtoo . ký megh
 býzonwltatýk Idwezoýtenknek zawabol

{588b}

Zent Mathe ewangelista ýrtta megh ke
 nýweenek ewtód rezeeben . Vos estis
 lux mundi . Tý wattok ez výlaghnak
 výlagossaga / Mert . mýkeppen az feenes
 nap ffeel kelween / az eeýelý seteetss
 eegót el ýzy . es megh výlagosoýttýa
 test zerent ez výlagot . Azonkeppen : Istený
 zent malasztal megh výlagoswlt zentók
 lelek zerent zent predicallassal . ýo eele
 tókkal . peldaýokkal . megh výlagosoýttýak
 ez výlagon valo býnes neepeknék zý
 wóket lelkóket / 0 zerelmes atýamffý
 aý : veegýeetók eztekben honnan vag
 ýon / ez výlagon fundamentoma . zapo
 rodasa . zýleteese . es mýndden . allapa-
 ttýa výtezkódeu anýa zentegýhazn
 ak ; Es mý leegýen allattýa zerent ?
 Nem de az ýo malasztus neepeknék
 gýwlekózetý ee : Nem de A mý reeghý óse-
 ýnk atýaýnk anýaýnk . Atýankffýaý

kÿk mÿnd istennek malazttÿaban kÿ
 we mwltnak : mÿ ees wtannok me
 nendók vagÿwnk : ha eerdemes eelet
 ben meg maradwnk : es az erek ee
 lettre eegÿetembe zÿlettetÿwnk az zent
 ffel tamadasnak mÿatta : kÿknek eróss
 eegeet mastan vallÿok lenny az zent ÿ
 rasban . kÿben eegÿk ÿro notarius leen
 dÿchóseeges zent lucach ewangelista
 Neegÿed meltosaga . kÿwel wr isten ffel
 magasztataa .. mondatÿk reeghÿ pelda
 zatnak bÿzonsaga Ezek . j . mÿert ókór
 zemeelben ÿrÿaak : kÿnek sok oka va
 gÿon doctoroknak magÿarazattÿok zerent
 De az tebbÿt el mwlathwan . zent ger
 ger doctornak mondasa zerent eegÿ ÿe
 les oka leen mÿeert zent lelek azt
 tewee . mert abban . ÿegzee . isten ffÿanak
 wrwnk Iesusnak emberÿ halando ze
 melÿeet : twlaÿdonsaag zerent . mÿert
 mÿkeppen az ooh tórwenben . mÿnden
 nagÿ es ÿeles istenÿ aldozatot akartak
 tennÿ haat ókórrel aldozatanak : Azon
 keppen . wr iesus mÿkoron az nagÿ ÿeles
 es veeghetetlen meltosagus aldozatot a
 karaa tennÿ . nagÿobbat nem leele kÿt
 aldozneek az ew meennÿeÿ zent attÿa
 nak ew halando zent embersegeenel .
 hogÿ keddeeg zent lucachnak twlaÿdon .
 aÿtatÿk : oka ez . mert az teeb ewange
 listaak kózót . ÿelesben ÿra . Cristusnak

{589a}

Papsagarol . kÿralssagarol : Zÿleteseeról
 es halando aldozattÿarol : 7c .
 Ewtód meltosaga : mert valasztateek az
 zent ewangeliomnak ÿrasara : kÿ nagÿ
 meltosaag leen ewnekÿ wr istentewl
 Hatod : meltosaga . mert az ew zent ÿras
 belÿ kenÿweÿt kÿket ÿrth . kÿwalt keppen
 elówe vette anÿazent egÿhaaz . mÿnt
 Az apostolok ÿarasaarol valo kenÿweth
 Az zent ewangeliomot . es zent paal ep
 istolaÿt . kÿket zent paal ÿrt . ew halala
 nak wtanna zent lucach . mÿnd ghóróg
 nÿelÿre fordoÿtotta . ees eelnek vele
 Heted meltossaga . mert kÿwalkeppen leen
 kozónseeges Notarius . thwdnÿa ÿllÿk .
 Cristus Iesusnak . Azzonÿwnk marianak
 es az zent Apostoloknak kÿknek eeletóket
 mondasokat teetemeenÿeket . nagÿ zeep
 -en es ÿgazan megh ÿrtta .
 Nÿolczad . meltossaga . mert bodogssagus
 zent lucach . ÿo orwos mester lett leegÿen
 De maga . ÿo keep ÿro vala . kÿnek b
 ÿzonsaga . mert senkÿ olÿ bÿzon es ÿg
 az zemeel zerent meg nem ÿrhatta w
 rwnk Iesusnak es . azzonÿwnk maria
 nak kepeet . ha kÿ romaban volt meg
 latthatta . Masÿk Constantinapolban
 volt vala hol vagÿon mastan .
 Kÿlenczed meltossaga . mÿnd hal
 alÿg zeplotelen zÿz eeletben marada
 meg . Annak okaert azzonÿwnk maria
 wgÿ zerette mÿnt twlaÿdon ffÿaat
 Tÿzed . mert mÿkoron tellÿes volna . mÿn
 dden zentsseeges ÿozagokkal es istenÿ m
 alazttal .: martÿromsaghnaal kÿl vewee
 kÿ ez vÿlagbol bekeseeges eeletben . es
 nagÿ ÿo veensegheeben . mÿkoron nÿolcz

wan neegÿ eztendós . es temetteek el
Bÿtinÿaban . nagy sok choda teetelekkal .
Masod lelkÿ tanwsagwnk leezen
bezedwÿnknek masod rezeeben : mÿne
mew ÿozagoknak koronaÿwal magaz
tataa ffel wr isten ez zent lucachot
meennÿeknek orzagaban .. Doctoroknak
mondasok zerent . ÿmez neegÿ ÿeles m
eltossagus <...> Coronat talallÿok . elssew
<hogÿ olÿ> zeplótelene eelethenek Coronaÿa
mert wgÿ olwastatÿk ew rola hogÿ
soha halalus keppen nem veetkózót lee-
gÿen

{589b}

Es az wr istent semÿ nehesseeggel meg nem
bantotta leegÿen : kyról zent Ieronimus
doctor emlekózween wgÿ mond . Cristus
nak byzon zolgaÿa volt mÿnden veeth
kózethnel kyl . Masod koronawal feen
lÿk wr istennek orzagaban . lelkÿ testÿ
artatlan zÿzesseeghnek <...> korona
ÿawal . mÿnt meg hallok ennek elótte
Harmad . Doctorssaghnak . es predicator
saghnak koronaÿawal : Neegÿed : Cristus
Iesusnak es az zent kerezthnek koweth
segheenek dragalatus Coronaÿa . kyról
wgÿ ÿr bólch Ecc xxiiij . O meel naÿ
dÿchóseegh az erek bodogssagban . ky ez
feldón az wr istennek laba nyomaat
kówetÿ : kyról zent Ianus ees megh em
lekózÿk eeggÿk leweleeben . mÿndden
kerezttÿen embernek wgÿ keel ÿarnÿ
mÿnt ew ÿara : az az wgÿ keel eelnÿ
ÿol ÿgazan . ÿozagus keppen mÿnt az ee
des Cristus Iesus wrwnk : Bodogssagus
zent lucach azt tewee . wgÿ eele es er
demeet vewee . kÿnek zenthseeges eelete
erdeme es meltossaga . leegÿen mÿ otal
mwnk mÿnd eeletewnkbe . mÿnd hala
lwnknak ÿdeÿn .-
Harmad rezeeben bezedewnknek
emlekózÿewnk az ew hamar valo seghe
delmes voltarol .. wgÿ olwastatÿk rola .
mÿÿkoron eegÿ ÿdóben Anthÿochianak
varasaat meg zallottaak volna az go-
-noz tórókók . es annera meg zorwltnak
volna az varasban hogÿ sem eenÿók
sem ÿnnÿók nem volna .: Tereenek pe
nitenciara kezdeenek kenÿerghenÿ az .
wr istennek hogÿ zabadoÿtanaa megh
ewket : ÿme ÿeleneek meg zent lucach
eegÿ Iambornak ky az zent egÿhazban
ÿÿgaz vala ÿmatkozwan . nagy zeep fee
nes rwhaban . es parancho la nekÿ
hogÿ gÿeÿtenee egÿben az kerezttÿene
ket . es menneenek ky az tórókók ellen
De mÿÿkoron retteghneenek . az zegheen kerez
ttÿenek . monda zent Lucach : Semÿt ne
feellÿetek . ÿewetók wtannam . es meg
bÿzakotathwan ewket . ky meneenek es
sok zamtalan poganokat el vereek . nagy
gÿözódelmet adwan ewnekÿk wr isten
zent lucachnak seghedelme mÿat : kÿt
azonkeppen engheggÿen mÿnekewnk ees
atÿa ffÿw zent leelek : zent haromsaag Am .

{590a}

Tyzen egÿ ezer zÿzek
nek meltossagus Inn

epekról .

Myert zerelmes atyamffya ez maý na
pon . kerezttýen anya zent egýház emlekóz
yk es ýllý . az zent zýzeknek halalok nap
yaat : mykkeppen az aldot Idwózóytew ie
susth . vallaak . es dýcheerween ffel magaz-
tataak ew zent martýromsaag zenwe
deesókkal : kyeert ewk ees erdemleenek ffel
magaztathný mynd az erek dýchóseegben
mynd . výtézkódeew anyazent egýházban
De mynek elette megh magýaraznook ez
zent zýzeknek dýchóeeges eeletóket es zen
wedeesóket lassok megh tanwsaghnak okaert
mýnemew rend belý zýzek dýcheeretósók
wr istennek elette . Elssew oka . lehet mert
sok fele zýzek leelettethnek ez vylagon ký
ról emlekózýk zent Mathe ewangelista pelda
bezeed zerent kenyweenek hwzon ewtód
reezeben . mondwan . Hasonlatus meen
nyeknek orzaga týz zýzekhez : kýk kózzól
ewte bólch . ewte keddeeg bolond : kýknek
ertelme alat magýaraztatýk myndden
embernek ewt erzekónseege kýt ha týz
tan es zeplótelen vyselend býzon zýznek
veetetyk . es az erek Idwesseege melton
ak ýteeltetyk . ha keddeeg nem / erek kar-
-hozattra .: Masod oka . mert zent paal ees
ýrwan az zýzekról . wgý mond . j Corin
vij . es olwastatýk ez maý zent Innepnek
epistolayaban . Az zýzekról . wrnak par
ancholattya nalam nýnchen . De maga
tanachot adhatok rola . myndden hýws
eeggel . mert felette erdemes ha ký azon
keppen meg marad : meelý bezeedókból
keth dolgot erthetewnk . eeggýet azt hoó
termeezethnek zýkseeges es nehez voltae
rth . wr istennek parancholattyaat raytha
nem talallyok . nem ellene mondasaat
Masodot . hogy ha ký tartany akarýa
felette keellemetes . es erdemes az nagy
kesalkodasnak okaert . kýnek byzonsagaw
al tellýes anya zent egýhaaz . ez maý nap .
es az zent ýraas : Annak okaert Zent Vý
ncze doctornak mondasa zerent : neegy
rend belý zýzeket talalwnk lenný ez vyl
laghý eeletben : Elssew rendben vannak .

{590b}

Olý Zýzek . kýk sem zýwókbem em testók
ben týztassagot nem tarthnak . hanem ne
vezettel . es kýwl valo rwhazattal : kýkról
wgý mond Idwezóytenk . Math . xxij . yaý
týnektók keepwtalok kýk kýwl ollýanak
vattok mýnt az megh feýeeróytót kopor
sook belól keddeeg tellýesók az hallottak
nak býnes dohos tetemeýwel / Annak o
kaert az zýzesseegh hasonlatus az týzta se
lem fonalhoz . . ký mýkoron az saros vyzben
esendýk soha annak wtanna zýne megh
nem ýew Azonkeppen ha ký zýzesseegeet el
eýtendý soha erekkee meg leelý . kýról zent
Iero^o doctor wgý mond . Býzonnýal mond
hatom : hogý az wr isten myndent ffel tam
-azthat . de az zýzet ew esetýnek wtanna
soha nem . Masod rendbelýek vannak
kýk chak test zerent tarttýaak de nem zýw
zerent valo akarattal . Ezek az bolond
zýzek . mert zent Iero^o doctornak monda-
sa zerent . semý erdemeet <..> nem vallýaak
wgý mond rola zent hwgo . Az wr isten

ký myndden týztassaghnak zeretóye soha býnnel . megh fórtóztetót zýwbe nem lako zýk De wgý mondnak rola doctorok : Aran zaýw zent Ianus . zent Tamaas . Gwil helmus . ha mýkoron ember zandeka es akarattya zerent . awagy <gye> zýwe belý gýenyérwseege zerent el veztendý zýzess egheenek týztasagaat kýben ha meg ma radand el veztý az Coronaat . De ha peni tenciat tart rola . meg eppewlhet : chak hogý test zerent el ne vezesse . Azeert naǵ okkal feelelemmel keel otalmazný . m ýnd leelkeeben testeeben ha ký ýol akarýa Harmad rendbelýek vannak : kýk terme zet zerent zýzesseegót výselnek : Nem akarattýok zerent . Ezekról wgý mond zent Agoston doctor . Sem dýcheerýek . sem zý dalmazýok az zýzekbe<k> az termeezetnek ýozagaat . mert semy eerdemeet nem ve zýk . hanem ha ký istenhóz valo zeretetból fogadas zerent tarttýa az ollýannak zeretteek . az Coronaat . hol ott zabad akarattal výaskodyk az termeezethnek ellene Neegyed rendbelýek vannak : kýk zýwók ben tarthnak zýzesseegót . es nem testókben kýról wgý mond zent Iero^o doctor . Az belól valo týztassaag . leelký nemes ýo zaagh . kýt semý ellenzew keseertettel m egh nem banthatnak . Ha bator testzerent

{591a}

Eróth teegyének ees ew raytta . Mýnt olwastatýk zýz zent Lucýa azzonrol : ký wgý monda pastasius feýedelemnek . ha en rayttam zeplót teetetz en akaratomnak elle ne . az en týztassagomnak erdeme kettóz tetýk . Coronazattra . Azert mongya zent Amborus doctor . soha az test meg nem fórtóztetýk : az akarathnak . enghedelmeenel kýl : Azert az olý zýzeknek ket Coronaýok leezen . eegy zýzessegheert . mas bozzwsag keepen zenwedew martýromsageert Ewtód reendbelýek vannak . kýk mynd el meeýekben mynd testókben . malaztus týz tassagot erdemlýk tartany . kýról wgý mond Aranzaýw zent Ianos . O zerelmes atýamffyaý . ez az nagy meennyeý feenló dýchóseegh . mýkoron ký zentsseeghnek meltosagaert : zent akarattal . ýo ýgyékó zettel .. el vegezót keppen . testben leelek ben zeplótelen eeletót fogad . es výsel Ez az angýalý eelet halandosagban . kýnek földón tarssa nýnchen : ký ellen mýnew el nagyob baý wýwas . erósseb výaskod -as tamadaas : annewal erdemesb : dýchó seegósb : meltosagosb : es mennýen földón chodalatosb . es hatalmasb : kyeert ez m aý nemes zent zýzek halalt zenwede nek : Azert zerelmes atýamffyaý . mynd ez zent ýrasbelý <yras> tanwsagbol . mynd ez zent zýzeknek peldaýokbol . veegyétók erósseegót . mýnemew rendbelý zýzesseeg ben : mýnemew regulazerent . meg mara ggýok eellýetók . es výaskoggýatok ýmaran lassok megh mýkeppen az zenth zýzek martýromsagot zenwedeenek .
 Legenda festi .
 Britania orzagban vala eegy kýral ký nek Nochus vala newe . kýnek vala eegy zeep leanya kýnek wrsula vala

newe kÿnagÿ zeepseegghele . bôlccheseeggel . es Iamborsaggal feenlÿk vala mÿnt ÿo kerezttÿen es zeplôtelen zÿz mÿnddennek felette kedeege Cristus Iesus nak zereelmes zolgalo leañya . twdnÿa ÿllÿk mÿnt kÿ ÿmaran . mÿndden aÿo'' tassaggal wr istennek aÿanlotta vala ew zeplôtelensegheenenek . ÿegÿzeseet : Mÿ koron azert mÿndenÿwt hÿre volna az .

{591b}

Ew Iambor eeleteenenek . Hallaa megh az Angliaÿ pogan . kÿral . kÿ nagÿ hatalmas vala . es gondolaa hogÿ vennee az ew ffÿan ak hazassagwl / Es mÿkoron kôwetôket kÿldôt volna az zent zÿznek attÿahoz elezôr sok ÿgÿeeretôket aÿandekokat mÿnd az zÿznek . mÿnd ew attÿanak ha enghedelmesôk lenneenenek . ha kedeege nem / nagÿ fenÿôgheteest ÿzenween : Azt halwan zent Vrsula azzonnak attÿa . meg rettene raÿtta : twdwan az ew hatalmas es kegÿ etlensegeet : es nem twd vala mÿt tennÿ . eegÿ okaert . mert mÿeert ewk ÿo kerezttÿenenek volnanak . nem eremest adhatnaa leañyaat Az hÿtetlen poganak . Mas okaert . mert twggÿa vala az ew zereelmes leañyanak zent zÿzess eegben valo meg maradasaat . es lehe tetlennenek ÿsmerÿ vala ew zent fogad asaat meg feÿtenÿ : zÿz zent Vrsula a zzon ÿmachagaban feleletôt veen wr istentewl mÿt kellene tennÿók . annak okaert nagÿ bÿzwan monda az ew attÿanak hogÿ semÿt ne feelne . ÿzennee meg akarattÿaat az kÿralnak eel ok es zôrzees alat . hogÿ az kÿral ffÿw ew attÿawal tÿz zeepseegew zÿzeket kÿldeneenenek nekÿ nÿaÿassagara . es mÿnd enÿk mellee . ezer ezer zÿzeket gÿôÿ teneenenek . Annak wtanna zôrôzneenenek haÿokat az tenghôrre . hogÿ három ezten deegh az zÿzekkel az tengheren ÿarwan tÿztôlhetnee es zentôlhetnee meg az ew zÿzesseegeet . Es hogÿ az három eztendô alat az kÿralnak ffÿa meg kerezttôlkôd neek es az zent hÿtôt meg tanwlnaa Ez eellÿen nagÿ bôlch mennÿeÿ tan ahot az okaert zôrzee . zÿz zent Vrsula azzon . hogÿ awagÿ . ez eellÿen dolognak neh essegheert . az kÿral meg zenneek ew tewle . Awagÿ . az zÿzeket mÿnd Crist usnak zentôlnee . zent martÿyromsagha nak mÿatta . Azt halwan . mÿnd az attÿa . mÿnd az pogan kÿralnak ffÿa nagÿ erembe leenek raÿtta . es semÿ nek aloÿtaak az dolognak nehességeet . De mÿnt hamarab kÿlemb kÿlemb orzagokban : tartomanÿyokban es varasokban el kÿldôzween . hozÿaa

{592a}

Gÿeÿteek attÿa hazahoz mÿnd sok zam talan zÿzeket kÿben ÿollehet ember vala zam tarto De maga wr istennek zent leelke vala zôrzew mestere . <.> mert vala kÿ hallÿa vala ez bodog sereghnek eegÿebet nem tehet vala benne han em ottan ÿndwlnÿ keel vala ; Annak okaert Siciliaÿ kÿralne azzon Gerw

sina . neegÿ zÿz leanÿwal . hozÿaÿok
meene / kÿsded ffÿanak hagÿwan az
orzagot . mÿnden felól azert halwan wr
istennek malazttÿaat . sÿethnek vala
eeggÿesewlnÿ az zent sereghöz . parazth
wrak eegÿhazÿ neepeek : Es akkÿ kerez
ttÿen nem volt volna . Azonnal keez
vala meg kerezttólkódnÿ Mÿkoron
azert mÿnd eegÿbe gÿÿltenek volna
Keleenek az tenghórrre es eredeenek Rom
aban . hogÿ kedeeeg Nagÿ Colonnÿaban ÿ
wtottanak volna . Neekÿ ÿeleneek istenn
ek angÿala zÿz zent Wrsola azzonnak .
es meg ÿelentee ewnekÿ hogÿ mÿkoron
tellÿes zammal . megh terween esmegh
oda ÿwtanának . martÿromsaghnak Coro
naÿaat vehendók volnanak ; Mÿkoron
azert az zent Angÿalnak ÿgazgatasa m
ÿat bel ÿwtottanak volna Romaban . Zent
Ciriacus papa . nagÿ eremmel . es tÿztóss
eeggel . fogadaa ewket : mert mÿkoron
ew ees Britania orzagbol valo volna
sok nemzetÿ rokonsaghÿ valanak az zÿzek
kózt : Es azon eeyel almaban meg ÿel
entee az Iambor papanak . hogÿ ewnekÿ
ees velók kellene martÿromsagot zen
wednÿ . es ottan az Gardinaloknak m
egh hagÿaa az papaÿ tÿztót / Azon valo
haraghÿokban ew ees kÿ vakaraak new
eek . az eeló kenÿból . kÿben az papakat
zoktaak ÿrnÿa / mÿeert tÿzteeet el hagÿ
wan . az bolond azzonÿallatok wtan
eredót volna . Mÿkoron mÿnd az ollÿ
an dolgót lathwan . az Romaÿ feÿedel
mek . mÿert meeg pogansagban eelnek
vala . ffeel ÿndwlanak ellenek . mert
azt gondolaak ha azon zabadsagban
ewket el haggÿaak az kerezttÿen hÿt
ew mÿattok felette el terewl / El ÿze
neenek : Iwlianus rokonsagoknak kÿ
akkoron az zÿttÿaÿ magÿaroknak feÿe
delmók vala . hogÿ tamazÿok hadat

{592b}

Ellenek . mÿeert hogÿ kerezttÿenek volna
nak . es mÿkoron Colonnÿaban ÿw
tannak vagassa le mÿnd ewke / Zent
Ciriacus papa azert nagÿ sokad magaw
al Iambor pÿspókókkal . Gardinalokkal
es eegÿhazÿ neepeekkel . ÿewe el velók .
Ennen hazol . ethereus kÿral zent Vrsola
azzonnak ÿegóse / zent angÿal mÿat ÿnte
teek hogÿ azzon annÿaat es hwgaat kÿn
ek florencia vala . newe meg kerezttólne
Es nagÿ Colonnÿaban zent Vrsola azzon
seregheeben menneenek es velók eegÿe
temben martÿromsagot zenwedneenek
Az attÿok kedeeegh ÿmaran kÿ mwlta vala .
Zent . kelemen pÿspek ees el ÿewe ve
lók . Mÿkoron azert mÿnd eegÿetembe
nagÿ Colonnÿaban gÿewltenek volna
Az gonoz kegÿetlen<.> pogan neepeek kedeeeg
ÿmaran az varast meg zallottaak . vala .
Lathwan azert ez angÿalÿ artatlan zent
seregót Cristus Iesusnak eeggÿegÿew . ba
ranÿt azonnal kewrwł . fogaak mÿnt az
dÿhes eeh farkasok : Az zent zÿzek azon
kóztben angÿalÿ bÿztataas mÿat egÿmast
leelkosóÿtÿk vala .. es aÿanlÿaak vala
lelkóket testóket ees eeletóket az teremtó

wr istennek zent markaban . es nagy ere
 mest le hayttyaak nyakokat az ellenseeg
 fegywereenek / Es wgy leen hogymynd
 az soksgw neepet . le vagaak / mykoron
 veegre ywtottanak volna zent Vrsola azzonhoz
 ky mynd az horaig ymatkozwan <...> az
 zent . angyallal bezeellet vala .. keerween
 wr istent hogyeeggyet se hadna feelelem
 nek myatta el vezny annee sokassaag
 kozzol . es nagy eedes vyzgatalast erdemlot
 vala hallany . mert meg halgattatot vona
 Lathwan az . pogan magyarok feyedelme
 zyz zent Vrsola azzont . hogy ollyan mon-
 dhatatlan zeep ember . volna . el amelko-
 deek raytta es kezdee ewtet kenyergethny
 az zyzeknek halalokon . es nagy zeep zow
 al vyzgatalny .<...> keerween azonkozbe
 hogy lenne enghedelmes ew hozyaahay
 lany hazassaag . zerent . De bodogssagus zyz
 zent Vrsola . azzon yngen sem akara lathny hall
 any . nem hogy nekny . enghedot volna .. Lath
 wan az kegyetlen feyedelem hogy azon-
 keppen meg wtaltatot volna . ragadaa yh
 yeet nylaat es ottan atal lewee zenth .

{593a}

Vrsola azzont es azzonkeppen az zent mart
 yromsagot bel tellyesoytee .. Vala ked
 eeg az zent seregben egy zyz kynek Cord
 ula vala newe . ky az nagy zernyw re-
 ttenetteseegben meg feelelmot vala es
 le Bwt vala az hayoban . mynd az egh
 eez eeysel . De mykoron Isteny yhleesnek
 myatta ezeeben vette volna meel nag
 dychoseegot vezt el . ha ky zakad az zen
 tok kozzol . masod napra vyrradwan elo
 we mwataa magaat el ottan marty
 romsagot zenwede / Zenwedeenek kedeeg
 martyromsagot azon ydoben mykoron
 wr ffyw zyletethnek wtanna yrnanak
 Neegy zaaz . ewthwen keth eztendoben .
 Ez zent zyzekrol eellyen chodaaltus pel
 da olwastatyk / Vala eegy zerzetes Iam
 bor . ky eztendon keed nagy ayoytatus zyw
 el leelekkel : zokot vala zolgalny ez zent
 zyzeknek : Eseek nagy korssagban . es my
 koron nagy keenban volna . lataa haat
 yme eegy yghen zeepseegew zyz . elelybe
 yewe . es meg kerdee ha ymernee / mon
 da nem . felele az zyz . En vagyok eegy
 az zyzek kozzol kykhöz teenekod nagy ayo''
 tatussagot vagyon : Azert ha az mynek
 ewnk valo zolgalatodbol tellyes erdem
 ot akarz vennod es a'' my tyztosseegwnk
 re tyzen eegy ezer . pater nostert es Aue
 mariaat olwasandaz .. te halalodnak yd
 eyn my mynd el yewonk es teegodet m
 yndden vezedelemtyl meg otalmazwnk
 es el enyezeek elole . Ottan az zegheen
 koor betegh nagy erembe leen . Es mynth
 hamarab bel tellyesoytee : Annak wtan
 na . az feyedelemnek yzene . hogy megh
 akarna kenetethny : mykoron el veegezteek
 volna . kezde : nagy ffeel zowal mondan
 hogy mynd ky menneenek . az hazbol . es
 annak helt az zent zyzeknek : kyket y
 maran laat vala be yewny / Meg kerd-
 ween az feyedelem my dolog volna . m
 egh bezeellee . ewnekny az latast . es azonn
 al az zent zyzek elot ky bochataa leelkeet

es <...> az zent sereggel wr istennek zent
orzagara meene : kÿból mÿnekewnk zent
sseegees tanwsaag adatÿk zerelmes atÿa
mffÿaÿ / mert nagyÿ ÿo . bÿzodalmas .. es
erdemes az zent zÿz azzonÿoknak zolgalnÿ
Mert Am wgÿ mond zent Ieron⁹ doctor lehe
tetlen hogÿ . sokaknak ÿmacchagaat az wr isten
megh ne halgatnaa . Engheggÿe wr isten hoÿ
ez zent zÿzeknek halalok leegÿen mÿ otal-
mwnk . mÿnd eeletÿnkbe mÿnd halalwnk
nak ÿdeyn Am -

{593b}

Zent Demeter Mar
tÿrnek Innepeeról .
Dÿchóseegees zent demeter martÿr . mÿnt
ÿrasban talallÿok tamada ezen magÿar
orzagbol : zeremseegehnek tartományabol : es
azon varasban zÿleteek . kÿt annak wtāna
az ew zent neweere newezeenek : kÿnek
zawa zent Demeter newe . kÿnek ew
nagyÿ ÿeles nemes nemból valanak :
Attÿyanak Adorÿan wr : Annÿyanak Teo
gona azzon / vala newe . Romaÿ chazar w
-dwaraban nagyÿ newezetesseegben valanak
Mÿkoron azert . ez zent Demeter nagyÿ ÿo
elmeÿÿ ÿffÿw volna adaak oskolaban
bólchseegegre es mÿert wr istennek mal
azttÿa vala ew benne . ÿdónek elette naÿ
bólch ember leen benne . es haÿtaa ma-
gaat Cristusnak zolgalattÿara . mÿndent
ÿnt es tanoÿth vala . az ÿgassagnak w
taara .. gÿakortaa predicalwan wr istenn
ek orzagaat . es nagyÿ sokakat terent . vala
ez zent hÿttre wgÿ hogÿ ÿmaran mÿn
denÿt hÿre newe vala Iamborsaganak .
Es mÿkoron lakozneek Tessalonica varasban .
törteneek hogÿ azon ÿdóben : Romaÿ chazar
Maximianus . kÿ nagyÿ . kegÿetlen vala .
az zegheen kerezttÿenekhez : zalla le Tessa
lonica varasban . es vala hol Cristusnak
hÿw zolgaÿt talallÿa vala . mÿnd el ree
kkentetÿ vala .. meeg annak felette megh
ees aÿandekozÿa vala kÿ kerezttÿent ólt
volna . vala kedeeg az Chazarral egÿ
gonoz orÿaas faÿzat kÿ mÿndennel baÿt
vonzon vala . es az kerezttÿeneket chak
óleben zoroÿtta vala . es azonnal kÿ keel
vala lel kók . annak okaert az chazarnaal
nagyÿ tÿztóseegeben es zeretetben .. kÿnek
lÿbeus vala newe . olaa nemzet : Bodog
ssaguss zent demeter kedeeg semÿt nem
feelween mÿnt kÿwel az wr isten vala
De zabadon es mÿnden batorssaggal pre
dicallÿa vala ez zent hÿtót es nagyÿ sok
pogan neepek hozÿaa folÿamwan tanoÿ
ttÿa vala . es meg kerezttóly vala ewket .
Chazaar kedeegh mÿkoron az kerezttÿene-
keth haborgathnaa . zent Demeter elówe
ÿarwlwan zabadon meg fogaak ewtet es cha
zaar eleÿben vÿweek . Az ÿdóben kedeeg
az gonoz veerben telhetetlen chazaar . vala
az baÿ vÿwo helyen : kÿnek harczolasara .

{594a}

Nagyÿ mestersseegegel wgÿan keegÿet alkott
atot . vala .. kÿben az baÿt vÿnaak es senkÿ
az rekezból kÿ nem mehetót mÿgh nem
eeggÿk meg óltte az masÿkat es az gÿó
zódelmesnek ottan aÿandekot attanak

Es nagy sok zamtalan neep fwt vala
 reea neezny / EEtth ez keegyben nagy
 sokakat meg gyoz vala . az chazaar
 bay vwo oryaas vyteze . kyn az keg-
 yetlen chazarnak nagy ereme vala .
 hogy az alfoldy vytezo kazzol senky
 nem valhatneek hozyaa / ez eellen
 vezedelmes tekeentethnek helyeere / hol
 Maximianuss chazaar zemeel zerent
 elowe vonyaak . zent Demeter vytezt
 es be vadolaat ott hogy mywel kerez-
 ttyen volna . es az meg fezwltnek
 htyt predicallanaa / Reea tekenthw
 een zent Demeternek angyal zynew
 zeep orcazara . es hogy Cristus Iesust
 zabadon vallanaa . eegy ydeyglen
 wgy mynt kenyerwllween ew raytta
 hagyaa hogy wgyan ott az yateeknak
 helyeen rekezteneek be eegy kamora
 ban . es erossen meg oryzneek . mygh
 chazaar akarna / Mykoron be menth
 volna Cristuss zolgaia az kamoraban .
 lata egy Skarablya feerghet ffeel maz
 ny az laban . hogy meg fwllya ewtet
 es meg ollye Zent Demeter zent kere
 zthnek yegyeet vetee reea es ottan ke
 ttee hasada az gonoz meergos allat ./
 Azonkozben wr istennek zent angyala ne
 ky yeleneek zem latomast . mondwan .
 Bekeseegh hozyaad Cristus Iesusnak zerel
 mess hywe . es eegy zeep Coronaat teen
 feyeeben es meg byztataa ewtet . leegy
 eross es bator . az kegyetleneknek elettok
 semyt ne feel'' mert Cristus erek Coron
 aat zertzot teeneked az erek dychoseegbe .
 es el enyezeek ; Az ydoben vala eegy
 Iambor yffyw . kerezttyn . az bay vwo
 helyen kynek Nestor vala newe . zent
 Demeternek felette yo barattya / ky be
 fwtameek zent Demeterhez az Camoraban
 es le esween labay elot monda .. ez
 may napon ennekem bayt keel ffel v
 ennem az libeus oryással . az chazaar
 baynokawal . keerlek ymagy eerettem
 hogy seghellyen meg az wr isten az te

{594b}

Zent ymacchagodnak myatta . Ottan Bodog
 ssaguss zent demeter . myndden testeere kerez-
 tot hany a es monda . yme Az libeust ees
 megh gyozod . zent martyromsagnak Corona
 yaat ees veezod . erek dychewseegre . Es el
 meene . Nestor vytez . Az libeus oryas vytez
 ellen . es mykoron az keegyben egybe akar
 nanak menny . Maximianus chazaar ott
 neezween es az zamtalan sok neep : ymacha
 got teen elezer . es monda : wr isten ky . zent
 dauid kyralnak az oryaas ellen dyadalm
 at adaal . segheen ch meg enghemet ees
 az te zent newedben . hogy mynd ez gonoz
 vytez . myd az kegyetlen feyedelem zegye
 nywlllyenek megh ez may napon .. Es an
 nak wtanna egybe haythwan czwcz-
 yokat el eseek az chazaar bay<.>noka es
 ky mwleek ez vylagbol / Azt lathwan az
 chazaar mondhatlan . el keserodeek raytta
 hogy nem torteneek wgy a'mynt akarja
 vala . es nagy banattal ffel mene az palo
 taban . es hagyaa hogy Nestor vyteznek
 azonnal az varas kapwyan venneek feyeet

es azonkeppen martýromsagot zenwede .. zent
Demeter výteneznek keddeeg .. Cristus Iesus m
egh ýeleneek es monda . Idwez leegý
Demeter en zeretew hýwem . kýben enne
kem myndden kellemeteseegóm vagyon
ýmaran ým en hozýaam ýewz . zenth
martýromsagnak koronaýawal . erekkwl
erekkee lakozny az erek chóseegnek bo
dogssagaban .. Zent Demeter Azzonnal le
esween az földre ýmadaa ew kegýes w
raat teremteýeet halaat adwan ew fel-
sseegenek hogý ewtet arra valasztotta
volna . es monda . En kegýelmes wram
es en istenem keerlek teegódet hogý vala
ký ew nyomorwsagaban en newembe
kenýergend te zent feelssegódnak halgatt
assanak megh . Es vala meel výtenez had
ban leween en bennem býzandýk otal
mazýad megh ewtet vezedelemtwl az te
eróss ýogodnak mýatta . Es vala ký nagy
eróss korssagban lewen . en hozýam kýaý
tand . te ýrgalmassagot ew vele . Monda
Cristus . meg halgattalak mynden keerm
eesódben en zeretew zolgaam .. Es zent De-
-meter nagy eremmel halaat ada raytta
ew felssegeenek : Azonkózbent leen olý
hogý ký mondanaa az chazarnak . mert
az libeus výtenez halalanak Demeter volna .

{595a}

Mýndden oka .. Es monda Maximia
nus chazaar . mýkoron en ma az ýtkózet
neezny menneek nagy gonoz zerencha
talala . es nagy haraggal parancholaa hoý
zent Demetert ýzen keed el konczolnaak
Azonnal . az wrahoz hasonlatus kegýetlen
hoheer le meene az fokhazban . es zent
demeternek zýweeben ýtee az tórtt . es a
nnak felette nagy sok sebót teen raytta
azonkeppen . zenwede zent martýromsa
got / Vala keddeeg zent Demeternek es Iam
bor farkass newó zolgaýa . lathwan az
ew wranak halalaat . ký wewee gýer
wýeet wýabol es veeres palastýaat . es nagy
sok korokat betegóket . es erdengósóket výt
azt vala velók . Azt halwan . Maxi
mianus chazaar azt ees meg fogataa . es
meg matirizaltataa . es nagy sok hýw ke
reztýenóket ólete meg az ýdóben nagy dý
hess haraghýaban . Zent Demeternek test
eet vettete az arneek zekben . De wr ist
-ennek hatalma mýat meg tarttateek m
ýnden vezedelemtwl . Es . az hýw kerezttýe
nek annak wtanna ffel gýeýthween na
gý týztóletes helyen el temeteek . es nagy
sok ýrgalmak lettek leeznek ees az ew
zent koporsoýanaal mynd ez napýglan
kýknek mýatta dýcheertetyk az wr is
ten . az ew zerelmes výtenez zolgaýawal
erekkwl erekkee / Mý ees dýcherýók zere
mess atýamffýaý . ez ew zentsseeges ýnn
epeenek napýaan . hogý leegýen seghódel
-em myndden nyomorwsagwnkban . eel
ween es ký mwlwan . Amen .

Zent Sýmon Iudas

Apostoloknak Innepók-
-ról

Wr istenben zerelmes atýamffýaý
es Apostolý zeretethnek egyýessegeben ee
des baratým : ýme Anýazent egyhaz ez m

aÿ napon zemewnk eleeen hozta . Crist
-us Iesusnak eedes es zereemes tanoÿthwa
nÿnak emleközetÿt . ÿnnepÿt es zent ha
lalok napÿaat : hogÿ meg emleközneenk rola
mÿkeppen . es honnan veett fundamentomot
A mÿ Idwesseegewnknek gökere es azonkepp
en ÿndwltathnank köwethnÿ . es zolgalnÿ az
Aldot wr <. > iesus Cristust :: kÿben ez mastanÿ
neepk felette ÿghen el hÿdegewltenek /

{595b}

Az okaert ees mÿnek elette ÿwthnank ez
zent Apostolok eeletÿnek magyarazattÿa
-ra . Leezen bezedewnknek dereka három
Idwesseeges tanwsagokrol .
Elssew tanwsagwnk leezen .. arrol
Mÿt keellÿen embernek tennÿ hogy m
eltan zolgalhasson az wr istennek : Ez
mondasnak oka ez . merth : wr istennek
hozÿank valo közelgheteese . es parancho
lattÿa zereent ÿelesb okeert . azert terem
tettewnk hogÿ twlaÿdon es kÿwalt
keppen az wr istennek zolgalÿwnk es
wgÿ eellÿewnk ez vÿlagon hogÿ mel-
tok leegÿewnk az wr istennek orzagara
hogÿ mÿnd eett : mÿnd ott . az wr istenn
ek zolgaÿ leegÿewnk : 0 kÿ nagy melto
saag ez wr istentÿl . gÿarlo emberÿ all
athnak : Doctoroknak azert magyaraza
ttÿok zereent Nÿolch rend belÿ : meltoss
agokkal . tÿztösöÿtötte meg emberÿ alla
tot az wr isten kezdettel foghwa . kÿk
eert meltan tartozneek ew zent feelss
eenek mÿnddenek felette zolgalnÿ
Elssew meltosaag : bodogssagus hason-
latussaagh . Geñ . j . mert . az aldot zent
haromsaag twlaÿdon az ennen zent
zÿneenek zemeelÿenek peeldazo ha
sonlatussagara .. abrazaa kÿ az emberÿ
termeezetöt . kÿról wgÿ mond az nagy
Origenes doctor . keerlek veegÿetök ÿl
ezetökben . 0 emberÿ allat halgassad
meg az te nagy meltosagodat .. Ha ÿr
galmas vagÿ . es tekeelletes . mÿnth
az te teremteew mennÿeÿ atÿaad ÿrgal
mas es tekeelletes . Ha ÿgaz es zent
vagÿ . mÿnt az te wrad istened . es
mÿndenben ollÿan termeezet es ÿo
zokaas vagyon te benned köwetseegh
zereent mÿnt termeezet zereent az wr
istenben . haat wr Istennek bÿzon es
tellÿes hasonlatussaga es zÿne vag
ÿon te benned . Ha kedeeb bÿnes vaÿ
kegÿetlen vagÿ<. > ez vÿlaghoz ragazkott
aal . förtelmes eeletben eelz . nÿlwan .
twggÿad hogÿ erdeghÿ termeezet vagÿon
te benned es erek vezedelemnek vagÿ .
ffÿa : Annak okaert mongÿa vala zent
pal apostol ees . Effeš . v . <en zereel.> az wr
istennek köwetöÿ leegÿetek mÿnt zereel-
mes ffÿak . es bÿzon ewrókösök .-

{596a}

Masod meltossaag mÿnden földön valo
teremtöt allatokon <valo> wralkodaas : ps° []
mÿndeneket veteel ew labaynak alaya
kÿról ertelemnek mestóre ca° . viij . mÿkee
nt . teremtetee ember . az okaert hogÿ .
zolgalna az wr istennek . Azon törween
alat teremtetee ez vÿlaag benne valo

wal hogÿ zolgalna . emberÿ termeezeth
nek ; 0 kÿ vagÿon mastan kÿ ezeketh
ezeeben vehetÿ : hogÿ meg tartanaa .
Harmad meltosaag . zemeel zerent valo
ÿgÿenesseeg . hogÿ koronkeed amenÿorza
got neezÿe . oda fohazkoggÿeek . ÿgÿeközÿ
eek . oda sÿessón . Ne ez földÿekre mÿnt
az barom allat . kÿnek zeme zaÿa es
kÿwansaga ez földÿekre vagÿon
Neegÿed meltosaag . Atÿaffÿw nemzete
sseeghnek kótelezetÿ : Gene j . eellÿen
nagÿ nemes teremtot allatok nem tere
mtot az wr isten mÿnt embert kÿn
ek eegÿ attÿa annÿa lenne : Az okae
rth zent Agoston . doctornak mondasa
zerent . hogÿ wgÿ zerethneek egÿ mast
emberek : wgÿ kenÿerwlnenek eegÿ
mason . wgÿ otalmaznaak taplalnaak
segheellenek egÿ mast mÿnt byzon a
tyaffÿak : De . hol talalnook mastan m
eegh . draga ahol lakozÿk eellÿen zere
tethnek meennÿeÿ keenche /
Ewtód . meltosaag . el romlatatlansaag .
twdnÿa ÿllÿk embert lelke zerent
ertenÿ : Mÿert twdom hogÿ nem sok
ember ertÿ . ÿelessen kÿ dereek ÿrast
nem olwasot ; az ÿrast . wr isten terem
tótte az embert ew zÿneenek hasonla
tossagara adwan ew belee eeló lel-
kót : Azt twggÿok hogÿ az wr isten lat
hatatlan es halhatatlan allat . ha az
ew istenÿ termeezetÿre teremtotte az em
berÿ lelkót haat nem keel wgÿ erte
nÿ hogÿ wr isten<nek> hasonlatus pel
dazattÿara zerzette <az> volna földból
az emberÿ testÿ zÿnt abrazatot : De az
halhatatlan es lathatatlan . [e]mberÿ [l]elkót teremtotte
az ew zent ter<.>meezetÿnek hasonlatoss
agara .. emberÿ halando testÿ zÿnt
kedeeg es termeezetót : Cristus Iesus h
alando ember zÿneenek es zemeelÿ
enek hasonlatossagara . kÿ meeg ree
gheen annak elette az istenÿ bólchess
eegben meg volt peldaztatwan . mÿ
nek elette embert teremtene ez vÿla
gon .

{596b}

ÿme azert Zerelmes attÿamffÿaÿ mÿnde
newt meel nagÿ meltossagaat talall
ÿok az emberÿ allat . kÿeert ha ezeeben
vennee magaat felette kellene zolgalnÿ
az aldót kegyelmes wr istent .-
Hatod meltossaagh . ÿgazan es ertelme
ssen zolasnak bÿzonsaga . annak okaert
meeltob az ember mÿndden eegÿeb leel
kós allatnaal mert a'mÿ zÿweeben tamad
zawawal kÿ twggÿa ÿelentenÿ / 0 kÿ naÿ
aÿandeek embernek az wr istentewl : De
ÿaÿ vezÿk azoknak . kÿk nem hogÿ dÿch
eerneek vele az wr istent : De ÿnkaab zÿ
dalmazÿaak es atkozÿaak : es eegÿeb
istennek teremtot allatÿt . ÿob volt volna
azoknak ha ÿngen se zÿlettenek volna .
Heted meltossagh .. embernek dragala
tus volta . wgÿ . mond rola zent Agoston
doctor . wr istennek meltosaganak ala
tta semÿ dragalatusb nÿnchen mÿnt
az leelek . leeleknek alatta az test . Zent
Ger . meg wgÿ mond : Mynd ez vÿla

gon valo zamtalan zeep . ýo sem hason
 lathattatýk eegý leeleknek draga voltahoz
 kýról zent Mathe ca° xvj nýlwan tano
 býzonsagot teezen rola ..-
 Nýolczad meltossaag : az aldot istennek
 zent ffýahoz valo eeggýesewlees : kýnek
 zemeelýeben meg valtaa : es meg epp
 óytee . meennýen földón valo romlast
 Oh ha enneel tób nem volna . meegh
 ees mondhataatlan nagý meltossaagh .
 kýról zent paal . j Corinthorum vj . wgý mond .
 Atýamffýaý twggýatok draga arwal
 valtattatok meg . annak okert dýchew
 ycheetók es výsellýeetók wr istent az
 tý testótókben / kýról wgý mond zent
 Amborus doctor ees : Nem mondatyk ý
 gazan embernek senký . hanem chak
 ký wr istenben vetý remeenseegeet es
 twlaýdon ewtet zeretý : wgý mýnt
 azt býzonoýtanaa . vala kýk annak ký
 welý vannak . es mýnd kýk býnben
 eelnek . Nem býzon emberek . de barom
 zamaban vannak : ha kýnek eze vagýon
 megh erthetý mýre meegýen az veege .
 ýme azert En eedes zerelmes atýamffý
 aý mýnemew meltossagokkal zeretót
 az eedes wr emlekózýetók meg rola es
 zolgallýatok az wr istent eerette . hogý
 az erek dýchóseegben vehesseetok erdemeet
 erekkewl erekkee .-

{597a}

Masod tanwsagwnk leezen arrol
 mý oka hogý ezenkeppen az ýok es val
 aztottak haborwsagot . keent es halalt zen
 wednek az gonózoktwl / es az wr isten
 mýnd el halgattýa el zenwedý : Nem de
 ýnkab ha ýok Iamborok es ýgazak . ze
 rethný es týztólný kellene . Istený tórwen
 zerent . De ýme az mastaný ýdóben az
 ýok ýngen ýgazat sem mernek monda
 ný awagý predicallaný . ottan ellene
 mondo tamad . Reea felelnék doctorok
 elówe hozwan Idwezózýtenknek mon
 dasaat zent Ianus yrta . ca° xv . En
 ký valaztaalak týteket ez výlaag . kózzól
 Annak okaert gýwólól týteket ez výlag
 Ha azert az wr isten mondasa zerent az
 ýgassagot gýlóseegh kówetý / es ký ýgassa
 ggra tanoýtana . ýldózeest zenwed ; ýn
 -kaab kówethween emberek az seteeth
 seegót ez výlaghý gýenýerwseeges ee
 lettnek alatta . honnem az výlagossag
 ot meg ýobbwlasnak alatta ; Nýlwan
 valo bolondsagnak es erek vezedelem
 nek ýegýe / De az ýoknak . valaztottak
 nak . Cristus Iesus zerelmes zolgaýnak
 nem keel vele gondolný . Nem keel <ve
 le gond> az ýo mýwelkódettwl megh
 zenný : <kel> Nem keel . az ýgassagot el
 enýeztený / Harom okaert elezer . Az al
 dot Cristusnak mondasaert . Io . xv . ha
 gýlólól týteket ez výlagh ne gondollýa
 tok vele mert nem vattok meltobbak
 az tý feýetokneel .. Nem vattok feellýeb
 az tý mestertókneel / Ha enghemet enn
 -ý ýo teetelemeert gýlólól : meneewel
 ýnkab týteket / kýról wgý mond zent
 Agoston doctor . Nem akar az . Cristus taga
 ý kózót lenný . vala ký gýlóseegót nem

akar zenwedny az . fewel .. az az Cristussal
Masodzor . yteeletthnek ygassaert / mert
az halalnak / es az wtolso yteelethnek
napyaan . az gonozok yteeltethnek meg
az yoknak mondasokbol es teetemeeny
ekbol . zent pal apostolnak mondasa
zerent : Harmad okaert az yoknak lel
ky haznalattykert / hogy erdemot gyoy-
chenek pelda az zent martyrok es Con
fessorok : Arrol mongya ennen maga az
zent ewangeliomba Math . [] tyredelm
messeeghnek . yozagaban tarttyatok meg
az ty lelkotoket / Ez azert az ygaz Idwess-
eeghnek

{597b}

Byzon wta . regula ya forma ya es fonda
mentoma . zent Iero' doctornak mondasa .
zerent . Ez az nemes kerezttfa . kyt Cristus
wtan keel vonny . Ez az nagy teroh es
nehez . nyalab kyt zent ysakkal az al
dozattra keel . vyny . Ez az nemes zep
yllat kyt az wr isten yo keddel veezen
embertewl . Ez az dragalatus ayandek
kyt wr istennek elejben keel vyny<..>
kyert nagy erdemot es Coronaat adnak .
az erek dychoseegben / Akkoron oztaan
ewrwyl vvgad ember raytta hogy eett
ez vylagon erdemlot zenwedny / Pelda
mynekewnk ez may zent Apostolok : k
yknek zent keennyok halalok ellyen
nagy tyztosseegot erdemlot meegh ez
vylagon ees / hogy tyztosseeggel zolgal
lyanak <ro> es emlekozyenek ew rola
Ez wylagh y gonoz fayzatossaagh kedeeg nem
zerette . ewket / de az ygassaghnak . yonak Idw
esseeghnek es az erek eeletthnek hyrdeteseert
tanoytasaerth predicallasaerth . ellenok tam
adwan . mynt ha gonozot voltanak volna .
zernyw halallal . veegezteek ky ewket / De
dragalatus az zentoknek halaalok wgy m
ond zent Daudid ps° [] wr isten zyneenek
elotte kyben mynket ees <..> reezeltessen : keeryek
ew zent yrgalmas kegymesseege -
ymaran hyzom erty ty zerelmes atyaffyw
sagtok myeert gyloly es haborgattya ez vy
laagh az wr istennek valasztot hyweyt /
mynt nem ew ffya yt : Nem barat yt .-
Mynt ydeghen es hasonlatlan eeletben elo
keth . es ewnek y enghedetlenoket / Mynt
gonossagarol meg feddoket es velok nem
nyayaskodokat / Mynt ew fortelmessegeert
meg wtalokat . es ellene mondokat : M
ynt swlt gonozokat es istennek semyre
kelloket / Mynt pokolbel y erdeghnek fy
ayt es erek tyzre zallokat . kynek veege
soha nem leezen . zent Mathe mondasa ze
rent Math . [] ymaran hyzom erty
ty hywseegtok my oka leegyen hogy az
yok . az gonozokkal leelek zerent eegyben
nem feernek : De myt kellyen . tenny az
yoknak enny vezedelmes haborwsagban .
hallyatok az isteny tanachot es tanwsagot
ne en tewlem . De en velem eegyetembe
zent leelek atyank wrwnk mesterewnk
es kegymes istenewnk meg tanoyth
reea bolch za ya atal . <...> scdo

{598a}

Fili accedens ad seruitutem dei praepara animam

tuam ad temptationem . et sta in iusticia et timore . Et humilia cor tuum . et sustine patienter etcetera . zerelmes ffyam . akarwan ya rwny az wr istennek zolgalattjara : zóroz yed ffel az te leelkódet mynden keseerte ttre . All ygassagban es isteny feelele -mbe . es megh alazwan az te zywedet tyr'' mynden bekesseeggel ; yme azert zerelmes atyamffyaý halljatok az isteny regulaat es tanachok . Tanwlljok meg azert es mwkalkoggywnk . mert byzon mwkara fyzet az wr isten : kyre az em berý gyarlosaag zerent eeleg erótelen ók vagywnk . De ew feelsseegenek ayan lyok magwnkat . ky teremót . ew teegy e ew aggya az erosseegót . hogy zenved hessewnk . ew leegyen mynd kezdety ve gezety : . az ew zent neweenek dycheeretyre Legenda eiusde festi .

Harmad tanwsagwnk leezen mykeppen ez zent Apostolok mwkalkodanak vyaskod anak .. es zenwedeenek zent martyromsagot Ez vylagon es mynemew zent koronawal meeneenek wr istennek eleyben / kykról Az zentókról zórzót kewnywben wgý wag yon meg yrwan ez zent Symon Iudas Apostoloknak eeletók / Wrwnk Iesus menybe menetynek wtanna . zent Tadeus awagy mas newel Iudas apostol ; meene Edissa newe varasban Abagarus kyralhoz wr istennek akarattyabol . es mykoron meg yelentótte volna ewneký hogy Cristus Iesus tanoythwany volna . nagy erem mel fogadaa . es le esween ymadaa ott an wrwnk Iesust : Es az zent Apostol meg tanoytaa ewtet az zent hyttre . es myerth az kyral poklus vala . wrwnk Iesustwl kyldót lewellel zent Iudas apostol meg tórlee az kyralnak orczyaataat es azonnal meg tyztwla . Annak wtanna meene az zent Apostol . mesopotamy aban predicallany : zent Symon keddeeg Egyptomban . De annak wtanna mynd tetten eegybe ywtanak . Persyda newó orzagban . Vala keddeeg ott az ydóben Babyllonyay kyralnak eegy tyztartoyá kynek Baradak vala newe . es keezwl vala seregheewel . az Indya orzagbelyek ellen . es sem semy feleletót nem vehet vala az ew balwan istenytwl : mynt lenne dolga az hadban ; kerdek meg az mas varas bely balwan erdeghót myre nem

{598b}

Felelne nekýk az ew istenók .. Es meg mondaa hogy az Cristus Iesus Apostoly volna oka . Ottan meg kerestetee az feyedelem es kerdeny kezdee kyk volnanak . es honnan awagy myt yarnanak / es ottan feleleenek hogy . Cristus Iesus tanoythwany volnak es az ew Idwessegókeert yewttenek volna Es keeree az feyedelem hogy meg yelente neek az hadnak veegezetyt ; Mondanak az zent Apostolok . hogy meg twggjad oh feyedelem . mert az te istenyd hazwgok es chalardok . es zabaddaa hogy felellyenek meg az kerdeesre / Es mykoron meg mondottaak volna . hogy mynd keth felól nagy veer ontaas lenne : Mosolyodanak raytta az zent Apostolok es mondanak Ne feel /

semýt mert bekeseeg ýewt be eede mý
velewnk . Honap napnak harmad hora-
yaan Az Indya belýeknek kówetý ýew
nek te hozyaad es te hatalmad alaa ag
gyaak magokat mynden bekeseeggel ./
Az hadnagy azt halwan el chodalkozeek
raytta es vywee az kýral eleýbe ewket .
es azon keppen meg bezellee az kýral elót
Valanak kedee az ýdóben ott ket erdenghó
-sók / kýket zent Mathe ewangelista zere
chen orzagbol ký ýzót vala ; kýk mý
koron az zent apostolok ellen chachognanak
meg gyózetee nek . Es wgyan ott azon
eztendóben predicalwan hatwan ezer em
berneel tebbet haýtanak ez zent hýttre . Az
keth erdenghes mesterek . onnan ees ký
fwthwan . meneenek Sannýr rewó
varasban . hol<.> ott heethwen <.> Balwan
papý feýedelmek lakoznak vala ; Mýko
ron az zent Apostolok oda ees el mentenek
volna . Reeaok reezzezteek az ott lakozoo ne
peket az erdenghes mesterek . Es meg fogaak
ewket es vonyaak : az nap istennek tem-
plomahoz .: Az hawasokbol kedee : kezdee
nek ký keyaýtaný az fórtelmes lýdróczót
mondwan . O istennek zent apostolý . ýme
nagyon eeghettewnk mý az tý be ýew
eestókre : Azonnal wr istennek zent an-
gyala ýeleneek meg az zent apostoloknak
mondwan . valazýatok ez kettew kózót /
awagy hogy ezek el sýlleggýenek . awag
ew mýattok martýromsagot zenweggye
tók . Mondanak az zent Apostolok . ýmag
gyok keerween wr istennek ýrgalmassagaat

{599a}

Hogy ezeket ees az zent hýttre teróyche . mý
nket ees ýktasson ad zent martýromsagh
nak gyózódelmeere . Annak wtanna eegy
keweset vartathwan . mondanak az zent
apostolok az nepeknek .. hogy meg twggýat
ok mert ez balwanýok erdegókkal tellýesók
ýme parancholwnk nekýk hogy ký men
nyenek belóle es az balwanýokat el tór
ýeek / Azonnal . mýnt keth fekete zerech-
enek ký ýween . el tóreek wgyan elet
ók az oktalán balwan keepót : Azt lath
wan az eztelen papý feýedelmek . reea
rohananak az zent Apostolokra . es azon h-
elýen meg óleek ewket . es tamada
nagý eghý chattagaas meený dórghees . es
az Balwan templomot három felee ha
sogataa ; Az keth atkozot erdenghes mestert
meg ýtee az meený . es nagý sokakat az
papý feýedelmek kózzól / Az Iambor kýral
kýt meg kóróztóltenek vala nagy týztó
sseeggel ffeel vewee az zent apostolok te
steet . es . zent egyházat rakathwan ew
emlékózettýókre el temetee / Ezeken keppen
az zent Apostolok zent martýromsagnak
Coronaýaat zenwedween . az erek dýchó
seegre meneenek ; kýt mýnekewnk ees
engheggýen az ew zent erdemeknek es
essedózeesóknak mýatta . atya ffýw zent
leelek . zent haromsaagh wr isten erek
kewl erekkee Amen .
Mýntzent Napyan
ak meltosagus Inne
Peeról .-
Yme Cristus Iesusban en týztólendew es

zerelmes atyamffya . mynemew mel
tossagus zent Innepót hozot zemeynk elee
ben . eztendő fordwlattya zerent . Anya
zent eegyhaz : es meel nagy tyztosseeggel
isteny feelelemmel .. leky ayojtatossag
gal . yllly : kynek mynt zywe zeme elot
vagyon . Annak okaert meneewel nagy
ob meltossagosb . es my Idwesseegewnknek
latattya Anneewal mynekewnk ees na
gyob zorgalmatossaggal . ayojtatus zywel
leky testy tyztassaggal . gheeryedeteb kezw
lettel . keel es ylllyk hozyaa zereznewnk
my magwnkkal . kynek mynt wr isten
malazttyaat aggya / Ez may zent Innep-
nek

{599b}

Kedeegh Epistolayaat yrtta meg Bodogssagus
zent Ianus ewangelista Latasarol valo ken
ywnek heeted rezeeben . kynek bewtw zerent
valo magyarssaga ezenneppen vagyon
Epistola .

[A]Z ydokben : yme en Ia
-nus lateek mas angyal
le zalwan menybol nap
tamad felol eelo istenn
ek yegyeet vyselwen . Es
kyayta nagy zowal az
neegy eross angyaloknak . kyknek ad-
athwan vagyon artanyok foldnek es
tengornek mondwan : Ne akaryatok
artany meeg foldnek es tengernek
se egy ffanak ees myglen meg nem
yegyezyok a'my istenewnknek zolga-
yt ew homlokokon : Es hallam az
meg yegzettenek zamokat zaaz ne-
gywen neegy ezer zamozattal lenny
Izrael ffaynak mynden chaladybol
Iudas nemzeteebol xij ezert . Ruben
nemzeteebol xij ezert . Gad nemzeteeb
ol<.> xij ezert . Aser nemzeteebol xij ez
ert . Neptalyem nemzeteebol xij ezert
Manasse nemzeteebol xij ezert .
Symeon nemzeteebol xij ezert . Leui
nemzeteebol xij ezert Isakaar nemze
teebol xij ezert . zabulon nemzeteebol
xij ezert Ioseph nemzeteebol xij ezert
Benyamyn nemzeteebol xij ezert . Ezek
nek wtanna nagy sokassagot kyt sen
ky meg nem zamlalhat vala . mynd
en nemzetokbol chaladokbol es neep
ekbol es nyelwekbol alwan az zekn
ek / es az barannak zyneenek elette
otozween feyeer otozetokben . es tarth
wan palma agakat ew kezokben
es keyayttyaak vala nagy zowal
mondwan . halaa leegyem my wrw
nk istennek . es az barannak ky yl
az isteny zekben . Annak felette az
zent angyalok ees alnak vala . az
isten zekynek kerwle . az veenekkel

{600a}

Es neegy leelkos allatokkal es le ese
enek az isten zekynek elette ew orcza
-yokra es ymadaak istent mondwan
Amen . Dycheeret es feenesseeg . bolch
eseegh . es halalatossaag / tyztesseegh
es hatalmassaag . erosseegh es erek
seegh my wrwnk wr istennek mynd

erekkewl erekkee . Amen .-
 ýme megh halwan es megh erthween
 ez maýzent Epistolanak magýarazattýaat
 hallýok megh lelký tanwsagaat ees . zerele
 mes atýamffýaý . ne alohok heýabban adat
 wan lenný wr istentýwl az zent ýrast anýa
 zent egýhazban / De mýkeppen ez zeghen ad
 amnak halando nemzete napon keed zý
 letýk es naponkeed el mwlýk . akar ezes
 leegýen . akar bólch értelmes leegýen . ha
 embertýwl kellene hallanwnk tanwlnw
 nk vala . mý ýo . nem volna kýttýwl mert
 az bólchesseeg az adamffýaýwal eegýe
 tembe el meegýen / De ýme lattýok hogý
 az halandosaag el mwlwan . az meg ýegý
 zót ýraas es tanwsaag meg maradwan .
 esmeg mas rendbelý bólchhet : tamadnak wtannok
 Arrol mongýa zent paal apostol . vala mý
 az zent ýrasban ýrwan <vagýon> vannak . mýnd
 a'mý tanwsagwnkra vannak . ýrwan
 Annak okaert ez maý zent Epistolanak
 ertelmeeból ees kýlemb kýlemb lelký
 nemes tanwsagokat vehetýnk . kýketh
 ember kewan hallaný / Meltan kedeeg
 olwastatýk . ez maý sok zentóknék Innepe
 napýaan / mert vagýon ew benne mýnd
 az sok zentóknék emlekózetý . Masod ok
 aert ; mert vagýon emlekózet towabbaa
 ew benne az nagý dýcheeretes halaa ad
 asrol . kýwel az sok zentók týztólyk az
 wr istent / Harmadzor emlekózyk w
 rwnk Iesusról . Angýalý newezetnek
 kepeeben : megh týlthwan az neegý po
 kolbelý furiakat zelletóket . kýknek ha
 talmok vagýon ez vylagon . az neegý
 ýeles býneknek mýatta . mýkeppen lý
 raý Mýklos doctor magýarazýa / hogý
 ne archanak az ew akarattýok zerent
 hertelen ez zeeles vylaghnak . se emberý
 eelethnek / mýglen az menýorzagra me
 nendo valasztot zentóknék zamok bel nem
 telýk wr istennek <..> el veegezót akara
 ttýa zerent : kýból ýeles tanwsaag . tamad kýwe

{600b}

Bodogssagus zent Amborus doctornak mon-
 dasa zerent : wgý mýnt azt akarnaa m
 ondaný . meg zeghte wr isten . az ew zent
 ffýanak halalawal . az pokolbelý Sath
 annak nagýob hatalmaat . hogý nem
 vezdhet el . es nem výhet karhozattra
 ýdónek elótte . egý embert ees ottan
 mýnt gýarlo ember veetkózyk : kýre
 ewneký hatalma volna . De mýnd ad
 dýglan meg ýegzy . az zent kerezstel mýg
 zent penitencianak mýatta ffel tamadh
 assok . O Cristus Iesusnak hozýank valo
 ýgalmas kegýelmes ýo volta O ký me
 nekódhetneek meg ez nagý vezedelem
 nek kóteleebol . es fogssagabol ha az ald
 ot istennek zent ffýa meg nem valtót
 volna . Es az ew zent orzagaat meg nem
 nýtotta volna / O ký ohatnaa meg magaat
 erdoghý chalarchagtwl . ha az mý zoolzo
 loýnk . Az eedes azzonýwnk zýz anýa m
 aria es az meennýeý dragalatus nemes
 zentók zent angyalok erettewnk nem ese
 dózneenek es nem otalmaznanak ?
 kýknek ez maý napon Anýazent eegýhaz
 ýnnepóket ýllý es týztóly -

Mas rend bely tanwsagwnk adatyk ez
may zent Epistolabol My oka hogy Iuda
nak nemzete myndennek elette zamlal-
tatyk ky neegyed ffya volt Izraelnek .
Doctoroknak mondasok zerent . Wrwnk
Iesusnak meltosagaert . vagyon . ky iuda
nak nemzeteebol zyletot . Dannak ne
mzeteet kedeeg el haggya es ky rekeztu
az zentoknek zamabol . mert az ew ne
mzeteebol zyletyk Anticristus ky atkozot
leezen . Es helyette Manassest vetu ky az
ygzaz yosephnek ffya vala : Effraym
nezeteebol zyletot vala az atkozot
Roboam kyral ky Balwan ymadast zer
ze Izrael neepe kozot : kynek myatta zam
talan neepet vezte el . az Izrael ffya
kozzol : kykon magyaraztatthnak anyazent
eegyhaziiban az erethnokot es hwztok . kyt
Cristus Iesusnak zent hytyt es nepeet m
egh haborojtytaak . es annak okaert ky
rekeztethnek . wr istennek zent orzagabol
es az zentoknek zamokbol :-
Harmad reend bely tanwsag adatyk

{601a}

Zent kerezthnek zastoya alat zamlalan
do sok zentokról kyknek senky zamaat
nem vethety . chak az wr isten . kezdettul
foghwa mennyen voltanak es leeznek
vylaag vegeeýglen kyket eellyen tyzen ket
nemzetre awagy meltosagra zamlalha
twnk / twdnya yllyk . patriarchaak pro
ffetaak Apostolok . martyrok . Confessorok
zyzek hazasok ewzwegyok . es artatlanok .
predicatorok . eegyhazi feyedelmek . es or
zaagh byro feyedelmek : . kyk kozot nem
leezen sem pogan . sem erethnok . sem eeg
bynes ees mert az ollyan nemzetok pok
olbely Sathannak zastoya alat leeznek
zamlaltathwan .: mert . azok Anya zent
eegyhaziat haborgattaak . myg eeltenek . es
erek haborwsaghnak eerdemeet veezyk
az mas vylagon : Az yokrol kedeeg wg
mond ez may zent epistolának veegeze
tyben . ty kedeegh ewrullyetok es vyga
ggyatok mert az ty eerdemetek bewsee
ges mennyeknek orzagaban .. kyról wg
mond zent paal ... j . Cor^o . ij . kyt sem zom
nem latot halando : sem ffyl nem h
allot . sem embernek . zyweeben nem
zallot . mynemew erdemot es ewromet
meg zerzot wr isten az ewtet zeretoknek
Ez may zent ewangeliomot
kedeegh yrtaak . megh az zent ewangelist
aak zent Mathe kenyweenek ewtod re
zeeben .. zent Mark masod rezeeben . zent
Lucach . hatod rezeeben . Leen kedeegh ez
may zent ewangeliomnak eredety . az
ydoben mykoron wrwnk Iesus volna
harmyncz eegy eztendos / pynkost hanak
hatod napyan / mynt zent Mathe yrya
tartomanrol tartomanra . es varasrol
varasra yarwan . predicallya vala iste
nnek orzagaat kozel lenny . es mynden
korokat betegoket es hawasokat vyzat
vala . Es mykoron meent volna az tenger
elwee lataa hogy mondhatatlan sokass
aag kowethnee ewtet . az ew choda tee
teleerth . ymaran ez wtan kowethko
zyk ez may zent ewangeliom .

Ewangeliom .

{601b}

[A]Z Időben . lathwan Ie
sus az sokassagot ffel
meene az hegýre / Es
mýkoron le ylt volna
hozýaa gýewleenek
ew tanoýthwany . Es
megh nythwan ew
Zayaan tanoyttýa vala ewket mon
dwan . Bodogok az lelký zegeenyek
mert ewek meennyeknek orzaga .
Bodogok az kegýessek mert ewk býr
ýaak az eeló földet . Bodogok kýk sýr
nak . mert meg ewk meg výgaztal
tathnak Bodogok kýk ehózyk es
zomehozýaak az ýgassagot mert e-
wk meg eleegeewltetnek Bodogok
az ýrgalmasok mert ewk ýrgalma
ssagot nýernek Bodogok az týzta
zywóyek mert ewk istent lattýak
Bodogok az týredelmesók mert ewk
istennek ffýaýnak hýwattatnak Bo-
dogok kýk haborwsagot zenwednek
az ýgassageert . mert ewek menný
eknek orzaga . Bodogok vattok my
koron meg zýdalmazandnak týteket
ez výlaghý neepek . es ýldózendnek
týteket es mýndden gonozt mond-
andnak tý ellentók hamyssen . en
eerettem . ewrýllýetók es výgagg
ýatok akkoron . Mert az tý eerde
metek bewseeges meennyeknek
orzagaban .-

Wr istenben zerelmes atýamffýaý ýme
megh hallook ez maý zent ewangeliom
nak kegýes ertelmeeth . kýnek tanw
-saga mellee ha ýngen teeb ýrast nem
hoznank ees . eeleg volna . chak bótew
zerent valo ertelme ees mý Idweseeg-
ewnkre De hogý halalatlansagban ne
essewnk : Es wr istennek dýcheeretýt
mýnd az mennýeý zentókkal el ne týtkol
lýok / ew zentsseeges seghedelmókkal Neeé
nemes lelký tanwsagwnk leezen . ez maý
dragalatus zent Innepnek meltosagarol .
Elssew . ez zent Innepnek tamadasarol .

{602a}

Mý okaerth zerzótte Anýa Zent egýhaaz
eegýetembe zent ýnnepót illeny . az me
nnýeý zentóknak emlekózetýre . Doctorok
nak felettýók . ýmez neegý ýeles okaert
Elezer az býzon teremtó wr istennek ýgaz
ýsmeretýert / es az Balwan hamýs istenek
nek megh wtalattýaert kýk az ýdeýglen
vezedelmes týztóletben valanak es az wr
isten el felettetót vala emberektewl . mel
to vala . azert Anýazent egýhaznak ez maý
napot megh zentólný . es nagy týztósseeggel
ýllený . wr istennek es mýnd az mennýeý
zentóknak emlekózetýókre Masod oka len
az dýchóseeges zentóknak týztóletósseegók
kýk mýeert annee sokan vannak . hogý
chak . az wr isten twggýa zamaat : es mý
ndenýkról ýeles emlekózetót nem tehet
kýre nýlwan tartozneek mýnt taghýaý
rol . es ffýaýrol . annak okaert <..t> valaz
totta ez maý napot týztósseeggel ýllený

hogý senký az bodogok kózzól ez maý týztó
letósseegból kýwe ne rekeztesssek . Harm
ad oka : az mý feletsseegewnknek es rest
seegwnknek oka : kýról wgý mond Raba
nus zent doctor . El vagýon veegezween
Decretom zerent . hogý ez maý napon az
mennýeý zentókról emlekózet zolgaltass
eek . hogý vala mýt eztendó fordwla
ttýaban emberý gýarlosaag . twdatlan
saghnak . es restsseeghnek awagý ez vý
laghý zýkseeges gond výseleesnek mý
atta . az zentóknek týztósseegeben el ha
gýot volna . ez maý napon bel tellýes
óytethneek / Neegýed oka leen seghede
lemnek zýkseege / Mert ýol lattýok
mýkeppen naponkeed zamtalan zýksee
gewnk tórtényk kýkról nem tehetwnk .
hanem az wr istennek ýrgalmas kezee
tewl keel varnýwnk . kýknek nyeree
seere es veeteleere sem eelegek . sem
meltok nem vagýwnk az mý býneý
nknek terhe mýat / ýrwan vagýon ke
deeg az zent ewangeliomba hogý az bý
nesóket wr isten meg nem hallgattýa
awagý nehezen ; Zýkseeg alat .. az sok zen
tóknek keel kenýergenwnk hogy az eedes
es erdemes essedózeesóknek mýatta . le
hessewnk meltok / meg halgatný : kýról
zent Iero' doctor wgý mond . hogý lehe
tetlen az sok ýonak ýmachaga meg ne

{602b}

Halgatný / kýról eeleeg peldakat olw
aswnk zent ýrasban / mýkeppen az zentók
sok býnesóket mert nyertek wr istentwl
hogý ne karhoznanak . ew zent erdemek
nek mýatta / Es sokakat olwasswnk : hoó
az zentókben býzwan sok helyen meg
zabadwltanak halalos vezedelemtwl
Azert zerelmes atýamffýaý felette ýo
es Idwesseeges az wr istennek zeretew
zentýnek zolgalný es annak wtanna
az ew hatalmas seghedelmókbe býzný
Kerdees tamadhat mý tanwsag-
-wnk mellee : Mýnemew ýozagus w
ton ýarwan eerdemlóttek az zentók
mennýeknek orzagaban be menný / hoó
mý ees az <.>ew ýo peldayok zerent ýar
wan talallýok meg az erek eelethek
býzon kapwýaat . Oka kedeeg ez kerdees
nek . mert wgý mond zent Agoston
doctor . In li Conff ; Nekýk eegý keppen
nekýk mas keppen ýarnak az istennek
wtan .. De az zent ýrasnak býzonsaga
zerent akar ký mýkeppen ýarýon gazol
lýon . senkýnek semýre nem aggýaak / es
mýnden uton bel sem mehetnek .
Amýnt kedeeg zent gergel doctor mon-
gýa . az mennýeý dýchóseeghnek nagy
eerdemeere senký nem mehet hanem
esmegh nagy mwkawal : Az fewlwl
meg mondot kerdeesre . zent ýrasbelý
doctorok ezenkeppen . felelnek : nagyob
býzonsagra elówe hozwan zent Ianos
ewangelistanak mondasaat Apok xxj
hogý ew az bodog latasban az mennýeý
varasnak . týzen keth kapwýt latta len
ný . nagy nemes es draga kewekból
eekesewltetween / elówe hozwaan ez vý
laghnak neegý zeghe zerent valo abra-

zattyaat , twdnya ýllýk Nap kelet es
eseth : deel . es eezak ; myndden felól
harom kapwkat ýrwan / kýket ýmaran
magýarazwan týzen keth lelký Idwess
eeges ýozagokra / kýken ha ember atal
menend az az . eelend ez vylagon keth
seeghnel kyl bel mehet az erek eelet
nek . hatalmas yozagus ereksegheeben
az zentóknék ýo eeletw peldayok zerent

{603a}

Elssew kapw mondatyk az ýgaz kerezttýen
hýtben valo meg . maradaas . kýnek m
ýatta istennek lelký fyawa lehet ember
zent Ianos ewangeliomanak býzonsaga
zerent Io . j etc . es mykeppé
olwastatik Az pater nosterben . Mý <..> a
týank ký vagý 7c . Masod . kapw . ýo re
meenseeg zerent valo : ýo teetel . es mwkal
kodaas . kýról Athanasius wgý mond az
nagy Credoban . Quincumque bona egerent
Vala kýk yol mwkalkottanak : mennek az
erek eelettre . Harmad kapw . wr isten
parancholatýnak megh tartasa . zent Mate
ýrtta meg . kenyweenek xix rezeeben .
Ez harom kapwk nap kelet felól vannak .
Neegyedyk kapw . Istený es atýaffýw zent
zeretet : zent Lucach ýrtta meg kenyween-
ek x rezeeben ; zent paal Romaýaknak ýrt
leweleenek viij rezeeben . Ewtód kapw
Cristus Iesusnak . neweert es zeretetyeerth
myndden keenra . es halarra menný . mý
koron . zýkseegh Apok ij . leegý hýw mynd
halalýg es az erek eeletthnek Coronaýaat
adom . azt mongýa az wr isten . et iterum
Regendum clerum vim patitum / Hatod kapw ez v
ýlaghnak megh wtalattýa . erról wgý mo
nda Cristus wrwnk Math xix meen el
myndent agý el . es ýwel kówess enghe
met es kenchód leezen menyörzagban .
Ez harom kapwnk vannak deel felól .
mert mykeppen az napnak akkoron nagyob
hewseege vagyon Azonkeppen . ez harom
kapwkon az nagy bwzgo leelkew nepek
mehetnek be . az erek dýchóseegben .
Heted . kapw . týredelmesseegben valo ha
la adaas . Luce xxj bekeseeg tartasban
tarttyatok meg az tý leelkótóket : zent
paal apostol es . wgý mond . Ad Ebre xij
Týredelmesseeghnek wtaan fwsswnk .
az meg zórzót dýadalomnak helyeere .
Et Nagy sok týredelmessee
ghnek myatta keel mynekewnk be meen
newnk . meennyeknek orzagaban .
Nyolczad kapw emberý gyarlosagnak ke
nyerwletesseege : Ennek myatta ýteely
megh Cristus Iesus ez vylagot zent Math
ýrtta meg kenyweenek xxv rezeeben .
elówe zamlalwan ký ýrgalmassagban
eelt / ez vylagon es ký nem . es kýketh
benne talalhat . az mongýa . ýewetók el
tý en atýamnak aldottaý . vegyeetók az
erek orzagot . 7c . kýról wgý mond zent Ago
ston doctor .. O heýt bolond emberý allath .

{603b}

Mýt wsuralkodol ez vylaghý sýb em
bernek . wsuralkoggýal az wr istennek es
zaaz annyeeet nyerz . wtanna az erek eeletót
Kýlenczed kapw : Tyztassagban valo zep

lótelen meg maradaas Math xix vann
ak ollÿak kÿk ennen magokat meg zoroÿ
tottaak mennÿeknek orzagaert : mÿnt az
zÿzesseeg tartok kÿról wgÿ enekól anÿa
zent egÿhaaz . Cristus Iesusnak zawaat zol
wan . ÿewel Cristusnak zeplótelen ÿeg-
ÿóse veegyed az Coronaat 7c . Senkÿ a
zert ne mongÿa hogÿ az zÿzesseegben
awagÿ bolond eeletben eelnek eet ez
vÿlagon . Awagÿ kÿ rekeztethnek az erek
dÿchóseegból . Mert wgÿ mond zent Iero^o
doctor .

hogÿ az zÿzesseegben valo meg maradaas
Angÿalÿ eelet eett ez földón : kÿból azt
erthettÿók mert ha eett ees angÿalÿ ee
letben eelnek . Az mas vÿlagon ees angÿa
lÿ tarssassagban meennek haat ewk ÿe
lesb reezt veeznek az erek dÿchóseegben
Ez három kapwk Nap eset felól vannak
mert kÿk ew atala akarnak be mennÿ
mÿndden ez vÿlaghÿ gÿenyerÿseegóket
meg keel ennen magokban ólnÿók .
Tÿzed kapw . az ÿo mÿwelkódetben vee
ghÿg meg maradaas . Math xxiiij . ha kÿ<. >
veeghÿg meg maradand . az ÿo zandekban
ez ellÿen Idwózwł kÿról wgÿ mond zenth
Ber . akar meel ÿol eellÿen ember ew
eeteeben . azon valÿk meg . ha veegre
vonzÿa . mÿkoron mÿndennek fÿzethnÿ
kezdennek . Tÿzeed eeggÿed kapw . Cristus
Iesus halalaanak erdeme kÿ mÿat ollÿak
ees bel mennek az erek eelettire kÿk meeg
semÿ ÿoot nem tehettek mÿnt az mastan
kereztołt germókók Marci vltimo Tÿzen
kettód kapw .. kÿ halalanak horaÿa koron
penitenciaban leelettetÿk foglaltatwan .
Math iij . penitenciat tarchatok mert el
kózelget istennek orzaga . ennek mÿatta
vewee az tolwaÿ az kerezttfan . Ennek mÿ
atta Idwózwłnek mÿnd az bÿnesek . kÿk
erdemneel kÿl hatalmat es erót teeznek
az wr istennen / az zent penitencianak
tolwaÿsaga mÿat meg veween ew tewle
mennÿeknek . kenches orzagaat . Zent Am
borws doctornak mondasa zerent / ÿme

{604a}

Zerelmes atÿamffÿaÿ hallÿatok mÿne
mew kapwÿ vannak az mennÿeknek
dÿchóseeges zent orzaganak ; ÿme hall
ÿatok mÿnemew wton . ÿartanak az dÿ
chóseeges zentók ez vÿlagon kÿnek mÿ
atta Cristus Iesusnak zerelmes ffÿaÿ . ba
ratÿ es zolgaÿ eerdemlettenek lennÿe<. >
ha mÿnd el veztenek volna haat an
ÿa zent eegÿhaaz eellÿen tÿztóseegg
el az ew zent emlekózetÿókre ÿnnepót
nem . Ha mÿnd el veztenek volna .
ha az wr istennek zent <p> orzaga pokol
laa lótvlna . howa erdemlóttenek
gÿwlekóznÿ : Es az pokol . dÿchóseegh
volna howa ez vÿlaghÿnak zeretóÿ erdeghnek
ffÿaÿ / es mÿnd az vezedelmes bÿnesók
gÿwlekózne /: De maÿdan el ÿew az
megh zórzót ÿdew . mÿkoron mÿnd kettónek
meg lattatÿk ÿgassaga /: Zolaam ezeket
zerelmes atÿamffÿaÿ hogÿ en tanachom
mal . es wr istennek seghedelmes mal
azttÿawal az fewlwl meg ÿelentót ze
ntóknek wtan ÿarÿatok . se ÿob felee

se baal felee ne haÿollÿatok ha az ze
ntóknek peldayók zerent az erek eele
tre mÿndden kethseegnel kÿl bel akar
tok mennÿe . Engheggÿe az wr . isten .
Masod tanwsagwnk leezen ez maÿ
zent ÿnnepnek meltosaga mellee / az m
eÿ dÿchóseeghnek tellÿes erwendetóss-
-egheeról . 0 en eedes istenem / nem twdok
mÿt zolnÿ mert soha nem lattam . de
ollÿat sem lattam kÿtÿwl býzonnÿal
hallottam volna kÿról akarok zolanÿ
bÿzon az ;: De zerelmes atÿamffÿaÿ a'm
ÿnt eegÿeb megh vÿlagoswt elmee
ÿew doctoroknak ÿrasokban talallÿók
wgÿ zolhatwnk rola keweset azt ees
feelelemmel chak mÿ zomorw zÿwónk
nek erwendettesegheere / mÿnemew n
agÿ ewromók es vÿgasok leegÿen az ze
ntóknek meennÿeknek orzagaban ./
kÿról zent dauid proffeta az soltaar ken
nek zaaz . negÿwen kÿlenczed rezeeben
wgÿ mond . Exultabunt sancti ingloria
Ewrÿlnek az zentók az mennÿeÿ dÿchó
seegben . es wÿgadoznak az ew lakodaln
okban . kÿból azt erthettÿók hogÿ fólótte
nagÿ leegÿen az wr istennek orzaga . pro
ffetanak mondasa zerent . howa annee

{604b}

Sok zamtalan zentók bel feerkóznek es m
ÿndennek nagÿ bewseeges lakodalma le
het ; Megh wgÿ mond rola zent Mathe
kenÿweenek xiij rezeeben . fulgebunt iusti etc .
feenlódnek az az dÿchekódnek az ÿgazak
mÿkeent az feenes nap . az ew meennÿeÿ
attÿoknak orzagaban . kÿból adatÿk erte
newnk hogÿ nagÿ dÿchóseeges leegÿen
kÿt soha senkÿ halando ezeewel elmee
ÿewel kÿ nem twd ÿelenteny / 0 zerel
mes atÿamffÿaÿ haat mÿt twdwnk zola
nÿ az wr istennek zentsseeges zolgaÿnak es
baratÿnak dÿchóseeges ewrómókról . mÿkeppen
twdhattÿók mÿkeppen foghattÿók megh ? De
mÿnd azol atal . tÿz rend belÿ ewrwóndetes
eedesseegóket ÿelenthnek lennÿ . aÿoÿtatus do
ctorok . Elezór felÿl az nagÿ isteny fogha
tathnak dÿchóseeghnek <la> zÿnról zÿnre valo
latasaban . Es Cristus Iesusnak . zeep tÿkórós
emberseegenek feeneseegeben . kÿról wgÿ
mond zent Ber : doctor : tellÿes eedesseegók
leezen . az mennÿeÿ zentóknek lathnÿ wr
wnk Iesus Cristusnak . mÿnd embersseegeet .
mÿnd ew istenseegeet . 0 meel bodog orzaag .
az meennÿeÿ . varasnak . eekósseege . kÿben
az zentók ew kewanatus akarattÿók zerent
neha bel meennek . az zent haromsagnak
meelsseeges istenÿ latasaaban . Neha kÿ nÿo
mothnak . Cristus Iesusnak dÿchóseeges emb
erÿ zÿneenek tekeentetÿre . Es mÿndenwt nagÿ
eedes legheleest talalnak / Masod ewrómók
leezen ew alattok . valokon . az az lathwan .
ez vÿlaghnak zeepseeggel valo meg tÿzwt
lattÿaat . es pokolbelÿ erdeghÿ hatalomnak
veegeet lennÿ . az wtolso nagÿ ÿteelethnek
wtanna . es hogÿ wr isten meg zabadoÿto-
tta ewket az erek vezedelemnek keennÿyabol .
Harmad . ewrómók leezen . ew elóttók va-
lokon . az az <...> az mennÿeÿ zeep varasnak
nagÿ eekósseegheen kÿról wgÿ mond zenth
Bernald . doctor . 0 meennÿeÿ zent varasnak

lakodalmas mynd gyenyerwseegók nagy
bewseeggel es batorssaggal vannak te benned
Neegyed hatwl . az az nagy <..> ewrómók
vagyon azon ees . menea nagy eenseegóket
es ez vylaghý nyomorsagot el mwlatt
anak . kýket soha tebee nem zenwednek .
Es meel nagy nemes Coronakat erdemlette
nek . ez vylagon valo tyredelmesseegóknek
bekesseeggel valo zenwedeesókeert . Nagy
halaakat adwan eerette az wr istennek

{605a}

Ewtód ewrómók leezen / Az ew lelký dých
óseegókón . Hatod testý dýchóseegókón
/ lathw
an hogý semý vezedelmes keseertetót nýn
chen sem leelkókben sem testókben mynt ez
vylagon . Heeted ýobfelól / <.>az eedes azzon
ýwnk marianak es mynd az sok zentóknek
nyáassagos tarssassagokban .. Nyolczad . bal
felól . zent Agoston doctornak mondasa zerent
mert soha semý gonoz tórteenet ott nem lee
zen / sem ýonak fogýatkozasa . kýlenczed
az zent Angýaloknak zeepseegókben . kýkkel
eegyetembe erekwl erekkee dýcheeryk az ha
talmas wr istent . Týzed az erek dýchósee
gben erekkwl erekkee valo meg marada
sokon .. kýról Anýazent egyhaaz ez maý zent
zolosmaban meg emlekózween wgý mond .
O meel dychóseeges az meennyeý zent orzag
kýben Cristus Iesussal erwlnek výgadnak
mynd az sok zentók . zeep feýeer týzta ótó
zettel eekósýltethween : kówetýk az istenn
ek artatlan baranaat vala howa menend
O azert en zerelmes atýamffýaý . lathwan ez
nyawalýas gýarlo vylagnak vezedelmes
voltaat . Halwan kedeg az meennyeý dý
chóseeghes orzagnak . bodog zent varasaat .
valazzýok azt a'mý ýob . keeryók . azzonýw
nk zýz mariawal . mynd az meennyeý sok
zentóket . az zentóknek atala az wr istennek
hogý ew zent kegýelmes ýrgalmassaganak
mýatta zabadohon meg myndden ez vylagý
vezedeleból . es výgen mý halalwnknak
wtanna . az ew zent bodog orzaganak ký ýe
lenthetetlen erwendetes lakodalmaban .
Sequitur legenda festi
Harmad tanwsagwnk leezen ez .
maý zent Innepnek tamadasaról . Az idób
en mýkoron wrffýw zýletethnek wtanna ýr
nanak hath zaaz týzen neegy eztendóben
el hatalmazwan emberý nemnek býnek
gonossagok es vezedelmess eeletók ez vylagon
kýk kózót ýeleskeppen tamada az atkozot Machw
methnek vezedelmess býrodalma : kýnek sok
bezeede ký mýkeppen az reeghý gonoz Ieroboam
kýral Izraelben az Istennepeenek heted ne
mzet zerent valo rezeet wtanna rantaa el
vezny az atkozot balwan ýmadasnak mýatta
Azonkeppen ez atkozot erdóghel tólt kalomaar
Makchwmet aný zent egyhaznak nagyob
rezeet es mynt ýmaran 1 . 5 . 2 . 7 . nagyobban

{605b}

Zemeýnkkel lattýok mynd ez vylagot na
gýob reezre meg dóglette kýnek ha az
ýambor kerezttýen feýedelmek az ýdóben
ellene nem allottak es tamattak volna
mynd eghez kerezttýenseegót el haytotta
mynt mastan az atkozot Luternek sectaya

kýktwl az aldot teremtw wr isten meg
otalmazyon , Azon ydóben vala Roma
sagban egy hatalmas kegýetlen es bal
wan ýmado chazaar ký mýkeppen gon
ozwl meent vala be az chazaarsagban
azonkeppen gonozwl leen halala ees .
Az papasaagot kedeeagh wr istennek malaztt-
ýabol býrya vala neegyed Bonifacius
mýkoron latta volna ez Iambor wr papa
az zegheen kerezttýeneknek nyomorwsa
gokat : mýkeppen az leelkótlen poganok kee
zeróyteneek ewket az balwan ýmadasra .
mert , mýnt az legendaban vagyon meg
ýrwan mýeert az Romabelýek nagýob
reezre mýnd ez vylagon wralkodnanak
rakattanak egy templomot kýben
közepót ffeel allattaak vala az Romaý bal
wan istent . ew kórwl mýndden orzagok
nak isteneet mýnt ha az Romaý istent
ýmadnaak az tebbý es nagý leelký veze-
delem vala ez vylagon , Azt azert lath
wan zent Bonifaciuss papa zent leelek
wr istennek malazttýabol Indwltatwan
meene be foka chazarhoz es nagý essedó
zeessel keree megh es ký týztoýthwan
ew belóle az sok týztlatlan balwa
nyoknak ozlopokat es fórtelmess aldo
zattýokat vyzon ellen zentólee ewtw
Azzonýwnk zýz marianak es mynd az
mennýeý sok zentóknak emlékozetyre
Es ký annak elótte hýwattatýk vala
pantheonnak az az mýndden balwaný
oknak templomanak . ýmaran hýwa
tathnak . mýnd sok zentók eegýhazan
ak . mastan kedeeag neweztetýk kerek
bodog azzonnak . ha ký Romaban volt
lathatta . ezenkeppen az wr isten az gon
ozbol ees ýoot valazta emberý nemnek
Idwesseegeere . mert hol ott annak ele
tte az sok erdegóknak aldoznak vala .
ez vylaghý emberek . ýmaran ott aldoz
nak wr istennek es ew zent zýleýee
nek mýnd az sok mennýeý zentókkal
zent Angýalokkal erekkee valo týztóss
eegókre : embereknek erek Idwesseegókre

{606a}

Neegyed tanwsagwnk leezen Idwe
sseegees peldazatnak magýarazattýarol : Doct
oroknak mondasok zerent mýnt ýmaran nyl
wan twggýok . hogý zýkseegh mýnekewnk
az meennýeý dýchóeegees zentókhöz folyam
-nwnk . Es zýkseegh hogý ewk ees mýeer
ettewnk essedózyenek mýgh ez gýarlo
býnek testben eelewnk : mert bólchnek
mondasa zerent <...> kózónseegees ýsme
rettel senký nem twdhattýa meg ha ze
retettre awagý gýlóseege melto . Masod
okaert mert zent Agoston doctornak mon
dasa zerent . sok ýok vannak . kýk veegre
el veznek . Es vyzon ellen sok býnesek
vannak kýk veegre meg terween Idwe
zewlnak . Azert ez eellýen eegýbe kw
cholkodot sentencianak meg feýteese m
ellee eellýen kerdesewnk tamadhat .
hogý ha az valasztasoknak haznaal ee
az bodogoknak . ýmachagok . kenýerghe
-sek es seghedelmók . awagý nem /
Ez eellýen fogasnak eellýen okaý tam
adhatnak . embernek zýweeben . elsew

mondhattya vala ky . ha az teremto
wr isten . enghemet el valasztot es m-
egh latot kezdetnek elotte az erek Idw
esseegre . haat en soha nem karhozhatom
akar mykeent eellyek ez vylagon . Es
annak okaert heyaba farasztom mag
amat sok mwkawal . Masod oka .
Ha . akar mynt eellyek ez vylagon
karhozattra laa meltonak lennem
haat myt torom magamat yo my-
welkódetnek myatta ha semyt nem h
aznalok vele .. Erre reea felelnek zent
Bonaventura . es zent Agoston doctor .
mondwan hogy eegy eze vezot veele
kódees ez eellyen gondolat . Annak ok
aert keth keppen ertetyk az Idwesseegre
valo valaztaas . Elezer Isten felol . hogy
mykoron vala kyt atalan foghwa az
erek Idwósseegre teremt es valaszt . an
nak keetelen be keel tellyesodny . mert
az isteny dologban . semy hamyssaagh
es valtozaas nem lehet / mynt az zent
ewangeliomba ennen maga mongya . Io .
xiiij . En twdom kyket valasztottam . m
ert az gonoz Iudas nem valasztatus
veeg keppen . mert ky eseek az yok kozzol

{606b}

Azonrol zent Agoston doctor meg wgy m
ond . El veegezot zamok vagyon az va
laztottaknak . ky sem tob sem keweseb
nem lehet : erthween az wr istennek
tekellertes latasaban . Masodkeppen er
tetyk az valaztaas : az isteny zent malaz
thnak zolgaltatasa felol / az az . mykoron
vala ky malasztot erdeml . es dychoseegot
Ezenkeppen zykseegh az zentoknek ymach
agok es seghedemlmok . mert nynchen
oly ember ez gyarlo vylagon ky ennen
maganak seghedelmeewel Idwózwlhet
ne / kyról zent paal wgy mond . myke
ppen . senky nynchen bynnet kyl . azon
keppen ssenky nem eelhet wr istennek yr-
galmassaganaal . kyl / zent Daudid proffeta
meg azont mongya ps° ; zer zent Bo
nauentura atyank mondasa zerent ezen
keppen az valasztottaknak zamok . sokaswl
hat es kyssebewlhet : mert mykeppen wr
isten mynddennek keez az ew zent malaztty
aat adny . es senkyt nem akar el vezny
ymaran zykseegh embernek zabad akara
ttya ha az zent malasztot akarya venny
keserny es eerdemleny : yo mywelkódetn
ek myatta / ha azert az erek Idwesseegre
valasztatus akar . elezer zykseegh . hogy
az gonossagot ky istennek malazttyanak
ellene vagyon el haggya Masodzor
hogy yoban foglallya ennen magaat
ky wr istennek kellemetes . harmadzor
keerye az zentoknek seghedelmoket . es
ezenkeppen veeghyg meg marad ew
eeteeben kethseegneel kyl valasztatus
leezen az erek Idwesseegre . En enneel
atalb es rywýdeb wtat zent yrasban
soha nem talalhattam / kyról wgy mond
zent Agoston doctor .. O emberý allat gon
dold yol meg az te allapatodat . ha ys
merod hogy nem vagy valasztatus . teed
azt hogy leegy valasztatus . esmeg wgy
mond . ha Ismerod hogy nem vagy az zen

tóknék zamook kózzee zamlaltathwan az
te akaraton aal . eel wgý hogý leegý
melto reea : Zent Gergel doctor meg wgý
mond . Nem eeleeg Idwózwló lelký em
bernek . hogý gonoz nem teezón De ann
ak felette hogý ýoth teegýen . Mert a'kký
zenetlen gonozt teezen . erdegh az / ký semý-
ýoth

{607a}

Nem teezen Barom az . Ký semý go
nozt nem teezen . isten es angýal az ký
kedeegh ýot es gonozt teezen ember az .
kýnek termeezetýt ha meg tekeentýók
ha akarýa erdeggher lehet . ha akar-
ýa Barommaa . ha kedeegh angýallaa
Veegýeetók ýol eztekben . ha azert em
berý allat . eeth ez vylagon <...> zene
tlen valo gonossagban eel . twdwan
zabad akarattýa erdegghel . az erek karhozattra
Ha restsseegeenek twnyasaganak m
ýatta semý ýo mywelkódetben nem
foglallýa magaat : haat az oktalan
barmok zama kózzee zamlaltatýk . kýk
soha menyorzagban nem mennek .
Ha kedeeg Idwózwlñý akar . ýmaran
nylwan meg twggýa ýteelný . myt
kellýen tenný / mynt eelný . es mynt ez vý
lagbol ký menný . es az meennýeý
dýchóseeges sok zentóknék bodogssa
gus tarssassagokban ferkózný . ez az kez
detý ez az veegezetý ees : ez maý týztóle
tes zent Innepnek : kýt mynekewnk
engheggýen . Atýa ffýw zent leelek ān
Imaran lezen emleke
zet hallottak napýar
rol

[M]Ieert ez maý napon
wr istenben zerelmes a
týamffýaý . Anyazenth
eegýhaaz ýllý : zent ma
laztban ký mwlt hallo
ttaknak emlekózetýt . An
nak okaert meltan vehettýok bezeed
ewnknek eleýnek . zent Makabeus
nak mondasaat . ký meg vagýon ýr
wan . masod kenýweenek týzen kettód
rezeeben . zent es Idwesseeges gondo
lat ýmatkozny az hallottakeert hogý
ew býnekból ký zabadwllýanak ; ýme
zerelmes atýamffýaý meel nagý me
ltosagus ez maý hallottaknak emlekó
zettýók napýa ees / mert ýollehet ma
laztban . leegýenek az erek karhozatnak .
ellene . Es az erek dýchóseeghnek vara
saban . remeenseeghnek . hýedelme my
at : De maga nagýob zegeenek nyava
lyasok es

{607b}

Magokkal ýo tehetetlenek sohol nýnchen
ek mynt ewk . az erek karhozattwl meg
valwan . Azert felette nagý ýrgalmassaag
ew velók ýot tenný . ew eerettók ýmatkozny
es alamýsnaalkodny : hogý keennýok alwgeek .
es býnek bochattasseek : kýknék zemeelýek
wgý vagýon meg ýrwan ýob patriarch
anak kenýweeben . ýob . [] Miseremini
miseremini saltem vos amici mei : kenýe
rewllýetók . kenýerwllýetók awagý tý en

baratým . mert isten kezeenek swllÿa ýtót
 meg enghemet . az az ýgassagus ýteeletÿ
 hol ott semÿ ýrgalmassaag nÿnchen . De
 mÿnden ponctokrol ponctokra tellÿesseeg
 gel megh keel fÿzetnÿ . az az Annee ezten
 deegh es ýdeÿg meennÿet bÿne zerent
 eerdeml . Azert mongÿa az zent Epistola .
 zent es Idwesseeges gondolat az zegheen
 hallottakeert ýmatkoznÿ . Ez maÿ alaa m
 ondando Epistolaat mondaa es ýraa m
 eg Iudas Makabeus . <mÿkoron> Es leen
 eredetÿ : wr ffÿw zÿletethnek elótte keth
 zaaz eztendó taÿyan . kÿnek historiaÿa
 megh vagÿon ýrwan : zent Machabeus
 ffÿaÿról zórzót kenÿben : kÿk mÿkoron wr
 istennek tórweenÿe mellet halalÿg vÿas
 kottanak volna . veegre mÿnd nÿaÿan
 dÿcheeretes martÿromsagnak koronawal
 veweek az erek ýgeeretót . Az hatalmas
 Anthÿochus kÿralnak bÿrodalma alat .
 Mÿkoron azert Machabeus Iudas . megh
 ýtkózót volna . az gonoz Gorgÿas feÿedelme
 törteneek istennek ýteeletÿ zerent hogÿ Iu
 das seregheeból nekÿk meg verettenek volna
 mert veetkóztenek istennek ellene / Azon
 valo zomorwsagaban . az Iambor Iudas
 feÿedelem nem akaraa el felednÿ ew
 attÿaffÿaÿnak es neepe<..>ÿnek leelkók
 ýdwósseegeet / ýmaran ennek wtanna
 kówetkózÿk ez maÿ zent epistola :-
 Elsew . Epistola .
 [A]z ýdókben . Az eróss Iu-
 das feÿedelem . emlek
 ózetót teweene . kÿlde
 Ierwsalembe tÿzen k
 et ezer gheera ezÿstót
 ffel aldoznÿ ewtet ott

{608a}

Az hallottaknak bÿnekeert Igazan es
 leelek zerent veelekódween az ffel tam
 -adasrol . Mert ha azokat kÿk kÿ mwltn
 ak vala nem remeenlenee ffel tama
 -dny ýwendóre . heÿaba lattatneek ý
 mattatnÿ az hallottakeert . De mÿe
 rt gondollÿa vala . hogy azok kÿk ke
 gÿesseeggel nÿogodalmat vettenek v
 -olna . yo malaztossagot maradot voln
 a . zent azert es Idwesseeges gondolat
 az hallottakeert ýmatkoznÿ hogÿ ew
 bÿnekból megh zabadwltassanak .
 Masod Epistolaat ýr zent paal Apostol ezen
 hallottak napÿanak tÿztósseegeere . Tessalonÿa
 belÿeknek ýrth elssew leweleenek neegÿed
 reezeben . meelÿ Epistolanak zereeben . elezer
 ýnt hogÿ kerezttÿen embernek nem keel fe
 lette bankodnÿ azokon kÿk ez nÿawalÿas
 halandosagból kÿwe mwltnak . az halhat
 atlansagra . Es nem keel wgÿ raÿtok kese
 roghnÿ mÿnt ha el vezneenek . es soha tób
 bee nem lathatnook ewket : okat vetÿ az zent
 epistolanak derekaban . Masod rezeeben emle
 kózÿk az wtolso ýteelettról rÿwÿdedón .
 kÿról
 nÿlwabban megh vagÿon ýrwan Iohel pro
 ffeta kenÿweenek harmad rezeeben mon-
 dwan . Azt mongÿa az wr isten : ýme ýdó
 bel telween .. eegÿbe gÿóÿtók mÿnden nee
 peket . es vÿzóm ewket Iosaphatnaak vólge
 re . mert ott leezek ýlween . hogÿ mÿnden

nepéket meg ŷteellek . es ott vetekódóm
ew velók : kŷk enghemet ŷsmernek es nem
ŷsmernek . Ott leezen azert az ŷoknak na
gŷ vŷgasagok mert sem testben . sem lee
lekben el nem tawoznak wrwnk Iesustwl
Es ezenkeppen vagŷon bewtŷ zerent va
lo magyarssaga :-
Masod Epistola .
[N]Em akarwnk kedeeg
tŷteket zerelmes atŷa
mffŷaŷ twdatlanok
nak lennŷ az el nŷw
-gottakrol hogy ne zo
morkoggŷatok mŷke-
nt az eegŷeb pogan

{608b}

Neepek kŷknek remenseegók nŷn
chen . Ha azert hŷzŷók hogy iesus
meg holt es ffeel tamadot . azonke
ppen az wr isten ees azokat kŷk kŷ
ve mwltanak cristus ereŷwel eló
we hozŷa ew vele Azt kedeeg tŷn
ektók mongyok wr istennek mon-
dasabol . mert mŷ kŷk eelewnk . kŷ
maradeekok vagŷwnk nem veezŷók
elól azokat kŷk kŷwe mwltanak .
mert az aldot wr Archangŷalnak
parancholattŷanak es zawanak at
al'a es istennek kŷrtóleseeben le z-
aal menŷorzagbol es az hallottak
kŷk Cristusban vannak ffeel tamad-
nak elózer / az az doctoroknak mondasok
zerent kyk reegtewl foghwa . Cristus Iesus
nak hŷtŷben . ŷo eeletben kŷwe mwltan-
nak : mŷnt az zent patriarkaak proffetak
es eegyeb zentók . es zool az zent Apostol
mŷnd egheez hŷweknek zemelŷekben
kŷk kózzee ertethneek mŷnd az zent Apo-
stolok ees . martŷrok Confessorok 7c .
mŷnd Anticristusnak ŷdeŷeeŷglen . kŷk
kywe mwlandok leeznek . kŷt meg erthe
tewnk ez wtanna kówetkózew mondasbol .
Annak wtan[na] mŷ ees kŷk eelewnk kŷk
megh hagŷattatwnk . eegŷetembe
ragattatwnk ew velók az fenes kódb-
en cristusnak eleŷben az egben . es
azonkeppen koronkeed mŷ wrwnk
iesussal leezewnk : Vŷgaztallŷatok
azert egŷ mast ez eellŷen idwessee
ghes bezeedekben :-
Ezen maŷ zent epistolához hasonlatus
zent ewangeliomot kŷt anŷazent egŷhaaz
enekól ŷrtta megh zent Ianus evangeli-
omrol zerzót kenŷweenek ewtód Capitu-
lomaban . es leen eredetŷ azon Idóben
mŷkoron wrwnk Iesus volna xxxii
eztós magyarazo ŷras zerent zent gerŷ
napnak elótte tŷzed nappal : ŷmaran
kedeeg el kezdótteek vala ewtet az gonoz
Sŷdok haborgatnŷ mŷeert nŷlwan isten
ffŷyanak ŷelenghetŷ vala ennen magaat .

{609a}

Annak okaert ew zent felsseege ees neha
nŷlwabban . neha kemeenben . neha
erósszeebben zool vala . ewnekŷk . hogŷ
semŷ okot ne leelhetneenek ew ellene
Mondwan az zent ewangeliomnak
elette . Az atŷa zeretŷ az ew ffŷaat es

mýnden dolgot meg ýelent ewneký
hogý mýndentók chodalkozýeek raytta
Mert wrwnk Iesus az vakon zýlett
-et / es az xxviiij eztendeý kezwenýest
meg vÿgaztwan chodalkoznak vala
az Sýdok / es mýnd az ýraas twdok ra
ýtta hogý ollýan nagy hatalma vol
na . nem erteközween meg . es nem
hýween az ew býzon istensegheeról .
hogý azert nýlwan meg ýelentenee
magaat ewnekýk . mert ew volna az
nagy hatalmas földnek mennýnek
Es eelók holtaknak býzon teremteýe
mondaa ewnekýk ez maý zent ewan
geliomot :-

Ewangeliom .

[A]Z ýdóben monda

iesus ew tanoýt

-wanýnak es az

Sydo Seregóknek

Mýkeent kedeeeg

az en atýam ha

llotakat tamazt es eelezt . azon
keppen az ffýw es kýket akar m
egh eelezt . Senkýt kedeeeglen
az atýa nem ýteel . De mýnden
ýteeletót adot ew ffýanak . hogý
mýndenek tyztóllýeek az ffýwt
ees mýkent týztólyk az atýaat
Vala ký nem týztóly az <a>ffýwt
nem týztóly az atýaat ees ký ew
tet bochatta . býzon . býzon mon
dom týnektók . mert vala ký az
en bezedemet hallýa . es hýzen
annak ký enghem bochatot . er-
ek eelete vagyon . es az nagy ýte
lettre nem ýew : de halalarol

{609b}

meegýen az erek eelettre . Býzon býzon
mondom týnektek / mert el ýewt az ho-
ra es ýgaz mastan vagyon . mýkoron
az hallottak hallýaak ember ffýanak
zawaat . es kýk hallangýaak megh
eelednek Mert mýkeppen en atýának
eelete vagyon ennen magaban azon
keppen adot az ffýwnak es eeletót tartá-
ny ennen magaban . hatalmat ees
adot ewneký ýteeletót tenný : mert e-
mbernek ffýa ew . Ne akarýatok cho-
dalkozný azon : mert el ýewt az hora
kýben mýndenek kýk ew seerókben n-
ýwgoznak megh hallýaak az ew za-
waat . es kýwe ýewnek kýk ýot tette
nek erek eeletnek ffeel tamadasara . k
ýk kedeeeg gonozt tette nek ýteeletnek
ffel tamadasara . Býzon Byzon mon
dom týnektek vala ký en bennem hý
zen meg nem hal erekkee . en vagýok
az erekkee eeló kýnýr ký menýból
le zallottam . azert mondom . mýnd
ent . vala kýt aad ennekem az en atý
-am en hozýam ýew . Es azt ký en hoz-
ýam ýew / ký nem ýzóm . Mert en aze
rt zallottam le menýorzagbol . nem hoó
az en akaratomat teegyem : de az en
atýamnak akarattýaat ký enghem b
ochatot . hogý mýndent kýt ennekem
adot el ne vezessek ew benne . de ffeel
tamazýam ewtet . az wtolso napon .

Ez keddeeg az en atyamnak akaratt-
ya ky enghemet bochatot hogy my
nden ky az ffywt lattya es hyzen ew
benne erek eelete leegyen . es en ffel
tamaztom ewtet az wtolso napon .-
Yme zerelmes atyamffya hallyok es erttyek
wr isten ffyanak . A' my eedes wrwnk es
Idwezotytenk Iesus Cristusnak byzon mond-
asaat : kyhoz sem eegyeb . sem tob nem keel .
hanem hogy ha ky Idwozwlny akar foga
ggya be ew zyweeben leelkeeben es eellyen

{610a}

Ew vele . eeth ez halando vylagon . kyw
el eelnek . yze zerent . az mas vylaghya
Wr istennek malazttya zerent
leky tanwsagwnk leezen . ez may zent n
apnak meltosaga mellee az zeghen hallo
-ttakrol ; Elssew az nagy kegyes yrgalmass
agrol kyt az zegheen hallottakeert tartozw
nk tenny . kynek byzonsagawal tellyes
mynd egheez ooh es wy torween bely
zent yraas . es zentoknek mondasa ; Azert
felette teewolyognek es veetkoznek az o
llyan remeentelen kaba emberek . kyk
azt mongya hogy az eegyhazy neepe
chak telhetetleneseeghnek okaert koltotteek
az alamysnalkodast : es Comperaciot kyk
ellen wgy mond zent Amborus doctor .
chak az yrgalmassaag zyboras tarssok
az zegheen hallottaknak . Annak okaert
zerzette anyazent eeghyaaz . hogy soha eeg
zent myse zolgalat se lehessen . az zeghen
hallottak emlekozettyoknel kyl : kyról zent
Beda doctor ees wgy mond : meltatlan
az myndden seghedelemnel kyl : vala ky
az zegeen hallottakrol emlekozetlen eel eett
ez vylagon / Ha azert zerelmes atyamffy
ay my ees eremest kewanwnk yrgalm
assagot . erdemleny . Nem chak az wr iste
ntwl . de meegh my fele baratwnkwl
ees . azon torween alat tartozwnk my es
massal yrgalmassagot tenny // De o ky eer
deml / nagyob yrgalmassagot . annaal . my
nt ky myndden kegyelmesseeghnel kyl nya
walog es keenzatyk / Byzon nagy barach
aagh ha . ky az ollyanokkal . vala myt yot
teezen . Vyzon ellen nagy kemeenseegos
kegyetleneseegh ky yol tehetne es nem tee
zen : kyról wgy mond haymo mester <..>
myndden yrgalmassaghnal kyl wr istenn
ek ygaz yteeletyben eyty ennen magaat .
vala ky az zegheen hallottakrol . yelessen
kyk yo baraty voltanak el feletkozendyk
erról eellyen pelda olwastatyk . vala egy zerze
tes frater . es mykoron kywe mwlt volna
Az Iambor fraterok ew yo zokasok zerent
sok myseket Soltarokat . es eegyeb ayo''tatus
ymachagokat teenek zolgalanak eerette An
nak wtanna yeleneek egy yo zerelmes
barattyanak : es kezde reea yok bozzonkod-
ny hogy ewtet az nagy keenban leween el .

{610b}

Feletteek volna . es semywel nem segheell
eneek . monda az yo barattya . hyggyed ze-
relmes atyamffya . hogy ennee ennee sok
zolosmaat mondottwnk eeretted ; felele
az kenban valo frater . twdom mondotta
tok de ennekom semyt nem haznalth .

mert mýkoron en ez vylagon eelok vala sok hallottak zolosmajaat hattam el . mastan keedeegh azert a' mýt en eerettem teeztek mynd azoknak aggyaak : kýknek tartoztam Azt halwan az iambor barattya . nagjob ban . zolgalanak eerette es ký zabadoytaak ewtet az keenbol / kýból azt erthettýek h ogý vala magassal ýrgalmassagot nem teezen . ennen magaat challya megh . Masod tanwsagwnk leezen arrol mýnemew haznalattya vagyon . az ha llottakeert valo ýmatkozásban / zent ý rasbelý mesterek reea felelween heeth ýeles okaat vetýk / Elssew . mert wr isten nek elette felette kellemetes / mýeert ewk ees istennek malazttýaban vannak . es anya zent egyhaznak taghýaý : mýnekéwnk atýamffýaý es az zentóknek tarssa ssagokban menendók . de maga keesedel met es varast zenwednek . ew týztw latlansagokeert / Masod haznalattya mert az bodogoknak eremókre vagyo<.>n / merth mýkoron az pwr gatoriombelýeknek meg zabadwlasokkal . az zentóknek za mok meg zaporodýk anneewal az ew meennýeý eremók ees óregbwl vele / Harmad haznalatossaag az zeghen pwr gatoriomban valoknak nagý vÝgazta lasok . O zerelmes atýamffýaý ha testý zemewnkkel meg lathatnok . meel naý erwendettesseeggel varýaak es veezýk ez vylagon neepeknék emlekozettýóket es ýo teetelóket / ewk ees zegheenýek annewal eremesben ýmatkoznak azok eert . keerween wr istent hogý tarcha meg az ew malazttýaban . es otalmaz ya meg az erek vezedelemtwl / kýról Cantor parisieñ ellýen peldat veeth rola ; vala egy ember . es mýkoron az . Cimiteriomon atal meegýen vala mýkó ndenkoron ýmachagot teezen vala az zegheen hallottakeert / törteneek hogý ellenseege elót eseeek be az Cimiteriomba

{611a}

[[]]

{611b}

[[]]

{612a}

[[]]

{612b}

[[]]

{613a}

-Hettýek zerelmes atýamffýaý : meel ýo es haznalatus / meel Idwesseeges es fogana tus leegýen . az zegheen hallottakrol em lekózný es zolgalný / Výzon ellen kedee gh . meel vezedelmes es karhozatus le gýen ha ký ew rolok el feletkózýk es nem zolgal : mýnt ýmaran ez felwl megh mondot ýrasokbol megh hallott ok . keerýek azert az wr . isten . hogý te

gýen ýrgalmat azokkal . kýk malazt
 nak wtan keent zenwednek . es výt-
 gýe ewket ew zent orzaganak dýchó
 seeges bodogh lakodalmaban Amen /
 Ett lezen emlekózet
 zent emre kýral-
 nak Innepeeról .
 Wr Iesusban cristusban zerelmes a-
 ttýamffýä ýme Anýazent egýhaaz
 eztendew fordwlattýaban elewnkbe
 hozta . Ez nemes Idwesseeghnek formaý
 aat . ýo eelethnek týtóreet . zeep liliom
 výraghnaak eedes ýllattýaat zýt es zent
 emre kýral ffýwnak aldót ýnnepeet
 kýt mýkeppen wr isten malazttýanak
 mýatta zent gýekerról zarmazeek azo
 nkeppen [e]z nemes [v]ýragzaal kýlemb kýlemb zent gýmel
 choket teremte es eerlele ew eeletee
 ben . kýnek zeep ýllattýaat megh er
 ezween az ew zent attýa / meltan
 mondhataa : az zent ýsaak þriarcha
 nak mondasaat : Iacob ffýaról . Es Ia
 cob zemeelýeeben wrwnk Iesus Cris
 tusrol kýnek nemzeteeból zýleteek te
 stzerent az aldót istennek zent ffýa
 ký meg vagyon ýrwan Genesis xxvij
 ýme az en ffýamnak zeep ýllattýa
 mýnt az zeep výragokkal tólt mezó
 nek ýllattýa . kýt megh aldót az wr
 isten : Ezenkeppen dýchóseeges zýt zent
 emre kýralnak ees az sok výragzo le
 lký ýozagoknak mýatta . zeep . eedes . ýo
 es gýenyérwseeges vala lathný hal
 laný es erezný mýndennemew dolgat
 teetemeenyéet : kýnek dýchóseeges
 emlekózetýre harom rendbelý lelký
 tanwsagwnk leezen . wr istennek
 segheedseegewel :-

{613b}

Elssew tanwsagwnk leezen arrol my
 nemew ýozagus teetemenýeknek mýatta
 leen eellýen ýghen kellemetes az wr isten-
 nek bodogssagus zent emre kýral : zent
 ýrasbelý aýóýtatus doctoroknak mondasok
 zerent ýmez ewt ýozagot talallýok elssew
 hogý az ew akaratýaat mýndenben wr
 istennek zent akaratýa alaa haýtaa es
 aýanlaa / kýnek mýatta felette ýghen hoz
 ýaa vonýaa az hatalmas teremtónek zēt
 týtzes zeretetýt es malazttýaat / kýról wgý
 mondnak Zent Iero' . es Catho mester . az
 akaratoknak ýgýenlóseege zerelmet gheer
 ýeztnek : es eellýen lelký nemes ýozagn-
 ak ees meg tartasaara . akaraa a'' mý ne
 mes wrwnk Iesus Cristus az pater no
 ster kózzee egýeleýtený . es hogý mýnd
 en napon keerýók mý ýmachagwnkban
 leegýen te akaratod mýkeent menýben
 es földón / Masod ýozaag kówetsseeg
 nek hasonlatussaga : kýról doctorok zolw
 an termezet zerent . wgý mondnak hogý
 mýnden allat zeretý az ew hozýaa ha
 sonlatus . emberý zokaas zerent megh
 azonkeppen vagyon Az ýo Iambor esm
 egh ýot Iambort zeret .. gonoz gonozth
 Meneewel ýnkab gondolhattýok zerel
 mes a<.>ttýamffýä . lelek zerent lenný
 Az erek mýndenhato ýo wr isten . hogý
 ne zeresse azokat kýk . zent zeretetben la

koznak es eelnek . Harmad ýozagh : az zent alazatossaag : 0 ký nagý keench ha hol býzonnýal leelettetyk : Nagý draga az meennyey patica ees honnan kýwe zarmazeek . 0 ha meg gondollyok az mennyey erek wrnak . es myndenhato kýralnak eedes zýlótteek . mykeppen my eerettewnk magaat meg alazaa . ýllyk vala annak nemes peldaya ze rent ez vylaghý zent kýral<...> ffýanak ees magaat meg alazny . 0 nagý ýrgal mas wr isten vallýon hol talalnook mastan annak massaat ? Nem twdom . Býzonýawal . ýlleneek mynekewnk zee geen býneseknek . ha ez nemes zeep ýff ýw kýral ffýwtwl magwaban kap-hatnank . az volna ýob . hogý annak myatta veegre erdemleneenk my ees mynd mennýen földón ffel magaztatny

{614a}

Neegyed ýozaagh testý lelký týztassagus art atlansaagh : wgý olwastatyk ez nemes kýralý zent magzattrol hogý soha nem veetkózóth halaluskeppen . annak okaert ýghen kózalg etót Cristus Iesus<nak> eeleteenek kówetssee gheehóz / Es az zent malaztus kereztsseeghnek rwhayaat megh nem fórtóztette / eeth ta nwsaghnak okaert kerdees tamadhat . mykeppen lehet ez halando eeletben . hog ember ennen magaban . az halalus býnt megh ýsmerhesse es ellene alhasson . Reea felel elezer Aranzaýw zent Ianus . es wg mond . Soha kýlemben nem lehet . hanem wr istennek kýwalt keppen valo malaztt ýanak vylagossagawal : peldaat veth . mykoron az feenes nap ffeel tamad . mee -gh az kýsded zalma zalat ees meg lattya ember az wton : Ha mykoron kedeeeg see teet vagýon meeg az nagý ozlopót sem lathattya . Azonkeppen az meg vylagosodót leelek myn<.>neel kýsseeb gonozt ees meg ýsmer . Az meg vakwlt býnes kedeeegh meeg az nagý halalus býnt sem twggya býnnek . Az masod rezeere Bonauentura Rik . reea felelnék . mondwan . Myglen ember zabad akarattýanak tórweenye w tan ýaar soha magaat nem halalus býntwl . mynt az poganok es az gonoz býnben eeló kerezttýenek : De ha ember wr istennek malazttýaban . feelelmeeben es zeretetyben eel myndenkoron ellene alhathat az halalus býnnek .- Ewtód ýozaagh vala zýz zent emre kýral ban kýnek myatta kellemetes <wr> leen wr istennek zýne elót : zent hazassagh nak tórweenýewel meg zentóltetót zepló telen zýsesseegh mynt olwastatyk Azzo nywnk zýz mariarol : zýz ees vala . hazass ees vala . 0 zerelmes atýamffyaý . chodalatus ez eellyen dolgot chak hall anyá ees . hogý ký gyenyerwseeghnek týzeet hordozya ew kebeleeben . es meg ne eghesse . kýt mygh eele týtkon výsele ez nemes zeep meennyey výrag zaal de hala wtan . az ew zýzen meg ma radót hazass tarssa . es az eegy týtkus zolgaýa kýwe hýrdeteek es zent kýral ffýwnak nagý týztóssegeere es erdemee re / mynt ýobban megh hallya(.) az ew zét

eeleteeben . kÿról wgÿ mond zent Ieroni'
doctor . Az zent Angÿaloknak rokon kÿzelók

{614b}

Az zÿzesseegh . Azert testben testneel kÿl
eelnÿ . nem emberÿ de angÿalÿ eelet
Sem <..> ez vÿlaghÿ . de meennÿeÿ eelet .
Annak okaert . nagÿob erdemesb ez ha
lando eeletben . angÿalÿ eeletót keres
nÿ . honnem ha azon angÿalÿ eelet
ben meg maradot volna / 0 zerelmes
atÿamffÿaÿ ha meg gondolnook ez vÿ
laghÿ eeletnek es ÿdónek draga es
malasztus aÿandekaat : kÿben nÿawa
lÿaas halando emberek ha mwkalkod
nÿ akarnak nagÿ sok meennÿeÿ an
gÿaloknaal meltobbak lehetnek wr
istennek dÿchóseeges orzagaban . pelda
mÿnekewnk ez zentsseeges zent emre
kÿral kÿ mynd ew ÿffÿwsagatwl
foghwa keresee . es megh lelween
anneera ffel magzateek hogÿ soha
az ew zent Iesus kÿrallÿanak zÿne
elól el nem tawozÿk : kÿt keerÿen
mÿnekewnk ees meg nÿernÿ az ew
nagÿ zent eerdemeenek mÿatta
Masod tanwsagwnk leezen ez
maÿ zent ÿnnepnek meltosaga mellee
Mÿkeppen lehet hogÿ ez vÿlaghÿ ke
wes ÿdeÿglen eeló emberek sok eer
demet es nagÿ dÿchóseegót erdemlÿe
nek : mÿnt hallÿwnk nagÿ sok zentók
et / zent gÿenghe zÿzeket : ÿelessen ke
deegh ez bodog kÿralÿ magzattrol .
wgÿ olwastatÿk hogÿ meeg alÿgh
volt hwz eztendós ember . zÿleteese
tewl foghwa . es eellÿen mondhatat
lan nagÿ hatalmas zentsseegót eer
demlót kÿról wgÿ mond az zent ewan
geliom Math xvj hogÿ embernek ew
ffÿa az az Idwezeÿtenk kÿnek mynd
ew erdeme zerent ffÿzet : kÿból ÿsm
ertetÿk hogÿ zent ÿmre . mynd ew
kÿsdedseegetewl foghwa tÿztassagus eel
etben eelt leegÿen . es nagÿ lelkÿ ÿo
zagokban . zolgalta leegÿen az wr is
tent . Reea felelween azert az kerdees
re doctoroknak mondasok zerent ÿmez
harom . dolgokat talallÿok mellee Elssew
wr istennek nagÿ malasztÿanak eerde
mlese kÿról wgÿ mond hugo mester de sancto
victore . Az istenÿ malazthnak ayan
deka zerent rendóltetót meg embernek erdeme
ees . es az eerdemnek volta zerent az
ÿwtalom es az dÿchóseegh . ha azert

{615a}

Dÿchóseeges zent ÿmrehnek eellÿen nagÿ
erdemes Coronaÿa vagÿon meennÿek
nek orzagaban .. twdnÿ valo hogÿ eet
kerestte es erdemlette az ew ÿozagus
mÿwelkódetÿnek mÿatta Masod kÿb
ól ember nagÿ dÿchóseegót eerdeml /
mondot eeletnek zentsseeges volta .
wgÿ mond ez bellee zent Ieroni' doct''

Nem nagÿ dÿcheeretes az ha kÿ Ierw
salemben volt awagÿ lakozot . De ha
Ierwsalemben ÿo es Iamborwl eelth az
felette dÿcheeretes / Azert nem keel azt
zamlalnÿ embernek menea eztendót

eelt ez vylagon . De menea ydeyglen
eelt yol / mert chak azt zamlallya be
wr isten az eelo kenyben myglen eelt
Isteny feelelemben : zent zeretetben . ma
laztban es eegyeb leky yozagban .
es myglen zolgalt az wr istennek
Ha ky ezeknek kywle eel chak emle
kozet sem leezen rola .. O teremto wr
isten haat howa leeznek kyk ezeknek
kywle eelnek . yay vezyk azoknak ha
az zent yras ygazat mond : Dychosee
ghes zent ymre kyral azert yo es tekee
lletes zandekkal akarattal foglalta
vala magaat az wr istennek zolgal
attyara . es veeghyg meg maradassal
meeg ha towab eelt volna ees ez
vylagon . Annak okaert tellyes eer
demet es dychoseeeges Coronaat eerd
emle kewes ydeyg wr istentewl
Harmad . kybol ember nagy dycho
seegot erdeml . mondatyk wr istenn
ek arra valo valasztasa . kyre nem
zykseegh sok byzonsagot hozny . sokakat
lattwnk zemewnkkel ees ollyan yff
yakat kykben nyllwan megh ysmerte
tot wr istennek valasztando malaztt
ya / Apro germokoket : kyk ydonek ele
tte nagy malasztosok voltanak bolch
ek yo eeles elmeywk . yo erkew
chewk . Iambor eeletewk . es nem eel
hettenek sokat ez vylagon . bolchnek
mondasa zerent . Sap iij . hogy ez v
ylaghy hewsagus eelet el ne ragaggya
az ew zent zyweet lelkeet . ydonek el
ette ky vette ewket wr isten ez vylag
bol mert valasztatosok voltanak az
mennyey dychoseege . eelljen modon
erthettyek zyz zent ymre kyralt ees
kynek nem hagyaa meg eerny ez vy
laghy kyralsaghnak tyztossegheet : De

{615b}

Az mennyey zep yllatw vyragok kozzee zamla
laa : kyre valasztatus vala wr istentwl
kyt mynekewnk ees engheggye<.>n wr
isten zent haromsaagh ez ew zerelmes
zent zolgayanak erdeme myat
Legenda eiusdem festi
ymaran lassok megh ez zent kyraly m
agzatnak Bodogssagus zyz zent ymre ky
ralnak awagy herczegnek . eeleteet my
keppen erdemle ffel magasztathny wr is-
tentwl mynd foldon . mynd mennyen
mynd eeleteeben halala koron es ha
lalanak wtanna . Elezer ffel magazta
taa ewtet az wr isten ew eeleteeben
megh vylagosoyto malazttal . merth
zent es Iambor isten feelo zylektwl zy
leteek es nagy yeles kyraly nembol
tamada ez vylagra . leen kedeeg ew
zyleteese mykoron Cristus wr ffyw zy
letethnek wtanna ezer eztendo teln
eek : mynt az nagy Cronicabol ky vehe
ttyek / Mykoron kedeegh deaky twdoman
ban ertelmes volna : es ydeyben ffel kez-
dot volna gyoropodny : az zent malaz-
thnak myatta yndwltateek meeg ew
yffyw gyengeseegeeben az wr istennek
zolgalattyara . es ez vylaghyaknak wta
lattyara : zent penitencia tartassal zoron

gattya vala ennen magaat . hogy az er
zeekenseegot az okossaghnak alaya . es
az gyarlo testet az leeleknek . enghedel
meere haythatnaa . Sokat vgygaz vala .
es kewes almat veezen . vala .. Mykoron
eegyebek Alom myat el nehezwltenek
Ew akkoron mynt ollyan nemes kyral
ffynak yllot tenny . zweetnok vy
laghnaal . az zent Soltaar kenywet ele
yben vette . es azt olwasta . zolgalwan
az wr istent es myndden psalmusnak
wtanna . toredelmes zywel es ayoyta
-tus leelekkel byne bochanattyaat keertte
az wr istentwl / Az ew attya kedeegh bo
dogssagus zent Isthwan kyral azt gya
kortaa meg tekeentely vala : de senkyn
nek nem mongya vala . hanem chak
nagy eedes halakat aad vala raytta
az teremto wr istennek . hogy az ew
magzattya ollyan zentsseeges eeletben
eelne . Annak wtanna eegy ydoben

{616a}

Zent Isthwan kyral meene zent Martonban
Az Iambor Apatwrakhoz . ayoytatussaghnak
okaert mynd ew zerelmes ffyawal zenth
ymrohel / Mykoron az Convent bely Atyaak
megh hallottaak volna elelyben yarwlan
ak tyztoteles processional . hogy az felsseeg
-es zent kyralt Idwezleneek mynt termeezet
zerent valo wrokat : Az zent kyral kedeeg
twdwan az ew ffyanak nagy zent eeletet
elotte bochataa az Idwezlettre / zyz zenth
ymre kedeegh myert zent leelekkel tellyes
kynek mynd meg ysmeween eerdemes vo
ltaat : myndent azonkeppen meg apolgata .
Nekyk chak egyzor . Nekyt haromzor . Nekyt
ewtzor Es eegyet veegre heetzer . annak
kedeeg vala frater Maurus newe / Myko
ron az zent Mise meg aldatot volna . az
zent kyral tytkon kerdee megh az ew ffyaat
my okaert tette volna . Es meg yelentee az
ew attyanak hogy myndenyknek annee
eztendey volna . hogy tyztassagus eeletot fog
attanak volna . Az wtolso kedeeg frater
Maurus zeplotelen zyz volna .. Azt halw
-an az zent kyral meg akaraa keseerteney
az fratereket mynt ollyan bolch ember
hogy ha az ew ffyanak mondasa ygaz vol
na ; Mykoron veternyenek wtanna az
fraterok tytkus ymachagra . el ozlottanak
volna : zent Isthwan kyral myndenykhoz
el meene . es lathwan az fraterok meg
zeghee myndenyk az zent Silenciomot
kyralnak tyztosseegot tetween ; Veegre
frater Maurushoz meene . de yngyen
ffel sem yndwla elotte / Es mykoron
nek y zolt volna az zent kyral . Az Iam
bor frater . semyt nek y nem zola / mert
az Isten kyralnak zolgalattyaat el nem
hagya ez foldy kyralnak kedweerth .
Az zent regulaat sem toree meg . az Silen
ciomot meg feyteessel ; Mykoron hollal
Az Capitulomban gyewltenek volna
Az zent kyral meg akaraa keseerteney ala
zatossagaat . ees . sokakat ellene zolwan
kyk az zent zerzethnek ellene volnanak
De frater Maurus semyt ellene nem zo
la . de myndent nagy alazatussaggal el
halgat vala . isteny yo gondolatban fo

glalwan ew zýweet lelkeet . Ottan m
eg ýsmeree az zent kýral . hogý ýgaz vo
-lna az ew ffýanak ýelentese : Es frater
Maurust Azonnal . pechý pýspekkee tewee
Masod dýchóseeges ffeel magasztasa zýz
zent ýmróhnek ew eeleteeben : Egý ýdób
-en mýkoron chak egý týtkus zolgaýawal

{616b}

Ayoýtatus ýmachagnak okaert meene
wesprimee zent Gergý martýr Capolna
ýaban es ýmachagaban azt gondollýa
vala . mýnemew zolgalatot tehetne ew ee
leteeben . ký wr istennek kellemetes volna .
ýme azonkezben nagý fenesseeg zalla reea
es <..>eellýen isteny zoot halla mondwan .
testý es lelký zýzesseegót varok tewled .
ezt aggyád ennekem . es ebben maragý m
-egh : Mýkoron ez nemes kýralý magzat
azt hallotta . volna . Nem býzeek ennen
magaban . twdwan az týzta eelethek nehez .
voltaat . De ottan monda . En wram isten
ký mýndeneket nýlwan latz . tekeellýed
meg az te zent akaratodat en bennem . es
testhnek vezedelmes ýndwlatýt kýk az lee
leknek ellene výaskodnak te aldot zent
ýrgalmassagodnak harmattýawal occhad
megh . Es mýkoron mýnd lelkeeben testee
ben meg výgaztaltatot volna . meg par
-ancholaa zolgaýanak hogý az dolgot mýg
eelne senkýnek ne mondanaa : Azonkóz
ben kýben ewneký ýngen hýre sem vala .
nemes zýzet hozanak ewneký hazas tar
sswl kýralý nemból : kýnek mýkoron nýl
wan ellene nem alhatna . az atýaý pa
rancholatnak okaert . Wr istennel kózlee
dolgaat es mýnd ennen magaat . mýnd
hazas tarsaat zýzesseegben meg tartaa .
Es senký meg twdhataa . mýg eele / ez ne
mes zent angýalý eelethek meltosaga .
Masodzor ffeel magasztata wr isten ez ew
zentsseeges zolgaýaat halаланak ýdeýn
kýról wgý olwastatýk hogý mýkoron ký
mwlt volna ez výlagbol zent Ewsebius
pýspek ýaar vala processiot Cesareaban
azonkezben nagý eedes angýalý eenekleest
halla az eeghen : monda az Esperesthnek .
hallaz ee vala mýt . monda nem . mýko
ron ýmachagot tóttenek volna . az Esperest
ees kezdee hallaný . mýkoron ffeel tekeentót
volna az menýorzagra zozatot halla mond-
wan . Bodog zent ýmróhnek leelkeet výzýk
ffeel az zent angýalok ký magýar orzag
belý zent Isthwan kýralnak ffýa . es ezen
horaban mwlt ký ez výlagbol . es nagý
halaat adanak raýtta dýcheerween wr .
istent es az zent Confessort .
Harmadzor ffeel magasztataa wr isten ez
ew zent Confessoraat halаланak wtanna .
mýkoron az erek dýchóseegben ýmez harom
rendbelý nagý eerdemes Coronawal meg

{617a}

Coronazaa . elezer Artatlansagnak zegh
hetetlen dýchóseeges . kýt nem mýnden
zentnek adnak . kýról wgý mond zent
Agoston doctor . xxj de civitate dei . hog
felette kewes ember eerdemhetý . mýnd
ew ýffýwsagatwl foghwa . semý halal
os býnt nem tenný / mýkeppen ez zent

ýmre Masod dýchóseegees Coronaýa
 mondatýk az nagý zeplótelen zýzessee
 ghnek eekesseege . kýnek kýwalt keppen
 valo dýchóseegees Coronaýa vagyon / Har
 mad dýchóseegees Coronaýa mondatýk le
 nný choda teetelnek meltosaga / hogý
 meegh akar meel nagý býnesekeert ees
 hatalma vagyon esedózný . kýról eellýen
 pelda olwastatýk . Vala egý nagý býnes
 ember kýnek Corlath vala newe ký
 nek mýkoron wr isten malazttýaat a
 tta volna tóredelmesseegre . meene roma
 ban Wr papához . kýnek hýldebrandus
 vala newe kýnek mýkoron meg gyon
 tta volna býneýt eellýen penitenciat
 hagýa ewneký . hogý megh vasztathnaa1
 ew<...> magaat . es eegý lewelben bel ý
 rwan ew býneýt . wr papaý peeche
 týwel meg peechetólween . Es mýnd
 den bwlchws helyeket zentóknék tem
 eteesýt el <ha> ýarna . es vala hol
 wr istennek ýrgalmassaga2 zerent az va
 saak ew rola el zakadoznanak . az lew
 elból az býnók el vakartathnanak
 es az papaý peechetók az lewelról le
 hwillananak ott twdnaa meg bocha
 ttathný az ew nagý býneýt . Mýkoron
 az zegheen ember : mýnd ez vylagon
 <zeren> zertte3 nagý sok helyóket el ýarth
 De sem Ierwsalemben . sem eegýeb zen
 tóknék Coporssoýanaal . ýrgalmat nem
 leelth Veegre halwan magýar orzag
 ban zent Isthwan kýralnak choda tee
 telýt mwkalkodeek nagý faratsaggal
 feýeer varraa . es mýkozneek zent isthw
 an kýral Coporssoýanaal es zwnýada
 eppeseegeeben . neký ýeleneek az zent kýral
 mondwan . Ne býzýaal az en erdemenbe
 mert nem vagýok eeleeeg eretted esedóz
 -nóm De meen el az enffýamnak zenth
 ýmrehnek Coporssoýához ewtet keeryed . mert
 ew zýz eeletben mwlt kýwe ez vylagbol
 es istennek zýne elót wdwarl azokkal k
 ýk zýz eeletót výteltenek / Mýkoron azert
 ffeel ebredót volna . ottan oda . meene

{617b}

Es nagý zýwebelý tóredelmesseeggel es ala
 zatossaggal . sýrwan ohaýthwan kezde kený-
 erghený . ýme chodalatus dolog Azonnal
 nagý zórgheessel chattagassal . mýnd ýzenk
 eed az vasak el zakadoznanak rola . Azth
 halwan kedeeg az sok neepek . mýnd egýh
 azý neepek . mýnd parasztok4 oda fwtama
 nak chodaara .. mý dologh volna . Az zegh
 een ember kedeeg mýnd volta keppen ký
 ýelentee ew elóttók . meg mwtathwan .
 az papa leweleet ees kýben býneý vala
 nak megh ýrwan . De chak egý bewtwt
 sem talalanak meg benne . Ottan . mýnd
 kýk ott valanak nagý dýcheeretót es hal
 aat adanak raytta wr istennek es zýz zét
 ýmre Confessornak . mý ees mýnd ezek
 nek wtanna . tellýes býzodalommal fo-
 lýamwan zýz zent ýmrehnek nagý erde
 mes voltához keeryek ýmaggyon mý bý
 neýnkeert . nýerýen malaztot . bekeseegót
 mý eeletewnknben es halalwnknak w
 tanna az erek eelethek zent orzagaat . Añ .

{618a}

[[[]]]

{618b}

[[[]]]

{619a}

[[[]]]

{619b}

[[[]]]

{620a}

[[[]]]

{620b}

[[[]]]

{621a}

0 zerelmes atyámfyáy myth zolhat
wnk rola . ýme lattýok hogý az terem
tew wr istennek zent parancholatt
ya / ýgheeýe mondasa ellenzeest zen
wed azoktwl kýk nem tarttýaak . Az
zent ewangeliom es eegýeb zent ý
raas haborwsagot zenwed azoktwl
kýk hamýssan ertýk es magýarazý
aak . Anýazent egýhazban valo h
eet ffee zentsseeg haborwsagot zen
wed azoktwl kýk gonozwl eelnek vele a
wagý ýngen sem gondolnak vele
Az nagy týztólendó es eeló oltarý
zentsseeg . karomlast zenwed azoktwl
kýk megh týztólýk es meltan nem
veezýk hozýaýok 0 myt zollýwnk
az zent hýttról remenseegról ýgassagról
es zent zeretetról : kýknek sem ere
ýe sem hatalma . sem zeepseeghe
sem eekósseege es semý týztóletý ný
nchen ez vylagon embereknek ffýaý
kozót . 0 ffeelsseeges teremteu wr isten
haat honnan Idwózwlhetnek az zegh
een býnesek . Býzonnýal hýzóm ar
rol mongýa vala bodogssagus zent
paal apostol ýrwan []
ýrth leweleenek [] rezeeben .
Atyámfyáy . valchatok megh az ý
dót mert az napok gonozok . ercche
kýnek ertený keel . ýme hýzóm er
tý tý atýaffýwsagtok : my okaert ad
aa . es magýarazaa ký a'' my eedes
wrwnk Iesus az leelký wrwossa
gokat ez maý zent ewangeliomban
hogý anneewal ýnkab raytta ragad
nanak . ez vylaghý neepek es volna
mý myat Idwózwlnýók : volna mý
hóz býznýok : enný ez vylaghý veze
delemnek haba kózót : Annak okaert
folýamýwnk Az meennýeý dýchósee
ges zentóknék seghódelmókhóz : Az
eedes Azzonýwnk zýz Anýa maria
nak hatalmas erdemeehóz : hogý az
ew zent hýwseegóknék meltosaga
eert teegýed kegýelmet my veleu

nk zegheen bñnesekkel . es tarchon
megh ew zent malazttýaban . Atýa
ffýw zent leelek . zent haromsaagh
erekkewl erekkee Amen :-

{621b}

Zýz zent Marthon
pýspeknek Innepeeról
Ez maý zent Innepek . epistolaýaat es
zent ewangeliomaat ha ký lathný akar
ýa megh talallýa . zent Mýklos pýspeknek
ýnnepeen : kýkkel nem kel eet helt fóglaalný
Wr istennek azert týztóssegheere es bodog
ssagus zent Marton pýspeknek meltosag
ara . mý Idwesseeges tanwsagwnk mellee
harom reze lezen bezedewnknek . Elssew
rezeeben leezen tanwsagwnk . mýne-
mew nagý aldomassal aldaa megh wr
isten dýchóseeges zent <.>Marton pýspekót
mýnd eeleteebeen . mýnd halala koran
es halalanak wtanna az erek dýchóseegben /
wgý hogý meltan erthesseek ew rola az
bólchnek mondasa . ecclesiastes xliiij Benedi
ctionem dedit illi dominus et testamentum suum
confirmauit super caput eius et cetera . Aldomast
ada ewneký wr isten . es az ew meenn
ýeý ýgýeeretýk meg eressóýtee az ew feýeen
O wr Iesusban zerelmes atýamffýaý ha
zereewel megh gondollýok Semý nagýob
hazna es zýkseeghe nýnchen embernek ez
halando výlagon lakozný : hanem chak
wr istennek meg aldasaat edemlený
mert ha eett eeleteebeen nem erdemle
ndy . soha halalanak wtanna meg nem
leelý : ennek nýlwabban valo ertelmeere
eellýen kerdest tamazthnak zent doctorok .
Mýnemew aldomaas az . kýwel wr isten
ember megh aald . Reea felelween . rýwýd
eden . Nem eegýeb hanem mýkoron wr isten
mýndden eerdemneel kýl . twlaýdon chak az
ew ýowoltabol megh aýandekoz embert . aw
agý testý ýowal awagý lelký ýowal .: mýnt
olwastatýk reeghen zent Iob pñriarcharol : ký
ról wgý felele az Sathan wr istennek . Nem
heýaban týztólý es feelý Iob istent . mert kew
rewl veetted ewtet mýndden ýawayddal es
megh aldottad ewtet nagý sok ýowal .: wgý
mond rola magýarazo ýraas . maskeppen al
gýa ember wr istent . es maskeppen algýa
wr isten az embert . Ember algýa wr istent
mýkoron týzta zolgalattal . es melto dýcheere
ttel dýcheerý es magýaztattýa istennek zent .
neweet . zent ýrgalmass<.> voltaat : Wr isten<.>

{622a}

Kedeegh . megh aald embert mýkoron az
ew zent malazttýawal megh aýandekozýa
ewtet . kýból eellýen tanwsagot vehetew
-nk hogý neemel teremtot vannak wr
istennek tellýes aldomasaban . mýnt az
meennýeý zentót : kýk eett ez výlagon
az wr isten atta ýowal malazttal es aýan
dekkal . wr istennek aldomasaat erdemle
tteek es annak wtanna az erek dýchósee
ghnek . veeghetetlen bodog ewrómeet / Výz
-on ellen nekýk vannak wr istennek tekee
lletes atokýaban . mýnt az pokolbelýek
Math . xxv . Nekýk vannak . mýnd kettóben
reezesek . mýnt ez výlagon lakozo zeegh
en adamffýaý . ýok es gonozok . malaztban

es bñnben eelók<.> kÿról bólch zolwan
 pver x . vgÿ mond . wr istennek aldoma
 sa az ÿgaz embernek feÿeen vagÿon : Az
 bñnesnek kedeeg zaÿaat el fódóztte az gono-
 -ssaagh : kÿról peldaat olwaswnk Gen . j .
 Adam ewa elssew zÿleÿnkket <kÿben>
 kÿktÿwl mÿnd ÿok . mÿnd gonozok zÿlete
 ndók valanak : elózór az teremteesnek
 wtanna mÿg artatlansagban valanak
 meg aldaa wr isten . De mÿnekwtan-
 na veetkózeenek meg atkozaa mondwan
 Atkozot leegÿen az feld . te mwkaad wtan .
 Gen . iij . Ez eellÿen aldomasban az az . testÿ
 es ez vÿlagÿÿ es lelkÿ ÿonak zent malaz-
 thnak . es istennek nemes Aÿandekoknak
 aldomasawal . meg aldotta vala wr isten
 dÿchóseeges zent marton pÿspekót mÿnt m
 egh hallÿok eeleteeben .
 Masod kerdees mÿnemew zent aldom
 ast keel mÿnekewnk keernewnk az wr ist
 entewl <.> zÿkseegkeppen : Reea felel zent
 Bernald doctor . libro originalium / es wÿ
 mond . Harom rend belÿ istenÿ aldom
 asnaal kÿl vagÿwnk zÿkseegósók / Elól
 veett . segheellew . es megh tekeellew al
 -domas . Az elsew ÿegzÿ istennek zent ÿr
 galmassagaat : mert mÿ bñnból . ÿora
 ffelel nem tamadhatnank ha wr isten
 ew zent <yrgal> eelól veett ÿrgalmassa
 -wal megh nem latogatna . Az masodÿk
 ÿegzÿ wr istennek megh segheellew ma-
 lazttÿaat : kÿ ÿora vonzon koronkeed . es ah
 -ol el fogÿatkozoznank mÿ gÿarlosagwnk
 nak mÿatta ffelel emelghet . Az harma
 dÿk ÿegzÿ az erek dÿchóseeghnek el veege
 zót bodogssagaat . Vala kÿ zerelmes atÿam

{622b}

ffÿaÿ ez harom istenÿ Aÿandeknaal kÿl es
 lelkÿ testÿ aÿandeknaal kÿl : eelend es el
 hagÿatandÿk . annak ketsseeghneel kÿl az
 erek vezedelmes atokban leezen reeze
 es megh maradasa . kÿtewl mÿndden
 kerezttÿen embert otalmazÿon wr isten
 Ez harom rend belÿ zent aldomassal bew
 seeggel meg aldatot vala . dÿchóseeges
 zent marton pÿspek Annak okaert haz
 nalatus es dÿcheeretes leen az ew eele
 -te mÿnd ÿffÿwsagatwl foghwa halalÿg
 Harmad kerdees mÿn ÿsmerhetÿ meg .
 ember . ha wr istennek aldomasaban .
 vagÿon awagÿ nÿnchen . kÿnek feleletÿk
 kÿ vehettÿók zent paal Apostolnak mon
 dasabol ÿrwan Effesom belÿeknekÿ ÿrth
 leweleenek elssew rezeeben . mondwan .
 Aldot leegÿen wr isten . es a'' mÿ wrwnk
 Iesususnak Cristusnak zent attÿa . kÿ meg
 aldot mÿnket mÿndden lelkÿ aldomassal me-
 nnÿekben . wr Cristusban . hogÿ zentók
 es zeplótelenek lennek ew zÿneenek elette
 zent zeretetben : kÿból azt erthettÿek hogÿ
 vala kÿt wr isten meg aald . mÿnd lee
 lekben testben meg algÿa es meg zentólÿ
 hogÿ mÿnd istent . mÿnd fele barattÿaat
 zerethesse . kÿnek fundamentoma mennÿ
 ekben vagÿon / Bÿzon ÿegÿ azert ember
 ben . hogÿ wr isten meg aldotta . mÿko
 ron mÿndden halalus bñnneel kÿl eel
 es semÿ nÿnchen emberben kÿ az teremtó
 wr istennek akarattÿa ellen volna .

Masod yegy ha tÿzta es zeplötelen eelet
ben eel az ew allapattÿa zerent / twdnÿa
ÿllÿk ha zÿz . ha hazas . ha ózvegÿ : semÿ
ben atal nem hagwan wr istennek zent
parancholattÿaat . es az ÿgaz tórweent .
Harmad yegÿ . ha wr istent aÿoÿtatus
es bwzgosagus zeretettel zeretÿ . es attÿa
ffÿaat wr istennek meg parancholt m
ondasa . zerent : Ýme azert zerelmes atÿ
amffÿaÿ lattÿatok hallÿatok mÿnden
istenÿ ÿonak es lelky aÿandeknak m
eltossagus voltaat : veegÿetók ezetekben
ez nemes tanwsagokat . es eellÿetek
azonkeppen hogÿ eerdemlÿeetek wr
istennek zent aldomasaat : ÿgÿen eele
bodogssagus zÿz zent marton pÿspek ees /
es meg aldateek wr istentÿl mÿnd
felden . mÿnd meennÿen . kÿnek zent
erdeme leegÿen mÿ býneÿnknek ÿrgalma

{623a}

Masod tanwsagwnk leezen ez maÿ zent
Innepnek meltosagus tÿztóssegheere . mÿkeppen
Az kegÿelmes . wr isten f fel magasztataa . es
aÿandekozaa zÿz zent Marthon pÿspekót mÿ
nden rend belÿ zentóknek malaztus aldo
masawal . Elezer zent angÿalÿ aldomass
al es malaztal .. mert mÿkeppen az zent
angÿalok zeplötelenek mÿndden býnn
el kÿl wr istent mÿndden hÿwseeggel
zolgallÿaak es dÿcheerÿk . es mÿndenben
enghedelmesek . Azonkeppen zÿz zenth
Marthon pÿspek . zent Bernald doctorn
ak mondasa zerent hÿhettÿek hogÿ soha
halalus keppen nem vetkózót . zenetlen
wr istennek dÿcheeretÿben volt foglala
tus . enghedelmes . gÿors . hÿwseegees .
Masodzor az zent patriarkaknak aldom
asokban ees reezes volt . twdnÿa ÿllÿk
mert azon zent ÿrgalmassaghnak kegÿe
-lmesseeghnek wtan ÿart es eelt . mÿnt
az reeghÿ zent Atÿaak . es nagÿ sokakat
vonth es tanoÿtot az ÿdwesseeghnek w
tara : es istennek ismeretÿre zolgalattÿ
-ara .. Harmadzor zent proffetaknak
malazttÿa ees volt ew benne . ÿewen
dew latasoknak . es ÿstenÿ tÿtkoknak ÿs
meretyben es megh ÿelenteseseben
Neegÿedzór hasonlatus volt az zent Apo
stolokhoz ees : pÿspekÿ meltosaghnak paz
torsagaban . kÿról wgÿ mond Anaclet⁹
papa . hogÿ wr isten zerzette es vetótte
az pÿspekóket . az zent Apostolok helÿót
kerezttÿen anÿa zent egÿhazban / Bodo
gssagus zent martonnak kedeeg azonkeppen hatalm
at enghedót vala wr isten . mÿnd egh-
-en vÿzón es földón / es mÿndden ter
emtót allatok wgÿan enghed<.>nek
vala az ew parancholattÿara . mÿnt reegh
-en az zent apostoloknak . Ewtódzór .
hasonlatus volt az zent martÿrokhoz ees
mert ÿollehet testzerent halalt nem
zenwedót De lelke zerent martÿr volt
keth keppen elezer kewansaga zerent / m
asodzor tÿredelmeseege zerent . mert raytta
lett bozwsagokat nagÿ alazatossaggal .
el zenwedót . Annak okaert eeneklÿ ew
rola anÿazent egÿhaz az zolosmaban . O
zentsseeges leelek kÿ ÿollehet fegÿwer
mÿyat nem zenwedót . de maga mar-

týromsaghnak Coronaÿaat el nem hatta .
Hatodzor zent Confessorokhoz ýgÿenl va
la . de ýnkab zent bernald doctornak m
ondasa zerent mýndden Confessoroknak
gÿenge es tÿkre . mert nagÿob nalanal
nem lelettetÿk Anÿa zent egÿhazban
Hetedzr zent zÿzekhz hasonlatus vala . De

{623b}

Wgÿan ýeles es dragalatus zeep vÿragh
zaal keppen tÿztóltetÿk az meennÿeÿ felsseeges
kÿrlnak zent wdwaraban . Nÿolczadzr
hasonlatus vala zent wdvarlo vÿtezkzr
ýgassagus eeletnek meg tartasaban . az az hoÿ
senkÿeet sem erwel . sem hamÿssan el nem
vette De ýnkab az ew twlaÿdonaat ees ere
mest oztogatta az zegheenÿeknek . annak ok
aert meltan eerdemle meg aldathnÿ az wr
istentewl / kÿlenczedzr hasonlatus leen az
ÿo es ýgaz zerzetskhz : De ýnkab mýndden
zerzeteseknek bÿzon peldaÿok es mesterek
mert tekeelletesseeggel meg tartaa . az zent
Apostolÿ zerzethnek három reendbelÿ tekee
lletes fogadasaat . twdnÿa ýllÿk . zegeen
seegt . enghedelmesseegt es tÿztaagot
Tÿzedzr hasonlatus leen mýnden rendbelÿ
zentkhz . kÿk mýnd ÿo eeletnek hala
lÿg valo meg maradasaban . Idwezÿlnek
De dÿchseeges zÿz zent Marthon pÿspek . ýol
Iamborwl es zepltelen eele mýnd ha
lalÿg . kÿwel nem chak ennen erdemeere
haznalatus leen De meegh wtanna valo :
mýnd feÿedelmeknek / mýnd zeghennek
bodogoknak ÿo pelda . tekeelletes regula
es ýgaz Idwsseeghnek vezerlÿe : Annak
okaert erdemle mýnden zentknek aldo
masawal meg aldathnÿ . ýme azert zerel
-mes atÿamffÿaÿ ha akarÿatok bodog
ssagus zÿz zent marton pÿspekót kóweth-
nÿ valazÿatok regulassagot az ew zent
eeletenek rendÿbl hogÿ tÿ ees erdeml
ÿetk azonkeppen wr istentÿwl meg ald
athnÿ . mýnd ez vÿlagon mýnd az masÿkon
Imaran lassok meg az ew zent eeleteet
Legenda eiusdem festi
Az ýdóben mÿkron wr ffÿw zÿletethnek
wtanna ýrnanak három zaaz hethwen
eztend taÿÿan Dÿchseeges zent Marton
pÿspeknek tamadasa es zÿleteese ýsmerte
tÿk lennÿ . magÿar orzagbl . Sabarianak
varasabl : kÿnek zÿleÿ mÿkron nemessek
volnanak . Romaÿ chazaroktwl tarthnak va
la .. Bÿrÿaak vala kedeeg az ýdóben Constan
-cius es Iulianus chazarok ýd zerent / Vÿ
vee be azert marton meeg kÿsded vol-
taban az ew attÿa . olaz orzagban es la-
kozanak papÿa new varasban . es vÿtez
-ködnek vala

{624a}

Romaÿ chazarok alat . Iollehet Zent marton
nem akarattÿa zerent / mert ýollehet az
ew zÿleÿ pogansaag alat volnanak Ew
kedeeg meeg tÿz eztends koraban : ew zÿ
leÿnek akarattok ellen az zent egÿhazh
oz fwtwan . meg hÿÿlette vala magaat
es olÿ ýghen meg zallotta az ew zÿweet
wr istennek malazttÿa es zerelme . hogÿ
ha genghe ýdeÿe meg nem vonta volna
ez vÿlaghÿakat meg wtalwan keez lett

volna pwztaban fwtnya / De mykoron
 az ew attya el veehedot vitez volna .
 yraak ffeel marton vitez az tablaban
 tyzen ewt eztendos koraban . kynek elle
 ne nem tehete . meene be azert az chazar
 -nak wdwaraban chak eegy zolgaaw
 -al . ky ewnek y zolgalna . kynek vyzon el
 len ew ees wr valwan azonkeppen zol-
 gal vala . Egy ydoben mykoron Ambi
 ensis varas kapwyan ky menne lowa
 hataan az teeb vitezok kozot . eegy rozsas
 zegheen embert elol talala : kynek sen
 ky alamysnaat : keerween <senky> nem aad
 vala . zent Marton Cristusnak zerelmes
 vitez zolgaaw meg kenyerwle raytta
 es mykoron eegyeb yozaga nem volna
 mert ymaran mynd Cristus zeegenynek
 <az> oztogatta vala . teeb az eegy palasttya
 naal nem vala . Annak ees eegyik ze-
 leet az zegheennek adaa . az mas rezeet
 magara takaroyttaa / ky az teeb vitezok
 lathwan bolondsagnak veelyk vala .
 yme kedeeg azon eeel almaban Cristus
 Iesus wran lataa az ffeel palastot dyche
 kodween benne az zent angyalok elot
 mondwan . hog y az meg hywlot mar-
 ton vitez atta volna azt ewnek y : Zent
 marton yollehet meg ysmeree hog y ke
 llemetes volt volna wr istennek az ew
 alamysnaya / ottan tyzen nyolcz ezten
 dos koraban . meg kereztolkodeek . Annak
 wtanna keth eztendo bel telween . tor-
 ten eek Iulianus chazarnak hada . Gallia
 ban . es mykoron Soldot oztatot vol
 na az vitezoknek : zent marton nem
 akaraa ffeel venn y . mondwan hog y
 ew towabba ez vylagh y wrnak nem
 vitezkodneek . de az wr ystennek ky me
 nyet foldet termtotte . De az chazaar
 veely vala hog y feelteeben nem akar
 na vitezkodny . Nem istennek zolgalattya-
 -eerth

{624b}

Azt halwan Zent Marton ffeel fogadaa
 hog y masod napon myndden fegywer
 -neel kyl . az ellenseeghnek kozyben mee
 gyen . Annak okaert oryzet alaa ve
 ttete Iulianus ewtet . De yme masod
 napon hyhettyek hog y az ew zent eer
 demeenek myatta az ellenseeg meg en
 ghedween chazaar hatalma alaa adaa
 ewnnen magaat . meg hodolwan .
 Dychoseeges zent marton . azert el hagya .
 az hadakozaas . es meene zent hylarioshoz
 pictania Bel y pysespekhez . es ott akolittaa
 teweek . Azonkozben isteny yelenetbol
 mene haza zylyt meg latogathny kyk
 meeg poganok valanak . azon wton sok
 nyomorwsagot zenwede . az gonoz tolwa
 yok myat : Es mykoron haza ywtot
 volna . Annyaat ez zent hyttre tereytee
 Attya kedeeg azon gonoz agsagban meg
 marada . Vala kedeegh az ydoben nagy
 Erethnekseeg kerezttyen hyt ellen . kyk
 ellen <elle> zent Marton eressen vyas
 kodwan meg fogaak es erossen vezzo
 wel meg Castigalwan ky yzeek az va-
 rasbol . es yewe mediolanomba / onnan
 ees kywe yzeek . meene chak masod ma

gawal . Gallinaria newó varasban .
 Onnan esmeg pictaniom varasba mee
 ne zent Iliarius pýspekhez . es Calastro
 mot zerze maganak es ott kezde lakozny
 Egy napon mykoron kywe nyomotot vol
 na . leele egy hallottat ky zent kereztt
 seeghnel kyl mwlt vala kywe . kyn
 anneera el keseródek hogý nem tyrhete
 hanem cellayaban vywee az testót es
 zent ymachagawal ffel tamaztaa : Ma
 sodot esmeg olwaswnk ky ennen magaat
 ffel akasztotta vala . azt ees ffel tamaztaa
 Vala kedeech nagy yo hyre newe myn
 den neepek kózót Azonkezbe hallaak
 meg Az turonica varasbelyek az ew
 zentsseeges eeleteet : myert pýspókót nem
 volna . eegyetembe valaztaak zent mar
 tonth pýspekkee . yollehet mynden akara-
 ttyanal kyl / De mykoron nehez volna yo
 zokasanak az tyzt tartaas . kywl az var-
 asnak keth meel földón <Casto> Calastro-
 mot rakattata . es ott keth negywened
 magawal . zent zerzet zerent lakozyk
 vala wr istent eeyel nappal zolgalwan .

{625a}

Nemykoron zent Marton lata eegy
 oltaar alat eegy koporsoot kyt mar
 tyr newon tyztolnek vala az nee
 -pek kynek zent marton meg kerdöz
 ween neweet ky volt volna es
 semykeppen byzonsagara nem me
 hetót volna : Baal felee tekeenth
 ween lata egy fekete arnyeeekoth
 alwan / es mondwan vagyok eg
 gonoz tolwaynak lelke kyt gonoss
 agaert meg oltenek es ez koporsso
 ban el temettenek : ky erekkee el
 karhoztam . Azt halwan zent mar
 ton pýspek ottan el toretee az oltart
 Harmadyk hallottak tamazta ffel
 ezenkeppen . Mykoron eegy ewzweg
 azzonnak eegyetlen eegyky mwlt
 volna . es ky vytteek volna az me
 zóre hogý el temesseek . nagy sok p
 ogan neepek kewrwle leween es sy
 rathwan . zent marton pýspek ystenn
 ek akarattyabol oda ywthwan . y
 mada erette es ffel tamaztaa . azt
 lathwan nagy sok poganok fordw
 lanak ez zent hyttre / O zerelmes a
 tyamffyay ha myndden choda teete
 leet meg yrnook ez bodog zent em
 bernek . mynd az eghez nap sem vol
 na eeleech . meenee poklosokat . koro
 kat betegóket gyogywtot / menee er
 dengeseket vgyasztot / es menee zam
 talan pogan neepekét fordoytot / me
 nee zent egyhazat Calastromokat raka
 ttatot . mynt epeytotte anyazent egyhaz
 at Idweseeeges tanwsagawal .. mynt o
 talmaztta ez zent hytót .. isten atta malaz
 ttýawal / mynt zaporoytotta istennek zét
 orzagaat zentóknék sokassagawal . ky
 mehet myndennek vegeere chak az wr
 isten / Annak felette wgy olwastatyk
 ew rola . hogý myndden teremtot alla
 tok enghettenek ez zent embernek pa
 -rancholattýara / Mynemew nagy keg
 yes es yrgalmas lótt leegyen az egy

dolgabol meg ýsmertetÿk / mÿkoron
egÿ yeles ÿnne . napon . mÿseet akar
na zolgalnÿ / eegÿ zegeent elól tala
la es ottan nekÿ adaa rwhaÿaat ch
ak egÿ palasztban meene mÿse monda
nÿ / Es mÿkoron az egÿhazÿ neepek elót
nem mereezleneek le vetkóznÿ . mÿert

{625b}

Az palasthnaal teeb rwhaÿa nem volna
az Esperest egÿ kÿs kwrtha rwhaat hoza
nekÿ . <..> kÿnek hozÿasaga chak terdÿk
vala wÿa kónÿókÿgh . Es azon keppen ffel
ótózneen . ffel alla Mise mondanÿ . ÿme
mÿndeneknek latasara zent lelek wr
isten tÿz keppen feeÿre zalla . es belee e
nÿezeek // mÿkoron kedeeg mezeÿtelen
karÿaÿt ffel emelte volna wr istenhóz
ÿme az zent angÿalok aranÿas genges
ótózzettel bel fódózeek ew karÿaÿt kÿk
ból nÿlwan megh ýsmertetÿk az ew n
-agÿ zentsseeges volta / Olÿ nagÿ malaz
ttÿa ees vala ez dÿchóseeeges zent Conf
essornak hogÿ wgÿan zem latomast ees
meg lattÿa vala pokolbelÿ erdeghnek
ÿarasaat es mÿwelkódetÿk / es mÿkoron
egÿzór egÿ koronas kÿral zemelÿeeben
nekÿ ÿelent volna monda . Marton
zeretew zolgaam ýsmerz ee en vagÿok
az Cristus : zent Marton reea tekeenth
ween . monda . ha az en aldot meg v
altomat azon zemeelben nem latandom
kÿben zenwedween meg valtotta . ez vÿ
lagot nem hÿzóm : Azt halwan az
erdegh ffel chattana es gonoz bÿzzel bel
tóltee az zent Iambornak cellaÿaat /
Zent halalaat ees meeg annak elótte m
egh mondaa az ew zerelmes tanoÿthwa
nÿnak . es nagÿ sÿrassra ÿndoÿtaa ewket
Ew ees azt lathwan el fakada sÿrwa
es ÿmachagot teweew wr istenhez mon
da . Ha meeg ees towab az te neepednek
zÿkseeges vagÿok . nem zanom a' mwkaat .
leegÿen az te zent akaratod / Mÿkoron ke
deegh beteghseegben esween meg kezdót
volna fogÿatkozni : chak Ciliciom rwha
ban es az hamwban fekzÿk vala zÿ
weet lelkeet zemeÿt es kezeÿt ffel emel
ween wr istenhez mennÿeknek orzagara .
es azonkeppen zent ÿmachagra varÿa va-
la leelkeenek kÿ mwlasaat / De ÿme az
fórtelmes leelek ott eleÿben alla ha mÿt
ew benne nekÿ valoot leelhetne kÿben
vadolhatnaa .. Monda nekÿ az zent Iam
bor . oh veer zopo bestÿa mÿt kerez eett
nem talalz enbennem semÿ halarra valot
Abrahamnak kebele fogad be enghemet .
es nekÿ parancho'lwan el yzee onnan
vala kedeeg keth negwen eegÿ eztendós
ember az ÿdóben / Es pÿspekseegenek hw
zon hatod eztendeÿ telween mwleek kÿ

{626a}

Ez vÿlagbol . mÿkoron ÿrnanak wr ffÿw zÿ
letethnek wtanna . Neegÿ zaaz nÿolczwan
hath eztendóben : kÿnek halalanak wtanna
ees olÿ chodawal ÿelentee meg wr isten
az ew nagÿ eerdemes voltaat . hogÿ oly ÿgh
en feenlÿk vala ew zent orczaÿa mÿnt ha
ÿmaran meg dÿchóÿlt volna : es az zent

meennye angyaloknak eedes eeneklesy
 hallatanak kyknek zentsseeges tarssassagok
 kozot vyteteek ffeel . az zent Apostoloknak bo
 dogsagus karokban . Nagy sokaknak ees
 jelenteteek meg az ew bodog ky mwlasa
 kyk kozot ylllyk hallani . mykoron zent Am
 borus doctor . Mediolanomba azon horaban
 myseet zolgalna : Az prosanak alatta ylw
 een pypokky zekyben el zwynyada es
 mykoron sokaig vartaak volna .. Az ep
 istola mondo ffeel serkentee hogyy aldom
 ast vethne . Monda ottan . hogyy . turo
 nica . Marton pyppek azon horaban mwlt
 volna kywe es az zent Iambornak teme
 teesen volt volna . es az wtolso oraciot
 felben hatta volna myeert hogyy ffeel
 Serkentotteek volna ; yollehet zerelmes
 attyamffyay sok choda es Idwesseeges
 dolgokat teet mynd eelteeben . mynd ky
 mwlasanak ydeyn es wtanna ez dycho
 seeges zyz zent Marthon pyppek es Con
 fessor kyeert meltan dycheertetyk mynd
 feldon mennyen . kynek my ees ayanl'ok
 a'' my zegheen leelkewnket testewnket
 eeletewnket es halalwnkat . hogyy az
 ew nagy zentsseeges erdemeenek mya
 tta . otalmazzon myndden nyomorwsa
 gwnkban . es nyerye az erek dychosee
 ghnek orzagaat Amen
 Zyz zent Berecz pypsp
 eknek Innepeerol .
 Ez may napon wr istennek zent mala
 zttya myat kerezttyn anya zent egyh
 aaz . yllly es tyztoly . dychoseeges zent Be
 recz Confessornak Innepeet . ky ew kys
 ded germeky yffywsagatwl foghwa
 zolgalta vala . bodogssagus zent Mar
 ton pyppek . kynek zent erdeme es
 ymachaga myat meg tartateek mynd
 den leky testy vezedelemtl . mert az
 ew zent wra ha mykoron vala my
 ez vylaghyy heewsagus dolgot latot
 volna hozyaa ottan nem hatta el raga
 -ttathny

{626b}

De meg feddotte rola ewtet yollehet
 zent Berecz yffywsaganak ellene volt
 kyben tanwsaag adatyk . hogyy felette
 yo embernek mykoron isten feelo yam
 bornak aggya ffyaat tanoytany hogyy
 yo zokaas wtan Iambor leegyen benne
 zyz zent Berecznek peldaya zerent
 Torteneek azert egy Idoben / hogyy zenth
 marton pyppekot eegy zegen koor beteg
 keresnee . vala my wrwossagot keerwen .
 Berecz ynte nekyy mondwan ha az eze
 vezot balgatagot keresod ahol vagyon
 Az zegeen beteg azert hozyaa meene es
 a'myt keer vala meg nyeree . Annak
 wtanna hozyaa hywaa zent bereczot
 es meg dorgalwan ewtet monda
 Berecz haat eze vezot balgatagnak
 lattatom ee en te nalad .. Berecz ottan
 meg feelelmek es zegyenletyben
 meg tagadaa hogyy nem mondotta
 volna . Monda zent Marton pyppek
 Nem de az en fylym az te <..> zadra
 halgatnak vala . mykoron azt bezeelled
 vala : twggjad berecz yo ffyam . yme

meg nyerttem en azt wr istentewl
 hogý en wtannam te leez pýspek de
 maga sok nyomorwsagot keel zenw
 edned te ellenseegýttewl . Azt halw
 an zent Berecz . mýnt ollýan . ann
 al ees ýnkab meg mewety chwffollýa
 vala ew wraat . olý mýnt hamýssat
 zolana / Mýkoron azert bodogssagus
 zent marton pýspek kýwe mwl't vol
 na . zent Bereczót pýspekkee valaztaak
 az zent Iambornak mondasa zerent
 Es kezdee magaat Iamborsagban tar-
 taný . lelky testý zeplótelen týztasagb
 an eelný / Zent ýrasban es ýmach
 agban magaat foglalný / Mýkoron
 azert harmýncz harom eztendeeg eelt
 volna az pýspekseeghnek . egý moso
 azzonýallat wdwaraban gonossagban
 leelethween . germókót leele . hogý azt
 hallottaak volna az varasbelý neepek
 eegýetembe mýnd hazahoz gýwleenek
 hogý az Iambor pýspeket ký kówez
 neek onnan kózzólók . mýeert ollýan
 gonoz eeletben talaltatot volna / De
 az zent Iambor mýkoron eressen tagadnaa .

{627a}

Es az kóz neep nem hýnnee : elówe
 hozataa az <mastan> zýletót germekót
 kýnek ýmaran harmýncz napýa
 vala / es megh kerdee mýnd elóttók
 az wr istenre hogý ha ew tewle va
 lo volna ; ýme chodalatus dologh az
 kýsded magzat kýnek meeg nem vala
 ýdee zolný . nagý nýlwan valo bezee
 ddel ký ýelentee hogý nem az zent Ia-
 mbor volna az ew attýa / Azt halw
 an az kóz neep kezdee keezóróýtený hoó
 megh kerdenee ký volna . felele . arra en
 nekem gondom nýnchen / De kýre volt
 eleghet tettem rola .. Az dýhós neep kede
 -egh mýert pokolbelý erdegh ýzgattýa
 vala ewket . az zent Iambor . De hýzýk
 vala istennek hatalmabol lenný az ch
 odalatus býzonsagot de <erghe> erdeghý
 mestersseegból meeg ees zýdalmazýaak
 vala az zent Iambor pýspekót / Annak
 okaert az ew týztwllattýara wr istennek
 hatalmawal meeg ees masod chodaat
 kezereýteteek tenný . Es meg tóltee býr
 retomaat elewen zennel . es výwee
 zent Marton pýspeknek . koporsoýahoz
 mýnd az neepek elót es le óntee . mo
 ndwan . mýkeppen az sebess zeen ez
 býretomot meg nem sertótte . azonkepp
 en zeplótelen vagýok en azzonýalatt
 nak fórtelmes ýlleteseetewl . De mýnd
 azon atal sem hý neký az meg dýhó
 dót neep . hanem kýwe ýzeek az pýsp
 -ekseegból hogý bel tellýesódnéek dýchó
 seeges zent Marton pýspeknek ýwen
 dó mondasa . mert sok haborwsagot ke
 llene ewneký az pýspekseegben zen-
 wedný . Nagý sýrwan azert be mee
 ne romaban wr papahoz es heet ez-
 tendeeg lakozEEK ott wdwaraban : Es
 vala mýt zent marton pýspek wra
 ellen veetkózót vala . penitenciat tar-
 ta rola nagý sýrassal / Turonicabelý
 ek kedeeg teweek Iustinianust helýette

pÿspekkee es be ýranak romaban / hogÿ
zent berecz ellen megh otalmaznaak
az ez pÿspekóket az pÿspekseegben : De
ýme Iustinianus pÿspek azon wton
wercellensis varasban ýwthwan her
telen halallal ký mwleek : Mast teen
ek helyette kýnek Armencius vala
newe . Heet eztendó bel telwen zent
Berecz pÿspek . wr papanak hatalmaw-
-al

{627b}

Haza teree esmeg pÿspekseegeben . Es mÿkoron
hath meel földón volna turonica varastwl
azon eeýel Armencius pÿspek nagÿ heertelen
halallal ký mwleek . kýt zent Berecz istenyÿ ýe
lenetlen mÿatta meg ýsmerween . parancho
la az teeb tarssýnak hogÿ hamar ffeel kelnee
nek es sýethneenek turonica varasbelÿ pÿs
pek temeteeseere . Es mÿkoron zent Berecz ew
hozÿaa tartozokkal eggÿk kapwn . be men
ne az varasban . Az masÿkon . Armen-
cius pÿspekót ký vÿzÿk vala temethnÿ . Es
wgÿ leen hogÿ Zent Berecz . nagÿ sok nÿo
morwsaghnak wtanna esmegh pÿspekÿ
zekÿben helhezteteek nagÿ tÿztósseeggel
Es Annak wtanna . nagÿ istenyÿ feelelem
be es zentsseeges eeletben eele heeth
eztendeegh . Es neegÿwen heet eztendeÿben
pÿspekseegeenek tellÿes istenyÿ malaztban
es lelkÿ nemes ýozagokban dÿcheeretes ke
ppen mwleek kýwe . kýnek zent eerdeme
es esedózeese leegÿen mÿ eeletewnknek
otalma es býneýnknek bochanattÿa Am̄ .
Zent Zakarias proffe-
tanak Innepeerol .
Cristus Iesusban zerelmes atÿamffÿaÿ . mÿert
zemem eleeben akadot volna . ez dÿchósee
ges zent zakarias papnak . pÿspeknek . es pro
ffetanak nagÿobban kedeegh zent martÿrnek
newe es emléközete az zentóknak Innepÿ
kózót . lelkÿ nemes aÿoÿtatussaghnak oka
eert meg akaraam az ew zent eeleteet
ees ýrnÿa . kýnek zent Innepe es zenwede
seenek napÿa . ez maÿ napnak elette ezten
nappal esÿk mÿnt meg vagÿon ýegezw
een in kathalogo sanctorum / Ez az zent Zaka
rias pap . dÿchóseeeges kereztóló zent Ianos
nak attÿa . ký ew zent ffÿanak zÿleteese
koron . az zent Angÿal zawanak nem hÿw
een meg neemwlt vala . es aldot ffÿanak
malazttÿa mÿat megh nÿyttateek . kýról az
zent Lucach ewangelioma . nÿlwan valo
bÿzonsagot teezen . Ez az zent zakarias
proffeta ký istenyÿ zent malaztnak mÿatta
zent Ianus ffÿa zÿleteeseenek ýdeÿn . Az
nemes istenyÿ halalatus dÿcheertet . Benedictus
dominus deus Izrael .. veeghÿg zórzee . ew nagÿ
lelkÿ erwendettesegeeben . ha ký az zent
ewangeliomot olwasnÿ akarÿa . ezeknek

{628a}

Mÿnd ýsmeretÿre mehet . Mÿkoron azert
wrwnk Iesus herodes kýraltwl halarra keres-
-tethneek es annak okaert az Apro zentóket
mÿndenÿt ólethnee . Meg hallaa azt zent
eersebót azzon . Zakariasnak feleseege . hogÿ zent
Ianus ffÿaat ees halarra keresneek . ký chak
hatt honappal vala óreegdeed . Cristusnaal ý
dówel . meg reettene raÿtta es ffeel ragad

wan kysded magzattyaat ky fwta Ierwsalem
 bol eegy magass hegÿre . es onnan kezdee nez
 -ny az nagy veer ontast . es az zÿleknek sy
 wasokat reewasokat : Es ymachagot teen
 wr istenhez ew ffyanak otalmaert : Es yme
 isteny hatalmassagnak myatta az heegy
 keth felee valeek : es zent ersebót azzont
 ew ffawal ott bel rekezttee . es az ellensee
 góket kywl rekezttee . hol ott isteny vÿlago
 ssaag es zent Angyal myat eétel ytal zol
 galtateek ewnekÿk : Ennen hazol fogataa
 meg herodes kyral . zent Zakarias papot
 es kezdee kezdóznÿ es foÿtogatny hol vol
 na az ew ffya / Es mykoron nem twdnaa
 mondwan . De meeg annak fólótte fedde
 nee herodest . ew kegÿetlenseegeról . es w
 rwnk Iesust zÿznek ffyanak es hogÿ
 yewendóre Israelnek byzon kyrallÿa
 volna [pre]dicalanaa .. Nagyon reea haragweek herodes
 kyral : es parancholatot ada ew kegÿetlen
 zolgaÿnak hogÿ azon eeyel feÿeet venn
 eek : Es azon templomban az oltaar elót
 hol azzonywnk maria ffeel neweltetót
 vala nyakaat vagaak : senky nem lath
 wan . Mykoron reeggel hollal az teeb
 papok be mentenek volna hozÿaa .. lataak
 haat vereeben fogÿwan halwa fekyÿk es
 menyból zozatot hallanak mondwan . hogÿ
 zakariast meg olteek volna kynek veere
 Izraelból el nem vezne . myglen tamad
 na olÿ ky ew bozzÿyaat meg allanaa
 Es mykoron hÿre lett volna benne az tebb
 ynek nagy kew zórgheest hallanak az tem
 -plomba . es bel menween hogÿ meg lat
 -naak semÿkeppen az tesót az Idóben meg
 nem talalak . De sok ydó el mwlwan
 annak wtanna talalaak meg az templo
 mban es wgyan ott tyztósseeggel el te
 -meteek . Mastan kedeeg mondatÿk len
 ny veneczeben az Apachaknaal Ezen
 keppen leen veege es zent martyromsag
 zenwedeese Zent Zakarias proffetanak .

{628b}

Zent Ersebet Azzonn

ak Innepeeról .

Dÿchóseeges zent Ersebet azzon Zent Zaka
 rias papnak felessege es . kereztóló zent
 Ianusnak zent zÿleÿe . ky mynemew zent
 sseges eeteew volt ew eeteeben . es hon
 nan zarmazot awagy mykeppen fogatta
 ew zent ffyaat Ianost . ew aldot mehe
 ben . nylwan olwastatÿk zent lucach ew
 angeliomanak elssew rezeeben . mykoron
 kedeegh heet ezteedeg tartotta newelte
 volna zent Ianost : es zent lelek myat
 kywel tellÿes vala . pwztaban meent
 volna lakozny penitencia tartany . kyról
 nylwabban meg vagyon az ew zent
 zÿleteseenek ynnepe napyan . Az ew
 zent zÿleÿe mynt ollÿan veen ember .
 ky reeghen meg valt vala wratwl
 ees . hanem chak Azzonywnk zeplótelen
 zÿz maria wtan yaar vala : Nem sok
 ydó bel telween . nagy zentsseeges ee
 letben . tellÿes ydówel . leelky yozagak
 kal isteny zent malazttal . ky mwleek
 es zent wra wtan meene az zent a
 tyaknak lÿmbosaban . <..> nagy yo eremet
 vÿgaztalast vÿween az reeghy zentók

nek Cristusrol es ez vylagnak hamar
valo meg valtssagarol : Vala kedeeg
ez zent ersebót azzonywnk marianak
rokonsaga . Mert zent Anna azzon a
zsojwnk marianak Anna . es zent
ysmeria azzon . valanak eegy atyatwl
Agarynnak leaný : zent Anna leen
Azzonywnknak annya . Ismeria . erze
betnek annya / Az zyz mariatwl zy
leteek ez vylagnak meg valtoya / Er
sebettewl zent Ianus baptista / Ismeria
nak vala masod ffya ees eliud . kytwl
zyleteek emineu . eminewtwl . zent
Serwacius pispek / zent Anna azzon
nak teeb magzaty ees leenek teeb w
raytwl : kynek zentsseeges agabogarol
nylwabban valo yras vagyon az ew
zent Innepeenek napyan : kyknek zent
sseeges erdemekben rezeltessen az wr
isten mynd eeletewnkben . mynd hala

{629a}

[[[]]]

{629b}

[[[]]]

{630a}

[[[]]]

{630b}

[[[]]]

{631a}

Remethe zyz Zenth
paal ewsewnknek ky
hozasaarol -
Wr iesusban Cristusban En tyztólen
dew es zerelmes atyamffya : Byzonya
wal zenetlen valo halaa adassal . dyh
eerettel . es leky testy erwendtes zolga
lattal . tartozwnk : Az veeghetetlen yrgal
massagw myndden ható wr istennek : hog
dyhóseeges remethe zyz zent paal ewsewnknek
zent penitencia tarto testeet . es . melto
sagus oróklýejeet . Ez magyarorzagban
lakozo . hyw kerezttýenek kózyben meltoz-
tatot yktathny : Annak ees emlekóze
tyre : ez may zent ky hozasaanak napyan
harom reeze leezen bezedewnknek .
Elssew reeze leezen . modissagrol . my mo
-don . ez orzagban hozattateek . Masod .
my okkal ky hozattateek : Harmad . my h
azna leen ky hozasaanak . Mondam h
ogy my Idwesseeges tanwsagwnkra . elsew
reeze leezen bezedewnknek : My modon
ky hozattateek . Remete zyz zent paalnak
teste .. Onnan az herról hol . mynd hol
tyk eróss penitenciat tartta . es el temete
tót vala . zent Anthal ewsenktwl : az ket
orozlanoknak segheedseege myat . hol ott
ew zent halalanak wtanna . zaaz hwzon
ewt egheez eztendeeg nywgoweek . em
bereknek ysmeretlenseegeenel kyl . Az
ydóben . mykoron Cristus wr zyletetynek
wtanna yrnanak harom zaaz . nyoczwan

eegÿ eztendóben / Es Constantinapolb
an wralkodneek . Emanuel czazaar . h
alwan ez Iambor kerezttÿen czazaar hoġ
wr isten meg vÿlagosoÿtotta . choda tee
telnek ÿo hÿreewel Remethe zent paal
zent testeet es temeteeseet . Aÿo''tatossag
ra ÿndwltateek . raÿtta . es hozataa Con
stantinapolban es helheztetee nagÿ tÿz
tósseeggel : mÿnt Cristusnak eellÿen zent
Confessoraat . Azzonÿwnk zÿz marianak
egÿhazaban : kÿt ennen maga az czazaar
rakattatot vala : hol ott nÿgoweek zÿt
paal ewsewnk zÿz zent teste . zaaz heeth
wen eztendeeg : Annak wtanna . Eegÿ

{631b}

Venecczeÿ dws palogaar kÿnek Lanczlo Iacob
vala newe . keeree meg . Azon monostorbely
peter Apathwrtwl es . az Conuentewl . es
hozaa . Venecczeben . helhetween . zent Iuli
anos martÿrnek eegÿhazaban : hol ott nÿ
woweek . tellÿeseeggel . nÿolcz zaaz ezten-
deegh .. ÿmar Annak wtanna mÿkoron ÿr
nanak .. Ezer harom zaaz nÿolczwan egÿ
eztendóben mÿkoron : magÿar orzagban
wralkodneek . az nagÿ laÿos kÿral : kÿnek
hagÿomasabol . es Az wenecczeÿ wrakn
ak enghódelmókból . pechÿ Balÿnt pÿspek
es zagrabi paal pÿspek : eegÿ eeÿÿel nagÿ
cheendeseeeggel . hogÿ az kóz neep reeaÿok
ne rohanna eerótte : mÿeert nagÿ bóchóle
ttel tartÿyaak vala : hozaak zent palnak
testeet . keth Aprozentóknak testÿwel : ma-
gyar orzagban . Budanak ffee es kÿralÿ
varasaban : olÿ nagÿ tÿztósseeggel . es ke
zewlettel . olÿ nagÿ processiwál es aÿo''
tatossaggal . kÿhóhasonlatos soha magÿar
orzagban nem volt : es helheteek . Bwda
varaban . zent Ianos kapolnaÿaban . eÿel
es nappal vÿgÿazwan ew mellette : keth
remethe fraterek : kÿnek ky hozasaan mo-
ndhatatlan nagÿ ereme vala az felseeges
Iambor kÿralnak : Nagÿ eremek vala . mÿ
nd tellÿes orzagbelÿ zeegennek bodoghnak .
Nagÿobban kedeeg Az ew Remethe zerel
mes ffÿaÿnak : Es koronkeed nagÿ folÿa
mas vala . Cristus Iesus zent Confessoranak
latogatasara : Kewes ydew azert el mwl
wan az felsseeges kÿral . Az magÿarÿ ÿo
wraknak tanachokból : Nagÿssagus tÿztó
lendew . Iztragomÿ Demeter ersek . Romaÿ Cardinal
es Gubernator : Ez orzaghnak ÿeles Cance-
llariosa / wr papanak kedeeg . ez orzagra
es lengÿel orzagra . valasztot legathÿa
kÿnek mÿkoron . felsseeges reeghÿ laÿos kÿ
ral mÿnd az wrakkal latta volna . teekel
letes Iamborsagaat . keeree hogÿ . Dÿchósee
ges Remethe zent paalnak . zent testeet emel-
nee ffel Bwdarol . zent Ianos Capolnaÿa
bol . ees vÿnnee . Bodogssagus zent Lewr
ÿncz martÿrnek eegÿhazaban Buda felet
hogÿ ott Az ew ffÿaÿ . mÿnt attÿokat / bÿ
zon tagok ew feÿóket : es zerelmes meste
reketh es tanoÿthwanÿ . nÿlwan tÿztól
neek dÿcheerneek . es eÿel nappal zenet
len zolgalnanak ewnekÿ . erekkÿl erekkee

{632a}

Az felewl meg mondot Ersek azert es legath
nagÿ sok pÿspekóket es eegÿhazÿ neepeket

egybe gyó'thween : es . sok zeegeenek bod
 ogok hozááok gyűlween . vewee ffel az
 zent testet . es vűwee zent Lewrűncz mar
 tűrnak egyházaban . Bwda fólót : műdzēt
 hawanak tűzen neegűed napűan . az az zēt
 Bereczk Confessornak masod napűaan .
 Es legathű hatalmawal meg ees Conf
 irmala . hogű azon napon . ew zent vűte
 leenek űnnepeet űlleneek : kűt meg tar
 thnak műnd ez maű napűglan . Az ew
 zent zereteeben valo Iambor ewss ffűak
 Masod reezeeben leezen tanwsag-
 wnk / arrol . mű okkal kű hozattateek .. Es
 talallűok neegű űeles okaat : műeert helűrűl
 helre hordoztateek .: Elsew . wr űstenek kű
 waltkeppen valo zent akarattűa . kűnel kűl
 zent Anthal ewsewnknek mondasa zerent
 Sem fanak lewele . Sem verebnek le zal
 lasa . fűldre nem eshetűk . Akaraa azeerth
 Az meennűeű kegűelmes atűa wr istennek
 zent ffűa Iesus . kű műndden eedesseegghel
 tellűes . kűnek űrgalmassaga veeghetetlen . es
 műndenre kű zarmazando .. Nem chak eegű
 helűen . De sok helűen . es műndenewt . ez ew
 zentűben dűcheertethű es tűztűltethű . zent
 Daud proffetanak mondasa zerent ps° []
 Laudate Dominum insanctis eius . Dűcheerűetek
 wr istent . Az ew zentűben : kűrűl wgű m
 ond zent Gwilhelmus . Antisiodorensis pis
 pek : Műkoron az meennűeű zenteknek tűz-
 tűsseegűt tezewnk . Akkoron wr istenth
 az ew zentűben dűcheerűek . Masod oka wr
 istennek űo volta .. Mert az veeghetetlen
 űo isten : vűtezkűdew anűazent egyházhoz
 wgű zokta oztanű az ew kegűelmesseghee
 nek seghedelmes aűandekaak : hogű ez ha
 lando ember ffűaű kűzzűl valasztot zolga
 űnak műatta ees meg otalmazűa : kűnek
 műnt eerdeme volna reea .. Annak okaert
 ees zokot kerezttűen Anűa zent egyűhaaz : az
 valasztűt zentűknek atala kűnűorűghű wr
 istennek . műndden zűkseegben .
 Harmad oka . leen . zűz zent paal ewsewnk
 nek nagy eerdemes volta : műkeent olwasta
 tűk ew rola / Műkeppen Az mű felsseeges
 meg valtonk . ew zent menűbe menetűnek
 wtanna . Ez ew bodogssagus zolgaűanak
 leelkeet kűlemb kűlemb nűomorkodasnak es mwka
 nak wtanna / az erek nűwgodalomra hűn-
 aa

{632b}

Azonkeppen Az ew <..> leeleknel kű valo testeet
 ees kűben hatwan eztendeeg : műnt ree
 gheen űllűes proffetaat . az pwztanak
 kűetlenseegheeben . hollo madar zolgal
 attűa atal . meennűeű mannawal eel-
 <tethe> teteed . az ew zentsseeges eeleteenek
 erdeme zerent : Nem akaraa hogű eell
 űen űeles Confessora ees emberű dűcheereth
 nel kűl el mwlneek . es meg foztathneek
 eegű űeles oka ees leen . hogű zent Ieroº
 doctornak atala . az ew zent eelete meg
 űrattathneek : sokaknak latasaara es ha
 llasaara . Annak wtanna . kűlemb kű
 lemb orzagokra hordoztathű . es veegre
 hűres newes magűar orzagba le helhetű
 Neegűed oka : az elsew helhűzteteeseknek
 tűztűletlen voltok . es meltatlan voltok .
 Annak okaert . wr isten sem enghette

eellÿen draga keenchnek nemes voltaat .
tÿztóletlen helÿen tartanÿ : es az pogan
orzagban . hol sem wr istennek Sem az
ew zentÿnek bóchewlet nem teetetyk
Annak okaert ees . mÿert <wr isten hoġ>
az nagÿ Constantinapol ees el tórethneek
veegre es pogan kezben adathneek . kÿt
ymaran meg eertewnk : Es kar<.>om
laas tórteenhetót volna lenny ez nemes
Confessornak : kynek nem ÿllÿk lenny .
Azeert meltobnak lattateek hozatathny
ez zent magÿar orzaghnak nemes hegÿeer[e]
hol oth tÿztósseeggel tartatÿk mÿnt lattÿo[k]
Harmad rezeeben leezen tanw
sagwnk : nagÿ haznalatossagarol : kÿk
ÿollehet sokak volnanak . De rÿwÿd
voltaeert chak ÿmez harmakat lassok
meg . Elsew haznalattÿa leen zyz zÿt
paal ewsenknek magÿar orzagban ho
zaasa . Az nagÿ felseeges reeghÿ laÿos
kÿrlnak venecczeseken valo dÿadal
ma . kÿnek . mÿkoron fogadast tett vona
hogÿ ha Az venecczeÿeket meg hodolth
hatnaa : onnan ewtet kÿ hoznaa magÿar
orzagban : es hamar valo ÿdóben akara-
ttÿanak wra leen . Masod haznalattÿa
leen . Az zent Remethe zerzethnek megh
sokaswlasa magÿar orzagban . kÿk ann-
ak elette felette kewesen . es rÿtkan val
anak : De annak wtanna . Az nemes zent
ewsenkhóz valo aÿo''tatussagbol Anneera
meg sokaswltanak . mÿnt az tengernek fówe
nye

{633a}

De az magÿarÿ Nagÿssagus wrak ees
azon valo erwendetess byzodalmokban
nagÿ sok helÿen ez orzaag zerttezerent
kÿlemb kÿlemb nemes zent kalastromo
kat rakattanak . es ez vylaghÿ ÿozagg
al meg . aÿandekoztaak : thwdaÿa ÿl
lÿk . reeghÿ laos kÿral Buda felót
zent paalt . Sepóssÿ wrak . Gomba
zegót porwath . es Tokaÿth . paloczÿ
wrak .. wÿhelth .. prÿny emre nad
rÿspan Terebest .. Haraztÿ ferencz cha
ladÿt : Matÿas kÿral Chewtteth . sam
bokot es Buda felót feÿeer egÿhazat
Lazlo kÿral zent ÿgoth . czwdar peter
Laadot . kÿnÿsÿ paal . wasonth . Tha
mas ersek . zent andrasth : Bwzlaÿ
wrak . mÿndzenteth . Az nagÿ Banffy
ak . zent peterth Somogÿban kÿ mÿnd
ew ÿdwesseeghe zerent . mÿnt akartaak
es tehetteek . wr istennek dÿcheeretÿre
es zent paal ewsewnk erek emle
kózetÿre . ÿme nagÿ haznalatossaga lee
lkÿ ÿozagban . Harmad haznalattÿa
Az nemes Confessornak . es mÿnd az ew
zenthseeges ffÿaÿnak . naponkeed valo ess
edózeesók . O zerelmes atÿamffÿaÿ kÿ m
ondhat ellene hogÿ meeg reeghen enn
ek elette nÿomorwsagot zenwedót vol
na ez zegheen magÿar orzag . ha ez
edes Cristusnak Confessor . ew zerelmes
ffÿaÿwal nem otalmaztta vona / Azon
ÿwnk zÿz mariawal eegÿetemben .
Hogÿ kedeeg kÿwalt keeppen otalmazÿa az
ew zerzet belÿ ffÿaÿt zent paal ewsewnk
eellÿen bÿzon peldawal bÿzonwltatik

Vala dȳosgewrben egȳ maga byro por
kolaab . kȳnek ȳmre . vala newe . vamo
sȳ vaȳda ffȳa . Mȳkoron wgȳan ottog
ȳan . valo kalastrombelȳ ewseketh . nagȳ
eressen haborgathnaa : zolgaȳokat le ver
ween es ennen magokat fenȳeghetween
Barmok ffȳaȳt ees le <.>vagathwan . Lath
wan az zegheen Conwenh hogȳ soha
meg nem zenneek rola .. Essenek az wr
istenhez . es zent ewseȳókhȳz kenȳereghween
hogȳ segheȳteneek meg ewket . ȳme Nem
feletteteenek el az ew kenȳergheesekben
Dȳchȳseeges zent paal ewsenk nekȳ ȳele-
neek az

{633b}

Kegȳetlennek agȳaban fekeween . Nagȳ zeep
veen ember kepeeben . feȳeer palastȳaban
es eegȳ mankoot tarthwan ew kezeeben
wgy mȳnt zomorw zȳnnel tekeenthw
een ew reaȳa . es monda : Alwzz ee te
kegȳetlen . O the gonoz napȳa fogȳot . M
ȳre gȳettrȳd keenzod az en ffȳaȳmat . h
ȳggȳed hogȳ bozzw allatlan el nem mw
latod . De ezennel ennen kezemmel eele
ghet veezȳk . es veegh napodon erekkee
el keel veznȳd / Azt meg mondwan . An
neera castigalaa ewtet . myg nem meg
emeeztee Amȳth eeth vala . Es el enȳezeek
elȳle . Az nȳawalȳas ember kedeeg ffel
zȳkȳlleek agȳabol . <..> es nagȳ ȳwȳltest kȳ
aȳtast kezde teennȳ / wgȳ az egheez
wdwar mȳnd ffel tamada . Es nagȳ cho
dalattal meg bezeellee ewnekȳk . mȳnt
ȳarth vona . es meg mwtogathwan ew
nekȳk mȳnd hataat vallaȳt mȳkeppen
ffel zakadoztak vona az vereseegben : M
eelȳ vereseegbȳl meg tanwla es ȳobad
daa leen ; parancholwan mȳnd hozȳaa
tartozoknak hogȳ senkȳ ewket ne ban
tanaa . az Iambor ewseketh . Annak wt
anna nem sok ȳdw el mwlwan . az had
ba vezee . kȳnek meeg az testeet sem
twdhataak howa lett vona el .
Masod pelda . Az ȳdȳben mȳkoron ȳrn
anak . 1422 eztendȳben . Sidmond czazarnak
ȳdeȳn Vala Soklȳos varaaban egȳ Iam
bor lazlo newȳ pȳrkolaab . kȳ felette ȳo eeletȳ
nek lattatȳk vala . emberȳ ȳteelet zerent Es
zent paal ewsewket mȳ ew remethe ffȳa
ȳwal nagȳ tȳztȳsseeggel halgattȳa vala . kȳk
nek zent ȳmachagokban ees felette bȳzȳk
vala ; Mȳkoron azert halalara ȳwtot vona
hagȳaa meg hozȳaa tartozoknak hogȳ mȳnt
kȳ mwlneek . ottan vȳnneek testeet Baȳchba
az remeteekhez temethnȳ / Mȳkoron azert
mȳnt ollȳan embert . nagȳ tȳztȳsseeghel el
betȳtteeek vona az koporssoban : hogȳ be fȳdȳz
ȳeek . ottan ffel ȳle az kopossoban . Es akkȳk
ott valanak . mȳnd kȳ fwtanak . meg ȳed
ween az nagȳ choda dolgon : Marada me[g]
ott ȳmathkozwan chak eegȳ veen re[m]leth[e]
kȳnek frater lucach vala newe kenȳereg
ween zent palnak hogȳ ne hadnaa el
veznȳ . az Iambornak . leelkeeth . Ez frater

{634a}

Lathwan az choda dolgot nagȳ batorsaggal
elȳben ȳarwla es monda : zeretew ffȳ
am eelz . Lazlo ffȳam wgȳan bȳzon ee

Amýt mýwelz / ha tee wagý keerlek m
ond meg mýnt vagyon dolgod / mý oka
zeretew ffyam hogý esmeg ez ýzamo vyl
agra terttel Monda az zegheen Iambor
mýnt ha hwzýw wttrol ýewt vona / Nağ
fohazkodassal . O zent atýaam . hýd be azo
kat ees kýk kýwe fwtnak : mert reew
lees nem vagyok . hogý mýnddenek h
allasara . ýelenchem meg mýnt leen dol
gom . hogý hallýaak wr istennek ew cho
dalatus ýgassagus ýteeletýt : Mýkoron
mýnd be ýewttenek vona az koporssohoz
Az zent egyházban . Monda nagý reke
dózót zowal .. En zerelmes atýamffýaý es
es baratým . hallýatok Az felsseeges byro
nak ýgaz ýteeletýt . ký en rayttam býnes
en bel teleek . Mýt az betegseeg ký tolyaa
az lel kót belólem . Azon zem pýllantasban
výteteek wr istennek ýteeletýre : Es elówe
hozanak egy nagý kónýwet . es mýkoron
feýemre olwastaak vona .. teeb ýot nem
talalanak mýnd en eeletembe . kýt halalos
býnnel kýl <.>tettem vona . hanem chak
ewtód f fel pater nostert . Az gonoz teetem
eenek kedeeg . zama nem vala . Annak
okaert ees . az pokolbelý ellenseegók azon
nagý erembe leween . zorgalmaztattýaak
vala ýgassagra az wr istent . Azt lath
wan halwan . mondhatatlan . nagý fee
lelembe es keserwseegben eseeem . es mý
koron kethseegben akarneek esnóm . mert
nem helýe es ýdeýe az zent penitencia
nak : De mýeert en eeletemben . týztósseeg
gel tartottam vala zent paalt mýnd ew
ffýaýwal . haat Nem voltam el feledw
een ew nalok . Es ýme azonkozben . Eegý
nagý týztólendew veen . wgý mýnt feýeer
ótózethben volna . es eegý manko volna ew
kezeeben . Nagý sok sereggel . el oda ýewe
Es le esween az felsseeges býronak elette
monda . keerlek en kegyelmes wram vee
gyed el te nagý ýgassagus haragodat ez
zeegheen leelekról es bochassad meg ew bý
neýt : mert ýollehet erdemlenee az erek ve
zedelmet . De maga teeghedet meg nem
tagadot . es en hozýaam . mýnd ffýaýmmal
aýo''tatussaga volt . es segheedseegót tett : Azert

{634b}

Bochattasseek Az leelek esmeg az halando
testben es tarcchon penitenciat . Azt halw
an az wr isten . meg halgataa az ew zere
tew zentýt . ew keerelmeesekben . es har
mýncz napot enghedeenek penitenciara
Hogý ezeket . mýnd el bezeellette vona
Monda esmek az fel tamadot ember
hogý kedeeg : ezek býzonýok leegýenek
eellýen ýegýeet adom ; Mert ez maý
napon az en kýsded ffýam ký mwlýk ez
výlagbol . es az tokos loo kýt en ele-
ttem hoztatok . az cýntýrým kapwa elót
ezennel le esýk es meg haal . es mýnd
azonkeppen bel teleenek : Azeert f fel ta
madasa wtaan harmýncz napýg . azon
kalastromba . az Iambor ewss ffýak kó
zót meg maradwan . oly modon tar-
ta penitenciat / hogý az harmýncz na
pýg Sem eetelt ýtalt . Sem almat
nem veet hozýaa . De neeha tett kezý
mwkaat . es az zent ýdónek teeb ree

zeet mýnd sýrasban ohaýtasban es
 aýoýtatus ýmachagban mwlatta ký
 Es koronkeed nagy halakat aad vala
 Dýchóseeges zent paal ew<n>sewnknek
 <ew> mýnd ew ffýaýwal . hogý az erek
 karhozattwl meg zabadoýtottaak vona
 ew zent ymacchagoknak mýatta : Es
 Azonkeppen Az harmýncz napý peniten
 cia tartasnak wtanna . bodogwl mw-
 leek kýwe wr ýstenben / Kýk annak
 wtanna lattaak az ew koporssoýaat azt
 mongýaak hogý az ew kýsded ffýa ký
 kýwe mwlt vala .. mýeert azon kopor
 soban helýeztetót . meeg mýnd ez napýg .
 egheezzen vagýan . De az ew attýa porr
 aa lett teste zerent . kýból <.> nýlwan m
 egh ýsmertetyk . Dýchóseegós zent paal
 ewsewnknek . es az ew zerzetes ffýaý
 nak . wr istennek elótte nagy eerdemes
 es ýozagus voltok : <kýknek> . kýkben m
 ýnket ees reezeltessen Atýa . ffýw . zent
 leelek erekkewl erekkee Amen .
 Ett leezen emlekózet[h]
 karthusiay zent hwgo
 pispeknek Innepeeról

{635a}

Kegýelmes wr Iesus Cristusban zerelmes
 atýamffýaý : mýeert ez maý napon kerez
 ttýen Anýa zent eegýhaz ýllý es týztólý
 dýchóseeges zent hwgo pýspek atýankn-
 ak ýnnepeet : kýt wr isten ew kýsded ýffý
 wsagatwl foghwa . akara valasztany : nagy
 kýwaltkeppen valo zentsseegre . meltosag
 ra . es . Idweseeeges eelethek peldazattý
 ara . : mýnt ýobban megh hallýok az ew
 zent eeleteenek magýarazattýaban : wgý
 hogý meltan erthettyók . ez nemes Cristus
 nak Confessorarol bólchnek mondasaat
 Ecċ xlv : valaztaa . ewtet . felette ees va
 laztaa wr isten : ennen maganak hýwól
 papwl . es zolgaýwl : nagy sok testhnek az
 az neepeknek kózzóle . hogý týzta aldoza
 tot tenne ewneký : 0 meely bodog ember
 az kýról zent leelek wr isten eellýen dý
 cheeretót teezen : Elezer azert dýcheertetyk
 Atýank zent hwgo pýspek : ew ýffýwsaga
 nak meg zentóleseeból . zent ýsaýas pro
 ffetanak mondasa zerent . []
 Bodog ember az ký mýnd ew ýffýwsaga
 twl foghwa wr istennek zent zolgala-
 ttýaban foglallýa ennen magaat : Ezt
 be tellýesóýtee zent hwgo mert meegh
 kýsdedsegheeben meg wtalaa ez výlagot
 es az ew Iambor zýleýtwl : egý Cananok
 zerzetben eeló zent Iambornak adaak
 tanoýtany es ott tartateek ffeel : annak
 okaert semý gýermóký termezet semý
 gonoz zokaas . semý yateekra valo kew
 ansaga nem vala ewneký : Masod
 zor dýcheertetyk ew testeenek zeplótelen
 valo meg zentóleseeból . mert holtýk
 artatlan eeletben eele mýnt eegý iste
 nnek angýala / es naponkeed valo aldo
 zatot teezen vala wr istennek ew testeen
 ek týztassagawal . kýról zent paal Rom
 aýaknak ýrtt leweleenek týzen kettód
 rezeeben wgý mond .. keerlek týteket wr
 istennek ýrgalmassagara . hogý tarcha
 tok az tý testeteket ýstennek : eelót . zentót

istennek kellemetesh . okosságus leegyen
tý zeertartastok : az az semý dologban
nem dýcheeretes az felette valo erótelen
seegh : mert hozýw <nom..> nýomw
es sokaýg meg maradando .. sem haz
nos nem leezen .. erehe kýnek keel .
Aldozhatýk azert ember ew testewel sok
keppen . Elezer . ennen magaat : mýkoron
ýo lelký es Idwesseeges mýwelkódetókb
en foglallýa ennen magaat . Aldozhatýk
ew fele barattýaert mýkoron zeretetból
ýrgalmassagból es zýkseegból ewtet

{635b}

Megh segehellý . awagý alamýsnawal . awagý
ýmachagawal . es kenýergheseewel : Aldozýk
wr istennek zaýawal mýkoron . istený dýcheeret
ben foglallýa ennen magaat . zent dauid býzon
saag ps° [] dýcheerethnek aldozattýa . týz
tóseýt enghemet . Aldozýk zýwel : mýkoron
tóredelmesseegót teezen ew býneýról . zent
dauid býzonsaag . Az tóredelmes zýwet wr is
ten meg halgattýa / ps° [] Aldozýk leelke
wel mýkoron . wr istennek zent zeretetýben
gýenerkódýk Sap . vij c° wr isten zawa . az
en gýenerýseeghým embereknek ffýaýwal
vannak . Aldozýk elmeeýewel mýkoron
zenetlen valo gondolathnak mýatta . Az ke
gýes Cristus Iesusnak zent keennýaat hala-
laat . elmeeýeben forgattýa / Aldozýk týre
delmessegeewel mýkoron . ellene valokat
alazatossgal el zenwed : es betegseegót eremest
el týr . Lýraý Miklos . Az týredelmesseeg
nek Aldozattýa felette keellemetes wr ist
ennek . mýnt ha az zent oltaron aldozneek
zent Gergel meg wgý mond . Nagýob erdem
esb wr istennek elette haborwsagot es elle
ne valot embernek el týrný . honnem ha
egýeb ýot tenne . ýellessen ha mýkoron eedes
halakat aad raýtta wr istennek : kyról sok
peldakat olwaswnk az zent atýaknak eletek
ben . rola . Towabaa aldozýk ember wr
istennek . mýkoron zent Mýseet zolgal . aw
agý zolgaltat . wr istennek týztóssegheert : kyról
ha ký teb tanwsagot akar olwasný . wr napýa
nak ýnnepeen eleghet talaal : Azert zerele
mes atýamffýaý . ezenkeppen . Aldozeek bo-
dogssagus zent hwgo pýspek Atýank mýnd
dennel ýawaýwal es byrtokýwal kýkkel
ewtet wr isten zerette vala . mýnt nýlw
abban meg hallyok az ew zent eeleteeben .
kýkból mýnekewnk ees Idwesseeges pelda
es lelký tanwsaag adatýk mýkeppen kellýen
az wr istennek valasztot zolgaýt es malaz
tus hýweýt kówethnewnk ha az erek ee
letót meg akarýok leelný . es az erek dýchó
seegben ew velók akarwnk orzagolný
Legenda eiusdem festi
Wr istennek zent malazttýanak . segeedsee
ghewel . es ez nemes zent hwgo atýanknak
hatalmas eerdemeewel . taplaltathwan lass
ok meg mýnemew zentsseeges eelettel týztó
lee wr istent : es Anýa zent egýhazat ez vý-
-lagon

{636a}

Bodogssagus zent hwgo : Lýnkoniabelý pýspek . eredet zerent
tamada . Aualana newo varasbol : ký Gra
cianom belý ersekseeg alat vagýon / ýo es Ia
mbor kerezttýen zýlektewl . ký mýkoron me

egh nÿolcz eztendós volna . Adaas egÿ Iam
 bor eegÿhazÿ embernek keze alaa . kananok
 zerzetben . tananwsagra . kÿ wgÿ tanoÿttÿa
 vala mÿnt eedes ffÿaat es nem haagÿ va
 la semÿ germókÿ ÿateekben keweródnÿ m
 ondwan ewnekÿ ffÿyam hwgo en teeged
 Cristusnak newellek . nem ÿllÿk teeneked
 hewolkodnod ; Newekódeven azert hugo
 ÿdeÿben newekódÿk vala . eegÿembe ÿo
 eertelmes elkóchben lelkÿ ÿozagban ees
 Es mÿkoron ÿwtot volna . tÿzen . kÿlencz
 eztendós koraban . ÿollehet akarattÿnal
 kÿl . kezeróÿteek leuitasagra ffel pappaa .
 lennÿ . hogÿ mÿwel nÿlwabban zokhat
 naa . meg az istenÿ es oltarÿ zolgalatot .
 Annak felette . obedienciat veteenek reea
 hogÿ predicallana / Es zent Maximus egÿ
 hazaat nekÿ hagÿaak . hogÿ mÿnd <testÿ>
 dez vÿlaghÿ . mÿnd lelkÿ dologban gon-
 gÿaat vÿselnee . kÿnek annak elette ÿoll
 ehethewes ÿozaga vala / De ez Iambor
 ÿffÿwnak zorgalmatossaga mÿat isten
 felette meg beweÿtee az zent egÿhaaz ÿo
 zagaat / Meelÿ nagÿ bwzgosaggal kedee
 predicallot leegÿen . meg fedween az gono
 zokat eellÿen peldabol meg ÿsmertetÿk
 Mÿkoron egÿ napon . az zent ewangeliom
 mondasa zerent egÿ fórtelmesseegben ee
 lóttÿtkon eróssen meg feddót volna hogÿ
 meg ÿobboÿtana eeleteet . es nem enghe
 dót volna bezedeenek . az wtan .. azon
 predicacio zekben az zent egÿhazban .. az
 sok neep elóttÿ nagÿ eróssen meg feddee
 Es oly nagÿ ereÿe leen bezedeenek hoÿ
 az nÿawalÿas ember . nagÿ sÿrassal peni
 tenciara fogaa magaat es meg ÿobboÿtaa
 eeleteet : De az wr isten gondot vÿsel
 ween az ew zereelmes zolgaÿarol . zent
 leelek malazttÿa mÿat nagÿob meltossa
 ggal zerethween . zÿweeben adaa hogÿ
 az nagÿ zent Cartusÿa zeerzetben menne
 kÿt mÿkoron meg ertót volna . zent hwgon
 ak feÿedelme . meg feelelmeek raÿtta
 hogÿ az Iambort el kezdee veztenÿ . meg
 eskÿttetee zent hwgot . hogÿ mÿg eelne
 el nem hadnaa ewtet . Es ffel fogadaa .

{636b}

De annak wtanna mÿkoron ezeeben vette
 volna magaat . hogÿ Idwessegeenek ellene tóttte
 volna az fogadast . ffel kele es Cartusÿaban
 meene / Es mÿkoron ott lakozneek megh
 kerdee egÿ zent atÿa ha volna leelkeeben
 bantasa felóle hogÿ meg zekte volna az fo
 gast . felele hogÿ soha nem / De ÿnkab ew
 róme / Vala kedee Cartusiaban eegÿ beteg
 atÿa kÿnek zolgalattÿara vetóttteek vala
 zent hwgoot es egÿ napon meg kerdee
 hwgot az beteg atÿa mondwan . Akarnal
 ee pappaa lennÿ / felele hogÿ tellÿes zÿ
 wel mÿnden kewansaga azon volna .
 Monda . az beteg atÿa . ÿewendó mondas
 keppen . O mÿth mondaal . O hanzor ol
 wastad . ÿrasban vala kÿ az papsagra
 erózak nem meegÿen . meltan nem me
 gÿen ? Azt halwan zent hugo megh
 rettene raÿtta es le esween labaÿ elótt
 bochanatot keere : Monda . ewnekÿ az zent
 atÿa . Twdom ÿo ffÿyam . mÿnemew zÿ
 wel azt monddaad / De ne akar feelnÿ /

mert hamar pappaa leez es annak wt
 anna ydo bel telween . pýspóký meltosag
 ra emeltetól / Annak wtanna . zent hwgot
 Cartusýaban teweeek Saffarraa / hogý zol-
 galna az Conuentnek . Es ýme olý nağ
 nağ malasztot ada ewneký wr isten . hoğ
 mynd reend belý<ek> neepek zeegenýek es
 kazdagog zeretetyk vala mynd attýokat
 es dýcheerýk vala ewtet Azonkózb
 Angliay kýral megh hallaa . hýreet ez
 zent hwgonak . hogý mynden Iamborsagga
 lelky ýozagga . zentsseeges eelettel týztóle
 tes volna : keerwen . es nağ nehezen meg
 nyerween hogý . eegý wýonnan zórzót haznak
 priorsagara adathneek . Angliay orzag
 ban ; Mýkoron zent hwgo . az kýralhoz
 meent volna . felette nağ eremmel fo
 gattateek es Výtany haznak þorssagaban
 be výteteek / Lathwan azert zent hwgo
 prior hogý sem cellaak nem volnanak
 sem eegýeb zýkseegnek meg zórzeese . en
 nen nap el mwlwan .. frater <gerel>
 geelerddel meene az kýralhoz eerette
 panazolwan myre nem zórzenee <az> meg
 az haznak zýkseegeet .. Es kezdee gelerd
 eróssen zolny az kýralnak hogý ha meg
 nem zolgaltatnaa . a my zýkseeg . esmegh .

{637a}

Carthusiaban meegýewnk Zent hwgo
 kedeeg vezteg halgat vala zeegýen
 letýben / Az Iambor kýral kedeegh
 lathwan hogý az prior azonkeppen
 halgatnaa . neký zola nağ kegýelm
 esseeggel es monda . De myt gond
 olkodol te o ýo ember temagadban ?
 zent hwgo ottan nağ alazatossagga
 al ffeýet haytta es lassw bezeeddel
 felele . Semý kecheegem nýnchen
 benned . týztólendew wram : ýnkaab
 bankodom <banta> kegýelmednek ban
 tasaan . Mýkoron azert lehet ýot te
 hettók leelkótóknak Idweseeegere . Azt
 halwan az Iambor kýral . ottan meg
 ólelee . es monda . býzonýawal m
 ýgh en eelók soha az en orzagombol
 ky nem meegý . Es olý ýghen meg
 zeretee hogý mynden dolgayban ye
 les tanachosa volt annak wtanna .
 Olý nağ meertegletesseeggel eel va
 la . Bodogsagus zent hwgo az prior
 sagban . hogý semý ýdeýt heýaban
 el nem hatta mwlathny / De awagy
 olwasak awagy predicalot awagy
 ýrth . ýmatkozot . istenról gondolkodot
 Ha mýkoron az refectoriomban volt
 azfraterekkkel ; zeme volt az aztalon
 fýleý az zent leczken . zýwe lelke wr
 istenneel ./ Myndden negýwenló
 beýtben harom astinenciat tót výzz
 el ; Azonkózb . Linkonia belý egý
 haaz meg hewlwan pýspekneel . k
 ýl ffel keleenek az egýhazý neepek
 meenenek kýralhoz keerween . hwgo
 priort az pýspekseegre / es Az Iambor
 kýral ýollehet reea enghede . De zent
 Hwgo semýkeppen nem enghede . mond
 wan hogý semý hatalma nem voln
 a . az ollýan valasztanak ; De mýkoron
 semýkeppen eegýebet nem akarnanak

benne teennÿ : Tanachot ada nekÿk
hogÿ nagy mezze földre Cartusiaban
menneenek . es onnan keerneenek al
domast reea ; Azt keddeeg teezÿ vala hogÿ
ÿnkab meg zóneenek felóle / Azok
keddeeg ÿollehet nagy nehezen . aldo
mast hozanak Carthusiabol . Es nem
keewe keetelen bel ÿktataak az pÿs
pekseegben

{637b}

Es ÿme nagy choda dolog azon napon . hogÿ
zent hwgo be zallot volna az pÿspekseegben
ÿewe egÿ feÿeer hattÿw . oda es az ott
valo hattÿw madarakat mynd meg ole ch
ak eeggÿet tarsswl hagÿa meg maganak .
Es olÿ zÿlÿggee leen . hogÿ myndden napon
Az pÿspek Camoraÿa eleeben meegÿen va
la . es wgÿan kezeeból veezen vala eetelt .
Ha mÿkoron keddeeg kÿ ment zent hwgo pÿs
pek hazabol ottan hozÿaa ment . Es eegÿe
beket kózel hozÿaa nem bochatot . mynd
addeglan keddeeg vele kózeek . mÿg az zent Iambor
kÿ mwleek ez vÿlagból ; es halalanak wtan
na . soha senkÿ twdhataa howa leweek . el .
Bodogssagus zent hwgo pÿspek keddeeg eelween az
tÿztben . megh ÿghen otalmazta leegÿen Anÿa
zent egÿhaznak zabadsagaat . ÿozagaat . ÿgass
agaat . kÿ ÿelenthety kÿwe . Nem gondolwan
Sem az kÿralnak haragÿawal . Sem gonoz ne
peknek arwltatasawal .. Nem feelween sem
halaltwl ees . ha isten azt akarta vona . De
myndenek bÿzwan es nagy batoron megh
fed vala bÿneeról . es enghedetleneeket meg
es atkozot . es wr istennek ÿgaz ÿteeletÿ ottan
bezeede wtanna kówetkózót . Azonkózb
ez zent Iambor meg emlekózÿk vala . mÿkeppen
lakozot az Cellaban . es gÿakortaa meegÿen va
la wÿthamÿ Calastromban . es ott mÿnt egÿ
frater maganak lakozÿk vala .. Cartusÿa mod
ra eelween ; Olÿ nagy zorgalmas vala keddeeg
hallottaknak temeteeseben . vala hol hallot
kÿt meg halnÿ hogÿ myndenek mas ÿobnak
aloÿtanaak lennÿ / Azonkózb
ottak napÿa el ÿewt volna es egÿ pap Iam
bor hallottak neweeben Soltaart olwasna .
meenÿból zozat ÿewe hozÿaa mondwan .
ffÿam meen el . Lÿnkonÿaÿ pÿspekhez es
Cantuarÿaÿ ersekhez . es mongÿad meg ew
nekÿk hogÿ alattok valo eegÿhazÿ neepeket
ffegÿÿenek meg . ew fórtelmes eelettról m
ert felette meg bantÿtaak annak mÿatta
az wr istent / Az ollÿan hallason az pap Iam
bor meg rettene es azon <eellyen> eeÿel al
maban masodzor esmeg meg zolala mond-
wan .. hogÿ meg hÿgged . meen el es mÿko
ron az pÿspek mÿseet mond : wr ffel mwta
tasanak ÿdeÿn . meg latod : az pÿspeknek
kezeÿben az zent Ostÿat valtoznÿ egÿ kÿsded
germeknek zemeelÿeeben : mel bÿzonsag-
-nak

{638a}

Ielenetÿeert az Iambor pÿspek meg hÿzÿ mon
dasodat / Mÿkoron az pap Iambor mynd azon
keppen meg mondotta volna az zent hwgo
pÿspeknek wr istennek ÿzenetÿt es azonkózb
nagy sÿrast tenne . Az Iambor pÿspek es hal
wan nagyon sÿra raytta . Az pap Iambort
keddeeg nem hagÿaa eelnÿ ez vÿlagon De

zent zerzetben ýndoýtaa az ew meltosa ganak okaert / Annak wtanna . meg ýze nee Cantuarý erseknek ees azon istennek ýzenetýt De semýt nem gondola vala vele mert ew ees hasonlatus vala az tebbýhez Egý ýdóben zent hwgo pýspek meegýen va la egý varason atal . es eleýben keleenek az ott lakozo neepék . keerween hogý eegý erdengeshez meltoztathneek ýewný kýt eró ssen meg kótóztenek vala . Es mýkoron oda meent volna / ýmachagot teen eerette es ottan meg zabadwla / Egý azzonýallathoz esmeg pokolbelý erdeg lidroc z keppen ýar vala . kýeert ees mýkoron ýmachagot tót volna meg menekódeeg : Mýeert kedeeg nehez vala ez výlag kózót eelný . ezeeben forgatwan az zeerzetbelý angýalý eeletót gýakortaa kenýeregh vala wr papanak . h ogý tenne mast helýette . De semýkeppen nē halgattateek meg : Annak wtanna gondo laa hogý kýwe mwlneek az ew zere lmes attýaýt es attýafýaýt meg latogathnaa . Cartusýa hazban . meel wton meenwen ýeween . nagý sok choda dolgokat teen wr istennek dýcheeretýre / es mýndenýt nagý týtósseeggel fogaggýaak vala mýnt ollýan zent atýaak . Es mýkoron harom hetýg lakoz ot volna Cartusýaban : Esmeg haza ýeween pýspekseegeben . <..> azon wton halarra betegó deek : es mýkoron hozýaa gýwltenek volna nagý lelký aýoýtatossagaat mýnden zolosma ýaat megh olwasaa . es ýwthwan az Com pletaban . az verssre Longitudine dierum replebo eum . napoknak hozýwsagawal bel tellýesóýtóm ewtet : ew eedes bodog leelk -eet wr istennek adaa . hogý kedeeg eellýen zent atýanak halalaat hallottaak volna mýnd zegheenýek bodog : kýralok es nagý zeer belý wrat . De meeg az hýtetlen Sýdok ees sýethnek vala az zent atýa testeehez nagý sýrassal es ffeel zowal kýaýthwan

{638b}

Mert az nagý eeló wr istennek býz on zolgaýa volt volna . Es ennen magok az Iambor kýralýok . ersekók es pýspekók twlaýdon <vyz> vallokön výtýk vala az zent testót az zent egý hazhoz . Es azonkeppen nagý isteny fee lem mel es týtósseeggel el helhóteek nagý keench gýanant / Ew pýspeksee geenek nýegýwen neegý eztendeýben Mýkoron kedeeg az zegheen reea ronh anna akarwan az ew eedes feýedel móket lathný . egý embernek karýa kettee zegheek . es mýkoron az nagý keserű faýdalomban el zóndóródót volna . Neký ýeleneek wgý mýnt alom zerent . ýlletee az embernek faýo karýaat . es ottan meg výtazeek Azt lathwan az sok neepék nagý leel kók aýanlasawal dýcheerýk vala wr istent / EEggýk kedeeg mýkoron hozýaa nem feerne . monda nagý ffeel zowal chak ýlletetneem amý kegýes atýa nknak zent testeet bator azonnal m eg halneek . Es wgý leen . mýnt ýlle tee . azonnal hazahoz meene es hala lahoz keezewlween gýonassal zentsseeg veetellel ottan ký mwleek ; Mýkoron

esmeg egý gonoz ember meg wrzotta
volna az zent egýhazat hol zent hwgo
Confessornak zent teste nywgozýk es
annak okaert istennek chapasa zerent
ký apattanak volna . zemeý : mýnt
magaat meg ýsmeree . az ýozagot
es býneýt meg vadolaa . ottan meg
adateek zeme vylaga az zentnek eer
deme mýat / 0 zerelmes atýamffýaý
ha mýnd meg kellene ýrnwnk es
: zamlalnwnk menea zamtalan ýrg
almat tót leegýen es naponkeed teezen
wr isten ez ew zerelmes zýz zenth
Confessoranak erdeme mýat . nem vol
na ýdónk reea ; ýme azert mýkeppen
Az wr isten dýcheerteteek es ffeel ma
gaztaltateek meennýen földón az ew
hýw zolgáyanak zentsseeges eelete
mýat . kýnek mý ees bodog erdemee
ben es zent essedózeseeben býzwan
týztóllýók es dýcheerýók ewtet ez maý
zent Innepe napýaan / Anýa zent egý
hazzal eegýetembe / Leen kedeeeg ew

{639a}

Ký mwlasa azon ýdóben mýkoron wr
ffýw zýletethnek wtanna ýrnanak Ezer
keth zaaz hat eztendóben .. kynek koporss
oýara egý aýoýtatus doctor eellýen ýrast
zeerze erek emlekózettre
Pontificum baculus . Monachorum norma . scolarum
Consultor Regum malleus hwgo fuit
Dýchewseges zent Er
-sebeth Azzonnak Inne
-peeról . ky vala Magy
-ary Andre kýralnak
Leanýa .

Wr Iesusban Cristusban zerelmetes atýam
ffýaý mýeert ez maý napon Anýazent egý
haaz ýllý es týztólý . Dýchóseges zent Ersebet
Azzonnak meltossagus ýnnepeet . ew nagý
zent eeleteenek : es tekeelletes ýozagus ma
lazttýanak . býzon Idwesseegre ýgazgato pel
daýanak es bewseeeges erdemes voltanak
nagý voltaert . kýknek mýatta egheez kerez-
ttýenseegót es tellýes anýazent egyhazat
meg epeýtte : Mert nýnchen olý reend
belý Adamffýa : Akaz ez vylaghýak akar
egyhazi belyek . z . wrak hatalmasok . zeghe
nyek bodogok . zýzek hazasok ózwegyók
zerzetósók : tyztasaag . es penitencia tartok
ýgazak es vezedelmes býnesek /. kýk / ýo
peldaat . býzon regulaat ýgaz eeletót nem
vehetneenek az . ew ez wylagon valo
zentsseeges eeleteeból / Annak okaert ha
ýol reea gondolwnk . eellyen gýarlo zem
eelnek . zereeben . massaat alýg talalha
ttýok . ýrasban . ký mýnd ew kýsdedseegee
tewl foghwa . wgýan eeggýesewlt volna
az wr istenhez . mýnd az ew zent paran
cholatýnak meg tartassaban .. mýnd ez vý
lagnak meg wtalasaban . kýról akarwan
vala mý keweset ýrnýa mý Idwesseeges
tanwsagwnk mellee . segheellýen megh

{639b}

Ertelemmel es Zent leeleknek malazttýa
wal . wr Iesus Cristus az ew zerelmes zolgaló .
leanýanak es ýegýóseenek eerdemeert .
Elssew Capitulum .

ýmaran lassok meg mýkeppen tamada
 dýchóseeges zent ersebet azzon es mý
 keppen eele ew kýsdedseegetwl foghwa
 týztassagban zeplótelen zýzesseegeet meg
 tarthwan . mýnd . hazassagaýglan . kýhóz
 keeróm . halgassanak hozýaa . mýnd kýk zý
 zesseegót akarnak tartaný . Cristus Iesusnak
 es veegýenek modot regulaat . zent erseb
 ot azzonnak . eeleteeból / Az ýdóben mýko
 ron . Cristus wr ffýw zýletethnek wtan
 na ýrnanak Ezer . Keth zaaz týz awağ
 kózel hozýaa eztendóben . Adateek ez
 zent meennýeý magzat . Magýar orzag
 belý Andras kýralnak az ew Iamborsa
 ganak erdemes voltaert . kýnek a[n]nýa va[la] gertru[dis]
 morwa[i] herczeg [lea]nýa Es mýkoron
 ez leanzo ewt eztendós volna .. es eze
 kezdót newekódný . olý nagy zent malaz-
 tod ada ewneký wr isten : hogý mýnde
 nek chodalkoznak vala raytta / Merth
 lattýaak vala mýkeppen gorssan fwth
 sýet az zent egýhazhoz . meel aýoýtato
 son hal mýseet . meel nagy gondot vý
 sel az zeghenýekról . meel nagý týztó
 sseeggel ýllý az zent Innepóket . mýnd
 en hewólkodasnal es ýateeknaal kýl
 Ha . mýkoron leañ tarssýtwl tórteent <..>
 tamczba výtetný awagý ýateekban : mý
 nth hamarab vegeet zakasztotta wr iste
 -neert . es zent egýhazban awagy Capo
 lnaban fwtot be ew meennýeý attý
 anak hazaban . es ott awagý ýmach
 agra atta magaat Awagý kenýweth
 ragadot kezeeben . es tettette magaat
 ha mýnt ýrast olvasna . hogý chak ký
 vohathnaa magaat ez výlaghý hewolko
 dasbol . Tórteneek egý napon mýkoron
 nagý hýdegh volna . hogý . wgý mýnt
 senký ne lathnaa : výnne apro marade
 kokat az vaar kapwýa eleeben az zeghe
 nýeknek . es ýme elól talalaa az ew
 attýa chodalkozwan raytta . ennen ma
 ga mýt ýarna es howa syethne m
 egh zoloýtaa ewtet . ffýam ersebót ho
 wa meegý . mýt výzz . Az nemes ký
 ral leanýa mýeert felette zemeermes

{640a}

Vala . nagýon meg Zeegýenlee magaat es
 megh ýýede es nem twda feelelmeeb
 en eegýebet mýt felelný . ým rosaat vý
 zok Az ew attýa kedeeg mýnt ezós em
 ber meg gondolaa hogý nem volna
 rosa výragnak ýdeýe hozýaa hýwaa
 es meg lataa kelebeet . haat mýnd z
 eep rosa výraag : Az azzýw apro porte
 -ka . 0 nagý artatlansaag . 0 zeplótelen
 seeghnek halhatatlan malazttýa . ýme
 Az aldót meennýeý kýral nem hagýaa
 az ew zerelmes zolgalo leanýa bezeede
 -et hamýssagban . hogý zemeermót ne
 vallana . de ýnkab zentsseeges voltaat iste
 ný ýrgalmassag kówethnee . Azt lathw
 an az ew attýa el chodalkozeek raytta . Ez
 leanzo ha eelhetend vala mý naggýaa
 leezen . Annak okaert nem akarnaa mýw
 elkódetýben meg bantaný . lathwan hoğ
 mýnd lelký aýoýtatussagaban . mýnd ýo
 mýwelkódetýben . Cristus Iesusnak aýoýta
 tus zolgalo leanýa volna ; Meel'' nagý

istenÿ feelelemmel es aÿoÿtatussaggal .
hallot leegÿen mÿseet . megh ÿsmertetyk
mert wgy olwastatyk rola hogÿ mÿkoron
Az zent ewangeliomot hallotta . Awagÿ
az oltary zentsseegÿt ffel mwtattak . az
onnal . mÿnd karÿayrol feÿeerÿl . mÿnd
zeepseegÿt eekÿsseegÿt . le hanyÿot vetÿth
hogÿ mÿwel nagÿobban magaat megh
alazhatnaa . Cristus Iesus kerallÿanak zÿ
ne elÿt . Azzonÿwnk zÿz mariat ked
eegh es zent Ianos ewangelistaat ew
zÿzesseegenek otalmazattÿara valazto
tta vala . es olÿ nagy zeretettel zolgal
vala ewnekÿk hogÿ soha senkÿt az ew
newÿket emlÿythween heÿaban es ÿre
-sen el nem bochatot . Mÿkoron mÿnd
eellÿen zentsseeges lelkÿ ÿozagokban
gÿoropodneek ez nemes kÿralÿ genge
magzat . felette ÿghen kedwes vala
az kegÿelmes wr istennek elÿtte . vÿ
zon ellen Dÿchÿseeges zÿz zent ersebet
azzon ees ÿghen ffeel gheerÿeztÿtte vala
zÿweet lelkeet . Cristus Iesusnak zenth
zeretetyben . wgy hogÿ ha zabad aka
rattÿan ÿarhatot volna soha hazassag
nak terheet ffel nem vette volna .. ÿme
azeert meel nemes peldaat modot vehet
es regulaat myndden zÿzesseeg tartoo . ez
kÿsded keralÿ magzatnak eeleteebÿl

{640b}

Kÿrÿl meeltan vehettÿÿk bÿlchnek mond
asaat proverbium . xj . mulier gratiosa . inveniet
gloriam .. Az malaztus azzonÿallat . dÿchÿ
seegÿt leel .: Bÿzonÿawal malaztus leen ez
zent Ersebÿt azzon mÿnd ew ÿffÿwsagatwl
foghwan . halalalyg Azeert nagÿ dÿchÿsee
gÿt ees hÿzÿÿk erdemlÿt wr istennek zent
orzagaban . mÿnt ÿobban meg hallÿok
De kerdhetne vala kÿ lelky tanwsageert
mÿnemew ÿegÿkbÿl ÿsmertetyk meg . az
malaztus leelÿk . Doctoroknak mondasok
zerent ÿmez neegÿ ÿeles dologbol . Elsew
isten ellen valo gonoz mÿwelkodetnek w
talattÿabol / Mert wgy mond rola zent Ber .
ÿghen zoross . embernek ew zÿwe semÿ ket
ellenkÿdew allat oda nem ffeer thwdnÿa
ÿllÿk isten es erdegh / Zent Gergel doctor m
-eg wgy mond . Soha addÿglan mÿg bÿn
be <ka> lakozwnk es eelÿnk . wr isten es
az ew zent malazttÿa mÿ hozÿank nem
ÿew / Azeert ha azt akarya ember hogÿ m
alaztus leegÿen . mÿnt az meergÿt es az Iasp
ÿs kegÿÿt mÿnden fÿrtelmet el tawoztass
-on / Masod . ÿegÿ kÿben malazt vagÿon
mÿkoron ennen magaat eremest meg alaz
ÿa az istenÿ zolgalattra es penitencia tarta
sra bator byntelen leegÿen ees . Az elsÿrÿl
wgy mond wrwnk Iesus az zent ewangeli
omba . [] Ha kÿ eghemet es az en bezee
dÿmet zeegÿenlendÿ . Azt embernek ffÿa
ees zegÿenlÿ erched meg ÿsmernÿ . az zent
angÿaloknak elÿtte . Zent Isaÿas pÿptha za
ÿa atal meg wgy mond . Lxvj kÿre tekeen
chet es nÿeezÿek ha chak az alazatus zÿw
re es az en bezedÿmet feelÿre ? Az masod
rol wgy mond aranzaÿw zent Ianos .. Az ÿ
gaz penitencia : kÿ istennek malazttÿa mÿat
leezen . myndden arannaal dragalatosb . m
ÿndden keenchnel . meltob es foganatosb : har

mad jegy kiben istennek malazttya vagyon
mert ez vylagot myndden yawywal semy
nek twggya . es mynd hattra hannya . ky
rol wgy mond zent gergel doctor . Mynd add
eglan eedes es gyenyerwseeges <e> mygh em
ber vele eel . es az leelkyeket nem kostolta
De mykoron az leelkyeket meg kostolangya
ottan myndden testy . es ez vyagy dologh
zyetlen leezen . es dohoz mynt az ganee
Zent Agoston meg wgy mond . Az malaztban
eeló leeleknek semy nem eedes chak az wr
isten

{641a}

Neegyed isteny malaztnak jegye . mykoron
embernek zywe lelke . bwzgossagus isteny
ayoıtatussagban forodyk . es wntalan
mwkalkodhatyk istennek tyztossegeere
Erról wgy mond zent Agoston doctor . Az
wr istennek ew malaztus zeretetý vala
hol vagyon . nem yl vezteg . Nem resth .
Nem heelwolkodyk : De nagy mwkaat tezen
erossen dolgot chelekodyk / ha kedyglen
nem akar mwkalkodny . haat ott nyn
chen wr istennek zeretetý es kelleme
tes malazttya / Ezenról wgy mond .
prosper . es be yrtaak az torwen kenybe
de pe . d . ij . § Charitas . hogý vala hol lee
nd az wr istennek kellemetessee teewó m
alazttya . mynden isten ellen valo bynn
ek ellene aal .. yo mywelkódetókben be
wólkodyk : ez vylaghý ragadwanýoknak
kesalkodasaat meg wtaltattya . es vala my
emberý gyarlosaghnak nehez lattatýk az
teetetý emberrel . : kyról mas yras wgy m
ond . mert az zeretónek semy nehez nem
lattatýk terhesnek : Mynd eellyen nemes
lelky es yozagus wtakon yaar vala dy
choseeges zent ersebeth azzon<n.> annak oka
eert emelkódeek . enný ffel . meennýen es
fóldón 0 azert wr Iesus Cristusban ze
relmes atyamffyay . <az> kyk tyzta es ze
plótelen eeletben akartok eelný : eegg
yeswllýetók . az eedes zeep Iesus wrwnk
zyleyeehez . es . zerelmes yegósýhez . kyk
kózzól eeggýk es yeles nemes azzonyw
nk es nemzetwnk magyar orzagbol
zent ersebeth : Tynektek zolok tyztassag
tartok otózyetók ffel az menyekzoy rw
haban . ha Az meennyeý aldot kyral ffý
anak eleýben akartok . menný : ha ky
nem twggya my leegyen : az menyekzoy
rwha . tanwllýatok meg . zent Angyal
nak mondasabol . elssew rwha monda
tyk . testy zeplótelensseegh . az az . artatl
-an eelet .. Masod rwha . az isteny zet
zeretet . Harmad . zemeermósseeg : thwd
nya yllýk zolasra . latasra . hallasra . es
mywelkódettre . Semyre felette gondot
nem vysselween . chak ky istenee . ha le
het myndden erzekenseegeet bel rekezthw
een . ez vylaghýak elót : es wgy yaryon
mynt twlaydon wr istennek zyne elót /
volna .

{641b}

Nagy feelelemmel . oryzettel . nagy gon-
dal .. Semy ollýat ne teegyen . ne zollyon
ne gondollyon zywel . kywel megh ze
plósóycche kywl belól valo zyneet zem

elyeet . es az wr isten reea haragoggyeek
 Kyról wgý mond zent gergel . embern
 ek testý zýzesseege týztasaga nem kell
 emetes es nem vylagus . nem eerdem
 es . Az belól valo lelký zeplotelens-
 eeghneel kyl / el kel azert myndden
 zyw belý zandekot . kýwansagot . akaratot
 es gondolatot tawoztatny . ha ký yol ak
 arya meg otalmazny ew týztasagaat
 pelda mynekewn mynd az nemes
 zyzek kýk eellyen dychóseegees Korona
 wal . eewrwlyyek vÿgadnak menný
 eknek orzagaban Cristus Iesusnak elötte
 kýknek zent eerdemeknek myatta en
 gheggÿen mynekewn ees malazot .
 Masod Capitulum
 Masod reeze bezedwnknek leezen Dÿ
 chóseegees zent Ersebeth azzonnak hazassa
 gaban valo meltossagus eeleteeról : Lath
 wan . azert hogý az zent zýzesseegeben m
 egh nem maradhatna . yollehet nagy
 lelký banattal es keserwseegeel . az ew
 týztólendew attyanak enghedelmes lee
 wen : wr istennek zent parancholattÿat
 ees bel tellÿesóythween . nagy isteny fee
 lelemmel es alazatossaggal . reea mee
 ne . Nem býnnek gyenyerwseegeert De
 az kýralý magzatossagnak nyomdokaert
 es az harmyncz dychóseegees koronanak m
 eltosageert kýt az yo es ygaz hazassagban
 Iamborwl es tórween zerent eelóknak
 zertzót wr isten / De my oka leegÿen hogý
 az hazassoknak harmyncz Koronaat adnak .
 Doctor zawok wtan zolwan : Mert zent
 haromsaghnak hÿtyben eelween tartoznak
 megh tartany . az týz parancholatot . kýt
 ha harom týzsee teez harmynczat teezen
 Awagy kedeeg . mert harom zentsseegees
 hazon vagyon az zent hazassagban . twd
 nya yllÿk . hÿt . kýnek myatta eegÿbe
 aggyaak magokat : magzatossag : yo remeen
 seeg alat . es zentsseeg . az az . anya zent
 egyhaznak hazassagra ký adot zentsseege /

{642a}

Mykoron azert Zent Ersebet azzon A
 datot volna . hazassagra Turingya her
 czegnek . es zorzeteet zýzesseegeeról haza
 ssagra változtatta volna wr istennek
 akarattÿabol : Nem változtataa el ew
 zyweenek lelkeenek ayoÿtassagaat De
 myg towab towab . adÿg nagyoban
 meg bewóÿty vala ew yozagus tee
 temeenÿenek erdemes voltaat : wgý
 anneera hogý chodalkozneek . az ew w
 -ra . ollÿan gyenghe azzonyallatnak
 gyorssassagus serenseegen : Es megh
 akarwan kymellenÿ keerÿ vala ew
 tet hogý ne tórnee meg ollÿan yghen
 magaat : De ez nagy malaztus azzo
 nyallat nem tehet vala yo zokasan
 ak ellene : myndennek azert yo p
 elda . vala . es býzon tanwsaag . az
 erek Idwesseegre . mynden nemew tee
 temeenÿe : Gyorssan ffel kel vala
 reeggel .. hogý myndennek elette me
 hette mysere predicaciora / ott sem aal
 vala az ffee helyen De az zeghenÿek
 kózót es alaab valo ótózetben honn
 -em mynt týztósseege atta volna . Se

mýt nem gondol vala ez vylaghÿ
kÿwl valo tÿztólettel . az nagyÿ ala
zatussaghnak meltosagaert : A''meel''
rwhaÿaban az zent egyhazhoz ment
mÿnt haza ÿewt azt ottan vala m
eely zegheen azzonÿallatnak atta wr
istennek kedweert : Gyakorta beÿtolt
vÿgÿazot es ÿmatkozot . sÿrwan oh
aÿthwan . mÿnd eetzaka / Gyakortaa
ennen maga . magaat Neha kedeegh le
anÿwal ees Cellaÿaban ostorral ve
zzowel gÿettertte ew genghe testeet Cri
stusnak keennÿaert / hogÿ kedeeg mÿn
denestwl foghwa . ellene mondhatna
ez vÿlaghnak egy zegheen pap Iambor
nak kÿnek Conrard vala newe foga
dast enghedelmesseeg zerent hogÿ va
la mÿt Cristusnak kepeeben vala mÿt
ewnekÿ <p> meg parancholna . abbol kÿ
nem haghna : es mÿndenben enghedel
mes lenne mÿnt lelkÿ Confessoranak .
Az Iambor Confessor kedeeg nagyÿ gon
dot vÿsel vala . az zent Azzonnak Idw
esseegeról . wgÿ hogÿ vala mÿkoron tór
-teent

{642b}

Parancholattÿaat meg masolnÿ . soha peni
tencianaal kÿl el nem enghette De aw
agÿ az leanyokkal ÿghen verette Awagÿ
vÿz kÿnÿr beÿtót vetót ew reeaÿa . Annak
felette nagÿon meg feddótte zowal .
Annak felette . Ez zent Ersebet azzon nagyÿ
ÿrgalmas vala . mÿndden rend belÿ zee
genekhez . kÿról wgÿ olwastatÿk hogÿ
mÿnden ÿwedelmóket az zeghenÿeknek
oztogatta . es neha sem maganak . sem wd
wara belÿ chaladÿnak nem volt mÿt
eennÿ / Ha mÿkoron peenze nem . ennen
rwhaÿaat el atta . es az zeghenÿeknek
zÿkseegóket meg zórzótte . Neha kedeeg
el be ment Az zeghenÿek hÿspotallÿa
ban . es az rwtssagus poklosokat tapog
atta feÿóket mosta es fereztotte . Tórte
neek egy napon . mÿkoron wra hon
nem volna .. hogÿ wndok . poklost megh
ferezte ennen hazaban . es nÿwgotaa el
ew wranak . wrffÿw agÿan keth lepó
dew kózót : Es azonkózbe ÿwta haza az ew
vÿtez wra .. ÿme nagyÿ bozzw panazzal ele
ÿben eseenek az ÿreegók . kezdeeg nagyÿ
eróssen vadolnÿ az zent Azzont . hogÿ teeko
zlo volna . es nem tartanaa takarekoson
ew wranak ÿozagaat . zolgaÿt ees megh
ólnee ehel zomeehal . es mÿndenestewl
foghwa gonoz eeletwl volna .. Mondanak
annak felette . ha kedeeg nemes wram
zawnkat nem hÿzód . meeñ el be agÿas
hazadban es egy nagyÿ zernÿw wndok
sagus poklost talalz . wrffÿw agÿadon
nÿwgodnÿ . Am lassad ha mÿnd eellÿ
en zeertelen dolgokat el keel enghednÿ
Mÿkoron az Iambor wr azt hallotta vol
na meg ÿndwla raÿtta . es nagyÿ her
telen mezeÿtelen fegÿwereed ragadaa .
mondwan . mÿ dolog ez a kÿt hallok
ha ÿmaran ÿozagomat nem kÿmellÿ
awagÿ ennen magamat kÿmellene ?
Nagyÿ haraggal be ÿtee az aÿtoot hoÿ
mÿnd az poklost megh óllÿe mÿnd az

zent azzont le vaghya . Es mykoron
ffeel emelte vona az lepódót : lataa
haat yme az aldot meg fezwlt Iesus
Cristus nagy veerbe keweródween /

{643a}

Fekzyk az agyon . Ottan megh rettene es bo
chanatot keere twle . es el enyezeek Cristus
Iesus ew elole . Az zent Azzon felesseeghe
twl meg azonkeppen bochanatot keere nag
syrwan es aldomast . ada ewneký myn
denre zabadon mwkalkodny : Törteneek
hogý Egý Iobagffyw Romaban menne . teree
be az herczeghöz nyeert hogý wtaban
volna hogý lathatnaa az zent azzont ky
ollyan nagy yo hýr yarna . Es az Iambor
herczeg nagy yo keddel fogadaa . Es my
koron lakoznaa . keree az wr ffyw hogý
erdelenee lathatny zent ersebeteth .
Ottan neký yzene az ew wra . hogý yew
ne alaa hozyaok . De zent Ersebet felele
hogý nem volna zykseeg . oka vala m
ert ez vylaghý dycheeretót nem kywan
vala masod kedeeg / mert tyztosseegre
valo rwha otózetý nem . vala ; Esmeg
neký yzene az ew wra . hogý eegyebet
benne ne teenne / Az zent Azzonnak
nem leen myt tenný . El be meene ha
mar ymatkozo Cellaaban : es mykor
on ymatkozneek yme wr istennek an
gyala es eegy zeepsege wrahaat es
nagy draga kewekból fyzót Coronaat
hoza ewneký . es monda hogý wr isten
kyldótte volna .. Es nagy eedes halaa a
dassal es kenyhwllatassal reea vewee
es leanwal el wra eleýben nyomotek
nagy tyztosseeggel . es el amelkodianak
mynd kózónseeggel zyneenek zemelyee
nek zawanak es otózetýnek zeepsegeen
es eekós voltan . es <b...> bwlchw v
eetellel esmeg Cellaaban meene / Es
az vendeegót nagyon dycheereek wr is
tent es az zent Azzont . mert byzon Cri
stus Iesusnak zerelmes leanya volna .
Annak wtanna twdwan az ew wra . ez yo azzo
nnak nagy erdemes voltaat tanachot
kerde ew tewle myt kellene tenný ky
Idwesseegeere alkolmasb volna . Es azt
tanacholaa . hogý az ygeerethnek fóldee
re menne . Ierwsalembe es ott az poga
nok ellen vyna es Cristuseert vereeth
hwllatnaa .. Az Iambor . meg fogadaa .
zawaat . es el menween . ott vyaskodek
azonban kedeeg ky ees mwleek ez vy
lagbol . es az erek dychóseegben meene
kyt mykoron meg hallot volna . ennen
hazool . nagy halaat ada raytta wr isten
nek

{643b}

Tanwsaghnak okaert kerdhetne vala ky
De mynemew arwal es yozaggal . vehety
megh ember mennyeknek orzagaat ez
halando vylagon . Oka ez kerdeesnek m
ert doctornak mondasok zerent soha sen
kynek heeyaba es yngen nem aggyaak
kyról zent paal apostol ees wgý mond .
Senky nem koronaztatyk hanem ky torw
een zerent vyaskodandyk . zent leo papa
meg wgý mond : az hewolkodonak es

vezteg fekwónek nem adatyk az erek dy
chóseeghnek orzaga .. Azert lattatyk hogý
vala myt keewan eerette az wr isten .
Reea felelween bodogssagus zent agoston
doctor . hyw leeleknnek kepeebe wgy mo
nd .. Wram ennekem arwt kellene ven
nem . myt : istennek orzagaat : De nem
twdom myt keel eerette adnom . Reea
felel es wgy mond . zegeenseeggel vee
gyed meg az nagy mondhatatlan kazdag
orzagot .. keserwes banatot <.>agy<.> az nagy
veeghetetlen eremeert : mwkalkoggyal
az el fogyhatatlan nywgodalomeert
nyawaljat zenwegy . az ky yelenthetet
len dychóseegeert . Veegre halaltwl
vond meg magadat . az erek eeleteert
Ha peldaat keresewnk reea . yme zem
eynk elót vagyon bodogssagus zent
ersebót azzon ew vytez wrawal eeg
ytembe : kyknnek ew zent erdemók es
essedózeesók . leegyenek my byneynknnek
erekkewl erekkee valo bochanattya
Harmad Capitulum

Imaran lassok meg mykkeppen lakozeek es
mwkalkodeek az harmadyk eeleteenek ze
reeben . az az . ózwegyseeghnek regulaýab
an ; wgy olwastatyk ew rola hogý my
koron meg maradot volna . ew tarssatwl
mynt eegy artatlan gheerlycze . akaraak
az ew nemzetsseeghy hogý esmeg hazass
-agra adnaak . De az zent azzon . wr istent
keerween raytta hogý semykeppen ne en
ghednee De tartanaa . megh . az zent ózweý
seegben . es enghednee el venny az hath-
wan koronaat . kyt az tyztasaag tartok
nak zerzót wr isten / es lenne abban ees
Idwesseeghes wthnak es regulanak zer
zóye ez vylaghy neepeknnek . Az hatwan
Corona keddeeg azokat yllety : kyk ennen-

{644a}

Kyk magokat meg zoroýttyaak tyztassagh
nak myatta es leky testy hat yrgalma
ssaghnak yozagaban eelween . zolgaln
ak az wr istennek / kykben meg ees ytel
tetyk ez vylaagh . zent Mathe ewangelio
manak byzonsaga zerent : es ha ember
reezes leend benne mynt dychóseeges
zent Ersebeth azzon . haat az erek bodogss
agot aggyaak neky eerette : Hall yok
azeert towabbaa . myt chelekódeek zent
Ersebeth azzon ew wranak holta wtan
Hall yok ez vylaghy alnoksagnak telhe
tetlenseegeet . Lathwan az yreegh wrak
kyk zomzeedsagban lakoznak vala . hoý
ez zent Azzon eegyedewl maradot v
olna reea tamadanak es ky hanyaak vet
eek yozagabol mynt pwztoytoot es tekozl
oot es megh tyltaat hogý senky hazahoz
be ne fogadnaa : O gyarlo vylaghnak ve
zedelmes vendeegseege . Nem leen ew le
anywal myt teenny ez nemes kyraly
magzatnak es Cristus Iesus zolgalo lea
nyanak zorwla be eegy dyzno barom
aklaban .. halaakat adwan wr istennek ra
yitta lett nyomorwsagon Reeggel ffelel kel
ween . meene az zent ferencz baratyhoz es
keeree hogý eenekleneek meg az Te deum
laudamost . ew eerette / Mykoron az wczan
el menne . egy agnew eelól talalaa ky

wel sok joot tett vala . es ez zent azzont
el be tazytaa az saarban .. Azon ees nag
eremmel halaat ada wr istennek
Lathwan . azert ez wylagnak mynden
alhatatlansagaat . közelben akara ywthny
az wr istenhez .. gondolaa . hogy myndene
stwl foghwa . ky vennee magaat ez vy
laghy vezedelmess eeletbol . Valazta neeg
yed allapatot . es meene be zent Atyank
ferencznek harmad zeerzeteeben . az zeztt
raak kozzee . hol ott mynd leelkeewel tes
teewel . erek tyztassagban zegheenseegben
enghedelmesseegben : holtyg wr istennek zol
galna : Mykoron az ew attya azt hall
otta volna . eertte kylde hogy haza hyn
aak . De az zent azzonyallat semykepp
en nem enghede neky hogy esmeg ez
vylaghy dychoseegre veetethneek . De az
on zegeenseegbe . akarna meg maradny
Annak okaert . hogy semy gongya ne
leenne ez vylaghyakra . ew zent ymach
agaban kenyerghes az ew eedes Iesus

{644b}

Wranak hogy mynden ez vylaghy yokat
megh wtalhatna .. towabbaa . hogy az ew
magzatynak emlekozety es zerelme ew zy
weebol . ky tawoznek . Es . myndden ray
tta leett bozwsagokat bekeseeggel zenwed
hetne : Ezeket kedeeg az okaert kerery vala
hogy ew elmeyeet tyztabban ffeel emel-
hetnee az wr istenhez . Es myndden ban
tasnaal kyl zolgalhatna az wr istennek
Mykoron azert el veegezte volna zent
ymachagaat zozat yewe menybol hozya
mondwan . Megh halgattatot az te
ymachagod en zerelmes yegosom / Azth
halwan nagy lelký eremmel teleek bel
zywe lelke . es nagy eedes kenyhwllatass
al halaat ada raytta az ew zerelmes Iesus
wranak . Es wgy leen hogy az naptwl
foghwa . sok meennyey yelenetok . eedess
segok . ewrwondettesseegok : zozatok es
feleletok yewttenek hozya . kyket sok
volna mynd elowe zamlalný : mykeppen
ennen magawal wr iesussal . es az zent
angyalokkal zolt bezeellot . es myndden
kenyergeeseere . es keerelmeesere megh
feleltek ewneký . kyknek vyzgatalo zy
nok latasaabol . es eedes bezeedok halla
sabol . ollyannaa leett vala ymaran ez
zent Azzonyallat mynt ha yngen ez
feldon nem volna . O bodog zeplotelen
tyztassaag O aldot ozweegyseeghnek
erdemess regulassaga : O ez vylaghy w
talathnak . nagy dychoseeges koronaza
ttya / Ezek en zerelmes attyamfyay
Ez vylagon valo harom reendbelý ee
lethnek ygaz es byzon Idweseeeges zeer
tartasa .. zyzeeseeghnek . hazassaghnak
es ozwegyseeghnek tyzta regulassaga .
Vala ky ezeknek kywle eel . ne byzyeek
benne hogy Idwozwlhessek . De vala ky
ez harom nemes zerzetben ky mwlýk
Annak helye erdeme es koronaya leezen
wr istentwl kynek byzonsagus fonda
mentomaat meg talallyok az zent ewan
geliomba . Math . xiij . hol ott ennen maga
Idwezoytenk ky feyezee mondwan : Nem-
eely az magok kozzol ezek yo tyzta folld

ben . es ffel newekódween . <...> nemellý hoza
harmýncz gymelchót . Nemellý hathwant .
a scriptor .

{645a}

Nemel'' kedeegh zazit : ez három lelký gy
mólch ýegzy . Az három rend belý erdem
esseegót kýkkel wr isten koronazyá Ad
annak ffýáyt mennýeknek orzagaban .
Senký annak kýwle eelween Awagy
az három reegulassagban gonoz eelween
eerdemót ne varýon . De vezedelmeth
kýtwl wr isten meg tarchon es oltal
mozzýon . Dýchóseeges zent Ersebeth
azzon mýnd az három zent regulassagot
teekelletesseeggel meg tartaa . annak ok
aert mýndden rendbelý neepék peldaat
vehetnek az ew zent eeleteeból : ha ký
Idwózwlñý akar : es erdemót kýwan
gyóýtený
Wr istennek kegýelmes ýrgalmassaga
mýat veegre sok ýozagus mýwelkóde
thnek <mýatta> wtanna : kýeert ýdee vala meg kor
onaztathný meg lakogattateek : az aldot
wr Iesustwl es meg ýelentee ewneký
hogý hamar ký mwlando volna ez vý
lagbol : Es wgý monda ewneký . En ze
retóm ha akarz en velem lenný lakoz
ný : Rea felele es monda . En kegýelmes
wram wgý akarom mýnt te zentsseegód
akarýa . Es azonkeppen . ýwta az ewtó
dýk eelethnek allapattýaban . thwdnyá
ýllýk eeleteenek halando vegeere . Ott ees
leen mýndden Idwózwlw leelekeknek
býzon peldaýa regulaýa : mýkeppen emb
er zerezýe magaat ew halalahoz : Doctor
oknak mondasok zerent . ýmez heet dol
gokat talallýok zýzegosóknék lenný hoz
ýaýa / Elezer . hogý ýo eeletben . leegýen
ha annak elette gonoz eeletben eelt . ha
lalanak elette el kel hadný . mert ha
gonoz eeletben . ký mwlandýk erekkee el
veez .: Masodzor . ýo ez výlaghýaktwl
magaat el zakazyá . es mýndent eegýeb
et twdnýa ýllýk ýozagaat morhaýaat
ýáyt ffýáyt . kýket vele el nem výhet
hogý terhet ne teegýenek halalanak ýdeýn
De mýkeppen mezeýtelen ýewt ez výlagra
esmeg mezeýtelen<..> kezewllýon hozýaa
Harmadzor . Tóredelmesseegót teegýen
mýndden gyermekseegetewl foghwa va
lo býneýról : es meg zannýa bannýa
mýkeppen az wr istennek yo voltaat m
egh bantotta : Es mene ýokat heýaba
el el mwlatot el veztót . es menea go
nossagogban eelt . es olý zandekkal vee
get vessen neký . ha towabbaa eelne so
ha ollýan gonoz eeletben nem eelne .

{645b}

Negyedzer Keserwseeggel valo týzta gyonast
teegýen rola . Semýt ew býneýben el nem
tagadwan / Mert zemeeremseegnek mýatta
sokat el veztenek . meg tagadwan býneket
Ewtód : Oltarý zentsseegót es zent keneteest
veegýen ha lehet es helye vagýon / ýo
hýttel remeenseeggel . es zent zeretettel :
Hatodzor . wrwnk Iesus Cristusnak . zent
keenýarol halalarol . es mýndden ýo .
voltarol . eedes zýwel leelekkel halakat

aggyon es meeneere lehet zýweben forg
 assa . kýneel kýl Soha eegý ember sem
 Idwózwlhet . Sem koronaztatýk -
 Hetedzer . az az . ýdeýeenek wtolso rezee
 ben . meneere az betegsseeg enghedý . zent
 ýmachagban foglallýa magaat veeghýg
 essedózween es kenýeróghween wr istenhez
 Azzonýwnk mariahoz . es mýnd az me
 nnýeý zentókhóz ; Annal ýob ha eegýe
 bekkel ýmattat magaert . EEllyen Idwe
 sseegós dolgoknak wtanna . býzodalmas
 leezen ember . dolga halala . ký mwlasa .
 Mynd ez eellýen dolgokat be tellýesóýtee
 zent Ersebót azzon anýank . Es mýkoron
 el kózelgethne az veegsew hora . esmegh
 neký yeleek az kegýes Iesus mondwan .
 ýewý el ýmaran en zerelmes ýegosóm
 az teeneked meg zerezttót dýchóseeges
 lakodalomba .: Azonkózbe fordóýtaa
 feýeet az ffall felee . hol ott fekzýk vala
 es kezde ýmatkozny nagý eedesseeggel .
 ýme azonkózbe eegý ýghen zeep meenn
 ýeý madarka eleýbe ýewe es kezde e
 lette nagý zeep eedes eenekleest tenný . hogý
 hozýaa keepóst zent ersebót <.> ees kezde eenek
 lený Es monda leanýanak . mýt tenne
 tók ha pokolbelý erdeg reeatok ýewne
 Monda azonkezbe fwss el ffwss el ha
 rom ýzbe . annak wtanna esmeg mon
 da ýme el kózelget az hora kýben C-
 ristus Iesus ez vylagra zýletót az eeff
 elý ko<.>r . es azonkeppen . ayanlaa leek
 eet az aldot zýletót Cristusnak es el .
 nýwgoweet wr istenben : ýme azonn
 al nagý zeep meennýeý ýllat ýtee meg
 az hazat es az zent test mýnt az bal-
 samom ollýanna leen . Es <.>neegýed
 napýgh<.>an el temetetlen hagýaak ee
 ýel es nappal . eedeskódween az zeep ýl
 latban . es mýkoron az zent egýhazhoz
 výtteek volna : nagý soksaghw madarak

{646a}

Ieweenek az zent egýhazra : kýt soha <...>
 annak elette nem lattanak vala . nagý
 chodalatus zeep eedes eenekleest tetween
 Meelý horaban kedee az bodog leelek
 testeetwl . el valeek : hallattateek nagý
 eedesseeggel eneklený : Az Responsoriot
 Regnum mundi etcetera : Leen kedee temeteese . Ne
 meth orzagbelý Markbwrban . mýkoron
 ýrnanak wr ffýw zýletethnek wtanna
 Ezer keth zaaz harmýncz egý eztendóben
 dýcheertethween mýnd ez ýdeýglen Nagý
 sok ýegýekkel . choda teetelekkal . es ýrga
 lom leetelekkal . wr istennek <...> newe
 dýcheeretýre . ez ew nagý zentsseeges
 voltanak melto emlekózetýre : kýnek
 zent erdeme leegýen mý býneýnknek
 bochanattýa .malazthnak nýereese es az
 erek dýchóseeghnek ýwtalma Amen
 Imaran lezen emlek-
 ózeth Azzonýwnk M-
 -arýanak templomb-
 -a . ýelenteseeról .-.
 Wr Iesusban Cristusban en zerelmes a
 týamffýaý . engheggýe az mennýeý dýchó
 seeges wr ffýw magzat zent malaztt
 yaat es ýozaganak vylagossagaat mý
 twdatlansagwnknak ertelmeere ký eed

-es zent [z]lyleēet dŷcheernŷ akarŷok . kŷt meeñ
es föld es mŷndden teremtót allatok
dŷcheerneek : 0 ha megh tekeenttŷók zereł
mes atŷamffŷaŷ ez maŷ zent Innepek
meltosagaat bŷzonŷawal nem alaab
valo Azzonŷwnk marianak az eegŷeb
innepeenel Mert ez maŷ napon ŷelenteteek megh
elezer ez vŷlaghnak az ew zentsseeges
volta mŷkoron az ew zent zŷleŷ ffeł vŷ
veek az wr istennek . templomaban . kŷ
ŷewendó vala hogŷ az felsseeges teremtó
wr isten ffŷanak bŷzon temploma lenne
ffeł vŷweek mondaam . zent leeleknak
oskolayaban . kŷ ŷewendó vala hogŷ m
ŷnd ez vŷlaghŷ Idwózŷló neepeknak
bŷzon mester azzonŷok lenne . ffeł vŷweek
az zŷzeknek conwenteben hogŷ alkohol
-mas ŷdeŷgh ott zeplótelen tŷztsagban

{646b}

Lakozneek / ŷozagokban gŷoropodneek : emberŷ
ŷo erkóchben newekóднеek . es kezŷ m
wkaat tanwlŷ . kŷwel annak wtanna
eeleteet keresnee . es haza nepeet taplal
naa / mŷndennek felette kedeeg hogŷ az
wr istennek tórweenŷeet parancholatt
ŷaat es az zent ŷrast meg tanwlŷnaa
kŷknak mŷatta wr istent twdnaa dŷ
chernŷ zolgalnŷ es ennen magaat Id
wezóŷtenŷ . EEllŷen nemes regulayók
vala ooh tórweenben az hazassagra me
nendó kŷsded lean ŷffŷaknak : kŷnek for
manŷaat es regulayaat mastanŷ ŷdóben
az ŷo Apachŷa zeerzetben eeló ŷffŷak tar
-ttŷaak Mŷkoron azert heet eztendós vol-
-na es felette gŷengeseeges zŷz . tŷzen ewt
garadŷchon meene ffeel . <kŷt> wr isten<.>
zent malazttŷanak hatalmawal . kŷt az
ew zent zŷleŷ aloŷthnak vala hogŷ ew
embersegheewel ffeł ne haghasson . chodal
kozŷnak vala azert raŷtta az ew zŷelŷ h-
ogŷ ew benne ennee emberseeg volt volna
chodalkozŷk vala raŷtta az wr istennek
papŷa ees kŷ ewtet az zŷzeknek oskola
ŷaban be zentólee es adaa lakoznŷ
es nagŷot veelnek vala mŷnd nyaŷan
ŷewendóre ew benne lennŷ /
Imaran rŷwŷdeden lassok meg honnan
tamada . Es howa meene ffeł .. es mŷne
mew hatalmas ŷozagus leen . ew eele
teeben . Elezór azert zolwan az ew zent
tamadasaról ez vŷlagra . kŷról twdom
eeleget zoltwnk az teeb zent Innepe nap
ŷban ha bŷzonsagaat keressók : tellŷes
mŷnd egheez ooh tórween vele . mŷke
ppen fo<..>gantatot zŷletót es mŷnemew
tŷztólendó zemeel lenne . hatalmas ŷo
zagus es zentsseeges . kŷról vegre wŷ
olwastatŷk hogŷ Attŷa nazaretból valo
volt Annŷa kedeeg Betleemból : Nemz
etsseegzerent kedeeg . kŷralŷ es papŷ mel
tosagból folŷas zerent zallando leen .
kŷról az reeghŷ zent patriarchaak proffe
taak istennek ŷelenteseeból nŷlwan zol
tanak .. kŷkról mastan sok volna zaam
zerent megh emlekóznŷ / zollŷwnk azert
az eedes kegŷes zŷz Azzonŷwnknak aldot
zemeelŷeeról es zent zemeelŷeeneek nem

{647a}

Kýkból az mÿ zÿwnk leelkewnk eeletót ere met es vÿgasagot vehet : Ez azert leen az nemes zent zÿz kÿ ez zeeles vÿlagot meg vÿlagosoÿtaa : zent Daudid proffetanak bÿ zon mondasa zerent ps° xc vj vÿlagh tama da az ÿgaznak es az zywóÿeknek vÿgas aagh . Ez leen az zent zÿz kÿ mÿndden e-rethnekseegóket meg foÿta . anÿa zent eegÿhazban doctoroknak mondasok zerent Ez leen az nemes zÿz . kÿ ez meg romlot vÿlaghnek esetÿk meg wÿoÿtaa . kÿ mÿ ndennek Idwesseegeet meg nÿeree kÿ az hatalmas wr istennek eróss haraghÿaat megh ehnÿtee es el fordoÿtaa . kÿ az erek karhozatnak senteciaÿaat tewlwnk el tawoztataa .. 0 mÿt zollÿwnk zerelmes atÿamffÿaÿ Ez mÿ zentsseeges Azzonÿwnknak es bodog zÿlenknek veegneel kÿl valo kegÿesseegeról hatarnaal kÿl valo ÿrgalmassararól . kÿ nem zónÿk wntalan oztogathnÿ az ew zegeen bÿnes es aÿoÿtatus ffÿaÿnak leanÿnak es hÿw zolgaÿnak az nagÿ bewseeges malasztot kÿt eerdemle az wr istentewl . gabriel Archangÿaln -ak bÿzonsaga zerent Luc j . Ne ffeel maria mert malasztot leelteel wr isten neel .. 0 azert bÿzonÿawal meltan mo ndatÿk bÿneseknek bochanattÿa . korok nak orwossaga .. teebolgo . zÿwknak eróss seege nÿomorwltaknak vÿgazzalasa es vezedelemben esteknek meg zabadoÿ toÿa : mÿnd ez eellÿen soksgaw ÿrgal massagaert nagÿ halaa adassal tartozw -nk ew zentsseeges azzonsaganak . DE mÿnemew lett legÿen az ew zent eeleteenek rendóleese . az zÿzek kózót az templombn lakozwan . lassok megh . Nagÿjob bÿzonsageert wgÿ mond rola zent Amborws doctor . 0 kýk kewannÿatok az aldot isten zÿló zÿz mariat . kewethnÿ ÿrÿatok be az tÿ zÿwetókbén . Abrazat zerent az zÿz marianak zeplótelen zÿzessee gheet kÿben meg neezhetÿtók es ÿsmerhe tÿtók mÿndden lelkÿ zepseeqhnek es ÿoz aghnak formayaat es peldaÿaat . zÿz va la mÿnd elmeÿeeben mÿnd testeeben ; zÿ veeben alazatus . bezedeeben meertekletes lelkeeben bólch . zolasaban ertelmes . ÿras tanwlasban gÿorss . dolog foglalásban zenet len .. feleletÿben zemeermes : semÿ remeen segheet nem vethween ez vÿlaghÿakban de chak twlaÿdon az eegÿ teremtó wr ist-enben

{647b}

Es mÿndennemew dolganak vegheet es ÿteeletÿt wr istenre hagÿwan ember -neel kÿl . Senkÿt nem ÿgekózween megh . bantanÿ es sertenÿ . De mÿndenek kel ÿot tennÿ . tewleetewl óregbeket tÿz tólnÿ es bóchewlnÿ . hozÿaa hasonla-tosokra nem ÿregkódnÿ . maga hanÿast el tawoztatnÿ . 0 mÿkoron volt zoo fogad atlan ew zÿleÿnek ? ha zomoróÿtot meg vala meel alazatos . awagÿ zee geent meg mewetót ? mÿnt az masta nÿak teeznek / 0 mÿkoron tawoztatot el vala <.> meel zeegen nÿomorwltat . segheedseeagneel kÿl ? awagÿ ffel ze mel neezót vala kÿre mÿnt mastan

teeznek ez vylagnak ffyaay ? wgý m
ynt azt mondanaa ez zent doctor semý
nemew feslósseegh nem volt az eedes
zýz mariaban . kýwel wr istent . mag
aat . es barattyaat vala mykoron meg
bantotta volna . De oly tekeelletes es
eertelmes eeletew volt hogý meltan
myndennek peldaýa lenne . ember
ffyaaynak // Oly tellyes isteny malazttal
hogý semý ew benne reez ýz ýndw
lat gondolat mywelkodet es teetemeen<.>
hogý ký malazthnaal kýl volt volna
Az zent gabriel<.> angýalnak byzon
saga zerent mondwan . malazttal
tellyes : kýról zent Ber . doct . megh
wgý mond . bel volt ótletween az
eedes zýz mariaban eepen es myn
denestwl foghwa az hatalmas isteny
malazt . Annak okaert ew elótte
Adamffyaay nemzeteeben hozýaa ha
sonlatus nem volt Sem wtanna
nem leezen : ýllyk azert zerelmes
atýamffyaay my lelký testý zemeýnket
kýwansagwnkat ayoytatossagwnkat
zerelmewnket ew reea ffel emel-
newnk es ew zentsseeges voltaat
mynden tehetsseegewnkkel dycheer
newnk zolgalwnk . kýnek twdnýa
ýllyk seegeedsegheenel es malaztt
ýanal kýl soha senký nem Idwó
zewlhet ; Senký wr istennek / zent
malazttyaat nem leelhetý . Ew nag
sagos meltossagahoz keel azert foly
amnwnk . Ew hozýaa keel fwtw-
nk . ewt keel myndden zýkseegew
-nkben

{648a}

Kýwalt keppen . valo zool zolonkaa es otal
mwnkkaa fogadnwnk es valaztanw-
-nk . ha veztený nem akarwnk . De
ha meeg az wr istennek akarwnk vala
my dologrol kenýergheny<nk> . ott ees
ew zentsseegeet valazyok . a' my ýma
chagwnkkat az isteny ýrgalmassagh<.>
nak zýne eleýben be ýelentený . ha
a'' myt keerwnk meg akarýok nyer-
ny : wgý mond rola zent Ber . doctor . Az
eedes zýz maria zemeelyenek oly nagy
kellemetteseege tyztósseege bóchewletý es
foganattya vagyon az teremto wr isten
nek zýne elót . hogý vala myt keer a-
wagy akar ; soha heýaban nem leezen
Sem lehet ees . twdnýa ýllyk kýnek
eegy akarattya es tanaccha vagyon
mynddenben az wr istennel es az zent
haromsaggal : 0 azert emberý nemnek
chodalatus výraga . Dragalatus ýllattya
ez földnek zýneen eel vala test zerent an
gýaly zeplótelen eeletót výselween . De
zent zýwe es lelke zerent nyayaskodyk
vala wr istennel mennýeknek orzagan
ak paradýchomaban : kýnek zent es eed
-es ýmachaga . naponkeed horankeed ffel
meegyen vala Az teremto ffelsseghnek
zýne eleýben mynt az zeep ýllatw tem
ýennek <f..> fýstólgew aldozattya /
Ez leen azert zerelmes atýamffyaay ýe
les oka myeert ffel meene ez maý na
pon az Istennek templomaban . hogý be

jelentethneek az ew meenney zenth
attyanak . hogy ott ymadna es kenyer
ghene ez vylagnak megh valtsagaerth
O meel eedes zywel leelekkel varya
vala . az aldot zent Messyasnak el ye
vetelyk . es nagy zomehsaggal ohaytt
ya vala ha lathatna es testben eer
hetne az isten zylew zeplotelen zyzet
kytwl zy lethneek az aldot istennek zent
ffyha hogy zolgalhatna ewnekyk myg
eelne / Azt keddeeg olwasta vala zent
Isayas proffetanak kenyweeben . hogy ye
sseenek es dauid kyralknak nemzeteeb
ol tamadna eegy tyzta zy kytwl zy
letny kellene . De chodalkozyk vala ray
tta mykeppen lehetne termeezet zerent
kynek ymeretyre soha nem mehet va
la . mynd addyg . myg nem zent gabri
-el archangyal zayabol . meg hallaa
moggyaat . es lehetendo voltaat .-

{648b}

Mykoron azert tyzen neegy eztendo
bel tolt volna az temploma lakasanak
mykeppen moyses torweenye zerent meg
hyrdete az istennek papya hogy hazass
agra kellene mennye es istennek zent
nepeet <s> zaporoytan y : ky Azzonywnk
zyz marianak ellene vala az zent zy
zesseeghnek fogadasaert : Mykeppen ke
deegh . az teremto wr isten . ewtet my
nd az keth zentsseegben meg zentolee
es meg <ze> tartaa . meg vagyon yrwan
haw bodog azzon napyanak ynnepeen
Annak okaert myndden ayo ytatus zy
-wel leelekkel ayanlyok magwnkath
ew zentsseeges anyay zorgalmatus otal
ma alaa . hogy vsellyen gondot
rolwnk es ne haggyon meg nyomo
rodwnk ez vylagon . es el veznew
nk az mas vylagon -
Imaran lassok <. > / meg ez may zent
ynnepre valo bllakat . mykeppen
zerezteteek ez may zent Innep . es me
nee zent Bwlcchwya vagyon
Sequuntur Bwlle . et
Institucio huius festini
tatis cum indulgencys
Ez may dychoseeges zent ynnepek
eredety es tyztolyetynk fundamento
-ma olwastatyk lenny . eegy Saxo
nya Iambor herczeg kynek wylhel
mus volt newe : ky mykoron az ee
des azzonywnk zyz mariahoz ayo yta
tus volna . Meene be Romaban .
masod pius wr papahoz es keeree
meg hogy azzonywnk marianak . az
templomba ffel meneesenek Inne
peet . zorzenee : hadnaa es paranch
olnaa . Illeny es tyztosseeggel zolgal
-ny mynd egheez anyazent egyhazban .
mynd eztendonkeed zent Andras hanak
hwzad napyan . kynek Bullayaat kywe
atta azon masod pius wr papa .. meel
Bullaat . ymaran Annak wtanna meg
Confirmalwan . Annak felette paal papa . ennen Bulla
yawal <..> haggwan es meg . paranchol
wan ezen zent Innepot yllen y es tyz
tosseeggel zolgalny eztendon keed mynd

{649a}

Erekkewl erekkee es hýrdetnÿ myndden
egÿhazÿ feýedelmeknek hÿw kereztyenek
aÿoÿtatussagokra : Ez keth bullak kóltenek
Romaban . wr ffÿw zÿlettenek wtanna
mÿkoron ÿrnanak ezer . neegÿ zaaz . hath-
wan neegÿ eztendóben . Amen .-

Masod Bulla vagÿon Rola . Azon wr paal
papaee kÿ ew zentsseeges atÿaÿ es Aposto
li aldomasanak wtanna .. wr istennek
ÿrgalmassagaban . es zent peter zent paal
Apostoloknak erdemekben bÿzwan . hÿw
kerezttÿen neepnek bÿne bochanattÿara
Azzonÿwnk zÿz marianak ez maÿ tÿztóss
eege mellee : Mÿkent az fólewl . megh
mondot pius papa el veegezte volt . Az
fólwl meg mondot Wÿlhelmus herczegh
-nek aÿoÿtatus keerelmeseere . hogÿ ez maÿ
Ez maÿ azzonÿwnk marianak napÿaat
ollÿan tÿztósseeggel ÿllÿeek es zolgallÿak
mÿnt nagy bodog azzon napÿaat / Ann
ak okaert ÿmaran . Vala kÿ ez maÿ zent
Innepnek vigiliaÿaat <.> meg beÿtelendi
Es vala kÿ az napon . Mÿsere Vechernÿe
re veternyere menend . mÿndenzer zaaz
zaaz napÿ bwlchwl vallÿon ew bÿneÿ
nek bochanattÿara vala kÿ mÿnt ÿllik
hozÿaa zórzÿ ennen magaat . Ez Bulla
ees kólt Romaban . zent peterben . Azon
fólewl meg ÿegzót wr ffÿw eztendóben
Amen -

Harmad Bulla kÿt kÿwe adot Mag
uncia varasbelÿ . Adolffus neue ersek
kÿnek meg parancholwan es hagÿw
an erek enghedelmesseeg alat . mÿnd
ew ersekÿ bÿrodalmanak alatta . mÿ
nden eegÿhazakban es Capolnakban ÿll
enÿ es tÿztósseeggel zolgalnÿ eztenden-
keed . zent Adras hanak hwzon eeggÿed
napÿan . mÿnd erekkwl erekkee : Azon ee
gghazÿ zolgalattal . es zolosmawal mÿnt
Azzonÿwnk marianak foganattÿa napÿ
-aat . awagÿ zÿletetÿt . Az eedes kegÿess
eeges isten zÿló zÿz marianak erek em
lekózetÿre es tÿztóssegeere . Annak okaert
hogÿ az zegheen adamffÿa gÿorssab lee
gÿen ez zent Innepnek aÿoÿtatus tÿztóle
tÿre . wr istennek ÿrgalmassagaban es
zent peter zent paal Apostoloknak erdem
ekben bÿzwan / vala kÿ ez maÿ zent
Innepnek vÿgiliaÿaat meg beÿtelendÿ
es mÿseen vechernÿen veternyen . ÿelen
nen leend . Negÿen napÿ bwlchwth en
ghedót bÿneknek bochanattÿara . Ennek

{649b}

Bullaÿa kólt fÿggew peecheet alat Magun-
cia varasban . Azon ÿdóben . mÿkoron wr
ffÿw zÿletethnek wtanna ÿrnanak ezer
Neegÿ zaaz . hathwan nÿolcz eztendóben
Amen .-

Azert zerelmes atÿamffÿaÿ . nagÿ sok keppen
ÿndwltatwnk es seerkógetewnk . hogÿ az
eedes azzonÿwnk zÿz marianak tellÿes
zÿwnkkel leelkewnkkel zolgalwnk mÿgh
ez vÿlagon eelewnk ez halando testben .
mert bÿzon az . hogÿ sem eeletewnkben
sem halalwnknak ÿdeÿn . sem annak
wtanna . ew zentsseeges seghedelmeenel
kÿl es hatalmas erdemes otalmanaal

kýl es nem lehetewnk . kýnek ha ýo keddel
es aýoytatussaggal zolgalandwnk . az erek
dýchóseeghnek bodogsagaat nyery eerette
hol ott eel es orzagol ew zent ffýawal
eegýetemben : kýt engghegyen mynekwnk
atya ffýw zent leelek Amen .

{650a}

Vala Azert dýchóseeges zent Cecilia azz
-on Romay nemes dwsnak magzattya
De nemesb vala . lelkeeben kerezttýen zenth
hýthnek meltosagawal es eeýel nappal ze
netlen ýmatkozwan . ayanlyá vala ew zeplótelen
týztassagaat Cristus Iesusnak ehnýttý vala ew
gyenge testeet Ciliciommal . hogý semýben elle
ne ne rwgodozna az okossaghnak . Törteneek
hogý ew akarattýanak ellene ýegzeek haza
ssagra egý Valerianus newó wrnak . Es
mýkoron az meenýekzóy lakodalomnak wt
-anna be meentenek volna ew týtkos ha
-zokban . Monda zýz zent Cecilia ew wra
-nak . O zerelmes ýffýw . isteny týtkom vag
ýon kýt teeneked . meg keel ýelentenóm
ha azt fogadod hogý meg tartod : Valeri
-anus azt halwan . ffeel fogadaa hogý sen-
kýnek nem mongya / Monda ottan zent
Cecilia . Ennekem zent Angyal zeretóm
vagyon ký nagy zorgalmatossaggal óryzy
az en testemet myndden fórtelmes býn
ttewl . ký ha azt ýsmerendý . hogý te en-
ghemet fórtelmes zeretettel ýlletendez
twggýad hogý ottan meg ol teegódet es
el veztód ez dragalatus ýffýwsagot . ha
kedeeg ýsmerendi hogý týzta zeretettel zeretz
teegódet ees wgýan zereth mynt enghe-
-met es meg ýelentý teeneked az ew
nagy dýchóseegeet Azt halwan mon
da ottan Valerianus . Ha azt akarod
hogý hýggek teenekód . mwtassad megh
ennekóm az angýalt es meg teezóm a'
mýre ýntez . Ha kedeeg mas fýrffýat ze
retz . mynd teenekód mynd annak megh
keel halny / Monda zent Cecilia . ha az
egý býzon istenben hýendez . es meg hagyan
dod magadat kerezttólný . az zent angýalt m
-eg lathatod : es el kýldee ewtet zent Vrban
pýspekhez : Mýkoron meg ýelentótte volna .
ewneký hogý Cecilia kýldótte volna hoz-
-yaa / ottan zent Vrban pýspek ffeel emel-
ween kezeýt az menyorzagra nagy sýrassal
monda . En eedes wram Iesus Cristus týz
ta tanacchnak palantaloya weegyed fog
aggýad az zent tanacchnak gymelcheet ký
nek magwaat zýz Cecilia leanýodban
bel hýmtóttel : ký ýollehet orozlanhoz ha
sonlatus fýrffýat vett tarsswl . kýt mynt
eegý alazatus zýlyg barant kýldót tehozý
-aad . Es ýme azonkózbzen eegý zeep veen
ember <k> allapeek meg ew elóttók tarth
wan eegý kenýwet zent Vrban pýspek
-nek

{650b}

Elótte ký mynd kýwl belól aran bewt
ewel vala meg ýrwa . Es mynt latta
volna Valerianus meg feelelmeeek es
holt elewewwl le eseek az földre . Vala
kedeeg zent paal Apostol . mýkoron azerth
ffel emelte volna Valerianost monda .
Neez reea . es el olwasaa . elótte ez ýghee

keth / eegÿ isten . eegÿ hÿth . eegÿ kereztsseeg
Egÿ isten . es mÿndeneknek attÿa . kÿ mÿ
ndenekÿn . es mÿndenekben . Es mÿ benn-
ewnÿk mÿndenekben . Monda az wtan
az zent veen ember . Valeriane . hÿzöd ee
ezeket ezenkeppen lennÿ Awagÿ meeg ees
ketölködöl . Valerianus nagÿ ffeel zowal
monda . Semÿ nÿnchen kÿ ÿgazb lehet
enneel . ottan el enÿezeek elöle az zent
Es Valerianus meg kereztlöködeek . mÿko
ron haza terth volna . talalaa maganak
zent Cecilia azzont az zent Angÿallal
bezeellenÿ . kÿnek keth zeep rosabol kótöt
Corona vala kezeeben .. es a<z>zonnal eeg
gÿket adaa Cecilia azzonnak . masÿkath
Valerianosnak mondwan . Ez Coronakat
zeplötelen zÿwel testel otalmazÿatok es
tarchÿatok . mert istennek paradÿchom
kerteeböl hozttam tÿnektök . kÿk soha m
egh nem heerwadnak . sem ÿllattÿokat
el nem veztÿk . Es senkÿ sem lathattÿa
hanem chak kÿ zÿz leend . Te kedeeh
Valeriane mÿeert Idwesseeges tanach
nak enghettel . keer keröth wr istentw[ll]
es adatÿk teneked . Monda Valeria[?]

Semÿ ennekem ez vylagon kelleme
tesb nem lattatÿk mÿnt az en eegÿ
atÿamffÿanak nÿereseghe . Azert azt
keewanom hogÿ ew ees ÿwsson azon
ÿgassagra mÿnt en / Monda az zent
Angÿal . kellemetes istennek te kerelm
esed / es mÿnd ketten wr istenhez ÿew
tök martÿromsagnak Coronawal
Azonközben Tiburcius attÿaffÿa ÿewe
Valerianus hazahoz es meg erzee istenn
-ek akarattÿabol . az rosa Coronaknak
ÿllÿattÿaat es el amelkodwan ray-
tta meg kerdee mÿ dolog volna . Es m-
eg ÿelentee ewnekÿ Valerianus . hoÿ
mÿnek wtanna Cristus Iesusban hytt
volna az zent Angÿal hozot volna
ewnekÿk keth zeep ÿllatw rosa Coronaat

{651a}

Kÿknek ollÿan zeep ÿllattÿaat ereznee . Ha
azert meg tÿztlwandaz te ees . es az balwanÿ
-oknak ellene mondandaz . mÿnd ezeknek ÿsm
erettÿökre mehetz . Annak wtanna . zÿz zenth
Cecilia azzon nÿlwan valo bÿzonsaggal m
-eg bÿzonoÿttaa hogÿ az Balwanÿok nemaak
es semÿre kellök volnanak . Azt halwan
Tÿburcius vitez monda . vala kÿ ezeket nem
hÿnnee barom volna az . zent Cecilia azzon
azert nagÿ zeep predicaciöt teen ewnekÿ zent
haromsaag wr istennek zemeelÿról . es wr
Iesus Cristusnak zÿleteseeröl zenwedeseeröl
ffel tamadasarol es menÿbe menetÿról
Azokat halwan Tÿburcius monda Valeria
nus attÿaffÿanak : ÿrgalmaz en velem en
atÿamffÿa es vÿg enghemet az isten em
bereehöz hogÿ tÿztlwllÿak megh : Mÿkoron
azert meg kereztlöködöt volna . mÿnd ketten
nagÿ alamÿsnalkodast teeznek vala . es az
zegheen kerezttÿeneket kÿket Almachius fe
ÿedelem meg martirizal vala : Valeria
nus Tiburcius nagÿ tÿztösseggel es istenÿ
feelelemmel el temetÿk vala ; Azt hal
wan Almachius feÿedelem hozÿaa hÿw
ataa ewket es monda : Mÿ oka hogÿ
azokat kÿket bÿnekeert halarra karhoztat

nak el temetÿtek . Monda Tiburcius
 Akarnaam ha chak zolgaÿok ees lehetnek
 azoknak kÿket te el karhoztatz . Monda
 Tiburcius / vala mÿ <latando allat> ez vÿlagon vagÿon
 ollÿan mÿnt ha ÿngen nem volna . Az
 kedeeg kÿ nem lattatÿk . az . a'' bÿzon ÿgazak
 nak eeletÿk / es az gonozoknak keennÿok
 Monda az fejedelem . De mÿ dologh az .
 Nem hÿzóm hogÿ ezeden zolaz : Elówe hÿ-
 wataa Valerianost es monda . Aloytom
 hogÿ atÿadffÿadnak el vezót leegÿen eze
 Netalantal te benned ÿob ez vagÿon /
 En azt mondom hogÿ ne wtallÿatok meg
 ez vÿlaghÿ kewanatus eeletÿt es tÿma
 gatokat . az bÿzontalan tewólgheseert .
 Valerianus azt halwan meg ertee hogÿ
 meg twttak volna . az ew kerezttÿens
 eegre valo fordwlasokat . Monda ÿolle
 het mÿ mastan eegÿ kewes ÿomorwsag
 ot zenwedewnk ydó zerent : kÿeert erekkee
 valo eremet es ÿÿwgodalmat adnak . tÿ
 kedeeg eeth ewrÿltók vÿgattok egÿ kew
 es ÿdeÿglen <.> de erek sÿralomra es keen
 ra mentók Azt halwan Almachius fe
 jedelem meg chwffolaa ewtet mondw
 an . haat mÿ . eellÿen hatalmas feÿe
 delmek erek sÿralomra megÿewnk . tÿ
 kedeeg ÿÿawalÿas neepe . erekkee valo

{651b}

Ewremre ? Monda annak wtanna mÿt tee
 zewnk ez eellÿen sok bezeeddel . Aldoÿÿatok
 az hatalmas isteneknek es maraggÿatok beke
 wel .. Mondanak az zentók mÿ az erek eeló
 istennek naponkeed aldozatot teezÿnk / Azt
 halwan . vetteteewket maximus viteznek
 órizetÿ alaa . es monda ewnekÿk . Oh zeep
 vÿragok nemes ÿffÿak mÿ oka hogÿ eellÿen
 ÿghen sÿettók az vezedelmes halarra . Vale
 rianus monda . O maxime ha te a' mÿ iste
 newnkben hÿnneel : meg lathnaad az Idwó
 zewló lelkóknek ew nagy dÿchóseegóket ha
 lalok wtan . felele maximus . Bator tÿzes
 meen ÿssen meg enghemet . ha azt nem
 vallom chak hogÿ leegÿen A'mÿnt mongÿa
 -tok . Azonkezben zent Vrban papa tÿtkon
 oda ÿewe . Es maximus mÿnd hozÿaa
 tartozokkal meg kereztelkódeek . Masod
 napon monda zent Cecilia azzon . Valeria
 nus vranak es tÿburciusnak O Cristusnak
 eróss vitezÿ vesseetók le az seetetsseeghnek
 mÿwelkódetÿt es ótózÿetók ffel vÿlagossag
 nak fegÿwereeben . Reeaÿok adaak az
 -ert az halalnak sentenciaÿaat hogÿ ha
 nem akarnanak aldoznÿ . feÿóket ven-
 neek : mÿkoron azert martÿromsagot
 zenwettenek volna . Maximus nagy
 eskeweessel vallaa . hogÿ latta vo<l>na
 az ew lelkóket az zent angÿaloktwl me-
 ÿÿorzagban ffel vÿnnÿ nagy fenesseegel .
 Almachius fejedelem azt halwan hogÿ max
 imus kerezttÿennee lett volna : mÿnd ad
 deeg el vereteew mÿg nem kÿ bochataa lel
 keet kÿnek testeet zÿz zent Cecilia azzon el
 temeteew az zentóknek testókneel . Annak w
 tanna Almachius fejedelem zÿz zent Ceci-
 lia azzont ees eleÿben hozataa . paranchol
 wan hogÿ awagÿ aldozneek es ÿÿernee
 meg az zeep ÿffÿÿwsagnak vÿragaat . aw
 agÿ kezewlne az halarra . Ottan felele za

bad leelekkel hogý keez volna az halarra .
Azt halwan kýt ott kewrwle alnak vala .
es kezdeenek . sýrnýa es bankodný raytta
hogý eellýen zeepseegew leanzo . zabadon
menne az vezedelmes halarra . Monda
ewnekýk zýz zent Cecilia azzon . hallýatok
ee zerelmes atýamffýaý . Ne alohatok hogý
el veez ez ýffýwsaag . De enneel ees ýobra
valtozýk : Saar hamw ez . Aranýat
adnak eerette : wtalatus haýlok ez . de
dragalatosbat adnak eerette . Mert az wr

{652a}

Isten zaaz anneet aad eerette Azt halwan
neegý zazan hýnek Cristus Iesusban . hogý azt
hallotta volna Almachius . monda / mýne
mew nemból vagý te . Cecilia [f]elele zabadus
es nemes . Monda Almachius en teegód
hýtódról kerdlek . Cecilia felele . az te ker
deesód bolondsaaq mert eegý kerdeessel ket
feleletót akarz venný Almachius monda
honnán vagýon ez te nagý mereesseegód
Cecilia felele az ýo lelký ýsmeretból es
ýgaz hýtból Almachius monda . Nem
twdod ee mýnemew hatalmam vagýon
ennekem . mert mýnd eelettre . mýnd halarra
hatalmam vagýon . Cecilia felele nýl
van valo ýgassaag hazwgsagot mondaz
mert ýollehet az halalnak zolgaloya
leegý . de nem eeletthnek sem holtakn
ak eeletót nem athatz . Monda Alma
chius mýre zolaz eellýen keweelýen . Ce
cilia felele Nem keweelseeg ez . De ýo
lelký ýsmeret . Mert mýkoron mý nýl
wan twggýok az býzon istennek zent ne
weet . semýkeppen meg nem tagadhatty
ok ýob azert bodogwl meg halný hon
-nem bodogtalan eelný . Monda Alma
chius had el ýmaran ez bolondsagot
es aldozýaal az isteneknek . Cecilia fele
le Nem [t]wdom hól eýtótted el zemedet . mert
kýket te isteneknek vallaz . mý kówek
nek lattýok lenný . Nýoých ký kezedet
es ýlletween tanwld meg . kýt zemeý
ddel nem lathatz . Azt halwan Alma
chius zent Ceciliat hazahoz výtetee . es
azon eeýel es nap estýk nagý forro fóró
dóben eeghettethný : De az zent zýz sem
ý fóródýk vala mýnt az nemes hýwós
harmatban . Azt halwan Almachius
hagýaa azon fóródóben feýeet venný .
Az hoher azert mýkoron háromzor vagot
volna hozýaa . semýt nem tehete neký ./
tórween ellen azert nem meree vagný
neegýedzor : De vereeben fórtóghwe ha
gýaa <H> Es harmad napýg eelween m
ýndden ýozagaat isten neweeben oztoga
taa : Az hýwóket kedeegh kýket az zent
hýttre fordoytot vala . zent Vrban pýs
peknek Aýanlaa / es keree hogý az ew
hazaat zent eegýhazzaa zentólne . kýt
zent Vrban pýspek mýnd bel tellýesóyte
es az nemes zyz zent azzont Cristusnak
zerelmes zolgalo leanyaat nagý týztóssee
ggel el temetee . mýkoron ýrnanak wr ffýw
zýletet wtan . ket zaaz . xxiiij eztendóben .

{652b}

Keerwen azon eedes wr istennek zent
ffýaat Iesust . zýzeknek aldot ýegýóseet

hogý az ew nagýssagus melto neweert
 es ez zent Cecilia azzon leanyanak dý
 chóseeges eerdemeert eelween otalmaz
 zon meg myndden gonoztwl . es tarch
 on meg ew zent malazttýaban . hol
 twnk wtan zamlallýon az ew zeretó
 zentýnek zamokban . Amen .
 Kewetkózyk zent kele
 men pþ . Innepeeról .
 Emlékózween ez may zent Innepnek
 napyan wr istennek malazttýa myath
 zent Celemen papanak es martýrnak
 chodalatus eeleteról . halhatatlan martý
 romsaghnak neme zolgaltatýk my zeme
 ýnknek eleýben es Idwesseeghnek hazna
 latus peldaya en eedes zerelmes atýam-
 ffýay / Mert wgý mond zent gergel do :
 hogý három fele martýromsaag vagýo[n]
 testh zerent / lelek zerent es akarat
 zerent / test zerent mykoron ky fegyw
 ernek awagy eegyeb keen zenwedees
 nek myatta vereet onttya es halalt
 zenwed . Masodzor . lelký tekeelletes
 eeg zerent ky mykoron wr isteneert
 awagy ýozagus mywelkódetnek gy
 eýteseert raytta lett bozzwsagot ere
 mest el zenwed : Harmadzor kew
 anatus akarat zerent . mynt soka
 voltanak az zentók kózzól ollýanak
 kyról wgý mond ezen zent gergel . d[o]
 wr isten sem kywl sem belól nem
 haggya heýaban erdemneel kyl em
 bernek yo teetemeenyeet es zandekaa[t]
 Ne belól ees koronazya az yo zandekot
 akaratot . hol ott teetemeen nem lehet
 Bodogssagus zent kelemen papa . myn
 den keppen meg zenwede az zent m
 artýromsagot ez vylagon . mynt meg
 hallýok eeleteeben : Sok keppen valo
 tyztólettel keddeeg ffel magasztataa ewt
 az wr isten mynd eeleteeben mynd
 holta wtan . mynd anya zent egyhaz
 ban mynd mennýeknek orzagaban .

{653a}

Elezer ffel magasztateek az ew zent newe
 zetýnek meltosagabol . myert az kelemen
 magýaraztatýk meg zentóltetót awagy
 dýchóseeges elmeenek . mert ez zent ember
 nek zywe lelke es elmeýe tyzta volt <..>
 mynden bynnek es ez vylaghý foglalath
 nak kóteleetewl . es zeplóyeetewl . es tellý
 es volt mynden<.> isteny malazttal es lel-
 ky nemes ýozagokkal . Towabbaa ma-
 gyaraztatýk ez kelemen new . eedesnek
 ýrgalmasnak . ýgaznak eertesnek . kegýes
 nek kegýelmes . mert mykeppen megh
 hallýok az ew zent eeleteenek magýara
 zattýaban . Nagý eedes zywó lelkew es ay
 oýtatus vala az wr istenhez es az aldót
 meg valto wr iesushoz . ýrgalmas va
 la ew fele baratýhoz / ýgaz vala . ew dol-
 gaýnak zórzeseeben / eertes elkóchew ew
 nyayas eeleteeben : kegýelmes . az zegh
 een bynes adamffýaýnak meg teróyte
 seeben . es kegýes ew gondolattyan
 ak . es elmeeyenek ýgyenessegheben
 hogý semýt nem hadna ellenzó dolgot [e]w maga[b]an wral[k]odny
 kywel awagy wr istent meg bantanaa
 awagy ennen lelký ismeretyt meg ser-

tenee es fele barattyaat meg tantoroÿ
-tanaa kÿból mÿndden lelkÿ ember es
ez vÿlaghÿ bÿnes adamffÿya ÿo peldat
vehet mÿkkeppen kellÿen eelnÿ ez vÿla
gon ew Idwessegheere
Imaran lassok megh az ew zent eeleteet .
Bodogssagus zent kelemen papa tamada
Romaÿ dws palogarssaghnak nemeeból :
kÿnek attÿya faustidianus . Annÿa ma
cidiana . es keth attÿaffÿyaÿ faustinus
faustus eelÿen newezettel neweztethn
ek vala ; Mÿkoron kedeeeg ez zenth
kelemennek zÿleÿe felette zeep ember
volna . es Iambor eeletew mÿnt oll
ÿan pogansagban . Az ew wranak
Attÿaffÿya pokolbelÿ erdeghnek ellen
-zeseeból zeertelen keseertÿ vala . de az
Iambor azzon tehetsseege zerent ellene
aal vala . az ew wranak kedeg azt
nem merÿ vala meg ÿelentenÿ hogÿ
az keth atÿaffÿyat eegÿbe ne haboroÿ
tanaa . okossagot gondola hozyaa wÿg
mÿnt almat latot volna . monda az .
ew wranak . egÿ ember ÿeleneek en
nekem almamban mondwan ha kÿ
nem menendók mÿnt hamarab ez va
-rasbol . zernÿw

{653b}

Halallal meg halok mÿnd ket ffÿyaÿmal
Azt halwan az ew wra meg ÿÿede raÿ
-tta es kÿlde el ewtet Athenasban keth
fÿawal hogÿ addeeglan mÿg meg terendó
volna tanoÿtathnaa . bólcheseegre az ew
keth ffÿyaÿt faustinost es faustost / maraztaa
hon nala az kÿssebbÿk fÿaat kelement .
Mÿkoron azert az azzon az tengerre zallot
volna . nagÿ veez tamada ew reeaÿok
es teetowa hanÿaa ewket . az azzon
maganak nehezen zabadwla meg . es naÿ
ohaÿtast sÿrast teezen vala ew fÿaÿn
aloÿthwan hogÿ el veztenek volna .
es zalla meg egÿ zegeen ózwegÿ azzon-
-naal . es ott kezÿ mwkaÿawal keresÿ
vala naponkeed valo eeleteet . De nem
sok ÿdó el mwlwan chonkasaag eseeek
reea hogÿ nem kezde dolgot tehethÿ gaz-
daÿa azzonra ees kózween eseeek hogÿ
nem kezde ÿarhatnÿ Es azonkeppen az
nemes azzonÿallat zent kelemennek
annÿa koldwssaa eseeek es a mÿt leel
vala . mÿnd ketten awal eelnek vala .
Eztendó bel telween . Romabol az ew w
ra kÿde wtanna hogÿ haza hÿnaak
De ÿme hÿreet sem hallÿaak vala . sem
maganak sem ffÿaÿnak . Masodzor har
madzor ees kÿlde nepeket hogÿ ha hol
meg leelhetneek ewket . De hÿrwket
sem hallÿaak vala . Annak wtanna
nagÿ keserwseeggel kele ffel ennen-
maga ees / erede wtannok / <Ann mÿko-
ron menne az te...> hagÿwan az
kÿssebbÿk ffÿaat kelement . egÿ ÿo
barattÿanak tartanÿ newelnÿ . hwz
eztendeeg azert zent kelemen arwaÿwl
marada . es tanwsagra kelween nagÿ
bólch ember leen benne . Es ÿghen kee
wannÿa meg twdnÿ mÿkkeppen volna
hogÿ az emberÿ leelek halhatatlan vol
-na . kÿnek vegheere soha nem mehet

vala az poganoknak bőlcheseegókból
Azonközben törteneek hogy zent borbas
apostol Romaban meene predicalwan
az zent hýtót es ffeel tamadast . Az po
gan bőlchek azt halwan meg me
wetÿk vala ewtet nem hÿween hoġ
az ffeel tamadaas ýgaz volna : kÿk kó-
zót kelemen doctor . mewetseeghnek
okaert monda . zent borbas apostolnak .

{654a}

Mÿ oka hogÿ az zwnÿoghnak kÿ ollÿan k
ÿsded lelkós allat leegÿen hat laba vagÿon
annak felette zarnÿa ees vagÿon / Az eleph
antnak sem zarnÿa nÿnchen sem hath
laba de chak neegÿ . mÿeert ollÿan nagÿ
allat leegÿen . Reea felelween zent borbas
apostol monda . Oh heÿtok bolondok Nem
choda hogÿ az teremtót allatokban teewólgó
tók : mert az teremtó wr istent sem twgg
ÿatok . sem ÿsmerÿtók / Azt halwan zent
kelemen zent Borbashoz eeggÿesewle es ffeel
vewee az zent hýtót es meene Sÿdosagh
-ban zent peter apostolhoz es ew tanoÿth
wanÿa leen . kÿt mÿkoron zent peter apostol
nemzetsseegeról meg kerdözót volna . meg
bezeellee ewnekÿ Attÿa annÿa es attÿa
ffÿaÿ el veztenek volna .. Azon ÿdóben
Az erdenges Sÿmonnak valanak keth
tanoÿthwanÿ Aquila . Nicetha : kÿk meg
ÿsmerween az ew mestereknek hamÿs
twdomanÿaat folÿamanak ewk ees
zent peter apostolhoz es ew tanoÿthwa
nÿ leenek . Azon ÿdóben zent peter a
postol ew tanoÿthwanÿwal tórteenettel
awagÿ ÿnkab isteñek akarattÿabol . m
eene az tartomanban hol ott macidi
ana . zent kelemen annÿa lakozÿk vala .
Mÿkoron zent peter latta volna macidi
anaat hazankeed ÿarnÿ es koldwlnÿ
meg rongalaa ewtet hogÿ ollÿan ÿe
les zemeel volna / es nem akarna m
wkawal eelnÿ . Azt halwan macidi
ana azzon . meg mondaa hogÿ mÿnd
keth keze meg azot volna . es nem tehe
tne dolgot es annak wtanna megh
bezeellee ewnekÿ mÿnden gonoz seren
cchaÿaat . Monda zent peter . eegÿ ÿ
-ffÿw vagÿon mÿnalwnk [k]elemen newe kÿ ezent be
zeellÿ . mÿnt te mondaz . Azt halwan
le eseek elótte es monda keerlek mw
tassad meg ennekem ewtet mert en va
gyok az ew zÿleÿe . Es kezón foghwan
vÿwee oda hol zent kelemen vala
Azt lathwan zent kelemen el fakada
raÿtta mewethwe . Az ew eedes zÿle
ÿe kedeeġ semÿt nem vara de ottan
nagÿ eedes kenÿ hwllatassal nÿkara
essek es kezdee ólelgetnÿ . zent kelem
en el ameelkodeek raÿtta es kezdee

{654b}

El tazÿgalnÿ tewle . nem erthween mÿ
dolog volna : Monda nekÿ zent peter .
Oh zerelmes ffÿam / mÿre yzód el tew
led az te eedes zÿledet ? Es mÿkoron ÿo
bban reea tekeentót volna meg ÿsme
ree ewtet . es nagÿ sÿrast teenek egÿ
mason Annak wtanna oda hozataa
zent peter az kózweenÿes gazdaÿa a

zont es Cristusnak neweeben megh
 vÿgaztaa . Azon ees nagy eremók leen
 Azonközben oda ŷwtanak Aquila es
 Nicetha zent peter tanoÿthwanÿ es m
 ykoron meg hallottaak volna . zent
 Celementÿl mÿnd az dolgot mond
 anak O aldot wr isten mÿ dologh ez
 mÿ vagÿwnk ez azzonnak ket ffÿaÿ
 faustinus faustus es azonkeppen megh
 ŷmerween egÿmast nagy eedes ŷyrast teez
 nek vala . halaat adwan raÿtta wr iste
 nnek hogÿ senkÿ kózzólók el nem vezót
 volna az tengernek vezedelmeeben . Masod
 napon az harom atÿaffÿakkal . meene
 zent peter . ffele felee ŷmachagot tennÿ
 lataa meg ewket eegÿ zeep veen ember .
 hogÿ ott ŷmatkoznanak . es monda . mÿt
 kabalkottok ezenkeppen ŷmatkozwan . tw
 ggÿatok azt hogÿ semÿ nÿnchen ez vÿ
 lagon istennek zórzeese mÿat . De mÿn
 denek történettel . zerenchawal leeznek
 kÿt en magamon meg bÿzonÿoÿtottam
 Azert akar kÿ ŷmatkozyeek akar ne a''
 mÿt az serencha hoz bel tellÿesodÿk
 Azt halwan zent kelemen es Nicetha
 zent peternek enghedelmeeból . kezdeenek
 ellene disputalnÿ . hogÿ bÿzon nem volna
 mert vala mÿ dolog ez vÿlagon
 vagÿon es leezen mÿnden az teremtó
 istennek hyreewel akarattÿawal es
 enghedelmeewel zórzesewel leezen
 twggÿad azt ŷo veen apaam . Azth
 halwan . Aquila attÿaffÿök megh
 rongalaa ewket rola . mÿert hÿnaak
 az veen embert attÿöknek / Cristus
 Iesus mondasaat eleÿkben vethwen
 hogÿ ez földón senkÿt atÿökknak ne
 hÿwÿanak . mert chak az wr isten lee
 gÿen attÿök : Monda annak wtanna
 az veen embernek . Nem te bozzwsagod
 ra mondaam ezt ŷo atÿam . Azt halw
 -an az ket attÿaffÿaÿ ewk ees el fakada-
 -nak

{655a}

Mewethwe raÿtta mÿert attÿanak mo
 ndaa . mondwan te meg tÿltaz mÿnket hoġ
 atÿanknak ne mongÿök haat te mÿre m
 ondod . felele . Bÿzonÿawal nem tudom ha
 mondottam awagÿ nem . Monda az veen
 ember . ewnekÿk . mÿkeppen hyhetóm hogÿ
 mÿndenek istennek latattÿa zerent tórtee
 -nnÿenek ha ennen magamban megh
 bÿzonoÿthatom az gonoz zerenchanak for-
 gasaat es meg bezeellee ewnekÿk mÿ
 nden nÿwmorwsagaat . Azt halwan
 meg ŷsmereek ottan az ew ffÿaÿ hogÿ
 az veen ember volna az ew zerelmes
 attÿök . es akaranak nÿakara esnÿ De
 zent peter meg tÿltaa . Es monda az w
 -en embernek : Ha en az te Iambor fe
 leseegódet es ffÿaÿdat eleedben hozha
 tandom hÿzód ee hogÿ az zerencha semÿ
 leegÿen . felele . lehetetlen dolog az .
 Monda ottan zent peter : ŷme hol van
 nak elótted . mÿnd az harom ffÿaÿd
 kelemen . faustinus faustus . Azt halw
 an ottan nÿakara eseenek apolgath
 wan az ew eedes ween attÿökat Az-
 onközben oda ŷwta Macidiana fele

seege ees . nagy erwendetes syrassal
kyaythwan hol vagyon az en eedes ze
relmes wram es hazasom . erezyetok
hozjaa . es azonkeppen nagy syrast tee
ween egy mason . meg bezeelween eegy
masnak nyomorwsagokat . zent peter
Apostol azert megh erossyithween ewket az
zent hytben . Nagy eedes ayoytatossaggal es
halaa adassal zolgallyak vala az wr istent
Annak wtanna . sok ydo bel telween . Zet
peter wr istennek akarattyä zerent me
ne Romasagban . es ott el veegezween
eeteenek folyasaat hagyaa az papasa
got zent kelemen ffyanak : mykoron azert
Bodogssagus zent kelemen be zallot volna
az zent paztorsaghnak tyztyben ol nagy
tekeelletes Iamborsagban es tekeelletes ee
letben eel vala . hogy myndden rend
bely nepeknek kellemetes vala . felette
kedeeg el hatalmazot vala ewbenne az
yrgalmassaghnak es kenyewrwletes keg
yeseeghnek yozagus malazttya . hogy ha
mykoron latot volna meg nyomorwlt
kerezttyn embert nem haggya vala
hazankeed koldwlny De meg segeelly va
la awagy el tarttya vala ewtet .-
Towabbaa mynd az egheez tartomanban
el yaar keel vala predicalwan es zam
-talan

{655b}

Neepest ez zent hyttre teroythween / kyk kozot
Domicilla azzont Domicianus chazarnak
menyeet apachaya zentolee es nagy sok
zyzeknek tewee feyedelmewe . Annak w
tanna . Sisinnius feleseegheet el zakaztaa
hazas wratwl : meg batoroythwan az
zent tyztassagban es menee chodakat
tot leegyen wrwnk Cristus Iesusnak ne
weeben sok volna mynd elowe forgat
ny / Vala az Idoben Romasagban egy
Mamertinus feyedelem . ky erdogyhy yreeg
segbol meg bozzwlaa zent kelemen papa
nak yo hyreet neweet . zent eleteet . va-
dola be Traianus chazarnak . ky lewe
let yra ewnekhy hogy awagy kezeroy
tenee ewtet az balwanyoknak aldozny
awagy az tengor elwee tersona zygetben
zanky vethnee ewtet . Wgy leen hogy
ky yzee ewtet az tengor zygheteenek
pwztaiyaban es nagy sokan Iambor egy
hazy neepek es parasztot koweteek ew-
tet az ew Iamborsagaert . myndden
yozagokat el hagywan ez vylagyak
nak wr istennek zent orzagaeert /
Mykoron azert ywttanak volna az ten-
ger zygheteeben . keth ezer kerezttynenk-
neel tebbet talalanak ott kyket az /
vezedelmes pogan feyedelmek oda han
tanak vala mywelnny . Lathwan ke
deeg az kegyes wr papa oda mennny
nagy syrassal es ffel zowal keyaytty
aak vala Aldot ky yew wrnak
neweeben : Monda zent kelemen ppa
Ne bankoggyatok zerelmes atyamffya
mert hyzom nem az en erdememnek
okaert De ty eereettetok kyldot eede eng
emet Cristus Iesus . hogy az ty marty
romsagtoknak Coronazattyanban reezes
leegyek : Mondanak ewnekhy az neepek

hogý hat meel fóldról hordanak vÿzet
hatokon . Azt halwan monda . ýmat
kozýatok / <...> ew ees ýmacchagra ad
wan magaat . ýme laata tawól eegý
zeep feýeer barant az ýob labawal
vermót vaýwan . Azt ýelenthween
hogý ott meg asnaak es wr isten vÿ
zet adna ewnekýk . Es mýkaron meg
astak volna ýme nagý zeep kwth few
fakada ffe1 . kÿn nagý erwendetes
halaat adanak az wr istennek

{656a}

Ez hÿr es choda halwan tebben honnem
ewt zazan fordwlanak az zent hÿttre es az-
-on eztendóben az eghez tartomanban va
la hol balwanýok valanak mÿnd el tór
ween Cristus Iesusnak týztóssegeere hethw
en ewt zent eegýhazak rakanak oly ýgh
-en zaporodýk vala az kerezttýenseegh .
Mýkaron azert wr ffÿw zýletethnek w
tanna zaaz eztendó tólt volna . Es traia
nus chazaar wralkodneek / halwan ho
gý az kerezttýenek ott az tartomanban
meg sokaswltnak volna . kÿlde eegý
gonoz Ispant oda . hogý aldozattra keze
róytenee ewket : Lathwan azert hogý m
ýnd keezek volnanak Cristuseert az halar
-ra kÿmeellee az sokassagot el veztenÿ
De mÿndden kegýetlenseegeet teróýtee
zent kelemen papara . mÿeert hogý ew
volna elóttók ýaro : es mýkaron nem
haýthatta volna az balwannak aldo
zattýara . akaraa mÿndden týztóssegeet
meg foztaný hogý se zenthnek . se mar
tÿrnek ne týztólnenek . nagý kówet kóttette
zent kelemen papanak nýakara es az ten
gerben vettete : Az nagý sok zamtalan
kerezttýenek az lathwan neezýk vala
az tenger parttýarol nagý banattal sÿra
-ssal . Cornelius keddeeg es phebus . zenth
kelemennek tanoýthwanÿ veztegseegót
parancholanak hogý ýmatkoznanak hoó
az kegýelmes wr isten<.> ýelentenee meg
ewnekýk az ew zent martÿr zolgaýanak
testeet : ýme azonnal meg halgataa ew
ket wr isten . es . három meel földýk
meg zarada az tenger vÿze . hogý m
ýnden zabadon zarazon mehet vala az
zent testhnek latasaara . Mýkaron az-
ert bel meentenek volna . talalanak
eegý zeep kewból faragot Capolnaat
wr istennek hatalmasaga zerent es
benne eegý eekes kew Coporsoot . es
benne az zent martÿrnek testeet : mell
ette keddeeg az nagý kewet : es megh ýe
lenteteek ewnekýk hogý onnan kÿ ne
vÿnneek az zent testót : De wgýan ott
azon helÿen týztóltethneek : mÿndden ezte
ndóben azeert az ew zenwedeeseenek nap
ýan megh zarad vala az tengernek vÿ
ze három meel földýk octauaýgh es
vala kÿ oda eerkózyk vala . hozýaa me
het vala . es kÿwe ýewhet vala . mÿn-
-dden

{656b}

Bantasnaal kÿl . De mýkaron sok eztendók
el mwltanak volna . es ott lakozoo ýsme
rethlen neepeknék aýóytatussagok megh

alwth volna . es bñnók hÿtetlenseegók
 el hatalmazot volna . az poganok az Ca
 polnaat . el tóreek . es az zentót helyeeról
 el hanÿaak . es mÿnden choda teetel
 meg zóneek De annak wtanna istenn
 ek yelenetÿból meg leeletteteek es Terso
 na newó varasban vÿweek . onnan
 Romaban . hol az ew zent neweeben az
 hÿw kerezttÿenek zent egÿházat rakwan
 tÿztósseeges herre helÿhóteek : kÿnek zent
 eerdemeert nagÿ sok zamtalan hÿhedel
 meket ÿrgalmakat es chodakat tót es
 teezen naponkeed wr isten : es tÿztóltetÿk
 az ew hÿweÿben . mÿnt zent dauid ppta
 megh mondotta az zoltaar kenÿnek leg
 wtolso rezeeben : ÿme azert zerelmes
 atÿamffÿaÿ lattÿok hallok mÿkeuppen
 keresteek es erdemlótteek az reeghÿ zentók
 mennÿeknek bodog zent orzagaat es
 ÿmaran dÿchekódnak ewrÿlnak vÿgad-
 nak <..> erekkÿl erekkee : kÿt mÿnek
 ewnk ees engheggÿen atÿa fÿw zent
 lelek zent haromsaag Amen .-

{657a}

Denkeed rendzerent elówe hozwan Az zen
 tóknek ÿnnepeet . nagÿ tÿztósseeggel ÿllÿ es
 emlekózÿk ew rolok : mÿnt eeltenek mÿ
 nt kÿ mwltanak es mÿnemew martÿrom
 saggal mentenek wr istenhez : kÿk kózzól ee
 gÿ es ÿeles ez dÿchóseeges zÿz zent Kathe
 rina azzon Cristusnak kÿwalt keppen v
 alo ÿegóse . paradÿchomnak dÿzesseege
 Angÿyaloknak óróme . Azzonÿwnk zÿz ma
 rianak zerelmes leanÿa : kÿnek anÿa zent
 eegÿház ez maÿ napon zent halanak es zen
 wedeseenek ÿnnepeet ÿllÿ . mÿnd ez zeeles
 vÿlagon : kÿnek tÿztósseegeere . mÿ aÿoÿta
 tossagwnknak es Idwesseeges tanwsagwnk
 nak lelkÿ gheerÿeztесеere vala mÿ kewe
 set akarwan zolanÿ mÿnt meltatlan bÿ
 nesók / tehetsseegnek zolgaltatasaara es Zent
 leelek malasztus bólcchesegheenek nÿereese
 re folÿamnwnk keel . wr isten<nek> kÿral
 nak es az ew zeep zÿz ÿegÿeseenek ÿrgal
 massagÿhoz . hogÿ leegÿen melto es eekes
 az mÿ bÿnes zÿwnkben zaÿwnkban / ez
 maÿ zent dÿcheerettÿók Amen .
 Veegÿek azert bezedewnknak eleÿnek az
 ÿgheeket kÿk meg vannak ÿrwan zent He
 -ster azzonrol . keñweenek masod rezeeben m
 ondwan Megh zeretee ewtet az kÿral . m
 ÿndden azzonÿallattoknak felette es kÿralÿ
 Coronaat teen ewnekÿ feÿeeben Meel ÿ
 gheeket hasonlatus magÿarazat zerent / mel
 tan vehetewn . dÿchóseeges zÿz zent kathe
 rina azzonrol . kÿ ÿollehet ez el mwlando
 vÿlagon bÿzon kÿralÿ<.> meltosagban va
 la ffeel magasztatwan . kÿ Cristus Iesusnak
 zent zÿne elót nem aloÿtatÿk nagÿ eerde
 mewnek De mÿkoron bÿzon ÿsmerettel .
 Cristus Iesushoz eeggÿesewlt volna : es az .
 ew zent zereteteert mÿndden ez vÿla
 ghÿ dÿchóseegóknek zerelmeet hattra h
 atta volna . es zent paalnak mondasa
 zerent chak az wr istennek ÿsmeretÿról
 vÿselne gondot . eeÿel nappal zÿweeben
 zenghene Regnum mundi et omnem ornatum
 eius contempsit propter amorem domini Iesu .
 Annak felette ez vÿlagÿ eeleteet megh

wtalwan . testeet eróss keenokra es hal
arra adwan : Leelkeet cristus Iesusnak
aýanlwan . mynd ez eellýen dolgokeert
az felewl meg mondot ýgheek zerent fe
lette meg zeretee ewtet az felsseeges Cristus
kýral . es myndden ez vylagý azzonýall
attwl zakadot magzatoknak felette maga
nak valasztwan zeretówl . maganak

{657b}

Gerwzween ýegýewswl es myndden me
nnýeý ýowal ffel magasztatwan hogý ew
wtanna harmad lenne Nem Alexan-
drianak orzagaban . de istennek zent orza
ganak dýchóseegeben : kýnek týztósseegeere
harom rend belý tanwsagwnk leezen ez may zen[t] ýnnepe[.]
napý[.]

Elsew . Cristus Iesusnak . zýz zent katherina-
hoz valo zerelmetesseegeról . Masod .
zýz zent katherinanak azzonýwnk zýz ma
riahoz valo hasonlatus Kewetseegeeról
Harmad mýnemew dýchóseegeel Coronaz-
tateek zýz zent Katherina . istennek orzagaban .
Elsew tanwsagwnk mondam leezen
arrol mýnemew nagý zeretettel zeretee
az aldót Cristus Iesus zeplótelen zýz zent
Katherina azzont eegýeb zýzeknek es zenth
azzonýoknak felette kýre reea felelween
zent doctoroknak mondasok zerent harom
okossagokkal býzonoýthattýok : Elezer zent
Bonauentura atýank wgý mond sup iij

Az wr istennek vala kýhóz valo zeretety
meertekóltetyk meennýeý awagý lelký
ýoknak adasabol : wgý hogý vala kýt teeb
ýozagokkal zeret aýandekozwan fellýeb
lattatýk zerethnye ees : De eegýeb zent zý-
zek kózót azzonýwnk zýz marianak wta
nna teeb ýowal lattatýk meg aýandeko
zot lenný . mynd ez vylagon . mynd az
meennýeý dýchóseegeben zýz zent Kathe
rina azzont Azert ýsmertetyk ez eellýen
okos býzonsagbol . hogý eegýebekneel
fellýeb zerette leegýen / ýelessen ýmez
harom rendbelý týztóletes malasztossaag
zerent . Elezer . meg ýegýzeesnek ma
lazttýabol : ký felette chodalatus leen
mýnt meg hallýok eeleteeben : ýolle
het zent pal apostolnak mondasazerent ij Corin xj
mýndden zýzek Cristus Iesus ýegýósee
nek mondassanak . leelek zerent . anýa
zent eegýhaznak eegýeseege zerent .
akar mýnemew zemeel alat tartas
seek . De eegýebek kózót zýz zent kathe
rina azzon wgýan choda meltossaag
zerent ýeggýzetteteek Cristusnak ýegyó
sewl . kýk kózót senký eegýeb . hanem
twláydon az eedes zýzeknek výraga
es peldaýa . azzonýwnk maria vala
kózbe ýaro . es zórzew / 0 zerelmes a
týamffýaý ha ký az ott valo eegýe
sewleest meg gondollýa akar .

{658a}

Test zerent akar leelek zerent mýnemew
nagý istený malasztossaggal es eedesseege
el lótt leegýen . hýzóm hogý nem týrhe
tnee henem keenýhwllatasnaal kýl . aw
agý chak meelseeges fohazkodasnaal kýl
lathwan egý felól menýnek földnek
nagý hatalmas kýral ffýaat . Mas felól

menynek aldot keralne azzonyat . har
mad felól eegý ez földý halando pogan
kýralnak zeep leanyaat allany : kýnek
gondolattýabol es peldazattýabol ta
nwsaag adatýk myndden zeegen býnes
adamffýanak /: Mert vannak nemeel
emberek : kýknek ew leelkók nem mon
datýk Cristusnak ýegýeseenek . De pok
olbelý erdeghnek edeenýenek . twdnýa
ýllýk mýnt az hýtetlen poganoknak
Sýdoknak hwztoknak erethnókóknek
kýról zent Agoston doctor wgý mond .
Mýnden leelek awagý erdeghnee býnn
ek es hýtetlenseeghnek mýatta . Awağ
Cristusee hýthnek es malaztnak mýa
-tta . Masod rendbelý emberý lelkók
vannak kýk ýollehet az kereztseeghn
ek mýatta Cristusnak ýegzettetenek
De maga annak wtanna meg wtalw
an az nagy meltossagot : Baromsagra
aggýaak ew magokat zent dauid pro-
ffetanak mondasa zerent Cum inhonore
esset non intellexit et cetera . kýlemb kýlemb
erzeekenseeghnek mýatta fórtelmes ee
letót valaztwan . pokolbelý erdeggel kó
zezkódnak : Ez eellýenekeert zerzette
wr istennek anyá zent egyházban az
zent penitencia tartasnak malaztus or
wossagaat : kýnek mýatta nagy sokakat
vonzon ký erdeghnek markabol es pok
olnak vermeeból . es az eleeb belý týz
tósseegre emelý ffel . De quo Ieremie
ij . Tu autem fornicata es cum amatoribus
multis . tamen renertere ad me et ego su
scipiam te dicit dominus . et cetrera . Harmad rend
belý emberý lelkek vannak . kýk mýn
den isten ellen valo býneket el tawoz-
tatlan es myndden ez výlagý gonoz zerel
meket meg wtalnak wr istennek zerel
meert es mýnden wndoksagus fórtelmek
kewl meg ooýaak magokat wr istennek
týztóssegeert : testóket lelkóket es ez výlagý
eeletóket týztan es zeplótelen tarttýaak
az výgaztalo zent leeleknek bennók valo
lakodalmaeert eellýenek az býzon zýzek

{658b}

Ellýenek az býzon Cristus Iesusnak ýegósý
es zeretóý / ezekról wgý mond zent Ieroni⁹
doctor . Býzon helt tart Cristusnak orzagaban
az zýzesseeg es týredelmes týztassaag / akar
mýnemew rendben tamaggýon / hol ott
az býzon zýzesseeg ollýan mýnt az feenló
araný : az ózwegýseegben valo týredelm
esseeg mýnt az feýeer ezýst . Az hazassag
ban valo zentsseeg mýnt az ercz awağ
oon . Awagý az zent zýzesseeg mýnt az
ffeenes nap .. Az zent ózwegýseeg mýnt
az hold . az zent hazassaag mýnt az Cý
llagok kýknek mýkeppen kýlemb kylemb
allapattýok forgasok es fenesseegók va-
gýon az eghón : Azonkeppen emberek
nek erdeme es dýchóseege mennýek
nek orzagaban De mýt gondolhat
wnk dýchóseeeges zýz zent Katherina azzo
nrol mýnemew nagy erdeme es dýchó
seege leegyen myndeneknek felette . ký
waltkeppen . ký myndden zýzeknek fe
lette Azzonýwnk zýz anyá marianak
wtanna legottan wtanna orzagol .

Cristus Iesusnak orzagaban es nylwabb
an nezý Cristusnak Istený zent zýneet
zeepseegeet eekósseegeet : mýnt keralne
azzon / kýból meg býzonwltatýk / hogý
Cristus felette leegýen az ew zýz zent
ýegýóseet : Masod týztóletes malazos
saag kýból meg ýsmertetýk Cristusnak
zerelme zýz zent Catherina azzonhoz
mondatýk nagý ezósseegehnek vylagossa
ga . mert olý nagý bólchhesseeggel tóltee
be wr isten az ew ertelmeet . hogý az náğ
hýres neues ez vylaghý hatalmas doctorok
ellene nem alhatanak : ký nagý týztósseeg
leen erekkewl erekkee ez nemes zent zýznek
mert senkýról hasonlatus dolog nem ol-
wastatýk ýrasban . Azert nagý istený ayan
deek es zeretethnek ýegýe leen ez . zýz zent
Katherina azzonban . hogý ewtet az aldot
Cristus Iesus bel tóltee es megh týztósóytee
mýndden rend belý bólchhesseeggel . mýnd
ez vylaghý twdomannýal . mýnd istený
bólchhesseeggel . mýnd természetnek felette
valo ertelmetesseeggel . Annak okaert
meltan eneklý ew rola anya zent egý
haaz . O aldot zýz zent Catherina azzon
ký wagý . doctoroknak doctorora es meste
reknek mestere : tanoých meg mýnketh

{659a}

Mýndden ygassaghnak wtara es istennek
býzon ýmeretýre . O nemes azzonýwnk
keerwnk ýmagý eerettewnk te zent ýegýes
wradnak elette . Harmad malaztossaag
vala zýz zent Catherina azzonban . mert ýe
wendó mondasnak lelke ees vala ew benne
kýwel hasonlatus vala az zent proffetak
hoz . mert meg twdaa meeg annak elette
hogý Cristuseert martyromsagot kellene
zenwedný . Azt ees meg twdaa hogý
az bólch doctorokat meg gýóznee es Cri-
stusnak kýldenee ewket Azt ees meg
twdaa hogý az kýralne azzont Cristushoz
haýtanaa . es ezenkeppen sok dolgokat m-
-eg ýsmerween . kýkból meg býzonwltat-
týk hogý mýkeppen Az aldot Cristus Iesus
felette meg zerette vala az ew zerelmes
ýegýóseet Azonkeppen dýchóseegees zýz
zent Catherina azzonban ees tekellates
vala az eedes Iesusnak týzes zerelme / ký-
nek mýatta mýndenestewl foghwa iste-
nes vala . meltan mondatýk azeert az
erek dýchóseegeben rokon kózel helt tarta-
ný . mýnt ollýan nemes keralne azzon
es az felssew Seraphýn archangýalok
nak zent karokban . orzagolný
Masod tanwsagwnk leezen ez maý
zent Innepnek týztóletes voltabol . M
ýkeppen hasonlattatýk ez Istenes zepló
telen zýz zent Catherina azzon Az aldot
Isten zýlew zýz zent maria azzonýwnkhoz lel
ký nemes ýozagoknak meltossaga zerent
Ez nagý meltosaag doctoroknak mondas
ok zerent meg býzonýwltatýk ýmez týz
en keth rend belý meltosagokbol . elezer
Mert mýkeppen Azzonýwnk zýz <.>ma-
ria eredet zerent tamada kýraly nembol
kýról az zent ewangelistaat nýlwan
valo býzonsagot teeznek . Azonkeppen
zýz zent Katherina ýollehet alaab valo
meltosaag zerent . Masodzor mert mý

keppen azzonýwnk zýz maria : mýnd egh
eez ooh terweennek es wý terwennek
býzon vallasa zerent zýzesseegben tama
da es az teremtó wr istennek ýegýes-
wl zentólteek . Azonkeppen zýz zent Cath
erina azzon ees . mýnt ýmaran megh
hallottok . meg ees hallýok ýollehet nē
ollýan nagý meltosaag zerent : De ma
ga nagý sokaknak kózzóle es felette va
laztaa . az ew meltosaganak okaeerth .

{659b}

Harmadzor mert mýkeppen azzonýwnk zýz
maria mýndden ýozagoknak malazttýawal
tellýes vala . zent lucach ewangelistanak bý
zonsaga zerent . Idwez leegý awagý kedeeagh
vagý maria monda gabriel archangýal
malazttal tellýes . Azonkeppen gondolhatt
ýok tellýesnek malazttal hýrdethný zýz
zent <...> Catherinaat kýnek . ýsmeretýre
ezenkeppen mehetýwnk . Mert ez dragalatus
nemes zent zýz ew halalanak es keen
zenwedeeseenek ýdeýn . wrwnk Iesus Cris
tustwl nýlwan hýwattateek mennýeknek
orzagara : mýnt zent Ianus ewangalista .
xij kettód napýg meennýeý eeledellel eel
teek az temleczben es zent angýaloktwl
výgazzaltateek mýnt Maria magdalena
az pwztaban : towabbaa . meennýeknek
orzaganak kapwýa ewneký ees meg nýtt
atteek mýnt zent Isthwan prothomarthýr
-nak : zent Angýalok zolgalanak ewneký
mýnt zent marton pýspeknek es eegýeb
sok zentókról olwastatýk : ew halalanak
ýdeýn teeý weer helýót zarmazeek ký
ew náakabol . mýnt zent palnak : zent
angýalok mýat temetteteek el . mýnt
zent kelemen papa . Ew zent testeeból
olaý zarmazýk mýnd ez maý napýglan
mýnt zent Mýklos pýspeknek : Ew zent
ýmachaga es essedózeese mýndenben
mýndden rendbelý neepekeert megh
halgattateek mýnt zent Marghýt azzonn
ak es eegýeb kezenseeges zentóknek / kýk
ból nýlwan meg ýsmertetýk az ew nagy
malaztus es erdemes volta . mýnd mee
nnýen földón . Neegýedzór mert istený
bólchesseeggel vala . mýnt az eedes zýz
maria / Ewtódzór mert mýkeppen azzon
ýwnk maria leen erdegóknek romlasa
es fenýeýteeke Azonkeppen zýz zenth
Catherina azzon magýaraztatýk kózónsee
ges balwanýoknak Lehwillasa . es rom
lasa . es mýndden ez výlaghý gýarlosagus
býneknek meg nýomorodasa .: Mert
mýkoron ollýan nagý nemes . hatalmas
kazdagh . es zeepseegew volna : kýknek
alatta mýndden býn es gonossaag w-
ralkodhatýk . ew výzon ellenek tamad
wan . az gonoz kewelseegót meg gýózee
zent Alazatussaghnak mýatta . teste gýe
nýerwseeges eeletót zeplotelen týredel
messeeghnek mýatta . Ez výlagý pom
-pasagot

{660a}

Ez gýarlo výlaghnak meg wtalasanak
mýatta . ez ezenkeppen pelda leen mýn
dden Idwósseegre vagýodo rendbelý em
bereknek . kówetsseegeere Hatodzor merth

gýakortaa latogattatýk es vÿgaztaltatýk
 vala . ez nemes Cristusnak ýegýóse mÿnt
 azzonÿwnk maria . mert wgÿ mond
 zent Ieroni' doctor : hogÿ vÿlagon semÿ
 kózelben nÿnchen az zent angÿalÿ eelet
 hóz es termeezethóz mÿnt az zeplótelen
 zÿzesseeg . Annak okaert felette ýghen
 zeretÿk kýk zÿzesseegót tart . es otalmaz
 -ÿaak mÿndden ellenseegtÿl hetedzór
 mert felette gÿmelchós az az haznalatus
 ez zent zÿz . embereknek Idwósseegókben
 mÿnt olwastatýk az eedes azzonÿwnk
 zÿz mariarol . hogÿ ew leegÿen mÿnd
 istennek / mÿnd az zeegen býnesekek
 kegÿelmes es ýrgalmas zent zÿleÿe es
 nÿomorwltaknak býzon otalma . Azon
 keppen . zÿz zent katherina azzon . mÿndenek
 nek kýk ew hozÿaa folÿamnak . mÿn
 dden nÿomorwsagokban býzon remeen-
 seegh . es otalom . Nÿolczadzor merth
 mÿkkeppen az eedes zÿz maria sokakat ew
 halaloknak ýdeÿn : ew zent hatalmas
 essedózeesenek mÿatta sokakat meg za
 badoÿt erdegnek markaban es az erek
 karhozatbol . Azonkeppen az eedes zÿz zÿt
 Catherina ees kýról peldank leezen vee
 gre / Kýlenczedzer / mert mÿkkeppen az
 eedes zÿz mariat az aldót meennÿeÿ kýral
 ffÿa ew halalanak ýdeÿn . mÿnd az
 mennÿeÿ zentókkal meg latogatwan .
 nagÿ dÿchóseeges eremmel vÿgasaggal
 vÿwee az mennÿeÿ zent orzaghnak bodog
 sagaban es mÿndden zentóknak zent an
 gÿyaloknak felettók valo zekben helheztet
 ween kýralÿ dÿchóseeghnek Coronazaw
 al Coronazaa . es mÿnd ez zeeles vÿlag
 nak zool zoloo procatorawaa tewee . hogÿ
 senkÿ ew zent seghedelmeenel kýl se
 Idwózwlhethne . se karhozhatneek . Azon
 keppen . Dÿchóseeges <.> zÿz zent Catherina
 azzont mÿnden tÿztóletes meltosaggal
 ffel magaztataa . meennÿen es földón
 twdnÿa ýllyk . mert mÿkoron az seteet
 temleczbe volna rekeztethwen Ennen
 zemelÿe zerent az aldót Cristus Iesus
 hozÿaa ýewe nagÿ sok zentókkal zÿzek
 kel kýk ýmaran annak elette menn
 ýeknek

{660b}

Orzagara meentenek vala . Es zamtalan
 seregh angÿalokkal : nagÿ dÿchóseeges
 feenesseeggel . es monda / 0 en zerelmes
 ýegÿósóm . en eedes leanÿom ýsmerÿed
 meg ýmaran az te aldót teremtedet kýt
 ennek elette eellÿen nÿlwan nem la
 -ttaal .. leegÿ eróss . leegÿ bator . mert en
 teeweled vagÿok es nem hadlak el tee
 gódet . Masodzor mÿkoron esmeg nÿak
 vagnÿ vÿnneek . nekÿ ýeleneek ew ým
 achaganak ýdeÿn es monda : Mÿnden
 ben meg halgattattaal : ýewel ýmaran
 en eedes ýegÿesóm mert<.> nÿthwan va
 -gÿon teenekód az erek dÿchóseegnek ka
 pwÿa . kýkból meg ýsmertetÿk mert ha
 talmas Cristusnak zÿne elót azzonÿw
 nk marianak wtanna . Tÿzedzór m
 ýkkeppen Az eedes Isten zÿlew zÿz maria
 zÿzesseeges teÿeewel eeltetee newelee
 ew aldót zent Iesus ffÿaat Azonkeppen

zent Catherina azzon zeplótelen zÿz teÿ
et tarta Cristusnak kÿt halalanak ÿde
ÿn ew nekÿ aÿanla . chodakeppen .
Tÿzen eeggÿedzer mÿkeppen azzonÿwnk
zÿz maria . az ew zent ffÿanak es az
zent angÿaloknak zolgalattÿok mÿat
test zerent leelek zerent . nagÿ eremmel
vÿgassaggal . az erek dÿchóseegnek pa
radÿchom hegÿeere ffeel vÿteteek azon
keppen zÿz zent Catherina : azon zenth
angÿaloknak zolgalattÿoknak mÿatta
test zerent az zent Sÿna heegÿeere . lee
lek zerent mennÿeknek orzagara vÿte
teek . Tÿzenkettódzór : mÿkeppen az eedes
zÿz azzonÿwnk maria . mennÿen földón
es mÿnd wralkodo . vÿtezkodew anÿa
zent eegÿhazban newezetes . tÿztóletes
es meltosagus . mÿnt istenÿ zent malaz
thnak es ÿrgalmassagnak kegÿes zÿleÿe
es mÿnden teremtót allatoknak keral
ne azzonÿa . Bÿnes zeegeen adamffÿa
nak batorssagus remenseege Azonkeppen
ew zentsseegenek wtanna . zÿz zent Ca
therina azzon tÿztóletes mÿnd ez zeeles
vÿlagon es hatalmas seghedelmew
mÿndeneknek kÿk ew hozÿaa folÿam
nak . kÿról meltan olwasstatÿk az zent
Iwdith Azzonnak dÿcheeretÿ . Iudit xi
Mert nem leelettetÿk földnek zÿneen
hozÿaa hasonlatus azzonÿallat zÿnnel
tekeentettel . zeepseeggel . es ertelmes beze
-ddel

{661a}

Towabbaa meltan vehettÿók zÿz zent
Catherina azzonnak zemelÿeeról az zent
leelek wr istennek mondasaat . mÿnd
den tÿzta es zeretetben eeló leeleknek
zent dauid proffetanak zaÿa atal . kÿ
meg vagÿon ÿrwan az Soltaar kenÿ
nek negÿwen neegÿed rezeeben : Hal-
gassad leanyom . es lassad . es haÿch
reea te fÿledet . mert meg kewanta
az felsseeges kÿral az te zeep zÿnednek
eekes voltaat : mert ew teeneked terem
teed es wrad . istened / meel zent ÿghee
keth magÿarazwan zent Agoston doctor
wgÿ . Vala mÿnemew teremtót allat
feellÿeb vagÿon az fel dtewl es az fel
-sseghez kózelben helheztetót an
newal tÿztab zeep ekesb fenesb . pelda
Az vÿz tÿztab az fekete földneel . Az
eeltetó eegh . az vÿzneel . Az tÿz . az
eghneel : Azoknak felette vala mÿ kó
zelben vagÿon helhetween . az felssó
eghóz kÿ menÿorzagnak mondatÿk
anneewal zeb eekósb . es feenesb pelda
az holdnaal . Az feenes nap . Az nap
nak felette nagÿ sok Cÿllagok . Annak
felette az Cristal eegh . Azonkeppen
mennÿeknek dÿchóseeges orzagaban
vala meel zentók kózelben vannak
helhetween . Az veeghetetlen vÿla
gossaghoz . az az . zent haromsaagh
wr istenhez ew zent eerdemeknek
mÿatta Anneewal hasonlatosbat
zeebbek eekósbek feenesbek es dÿ
chóbbek De wgÿ mond zent Ambo
rus doctor mÿ lehet . zeeb es eekósb
Az zeplótelen zÿzesseeghnek eekesse

geenel . kýt mýndenneel fellÿeb ze
reth az áldot Cristus kýral : dÿcheer
tetÿk az mennÿeÿ <.> ýteeló býrotwl
tÿztóltetÿk az wr istentewl : Es kówe
tÿk ewtet vala howa wr isten menend
zent Ianosnak mondasa zerent Apok .
vltimo kýk kózót bodogsagus zÿz zent
Catherina azzon hÿhetew hogy ýeles
newezetes es tettetes leegÿen . mÿnt Cri
stus Iesusnak kýwalkeppen valo zerel
mes ýegÿóse 0 azert zeplótelen zÿ azz-
on

{661b}

0 zentsseeges Keralÿ nemzet 0 mennÿey
zeep rosa vÿrag zaal . kýnek zeepseegew
ÿllattÿa kedwes mÿnd istennek . mÿnd
angÿaloknak es embereknek . Dÿcheer-
tesseeg te benned az kegÿelmes wr iesus es
ew zent zÿleÿe kýknek zÿnók elót keerÿnk
nÿer'' ýrgalmat mÿnekewnk : es otalmaz''
mÿndden gonoztwl 0 zent zÿz lean Kathe^a
Harmad tanwsagwnk leezen ez maÿ
zent Innepnek napÿan zÿz zent Catherina
azzonnak meltosagarol : mynemew nagy
mondhatatlan Bólcheseeg volt ez zent zÿz
leanzoban hogÿ Anne sok doctorok es ha
talmas bólcchek ew ellene nem alhattak
Ennek nÿlwabban valo . ertelmeere lass
ok meg doctoroknak magÿarazattÿokból
mÿkkeppen disputalanak : Es mynemew
nagy meelseeges kerdózeesek es bólch fe
leletek . leenek egÿ mashoz : kýról reegÿ
historiakban wgÿ leelettetÿk . hogÿ mÿ
-koron zem zembe allatta . volna . <.....>
Maxencius chazaar az ewthwen bólch
doctorokat zÿz zent Catherina azzonnÿal
Es nemes zent zÿz nagy alazatus býzo
dalommal áÿanlaa magaat Cristus Ies-
-usnak . Az hatalmas pogan bólcchek
kedeeg magokban býzwan . nagy keweel
seeggel elówe allanak : Es ezenkeppen
kezdeek el az disputalast : Monda az
bólch doctorok kózzól eeggÿk . Mÿert zeep lean
Catherinaeert hÿwattattwnk eede . ew azert
elezer vesse elówe ha mÿt akar mondanÿ
Azonnal zÿz lean Catherina . bezeedeet el kez-
dween monda . Az en bezedemnek erede
tÿ Az meg fezewlt wr Iesus xÿpus . ký atÿa
wal es zent leelekkel egÿ Isten . Ez vÿla
got semÿból zerzette es ew benne embert
teremtót / kýt pokolbelÿ erdegh meg ýreelw
een meg chala . es býnben vÿtee . es erek
halarra kótelezee Mÿkoron az ember eeg
ÿeb keppen meg nem zabadwlhatna . kenÿe
rewlween ew raÿtta istennek ffÿa Cristus Iesus
halando testót veen ew reea . kýben sok
chodakat teen hogÿ meg mwatnaa az ew
byzon istenseegeet <h..> mert ew volna ký
embernek Idwessegeert testó veet volna
es az adossagot zent keennyawal halalaw
-al meg fÿzethnee . Es azonkeppen embert
meg valta es menÿorzagot elóttók meg
nÿtaa / Mÿkoron az bólch doctorok azt ha
lottaak volna . ýmez neegÿ dolgokat veew
eek elówe kerdeesre es vetekódeesre .

{662a}

Elezer mÿkkeppen lehet hogÿ ez vÿlaag sem
ÿból teremtetót leegÿen . Masodzor mÿk

eppen <h..> lehet hogÿ eegÿ bÿzon isten lee
gyen Harmadzor mykeppen lehet az
istenseegben harom zeemeel . Neegÿedzór
mÿkeppen lehet hogÿ az istenseeg zÿlesseek
es zenweeggÿen / hogÿ kedeeg mÿnd ezek
lehetetlenek leegÿenek / eellÿen bólch m
ondasokkal mondanak ellene . Elezer
vessók azt hogÿ istennek akarattÿa volt
ez vÿlagot teremtenÿ . Awagÿ azert az
ollÿan akarat . istenben kezdettewl fogh-
wan volt ee . awagÿ nem / Ha azt m
ondod hogÿ kezdettewl foghwa volt haat
ez vÿlagh nem teremtét . de kezdettewl
foghwa valo : Ha kedeeg az akarat
istenben nem volt kezdettewl foghwa .
haat az istenben változandosaag vagÿon
Es neha hewolkdasban vagÿon . neha
kedeeg dologban . Ez eellÿen ellenzew
mondasra zÿz ent Catherina Reea fele
le kÿt zent ÿrasbelÿ doctorok . ÿowaa
hannak . ÿelessen zent Bonauentura a
tÿank mondwan . Az wr isten vala
mÿt akar awagÿ akart teennÿ es terem
tenÿ . kezdettewl foghwa volt akarattÿa
ban . zórzees zerent kedeeg mÿndeneket
alkolmas ÿdó zerent tellyeseÿtót be az
ew zent bólchhesseege zerent . pelda rola
mÿnt mÿkoron eegÿ ÿffÿw <..> ew ÿff
ÿwsagaban el veegezÿ es gondollÿa
hogÿ mÿkoron xxx eztendós kor belÿ
leend zeerzetben meegÿen : De annak
elette nem mondatÿk zerzetesnek mÿert
el gondolta . hanem ha be tellyeseÿtÿ
Azonkeppen mondatÿk lennÿ az wr isten
akarattÿanak ÿollehet nagyob tekeelle
tesseeggel . mert embernek akarattÿa
el változhatÿk De az wr istenee soha
nem .. Hogÿ kedeeg ez vÿlag teremtét
allat leegÿen es nem erekkewl valo
meg . bÿzonÿwltatÿk pogan bólchek
nek ees mondasokból : wgÿ mond
arxles . i celi ca° vltimo . az veeghetet
lenhez semÿt nem tehetnek . sem tewle el
nem vehetnek . Masod helyen . viij
phy . meg wgÿ mond : az veghetetlent senkÿ m
eg sem foghattÿa . meg sem meerhetÿ
<.> Ha azert ez vÿlaag veeghetetlen
es kezdettewl foghwa valo volna : kó
vetkózÿk hogÿ semÿ változaas . semÿ
fogÿatkozaas sem az eghnek forgasaban
sem ez vÿlagon nem volna . Towa
bbaa sem zÿletet . sem halal nem

{662b}

Volna De ÿme lattÿok hogÿ az eghnek
forgasa naponkeed változÿk . es ez vÿlag
naponkeed fogÿatkozÿk : es mÿndden
allatok zÿletnek es meg halnak . Azert
kewetkózÿk hogÿ kezdetÿ vagÿon . hogÿ
kedeeg nem ennen magatwl . mert se
mÿ ennen magaat nem tehetÿ . Azert
az eegÿ erek eelő istentÿl . mÿkoron
azt hallottaak volna az doctorok gÿó
zettee hagÿaak magokat mert nem tw
danak mÿt ellene zolanÿ -
Masod kerdees . leen ez . mÿkeppen
lehet hogÿ eegÿ isten leegÿen : kÿre ez-
enkeppen Argualnak <vagÿon> vala .
twdnÿ valo teeb az ÿok honnem az
alaab valok / ÿllÿk kedeeg hogÿ a''mÿn

-neel yobbat istennek twlaydonohok . De az felette yok nagy sokan vannak . es nem chak twlaydon eegy Azert twdo dolog hogy sokan vannak az istenek es nem chak eegy . kyt mynd ez zeeles vylag es yras twdo bolcchek valnak : Ennek ertelmeere ees reea felele zyz lean Catherina . kyról meg emleközük zent Bo nautura atyank ees mondwan . mykoron vala mynemew yoot yobnak m ondwnk byzon az . mykoron teeb yoot teeznek hozyaa . De nem mondattatyk a zonkeppen lenny az veeghetetlen yoban ky isten az ; Hogy kedeeg eegy isten leezen ezenkeppen byzonoythattyk / Mert az wr isten felsseeges es kywaltkeppen valo yo kyneel yobbat senky yngen sem gondolhat / oly <..> myndenhato kynek hatalma ellen sen ky nem alhat . Ha azert teeb istenek vol nanak awagy ygenlo felsseeges yok volnak es hatalmwk awagy nem . ha ygenlok haat senky feyedelem nem vol na es eegyik sem volna felsseeges isten kyról nyllwan yr Arxles xij Me^{ce} Semymemew allatoknak nem yllük go nozwl zereztenyok Annak okaert m yndenek zereztenek eegy elsew ered ettre kytwl fyghnek leetel zerent meeny feld es az eeghez termezett . gonoz azert az feyedelmeknek soksaga . yllük azert hogy eegy feyedelem leegyen . ky myn deneknek ystene Azt halwan az bolch doctorok gyozettee hagyaaak magokat mert nem twdanak myt ellene zolaný

{663a}

Harmad kerdes leen az disputalas ban mykeppen lehet az istenseeghben ha rom zemeel es eegy termezett allattyaban ha az isten chak eegyedewl mondatyk lenny ew termeezetynek allattyaban . azert harom zemeelyeknek twlaydonsaga ew benne ne lehet . Reea felele zyz lean Catherina . kyt yowaa hadnak . kerezttyn zent doctorok ees mondwan ; hogy nynchen ellene es zeghedel meere az isteny meltossagus termeezetnek myert az isteny termeezet eegy allattyaban es harom leegyen zemeelben . pelda rola mykeppen . az embernek az ew lelke eegyetlen allattyaban es harom erok awagy hatalm ak vannak ew benne . ky lembek twlaydon sagkeppen twdnya yllük emlekozett ertel- em es akaratt : Hogy kedeeg haromsaag leegyen az istenben : Mert az wr istenben kezdetewl foghwa volt bolccheseeg [a]wagy <..> yghe mykeppen az gondoloban gondolat : ky m ondatyk meg maradando ygheenek . kyt my mondwnk istennek ffyanak / Vagon esmeg zeretett . <quo> kywel isten erekke ze rette az ew bolccheseegeet . ygheeyett a wagy ffyaat . es az ffyw ew attyaat . Myeert kedeeg Arxles mondasa zerent . vij metha^{ce} semý <v...> valtozandosaagh nem leelettetyk az wr istenben . azert meg byzonywltatyk hogy mynd az bolccheseeg awagy yghe . mynd az ew zerelme istenben eegy allatok leegyenek De chak twlaydonsagnak zemelye es ysmerety zerent ky lembek . Azert az eegy felssee ges istenben tyztolluk es ymaggyok my

Az felsseeges bólcheseegót es felsseeges
zerelmeenek ýowoltaat . ký myndenekn
ek eegý teremtó wra istene . mýkoron
nem volna az bólch doctoroknak mýt
ellene zolananak gýózettee hagýaak ew
magokat chodalkozwan az istený hatalm
assagon /
Negýed kerdees leen az .
disputalásban . mýkeppen lehetót hogý isten
nek ffýa testót vehetót es meg hólt leegen
Ha az ffelsseeges isten zenwedhetetlen es
halhatatlan . massal eegýbe zórozthetetlen
azert lattatýk hogý sem zýlethetót sem meg
nem halhatót . Reea felele zýz lean Cathe
rina mondwan . hogý <h.> azt az aldot is
ten . mýndden ew felsseegeenek kýssebsee
geenel kýl meg tehette . az emberý termee
zetót ffeel veween . es az ew dýchóseeges vol
taban zeghetetlen meg maradwan . hogý
az emberý termeezetben alkalmas volna zý
letný zenwedný es meg halný . az mý
meg valtsagwnkeert es Idwesseegewnkert
es az ew nagý istený ýrgalmassagaat es
zerelmeet mý hozýank megh mwtatwan

{663b}

Es az istený ýgassagnak ees eleget tee mýko
ron az keent ennen testeeben meg zenwedee
az magass kereztfan . a' mý býneýnkeert /
kýról az tý plato mestertók ees wgý mond
hogý az isten veegnel kýl valo Sýbilla
azzon kedeegh wgý mond : Bodog az <...>
isten ký az magass faan fýgh . Es zýz zent
lean Catherina azzal kótee be bezedet ew
leen az býzon isten ký myndeneket terem
tót . Az poganoknak kedeegh istenek mýnd
erdegók . Es azonkeppen az nagý hatalmas
pogan bólch doctorokat mýnd meg gýózee
hogý semýt towabbaa ellene nem zolhatanak
De ýnkab ellýen meg ýsmert býzonsaggal
mýnd az zent hýttre haýtaa ewket : kýk m
ýnd martýromsagot zenwedeenek Cristus
Iesuseert . ýme azert zerelmes atýamffýaý
nýlwan meg ýsmertetýk zýz zent Catherina
azzonnak nagý deaksaga es bólchesseege
kýben dýcheertessee az eedes Cristus Iesus
Tamad ennek wtanna egý kerdeeswnk ez
zent zýznek eeleteeból . mý oka hogý wr
isten ez nemes zent zýzet akaraa temetet
ný Sýnaý hegýnek teteýn . <....> soha
azt nem olwassok ýrasban eegýebról / kýre
reea felelween doctoroknak mondasok zerent
hogý azt tewee az wr isten az nagý bólchessee
ghnek es nýaýassagnak okaert kýwel zerette
vala zýz zent Catherina azzont : mýnt olwas
tatýk reeghen Moýses proffetarol hogý zýnról
zýnre es nýaýas baratsaag keppen zolt bezeel
lót leegýen Sýnanak zent heegýen . hol ott
az ew istený nagý bólcheseegeet ewneký ký
ýelentee es az erek eeletthnek zent parancho
latýt ký adaa . kýket nem olwasswnk ee
gýeb heegýkón tót lenný . azonkeppen . meel
nagý istennek bólcheseege . es zent paran
cholatoknak ertelme es meg tartasa tekeel
letesseeggel valanak dýchóseeges zeplótelen
zýz zent Catherina azzonban : Hasonlatus
azert meltosaghnak okaert erdemlee azth
hogý ez nemes zýznek teste . mýnt Idwess
eeghnek abrazattýa es zórzetseege ott az
zent hegýnek teteýn nýwgodneek es týz-

-töltetneek : kÿból lelkÿ tanwsaag adatÿk
mÿndden hÿw kerezttÿennek . hogÿ vala
kÿ az aldot Cristus Iesusth nÿaÿas barat-
wl akarÿa maganak foglalnÿ : tanwllÿa
meg . az tÿz parancholatban valo bôlcche
seegôt : es eressen meg tarcha . kÿról zent
Ianus wgÿ ÿrtta meg az zent ewangelista
Io . xiiij Vala kÿneel az en parancholatom
vagÿon es tarttÿa ewtet . az zeret enghemet ./

{664a}

Zeressók azert zerelmes atÿamffÿaÿ mÿgh
eelewnk az aldot wr Iesust Cristust ew zent
parancholattÿa zerent . zeressók zÿz lean Zent Ca
therina azzont ees ew nagÿ meltossaga ze
rent es zerethween bwzgo leelekkel zolgall
ÿwnk ewnekÿk hogÿ mÿ halalwnknak
ÿdeÿn leegÿenek ÿelennen meg otalmaz
wan mÿndden vezedelemtewl
Imaran lassok megh mÿnemew mel
tossagus tÿztôsseeggel es hanÿ fele dÿchósee
ges Coronawal zeretee es meltoztataa
ffeel wr Iesus Cristus az erek bodogsag
ban eegÿeb zÿzeknek es zentóknek fele
tte zÿz zent Catherina azzont : erre reea
felelnek zent ÿrasban aÿoÿtatus doctor
ok : hogÿ ÿmez heet fele tÿztóletes Coro
nawal feenlÿk eegÿebeknek kózótte
Az eedes isten zÿlew zÿz marianak w
-tanna .. mert ewnekÿ felette awagÿ
mellette senkÿ halando termeezetbôl
tamadot zent nÿnchen / De mÿnd w
tanna es alatta vannak . hellel ees
erdeÿmel .: zÿz zent Catherina azzonnak
azert elsew dÿchóseege tÿztôsseege
keralne azzonsagnak meltosaga kÿt
erdemle az megh ÿegÿzeesnek malazttÿabol
hogÿ az mennÿeÿ felsseegees Cristus kyraln
ak kÿwalt keppen valo ÿegÿese leen / Ann
ak okaert meltan mondhataa az zent Esa
ÿas proffetanak mondasaat . kÿ meg vag
ÿon ÿrwan . Esa : Lxj ffele ótôztete enghem
et wr isten ÿgassaghnak rwhaÿaban
es mÿnt twlaÿdon ÿegÿóseet meg ekó
sóÿte enghemet zeep Coronawal . zent
Osee proffeta meg wgÿ mond . mÿndd
en hÿw leelekról wr istennek kepeeb
-en . meg ÿegózlek teegódet enmagamnak
hÿtben es ÿrgalmassagban es ÿgassag
ban kÿk bÿzonsaggal voltanak zÿz zent
Catherina azzonban / Masod . tÿztóle
-tesseege zeplótelen zÿzesseeghnek Coron
azattÿa . kÿt eegÿebnek nem adnak h
-anem chak zÿz /. Harmad . predicator
saghnak Coronaÿa : kÿt erdemle wr ist
-entewl mÿkoron ez zent hÿtót hÿrdetee
es nagÿ sokakat fordaÿta Cristushoz
Neegÿed az zent martÿromsaghnak Co
ronaÿa / Ewtód . az zent gÿezódelmes
tÿredelmesseege nek Coronaÿa kÿt ad
nak az ollyan embernek kÿ raÿtta
leett haborwsagot es nÿomorwsagot

{664b}

Bekeseeggel es eremest zenwed isteneert
kÿról zent Iacab elsew leweleeben wgÿ
mond . Bodog ember az kÿ haborwsagot zen
-wed mert mÿkoron meg bÿzonÿltatan-
dÿk az erek eelethnek Coronaÿat veezÿ
Ezenról zent Ber . do . meg wgÿ mond .

vala menezzer gyozz . annezor Coronazta
 tol . De zyz zent Catherina azzon sok keppen
 meg keseerteteek es myndden gyozodelmes
 leen . azert meltan Coronaztateek Hatod
 melto tyztólethnek dychoseeges Coronaäa
 mert leeg kózelben valo tyztóletót erdemle
 myndden zyzeknek felette az zyz marianak
 wtanna mynt keralne azzon es Cristusnak
 yegyoöse / Heeted . az nagy dycheeges . wr isten
 zent zyne latasanak Coronaäa . kyneel . na
 gyob nyñchen : kyról emlekózyk zent Mathe
 ewangelista az myndzenty ewangelioma
 mondwan . Bodogok az tyzta zyweek mert
 erek istent kywalt keppen lattyaak / az az
 vala ky eeth ez vylagon ew zyweenek
 zemeýt es kywansagaat meg vonzya
 myndden ez vylaghyanak ragadwanäa
 twl es myndenestwl foghwa az eegy ter-
 emtó wr istennek ysmertýben es latas
 aban gyenyerkódyk . oda gondolkódyk
 oda fohazkodýk . az ollyanok meeg az erek
 dychoseegben nylwabban es erwendetesben
 lattyaak az wr istennek zent zyneek / azert
 mondatnak bodognak meeg ez vylagon
 ees az ollyanok / kyról wgý mond zenth
 dyenes doctor . In de diuinis nominibus . hogý
 az olý ember byzon zent meeg ez vyla
 gon ky semýt ez feldýeket nem keewan
 es nem ayoýt . De twlaýdon chak eegy wr
 istenben gyenyerkódyk . Ez zerelmes atya
 mffyaý ez . az erek dychoseeghnek tekeelle
 tes Coronaäa : kynek harom reeze vagyon
 zent Innocencius papanak mondasa zerent
 twdnäa yllýk : lataas . eeles . es tartaas
 az az hogý az bodogok . wr istennek aldot
 dychoseeges . zent zyneet ky mynd erdeme
 zerent vota keppen lattya . es eel vele .
 es erekkewl erekkee soha meg nem foza
 tyk tewle . Ezeket keddeeg dychoseeges zyz
 zent Catherina azzon . anneewal nylwabb
 an lattya es eel velók . es gyenyerkódyk
 benne <mýg> mynewel kózelben eerdemlót
 helheztethny az ew nagy zentsseeges eerde
 meenek es yozagus voltanak myatta
 O azert Nemes zent azzonywnk . O zyz lean
 Catherina . keerwnk tellýes zywel leelek
 kel ymagy eerettewnk es otalmaz'' megh
 myndden gonoztwl -

{665a}

Sequitur legenda festi
 Imaran wr iesus Cristusnak neue dyche
 retýre es zyz lean zent Catherina azzonn
 ak emlekózetýre . lassok megh . mynt leen
 zyleteese / eelete / es halala . ez halando vy
 lagon . Mynt Cronicakban es eegyeb
 reeghy yrasokban talaltatyk . Mykoron
 telneek wr ffyw zyletethnek wtanna
 harom zaaz eztendew . Vala Alexand
 ria orzagban eegy nagy hatalmas es
 kazdagh pogan kyrál . kynek Costus vala
 neue . De magzattya nem leezen vala .
 Annak okaert ees zenetlen valo aldo
 zatokat teezen vala az balwan istenek
 nek : de semýt nem haznaal vala vele
 mert az erdeghók embert nem teremthet
 nek sem leelkót : Vala keddeeg azon y
 -dóben ghereg orzagban eegy hatalmas
 termeezet twdo bólch doctor . kynek Al
 fforabius vala neue . hywataa hozý

aa azt az Costus kýral es twdakozeek
meg raytta ha ew volna ee oka aw
-agý az kýralne azzon . hogý magtalanok
volnanak / ký mýkoron meg ýsmerte vol
na termeezetóket meg mondaa hogý nē
termeezetnek fogýatkozásabol volna
de istený zórzeesból . Annak okaert ta
nachot ada neký hogý aldozatokat
tenne Monda az . twggýad hogý gya
korta tóttem de semý haznaat nem
vettem Monda neký az bólch doctor
ýollehet teb isteneket týztólewnek
de maga . okossaag azt aggya hogý chak
eegý isten leegýen : Arxles mestór ees
azt vallýa hogý eegý feýedelemnek kel
lenný . ký mýndeneket býrýon . Tana
chot ada azert kýralnak az Alfforabi'
doctor . hogý Az eegý istennek kepeet
entethnee meeg týzta aranyból es
ewneký tenne aldozatot magzatnak
leeteleert . Mýkoron azert az ewthw
-es mestereknek Aranýat adot volna
Az mesterek zerzeeseenek eegý nagý
hatalmas kýral peldaat . es newet
adanak neký hogý isteneknek istene
lenne . De az teremtó wr isten . mas ab
razattra fordoýtaa az mestereknek zan
dekokat . es mýkoron meg entótteek
volna . lataak haat ýme eegý fezwlet

{665b}

El ameelkოდanак raytta mýndńayan . es aka
raak hogý el tórýeek . De az bólch meg tyl
taa ewket mondwan . mýeert az nagý isten
nek eellýen Abraz kellett . maraggýon azon
Mýkoron az balwanýok templomaban v
ýtteek volna ffel tenný / ýme ottan mýnd
le hwllanak az balwan keepók . Mýkor
on azert az fezewletnek aldozatot tett vol
na az Costus kýral . harmar valo napon
<...> teróhben eseeek az kýralne azzon es eegý
ýghen zeepseegew lean magzatot zýle . kýn
nagý eremben leween az kýralsaag . az
bólch doctornak tanacchabol newezee ewtet
az choda leeterról hogý az balwanýok
el tóreteenek Catherinának . ký kózonsee
ges balwan isteneknek romlasanak ma
gyaraztatýk . kýt mýkoron ffeel tartottanak
volna . týzen harom eztendegh olý nagý
bólch leen ew nagý elmeýeenek mýatta
hogý mýnd az heet termeezetról valo tw
domanýokat meg tanwlaa . es anneera el
hatalmazeek <..> deaký bólcheseegben
hogý az egheez geregh orzag belý bólchek
nek zýz lean Catherina . mesterýnek es
gyengeýnek mondatýk vala . Es nagý
sok orzagokbol varasokbol kýlemb kýlemb
nagý wrak es bólch mesterek mennek
vala Alexandriaban : zýz lean Catherinat
lathný es bólcheseegeet hallaný . Mýko
ron azert Costus kýral zýz lean Catherina
nak attýa halarra korwlt volna . ele
ýben hýwataa . ew zeep leanýaat es
testamentom zerent ýmez . keth dolgot
hagýaa ewneký . hogý mýg eelne . az
meg fezwlt isteneknek isteneet ýmad
naa týztólnee es senkýnek eegýebnek
ne aldozneek . Masodot hogý hazassagra
eegýebhóz senkýhóz nem menne hanē .
ký ollýan nagý nemból volna . ollýan

kazdaag . ollÿan zeep . ollÿan bólch . mÿ-
nt ew maga .. Annak wtanna orzagaat
ees nekÿ hagÿaa es kÿ mwleek ez vÿ
-lagbol .: Annak wtanna . hamar valo
napon Azzon annÿa ees kÿwe mwleek
zÿz lean Catherina azert maganak m
aradwan . valazta xxiiij zÿzeket kÿk
wtanna ÿarnanak . xij Iambor azzon

{666a}

Capitulum secundum .
Törteneek eegÿ napÿ napon . mondhatt
ÿok ÿnkab az meg fezewlt wr iesusn
ak Cristusnak el veegezót akarattÿa
nak zórzeeseeból kÿ gondot vÿsel va
la az ew zerelmes zolgalo leanÿa
-nak . mÿnt zÿleteeseeról azonkeppen
ÿarasarol ees . zÿz lean Catherina ÿn
dwlteek kÿwe Alexandrianak es
orzaganak hatarara . vala mÿ dolog
eert nagy soksagw sereggel mÿnt ke
ral leanÿa es azzon . mÿkoron ÿwto
ttanak volna egy nagy pwztaban
reeaÿok esthwelódeek es el teeweztek
az ÿaart wtat / mÿkoron mÿndnÿa
ÿan el bozwltanak volna raÿtta
kezdeenek az vÿtez legeenÿek teetowa
fwtosnÿ Azonkózbén wr istennek
akarattÿabol talalanak eegÿ zent
veen remeteet cellaÿaban ÿmatkoz
wan . kÿnek Cellaÿa folót eegÿ erczból
zerzót fezewlet keep vala ffel teweén . M
ÿkoron azt latta volna zÿz lean Catherina
monda ew magaban . Bÿzonÿawal ez v-
een ember en velem eegÿ istent ÿmaad
Bel menween azert ew hozÿaa kezde ew
tewle nagy sok dolgokat kerdóznÿ . mÿnt
ollÿan bólch azzon . Az zent veen Iambor
kedeegh . kezde ewnekÿ predicallanÿ mÿke
-ppen emberÿ nemzet el vezekóztót volna
bÿnnek mÿatta . Es mÿkeppen az nagy
isten emberÿ nemnek meg valtssagaert
zÿletót . volna . es keent halalt zenwed
ót volna .. De zÿz lean Catherina azzal
semÿt nem gondol vala : mert meegh
ÿo voltaat nem twggÿa vala . mÿnt po
gan <...> azonkezbén wr isten zÿweeben
ÿhlee az veen remetenek . hogÿ megh ker
denee ewtet . mÿ oka volna hogÿ haz
assagra nem menne : Megh bezeellee
ewnekÿ az ew attÿanak testamentom h
agÿasaat hogÿ senkÿhöz ne menne hanē
ha kÿ ollÿan nemes volna kazdaagh
zeep es . bólch Monda ewnekÿ az Iam
bor veen . O nemes lean . mÿt hanÿod
vetód magadat te ez vÿlagÿ el mw-
-lando ÿokban Nem hallottad ee hÿreet
eegÿ nagy kÿraal ffÿanak . kÿ mÿndden
kÿraloknak es wraknak feellÿeb valo
kÿnek zeepseegeet . nap hol es mÿndden

{666b}

Teremtót allat chodallÿa . kÿ ol bólch hogÿ
mÿnd el mwltakat / mÿnd mastanÿakat
es ÿewendóket nÿlwan twd es ÿsmer
kÿnek kazdagsaga soha meg nem fogÿat
kozÿk . kÿ eegÿeb ÿegóst soha nem zereth
hanem kÿ mÿndenkoron zeplótelen . kÿnek
annÿa zÿz . kÿnek attÿa azzonÿallatot
nem ÿsmer . Es kÿnek koronkeed angÿa

lok zolgalnak es wdwarlnak . Azt halw
an zÿz lean Catherina wr istennek malaztt
ÿa zÿweet meg zalwan kezde nagÿ gheerÿe
detesseeggel kerdóznÿ kÿ volna . es mÿkeppen
az nemes kÿraal ffÿwnak ÿsmeretÿre ÿwth
hatna . es kezde az Iambor veen atÿaat naÿ
zeretettel zorgalmaztatnÿ hogÿ mÿnt hama
rab ewnekÿ meg ÿelentenee / ÿme ez kÿsded
ÿrot tablaan meg vagÿon ÿrwan az zÿz
nek keepe es az ew ffÿyanak / kÿt ÿm tee
neked adok es hazadhoz vÿween . ez yewen
dew eeÿel esseel terdre elótte keerÿed az
ew eedes zÿz zÿleÿeet hogÿ mwtassa meg
teeneked az ew zerelmes ffÿyaat : mÿeert
nagÿ kegÿelmes azzon . nÿlwan megh
halgat Annak wtanna ÿgaz wttra vÿ
vee ewket . Es mÿkoron azon eegÿ falw
ban ÿwtottanak volna zallanak megh .
eegÿ zallason . Es hozÿaa tartozokat kÿt
mÿnd zallasokra bochatwan . Zÿz leean
Catherina eetlen ÿtlan tÿtok hazaban
bel menween . nagÿ sÿrassal kezde ÿm
atkozni ees esedóznÿ az zÿz marianak / Es
mÿkoron el baggÿadot<.> volna . el zendó-
ródeek es eellÿen almat kezde lathnÿ
Haat olÿ mÿnt egÿ nagÿ zeep mezón
ÿarna / es tawoldaad egÿ mondhatat
lan zeep zyz azzon ÿewne eleÿbe . kÿnek
ffÿa óleeben volna : mÿndenkeppen hason
latost mÿnt az tablaban ÿrwan volna
Mÿko eegÿbe kózel ÿwtottanak volna
kÿwannÿa vala zÿz lean Catherina az
zÿz maria<.>ffÿyanak zÿneet lathnÿ . De ottan
mas felee fordwl vala . Catherina esmeg
oda kerÿlween . ottan harmad felee for-
dwl vala ew zÿleÿeenek óleeben . M
onda az zÿz maria ew ffÿyanak . latod
ee en eedes zerelmes ffÿyam meel nagÿ
kÿwanatossaggal gheerÿedez ez zÿz lean
Catherina teegódet lathnÿ . felele az zeep
Jesus germek . Te twdod zerelmes zÿ-
leem hogÿ az mÿ wtannwnk ÿaro
zÿz leanÿok ees sokkal zeebbek enneel
es mÿkeppen neezhetÿ ez . az en zÿnemet
ha latot meel zernÿÿ . es meg sem mosdot
es el enÿezeenek . Catherinanak elóle .

{667a}

[[[]]]

{667b}

[[[]]]

{668a}

[[[]]]

{668b}

[[[]]]

{669a}

[[[]]]

{669b}

[[[]]]

{670a}

[[[]]]

{670b}

[[[]]]

{671a}

Annak wtanna eleýben výtetee Maxen-
-cius chazaar zent Catherina azzont es m
-onda / O nemes zýz lean weegý tanachot
magadnak / es engheg ennekem es az ký
ralne azzon wtan masod leez wdwarom
ba es az te keepódet ffeel faragtatom hoó
mýndenektewl týztóltesseel . felele az zent
zýz es monda zennýeel megh eellýene
-keth kýt gonossaag chak gondolnýa ees .
mert en Cristusnak attam magamat ýe
gýósewl . Azt halwan vassas ostorokkal na
gýon meg veretee ewtet . es eegý nagý se
teet temleczbe rekeztetee hogý ehel ees meg
halna / Azonkózbem Maxencius chazaar
ký nyomoteek az výdeekre vala mý dol
gaeert . eennen hazol kedeeg az <kýralne>
chazarne azzon Alexandria Porphirius h
adnaggýal . meneenek Catherinat lathný
es eeffelý koron meneenek be hozýaa az
seteet temleczben . es el tekeenthwen . lat
nak haat ýme nagý feenesseeg vagýon
az temleczben . es istennek zent angýalý
sebeýt keneghetýk / El kezdween azert
zýz zent Catherina nagý zeep predicaciot
teen ewnekýk es mýnd az chazarne azz
-ont mýnd porffirius hadnagýot ket zaaz
výtezőkkel az zent hýttre haytaa / Týzen
kettód napýg kedeeg emberý seghedelem
neel kýl leween . wr istennek angýalý
galamb kepeebeben menyéból Cristus Iesus
nak aztalarol hordnak vala eeledelt ew
neký Annak wtanna ennen maga ees
az aldót mennýeý kýral wr Iesus hozýa
ýa ýeween . nagý sok mennýeý angýal
okkal es zýzekkel vigasztalwan ewtet
es mondwan . O en zerelmes ýegósóm
ýsmerýed meg ýmaran nýlwan az te
teremtedet . es . leegý bator . leegý alhatatus
mert en veled vagýok es nem hadlak
el teeged / zýz lean zent Catherina azzon
azt halwan le eseek elette es nagý ee
des keený hwllatassal halakat ada ew z
-ent feelsseegeet raytta / Annak wtāna
haza terween Maxencius chazaar hag
ýaa hogý eleýben výnneek Catherinaat
es lathwan el almelkodeek zeepseegeen
aloýthwan kedeeg hogý vala ký eetelt ý
talt adót volna ewneký : kezdee kenoztat
-ný es verethný az temlecz tartokat / M
onda zýz zent Catherina azzon . Cristus Ie
sus eeltetót enghemet zent angýalanak
mýatta / Monda esmeg ewneký az ch
azaar . Awagý aldozýaal az isteneknek
awagý kýlemb kýlemb keenoknak mýa
tta keel el veznód / felele ewneký . keez
vagýok mýndenre el zenwedný az en
Cristus istenemnek zerelmeert / Ottan azert

{671b}

Nekýknek tanachokból neegý forgo kerekeket

zereztete es vass fýreezókkal be zeegeztetee
 es elós borothwakkal meg fýzetee kýk
 eegý mas ellen valtoslak forognanak . es
 annak mýatta keenoztatnaa az kerezttýe
 neket Catherinanak zeme latusara / ha
 kedeeg Catherina ees nem akarna aldozný
 ollýan nagý keennal veegeztetnee kýwe
 ez výlagból Azt lathwan zýz zent Catheri
 -na azzon . ýmadaa az ew isteneet . hogý
 az ew nagý zent neweenek emlekózetýre
 es az kórewl allo neepekneg meg fordw
 lasokra az nagý reettenetes vezedelmet
 tórnee el .. Ottan azert istennek angýala
 mýnd ýzenkeed hanýaa / es es neegý ezer
 pogan neepeket óle megh vele / Azt lathw
 an az chazarnee azzon : Azonnal . Maxenci'
 chazaar eleeben . nýomoteek es eressen meg
 feddee ewtet : Hogý az kerezttýeneket nýomor
 gatnaa ; Azt ees ký ýelenthween . mert ew
 ees kerezttýen volna Azt halwan Maxen
 cius chazaar . nagýon meg haragweek raytta
 es hagýaa hogý az varas kýwl / ký zagga
 tnaak ewneký emleýt es annak wtanna
 feýeet venneek . Mýkoron az nemes azzon
 azonkeppen martýromsagot zenwedet volna
 porffirius vitez el temetee ewtet ; Hogý azt
 hallotta volna / mert poffirius vitez ees
 el haylot <...> volna . ký feýeenek otal
 ma vala . el veze eze raytta / es kezde bws
 -kodný hogý mýnden remeensege tewle
 el tawozot volna . Mondanak az keth
 zaaz výtézók kýk ott alnak vala / twgg
 ýad chazaar hogý mý ees kerezttýenek
 vagýwnk / Parancholatot ada ký reeaýok
 hogý porffiriussal mýnd nýakokat vagdal
 naak Annak wtanna . eleýben hozataa
 esmeg zýz zent Catherinaat : es monda 0
 nemes lean . Veed tanachomat es aldoz-
 ýaal es te leez elssew az en hazamba .
 De mýkoron zýz lean zent Catherina ýn-
 gen hallaný sem akarnaa . ký adaa reea
 az halalnak sentenciaýaat hogý ký výnn
 eek ewtet es nýakaat vagnaak . Mýko
 ron ký výtteek volna . Sok zamtalan nep
 kówetý vala ewtet . ýelessen az zegheen
 kerezttýenek nagý sýrassal ohaýtassal ./
 zýz zent Catherina azzon : nagý eedes zýwel
 es kegýes leelekkel . mýnt ollýan nemes
 meennýeý výrag zaal . eellýen ýmacha
 got teen ew halalanak ýdeýn : 0 atýa
 mýndenhato wr isten . hýwekneg erek
 Idwesseegók . 0 kegýelmes Iesus zýzekneg
 eekesseege<k> es dýchóseege<k> keerlek teegódet
 hogý vala ký az en keenomrol es halal
 omrol emlekózetót teend / Awagý ew

{672a}

Halalanak ýdeýn / es eegýeb zýkseeegeben / ew
 tet hýwnaýa / es benne vethnee býzodal
 maat te zent ýrgalmassagodnak haznaat
 veegýe / ýme mýndenekneg hallasaara zo
 zat ýewe hozýaa menýból mondwan
 ýewýel el zeep zeretóm . mert ýme nýth
 wan vagýon teeneked menýorzagnak ka
 pwýa / es teehozýaad aýoýtozokneg myndd
 en seghedelmet ýgeerók / Annak wtann
 a le haythwan az ew eedes zýzesseeges
 zeep . nýakaat / es az hoheer . eegý vagassal
 el vewee feýeet / es ew derekabol veer
 helýót zýz teeý zarmazeek ; Es zent an-

gýalok ýeween ffeel veeweek ewneký
testeet . es onnan az herról hwz napý ýa
-ro földón výweek az zent Sýnaý heeğ
nek teteýre nagý zeep angýalý eenek
leessel es isteny dýcheerettel / es ott nagý
zeep angýalý keez mýat zerzót Koporssob
an heelhóteek nagý týztósseeggel ; kýnek
zent tetemeýból zent olaý zarmazýk
zenetlen / ký mýnden korssagokat meg
výgazt / ýme zerelmes atýamffýaý mý
nemew veeggel veegeztethnek ký ez
gýarlo výlagbol . kýk . wr istennek zent
orzagara / es az meennýeý nemes ang
ýalý eelettre výtethnek es zamlaltatnak .
Ewtód Capitulum

Imaran lassok meg mýnemew nagý
hatalmas otalom . es ýrgalmas seghe
delem . Dýchóseeges zýz zent azzon . wr
ietenek elótte . azokhoz kýk az ew zent
ýnnepeet ýllýk / kýk aýoýtatussaggal
ewneký zolgalnak : Es kýk ew benne
býznak / ýollehet zama nýnchen az
ew bewseeges kegýesseegenek es ýrg
alom teetelynek De maga az sok kóz-
zól keweset veegýewnk mastan : hýweknek
hallasokra ; eellýen nemew býzon pel
dakát talalwnk es olwaswnk rola
reeghý ýrasokban es Cronicakban .
Elssew pelda .-

Vala Anglia orzagban Cantuarianak
varasaban eegý zeegeen eeggýegýew
tanwlo deeak . ký halwan zýz zent Ca
terina azzonnak zentsseeges voltaat . nağ
týztósseeggel zokta vala ýllený az ew
zent Innepeet es aýoýtatussaggal zol
gaal vala ewneký / Es kerý ew
zentsseegeet ýmachagaban . hogý nýerne

{672b}

Malaztot ewneký tanwsagra . ký lenne
istennek dýcheeretýre / ez výlaghy nee
peknek ees leelkók idwesseegeere / es
ennen maganak ees elówe meenteere /
Azonkózben meene tanwsag herre . es
ýme hamar valo ýdóben nagý bólch
deakkaa leen ; es veeteteek zentólt m
esterseegre Halwan hýreet az Angliay
kýral adaa neký ffýaat tanoýtany .
mýkoron eegzer meg akartta volna ver
ný / ký fwtameek feelteben az kýralnak
ffýa / es ýme az heedrol az vyzben esek
es belee hala . Azt lathwan az Iambor
mester felette meg ýede raytta . es le
esween ýmachagra aýanlaa . mýnd . az
đermeket mýnd ew magaat zýz zent Ca
therina azzonnak : Mýkoron halazokat bo
chattak volna meg keresný . soha megh
nem leelhetek meeg az testeet ees . Ann
ak okaert fogaak az mestert es veteek
az az temleczben / Az Iambor mester kedeegh
nagý sýrwan ýmatkozýk vala az tem
leczben zýz zent Catherina azzonhoz : ýme
nagý choda dolog . mýkoron masod napon
mýseet eenekleneenek az eegýhazban
ýme az kýral ffýa be ýewe . zeep feýeer
ýmegben . kýn mýnd kewrwl aran bó
tewkkel vala raytta meg ýrwan ez zent
dauid proffetanak mondasa ; Agý elm
eet ennekem hogý tanwllýam meg az
te parancholatýdat . Halwan azert azt

az kÿral es keralne azzon . alaa fwtam
anak es nagÿ eremmel ffeel vÿweek
az ew ffÿokat . kÿt mÿkoron meg kerdÿzte
nek volna . meg bezeellee mÿkeppen zÿz
zent Catherina azzon . nagÿ eedessen tarto
tta volna ewtet az vÿz fenekeen az ÿde
ÿglen az ew mestereenek ÿmachaga m
-ÿat Az kÿral azert nagÿ erembe leen
raÿtta es az Iambor mestert nagÿ melto
sagus tÿztÿsseegre emelee ffeel / es halw
an ez chodaat nagÿ sokan foglalaak
magokat zÿz zent Catherina azzonnak
zolgalattÿara / kÿnek mÿg eleenek az
kÿral es kÿralne azzon . mÿnd hozÿaak
tartozokkal . nagÿ tÿztÿsseeggel zolgala
nak ; kÿbÿl meg ÿsmertetÿk zÿz zent
Catherina azzonnak seghedelmes volta .
Masod Pelda
Vala egÿ Idÿben eegÿ Cananok zeerzet
belÿ wr kÿ eeleteeben felette gonoz va
la es sok wrasagot bÿr vala telhetet
-lenseggel
figyelmeztet .

{673a}

De maga zÿz zent Catherina azzonnak
aÿÿtatussaggal zokot vala zolgalnÿ / tÿr
teneek eegÿ eeÿel / hogÿ ez wrnak Ca
plana latast laata almaban az ew w
ra felÿl / haat wgÿ mÿnt eegÿ ollÿan
vÿzzaa fonth barattÿawal / kÿ koronkeed
asztalan eezÿk ÿzÿk vala / ez vÿlaghÿ
dolgokrol nÿaÿaskodwan . vÿteteenek m
ÿnd ketten egÿ hatalmas bÿronak ÿteele
tÿre . kÿk mÿkoron halarra ÿteeltettenek
volna akaraa az bÿro hogÿ feÿÿket venn
eek . Azonkÿzbe oda ÿwtwan zent Cathe
rina azzon essedÿzeek azert kÿ ew hoz
ÿaa aÿÿtatus vala . hogÿ halasztanaa
el az sentenciat eztendeeg . netalan meg
emendalnaa magaat . Az mas pap tar
ssanak keedeeg . mÿeert senkÿ nem leen
eerte kenÿerghÿ feÿeet veweeek / Mÿk
-oron azert meg vÿrradot volna . meg
bezeellee az latast az Iambor Caplaan
ew wranak ; es azonnal az mas pap
hazahoz menween lataak haat hertelen
halallal kÿwe mwlt ez vÿlagbol : Azt
lathwan . az Cananok wr meg reettene
raÿtta es azonnal mÿndden wrasag
aÿt el oztaa . es ennen maga zeerzet
ben meene penitencia tartanÿ es ÿl
veegezee el eeleteet .

Harmad Pelda

Vala eegÿ gonoz termeezet zerent eelÿ
azzonÿallat . kÿ ÿmaran hwz eztendeeg
semÿ ÿot nem tett vala . De mÿkoron
zent Catherina azzonnak ÿnnepe ezten
denkeed elÿwe ÿew vala .. estÿt m
egh beÿtÿlÿ vala . napÿaan az zent
eegÿhazhoz meegÿen vala / es ÿollehet
tÿredelmesseeggel zent Caterina azzon
nak bÿneerÿl kenÿergheest teezen va
la . fogadwan hogÿ meg emendalnaa
eeleteet . De az ÿo zandeek hamar el
mwltwan esmeg azon gonossagra ag
gÿa vala ennen magaat : Mÿkoron
azert ÿmaran hwz eztendÿ bel tÿlth
volna . es ÿo zokasa zerent / zÿz zent Ca
therina azzonnak keepe elÿt pytÿereg

ne / ýme az nagý faragot keep feýeere
eseek es ottan meg hala ; Mýkoron
az sok neep azt latta volna . akaraak h
ogý el temesseek / es ýme wgýan elették

{673b}

Feel tamada / es meg bezeellee az neepék elót
mýkeppen zýz zent Catherina azzon / meg m
wtatta volna ewneký . mýnd az gonozokn-
ak karhozattýokat es keennýokat . mynd az
ýoknak dýchóseegóket es eremóket es m
eg nyertte volna Ewtet Cristus kýraltwl
hogý esmeg ezen testben ýewne es meg
gýonaa býneýt . es penitenciat tartana .
Es azonnal Confessor atýaat hýwata es
mýndden býneýt meg gýonaa nagý sý
rassal tóredelmesseeggel / hýhettýok hogý
soha annak wtanna halalus keppen nem
veetkózót . mert meg kostolta vala az mas
výlagnak sanýarwsagaat . es isten ýteele
týnek swlssagaat : yme zerelmes atýam
ffýaý ha meg gondolnook ez výlagon
eeletewnkbén / az erek vezedelemnek . es
dýchóseegnek mý voltaat : kýnnýen meg
wtalhatnook ez výlagot . mýnt azok a''kýk
nek wr isten vala mýkoron meg ýelentý
kýkból ýsmerhettýók mert býzonýawal
hatalmas eerdemew . az dýchóseeges zýz
zent katherina azzon . hogý meeg az karhoz
attra meltokat ees meg tereýthetý :-

Negýed Pelda

Vala mediolannak varasaban eegý
Iambor pýspek kýnek Sabinus vala
newe . ký azzonýwnk zeplótelen zýz mar
ianak wtanna . Ez zentsseeges zýz zent Ca
therina azzont nagy zeretettel es aýoýtatuss
aggal týztóli vala ; es mýndden zent zý
zekneel nagyob eerdemewnek predicallýa
vala lenný / Mýkoron azert ez Iambor
Sabinus pýspek / Teodorus appattwrral . es
wgý mýnt hwzad magawal zólgastwl
meent volna Ierwsalemben wrnak Copor-
soýa latogatný / Annak wtanna onnan
ffeel kelween eredeenek Sýnaý heegýre
zýz zent Catherina testeet meg latogatný
Mýert ýrwan vagýon hogý az ýok ez
výlagon mýndenkoron vala mý keseerte
tót zenwednek hogý meg býzonýwltassa
nak es týredelmesseegnek wtanna <.> eerde
mek newekóggýeek / Ez Iambor pýspekn
ek ees hozýaa tartozokkal azonkeppen tór
teneek / mert mýkoron . az zoltan kýral
twl eegý Terek vaýda . Chazarnak ków
ete haza . terne nagý sereggel . elól talalaa
ez Iamborokat es zolgaýt mýnd meg óleek .
es az keth Iamboro<a>kat pýspekót es az appa-
-twrat

{674a}

Megh fogaak . nyelwóket fýlóket orrokat
kezóket labokat . mýnd el meteleek es zómó
ket ký tolýaak / azonkeppen veerben kewe
rodween . es holt elewenýewl hagýaak
ewket mondwan meeñnetók el ýmar
az zýz koporssoýahoz lassok meg mýt haz
naltok vele . O nagý veeletlen vezeel . es
nagý nyomorwsaag / Amýt lehete / oda van
zorganak . De ýme az Iambor appatwr
azonnal ký mwleek ez výlagból / Az
Iambor pýspek kedeeg zýweeben es leel

kehem . ýmachagot teen mert zayaw
 -al nem lehet vala mýeert nyelwe nē
 vala . Es ýme eeffely kor hogý volna
 nagýon meg ýndwla mýnd az egheez h
 eegý / Az tórók vaýdaat mýnd ew sereghee
 wel olý nagý feelelem ýtee hogý mýkoron
 fwthný akarnak nem teheteek zeerýt Es
 ýme olý nagý feenesseeg zallaa . meg az
 egheez heegýeth . hogý azt hýnneek mert
 nappal volna Azonkózbem ýme zýz zenth
 Catherina test zerent ký ýewe az Copor
 -ssobol . es az ew zerelmes zolgaýanak
 Sabinus pýspeknek mýndden sebeýt
 ýlletween meg výgaztaa ewtet .
 Lathwan kedeeg az ew feenló zeepsee
 geet nem alhataa meg De ottan le
 eseek . De ýme keth angýalok hozýaa
 ýarwlwan ffeel emeleek ewtet . es
 monda ewneký dýchóseeges zýz azzon
 Twggýad en zeretóm . hogý wr Iesus
 az en kegýelmes ýegósóm . mýnd tee
 ghódet mýnd eegýebeket kýk enghemet
 týztólnek az ýewendó dýchóseeges or
 zagban týztólý eerette ewket . De mýert
 en erettem az te nyelwedet el veztótted
 ýme az ennen nyelwemet adom tee
 neked helyette ký mýnd gherek twdo
 manban . mýnd deaký zolasban felette
 bólch . es vala howa meegý meg tw
 dod bezeellený vele mýnt ýartal ./
 Azt ees twggýad mert vala kýk teen
 eked tarssaýd voltanak . mýnd Abra
 hamnak keteleeben vannak / Mýko
 ron kedeeg mas napra verradand es
 zent miseet zolgalandaz . veegý ký az
 oláýban . ký az en testemból zarmazýk
 es kenógest meg az appatwrnak mynd
 den

{674b}

Sebeýt vele es ottan meg výgazýk es
 ffeel tamad mýnt annak elette . Annak
 wtanna . zýz zent Catherina azzon az
 Iambor pýspeknek ennen ýerewýeet adaa
 es eegý aran bótewel ýrth Cartha
 lewelet . es annak wtanna el enýe
 zeek elóle es nagý zeep gýenýerwsee
 ges meennýeý ýlletot hagýa wtanna
 Az Cartha lewelben kedeeg ýmez három
 rend zerent valo versók valanak aran
 bótewel meg ýrwan / Xv . Sabine he
 littere sunt inter me et te signa dilectionis
 perpetue . Xv fecit tibi ingens meritum
 dolor . facie<tus> tibi gaudium vehemens
 amor . Xv Ducem baptizabis / sanus
 ad propria remeabis / kýknek bewtý
 zerent valo magýarsagý ezenkeppen
 vannak : O Sabin⁹ pýspek ez aran
 bewtýk vannak en kózttem es te kóz
 ted erek zeretetnek ýegýeere / Tett tee
 neked nagý eerdemet az faydalom
 teezen teenedek eróss órómet az zereló<t>m
 Az feýedelmet meg kereztólód . egeezzen
 te hazadhoz meegý : Es annak wtanna
 týz eztendó bel telween en velem
 leez . erekkewl erekkee az erek dýchó
 seeghnek palotáýaban . Mýkoron azert
 az zent pýspek mýnd azokat latta hallotta
 volna . mýnd test zerent . mýnd leelek zerent
 nagýob meg výgaztaltateek / nagý eedes ha

laakat ada raýtta wr istennek . es dýchósee
ges zýz zent Catherina azzonnak . Masod
napon azert Az tórók vaýda ees ffeel mee
ne az heegýre / es lathwan hogý az pýspek
egheez volna es zent mýseet zolgalna
felette el ameelkodeek raýtta : Azt lathwan
mýkeppen az Iambor appathwr ký meg holt
vala . ffeel tamadot volna . nem leen to-
wabbaa mýt mondaný : de tóredelmess
eegre eseek . es nagý sýrassal meg banaa
tót býneet . es mýnd hozýaa tartozowal .
meg kereztólkódeek . es vala mý erekseege
ýozaga leen mýnd el adaa . es feleet az
ott lakozo Iambor fratereknek adaa : Feleet
kedeeg zegeenýeknek oztogataa ennen
maga kedeeg . zeerzetseegeben ótózeek es
wrwnk Iesusnak . Azzonýwnk zýz ma
rianak es zýz zent Catherina azzont mýg eele
aýoýtatussaggal zolgala . es annak wtanna .

{675a}

Nagý ýo eeletben mwleek kýwe Az Iambor
Apathwr ees haza meene 9venteehóz es meg
bezeellee mýnt ýartak volna . es mýg eele
ew ees nagý týztóseeeggel es aýoýtatussaggal
zolgala zýz zent Catherina azzonnak . zenth
Sabinus pýspek kedeegh . mýkoron mýndden
bekeseeggel haza ýewt volna Mediolanban
Egýbe hýwataa mýnd zeghenýeket bodogo
-kat . es ffeel alwan elóttók nagý mondhatat
lan zeep es bólch predicaciot teen elettek
kýhóz hasonlatus soha nem hallottanak
vala : Es meg bezeellee ew elóttók mý
-nt ýartanak es menea ýot ew velók dý
chóseegees zýz zent Catherina azzont tett vol
-na : Es mýkeppen az ennen nyelweet ne-
ký atta volna . ký <...> ollýan bólchón
zolana bezeellene : Kýnek az volna býz
onsaga hogý mýkoron ký mwlneek . nyel
vet zaýaban nem talalnanak . Es mýke
-ppen zent Catherina azzon ennen geerwý
eewel maganak . valasztotta volna zeretó
wl kýnek býzonsagara meg mwtataa
elóttók zent Catherina azzon geerwýeet
Az kóz nepek azert mýnd eellýen choda
dolgokat halwan . <...> nagý halaakat adaa
nak raýtta wr istennek es zent Catheri
na azzonnak . es nagý sokan teekeelletesók
leenek es nemes zent zýznek zolgalattý
aban ; zent Sabinus pýspek kedeeg týz ezten
dew bel telween . nagý ýo eeletben mw
-leek kýwe ez výlagbol . zýz zent Catherina
azzonnak mondasa zerent / es mýkoron ny
-elweet keresneek zaýaban . meg nem ta-
-lalaak mert hýnný valo hogý . zent Cathe
rina azzon maganak vette volt ; Az zeep
aran geerwt kedeegh es az Cartha lewe-
-let Mediolannak egýhazaban mýnd ez m
aý napýg nagý óróklýe gýanant tarttýaak
ez zent pýspeknek dýchóseegees emlekózetýre
Ýme azert zerelmes atýamffýaý . ýsmerhettýek
es nemes Dragalatus zent zýz Azzonnak
hatalmas tehetseegeet . az ew mondhatatlan
nagý erdeme zerent . Vala ký ew zentssee
geenek zolgaal : býzhatýk mýnd eeteeben
mýnd halalanak ýdeýn . hogý el nem vez
kýnek en ees aýanlom leelkómet testómet
es ez výlaghý eeletómet . Es keerem hoó
ew zent dýchóseegees meltosaga . veegýe
ýo newón ez mastaný ýrasomat mwk

-amat es faratsagomat : kÿ leegÿen wr
istenek erekkee valo newee dÿcheeretÿ
re es Azzonÿwnk marianak mÿnd az
meenÿÿÿ <...> zentókkal zent angÿalokkal
koronkeed valo melto emlekózetÿekre /
mÿnekewnk kedeeg bÿnÿnk bochanatt
ÿara halalwnknak oltalmara . lelkew
-nknek erekkee valo Idwesseegeere<.> :
Amen
finis apparet indie clementis 1 5 2 7 .